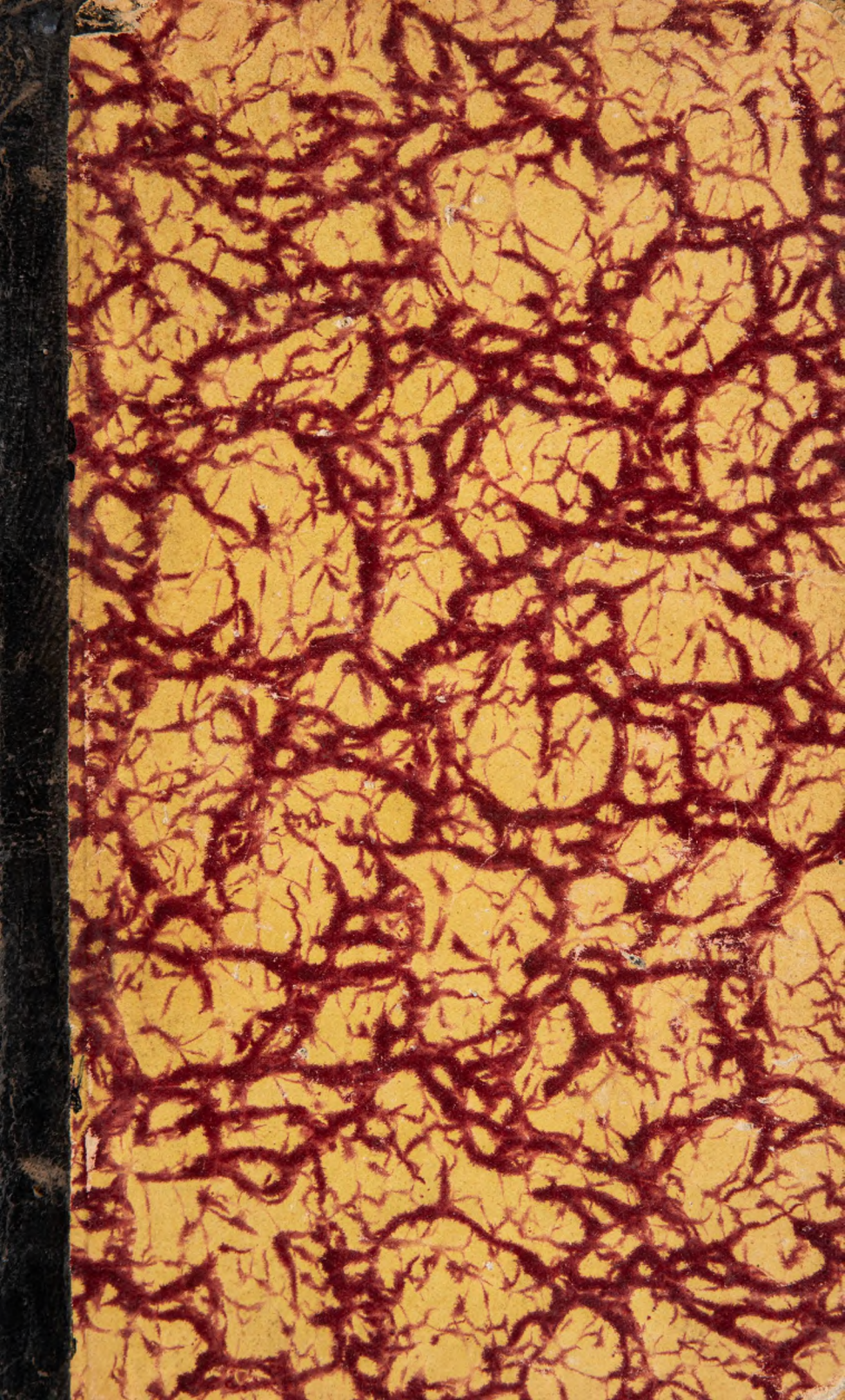

ΕΜΠΟΡΙΚΟΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ

ΠΕΡΙ
ΕΜΠΟΡΙΑΣ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ, ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ
ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ.

ΠΕΡΙ
ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΓΛΗΣ, ΝΟΜΙΣΜΑΤΩΝ, ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΩΝ,
ΣΤΑΘΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΡΩΝ ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΠΟΛΕΩΝ,

ΠΕΡΙ
ΚΑΤΑΣΤΙΧΟΓΡΑΦΙΑΣ, ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ,
ΕΠΙΣΤΟΛΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ.

ΥΠΟ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΜΕΛΑ.

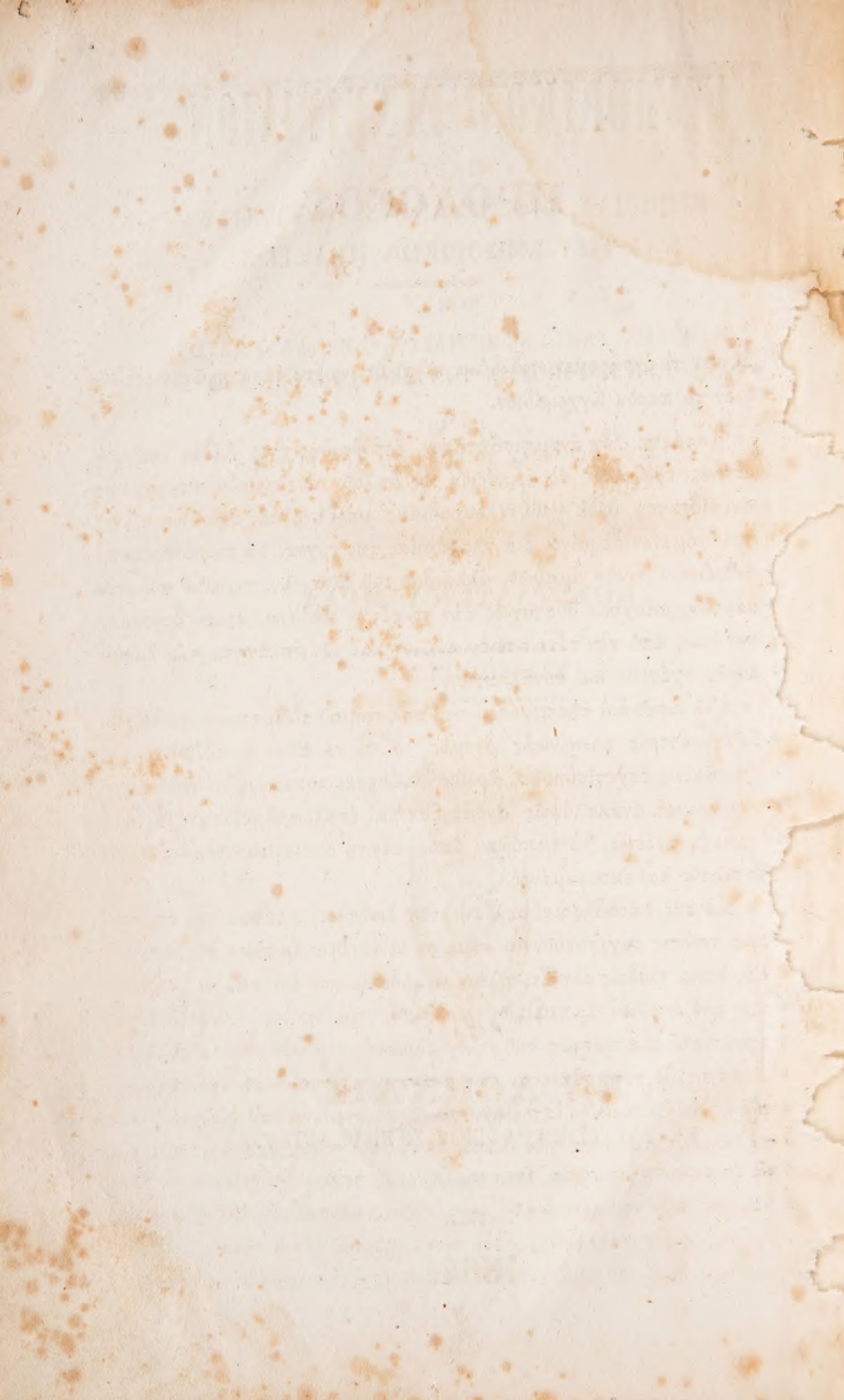
.....
ΕΚΔΟΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.
.....

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Σ. Κ. ΒΛΑΣΤΟΥ.

(Κατὰ τὴν ὁδὸν Ἑρμοῦ, ἀριθ. 212).

.....
1864.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

Ἰδοὺ τι ἐγγράφομεν πρὸ δέκα πέντε ἐτῶν, ὅτε κατὰ πρῶτον ἐξεδώκαμεν τὸ παρὸν Ἐγχειρίδιον. -

« Κατέστη ἤδη ἀναμφισβήτητον ὅτι ψευδὴς ἦτον ἡ ἰδέα ἐκείνων, »
« οἵτινες ἐθεώρουν τὸ ἐμπόριον ὡς ἀπλοῦν ἐμπειρικὸν ἐπάγγελμα »
« ἀνεπίδεκτον οὐδὲ χρῆζον σπουδαίας μελέτης καὶ ἐπιστημοσύνης, »
« προαγόμενον δὲ μόνον διὰ τῆς εὐνοίας τῆς τύχης. Τὰ παραδείγματα »
« ἀνθρώπων τινῶν ἀμαθῶν, ἀλλὰ διὰ τοῦ ἐμπορίου τυχαίως πλουτι- »
« σάντων, ἐνίσχουν δυστυχῶς τὴν τοιαύτην ἀπάτην, δικαιολογουμέ- »
« νην ἴσως ἀπὸ τὸν τότε στενὸν κύκλον καὶ τὴν ἀπλότητα τῶν ἐμπο- »
« ρικῶν σχέσεων καὶ συναλλαγῶν.

« Ἀλλ' ἀφοῦ διὰ τῆς προόδου τοῦ πολιτισμοῦ τὸ ἐμπόριον ἀνεδείχθη »
« ὁ ἰσχυρότερος κοινωνικὸς δεσμὸς, δι' οὗ τὰ Ἕθνη συνεδέθησαν καὶ »
« ἀμοιβαίως ἐσχετίσθησαν, ἀφοῦ αἱ νεώτεραι κοσμογραφικαὶ καὶ ἐπι- »
« στημονικαὶ ἀνακαλύψεις ἀνέπτυξαν καὶ ἐπολλαπλασίασαν τὰς ἐμ- »
« πορικὰς σχέσεις, τὸ ἐμπόριον ἀποκατέστη ἀντικείμενον ἐπιστήμης »
« ἐντελοῦς καὶ ἐκτεταμένης.

« Διὰ τῆς σπουδῆς καὶ μελέτης τῶν διαφορῶν κλάδων τῆς ἐπιστή- »
« μης ταύτης συγκροτοῦνται σήμερον οἱ ἀληθεῖς ἔμποροι τῆς Δυτικῆς »
« Εὐρώπης. Οὐδεὶς ἐλπίζει πλέον νὰ εὐδοκιμήσῃ διὰ τῶν περιορισμέ- »
« νων καὶ ἀτελῶν ἐμπειρικῶν γνώσεων, τὰς ὁποίας μόνον διὰ τῆς »
« πρακτικῆς ἐξασκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματός του δύναται νὰ συλλέξῃ. »
« Ἐκαστος δὲ συναισθάνεται τὴν ἀνάγκην νὰ σπουδάσῃ τὴν γεωγρα- »
« φίαν, τὴν ἐμπορικὴν ἱστορίαν, τὴν στατιστικὴν, τὴν γλῶσσαν, καὶ »
« τὰ ποικίλα προϊόντα τῶν διαφορῶν Ἐπικρατειῶν, μεθ' ὧν πρόκειται »
« νὰ ἐμπορευθῇ· ἕκαστος ἀναγνωρίζει, ἐπίσης ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἦναι »
« ἄμοιρος τῶν νομικῶν διατάξεων, αἵτινες κανονίζουν τὰς ἐμπορικὰς »
« σχέσεις καὶ συναλλαγὰς, οὐδὲ τῶν ἐμπορικῶν συνθηθειῶν, μέτρων, »
« σταθμῶν καὶ νομισμάτων τῶν διαφορῶν ἐμπορικῶν ἀγορῶν.

» Συγγράμματα λοιπὸν ἄξια λόγου περὶ τῶν διαφορῶν κλάδων τοῦ
 » ἐμπορίου πραγματευόμενα ἐδημοσιεύθησαν ἀφ' ἐνὸς καθ' ὅλην τὴν
 » Εὐρώπην, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀνεγνωρίσθη ἡ ἀνάγκη τῆς συστάσεως εἰδι-
 » κῶν Ἐμπορικῶν Σχολείων πρὸς ἐκπαίδευσιν τῶν μελλόντων νὰ δια-
 » τρέξωσι τὸ ἐμπορικὸν στάδιον· τοιαῦτα δὲ ἐπιτυχῶς ἐσυστήθησαν
 » κατὰ τε τὴν Γερμανίαν καὶ Γαλλίαν.

» Ἀλλ' ἡμεῖς, μολονότι εἴμεθα ὁ ἐμπορικώτερος τῆς Μεσογείου λαὸς,
 » ὅχι μόνον τοιούτων ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων στερούμεθα, ἀλλ'
 » οὐδὲ πρόχειρόν τι ἐμπορικὸν βιβλίον ἔχομεν πρὸς λύσιν τῶν καθ' ἑκά-
 » στην στιγμὴν εἰς τὰς ἐμπορικὰς ἐργασίας μας παρουσιαζομένων ζη-
 » τημάτων καὶ ἀποριῶν. »

Δυστυχῶς καὶ σήμερον μετὰ τόσων ἐτῶν παρέλευσιν τῶν ἐμπορικῶν
 γνώσεων ἡ σπουδὴ, καὶ ἡ ἐμπορικὴ ἐν γένει ἐκπαίδευσις εἰς τὴν αὐτὴν
 νηπιώδη κατάστασιν μένουσι παρ' ἡμῖν.

Πρὸς καταρτισμὸν ἐμπόρων ἡ σπουδὴ τοῦ παρόντος βιβλίου βεβαίως
 δὲν ἠθελεν ἐπαρκέσει. Ἀλλ' ὁ σκοπὸς ἡμῶν κυρίως ἦτο νὰ θέσωμεν εἰς
 χεῖρας τῆς Ἑλληνικῆς νεολαίας βιβλίον πρόχειρον, ὅπως διὰ τῆς μελέ-
 τῆς αὐτοῦ δύνανται νὰ μορφώνωνται βοηθοὶ ἱκανοὶ ἐμπορικῶν κατα-
 στημάτων, καθόσον τὰ καθ' ὅλην τὴν ὑφήλιον ἐμπορευόμενα ἤδη Ἑλ-
 ληνικὰ καταστήματα παρέχουσιν εἰς τοὺς διὰ τῶν ἀναγκαίων προ-
 καταρκτικῶν ἐμπορικῶν γνώσεων κατηρτισμένους νέους ἡμῶν στάδιον
 εὐρὺ προόδου καὶ ὕλικῆς καὶ ἠθικῆς ἀναπτύξεως.

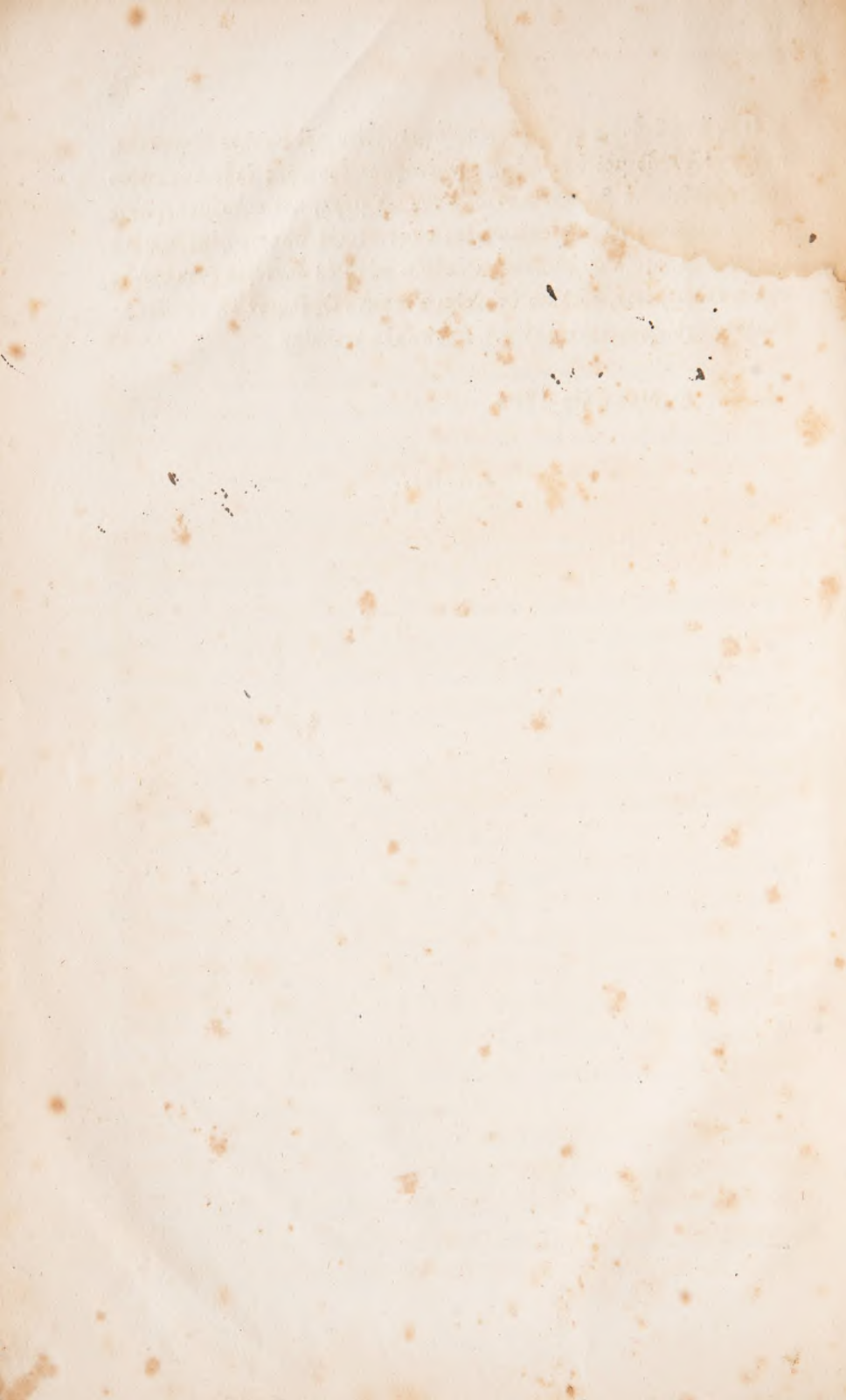
Τὸ μέγα τοῦτο στάδιον δυστυχῶς παραμελεῖται, καὶ οἱ νέοι τῆς
 ἐλευθέρας Ἑλλάδος προτιμῶσι τὸν μικρὸν καὶ περιορισμένον καὶ ἀθέ-
 βαιον κύκλον τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας, παραγνωρίζοντες τὸν προορι-
 σμὸν τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς, ἥτις καθ' ὅλας τὰς ἱστορικὰς ἐποχὰς εἰς
 τὸ ἐμπορικὸν στάδιον ἰδίως διεκρίθη, ἀναπτύξασα ἐν αὐτῷ ἅπασαν
 τὴν εὐφυΐαν καὶ τὴν ἀγχίνουαν αὐτῆς, προτερήματα ἅτινα σκοπίμως
 καὶ καταλλήλως διευθυνόμενα ὑπόσχονται βεβαίαν καὶ εἰς τὸ μέλλον
 τὴν ἐθνικὴν πρόοδον καὶ εὐημερίαν.

Ὅταν πραγματευθῶμεν ἰδίως περὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐμπορίου θέλομεν
 ἀναπτύξει τὸ θέμα τοῦτο, καὶ θέλομεν καταδείξει τὰ ἐλαττώματα
 τῆς ἄχρι τοῦδε ἐν Ἑλλάδι ἐκπαιδεύσεως, ἥς τὰ ἀποτελέσματα ἴδον ἐκ
 τοῦ πλησίον ὅτε ὡς πληρεξούσιος τῆς Ἑθνικῆς Συνελεύσεως μετέβην
 πρὸ ἐνὸς ἔτους εἰς Ἀθήνας.

Ἡ πρώτη ἔκδοσις τοῦ παρόντος Εγχειριδίου πρὸ πολλοῦ ἐξηντλήθη, πανταχόθεν δὲ μοι ὑπέδειξαν τὴν ἀνάγκην δευτέρας ἐκδόσεως. Ὅθεν ἐπεξεργασθεὶς τὸ βιβλίον καθ' ὅλα του τὰ μέρη, καὶ συναρμολογήσας αὐτὸ συμφώνως μὲ τὰς τελευταίας στατιστικὰς πληροφορίας καὶ τὰ νεώτερα ἐμπορικὰ συμβεβηκότα ἐκδίδω αὐτὸ ἐκ δευτέρου ὅσον οἷον τε συμπεπληρωμένον, εὐελπίς ὅτι θέλει ἀναφανῆ ὡφέλιμον εἰς τὴν ἀσπαζομένην τὸ ἐμπορικὸν στάδιον Ἑλληνικὴν νεολαίαν.

Ἐν Μασσαλίᾳ 1864.

ΕΜΠΟΡΙΚΟΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ, ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ, ΚΑΙ ΤΩΝ
ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

*Περὶ Ἐμπορίας ἐν γένει. — Νομισμάτων. — Χρηματικῶν τραπεζῶν.
— Ἐμπορικῶν παρηγύρεων. — Ἐμπόρων. — καὶ Μεσιτῶν.*

Α'. ΠΕΡΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΕΝ ΓΕΝΕΙ.

§. 1. *Ἀρχὴ τοῦ ἐμπορίου* — Τὸ ἐμπόριον, δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν, εἶναι σύγχρονον μὲ τὸν ἀνθρώπινον πολιτισμὸν, ὁμοῦ ἐγεννήθησαν καὶ ὁμοῦ προοδεύουσι· μόνον εἰς τὴν φυσικὴν καὶ νηπιώδη κατάστασιν τῶν ἀνθρώπων, ὅτε ἕκαστος ἐφρόντιζε νὰ προμηθεύηται ἐκ τῶν περικυκλούντων αὐτὸν ἀντικειμένων τῆς φύσεως τὰ πρὸς χρῆσιν τοῦ ἀναγκαῖα, τὸ ἐμπόριον ἦτον ἄγνωστον· ἀλλ' ἅμα ἡ πολιτικὴ κοινωνία ἐμορφώθη καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς διαιρέσεως τῆς ἐργασίας ἀνεγνώρισθη, ἕκαστος ἄτομον, ἐνασχολούμενον ἀποκλειστικῶς καὶ κατὰ προτίμησιν εἰς ἰδιαιτέρον ἔργον, διὰ τῆς συναλλαγῆς τοῦ περισσεύοντος προϊόντος τῆς ἐργασίας του, ἐπρομηθεύετο παρὰ τῶν ἄλλων τὰ λοιπὰ διὰ τὰς χρεῖας τοῦ ἀναγκαῖα· οὕτω δὲ ἐγεννήθησαν αἱ πρῶται ἐμπορικαὶ σχέσεις.

§. 2. *Ἀνάπτυξις τοῦ ἐμπορίου.* — Τὸ ἐμπόριον, τὸ ὁποῖον εἰς τὴν γέννησίν του δὲν ἦτο βεβαίως εἰμὴ ἀπλὴ συναλλαγὴ φυσικῶν προϊόντων, ἔλαβεν ἐπομένως ὡς ἐκ τῆς προόδου τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῶν κοινωνικῶν σχέσεων ἀνάλογον ἀνάπτυξιν, ὥστε ἡ σπουδὴ αὐτοῦ ἀποκατέστη εἰς τοὺς τελευταίους χρόνους ἐντελὴς ἐπιστήμη. Ὁ ἐμπορικὸς
(ΕΜΠΟΡ. ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ).

κύκλος συμπεριλαμβάνει σήμερον ἄπειρον ἀριθμὸν ἀντικειμένων· τὸ ἐμπόριον δὲν περιορίζεται πλεόν εἰς μὴνὰ τὰ προϊόντα τῆς γῆς, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ τῆς βιομηχανίας καὶ τῶν τεχνῶν· ὅ,τι δύναται νὰ αὐξήσῃ καὶ τελειοποιήσῃ τὰς τέχνας καὶ ἐπιστήμας ἔχει ἄμεσον ἐπιβρόχον εἰς τὴν ἐμπορικὴν πρόοδον· ἐκ τῆς ἀλληλεπιδέτου δὲ προόδου τῶν ἐπιστημῶν, τῶν τεχνῶν καὶ τοῦ ἐμπορίου ἐξαρτᾶται ἐν γένει ἡ εὐημερία τῶν πολιτικῶν κοινωνιῶν.

§. 3. *Ἀντικείμενα τῆς σπουδῆς τοῦ ἐμπορίου.*—Ὡς ἐκ τῆς ἀπειρίας τῶν ἀντικειμένων τοῦ ἐμπορίου, ἄπειροι εἶναι καὶ αἱ γνώσεις, τὰς ὁποίας ὁ ἔμπορος ἀπαιτεῖται νὰ ἔχῃ, ἰδίως δὲ ὀφείλει νὰ γνωρίζῃ τὰς ἐμπορικὰς πηγὰς, τὴν ἐμπορικὴν ὕλην, τοὺς ἐμπορικοὺς νόμους, τὰ ἐμπορικὰ μέσα καὶ τὰ ἀποτελέσματα τοῦ ἐμπορίου.

Ἐμπορικαὶ πηγαὶ εἶναι ἡ γεωργία, τὰ μεταλλεῖα, ἡ ἀλιεία καὶ πρὸ πάντων αἱ ἄπειροι καὶ ποικίλαι βιομηχανικαὶ τέχναι, τὰ δὲ προϊόντα ὅλων αὐτῶν εἶναι τὰ ἀντικείμενα τοῦ ἐμπορίου ἥτοι ἡ ἐμπορικὴ ὕλη.—Οἱ ἐμπορικοὶ Νόμοι συμπεριλαμβάνουν ὅλας τὰς ἀφορώσας τὸ ἐμπόριον καὶ τὰς σχετικὰς μὲ αὐτὸ θεσμοθεσίας, τὴν ἐμπορικὴν νομολογίαν, τοὺς τελωνιακοὺς νόμους, καὶ τὰς ἐμπορικὰς συνθηθείας.—Ὡς μέσα ἐμπορικὰ δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ἡ διὰ ξηρᾶς μετακόμισις, ἡ ναυτιλία, τὰ χρηματιστήρια, αἱ ἐμπορικαὶ πανηγύρεις καὶ ἀγοραὶ, αἱ χρηματικαὶ τράπεζαι, οἱ παραγγελιολόχοι, οἱ μεσίται, αἱ συναλλαγματικαί, τὰ ἐμπορικὰ γραμμάτια, τὰ νομίσματα, τὰ σταθμὰ καὶ τὰ μέτρα.—Ἀποτελέσματα τέλος τοῦ ἐμπορίου εἶναι ὁ ἐθνικὸς πλοῦτος, ἡ αὐξήσις τῶν εἰς κυκλοφορίαν κεφαλαίων, ἡ αὐξήσις τῶν δημοσίων ἐσόδων, ἡ εὐζωΐα τοῦ λαοῦ καὶ ἡ πρόοδος τῆς ἐθνικῆς δυνάμεως, ἥτις διὰ τοῦ ἐμπορίου δύναται νὰ φθάσῃ εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμὸν τῆς δόξης καὶ τοῦ μεγαλείου, ὅπερ παρατηρεῖται εἰς πολλὰ ἔθνη κατὰ-τε τοὺς ἀρχαίους καὶ νεωτέρους χρόνους.

§. 4. *Εἶδη τοῦ ἐμπορίου.*—Τὸ ἐμπόριον δύναται νὰ διαιρεθῇ εἰς ἐμπόριον μετὰλλόν καὶ μικρόν, εἰς ἐμπόριον ἐσωτερικὸν καὶ ἐξωτερικόν, εἰς ἐμπόριον πραγμάτων, ἐμπόριον παραγγελιῶν, ἐμπόριον χρηματιστικόν ἢ τραπεζιτικόν, ἐμπόριον ἀσφαλειῶν, ἐμπόριον ναυτικόν καὶ τῆς ξηρᾶς, καὶ εἰς διαφόρους ἄλλας ὑποδιαιρέσεις καὶ ὀνομασίας ὡς ἐκ τοῦ τόπου, μετὰ τοῦ ὁποίου ἐνεργεῖται, π. χ. ἐμπόριον τῶν ἀποικιῶν, ἐμπόριον τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν κ. τ. λ.

§. 5. *Ἐμπορίον μέγαν καὶ μικρόν, ἔμποροι καὶ ἐργαστηριάρχαι.*—Ἡ διαίρεσις τοῦ ἐμπορίου εἰς μέγαν καὶ μικρόν ἐπιφέρει καὶ τὴν διαίρεσιν τῶν ἐμπόρων εἰς κυρίως ἐμπόρους ὀνομαζομένους καὶ εἰς ἐργαστηριάρχας· οἱ πρῶτοι ἀγοράζουσιν τὰ διάφορα προϊόντα τῆς γεωργίας ἢ τῶν τεχνῶν εἰς τὸν τόπον τῆς παραγωγῆς των, ἢ ὅπου αἱ τιμαὶ των εἶναι εὐθηνότεραι, καὶ τὰ μεταφέρουν πρὸς πώλησιν εἰς τὸν τόπον, ὅπου ζητοῦνται καὶ ὅπου ἐπομένως αἱ τιμαὶ των εἶναι ἀκριβέστεραι· οἱ δεῦτεροι ἀγοράζοντες διάφορα ἐμπορεύματα παρὰ τῶν πρῶτων καὶ συχνάκις παρὰ τῶν ἰδίων παραγωγῶν, τὰ συναθροίζουσιν εἰς τὰ ἐργαστήριά των, καὶ τὰ μεταπωλοῦν εἰς μικρὰς μερίδας κατὰ τὴν ἡμερούσιον ζήτησιν τῶν ἐχόντων ἀνάγκην. Ἀμφότεραι αἱ ἐμπορικαὶ αὗται τάξεις εἶναι κοινωνικῶς χρήσιμοι, καὶ ἡ μεταξὺ των διαφορὰ τῆς ἐργασίας εἶναι μία ἐκ τῶν ὠφελιμωτέρων ἐφαρμογῶν τῆς ἀρχῆς ταύτης.

Ἐὰν ὁ ἔμπορος ἠναγκάζετο νὰ ἐνασχολῆται εἰς τὴν μικρὰν πώλησιν τῶν πραγμάτων, τὰς ὁποίας μεταφέρει ἀπὸ τοὺς διαφόρους τόπους, ἤθελεν ἔχει ἀνάγκην μεγαλητέρων χρηματικῶν κεφαλαίων καὶ ἤθελεν εἶσθαι σχεδὸν ἀδύνατον εἰς αὐτὸν νὰ δίδῃ εἰς τὰς πολυπληθεῖς ἐργασίας του τὴν τόσον ἀναγκαίαν πρὸς ἐπιτυχίαν αὐτῶν προσοχὴν καὶ ἀκρίβειαν. Εἶναι ἐπομένως ἀναγκαιότατον καὶ συμφέρον εἰς πάντα ἔμπορον, καθὼς καὶ εἰς ἕκαστον τεχνίτην, νὰ περιορίζηται εἰς ἓν εἶδος ἐργασιῶν, διότι οὕτω μόνον τελειοποιεῖται ἑκάστου ἐπαγγέλματος ἡ ἐνέργεια. Ἡ εἰς μικρόν γινομένη πώλησις εἶναι ἀναπόφευκτος καὶ ἀναγκαία εἰς τὸ ἐμπόριον, διότι δὲν ἀρκεῖ νὰ μεταφέρωμεν ἀπὸ τὴν Ἀμερικήν ἐν φορτίον καφφὲ π. χ., πρέπει νὰ εὕρωμεν καὶ τοὺς θέλοντας νὰ κάμωσι χρῆσιν αὐτοῦ διὰ νὰ τὸν πωλήσωμεν· ἡ φροντίς αὕτη βεβαίως εἶναι ἀναγκαιότατον ὃ ἀνατεθῇ εἰς ἐπίτηδες ἄτομα αποτελοῦντα ἰδίαν ἐμπορικὴν τάξιν, τὴν τῶν ἐργαστηριαρχῶν.

§. 6. *Ἐσωτερικὸν ἐμπόριον.*—Ὅσα εἶπομεν ἀνωτέρω περὶ τῶν πλεονεκτημάτων τῆς διανομῆς τῆς ἐργασίας, ἀποδεικνύουν τὴν χρησιμότητα τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐμπορίου· δι' αὐτοῦ τὰ διάφορα μέλη τῆς κοινωνίας δύνανται νὰ ἐνασχολῶνται εἰς ἰδιαιτέραν ἐργασίαν ἑκαστον ἄνευ διακοπῆς· ἐν μέρος ἐπικρατείας τινὸς εἶναι κατάλληλον διὰ τὸν σῖτον, ἄλλο διὰ τὴν ἄμπελον ἢ τὴν κτηνοτροφίαν· οἱ κάτοικοι τῶν διαφόρων τούτων μερῶν τῆς ἐπικρατείας ἐνασχολούμενοι εἰς τὸ ἀντι-

κείμενον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἡ φύσις βοηθεῖ, καὶ συναλλάσσοντες ἐπο-
μένως διὰ τοῦ ἐμπορίου τὰ προϊόντα τῶν, θέλουν παράγει ἀναμφιβό-
λως ἀφθονώτερα καὶ τελειότερα παρὰ ἂν ἕκαστος ἐνησχολεῖτο εἰς τὴν
παραγωγὴν ὧν τῶν εἰδῶν ὁ ἄνθρωπος δύναται ἁπλοῶς νὰ γενῇ πο-
λυτεχνίτης κατὰ τὴν κοινὴν φράσιν, καὶ νὰ ἐνασχοληθῇ εἰς πλείονας
τέχνας, ἂν καὶ εἰς καμμίαν δὲν θέλῃ εὐδοκιμήσει, ἀλλὰ ἡ γῆ δὲν
εἶναι ἐπιδεκτικὴ ὧν τῶν καλλιιεργειῶν καὶ ὧν τῶν φυτῶν. Ἰδοὺ
διατὶ οἱ κάτοικοι ἐκτεταμένων καὶ πλουσίων ἐπὶ τῆς γῆς τόπων, στε-
ρούμενοι σχέσεων ἐμπορικῶν, δύνανται νὰ ᾔναι πτωχοὶ καὶ ἄθλιοι,
καθότι τινὲς ἐξ αὐτῶν ἂν καὶ ἔχωσιν ἀφθονίαν σίτου, σεροῦνται ὅμως
οἴνου ἢ ἐλαίου, ἐνῷ οἱ γείτονές των ἔχοντες ἀφθονα τὰ προϊόντα αὐτὰ
εὐρίσκονται εἰς σιτοδείαν. Εἰς τοὺς ἐμπορικοὺς ὅμως τόπους τοιαῦται
ἀνωμαλίαι δὲν δύνανται νὰ συμβῶσιν· ἐκεῖ ἡ ἀφθονία διαχέεται ἐν
γένει εἰς ὅλην τὴν κοινωνίαν, καὶ ἡ πρόνοια, τὴν ὁποίαν λαμβάνει ἡ
τάξις τῶν ἐμπόρων διὰ τὴν μεταφορὰν τῶν ἀναγκαίων, ἐπιτρέπει εἰς
τοὺς λοιποὺς κατοίκους νὰ ἀσχολῶνται εἰς ἰδίᾳς ἐργασίας ἐπωφελε-
στέρας δι' αὐτοὺς. Ἡ διανομὴ αὕτη τῆς ἐργασίας ἀποκαθιστᾷ τὰς πα-
ραγωγικὰς δυνάμεις τῆς βιομηχανίας εἰς ἄπειρον βαθμὸν μεγάλας,
οὕτω δὲ αὐξάνει, ὅχι μόνον ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀναγκαίων διὰ τὴν ὑπαρ-
ξίν μας πραγμάτων, ἀλλὰ καὶ τῶν πρὸς εὐχαρίστησίν μας ἀντικει-
μένων· ἡ αὐξήσις δὲ αὕτη τῶν χρησίμων ἀντικειμένων πολλαπλασιάζ-
εται ἔτι μᾶλλον διὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου.

§. 7. *Μέσα συγκοινωνίας.*—Αἱ ὁδοί, αἱ διώρυγες, ἡ θάλασσα, οἱ
ποταμοὶ ἀποκαθιστῶσι τὴν συγκοινωνίαν τῶν διαφόρων πόλεων εὐκο-
λον καὶ ὀλιγοέξοδον, καὶ παρέχουν ἄπειρον ὠφέλειαν εἰς τὸ ἐσωτε-
ρικὸν ἐμπόριον, καὶ ἐπομένως εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὴν βιομηχανίαν.
Ἡ ἐλάττωσις τῶν ἐξόδων τῆς μετακομίσεως ἔχει τὰ αὐτὰ ἀποτελέ-
σματα, ὅσα καὶ ἡ ἐλάττωσις τῶν ἐξόδων τῆς ἀπ' εὐθείας παραγωγῆς·
ἐὰν ὁ σίτος ἐπωλεῖτο εἰς τινὰ πόλιν δρ. 6, ἐνῷ τὰ ἐξόδα τῆς μετα-
φορᾶς τοῦ ἦσαν δρ. 3, ἕκαστος ἐννοεῖ ὅτι, ἐὰν διὰ τῆς κατασκευῆς
ὁδῶν ἀμαξωτῶν, σιδηρῶν, ἢ διωρύγων τὰ ἐξόδα τῆς μετακομίσεως
ταύτης ἐλαττωθῶσι, καὶ ἡ τιμὴ τοῦ σίτου θέλει ἐλαττωθῇ. Εἶναι κα-
ταφανὴ εἰς ἕκαστον τὰ μεγάλα ἀποτελέσματα καὶ αἱ εἰς ὁλόκληρον
τὴν κοινωνίαν ἐπωφελεῖς συνέπειαι τῆς εὐκόλου συγκοινωνίας. Ἐκτὸς
τούτου, διὰ τῆς εὐκόλου συγκοινωνίας τὰ συμφέροντα τῶν διαφόρων

κατοίκων τῆς ἐπικρατείας ταυτίζονται, παύει δὲ καὶ προλαμβάνεται ἢ πρὸς τὰ μονοπωλεῖα διάθεσις ἐμπόρων περιφερείας τινὸς, διότι ὁ συναγωνισμὸς ὅλων τῶν ἐμπόρων τῆς ἐπικρατείας καταστρέφει τὰ μονοπωλικά σχέδιά των. Εἰς τόπον, ἔχοντα πρόχειρα καὶ εὐκολα μέσα συγκοινωνίας, τίποτε δὲν μένει μεμονωμένον, τὰ πάντα καθίστανται ἀλληλένδετα, καὶ πᾶν ἄτομον τοποθετεῖται εἰς τὴν κατάλληλόν του θέσιν, συμπράττον δὲ μετὰ τῶν ἄλλων συνεισφέρει δι' ὅλων του τῶν δυνάμεων εἰς τὴν ἔκτασιν τῶν ὁρίων τῆς παραγωγῆς καὶ τοῦ πολιτισμοῦ.

§. 8. *Ἐξωτερικὸν ἐμπόριον.*—Ὅ,τι εἵπομεν περὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐμπορίου ὡς πρὸς τὰς σχέσεις του καὶ τὰ ἀποτελέσματά του μεταξὺ ἐπαρχιῶν τῆς αὐτῆς ἐπικρατείας, ἐφαρμόζεται καὶ ὡς πρὸς τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον δύο διαφορῶν ἐπικρατειῶν. Ἐκάστη ἐπικράτεια ἔχει τὴν εἰδικότητά της ὡς πρὸς τὴν παραγωγὴν, εἶναι δὲ δύσκολον ἢ μᾶλλον ἀδύνατον νὰ εὕρωμεν ἐπικράτειαν παράγουσαν ὅλα τὰ διὰ τὸν κοινωνικὸν βίον ἀναγκαῖα καὶ χρήσιμα· ἡ θεία Πρόνοια, προικίσασα ἕκαστον ἔθνος μὲ ἰδιαιτέρα προϊόντα, ἠθέλησε βεβαίως νὰ θέσῃ ὅλα τὰ ἔθνη τῆς γῆς εἰς ἀμοιβαίας σχέσεις. Εἶναι τῶνόντι ἄπειρα τὰ ἀντικείμενα, τὰ ὁποῖα αἱ διαφοροὶ τοῦ κόσμου ἐπικράτειαί συναλλάτουν πρὸς ἀλλήλας, ἀκατανόητος δὲ εἶναι ἡ μεγάλη ἔλλειψις, τὴν ὁποίαν ἤθελε δοκιμάσει ἐπικράτειά τις, ὅχι μόνον ὡς πρὸς τὰ ἀντικείμενα τῆς εὐχαριστήσεως, ἀλλὰ καὶ ὡς πρὸς τὰ διὰ τὴν ζωὴν αὐτὴν ἀναγκαῖα, ἐὰν αἱ μετὰ τῶν ξένων τόπων ἐμπορικαὶ τῆς σχέσεις ἤθελον παύσει· δὲν εἶναι ἴσως ὑπερβολὴ ἐὰν ἀναφέρωμεν, ἐν παραδείγματι, ὅτι ὁ λαὸς τῆς Μεγάλης Βρετανίας εἰς τὰς μετὰ τῶν ξένων λαῶν ἐμπορικὰς του σχέσεις χρεωστεῖ μέγα μέρος τῶν ἀπολαύσεών του· διὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ τοῦ ἐμπορίου ἀπολαμβάνει τὸ βαμβάκιον καὶ τὴν μετὰξην τῶν ὑφασμάτων του, τὸν οἶνον, τὸ τζαί, τὸν καφφὲ, τὴν ζάχαριν, τὴν σταφίδαν, τὰ πολύτιμα μέταλλα, κ. τ. λ. ἐνῶ δὲ διὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου προμηθεύεται ἔξωθεν ὧσιν ἔχει ἀνάγκην διὰ τὴν ἐγχώριον κατανάλωσιν, διὰ τοῦ αὐτοῦ μέσου ἐπιτυγχάνει νὰ ἐνεργῇ τὴν βιομηχανίαν του, λαμβάνων ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τοὺς τόπους τῆς παραγωγῆς τὰς πρώτας ὕλας τὰς ἀναγκαῖας διὰ τὰ χειροτεχνήματά του. Ἡ Ἀγγλία ἐνόησασα πρὸ καιροῦ τὴν ὀρθὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἐργασίας, δὲν προσπαθεῖ νὰ κατασκευάσῃ ζάχαριν ἀπὸ τὰ κοκκινογούλια, οὔτε

καλλιεργεῖ τὸν καπνὸν, οὔτε ἀναγκάζει τὴν ἄμπελον νὰ τῆς δώσῃ οἶνον, ἀλλ' ἐνασχολεῖται εἰς τοὺς κλάδους τῆς χειροτεχνικῆς βιομηχανίας, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἔχει οὐσιώδεις πλεονέκτημα τὰ ἀνεξάντλητα μεταλλεῖα τῶν γαιωνοθράκων της, τὰ μεγάλα χρηματικά κεφάλαιά της, καὶ τὰς τελειοποιημένας μηχανάς της· οὕτω λαμβάνουσα παρὰ τῶν ξένων ὅ,τι οὗτοι παράγουν εὐθηνότερα ἀπὸ αὐτὴν, δίδει εἰς ἀντάλλαγμα τὰ προϊόντα τῆς βιομηχανίας της, ὡς πρὸς τὴν κατασκευὴν τῶν ὁποίων ἔχει αὕτη τὴν ὑπεροχὴν. Ἐπικράτεια δὲ ἐμπορικὴ, ὁποία ἡ Ἀγγλία, ἐξεύρει νὰ στρέψῃ πρὸς ὄφελός της ὅλας τὰς εὐκολίας τῆς παραγωγῆς τῶν ἄλλων ἐθνῶν.

§. 9. Σύγκρισις τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου. Αἱ θεωρίαι περὶ τῶν συγκριτικῶν πλεονεκτημάτων τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου θεμελιοῦνται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐπὶ ἐσφαλμένων ἀρχῶν. Τὸ ποσὸν καὶ ἡ ἀξία τῶν προϊόντων, τὰ ὁποῖα μεγάλη ἐπικράτεια ἀνταλλάττει διὰ τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐμπορίου μεταξὺ τῶν κατοίκων της, εἶναι πάντοτε μεγαλῆτερον ἀπὸ τὸ ποσὸν καὶ τὴν ἀξίαν τῶν ἐξωτερικῶν συναλλαγῶν της. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἀρκεῖ ν' ἀποδείξῃ ὅτι τὸ ἐσωτερικὸν ἐμπόριον εἶναι ἀναλόγως καὶ πλεόν ὠφέλιμον. Τὰ ἀληθῆ ζητήματα, ἐκ τῆς λύσεως τῶν ὁποίων δυνάμεθα νὰ προσδιορίσωμεν καὶ ἐκτιμήσωμεν τὰ πλεονεκτήματα τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου τόπου τινός, εἶναι πρὸ πάντων τὰ ἐξῆς· ποῖον τῶν δύο συντρέχει μᾶλλον εἰς τὴν διανομὴν τῆς ἐργασίας; — ποῖον τῶν δύο δίδει ἀφορμὴν περισσοτέρων ἐφευρέσεων καὶ προόδων εἰς τὴν βιομηχανίαν; Ἡ λύσις τῶν ζητημάτων τούτων δὲν εἶναι πρόχειρος. Ἐν τούτοις ἀμφότερα τὰ εἶδη τοῦ ἐμπορίου, τό τε ἐξωτερικὸν καὶ ἐσωτερικὸν εἶναι ἄφθονοι πηγαὶ κοινωνικοῦ πλούτου· ἄνευ τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐμπορίου οὐδεμία διανομὴ ἐργασίας δύναται νὰ πραγματοποιηθῇ, καὶ ὁ ἄνθρωπος ἤθελε μένει αἰωνίως εἰς τὴν κατάστασιν τῆς βαρβαρότητος· ἴσως ὡς ἐκ τούτου ἐμπορῇ τις νὰ εἴπῃ ὅτι εἶναι τὸ πλεόν ἀναγκαῖον καὶ ἀναπόφευκτον διὰ τὴν κοινωνίαν, ἀλλ' ὁ βαθμὸς, εἰς ᾗ δύναιτο τὸ ἐσωτερικὸν ἐμπόριον νὰ ὀδηγήσῃ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸ στάδιον τοῦ πολιτισμοῦ ἤθελεν εἶσθαι περιορισμένος.

Τὸ δὲ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον, εὐρισκόμενον εἰς μεγαλῆτεράν ἑκτασιν συμφερόντων, καὶ ἐπιρρέαζόμενον ἀπὸ ἀπροόπτους περιστάσεις, ἂν καὶ περισσότερον ἐπικερδές, καθίσταται μᾶλλον ἐπικίνδυνον ἢ ἀνάπτυξις

ὁμως, τὴν ὁποίαν δύναται νὰ λάβῃ τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον, δὲν δύναται νὰ συγκριθῇ μὲ τὰ περιορισμένα ὅρια τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐμπορίου. Εἶναι μάλιστα παρατηρημένον ὅτι τὰ ἔθνη ἀρχίζουν τὴν ἐμπορικὴν των ζωὴν ἀπὸ τὸ ἐσωτερικὸν ἐμπόριον, ἀφοῦ δὲ ἀναπτύξωσι τὰς ἐσωτερικὰς των ἐμπορικὰς σχέσεις, μεταβαίνουν εἰς πλεόν ἐκτεταμένον κύκλον, σχηματίζοντα σχέσεις μετὰ τῶν ξένων λαῶν· αἱ σχέσεις αὗται δὲν ἔχουν πλεόν ἄλλα ὅρια εἰμὴ τὰ ὅρια τῆς γῆς. Ἄς μὴ ἐλπίζη λοιπὸν κανὲν ἔθνος, τοῦ ὁποίου τὸ ἐσωτερικὸν ἐμπόριον δὲν ἔλαβε τὴν προσήκουσαν ἀνάπτυξιν, νὰ σχηματίσῃ ἐκτεταμένης ἐξωτερικὰς ἐμπορικὰς σχέσεις· ἐμποροῦμεν μάλιστα νὰ εἰπώμεν ὅτι τὸ δεύτερον ἄνευ τοῦ πρώτου δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ, αἱ σχέσεις των εἶναι ἀδιαχώριστοι, διότι ἀμοιβαίως βοηθοῦνται καὶ ἐνισχύονται.

§. 10. *Ἐμπόριον εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς.* Τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον δύναται προσέτι νὰ ἐξετασθῇ ὑπὸ δύο διαφόρους ὄψεις, ὡς πρὸς τὰ ἀντικείμενα τῆς εἰσαγωγῆς, καὶ ὡς πρὸς τὰ ἀντικείμενα τῆς ἐξαγωγῆς. Πᾶσα ἐπιχράτεια ὀνομάζει *εἰσαγωγὴν* τὴν πράξιν, διὰ τῆς ὁποίας μετακομίζονται τὰ ξένα ἐμπορεύματα ἐντὸς αὐτῆς, *ἐξαγωγὴν* δὲ τὴν πράξιν, διὰ τῆς ὁποίας ἀποστέλλει εἰς τοὺς ξένους λαοὺς τὰ ἴδια αὐτῆς προϊόντα.

§. 11. *Περιοριστικαὶ τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἐμπορίου διατάξεις.*— Ὅτι εἰπομεν μέχρι τοῦδε ὡς πρὸς τὴν φύσιν καὶ τὰς ἀρχὰς τῶν ἐμπορικῶν ἐργασιῶν ἀρκοῦν ἴσως ν' ἀποδείξωσι τὸ ἄτοπον ὁποίου δῆποτε προσκόμματος, τιθεμένου εἰς τὴν ἐνέργειαν αὐτῶν. Κατέστη ἤδη φανερόν ὅτι ὅλοι οἱ περιορισμοὶ τοῦ ἐμπορίου ζηρίζονται ἐπὶ ἐσφαλμένων ἀρχῶν· ὅταν οἱ ἔμποροι ἀφελῶσιν ἐλεύθεροι ν' ἀνεύρωσι μόνοι των καὶ κατὰ τὴν κρίσιν των τὰ συμφέροντά των, δὲν εἶναι ἀμφιβολία ὅτι θέλουν ἐνασχοληθῇ εἰς τοὺς κλάδους ἐκείνους, οἵτινες τοῖς ὑπόσχονται περισσότερα κέρδη· ἢ ἐπικερδестέρα δὲ διὰ τὸ ἄτομον βιομηχανία εἶναι πάντοτε ἢ ἐπωφελεστέρα εἰς ὁλόκληρον τὴν κοινωνίαν· ὅθεν ἔπεται ὅτι οἱ ἐκ μέρους Κυβερνήσεώς τινος περιορισμοὶ τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἐμπορίου, καὶ οἱ κανονισμοὶ τῆς ἐνεργείας αὐτοῦ καὶ τῆς βιομηχανίας, ἀποβαίνουν ἢ ἀνωφελεῖς ἢ ἐπιβλαβεῖς, ἐκτὸς ἐὰν ὑποθέσωμεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις δύναται ν' ἀποφασίσῃ ὀρθότερα παρὰ τὸν ἰδιώτην ὁποίου εἶδους ἐργασίᾳ τῷ εἶναι ἐπωφελεστέρα. Εἶναι ἀναμφισβήτητον ὁμως ὅτι ἡ περὶ τοῦ ἰδίου ἡμῶν συμφέροντος κρίσις, ἐὰν δὲν

ἦναι ὁ ἀναμάρτητος ὁδηγὸς τῶν πράξεών μας, εἶναι ὅμως πάντοτε ὁ καλῆτερος παρὰ πάντα ἄλλον. Ἐὰν τὸ ἐμπόριον μετὰ τινος τόπου, ἢ ἀντικειμένου τινος ἦναι ἐπιζήμιον ἢ ὀλιγώτερον ἐπικερδὲς παρ' ἄλλο, εἶναι ὅλως περιττὸν διὰ νομοθετικῆς διατάξεως ν' ἀπαγορευθῇ ἡ ἐνέργεια τοῦ τοιούτου ἐμπορίου, διότι ἕκαστος, βλέπων τὴν προσγινόμενὴν ζημίαν, θέλει ἀπέχει ἀπὸ τὴν ἐπιχείρησιν αὐτοῦ· ἀποδεικνύεται λοιπὸν εὐκρινῶς ὅτι ὅλαι αἱ διατάξεις, αἱ προσβάλλουσαι τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἐμπορίου ἢ ὁποίου δήποτε κλάδου τῆς βιομηχανίας, εἶναι ἢ ἀνωφελεῖς ἢ ἐπιζήμιοι· εἶναι ἀνωφελεῖς, ὅταν σκοπεύωσιν νὰ ἐμποδίσωσι τοὺς πολίτας ἀπὸ τὴν ἐνέργειαν ἐπιζημιῶν ἐπιχειρήσεων· εἶναι ἐπιβλαβεῖς καὶ ὀλέθριαι, ὅταν ἀπαγορεύωσι τὴν ἐνέργειαν ἐπικερδῶν ἐπιχειρήσεων· τὸ ἀτομικὸν συμφέρον εἶναι ὁ μόνος ἀλάσθηστος ὁδηγὸς ἐπὶ τῶν τοιούτων ζητημάτων.

Διὰ τῶν περιοριστικῶν διατάξεων δυνατόν νὰ προσγίνωσιν ἰδιαίτερα πλεονεκτήματα εἰς τινὰ ἀριθμὸν ἀτόμων· ἀλλὰ τὰ πλεονεκτήματα ταῦτα δὲν ἀποβαίνουν ἐπωφελῇ καὶ εἰς ὁλόκληρον τὸ κοινωνικὸν σῶμα. Ἐὰν ἡ ἀπαγόρευσις τῆς εἰσαγωγῆς ξένου τινὸς ἀντικειμένου, πρὸς ἐμψύχωσιν δῆθεν τῆς ἐγχωρίου βιομηχανίας, ὑψώσῃ τὴν τιμὴν αὐτοῦ, τοῦτο θέλει εἶσθαι βεβαίως ἐπωφελὲς μέχρι τινὸς εἰς τοὺς κατασκευάζοντας τὸ ἀπαγορευθὲν ἀντικείμενον, ἀλλ' εἶναι φανερὸν ἐξ ἄλλου ὅτι ὅλον τὸ κέρδος αὐτῶν θέλει εἶσθαι ζημία διὰ τοὺς λοιποὺς ἀγοράζοντας καὶ καταναλίσκοντας τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἀντικείμενον. Ὁ θεωρῶν λοιπὸν τὴν ἀπαγόρευσιν ταύτην ὡς κοινωνικῆς, ἀφρόνως ἰσχυρίζεται ὅτι συντείνει εἰς τὸν πλοῦτον τοῦ ἔθνους τὸ νὰ τῷ ἀφαιρέσῃ τίς τὰς εὐθηνὰς πραγματείας, ἀντικαθιστῶν αὐτὰς μὲ ἀκριβὰς, ἢ ὅτι ὁ πλοῦτος τοῦ ἔθνους αὐξάνει ἐὰν καταστρέψῃ τὰς τελειοποιημένας μηχανάς του, ἢ ἀφήσῃ ἀκκλιεργήτους τὰς καλητέρας γαίας του.

Ἐν τούτοις ὑποστηρίζουν τινὲς ὅτι ἡ ἀπαγόρευσις τοῦ ξένου ἀντικειμένου αὐξάνει τὴν ζήτησιν τοῦ ἐγχωρίου, καὶ ἐπομένως τὴν ἐγχώριον ἐργασίαν, ὥστε ἡ ἀνατίμησις τοῦ ἀντικειμένου ἀντισταθμίζεται μὲ τὰς προσγινόμενας ὡς ἐκ τῆς αὐξήσεως τῆς ἐργασίας ὠφελείας· εἶναι δύσκολον νὰ προσδιορίσωμεν κατὰ πόσον εἶναι ἀληθὴς ἡ θεωρία αὕτη, τὸ βέβαιον ὅμως εἶναι, καθὼς καθεκάστην ἡ πείρα ἀποδεικνύει, ὅτι αὐξανομένης τῆς παραγωγῆς ἐνὸς ἀντικειμένου ἐλαττοῦται ἡ πα-

ραγωγὴ ἐνὸς ἄλλου, καθότι ἡ βάσις τοῦ ἐμπορίου εἶναι πάντοτε ἡ ἀμοιβαιότης, ἥτις ἐνεργεῖται μεταξὺ τῶν ἐθνῶν καθὼς καὶ μεταξὺ τῶν ἀτόμων· εἶναι δὲ ἀδύνατον νὰ εἰσάξωμεν χωρὶς νὰ ἐξάξωμεν ἀντιστοιχοῦσαν ἀξίαν, οὔτε λαμβάνομεν οὔτε δίδομεν τίποτε δωρεάν εἰς τὰς ξένας ἐπικρατείας· ὅθεν ὅταν ἐπικράτειά τις ἐμποδίζῃ τὴν εἰσαγωγὴν ξένων ἀντικειμένων, συγχρόνως ἐμποδίζεται ἡ ἐξαγωγὴ ἀναλόγου ἀξίας ἐκ τῶν ἰδικῶν τῆς προϊόντων· ἃς λάβωμεν τὴν Ἀγγλίαν ὡς παράδειγμα· εἶπον τινὲς εἰς τοὺς Ἀγγλοὺς ὅτι πίνοντες ζῖθον καὶ πόρτερ καταναλίσκουν ἐγχώρια προϊόντα, ἐνῶ πίνοντες οἶνον τοῦ Βορδῶ ἢ τοῦ Ὀπόρτου ἐξοδεύουν τὰ προϊόντα τῆς Γαλλικῆς ἢ Πορτογαλικῆς βιομηχανίας· ἡ παρατήρησις αὕτη, ἥτις κατὰ πρώτην ἔποψιν ἴσως φαίνεται ὀρθή, εἰς τὴν οὐσίαν τῆς εἶναι ἐντελῶς ἐσφαλμένη· τί ἀναγκάζει τοὺς ξένους νὰ δίδωσι τοὺς οἶνους τῶν εἰς τοὺς Ἀγγλοὺς; ἡ ἀνάγκη εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκονται τοῦ νὰ λαμβάνωσιν ἀντ' αὐτῶν ἀγγλικά προϊόντα ἰσοτίμου ἀξίας· ἐπομένως καθίσταται ἀρκετὰ εὐκρινὲς ὅτι ὁ Ἀγγλός, πίνων οἶνον τῆς Γαλλίας ἢ τρώγων ἄρτον ἐκ σίτου τῆς Πολωνίας, πληθρύνει τὰ ἀντικείμενα ταῦτα ἐξαποσέλλων προϊόντα ἰδικά του ἀναλόγου ἀξίας εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ Πολωνίαν· διὰ τῆς συναλλαγῆς δὲ ταύτης ἐμψυχώνεται ἔτι μᾶλλον ἡ ἐθνικὴ του βιομηχανία, παρὰ ἐὰν κατηναλίσκοντο ἀποκλειστικῶς μόνον τὰ ἐγχώρια προϊόντα.

Ἀποδεικνύεται λοιπὸν ἄτοπος πᾶσα προσπάθεια πρὸς ἐμψύχωσιν δῆθεν τῆς ἐθνικῆς βιομηχανίας ἢ τοῦ ἐμπορίου, ἐνεργουμένη διὰ τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς εἰσαγωγῆς ξένων ἐμπορευμάτων. Οὐδεὶς τόπος προστρέχει εἰς τὸν ξένον εἰμὴ διὰ νὰ προμηθευθῇ τὰ ἀντικείμενα ἐκεῖνα, ὅσα ἐντὸς αὐτοῦ δὲν δύναται νὰ παράξῃ, ἢ διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ὁποίων ἀπαιτεῖται μεγαλητέρα ἐργασία καὶ πλείονα κεφάλαια παρ' ὅσα ἀπαιτοῦνται πρὸς κατέργασιν τῶν ἀντικειμένων, ἅτινα δύναται νὰ ἐξάξῃ πρὸς πληρωμὴν τῶν ξένων προϊόντων. Εἶναι λοιπὸν ὅλως ἀντιφαιτικὸν νὰ προσπαθῇ τις νὰ ἐμψυχώσῃ τὴν βιομηχανίαν, καὶ νὰ αὐξήσῃ τὸν πλοῦτον ἔθνους τινὸς ἀπαγορεύων καὶ περιορίζων τὰς ἐμπορικὰς του σχέσεις· ἡ τοιαύτη ἀπαγόρευσις, ὅσον ὀλίγον ἐπιζήμιος καὶ ἂν ᾖ, θέλει ἀναγκάσει τὰ κεφάλαια καὶ τὴν ἐργασίαν νὰ λάβωσιν ἄλλην διεύθυνσιν ὀλιγώτερον παρὰγωγικὴν· ἐλαττόνουσα δὲ τὴν κατανάλωσιν ξένου προϊόντος πρὸς ὑποστήριξιν οἰοῦτο δῆποτε ἐθνικοῦ,

θέλει ἐλαττώσει ἐπίσης τὴν κατανάλωσιν ἄλλου ἐγγχωρίου ἀντικειμένου.

Εἴπομεν ὅτι ἡ ἀπαγόρευσις τῆς εἰσαγωγῆς ἐμπορεύματος τινὸς δύναται νῆ παράξῃ ἄμεσόν τι κέρδος εἰς τοὺς κατασκευάζοντας τὸ ἀντικείμενον τοῦτο ἐντὸς τοῦ Κράτους διὰ τῆς ὡς ἐκ τῆς ἀπαγορεύσεως ἐπερχομένης ἀνατιμήσεως αὐτοῦ· εἶναι ὅμως ἀναγκαῖον νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι τὸ κέρδος καὶ ἡ ὠφέλεια δὲν δύνανται νὰ διαρκέσωσιν ἐπὶ πολὺ, διότι ἡ ἀνατίμησις τοῦ ἀπαγορευθέντος ἀντικειμένου καὶ τὰ ἐλπιζόμενα κέρδη θέλουν αὐξήσει τὸ ποσὸν τῆς παραγωγῆς αὐτοῦ· πολλοὶ βιομήχανοι θέλουν παραιτήσῃ τὴν κατασκευὴν ἄλλων ἀντικειμένων καὶ θέλουν ἐνασχοληθῇ εἰς αὐτό· ὁ συναγωνισμὸς οὗτος τῆς ἐργασίας καὶ τῶν κεφαλαίων πρὸς παραγωγὴν τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου θέλει ἐπιφέρει ἀναγκαίως τὴν ἀφθονίαν, καὶ ἐπομένως θέλει ἐπέλθῃ ἡ ἐκπτώσις τῆς τιμῆς του, καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ τοῦ κέρδους. Ἡ θεωρία αὕτη στηρίζεται ὅχι ἐπὶ ὑποθέσεων ἀλλὰ ἐπὶ ἀναριθμήτων παραδειγμάτων.

Εἶναι ὅμως ἀτοπωτέρα ἡ ἰδέα ἐκείνων, οἵτινες ἂν καὶ ἐξ ἐνὸς ἀναγνωρίζωσι τὸ ἄτοπον τῶν ἀπαγορεύσεων τῆς εἰσαγωγῆς ξένων ἀντικειμένων ὡς ἐπιβλαβῶν εἰς τὸν ἰδιωτικὸν καὶ δημόσιον πλοῦτον καὶ εἰς τὴν πρόοδον τῶν τεχνῶν καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, ἰσχυρίζονται ὅμως ὅτι δικαιολογοῦνται αἱ ἀπαγορεύσεις αὗται ὡς συντείνουσαι εἰς τὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ Κράτους· ἡ ἀμοιβαιότης τοῦ ἐμπορίου ἀποδεικνύει τὸ ἐσφαλμένον αὐτῆς τῆς ἰδέας. Τὸ ἐμπόριον δὲν πλουτίζει ἀποκλειστικῶς ἓν ἄτομον ἢ ἓν μόνον ἔθνος μὲ ζῆμίαν τοῦ ἄλλου, ἀλλ' ἀποβαίνει ἐν γένει ἐπωφελὲς εἰς ὅλα τὰ ἄτομα καὶ εἰς ὅλα τὰ ἔθνη τὰ ἐνασχολούμενα εἰς αὐτό· οὐδεμία ὑποχρέωσις ἢ ἐξαρτησία ὑπάρχει ὡς πρὸς τὰ ἔθνη μετὰ τῶν ὁποίων ἐπικράτειά τις ἐμπορεύεται, διότι τὸ ἐμπόριον δὲν ἐνεργεῖται ἀποκλειστικῶς πρὸς ὄφελος τοῦ ἐνός, ἀλλὰ καὶ τῶν δύο συναλλαττομένων ἐθνῶν. Ἡ ἀνεξαρτησία τῶν ἐθνῶν διὰ τοῦ συστήματος τῆς ἀπαγορεύσεως ἤθελεν εἶσθαι ἡ ἀνεξαρτησία τοῦ ἀγρίου καὶ μεμονωμένου ἀνθρώπου, ἡ ἀνεξαρτησία οὐχὶ τῆς ἰσχύος ἀλλὰ τῆς ἀδυναμίας· ἢ μήπως ἡ ἀνεξαρτησία ἔθνους τινος συνίσταται εἰς τὴν ἐντὸς τῆς μεγάλης οἰκογενείας τῶν ἐθνῶν ἀπομόνωσίν του καὶ εἰς τὴν διακοπὴν τῶν σχέσεών του μετὰ τῶν ξένων ἐθνῶν; Τοιαύτη κατάστασις ἐξευτελίζει καὶ μηδενίζει τὰ ἔθνη.

Ἡ ἐξαρτησία μεταξὺ τῶν ἐθνῶν ὑπάρχει φυσικὴ ὥς καὶ μεταξὺ τῶν ἀτόμων· ἡ θεία Πρόνοια, ὡς προείπομεν, οὕτω διέταξε· Γαῖαι τινες καὶ κλίματα εἶναι ἀποκλειστικῶς κατάλληλα διὰ τὴν παραγωγὴν ἰδιαιτέρων προϊόντων, τὰ ὅποια ἄλλοῦ ἢ παντάπασι δὲν δύνανται νὰ παραχθῶσιν ἢ τοῦλάχιστον μετὰ πολλῶν κόπων καὶ μεγάλων ἐξόδων· τοῦ φυσικοῦ τούτου νόμου ἀναγκαίᾳ συνέπεια εἶναι ἡ ἐξαρτησία τῶν ἐθνῶν. Εἰς πᾶσαν καλῶς διωργανισμένην κοινωνίαν ὁ πλουσιώτερος κεφαλαιουχὸς ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸν ἔσχατον γεωργὸν ἢ τεχνίτην, ὅσον οὗτος ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸν πρῶτον· ἡ ἀμοιβαία αὕτη ἐξαρτησία τῶν ἀτόμων σχηματίζει τοὺς κοινωνικοὺς δεσμούς, ἐπιφέρει τὴν ταχεῖαν πρόοδον καὶ αὐξήσιν τοῦ πλούτου, καὶ τὴν διανοητικὴν ἀνάπτυξιν τῆς κοινωνίας, οὓσα ἐν γένει πηγὴ παντὸς εἵδους προόδου. Τὰ αὐτὰ πλεονεκτήματα ἐπέρχονται ὑπὸ μεγαλητέρας ἀναλογίας ὡς ἐκ τῆς ἐξαρτησίας τῶν ἐθνῶν, εἰς αὐτὴν χρεωστοῦνται αἱ γιγαντιαῖαι ἐπιχειρήσεις τοῦ ἐμπορίου, ἡ διάδοσις τοῦ πλούτου, τῶν εὐγενῶν αἰσθημάτων, καὶ τῶν φώτων, τὰ ὅποια καθεκάστην διὰ τοῦ ἐμπορίου διαχέονται ἐπὶ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

Τὸ ζήτημα τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἐμπορίου εἶναι ζήτημα ἀρχαῖον, κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους συζητηθὲν παρ' ὅλων τῶν σοφῶν οἰκονομολόγων δύναται νὰ θεωρηθῇ πλέον ὡς λελυμένον, δυστυχῶς ὁμως ἡ πρᾶξις βαδίζει ἀργότερα παρὰ τὴν θεωρίαν, καὶ μ' ὅλην τὴν ὑπεροχὴν, τὴν ὁποίαν καθημέραν λαμβάνει ἡ ἀρχὴ τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἐμπορίου, τὸ ἐμπόριον τῶν περισσοτέρων ἐξευγενισμένων λαῶν στενάζει ἀκόμῃ ὑπὸ τὸ πεισματὸς σύστημα τῆς προστασίας καὶ τῶν ἀπαγορεύσεων. Ὅλα τὰ εἰς τὸ ἐμπόριον τιθέμενα ἐμπόδια ἔχουν κυρίως πηγὴν τὰ οἰκονομικὰ τῶν ἐπικρατειῶν συμφέροντα· αἱ Κυβερνήσεις νομίζουν ὅτι εὐρίσκουν ἀνεξάντλητον πηγὴν εἰσοδημάτων ἐπιβάλλουσαι φόρους καὶ δασμοὺς ἐπὶ τῶν ξένων προϊόντων, ἢ ἀπαγορεύουσαι τὴν ἐξαγωγὴν τῶν ἐγχωρίων· ἀλλὰ δυστυχῶς θέλουσαι νὰ προστατεύσωσι τὸ ἐγχώριον ἐμπόριον καὶ τὴν βιομηχανίαν καὶ νὰ πλουτίσωσι τὸν τόπον των, δὲν ἐννοοῦν ὅτι φορολογοῦν καὶ πτωχίζουσιν τοὺς ἰδίους των ὑπηκόους καὶ ὀπισθοδρομοῦν καὶ τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν βιομηχανίαν. Ἡ Ἰσπανία διὰ τοῦ συστήματος τούτου ἐπτώχευσε μ' ὅλα τὰ πλούτη τῶν μεταλλείων τοῦ νέου κόσμου· ἀπ' ἐναντίας ἡ Ἑλβετία, ἡ Ὁλλανδία, ἡ Σαξωνία, τόποι ἐκ φύσεως πτωχοὶ, ἐπλούτησαν

ἄνευ τῆς βοηθείας τῶν ἀπαγορευτικῶν τελωνιακῶν νόμων. Ἡ Ἀγγλία ἔκαμιν ἀπὸ τινος καιροῦ μεγάλα βήματα πρὸς τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἐμπορίου, καὶ ἡ πεῖρα ἀπέδειξεν ὅτι δι' αὐτῶν τῶν μεταβολῶν καὶ τροποποιήσεων τοῦ τελωνιακοῦ συστήματός της πῦξεν ἔτι μᾶλλον τὴν ἐμπορικὴν τῆς δύναμιν καὶ ὑπεροχὴν.

§. 12. *Τελωνιακοὶ Νόμοι* — Δὲν ἐννοοῦμεν διὰ τῶν προεκτεθέντων, ὅτι πρέπει νὰ καταστραφῶσιν ἐντελῶς αἱ τελωνιακαὶ διατιμήσεις καὶ οἱ δασμοὶ, ἀπ' ἐναντίας ἤθελεν εἶσθαι κοινωνικὴ ἀδικία, ἐὰν διατηρουμένων ὅλων τῶν ἄλλων φόρων Κράτους τινὸς κατηργεῖντο ἐντελῶς οἱ τελωνιακοὶ δασμοί· τότε ἡ τάξις τῶν ἐμπόρων ἤθελεν εἶσθαι προνομιοῦχος, καὶ ἡ θέσις τῶν ἐγγχωρίων παραγωγῶν χειροτέρα ἀπὸ τὴν θέσιν τῶν ἀλλοδαπῶν· οἱ τελωνιακοὶ δασμοὶ, ἔχοντες βάσιν τὴν εἰσαγωγὴν ἢ ἐξαγωγὴν τῶν ἐμπορευμάτων, δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ἀναγκαῖοι ἂν ἐπιβάλλωνται μετὰ μετρίότητος καὶ ἀναλογίας.

Ἡ σύστασις τῶν τελωνιακῶν νόμων χρονολογεῖται ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους χρόνους τῶν πολιτικῶν κοινωνιῶν· ἀπὸ τοὺς Ῥωμαίους, οἵτινες τοὺς παρέλαβον παρὰ τῶν Ἀθηναίων, μετεδόθησαν εἰς τὰς νεωτέρας κοινωνίας. Τελωνιακὸς δασμὸς, εἰς τὰς Ἀθήνας ἦτο τὸ πεντηκοστημόριον τῆς ἀξίας τῶν εἰσαγομένων πραγμάτων, πληρονόμος κατὰ τὴν ἐκφόρτωσιν. Παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις οἱ τελωνιακοὶ νόμοι ἔλαβον διαφόρους φάσεις, τοὺς μετεχειρίσθησαν δὲ συχνάκις ὡς μέσον καταπίεσεως, ὥστε πολλάκις ἐθεωρήθη ὡς ἡ μεγαλύτερα εὐεργεσία διὰ τοὺς λαοὺς ἢ ἀργία αὐτῶν. Αἱ ἔρευναι, τὰ πρόστιμα, αἱ παρεμποδίσεις, ὅλα ταῦτα τὰ ἐνοχλητικὰ καὶ προσβλητικὰ μέσα ἦσαν καὶ τότε εἰς ἐνέργειαν, ἐπίσης αἱ ψευδεῖς δηλώσεις, αἱ ὑπεκφυγαί, αἱ παραλείψεις, τὸ λαθρεμπόριον δὲν εἶναι νέα, τὰ εὐρίσκομεν προβλεπόμενα καὶ τιμωρούμενα καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις (1).

Εἰς ὅλας τὰς ἐποχὰς τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ ὁ τελωνιακὸς δασμὸς ἀναφαίνεται ὑπὸ διαφόρους φάσεις κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ποικίλας. Σήμερον τὰ τελωνιακὰ συστήματα πρέπει νὰ ἐξετάζωνται

(1) Λεύκων τις γεωργὸς μέλιτος ἀσκούς εἰς φορμὸν (κοφίνια) ἐμβαλὼν ἐκόμιζεν Ἀθήναζε, κριθὰς τοῖς φορμοῖς ἐμβαλὼν, ὡς ὑπὲρ κριθῶν ὀλίγων εἰσπραχθισόμενος τέλος, τοῦ δὲ ὄνου πεσόντος, οἱ τελῶναι βοηθῆσαι βουλόμενοι, ἔμαθον ὅτι μέλι ἐστὶ καὶ ἀπὸ πηγῶν ἐκ τῶν αὐτῶν ὡς ἀτελώνητον. (Ζηνοβίου ἐκασοντάδι, α. παροιμ. 74, ἄλλα μὲν Λεύκων λέγει, ἄλλα δὲ Λεύκωνος ὄνος φέρει).

ὑπὸ διπλῆν ἔποψιν, ὡς μέσον δημοσίου πλούτου καὶ ὡς μέσον ἐμπορικῆς ἢ βιομηχανικῆς προστασίας· εἶναι δίκαιον, ὡς προείπομεν, αἰξέναι πραγματοῦναι νὰ ὑποβάλλωνται εἰς φόρον, ὡς καὶ τὰ ἐγχώρια προϊόντα, καὶ νὰ συνεισφέρωσι καὶ αὐταὶ κατ' ἀναλογίαν εἰς τὸ δημόσιον ἔσοδον. Πολλῶν ἐπικρατειῶν ἐν ἑκ τῶν πρωτίστων εἰσοδημάτων εἶναι ὁ τελωνιακὸς δασμὸς· τῶν ὁμοσπόνδων μάλιστα Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς ὁλόκληρον σχεδὸν τὸ δημόσιον ἔσοδον πηγάζει ἐκ τῶν τελωνιακῶν δασμῶν. Χρέος ὅμως ἐκάστης Κυβερνήσεως εἶναι νὰ θέτῃ τελωνιακὰς διατιμήσεις ὀρθὰς, καὶ νὰ προστατεύῃ τὰς πρώτας ὕλας τῆς παρaxyγῆς, ὥστε ἡ ἐργασία νὰ μὴ ἀποβαίνῃ ἐπιζήμιος εἰς τὸν τεχνίτην· ὅσον μετριώτεροι θέλουν εἶσθαι αἱ τελωνιακαὶ διατιμήσεις, τοσοῦτον μεγαλητέρα θέλει εἶσθαι ἡ κατανάλωσις, καὶ βεβαιωτέρα ἡ δημόσιος εὐημερία· ἡ πείρα ἀπέδειξεν ὅτι οὐδὲν ἄλλο προάγει περισσότερον τὴν εὐημερίαν τῶν λαῶν παρὰ ἡ μετριότης τῶν φόρων, ἐξ ἧς ὅχι μόνον οἱ ἰδιῶται ἀλλὰ καὶ τὸ δημόσιον ὠφελεῖται ἐμμέσως.

Ἐξεταζόμενον τὸ τελώνιον ὡς προστατευτικὸν μέσον ἔγινεν ἀντικείμενον μεγάλων συζητήσεων ὡς ἐκ τῶν ἀντιθέτων ἀτομικῶν συμφερόντων τῶν διαφόρων κοινωνικῶν κλάσεων· ἡ πείρα, ὁ ἀσφαλὴς αὐτὸς ὁδηγὸς, θέλει ἀποδείξει ἔτι μᾶλλον εἰς τοὺς ἐπερχομένους χρόνους ἂν ἡ βιομηχανία ἢ τὸ ἐμπόριον ἔχωσιν ἀνάγκην προστατευτικῶν τελωνιακῶν δασμῶν, ἢ ἂν ἡ ἐλευθερία προάγῃ τὴν ἐμπορικὴν καὶ βιομηχανικὴν πρόοδον τῶν ἐθνῶν.

Οἱ κακοὶ τελωνιακοὶ νόμοι φέρουν ὡς πρὸς τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον τὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα, τὰ ὁποῖα ἐπιφέρουν οἱ κακοὶ δρόμοι εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ἐμπόριον· ἡ τελωνιακὴ θεσμοθεσία πρέπει νὰ συναρμολογῇται καθεκάστην μὲ τὴν προοδευτικὴν πορείαν τῆς βιομηχανίας καὶ τοῦ ἐμπορίου, καὶ νὰ εὕρισκῃται εἰς ἄρμονίαν μὲ τὴν ἀνάπτυξιν αὐτῶν. Ἡ φωτισμένη Κυβέρνησις πρέπει νὰ θεωρῇ τὰ τελωνεῖα, οὐχὶ ὡς χρηματικὸν πόρον, ἀλλὰ ὡς μέσον αὐξήσεως τῆς γεωργικῆς, ἐμπορικῆς καὶ βιομηχανικῆς εὐημερίας· εἶναι δὲ ἀναμφισβήτητον ὅτι πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ τοιούτου σκοποῦ, ἡ τελωνιακὴ νομοθεσία ἔχει ἀνάγκην περιοδικῆς ἐπιθεωρήσεως καὶ τροποποιήσεως συμφώνως μὲ τὰς προόδους καὶ τὰς ἀνάγκας τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας.

§. 13. Δικαίωμα ἐναποταμιεύσεως (entrepôt). — Πρὸς μετρία-

σιν τῆς αὐστηρότητος τῶν τελωνιακῶν δασμῶν, καὶ πρὸς ἐμψύχωσιν τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου αἱ περισσότεραι Κυβερνήσεις παρεχώρησαν εἰς τὰς ξέναςπραγματείας τὸ λεγόμενον δικαίωμα τῆς ἐναποταμιεύσεως· οὕτω τὰ ξένα ἐμπορεύματα ἀποθιβαζόμενα εἰς τὴν ξηρὰν ἐναποταμιεύονται εἰς ἀποθήκας καὶ δὲν ὑποβάλλονται εἰς τοὺς τελωνιακοὺς δασμοὺς, εἰμὴ ἐὰν εἰσαχθῶσι πρὸς ἐσωτερικὴν κατανάλωσιν· δύνανται δὲ νὰ ἀποσταλῶσιν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἄνευ πληρωμῆς τῶν δασμῶν. Ἡ Ἀγγλία πρὸ χρόνων παρεδέχθη τὸ σύστημα τοῦτο, καὶ οὕτως ἀποκατέστησε τὰ ἅπειρα πρὸς εὐκολίαν τοῦ ἐμπορίου κατασταθέντα Docks, (1) παρακαταθήκας ὅλων τῶν προϊόντων τοῦ Κόσμου· εἰς τὸ σύστημα τοῦτο χρεωστεῖ ἡ Ἀγγλία κατὰ μέγα μέρος τὸ ἐμπορικὸν μεγαλεῖόν της· ἐπὶ τρία ἔτη συγχωρεῖται ἡ ἐναποταμίευσις, μετὰ τὴν τριετίαν δὲ τὰ ἐμπορεύματα πρέπει ἢ νὰ ἐξαχθῶσι πρὸς ἀνάλωσιν, ἢ ν' ἀποσταλῶσι εἰς τὸ ἐξωτερικόν· αἱ εἰς τινὰ λιμένα ἐναποταμιευμένοιπραγματεῖαι δύνανται ἐπίσης ν' ἀποσταλῶσιν εἰς ἄλλον λιμένα τοῦ Κράτους ἄνευ πληρωμῆς δικαιώματος τινός.

Εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ πρῶτον ἐπὶ Κυβερνήτου ἐσυστήθη ἐν Σύρῳ κατάστημα ἐναποταμιεύσεως, ὀνομασθὲν Διαμετακομίσεως διὰ τοῦ ἀπὸ 25 Μαρτίου 1830 καὶ ὑπὸ στοιχ. ΙΑ. Ψήφισματος, ἀκολούθως δὲ ἐσυστήθησαν τοιαῦτα ἐν Πειραιεῖ τὴν 28 Μαρτίου 1835, ἐν Ναυπλίῳ καὶ ἐν Πάτραις τὴν 15 Μαΐου 1835, καὶ ἐν Ἰδρᾷ ἀπὸ 1 Ὀκτωβρίου 1835, καταργηθέντος τοῦ ἐλευθέρου λιμένος της, τὸν ὁποῖον ἐπὶ Κυβερνήτου εἶχεν ἀπολαύσει. Κατὰ τὸ μνησθὲν Ψήφισμα τοῦ Κυβερνήτου τὸ εἰς τὸ δημόσιον παρὰ τοῦ ἐμπορίου πληρονόμενον δικαίωμα τῆς ἀποταμιεύσεως προσδιωρίσθη ἐν τοῖς 0/0 ἐπὶ τῆς ἀξίας διὰ τὰ χειροτεχνήματα καὶ βαρέα εἶδη, καὶ 2 τοῖς 0/0 διὰ τὰ ἐλαφρὰ καὶ ὀγκώδη, τὸ αὐτὸ δὲ ἔμεινε καὶ ἐπὶ τῆς Βασιλείας μέχρι τοῦ περὶ τελωνιακοῦ δασμολογίου Νόμου τῆς 10 Ἰουνίου 1857, ὅστις ἡλάττωσε μὲν τὸ δικαίωμα τοῦτο κατὰ τὸ ἥμισυ, κατήργησε δὲ αὐτὸ ὀλοτελῶς ἐπὶ δημητριακῶν καρπῶν, ὅσακις ἐναποταμιεύονται εἰς ἰδιωτικὰς ἀποθήκας.

Ἡ πληρωμὴ τοῦ ἀνωτέρω δικαιώματος κατὰ τὸν ἤδη ἱσχύοντα Τε-

(1) Docks εἶναι τεχνητοὶ λιμένες μετ' ἀποθηκῶν, κατεσκευασμένοι πρὸς εὐκολίαν τοῦ ἐμπορίου.

λωνιακὸν Νόμον τῆς 19 Μαρτίου 1843 ἐπαναλαμβάνεται κατὰ τετραμηνίαν ἐνόσω διαρκεῖ ἡ ἐναποταμίευσις, ἥτις κατὰ τὸ Ψήφισμα ἡδύνατο νὰ διαρκέσῃ τρεῖς τριμηνίας, ἀλλὰ διὰ τοῦ Διατ. τῆς 15 Ἰαν. 1836 παρετάθη ἐπὶ δύο ἔτη, διὰ δὲ τοῦ Νόμου τῆς 19 Μαρτίου 1843 ἐπὶ τρία ὁλόκληρα ἔτη. Ἐμπορεύματα μικρᾶς τιμῆς καὶ μεγάλου ὄγκου, ἐπιτρέπεται ν' ἀποταμιεύωνται εἰς ἰδιαιτέρας ἀποθήκας τῶν ἐμπόρων ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ Τελωνείου, καὶ ἐπὶ πληρωμῇ τοῦ $1/2$ τοῦ ὡς ἀνωτέρω δικαιώματος.

§. 14. *Διαμετακόμισις* εἶναι τὸ δικαίωμα, τὸ ὅποιον παραχωρεῖ Κυβέρνησις τις εἰς τοὺς πλησιοχώρους λαοὺς νὰ μετακομίζωσι διὰ τῆς ἐπικρατείας τῆς τὰ ξένα ἔμπορεύματα ἄνευ τῆς πληρωμῆς τῶν τελωνιακῶν δασμῶν· οὕτως ἡ Ἑλβετία λαμβάνει διὰ τῶν λιμένων τῆς Γαλλίας ὅλα τὰ ἀποικιακὰ προϊόντα ἐλεύθερα τῶν τελωνιακῶν δασμῶν· ὁ φόβος τῶν λαθρεμπορίων ἐμποδίζει Κυβερνήσεις τινὰς ἀπὸ τὴν παρχώρησιν τοῦ δικαιώματος τούτου τῆς διαμετακομίσεως, ἀλλὰ τὰ πλούτη, τὰ ὅποια προσγίνονται εἰς ἓν Κράτος, χρησιμεῖον ἔνεκα τῆς γεωγραφικῆς του θέσεως ὡς μέσον διαμετακομίσεως τῶν ἐμπορευμάτων, εἶναι μεγάλα καὶ πολὺ ἀνώτερα τῶν ἐκ τοῦ λαθρεμπορίου ἐνδεχομένων ζημιῶν.

Παρόμοιον δικαίωμα ἐπετράπη καὶ παρ' ἡμῖν διὰ τοῦ Νόμου τῆς 19 Μαρτίου 1843, ἀλλ' οὐδέποτε ἐζητήθη τοιαύτη διαμετακόμισις ἐμπορευμάτων διὰ τῆς Ἑλλάδος, διότι οἱ περικυκλοῦντες τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν ὁμορον Τουρκίαν λιμένες ἐπιτρέπουσι τὴν κατευθεῖαν διὰ θαλάσσης ἀποστολὴν τῶν τε Ἑλληνικῶν καὶ Τουρκικῶν προϊόντων.

§. 15. *Ἐλεύθεροι ἢ ἀτελεῖς Λιμένες* (porto franco). — Ὀνομάζονται ἐλεύθεροι λιμένες ἐκεῖνοι, εἰς τοὺς ὁποίους τὰ ἐθνικὰ ἢ ξένα πλοῖα ἐμποροῦν νὰ ἐκφορτώσωσι καὶ νὰ πωλήσωσι τὰ φορτία των χωρὶς νὰ υποβληθῶσιν εἰς τὴν πληρωμὴν τελωνιακῶν δικαιωμάτων.

Β'. ΠΕΡΙ ΝΟΜΙΣΜΑΤΩΝ.

§. 16. *Ἀνάγκη τῶν νομισμάτων*. — Τὸ νόμισμα ἀποτελεῖ μέρος τοῦ κοινωνικοῦ πλούτου καὶ εἶναι τὸ πρῶτιστον μέσον τῆς διανομῆς αὐτοῦ. Εἰς πᾶσαν κοινωνίαν ἕκαστον ἄτομον δὲν κατασκευάζει οὐδὲ παράγει μόνον τοῦ τὰ εἰς τὰς χρεῖας του ἀναγκαῖα ἀντικείμενα, ἐκ τούτου, ὡς εἴπομεν, γεννᾶται ἡ ἀνάγκη τῆς συναλλαγῆς τῶν προϊόν-

των τῆς ἐργασίας τοῦ ἐνὸς μὲ τὰ προϊόντα τῆς ἐργασίας τοῦ ἄλλου.

Ἀλλ' αὕτη ἡ ἀπ' εὐθείας συναλλαγὴ τῶν προϊόντων δὲν εἶναι πάντοτε ἐφικτὴ, διότι δυσκόλως θέλουν συναντηθῇ αἱ ἀνάγκαι τῶν διαφόρων παραγωγῶν· ὅθεν ἀνεγνωρίσθη ἐν γένει εἰς ὅλας τὰς κοινωνίας ὅλων τῶν ἐποχῶν ἡ ἀνάγκη τῆς ὑπάρξεως ἐνὸς ἐμπορεύματος προνομίου, τὸ ὁποῖον ἕκαστος παραγωγὸς νὰ λαμβάνῃ πωλῶν τὰ προϊόντα του, καὶ νὰ δίδῃ ἀγοράζων τὰ προϊόντα τῶν ἄλλων. Τὸ ἐμπόρευμα τοῦτο ὠνομάσθη νόμισμα, καὶ εἶναι τόσῳ πλεόν ἀναγκαῖον εἰς τὰς κοινωνίας, ὅσῳ περισσότερον ἡ διανομὴ τῆς ἐργασίας εἶναι ἀνεπτυγμένη, ἥτοι ὁ πολιτισμὸς προωδευμένος.

§. 17. *Ἀναγκαῖα προσόντα τοῦ νομίσματος* — Τὸ ἀντικείμενον, τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς νόμισμα, πρέπει νὰ ἔχῃ ἰδιαιτέρα προσόντα διὰ ν' ἀποκατασταθῇ κατὰλληλον εἰς τοῦτο, καὶ 1) πρέπει νὰ ᾖ χρησίμιον, καὶ ἐπομένως νὰ ἔχῃ ἀξίαν ἰδίαν, 2) ἡ ἀξία του πρέπει νὰ ᾖ μόνιμος καὶ ἡ αὐτὴ δι' ὅλον τὸν κόσμον, διότι δὲν λαμβάνομεν τὸ νόμισμα ἀντὶ τῶν προϊόντων μας ἐπὶ σκοπῷ νὰ τὸ καταναλώσωμεν, ἀλλ' ἐπὶ σκοπῷ νὰ τὸ συναλλάξωμεν πάλιν μετ' ἄλλων προϊόντων, πρέπει ὅθεν νὰ ᾖ διαρκὲς καὶ νὰ διατηρῇ τὴν χρησιμότητά του σταθεράν, τοῦτο δὲ θέλει συμβῇ ἂν ἡ ὑπάρχουσα ποσότης αὐτοῦ καὶ τὰ ἔξοδα καὶ αἱ δυσκολίαι τῆς παραγωγῆς του διατηρῶνται πάντοτε αἱ αὐταί, 3) τὸ νόμισμα πρέπει νὰ ᾖ διαιρέσιμον, ὥστε νὰ χρησιμεύῃ εἰς τὰς συναλλαγὰς καὶ τῶν μικροτέρων καὶ εὐτελεστέρων ἀντικειμένων, 4) πρέπει νὰ ᾖ ἐν μετακόμιστον ὅσον τὸ δυνατόν δι' ὀλιγωτέρων ἐξόδων καὶ κινδύνων, καὶ 5) ἐπιδεκτικὸν σημάτων καὶ προσδιορισμοῦ τῆς ἀξίας αὐτοῦ, διὰ νὰ δύναται ἕκαστος εὐκόλως νὰ ἐξελέγχῃ πόσῃ ποσότητι ἐξ αὐτοῦ λαμβάνει καὶ πόσῃ δίδει.

§. 18. *Τὰ πολύτιμα μέταλλα κατὰλληλότερα διὰ νομίσματα*. — Ἀντικείμενα, τὰ ὁποῖα συνενόνουν ὅλα τὰ εἰρημένα πλεονεκτήματα δὲν εἶναι ἄλλα εἰμὴ τὰ πολύτιμα μέταλλα, δηλ. ὁ χρυσὸς καὶ ὁ ἄργυρος, ὥστε πρὸ αἰώνων ἐχρησίμευσαν ταῦτα ὡς νομίσματα (1). Ὡς

(1) Ὁ Ἡρόδοτος (I. 94) ὁμιλῶν περὶ τῶν Λυδῶν λέγει· ὅτι αὐτοὶ πρῶτοι ἔκοψαν χρυσοὺν καὶ ἀργυροὺν νόμισμα. Τὰ χρονικὰ τῆς Πάρου ἀποδίδουν τὴν ἀρχὴν τῶν νομισμάτων εἰς τοὺς Αἰγινήτας ἐπὶ Φεῖδωνος βασιλείᾳ τοῦ Ἀργούς

ἐκ τῆς ἰδιότητός των τὸ μικρότερόν των τεμάχιον χρησιμεύει εἰς τὴν κατασκευὴν ἀντικειμένου τινὸς πολυτελείας ἢ τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν, καὶ ἐπομένως ἔχουν τὸ προσὸν τῆς χρησιμότητος· ἡ σπανιότης των δὲ καὶ τὸ πολυέξοδον καὶ κανονικὸν τῆς παραγωγῆς των διατηρεῖ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον τὴν ἀξίαν των πάντοτε τὴν αὐτὴν, πρὸς δὲ καὶ διαιρέσιμα καὶ εὐμετακόμιστα καὶ ἐπιδεκτικὰ σημάσσεως εἶναι.

§. 19. *Ἀντικείμενα χρησιμεύσαντα ποτὲ ὡς νομίσματα.* — Ἡ ἱστορία μᾶς διδάσκει ὅτι διάφοροι λαοὶ κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους, ὅτε τὰ σήμερον εὐτελῆ μέταλλα ἦσαν σπάνια, μετεχειρίσθησαν ταῦτα ὡς νόμισμα, καὶ ἐν ἑλλείψει τούτων μετεχειρίσθησαν καὶ ἄλλας ὕλας· οὕτως οἱ Λακεδαιμόνιοι εἶχον νόμισμα σιδηροῦν· οἱ Ῥωμαῖοι κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους τῆς κοινωνίας των εἶχον νόμισμα χαλκοῦν· ὡς νόμισμα προσέτι ἐχρησίμευε τὸ ἄλας εἰς τὴν Ἀβυσσινίαν, ἡ μοροῦνα (morue) εἰς διάφορα μέρη τῆς Ἀμερικῆς, τὰ καρφία εἰς ἓν χωρίον τῆς Σκωτίας, τὰ κογχύλια εἰς τὰς Ἰνδίας καὶ Ἀφρικὴν, οἱ καρποὶ τοῦ Κακάου εἰς τὸ Μεξικόν, καὶ τὰ δέρματα εἰς τὴν Ῥωσσίαν μέχρι σχεδὸν Πέτρου τοῦ Α'. Ἀλλὰ ταῦτα πάντα δὲν ἠδύναντο βεβαίως νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς νομίσματα εἰμὴ εἰς τὴν νηπιότητα τῶν κοινωνιῶν, ὅτε αἱ σχέσεις περιορίζοντο εἰς μικρὸν κύκλον συναλλαγῶν.

§. 20. *Πλάτινα* (λευκόχρυσος). — Εἰς τὴν Ῥωσσίαν πρὸ εἴκοσι πέντε περίπου ἐτῶν κατεσκευάσαν νόμισμα ἐκ τοῦ μετάλλου τοῦ ὀνομασθέντος *Πλάτινα*, ἔχοντος ὅλα τὰ προσόντα καὶ πλεονεκτήματα τῶν πολυτίμων μετάλλων· ἀλλὰ τὸ νόμισμα τοῦτο ἔχασε τὴν ὀνομαστικὴν του ἀξίαν, διότι ἡ παραγωγὴ τῆς πλατίνης ἔλαβε ταχεῖαν ἀνάπτυξιν, καὶ πολλαπλασιασθέντος τοῦ ποσοῦ αὐτῆς ἡ ἀξία της δὲν ἔμεινε διαρκὲς καὶ σταθερά, ἀλλ' ἐξέπεσεν, ὥστε σήμερον ἡ Πλάτινα ἀξίζει τρεῖς ἢ τετράκις περισσότερον τοῦ ἀργύρου, ἐνῶ πρότερον εἶχεν ἀξίαν ἴσην μὲ τὸν χρυσόν.

§. 21. *Χρυσὸς καὶ ἄργυρος.* — Εἶναι ἄξιον παρατηρήσεως ὅτι ὁ χρυσὸς καὶ ὁ ἄργυρος δὲν εὐρέθησαν μέχρι τοῦδε εἰς μεγάλην ἀφθο-

τῇ 895 ἔτει Π. Χ. Ὁ Αἰλιανὸς εἰς τὰ Ποικίλα του ὑποστηρίζει τοῦτο, καὶ οἱ νεώτεροι νομισματολόγοι βεβαιοῦν ὅτι τὰ τῶν Αἰγινητῶν ἀργυρᾶ νομίσματα, φέροντ' αὖτε χελώνην, εἶναι τὰ ἀρχαιότερα τῶν ἄχρι τοῦδε γνωστῶν.

(ΕΜΠΟΡ. ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ).

νίαν, καὶ ὅτι τὰ ἔξοδα τῆς παραγωγῆς των, διαμένοντα πάντοτε τὰ αὐτὰ, διατηροῦν σταθεράν τὴν ἀξίαν τῶν μετάλλων τούτων. Τὸ ἐναντίον συνέβη εἰς τὰ λοιπὰ μέταλλα, διότι ἡ ποσότης τοῦ σιδήρου καὶ χαλκοῦ ἀποκατέστη πρὸ χρόνων ἄφθονος, καὶ ὡς ἐκ τούτου τὰ μέταλλα ταῦτα ἔπαυσαν τοῦ νὰ χρησιμεύωσιν ὡς νόμισμα, διότι ὡς ἐκ τῆς ἀφθονίας των ἔχασαν τὴν ἀξίαν των. Ὁ περὶ σιδηροῦ νομίσματος Σπαρτιατικὸς τοῦ Λυκούργου νόμος, διὰ τοῦ ὁποίου ἤθελε νὰ καταστρέψῃ τὴν πολυτέλειαν καὶ τὴν πρὸς τὸν πλουτισμὸν διάθεσιν τῶν συμπολιτῶν του, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ εἰμὴ ὡς ἀντιβαίνων εἰς τὰς ὑγιεῖς ἀρχὰς τῆς κοινωνικῆς οἰκονομίας καὶ τῆς προόδου τοῦ πολιτισμοῦ, καὶ ὡς τοιοῦτος παρεβιάσθη παρὰ τῶν Σπαρτιατῶν. Ἀλλ' ὁ χρυσοῦ καὶ ὁ ἄργυρος δὲν εἶναι οὔτε τόσον σπάνιοι, ὥστε ἡ ἀξία τοῦ μικροτέρου πράγματος νὰ μὴ ἀντιστοιχῇ μὲ ἐν τεμάχιον αὐτῶν, οὔτε τόσον ἀφθονοί, ὥστε ν' ἀπαιτῆται μεγάλη ποσότης αὐτῶν διὰ νὰ ἀγορασθῇ μεγάλης ἀξίας πραγματεία. Ἰσως εἰς τοὺς μεταγενεστέρους χρόνους ἡ ἀνακάλυψις νέων πλουσιῶν μεταλλείων ἐπιφέρῃ τὸ ἐκ τῆς ἀφθονίας ἄτοπον τοῦτο, ἀλλὰ τότε πάλιν ἴσως θέλουν ἀνακαλυφθῇ ἄλλα μέταλλα δυνάμενα νὰ χρησιμεύωσιν ὡς νόμισμα, καὶ τὰ ὁποῖα σήμερον εἶναι ἄγνωστα ἢ μόλις γνωρίζομεν, ὡς τὸ Παλλάδιον, Ἰρίδιον καὶ ἄλλα. Εἰς τοιαύτην δὲ περίστασιν, καθ' ἣν θέλει ἐπέλθῃ, διὰ νὰ εἰπωμεν οὕτως, ἡ λύσις τοῦ ζητήματος τοῦ Φιλοσοφικοῦ λίθου, ἡ σύγχυσις εἰς τὰς ἐμπορικὰς συναλλαγὰς θέλει εἶσθαι μεγάλη, ὥστε ἐπιθυμητὸν εἶναι νὰ διατηρηθῶσι πάντοτε ὁ χρυσοῦ καὶ ὁ ἄργυρος εἰς τὸ περιορισμένον αὐτῶν ποσόν, διὰ νὰ διαμένῃ σταθερὰ ἡ ὡς νόμισμα χρῆσις των. Παρατηρητέον δὲ ὅτι διάφορα περιστατικὰ οὐδετερόνουν ἐν μέρει τὰ ἀποτελέσματα τῆς αὐξήσεως τοῦ ποσοῦ τῶν μετάλλων αὐτῶν, διότι ἱκανὴ ποσότης χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καταναλίσκεται κατ' ἔτος διὰ τῆς χρήσεως οἰκιακῶν σκευῶν, κοσμημάτων κ. λ. καὶ διὰ τῶν πυρκαϊῶν, ναυαγίων κ. λ.—Ἐν τούτοις ὅλα ταῦτα τὰ μέσα τῆς καταναλώσεως δὲν δύνανται ν' ἀπορρόφήσωσι τὸ κατ' ἔτος ἐξαγόμενον ἐκ τῶν μεταλλείων ποσόν, ὥστε τὸ περιπλέον αὐξάνει ἀναντιρρόγητως τὸν ἀριθμὸν τοῦ νομίσματος καὶ ἐλαττώνει ἀναλόγως τὴν ἀξίαν αὐτοῦ, ἀλλ' ἡ ἐλάττωσις προβαίνει βραδέως.

§. 22. *Ἄν ἡ ἀφθονία τοῦ νομίσματος αὐξάνῃ τὸν κοινωνικὸν πλοῦτον.*—Πολλοὶ νομίζοντες, ὅτι ὁ δημόσιος καὶ κοινωνικὸς πλοῦ-

τος συνίσταται ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ποσότητα τοῦ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου, τὴν ὁποίαν ἐπικράτειά τις ἔχει, δι' ὅσυχρίζονται ὅτι αἱ Κυβερνήσεις χρεωστοῦν νὰ σύρῳσιν ἐντὸς τῶν ἐπικρατειῶν των τὰ πολυπόθητα ταῦτα μέταλλα διὰ νὰ αὐξάνῃ ὡς ἐκ τούτου τοῦ λαοῦ ἡ εὐημερία. Ἀλλ' ἡ ἰδέα αὕτη εἶναι ἐντελῶς ἐσφαλμένη· ἂν ὑποθέσωμεν ὅτι ἐπικράτειά τις ἔχει ἀνάγκην δύο διλιουνίων π. χ. δραχμῶν διὰ νὰ ἐνεργῇ τὰς διαφόρους συναλλαγὰς τῆς, καὶ ὅτι διὰ μαγικῆς τινὸς δυνάμεως ἐφέραμεν ἐντὸς αὐτῆς ἕτερα δύο διλιούνια δραχμῶν περιπλέον τῶν ἀναγκαίων, εἶναι εὐκολον νὰ ἐννοήσωμεν ὅτι ἡ ἀφθονία αὕτη τοῦ νομίσματος θέλει ἐκπέσει τὴν ἀξίαν του, καὶ ὅλα τὰ ἀντικείμενα θέλουν λάβει διπλὴν ἀξίαν, ἥτοι τὸ ἀντικείμενον, τὸ ὁποῖον πρότερον ἐπωλεῖτο πρὸς 5 δραχμὰς, θέλει πωλεῖσθαι πρὸς δραχμὰς δέκα, καὶ ὅστις τὸ ἡγόραζε πρὸς πέντε, θέλει τὸ ἀγοράζει πρὸς δέκα, ὥστε καμμία ὠφέλεια δὲν θέλει προκύψει εἰς τοὺς λαοὺς τῆς ἐπικρατείας ταύτης ἐκ τῆς ἀφθονίας τοῦ νομίσματος.

§. 23. *Μέτρον τῆς ἀξίας τῶν πραγμάτων.* — Οἱ οἰκονομολόγοι πολλὰς προσπαθείας κατέβαλον πρὸς εὕρεσιν μέτρου σταθεροῦ πρὸς ἀκριβῆ προσδιορισμὸν τῆς ἀξίας τῶν διαφόρων πραγμάτων, ἀλλ' αἱ προσπάθειαι αὗται ἴσως εἶναι ἀνωφελεῖς, διότι καμμία πραγματεία δὲν εἶναι ἀμετάβλητος ὡς πρὸς τὴν ἀξίαν τῆς διὰ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς μέτρον· ἐζήτησαν ἐπομένως τὴν πραγματείαν ἐκείνην, τῆς ὁποίας ἡ ἀξία ἦτον ὀλιγώτερον μεταβλητὴ εἰς τὸ διάστημα πολλῶν αἰώνων, ἴδον ὅτι τὰ πολύτιμα μέταλλα δὲν διετήρησαν τὴν ἀξίαν των σταθεράν, δι' ὅσυχρίσθησαν ὅθεν ὅτι ἡ ἀνθρώπινος ἐργασία δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς μέτρον τῆς ἀξίας τῶν πραγμάτων, ἀλλ' ἀπεδείχθη ὅτι καὶ ἡ ἀξία τῆς ἀνθρωπίνου ἐργασίας μετεβλήθη κατὰ διαφόρους ἐποχὰς, καὶ ὅτι τοῦ σίτου μόνον ἡ ἀξία κατὰ τὸ διάστημα τῶν αἰώνων ἔμεινεν ὀλιγώτερον μεταβλητὴ, καθόσον καὶ ἡ ἀνάγκη αὐτοῦ εἶναι πάντοτε σταθερά καὶ τὰ μέσα τῆς παραγωγῆς του ἦσαν σχεδὸν καθ' ὅλας τὰς ἐποχὰς τὰ αὐτά. Ἀλλ' ἂν ἡ ἀξία τοῦ σίτου μένῃ ἀμετάβλητος κατὰ τὰς διαφόρους χρονικὰς ἐποχὰς, μεταβάλλεται ὅμως οὐσιωδῶς ἀπὸ ἑνα τόπον εἰς ἄλλον, οὕτως εἰς τὰς Ἰνδίας ὁ σίτος εἶναι ἀντικείμενον πολυτελείας, καθὼς εἰς τὴν Εὐρώπην τὸ δρύζιον· ἐκτὸς τούτου ἡ μεγαλητέρα ἢ μικροτέρα ἐπέκτασις τῆς καλλιιεργείας αὐτοῦ καὶ τὰ ἔξοδα τῆς μετακομίσεως δὲν δύνανται παρὰ νὰ ἔχωσιν

ἐπιβροῇν εἰς τὴν ἀξίαν τοῦ σίτου, ὅθεν μόνον τὰ πολύτιμα μέταλλα ἐθεωρήθησαν ὡς τὰ καταλληλότερα πρὸς προσδιορισμὸν τῆς ἀξίας τῶν πραγμάτων κατὰ τὰς διαφόρους χρονικὰς ἐποχάς· διὰ τῆς συγκρίσεως δὲ τῆς ἀξίας τοῦ σίτου μὲ τὸ νόμισμα προσδιορίζουν τὴν ἀξίαν τῶν λοιπῶν πραγμάτων, καὶ ἀνευρίσκουν τὴν σχετικὴν ἀξίαν τοῦ νομίσματος κατὰ τὰς διαφόρους ἐποχάς.

§. 24. *Ἀναλογία τοῦ χρυσοῦ πρὸς τὸν ἄργυρον.*—Τὸ νόμισμα ἐκάστου Κράτους στηρίζεται ἐπὶ μονάδος, ἣτις προσδιορίζεται ἐκ τῆς φύσεως καὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ μετάλλου, τὸ ὁποῖον τὴν ἀπαρτίζει. Οὕτως εἰς τὴν Γαλλίαν ἡ νομισματικὴ μονὰς εἶναι τὸ φράγκον, ἔχον κατὰ τὸν Νόμον 5 γραμμῶν βάρος, περιέχον δὲ 4 γραμμῶν καθαρὸν ἄργυρον. Ἐπὶ πολὺν χρόνον ἡ σχέσις τοῦ ἀργύρου πρὸς τὸν χρυσὸν ἦτον 1 πρὸς 10, κατόπιν 1 πρὸς 14· ἀπὸ τὰς ἀρχὰς δὲ τοῦ 10^{ου} αἰῶνος ἐγένετο 1 πρὸς 15 $\frac{1}{2}$ —15 $\frac{3}{4}$, τὰ δὲ νέα μεταλλεῖα τῆς Καλλιφρονίας καὶ Αὐστραλίας ἐπέφερον τάσιν πρὸς ἐκπεσμὸν τοῦ χρυσοῦ· ἀλλ' ὁ ἐκπεσμὸς οὗτος δὲν ἐπραγματοποιήθη οἷος ἐπεριμένετο, ἰδίως ἕνεκα τῆς ἐκτάσεως τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων, αἵτινες ἀπαιτοῦν καὶ πλείοτερον νόμισμα. Ἡ Ἀγγλία πρῶτη κατὰ τὸ 1816 παρεδέχθη ὡς τύπον (étalon) νομίσματος τὸν χρυσὸν, καὶ μετ' αὐτὴν ἡ Ἀμερικανικὴ Ὁμοσπονδία. Ἡ δὲ Ῥωσσία, Γαλλία καὶ ἡ Γερμανικὴ Ὁμοσπονδία ἐνῶ ἔχουν τὸν ἄργυρον ὡς τύπον νομίσματος παρεδέχθησαν καὶ τὸν χρυσὸν ὑπὸ ὠρισμένην ἀναλογίαν. Ἀλλ' ἂν καὶ ἡ θεωρία καταδικάζῃ τὴν παραδοχὴν καὶ τῶν δύο μετάλλων ὡς νόμισμα, εἰς τὴν πράξιν ὅμως, καὶ μ' ὅλην τὴν ἀφθονίαν τοῦ χρυσοῦ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, δὲν ἀνεφάνησαν ἄχρι τοῦδε τὰ ἄτοπα, ἅτινα ἡ θεωρία ὑποδεικνύει.

§. 25. *Χαλκός.* Ὁ χαλκὸς δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς νόμισμα, καὶ τὸ ἐκ τοῦ μετάλλου τούτου κατασκευαζόμενον νόμισμα δὲν δύναται ἀκριβῶς νὰ θεωρηθῇ ὡς πραγματικὸν νόμισμα, διότι ἡ ἐσωτερικὴ ἀξία τοῦ χαλκοῦ νομίσματος δὲν ἀντιστοιχεῖ μὲ τὴν ἀξίαν τοῦ πράγματος, τὸ ὁποῖον δι' αὐτοῦ ἀγοράζομεν, ἐπομένως τὰ χάλκινα νομίσματα δὲν εἶναι εἰμὴ σημεῖα ἀντιπροσωπεύοντα τὰ κλάσματα τῆς νομισματικῆς μονάδος.

§. 26. *Ἀράχνη τῆς ἐκτυπώσεως νομισμάτων.*—Εἶναι βεβαίως καταφανεῖς οἱ λόγοι, οὔτινες ὑπηγόρευσαν εἰς τὰς Κυβερνήσεις τὴν

ανάγκην τῆς ἐκτυπώσεως νομίσματος, φέροντος τὸν τύπον τῆς γνησιότητος αὐτοῦ καὶ τὴν σημείωσιν τῆς ἀξίας του. Εἰς τοὺς πρώτους χρόνους τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν, ὡς μᾶς ἀναφέρει ἡ ἱστορία, αἱ συναλλαγαὶ ἐγίνοντο διὰ πολυτίμων μετάλλων εἰς τὴν φυσικὴν των κατὰστασιν, ἀλλ' εὐκόλως ἐννοοῦμεν τὰς δυσκολίας τὰς προερχομένας ἐκ τούτου. Διὰ τῆς παρὰ τῆς Κυβερνήσεως γινομένης ἐκτυπώσεως τοῦ νομίσματος ὁ ἔμπορος δὲν ἔχει ἀνάγκην νὰ βεβαιόνη ἐκάστοτε διὰ χρημικῆς ἀναλύσεως τὴν ποιότητα καὶ τὸ ποσὸν τοῦ πολυτίμου μετάλλου, ἀλλ' ἀναγνωρίζων τὴν γνησιότητα τῆς ἐπὶ τοῦ νομίσματος σφραγίδος δύναται ἀμέσως νὰ πληροφορητῇ ἀκριβῶς τὴν ἀξίαν τοῦ μεταλλικοῦ ποσοῦ, τὸ ὅποion λαμβάνει.

Πᾶσα Κυβέρνησις εἰς τὴν ἐκτύπωσιν τοῦ νομίσματος τῆς χρεωστεῖ νὰ ᾔναι εἰλικρινὴς καὶ νὰ ἐπαγρυπνῇ αὐστηρῶς ὡς πρὸς τὴν γνησιότητα τοῦ νομίσματος καὶ τὴν ἀληθῆ ὀνομαστικὴν ἀξίαν αὐτοῦ. Ἡ ἐκ μέρους τῶν Κυβερνήσεων παραποίησης τοῦ νομίσματος, ἥτις δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς πραγματικὴ χρεωκοπία αὐτῶν, ἐπιφέρει μεταβολὴν εἰς τὰς τιμὰς τῶν πραγμάτων, ἐμποδίζει τὰς κερδοσκοπίας, καταστρέφει τὴν πίστιν καὶ διακόπτει πᾶσαν χρηματικὴν δοσοληψίαν· οὐδεὶς θέλει δανεῖζει φοβούμενος μήπως λάβῃ ὀλιγώτερα τῶν ὅσων ἔδωκε, καὶ ἡ ἠθικὴ αὐτῇ ἐνὸς ἔθνους ὑποφέρει ὡς ἐκ τῆς παραποιήσεως τῶν νομισμάτων, ὁ πανουργότερος ὠφελεῖται ἐξαπατῶν τὸν ἄλλον, καὶ διὰ τοῦ κακοῦ παραδείγματος ἡ Κυβέρνησις ἐνισχύει τὴν ἀπάτην, τὴν κλοπὴν, τὴν ἀρπαγὴν. Εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν νομισμάτων, διὰ ν' ἀποκατασταθῶσι μονιμώτερα καὶ διαριέστερα τὰ ἐκ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου νομίσματα, ἀνεγνωρίσθη ἀναγκαῖα ἡ ἀνάμιξις (alliage) τοῦ χρυσοῦ ἢ ἀργύρου μὲ ποσοστὸν τι χαλκοῦ. Τὸ ἀναμιγνύμενον δὲ τοῦτο ποσὸν τοῦ χαλκοῦ δὲν ὑπολογίζεται διόλου εἰς τὸν προσδιορισμὸν τῆς ἀξίας τοῦ νομίσματος.

Εἶναι πολλὰ ὀρθὸν πᾶσα Κυβέρνησις νὰ διατηρῇ εἰς ἑαυτὴν ἀποκλειστικὸν τὸ δικαίωμα τῆς ἐκτυπώσεως τοῦ νομίσματος, ὅχι βεβαίως διὰ νὰ ἔχῃ ἐκ τούτου ὠφέλειαν τινά, ἀλλὰ διότι τοιαυτοτρόπως παρέχει εἰς τοὺς πολίτας ἀξιόχρεων ἐγγύησιν περὶ τῆς γνησιότητος τοῦ παρ' αὐτῆς ἐκτυπωμένου νομίσματος.

§. 27. *Ἀποτελέσματα τῆς αὐξήσεως ἢ ἐλαττώσεως τῶν κυκλοφορούντων νομισμάτων.* — Κατὰ τινὰς ἡ ἀξία τῶν ἐκ τῶν με-

ταλλείων τοῦ Νέου Κόσμου ἐξαχθέντων πολυτίμων μετάλλων ὑπολογίζεται εἰς 60 διλιούνια φράγκων· ἐκ τούτου δὲ διεδόθη εἰς τὸν κόσμον πολυτίμον μέταλλον δωδεκάκις περισσότερον τοῦ προϋπάρχοντος, ὅθεν ἡ τιμὴ τῶν πραγμάτων ἔπρεπε νὰ ᾖναι δωδεκάκις μεγαλύτερα ἀπὸ τὴν πρὸ τῆς ἀνακαλύψεως τῶν μεταλλείων τῆς Ἀμερικῆς. Ἐν τούτοις τῶν περισσοτέρων πραγμάτων, τῶν ὁποίων ἡ ἀξία ἔπρεπε νὰ μεταβληθῇ, παρατηρήθη ὅτι ἀπέβη ἐξάκις μόνον μεγαλύτερα. Τὴν ἐξήγησιν τοῦ γεγονότος τούτου εὐρίσκομεν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς βιομηχανίας, εἰς τὴν αὐξήσιν τοῦ πληθυσμοῦ καὶ τέλος εἰς τὰς ἀποστολάς τῶν πολυτίμων μετάλλων εἰς τὴν Ἀσίαν. Ὁ νέος δρόμος τῶν Ἰνδιῶν διὰ τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Καλῆς Ἑλπίδος ἠύξησε τὰς Εὐρωπαϊκὰς ἐμπορικὰς σχέσεις μὲ τοὺς ἀπείρους ἐκείνους τόπους, ὅπου ὁ ἄργυρος εἶναι σπανιώτερος παρὰ εἰς τὴν Εὐρώπην, καὶ ἐπομένως ἡ δι' ἀργύρου ἀνταλλαγὴ τῶν πραγματειῶν ἀπέβαινε διὰ τοὺς Εὐρωπαίους ἐμπόρους ἐπικερδής. Βεβαίως κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους τῆς αὐξήσεως τοῦ ποσοῦ τῶν πολυτίμων μετάλλων ὑψώθησαν αἱ τιμαὶ ὅλων τῶν πραγμάτων· οἱ λαοὶ καὶ αἱ Κυβερνήσεις εὐρέθησαν εἰς ἀμηχανίαν, ἀλλ' ἡ μεταβολὴ αὕτη ἂν ἐβλάψε τὰ συμφέροντα ἐκείνων, οἵτινες εἶχον σταθερὸν χρηματικὸν εἰσόδημα, ἐπέφερεν ὅμως κατὰ μέγα μέρος τὴν εὐημερίαν τῆς Ἀγγλίας, τῆς Ὁλλάνδας, τῆς Γερμανίας καὶ τῆς Ῥωσσίας, αἵτινες διὰ τῆς συναλλαγῆς τῶν προϊόντων τῶν συνηγωνίζοντο εἰς τὴν ἀπόκτησιν τῶν πολυτίμων μετάλλων τῆς Ἀμερικῆς.

Μεταβολὴ κατ' ἀντίθετον λόγον ὥς ἐκ τῆς ἐλαττώσεως τῶν πολυτίμων μετάλλων ἤρχισε κατὰ τοὺς παρελθόντας χρόνους· ἡ διακοπὴ τῆς ἐξορύξεως τῶν μεταλλείων τοῦ Περου καὶ τοῦ Μεξικοῦ ἐπέφερεν ἐπαισθητὴν ἑλλειψιν εἰς τὸ κυκλοφοροῦν νόμισμα, καὶ ἡ Εὐρώπη ἦναγκάσθη ν' ἀναπληρώσῃ αὐτὸ διὰ τῆς τελειοποιήσεως τῶν πιστωτικῶν γραμματίων· ἀνεγνωρίσθη δὲ ὅτι ἡ ἀναπλήρωσις αὕτη δύναται νὰ γενῇ μετ' ἐπιτυχίας, ὥστε τὸ πλεονέκτημα, τὸ ὅποιον ἡ Εὐρώπη ἀπῆλυσεν ἐκ τῆς ἀνακαλύψεως τῆς Ἀμερικῆς, δὲν εἶναι κυρίως ἡ ἀφθονία τῶν πολυτίμων μετάλλων, ἀλλὰ αἱ νέαι ἀγοραὶ, τὰς ὁποίας ἀπέκτησε διὰ τὴν ἄπειρον ἐξόδουςιν τῶν βιομηχανικῶν καὶ ἄλλων προϊόντων τῆς.

§. 28. *Χαρτονόμισμα.*—Εἴπομεν τοὺς λόγους, διὰ τοὺς ὁποίους

ὁ χρυσὸς καὶ ὁ ἄργυρος χρησιμεύουν συνήθως ὡς νόμισμα, ἡ πεῖρα ὁμῶς καὶ ἡ θεωρία αὐτὴ ἀποδεικνύουν ὅτι δυνάμεθα εἰς τὰς συναλλαγὰς μας νὰ μεταχειριζώμεθα ὡς νόμισμα καὶ ὕλην, ἥτις ἐν ἑαυτῇ δὲν ἔχει οὐδεμίαν ἀξίαν, καὶ τοιοῦτον εἶναι τὸ Χαρτονόμισμα.

Δὲν πρέπει νὰ συγχέωμεν τὸ χαρτονόμισμα μὲ τὰ *τραπεζικὰ γραμμάτια*, τὰ τελευταῖα ταῦτα δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς σημεῖα νομίσματος καὶ ὅχι ὡς ἐπέχοντα τόπον νομίσματος, διότι ἀντιπροσωπεύουν τὰ εἰς τὰ ταμεῖα τῶν Τραπεζῶν εὐρισκόμενα πραγματικὰ νομίσματα, τὸ δὲ χαρτονόμισμα ἐκδίδει ἡ Κυβέρνησις ἀντὶ νομίσματος, καὶ μόνον ἡ πιθανότης καὶ ἡ ἐλπίς ὅτι ἡ ἰδίᾳ Κυβέρνησις θέλει τὸ λάβει πάλιν ἀντὶ νομίσματος τῷ δίδει ἀξίαν καὶ κυκλοφορίαν. Διάφοροι Κυβερνήσεις εὐρεθεῖσαι εἰς χρηματικὰς ἀνάγκας ἐξέδωκαν ἄπειρον ἀριθμὸν χαρτονομισμάτων, ἐνόσω δὲ ἡ δημόσιος πίστις ὑπῆρχε, δηλ. ἡ πεποίθησις ὅτι ἡ Κυβέρνησις θέλει ἐξαργυρώσει τὸ χαρτονόμισμα, ἡ τιμὴ αὐτοῦ ὑπεστηρίζετο, ἀλλ' ἅμα ἡ πίστις αὕτη ἐκλείψῃ ἡ ἀξία τοῦ χαρτονομίσματος ἐκπίπτει. Εἶναι ἄξια σπουδῆς τὰ ἐκ τῆς ἐκδόσεως τῶν χαρτονομισμάτων ἀπὸ τὰς διαφόρους Κυβερνήσεις ἀποτελέσματα ὡς πρὸς τὰς ἰδιωτικὰς περιουσίας καὶ τὸν ἐθνικὸν πλοῦτον.

Ἐν τούτοις ὅλαι αἱ Κυβερνήσεις ἀνεγνώρισαν τὰ μεγάλα ἄτοπα τοῦ χαρτονομίσματος, καὶ ἐπροσπάθησαν διὰ διαφόρων μέσων νὰ τὰ ἀποσύρῳσιν ἐκ τῆς κυκλοφορίας, ἀντεκατεστάθησαν δὲ ἐν μέρει ἀπὸ τὰ τραπεζικὰ γραμμάτια, ὡς πρὸς τὴν ἐκδοσιν τῶν ὁποίων ὑπάρχουν περισσότεραι ἐγγυήσεις, διότι αἱ Τράπεζαι, αἱ ἐκδίδουσαι αὐτὰ, ὑπόκεινται εἰς κανονισμοὺς, κατὰ τοὺς ὁποίους λαμβάνεται ἡ ἀναγκασία πρόνοια καὶ ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τῶν ἐκδιδομένων γραμματίων καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐνυπάρχουσαν ἐγγύησιν αὐτῶν.

§. 29. *Εἶδη Νομισμάτων* — Εἰς τὰς περισσοτέρας ἐμπορικὰς πόλεις διακρίνονται διάφορα εἶδη νομίσματος, ἥτοι Νομίσματα πραγματικά, Νομίσματα ἀγοραῖα, Νομίσματα λογαριασμῶν, Νομίσματα συναλλαγῆς καὶ Νομίσματα Τραπεζῆς (*banco*). Ἡ γνῶσις καὶ ἡ διακρίσις αὐτῶν εἶναι ἀναγκαιοτάτη εἰς τὸ ἐμπόριον (1).

(1) Ἴδε μέρος Γ. Νομίσματα τῶν διαφόρων ἐμπορικῶν πόλεων.

Γ'. ΠΕΡΙ ΧΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ.

§. 30. *Χρηματική Τράπεζα* εἶναι δημόσιον ἢ ἰδιωτικὸν κατάστημα, εἰς τὸ ὁποῖον κατατίθενται χρηματικὰ κεφάλαια προσδιωρισμένα διὰ τὴν εὐκολίαν ἰδίως τοῦ ἐμπορίου. Ὁ ὀργανισμὸς δὲ καὶ αἱ ποικίλαι ἐργασίαι τῶν χρηματικῶν Τραπεζῶν κανονίζονται καὶ προσδιορίζονται ὑπὸ τοῦ Καταστατικοῦ Νόμου ἐκάστης, κυρίως δὲ αἱ ἐργασίαι τῶν χρηματικῶν Τραπεζῶν εἶναι,

1) ἡ ἐκδοσις τραπεζικῶν Γραμματίων, τιθεμένων εἰς κυκλοφορίαν ἀντὶ νομισμάτων, ὡς ἤδη γίνεται παρὰ τῶν περισσοτέρων Τραπεζῶν,

2) ἡ μεταβίβασις χρεῶν ἀπὸ πρόσωπον εἰς πρόσωπον· τῆς ἐργασίας δὲ ταύτης πρώτη ἡ Τράπεζα τῆς Βενετίας ἔδωκε τὸ παράδειγμα, καὶ ἀκολούθως τὴν ἐμιμήθησαν αἱ τοῦ Ἀμβούργου καὶ Ἀμστερδαμίου,

3) τὰ ἐπὶ ἐνεχύρῳ ἢ ὑποθήκῃ δάνεια,

4) αἱ προεξοφλήσεις συναλλαγματικῶν ἢ ἄλλων ἐμπορικῶν γραμματίων.

Αἱ κατὰ πρῶτον εἰς τὴν Εὐρώπην συστηθεῖσαι Τράπεζαι περιορίζοντο μόνον εἰς τὰς μεταβιβάσεις τῶν χρεῶν, καὶ δὲν παρεχόρουν πίστιν εἰμὴ λαμβάνουσαι εἰς ἐνέχυρον μέταλλον χρυσοῦ ἢ ἀργύρου. Μετὰ ταῦτα αἱ Τράπεζαι, αἱ συστηθεῖσαι εἰς τὰς περισσοτέρας Εὐρωπαϊκὰς πόλεις πρὸς εὐκολίαν τῶν πολυαριθμῶν συναλλαγῶν τοῦ ἐμπορίου καὶ πρὸς αὐξήσιν τῆς ἐνεργητικότητός του, ἀντικατέστησαν διὰ τῆς πίστεως (*credit*) τὸ πραγματικὸν νόμισμα, τοῦ ὁποῦ ἡ ποσότης περιορισμένη πάντοτε δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς ἐκτεταμέναις καὶ πολυειδεῖς ἀνάγκας τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας.

§. 31. *Τράπεζαι ἀρχαίαι*.—Εἰς τὰς ἀρχαίας Ἀθήνας ὡς ἐξαγομεν ἀπὸ τὸν Ἀ. κατὰ Ἀφόβου, καὶ ἀπὸ τὸν πρὸς Κάλιππον ἕτερον λόγον τοῦ Δημοσθένους, καὶ ἀπὸ τὸν Τραπεζιτικὸν τοῦ Ἰσοκράτους καὶ ἀλλαχόθεν, ἦσαν γνωσταὶ αἱ Τράπεζαι καὶ οἱ Τραπεζίται, οἵτινες διευκόλυνον τὸ ἐμπόριον, δεχόμενοι χρήματα καὶ πληρόνοντες ἐπὶ αὐτῶν τόκον, δανεῖζοντες διὰ νὰ τὰ λάβωσιν ἐν Ἀθήναις ἢ ἄλλου, κτλ. Καὶ εἰς τὴν ἀρχαίαν Ῥώμην ἦσαν ἐπίσης Τράπεζαι καὶ Τραπεζίται, *argentarii*, *mensarii*, *nummularii* καλούμενοι, τὰ δὲ κα-

ταστήματά των *tabernae argenteriae*, ἢ *mensae nummulariae*.

§. 32. *Τράπεζαι νεωτέρων*.—Κατὰ τὸν 12^{ον} αἰῶνα, ὅτε ἤρχισε ν' ἀναγεννᾶται τὸ ἐμπόριον εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ μάλιστα εἰς τὴν Ἰταλίαν, οἱ Ἰουδαῖοι, οἵτινες ἐνησχολοῦντο κυρίως εἰς ἐμπορικὰς πράξεις ἐσυνείθιζον, συνερχόμενοι εἰς τὰς ἀγορὰς τῶν μεγάλων πόλεων τῆς Ἰταλίας, καὶ καθήμενοι ἐπὶ σκαμνίων (*banchi*), νὰ δανείζωσι τὰ χρήματά των εἰς τοὺς μικροτέρους ἐμπόρους, τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην αὐτῶν. Οἱ Ἴταλοι, οἵτινες προηγήθησαν τῶν ἄλλων Εὐρωπαϊκῶν ἐθνῶν εἰς τὴν πρόοδον τοῦ ἐμπορίου καὶ τῶν τεχνῶν, ἐνόησαν πρῶτοι ὅτι ἡ ταχεῖα κυκλοφορία τοῦ νομίσματος εἶναι ἡ ζωὴ τοῦ ἐμπορίου, καὶ πρῶτοι διὰ τῆς συστάσεως Τραπεζῶν ἔσυρον εἰς τὰς πόλεις των μεγάλη χρηματικὰ κεφάλαια, τιθέμενα εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας.

Ἡ *Τράπεζα τῆς Βενετίας* ἦτον ἡ ἀρχαιοτέρα τῆς νεωτέρας Εὐρώπης Τράπεζα, συστηθεῖσα τῷ 1157 καὶ διατηρηθεῖσα ὑπὲρ τὰς ἐξ ἑκατονταετηρίδας, ἦτοι μέχρι τῆς καταργήσεως τοῦ πολιτεύματος τῆς Βενετίας κατὰ τὸ 1797.

Ἡ *Τράπεζα τῆς Γένοβας* ὀργανίσθη ἐν μέρει τῷ 1345, ἐμβῆκε δὲ εἰς ἐνέργειαν τῷ 1407. Ἡ Τράπεζα αὕτη, ἥτις ὠνομάσθη τοῦ Ἀγίου Γεωργίου, διηρπάγη ὑπὸ τῶν Αὐστριακῶν τῷ 1746, καὶ ὑπὸ τῶν Γάλλων τῷ 1800· ἔκτοτε δὲ ἔπαυσεν ἡ εὐτυχία τοῦ καταστήματος τούτου.

Ἡ *Τράπεζα τοῦ Ἀμστελοδάμου* ἐσυστήθη τῷ 1609, καὶ ἦτο Τράπεζα παρακαταθέσεως, τῆς ὁποίας κύριος σκοπὸς ἦτον ἡ ἐπανόρθωσις τοῦ ἀτοπήματος, τὸ ὁποῖον ἐλάβανε χώραν ἐκ τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ τῶν περικεκομμένων καὶ ἐφθαρμένων ξένων νομισμάτων, τὰ ὅποια τὸ ἐκτεταμένον ἐμπόριον τοῦ Ἀμστελοδάμου ἐπεσώρευεν εἰς τὴν πόλιν ταύτην ἀφ' ὅλα τὰ μέρη τῆς Εὐρώπης. Ἡ Τράπεζα αὕτη κατεστράφη ὅτε ἀνεκαλύφθη ὅτι οἱ διευθυνταὶ τῆς εἶχον δανείσει περίπου 28 ἑκατομύρια δραχμῶν εἰς τὴν Κυβέρνησιν τῆς ὀλλάνδας ὀλίγον πρὸ τῆς εἰσβολῆς τῶν Γάλλων.

Ἡ *Τράπεζα τοῦ Ἀμβούργου* ἐσυστήθη τῷ 1619 ἐπὶ τῶν αὐτῶν σχεδὸν βάσεων τῆς τοῦ Ἀμστελοδάμου, ἐπαινεῖται δὲ ἡ ἐξάιρετος διέυθυνσις τῆς Τραπεζῆς ταύτης.

Ἡ *Τράπεζα τῆς Ἀγγλίας*, ἥτις εἶναι ἡ σημαντικωτέρα τῆς Εὐ-

ρώπης, ἐσυστήθη τῷ 1694 κατὰ πρότασιν εὐγενούς τινὸς Σκώτου, Γουλιέλμου Παττερσῶνος. Τὸ ἀρχικὸν κεφάλαιον τῆς Τραπεζῆς ταύτης ἦτο 1,200,000 λίρ. στερλ. ἀνέβη δὲ ἀκολούθως εἰς 14,553,000 λίρ. στερλ. Εἰς τὴν ἀνάπτυξιν δὲ καὶ τὰς ποικίλας ἐργασίας τῆς Τραπεζῆς ταύτης χρεωστεῖ κατὰ μέγα μέρος ἡ Ἀγγλία τὴν μεγάλην ἔκτασιν τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς δυνάμεώς της.

Ἡ Τράπεζα τῆς Βιέννης ἐσυστήθη τῷ 1703, καὶ κατὰ τὸ 1791 ἤρχισε τὴν ἔκδοσιν τραπεζικῶν γραμματίων, τῶν ὁποίων ὅμως ἐξέπεσε σημαντικὰ ἡ ἀξία ἔνεκεν τοῦ ἐκδοθέντος ὑπερβολικοῦ ἀριθμοῦ αὐτῶν, ὥστε τῷ 1816 ἐσυστήθη νέα Τράπεζα διὰ νὰ μετριάσῃ τὴν κυκλοφορίαν τῶν γραμματίων, καὶ διὰ νὰ ἐκπληροῖ τὰς συνθήκας τραπεζιτικᾶς ἐργασίας.

Αἱ Τράπεζαι τοῦ Βερολίνου καὶ τῆς Βρεσλαβίας ἐσυστήθησαν τῷ 1765.

Τράπεζαι Ῥωσσίας.—Ἐπὶ τῆς Αὐτοκρατορίσσης Αἰκατερίνης τρεῖς διάφοροι Τράπεζαι ἐσυστήθησαν εἰς Πετρούπολιν· ἡ μὲν ἐσυστήθη πρὸς διατήρησιν τοῦ Νοσοκομείου τῶν ἐκθέτων βρεφῶν, αὕτη δανεῖζει ἐπὶ ἐνεχύρῳ πολυτίμων μετάλλων καὶ λίθων, καὶ δίδει τόκον ἐπὶ τῶν ποσοτήτων, τὰς ὁποίας τοῦλάχιστον δι' ἓν ἔτος καταθέτει τις εἰς αὐτήν. Ἡ δευτέρα ἤρχισε τῷ 1770 ἐν Πετροπόλει καὶ Μόσχᾳ ἐκδίδουσα τὸ χαρτονόμισμα τῆς Κυβερνήσεως. Ἡ δὲ τρίτη δανεῖζει ἐπὶ πραγματικῇ ἀσφαλείᾳ. Κατὰ δὲ τὸ 1818 ἐσυστήθη καὶ ἡ ἐμπορικὴ Τράπεζα τῆς Ῥωσσίας,

Ἡ Τράπεζα τῆς Γαλλίας ἐσυστήθη τῷ 1803, ἔχουσα κεφάλαιον 90 ἑκατομύρια φράγκων, διηρημένον εἰς 90 χιλιάδας μετοχῶν.—Ἡ Τράπεζα αὕτη, ἡ τῆς Ῥωσσίας, ἡ τῆς Ἀγγλίας καὶ ἡ τῆς Βιέννης εἶναι σήμερον αἱ σημαντικώτεραι κατὰ τὴν Εὐρώπην.

§. 33. Ἑθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος.—Ἡ Τράπεζα αὕτη, συστηθεῖσα ἐν Ἀθήναις τὴν 30 Μαρτίου 1841, οὐσιωδῶς ὠφέλησε τὴν Ἑλλάδα, καθόσον καὶ τὴν πρὸ αὐτῆς μαστίζουσαν τὸν τόπον αἰσχροκερδῇ τοκογλυφίαν κατέστρεψε, καὶ τὸ Ἑλληνικὸν ἐμπόριον ἀρκοῦντως ἐνεψύχωσε, καὶ τοὺς κτηματίας, δανειζομένους καὶ διὰ χρεωλυσίων πληρόνοντας, σημαντικὰ ἐβοήθησε, προαγαγοῦσα τοιοιυτοτρόπως καὶ ἐπεκτείνασα τὴν Ἑλληνικὴν γεωργίαν.

Ἡ Τράπεζα αὕτη, ὡς ἑταιρία ἀνώνυμος, ἐσυστήθη ἐπὶ 25 ἔτη,

ἀρχόμενα ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου 1842. Τὰ κεφάλαιά της προσδιωρίσθησαν κατ' ἀρχάς μὲν εἰς 5 ἑκατομμύρια δραχμῶν, ἀκολούθως δὲ εἰς ἕξ, τὰ ὅποια καὶ συνεπληρώθησαν, παριστανόμενα ὑπὸ 6 χιλιάδων μετοχῶν, ἐκάστη ἐκ χιλίων δραχμῶν. Αἱ μετοχαὶ αὗται εἶναι ἡ ὀνομαστικαὶ φέρουσαι τὸ ὄνομα τοῦ μετόχου, ἡ ἀνώνυμοι, τῶν ὁποίων ἰδιοκτητῆς θεωρεῖται ὁ κάτοχος. — Ἡ Τράπεζα αὕτη 1) προεξοφλεῖ συναλλαγματικὰς καὶ ἄλλα ἐμπορικὰ γραμμάτια μὲ τόκον μὴ ὑπερβαίνοντα τὰ 8 τοῖς $\frac{0}{100}$. 2) δανεῖζει ἐπὶ ὑποθήκῃ ἀκινήτων κτημάτων κειμένων ἐν Ἑλλάδι μὲ τόκον μὴ ὑπερβαίνοντα τὰ 7 τοῖς $\frac{0}{100}$. 3) δανεῖζει ἐπὶ ἐνεχύρῳ χρυσοῦ ἢ ἀργύρου μὲ τὸν αὐτὸν τόκον 7 τοῖς $\frac{0}{100}$. 4) δίδει πιστώσεις δι' ἀνοικτοῦ λογαριασμοῦ ἐπὶ ὑποθήκῃ, ἢ ἐπὶ ἐνεχύρῳ χρυσοῦ ἢ ἀργύρου, ἢ ἐπὶ καταθέσει ἐμπορικῶν γραμματίων μὲ τόκον 8 τοῖς $\frac{0}{100}$. 5) δέχεται καταθέσεις α) ἄνευ τόκου εἰς ἀνοικτὸν λογαριασμὸν ἀποδοτέας ἀμέσως, β') ἐπὶ τόκῳ 3 μέχρι 4 $\frac{0}{100}$ εἰς ἀνοικτὸν ἐπίσης λογαριασμὸν ἀποδοτέας μετὰ ἓνα μέχρις ἕξ μηνῶν ἀπὸ τῆς ἀπαιτήσεώς των, γ') ἐπὶ ὀρισμένη προθεσμίᾳ ἐνὸς ἔτους καὶ ἐπέκεινα ἀπὸ τῆς καταθέσεώς των ἐπὶ τόκῳ 3—5 τοῖς $\frac{0}{100}$. 6) ἐκδίδει Τραπεζικὰ γραμμάτια ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ ἀντιπροσωπεύωνται κατὰ τὸ $\frac{1}{3}$ τοῦλάχιστον ὑπὸ μεταλλικοῦ, τὰ δὲ λοιπὰ $\frac{2}{3}$ μὴ δυνάμενα νὰ ὑπερβῶσι ποτὲ τὸ μετοχικὸν κεφάλαιον τῶν ἕξ ἑκατομμυρίων ὑπὸ συναλλαγματικῶν καὶ ἄλλων ἐμπορικῶν γραμματίων. Τὰ γραμμάτια της κυκλοφοροῦν ἄχρι τοῦδε μὲ πολλὴν ὑπόληψιν καὶ ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος καὶ κατὰ τὴν Ἑπτάνησον καὶ μικρὰν Ἀσίαν. 7) δέχεται ἐπὶ ἀποδείξει παρκαταθήκας ἐκουσίας τίτλων, πολυτίμων λίθων, χρυσοῦ, ἀργύρου καὶ νομισμάτων· 8) ἔχει Ταμειυτήριον πρὸς εὐεργεσίαν τῆς μικρᾶς τάξεως τῶν κατοίκων, συστηθὲν τὸν Φεβρ. τοῦ 1845, εἰς τὸ ὅποιον κατὰ Κυριακὴν παραλαμβάνει τὰς χρηματικὰς καταθέσεις ἐνὸς ἐκάστου, καὶ ἀποδίδει πρὸς ὅσους ζητήσωσι τὰς προλαβοῦσας των καταθέσεις, δέχεται δὲ παρ' ἐκάστου καταθέτου τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἀπὸ δραχ. 3 ἕως 100, τὸ δὲ ὅλον τῶν καταθέσεων ἐκάστου καταθέτου δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰς 1000 δραχμάς, καὶ πληρώνει εἰς τοὺς καταθέτας τόκον 4 $\frac{0}{100}$.

Κατ' ἔτος συγκαλεῖται συνέλευσις τῶν μετόχων τῆς Τραπεζῆς ταύτης, εἰς τὴν ὁποίαν ὑποβάλλει τὸ Συμβούλιον λογοδοσίαν τῶν ἐργασιῶν τῆς Τραπεζῆς καὶ προϋπολογισμὸν τῶν ἐξόδων της· προσέτι

ἡ συνέλευσις ἐκλέγει τοὺς Συμβούλους, ἰσοθίου ὄντος τοῦ Διοικητοῦ, οἵτινες μετὰ τοῦ Βασιλικοῦ Ἐπιτρόπου ἀπαρτίζουν τὸ Συμβούλιον τῆς Τραπεζῆς. Μόνον οἱ μέτοχοι, οἱ ἔχοντες πέντε τοῦλάχιστον ὀνομαστικὰς μετοχὰς ἢ δέκα τοῦλάχιστον ἀνωνύμους, δύνανται νὰ παρουσιασθῶσιν αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἀντιπροσώπου των εἰς τὰς συνελεύσεις τῆς Τραπεζῆς. Τὸ μέρος εἰς τοὺς μετόχους πληρόνεται καθ' ἑξαμηνίαν, μέσος δὲ ὅρος αὐτοῦ ἄχρι τοῦδε εἶναι 9 $\frac{0}{10}$, αἱ δὲ μετοχαὶ πωλοῦνται πρὸς 1300 περίπου δραχμὰς.

Δ'. ΠΕΡΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΠΑΝΗΓΥΡΕΩΝ.

§. 34. *Ἀρχὴ τῶν ἐμπορικῶν πανηγύρεων.* — Εἶναι δύσκολον νὰ προσδιορίσωμεν τὴν ἐποχὴν τῆς πρώτης συστάσεως τῶν ἐμπορικῶν πανηγύρεων· τὸ μεγαλεῖον ὅμως καὶ ἡ λαμπρότης αὐτῶν ὑπῆρξε βεβαίως καθ' ἣν ἐποχὴν ἡ ἀρχὴ τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἐμπορίου ἦτον ἄγνωστος, ἡ δὲ Εὐρώπη ἐστέναζεν ὑπὸ τὰς φεουδαλικὰς κυβερνήσεις, ὅτε ἕκαστον χωρίον, διὰ νὰ εἰπωμεν οὕτως, ἀπῆρτιζεν ἀνεξάρτητον ἡγεμονίαν, οἱ δὲ φεουδάρχαι δὲν ἐθεώρουν τὸ ἐμπόριον παρ' ὧς πηγὴν φορολογίας, ἐπιβάλλοντες ἐφ' ὅλων τῶν διερχομένων ἐμπορευμάτων διόδια καὶ δασμοὺς ὑπερόγκους. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἡγεμόνες τινὲς φωτισμένοι, ἐνόησαντες ὅτι διὰ τῆς ἐλαττώσεως τῶν δασμῶν καὶ φόρων ἡδύναντο νὰ ὠφεληθῶσι περισσότερον ὥς ἐκ τῆς αὐξήσεως τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς καταναλώσεως, κατώρθωσαν νὰ πλουτίσωσι, ν' αὐξήσωσι καὶ νὰ καλλωπίσωσι τὰς πόλεις των. Τὸ παράδειγμα τούτων μιμηθέντες κατόπιν ἡγεμόνες ἄλλοι ἐπριοκοδότησαν πόλεις τινὰς μὲ τὸ πλεονέκτημα τῆς ἀτελείας εἰς ὀρισμένας ἐποχὰς τοῦ ἔτους, καὶ οὕτως ἐσυστήθησαν αἱ πρῶται ἐμπορικαὶ πανηγύρεις, αἵτινες διὰ πολὺν χρόνον ἦσαν αἱ μόναι ἐμπορικαὶ ἀγοραὶ τῶν ἐπικρατειῶν. Ἐννοεῖται δὲ ὅτι ἡ πρόοδος τοῦ πολιτισμοῦ, ἡ εὐκολία τῆς συγκοινωνίας διὰ τῆς τελειοποιήσεως τῶν ὁδῶν, αἱ ἐλευθερίαι, τὰς ὁποίας τὸ ἐμπόριον κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἦτον ἀπῆλκυσε καθ' ὅλας τὰς ἐπικρατείας, ἀναγκάτως ἡλάττωσαν τὴν σπουδαιότητα τῶν ἐμπορικῶν πανηγύρεων, ὥστε σήμερον δὲν διατηροῦν τὴν ἀρχαίαν των ὑπόληψιν καὶ λαμπρότητα παρὰ εἰς τοὺς τόπους, ὅπου ἡ ἐλευθερία τοῦ ἐμπορίου εἰσέτι δὲν προήχθη, ὅπου τὸ σύνθημα ἐμπόριον ἐπιβαρύνεται ὑπὸ δασμῶν καὶ φόρων, αἱ δὲ συγκοινωνίαι δὲν εἶναι εὐκολοί.

§. 35. *Ἐμπορικαὶ κατὰ τὴν Εὐρώπῃν πανηγύρεις.* — Εἰς τὴν *Γερμανίαν* συγκροτοῦνται αἱ σημαντικώτεραι τῆς Εὐρώπης πανηγύρεις, εἰς τὰς ὁποίας ἡ συρροή τῶν ἐμπόρων εἶναι μεγίστη, καὶ ἅπειρος ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐμπορικῶν ἐργασιῶν· ἐκεῖ συναπαντῶνται ὅλων τῶν ἐθνῶν οἱ ἔμποροι, ὡς ἄλλοι ἀντιπρόσωποι τῶν διαφόρων λαῶν, ἐργαζόμενοι πρὸς ἀμοιβαῖον ὄφελος, ἐπεκτείνοντες τὰς σχέσεις των, καὶ συνδέοντες δεσμούς μεταξύ τῶν μεγάλων οἰκογενειῶν τῆς ἀνθρωπίνης φυλῆς.

Εἰς τὴν *Λειψίαν* γίνονται κατ' ἔτος δύο σημαντικαὶ πανηγύρεις, ἡ μὲν κατὰ τὰς ἑορτὰς τοῦ Πάσχα, ἡ δὲ κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ ἁγίου *Μιχαήλ*. Ἡ πρώτη εἶναι περίφημος ἰδίως διὰ τὸν μέγαν ἀριθμὸν τῶν πωλουμένων βιβλίων, ἡ δευτέρα δὲ διὰ τὴν μεγάλην ποσότητα τῶν πωλουμένων τζοχῶν, ἥτις ἀναβαίνει εἰς 7 ἕως 12 ἑκατομμύρια φράγκων, ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν εἰς ἐκάστην τῶν πανηγύρεων τούτων προσερχομένων ἐμπόρων ὑπολογίζεται εἰς 35 ἕως 40 χιλιάδας, μὴ συμπεριλαμβανομένων τῶν *Ἰουδαίων*· καὶ τρίτη πανήγυρις, ἀλλὰ μικρότερα τῶν δύο εἰρημένων, συγκροτεῖται ἐν *Λειψίᾳ* κατὰ τὸν *Ἰανουάριον* ἐκάστου ἔτους.

Αἱ δύο πανηγύρεις τῆς ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ *Μάϋν Φραγκφούρτης* ἀρχίζουν ἡ μὲν τὴν τρίτην τοῦ Πάσχα, ἡ δὲ τὴν δευτέραν τῆς 1^{ης} ἐβδομάδος μετὰ τὴν 8 Σεπτεμβρίου, καὶ διαρκοῦν τρεῖς ἐβδομάδας. Αἱ πανηγύρεις αὗται, αἵτινες ἐπὶ τοῦ 16^{ου} αἰῶνος ἦσαν εἰς τὴν ἀκμὴν των, ἐλκούσαι ὑπὲρ τὰς 40 χιλιάδας ξένων, διατηροῦν εἰσέτι ἀρχετὴν ζωηρότητα.

Αἱ πανηγύρεις τῆς ἐπὶ τοῦ ὄδου *Φραγκφούρτης* εἶναι τρεῖς, συγκροτοῦνται δὲ ἡ μὲν τὸν *Φεβρουάριον* ἢ *Μάρτιον* κατὰ τὴν πρὸ τοῦ Πάσχα *Κυριακὴν*, τὴν λεγομένην τῆς *Ἀναμνήσεως* (*reminiscence*), ἡ δὲ τὸν *Ἰούλιον* κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς ἁγίας *Μαργαρίτας*, καὶ ἡ τρίτη τὸν *Νοέμβριον* κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ ἁγίου *Μαρτίνου*, διαρκεῖ δὲ ἐκάστη 15 ἡμέρας· οἱ εἰς τὰς πανηγύρεις ταύτας, αἱ ὁποῖαι ἤρξαντο τῷ 1253, προσερχόμενοι ξένοι ἔμποροι ἀπολαμβάνουν πᾶν εἶδος εὐκολίας ἐκ μέρους τῆς *Πρωσικῆς* κυβερνήσεως.

Εἰς τὴν *Ἰταλίαν* γίνονται διάφοροι ἐμπορικαὶ πανηγύρεις, ἀλλ' ἡ σημαντικωτέρα εἶναι ἡ τῆς *Σινιγалиας*, πόλεως μικρᾶς ἀλλ' ὠραίας ἐπὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ *Μίζα* εἰς τὴν *Ἀδριατικὴν θάλασσαν*· ἡ πανή-

γυρις αὕτη ἄρχεται τὴν 14 Ἰουλίου καὶ πρέπει νὰ τελειόνη ὁμοῦ μὲ τὸν μῆνα, ἀλλὰ συνήθως παρατείνεται μέχρι τῆς 5^{ης} ἢ 6^{ης} τοῦ Αὐγούστου. — Οἱ δασμοὶ τῶν εἰσαγομένων ἐμπορευμάτων εἶναι μετριώτατοι· ὅλων τῶν ἐθνῶν οἱ βιομηχανοὶ ἐκθέτουν αὐτόθι εἰς πώλησιν τὰ προϊόντα των καὶ ἀγοράζουν πρώτας ὕλας, ὑπολογίζουσιν δὲ ὅτι εἰσάγονται ἐμπορεύματα ἀξίας 80 περίπου ἑκατομ. φράγκων.

Εἰς τὴν *Ρωσσίαν* σημαντικὴ πανήγυρις εἶναι ἡ τῆς πόλεως *Νίζνης*, ἥτις ἀποκατέστη τὸ κέντρον τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐμπορίου τῆς *Ρωσσίας*· ἡ πανήγυρις αὕτη, ἥτις ἄλλοτε ἐγένετο εἰς *Μακάροβον*, 84 βέρστια μακρὰν τῆς *Νίζνης*, ἄρχεται τὴν 29 Ἰουνίου καὶ διαρκεῖ συνήθως ἕξ ἐβδομάδας ἢ καὶ δύο μῆνας, γίνονται δὲ εἰς αὐτὴν τοσαῦται πράξεις, ὥστε ὑπολογίζονται 200 περίπου ἑκατομ. ρουβλίων, ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν συνερχομένων εἰς τὴν πανήγυριν ταύτην *Κινέζων*, *Περσῶν*, *Κιρκασίων*, *Τατάρων*, *Βουχαριανῶν* καὶ λοιπῶν ἀναβαίνει εἰς 100 χιλιάδας, καὶ κατὰ τινὰς *Ρωσσικὰς* ἐφημερίδας εἰς 300 χιλιάδας.

Ἐτέρα περιόφημος πανήγυρις τῆς *Ρωσσίας* εἶναι ἡ τῆς *Κιακίας* (*Kiachta*) τῆς *Σιβηρίας* ἐπὶ τῶν ὁρίων τῆς *Κίνας*, ὅπου γίνεται τὸ μεγαλύτερον ἐμπόριον τῆς *Ρωσσίας* μετὰ τῆς *Κίνας*.

Εἰς τὴν *Γαλλίαν* αἱ ἄλλοτε περίφημοι πανηγύρεις τῆς *Καμπανίας*, τοῦ ἁγίου *Λαυρεντίου* ἐν *Παρισίοις*, καὶ αἱ τέσσαρες τοῦ *Λυὸν* δὲν ὑπάρχουν πλέον, καθότι τὸ ἐμπόριον σήμερον διανέμεται ἀνεξαιρέτως εἰς ὅλας τὰς *Γαλλικὰς* πόλεις. Μεταξὺ δὲ τῶν σημερινῶν ἡ σημαντικωτέρα εἶναι ἡ τῆς *Βωκαίρης* (*Beaucaire*), μικρᾶς μεσημβρινῆς πόλεως τῆς *Γαλλίας*, πανήγυρις ἥτις ἄρχεται τὴν 1 Ἰουλίου, καὶ ὅπου ὑπὲρ τὰς 100 χιλιάδας ξένων ἐμπόρων συνέρχονται πανταχόθεν.

Εἰς τὴν *Ἀγγλίαν* γίνονται πλείονες πανηγύρεις, ἐκάστη πόλις ἔχει τόπον ἀγορᾶς (*market-town*) ὅπου συνήθως γίνονται ἀγοραὶ καθ' ἐβδομάδα καὶ πανηγύρεις κατ' ἔτος· εἰς τὸ *Λονδῖνον* δὲ δις τῆς ἐβδομάδος γίνονται αἱ τοιαῦται ἀγοραὶ, κατὰ δὲ τὴν ἐορτὴν τοῦ ἁγίου *Βαρθολομαίου* γίνεται μεγάλη πανήγυρις διαρκούσα ὀκτὼ ἡμέρας.

§. 36. *Πανηγύρεις κατὰ τὴν Ἀσίαν*. Σημαντικὴ κατὰ τὴν *Ἀσίαν* πανήγυρις εἶναι ἡ τῆς *Χουρδουάρ* (*Hurdwar*) πόλεως τοῦ *Ἰνδοστάν*, κειμένης εἰς τὰς πηγὰς τοῦ ἱεροῦ ποταμοῦ *Γάγκου*, 40 περίπου λεύγας μακρὰν τῆς πόλεως *Δέλης* (*Delhi*). Ἡ πανήγυρις αὕτη, ἥτις ἔχει θρησκευτικὴν ἀφορμὴν διὰ τοὺς *Ἰνδοὺς*, ὥς ἡ τῆς *Μέκκας* διὰ τοὺς

Μωαμεθανούς, γίνεται κατὰ τὴν θερινὴν ἡμερίαν, βεβαιόνουν δὲ ὅτι ὑπὲρ τὰς 300,000 ξένων συνέρχονται εἰς αὐτὴν, ἀλλὰ κατὰ δωδεκαετίαν ὑπὲρ τὰ δύο ἑκατομμύρια προσκυνητῶν καὶ ἐμπόρων, λέγουν, ὅτι συνάζονται εἰς τὴν πανήγυριν ταύτην ἀφ' ὅλα τὰ μέρη τῶν Ἰνδιῶν καὶ τῆς Ἀρκτικῆς Ἀσίας.

Αἱ Ἀσιατικαὶ πανηγύρεις, ὡς ἡ τῆς Μέκκας, γίνονται διὰ τῶν Κιρβανίων, συνισταμένων ἐξ ἐμπόρων καὶ προσκυνητῶν συνταξιδευόντων χάριν ασφαλείας καὶ ἐχόντων τὸν ἀρχηγὸν καὶ τὴν φρουράν των. Ἡ σύστασις τῶν Κιρβανίων κατὰ τὴν Ἀνατολὴν ἀναφαίνεται κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους· δι' αὐτῶν μετεκομίζοντο τὰ προϊόντα τῆς Κίνας καὶ τῶν Ἰνδιῶν εἰς τὴν Βαβυλῶνα καὶ ἐκεῖθεν διὰ τῆς Παλμύρας καὶ τῆς ἐρήμου εἰς τοὺς ἐπὶ τῆς Μεσογείου λιμένας τῆς Φοινίκης. Ἀπὸ δὲ τῆς ἐποχῆς τοῦ Μωάμεθ θρησκευτικαὶ ἀφορμαὶ ἠύξησαν τὸν ἀριθμὸν τῶν Κιρβανίων, καὶ κυρίως ἡ χάριν εὐλαθείας ἐπίσκεψις τῆς Μέκκας ἔδωκεν αἰτίαν εἰς μεγάλον ἐμπόριον. Τὰ δύο μεγάλα Κιρβάνια τῆς Μέκκας, διὰ τὰ ἔξοδα τῶν ὁποίων ἦτον ἄλλοτε προσδιωρισμένον τὸ τέταρτον τῶν εἰσοδημάτων τῆς Αἰγύπτου, ἀναχωροῦν κατὰ μῆνα Ζελιτζέ (τέλη Ὀκτωβρίου) τὸ μὲν ἐκ Καΐρου, τὸ δὲ ἐκ Δαμασκού, συγκείμενα ἕκαστον ἐκ 50,000 ἐμπόρων καὶ προσκυνητῶν.

§. 37. *Πανηγύρεις κατὰ τὴν Ἀμερικὴν.* Αἱ κυριώτεραι πανηγύρεις κατὰ τὴν Ἀμερικὴν ἦσαν ἄλλοτε ἢ τοῦ Πόρτο-Βέλλου (Porto-Bello), ἡ τῆς Βερακρούζης καὶ τῆς Ἀθάνης, ἀλλ' ἡ σημασία τῶν πανηγύρεων τούτων ἐξέλιπε σήμερον ἐντελῶς.

Ε'. ΠΕΡΙ ΕΜΠΟΡΩΝ (1).

§. 38. *Ποῖοι εἶναι Ἑμποροὶ* —Τὸ ἐμπόριον ἐν γένει συνίσταται, ὡς ἴδομεν, εἰς τὴν ἐπὶ σκοπῷ θεμιτοῦ κέρδους πώλησιν, ἀγοράν ἢ ἀνταλλαγὴν κινητῶν πραγμάτων ἀναγκαίων πρὸς τροφήν, ἐνδυμασίαν ἢ ὅποιανδήποτε ἄλλην χρῆσιν. Πᾶν δὲ εἰς τὸ ἐμπόριον ὑπαγόμενον ἀντικείμενον ὀνομάζεται *πραγματεία* ἢ *ἐμπόρευμα*. Ἐκαστος ἔχων ἐλευθέραν τὴν διαχείρισιν τῆς περιουσίας τοῦ καὶ τὴν ἱκανότητα τοῦ συναλλάττεσθαι δύναται νὰ ἐνασχοληθῇ εἰς ὅποιονδήποτε εἶδος ἐμπορίου θέλει, ἀκολουθῶν τὴν ἰδιαιτέραν τοῦ κλίσιν ἢ ἐπιδειξιότητα

(1) Ἰδὲ ἀρθρ. 1—7 τοῦ Ἑμπορικοῦ Νόμου τῆς Ἑλλάδος.

ἀναλόγως τῆς περιουσίας του, καὶ συμμορφούμενος μὲ τοὺς Νόμους καὶ κανονισμοὺς τοῦ τόπου, ὅπου πρόκειται νὰ μετέλθῃ τὸ ἐπάγγελμα του.

Ἐμπόρους θεωρεῖ ὁ Ἐμπορικὸς Νόμος ὅσους μετέρχονται ἐμπορικὰς πράξεις, ἔχοντες τὸ ἐμπόριον *σύνηθες* ἐπάγγελμα των.

Εἰς τὸ Δ'. Κεφ. τοῦ πρώτου τούτου μέρους θέλομεν ἰδεῖ ποῖαι πράξεις θεωροῦνται ὑπὸ τοῦ Νόμου ὡς ἐμπορικαί.

Ἰπὸ τὸ γενικὸν τοῦτο ὄνομα τῶν ἐμπόρων συμπεριλαμβάνει ὁ Νόμος τοὺς κυρίως ἐμπόρους, τοὺς ἐργαστηριάρχας, τοὺς *τραπεζίτας* καὶ τοὺς *βιομηχάνους* καὶ *χειροτέχνας* (*manufacturiers*). Οἱ ἐργάται καὶ οἱ πωλοῦντες τὰ προϊόντα τῶν κτημάτων των δὲν εἶναι ἔμποροι.

Οἱ ἀνήλικες, αἱ ὕπανδροι γυναῖκες, οἱ ἀπηγορευμένοι ἄσωτοι ἢ παράφρονες, οἱ πτωχεύσαντες ἀλλὰ μὴ ἀποκατασταθέντες ἔμποροι, καὶ οἱ καταδεδικασμένοι εἰς θάνατον ἢ διὰ βίου δεσμὰ (ἄρθρ. 5 καὶ 7 τοῦ Π. Ν. τῆς Ἑλλάδος) ὡς ἐστερημένοι τῆς ἐλευθέρας διαχειρίσεως τῆς περιουσίας των καὶ τῆς ἱκανότητος τοῦ συναλλάττεσθαι καὶ ἀναδέχεσθαι ἐνοχὰς, δὲν δύνανται νὰ μετέλθωσι τὸ ἐμπόριον. Ἐπίσης αἱ νεώτεραι Νομοθεσίαι ἀπηγόρευσαν τὸ ἐμπόριον εἰς τοὺς δημοσίους *υπαλλήλους*, καὶ τοὶ ἔχοντας τὴν ἱκανότητα τοῦ συναλλάττεσθαι, καὶ τοῦτο πρὸς τὸ συμφέρον τῆς τε ὑπηρεσίας καὶ αὐτῶν τῶν ἐμπόρων.

§. 39. Πῶς ὁ ἀνήλιξ δύναται νὰ μετέλθῃ τὸ ἐμπόριον. Ὁ ἀνήλιξ δύναται νὰ μετέλθῃ τὸ ἐμπόριον λογιζόμενος ἐνήλιξ ὡς πρὸς τὰς ἐμπορικὰς του συμφωνίας, 1) ἐὰν συμπληρώσῃ τὸ 18^{ον} ἔτος τῆς ἡλικίας του, 2) ἐὰν χειραφεθῇ τῆς πατρικῆς ἐξουσίας, 3) ἐὰν λάβῃ τὴν ἄδειαν τοῦ ἐμπορεύεσθαι ὑπὸ τοῦ πατρός του, ἢ ἐν περιπτώσει θανάτου, νομίμου ἀπαγορεύσεως, ἢ ἀπουσίας τούτου παρὰ τῆς μητρός του, ἢ ἐν ἐλλείψει καὶ ταύτης, παρὰ τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου δυνάμει βουλευμάτος αὐτοῦ ἐπικυρωμένου ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου, καὶ 4) ἐὰν τὸ ἔγγραφον τῆς ἀδείας καταστιχωθῇ καὶ τοιχοκολληθῇ εἰς τὸ Δικαστήριον τῶν Ἐμποροδικῶν τοῦ τόπου, ἔνθα ὁ ἀνήλιξ θέλει καταστήσει τὴν κατοικίαν του. Μόνον ἐὰν ἐκπληρώσῃ ὅλους τοὺς ἀνωτέρω ὁρους δύναται ὁ ἀνήλιξ, κατὰ τὸν Γαλλικὸν Ἐμπορικὸν Νόμον τὸν ἰσχύοντα καὶ ἐν Ἑλλάδι, νὰ μετέλθῃ νομίμως τὸ ἐμπόριον, δυνάμενος νὰ υποχρεώνηται ἐμπορικῶς καὶ νὰ ὑποθηκεύῃ χάριν τοῦ ἐμπορίου του τὰ ἀκίνητα κτήματά του.

§. 40. Πῶς ἡ ὑπαρδρος γυνὴ δύναται νὰ μετέλθῃ τὸ ἐμπόριον.
— Αἱ νεώτεραι Νομοθεσίαι χάριν τοῦ ἐμπορίου ἐπέτρεψαν καὶ εἰς τὰς ὑπᾶνδρους γυναῖκας νὰ μετέρχωνται τὸ ἐμπόριον, ἀλλ' ἐπειδὴ αὗται διὰ λόγους τῆς δημοσίας τάξεως ὑπόκεινται κατὰ τοὺς Νόμους εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν συζύγων, ὁ ἐμπορικὸς Νόμος ἀπαιτεῖ, διὰ νὰ δύνανται νὰ μετέρχωνται δημοσίως καὶ νομίμως τὸ ἐμπόριον, νὰ ἔχωσι τὴν πρὸς τοῦτο *συναιρέσειν* τῶν συζύγων τῶν.

Ἡ δυνάμει τῆς συναιρέσεως τοῦ συζύγου τῆς δημοσίως ἐμπορευομένη γυνὴ δὲν ἔχει ἀνάγκην εἰδικῶν συναιρέσεων τοῦ συζύγου τῆς εἰς τὰς ὁποίας κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ ἐμπορίου τῆς ἀναλαμβάνει ὑποχρεώσεις, ἐὰν μάλιστα μεταξὺ τῶν συζύγων ὑπάρχῃ *κοινότης* ὑπαρχόντων, ἡ ἐμπορευομένη σύζυγος ὑποχρεουμένη συνυποχρεώνει καὶ τὸν σύζυγόν τῆς.

Ὅταν ἡ σύζυγος δὲν μετέρχεται ἴδιον ἐμπόριον, ἀλλὰ λιανοπωλῇ τὰςπραγματείας τοῦ συζύγου τῆς δὲν λογίζεται δημόσιος ἔμπορος, ἀλλὰ μᾶλλον ἐπίτροπος τοῦ συζύγου τῆς.

Ἡ δημοσίως ἐμπορευομένη σύζυγος δὲν δύναται νὰ υποχρεοῖ, ὑποθηκεύῃ καὶ ἀπαλλοτριόνῃ τὰ προικῶα αὐτῆς κτήματα, εἰμὴ συμμορφουμένη μὲ τὰς περὶ τούτου διατάξεις τοῦ Πολιτικοῦ Δικαίου.

§. 41. Καθήκοντα τῶν ἐμπόρων — Ὁ ἔμπορος ὀφείλει.

1) Νὰ λάβῃ τὴν ἄδειαν τῆς Ἀρχῆς πρὸς ἐνέργειαν τοῦ ἐπαγγέλματός του, ἐγγραφόμενος εἰς τὸ προσδωρισμένον μέρος, ἐὰν ταῦτα ἦναι ἀναγκαῖα κατὰ τοὺς νόμους τοῦ τόπου, ὅπου πρόκειται νὰ μετέλθῃ τὸ ἐμπόριόν του.

2) Νὰ κρατῇ ἐν τάξει τὰ ἐμπορικά του βιβλία, καταχωρῶν εἰς αὐτὰ ὅλας τὰς ἐμπορικὰς του πράξεις, καθὰ εἰς τὸ περὶ ἐμπορικῶν βιβλίων μέρος θέλομεν ἐκθέσει λεπτομερῶς.

3) Νὰ προσφέρηται εὐπροσηγώρως πρὸς ἅπαντας καὶ ἰδίως πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους του.

4) Νὰ μὴ βλάβῃ οὐδένα κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ ἐμπορίου του.

5) Νὰ πωλῇ τὰς πραγματείας του κατὰ τὰ νενομισμένα σταθμὰ καὶ μέτρα, καθόσον ἡ κοινὴ δι' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ἐντολὴ « μὴ κλέψῃς » πρέπει νὰ ἦναι κανὼν αὐστηρὸς καὶ ἀπαράγραπτος ἰδίως διὰ πάντα ἔμπορον· σημειωτέον δὲ ὅτι ὁ Ποινικὸς Νόμος τῆς Ἑλλά-

δος τιμωρεῖ μὲ τὴν ποινὴν τῆς εἰρκτῆς τὸν μεταχειρισθέντα νενοθευμένα μέτρα ἢ σταθμὰ (ἄρ. 399 §. 5).

6) Νὰ ἐνεργῇ ὅλας τὰς ἐμπορικὰς του πράξεις ἐν καλῇ πίστει καὶ τιμιότητι ἀποφεύγων πᾶσαν ἀπιστίαν ἢ ἀπάτην.—Ἵπάρχει δὲ ἀπάτη κατὰ τὴν πώλησιν τῶνπραγματειῶν, ὅταν πωλὼν τις βεβαιόνη ὅτι τὸ πωλούμενον εἶναι καλῆς ποιότητος, ἐνῶ γνωρίζει ὅτι ἔχει ἐλαττώματα κεκρυμμένα, ἐλαττόνοντα τὴν ἀξίαν του, καὶ τὰ ὅποια ἐὰν ἐγνώριζεν ὁ ἀγοραστὴς δὲν ἤθελε βεβαίως προσφέρει τὴν δοθεῖσαν τιμὴν.—Ἀπάτη ἐπίσης ὑπάρχει, ὅταν εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν ἐμπορευμάτων μεταχειρίζηται τις ὕλας κατωτέρας ποιότητος καὶ παρουσιάζει αὐτὰ ὡς καλῆς ποιότητος, ὅταν νοθεύῃ δι' ὕδατος ἢ δι' ἄλλων ὑγρῶν ποτὰ, ἢ ἀναμιγνύῃ ὕλας ξένας καὶ εὐτελεῖς εἰς πράγματα μεγαλύτερας ἀξίας, καὶ ἐν γένει ὁσάκις ὁ ἔμπορος καταχρᾶται τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ ἀγοραστοῦ ἢ μεταχειρίζεται ψεῦδη ἢ πανουργίας εἰς τὰς συναλλαγὰς του· σημειωτέον δὲ ὅτι τὴν ἀπάτην τιμωρεῖ ὁ Ποιν. Νόμος τῆς Ἑλλάδος (ἄρθρ. 396—402 καὶ 672) μὲ φυλάκισιν, εἰρκτὴν καὶ πρόσκαιρα δεσμὰ κατὰ τὰς διαφόρους αὐτῆς περιστάσεις. Ὁ ἔμπορος παραβιάζει ἐπίσης τὸ καθῆκον τῆς τιμῆς, ὁσάκις καταπλεονεκτῶν ἀπολαμβάνῃ τοκογλυφικὰ κέρδη, ἢ αἰσχροκερδῶν προσπαθῇ νὰ λάβῃ νομίσματα εἰς κατωτέραν τῆς τρεχούσης τιμὴν· (Ἰδε ἄρθρ. 434—435 Π. Ν. τῆς Ἑλλάδος).

Αἱ παρά τινων ἐμπόρων ἀγοραὶ μεγάλων ποσοτήτων ἐμπορεύματος τινὸς ἐπὶ σκοπῷ τοῦ ν' ἀποκατασταθῇ σπάνιον, διὰ νὰ δυνηθῶσιν οὕτω νὰ τὸ πωλήσωσιν εἰς ὑπερόγκους τιμὰς, εἶναι ἐπίσης πράξεις ἀξιοκατάκριτοι καὶ καταπλεονεκτικαί. (Ἰδε ἄρθρ. 585 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου τῆς Ἑλλάδος).

Ἐπίσης ἡ συνεννόησις πλειόνων ἐμπόρων, κατεχόντων ἐν εἶδος ἐμπορεύματος, πρὸς ἀνύψωσιν τῆς τιμῆς αὐτοῦ εἶναι ἀποδοκιμαστέα.

Ὁ ἔμπορος ἐπίσης παραβιάζει τὸ καθῆκον τῆς τιμῆς καὶ τῆς καλῆς πίστεως ἀγοράζων πραγματείας ἀπὸ ἀνθρώπους ἀγνώστους ἢ ἀπὸ παῖδας ἀνήλικας. (Ἰδε ἄρθρ. 437 τοῦ Ποιν. Νόμου τῆς Ἑλλάδος).

ΣΤ'. ΠΕΡΙ ΜΕΣΙΤΩΝ (1).

§. 42. Ποῖοι λέγονται Μεσίται — Μεσίται εἶναι ἐμπορικοὶ πρᾶ-

(1) Ἰδε ἄρθρ. 74—90 Ἑμπορικοῦ Νόμου καὶ ἄρθρ. 419 Πολιτικῆς Δικονομίας τῆς Ἑλλάδος.

κτορες ἔχοντες ἔργον νὰ μεταβιβάζωσι τὰς προτάσεις ἐνὸς ἐμπόρου εἰς ἄλλον δι' ὅποιαν δὴποτε ἐμπορικὴν ἐργασίαν, καὶ νὰ βεβαιώνωσι τὴν τυχὸν ἀποδοχὴν τῶν προτάσεων αὐτῶν· εἰς ἔμπορος π. χ. θέλει νὰ πωλήσῃπραγματεῖαν τοῦ τινά, ἀντὶ νὰ ζητῇ ὁ ἴδιος τὸν ἀγοραστήν καὶ νὰ φροντίζῃ περὶ τῆς συντάξεως τῶν ἀναγκαίων ἐγγράφων πρὸς τελειοποίησιν τῆς πωλήσεως, ἀποτείνεται πρὸς τινὰ μεσίτην, τῷ προσδιορίζει τὴν τιμὴν, τὴν ποσότητα, τὴν ποιότητα τῆς πραγματείας του, τῷ δίδει δεῖγμα αὐτῆς, ὁ δὲ μεσίτης ἔχων τὴν πρότασιν τῆς πωλήσεως τὴν κοινοποιεῖ εἰς ἄλλον ἔμπορον, τὸν ὁποῖον ὑποθέτει θέλοντα ν' ἀγοράσῃ τὴν πωλουμένην πραγματεῖαν, ἐὰν οὗτος δεχθῇ τὴν περὶ ἀγορᾶς πρότασιν, συμπληροῦται ἡ ἀγοραπωλησία, καὶ ὁ μεσίτης βεβαίωσις ἐγγράφως τὰ γενόμενα.

Εἰς τὰ μεγάλα ἐμπορικὰ καταστήματα ἡ μεσολάβησις τοῦ μεσίτου προσφέρει ἄπειρα πλεονεκτήματα· εἶναι ἀδύνατον ἢ πολλὰ δύσκολον καὶ ἐπιζήμιον εἰς τὸν διευθύνοντα τοιοῦτον κατάστημα ν' ἀσχολῇται ὁ ἴδιος εἰς τὰς λεπτομερείας τῆς ἀγορᾶς καὶ πωλήσεως τῶν ἐμπορευμάτων του· ὁ ἄξιος μεσίτης ἐνεργεῖ ἐπωφελέστερα εἰς παρομοίας πράξεις καὶ ἀπ' αὐτὸν τὸν ἔμπορον· ἡ χορηγούμενη εἰς τὸν μεσίτην ἀντιμισθία εἶναι ἀσήμαντον ποσοστὸν ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τῆς πωλήσεως.

Εἰς τὰς μεγάλας ἐμπορικὰς πόλεις οἱ μεσίται εἶναι ἐπίσης χρησιμώτατον καὶ ἀναγκαϊότατον μέσον διὰ τὰς ἐμπορικὰς συναλλαγὰς.

§. 43. *Καθήκοντα τοῦ μεσίτου.*—Πρὸς ἐπιτυχῇ ἐνέργειαν τοῦ ἐπαγγέλματός του ὁ μεσίτης πρέπει νὰ ἔχῃ πολλὰ καὶ διάφορα προτερήματα· πρέπει νὰ ᾔῃ φρόνιμος καὶ προβλεπτικός, νὰ μὴ μεσολαβῇ εἰς συναλλαγὰς ἐναντίον τῶν Νόμων καὶ τῆς ἠθικῆς, νὰ φυλάττῃ τὴν προσήκουσαν μυστικότητα διὰ νὰ μὴ κοινοποιῇ ἀπροσέκτως περιστατικὰ δυνάμενα νὰ βλάψωσι τὴν ὑπόληψιν ἢ τὰ συμφέροντα τῶν ἐμπόρων, νὰ ᾔῃ ἐνεργητικὸς καὶ ταχύς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του, διότι ἡ δραστηριότης καὶ ἡ ταχύτης εἶναι ἄπειρος πηγὴ ὠφελειῶν εἰς τὸ ἐμπόριον, πρέπει νὰ γνωρίζῃ ἀκριβῶς τὰς λεπτομερείας ὅλων τῶν πράξεων, εἰς τὰς ὁποίας μεσολαβεῖ, καὶ νὰ κρατῇ ἐν τάξει τὸ βιβλίον του, ἥτοι νὰ ἔχῃ ἐν βιβλίον μονογραφημένον καὶ ἡριθμημένον κατὰ σελίδα ὑπὸ τοῦ προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν, εἰς τὸ ὁποῖον ὀφείλει νὰ καταγράφῃ καθ' ἡμέραν καὶ κατὰ χρονολογικὴν

τάξιν χωρὶς σβέσματα, παρεισγραφάς, παραπομπάς καὶ χωρὶς συγκοπὰς ἢ συμβολικὰ γράμματα (*chiffres*) ὅλας τὰς συμφωνίας τὰς περὶ πωλήσεων, ἀγορῶν, ἀσφαλειῶν, διαπραγματεύσεων καὶ ἐν γένει πᾶσαν πρᾶξιν γενομένην δι' αὐτοῦ.

Προσέτι δὲν ἐπιτρέπει ὁ Νόμος εἰς τὸν μεσίτην νὰ κάμῃ δι' ἴδιον λογαριασμὸν ἐπιχειρήσεις ἐμπορικὰς ἢ Τραπεζιτικὰς ἐπ' οὐδεμιᾷ προφάσει, οὐδὲ νὰ λάβῃ μετοχὴν ἀμέσως ἢ ἐμμέσως ἢ ὑπὸ ξένον ὄνομα εἰς καμμίαν ἐμπορικὴν ἐπιχείρησιν, οὔτε νὰ λάβῃ ἢ νὰ πληρώσῃ διὰ λογαριασμὸν τῶν παραγγελέων του, οὔτε νὰ ἐγγυηθῇ περὶ τῆς ἐκτελέσεως τῶν πραγματεύσεων εἰς ἃς μεσολαβεῖ. Πᾶσα δὲ τούτων παράβασις ἐπιφέρει τὴν παῦσιν του, καὶ χρηματικὴν ποινὴν, ἐπιφυλαττομένου τοῦ δικαιώματος τῆς ἀποζημιώσεως. Πᾶς πτωχεύσας μεσίτης καταδιώκεται ποινικῶς ὡς χρεωκόπος.

§. 44. *Διορισμὸς τῶν μεσιτῶν.* — Εἰς τὰ περισσότερα Εὐρωπαϊκὰ Κράτη οἱ μεσίται διορίζονται παρὰ τῆς Κυβερνήσεως καὶ θεωροῦνται ὡς δημόσιοι ὑπηρεταί. Ἡ ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως ἐπιτήρησις ὡς πρὸς τὴν ἐνέργειαν τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ μεσίτου εἶναι ἀναγκαιοτάτη. Οἱ πτωχεύσαντες δὲν δύνανται κατὰ τὸν Νόμον νὰ γίνωσι μεσίται, οὔτε οἱ ἅπαξ παυθέντες κατὰ τὸν ἀνωτέρω §^{ον} μεσίται δύνανται ν' ἀναλάβωσι πλέον τὸ ἔργον τοῦτο.

§. 45. *Εἶδη μεσιτῶν.* — Οἱ μεσίται, ὡς ἐκ τῶν ἔργων εἰς τὰ ὁποῖα ἰδιαιτέρως ἀσχολοῦνται, διαίρουνται εἰς μεσίτας πραγματειῶν, μεσίτας πλοίων, μεσίτας ἀσφαλειῶν, μεσίτας συναλλαγματοικῶν, ἢ κολλυβιστὰς κατὰ τὸν ἐμπορικὸν Νόμον λεγομένους κλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΠΕΡΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ.

§. 46. *Σχέσις τῆς βιομηχανίας, γεωργίας καὶ ἐμπορίου* — Τὰ πλούτη ἐνὸς ἔθνους γεννῶνται καὶ ἀυξάνουν κυρίως διὰ τῆς βιομηχανίας, τῆς γεωργίας καὶ τοῦ ἐμπορίου· μολονότι δὲ διακεκριμένοι οἱ τρεῖς οὗτοι κλάδοι τῆς παραγωγῆς, εἶναι ὅμως ἠνωμένοι μεταξὺ τῶν δι' ἰσχυρῶν δεσμῶν, ὥστε ἡ πρόοδος ἢ ὀπισθοδρόμησις τοῦ ἐνὸς ἔχει ἐπισιθητὴν ἐπιβρόχον εἰς τὴν πρόοδον ἢ ὀπισθοδρόμησιν τῶν ἄλλων.

Οἱ κυριώτεροι καταναλωταὶ τῶπου τινος εἶναι βεβαίως οἱ γεωργοί, οἱ βιομήχανοι καὶ οἱ ἔμποροι, αὗται δὲ αἱ τρεῖς κοινωνικαὶ κλάσεις ἀποτελοῦν τὸ μεγαλύτερον μέρος πάσης κοινωνίας, ὥστε ἡ παραμικρὰ ἐλάττωσις τῆς καταστάσεως μιᾶς ἐξ αὐτῶν ἐλαττώνει ἀναλόγως τὰς ἐργασίας καὶ τὰ κέρδη τῶν ἄλλων. Ἐὰν π. χ. ἡ ἀνομβρία ἢ ἄλλα αἷτια ἐλαττώσωσι τὴν εἰσοδεῖαν, ἥτις εἶναι τὸ μέσον τῆς συναλλαγῆς τῶν γεωργῶν, οὗτοι στερούμενοι ἐν μέρει τὰ μέσα τῶν συναλλαγῶν ἐξ ἀνάγκης θέλουν ἀγοράσει ὀλιγώτερα βιομηχανικὰ προϊόντα ἀφ' ὅσα ἄλλοτε ἠγόραζον. Τὸ αὐτὸ θέλει συμβῆ ἂν ἀντὶ τῆς γεωργίας ὑποφέρῃ ἡ βιομηχανία· διάφορα περιστατικὰ, ὡς παραγωγή ἀφθονωτέρα τῶν ἀπαιτήσεων, ἢ πολυέξοδος κακὸς βιομηχανικὸς διοργανισμὸς, δύνανται νὰ διακόψωσι τὰς ἐργασίας τῶν ἐργατῶν ἢ νὰ ἐλαττώσωσι τὰ ἡμερομίσθια των, τότε ἡ βιομηχανικὴ τάξις, μὴ ἔχουσα ὡσαύτως τὰ μέσα τῶν συναλλαγῶν της, δὲν θέλει ἀγοράσει ὅσα γεωργικὰ προϊόντα ἠγόραζε. Τὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα θέλομεν ἔχει ἐὰν π. χ. τελωνιακὸς ἀπαγορευτικὸς νόμος, ὑπέρογκοι ναῦλοι, ἢ ἄλλα αἷτια ἐμποδίσωσι τοὺς ἐμπόρους ν' ἀποστέλλωσιν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν τὸ ὑπερβάλλον ἐκ τῆς ἐγχωρίου καταναλώσεως μέρος τῶν ἐθνικῶν χειροτεχνημάτων καὶ προϊόντων τῆς γῆς· αἱ δυσκολίαι αὗται τῶν ἀποστολῶν θέλουν διακόψει τὰς διὰ τὴν κατασκευὴν χειροτεχνημάτων παραγγελίας τῶν ἐμπόρων, καὶ θέλουν παύσει τὰς τῶν προϊόντων τῆς γῆς προβλέψεις των, οὕτω καὶ οἱ βιομήχανοι καὶ οἱ γεωργοὶ θέλουν αἰσθανθῇ τὴν ἐμπορικὴν ταύτην καχεξίαν.

Ἡ ἄγνοια τοῦ ἰσχυροῦ τούτου δεσμοῦ μεταξὺ τῶν τριῶν παραγωγικῶν τάξεων ἐπέφερεν ὀπισθοδρομικὰ ἀποτελέσματα εἰς τινὰς Εὐρωπαϊκὰς ἐπικρατείας ὡς ἐκ τῶν διαφόρων συστημάτων, τὰ ὁποῖα ἠθέλησαν νὰ ἐφαρμόσωσιν, ὑπερασπιζομένων ἄλλοτε ἀποκλειστικῶς τὴν γεωργίαν καὶ ἄλλοτε τὴν βιομηχανίαν ἢ τὸ ἐμπόριον. Εἰς καμμίαν ἐποχὴν διὰ τῶν μονομερῶν τούτων συστημάτων αἱ Κυβερνήσεις δὲν ἐπέτυχον τοῦ σκοποῦ των, διότι ἡ προστασία, τὴν ὁποίαν ἤθελαν νὰ δώσωσιν εἰς τὸν παρ' αὐτῶν προστατευόμενον κλάδον ἐπενήργει ἀντιθέτως ὡς πρὸς τοὺς ἄλλους.

Ἡ πείρα τῶν παρελθόντων χρόνων ἀκόμη δὲν ἐδίδαξε τοὺς παραγωγοὺς περὶ τῆς ἀλληλεπιδέτου σχέσεως τῶν συμφερόντων των, καὶ καθημέραν ἕκαστος ζητεῖ ἀποκλειστικότητα ὑπὲρ αὐτοῦ· δυνάμεθα

δὲ νὰ εἰπώμεν ὅτι εἰς καμμίαν επικράτειαν δὲν ἐφηρμόσθη ἀκόμη σύστημα πλήρες προστατεῦον ἐξίσου τὴν βιομηχανίαν, τὴν γεωργίαν καὶ τὸ ἐμπόριον. Εἶναι βεβαίως δύσκολος ὁ συνδυασμὸς ὅλων αὐτῶν τῶν συμφερόντων, τῶν δὲ Κυβερνήσεων τὰ μέτρα, ὅσον σοφὰ καὶ ἀνὴναι, δὲν ἐπαρκοῦν ἴσως μόνον τῶν νὰ ἐπιφέρωσι τὴν ἰσορροπίαν μεταξὺ τῶν τριῶν τούτων παραγωγικῶν δυνάμεων.

Μία τῶν κυριωτέρων ἀφορμῶν τῆς δυστυχίας τῶν βιομηχάνων εἶναι ὡς ἐπιτοπλεῖστον ἡ παράλογος παραγωγή μεγάλης ποσότητος βιομηχανικῶν προϊόντων. Οἱ βιομήχανοι λησμονοῦν συχνάκις ὅτι ἡ ξένη κατανάλωσις τῶν προϊόντων των πρέπει νὰ θεωρῆται ὡς συμπλήρωμα τῆς ἐγχώριου, καὶ ὅτι ἡ ἐγχώριος εἶναι πάντοτε ἡ ἀσφαλέστερα, ὥστε μὲ τὴν ἐλπίδα τῶν ἐξωτερικῶν ἀποστολῶν ἐπισωρεύουν εἰς τὰς ἀποθήκας τὰ προϊόντα των καὶ οὕτω ζημιοῦνται. Ἡ Ἀγγλία, πρὶν ριφθῇ εἰς τὸ μέγα στάδιον τῆς βιομηχανίας, ἠὺχαρίστησε πρότερον ὅλας τὰς βιομηχανικὰς ἀνάγκας τῶν κατοίκων της, καὶ μόνον διὰ τῆς τελειοποιήσεως τῶν μηχανῶν της καὶ διὰ τῆς φρονίμου καὶ θαυμαστῆς οἰκονομίας, ἥτις προεδρεύει εἰς τὰ βιομηχανικά της ἔργα, ἠδυνήθη νὰ διατηρήσῃ μέχρι τοῦδε τὴν βιομηχανικὴν ὑπεροχὴν της ἐφ' ὅλων τῶν ἀγορῶν τοῦ κόσμου· ἀπὸ τίνος ὁμῶς καιροῦ ἤρχισεν ἐπαισθητῶς νὰ ἐλαττοῦται ἡ ἐξωτερικὴ κατανάλωσις τῶν προϊόντων της· ἡ Ἀμερικὴ, ἡ Ῥωσσία, ἡ Γερμανία ἀντιτάττουν εἰς τὰ Ἀγγλικά τὰ ἐγχώρια χειροτεχνήματά των, τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ συναγωνισθῶσι μετ' ἐκείνων, μὴ ἐπιβαρυνόμενα μὲ τὰ ἐξόδα τῆς μετακομίσεως καὶ παραγόμενα μὲ ἡμερομίσθια ἐργατῶν εὐθηνότατα· ἀφ' ἐτέρου ἡ Ἀγγλία μ' ὅλους τοὺς νόμους της καὶ τὰς ἀπαγορευτικὰς διατάξεις της δὲν ἠδυνήθη νὰ διατηρήσῃ τὸ μυστήριον τῶν μηχανῶν της, αἵτινες σήμερον παντοῦ εἰσεχώρησαν.

§. 47. *Ἀποτελέσματα τοῦ συναγωνισμοῦ* — Ὁ μέγας συναγωνισμὸς κατὰ τὴν παραγωγὴν τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων προξενεῖ τὴν μεγαλητέραν ζημίαν εἰς τὴν ἄφθονον ταύτην πηγὴν τοῦ κοινωνικοῦ πλούτου· ἐναντίον τοῦ καλῶς ἐννοουμένου συμφερόντος των οἱ βιομήχανοι δὲν συναινοῦν νὰ ὑποκύψωσιν ὑπὸ γενικοὺς κανονισμοὺς, συνενόνοντες τὴν ὀλομέλειαν αὐτῶν ὑπὸ κοινὸν συμφέρον, καὶ θυσιάζοντες κατὰ τι τὴν ἀτομικότητά των πρὸς ἀπόλαυσιν τῶν ἀπείρων πλεονεκτημάτων, τὰ ὁποῖα ἡ τάξις, ὁ κανὼν, καὶ ἡ ἔνωσις ὑπόσχον-

ται εἰς αὐτούς. Ἡ τοιαύτη τοῦ ἀτομικοῦ αἰσθήματος ὑπεροχὴ ἴσως εἶναι ἐλάττωμα τῶν σημερινῶν κοινωνιῶν, εἰς τὰς ὁποίας δυστυχῶς ὑπερισχύει ὁ ἐγωϊσμός, ἐνῶ εἰς τὰς ἀρχαίας τὰ συμφέροντα τοῦ Ἐγὼ ὑπεχώρουν εἰς τὰ κοινωνικά.

Ὅρθόν βεβαίως καὶ δίκαιον εἶναι νὰ προσπαθῇ ὁ τεχνίτης νὰ ὑπερτερήσῃ τὸν συντεχνίτην του ὡς πρὸς τὴν ποσότητα καὶ ποιότητα τῶν προϊόντων τῆς βιομηχανίας του, ἀλλ' ἡ προσπάθεια αὕτη δύναται νὰ ἐνεργῇται μετ' εὐθύτητος ἢ διὰ πλαγίων καὶ ἀπατηλῶν μέσων. Κυβερνητικὸν χρέος εἶναι ἡ ἐπιτήρησις τῶν τοιούτων ἀξιοκατακρίτων μέσων ὁ συναγωνισμὸς ἐν γένει ὅταν δὲν ἐπιτηρῇται, ὑπόκειται εἰς ὀλεθρίας παρεκτροπὰς, καὶ ὑπάρχουν βιομηχανίαι, αἵτινες ἕνεκα αὐτῆς τῆς ἄνευ ἐπιτηρήσεως καὶ ἐξελέγξεως δυστυχοῦς πάλης κατήντησαν νὰ μὴ ἔχωσι πλέον εἰμὴ τὸν δόλον καὶ τὴν ἀπάτην ὡς κανόνα τῶν συναλλαγῶν των. Ὁ συναγωνισμὸς, καθὼς ὅλα τὰ ἀνθρώπινα πράγματα, πρέπει νὰ ἔχῃ ὡς βάσιν τὴν ἠθικὴν καὶ τὴν δικαιοσύνην.

Ἐξ ἄλλου ὅμως πρέπει νὰ εἰπωμεν ὅτι πολυάριθμα εἶναι τὰ εἰς τὴν κοινωνίαν προσγινόμενα πλεονεκτήματα ἐκ τῆς ἐλευθερίας τοῦ συναγωνισμοῦ ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ λησμονήσωμεν ὅτι τὰ πλεονεκτήματα ταῦτα ἐλαττοῦνται ἐπαισθητῶς, ἅμα οἱ βιομήχανοι θελήσωσιν, ὡς συχνότατα συμβαίνει, ν' ἀντισταθῶσιν εἰς τὸν συναγωνισμὸν διὰ τῆς ἐλαττώσεως τῶν μισθῶν τῶν ἐργατῶν, διότι τοιοῦτοτρόπως, ἐλαττουμένης ἀναμφιβόλως τῆς εὐημερίας τῆς ἐργατικῆς τάξεως, ἐπέρχεται ἡ ἐλάττωσις τῆς καταναλώσεως, καὶ οὕτως εἰς τὸν ἀρχηγὸν τοῦ βιομηχανικοῦ καταστήματος ἀντανακλᾷ ἡ προξενηθεῖσα εἰς τὴν ἐργατικὴν τάξιν ζημία.

Ὁ συναγωνισμὸς, ὁ γενόμενος διὰ τῆς τελειοποιήσεως τῶν μηχανῶν, ἂν καὶ προξενῇ προσκαίρως δυστύχημα εἰς τὴν ἐργατικὴν τάξιν, ἀποβαίνει ὅμως ἐπὶ τέλους ὠφέλιμος εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, ἐπιφέρων τὸ ἀξιόλογον ἀποτέλεσμα τῆς οἰκονομίας τῶν ἀνθρωπίνων δυνάμεων, καὶ κατορθόνων νὰ παράγῃ προϊόντα ἄνευ τῆς δαπάνης τῆς νοητικῆς ἐνεργείας τοῦ ἀνθρώπου, ἥτις ἐπομένως μένει διαθέσιμος δι' ἄλλας σπουδαιοτέρας ἐργασίας.

§. 48. *Περὶ μηχανῶν.*—Αἱ μηχαναὶ ὅχι μόνον ἀναπληροῦν τὴν δύναμιν τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ δίδουν ἄπειρον ἐπίτασιν εἰς αὐτήν διὰ μόνων τῶν μηχανῶν δύναται ὁ βιομήχανος νὰ κατασκευάσῃ τὴν ἄ-

πειρον ποικιλίαν τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων· διὰ τῆς συνδρομῆς τῶν μηχανῶν καὶ τῆς μηχανικῆς ὁ ἄνθρωπος ἡδυνήθη νὰ υπερνικήσῃ ὅλας τὰς δυσκολίας· δι' αὐτῶν ὑπέταξε, διὰ νὰ εἰπωμεν οὕτω, τὰ στοιχεῖα ὑπὸ τοὺς νόμους του καὶ τὰς θελήσεις του, καὶ ἡδυνήθη νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὰ σπλάγχνα τῆς γῆς, νὰ ἀναβῇ τοὺς ποταμοὺς, νὰ πλεύσῃ τὰς θαλάσσας μὲ τὴν ταχύτητα τῶν ἀνέμων, καὶ νὰ ὑψωθῇ εἰς τὰ ἀνώτερα στρώματα τῆς ἀτμοσφαίρας· διὰ τῶν μηχανῶν ὅχι μόνον τὸ ποσὸν τῆς παραγωγῆς τοῦ ἐργοστασίου αὐξάνει, ἀλλὰ καὶ εὐθηνότερα ἀποβαίνει ἡ παραγωγή, ἐπομένως ἡ ἀξία τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων ἐλαττοῦται, διότι ἡ ἀξία αὐτῶν συνίσταται εἰς τὰ διὰ τὴν παραγωγὴν των γενόμενα ἐξοδα καὶ τὴν ἐργασίαν. Κατὰ πρῶτον βεβαίως ἡ ἐφευρέσις μιᾶς μηχανῆς ἐπιφέρει βλάβην τινὰ εἰς τὴν ἐργατικὴν τάξιν, ἐλαττόνουσα τὴν ἐργασίαν αὐτῆς· ἀλλ' ἡ βλάβη αὕτη εἶναι πρόσκαιρος, διότι διὰ τῆς εὐθηνίας τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων αὐξάνει ἡ κατανάλωσις καὶ ἐπομένως ἡ παραγωγή, καὶ ὡς ἐκ τούτου θέλουν χρειασθῇ περισσότεροι βραχίονες διὰ τὴν ἐνέργειαν τῶν περισσοτέρων μηχανῶν. Ἐπαρατηρήθη ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐργατῶν τῶν βαμβακερινῶν χειροτεχνημάτων ἐτριακονταπλασιάσθη μετὰ τὰς ἐφευρέσεις τῶν μηχανῶν· τὸ αὐτὸ σχεδὸν συνέβη καὶ εἰς ὅλας τὰς λοιπὰς βιομηχανίας διὰ τῶν μηχανικῶν τελειοποιήσεων, ὡς παράδειγμα δυνάμεθα νὰ φέρωμεν καὶ τὴν τυπογραφίαν, ἥτις ἐπασχολεῖ σήμερον μυριάκις περισσότερους ἐργάτας ἀπὸ τοὺς ἄλλοτε ἀντιγραφεῖς τῶν χειρογράφων.

Ἐκτὸς τούτου αἱ μηχαναὶ δὲν δύνανται νὰ ἐνεργήσωσι μόναι των ὅλας τὰς ἀναγκαῖας κινήσεις καὶ καταπαύσεις ἄνευ τῆς βοηθείας τοῦ ἀνθρώπου· καὶ ἂν ἡ μηχανὴ ἀφαιρῇ ἀπὸ τοὺς ἐργάτας τὴν αὐτοματικὴν ἐνέργειαν, μένει πάντοτε εἰς αὐτοὺς ἡ ἐργασία ἐκείνη, ἥτις ἔχει ἀνάγκην τῆς διανοίας, καὶ ἥτις δύναται νὰ ἐνεργηθῇ καταλλήλως μόνον διὰ τῆς ἐσκεμμένης θελήσεως. Δὲν δυνάμεθα ὅμως ν' ἀρνηθῶμεν ὅτι, μέχρις οὗ ἡ ἐφαρμογὴ τῆς νέας μηχανῆς ἐπιφέρει τὴν αὖξησιν τῆς καταναλώσεως καὶ ἐπομένως τὴν τῆς παραγωγῆς, διὰ νὰ ἐπασχολήσῃ οὕτω περισσότερους βραχίονας καὶ πραγματοποιηθῇ ἡ ἰσορροπία αὕτη, μέρος ἐργατῶν θέλει μείνει ἄνευ ἐργασίας, (τὸ μεγάλτερον δυστύχημα διὰ τὴν ἐργατικὴν τάξιν), καὶ θέλει ὑποφέρει, ἐὰν ἄλλου εἶδους βιομηχανία δὲν τῷ χορηγήσῃ ἐνασχόλησιν.

Πᾶσα μεταβολή, προερχομένη ἀπὸ τὴν ἀντικατάστασιν τελειοποιημένης ἢ ὀλιγοεξόδου μηχανῆς ἀντὶ ἀτελοῦς ἢ πολυεξόδου, εἶναι πρόσκαιρον ἀτύχημα εἰς ἐκείνους, οἵτινες εἰργάζοντο διὰ τῆς ἀτελοῦς ἢ πολυεξόδου μηχανῆς. Εἰς ἐμπορικὸν τόπον, εἰς κοινωνίαν ἀνωτέρου πολιτισμοῦ πᾶσα τελειοποίησις, πᾶσα βελτίωσις ἐπιφέρει βεβαίως μεταβολὴν εἰς τὰ συμφέροντα τινῶν· ἀλλὰ μήπως διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ἐμποδίζεται ἡ βελτίωσις καὶ ἡ πρόοδος πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ἀτομικῶν ζημιῶν, τῶν ὁποίων δύναται νὰ γενῇ πρόξενος; Οὐδείς, πιστεύομεν, σκέπτεται οὕτω, καὶ αὐτοὶ οἱ ἐργάται, οἵτινες πολλάκις ἐδείχθησαν βάρβαροι συντρίψαντες τὰς νέας μηχανάς, ἐννόησαν ἐπὶ τέλους ὅτι δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν θέλησίν των ἡ στάσις ἢ ἡ ὀπισθοδρόμησις τῶν τεχνῶν. Εἶναι ἀξιοθαύμαστος ἡ ὁρθότης τῆς ἀποκρίσεως Ἀγγλου τεχνίτου, τοῦ ὁποίου αἱ ἀπολαυαὶ ἐμετριάσθησαν κατὰ τὸ ἥμισυ διὰ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν ἀτμομηχανῶν πρὸς κατασκευὴν τῶν βαμβακερινῶν ὑφασμάτων, ἐξεταζομένου παρὰ τῆς Ἀρχῆς ἂν νομίζη ἀναγκαίαν τὴν κατάργησιν τῶν ἀτμομηχανῶν τούτων, καὶ εἰπόντος, « Οἱ ὕφανταὶ τῆς περιφερείας μου, δὲν φρονοῦν ποσῶς ὅτι πρέπει νὰ σταματήσωσιν ἢ νὰ καταργηθῶσιν αἱ μηχαναί, οἱ τεχνῖται γνωρίζουν ὅτι αὗται καὶ ἐναντίον τῆς θελήσεώς των θέλουν ἐξακολουθεῖ τὴν κίνησίν των, καὶ ὅτι τὸ μικρότερον ἐργαλεῖον τῆς γεωργίας ἢ τῆς χειροτεχνίας, καὶ ἐν γένει πᾶν ὅ,τι εἶναι τελειότερον τῶν δυνάμεων καὶ τῶν ὁδόντων εἶναι μηχανή. »

Αἱ μηχαναὶ εὐρίσκονται λοιπὸν εἰς διαγωνισμόν μετὰ τῆς ἀνθρωπίνης ἐργασίας, ἀντίζηλοι πολλὰ ἐπικίνδυνοι ὅταν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐν μέτρον ἀνθρώκων ἰσοδυναμεῖ μὲ τὴν ἐργασίαν εἰκοσιν ἐργατῶν· ἀλλ' ἐξετάζοντες τὸ ζήτημα ὑπὸ τὴν ὑψηλότεραν ἔποψιν τοῦ κοινοῦ συμφέροντος, βλέπομεν ὅτι ἡ εἰσαγωγή τῶν μηχανῶν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς τὸ μεγάλητερον κοινωνικὸν πλεονέκτημα. Ὁ τεχνίτης ἔχει διπλοῦν χαρακτῆρα, εἶναι παραγωγὸς καὶ καταναλωτής, ὑπὸ τὸν δεύτερον τοῦτον χαρακτῆρα εἶναι ἄπειρα τὰ ἐκ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν μηχανῶν συμφέροντά του· εἶναι δὲ ἄδικον ν' ἀπαιτῇ τὰ προϊόντα τῶν ἄλλων βιομηχανιῶν εὐθηνά, νὰ δίδῃ δὲ τὰ ἰδικά του ἀκριβά. Ἐὰν διὰ τινος παρεκτροπῆς τῶν φυσικῶν νόμων ὅλαι αἱ μηχαναὶ σταματήσωσιν, ὁ τεχνίτης βεβαίως θέλει λάβει μεγάλητερα ἡμερομίσθια, ἀλλὰ πρὸς τί θέλουν τὸν ὠφελήσει ἂν πρόκειται ν' ἀγοράζῃ

ὅλα τὰ πρὸς χρῆσιν τοῦ ἀναγκαῖα εἰς διπλασίαν ἢ τριπλασίαν τιμὴν ;

Ἐκ τῶν κυριωτέρων προσόντων τῆς μηχανῆς εἶναι ἡ κινουσα αὐτὴν δύναμις. Ὡς κινητήρια δὲ μέσα δυνάμεθα νὰ ἀπαριθμήσωμεν τὸν ἄνθρωπον, τὸ ζῶον, τὸν ἄνεμον, τὸ ὕδωρ καὶ τὸν ἀτμὸν. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἐν γένει τὸ ἀκριβώτερον ὅλων αὐτῶν τῶν μέσων, ὅθεν ἡ χρῆσις τοῦ ἀνθρώπου ὡς κινουσα δύναμις δὲν δύναται νὰ λάβῃ χώραν, εἰμὴ εἰς ἔργα ἀπαιτοῦντα μικρὰν δύναμιν κινήσεως καὶ νοητικότητας διὰ τὴν διεύθυνσιν αὐτῆς. Ὁ ἵππος εἶναι τὸ πρῶτον κινητήριον, τὸ ὁποῖον ἀντικατέστησε τὸν ἄνθρωπον, ὑπολογίζεται δὲ ἡ χρησιμὸς ἐργασία τοῦ ἵππου ἴση μὲ τὴν ἐργασίαν πέντε ἢ ἑξ ἑργατῶν. Ὁ ἄνεμος, δύναμις ἄνευ ἀξίας, ἀποβαίνει χρησιμώτατος εἰς τὸν ἄνθρωπον διὰ τὸ ἀνέξοδόν του· ἀλλ' οἱ μεταχειριζόμενοι τὴν κινητήριον ταύτην δύναμιν πρέπει νὰ λάβωσιν ὑπ' ὄψιν πολλὰς ἀργίας, διότι εἶναι παρατηρημένον ὅτι οἱ ἀνεμόμυλοι δὲν ἐργάζονται εἰμὴ τὸ τρίτον τοῦ ἔτους· ἡ ἡμερούσιος ὅμως ἐργασία ἀνεμομηχανῆς καλῶς κατεσκευασμένης εἶναι ἴση μὲ τὴν ἐργασίαν δεκατεσσάρων ἵππων. Τὸ ὕδωρ καὶ ὁ ἀτμός εἶναι σήμερον εἰς μεγαλητέραν χρῆσιν ὡς κινουσαί δυνάμεις, καὶ θεωροῦνται ὡς τὰ τελειότερα μέσα διὰ νὰ τεθῇ εἰς ἐνέργειαν μηχανή τις· ἡ οἰκονομία καὶ ἡ προσήκουσα χρῆσις αὐτῶν πρέπει ἐπομένως νὰ ᾔηται ἐκ τῶν κυριωτέρων φροντίδων τοῦ τεχνίτου· οὕτω διὰ τῆς καταλλήλου συγκεντρώσεως τοῦ ῥέοντος ὕδατος ἐξ ἀναλόγου ὕψους αὐξάνομεν τὴν δυνάμιν του καὶ τὸ προῖόν τῆς ἐργασίας μας, λαμβάνοντες δὲ ὅλην τὴν θερμότητα τῶν ἀνθράκων καὶ συγκεντρώνοντες τοῦ ἀτμοῦ τὴν ἐνέργειαν, αὐξάνομεν τὴν χρησιμότητα τῆς ἀτμομηχανῆς μας. Ἡ ἀξία τοῦ ῥέοντος ὕδατος εἶναι μεγάλη εἰς τοὺς ἐπιπέδους τόπους, καὶ μάλιστα ὅπου ἡ βιομηχανία εἶναι ἀνεπτυγμένη· ἐκτὸς τούτου τὰ δι' ὕδατος κινούμενα ἐργοστάσια ὑπόκεινται εἰς ἀργίας ὡς ἐκ τῶν ξηρασιῶν τοῦ θέρους ἢ τοῦ παγετοῦ τοῦ χειμῶνος. Ὁ ἀτμός ἐπομένως θεωρεῖται ὡς ἡ τελειότερα κινουσα δύναμις ἐφαρμοζομένη εἰς πᾶν εἶδος μηχανῆς, εἰς πάντα τόπον καὶ χρόνον, καὶ ἐνεργοῦσα ἄνευ διακοπῆς κατὰ τὸν αὐτὸν πάντοτε βαθμὸν καθ' ὁποίαν δῆποτε ὦραν τοῦ ἔτους· εἶναι δὲ ὁ ἀτμός τὸ μόνον μέσον, διὰ τοῦ ὁποίου δυνάμεθα νὰ προσπορισθῶμεν τὰς μεγαλητέρας δυνάμεις πρὸς κίνησιν τῶν βιομηχανικῶν μηχανῶν.

Μετὰ τὴν κινητήριον δύναμιν τὸ σπουδαῖον μέρος τῆς μηχανῆς εἶ-

ναι τὰ ὄργανα αὐτῆς, τῶν ὁποίων σκοπὸς εἶναι ἡ τροποποιήσις τῆς κινήσεως, ὅπως ἀποβαίνει αὕτη χρήσιμος πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ ἀποτελέσματος, διὰ τὸ ὁποῖον ἡ μηχανὴ κατεσκευάσθη. Τὰ διάφορα ἐργοστάσια παρουσιάζουν ἐν γένει τὰ πλέον ἀξιοπαρατήρητα φαινόμενα μηχανικῶν συνδυασμῶν, καὶ δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς γιγαντιαῖα αὐτόματα, συγκείμενα ἐκ διαφόρων ὀργάνων, εὐρισκομένων εἰς ἀδιάκοπον καὶ ἁρμονικὴν ἐνέργειαν πρὸς παραγωγὴν ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου· ὅλα ταῦτα τὰ ὄργανα ὑπόκεινται εἰς μίαν νοητικὴν δύναμιν, διευθύνουσιν τὴν ὅλην ἐνέργειαν τοῦ ἐργοστασίου. Περιεργότατῃ εἶναι τῷ ὄντι ἡ ἐπίσκεψις μεγάλου ἐργοστασίου καὶ ἡ ἐξέτασις τῶν μέσων, διὰ τῶν ὁποίων δίδεται ἡ κίνησις εἰς τὴν ὕλην, κίνησις ἀκριβὲς καὶ κανονικὴ ὡς ἡ τῶν νοητικῶν ὄντων.

Εἰς τὴν ἀνακάλυψιν τῶν ἀτμομηχανῶν ὀφείλεται κατὰ μέγα μέρος ἡ βιομηχανικὴ ἀνάπτυξις, ἥτις χαρακτηρίζει τὴν ἐποχὴν μας· διὰ τῶν ἀτμομηχανῶν ὁ ἄνθρωπος ἔχει ὑπὸ τὴν διάθεσίν του τὰ οἰκονομικώτερα καὶ ταχύτερα μέσα τῆς παραγωγῆς, δυνάμεθα δὲ νὰ εἰπώμεν, ὅτι διὰ τῆς ἐφευρέσεως ταύτης ἐξέλιπεν ἡ διαφορὰ τοῦ πληθυσμοῦ τῶν διαφόρων Ἐπικρατειῶν, ἥτις ἄλλοτε ἐθεωρεῖτο ὡς μέτρον τῆς δυνάμεως ἐκάστης Ἐπικρατείας, καὶ βεβαίως διὰ τῶν ἀτμοκινήτων μηχανῶν ἀντικαθίσταται ἡ φυσικὴ ἐνέργεια ὁλοκλήρου πληθυσμοῦ, ὡς συνέβη τοῦτο ἐν τῇ Μεγάλῃ Βρετανίᾳ (1).

Διὰ τῆς δυνάμεως τῶν ἀτμοκινήτων μηχανῶν ἐπεχείρησαν οἱ ἄνθρωποι γιγαντιαῖα ἔργα, τῶν ὁποίων ἡ πραγματοποίησις ἄνευ τοῦ ἀτμοῦ ἦτον ἀδύνατος· ἀρκεῖ ν' ἀναφέρωμεν τὰ ἀτμόπλοια καὶ τὰς ἀτμαμάχας, ἔργα τὰ ὁποῖα θέλουν χαρακτηρίζει τὸν παρόντα αἰῶνα.

Αἱ πρῶται ἀτμομηχαναὶ κατεσκευάσθησαν εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ἃν καὶ οἱ Γάλλοι οἰκιοποιοῦνται τὴν ἐφεύρεσιν αὐτῶν (2).

Ἐὰν ἡ Ἀγγλικὴ βιομηχανία δὲν εἶχε βοηθὸν τὴν ἀτμομηχανήν, ἡ ὑπερβολικὴ ἀξία τῆς νοητικῆς κινητικῆς δυνάμεως ἴσως ἤθελεν ὀπι-

(1) Μὲ πολλὴν εὐφυΐαν ὁ "Ἀγγλος μηχανικὸς Bolton προσελθὼν εἰς τὸν Γεώργιον Γον. διὰ νὰ τῷ ἐξηγήσῃ τελειοποιήσιν τινὰ τῆς ἀτμομηχανῆς, καὶ ἐρωτηθεὶς τί φέρει, ἀπεκρίθη «ὅ,τι οἱ βασιλεῖς ἐπιθυμοῦν περισσότερον, τὴν δύναμιν.»

(2) Ὁ Γάλλος Papin θεωρεῖται ὡς ἐφευρετὴς τῶν ἀτμομηχανῶν.

σθοδρομήσει αὐτὴν εἰς βαθμὸν κατώτερον ὅλων τῶν ἄλλων Εὐρωπαϊκῶν ἐθνῶν, διότι ἤθελεν ἔχει ἀκαταμάχητα ἐμπόδια εἰς τὴν πρόοδόν της τὴν ὑπερτίμησιν τῶν ἡμερομισθίων, τὴν ἀξίαν καὶ τὴν συντήρησιν τῶν ἵππων καὶ τὴν σπάνιν τῶν ρεόντων ὑδάτων. Διὰ τῶν ἀτμομηχανῶν ἀπ' ἐναντίας κατώρθωσε νὰ ἔχῃ δύναμιν ἐξ ἑως ὀκτῶ ἑκατομμυρίων ἐργατῶν ἀδιακόπως ἐργαζομένων ἡμέραν καὶ νύκτα, τῶν ὁποίων τὰ ἡμερούσια ἔξοδα τῆς διατηρήσεως λογιζονται 6 ἢ 7 ἑκατοστὰ τοῦ φράγκου.

Ἡ Γαλλία, τὸ Βέλγιον, ἡ Γερμανία καὶ ἡ Ρωσσία ἀκολουθοῦν τὸ παράδειγμα τῆς βιομηχανικῆς ταύτης προόδου, καὶ προσπαθοῦν ν' ἀποφύγωσιν ὅσον ἔνεστι τὸν φόρον, τὸν ὅποιον ἦσαν ἠναγκασμένοι νὰ δίδωσιν εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ἀγοράζουσαι τὰ βιομηχανικὰ προϊόντα αὐτῆς· ἂν καὶ μακρὰν εἰσέτι τοῦ νὰ φθάσωσι τὸν βαθμὸν τῆς προόδου καὶ τῆς ἀναπτύξεως τῆς Ἀγγλικῆς βιομηχανίας, διὰ τῆς ἐπιμονῆς ὅμως καὶ προσπαθείας αἱ περισσότεραι τῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἐπικρατειῶν κατασκευάζουν ἤδη τὰ μᾶλλον εἰς τοὺς κατοίκους των ἀναγκαιοῦντα χειροτεχνικὰ ἀντικείμενα.

Ἡ ἐφεύρεσις τῶν ἀτμομηχανῶν ὄχι μόνον ἐπέφερε μεγάλην ἀνάπτυξιν εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν βιομηχανίαν, ἀλλὰ προσέτι μετέφερεν εἰς τὴν Εὐρώπην τὰς βιομηχανίας τῶν Ἰνδιῶν καὶ τῆς λοιπῆς Ἀσίας. Ἡ Ἰνδία δὲν ἀποστέλλει πλέον εἰς τὴν Εὐρώπην τὰ βαμβακερινὰ της ὑφάσματα, τὰ λεγόμενα καλικοτά καὶ μουσελίνας, διότι ἡ Εὐρώπη διὰ τῶν ἀτμομηχανῶν της κατασκευάζει αὐτὰ εἰς εὐθηνότερας τιμὰς, ὁ δὲ Ἰνδὸς ἔπαυσε πλέον τοῦ νὰ ὑφαίνει ὑπὸ τὴν σκιάν τοῦ δένδρου του μὲ τὸ ἀτελὲς ἐργαλεῖόν του, καὶ καταγίνεται πολλὰ φρονίμως εἰς τὴν καλλιέργειαν τοῦ βαμβακίου καὶ τοῦ ἰνδικοῦ του.

§. 49. *Περὶ σχηματισμοῦ κεφαλαίου* — Ὑπὸ τὴν πλέον ἐκτεταμένην σημασίαν τὸ κεφάλαιον συμπεριλαμβάνει ὄχι μόνον ὅλας τὰς ὕλας, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐνεργεῖται ἡ ἐργασία τῆς παραγωγῆς, καὶ ὅλα τὰ ἐργαλεῖα, τὰ ὁποῖα βοηθοῦν ἢ εὐκολύνουν τὴν ἐργασίαν ταύτην, ἀλλὰ καὶ πᾶσαν πλαστικὴν δύναμιν, τὴν διάνοιαν αὐτὴν, καθὼς καὶ τὴν φυσικὴν ἐνέργειαν.

Δὲν δυνάμεθα νὰ παράξωμεν χωρὶς νὰ καταναλώσωμεν· καὶ ὁ τεχνίτης δὲν δύναται νὰ ἐργασθῇ χωρὶς νὰ καταναλώσῃ 1) τὴν ζωοτροφίαν του, 2) τὰς πρώτας ὕλας, τὰς ἀναγκαίας διὰ τὴν ἐργασίαν,

3) τὰ ἐργαλεῖα, τὰ ὁποῖα μεταχειρίζεται ἡ μέρος αὐτῶν. Διὰ τὰ ἦναι δὲ ἀποτελεσματικὴ ἡ πρᾶξις τῆς παραγωγῆς, ἀπαιτεῖται ὅχι μόνον τὸ κατανάλισκόμενον κεφάλαιον νὰ παραχθῇ ἐκ νέου, ἀλλὰ προσέτι ἡ παραγωγή ν' ἀφήσῃ ἐν προῖδιν νέον, ἐν νέον κεφάλαιον. Πᾶσα παραγωγή, ἥτις δὲν εὐρίσκεται εἰς αὐτὴν τὴν θέσιν εἶναι ἐλαττωματικὴ· πᾶσα χρῆσις κεφαλαίου, ἥτις δὲν παράγει εἰμὴ τὸ ἴδιον κεφάλαιόν της, εἶναι ὡσαύτως ἐλαττωματικὴ.

Ἄν ὑποθέσωμεν ἄνθρωπον τινα εἰς τὴν ἀγρίαν κατάστασιν τρεφόμενον μὲ τοὺς καρπούς τοῦ δάσους, καὶ κατὰ πᾶσαν ἡμέραν μὴ συλλέγοντα εἰμὴ τοὺς ἀναγκαίους διὰ τὴν ἡμερούσιον τροφήν του, ὅταν ὁ χειμὼν ἐπέλθῃ καὶ οἱ καρποὶ ἐκλείψωσιν, ὁ ἄνθρωπος οὗτος βεβαίως θέλει ἀποθάνει τῆς πείνης, ὡς τοῦτο συμβαίνει πραγματικῶς εἰς τοὺς ἀγρίους κατοίκους τῆς ἀρκτώας Ἀμερικῆς· αἱ μέλισσαι καὶ οἱ μύρμηκες ἐννοοῦν καλῆτερα τὴν περὶ σχηματισμοῦ κεφαλαίου θεωρίαν.

Πᾶν ὅ,τι ἐμπορεῖ τις νὰ εἴπῃ περὶ τῆς ἀνάγκης τοῦ σχηματισμοῦ κεφαλαίου ἀτόμου τινος καὶ τῆς πολλαπλασιασέως αὐτοῦ διὰ τῆς ἐργασίας καὶ τῆς οἰκονομίας, ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ ἐκάστου βιομηχανικοῦ καταστήματος, καὶ ἐπὶ τῆς ὁλομελείας ἔθνους τινός. Ἔθνος, τοῦ ὁποίου ἡ ἐργασία μένει ἄνευ περισσεύματος παραγωγῆς, δὲν θέλει ποτὲ εὐδαιμονήσῃ· ἡ πενία θέλει εἶσθαι ἡ παντοτεινὴ θέσις του, καὶ τὸ παραμικρὸν συμβεβηκός, τὸ ὁποῖον ἤθελεν ἐλαττώσει ἔτι μᾶλλον τὸ κεφάλαιόν του, θέλει τὸ βυθίσει ἀμέσως εἰς τὴν οἰκτροτέραν ἀθλιότητα.

Ἐργάζου ὅσον διὰ τὰ ζῆς, εἶναι ἀξίωμα ὑποκριτικὸν καὶ ἐπικίνδυνον· παρουσιάζομενον ὑπὸ τὸ κάλυμμα τῆς ἠθικῆς καὶ τῆς αὐταρκειᾶς ἐπιφέρει εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος περισσότερα ἥσως δυστυχήματα ἢ ὅσα γενῶσιν οἱ ἐξολοθρευτικοὶ πόλεμοι. Τὸ ἀξίωμα τοῦτο εἶναι ἡ ἀφορμὴ τῆς ἀπρονοησίας τῶν ἐργατῶν, καὶ ἡ αἰτία τῆς μὴ πολλαπλασιασέως τοῦ κεφαλαίου διὰ τῆς ἐργασίας.

Ἐὰν οἱ ἄνθρωποι ἠκολούθουν ἀπαρασχεύτως τὸν κανόνα αὐτὸν, ἂν ἡ ἰδίᾳ φύσις δὲν τὸν ἐπολέμει καθεκάστην, ἐμπνέουσα εἰς τὸν ἄνθρωπον τὴν ἐπιθυμίαν καὶ τὴν ἀνάγκην νέων ἀπολαύσεων, ἡ κοινωνικὴ κατάσταση τοῦ κόσμου ἤθελε μένει πάντοτε ὁποῖα ἦτο κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους τῆς πλάσεώς του. Ἡ δύναμις τοῦ κεφαλαίου καὶ τῆς

οικονομίας παρήγαγον ὅλα τὰ θαυμάσια ἀντικείμενα, τῶν ὁποίων καθεκάστην κάμνομεν χρῆσιν.

Ἐν παράδειγμα ἴσως εἶναι ἀναγκαῖον διὰ νὰ καταδείξῃ τὴν ἄπειρον δύναμιν καὶ τὰ ἐξάίσια ἀποτελέσματα τῆς ἐπισωρεύσεως τοῦ κεφαλαίου. Εἷς ἄνθρωπος ἐργαζόμενος διὰ πελέκους κόπτει τρεῖς σανίδας τὴν ἡμέραν, τὸ προϊόν τῆς πωλήσεως τῶν δύο ἐπαρκεῖ εἰς τὰ ἐξοδά του, τῷ μένει δὲ τὸ τρίτον, τὸ ὅποιον εἶναι ἡ οἰκονομία του· εἰς τὸ διάστημα ὀλίγων ἐβδομάδων ἀνταλλάττει τὸ προϊόν τῆς οἰκονομίας του μὲ ἓν τελειότερον ἐργαλεῖον, μὲ πρίονα π. χ. διὰ τοῦ νέου δὲ τούτου ἐργαλείου, τὸ ὅποιον ἀποτελεῖ ἤδη μέρος τοῦ κεφαλαίου του, σχίζει δώδεκα σανίδας ἀντὶ τριῶν, τὰς ὁποίας πωλεῖ μὲν εὐθιγότερα, ἀλλὰ τὸ προϊόν τῶν τεσσάρων μόνον ἀρκεῖ διὰ τὰ ἐξοδά του, ὥστε δὲν τῷ περισσεύει πλέον τὸ τρίτον τῆς παραγωγῆς του, ὡς πρότερον, ἀλλὰ τὰ δύο τρίτα αὐτῆς· ἐπισωρεύων δὲ καθ' ἑκάστην διὰ τῆς ἐργασίας καὶ τῆς οἰκονομίας νέα κεφάλαια εἰς τὸ διάστημα ἑνὸς ἔτους θέλει εἶσθαι εἰς κατάστασιν ν' ἀγοράσῃ περισσότερα πρίονια καὶ νὰ τὰ θέσῃ εἰς κίνησιν διὰ τοῦ ὕδατος, διὰ τοῦ ἀνέμου καὶ κατόπιν ἴσως διὰ τοῦ ἀτμοῦ· οὕτω σχηματίζονται τὰ πλούτη, τὸ δὲ παράδειγμά μας δὲν στηρίζεται εἰς ἀβασίμους ὑποθέσεις.

Τὸ κεφάλαιον δὲν δύναται νὰ παραχθῇ καὶ ν' αὐξηθῇ εἰμὴ διὰ τῆς ἐργασίας· τὰ πλούτη ἐπομένως δὲν εἶναι εἰμὴ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐργασίας, καὶ τρόπον τινὰ ἡ ἀμοιβὴ τοῦ κοπιᾶζοντος ἀνθρώπου.

oooooooooooo

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ Ναυτιλίας ἐν γένει. — Πλοίων. — Ἰδιοκτητῶν πλοίων. — Πλοιάρχων. — καὶ Ναυτῶν.

Α'. ΠΕΡΙ ΝΑΥΤΙΑΣ.

§. 50. *Ἀρχὴ καὶ πρόοδος τῆς ναυτιλίας.* — Ἡ ναυτιλία συνδέει σήμερον τὰς πλέον ἀπομεμακρυσμένας ἐπικρατείας καὶ εἶναι ἐκ τῶν κυριωτέρων ἀφορμῶν τοῦ πολιτισμοῦ· ἡ θάλασσα ἀποκατέστη ὁ ἐνεργητικώτερος δρόμος τοῦ ἐμπορίου, καὶ τὸ οἰκονομικώτερον μέσον τῆς μετακομίσεως, διότι αὕτῃ ἡ φύσις ἐφρόντισε νὰ κατασκευάσῃ διὰ τὸν ἄνθρωπον τὴν μεγάλην ταύτην διώρυγα.

Πρώτοι θαλασσοπόροι παρουσιάζονται εἰς τὴν ἱστορίαν οἱ Φοίνικες, καὶ μετὰ αὐτῶν ἰδίως οἱ κάτοικοι τῆς Τύρου. Οἱ Αἰγύπτιοι ὡσαύτως κατὰ τοὺς ἀρχαιστάτους χρόνους ἐνησχολήθησαν εἰς τὴν θαλασσοπλοῖαν, ἀπόδειξις δὲ τὰ ἐπὶ τῶν ἀρχαίων μνημείων τῶν ἱερογλυφικῶν σημεῖα, παριστάνοντα πλοιάρια μὲ κώπας, ἰστία καὶ πηδάλιον. Ἡ Ἑλλάς μετὰ ταῦτα, ὠφεληθεῖσα ἀπὸ τὰς γνώσεις καὶ τὰ φῶτα, τὰ ὁποῖα οἱ ἐκ Φοινίκης καὶ Αἰγύπτου ἄποικοι μετέφερον εἰς αὐτὴν, ἀποκατέστη ναυτικὴ δύναμις· οἱ Ἀθηναῖοι, μάλιστα ἀπὸ τῆς Σαλαμινίας κατὰ τῶν Περσῶν ναυμαχίας μέχρι τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, διὰ τοῦ ναυτικοῦ τῶν διετήρησαν τὴν ὑπεροχὴν τῶν ἐφ' ὅλης τῆς Ἑλλάδος. Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι δὲν ἠδυνήθησαν νὰ προάξωσι τὸ ἐμπόριόν τῶν καὶ νὰ καθιδρῦσωσιν ἐπὶ στερεῶν βάσεων τὴν ἄπειρον δύναμιν τῶν, εἰμὴ δι' ἰσχυρῶν στόλων. Τὰ ὀνόματα τῆς Τύρου, τῆς Σιδῶνος, τῆς Κορίνθου, τῆς Καρχηδόνας, τῆς Ἀλεξανδρείας ἐνθυμίζουσι τὰς πόλεις, τὰς ὑψωθείσας κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους διὰ τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ναυτιλίας εἰς τὴν μεγαλητέραν περιωπὴν τῆς δόξης.

Ἡ πτώσις τῆς Ῥωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας συνεπέφερε τὴν πτῶσιν ὅχι μόνον τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν, ἀλλὰ προσέτι καὶ αὐτῆς τῆς ναυτιλίας. Οἱ ἐπιδραμόντες τότε Βάρβαροι εὐχαριστήθησαν λαφυραγωγήσαντες τὰ πλούτη τῶν προκατόχων τῶν, οὐδεμίαν δὲ φροντίδα περὶ ἐμπορίου καὶ πολὺ ὀλιγώτερον περὶ ναυτιλίας ἔλαβον. Εἰς τοὺς Ἰταλοὺς, καὶ ἰδίως εἰς τοὺς Βενετοὺς καὶ Γενοβαίους, χρεωστεῖται ἡ ἀναγέννησις τῆς ναυτιλίας κατὰ τὸν Μεσαιῶνα· κατὰ τὴν αὐτὴν σχεδὸν ἐποχὴν ἀνεδείκνυε σημεῖα βιομηχανικῆς ζωῆς καὶ ἡ γνωστὴ Ἀνσεατικὴ ἔνωσις, συνεριζομένη εἰς τὴν ἀρκτικὴν θάλασσαν ὡς πρὸς τὰς ναυτιλιακὰς προόδους μετὰ τῆς μεσημβρινῆς θαλασσοπορίας· ἡ Μεσημβρία οὕτω καὶ ἡ Ἄρκτος ἐβάδιζον ἐκ παραλλήλου καὶ ἐκ συμφώνου εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων, καὶ τὸ πνεῦμα τῆς παραγωγῆς διεχέετο ἐν τῷ μέσῳ τῆς πολεμικῆς ἐκείνης ἐποχῆς, καθ' ἣν δὲν ἀνεγνωρίζετο ἄλλη δύναμις, παρὰ ἡ ἰσχὺς τῶν ὅπλων.

Ἡ θαλασσοπλοῖα ὅμως, μ' ὅλην τὴν καλὴν θέλησιν καὶ τὴν τόλμην τῶν εἰς αὐτὴν ἐνασχολουμένων, δὲν ἠδύνατο νὰ λάβῃ μεγάλην ἔκτασιν ἐνόσω ὁ ναύτης, μὴ ἔχων ἄλλον ὁδηγὸν παρὰ τὴν πορείαν τῶν ἀστέρων, ἠναγκάζετο νὰ πλῆρῃ περὶ τὰς ἀκτὰς, ρίψοκινδυνεύων ἄλλως νὰ περιπλανηθῇ εἰς τὴν ἄπειρον ἔκτασιν τῶν θαλασσῶν. Τὰ τα-

ξειδιά του περιωρίζοντο ἐντὸς τῆς Μεσογείου καὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, σπανίως δὲ οἱ τολμηρότεροι ἐξήρχοντο τῶν Ἡρακλείων στηλῶν μέχρι τῶν πλησιεστέρων λιμένων τοῦ Ὠκεανοῦ. Ἡ ἀνακάλυψις τῆς ναυτικῆς πηξίδος, δωρήσασα εἰς τοὺς θαλασσοποροῦντας ἀκριβῆ γνῶμονα τῆς διευθύνσεώς των, ἐνεθάρρυνεν αὐτοὺς εἰς ἐπιχείρησιν ἐκτεταμένων θαλασσοποριῶν, καὶ ἐπέφερε τὰς δύο ὥραιότερας ἀνακαλύψεις τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τὸν ΙΕ^{ον}. καὶ ΙΣΤ^{ον}. αἰῶνα. Αἱ ἀνακαλύψεις τοῦ Νέου Κόσμου καὶ τῆς ὁδοῦ τῶν Ἰνδιῶν διὰ τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Καλῆς Ἐλπίδος ἐπροξένησαν τὴν σημαντικωτέραν μεταβολὴν εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ ἐν γένει εἰς τὸν ἀνθρώπινον πολιτισμόν. Σήμερον δὲ, χάρις εἰς τὴν πηξίδα, εἰς τὰ χρονόμετρα καὶ εἰς τὰ διάφορα ἄλλα ναυτικά ἐργαλεῖα, τὰ μακρύτερα ταξειδία ἐπιχειρίζονται ἄνευ τοῦ παραιμιχοῦ φόβου ἀποπλανήσεως.

Τὰ ἄπειρα πλούτη, τὰ ὁποῖα ἡ ναυτιλία διὰ τῶν προόδων τῆς ἐπεσώρευεν εἰς τὰ ἔθνη, διήγειρον τὰς ἀποκλειστικὰς διαθέσεις ὅλων σχεδὸν τῶν Κυβερνήσεων, ὥστε κατὰ διαφόρους ἐποχὰς ἐπροσπάθησεν ἑκάστη ν' ἀπομακρύνῃ τοῦ διαγωνισμοῦ τὴν ξένην ναυτιλίαν, ἀποκτῶσα διὰ τῆς ναυτικῆς δυνάμεως ὑπεροχὴν ἐπὶ τῶν θαλασσῶν. Μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν μάλιστα τῆς Ἀμερικῆς, ὅτε τὸ ἀποικιακὸν σύστημα ἐτέθη εἰς ἐνέργειαν, εἰς ὅλας τὰς Εὐρωπαϊκὰς ἐπικρατείας ἀνεφάνη ἡ μεγάλη περὶ τὴν ναυτιλίαν ἄμιλλα καὶ ἡ ἀποκλειστικὴ διάθεσις τῶν ἰσχυροτέρων· ἕκαστος ἤθελε νὰ διατηρήσῃ ὑπὲρ αὐτοῦ τὸ μονοπώλειον τῶν μετὰ τῶν ἀποικιῶν σχέσεων, ἐμποδίζων τοὺς ξένους νὰ πλησιάσωσι τὰς Ἀποικιακὰς κατοχὰς του. Ὅτε μετὰ ταῦτα αἱ περισσότεραι Εὐρωπαϊκαὶ ἐπικράτειαι ἐσύστησαν ἀποικιακὰ καταστήματα, ἐξηκολούθησαν νὰ διατηρῶσι τὴν πάλιν τοῦ μονοπωλείου, ἐπιβάλλουσαι ἐπὶ τῶν ἀποικιακῶν προϊόντων, τῶν μετακομιζομένων διὰ ξένων πλοίων, φόρους πολὺ μεγαλητέρους ἀπὸ τοὺς ἐπιβαλλομένους εἰς τὰ δι' ἐθνικῶν μετακομιζόμενα. Ἡ πάλιν αὕτη τῆς ἐμπορικῆς ὑπεροχῆς διήρκεσεν ἐπὶ πολὺ, καὶ εἰς τὸ διάστημα τριῶν αἰώνων ἡ Τρίαινα τῆς ναυτιλίας μετέβη ἀλληλοδιαδόχως ἀπὸ τὴν Πορτογαλλίαν εἰς τὴν Ἰσπανίαν, ἀπ' αὐτὴν εἰς τὴν Ὀλλάνδαν, καὶ τελευταῖον εἰς τὴν Ἀγγλίαν.

Ἡ Ἀγγλία σήμερον κατέχει βεβαίως τὸν πρῶτον βαθμὸν μεταξὺ τῶν ναυτικῶν δυνάμεων, καὶ μετ' αὐτὴν, ὡς πρὸς τὴν ναυτικὴν ση-

μασίαν, ἔρχονται αἱ Ὀμόσπονδοι ἐπαρχίαι τῆς Ἀμερικῆς. Ὡς πρώτη ἀφορμὴ τῆς προόδου τοῦ Ἀγγλικοῦ ναυτικοῦ πρέπει νὰ θεωρηθῇ ἡ περὶ ναυτιλίας διάταξις τοῦ Κρομβέλλου. Ὁ κύριος σκοπὸς τῆς διατάξεως ταύτης ἦτον ἡ καταστροφή τοῦ Ὁλλανδικοῦ ἐμπορίου, τὸ ὁποῖον εὐρίσκετο τότε εἰς τὴν μεγαλητέραν ἑκτασίῳ του, καὶ ἀπελάμβανεν ἄπειρα κέρδη συναλλαττόμενον μ' ὅλους τοὺς λιμένας τῆς Ἀγγλίας καὶ τῶν Ἀποικιῶν, ἐπενήργησεν ὁμως ἡ βῆθεισα διάταξις ἐπαισθητῶς καὶ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ Ἀγγλικοῦ ναυτικοῦ. Δυνάμει τῆς διατάξεως ταύτης τὸ μεταξὺ τῆς μητροπόλεως καὶ τῶν Ἀποικιῶν ἐμπόριον δὲν ἠδύνατο νὰ ἐνεργηθῇ, εἰμὴ δι' Ἀγγλικῶν πλοίων, κατεσκευασμένων εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἢ τὰς Ἀποικίας, καὶ ἐχόντων πλήρωμα ἐκ ναυτῶν Ἀγγλων, τὰ δὲ Εὐρωπαϊκὰ προϊόντα δὲν ἐγίνοντο δεκτὰ εἰς τοὺς Ἀγγλικούς λιμένας, εἰμὴ μετακομιζόμενα δι' Ἀγγλικῶν πλοίων ἢ διὰ πλοίων ἀνηκόντων εἰς τὴν ἐπικράτειαν, ἐξ ἧς προήρχοντο τὰ προϊόντα, ἐπὶ τέλους δὲν ἐπετρέπετο εἰμὴ εἰς τὰ Ἀγγλικά πλοῖα νὰ ἐνεργῶσι τὴν ἀκτοπλοῖαν αὗται ἦσαν αἱ κυριώτεραι διατάξεις τῆς περιφήμου ταύτης Κρομβελλικῆς νομοθεσίας, ὑπαγορευθεῖσαι ἀπὸ πνεῦμα αποκλειστικότητος. Μόνη ἡ Σβεκία συνησθάνθη τότε τὴν ὕβριν, ἥτις διὰ τῶν διατάξεων τούτων προσεγένετο εἰς ὅλα τὰ ναυτικὰ ἔθνη, καὶ διὰ παρομοίων θεσμῶν ἀπέκλεισε καὶ αὕτη τῶν λιμένων της τὰ Ἀγγλικά πλοῖα. Ἐὰν ὅλα τὰ λοιπὰ ἔθνη ἐμιμῶντο τὸ παράδειγμα τῆς Σβεκίας, ἡ Ἀγγλία ἤθελεν ἀναγκασθῇ νὰ μεταβάλλῃ τοὺς κανονισμοὺς της, καὶ νὰ παραδεχθῇ τὸ σύστημα τῆς ἀμοιβαιότητος, ἀλλ' ἡ πράξις τῆς Σβεκίας ἔμεινε δυστυχῶς ἄνευ μιμητῶν.

Οἱ πόλεμοι τῆς Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως, ἀντὶ νὰ ἐπιφέρωσι πρόσκομμα εἰς τὴν ἐμπορικὴν καὶ ναυτικὴν ὑπεροχὴν τῆς Ἀγγλίας, ἀπ' ἐναντίας ἐστερέωσαν τὴν ὑπεροχὴν της, καθόσον μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας καὶ ἐπιτηδεύτητος ὠφεληθεῖσα ἐξ ἐκείνων τῶν ἀνωμάλων δι' ὅλην τὴν Εὐρώπην περιστάσεων, ἔθεσε τὴν κορωνίδα τῆς ἀπείρου κυριαρχίας της ἐπὶ τῶν Ἰνδιῶν, κατέκτησε πλουσίας καὶ ἀναριθμήτους ἀποικίας, καὶ ἐκυρίευσεν ὀχυρά στρατιωτικὰς θέσεις εἰς ὅλας τὰς θαλάσσας, δι' ὧν ἔδωκεν εἰς τὴν ναυτιλίαν της ἀσφαλῆ ἄσυλα καὶ χρησίμους παρακαταθήκας.

Ἰσχυρὰ ὡς ἐκ τῶν προόδων, τὰς ὁποίας ἐπραγματοποίησε, καὶ ἐν-

θαρβυνομένη ἀπὸ τὴν ὑπεροχὴν, τὴν ὁποίαν ἀπέκτησεν, ἐπροκλήρuxe κατὰ τὸ 1822 εἰς ὅλους τοὺς λαοὺς, ὅτι εἶχε διάθεσιν νὰ θέσῃ ὡς βάσιν τῶν ἐμπορικῶν τῆς σχέσεων τὴν πλήρη ἀμοιβαιότητα. Ἐπὶ τῆς βάσεως δὲ ταύτης συνωμολόγησεν ἐμπορικὰς συνθήκας μὲ τὴν Δανιμάρκην, τὰς Κάτω χώρας, τὰς Ὁμοσπόνδους ἐπαρχίας τῆς Ἀμερικῆς, τὴν Πρωσσίαν, τὰς ἐπαρχίας τῆς Μεσημβρινῆς Ἀμερικῆς, τὴν Γαλλίαν καὶ κατὰ τὴν 22 Σεπτεμβρίου 1837 μὲ τὴν Ἑλλάδα.

Ἡ Ἑλλάς, ὡς ἐκ τῆς γεωγραφικῆς θέσεώς της καὶ ὡς ἐκ τῆς ἐξαισίου ναυτικῆς ἐπιδεξιότητος, τὴν ὁποίαν ἔχουν οἱ κάτοικοι τῶν νήσων της καὶ τινων παραλίων πόλεων της, ὑπόσχεται μεγίστην πρόοδον εἰς τὴν ναυτιλίαν. Ἐπὶ τῶν Γαλλικῶν πολέμων ἤρξατο ἡ ἀνάπτυξις τῆς Ἑλληνικῆς ναυτιλίας, τότε τὰ Ἑλληνικὰ πλοῖα, εἰσερχόμενα φορτωμένα εἰς τοὺς ἀποκλεισμένους λιμένας διὰ τῆς ἐπιδεξιότητος, τῆς τόλμης καὶ τῆς δραστηριότητος τῶν Ἑλλήνων ναυτῶν, ἐξήρχοντο πλήρη χρυσοῦ καὶ ἀργύρου, προετοιμασθέντα οὕτω διὰ τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα, ὅτε ἀπὸ φορτηγὰ γενόμενα πολεμικά, ἡρωϊκῶς ἐναυμάχησαν καὶ ἡρίστευσαν, συντελέσαντα κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἀγῶνος· περὶ δὲ τῆς σημερινῆς καταστάσεως τῆς Ἑλληνικῆς ναυτιλίας, ἥτις δὲν εἶναι βεβαίως εὐκαταφρόνητος, θέλομεν ὀμιλήσει εἰς τὸ περὶ Ἑλλάδος ἄρθρον τοῦ Γ^{ου}. Μέρους.

Β'. ΠΕΡΙ ΠΛΟΙΩΝ (4).

§. 51. Γενικοὶ περὶ πλοίων ὁρισμοί. — Ὅλα τὰ πρὸς μετακώμισιν πραγματειῶν προσδιωρισμένα πλοῖα εἶναι ἀντικείμενα τοῦ ἐμπορίου· εἶναι δὲ διαφόρων εἰδῶν καὶ διακρίνονται ὑπὸ διάφορα ὀνόματα κατὰ τὸ μέγεθος καὶ τὴν κατασκευὴν των.

Τὸ μέγεθος τοῦ πλοίου προσδιορίζεται ἐκ τοῦ ποσοῦ τῶν τόνων τῆς χωρητικότητός του· ὁ προσδιορισμὸς οὗτος γίνεται διὰ τῆς κανονισμένης ὑπὸ τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 29 Νοεμβρίου 1833 μεθόδου τῆς καταμετρήσεως.

Ὁ θαλάσσιος τόνος εἶναι βάρος 2000 Γαλλικῶν χιλιογράμμων, τὸ ὁποῖον ὑπολογίζεται ὅτι κατέχει τόπον 42 κυβικῶν ποδῶν· οὕτως ἐν πλοῖον 8400 κυβικῶν ποδῶν θέλει εἶσθαι 200 τόνων.

(4) Ἴδε ἀρ. 490 κ. ἐ. τοῦ Ἐμπορικοῦ Νόμου, καὶ τὸν ἀπὸ 14 Νοεμβρ. 1836 περὶ Ναυτιλίας Νόμον τῆς Ἑλλάδος.

Διαιροῦνται δὲ τὰ Ἑλληνικὰ ἐμπορικὰ πλοῖα ὡς ἐκ τῆς χωρητικότητός των εἰς δύο κλάσεις, καὶ εἰς μὲν τὴν 1^{ην} κλάσιν ἀνάγονται τὰ ἀπὸ 30 τόνων καὶ κατωτέρω, εἰς δὲ τὴν 2^{αν} κλάσιν τὰ ἐπέκεινα τῶν 30 τόνων χωρητικότητα ἔχοντα.

Πᾶν πλοῖον πρέπει νὰ φέρῃ τὴν σημαίαν τοῦ ἔθνους, εἰς τὸ ὁποῖον ἀνήκει, καὶ νὰ ὑψόνῃ αὐτὴν κατὰ τὴν εἰς τοὺς λιμένας εἴσοδον καὶ τὴν ἐξ αὐτῶν ἐξοδὸν του, κατὰ τὴν μετὰ πολεμικῶν πλοίων συνάντησίν του, καὶ κατὰ τὰς λοιπὰς οὐσιώδεις περιστάσεις τοῦ ταξιδίου του.

Κατὰ τὸν Ἑλληνικὸν περὶ Ναυτιλίας Νόμον τῆς 14 Νοεμβρ. 1836, τοῦ ὁποῖου ἀντίτυπον πρέπει νὰ ἔχῃ ἕκαστον πλοῖον, ἀναγνωρίζονται ὡς ἑλληνικὰ πλοῖα 1) τὰ ναυπηγούμενα εἰς τὴν Ἑλλάδα, 2) τὰ κυριεσόμενα ἀπὸ ναυτικούς Ἕλληνας εἰς ἀγῶνας ὑπὲρ πατρίδος ἢ εἰς κατὰ πειρατῶν συμπλοκάς καὶ ἀναγνωρίζόμενα ὡς καλὴ λεία, 3) τὰ δημευόμενα διὰ παράθεσιν τῶν Νόμων τοῦ Βασιλείου· 4) τὰ ναυαγοῦντα εἰς Ἑλληνικὰ παράλια καὶ ὡς ἀνίκανα πρὸς περαιτέρω πλοῦν πωλούμενα καὶ ἐπισκευαζόμενα ἐντὺς τοῦ Βασιλείου· 5) τὰ ἀνήκοντα εἰς Ἕλληνα, ὅστις μεταναστεύων ἀπὸ ξένην εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ἑπικράτειαν συμπαραλαμβάνει αὐτὰ εἰς τὴν νέαν του κατοικίαν· 6) ὅσα, χωρὶς νὰ ὑπάγονται εἰς μίαν τῶν ἀνωτέρω κατηγοριῶν, εὗρέθησαν ἀπὸ τὰς 15 Ὀκτωβρίου 1833 ἀνήκοντα εἰς ὑπηκόους Ἕλληνας· 7) τὰ ἀγοραζόμενα ἐντὸς ἢ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος ξένα πλοῖα ἀπὸ Ἑλλήνας, παρακινουμένους εἰς τὴν ἀγορὰν ταύτην ἀπὸ λόγους οὐσιώδους συμφέροντος.

Τὰ Ἑλληνικὰ πλοῖα ἔχουν ἀποκλειστικῶς τὸ δικαίωμα νὰ μετακομίζωσι τὰ πρὶόντα τοῦ τόπου ἀπὸ ἑνα εἰς ἄλλον λιμένα τοῦ Βασιλείου, ἐκτὸς τῶν διὰ συνθηκῶν ὁρισθεῖσῶν ἢ ὁρισθησομένων ἐξαιρέσεων.

Ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς ξένους νὰ ἔχωσι μετοχὴν ὑπὲρ τὸ ἥμισυ εἰς Ἑλληνικὰ πλοῖα. Ὅλοι οἱ ἀξιοματικοὶ καὶ τὰ $\frac{3}{4}$ τοῦ πληρώματος τοῦ πλοίου πρέπει νὰ ᾔναι ὑπήκοοι Ἕλληνες.

Ἡ ἐθνικότης τῶν Ἑλληνικῶν πλοίων ἀποδεικνύεται διὰ τοῦ ἐγγράφου τῆς ἀναγνωρίσεως ἐκδεδομένου καὶ ὑπογεγραμμένου ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν καὶ ἐσφραγισμένου μὲ τὴν σφραγίδα τοῦ Ὑπουργείου τούτου.

Ἐκαστον πλοῖον λαμβάνει ἰδιαιτέρον ὄνομα, τὸ ὁποῖον ὁμοῦ μὲ τὸν ἀριθμὸν τῆς εἰς τὰ νηϊολόγια καταχωρήσεώς του καὶ τὸ ὄνομα τοῦ λιμένος εἰς ὃν ἀνήκει, πρέπει νὰ σημειῶνται ἐπὶ τῆς πρύμνης του. Τὸ ὄνομα τοῦ πλοίου δὲν δύναται ἄνευ ἀδείας νὰ μεταβληθῇ.

Τὸ ναυτιλιακὸν δίπλωμα τοῦ πλοίου πρέπει ν' ἀνανεοῦται κατ' ἔτος, δύνανται δὲ αἱ Προξενικαὶ Ἀρχαὶ νὰ παρατείνωσι τὴν προθεσμίαν ταύτην, ἐὰν πεισθῶσιν ὅτι ὁ πλοίαρχος ἢ ὁ ἰδιοκτήτης πρὸ τῆς παύσεως τῆς ἰσχύος τοῦ διπλώματος εἶχε συνδέσει ἐπωφελεῖς συμφωνίας, υποχρεούσας αὐτὸν εἰς ἐπιχείρησιν νέου διάπλου μὴ ἐπιτρέποντος ν' ἀπέλθῃ εἰς Ἑλληνικὸν λιμένα πρὸς ἀνανέωσιν τῶν ἐγγράφων του.

§. 52. *Προνομιούχα χρέη ἐπὶ τῶν πλοίων, καὶ περὶ πωλήσεως αὐτῶν* — Ἀνεξαρτήτως τοῦ γενικοῦ δικαιοῦματος, τὸ ὁποῖον πᾶς δανειστῆς ἔχει ἐπὶ τῆς κινητῆς καὶ ἀκινήτου περιουσίας τοῦ ὀφειλέτου του καὶ ἐπομένως καὶ ἐπὶ τῶν πλοίων αὐτοῦ, τὰ πλοῖα ὑπόκεινται ἰδιαιτέρως εἰς ὅσα χρέη ἔχουν προνόμιον ἐπ' αὐτῶν, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἀρ. 191 καὶ ἐπ. τοῦ Ἐμπορικοῦ Νόμου, καὶ τοῦ περὶ βιβλίου Ναυτοδανείων Νόμου τῆς 13 Νοεμ. 1851.

ἔχουν δὲ προνόμιον καὶ προτιμῶνται ἀλλήλων κατὰ τὴν ἐξῆς τάξιν τὰ ἐπόμενα χρέη.

α) Τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ ὅσα ἤθελον γενῇ διὰ νὰ ἐνεργηθῇ ἡ πώλησις τοῦ πλοίου καὶ ἡ διανομὴ τοῦ ἐκπλειστηριάσματος, ἐὰν ἀποδεικνύωνται διὰ λογαριασμοῦ ἐπικυρωμένου ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου.

β') Τὰ ναυαγωγικά, τὰ χωρητικότητος, ἐλλιμενίσεως καὶ ἀγκυροβολίου τέλη, ἐὰν ἀποδεικνύωνται δι' ἐξοφλητικῶν τῶν εἰσπρακτόρων.

γ') Ὁ μισθὸς τοῦ φύλακος καὶ τὰ πρὸς φύλαξιν τοῦ κατασχεθέντος πλοίου ἔξοδα, ἐὰν ἀποδεικνύωνται διὰ λογαριασμοῦ ἐπικυρωμένου ὑπὸ τοῦ προέδρου τῶν Ἐμποροδικῶν.

δ') Τὰ ἐνοίκια τῶν ἀποθηκῶν, ὅπου ὑπάρχουν ἐναποτεθειμένα τὰ ἄρμενα καὶ ἐξάρτια, ἐὰν ἀποδεικνύωνται ὡς τ' ἀνωτέρω.

ε) Τὰ ἀπὸ τοῦ τελευταίου διάπλου καὶ τῆς εἰς τὸν λιμένα προσορμίσεως τοῦ πλοίου πρὸς συντήρησιν αὐτοῦ ἔξοδα.

ς') Οἱ μισθοὶ τοῦ κατὰ τὸν τελευταῖον διάπλου πλοίαρχου καὶ πληρώματος, ἐὰν ἀποδεικνύωνται διὰ τοῦ ναυτολογίου ἐπικυρωμένου παρὰ τῆς Λιμενικῆς Ἀρχῆς.

ζ') Τὰ κατὰ τὸν τελευταῖον διάπλου δι' ἀνάγκας τοῦ πλοίου δο-

θέντα εἰς τὸν πλοίαρχον δάνεια, καὶ ἡ πληρωμὴ τῆς ἀξίας τῶνπραγματειῶν, τὰς ὁποίας ἤθελε πωλήσει ὁ πλοίαρχος δι' ἀνάγκας ὡσαύτως τοῦ πλοίου, ἐὰν ἐγένοντο αἱ προσήκουσαι ἐγγραφαὶ εἰς τὸ βιβλίον τῶν ναυτοδανείων καὶ κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ περὶ τοῦ βιβλίου τούτου Νόμου τῆς 13 Νοεμ. 1851, καὶ ἐὰν ἀποδεικνύωνται διὰ λογαριασμῶν τοῦ πλοιάρχου, βεβαιωμένων ὑπὸ ἐγγράφων ἐκθέσεων ὑπογεγραμμένων ὑπὸ τοῦ πλοιάρχου καὶ τῶν ἐπισημοτέρων τοῦ πληρώματος καὶ ἀποδεικνυσῶν τὴν ἀνάγκην αὐτῶν.

η) Τὰ εἰς τὸν πωλητὴν τοῦ πλοίου ὀφειλόμενα, ἐὰν ἔχη πωλητήριον μὲ βεβαίαν χρονολογίαν, καὶ τὰ εἰς τοὺς προμηθευτὰς καὶ τοὺς ἐργασθέντας εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ πλοίου χρεωστούμενα χρήματα, ἂν τὸ πλοῖον δὲν ἐξέπλευσεν εἰσέτι· καὶ τὰ πρὸ τοῦ ἀπόπλου ὀφειλόμενα εἰς τοὺς δανειστὰς διὰ προμήθειαν, ἐργασίαν ἢ ἡμερομίσθια, δι' ἐπισκευὴν, τροφὰς, ἐφοπλισμὸν καὶ ἐξάρτισιν, ἂν τὸ πλοῖον ἀπέπλευσεν ἤδη, πρὸ τοῦ ἀπόπλου τοῦ δὲ κατεχωρίσθησαν ταῦτα ἐν τῷ βιβλίῳ τῶν ναυτοδανείων κατὰ τὸν εἰρημένον Νόμον τῆς 13 Νοεμβ. 1851. Ταῦτα δὲ πάντα ἐὰν ἀποδεικνύωνται διὰ λογαριασμῶν, τιμολογίων ἢ καταγραφῶν θεωρημένων ὑπὸ τοῦ πλοιάρχου, ἐκδεδομένων δὲ ὑπὸ τοῦ ἐφοπλιστοῦ, τῶν ὁποίων ἐν ἀντίγραφον θέλει παρακατατεθῇ εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Ἐμποροδικείου πρὸ τοῦ ἀπόπλου, ἢ τὸ πολὺ ἐντὸς 10 ἡμερῶν μετὰ τὸν ἀπόπλου.

θ.) Τὰ ἐπὶ τοῦ σκάφους, τῶν ἀρμένων καὶ ἐξαρτίων τοῦ πλοίου δι' ἐπισκευὴν, τροφὰς, ἐφοπλισμὸν καὶ ἐξάρτισιν πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ πλοίου γενόμενα ναυτικὰ δάνεια, ἐὰν ἀποδεικνύωνται διὰ συμβολαίων ἐπισήμων ἢ ἰδιωτικῶν, τῶν ὁποίων τὰ πρωτότυπα ἢ ἀντίγραφα κατετέθησαν εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Ἐμποροδικείου ἐντὸς 10 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς χρονολογίας των.

ι.) Τὰ κατὰ τὸν τελευταῖον πλῶν χρεωστούμενα ἀσφάλιστρα, ἐὰν ἀποδεικνύωνται διὰ τῶν ἀσφαλιστικῶν ἐγγράφων ἢ διὰ τῶν βιβλίων τῶν μεσιτῶν.

ια.) Τὰ πρὸς ἀποζημιώσιν ὀφειλόμενα εἰς τοὺς ναυλωτὰς ἕνεκα μὴ παραδόσεως τῶν εἰς τὸ πλοῖον ἐπιβιβάσθαισιν πραγματειῶν, διὰ τὰς ἐξ ἀμελείας τοῦ πλοιάρχου ἢ τοῦ πληρώματος γενομένας ἐπὶ τῶν εἰρημένων πραγματειῶν ἀβαρίας, ἐὰν ἀποδεικνύωνται δι' ἀποφάσεων δικαστῶν ἢ δικιτητῶν.

Οἱ ἐντὸς ἐκάστου τῶν προηγουμένων ἀριθμῶν περιεχόμενοι δανεισταὶ θέλουν διανέμει μεταξὺ των τὰ ἐκ τῆς πωλήσεως τοῦ πλοίου χρήματα, χωρὶς τινὸς πρὸς ἀλλήλους προτιμῆσεως, καὶ κατ' ἀναλογίαν, ἂν δὲν ἐξαρκῶσι πρὸς τελείαν πληρωμὴν· ἐκτὸς τῶν ναυτοδανειστῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων προτιμᾶται ὁ ὕστερόχρονος, κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρ. 1851 Νόμου.

Τὰ προνόμια τῶν δανειστῶν σθένυνται διὰ τῆς δικαστικῆς πωλήσεως τοῦ πλοίου, γενομένης κατὰ τὰς νομίμους διατυπώσεις, ἢ ἐὰν μετὰ πώλησιν ἐκούσιον τὸ πλοῖον τελειώσῃ ἕνα διάπλουν ὑπὸ τὸ ὄνομα καὶ μὲ κίνδυνον τοῦ ἀγοραστοῦ, καὶ χωρὶς νὰ γενῇ καμμία ἀντίστασις παρὰ τῶν δανειστῶν τοῦ πωλητοῦ.

Λογίζεται ὅτι τὸ πλοῖον ἐτελείωσεν ἕνα διάπλουν 1) ὅταν ὁ ἀπόπλους καὶ ὁ κατάπλους αὐτοῦ ἤθελον ἀποδειχθῇ εἰς δύο διαφόρους λιμένας καὶ μετὰ τριάκοντα ἡμέρας ἀπὸ τοῦ ἀπόπλου· 2) ὅταν μὴ προσορμισθέντος τοῦ πλοίου εἰς ἄλλον λιμένα ἤθελον παρέλθαι ἐξήκοντα ἡμέραι ἀπὸ τοῦ ἀπόπλου μέχρι τοῦ εἰς τὸν αὐτὸν λιμένα κατάπλου, καὶ 3) ὅταν τὸ πλοῖον μακρὸν τινὰ πλοῦν ἐπιχειρήσαν ἤθελε διαπλεύσει πλεόν τῶν ἐξήκοντα ἡμερῶν χωρὶς νὰ γενῇ καμμία ἀπαίτησις παρὰ τῶν δανειστῶν τοῦ πωλητοῦ.

Ἡ ἐκούσιος πώλησις τοῦ πλοίου πρέπει νὰ γίνηται ἐγγράφως δι' ἐπιστήμου ἐνώπιον Συμβολαιογράφου ἢ Προξένου συμβολαίου· γίνεται δὲ περὶ ὅλου ἢ μέρους μόνον τοῦ πλοίου προσωρμισμένου ἢ διαπλέοντος. Ὁ δὲ ἀγοραστὴς διὰ νὰ θεωρηθῇ ιδιοκτήτης τοῦ πλοίου πρέπει, κατὰ τὸν Ναυτιλιακὸν Νόμον τῆς Ἑλλάδος, νὰ ἐγγραφῇ ὡς τοιοῦτος εἰς τὸ νηϊολόγιον τοῦ ἀρμοδίου λιμένος.

Ἡ κατὰ τὸν πλοῦν γενομένη ἐκούσιος πώλησις πλοίου δὲν βλάπτει τοὺς δανειστὰς τοῦ πωλητοῦ, ἐπομένως καὶ γενομένης τῆς πωλήσεως τὸ πλοῖον ἢ τὸ τίμημα αὐτοῦ μένει πάντοτε ὑπέγγυον εἰς τοὺς εἰρημένους δανειστὰς, οἵτινες δύνανται, ἂν τὸ κρίνωσιν εὐλογον, καὶ νὰ προσβάλωσι τὴν πώλησιν ὡς δολίαν.

Ὅλα τὰ πλοῖα δύνανται νὰ κατασχεθῶσι καὶ νὰ πωληθῶσι δικαστικῶς διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν χρεῶν αὐτῶν ἢ τοῦ ιδιοκτήτου.

Τὸ ἔτοιμον πρὸς ἀπόπλουν πλοῖον δὲν δύναται νὰ κατασχέθῃ, ἐκτὸς ἂν πρόκηται περὶ χρέους γενομένου χάριν τοῦ μελετωμένου τα-

ξειδίου, καὶ εἰς αὐτὴν ὅμως τὴν περίπτωσιν ἢ περὶ τοῦ χρέους τούτου ἐγγύησις ἐμποδίζει τὴν κατάσχεσιν.

Τὸ πλοῖον λογίζεται ἔτοιμον πρὸς ἀπόπλουν, ὅταν ὁ πλοίαρχος ἔχη ἤδη ἀνὰ χεῖρας τὰ πρὸς τὸν διάπλουν ἀναγκαῖα ἔγγραφα.

Τὰ περὶ ναυαγίων καὶ ναυαγιαιρέσεων ἐκανονίσθησαν ἐν Ἑλλάδι ὑπὸ τοῦ Νόμου τῆς 18 Σεπτ. 1856.

Γ'. ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΙΔΙΟΚΤΗΤΩΝ ΠΛΟΙΩΝ. (1)

§. 53. Ποῖοι θεωροῦνται ἰδιοκτῆται πλοίων, καὶ καθήκοντα καὶ δικαιώματα αὐτῶν. — Δὲν ἀρκεῖ ν' ἀποκτήσῃ τις πλοῖον δι' ὁποίου δήποτε νομίμου τρόπου διὰ νὰ θεωρηθῇ ἐνώπιον τοῦ Νόμου ἰδιοκτῆτης αὐτοῦ, διότι, κατὰ τὸν περὶ Ἀστυνομίας τῆς Ἐμπορικῆς ναυτιλίας Νόμον τῆς Ἑλλάδος τῆς 15 Δεκεμβρ. 1836, τοῦ ὁποίου ἀντίτυπον ἕκαστος πλοίαρχος χρεωστεῖ νὰ ἔχη, διὰ νὰ ἀναγνωρισθῇ τις ὡς ἰδιοκτῆτης Ἑλληνικοῦ ἐμπορικοῦ πλοίου ἀπαιτεῖται. 1) Νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὴν Ναυτικὴν Ἀρχὴν τοῦ λιμένος, εἰς ὃν θέλει νὰ κατατάξῃ τὸ πλοῖόν του, καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν ἀναγνώρισίν του ὡς Ἐθνικοῦ καὶ τὴν καταχώρησιν αὐτοῦ εἰς τὸ νηϊολόγιον, παραδίδων ἐνταυτῷ τὴν περιγραφὴν τοῦ πλοίου καὶ τὸ ἐπίσημον ἔγγραφον, δι' οὗ ἀποδεικνύονται οἱ τίτλοι τῆς ἰδιοκτησίας του. 2) Νὰ διαβεβαιώσῃ ἐνὸρκως ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου τῆς διαμονῆς του ὅτι τὸ πλοῖον εἶναι τελεία ἰδιοκτησία του ἢ ὅτι ἔχει συμμετόχους Ἕλληνας ἢ ξένους, ποῖοι εἶναι αὐτοὶ, καὶ πόσῃ μετοχῇ ἕκαστος ἔχει, καὶ 3) μετὰ τὴν καταχώρησιν τοῦ πλοίου εἰς τὸ νηϊολόγιον ὀφείλει ὁ ἰδιοκτῆτης νὰ δώσῃ ἔγγραφον ὑπόσχεσιν καὶ ἀξιοχρεωὴν ἐγγύησιν περὶ τῆς τηρήσεως τῶν περὶ ναυτιλίας Νόμων, περὶ τῆς καλῆς χρήσεως τοῦ περὶ ἀναγνώρισεως τοῦ πλοίου ἐγγράφου καὶ ναυτιλιακοῦ διπλώματος, καὶ περὶ τῆς εἰς τὴν Ἀρχὴν ἐπιστροφῆς τῶν ἐγγράφων τούτων ἐν περιπτώσει πωλήσεως ἢ ἀπωλείας τοῦ πλοίου, δοθείσης δὲ τῆς ἐγγυήσεως ταύτης, χορηγεῖται εἰς τὸν ἰδιοκτῆτην τὸ περὶ ἀναγνώρισεως ἐπίσημον ἔγγραφον τοῦ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Ἰπουργείου.

Ὅσοι δὲ νομίμως ἐκληρονόμησαν ἢ τακτικῶς ἀπέκτησαν πλοῖα, διὰ νὰ θεωρηθῶσιν ἐνώπιον τοῦ Νόμου ἰδιοκτῆται αὐτῶν, ἀπαιτεῖται

(1) Ἦδε ἀρ. 216 κ. ἐ. Ἐμπορ. Νόμου καὶ τὸ Διάταγμα τῆς 15 Δεκεμβρίου 1836 περὶ ἀστυνομίας τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας.

νά φροντίσωσιν ὥστε νά γενῇ εἰς τὸ ἀρμόδιον νηιολόγιον ἡ ἀντικατάστασις τῶν ὀνομάτων αὐτῶν καὶ νά ἐκδοθῇ τὸ ἀνήκον νέον ἔγγραφον ἰδιοκτησίας.

Ἄν ἀπωλεσθῇ τὸ περὶ ἀναγνωρίσεως τοῦ πλοίου ἔγγραφον, ὁ ἰδιοκτήτης ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ ἢ νά διαβεβαιώσῃ ἐνόρκως ὅτι ἀπωλέσθη, καὶ τότε τῷ δίδεται νέον, εἰς τὸ ὁποῖον σημειοῦται ὅτι τοῦτο ἐκδίδεται πρὸς ἀναπλήρωσιν τοῦ ἀπωλεσθέντος.

Ἄν τὸ πλοῖον, μετὰ τὴν ἐκδοσιν τοῦ ἐγγράφου τῆς ἀναγνωρίσεως, μεταβληθῇ κατὰ τὸ σχῆμα, τὴν χωρητικότητα ἢ ἄλλως, ὁ ἰδιοκτήτης ὀφείλει νά ζητήσῃ νέον ἔγγραφον.

Ὅσakis Ἑλληνικὸν πλοῖον πωληθῇ κατὰ μέρος ἢ ἐξολοκλήρου εἰς ἄλλον Ἕλληνα, πρέπει νά εἰδοποιῇται περὶ τούτου ἡ Ναυτικὴ Ἀρχή, εἰς τῆς ὁποίας τὰ Νηιολόγια εἶναι καταχωρημένον, διὰ νά σημειωθῇ ἐν αὐτοῖς καὶ ὅπισθεν τοῦ ἐγγράφου ἡ γενομένη πώλησις.

Οἱ ἰδιοκτῆται παντὸς πλοίου ἔχουν μόνον τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν τοὺς πλοιάρχους ἢ κυβερνήτας τῶν πλοίων των, ἀλλ' ἀπαιτεῖται οἱ ἐκλεγόμενοι νά ἔχωσι τὰ προσόντα, τὰ ὁποῖα διὰ τοὺς πλοιάρχους καὶ κυβερνήτας προσδιορίζει ὁ περὶ Ἀστυνομίας τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας Νόμος τῆς 15 Δεκεμβρίου 1836, συνδυαζόμενος μὲ τὸ ἀπὸ 24 Νοεμ. 1850 Β. Διάταγμα.

Ἐκαστος ἰδιοκτήτης ὀφείλει νά φροντίζῃ περὶ τῆς ἀπαιτουμένης ἀποσκευῆς τοῦ πλοίου του, καὶ περὶ τῆς καλῆς καταστάσεως αὐτοῦ, καθ' ἃ διαλαμβάνει τὸ Α'. Μέρος τοῦ μνησθέντος περὶ Ἀστυνομίας Νόμου, καὶ νά ἐπιφέρῃ τὰς ἐπισκευὰς, τὰς ὁποίας αἱ Λιμενικαὶ καὶ Προξενικαὶ Ἀρχαὶ ἤθελον θεωρήσει ἀναγκαίας διὰ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ πλοίου.

Πᾶς ἰδιοκτήτης πλοίου εἶναι πολιτικῶς ὑπεύθυνος διὰ τὰς πράξεις τοῦ πλοιάρχου καθόσον ἀφορῶσι τὸ πλοῖον καὶ τὴν ἀποστολὴν, ἡ δὲ εὐθύνη του παύει ἐὰν ἐγκαταλείψῃ τὸ πλοῖον καὶ τὸν ναῦλον.

Ὁ ἰδιοκτήτης δύναται ν' ἀποβάλῃ τὸν πλοίαρχον, δὲν χρεωστεῖ δὲ εἰς αὐτὸν οὐδεμίαν ἀποζημίωσιν, ἂν δὲν ὑπάρχῃ περὶ τούτου ἔγγραφος συμφωνίας.

Ἐὰν ὁ ἀποβληθεὶς πλοίαρχος ᾖ συνιδιοκτήτης τοῦ πλοίου δύναται νά παραιτηθῇ τῆς εἰς τὸ πλοῖον μετοχῆς του, καὶ νά ζητήσῃ

τὴν πληρωμὴν τοῦ ἰσοτίμου αὐτῆς κεφαλαίου, προσδιοριζομένου ὑπὸ πραγματογνωμόνων.

Καθ' ὅλα, ὅσα ἀφορῶσι τὸ κοινὸν συμφέρον τῶν ἰδιοκτητῶν πλοίου τινός, ὑπερισχύει ἡ γνώμη τῶν πλειόνων· τὴν δὲ πλειοψηφίαν ἀποτελεῖ μέρος τῆς εἰς τὸ πλοῖον μετοχῆς, ὑπερβαῖνον τὸ ἥμισυ τῆς τιμῆς του.

Ἡ κατὰ πλειστηριασμὸν ἐκούσιος πώλησις τοῦ πλοίου δὲν συγχωρεῖται, εἰμὴ κατ' αἵτησιν τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν μετεχόντων ὁμοῦ τοῦ ἡμίσεος τοῦ πλοίου, ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ἐναντία συμφωνία.

Ἐννοεῖται ὅτι τὰ κέρδη καὶ αἱ ζημίαι τοῦ πλοίου διανεμόνται μετὰ τῶν συνιδιοκτητῶν κατ' ἀναλογίαν τῆς μετοχῆς ἐκάστου.

Ἐὰν, ναυλωθέντος τοῦ πλοίου συναινέσει τῶν ἰδιοκτητῶν, δὲν θέλῃ τις ἐξ αὐτῶν νὰ συνεισφέρῃ εἰς τὰ πρὸς ἀποστολὴν τοῦ πλοίου ἀναγκαῖα ἐξοδα, ὁ πλοίαρχος καὶ οἱ λοιποὶ, ἀφοῦ τὸν κλητεύσῃ διὰ νὰ προσφέρῃ τὸ ἐπιβάλλον μέρος, δύνανται δι' ἀδείας τοῦ Δικαστοῦ νὰ λάβῃσι ναυτικὸν δάνειον διὰ λογαριασμὸν του ἐπὶ τοῦ εἰς τὸ πλοῖον μεριδίου του.

Δ'. ΠΕΡΙ ΠΛΟΙΑΡΧΩΝ (1).

§. 54. *Πλοίαρχοι, κυβερνῆται καὶ προσόντα αὐτῶν.* — Κατὰ τὸν περὶ Ἀστυνομίας τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας Ἑλληνικὸν Νόμον, οἱ διευθύνοντες πλοῖα Β'. τάξεως (§. 51) ὀνομάζονται πλοίαρχοι, οἱ δὲ Α'. τάξεως κυβερνῆται. Οὐδεὶς δὲ δύναται νὰ ᾔῃ πλοίαρχος ἢ κυβερνήτης ἄνευ διπλώματος τοῦ ὑπουργείου τῶν ναυτικῶν.

Διὰ νὰ λάβῃ τις δίπλωμα κυβερνήτου πλοίου ἐμπορικοῦ ἀπαιτεῖται 1) νὰ ἔχῃ πλήρη 20 ἔτη, 2) νὰ μετῆλθε τὴν ναυτιλίαν 3 ἔτη τοῦλάχιστον, ἢ νὰ ἐχρημάτισε διευθυντῆς μικροῦ πλοίου ἐν ἔτος, ἢ ναύκληρος ἐμπορικοῦ τρία ἔτη, ἢ ὑπαξιωματικὸς Β'. τάξεως πολεμικοῦ πλοίου δύο ἔτη, καὶ νὰ ἐξεπλήρωσε τὰ καθήκοντά του τιμίως καὶ μὲ ἱκανότητα, καὶ 3) ἐξεταζόμενος εἰς τὸ πρακτικὸν μέρος τῆς ναυτικῆς ν' ἀναγνωρισθῇ ἱκανός.

Διὰ νὰ λάβῃ τις δίπλωμα πλοιάρχου ἐμπορικοῦ πλοίου ἀπαιτεῖται 1) νὰ ἔχῃ πλήρη 22 ἔτη, 2) νὰ μετῆλθε τὴν ναυτιλίαν τέσσαρα ἔτη

(1) Ἰδὲ ἀρ. 221 κ. ε. Ἐμπορ. Νόμου καὶ τοὺς περὶ Ναυτιλίας καὶ τῆς Ἀστυνομίας αὐτῆς Νόμους τῆς 14 Νοεμβ. καὶ 15 Δεκεμβ. 1836.

τοδλάχιστον, ἢ νὰ ἐχρημάτισε κυβερνήτης ὑπὲρ τὸ ἐν ἔτος, ἢ ναύκληρος ἐμπορικοῦ πλοίου ἐπέκειντο τῶν 100 τόνων χωρητικότητος τρία ἔτη, ἢ ὑπαξιωματικὸς πρώτης τάξεως εἰς πολεμικὸν πλοῖον δύο ἔτη, καὶ 3) ἐξεταζόμενος ἐνώπιον ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς, διοριζομένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν κατὰ τὸ ἀπὸ 24 Νοεμ. 1850 Β. Διάταγμα νὰ δώσῃ ἀποχρώσας ἀποδείξεις ὅτι γνωρίζει τὰ στοιχεῖα τῆς καθομιλουμένης, τὰς ἀρχὰς τῆς Γεωγραφίας, τὴν πρακτικὴν Ἀριθμητικὴν, τὴν πλωτικὴν ἢ ἀναμέτρῃσιν τοῦ πλοῦ, τὰς ἀπαιτήτους ἀρχὰς τῆς ναυτικῆς ἀστρονομίας, τὸν ἐξαρτισμὸν καὶ τὴν κυβερνητικὴν τῶν ἐμπορικῶν πλοίων, καὶ τὰ κυριώτερα τοῦ ἐμποροπλοιάρχου καθήκοντα. Οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ πολεμικοῦ Ναυτικοῦ δὲν υποβάλλονται εἰς ἐξετάσεις διὰ νὰ μετέλθωσι τὸ ἔργον τοῦ πλοιάρχου, ἀρκεῖ νὰ ἔλαβον ἐντίμως τὴν παραίτησίν των, ἢ ἄδειαν ἀπουσίας μὲ ἐιδικὴν ἔγκρισιν ν' ἀναδεχθῶσι διεύθυνσιν ἐμπορικοῦ πλοίου.

Ὁ θέλων νὰ γενῇ πλοιάρχος ἢ κυβερνήτης ὀφείλει νὰ παρουσιάξῃται εἰς τὸν Λιμενάρχην τῆς διαμονῆς του καὶ νὰ υποβάλῃ τὴν περὶ τούτου ἔκθεσίν του, διαλαμβάνουσιν τὸ ὄνομα καὶ ἐπώνυμόν του, τὴν ἡλικίαν, πατρίδα καὶ διαμονήν του, τὸν χρόνον καθ' ὃν μετέρχεται τὴν ναυτιλίαν, εἰς ποῖα πλοῖα, ὑπὸ ποίους πλοιάρχους, πόσον καιρὸν καὶ μὲ ποῖον βαθμὸν ὑπηρέτησε, νὰ ἐπισυνάπτῃ δὲ καὶ τὰς ἐγγράφους ἀποδείξεις τῶν περιστάσεων αὐτῶν.

Ὅστις δὲ ἄνευ διπλώματος μετέρχεται τὸ ἔργον τοῦ πλοιάρχου τιμωρεῖται μὲ πρόστιμον δρ. 50 — 500. Ὅστις δὲ ἄνευ διπλώματος διευθύνῃ πλοῖον Ἀ τάξεως, υποβάλλεται εἰς πρόστιμον 50—100 δρ.

§. 55. Καθήκοντα καὶ δικαιώματα τῶν πλοιάρχων (I).—Ἀφοῦ ὁ πλοιάρχος ἀπαρτίσῃ τὸ πλήρωμά του ὀφείλει νὰ τὸ παρουσιάξῃ εἰς τὴν Λιμενικὴν ἢ Προξενικὴν Ἀρχὴν διὰ νὰ καταγράφῃται εἰς τὸ Ναυτολόγιον· δὲν ἔχει δὲ τὴν ἄδειαν ν' αὐξήσῃ ἢ νὰ ἐλαττώσῃ τὸν ἀριθμὸν τοῦ πληρώματος, χωρὶς νὰ εἰδοποιήσῃ τὴν Ἀρχὴν, διὰ νὰ γενῇ ἡ σημείωσις εἰς τὸ Ναυτολόγιον, ἄλλως τιμωρεῖται μὲ πρόστιμον.

Ὁ ἀριθμὸς τοῦ πληρώματος προσδιορίζεται ἀναλόγως μὲ τὸ εἶδος καὶ τὴν χωρητικότητά τοῦ πλοίου, διὰ νὰ μὴ κινδυνεύωσι τὰ πλοῖα δι' ἑλλειψιν ναυτῶν· ὁ προσδιορισμὸς οὗτος γίνεται ὑπὸ τῶν Λιμενικῶν ἢ Προξενικῶν Ἀρχῶν.

(1) Τὰ αὐτὰ σχεδὸν ἐφαρμόζονται καὶ ὡς πρὸς τοὺς κυβερνήτας.

Δὲν ἐπιτρέπεται εἰς κἀνένα πλοίαρχον νὰ δεχθῇ ναύτην μὴ φέρον-
τα ἄδειαν ἀναχωρήσεως τοῦ πλοίαρχου τοῦ τελευταίου πλοίου, ἐπὶ
τοῦ ὁποίου ὑπηρετεῖ, ἢ ἀπόδειξιν τῆς Λιμενικῆς Ἀρχῆς ὅτι δύναται
νὰ συμφωνηθῇ, ἄλλως ὑπόκειται ὁ πλοίαρχος εἰς ἀποζημίωσιν καὶ εἰς
χρηματικὴν ποινὴν 25—100 δρ. Ἐὰν διὰ μέσου διαφθορᾶς ἀποσπά-
σῃ ναύτην συμφωνημένον εἰς ἄλλο πλοῖον καὶ τὸν μεταχειρισθῇ εἰς
τὸ ἴδιον, στερεῖται καὶ τοῦ διπλώματός του ἐπὶ 1—3 ἔτη.

Εἰς τὸν πλοίαρχον ἀνήκει νὰ συστήσῃ τὸ πλήρωμα τοῦ πλοίου, νὰ
ἐκλέξῃ καὶ νὰ μισθώσῃ τοὺς ναύτας καὶ πάντας τοὺς τοῦ πληρώμα-
τος, μόνον τοῦτο χρεωστεῖ νὰ πράττῃ ταῦτα ἐκ συμφώνου μὲ τοὺς
ἰδιοκτῆτας, ὅταν εὐρίσκηται εἰς τὸν τόπον τῆς διαμονῆς των.

Ὁ πλοίαρχος πρέπει νὰ ἔχῃ βιβλίον ἡριθμημένον καὶ μονογραφη-
μένον παρὰ Ἐμποροδίκου, Δημάρχου ἢ Παρέδρου. Εἰς τὸ βιβλίον τοῦτο
σημεῖονονται τὰ κατὰ τὸν διάπλουν ληφθέντα μέτρα, τὰ ἔσοδα καὶ
ἔξοδα τοῦ πλοίου, καὶ ἐν γένει πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τὸ φορτίον του καὶ
πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ δώσῃ ἀφορμὴν εἰς παράδοσιν λογαριασμοῦ, ἢ εἰς
ἀπαίτησιν ὁποιανδήποτε.

Ὁ πλοίαρχος χρεωστεῖ πρὶν φορτώσῃ νὰ φροντίσῃ νὰ γενῇ ἐπίσκε-
ψις τοῦ πλοίου του, διὰ νὰ βεβαιωθῇ παρὰ τῆς Λιμενικῆς Ἀρχῆς ἡ
καλὴ κατάστασις αὐτοῦ.

Πᾶς πλοίαρχος παρὰ τὸ ἔγγραφον τῆς ἰδιοκτησίας καὶ τὸ Ναυτι-
λιακὸν δίπλωμα, τὰ ὁποῖα πάντοτε πρέπει νὰ ἔχῃ ἐπὶ τοῦ πλοίου του,
ὀφείλει νὰ ἔχῃ προσέτι ἐπὶ ποινῇ χρηματικῇ καὶ τὰ ἀκόλουθα· α) τὸ
Ναυτολόγιον, β) τὴν ἄδειαν τῆς ἀναχωρήσεως, γ) τὸ βιβλίον τοῦ
πλοίου, περὶ οὗ ἀνωτέρω ὠμιλήσαμεν, δ) τὰ φορτωτικά καὶ ναυλω-
τικά, ε) τὰ ἐξοφλητικά τῶν τελωνιακῶν δικαιωμάτων ἢ τῆς περὶ ῥη-
τῆς μετακομιδῆς ἐγγυήσεως, καὶ ς) τὸ παρὰ τοῦ Νόμου τῆς 13 Νο-
εμβρίου 1851 ἀπαιτούμενον Βιβλίον Ναυτοδανείων (*Libretto*), ἐὰν
τὸ πλοῖον ἔχῃ χωρητικότητα ἀνωτέραν τῶν 10 τόννων· πρὸς δὲ καὶ
ἀντίτυπα τοῦ Ἐμπορικοῦ Νόμου, τοῦ περὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας τῆς
14 Νοεμβρίου 1836 Νόμου, καὶ τοῦ περὶ Ἀστυνομίας τῆς Ἐμπορικῆς
Ναυτιλίας Διατάγματος τῆς 15 Δεκεμβρίου 1836.

Ὡς ἀρχηγοὶ τοῦ πληρώματος οἱ πλοίαρχοι ἔχουν ἐξουσίαν νὰ λαμ-
βάνωσιν ὅλα τὰ πρόσφορα καὶ συγκεχωρημένα ἀπὸ τὸν Νόμον μέτρα
διὰ τὴν διατήρησιν τῆς εὐταξίας, τῆς χρηστοτηθείας, τῆς πειθαρχίας,

τῆς καθαριότητος καὶ μάλιστα τῆς ἀσφαλείας τοῦ πλοίου, ἂν τυχὸν ᾔθελε κινδυνεύει ἐξ αἰτίας ἐνὸς ἢ πλειοτέρων ἐκ τοῦ πληρώματος. Ἐχουν ὅθεν τὴν ἐξουσίαν, α) νὰ ἐπιβάλλωσι πειθαρχικὰς ποινὰς εἰς τοὺς ἀμελεῖς, ἀπειθεῖς, καὶ ἀτάκτους ναύτας, τοῦτο δὲ διὰ τῆς συμ-
 πράξεως τοῦ ναυκλήρου καὶ ἐνὸς τῶν πρεσβυτέρων ναυτῶν καὶ συν-
 ταττομένης περὶ τούτου ἐκθέσεως, β') νὰ κρατῶσιν εἰς ἀσφαλῆ φύ-
 λαξιν καὶ διὰ δεσμῶν, ἂν ᾔηται χρεῖα, τοὺς φωραθέντας κλέπτας, φο-
 νεῖς ἢ συνωμότας κατὰ τῆς ἀσφαλείας τοῦ πλοίου ἢ τοῦ φορτίου, ἢ
 κατὰ τῆς ζωῆς τινὸς τῶν ἐν τῷ πλοίῳ· ἀλλὰ πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται
 νὰ συνταχθῇ ἔκθεσις λεπτομερὲς ὑπογεγραμμένη ὑπὸ τοῦ πλοιάρχου,
 τοῦ ναυκλήρου, ἐνὸς ἢ δύο τῶν πρεσβυτέρων ναυτῶν, τῶν ὁποίων μά-
 λιστα ἀπαιτεῖται ἡ γνωμοδότησις, καὶ ὑπὸ ἄλλων ὡς μαρτύρων. Ἐάν
 τὸ πλοῖον εὐρίσκηται εἰς λιμένα, ὁ πλοίαρχος ὀφείλει νὰ εἰδοποιήσῃ
 ἄνευ ἀναβολῆς τὴν Λιμενικὴν ἢ Προξενικὴν Ἀρχὴν καὶ νὰ παραδώσῃ
 τὸν κρατηθέντα ἅμα ζητηθῇ, ἐάν δὲ διαπλῆ ὀφείλει νὰ πράξῃ τοῦτο
 ἅμα καταπλεύσῃ εἰς πρῶτον λιμένα.

Πειθαρχικαὶ ποιναί, τὰς ὁποίας ὁ πλοίαρχος δύναται νὰ ἐπιβάλλῃ
 εἶναι α) ἐπίπληξις, β') περιορισμὸς τῆς τροφῆς εἰς μόνον τὸν ἄρτον
 καὶ τὸ ὕδωρ, γ') κράτησις ἀπὸ μιᾶς ἕως τριῶν ἡμερῶν.

Ἀπαγορεύεται αὐστηρῶς εἰς πάντα πλοίαρχον νὰ δέχεται ἐπὶ τοῦ
 πλοίου του ὡς εἰς ἄσυλον, ἀνθρώπους καταδιωκομένους ἀπὸ τὰ το-
 πικὰ δικαστήρια, ναύτας δραπετεύσαντας ἀπὸ πλοῖα, ἢ ἐπιβάτας ἄ-
 νευ τακτικῶν διαβατηρίων. Πᾶσα δὲ τοιαύτη παράβασις τοῦ πλοιάρ-
 χου τιμωρεῖται μὲ τὰς νομίμους ποινὰς, πρὸς δὲ στερεῖται ὁ πλοίαρχος
 καὶ τοῦ διπλώματος τῆς πλοιαρχίας ἐπὶ 1—3 ἔτη.

Ἰδιαιτέραι διατάξεις τοῦ περὶ Ἀστυνομίας τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας
 Νόμου, καὶ ἰδίως τὰ ἄρθρα 42 καὶ 44 — 50 αὐτοῦ κανονίζουν τί
 πρέπει νὰ γίνηται εἰς περίπτωσιν δραπετεύσεως ναύτου καὶ ἀσθενείας
 ἢ θανάτου ναύτου, ἐπιβάτου ἢ τοῦ πλοιάρχου.

Πᾶς πλοίαρχος φωραθεὶς εἰσάγων εἰς τοὺς λιμένας τοῦ Κράτους ἢ
 ἐξάγων ἐν γνώσει εἰδῆ ἀπηγορευμένα, ἢ συνεργῶν εἰς λαθρεμπορίαν
 υποβάλλεται εἰς ποινὰς καὶ στερεῖται τοῦ διπλώματος τῆς πλοιαρ-
 χίας ἀπὸ 1—7 ἔτη.

Πᾶς πλοίαρχος φθάνων εἰς Λιμένα Ἑλληνικὸν ἢ ξένον, ὀφείλει νὰ
 προσέχῃ ἀκριβῶς εἰς τὴν διατήρησιν τῶν ὑγειονομικῶν διατάξεων, καὶ

ἐξεταζόμενος ἀπὸ τὰς Ὑγειονομικὰς Ἀρχὰς νὰ ὁμολογῇ ὅλην τὴν ἀλήθειαν· ἄλλως στερεῖται διὰ παντὸς τοῦ διπλώματος, ἐπιφυλαττομένων καὶ τῶν ἄλλων ποινῶν.

Ὁ πλοίαρχος χρεωστεῖ νὰ εὕρισκῃται αὐτοπροσώπως ἐντὸς τοῦ πλοίου, ὅταν εἰσέρχεται εἰς λιμένας, κόλπους ἢ ποταμούς, ἢ ὅταν ἐξέρχεται ἀπὸ τούτων, ἐν περιπτώσει δὲ παραβάσεως εἶναι ὑπεύθυνος διὰ πᾶν συμβεβηκὸς πρὸς τοὺς μετόχους τοῦ πλοίου ἢ τοῦ φορτίου.

Ὁ πλοίαρχος εἶναι προσέτι ὑπεύθυνος διὰ πᾶσαν βλάβην, ἥτις ἤθελε συμβῇ εἰς τὰς ἐπὶ τοῦ καταστρώματος φορτωθείσας πραγματείας χωρὶς ἐγγράφου συγκαταθέσεως τοῦ φορτωτοῦ.

Ὁ πλοίαρχος καὶ οἱ τοῦ πληρώματος εὕρισκόμενοι ἐπὶ τοῦ πλοίου ἐτοιμοὺ πρὸς ἀπόπλουν, ἢ ἐπὶ τῶν λέμβων διευθυνόμενοι πρὸς τὸ πλοῖον διὰ νὰ ἐκπλεύσωσι, δὲν δύνανται νὰ κρατηθῶσι διὰ πολιτικὰ χρέη, ἐκτὸς ἂν πρόκηται περὶ χρεῶν γενομένων πρὸς τὸν μέλλοντα πλοῦν. ἀλλὰ καὶ εἰς ταύτην τὴν περίπτωσιν δι' ἐγγυήσεως ἀπαλλάσσονται τῆς κρατήσεως.

Ὁ πλοίαρχος εὕρισκόμενος εἰς τὸν τόπον τῆς διαμονῆς τῶν ἰδιοκτητῶν ἢ τῶν ἐπιτρόπων των δὲν δύναται ἄνευ ῥητῆς ἀδείας των νὰ ἐπισκευάσῃ τὸ πλοῖον, νὰ ἀγοράσῃ πανία, σχοινία καὶ ἄλλα χρήσιμα εἰς τὸ πλοῖον, οὔτε νὰ δανεισθῇ πρὸς τοῦτο χρήματα ἐπὶ τοῦ πλοίου, οὐδὲ νὰ ναυλώσῃ τὸ πλοῖον.

Ἐὰν, διαρκοῦντος τοῦ πλοῦ, γενῇ χρεία ἐπισκευῆς ἢ τροφίμων, ὁ πλοίαρχος ὁ μὴ ὢν καὶ ἰδιοκτήτης τοῦ πλοίου, ἀφοῦ βεβαιώσῃ τὴν ἀνάγκην ταύτην δι' ἐκθέσεως ὑπογεγραμμένης παρὰ τῶν ἐπισημοτέρων τοῦ πληρώματος καὶ λάβῃ τὴν ἄδειαν τοῦ Δικαστηρίου, καὶ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ τοῦ Προξένου, δύναται νὰ ναυτοδανεισθῇ ἐπὶ τοῦ πλοίου, καὶ νὰ ἐνεχυριάσῃ ἢ νὰ πωλήσῃ πραγματείας ἀξίας ἴσης μὲ τὴν ἀπαιτούμενην διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ πλοίου.

Ὁ πλοίαρχος, ὅστις χωρὶς ἀνάγκης ἤθελε ναυτοδανεισθῇ χρήματα, ἢ πωλήσῃ, ἢ ἐνεχυριάσῃ πραγματείας, ἢ προσθέσῃ εἰς τοὺς λογαριασμοὺς τοῦ ἀρχαίου ἢ ἑξοδα πλαστὰ, εἶναι ὑπεύθυνος πρὸς τοὺς ἰδιοκτήτας, καὶ ὑποχρεοῦται προσωπικῶς εἰς τὴν ἀπόδοσιν τῶν χρημάτων ἢ τὴν πληρωμὴν τῶν πραγματειῶν, καταδιώκεται δὲ καὶ ποινικῶς ἂν ὑπάρχῃ ἀφορμή.

Ἀπαγορεύεται εἰς τὸν πλοίαρχον χωρὶς ἀδείας τῶν ἰδιοκτητῶν νὰ

πωλήσῃ τὸ πλοῖον, ἐκτὸς ἂν ἀποδειχθῇ νομίμως ὅτι ἦτον ἀνίκανον πρὸς πλοῦν, ὀφείλει δὲ πάντοτε νὰ εἰδοποιῇ πρὸ τῆς πωλήσεως τὴν Λιμενικὴν ἢ Προξενικὴν Ἀρχὴν διὰ νὰ συμπράξωσιν εἰς τὴν πώλησιν (§. 58 ἐδ. 3).

Πᾶς πλοίαρχος ὑποχρεωθεὶς εἰς τινα πλοῦν χρεωστεῖ νὰ τὸν τελειώσῃ, ἄλλως πληρόναι πρὸς τοὺς ἰδιοκτῆτας καὶ ναυλωτάς πᾶν ἔξοδον καὶ πᾶσαν ἀποζημίωσιν.

Ὁ πλοίαρχος, ὁ ἐπὶ μετοχῇ τοῦ ἐκ τοῦ φορτίου κέρδους κυβερνῶν, δὲν δύναται νὰ κάμῃ ἐμπόριον δι' ἰδίον του λογαριασμόν, ἂν δὲν συμφωνήθῃ τὸ ἐναντίον.

Ὁ πλοίαρχος δὲν δύναται ἐφ' ὁποίῳ δήποτε κινδύνῳ νὰ ἐγκαταλίπῃ τὸ πλοῖόν του διαρκοῦντος τοῦ πλοῦ, χωρὶς τὴν γνώμην τῶν ἀξιωματικῶν καὶ τῶν ἐπισημοτέρων τοῦ πληρώματος· καὶ εἰς ταύτην δὲ τὴν περίστασιν χρεωστεῖ νὰ διασώσῃ μεθ' ἑαυτοῦ τὰ χρήματα καὶ ὅσας τῶν πολυτιμοτέρων τοῦ φορτίου πραγματειῶν δυνήθῃ· ἄλλως λογίζεται ὑπεύθυνος προσωπικῶς περὶ ὧν αὐτῶν.

Ὁ πλοίαρχος χρεωστεῖ πρὸ τῶν εἴκοσι τεσσάρων ὥρῶν ἀπὸ τῆς ἀφίξεώς του νὰ παρουσιάσῃται εἰς τὴν Λιμενικὴν ἢ Προξενικὴν Ἀρχὴν, καὶ νὰ ἐκθέτῃ τοὺς λόγους τῆς προσορμίσσεώς του· ἐὰν δὲ μείνῃ πλέον τῶν 24 ὥρῶν ὀφείλει νὰ παρουσιάζῃ τὴν ἄδειαν τῆς ἀναχωρήσεώς του καὶ τὸ Ναυτολόγιόν του, καὶ κατ' ἀμφοτέρας τὰς περιστάσεις ν' ἀποκρίνηται ἀληθῶς καὶ ἀκριβῶς εἰς τὰς ἐρωτήσεις τῆς Ἀρχῆς, ὑπογράφων τὴν ἐξομολόγησίν του. Ἐὰν ὁ λιμὴν ᾗται ὁ πρὸς ὃν διεύθυνετο, πρέπει νὰ ἐκθέτῃ λεπτομερῶς, 1) τὸ ὄνομα, ἐπώνυμον καὶ διαμονὴν του· 2) τὸ ὄνομα καὶ χωρητικότητά τοῦ πλοίου καὶ τὸ εἶδος τοῦ φορτίου, 3) τοὺς ἰδιοκτῆτας, καὶ ἀσφαλιστάς, 4) τὸν λιμένα τοῦ πλοίου, τὸ μέρος εἰς ὃ ἐφορτώθη, 5) τὴν διεύθυνσιν τοῦ διάπλου μέχρι τῆς ἀφίξεώς του, 6) τὰ κατὰ τὸν πλοῦν συμβάντα, 7) τὴν κατάστασιν τοῦ πλοίου, τοῦ φορτίου, τῶν τροφῶν κλ. καὶ 8) τὰ ἀνακαλυφθέντα, ἀπαντηθέντα ἢ ἀκουσθέντα κατὰ τὸν πλοῦν. Τὴν ἐκθεσίν του ταύτην ὑπογράφει καὶ δίδει εἰς τὴν Λιμενικὴν ἢ Προξενικὴν Ἀρχὴν λαμβάνων ἀντίγραφον αὐτῆς, συγχρόνως δὲ παρουσιάζει καὶ ὅσα ἔγγραφα, ὡς ἀνωτέρω ἐξεθέσαμεν, ὀφείλει νὰ ἔχῃ εἰς τὸ πλοῖον ἢ νὰ συντάττῃ ἐπὶ αὐτοῦ, τὰ ὁποῖα θεωρηθέντα τῷ ἐπιστρέφονται.

Ὁ πλοίαρχος, ὁ ναυαγῆσας καὶ διασωθεὶς, ὀφείλει νὰ κάμῃ ἐνώ-

πιον τῆς Ἀρχῆς τὴν ἔκθεσιν τοῦ, νὰ τὴν βεβαιώσῃ διὰ τῶν διασωθέντων μετ' αὐτοῦ καὶ νὰ λάβῃ ἀντίγραφον αὐτῆς.

Ὁ πλοίαρχος δὲν δύναται ν' ἀποβάλῃ ναύτην πρὸ τῆς συμφωνίας τοῦ ἄνευ τῆς συμπράξεως καὶ ἀδείας τῆς Λιμενικῆς ἢ Προξενικῆς Ἀρχῆς, ἄλλως ὑπόκειται εἰς πρόστιμον καὶ ἀποζημιώσεις.

§. 56. *Karóres* *perí* *diευθύσεως* *tῶν* *πλοίων*. — Ἡ μεγαλήτέρα φρόνησις καὶ προσοχὴ πρέπει νὰ χαρακτηρίζῃ τὸν πλοίαρχον ὡς πρὸς τὴν διεύθυνσιν τοῦ πλοίου τοῦ κατὰ τὸν διάπλουν· εἰς αὐτὸν ἀνατίθεται ἡ σωτηρία τοῦ πλοίου καὶ ἡ ζωὴ τῶν ἐν αὐτῷ.

Ἡ πολυχρόνιος συνήθεια καὶ τάξις παρεδέχθη τοὺς ἐξῆς κανόνας περὶ τῆς διεύθυνσεως τῶν πλοίων.

1) Ὅταν δύο πλοῖα πρόκηται νὰ εἰσέλθωσιν εἰς δύσκολον τινὰ λιμένα, τὸ πλέον ἀπομεμακρυσμένον πρέπει νὰ περιμένῃ, ὥστε τὸ πλησιέστερον νὰ εἰσέλθῃ πρῶτον, διὰ νὰ μείνῃ ἐλευθέρα ἡ εἴσοδος τοῦ λιμένος.

2) Εἰς τὴν συνδρομὴν δύο πλοίων τὸ μικρότερον πρέπει νὰ ὑποχωρῇ εἰς τὸ μεγαλύτερον.

3) Τὸ πλοῖον τὸ ἐξερχόμενον τοῦ λιμένος πρέπει νὰ ὑποχωρῇ εἰς τὸ εἰσερχόμενον.

4) Τὸ ἐξερχόμενον κατόπιν ἄλλου πρέπει νὰ προσέχῃ νὰ μὴ ἐπιπέσῃ κατὰ τοῦ πρῶτου.

5) Τὸ διαπλέον ὑποτίθεται ὅτι ἐπιπίπτει κατὰ τοῦ ἀγκυροβολημένου ἢ τοῦ περιμένοντος (*a la cara*).

6) Ὅταν δύο πλοῖα ἀπαντηθῶσι καὶ ἀμφιβάλλωσι ποῖον τῶν δύο θέλει διαβῇ πρὸς τὸν ἄνεμον, ἕκαστον αὐτῶν πρέπει νὰ πλῆῃ πρὸς τὰ δεξιὰ.

7) Ὅταν ἐν πλοῖον ἀραγμένον πρόκηται νὰ σηκωθῇ τὴν νύκτα, ὁ πλοίαρχος χρεωστεῖ ἀπὸ τὴν ἡμέραν νὰ τεθῇ εἰς θέσιν κατάλληλον διὰ νὰ μὴ ἐπιπέσῃ τὴν νύκτα κατ' ἄλλων πλοίων.

8) Ὁ μὴ ἀγκυροβολῶν εἰς τὸ προσδιωρισμένον μέρος, ὁ μὴ δένων εἰς τὴν προσδιωρισμένην θέσιν, ὑποτίθεται ὡς ἀφορμὴ παντὸς ἐπισυμβάντος ἐκ τούτου ἀτυχήματος.

9) Ὁ προξενῶν ζημίαν ἐκ τῆς κακῆς θέσεώς τοῦ, ἢ τῆς ἀδυναμίας τῶν καλωδίων τοῦ (σχοινίων), εἶναι ὑπεύθυνος δι' αὐτήν.

10) Τὸ ἀγκυροβολοῦν πλοῖον πρέπει νὰ θέτῃ σημεῖον ἐπὶ τῆς θαλάσσης εἰς τὸ μέρος ὅπου ἔρριψε τὴν ἄγκυράν του.

11) Ὁ πλοίαρχος εἶναι ὑπεύθυνος ἂν, δυνάμενος ν' ἀνασύρῃ τὴν ἄγκυράν του ἄνευ ἰδίας βλάβης, ἀρνηθῇ νὰ πράξῃ τοῦτο προσκαλούμενος ἀπὸ ἄλλο πλοῖον, εἰς τὸ ὁποῖον ἀπειλεῖται βλάβη.

12) Ὁ πλοίαρχος δὲν δύναται νὰ κόψῃ τὰ καλώδια, ἐκ τῶν ὁποίων εἶναι δεμένον τὸ πλοῖόν του εἰς τὴν ξηράν, εἰμὴ εἰς προφανῆ κίνδυνον.

13) Εἰς τοὺς ποταμοὺς τὰ πλοῖα τὰ ἀναβαίνοντα πρέπει νὰ υποχωρῶσιν εἰς τὰ καταβαίνοντα.

Ἐπὶ τέλους ὁ κανὼν τῆς ἠθικῆς, ὅτι ἕκαστος χρεωστεῖ νὰ προσφέρῃ εἰς τὸν ἄλλον βοήθειαν, ὁσάκις ἐκ τούτου δὲν ἐπικεῖται εἰς αὐτὸν κίνδυνος, πρέπει νὰ ἐφαρμόζεται μὲ μεγάλην αὐστηρότητα ὡς πρὸς τὰ πλοῖα. Ὁ πλοίαρχος ὀφείλει νὰ συντρέχῃ μὲ πάντα τρόπον εἰς τὴν διάσωσιν ἀνθρώπων κινδυνευόντων νὰ πνιγῶσι, καὶ νὰ δίδῃ ὅλην τὴν δυνατὴν βοήθειαν εἰς ἄλλο πλοῖον κινδυνεῦον, ἄλλως τιμωρεῖται κατὰ τὸν Ποινικὸν Νόμον ἕνεκεν τῆς ἀμελείας του. Ἐὰν δὲ χορηγῶν τὴν βοήθειαν ὑποφέρῃ αὐτὸς βλάβην τινά, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ ἀποζημιώσιν παρὰ τοῦ πλοίου ἕνεκα τοῦ ὁποίου τὴν ὑπέφερε, καθὼς καὶ τὰς ὁποίας τυχὸν ἔκαμε πρὸς τοῦτο δαπάνας.

Ὡς πρὸς τὰ δόλια δὲ καὶ πλαστὰ ναυάγια, ὡς πρὸς τὰς αὐθαιρέτους πωλήσεις τῶν πλοίων, τὰς ὑπεξαίρεσεις καὶ νοθεύσεις τῶν φορτίων καὶ ὡς πρὸς τὰς πειρατείας κτλ. συνιστῶμεν εἰς τοὺς πλοίαρχους τὴν μετὰ προσοχῆς ἀνάγνωσιν τῶν διατάξεων τοῦ περὶ Ναυταπάτης καὶ πειρατείας Νόμου, τὰς ὁποίας καταχωροῦμεν εἰς τοὺς §. §. 58 καὶ 59, παρατηροῦντες εἰς αὐτοὺς ὅτι, ἐὰν ὀλίγοι τινὲς κακοήθεις, οἵτινες ἐκηλίδωσαν τὴν δόξαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ναυτικοῦ, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ὑπάρχουν οἱ ἱκανώτεροι καὶ τιμιώτεροι ναῦται τοῦ κόσμου, ἡδυνήθησαν νὰ ὑπεκφύγωσι τὴν αὐστηρότητα τῶν Νόμων, δὲν ὑπεξέφυγον ὅμως καὶ τὴν ὀδυρόμεν καὶ τὴν ἀποστροφὴν τῶν ἐμπόρων.

ΠΕΡΙ ΝΑΥΤΩΝ (1).

§. 57. *Χρέη καὶ δικαιώματα τῶν Ναυτῶν.* — Οἱ ναῦται, ἀφοῦ ἅπαξ συναινέσωσι νὰ καταγραφῶσιν εἰς τὸ Ναυτολόγιον, ὀφείλουν νὰ

(1) Ἄρθρ. 250 κ. ἑ. τοῦ Ἐμπορ. Νόμου καὶ Διάταγμα τῆς 15 Δεκεμβρίου 1836 περὶ Ἀστυνομίας τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας.

παρουσιασθῶσι κατὰ τὴν προσδιορισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν διὰ ν' ἀναχωρήσωσι μετὰ τοῦ πλοίου, ἀφοῦ ἐπιβιβάσωσι τὰ τρόφιμα, τὸ φορτίον, καὶ πᾶν ἄλλο ἀναγκαῖον τοῦ πλοίου.

Ὁφείλουν τελείαν εὐπείθειαν εἰς τὸν πλοίαρχον πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν διαταγῶν του.

Οἱ συμφωνηθέντες εἰς ὑπηρεσίαν τοῦ πλοίου καὶ καταγραφέντες εἰς τὸ Ναυτολόγιον δὲν δύνανται ν' ἀναχωρήσωσι πρὸ τῆς προθεσμίας, οὔτε δύνανται νὰ ἐξέλθωσι τοῦ πλοίου ἄνευ ἀδείας τοῦ πλοιάρχου. Ὁ ἐξελθὼν ἄνευ ἀδείας καὶ μὴ ἐπιστρέψας ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν θεωρεῖται ὡς δραπέτης.

Οἱ δραπεταὶ ναῦται συλλαμβάνονται καὶ ὑποχρεοῦνται ἢ νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὸ πλοῖον, ἂν ὁ πλοίαρχος τοὺς δέχεται, καὶ νὰ ὑπηρετήσωσι λαμβάνοντες δι' ἓνα μῆνα τὸ τέταρτον τοῦ μισθοῦ των, ἢ τὰ δύο τρίτα τοῦ μεριδίου, ἂν ᾖ νῆαι μὲ μερίδιον, ἢ νὰ ὑπηρετήσωσιν ἄμισθι εἰς τὸν Βασιλικὸν Ναύσταθμον ἓνα μῆνα.

Οἱ δραπετεύοντες κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πλοῦ ὑποβάλλονται εἰς αὐστηροτέρας ὑποχρεώσεις.

Οἱ ὅροι τῆς συμφωνίας τοῦ πλοιάρχου καὶ τοῦ πληρώματος παντὸς πλοίου ἀποδεικνύονται διὰ τῶν Ναυτολογίων καὶ δι' ἰδιαιτέρων συμφωνιῶν. Ἡ ἀρμοδία Λιμενικὴ ἢ Προξενικὴ Ἀρχὴ σημειοῖ εἰς τὸ Ναυτολόγιον ἄντικρυ τοῦ ὀνόματος ἐκάστου ναύτου τὸν μισθὸν τοῦ ἢ τὸ μερίδιόν του.

Οἱ ναῦται καὶ ὁ πλοίαρχος δὲν δύνανται ἐπ' οὐδεμιᾷ προφάσει νὰ φορτώσωσιν εἰς τὸ πλοῖονπραγματείας δι' ἰδιαίτερόν των λογαριασμὸν, ἄνευ ἀδείας τῶν ἰδιοκτητῶν, ἐκτὸς ἐὰν ἔχωσι συμφωνημένον τοιοῦτον δικαίωμα. Καὶ οἱ ἐκ τοῦ πληρώματος μετέχοντες τοῦ φορτίου δὲν δύνανται νὰ φέρωσιν ἰδιαίτερα ἐμπορεύματα εἰς τὸ πλοῖον ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τῶν συμμετόχων.

Ἐὰν ὁ πλοῦς διεκόπη ἐξ αἰτίας τῶν ἰδιοκτητῶν, τοῦ πλοιάρχου ἢ τῶν νκυλωτῶν πρὶν ἀποπλεύσῃ τὸ πλοῖον, οἱ κατὰ μῆνα μισθωμένοι ναῦται λαμβάνουν τὸν μισθὸν τῶν ἡμερῶν, καθ' ἃς εἰργάσθησαν, καὶ κρατοῦν πρὸς ἀποζημίωσιν τὰς γενομένας εἰς αὐτοὺς προπληρωμάς, ἂν δὲ τοιαῦται δὲν ἐδόθησαν, λαμβάνουν δι' ἀποζημίωσιν ἓν μηνιαῖον τοῦ συμφωνηθέντος μισθοῦ.

Ἄν ἡ διακοπὴ συμβῇ ἀρξάμενου τοῦ ταξιδίου, οἱ κατὰ πλοῦν μι-

(ΕΜΠΟΡ. ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ).

σθωμένοι ναῦται λαμβάνουν ὁλόκληρον τὸν συμφωνηθέντα μισθόν.

Οἱ κατὰ μῆνα μισθωμένοι λαμβάνουν τὸν μισθὸν δι' ὅσας ὑπῆρ-
τησαν ἡμέρας καὶ τὸ ἥμισυ τῶν μισθῶν, τοὺς ὁποίους ἤθελον λάβει
διὰ τὸ ὑπόλοιπον τοῦ ταξιδίου· λαμβάνουν δὲ πάντοτε οἱ ναῦται τὰ
ἔξοδα τῆς ἐπιστροφῆς των.

Ἐὰν ὁ πλοῦς παραταθῇ, ἡ τιμὴ τοῦ μισθοῦ τῶν κατὰ πλοῦν μι-
σθωμένων ναυτῶν αὐξάνει ἀναλόγως τῆς παρατάσεως, ἐὰν δὲ τὸ τα-
ξίδιον σμικρυνθῇ, δὲν γίνεται καμμία πρὸς αὐτοὺς ἐλάττωσις τοῦ
μισθοῦ.

Εἰς περίστασιν ναυαγίου οἱ ναῦται λαμβάνουν ἐκ τῆς πωλήσεως
τῶν ναυαγίων, τὰ ὅποια διέσωσαν, τοὺς μισθοὺς των, πληρόνονται δὲ
πάντοτε δι' ὅσας ἐργασθῶσιν ἡμέρας εἰς τὴν διάσωσιν τῶν ναυαγίων.

Ὁ ἀσθενὼν κατὰ τὸν πλοῦν ναύτης λαμβάνει τὸν μισθὸν του καὶ
θεραπεύεται δι' ἐξόδων τοῦ πλοίου.

Πᾶς ναύτης, ὅστις ἤθελεν ἀποδείξει ὅτι ἀπεβλήθη χωρὶς εὐλόγου
αἰτίας, δύναται νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ πλοιάρχου ἀποζημίωσιν.

Τὸ πλοῖον καὶ ὁ ναῦλος εἶναι ἰδιαιτέρως ὑπέγγυα πρὸς πληρωμὴν
τῶν μισθῶν τῶν ναυτῶν.

§. 58. *Περὶ Ναυταπάτης.* — Ὁ ὑπὸ στοιχ. Δ. Ἑλληνικὸς Νόμος
τῆς 30 Μαρτίου 1845 καταδιώκει ὡς ἐνόχους *Ναυταπάτης*,

1) Πάντα πλοίαρχον ἢ κυβερνήτην πλοίου, ὅστις ἐπὶ σκοπῷ ἀθε-
μίτου κέρδους ἀμέσως ἢ ἐμμέσως βυθίζει, ἐγκαταλείπει, προσαράσσει
(καθίζει), ρίπτει εἰς τὴν ξηρὰν τὸ ὑπὸ τὴν κυβέρνησιν του πλοῖον,
ἀνῆκον εἰς ἄλλον, ὅλον ἢ ἐν μέρει, ἢ ἐνεργεῖ τὴν παντελεῖα ναυαγίαν ἢ
ὅποιανδήποτε ἄλλην καταστροφὴν αὐτοῦ.

2) Πάντα πλοίαρχον ἢ κυβερνήτην πλοίου, ὅστις σφετερισθῇ ἢ ἀ-
παλλοτριώσῃ τὸ ὑπὸ τὴν κυβέρνησιν του πλοῖον, ἀνῆκον εἰς ἄλλον
ὅλον ἢ ἐν μέρει, καὶ διὰ νὰ καλύψῃ τὸν σφετερισμὸν ἢ τὴν ἀπαλλο-
τριώσιν, παραστήσῃ πλαστὴν ναυαγίαν ἢ ἄλλην πλαστὴν ἀπώλειαν
ἢ βλάβην τοῦ πλοίου.

3) Πάντα πλοίαρχον ἢ κυβερνήτην πλοίου, ὅστις ἐπὶ σκοπῷ ἀθε-
μίτου κέρδους καὶ ἄνευ τῆς ἐν τῷ προηγουμένῳ παραγράφῳ διαλαμ-
βανομένης ἀπάτης σφετερίζεται ἢ παρὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθρ. 237
τοῦ Ἐμπορικοῦ Νόμου ἀπαλλοτριώνει τὸ ὑπὸ τὴν κυβέρνησιν του πλοῖον,
ἀνῆκον εἰς ἄλλον ὅλον ἢ ἐν μέρει.

4) Πάντα πλοίαρχον ἢ κυβερνήτην πλοίου, ὅστις θέλων νὰ πράξῃ ἢ καλύψῃ ἀπάτην πρὸς βλάβην τῶν ἐφοπλιστῶν τοῦ ὑπὸ τὴν κυβερνήσιν του πλοίου, τῶν φορτωτῶν, ἀσφαλιστῶν ἢ παντὸς ἄλλου ἔχοντος συμφέρον, παριστᾷ ἐν γνώσει πλαστὴν καταστροφὴν ἢ πλαστὸν δυστύχημα τοῦ πλοίου ἢ τοῦ φορτίου, ἢ ἐνεργεῖ τῶνόν τι τὴν καταστροφὴν ἢ τὸ δυστύχημα καὶ ἐντεῦθεν προξενεῖ βλάβην εἰς αὐτοὺς, ἢ περιποιεῖται εἰς ἑαυτὸν ἢ εἰς ἄλλον ἀθέμιτον ὠφέλειαν.

5) Πάντα πλοίαρχον ἢ κυβερνήτην πλοίου, ὅστις ἐπὶ σκοπῷ νὰ πράξῃ ἢ νὰ καλύψῃ ἀπάτην πρὸς βλάβην τῶν ἐφοπλιστῶν, φορτωτῶν, ἀσφαλιστῶν ἢ παντὸς ἄλλου ἔχοντος συμφέρον, ῥίψῃ εἰς τὴν θάλασσαν ἢ καταστρέψῃ ἄνευ ἀνάγκης τὸ φορτίον, τὰς τροφάς, τὰ σκεύη τοῦ πλοίου ἢ μέρος αὐτῶν, ἢ γεῖνη παραίτιος τῆς δημεύσεως τοῦ πλοίου ἢ τοῦ φορτίου.

6) Πάντα πλοίαρχον ἢ κυβερνήτην πλοίου, ὅστις ὑπεξαίρεσῃ ἢ νοθεύσῃ τὸ ἐπὶ τοῦ πλοίου, τὸ ὁποῖον κυβερνεῖ, φορτίον ἢ μέρος αὐτοῦ.

Ὁ αὐτὸς νόμος τιμωρεῖ τὸν ἔνοχον ναυταπάτης·

1) Μὲ θάνατον, ἐὰν ἐκ τῆς ἐπίτηδες προξενηθείσης ναυαγίας, καταστροφῆς ἢ βλάβης τοῦ πλοίου ἐστερήθῃ ἄνθρωπος τῆς ζωῆς ἢ ἐβλάβῃ καιρίως, καθόσον ὁ ἔνοχος ἠδύνατο νὰ προΐδῃ τοῦτο.

2) Μὲ δεσμὰ πρόσκαιρα, ἐὰν κατὰ τὴν περίπτωσιν τῶν ἀνωτέρω ἐδαφίων 1, 2, 4 καὶ 5 ἡ ὠφέλεια ὑπερβαίνει τὰς χιλίας δραχμὰς, ἄλλως δὲ μὲ εἰρκτὴν.

3) Μὲ δεσμὰ πρόσκαιρα, ἐὰν ἐν τῇ περιπτώσει τῶν ἀνωτέρω ἐδαφίων 3 καὶ 6 ἡ ἀξία ὑπερβαίνει τὰς χιλίας δραχμὰς, ἄλλως μὲ εἰρκτὴν ἂν ὑπερβαίνει τὰς 400 δραχ. καὶ μὲ φυλάκισιν, ἂν ὑπερβαίνει τὰς 20 δραχμὰς.

Ὅλοι δὲ οἱ συνεργήσαντες ναῦται ἢ ἐπιβάται τιμωροῦνται ἐπίσης κατὰ τὰς περὶ συναιτίων καὶ συνεργῶν γενικὰς διατάξεις τοῦ Νόμου, καὶ κατὰ τὰς περιστάσεις μὲ ποινὴν καθ' ἕνα βαθμὸν μικροτέραν· ἡ δὲ ποινὴ τῶν μετριάζεται ἔτι μᾶλλον, ἂν αὐθόρμητοι ἀνήγγειλαν εἰς τὴν Ἀρχὴν τὴν γενομένην ναυταπάτην πρὶν ἔτι λάβῃ γνώσιν αὐτῆς.

Οἱ ἐπὶ ναυταπάτῃ κατηγορούμενοι ὡς αὐτουργοὶ ἢ συναίτιοι ἢ συνεργοὶ δὲν δικάζονται πλέον ὑπὸ τῶν Ἐνόρκων, ἀλλὰ ὑπὸ τῶν δικαστηρίων τῶν Ἐφετῶν, κατὰ τὸν μνησθέντα Νόμον.

§. 59. *Περὶ πειρατείας.* — Ὁ εἰς τὸν προηγούμενον §^{ον}. μνημο-
νευθεὶς Νόμος τῆς 30 Μαρτίου 1845 τιμωρεῖ,

1) Μὲ θάνατον τοὺς πειρατὰς ἐκείνους, οἵτινες ἐθανάτωσαν, ἐπλή-
γωσαν καίριως, ἐβασάνισαν, ἔβαλον εἰς προφανῆ κίνδυνον ζωῆς, ἢ διὰ
τῆς βίας τὴν ὁποίαν κατὰ τινος μετεχειρίσθησαν, ἐπέφερον εἰς αὐ-
τὸν φρενοβλάβειαν ἢ σωματικὴν νόσον, βεβαίως ἢ πιθανῶς ἀνιάτους.

2) Μὲ δεσμὰ διὰ βίου τιμωρεῖ, α. τοὺς ἀρχηγοὺς καὶ ὁδηγοὺς
συμμορίας τινὸς πειρατῶν, ἐὰν δὲν πρόκηται νὰ καταδικασθῶσιν εἰς
θάνατον κατὰ τὸ 1^{ον} ἐδάφ. β'. τοὺς πειρατὰς, οἵτινες ἐξετέλεσαν
τρεῖς τοῦλάχιστον πειρατικὰς πράξεις, ἢ ἔβλαψαν ὀλιγώτερον ἀφ' ὅ-
σον διαλαμβάνει τὸ 1^{ον} ἐδάφ.

3) Μὲ δεσμὰ πρόσκαιρα τιμωρεῖ τοὺς πειρατὰς κατὰ πᾶσαν ἄλ-
λην περίπτωσιν μὴ διαλαμβανομένην εἰς τὰ ἀνωτέρω ἐδάφια, καὶ

4) Μὲ εἰρκτὴν, ἐὰν δὲν ἐξετέλεσαν εἰσέτι πειρατικὴν πράξιν.

Οἱ δὲ συναίτιοι καὶ συνεργοὶ τῆς πειρατείας τιμωροῦνται κατὰ τὰς
περιστάσεις μὲ ποινὴν ἐλαφροτέραν.

Οἱ ἐπὶ πειρατείᾳ κατηγορούμενοι δὲν δικάζονται πλέον ὑπὸ τῶν
δικαστηρίων τῶν Ἐνόρκων, ἀλλὰ ὑπὸ τῶν Ἐφετῶν, κατὰ τὸν μνη-
σθέντα Νόμον τῆς 30 Μαρτίου 1845.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΕΝ ΓΕΝΕΙ (4).

§. 60. *Ποῖαι εἶναι αἱ Ἐμπορικαὶ πράξεις.* — Ἐμπορικαὶ πρά-
ξεις κυρίως εἶναι 1) αἱ ἀγοραὶ προϊόντων γῆς (2) ἢ τέχνης τὰς ὁποίας
ἤθελε κάμει τις, εἴτε διὰ νὰ μεταπωλήσῃ ταῦτα ἀκατέργαστα ἢ κα-
τεργασμένα, εἴτε ἐπὶ σκοπῷ νὰ μισθώσῃ ἀπλῶς τὴν χρῆσιν αὐτῶν
εἶναι δὲ ἀδιάφορον ἂν πραγματικῶς ὠφελήθῃ ἐκ τῆς μεταπωλήσεως,

(1) Ἴδε Νόμον περὶ ἀρμοδιότητος τῶν Ἐμποροδικείων τῆς Ἑλλάδος τῆς 2
Μαΐου 1835.

(2) Προϊόντα γῆς προφανῶς εἶναι τὰ προϊόντα τῆς τε ξηρᾶς καὶ τῆς θα-
λάσσης· ἀλλὰ Δηκηγόρος τις παραδοξολογῶν ὑπεστήριξεν ὅτι τὰ ὑψάρια εἶναι
προϊόντα τῆς θαλάσσης καὶ οὐχὶ τῆς γῆς, καὶ ἐπομένως ὅτι ἡ ἀγορὰ αὐ-
τῶν ἐπὶ σκοπῷ μεταπωλήσεως δὲν εἶναι ἐμπορικὴ πράξις.

ἢ ἂν ἀκολούθως δὲν ἐνήργησε τὴν μεταπώλησιν, ἀρκεῖ ὅτε ἡγόραζε νὰ εἶχε τὸν σκοπὸν τῆς μεταπωλήσεως ἢ τῆς ἐκμισθώσεως· 2) πᾶσα ἐπιχειρήσις χειροτεχνίας, παραγγελίας ἢ μετακομίσεως διὰ γῆς ἢ ὕδατος· 3) πᾶσα ἐπιχειρήσις προμηθειῶν, πρακτορίας, πλειστηριάσεως καὶ δημοσίων θεαμάτων· 4) πᾶσα ἐργασία κολλυβιστική, τραπεζιτική ἢ μεσιτική· 5) ὅλαι αἱ ἐργασίαι τῶν δημοσίων Τραπεζῶν· 6) ὅλαι αἱ μεταξὺ Ἐμπόρων καὶ Τραπεζιτῶν ὑποχρεώσεις, καὶ 7) αἱ Συναλλαγματικά.

Ὁ Νόμος θεωρεῖ ὡσαύτως πράξεις ἐμπορικὰς 8) πᾶσαν ἐπιχείρησιν κατασκευῆς καὶ πᾶσαν ἀγορὰν, πώλησιν ἢ μεταπώλησιν πλοίων χρησίμων πρὸς ναυτιλίαν· 9) πᾶσαν θαλάσσιον ἀποστολὴν, πᾶσαν ἀγορὰν ἢ πώλησιν ἀρμένων, ἐξαρτίων καὶ ζωοτροφίας πλοίων· 10) πᾶσαν ναύλωσιν· 11) τὰ ναυτικά δάνεια· 12) τὰ περὶ ἀσφαλείας συναλλάγματα καὶ ἐν γένει πᾶσαν πρᾶξιν ἀφορῶσαν τὸ ναυτικὸν ἐμπόριον καὶ τὰς περὶ μισθώσεως συμφωνίας τῶν ναυτῶν καὶ λοιπῶν ναυτικῶν.

Α'. ΠΕΡΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ (1).

§. 61. *Τὶ ἐστὶν Ἑταιρία.* — Ἑταιρία εἶναι ἔνωσις δύο ἢ περισσότερων συνυποχρεουμένων νὰ συνεισφέρῃ ἕκαστος ἀντικείμενόν τι ἐπὶ σκοπῷ νὰ διανέμωσι μεταξὺ τῶν τὴν ὠφέλειαν, ἥτις ἐκ τῆς χρήσεως τῶν κατατεθέντων δύναται νὰ προκύψῃ.

Ὅταν θελήσῃ τις νὰ ἐξερευνήσῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν πράξεων καὶ ἐπιχειρήσεων, τὰς ὁποίας τὸ ἐμπόριον κατὰ πᾶσαν στιγμὴν ἐνεργεῖ, ὅταν λάβῃ ὑπόψιν τὰ ποικίλα ζητήματα τῆς παραγωγῆς καὶ καταναλώσεως τῶν προϊόντων, τῆς κυκλοφορίας καὶ συναλλαγῆς τῶν νομισμάτων καὶ τὰ παντοδαπὰ μέσα, τὰ ὁποῖα ὁ ἔμπορος θέτει εἰς ἐνέργειαν πρὸς ἐπιτυχίαν τῶν ἐπιχειρήσεών του, ἐννοεῖ εὐκόλως ὅτι ἤθελεν εἶσθαι ἀδύνατον εἰς τὸ ἐμπόριον νὰ ἐκπληρώσῃ τὸν προορισμὸν του ἄνευ τῆς ἐνώσεως εἰς ἓν τῶν ἀτομικῶν προσπαθειῶν καὶ δυνάμεων, ἥτοι ἄνευ τῆς ἑταιρίας.

Ἡ πρώτη βᾶσις εἰς τὴν σύστασιν τῆς ἑταιρίας πρέπει νὰ ᾔῃαι ἡ διακιοσύνη, στηριζομένη εἰς τὴν εὐθύτητα καὶ τὴν καλὴν πίστιν· ἄνευ αὐτῶν δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἐμπορικὴ ἑταιρία. Οἱ ἀποφασίζοντες

(1) Ἰδε τὰ ἀρθρ. 18 καὶ ἐπόμενα τοῦ Ἐμπορ. Νόμου τῆς Ἑλλάδος.

νὰ ἐνωθῶσιν εἰς ἑταιρικὸν δεσμὸν δὲν πρέπει νὰ λησμονῶσιν ὅτι ἄνευ τῆς κοινῆς ὑπολήψεως δὲν δύναται νὰ προαχθῇ οὐδεμία ἐμπορικὴ ἐπιχείρησις· ὅλοι οἱ συνεταῖροι πρέπει νὰ ἐμπνέωνται ἀπὸ τὰ αὐτὰ αἰσθήματα, διότι δὲν εἶναι ἀλληλέγγυοι μόνον ὡς πρὸς τὰ ὕλικά συμφέροντα τῆς ἑταιρίας των, ἀλλὰ καὶ ὡς πρὸς τὴν ἠθικότητα αὐτῆς, τὰ δὲ ἐκ τῆς ἠθικῆς ὑπολήψεως πηγάζοντα συμφέροντα εἶναι ἀνεκτίμητα. Εἰς πᾶσαν ἑταιρίαν ὁ συνεταῖρος δὲν καταβάλλει μόνον τὸ χρηματικὸν κεφάλαιόν του ἢ τὴν ἐργασίαν του, καταθέτει πρὸ πάντων τὴν εὐσυνειδησίαν του, τὴν ἀτομικὴν του ὑπόληψιν· ἡ ἰδέα αὕτη πρέπει νὰ προεδρεύῃ πάντοτε εἰς τὸν σχηματισμὸν τῆς ἑταιρίας, καὶ εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν συνεταίρων· οὕτω μόνον ἡ ἑταιρία, διὰ τοῦ ἀτομικοῦ χαρακτῆρος τῶν συνεταίρων της, θέλει ἀποκτήσῃ τὴν κοινὴν ὑπόληψιν, ἐξ ἧς πηγάζει κατὰ μέγα μέρος ἡ ἐμπορικὴ πίστις, ἄνευ τῆς ὁποίας οὐδεμία σχεδὸν ἐμπορικὴ πράξις δύναται νὰ ἐκτελεσθῇ.

§. 62. *Ἑταιρικὸν Συμβόλαιον*.—Πᾶσα σύστασις ἑταιρίας προϋποθέτει συμβόλαιον, προσδιορίζον τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις ἐκάστου συνεταίρου· τὸ ἑταιρικὸν συμβόλαιον πρέπει προσέτι νὰ περιέχῃ 1) τὴν ἐποχὴν τῆς ἐνάρξεως τῆς ἑταιρίας, καὶ 2) τὴν διάρκειαν καὶ τὸ ἀντικείμενον αὐτῆς.

§. 63. *Εἶδη τῶν ἐμπορικῶν ἑταιριῶν*. Κατὰ τὸν Ἐμπορικὸν Νόμον τεσσάρων εἰδῶν ἑταιρίαι ἐμπορικαὶ δύνανται νὰ συστηθῶσι· τὰ τέσσαρα δὲ ταῦτα εἶδη θαυμασιῶς συναρμολογοῦνται μὲ τὰς ἀνάγκας τοῦ Ἐμπορίου καὶ τῆς Βιομηχανίας.

Προκειμένου περὶ ἐκτεταμένων ἐπιχειρήσεων, πρὸς ἐπιτυχίαν τῶν ὁποίων ἀπαιτοῦνται μεγάλα κεφάλαια, καὶ ἐπομένως πολλοὶ μέτοχοι, συσταίνεται ἡ *Ἀνώνυμος ἑταιρία*, εἰς τὴν ὁποίαν πᾶς μέτοχος δὲν ἐνέχεται εἰμὴ μέχρι τῆς συνδρομῆς τοῦ ποσοῦ τῆς μερίδος του.

Προκειμένου περὶ ἐπιχειρήσεων ὀλιγώτερον ἐκτεταμένων, δυναμένων νὰ ἐνεργηθῶσι διὰ μετρίων κεφαλαίων, συσταίνεται τότε ἡ *Ἐτερορρόρυνθος ἑταιρία*, εἰς τὴν ὁποίαν οἱ κεφαλαιοῦχοι ἐκλέγουσιν τὸν διευθυντὴν τῆς ἑταιρίας, καὶ τῷ παραδίδουν τὰ ἀναγκαῖα κεφάλαια πρὸς ἐνέργειαν τῶν ἑταιρικῶν ἐπιχειρήσεων.

Ἐὰν οἱ κεφαλαιοῦχοι δύνανται μόνοι των καὶ διὰ τῶν κεφαλαίων των νὰ ἐνεργήσωσι τὰς ἐμπορικὰς των ἐπιχειρήσεις, συσταίνουσι τὴν *Ὁμόρρυθμον ἑταιρίαν*.

Περιστάσεις τινές δύνανται νὰ ὑπαγορεύσωσι τὴν προσωρινὴν ἔνωσιν δύο ἢ περισσοτέρων πρὸς ἐπιχείρησιν ῥητῆς τινὸς ἐμπορικῆς πράξεως· συσταίνεται τότε ἡ *Μετοχικὴ* λεγομένη *ἐταιρία*.

§. 64. *Καθήκοντα τῶν Συνεταίρων*.—Τριῶν εἰδῶν ὑποχρεώσεις ἔχουν κυρίως οἱ συνεταῖροι, 1) ὑποχρεώσεις πρὸς τὴν κοινωνίαν, 2) πρὸς τοὺς τρίτους, καὶ 3) πρὸς τοὺς συνεταίρους.

1) Τὸ κυριώτερον καθήκον πάσης ἐταιρίας εἶναι ὥστε τὸ ἀντικείμενόν της νὰ ᾔναι θεμιτὸν κατὰ τε τοὺς Νόμους καὶ τὴν Ἠθικὴν οὕτω π. χ. ἐταιρία συσταينوμένη πρὸς ἐνέργειαν λαθρεμποριῶν, τυχηρῶν παιγνηδίων, σωματεμπορίας, τοκογλυφίας, θέλει εἶσθαι ἄκυρος.

2) Αἱ πρὸς τοὺς τρίτους ὑποχρεώσεις τῆς ἐταιρίας ἀφορῶσι τὴν ἀκρίβειαν περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεών της, καὶ τὴν εὐκρίνειάν της ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως.

3) Ὁ συνεταῖρος εἶναι ὑπόχρεως νὰ ἐκπληροῖ τὰς ὁποίας ἀπέναντι τῶν λοιπῶν συνεταίρων του ἀνεδέχθη ὑποχρεώσεις, καὶ νὰ καταθέσῃ εἰς τὴν ἐταιρίαν, ἐντὸς τῆς παρὰ τοῦ ἐταιρικοῦ συμβολαίου ὀρισθείσης προθεσμίας τὸ ὑποσχεθὲν παρ' αὐτοῦ κεφάλαιον· ἂν ἀρνηθῇ τὴν κατάθεσιν ταύτην, ὑποτίθεται ὅτι δὲν θέλει νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν ἐταιρίαν, καὶ ἔχουν τὸ δικαίωμα οἱ λοιποὶ συνεταῖροι νὰ τὸν ἀποβάλωσιν.

Ἡ ἐταιρία, οὕσα ἐταιρικὴ ὁμὰς καὶ ἀποτελοῦσα ἡθικὸν πρόσωπον, πρέπει νὰ ἔχῃ ἰδίαν *ἐπωνυμίαν*, ἣτις προσδιορίζεται κατὰ τὴν θέλησιν τῶν συνεταίρων.

Ἐὰν τὸ ἐταιρικὸν συμβόλαιον δὲν περιέχῃ ἰδιαιτέρας συμφωνίας, ὁ λογαριασμὸς τῶν κερδῶν καὶ ζημιῶν πρέπει νὰ γίνηται κατ' ἔτος. *Κέρδος* εἶναι ὅ,τι μένει μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν κεφαλαίων τῆς ἐταιρίας, τῶν ἐξόδων τῆς διαχειρίσεως καὶ διοικήσεως αὐτῆς, καὶ τῶν χρεῶν αὐτῆς. *Ζημία* δὲ ἀπ' ἐναντίας εἶναι ἡ ἐλάττωσις τῶν κεφαλαίων μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν ὅλων τῶν ὑποχρεώσεων τῆς ἐταιρίας. Ἡ διανομὴ τῶν κερδῶν γίνεται κατὰ τὰς συμφωνίας τοῦ συμβολαίου, ἐν ἐλλείψει δὲ ῥητῆς περὶ τούτου συμφωνίας, τὰ κέρδη διανεμόνται ἀναλόγως τῶν κεφαλαίων ἐκάστου· ἂν δὲ ὑπάρχωσι καὶ συνεταῖροι ἄνευ κεφαλαίων, οὗτοι λαμβάνουν ποσὸν ἐκ τῶν κερδῶν ἴσον μὲ τὸ ληφθὲν παρὰ τοῦ συνεταίρου, τοῦ καταθέσαντος τὸ μικρότερον κεφάλαιον εἰς τὴν ἐταιρίαν.

§. 65. *Ὁμόρρυθμος ἐταιρία*.—Ἡ ἐταιρία αὕτη εἶναι ἡ συστα-

νομένη μεταξύ δύο ἢ καὶ πολλῶν, σκοπὸν ἐχόντων νὰ συνεμπορεύωνται ὑπὸ ἐπωνυμίας εταιρικῆς. Μόνον τὰ ὀνόματα τῶν συνεταίρων δύνανται νὰ συστήσωσι τὴν εταιρικὴν ἐπωνυμίαν.

Οἱ ὁμοῤῥυθμοὶ συνεταῖροι, οἱ ἀναφερόμενοι εἰς τὸ καταστατικὸν τῆς εταιρίας ἔγγραφον, ὑπόκεινται ἀλληλεγγύως εἰς ὅλας τὰς ὑποχρεώσεις τῆς εταιρίας, ἂν καὶ ὑπογεγραμμένως παρ' ἑνὸς μόνου τῶν συνεταίρων ὑπὸ τὴν εταιρικὴν ὅμως ἐπωνυμίαν.

Ἡ ἀλληλεγγυότης αὕτη τῶν ὁμοῤῥυθμῶν συνεταίρων δίδει εἰς ἕκαστον αὐτῶν τὸ δικαίωμα νὰ λαμβάνῃ μέρος εἰς τὴν διαχείρισιν τῆς εταιρίας, δύνανται ὅμως διὰ κοινῆς θελήσεως ν' ἀναθέσωσιν εἰς ἕνα ἐξ αὐτῶν ἢ καὶ περισσοτέρους τὴν διαχείρισιν τῆς εταιρίας.

Ὁ συνεταῖρος, ὁ ἐπιφορτισμένος τὴν διεύθυνσιν τῆς εταιρίας, δύναται καὶ ἐναντιουμένων τῶν λοιπῶν συνεταίρων νὰ ἐνεργήσῃ ὅλας τὰς πράξεις τὰς ἀφορώσας τὴν διοίκησιν τῆς εταιρίας, ἀρκεῖ μόνον νὰ γίνωνται ἐν καλῇ πίστει καὶ ἄνευ δόλου. Ἡ διεύθυνσις δὲ αὕτη δὲν δύναται νὰ τῷ ἀφαιρεθῇ ἄνευ νομίμου λόγου, ἐνόσω διαρκεῖ ἡ εταιρία. Ἐὰν δὲ ἡ διεύθυνσις τῷ ἀντεθῇ διὰ πράξεως μεταγενεστέρας τοῦ εταιρικοῦ συμβολαίου, τότε ὡς ἀπλὴ ἐντολὴ ἐκ μέρους τῶν λοιπῶν συνεταίρων δύναται πάλιν παρ' αὐτῶν ν' ἀνακληθῇ.

Ἐὰν πολλοὶ συνεταῖροι ᾔηται ἐπιφορτισμένοι τὴν διεύθυνσιν καὶ διοίκησιν τῆς εταιρίας, χωρὶς νὰ ᾔηται αἱ ἐργασίαι τῶν διακεκριμένων, καὶ ἄνευ ρητῆς ἀπαγορεύσεως τοῦ νὰ μὴ δύναται νὰ ἐνεργῇ ὁ εἷς ἄνευ τοῦ ἄλλου, ἕκαστος τῶν διευθυντῶν συνεταίρων δύναται νὰ ἐνεργήσῃ χωριστὰ ὅλας τὰς πράξεις τῆς διοικήσεως τῆς εταιρίας.

Ἐν ἐλλείψει ρητῶν συμφωνιῶν περὶ τοῦ τρόπου τῆς διοικήσεως τῆς εταιρίας, οἱ ἀκόλουθοι κανόνες κανονίζουν τὰ περὶ τούτου, 1) οἱ συνεταῖροι, ὑποτίθεται, ὅτι ἔδωκαν ἀμοιβαίως ὁ εἷς πρὸς τὸν ἄλλον τὸ δικαίωμα τῆς διοικήσεως, καὶ εἰς τὰς πράξεις ἐκάστου εἶναι ὑποκείμενοι ὅλοι, ἀλλὰ πᾶς συνεταῖρος ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀντισταθῇ εἰς τὴν ἐνέργειαν ἐπιχειρήσεως τινὸς πρὶν αὕτη ἐκτελεσθῇ, 2) πᾶς συνεταῖρος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ κάμνῃ χρῆσιν τῶν πραγμάτων τῆς εταιρίας, ἀρκεῖ νὰ τὰ μεταχειρίζηται κατὰ τὸν προσδιωρισμένον σκοπὸν τῶν, 3) δύναται ἕκαστος νὰ ὑποχρεώσῃ τοὺς λοιποὺς συνεταίρους νὰ συνεισφέρωσιν ἀναλόγως εἰς τὰ ἔξοδα τῆς διοικήσεως τῆς εταιρίας, 4) ὁ συνεταῖρος δὲν δύναται ν' ἀνακαινίξῃ τὰ εἰς τὴν εται-

ρίαν ἀνήκοντα ἀκίνητα κτήματα, ἄνευ τῆς συναίνεσεως ὅλων τῶν συνεταίρων.

Ὁ συνεταῖρος, ὁ μὴ διευθυντῆς, δὲν δύναται νὰ ὑποχρεώσῃ διὰ τῶν πράξεών του οὔτε τὰ ἀκίνητα, οὔτε τὰ κινητὰ κτήματα τῆς ἐταιρίας.

Πᾶς συνεταῖρος δύναται, καὶ ἄνευ τῆς συναίνεσεως τῶν λοιπῶν συνεταίρων, νὰ προσλάβῃ ἄλλον τινα ὡς συνεταῖρόν του εἰς τὴν μερίδα, τὴν ὁποίαν αὐτὸς ἔχει εἰς τὴν ἐταιρίαν· ἀλλὰ δὲν δύναται, καὶ διευθυντῆς ἂν ἦναι τῆς ἐταιρίας, νὰ προσλάβῃ νέον συνεταῖρον εἰς ὁλόκληρον τὴν ἐταιρίαν ἄνευ τῆς συναίνεσεως ὅλων.

Πᾶς συνεταῖρος δύναται νὰ ὑποχρεώσῃ τὸν διευθυντὴν τῆς ἐταιρίας κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν καὶ ἐποχὴν νὰ τῷ παρουσιάσῃ τὰ ἐμπορικά του βιβλία καὶ νὰ τῷ δόσῃ λόγον τῶν πράξεών του.

Ὅστις τῶν συνεταίρων ἄνευ νομίμου λόγου παραιτεῖται τῆς ἐταιρίας πρὸ τῆς ἐκπνεύσεως τῆς προθεσμίας τῆς εἶναι ὑπόχρεως πρὸς τοὺς λοιποὺς συνεταίρους δι' ὅλας τὰς ζημίας, τὰς ὁποίας ἡ παραίτησις του δύναται νὰ τοῖς προξενήσῃ· δὲν δύναται δὲ νὰ καταναγκασθῇ νὰ διαμεῖνῃ συνεταῖρος. Ἄν δὲ ὁ λόγος τῆς παραιτήσεώς του ἦναι νόμιμος, δὲν ὑπόκειται εἰς καμμίαν ἀποζημίωσιν, ἀλλὰ μέχρι τῆς στιγμῆς τῆς παραιτήσεώς του ἐνέχεται εἰς τὰ χρέη τῆς ἐταιρίας καὶ εἰς τὰ γινόμενα κέρδη.

Διάλυσις τῆς ἐταιρίας γίνεται, 1) διὰ τῆς παρελεύσεως τοῦ συμφωνηθέντος χρόνου τῆς διαρκείας αὐτῆς, 2) διὰ τῆς ἀπωλείας τοῦ κεφαλαίου τῆς ἐταιρίας, 3) διὰ τοῦ φυσικοῦ ἢ πολιτικοῦ θανάτου τινὸς τῶν συνεταίρων, 4) διὰ τῆς κοινῆς θελήσεως. Ὁ θάνατος ἑνὸς τῶν συνεταίρων ἐπιφέρει τὴν διάλυσιν τῆς ἐταιρίας, ἂν δὲν συνεφωνήθῃ τὸ ἐναντίον εἰς τὸ ἐταιρικὸν συμβόλαιον.

Κατὰ τὴν διάλυσιν τῆς ἐταιρίας διορίζεται ἐκκαθαριστής, ὅστις φροντίζει τὴν σύναξιν τῶν δανείων τῆς ἐταιρίας καὶ τὴν πληρωμὴν τῶν χρεῶν αὐτῆς.

§. 66. Ἐτερόρρυθμος ἐταιρία εἶναι ἡ συστανομένη μεταξὺ ἑνὸς ἢ πολλῶν συνεταίρων ἀλληλεγγύων καὶ ὑπευθύνων ἅφ' ἑνός, καὶ ἑνὸς ἢ πολλῶν συνεταίρων ἀπλῶν χρηματοδοτῶν ἅφ' ἑτέρου, οἱ ὁποῖοι ὀνομάζονται ἐτερόρρυθμοι συνεταῖροι. Ἡ ἐταιρία αὕτη διευθύνεται ὑπὸ ἐταιρικὴν ἐπωνυμίαν φέρουσαν κατ' ἀνάγκην τὸ ὄνομα ἑνὸς ἢ καὶ

πολλῶν ἐκ τῶν ἀλληλεγγύως ὑπευθύνων συνεταίρων, οὐδέποτε δὲ τὸ ὄνομα τινὸς τῶν ἑτεροῤῥύθμων συνεταίρων.

Ὅταν ὑπάρχωσι πολλοὶ συνεταῖροι ἀλληλέγγυοι καὶ ὀνομαστὶ ἀναφερόμενοι εἰς τὸ καταστατικὸν τῆς ἐταιρίας ἔγγραφον, εἴτε ὅλοι ὁμοῦ διευθύνουν τὴν ἐταιρίαν, εἴτε εἷς, ἢ τινὲς ἐξ αὐτῶν δι' ὅλους. Ἡ ἐταιρία εἶναι συγχρόνως ὁμοῤῥύθμος ὡς πρὸς αὐτοὺς, καὶ ἑτεροῤῥύθμος ὡς πρὸς τοὺς ἀπλῶς χρηματοδότας.

Ὁ ἑτεροῤῥύθμος συνεταῖρος δὲν ὑπόκειται εἰς ζημίας εἰμὴ καθ' ὅσον αὐταὶ δὲν ὑπερβαίνουν τὸ ποσὸν τῶν χρημάτων, τὰ ὁποῖα κατέθεσεν ἢ ὥφειλε νὰ καταθέσῃ εἰς τὴν ἐταιρίαν, δὲν δύναται δὲ νὰ κάμῃ καμμίαν πράξιν διαχειρίσεως, ἢ νὰ ἐργασθῇ εἰς ὑποθέσεις τῆς ἐταιρίας οὐδὲ κατ' ἐπιτροπὴν. Ὁ ἑτεροῤῥύθμος συνεταῖρος, ὅστις ὅπως δὴποτε ἐπεμβῇ εἰς τὴν διαχείρισιν τῆς ἐταιρίας, ὑπόκειται ἀλληλεγγύως μετὰ τῶν ὁμοῤῥύθμων συνεταίρων εἰς ὅλα τὰ χρῆα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις τῆς ἐταιρίας.

Ἐκ τούτου ὅμως δὲν ἔπεται ὅτι ὁ χρηματοδότης συνεταῖρος δὲν δύναται οὔτε νὰ ἐπιτηρήσῃ τὰς πράξεις τῆς ἐταιρίας, ἀπ' ἐναντίας μάλιστα εἰς ὅλα τὰ σπουδαῖα ἀντικείμενα αὐτῆς πρέπει ν' ἀκολουθῆται ἡ γνώμη τοῦ καὶ ἡ ἀπόφασίς του.

Εἶναι ἄπειρα τὰ πλεονεκτήματα, τὰ προσγινόμενα εἰς τὸ ἐμπόριον διὰ τῶν ἑτεροῤῥύθμων τούτων ἐταιριῶν, αἵτινες εἶναι, διὰ νὰ εἰπωμεν οὕτως, ἐταιρίαι τῶν κεφαλαίων καὶ τῆς φιλοπονίας· διὰ τῆς ἐταιρίας ταύτης ἀποκαθίσταται εὐκολος ἡ ἐκτέλεσις μεγάλων ἐπιχειρήσεων, ἄπειρα δὲ κεφάλαια εἰσάγονται δι' αὐτῆς εἰς τὸ ἐμπόριον. Ὅλων τῶν μεγάλων ἔργων αἱ ἐπιχειρήσεις κατὰ τοὺς τελευταίους αἰῶνας διὰ τῶν ἑτεροῤῥύθμων ἐταιριῶν ἐνηργήθησαν.

§. 67. *Ἀνώνυμος ἐταιρία* εἶναι κυρίως ἡ ἔνωσις τῶν ἀναγκαίων κεφαλαίων πρὸς πραγματοποιήσιν καὶ ἐνέργειαν προσδιωρισμένης τινὸς ἐπιχειρήσεως. Ὁ νόμος δὲν δίδει τὸν ὅρισμόν τῆς ἐταιρίας ταύτης, ἥτις λαμβάνει τὴν ἐπωνυμίαν της ἐκ τοῦ εἵδους τῆς ἐπιχειρήσεως αὐτῆς, καὶ οὐχὶ ἐκ τῶν ὀνομάτων τῶν συνεταίρων, οἵτινες θεωροῦνται ὡς ἀπλοὶ χρηματοδόται.

Διοικεῖται ἀπὸ προσωρινοὺς μετακλητοὺς ἐπιτρόπους, συνεταίρους ἢ μὴ συνεταίρους, ἐμμίσθους ἢ ἀμίσθους, τὸ δὲ καταστατικὸν τῆς

εταιρίας ἔγγραφόν προσδιορίζει τὸν τρόπον τῆς ἐκλογῆς αὐτῶν καὶ τὰ καθήκοντά των.

Οἱ διοικηταὶ εἶναι ὑπόχρεοι μόνον περὶ τῆς ἐκπληρώσεως τῆς δοθείσης εἰς αὐτοὺς ἐντολῆς, δὲν ὑποβάλλονται δὲ ὡς ἐκ τῆς διοικήσεως των εἰς καμμίαν προσωπικὴν ἢ ἀλληλέγγυον ἐνοχλὴν ὡς πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις τῆς εταιρίας.

Οἱ συνεταῖροι δὲν ὑπόκεινται ὡσαύτως εἰς ζημίαις, εἰμὴ καθ' ὅσον αὐταὶ δὲν ὑπερβαίνουν τὸ ποσὸν τῆς εἰς τὴν εταιρίαν μετοχῆς των.

Τὸ κεφάλαιον τῆς Ἀνωνύμου Εἰταιρίας διαιρεῖται εἰς μερίδας ἢ εἰς κλάσματα μερίδος ἰσότημα.

Αἱ μερίδες αὐταὶ δύνανται νὰ κατασταθῶσι δι' ἀνωνύμων ἀποδεικτικῶν εἰς τοιαύτην περίπτωσιν ἢ παραχώρησις αὐτῶν γίνεται διὰ τῆς παραδόσεως τοῦ ἀποδεικτικοῦ.

Ἡ κυριότης τῶν μερίδων δύναται ὡσαύτως νὰ κατασταθῇ δι' ἔγγραφῆς εἰς τὰ βιβλία τῆς εταιρίας. Εἰς τοιαύτην περίπτωσιν ἢ παραχώρησις γίνεται διὰ δηλοποιήσεως ἐγγραφομένης εἰς τὰ βιβλία καὶ ὑπογραφομένης ἀπὸ τὸν παραχωροῦντα ἢ τὸν πληρεξούσιόν του.

Πρὸς σύστασιν Ἀνωνύμου Εἰταιρίας, κατὰ τὸν Γαλλικὸν καὶ Ἑλληνικὸν ἐμπορικὸν Νόμον, ἀπαιτεῖται ἄδεια τῆς Κυβερνήσεως.

Εἶναι ἄπειρος ὁ ἀριθμὸς τῶν καθημέραν εἰς τὴν Εὐρώπην συστανομένων ἀνωνύμων εταιριῶν δι' αὐτῶν πραγματοποιοῦνται αἱ μεγαλύτεραι κοινωνικαὶ ἐπιχειρήσεις· πρώτη βάσις αὐτῶν εἶναι ἡ καλὴ πίστις καὶ ἡ προσωπικὴ ὑπόληψις τῶν ἀρχηγῶν καὶ διευθυντῶν μόνον εἰς τὸ Βέλγιον εἰς διάστημα πέντε ἐτῶν ἐσυστήθησαν 118 ἀνώνυμοι ἐταιρίαι, τῶν ὁποίων τὰ κεφάλαια ἀνέβαινον εἰς 390 ἑκατομμύρια φράγκων. Ἀντικείμενα τῶν εταιριῶν τούτων εἶναι αἱ χρηματικαὶ Τράπεζαι, αἱ ἀσφάλειαι θαλασσιῶν κινδύνων, ἐμπρησμοῦ, χαλάξης, ζωῆς, ἡ καλλιέργεια ἀνθρακορυχείων, λινοῦ, βαμβακίου, μετάξης, οἱ σιδηροὶ δρόμοι, τὰ ὑδουργεῖα, τὰ ζαχαροποιεῖα, ἡ θαλασσοπλοΐα, ὁ φωτισμὸς πόλεων καὶ πλήθος ἄλλων ἐπιχειρήσεων.

§. 68. Μετοχικὴ εταιρία εἶναι ἡ ἔνωσις δύο ἢ περισσοτέρων σκοπὸν ἔχουσα μίαν ἢ περισσοτέρας ἐπιχειρήσεις ἐμπορικὰς. Τὰ ἀντικείμενα τῶν εταιριῶν αὐτῶν, ὁ σχηματισμὸς των, ἡ ἀναλογία τῶν μετοχῶν, καὶ αἱ λοιπαὶ συνθῆκαι κανονίζονται ἀπὸ τὰς μεταξὺ τῶν συνεταίρων συμφωνίας.

§. 69. Πῶς ἀποδεικνύονται τὰ διάφορα εἶδη τῶν ἐταιριῶν, καὶ δημοσίευσιν τῶν καταστατικῶν, τῆς ἐξακολουθήσεως, διαλύσεως καὶ ἄλλων τροπολογιῶν τῆς ἐταιρίας.—Αἱ ὁμόρρυθμοι καὶ ἑτερόρρυθμοι ἐταιρίαι πρέπει νὰ συσταίνωνται καὶ ἀποδεικνύονται δι' ἐγγράφων δημοσίων ἢ ἰδιογράφων, τούτων δὲ τῶν ἰδιογράφων πρέπει νὰ γίνωνται τόσα πρωτότυπα, ὅσοι εἶναι οἱ συνεταῖροι, καὶ εἰς ἕκαστον πρωτότυπον νὰ ἀναφέρεται ὅτι ἐξεδόθησαν ἰσάριθμα μὲ τοὺς συνεταίρους πρωτότυπα. Αἱ ἀνώνυμοι ἐταιρίαι πρέπει νὰ συσταίνωνται καὶ ἀποδεικνύονται μόνον διὰ δημοσίων ἐγγράφων. Αἱ δὲ μετοχικαὶ ἐταιρίαι δύνανται ν' ἀποδειχθῶσι καὶ διὰ τῶν ἐμπορικῶν βιβλίων, διὰ τῆς ἀλληλογραφίας, καὶ διὰ μαρτύρων ἂν ἐγκρίνῃ τὸ Δικαστήριον.

Ὁ Νόμος ἀπαιτεῖ ἐπὶ ποινῇ ἀκυρώσεως καὶ τὴν καταχώρησιν καὶ δημοσίευσιν εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ Ἐμποροδικείου τῆς περιλήψεως τῶν Καταστατικῶν ἐγγράφων τῶν ὁμόρρυθμων καὶ ἑτερόρρυθμων ἐταιριῶν. Ἡ περίληψις αὕτη πρέπει νὰ ᾖ ὑπογεγραμμένη παρ' ὅλων τῶν ὁμόρρυθμων συνεταίρων, οὐχὶ δὲ καὶ τῶν χρηματοδοτῶν, ἐὰν τὸ καταστατικὸν ᾖ ἰδιωτικόν, καὶ παρὰ τοῦ Συμβολαιογράφου, ἂν ᾖ δημοσίον. Πρέπει δὲ νὰ περιέχῃ 1) τὰ ὀνόματα, ἐπώνυμα, ἰδιότητα καὶ διαμονὴν τῶν συνεταίρων, οὐχὶ ὅμως καὶ τῶν ἑτερόρρυθμων χρηματοδοτῶν, 2) τὴν ἐμπορικὴν ἐπωνυμίαν, 3) τοὺς διευθυντάς καὶ ὑπογράφοντας ἐν ὀνόματι τῆς ἐταιρίας, 4) τὰ παρὰ τῶν ἑτερόρρυθμων καταβληθέντα ἢ καταβληθησόμενα καὶ 5) τὴν ἐποχὴν τῆς ἐνάρξεως καὶ παύσεως τῆς ἐταιρίας.

Τὸ ἐπικυροῦν τὴν σύστασιν τῶν ἀνώνυμων ἐταιριῶν Β. Διάταγμα πρέπει νὰ δημοσιεύηται ὁμοῦ μὲ τὸ καταστατικὸν τῶν ἐταιριῶν αὐτῶν.

Μάρτυρες δὲν εἶναι δεκτοὶ πρὸς ἀπόδειξιν ὅρων ἀντιβαινόντων εἰς τὸ Καταστατικὸν ἐγγράφον τῆς ἐταιρίας ἢ μὴ περιεχομένων ἐν αὐτῷ.

Ἐὰν πρόκηται νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ ἐταιρία μετὰ τὴν προθεσμίαν τῆς, πρέπει νὰ γίνηται περὶ τούτου δήλωσις ὑπὸ τῶν συνεταίρων, ἥτις πρέπει νὰ δημοσιεύηται ὡς ἀνωτέρω ἐρρέθη περὶ τῆς περιλήψεως τοῦ Καταστατικοῦ.

Κατὰ τὸν αὐτὸν ἐπίσης τρόπον πρέπει νὰ δημοσιεύωνται τὰ ἐγγράφα περὶ τῆς πρὸ τῆς προθεσμίας διαλύσεως τῆς ἐταιρίας, καὶ

πᾶσα ἀλλαγὴ ἢ παραίτησις συνεταίρων, πᾶσα νέα συμφωνία, καὶ πᾶσα μεταβολὴ τῆς ἐπωνυμίας.

§. 70. *Άγωγαὶ μεταξὺ συνεταίρων καὶ τρίτων δανειστῶν τῆς εταιρίας* — Πᾶσα διαφορὰ μεταξὺ συνεταίρων πηγάζουσα ἀπὸ τὴν εταιρίαν κρίνεται ἀπὸ διαιτητὰς κατὰ τὸν Γαλ. ἐμπορικὸν Νόμον, κατὰ δὲ τὸν Ἑλληνικὸν κρίνεται ἀπὸ διαιτητὰς ἐὰν τὸ ζητήσῃ ὁ ἐνάγων. Ἐχει δὲ 30 ἐτῶν προθεσμίαν ὁ συνεταῖρος νὰ ἐνάξῃ τὸν συνεταῖρόν του, καὶ μόνον μετὰ τὴν παρέλευσιν τῶν 30 ἐτῶν χάνει πᾶσαν κατὰ τοῦ συνεταίρου του ἀγωγὴν.

Οἱ τρίτοι δανεῖσται τῆς εταιρίας, ἐὰν ἀφήσωσι νὰ παρέλθωσι πέντε ἔτη ἀφ' ἧς ἔληξεν ἡ προθεσμία τῆς εταιρίας, (ἐὰν τὸ Καταστατικὸν ἐδημοσιεύθῃ κατὰ τὰ εἰρημένα εἰς τὸν §. 69) ἢ ἀπὸ τῆς διαλύσεως τῆς εταιρίας, (ἐὰν ἡ περὶ τῆς διαλύσεως δῆλωσις ἐδημοσιεύθῃ ὡς ἀνωτέρω ἐρρέθη) δὲν δύνανται πλέον νὰ ἐνάξωσι συνεταῖρον τινὰ μὴ ὄντα διωρισμένον ἐκκαθαριστήν.

Β'. ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΩΝ (4).

§. 71. *Τί ἐστὶ παραγγελία—Πῶς δίδεται—Πῶς συμπληροῦται—Εἶδη αὐτῆς—Καθήκοντα καὶ δικαιώματα τοῦ παραγγελέως καὶ τοῦ παραγγελιοδόχου—Προμήθεια—Παραγγελία εἶναι ἡ πρᾶξις διὰ τῆς ὁποίας εἰς ἔμπορος ἐπιφορτίζει ἄλλον ἔμπορον νὰ ἐνεργήσῃ πρᾶξιν τινὰ διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἢ ἐπ' ὀνόματί του, κατὰ τοὺς ὅρους καὶ συμφωνίας, τὰς ὁποίας τῷ διαγράφει, καὶ τὰς ὁποίας ὁ δεχόμενος τὴν παραγγελίαν εἶναι ὑπόχρεως ν' ἀκολουθήσῃ κατ' ἀκρίβειαν ὑπὸ εὐθύνην του.*

Ὁ τρόπος, διὰ τοῦ ὁποίου δίδεται ἡ παραγγελία, δὲν υποβάλλεται εἰς ἰδιαιτέραν τινὰ διατύπωσιν· δύναται νὰ γενῇ δι' ἐπισήμου ἐγγράφου, δι' ἰδιογράφου, δι' ἐπιστολῆς, καὶ προφορικῶς.

Ἡ παραγγελία συμπληροῦται καὶ τελειοποιεῖται διὰ τῆς ἀποδοχῆς τῆς παραγγελίας ἐκ μέρους τοῦ παραγγελιοδόχου. Ἡ ἀποδοχὴ δὲ αὕτη δύναται νὰ γενῇ ἢ ρητῶς ἢ καὶ σιωπηρῶς, ἥτοι νὰ προκύψῃ ἐκ τῆς ἐκτελέσεως τῆς παραγγελίας ὑπὸ τοῦ παραγγελιοδόχου.

Τὰ δικαιώματα καὶ αἱ ὑποχρεώσεις τοῦ παραγγελέως καὶ τοῦ πα-

(1) Ἴδε τὰ ἀρθ. 91 καὶ ἐπόμενα τοῦ Ἑμπ. Νόμου.

ραγγελιοδόχου κανονίζονται διὰ τῆς συμφωνίας τῶν μερῶν καὶ διὰ τῆς παραδεδεγμένης συνηθείας καὶ τοῦ Νόμου.

Ἡ παραγγελία εἶναι ἢ γενικὴ ἢ εἰδική. Εἰδικὴ εἶναι ὅταν περιορίζηται εἰς ῥητὴν πράξιν, π. χ. ἀγοράν, πώλησιν, ἐξαποστολὴν, σύναξιν, πληρωμὴν κτλ. μὲ προσδιορισμὸν ῥητοῦ ὅρου τιμῆς κλ. *Γενικὴ* δὲ ὅταν διὰ τῆς παραγγελίας μένῃ ἐλεύθερος ὁ παραγγελιοδόχος νὰ ἐνεργήσῃ τὴν πράξιν, περὶ ἧς πρόκειται, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ ἐπὶ τὸ συμφερότερον, χωρὶς νὰ περιορίζηται ὑπὸ ὅρων.

Ὁ παραγγελεὺς πρέπει πάντοτε νὰ προσδιορίζῃ τὸ ἀντικείμενον τῆς παραγγελίας τοῦ ὅσον εἶναι δυνατόν εὐκρινῶς καὶ ἀκριβῶς διὰ νὰ ἐκτελεσθῇ αὕτη κατὰ τὴν θέλησίν του· ἄλλως ὅλα τὰ σφάλματα, τὰ ὁποῖα ἤθελον προκύβει ἐκ τοῦ ἀσαφοῦς τῆς παραγγελίας, θέλουν εἶσθαι εἰς βάρος του, διότι ὁ παραγγελεὺς ἔχει τὴν εὐθύνην καὶ τὸ χρέος τῆς ἐκπληρώσεως ὅλων τῶν ὑποχρεώσεων, τὰς ὁποίας ὁ παραγγελιοδόχος κατὰ διαταγὴν τοῦ ἀνέλαβεν, ἀρκεῖ οὗτος νὰ ἐξετέλεσεν ἀκριβῶς καὶ μὲ καλὴν πίστιν τὴν παραγγελίαν του· ἀπ' ἐναντίας δὲ ὁ παραγγελεὺς δὲν ἐνέχεται παντάπασιν, καὶ δὲν ὑπόκειται εἰς κάμμίαν εὐθύνην ὡς πρὸς τὰς πράξεις τοῦ παραγγελιοδόχου, ὅσας οὗτος ἐναντίον τῆς παραγγελίας ἢ καθ' ὑπέροβασιν αὐτῆς ἐνήργησεν· ἀλλ' ἐὰν μετὰ ταῦτα ῥητῶς ἢ σιωπηρῶς ἀπεδέχθη καὶ ἐπεκύρωσε τὰς τοιαύτας πράξεις, ἀναλαμβάνει καὶ τὴν εὐθύνην αὐτῶν.

Ὁ παραγγελεὺς χρεωστεῖ νὰ προμηθεύῃ τὸν παραγγελιοδόχον μὲ τὰ ἀναγκαῖα χρήματα διὰ τὰς πληρωμὰς, τὰς ὁποίας μέλλει νὰ κάμῃ πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς παραγγελίας του, καὶ νὰ τῷ πληρώσῃ ἐν καιρῷ τὰ δικαιώματά του κατὰ τὴν μεταξὺ των συμφωνίαν, ἢ ἐν ἐλλείψει τοιαύτης συμφωνίας κατὰ τὴν παραδεδεγμένην συνήθειαν. Χρεωστεῖ προσέτι νὰ τῷ πληρώσῃ τόκον ἐφ' ὅσων προπληρωμῶν τυχὸν ἔκαμεν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς αὐτῶν μέχρι τῆς χορηγήσεως τῶν χρημάτων. Εἶναι εἰς βάρος τοῦ παραγγελέως ὡσαύτως ὅλαι αἱ ζημίαι, αἱ προερχόμεναι ἐκ τῆς ἐκπτώσεως τῆς τιμῆς τῶν ἀγορασθεισῶν ἢ πωληθεισῶν πραγματειῶν πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς παραγγελίας, καθὼς καὶ αἱ ζημίαι, αἱ προερχόμεναι ἀπὸ τὴν πτώχευσιν τυχὸν τοῦ ὀφειλέτου, εἰς τὸν ὁποῖον ἐπωλήθησαν αἱ πραγματεῖαι, ἐκτὸς ἂν ὑπάρχῃ περὶ τούτου ῥητὴ ἐξαιρετικὴ συμφωνία. Ὡσαύτως καὶ εἰς τὰς συναλλαγματικὰς καὶ ὀπισθογραφῆσεις αὐτῶν αἱ συνέπειαι τῆς ἀποδοχῆς

καὶ μὴ πληρωμῆς εἶναι εἰς βάρος τοῦ παραγγελέως κατὰ διαταγὴν τοῦ ὁποίου ἐξεδόθησαν ἢ ὀπισθεγράφησαν.

Ὁ παραγγελιοδόχος, ὅστις ἔκαμε προκαταβολὰς ἐπὶ πραγματειῶν, αἱ ὁποῖαι τῷ ἐστάλησαν ἀπὸ ἄλλην πόλιν διὰ νὰ πωληθῶσι διὰ λογαριασμὸν παραγγελέως τινὸς, ἔχει πρὸς ἀπόληψιν τῶν προκαταβολῶν του, τῶν τόκων καὶ ἐξόδων προνόμιον ἐπὶ τῆς τιμῆς τῶν πραγματειῶν, ἂν εὐρίσκωνται εἰς τὴν διάθεσίν του, εἰς τὰς ἀποθήκας του, ἢ εἰς δημόσιον ἀποθήκην, ἢ ἂν πρὶν εἰσέτι φθάσῃ δύναται ν' ἀποδείξῃ διὰ φορτωτικοῦ ἢ ἀγωγιαστηρίου ἐγγράφου τὴν πρὸς αὐτὸν γενομένην ἀποστολὴν των.

Ἐὰν αἱ πραγματεῖαι ἐπωλήθησαν καὶ παρεδόθησαν διὰ λογαριασμὸν τοῦ παραγγελέως, ὁ παραγγελιοδόχος ἀπολαμβάνει ἐκ τοῦ προϊόντος τῆς πωλήσεως τὸ κεφάλαιον τῶν προκαταβολῶν του, τὰ ἐξόδα καὶ τοὺς τόκους κατὰ προτίμησιν τῶν ἄλλων δανειστῶν τοῦ παραγγελέως.

Ἀπ' ἐναντίας καμμία προκαταβολὴ ἢ πληρωμὴ, γενομένη ἕνεκα πραγματειῶν παρακατατεθειμένων ἢ παραδεδομένων παρ' ἀνθρώπου διαμένοντος εἰς τὸν αὐτὸν ὅπου καὶ ὁ παραγγελιοδόχος τόπον, δὲν παρέχει προνόμιον εἰς τὸν παραγγελιοδόχον, ἂν δὲν συνεμορφώθῃ ῥητῶς μὲ τὰς περὶ ἐνεχύρου διατάξεις τοῦ Νόμου.

Ὁ παραγγελιοδόχος δεχόμενος τὴν παραγγελίαν χρεωστεῖ ν' ἀκολουθῇ ἀκριβῶς κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς τὰς ὁδηγίας καὶ διαταγὰς τοῦ παραγγελέως, διότι ἡ παραμικρὰ παράβασις αὐτῶν τὸν ἀποκαθιστᾷ ὑπεύθυνον διὰ πᾶσαν βλάβην ἢ ζημίαν προξενηθησομένην ὡς ἐκ τούτου εἰς τὸν παραγγελέα. Ὁ παραγγελιοδόχος, ἂν ἐγγυήθῃ εἰς τὸν παραγγελέα τὸ ἀξίόχρεον τῶν ἐπὶ πιστώσει ἀγορασάντων τὰς πραγματείας αὐτοῦ, εἶναι ὡσάύτως ὑπεύθυνος διὰ πᾶσαν ὡς ἐκ τῆς πτωχεύσεως αὐτῶν προξενηθησομένην ζημίαν.

Ἡ ἐγγύησις αὕτη γίνεται κατ' ἰδιαιτέραν συμφωνίαν τῶν μερῶν, λαμβάνει δὲ ὁ ἀναδεχόμενος τὴν ἐγγύησιν ταύτην παραγγελιοδόχος προμήθειαν ἐγγύης (del credere).

Οἱ παραγγελιοδόχοι εἰς τὰς μεγάλας ἐμπορικὰς πόλεις διαιροῦνται εἰς διαφόρους κλάσεις κατὰ τὸ εἶδος τῶν πράξεων, εἰς τὰς ὁποίας συνήθως ἀσχολοῦνται· ἡ διαίρεσις αὕτη ὡς πρὸς τὸ ἐμπόριον εἶναι πολλὰ ἐπωφελῆς, διότι δι' αὐτῆς σχηματίζονται εἰδικοί ἄνθρωποι διὰ

πᾶν εἶδος ἐμπορικῆς πράξεως, ἀποκτῶντες ἰδιαιτέραν πείραν καὶ ὑπόληψιν.

Κατὰ παραδεδεγμένην συνήθειαν, καὶ δυνάμει τοῦ προνομίου, τὸ ὁποῖον ἀπὸ τὸν Νόμον ἔχουν, οἱ παραγγελιοδόχοι κάμνουν πρὸς τὸν παραγγελέα προκαταβολὰς ἐπὶ τῶν ἀποστελλομένων πρὸς αὐτοὺςπραγματειῶν πρὸς πώλησιν· αἱ προκαταβολαὶ αὗται περιορίζονται συνήθως εἰς τὸ ἥμισυ ἢ τὰ δύο τρίτα τῆς ἀξίας τῶν πραγματειῶν· ἡ φρόνησις δὲ ἀπαιτεῖ νὰ γίνωνται αἱ προκαταβολαὶ αὗται μετὰ τὴν παραλαβὴν τοῦ φορτωτικοῦ καὶ τῆς περὶ ἀσφαλείας τῶν πραγματειῶν παραγγελίας, πρὸς ἀποφυγὴν ἐνδεχομένης τυχὸν ἀπάτης ἢ δικῶν εἰς περίστασιν πτωχεύσεως τοῦ παραγγελέως.

Ὁ παραγγελιοδόχος κάμνων τὰς προκαταβολὰς δύναται νὰ προσδιορίσῃ τὴν ἐποχὴν, ἐντὸς τῆς ὁποίας ὁ παραγγελεὺς χρεωστεῖ νὰ τῷ χορηγήσῃ τὸ ποσὸν αὐτῶν· ἂν ἡ προθεσμία αὕτη παρέλθῃ χωρὶς νὰ γενῇ ἡ χορήγησις τῶν χρημάτων, ἔχει τὸ δικαίωμα ὁ παραγγελιοδόχος νὰ πωλήσῃ τὰς εἰς χεῖράς του πραγματείας εἰς ὁποῖαν δήποτε τιμὴν εὕρῃ. Ἐὰν δὲ ᾖ περιωρισμένος εἰς τὴν πώλησιν αὐτῶν ἀπὸ τινα ὅρον, δύναται νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ δικαστηρίου τὴν πώλησιν τῶν πραγματειῶν.

Ὁ παραγγελεὺς ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀνακαλέσῃ τὴν παραγγελίαν πρὶν αὕτη ἐκτελεσθῇ. Ὁ παραγγελιοδόχος ὡσαύτως δύναται ν' ἀρνηθῇ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς παραγγελίας εἰδοποιῶν περὶ τούτου τὸν παραγγελέα.

Ἡ παραγγελία παύει αὐτοδικαίως διὰ τοῦ φυσικοῦ ἢ πολιτικοῦ θανάτου τοῦ παραγγελέως ἢ τοῦ παραγγελιοδόχου. Ἐὰν ὁ παραγγελιοδόχος ἀγνοῶν τὸν θάνατον ἢ τὰς ἄλλας αἰτίας, αἵτινες δύνανται νὰ ἐπιφέρωσι τὴν παῦσιν τῆς παραγγελίας, ἐκτελέσῃ αὐτήν, αἱ πράξεις του εἶναι ἔγκυροι καὶ ὑποχρεοῦν τοὺς κληρονόμους ἢ διαδόχους τῶν δικαιωμάτων τοῦ παραγγελέως.

Ἡ ἀμοιβή, ἡ διδομένη εἰς τὸν παραγγελιοδόχον διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς παραγγελίας, ὀνομάζεται προμήθεια· προσδιορίζεται δὲ τὸ ποσὸν αὐτῆς καὶ κανονίζεται τόσα τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῆς ποσότητος τῆς ἐκτελεσθείσης παραγγελίας κατὰ τὴν συνήθειαν ἐκάστης ἐμπορικῆς ἀγορᾶς. Εἰς τὰς περισσοτέρας ἐμπορικὰς πόλεις ἡ προμήθεια διὰ τὴν

ἀγοράν ἢ πώλησινπραγματειῶν προσδιορίζεται εἰς 2 τοῖς 0/0 καὶ εἰς τινὰς εἰς 1 1/2 τοῖς 0/0. (1)

§. 72. Ἐμπορικὸς ἐπιστάτης (Commis) εἶναι ἄνθρωπος τῆς ἐμπιστοσύνης ἐμπόρου, ἐπιφορτιζόμενος εἰς τὸν αὐτὸν τρόπον, ὅπου καὶ ὁ ἔμπορος διαμένει, τὴν ἐνέργειαν ἰδιαίτερου τινὸς κλάδου τοῦ ἐμπορίου του, τὴν παραλαβὴν τῶν πραγματειῶν, π. χ. τὴν λιανικὴν πώλησιν αὐτῶν κτλ.

Ὡς πρὸς τὰς πράξεις ταύτας ἔχει ὅλας τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ παραγγελιοδόχου, καὶ χρεωστῇ νὰ καταβάλῃ πᾶσαν προσοχὴν καὶ ἐπιμέλειαν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῶν· χρεωστῇ προσέτι ν' ἀναφέρῃ πάντοτε ὅλα τὰ γινόμενα εἰς τὸν ἔμπορον καὶ ν' ἀκολουθῇ ἀκριβῶς τὰς διαταγὰς του, νὰ μὴ ἐνεργῇ δὲ τίποτε καθ' ὑπέρβασιν τῆς παραγγελίας, τὴν ὁποίαν ἔλαβεν. Ὁ δὲ ἔμπορος εἶναι ἀφ' ἐτέρου ὑπεύθυνος διὰ τὰ σφάλματά των, καὶ δι' ὅλας τὰς ζημίας, τὰς ὁποίας ἤθελε προξενήσῃ ἢ ἀπροσεξίᾳ των, ἢ ἀμέλειά των, ἢ ἡ ἀπειρία των. Δὲν δύνανται δὲ νὰ παραιτηθῶσιν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ἐμπόρου πρὶν τὸν εἰδοποιήσωσι, καὶ πρὶν λάβῃ οὗτος καιρὸν νὰ τοὺς ἀντικαταστήσῃ.

Γ'. ΠΕΡΙ ΑΓΟΡΑΠΩΛΗΣΙΑΣ.

§. 73. *Τί ἐστὶν ἀγορά* — Πῶς ἀποδεικνύεται. — *Συστατικὰ αὐτῆς.* — Ἀγορὰ εἶναι πράξις, διὰ τῆς ὁποίας ἀποκτᾷ τις τὴν ἰδιοκτησίαν πραγματείας τινὸς, δίδων εἰς ἀντάλλαγμα τὴν συμφωνηθεῖσαν ἀξίαν αὐτῆς εἰς νόμισμα.

Αἱ ἀγοραὶ καὶ αἱ πωλήσεις εἰς τὸ ἐμπόριον ἀποδεικνύονται 1) διὰ δημοσίων ἐγγράφων ἢ δι' ἐνυπογράφων ἰδιωτικῶν, 2) διὰ σημειώσεως ἢ λογαριασμοῦ μεσίτου ὑπογεγραμμένου ὑπὸ τῶν συναλλαττομένων, 3) διὰ τιμολογίου (fattura) ἀποδεδεγμένου, 4) διὰ τῆς ἀλληλογραφίας, 5) διὰ τῶν βιβλίων τῶν συναλλαττομένων, καὶ 6) διὰ μαρτύρων, ἂν ἐγκρίνῃ τὸ Δικαστήριον νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν διὰ μαρτύρων ἀπόδειξιν (ἀρ. 109 Ἐμπορ. Νόμ.).

Ἡ ἀγορὰ εἰς τὸ ἐμπόριον δύναται νὰ ἐνεργηθῇ κατὰ τρεῖς διαφοροὺς τρόπους, 1) διὰ τῶν μετρητῶν, δηλ. διὰ τῆς ἀμέσου πληρωμῆς τῆς συμφωνηθείσης ἀξίας τοῦ ἀγορασθέντος πράγματος εἰς νομίσματα, 2) μὲ προθεσίαν, δηλ. ἀναβαλλομένης τῆς πληρωμῆς τῆς

(1) Ἰδε μέρος Γ'. περὶ τῶν καθ' ἐκάστην ἐμπορικὴν πόλιν.

αξίας τοῦ πωληθέντος πράγματος κατὰ προσδιοριζομένης ἐποχᾶς, 3) μὲ προθεσίαν, ἀλλὰ μὲ τὴν ὑποχρέωσιν τῆς προεξοφλήσεως (sconto) δηλ. διὰ τῆς ἀμέσου πληρωμῆς τῆς τιμῆς τοῦ πωληθέντος πράγματος, ἐλαττουμένης τόσα τοῖς ἑκατὸν διὰ τὴν προεξοφλήσιν.

Τρία ἀντικείμενα λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν εἰς τὴν ἀγοράν, ἡ ἀγοραζομένηπραγματεία, ὁ προσδιορισμὸς τῆς τιμῆς αὐτῆς, καὶ ἡ ἐλευθέρα συναίνεσις τοῦ ἀγοραστοῦ καὶ πωλητοῦ. Τὸ σπουδαιότερον μετὰ τῶν αὐτῶν, καὶ δυνάμεθα ἴσως νὰ εἰπώμεν, ἡ σπουδαιότερα πρᾶξις τοῦ ἐμπορίου εἶναι ὁ προσδιορισμὸς τῆς τιμῆς τῆς ἀγοραζομένηςπραγματείας, διότι ἐξ αὐτῆς ἐξαρτᾶται κυρίως ἡ ἐπιτυχία ἢ ἀποτυχία τῆς ἐπιχειρήσεώς του.

Τιμὴπραγματείας τινὸς εἶναι ἡ ποσότης τοῦ νομίσματος, διὰ τῆς πληρωμῆς τοῦ ὁποίου δυνάμεθα ν' ἀποκτήσωμεν τὴνπραγματείαν ἢ τιμὴ τῆςπραγματείας ὑφῴται ἐπομένως ὅταν δίδωμεν περισσότερον νόμισμα ἢ ὅσον ἐδίδομεν πρότερον πρὸς ἀπόκτησιν αὐτῆς, καὶ ἐκπίπτει ὅταν δίδωμεν διὰ τὴν ἀγοράν αὐτῆς ὀλιγώτερον νόμισμα ἢ ὅσον προηγουμένως ἐδίδομεν.

Ἡ συναλλακτικὴ τιμὴ τῶν διαφόρωνπραγματειῶν ἐξαρτᾶται πάντοτε ἐκ τῆς συγκριτικῆς εὐκολίας τῆς παραγωγῆς αὐτῶν καὶ ἐκ τῆς σχέσεως τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς ζήτησεώς των. Ἐπομένως ἐὰν δύο διάφοροιπραγματεῖαι ἀπαιτῶσιν ἀκριβῶς τὸ αὐτὸ κεφάλαιον καὶ τὴν αὐτὴν ἐργασίαν διὰ τὴν παραγωγὴν των καὶ τὴν εἰς τὴν ἀγοράν μετακόμισίν των, καὶ ἐξ ἄλλου τὸ ποσὸν αὐτῶν ἀντιστοιχῇ ἀκριβῶς μὲ τὸ ποσὸν τῆς ζήτησεως, αἱπραγματεῖαι αὗται βεβαίως θέλουν εἶσθαι τῆς αὐτῆς ἀξίας.

Ἀλλ' ἐὰν διὰ τὴν παραγωγὴνπραγματείας τινὸς ἀπαιτῶνται περισσότερα κεφάλαια καὶ ἐργασία, διὰ τὴν παραγωγὴν δὲ ἄλλης ὀλιγώτερα κεφάλαια καὶ ἐργασία παρὰ πρότερον, ἡ ἀξία τῆς πρώτης θέλει ὑψωθῇ καὶ τῆς δευτέρας θέλει ἐκπέσει. Ὅλα αὐτὰ τὰ περιστατικά πρέπει νὰ ἐξετάζωνται μετὰ πολλῆς προσοχῆς παρὰ τοῦ ἀγοραστοῦ διὰ νὰ γνωρίζῃ ὁποῖαν τιμὴν πρέπει νὰ προσφέρῃ διὰ τὴν ἀγοραζομένηνπραγματείαν.

Διάφορα εἶναι τὰ αἴτια τὰ ἐπηρεάζοντα τὴν ἀξίαν τῶνπραγματειῶν, ὡς τὰ ἔξοδα καὶ αἱ δυσκολίαι τῆς μετακομίσεως, οἱ κίνδυνοι τῆς ἐξαποστολῆς, ἡ ἐπιβολὴ νέων φόρων κτλ. Πρὸ πάντων ὅμως ἔχουν

μεγίστην ἐπιρρόην εἰς τὸν προσδιορισμὸν τῆς ἀξίας τῶνπραγματειῶν αἱ ἐπ' αὐτῶν γινόμεναι κερδοσκοπικαὶ ἐπιχειρήσεις.

Σπανιώτατα δυνάμεθα ἀκριβῶς νὰ γνωρίζωμεν πόσον ποσὸν ἐμπορεύματος τινὸς ὑπάρχει εἰς τινα τόπον, καὶ κατὰ πόσον ἀναβαίνουν τοῦ ἐμπορεύματος τούτου αἱ ἀνάγκαι τοῦ τόπου, τὴν σχέσιν δηλ. μεταξὺ τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς ζητήσεως πραγματείας τινός. Ὁ ἔμπορος, ὅστις προβλέπει ὅτι κατόπιν ἡ ζήτησις πραγματείας τινὸς θέλει αὐξήσῃ, ἀγοράζει ἐξ αὐτῆς ἐλπίζων νὰ τὴν μεταπωλήσῃ εἰς τὸν ἴδιον τόπον εἰς ὑψηλοτέραν τιμὴν, ἢ πρᾶξις τοῦ αὐτοῦ εἶναι κερδοσκοπική· ἡ ἐπιτυχία δὲ αὐτῆς ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἐπιτυχοῦς ἐκτιμήσεως τῶν διαφόρων περιστάσεων, ἐξ ὧν κρέμαται ἡ μέλλουσα ὑψώσις τῆς τιμῆς. Εἰς ὅλους τοὺς τόπους, ὅπου ἐνεργεῖται μεγάλον ἐμπόριον καὶ ὑπάρχουν μεγάλα κεφάλαια, αἱ τιμαὶ τῶν πραγματειῶν μεταβάλλονται ὅχι μόνον ἐκ τῆς σχέσεως τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς ζητήσεως, ἀλλὰ καὶ ὡς ἐκ τῆς σχηματιζομένης κοινῆς γνώμης περὶ τῆς μελλούσης ἐκπτώσεως ἢ ὑψώσεως τῆς τιμῆς αὐτῶν.

Οἱ κίνδυνοι τῶν τοιούτων κερδοσκοπικῶν ἐπιχειρήσεων προέρχονται ἐκ τοῦ ὅτι δυσκόλως ὁ ἔμπορος δύναται νὰ πληροφορηθῇ μὲ ἀκρίβειαν περὶ τῆς βασιμότητος καὶ ἀληθείας τῶν διαφόρων περιστάσεων, ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζεται ἡ περὶ ὑψώσεως ἢ ἐκπτώσεως πρόβλεψις. Ὡς πρὸς τοῦτο δὲν ὑπάρχει οὐδεὶς κανὼν, τὸ πᾶν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν φρόνησιν, εὐφυΐαν καὶ τὰς γνώσεις τοῦ ἐμπόρου· τὰ ζητήματα, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ἐξετάσῃ καὶ νὰ λύσῃ εἶναι ὅλως πρακτικά· ἡ ἱκανότης τοῦ ἐμπόρου ἀναφαίνεται εἰς τὴν ὀξύνοϊαν, δι' ἧς προβλέπει τὰ συμβεβηκότα, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξαρτᾶται ἡ μέλλουσα τύχη τῆς πραγματείας, καὶ ἐκτιμᾷ ἀκριβῶς τὴν φύσιν καὶ τὴν ἔκτασιν αὐτῶν. Ἄνευ ἀκριβῶν καὶ ἀληθῶν διδομένων, ἐπὶ τῶν ὁποίων νὰ δύναται νὰ θεμελιώσῃ τὰς ἐπιχειρήσεις τοῦ πᾶν βῆμα δύναται νὰ τὸν φέρῃ εἰς ζημίαν· κερδοσκοπία δὲ ἐνεργουμένη μ' ὅλας τὰς καλὰς προβλέψεις καὶ μὲ τὴν μεγαλητέραν φρόνησιν δύναται νὰ ἐπιφέρῃ τὴν πτώχευσιν τοῦ ἐμπόρου.

Δὲν εἶναι ἴσως ὑπερβολὴ ἂν εἴπωμεν, ὅτι οἱ περισσότεροι τῶν ἐμπόρων ὁδηγοῦνται εἰς τὰς κερδοσκοπικὰς τῶν ἐπιχειρήσεις ἀπὸ τὸ παράδειγμα τῶν ἄλλων, ὥστε συμβαίνει καὶ ἐνταῦθα ὅ,τι εἰς ὅλα σχεδὸν τὰ ἀνθρώπινα πράγματα, ὁ εἷς νὰ σχηματίζῃ τὴν πεποίθη-

σίν του κατὰ τὴν πεποίθησιν τοῦ ἄλλου, καὶ χωρὶς νὰ σκεφθῇ περὶ τῶν αἰτιῶν, ν' ἀγοράζῃ ἢ νὰ πωλῇ, διότι οἱ μεγαλήτεροι ἔμποροι τῆς ἀγορᾶς πράττουν οὕτως· ἐκ τοῦ κερδοσκοπικοῦ δὲ τούτου συναγωνισμοῦ ἐπέρχεται ἔτι μεγαλητέρα μεταβολὴ εἰς τὰς τιμὰς τῶν πραγμάτων.

Ὡς γενικὸν καὶ ἀλάνθαστον ἴσως κανόνα εἰς τὰς κερδοσκοπίας του δύναται νὰ ἔχῃ ὁ ἔμπορος τὸ ν' ἀπέχῃ ἀπὸ πᾶσαν κερδοσκοπίαν, εἰς τὴν ὁποίαν συναγωνίζεται μέγας ἀριθμὸς ἐμπόρων, ἥτοι μεγαλήτερος τοῦ συνήθους· ὁ συναγωνισμὸς οὗτος ἀποκαθιστᾷ ἐπισηφαλῇ καὶ ἐπὶ τέλους ἐπιζήμιον τὴν ἐπιχείρησιν, ἥτις ἐὰν ἐνηργεῖτο ἄνευ μεγάλου συναγωνισμοῦ ἤθελεν εἶσθαι βεβαίως ἐπικερδής. Ἐὰν πραγματεία τις εἰς εὐθηνὴν τιμὴν εὐρισκομένη ἀρχίσῃ ν' ἀγοράζεται ἐπὶ κερδοσκοπία, ὁ συναγωνισμὸς θέλει ἀμέσως αὐξήσῃ τὴν τιμὴν τῆς· ὡσαύτως ἡ τιμὴ καταζητήτου τινὸς πραγματείας θέλει ἐκπέσει, ἅμα διὰ τοῦ κερδοσκοπικοῦ συναγωνισμοῦ πλημμυρῆσῃ ἡ ἀγορὰ ἐκ τῆς ζητουμένης ταύτης πραγματείας· ἐπομένως ὅσον μεγαλήτερα καὶ ἀσφαλέστερα εἶναι τὰ κέρδη τῶν πρώτων κερδοσκοπῶν, τόσον μεγαλήτερος εἶναι καὶ ὁ κίνδυνος τῆς ζημίας τῶν μετ' αὐτοὺς ἐρχομένων κατὰ μίμησίν των.

Εἰς τὰς ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις ἡ προτεραιότης, διὰ νὰ εἰπώμεν οὕτως, εἶναι τὸ μεγαλήτερον πλεονέκτημα, ἀπ' ἐναντίας ὁ ἔμπορος, ὁ ἀκολουθῶν τὸ παράδειγμα τοῦ ἄλλου, δύναται νὰ ᾔναι μᾶλλον βέβαιος περὶ τῆς ζημίας παρὰ περὶ τοῦ κέρδους.

Διὰ τῶν προεκτεθεισῶν συντόμων παρατηρήσεων ὑπεδείξαμεν ἁπλῶς τὰ συμβεβηκότα, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν ὁ ἔμπορος εἰς τὴν προσφορὰν τῆς τιμῆς τῆς ἀγοραζομένης πραγματείας.

§ 74. *Πότε ἡ ἀγορὰ θεωρεῖται πλήρης.*—Ὅταν ἡ τιμὴ συμφωνηθῇ μετὰ τοῦ ἀγοραστοῦ καὶ πωλητοῦ, καὶ προσδιορισθῇ τὸ πωλούμενον ἀντικείμενον, ἡ ἀγορὰ εἶναι πλήρης, ἀδιάφορον δὲ ἂν ἡ τιμὴ ἐπληρώθῃ ἢ τὸ πρᾶγμα παρεδόθῃ.

Ἐὰν τὸ πρᾶγμα ἐπωλήθῃ ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς σταθμίσεως, ἀριθμήσεως ἢ καταμετρήσεως, ἡ πώλησις καθίσταται πλήρης μετὰ τὴν σταθμίσιν, ἀρίθμησην ἢ καταμέτρησιν.

Ἐὰν ἡ πραγματεία πωληθῇ *συνολογάδην* (*en bloc*), ἡ πώλησις εἶναι πλήρης καὶ ἄνευ τῆς καταμετρήσεως ἢ σταθμίσεως.

Ἐάν δὲ ἡ πώλησις γίνη ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς δοκιμασίας, μόνον μετὰ τὴν δοκιμασίαν ταύτην δύναται ν' ἀποκατασταθῇ ἡ πώλησις πλήρης.

Ἡ ὑπόσχεσις καὶ προσφορὰ πρὸς πώλησιν ἀποκαθίσταται ὑποχρεωτική, ἅμα ὁ πρὸς ὃν γίνεται ἡ προσφορὰ ἀποδεχθῇ αὐτήν, εἶναι δὲ προσδιωρισμένον τὸ πωλούμενον ἀντικείμενον καὶ ἡ τιμὴ αὐτοῦ. Ἐάν ἡ ὑπόσχεσις τῆς πωλήσεως γενῇ δι' ἀρῥαβῶνος, ἕκαστον τῶν μερῶν δύναται ν' ἀνατρέψῃ τὴν ἀγοραπωλησίαν· ὑποβάλλεται δὲ ὁ αἷτιος τῆς ἀνατροπῆς εἰς τὴν ἀπώλειαν τοῦ ἀρῥαβῶνος, ἂν τὸν ἔδωκεν αὐτός, ἢ εἰς τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ διπλοῦ, ἂν ἔλαβεν ἀρῥαβῶνα.

§ 75. Καθήκοντα καὶ δικαιώματα τοῦ πωλητοῦ. — Μετὰ τὴν περαίωσιν τῆς ἀγοραπωλησίας ὁ πωλητὴς εἶναι ὑπόχρεως νὰ παραδόσῃ εἰς τὸν ἀγοραστὴν τὴν πωληθεῖσαν πραγματείαν, κατὰ τὴν συμφωνηθεῖσαν ποιότητα, ποσότητα καὶ βάρος αὐτῆς.

Ἡ παράδοσις τοῦ πωληθέντος πράγματος γίνεται διὰ τῆς μεταφορᾶς αὐτοῦ εἰς τὴν ἐξουσίαν καὶ κατοχὴν τοῦ ἀγοραστοῦ· τοῦτο δύναται νὰ γενῇ ἢ διὰ τῆς πραγματικῆς ἐγχειρίσεως τοῦ πράγματος, ἢ διὰ τῆς παραδόσεως τῶν κλειδίων τῆς ἀποθήκης, ὅπου εὐρίσκεται τὸ πωληθὲν ἀντικείμενον, ἢ διὰ τῆς ὁμολογίας τῶν μερῶν.

Ὁ πωλητὴς θεωρεῖται ὑπερήμερος ὡς πρὸς τὴν παράδοσιν ἅμα προσκληθῇ πρὸς τοῦτο, ἢ παρέλθῃ ἢ διὰ τῆς ἀγοραπωλησίας προσδιορισθεῖσα ἐποχὴ τῆς παραδόσεως.

Ὁ ἀγοραστὴς δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν παράδοσιν πρὶν καταβάλλῃ τὸ τίμημα, ἐάν ἡ ἀγοραπωλησία ἐγένετο διὰ μετρητῶν.

Ἡ παράδοσις πρέπει νὰ γενῇ εἰς τὸ μέρος, ὅπου ἦτο ἡ πραγματεία κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς πωλήσεως, ἐάν δὲν ὑπάρχῃ ἐναντία περὶ τοῦτου συμφωνία.

Ἐάν ὁ πωλητὴς δὲν παραδόσῃ κατὰ τὴν προσδιωρισμένην ἐποχὴν τὴν πραγματείαν, ὀφείλει ν' ἀποζημιώσῃ τὸν ἀγοραστὴν.

Ἡ πραγματεία πρέπει νὰ παραδοθῇ εἰς τὴν κατάστασιν, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκετο κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς πωλήσεως.

Ὁ πωλητὴς εἶναι ὑπόχρεως νὰ παραδόσῃ ὁλόκληρον τὴν πωληθεῖσαν ποσότητα.

Αἱ ἀποζημιώσεις, αἵτινες προκύπτουν ἐκ τῆς μὴ ἐν καιρῷ παραδόσεως τοῦ πωληθέντος πράγματος κανονίζονται κατὰ τὰς περιστάσεις, ἐάν π. χ. ἡ τιμὴ τῆς πωληθείσης καὶ μὴ παραδοθείσης πραγ-

ματείας ὑψωθῇ, ὁ πωλητὴς εἶναι ὑπόχρεως νὰ πληρώσῃ εἰς τὸν ἀγοραστὴν τὴν διαφορὰν τῆς τιμῆς κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς παραδόσεως.

Ἐὰν ἡ πωληθεῖσαπραγματεία κλαπῇ ἢ ἄλλως ἀπολεσθῇ πρὸ τῆς παραδόσεως ἐκ τυχαίου περιστατικοῦ, ὁ ἀγοραστὴς δὲν ἔχει δικαίωμα ἀποζημιώσεως, ἐκτὸς ἂν πρὸ τῆς ἀπωλείας εἶχε ζητήσῃ τὴν παράδοσιν αὐτῆς καὶ ὁ πωλητὴς τὴν ἡρνήθῃ.

Ἐὰν ἡ παράδοσις ἀνεβλήθῃ διὰ συναινέσεως τοῦ τε πωλητοῦ καὶ ἀγοραστοῦ καὶ ἐπέλθῃ ἡ ἀπώλεια ἢ ἡ χειροτέρευσις τῆςπραγματείας, ἡ προσγενομένη ζημία εἶναι εἰς βάρος τοῦ ἀγοραστοῦ.

Ἐὰν ἡ παραδοθεῖσα εἰς τὸν ἀγοραστὴνπραγματεία δὲν ᾔναι τοιαύτη ὁποία συνεφωνήθῃ, εἴτε διότι ἔχει ἐλαττώματα κεκρυμμένα, εἴτε διότι δὲν εἶναι τῆς συμφωνηθείσης ποσότητος, βάρους, ἢ μέτρου, ἢ πώλησις ἀκυροῦται καὶ ὁ πωλητὴς εἶναι ὑπόχρεως νὰ ἀναλάβῃ τὴν πωληθεῖσανπραγματείαν ἐπιστρέφων τὸ ληφθὲν τίμημα. Τὰ κεκρυμμένα ἐλαττώματα πρέπει νὰ ᾔναι τοιαῦτα, ὥστε ν' ἀποκαθιστῶσι τὴνπραγματείαν ἀνοίκειον πρὸς τὴν χρῆσιν, διὰ τὴν ὁποίαν ἦτο προσδιωρισμένη, ἢ νὰ ἐλαττώσωσιν ἐπὶ τοσοῦτον τὴν ἀξίαν της, ὥστε, ἐὰν ἦσαν γνωστὰ εἰς τὸν ἀγοραστὴν, δὲν ἤθελε προσφέρει εἰμὴ πολὺ κατωτέραν τιμὴν τῆς συμφωνηθείσης· τὰ ἐλαττώματα, τὰ ὁποῖα ὁ ἀγοραστὴς ἠδύνατο νὰ ἴδῃ ἐκ πρώτης ὄψεως δὲν ἐπιφέρουν τὴν ἀκύρωσιν τῆς πωλήσεως. Ἐὰν ὁ πωλητὴς ἐγνώριζε τὰ κεκρυμμένα ἐλαττώματα τῆς πωληθείσηςπραγματείας, ὑποχρεοῦται ὅχι μόνον νὰ ἐπιστρέψῃ τὸ τίμημα, ἀλλὰ καὶ ν' ἀποζημιώσῃ τὸν ἀγοραστὴν δι' ὅλας τὰς προσγενηθείσας εἰς αὐτὸν ζημίας.

Ὅσάκις ἡ παραδοθεῖσαπραγματεία ἔχῃ ἐλαττώματα, δυνάμενα νὰ ἐπιφέρωσι τὴν ἀκύρωσιν τῆς πωλήσεως, ὁ ἀγοραστὴς εἶναι ὑπόχρεως νὰ βεβαιώσῃ ὅσον εἶναι δυνατόν ταχύτερον τὴν ὑπαρξίν τῶν ἐλαττωμάτων τούτων καὶ νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν πωλητὴν διὰ νὰ ἀναλάβῃ τὰςπραγματείας καὶ ἐπιστρέψῃ τὸ τίμημα.

Ἐὰν πωληθῇ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα εἰς δύο διαφόρους, προτιμᾶται ἐκεῖνος τῶν ἀγοραστῶν, ὅστις παρέλαβεν ἤδη τὸ πρᾶγμα ἂν καὶ ἡ ἀγορά του ᾔναι τυχὸν μεταγενεστέρα· ἔχει δὲ ὁ ἕτερος ἀγοραστὴς δικαίωμα ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ πωλητοῦ.

§ 76. Καθήκοντα καὶ δικαιώματα τοῦ ἀγοραστοῦ.—Ὁ ἀγοραστὴς εἶναι ὑπόχρεως νὰ παραλάβῃ τὴν ἀγορασθεῖσανπραγματείαν

κατὰ τὴν συμφωνηθεῖσαν ἐποχὴν καὶ εἰς τὸν συμφωνηθέντα τόπον τῆς παραδόσεως· ἂν αὐτὸς δὲν συνεφωνήσῃ, ὁ ἀγοραστὴς δὲν ὑποχρεοῦται εἰς τὴν παραλαβὴν αὐτῆς, παρὰ ἀφοῦ ὁ πωλητὴς προσδιορίσῃ ἀκριβῶς τὸν τόπον τῆς παραδόσεως.

Εἶναι εἰς βάρος τοῦ ἀγοραστοῦ, τοῦ ἀρνηθέντος τὴν παραλαβὴν τῆς ἀγορασθείσηςπραγματείας, πᾶσα βλάβη προσγενομένη εἰς αὐτήν. Εἶναι ὡσαύτως εἰς βάρος του ὅλα τὰ ἐξοδα τὰ γενομένα πρὸς διατήρησιν τῶν πραγματειῶν εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ πωλητοῦ μετὰ τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν ἐχρεώσται νὰ παραλάβῃ αὐτάς· καὶ δύναται ὁ πωλητὴς, ἂν ἔχῃ ἀνάγκην τῶν ἀποθηκῶν του νὰ μετακομίσῃ εἰς ἄλλας ἀποθήκας τὰς πωληθείσαςπραγματείας, ὑπολογίζων εἰς βάρος τοῦ ἀγοραστοῦ ὅλα τὰ ἐξοδα.

Ὁ ἀγοραστὴς εἶναι ὑπόχρεως νὰ πληρώσῃ κατὰ τὴν συμφωνηθεῖσαν ἡμέραν καὶ εἰς τὸν προσδιορισθέντα τόπον τὸ τίμημα τῶν ἀγορασθεισῶνπραγματειῶν· ἐὰν δὲν προσδιωρίσθῃ ἡ ἡμέρα καὶ ὁ τόπος τῆς πληρωμῆς, πρέπει αὕτη νὰ γίνῃ ἀμέσως κατὰ τὴν ἐποχὴν καὶ τὸν τόπον τῆς παραλαβῆς.

Ἐὰν ἡ πώλησις ἔγινεν ἐγγράφως, ἡ πληρωμὴ ὡσαύτως πρέπει ν' ἀποδεικνύηται δι' ἐγγράφου ἐξοφλητικοῦ. Ἐὰν ἡ πώλησις γενῇ προφορικῶς, ἡ πληρωμὴ ὑποτίθεται ὅτι ἔγινε μετὰ τὴν παραλαβὴν τοῦ πράγματος, ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ἐναντία περὶ τούτου ἀπόδειξις.

Ἐὰν τις ἀγοράσῃπραγματείας κλοπιμαίας ὑποχρεοῦται νὰ τὰς ἀποδόσῃ εἰς τὸν νόμιμον ἰδιοκτῆτην των, χωρὶς νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ λάβῃ παρ' αὐτοῦ τὴν πληρωθεῖσαν τιμὴν, καὶ κατὰ τὰς περιστάσεις μάλιστα δύναται νὰ τιμωρηθῇ ὡς συνένοχος τῆς κλοπῆς, ἂν ἀποδειχθῇ ὅτι εἶχεν ὅπως δήποτε γινῶσιν αὐτῆς.

Εἰς παρομοίας συνεπειάς ὑπόκειται ὁ ἀγοράζων ἀπὸ παιδᾶς ἀνήλικας, καὶ ἐν γένει ἀπὸ ἀνθρώπους μὴ ἔχοντας τὴν ἐλευθέραν διαχείρισιν τῆς περιουσίας των.

Πᾶσα ἀγορά, γενομένη ἐντὸς τῶν δέκα ἡμερῶν πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς πτωχεύσεως τοῦ πωλητοῦ, εἶναι ἄκυρος, καὶ ὁ ἀγοραστὴς ὑποχρεοῦται νὰ ἐπιστρέψῃ τὴν ἀγορασθεῖσανπραγματείαν, ἢ τὴν τιμὴν αὐτῆς εἰς τὴν ὁμάδα τῶν δανειστῶν τῆς πτωχεύσεως.

Ὁ πωλητὴς, εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ὁ ἀγοραστὴς πτωχεύσῃ πρὶν πληρώσῃ τὸ τίμημα, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ διεκδικήσῃ τὰς πωληθείσας

πραγματείας του, ἀλλὰ μόνον ὅταν αὐταὶ ἀκόμη δὲν μετεκομίσθησαν εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ πτωχεύσαντος ἢ τοῦ παρ' αὐτοῦ ἐπιφορτισμένου τὴν μεταπώλησίν των, ἢ δὲ ταυτότης των ἦναι βεβαία, οὐχὶ δὲ ἐὰν πρὸ τῆς ἀφίξεώς των μετεπωλήθησαν εἰς τρίτον ἐν καλῇ πίστει, ἢ ἐὰν ἀνοίχθησαν τὰ περικαλύμματα των, ἢ ἄλλως αἱ πραγματεῖαι ἡλ-
λοιώθησαν.

§. 77. *Προπωλήσεις.*—Εἴπομεν ὅτι ἡ πώλησις εἶναι πλήρης, καὶ ἡ ἰδιοκτησίᾳ μεταβαίνει εἰς τὸν ἀγοραστὴν, καὶ οἱ κίνδυνοι τρέχουν ἐπομένως δι' αὐτὸν, ἅμα συμφωνηθῇ καὶ προσδιορισθῇ τὸ πωλούμενον πρᾶγμα καὶ ἡ τιμὴ αὐτοῦ· οἱ κανόνες οὗτοι δὲν ἐφαρμόζονται εἰμὴ εἰς τὴν τελείαν πώλησιν ὠρισμένου τινὸς πράγματος· ἀλλ' ἐὰν τὸ πω-
λούμενον πρᾶγμα ἦναι ἀόριστον, ἢ ὠρισμένον μὲν, ἀλλὰ ἡ πώλησις γίνηται ὑπὸ ὅρον, τότε αἱ ὑποχρεώσεις τῶν μερῶν εἶναι ἀτελεῖς, οἱ δὲ κίνδυνοι δὲν εἶναι εἰς βάρος τοῦ ἀγοραστοῦ.

Αἱ τοιαῦται πωλήσεις λέγονται ὑπὸ ὅρον, ἢ *προπωλήσεις*· οὕτω π. χ. ὅταν πωλῶ τὸ πλοῖόν μου Ἅγιος Νικόλαος, τόνων 400, μὲ σημαίαν Ἑλληνικὴν διὰ δραχ. 40,000, ἐὰν φθάσῃ εἰς τὸν λιμένα τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐντὸς τοῦ μηνὸς Ἰουλίου, ἡ τιμὴ τῆς πωλήσεως εἶναι συμπεφωνημένη, τὸ πωλούμενον ἀντικείμενον ὠρισμένον, ἀλλ' ἐν τούτοις ἡ πώλησις δὲν εἶναι τελεία, διότι μόνον διὰ τῆς ἀφίξεως τοῦ πλοίου θέλει ἀποφασισθῇ ἡ τύχη αὐτῆς· εἰς τοιαύτην δὲ περίστασιν βεβαίως οἱ κίνδυνοι τοῦ πράγματος εἶναι εἰς βάρος τοῦ πωλητοῦ. Ἐπί-
σης, ἐὰν π. χ. πωλήσω 10 ἵππους φορτηγούς πρὸς δρ. 150 ἕκαστον παραδοτέους ἐντὸς τοῦ μηνὸς, ἡ πώλησις εἶναι μὲν πλήρης, ἐλλ' ἐ-
πειδὴ τὸ πωληθὲν ἀντικείμενον, δὲν εἶναι ὠρισμένον, οἱ κίνδυνοι αὐ-
τοῦ εἶναι εἰς βάρος μου.

Ἐκ τούτων προκύπτει πόσον οὐσιῶδες εἶναι εἰς τὸ ἐμπόριον, τὸ ὁποῖον εἶναι ἐκτεθειμένον εἰς πλῆθος τυχαίων συμβεβηκότων, νὰ γνω-
ρίζῃ τις νὰ διακρίνῃ πότε τὸ πωλούμενον πρᾶγμα εἶναι σῶμα ὠρι-
σμένον, πότε ἡ πώλησις εἶναι ὑπὸ ὅρον, καὶ τὰς διαφορὰς συνεπείας αὐτῶν.

Τὸ προσδιοριζόμενον ἀπλῶς διὰ τοῦ γένους του, χωρὶς νὰ προσ-
διορίζηται ἰδιαιτέρως, π. χ. σῖτος, οἶνος κτλ. δὲν εἶναι βεβαίως πρᾶγ-
μα ὠρισμένον. Τὸ πωλούμενον πρᾶγμα διὰ νὰ θεωρηθῇ ὡς ὠρισμένον,
πρέπει νὰ προσδιορίζηται τοιουτοτρόπως, ὥστε νὰ μὴ ἦναι δυνατόν

νὰ συγχυσθῇ μὲ ἄλλα ἀντικείμενα τοῦ αὐτοῦ εἶδους, οὕτω π. χ. 20 σάκκοι καφρὲ Ἀβάννας μὲ σημεῖον Α. Β. ἀρ. 1—20, εὐρίσκόμενοι ἐντὸς τῆς ἀποθήκης μου εἶναι πραγματεία ὠρισμένη.

Τὰ πράγματα τὰ πωλούμενα διὰ σταθμίσεως, ἀριθμήσεως, ἢ μετρήσεως εἶναι ἀόριστα πρὶν ἀριθμηθῶσι, μετρηθῶσιν, ἢ ζυγισθῶσι, καὶ μόνον διὰ τῆς σταθμίσεως, ἀριθμήσεως ἢ μετρήσεως καὶ τῆς παραδόσεως των εἰς τὸν ἀγοραστὴν ἢ εἰς τὸν ἐπιφορτισμένον τὴν μετακομίσιν αὐτῶν ἀποκαθίστανται ὠρισμένα.

Ἡ ἐμπορικῶς ὀνομαζομένη προπώλησις εἶναι συμφωνία, διὰ τῆς ὁποίας ὁ περιμένων τὴν διὰ θαλάσσης ἀποστολὴν πράγματος τινὸς πωλεῖ αὐτὸ, καὶ ὑπόσχεται νὰ τὸ παραδῶσῃ ἐντὸς ὀριζομένης προθεσμίας εἰς προσδιωρισμένον τόπον, ἅμα φθάσῃ τὸ πλοῖον, τὸ ὁποῖον προσδιορίζει ἢ ὑπόσχεται νὰ προσδιορίσῃ κατόπιν.

Αἱ τοιαῦται προπωλήσεις ὀνομάζονται παρὰ τοῖς ἐμπόροις ἐπὶ παραδόσει (*à livrer*) ὅταν τὸ πωλούμενον ᾔναι ἀόριστον, ὥστε ἐὰν δὲν φθάσῃ ἐντὸς τῆς ταχθείσης προθεσμίας ἐκ τυχαίου τινὸς συμβάντος, ὁ πωλητὴς μένει ἐλεύθερος πάσης ὑποχρέωσεως· καθὼς ὅταν π. χ. σοὶ πωλήσω μὲ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ παραδῶω ἀπὸ τὴν 1ην ἕως τὴν 30ην Αὐγούστου εἰς τὸ εὐτυχὲς φθάσιμον εἰς τὸν λιμένα τῆς Μασσαλίας τοῦ Ἑλληνικοῦ πλοίου, Ἅγιος Νικόλαος, τὸ ὁποῖον περιμένω ἐκ Θεσσαλονίκης, ὅλα τὰ βαμβάκια, τὰ ὅποια ἤθελον φορτωθῇ εἰς τὸ πλοῖον τοῦτο.

Ὅταν δὲ αἱ προπωλήσεις αὗται ὀνομάζονται στερεαὶ (*marchée ferme*) τὸ πωλούμενον ἀντικείμενον πρέπει νὰ ᾔναι ὠρισμένον, ὁ δὲ πωλητὴς ὑποχρεοῦται νὰ παραδῶσῃ αὐτὸ, ἢ τὴν διαφορὰν τῆς τιμῆς, ἀναδεχόμενος καὶ τὴν ἀπλὴν ἀργοπορίαν τῆς ἀφίξεως τοῦ πλοίου καὶ ὅλα τὰ τυχεῖα συμβεβηκότα.

Ὁ προπωλὼν χρεωστεῖ νὰ ὀνομάσῃ κατὰ τὴν προσδιωρισμένην ἐποχὴν τὸ ὄνομα τοῦ πλοίου, διὰ τοῦ ὁποίου θέλουν μετακομισθῇ αἱ πωληθεῖσαι πραγματεῖαι· πρὶν ἢ ὀνομασθῇ τὸ πλοῖον, ἢ πραγματεία ταξειδεύει ἐντελῶς διὰ λογαριασμόν του, καὶ ἂν ἀπολεσθῇ, πρὶν ὀνομασθῇ τὸ πλοῖον, πρὶν δηλαδή ἀποκατασταθῇ ὠρισμένον τὸ πωληθὲν ἀντικείμενον, ἢ ἀπώλεια δὲν βλάπτει ποσῶς τὸν ἀγοραστὴν αὐτοῦ, ἀλλ' ὁ προπωλὴσας ὑπόκειται πάντοτε εἰς τὴν παράδοσιν τοῦ προπωληθέντος. Ἐὰν δὲ ἡ ἀπώλεια τοῦ πράγματος ἐπέλθῃ ἀφοῦ τὸ πλοῖον

ὀνομασθῇ, ἡ προπώλησις διαλύεται, διότι ἐξέλιπε τὸ ὠρισμένον ἤδη ἀντικείμενον τῆς πωλήσεως.

Ἐὰν τὸ πωληθὲν ἀντικείμενον φθάσῃ εἰς τὸν λιμένα τῆς παραδόσεως ἐντὸς τῆς ταχθείσης προθεσμίας, ὁ ἀγοραστὴς ὑποχρεοῦται εἰς τὴν παραλαβὴν αὐτοῦ, ἂν ᾖ τῆς συμφωνηθείσης ποιότητος καὶ ἔχῃ τὰ συμφωνηθέντα χαρακτηριστικά.

Ἐὰν δὲ τὸ προπωληθὲν ἀντικείμενον δὲν φθάσῃ ἐντὸς τῆς ταχθείσης προθεσμίας, ὁ ἀγοραστὴς δύναται ἢ νὰ παραιτηθῇ τῆς προπωλήσεως ἢ νὰ συναινέσῃ νὰ παραταθῇ ἡ προθεσμία τῆς παραδόσεως. Ἐὰν ἡ προπώλησις ὅμως ᾖ στερεὰ, ὁ προπωλήσας χρεωστεῖ νὰ πληρῶσῃ τὴν διαφορὰν τῆς τιμῆς τοῦ προπωληθέντος πράγματος μὲ τὴν ἀγοραίαν κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν τιμῆν, ὁ δὲ ἀγοραστὴς ἐὰν θέλῃ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν περίπτωσιν παραιτεῖται τῆς προπωλήσεως.

§. 78. *Ποινικαὶ διατάξεις*.—Τὸ ἄρθρ. 407 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου τῆς Ἑλλάδος τιμωρεῖ μὲ φυλάκισιν καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν ἐκεῖνον, ὅστις διασπείρει ἐν γνώσει ψευδεῖς φήμας ἢ ἀνύπαρκτα πράγματα διὰ νὰ ἐκφρασίῃ μεταλλικὰ νομίσματα, ἢ διὰ νὰ καταστήσῃ τὴν τιμὴνπραγματειῶν μικροτέραν ἢ μεγαλητέραν τῆς συνήθους, ἢ διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν πώλησιν αὐτῶν, ἢ διὰ νὰ ὑποβάλῃ ταύτην βιαίως εἰς ὠρισμένην τινὰ τιμὴν.

Τὰ ἄρθρα 584 καὶ ἐπ. τοῦ αὐτοῦ Νόμου τιμωροῦν μὲ πρόστιμα 1) τοὺς παραβιάζοντας τὰς περὶ ἐμπορίας σίτου ἢ ἄλλων τροφίμων διατάξεις τῆς Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς, 2) τοὺς προσπαθοῦντας νὰ ἐμποδίσωσιν ἄλλους νὰ φέρωσι τρόφιμα εἰς τὰς ἀγορὰς καὶ τοὺς αὐξάνοντας τὴν τιμὴν αὐτῶν διὰ ν' ἀπομακρύνωσι τῆς ἀγορᾶς ἄλλους ἀγοραστάς, καὶ 3) τοὺς ἔχοντας ἐπιτήδευμα τὴν πώλησιν τροφίμων καὶ μὴ προμηθευομένους τὰ ἀναγκαῖα ταμιεύματα, ἢ τοὺς κρύπτοντας αὐτὰ, ἢ ἀρνούμενους νὰ πωλήσωσι κ.τ.λ.

Τὰ δὲ ἄρθρα 670 καὶ ἐπόμεν. τοῦ αὐτοῦ Νόμου τιμωροῦν μὲ πρόστιμον καὶ μὲ κράτησιν, α) τοὺς ἔχοντας εἰς ἀποθήκας ἐμπορευμάτων ψευδῇ μέτρα ἢ σταθμὰ, τοὺς μεταχειριζομένους ἄλλα παρὰ τὰ διατεταγμένα καὶ σεσημασμένα, τοὺς ἀποποιουμένους τὴν μέτρησιν ἢ τὴν στάθμισιν, 2) τοὺς παραβιάζοντας τοὺς κανονισμοὺς τῆς διατιμήσεως δι' ἐλλειποῦς σταθμίσεως ἢ μετρήσεως ἢ δι' εὐτελοῦς ποιότητος τῶν ὀνίων, ἢ ζητοῦντας ὑπερβολικὴν τιμὴν, 3) τοὺς νοθεύοντας τρόφιμα

ἢ ἱατρικὰ ἢ ἄλλα πρὸς τὸ ζῆν ἐπιτήδεια ἐπὶ σκοπῶ ν' ἀπατήσωσι τοὺς ἀγοραστάς κλπ.

Δ'. ΠΕΡΙ ΣΥΝΑΛΛΑΓΗΣ.

§. 79. Τὶ ἐστὶ συναλλαγή (cambio). — Ὁ συμψηφισμὸς τῶν ἀμοιβαίων χρεῶν μεταξὺ δύο πόλεων ἢ δύο ἐπικρατειῶν ἀποτελεῖ τὴν λεγομένην συναλλαγὴν εἰς τὴν πλέον γενικὴν τῆς σημασίαν· συνίσταται δὲ αὕτη κυρίως εἰς τὸ νὰ δόσῃ τις ἢ νὰ λάβῃ ποσότητα τινὰ εἰς νομίσματα ἑνὸς τόπου, διὰ νὰ λάβῃ ἢ νὰ δόσῃ τὸ ἀντίτιμον αὐτῶν εἰς ἄλλον τόπον εἰς νομίσματα ἐκείνου τοῦ τόπου. Ἡ πρᾶξις αὕτη τῆς συναλλαγῆς γίνεται διὰ τῶν συναλλαγματικῶν, καὶ χορηγεῖ οὕτω τὰ μέσα τοῦ νὰ ἐξοφλῇ τις τὰ εἰς ἀπομεμακρυσμένους τόπους χρῆν του, ἢ νὰ κάμνῃ ἐκεῖ δάνεια ἄνευ τῶν κινδύνων καὶ ἐξόδων τῆς ἀποστολῆς τοῦ πραγματικοῦ νομίσματος.

Ἡ πρόοδος τοῦ ἐμπορίου καὶ τοῦ πολιτισμοῦ ἐφεύρε κατὰ πρῶτον τὸ νόμισμα, ἡ δὲ μεγαλητέρα ἀνάπτυξις τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων ὠδήγησε τοὺς ἐμπόρους εἰς τὴν ἐφεύρεσιν τῶν συναλλαγματικῶν, διότι βεβαίως, καθ' ὅσον τὸ ἐμπόριον ἐπεκτείνεται, ἡ μεταφορὰ τοῦ νομίσματος καθίστατο συνεχεστέρα καὶ δυσκολωτέρα· πρὸς δὲ, μεταξὺ τῶν ἐμπόρων τῶν διαφορῶν ἐπικρατειῶν ἦσαν συγχρόνως καὶ δανεισται καὶ χρεῶσται, ὅθεν διὰ τῶν συναλλαγματικῶν διευκόλυνον τὰς τοιαύτας ἐμπορικὰς σχέσεις καὶ ἀνάγκας.

Ὁ ἐνεργῶν χρηματικὰς συναλλαγὰς πρέπει νὰ γνωρίζῃ ἀκριβῶς τὰ ἑξῆς·

1) Τοὺς περὶ συναλλαγματικῶν Νόμους, συνηθείας καὶ κανονισμοὺς, οἱ ὅποιοι διέπουν τὴν διαπραγματεύσιν αὐτῶν κατὰ τοὺς διαφόρους τόπους.

2) Τὴν τίμησιν τῆς συναλλαγῆς, διὰ τῆς ὁποίας κανονίζεται ἡ ἀξία τῶν νομισμάτων μεταξὺ τῶν διαφορῶν ἐμπορικῶν πόλεων· ἡ τίμησις αὕτη εἶναι μεταβλητὴ κατὰ τὰς διαφόρους περιστάσεις καὶ τὰς χρηματικὰς ἀνάγκας τῶν πόλεων, ὥστε σπανίως συμβαίνει ἡ τίμησις τῆς συναλλαγῆς νὰ ἦναι ἐπακριβῶς ἡ πραγματικὴ σχετικὴ ἀξία τῶν διαφορῶν νομισμάτων.

3) Τὴν πραγματικὴν σχετικὴν ἀξίαν τῶν νομισμάτων τῶν διαφορῶν ἐπικρατειῶν, διὰ νὰ γνωρίζῃ τὸ προσγινόμενον ὡς ἐκ τῆς συν-

αλλαγῆς ὄφελος ἢ ζημίαν, καὶ ἐπομένως νὰ προτιμᾷ τὸ καταλληλότερον μέσον διὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς συναλλαγῆς.

§. 80. *Ἑσωτερικὴ συναλλαγή.* — Ἡ συναλλαγή ἐμπορικῆς τινὸς πόλεως εἶναι ἐσωτερικὴ καὶ ἐξωτερικὴ.

Ἡ ἐσωτερικὴ συναλλαγή εἶναι πράξις, διὰ τῆς ὁποίας ἀγορά τις πληρόνει ἢ λαμβάνει χρήματα ἀπὸ ἄλλην ἀγορὰν τῆς αὐτῆς ἐπικρατείας διὰ συναλλαγματικῶν. Κατ' αὐτὴν τὴν πράξιν ὁ ἔμπορος, ὅστις ἐχρεώσται χρηματικόν τι ποσὸν εἰς ἄλλην πόλιν, τὸ δίδει εἰς ἔμπορον τῆς πόλεώς του, ὅστις ἔχει νὰ λαμβάνῃ ἀπὸ τὴν πόλιν, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ πρῶτος χρεωστεῖ· οὕτως ἕκαστος τῶν ἐμπόρων λαμβάνει τὸ δάνειόν του καὶ πληρόνει τὸ χρέος του, χωρὶς νὰ γενῇ κάμμία μετακλίσεις χρημάτων.

Ὅταν αἱ χρεωστούμεναι ποσότητες μεταξὺ τῶν δύο πόλεων ᾖναι ἄνιστοι, ἡ πόλις ἣτις χρεωστεῖ τὸ περιπλέον εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ ἐξοφλήσῃ τὸ ὑπερβάλλον δι' ἀποστολῆς χρημάτων· ἐπειδὴ δὲ τὸ μέσον τοῦτο, ὡς εἵπομεν, εἶναι καὶ ἐπικίνδυνον καὶ πολυέξοδον, προτιμᾷ ἕκαστος νὰ ἐνεργήσῃ τὴν ἀποστολὴν διὰ συναλλαγματικῶν, ὥστε οὕτω προκύπτει ἀναγκαιῶς ἡ ζήτησις συναλλαγματικῶν καὶ ἐπομένως ἡ αὐξήσις τῆς τιμῆσεως αὐτῶν, καθὼς συμβαίνει ἐπὶ πάσης ἄλληςπραγματείας.

Τοιαύτη εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς ἐσωτερικῆς συναλλαγῆς, τῆς ὁποίας ἡ τίμησις κανονίζεται ἐκ τῶν χρηματικῶν σχέσεων τῶν ἐπαρχιῶν μετὰ τῆς πρωτευούσης· καὶ ἐπειδὴ αἱ πρωτεύουσαι τῶν περισσοτέρων ἐπικρατειῶν, οὔσαι συνήθως παρακαταθῆκαι μεγάλου ἐμπορίου καὶ καθέδραι τῶν Κυβερνήσεων, ἔχουν πάντοτε νὰ λαμβάνωσι μεγάλας χρηματικὰς ποσότητας ἀπὸ τὰς ἐπαρχίας, ἡ στάθμη τῆς συναλλαγῆς εἶναι πρὸς ὄφελός των· ἀναγκάζονται δὲ εἰς τὰς ἐπαρχίας, διὰ νὰ λάβωσι συναλλαγματικὰς ἐπὶ τῆς πρωτευούσης, νὰ πληρόνωσι ποσοσόν τι ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τῆς συναλλαγματικῆς· τὸ ποσοστὸν τοῦτο κανονίζεται κατὰ τὰς περιστάσεις καὶ ὀνομάζεται ἄγιον (agio) ἢ νομισματοτιμήσις.

§. 81. *Ἐξωτερικὴ συναλλαγή.* — Ἡ ἀρχὴ καὶ ἡ ἐργασία τῆς ἐξωτερικῆς συναλλαγῆς εἶναι ἡ αὐτὴ μὲ τὴν τῆς ἐσωτερικῆς συναλλαγῆς καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν μεταβίβασιν τῶν χρεῶν καὶ δανείων καὶ τὰς ἀφορμὰς τῆς τιμῆσεως τῆς συναλλαγῆς. Ἀλλ' ὁ τρόπος, διὰ τοῦ

ὁποίου πληρόνεται ἡ τίμησις αὕτη, ἤτοι ἡ ἀμοιβὴ τοῦ συναλλάγματος τῶν ξένων Ἐπικρατειῶν, γίνεται ἄλλως.

Εἰς τὸ ἐξωτερικὸν συνάλλαγμα δὲν πρόκειται νὰ δόσω νόμισμα τῆς πόλεώς μου διὰ νὰ λάβω τὸ αὐτὸ νόμισμα εἰς ἄλλην πόλιν, ὡς εἰς τὴν ἐσωτερικὴν συναλλαγήν, ἀλλὰ δίδω νόμισμα τῆς ἀγορᾶς μου διὰ νὰ λάβω ἀνάλογον ἀξίαν νομίσματος ξένης ἀγορᾶς· ὅθεν ἡ τίμησις τῆς συναλλαγῆς ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸν προσδιορισμὸν τῆς ἀναλογίας ταύτης μεταξὺ τοῦ νομίσματος τῆς ἀγορᾶς μου καὶ τοῦ νομίσματος τῆς ξένης πόλεως.

Ὅθεν ἡ τίμησις τοῦ ἐξωτερικοῦ συναλλάγματος ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸν προσδιορισμὸν τοῦ ποσοῦ τοῦ νομίσματος τῆς πόλεώς μου, τὸ ὁποῖον θέλω δόσει διὰ ν' ἀγοράσω τρόπον τινὰ τὸ ξένον χρηματικὸν ποσὸν τοῦ νομίσματος, τὸ διαλαμβανόμενον εἰς τὴν συναλλαγματικὴν. Τὸ ποσὸν τοῦτο τῆς συναλλαγματικῆς ὀνομάζεται *ὠρισμένον* (*certain*), τὸ δὲ πρῶτον ποσὸν, τὸ ὁποῖον θέλω δόσει, *ἀόριστον* (*incertain*), διότι εἶναι μεταβλητὸν καὶ προσδιορίζεται κατὰ τὴν συμφωνίαν τῆς ἀγορᾶς τοῦ συναλλάγματος· οὕτω π. χ. ἀγοράζω μίαν λίραν στερεάν πληρωθησομένην εἰς τὴν Ἀγγλίαν, δίδων εἰς Κωνσταντινουπόλιν ἀντ' αὐτῆς ποσὸν γροσίων μεταβλητὸν κατὰ τὰς περιστάσεις· ὁ προσδιορισμὸς τῶν γροσίων εἶναι ἡ τίμησις τῆς ἐξωτερικῆς συναλλαγῆς, καὶ εἰς τὰς σημειώσεις τῶν συναλλαγματῶν σημειοῦται μόνον τὸ ποσὸν τοῦ *ἀορίστου*, διότι ὑποτίθεται γνωστὸν τὸ ἀντιστοιχοῦν εἰς αὐτὸ ποσὸν τοῦ *ὠρισμένου* νομίσματος.

Ἐὰν ἡ τίμησις τῆς συναλλαγῆς μεταξὺ δύο ἀγορῶν ᾦναι ἡ πραγματικὴ σχετικὴ ἀξία τῶν νομισμάτων τῶν δύο ἐπικρατειῶν, ἡ συναλλαγή μεταξὺ τῶν δύο τούτων ἀγορῶν λέγεται ὅτι εἶναι κατ' *ισοτιμίαν* (*au pair*)· ἡ *ισοτιμία* αὕτη λαμβάνει χώραν, ὅταν ἡ μεταξὺ τῶν δύο ἐπικρατειῶν χρηματικὴ σχέσις ᾦναι εἰς *ισορροπίαν*, καὶ δὲν ὑπάρχῃ οὔτε ζήτησις οὔτε ἀφθονία συναλλαγματικῶν· τότε βεβαίως, ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχει ἀφορμὴ οὔτε πρὸς ὕψωσιν οὔτε πρὸς ἔκπτωσιν τῆς τιμῆς τῆς συναλλαγματικῆς, διατηρεῖται αὕτη εἰς τὴν πραγματικὴν τῆς ἀξίαν.

Ὅταν ἀγορά τις ἔχῃ ἀνάγκην ν' ἀποστείλῃ περισσότερα χρήματα εἰς ἄλλην, παρ' ὅσα ἔχει νὰ λαμβάνῃ ἀπὸ ἐκείνην, ὡς προείπομεν, ἡ τιμὴ τῆς συναλλαγῆς θέλει ὑψωθῇ, καὶ τότε ἡ ἀγορὰ λέγεται ὅτι

εὐρίσκεται εἰς ἐπιζήμιον θέσιν συναλλαγῆς ὡς πρὸς τὴν ἄλλην, διότι αὐξάνει ὁ ἀριθμὸς τοῦ διδομένου ἀορίστου ποσοῦ πρὸς ἀγοράν τοῦ νομίسمatos τῆς συναλλαγματικῆς. Πρέπει ἐν τούτοις νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι, ὅταν ἡ θέσις τῆς συναλλαγῆς ἀγορᾶς τινὸς ᾔηται ἐπιζήμιος, τοῦτο ἀφορᾷ τοὺς ἀγοραστὰς τῶν συναλλαγμάτων καὶ ὄχι τοὺς ἐκδότας ἢ πωλητὰς αὐτῶν· οὕτω τὸ συμφέρον τοῦ κομιστοῦ τῆς συναλλαγματικῆς ταυτίζεται μὲ τὸ συμφέρον τῆς ἀγορᾶς, ὅπου ἀγοράζει τὸ συνάλλαγμα, τὸ δὲ συμφέρον τοῦ ἐκδότου ταυτίζεται μὲ τὸ συμφέρον τῆς ἀγορᾶς, ὅπου εὐρίσκονται τὰ κεφάλαιά του.

§. 82. Ἐξωτερικὴ συναλλαγὴ ἄμεσος καὶ ἔμμεσος. — Ἡ ἐξωτερικὴ συναλλαγὴ δύναται νὰ γενῇ ἀπ' εὐθείας ἀπὸ μίαν εἰς ἄλλην ἀγοράν, καὶ τότε εὐκόλως εὐρίσκομεν τὸ ὄφελος ἢ τὴν ζημίαν αὐτῆς, διότι μεταφέροντες τὸ ποσὸν τῆς ἀγορασθείσης συναλλαγματικῆς εἰς τὸ νόμισμα τῆς ἀγορᾶς μας, καὶ συγκρίνοντες τὴν σχέσιν αὐτῶν μὲ τὴν γνωστὴνπραγματικὴν ἀξίαν τῶν δύο νομισμάτων, βλέπομεν ἂν ὠφελώμεθα ἢ ζημιώμεθα ἐκ τῆς ἀγορᾶς τοῦ συναλλάγματος.

Ἀλλ' ἡ ἐξωτερικὴ συναλλαγὴ δύναται ὡσαύτως νὰ γενῇ οὐχὶ ἀπ' εὐθείας ἀλλ' ἐμμέσως, δηλ. δι' ἄλλων ἐμπορικῶν ἀγορῶν. π. χ. ἔχων ν' ἀποστείλω χρήματα εἰς Λονδίνον, ἀντὶ ν' ἀγοράσω συνάλλαγμα ἐπὶ Λονδίνου, ἀγοράζω ἐπὶ Βιέννης, καὶ εἰς Βιέννην ἀγοράζει ὁ ἀνταποκριτὴς μου ἄλλο συνάλλαγμα ἐπὶ Λονδίνου· ἢ θέλων νὰ πωλήσω συνάλλαγμα ἐπὶ Λονδίνου, ἀντὶ νὰ τὸ πωλήσω ἐδῶ, λαμβάνων τόσον ποσὸν γροσίων ἀντ' αὐτοῦ, τὸ στέλλω εἰς Βιέννην διὰ νὰ πωληθῇ ἐκεῖ καὶ λάβωσιν ἀντ' αὐτοῦ τόσα φορίνια. Εἶναι δὲ καταφανὲς πόσον ἀκριβεῖς καὶ λεπτομερεῖς πρέπει νὰ ᾔηται αἱ γνώσεις τοῦ ἑμπορίου ἢ Τραπεζίτου, τοῦ ἐνεργοῦντος τοιαύτας πράξεις, ὡς πρὸς τὰς τιμῆσεις τῶν συναλλαγμάτων τῶν διαφόρων πόλεων, καὶ ὡς πρὸς τὰ ἐξόδα, συνηθείας καὶ λοιπὰ τῶν συναλλαγματικῶν.

Ε'. ΠΕΡΙ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΗΣ (1).

§. 83. Τί ἐστὶ συναλλαγματικὴ καὶ προσόντα αὐτῆς. — Εἶναι ἀδιάφορον νὰ γνωρίζωμεν ἀκριβῶς κατὰ ποίαν ἐποχὴν καὶ ποῖοι πρῶτοι μετεχειρίσθησαν συναλλαγματικὰς, ἂν δηλ. οἱ Ἰταλοὶ, φυγαδευ-

(1) Ἴδε ἀρ. 110—189. Ἐμπ. Νόμου.

θέντες ἀπὸ τὴν πατρίδα των ἕνεκα τῶν ἐμφυλίων ταραχῶν κατὰ τὸν Μεσαιῶνα, ἢ οἱ Ἰουδαῖοι, διωχθέντες ἀπὸ διάφορα μέρη τῆς Εὐρώπης κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν, ἦναι οἱ ἐφευρεταὶ τῶν συναλλαγματικῶν ἢ λύσις τῶν ἱστορικῶν τούτων ζητημάτων, ἕνεκα τοῦ σκοπούς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἀποβαίνει πολλὰ δύσκολος. Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι αἱ συναλλαγματικαὶ πρέπει νὰ θεωρηθῶσιν ὡς μία ἀπὸ τὰς σημαντικωτέρας ἐφευρέσεις τοῦ ἀνθρωπίνου νοῦς, καθόσον μεγάλως συντέτεινεν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν σχέσεων τῶν διαφόρων ἐθνῶν καὶ τοῦ ἀνθρωπίνου πολιτισμοῦ.

Συναλλαγματικὴ εἶναι ἡ ἔγγραφος παραγγέλεια, τὴν ὁποίαν δίδει τις εἰς τὸν ἀνταποκριτὴν του, τὸν διαμένοντα εἰς ἄλλην πόλιν, νὰ πληρώσῃ εἰς τρίτον τινὰ ἢ εἰς τὴν διαταγὴν αὐτοῦ χρηματικὴν τινὰ ποσότητα, τῆς ὁποίας τὸ ἀντίτιμον ὁμολογεῖ ὅτι ἔλαβε παρὰ τοῦ τρίτου αὐτοῦ (1).

(4) Ἐνταῦθα ἐκλέτομεν τὰς περὶ Συναλλαγματικῶν διατάξεις, τοῦ Γαλλικοῦ Ἐμπορικοῦ Νόμου, ὅστις μεταφρασθεὶς ἰσχύει καὶ ἐν Ἑλλάδι. Ἰδοὺ δὲ αἱ οὐσιωδέστεραι διαφοραὶ τῶν περὶ Συναλλαγματικῶν Νόμων τῶν διαφόρων Ἐπικρατειῶν.

4. Οἱ τῆς Βυρτεμβέργης, Ῥωσσίας, Αὐστρίας, Πρωσσίας, Βαβαρίας καὶ Οὐγγαρίας Νόμοι ἀπαιτοῦν ὥστε ἡ Συναλλαγματικὴ νὰ περιέχῃ ῥητῶς τὴν φράσιν ὅτι εἶναι Συναλλαγματικὴ, ἐνῶ ὁ Γαλλικὸς δὲν ἀπαιτεῖ τὴν ἔκφρασιν ταύτην.

2. Ὁ Γαλλικὸς ἀπαιτεῖ διὰ νὰ ὑπάρξῃ Συναλλαγματικὴ νὰ σύρῃται ἀπὸ τόπον εἰς τόπον, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἀπαιτεῖται πρὸς πλείονα εὐκολίαν τῆς κυκλοφορίας ἀπὸ τοὺς Νόμους τῆς Βυρτεμβέργης, Οὐγγαρίας, Βαβαρίας, Αὐγούστης, Βρέμης, τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, τῆς Σουηδίας, καὶ Πρωσσίας.

3. Ὁ Γαλλικὸς ἀπαιτεῖ ῥητὴν μνείαν τοῦ τρόπου, καθ' ὃν ἐδόθη τὸ ἀντίτιμον τῆς Συναλλαγματικῆς, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἀπαιτεῖται εἰς τὴν Γερμανίαν ἐν γένει, ἐκτὸς τῆς Βυρτεμβέργης, εἰς τὴν Ἀγγλίαν, εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας, εἰς τὴν Σουηδίαν καὶ τὴν Πρωσίαν.

4. Ὁ τῆς Πρωσσίας ῥητῶς ἀπαιτεῖ ὥστε τὸ ποσὸν νὰ γράφηται καὶ ὀλόγραφον καὶ δι' ἀριθμῶν ἐν περιπτώσει δὲ ἀσυμφωνίας, μόνον τὸ ὀλογράφως σημειούμενον ἀναγνωρίζεται ὡς τὸ ἀληθές.

5. Ὁ τῆς Ῥωσσίας λέγει ὅτι ἐὰν ἡ πτώσις συμπίπτῃ εἰς ἐποχὴν, καθ' ἣν ὑπάρχουν κατὰ σειρὰν ἑορταὶ συνεχεῖς, ἡ πληρωμὴ δὲν ἀναβάλλεται παρὰ τὴν ἐπαύριον τῆς πρώτης ἑορτασίου ἡμέρας.

6. Ἡ παραγραφή τῶν συναλλαγματικῶν, ἥτις κατὰ τὸν Γαλλικὸν Νόμον εἶναι 5 ἐτῶν, εἰς τὴν Πρωσίαν Αὐστρίαν καὶ Ῥωσίαν εἶναι 4 ἔτους διὰ τὰς πληρωτέας εἰς τὴν ἐμφάνισιν, καὶ 2 ἐτῶν διὰ τὰς λοιπὰς. Εἰς τὴν Οὐγγαρίαν 2 ἐτῶν, εἰς τὴν Ἰσπανίαν 4 ἐτῶν, καὶ εἰς τὴν Ὀλλάνδαν 40 ἐτῶν.

Οὕτως ἡ συναλλαγματικὴ πρέπει 1) νὰ ᾖ χρονολογημένη, 2) νὰ φανερόνῃ τὴν πληρωτέαν ποσότητα, τὸ ὄνομα τοῦ μέλλοντος νὰ πληρωθῇ, τὸν τόπον ὅπου ἐκδίδεται, καὶ τὸν τόπον καὶ τὸν χρόνον, καθ' ὃν πρέπει νὰ γενῇ ἡ πληρωμὴ, καὶ τὸ εἰς χρήματα ἢπραγματείας, διὰ λογαριασμοῦ, ἢ καθ' ὅποιον δῆποτε ἄλλον τρόπον δοθὲν ἀντίτιμον αὐτῆς· ἐκδίδεται δὲ ἡ συναλλαγματικὴ εἰς διαταγὴν τρίτου τινὸς ἢ τοῦ ἐκδότου αὐτοῦ.

Ἡ συναλλαγματικὴ πρέπει νὰ ἐκδίδηται ἀπὸ ἓνα τόπον διὰ νὰ πληρωθῇ εἰς ἄλλον, διότι ἐὰν πρόκηται νὰ πληρωθῇ εἰς τὴν αὐτὴν πόλιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐκδίδεται, εἶναι ἄπλοῦν εἰς διαταγὴν γραμματίου.

Τρία πρόσωπα πρέπει νὰ συντρέξωσιν εἰς τὴν σύνταξιν τῆς συναλλαγματικῆς, ὁ ἐκδότης, ὁ πρὸς ὃν ἐκδίδεται, καὶ ὁ κομιστής, ἐκεῖνος δηλαδὴ πρὸς ὄφελος τοῦ ὁποίου ἐκδίδεται.

Ἡ συναλλαγματικὴ ἐκδίδεται συνήθως εἰς τρία ὅμοια ἀντίτυπα πρὸς εὐκολίαν τοῦ κομιστοῦ, ὥστε, ἂν τυχὸν ἀπολεσθῇ τὸ ἓν, νὰ χρησιμεύσῃ τὸ ἕτερον· πρέπει δὲ νὰ σημειοῦται εἰς ἕκαστον αὐτῶν ὅτι ἡ πληρωμὴ δὲν πρέπει νὰ γενῇ εἰμὴ ἅπαξ.

§. 84. *Πρόβλεψις*.—Ὁ ἐκδίδων συναλλαγματικὴν εἰς βάρος τινὸς πρέπει νὰ ἔχῃ εἰς χεῖρας αὐτοῦ τὰ ἀναγκαῖα κεφάλαια πρὸς πληρωμὴν αὐτῆς, τοῦτο ὀνομάζεται *πρόβλεψις* (provision). Ἡ πρόβλεψις πρέπει νὰ γίνηται παρὰ τοῦ ἐκδότου, ἢ παρ' ἐκείνου κατὰ παραγγελίαν τοῦ ὁποίου ἐκδίδεται ἡ συναλλαγματικὴ, χωρὶς ὅμως ἐκ τούτου κατὰ τὴν τελευταίαν ταύτην περίπτωσιν ν' ἀπαλλάττηται ὁ ἐκδότης ἀπὸ τὰς πρὸς τοὺς ὀπισθογράφους καὶ τὸν κομιστὴν ὑποχρεώσεις του.

Ἰπάρχει πρόβλεψις, ἐὰν κατὰ τὴν προθεσίαν τῆς συναλλαγματικῆς ἐκεῖνος, πρὸς τὸν ὁποῖον αὕτη ἐξεδόθη, χρεωστῇ πρὸς τὸν ἐκδότην, ἢ πρὸς ἐκεῖνον, διὰ λογαριασμὸν τοῦ ὁποίου ἐξεδόθη, ποσότητα τοῦλάχιστον ἴσην μὲ τὴν ἀξίαν τῆς συναλλαγματικῆς.

Ἡ ἀποδοχὴ τῆς συναλλαγματικῆς ὑποθέτει τὴν ὑπαρξίν τῆς προβλέψεως. Εἴτε γενῇ ἀποδεκτὴ ἡ συναλλαγματικὴ, εἴτε μὴ, ὁ ἐκδότης χρεωστεῖ, γενομένης ἀρνήσεως, ν' ἀποδείξῃ ὅτι ἐκεῖνοι, πρὸς τοὺς ὁποίους αὕτη ἐξεδόθη, εἶχον πρόβλεψιν κατὰ τὴν προθεσίαν τῆς· ἄλλως ὀφείλει ν' ἀσφαλίσῃ τὴν πληρωμὴν τῆς, ἂν καὶ τὸ διαμαρτυρικὸν ἤθελε γενῇ μετὰ τὰς προσδιωρισμένας προθεσμίας.

§. 85. *Ἀποδοχή*.—Ἡ δῆλωσις ἐκείνου, πρὸς τὸν ὁποῖον ἐξεδόθη

ἡ συναλλαγματικὴ, ὅτι ἀναδέχεται τὴν ὑποχρέωσιν νὰ πληρώσῃ αὐτὴν κατὰ τὴν προθεσίαν τῆς ὀνομάζεται ἀποδοχὴ.

Ὁ ἀποδεχόμενος συναλλαγματικὴν ἀναδέχεται τὴν ὑποχρέωσιν νὰ τὴν πληρώσῃ, καὶ δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀνάκλησιν τῆς ἀποδοχῆς του, οὐδὲ ἂν ὁ ἐκδότης ἤθελε περιπέσει πρὸ τῆς ἀποδοχῆς εἰς πτώχευσιν, χωρὶς αὐτὸς νὰ τὸ ἤξεύρῃ.

Ἡ ἀποδοχὴ τῆς συναλλαγματικῆς πρέπει νὰ ᾖ ὑπογεγραμμένη, ἐκφράζεται δὲ διὰ τῆς λέξεως δεκτὴ. Πρέπει νὰ ᾖ καὶ χρονολογημένη, ἂν ἡ συναλλαγματικὴ ᾖ πληρωτέα εἰς ἐποχὴν προσδιοριζομένην ἀπὸ τὴν ἡμέραν τῆς ἐμφανίσεώς της. Εἰς τοιαύτην περίπτωσιν ἡ ἀχρονολόγητος ἀποδοχὴ καθιστᾷ τὴν συναλλαγματικὴν πληρωτέαν εἰς τὴν ὀρισμένην προθεσίαν, λογιζομένην ἀπὸ τῆς χρονολογίας τῆς συναλλαγματικῆς.

Ἡ ἀποδοχὴ δὲν δύναται νὰ γενῇ ὑπὸ συνθήκας, δύναται ὅμως νὰ περιορισθῇ εἰς μέρος τῆς εἰς τὴν συναλλαγματικὴν ἐνδιαλαμβανομένης ποσότητος· εἰς τὴν περίστασιν ταύτην ὁ κομιστὴς χρεωστεῖ νὰ διαμαρτυρηθῇ διὰ τὸ ἐπίλοιπον.

Ἡ ἀποδοχὴ πρέπει νὰ γίνηται ἅμα ἐμφανιζομένης τῆς συναλλαγματικῆς, ἢ τὸ πολὺ ἐντὸς 24 ὥρων ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως.

Ὁ ἐκδότης καὶ οἱ ὀπισθογράφοι συναλλαγματικῆς τινὸς εἶναι ἀλληλεγγύως ὑπεύθυνοι περὶ τῆς ἀποδοχῆς καὶ τῆς κατὰ τὴν προθεσίαν πληρωμῆς αὐτῆς.

Ἡ ἄρνησις τῆς ἀποδοχῆς ἀποδεικνύεται δι' ἐγγράφου, τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται διαμαρτυρικὸν ἐπὶ μὴ ἀποδοχῇ.

Μετὰ τὴν γνωστοποίησιν τοῦ διαμαρτυρικοῦ τούτου οἱ ὀπισθογράφοι καὶ ὁ ἐκδότης χρεωστοῦν ἀμοιβαίως ν' ἀσφαλίσωσι δι' ἐγγυήσεως τὴν πληρωμὴν τῆς συναλλαγματικῆς κατὰ τὴν προθεσίαν αὐτῆς, ἢ νὰ τὴν ἐξοφλήσωσιν ὁμοῦ μὲ τὰ ἔξοδα τοῦ διαμαρτυρικοῦ καὶ τῆς ἐπισυναλλαγῆς.

§. 86. Κατὰ παρέμβασιν ἀποδοχῇ.—Γενομένου τοῦ ἐπὶ μὴ ἀποδοχῇ διαμαρτυρικοῦ δύναται τρίτος τις, παρεμβαίνων ὑπὲρ τοῦ ἐκδότης ἢ ὑπὲρ τινος τῶν ὀπισθογράφων, ν' ἀποδεχθῇ τὴν συναλλαγματικὴν.

Ὁ παρεμβαίνων ὀφείλει νὰ γνωστοποιήσῃ ἀμέσως τὴν παρέμβασίν του εἰς ἐκεῖνον, ἕνεκα τοῦ ὁποίου παρεμβαίνει.

Ὁ κομιστής τῆς συναλλαγματικῆς διατηρεῖ ὅλα τὰ κατὰ τοῦ ἐκδότου καὶ τῶν ὀπισθογράφων δικαιώματά του, ἂν καὶ ἔγινε κατὰ παρέμβασιν ἀποδοχή.

§. 87. *Προθεσμία.*—Αἱ συναλλαγματικαὶ ἐκδίδονται πληρωτέαι ἢ ἐν ὄψει (a vista), ἢ μετὰ μίαν ἢ καὶ περισσοτέρας ἡμέρας, μῆνας, ἢ συνηθείας ἀπὸ τῆς ὄψεως, ἢ εἰς μίαν ἢ καὶ περισσοτέρας ἡμέρας, μῆνας, ἢ συνηθείας ἀπὸ τῆς χρονολογίας, ἢ εἰς ῥητὴν ἢ τακτικὴν ἡμέραν, ἢ εἰς πανήγυριν.

Ἡ ἐν ὄψει συναλλαγματικὴ πληρόνεται ἅμα ἐμφανισθῇ.

Ἡ προθεσμία συναλλαγματικῆς τινὸς πληρωτέας μετὰ τὴν ὄψιν της προσδιορίζεται ἐκ τῆς χρονολογίας τῆς ἀποδοχῆς, ἢ τοῦ ἐπὶ μὴ ἀποδοχῇ διαμαρτυρικοῦ.

Ἡ συνήθεια εἶναι τριακονθήμερον χρόνου διάστημα λογιζόμενον ἀπὸ τὴν ἐπιούσαν τῆς χρονολογίας.

Οἱ μῆνες λογιζονται κατὰ τὰς εἰς τὸ μηνολόγιον ἡμέρας των.

Αἱ εἰς πανηγύρεις πληρωτέαι συναλλαγματικαὶ εἶναι ἐμπρόθεσμοι κατὰ τὴν παραμονὴν τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν παύει ἡ πανήγυρις, ἢ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς πανηγύρεως, ἂν αὕτη δὲν διαρκῇ πλέον τῆς μιᾶς ἡμέρας.

Ἐὰν ἡ ἡμέρα τῆς πληρωμῆς τῆς συναλλαγματικῆς ᾗναι κατὰ νόμον ἑορτάσιμος, ἡ πληρωμὴ γίνεται τὴν παραμονὴν (1).

Εἰς διαφόρους ἐμπορικὰς πόλεις ἡ συνήθεια παρεδέχθη ἡμέρας τινὰς ἀναβολῆς τῆς πληρωμῆς τῶν συναλλαγματικῶν πρὸς χάριν λεγομένης (di grazia). Εἰς τὴν Γαλλίαν ὁ νόμος κατήργησε τὴν συνήθειαν ταύτην. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν αἱ ἡμέραι αὗται εἶναι τρεῖς.

§. 88. *Ὁπισθογράφησις.*—Ἡ κυριότης τῆς συναλλαγματικῆς μεταβαίνει ἀπὸ ἑνὰ εἰς ἄλλον διὰ τῆς ὀπισθογραφήσεως, ἥτις γράφεται ὀπισθεν τῆς συναλλαγματικῆς· πρέπει δὲ νὰ ᾖ χρονολογημένη, νὰ ἐκφράζῃ τὴν δοθείσαν ἀξίαν τῆς συναλλαγματικῆς, καὶ νὰ φανερόνῃ τὸ ὄνομα ἐκείνου, εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ ὁποίου μετέβη ἡ κυριότης τῆς συναλλαγματικῆς (2).

(1) Εἰς Κωνσταντινούπολιν συνήθως εἰς τοιαύτην περίπτωσιν ἡ πληρωμὴ γίνεται τὴν ἐπιούσαν τῆς ἑορτῆς.

(2) Ὁ Ὁλλανδικὸς, Πορτογαλικὸς, Πρωσσικὸς, Οὐγγρικὸς, Σαξωνικὸς, Ἀγγλικὸς καὶ ὁ τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν Νόμος παραδέχονται καὶ τὰς λευκάς

Ἡ μὴ φέρουσα τὰ ἀνωτέρω προσόντα ὀπισθογράφῃσι δὲν μεταβιβάζει τὴν κυριότητα τῆς συναλλαγματικῆς, ἀλλ' ἔχει ἀπλῶς ἰσχὺν ἐπιτροπικοῦ πρὸς σύναξιν τῶν χρημάτων (1).

Καταδιώκεται ὡς πλαστογράφος ὅστις προχρονολογεῖ τὰς ὀπισθογραφήσεις.

§. 89. *Ἀλληλεγγυότης*.—Ὅλοι οἱ ὑπογράψαντες, ἀποδεχθέντες, ἢ ὀπισθογραφῆσαντες συναλλαγματικὴν τινὰ, εἶναι ἀλληλεγγύως ὑπεύθυνοι πρὸς τὸν κομιστὴν.

§. 90. *Τριτεγγύησις* (aval).—Ἐκτὸς τῆς ἀποδοχῆς καὶ τῆς ὀπισθογραφήσεως ὑπάρχει καὶ ἡ τριτεγγύησις, ἀσφαλίζουσα τὴν πληρωμὴν τῆς συναλλαγματικῆς.

Ἡ ἀσφάλεια αὕτη δίδεται ὑπὸ τρίτου τινὸς, γινομένη ἐπὶ τῆς συναλλαγματικῆς αὐτῆς ἢ δι' ἐγγράφου χωριστοῦ. Ὁ προσφέρων τριτεγγύησιν ὑπόκειται εἰς τὰς αὐτάς μὲ τοὺς ἐκδότας καὶ ὀπισθογράφους ὑποχρεώσεις, καὶ εἶναι πρὸς τὸν κομιστὴν ἀλληλεγγύως ὑπεύθυνος, ἐκτὸς ἂν συνεφώνησαν ἄλλως πῶς.

§. 91. *Πληρωμή*.—Αἱ συναλλαγματικαὶ πρέπει νὰ πληρόνωνται μὲ νομίσματα τοιαῦτα, ὅποια εἶναι τὰ ἐν αὐταῖς διαλαμβανόμενα.

Ὅστις πληρώσῃ συναλλαγματικὴν πρὸ τῆς προθεσμίας εἶναι ὑπεύθυνος περὶ τοῦ κύρους τῆς πληρωμῆς. Ὅστις πληρώσῃ εἰς τὴν προθεσμίαν ἄνευ τινὸς ἐναντιώσεως θεωρεῖται νομίμως ἀπηλλαγμένος πάσης εὐθύνης.

Ὁ κομιστὴς συναλλαγματικῆς δὲν δύναται νὰ υποχρεωθῇ νὰ δεχθῇ πρὸ τῆς προθεσμίας τὴν πληρωμὴν.

Ἡ πληρωμὴ δευτέρας ἢ τρίτης συναλλαγματικῆς ἰσχύει ὅταν ἀναφέρῃ, ὅτι ἡ πληρωμὴ ταύτης ἀκυροῖ τὰς λοιπὰς.

Ὁ πληρόνων δευτέραν ἢ τρίτην συναλλαγματικὴν, χωρὶς ν' ἀνα-

ὀπισθογραφῇσεις, φερούσας ὅμως τὴν ἡμερομηνίαν καὶ τὴν ὑπογραφήν. Ὅλαι δὲ αἱ Νομοθεσίαι συμφωνοῦν μὴ ἐπιτρέπουσαι τὴν ὀπισθογράφῃσιν Συναλλαγματικῶν ληξιπροθέσμων.

(1) Τὸ κύρος τῆς ὀπισθογραφήσεως ἀποφασίζεται κατὰ τοὺς Νόμους τοῦ τόπου, ὅπου αὕτη ἔγινεν, οὕτως ἔαν ἔγινεν ἡ ὀπισθογράφῃσις ἐν τῇ Γαλλίᾳ χωρὶς νὰ ἐκφράξῃ τὴν δοθείσαν ἀξίαν τῆς συναλλαγματικῆς θέλει θεωρηθῇ ἄκυρος, ἐνῷ ἔαν ἔγινεν ἐν τῇ Γερμανίᾳ, ὅπου δὲν ἀπαιτεῖται ἡ ἐκφράσις τῆς δοθείσης ἀξίας, θέλει εἶσθαι ἔγκυρος. (Foelix. Droit International § 56).

λάβῃ ἐκείνην, ἐπὶ τῆς ὁποίας ὑπάρχει ἡ ἀποδοχή του, δὲν ἀπαλλάττεται ἀπὸ τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ κομιστοῦ τῆς ἀποδοχῆς του.

Δὲν συγχωρεῖται ἀντίστασις ἢ ἀναβολὴ εἰς τὴν πληρωμὴν, εἰμὴ μόνον ὅταν ἀπολεσθῇ ἡ συναλλαγματικὴ, ἢ ὅταν ὁ κομιστὴς πτωχεύσῃ.

Ὅταν ἀπολεσθῇ συναλλαγματικὴ ἀναπόδεκτος, ἐκεῖνος, εἰς τὸν ὁποῖον αὕτη ἀνήκει, δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν πληρωμὴν διὰ δευτέρας ἢ τρίτης.

Εἴαν ἡ ἀπολεσθεῖσα συναλλαγματικὴ ἦτο ἤδη ἀποδεδεγμένη, ἡ πληρωμὴ δὲν δύναται νὰ γενῇ διὰ δευτέρας ἢ τρίτης εἰμὴ δυνάμει δικαστικῆς ἀποφάσεως καὶ ὑπὸ ἐγγύησιν.

Εἴαν δὲν ὑπάρχῃ δευτέρα ἢ τρίτη συναλλαγματικὴ, ὁ ἀπολέσας τὴν ἀποδεδεγμένην ἢ μὴ συναλλαγματικὴν δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν πληρωμὴν αὐτῆς μόνον διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως, ἀποδεικνύων διὰ τῶν βιβλίων του τὴν ἐπὶ ταύτης κυριότητά του καὶ δίδων ἐγγύησιν.

Αἱ ἐν μέρει πληρωμαὶ συναλλαγματικῆς τινὸς ἐλαφρύνουν τοὺς ἐκδότας καὶ ὀπισθογράφους· ὁ δὲ κομιστὴς χρεωστεῖ νὰ κάμῃ διαμαρτυρικὸν περὶ τοῦ ὑπολοίπου.

Τὰ δικαστήρια δὲν δύνανται νὰ παρεκτείνωσι δι' ἀναβολῆς τὴν πληρωμὴν τῆς συναλλαγματικῆς.

§. 92. *Κατὰ παρέμβασιν πληρωμῇ.*—Ἡ συναλλάγματικὴ, κατὰ τῆς ὁποίας ἔγινε διαμαρτυρικὸν, δύναται νὰ ἐξοφληθῇ παρὰ παντὸς παρεμβαίνοντος ὑπὲρ τοῦ ἐκδότου ἢ ὑπὲρ ἑνὸς τῶν ὀπισθογράφων· ἡ παρέμβασις καὶ ἡ πληρωμὴ πρέπει νὰ σημειώνωνται εἰς τὸ διαμαρτυρικὸν, ἢ ὑπ' αὐτό.

Ὁ ἐξοφλὼν συναλλαγματικὴν κατὰ παρέμβασιν ὑποκαθίσταται εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ, καὶ ὑπόκειται εἰς τὰ αὐτὰ μὲ αὐτὸν καθήκοντα.

Εἴαν ἡ κατὰ παρέμβασιν πληρωμὴ ἔγινεν ὑπὲρ τοῦ ἐκδότου, ὅλοι οἱ ὀπισθογράφοι ἀπαλλάττονται πάσης εὐθύνης· ἂν ἔγινεν ὑπὲρ τινὸς ὀπισθογράφου, ἀπαλλάττονται οἱ μετ' αὐτὸν ὀπισθογράφοι.

Εἴαν ὑπάρχῃ συνδρομὴ πολλῶν εἰς τὴν κατὰ παρέμβασιν πληρωμὴν, προτιμᾶται ἐκεῖνος, ὅστις ἀπαλλάττει περισσοτέρους.

§. 93. *Δικαιώματα καὶ καθήκοντα τοῦ κομιστοῦ.*—Ὁ κομιστὴς συναλλαγματικῆς πληρωτέας εἴτε ἐν ὄψει, εἴτε εἰς προθεσμίαν ἀπὸ

τῆς ὕψεως, χρεωστεῖ νὰ ἐμφανίσῃ αὐτὴν πρὸς ἀποδοχὴν ἐντὸς τῶν παρὰ τοῦ Ἐμπ. Νόμου τοῦ τόπου προσδιοριζομένων προθεσμιῶν, διότι ἄλλως ἐκπίπτει τῶν δικαιωμάτων του κατὰ τοῦ ἐκδότου καὶ τῶν ὀπισθογράφων.

Ὁ κομιστὴς τῆς συναλλαγματικῆς ὀφείλει νὰ ζητήσῃ τὴν πληρωμὴν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς προθεσμίας.

Ἡ ἄρνησις τῆς πληρωμῆς πρέπει ν' ἀποδειχθῇ τὴν ἐπαύριον τῆς προθεσμίας δι' ἐγγράφου, τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται *διαμαρτυρικὸν ἐπὶ μὴ πληρωμῇ*.

Ἄν ἡ ἡμέρα αὕτη ᾖ κατὰ νόμον ἑορτάσιμος, τὸ διαμαρτυρικὸν γίνεται τὴν ἐπιούσαν.

Οὔτε τὸ ἐπὶ μὴ ἀποδοχῇ διαμαρτυρικὸν, οὔτε ὁ θάνατος, οὔτε ἡ πτώχευσις ἐκείνου, πρὸς τὸν ὁποῖον ἡ συναλλαγματικὴ εἶναι ἐκδεδομένη, δύνανται νὰ ἐλευθερώσωσι τὸν κομιστὴν ἀπὸ τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ νὰ κάμῃ τὸ ἐπὶ μὴ πληρωμῇ διαμαρτυρικόν.

Εἰάν ὁ ἀποδεχθεὶς τὴν συναλλαγματικὴν πτωχεύσῃ πρὸ τῆς προθεσμίας, ὁ κομιστὴς δύναται νὰ διαμαρτυρηθῇ καὶ νὰ κάμῃ τὰς ἀπαιτήσεις του.

Ὁ κομιστὴς συναλλαγματικῆς τινὸς μὴ πληρωθείσης δύναται νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν περὶ ἐξασφαλίσεως ἢ κατὰ τοῦ ἐκδότου καὶ ἐκάστου τῶν ὀπισθογράφων ἀτομικῶς, ἢ κατὰ τῶν ὀπισθογράφων καὶ τοῦ ἐκδότου συνάμα. Τὴν ἀγωγὴν ταύτην πρέπει νὰ τὴν κινήσῃ ἐντὸς προθεσμιῶν προσδιοριζομένων ἀπὸ τοὺς ἐμπορικοὺς νόμους, διότι μετὰ τὴν παρέλευσιν τῶν προθεσμιῶν τούτων, ὁ κομιστὴς χάνει πᾶν δικαίωμα κατὰ τῶν ὀπισθογράφων, καὶ κατὰ τοῦ ἐκδότου, ἂν οὗτος ἀποδείξῃ ὅτι ὑπῆρχε πρόβλεψις κατὰ τὴν προθεσμίαν τῆς συναλλαγματικῆς.

§. 94. *Διαμαρτυρικόν*.—Τὸ διαμαρτυρικὸν πρέπει νὰ γίνηται παρὰ συμβολαιογράφου, καὶ κατὰ τὰς διαγραφομένας ἀπὸ τὸν ἐπιτόπιον νόμον διατυπώσεις. Κάνεν ἄλλο ἐγγραφον δὲν δύναται ν' ἀναπληρώσῃ τὴν ἔλλειψιν τοῦ διαμαρτυρικοῦ.

§. 95. *Ἐπισυναλλαγή*.—Ἡ ἐπισυναλλαγματικὴ (*retraite*) εἶναι νέα συναλλαγματικὴ, δυνάμει τῆς ὁποίας ὁ κομιστὴς λαμβάνει παρὰ τοῦ ἐκδότου ἢ παρ' ἐνὸς τῶν ὀπισθογράφων τὸ κεφάλαιον τῆς συναλ-

λαγματικῆς, κατὰ τῆς ὁποίας ἔγινε διαμαρτυρία, τὰ ἔξοδά του καὶ τὴν ὁποίαν πληρῶνει τιμὴν τῆς νέας συναλλαγῆς.

Ἡ ἐπισυναλλαγὴ κανονίζεται, ὡς πρὸς μὲν τὸν ἐκδότην ἐκ τῆς τιμῆς τῆς συναλλαγῆς, τῆς ἐκ τοῦ τόπου ἔνθα ἡ συναλλαγματικὴ ἔπρεπε νὰ πληρωθῇ πρὸς τὸν τόπον ὅθεν ἐξεδόθη, ὡς πρὸς τοὺς ὀπισθογράφους δὲ ἐκ τῆς τιμῆς τῆς συναλλαγῆς, τῆς ἐκ τοῦ τόπου ἔνθα ἡ συναλλαγματικὴ ἀπεστάλη ἢ ἐπραγματεύθη παρ' αὐτῶν πρὸς τὸν τόπον ὅπου ἡ πληρωμὴ ἐκτελεῖται.

Ἡ ἐπισυναλλαγματικὴ συνοδεύεται μὲ λογαριασμὸν ἐπιστροφῆς (*compte de retour*), ὅστις πρέπει νὰ περιέχῃ τὸ κεφάλαιον τῆς συναλλαγματικῆς καθ' ἧς ἔγινεν ἡ διαμαρτυρία, τὰ ἔξοδα τοῦ διαμαρτυρικοῦ καὶ τὰ ἄλλα νόμιμα ἔξοδα, οἷον τὰ τραπεζιτικὰ δικαιώματα, τὰ μεσιτικὰ, τὰ τῆς σημάνσεως καὶ τὰ τῶν ἐπιστολῶν κόμιστρα. Πρέπει προσέτι νὰ φανερόνῃ τὸ ὄνομα ἐκείνου, πρὸς τὸν ὁποῖον ἡ ἐπισυναλλαγματικὴ ἐξεδόθη, καὶ τὴν τιμὴν τῆς συμφωνηθείσης συναλλαγῆς, καὶ νὰ ᾖ ἐπικυρωμένος παρ' ἐνὸς κολλυβιστοῦ, ἢ ἐν ἑλλείψει τούτου παρὰ δύο ἐμπόρων· εἰς αὐτὸν δὲ πρέπει νὰ ἐπισυνάπτηται ἡ συναλλαγματικὴ καὶ τὸ κατ' αὐτῆς διαμαρτυρικὸν ἢ ἐπίσημον ἀντίγραφον αὐτοῦ.

Ὅταν ἡ ἐπισυναλλαγματικὴ ἀποτείνηται πρὸς τινὰ τῶν ὀπισθογράφων, ἐπισυνάπτεται προσέτι πιστοποιητικὸν ἀποδεικνύον τὴν τιμὴν τῆς συναλλαγῆς τῆς ἀπὸ τοῦ τόπου, ὅπου ἡ συναλλαγματικὴ ἦτο πληρωτέα, πρὸς τὸν τόπον ὅθεν ἐξεδόθη.

Δὲν συγχωρεῖται νὰ γενῶσι πολλοὶ ἐπιστροφῆς λογαριασμοὶ περὶ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς συναλλαγματικῆς.

Ὁ ἐπιστροφῆς λογαριασμὸς διέρχεται ἐξοφλούμενος ἀπὸ ὀπισθογράφου εἰς ὀπισθογράφον διαδοχικῶς, καὶ ἐξοφλεῖται ὀριστικῶς παρὰ τοῦ ἐκδότου.

Δὲν δύνανται νὰ συσσωρευθῶσι πολλαὶ ἐπισυναλλαγαί· καθεὶς τῶν ὀπισθογράφων δὲν ὑπόκειται εἰμὴ εἰς τὴν πληρωμὴν μιᾶς μόνης, καθὼς καὶ ὁ ἐκδότης.

Ὁ τόκος τῶν κεφαλαίων τῆς συναλλαγματικῆς, κατὰ τῆς ὁποίας ἔγινε διαμαρτυρία ἐπὶ μὴ πληρωμῇ, λογίζεται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ διαμαρτυρικοῦ.

Ὁ τόκος τῶν ἐξόδων τοῦ διαμαρτυρικοῦ, τῆς ἐπισυναλλαγῆς, καὶ

ἄλλων νομίμων ἐξόδων δὲν λογίζεται, εἰμὴ ἀφ' ἧς ἡμέρας κινηθῇ ἡ ἀγωγή εἰς τὸ δικαστήριον.

§. 96. *Γραμμάτια εἰς διαταγὴν*.—Τὸ εἰς διαταγὴν γραμματίον πρέπει νὰ ᾖ χρονολογημένον καὶ νὰ φανερόνῃ, 1) τὴν πληρωτέαν ποσότητα, 2) τὸ ὄνομα ἐκείνου εἰς διαταγὴν τοῦ ὁποίου ἐκδίδεται, 3) τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν ἡ πληρωμὴ πρέπει νὰ γίνη, καὶ 4) τὸ εἰς χρήματα, πραγματείας, διὰ λογαριασμοῦ, ἢ καθ' ὅποιον δῆποτε ἄλλον τρόπον δοθὲν ἀντίτιμον αὐτοῦ.

Ὅλαι αἱ περὶ συναλλαγματικῶν διατάξεις ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν εἰς διαταγὴν γραμματίων.

§. 97. *Παραγραφή*.—Πᾶσα ἀγωγή ἀφορῶσα τὰς συναλλαγματικὰς ἢ τὰ εἰς διαταγὴν ἐμπορικὰ γραμμάτια παραγράφεται μετὰ πέντε ἔτη ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ διαμαρτυρικοῦ, ἢ ἀπὸ τῆς τελευταίας δικαστικῆς καταδιώξεως, ἂν δὲν ἐξεδόθῃ δικαστικὴ ἀπόφασις, ἢ ἐὰν τὸ χρέος δὲν ἀνεγνωρίσθῃ δι' ἰδιαιτέρου ἐγγράφου. Μόλον τοῦτο χρεωστοῦν οἱ μὲν νομιζόμενοι ὀφειλέται νὰ βεβαιώσωσιν, ἂν γενῇ περὶ τούτου αἴτησις, ἐνόρκως ὅτι δὲν ὀφείλουν πλέον τίποτε, οἱ δὲ κληρονόμοι αὐτῶν ὅτι ἀδόλως νομίζουν ὅτι δὲν χρεωστεῖται πλέον τίποτε.

ΣΤ'. ΠΕΡΙ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΩΝ.

§. 98. *Τί ἐστὶ χρηματιστήριον*.—Τὸ μέρος, ὅπου οἱ ἔμποροι καὶ Τραπεζίται πόλεως τινὸς συνέρχονται μετὰ τῶν κολλυθιστῶν, μεσιτῶν καὶ πλοιάρχων πρὸς διαπραγμάτευσιν τῶν διαφόρων συναλλαγῶν ὀνομάζεται *χρηματιστήριον*, καὶ Ἰταλιστὶ *Borsa* (1).

Ἡ πείρα ἀπέδειξε πόσον ἀναγκαῖα εἶναι τὰ τοιαῦτα Καταστήματα εἰς τὰς ἐμπορικὰς πόλεις· ἡ ἄμεσος προσωπικὴ σχέσις τῶν ἐμπόρων, γινομένη ταχτικῶς, συντείνει τὰ μέγιστα εἰς τὴν ταχύτητα καὶ τάξιν τῆς διεκπεραιώσεως τῶν ἐμπορικῶν ὑποθέσεων, αἱ δὲ πληροφορίαι, τὰς ὁποίας ἕκαστος ἐν τῷ χρηματιστηρίῳ λαμβάνει περὶ ὅλων τῶν ἐμπορικῶν γεγονότων καὶ μεταβολῶν, ὁδηγοῦν καὶ εὐκολύνουν αὐτὸν εἰς τὴν ἐνέργειαν τῶν πράξεών του.

Ἡ ἔκδοσις τῶν εἰς τὸ χρηματιστήριον γενομένων διαπραγματεῶ-

(1) Λέγουσιν ὅτι τὰ τοιαῦτα καταστήματα ὠνομάσθησαν *Borse*, διότι ἐπὶ τῆς οἰκίας, ὅπου οἱ ἔμποροι τῆς Ἀμβέρσθης συνέρχοντο πρὸς διαπραγμάτευσιν τῶν ὑποθέσεων των, ἦτο ὡς ἔμβλημα ἐν βαλάντιον, Ἰταλιστὶ λεγόμενον *borsa*.

σεων καὶ συναλλαγῶν προσδιορίζει τὴν τιμὴν τῆς συναλλαγῆς, τῶνπραγματειῶν, τῶν ἀσφαλειῶν, τῶν ναύλων, τῶν ἀγωγιῶν καὶ τῶν δημοσίων καὶ ἄλλων γραμματίων. Αἱ διάφοροι δὲ αὗται τιμαὶ ἀποδεικνύονται διὰ τῶν κολλυβιστῶν καὶ μεσιτῶν, περὶ ὧν ὠμιλήσαμεν εἰς τὸν §. 42. κ. εἰ.

§. 99. *Δημόσια δάνεια τῶν Κυβερνήσεων, καὶ διαπραγματεύσεις αὐτῶν.* — Εἰς τὰ χρηματιστήρια τῶν μεγάλων πρωτευουσῶν τῆς Εὐρώπης διαπραγματεύονται τὰ δημόσια δάνεια, ἡ δὲ μεγάλη χρῆσις αὐτῶν καὶ ἡ ἐπιβρῶή τῆς τιμῆσεώς των ὡς πρὸς τὴν χρηματικὴν πίστιν, τὴν ὁποίαν ὁ ἔμπορος δύναται νὰ δόσῃ εἰς τόπον τινά, μᾶς ἀναγκάζουν νὰ εἰπωμεν ὀλίγα περὶ τοῦ ἀντικειμένου αὐτοῦ.

Πίστις εἶναι ἡ ἐμπιστοσύνη, τὴν ὁποίαν ὁ δανειστής ἔχει πρὸς τὸν χρεώστην του, πρὸς ὃν δίδει πρᾶγμα τι διὰ νὰ πληρωθῇ μετὰ ταῦτα τὴν ἀξίαν του· ἡ ἐγγύησις τοῦ δανειστοῦ στηρίζεται εἰς τὴν ἠθικότητα, ἱκανότητα καὶ περιουσίαν τοῦ χρεώστου του, καὶ εἰς τὰ μέσα, τὰ ὁποῖα παρὰ τοῦ Νόμου ἔχει πρὸς κατανάγκασιν τοῦ ὀφειλέτου του εἰς πληρωμὴν. Αἱ Κυβερνήσεις, αἵτινες δὲν δύνανται οὔτε τὰ ἐθνικὰ κτήματα νὰ ὑποθηκεύσωσιν, οὔτε δικαστικῶς νὰ καταναγκασθῶσιν εἰς πληρωμὴν, δὲν δύνανται νὰ δόσωσιν ἄλλα ἐχέγγυα πρὸς ἀπόκτησιν πίστεως παρὰ τὸ κυβερνητικόν των σύστημα καὶ τὴν εἰς τὸ μέλλον ἐλπιζομένην αὐξήσιν τῶν δημοσίων ἐσόδων.

Διάφορα περιστατικὰ ἀναγκάζουν τὰς Κυβερνήσεις νὰ καταφύγωσιν εἰς τὸ μέσον τοῦ δανείου διὰ νὰ προσπορισθῶσι τὰ διὰ τὴν ἐπικράτειαν ἀναγκαῖα δημόσια ἔξοδα: πόλεμοι, ἐπιδρομαὶ, ἐπιχειρήσεις μεγάλαι δημοσίων ἔργων, σιδηροὶ δρόμοι, διώρυγες, λιμένες καὶ τὰ τοιαῦτα. Εἰς τὰς πρώτας τῶν περιστάσεων τούτων τὸ δάνειον ἐπιβαρύνει τὸ μέλλον πρὸς ὄφελος μόνον τοῦ παρόντος, ἀλλὰ τὰ γινόμενα πρὸς ἐκτέλεσιν δημοσίων ἔργων δάνεια, ἂν καὶ ἐπιβαρύνωσι τὸ μέλλον, κληροδοτοῦν ὅμως εἰς αὐτὸ συγχρόνως καὶ ὠφελείας.

Μεταξὺ τῶν ἰδιωτῶν ὁ δανειζόμενος ζητεῖ καὶ λαμβάνει παρὰ τινος τὴν χρηματικὴν ποσότητα, τῆς ὁποίας ἔχει ἀνάγκην, μὲ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ τὴν ἐπιστρέψῃ εἰς προσδιορισμένην ἐποχὴν, πληρόνων πρὸς ἀποζημίωσιν τοῦ δανειστοῦ του ἀνάλογον τόκον. Αἱ Κυβερνήσεις, αἱ ἔχουσαι ἀνάγκην χρημάτων, δὲν πράττουν οὕτως, ἀλλὰ ἐκδίδουν τίτλους ἐτησίου εἰσοδήματος (rente) πρὸς 3, 4 ἢ 5 τοῖς $\frac{0}{100}$, ὑποχρε-

οῦνται δηλαδή πρὸς τὸν ἐπιφέροντα τὸν τίτλον αὐτὸν νὰ τῷ πληρῶ-
νωσιν ἐτησίως φρ. 3, 4 ἢ 5 π. χ. διὰ πᾶσαν ποσότητα ἑκατὸν φράγ-
κων, ἀποτελοῦσαν τὸ κεφάλαιον τοῦ τίτλου, τὸ ὁποῖον ὑποτίθεται ὅτι
ἡ Κυβέρνησις ἔλαβεν ὁλόκληρον, καὶ τὸ ὁποῖον εἶναι ὑπόχρεως νὰ πλη-
ρώσῃ ἂν θέλῃ νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τὸ δάνειον· τοῦτο δὲ δύναται νὰ
πράξῃ ὅταν ἐγκρίνῃ.

Ἐκτὸς τοῦ εἵδους τούτου τοῦ δανείζεσθαι τῶν Κυβερνήσεων, λαμ-
βάνουν αὗται προσέτι δάνεια διαιρούμενα εἰς διάφορα τμήματα, καὶ
τῶν ὁποίων ὑποχρεοῦνται νὰ πληρώνωσι κατ' ἔτος τόκον καὶ χρεώ-
λυτρον, ὥστε εἰς διάστημά τι χρονικὸν νὰ γίνηται ἐντελής ἐξόφλησις.

Ἀφοῦ σχηματισθῶσιν οἱ τίτλοι τῶν δανείων, ἡ Κυβέρνησις προκη-
ρύττει τὴν πώλησιν αὐτῶν, καὶ ἐπομένως συμφωνεῖ μὲ Τραπεζίτικὰς
ἐταιρίας περὶ τῆς παραχωρήσεως αὐτῶν, λαμβάνουσα ποσοστὸν τι
ὀλιγώτερον παρὰ τὸ ὀνομαστικὸν κεφάλαιον τοῦ τίτλου· οὕτω π. χ.
ὁ Τραπεζίτης δίδει φρ. 90 λαμβάνων τίτλον 100 φράγκων.

Ἡ Τραπεζίτικὴ ἐταιρία ἐπομένως, ἥτις ἐχορήγησε τὸ δάνειον τοῦτο
εἰς τὴν κυβέρνησιν, πωλεῖ εἰς τὸ χρηματιστήριον τὰ πιστωτικὰ γραμ-
μάτια τῆς Κυβερνήσεως, προσπαθοῦσα νὰ τὰ πωλῇ ὅσον ἔνεστιν
ἀκριβώτερον ἀφ' ὅσον αὐτὴ τὰ ἔλαβεν. Οὕτω τὰ γραμμάτια ταῦτα
ἀποκαθίστανται ἀντικείμενα κερδοσκοπικῶν πωλήσεων, αἵτινες εἰς τὰς
περισσότερας Εὐρωπαϊκὰς πρωτευούσας καταντῶσιν εἰς ἄτοπα.

Οἱ φυσικοὶ ἀγορασταὶ τῶν πιστωτικῶν γραμμάτων τοῦ δημοσίου
εἶναι ὅσοι θέλουν νὰ τοποθετήσωσι τὰ κεφάλαιά των εἰς ἀσφαλέστε-
ρον παρὰ τὸ ἐμπόριον μέρος, διὰ νὰ ἔχωσιν ἀσφαλὲς ἐτήσιον εἰσό-
δημα. Ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα εἰσχωρεῖ ἡ κερδοσκοπία, ὥστε οἱ περισσό-
τεροι ἀγοράζουσι τὰ πιστωτικὰ ταῦτα γραμμάτια ἐπὶ σκοπῷ νὰ τὰ
μεταπωλῇσιν μετ' ὀλίγας ἡμέρας μὲ κέρδος· ἡ κερδοσκοπικὴ διά-
θεσις μάλιστα ἐπροχώρησεν ἀκόμη μακρότερα, καὶ εὔρε τὸ μέσον νὰ
πωλῇ χωρὶς νὰ ἔχῃ διόλου γραμμάτια, καὶ ν' ἀγοράζῃ χωρὶς νὰ ἔχῃ
ποσῶς σκοπὸν νὰ τὰ παραλάβῃ· οἱ τοιοῦτοι χαρτοπαίζουσι, διὰ νὰ εἴ-
πωμεν οὕτως· ἀγοράζει τις π. χ. 10,000 φράγκων γραμμάτια ἐκ
τοῦ δεῖνος δανείου, τὰ ὁποῖα ὁ πωλητὴς ὑποχρεοῦται νὰ τῷ παρα-
δώσῃ εἰς τὸ τέλος τοῦ μηνὸς πρὸς φρ. 105, ὅταν δὲ φθάσῃ τὸ τέλος
τοῦ μηνὸς οὔτε ὁ ἀγοραστὴς ζητεῖ τὰ γραμμάτια, οὔτε ὁ πωλητὴς
τὰ προσφέρει, ἀλλὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκεί-

νην τίμησις τῶν γραμματίων καὶ πληρύνεται ἡ διαφορὰ τῶν 105 φράγκων.

Ἡ κερδοσκοπικὴ εὐφυΐα μάλιστα περιέπλεξε μὲ μυρίους τρόπους τὰς ἐργασίας ταύτας, αἵτινες μ' ὅλας τὰς ἀπαγορεύσεις τῶν νόμων ἐνεργοῦνται καθ' ἑκάστην εἰς τὴν Εὐρώπην.

Εἰς ὅλα τὰ χρηματιστήρια ἐκδίδεται ἡμέρουσιον πινάκιον, εἰς τὸ ὁποῖον σημειοῦται ἡ τίμησις τῶν δημοσίων γραμματίων, καθὼς καὶ ἡ τίμησις τῶν μετοχῶν τῶν σιδηρῶν δρόμων, τῶν κατασκευαζομένων παρ' ἰδιωτικῶν ἐταιριῶν.

Τὰ σημαντικώτερα σήμερον χρηματιστήρια καὶ διὰ τὸ μεγαλοπρεπὲς τῶν οἰκοδομῶν των, καὶ διὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐργασιῶν των εἶναι τὰ τοῦ Λονδίνου, τῶν Παρισίων καὶ τῆς Πετρούπολεως.

Ζ'. ΠΕΡΙ ΝΑΥΛΩΣΕΩΣ (I).

§. 100. Τὶ ἐστὶ ναύλωσις καὶ προσόντα τοῦ ναυλωτικοῦ. — Πᾶσα περὶ μισθώσεως πλοίου συμφωνία ὀνομάζεται ναύλωσις, πρέπει δὲ νὰ γίνηται ἐγγράφως καὶ νὰ φανερόνη, 1) τὸ ὄνομα καὶ τὴν χωρητικότητά τοῦ πλοίου, 2) τὸ ὄνομα τοῦ πλοιάρχου, 3) τὰ ὀνόματα τοῦ ναυλοῦντος καὶ τοῦ φορτωτοῦ, 4) τὸν συμφωνηθέντα χρόνον καὶ τόπον τῆς φορτώσεως καὶ ἐκφορτώσεως τῶνπραγματειῶν, 5) τὴν τιμὴν τοῦ ναύλου, 6) ἂν ἡ ναύλωσις ᾖ μερικὴ ἢ ὀλική, καὶ 7) τὴν συμφωνηθεῖσαν ἀποζημιώσιν ἐν περιπτώσει χρονοτριβῆς.

Ἐὰν ὁ χρόνος τῆς φορτώσεως καὶ ἐκφορτώσεως δὲν συνεφωνήθη, λαμβάνεται ὡς κανὼν ἡ τοπικὴ συνήθεια.

Ἐὰν τὸ πλοῖον ἐναυλώθῃ κατὰ μῆνα, ὁ ναῦλος ἄρχεται ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀποπλεύσῃ τὸ πλοῖον, ἂν δὲν ὑπάρχῃ ἐναντία συμφωνία.

Ἐὰν πρὸ τοῦ ἀπόπλου συμβῇ ἀπαγόρευσις τῆς ἐμπορίας, αἱ συμφωνίαι διαλύονται ἄνευ ἀποζημιώσεων, ἀλλ' ὁ φορτωτὴς πληρύνει τὰ ἔξοδα τῆς φορτώσεως καὶ ἐκφορτώσεως τῶνπραγματειῶν.

Ἐὰν ἐξ ἀκαταμαχήτου δυνάμεως συμβῇ ἐμπόδιον πρόσκαιρον, αἱ συμφωνίαι μένουσι ἰσχυραὶ καὶ ἄνευ ἀποζημιώσεως· ὁμοίως ἂν τὸ τοιοῦτον ἐμπόδιον συμβῇ διαρκούντος τοῦ πλοῦ.

Ἐὰν ὁ λιμὴν, πρὸς ὃν διευθύνεται τὸ πλοῖον, ᾖ ἀποκλεισμένος,

(I) Ἰδὲ ἄρθρα 273 καὶ ἐπόμενα. Ἐμπορικοῦ Νόμου.

ὁ πλοίαρχος χρεωστεῖ, ἂν δὲν ἔχῃ διαταγὰς ἐναντίας, ν' ἀποπλεύσῃ εἰς τὸν πλησιέστερον λιμένα τοῦ αὐτοῦ Κράτους, ὅπου ἤθελεν εἶσθαι συγχωρημένος ὁ κατὰπλους.

Τὸ πλοῖον, ἢ ἀποσκευὴ του, ὁ ναῦλος καὶ αἱπραγματεῖται εἶναι ἀμοιβαίως ὑπέγγνα πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν συμφωνιῶν.

§. 101. *Φορτωτικόν*. — Ὁ πλοίαρχος παραλαμβάνων εἰς τὸ πλοῖόν του τὰςπραγματείας δίδει ἀπόδειξιν, ἥτις ὀνομάζεται *φορτωτικόν*.

Τὸ φορτωτικὸν πρέπει νὰ φανερόνῃ, 1) τὸ γένος, τὴν ποσότητα, τὸ εἶδος ἢ τὴν ποιότητα τῶν πρὸς μετακομιδὴν πραγμάτων, 2) τὸ ὄνομα τοῦ φορτωτοῦ, 3) τὸ ὄνομα καὶ τὴν διεύθυνσιν ἐκείνου, πρὸς ὃν ἡ ἀποστολὴ γίνεται, 4) τὸ ὄνομα καὶ τὸν τόπον τῆς κατοικίας τοῦ πλοίαρχου, 5) τὸ ὄνομα καὶ τὴν χωρητικότητα τοῦ πλοίου, 6) τὸν τόπον τοῦ ἀπόπλου καὶ τοῦ κατὰπλου, καὶ 7) τὴν τιμὴν τοῦ ναύλου.

Πρέπει προσέτι νὰ φέρῃ εἰς τὸ περιθώριον τὰ σημεῖα καὶ τοὺς ἀριθμοὺς τῶν πρὸς μετακομιδὴν πραγμάτων.

Τὸ φορτωτικὸν δύναται νὰ ᾖ 1) εἰς διαταγὴν, 2) πρὸς τὸν *porteur* (au porteur), ἢ 3) εἰς ὀρισμένον πρόσωπον.

Πᾶν φορτωτικὸν γίνεται τοῦλάχιστον τετραπλοῦν, ἐξ ὧν λαμβάνει ἐν ὁ πλοίαρχος· πρέπει δὲ νὰ ὑπογραφῶσι καὶ τὰ τέσσαρα πρωτότυπα τοῦ φορτωτικοῦ ἐντὸς 24 ὥρων μετὰ τὴν φόρτωσιν.

Τὸ φορτωτικὸν παρέχει πίστιν μετὰξὺ τῶν μετόχων τοῦ φορτίου, καὶ μετὰξὺ αὐτῶν καὶ τῶν ἀσφαλιστῶν.

Ὅταν ὑπάρχῃ μετὰξὺ τῶν φορτωτικῶν διαφορὰ, τὸ εἰς χεῖρας τοῦ πλοίαρχου ἰσχύει, ἂν ᾖ ἀναπληρωμένον διὰ χειρὸς τοῦ φορτωτοῦ ἢ τοῦ παραγγελιοδόχου του, ἰσχύει δὲ τὸ παρὰ τοῦ φορτωτοῦ ἐμφανιζόμενον ἂν ᾖ ἀναπληρωμένον διὰ χειρὸς τοῦ πλοίαρχου.

Ὁ παραλαμβάνων τὰς εἰς τὸ φορτωτικὸν πραγματείας χρεωστεῖ νὰ δόσῃ ἀπόδειξιν εἰς τὸν πλοίαρχον.

§. 102. *Ναῦλος*. — Ἡ τιμὴ τῆς μισθώσεως παντὸς πλοίου ὀνομάζεται *ναῦλος*, καὶ κανονίζεται διὰ τῶν συμφωνιῶν τῶν συναλλαττομένων· ἀποδεικνύεται δὲ διὰ τοῦ ναυλωτικοῦ ἢ τοῦ φορτωτικοῦ, καὶ συμφωνεῖται δι' ὅλον ἢ διὰ μέρος τοῦ πλοίου, διὰ πλοῦν ὁλόκληρον ἢ διὰ ῥητὸν χρόνον διάστημα, κατὰ τὸ μέτρον ἢ τὸ βάρος τῶν εἰς τὸ πλοῖον φορτωθησομένων πραγμάτων, κατ' ἀποκοπὴν (à forfait) ἢ συλλογὰν (à cueillete) σημειουμένης τῆς χωρητικότητος τοῦ πλοίου.

Ἐάν τὸ πλοῖον ἐναυλώθῃ ὁλόκληρον, καὶ ὁ ναυλωτὴς δὲν προσφέρῃ ὅλον τὸ φορτίον, ὁ πλοίαρχος δὲν ἐμπορεῖ νὰ λάβῃ ἄλλας πραγματείας χωρὶς τὴν συναίνεσιν τοῦ ναυλωτοῦ.

Ὁ ναυλωτὴς, ὁ μὴ φορτώσας ὅλας τὰς εἰς τὸ ναυλωτικὸν διαλαμβανομένας πραγματείας, χρεωστεῖ νὰ πληρώσῃ ἀκέραιον τὸν ναῦλον, ἂν δὲ φορτώσῃ περιπλέον, πληρόνει ἀναλόγως τὸ περιπλέον. Ἄν δὲ πρὶν ἐκπλεύσῃ τὸ πλοῖον διαλύσῃ τὴν περὶ ναυλώσεως συμφωνίαν, πληρόνει πρὸς ἀποζημιώσεις τὸ ἥμισυ τοῦ συμφωνηθέντος ὁλοκλήρου ναύλου.

Ἐάν τὸ πλοῖον ἀναχωρήσῃ μὲ ἐλλειπὲς φορτίον ὀφείλεται ὁλόκληρος ὁ ναῦλος.

Ὁ πλοίαρχος, ὁ παραστήσας τὸ πλοῖον ὡς χωρητικώτερον παρ' ὅ,τι πραγματικῶς εἶναι, χρεωστεῖ ν' ἀποζημιώσῃ τὸν ναυλωτὴν.

Δὲν θεωρεῖται λάθος ὡς πρὸς τὴν δήλωσιν τῆς χωρητικότητος τοῦ πλοίου, ἔάν τὸ λάθος δὲν ὑπερβαίνει τὸ τεσσαρακοστὸν μέρος τοῦ πλοίου, ἢ ἔάν ἡ δήλωσις αὕτη ἦναι σύμφωνος μὲ τὸ περὶ καταμετρήσεως τοῦ πλοίου πιστοποιητικόν.

Τὸ ἥμισυ τοῦ ναύλου ὀφείλεται εἰς τὸν πλοίαρχον, ἔάν πρὶν ἐκπλεύσῃ τὸ πλοῖον, ὁ φορτωτὴς δι' ἐξόδων τοῦ ἀποβιβάσῃ τὰς φορτωθείσας ἤδη πραγματείας, τὸ δὲ πλοῖον ἦτο ναυλωμένον συλλογάδην, κατ' ἀποκοπὴν, ἢ κατὰ τόνον ἢ βάρος.

Διὰ τὰς πραγματείας, αἵτινες ἐφορτώθησαν ἄνευ τῆς εἰδήσεως τοῦ πλοίαρχου, ἔχει αὐτὸς τὸ δικαίωμα ἢ νὰ λάβῃ τὸν μεγαλῆτερον ναῦλον, ὅστις ἤθελε πληρωθῇ διὰ παρομοίας πραγματείας εἰς τὸν αὐτὸν τρόπον τῆς φορτώσεως, ἢ ν' ἀποβιβάσῃ αὐτὰς εἰς τὴν ξηράν.

Ὁ φορτωτὴς, ὁ ἀναλαμβάνων τὰς πραγματείας τοῦ διαρκούντος τοῦ πλοῦ, χρεωστεῖ νὰ πληρώσῃ ὁλόκληρον τὸν ναῦλον καὶ ὅλα τὰ ἐξόδα.

Ἐάν τὸ πλοῖον ἐμποδισθῇ ἐξ αἰτίας τοῦ ναυλωτοῦ, οὗτος ὑπόκειται εἰς ἀποζημιώσεις.

Ἐάν τὸ πλοῖον, ναυλωθὲν ἀμφοτερόπλουον (pour l'aller et le retour), ἐπιστρέψῃ χωρὶς φορτίον, ὁ πλοίαρχος λαμβάνει ὁλόκληρον τὸν ναῦλον.

Ὁ πλοίαρχος ὡσαύτως ὀφείλει ἀποζημιώσεις εἰς τὸν ναυλωτὴν, ἔάν ἔγινεν αἴτιος παρεμποδίσεως τοῦ πλοίου ἢ χρονοτριβῆς.

Ἐάν ὁ πλοίαρχος ἀναγκασθῇ νὰ ἐπισκευάσῃ τὸ πλοῖόν του κατὰ τὸν πλοῦν, ὁ ναυλωτῆς ὀφείλει νὰ περιμείνῃ, ἢ νὰ πληρώσῃ ὁλόκληρον τὸν ναῦλον.

Ἐάν τὸ πλοῖον δὲν δύναται νὰ ἐπισκευασθῇ, ὁ πλοίαρχος χρεωστεῖ νὰ ναυλώσῃ ἄλλο. Ἐάν δὲν δυνηθῇ νὰ ναυλώσῃ ἄλλο, λαμβάνει ναῦλον ἀνάλογον τοῦ γενομένου πλοῦ.

Ὁ πλοίαρχος χάνει τὸν ναῦλόν του καὶ ἀποζημιώνει τὸν ναυλωτὴν, ἐάν οὗτος ἀποδείξῃ ὅτι ὅταν τὸ πλοῖον ἐξέπλευσεν ἦτο ἀνίκανον πρὸς πλοῦν.

Πληρόνεται ναῦλος δι' ὅσας πραγματείας ὁ πλοίαρχος ἀναγκασθῇ νὰ πωλήσῃ δι' ἀγοράν τροφῶν, ἐπισκευῆν, ἢ ἄλλας κατεπειγουσας ἀνάγκας τοῦ πλοίου. (§. 55).

Περὶ τῶν πραγματειῶν, τὰς ὁποίας ὁ πλοίαρχος ἤθελεν ἐκθάλει εἰς τὴν θάλασσαν ἕνεκα τῆς κοινῆς σωτηρίας, λαμβάνει ναῦλον ὑπὸ ὄρον συνεισφοράς. (§. 112 καὶ ἐπ.).

Δὲν χρεωστεῖται παντελῶς ναῦλος ἐπὶ τῶν πραγματειῶν ὅσαι ἀπωλέσθησαν ἐκ ναυαγίας, ἢ καθίσματος, διηρπάγησαν ἀπὸ πειρατῶν, ἢ συνελήφθησαν παρὰ τῶν ἐχθρῶν.

Ἐάν ὁ παραλήπτης δὲν θέλῃ νὰ παραλάβῃ τὰς πραγματείας, ὁ πλοίαρχος δύναται νὰ πωλήσῃ διὰ τοῦ δικαστηρίου μέρος αὐτῶν πρὸς πληρωμὴν τοῦ ναύλου του καὶ νὰ παρακαταθέσῃ τὸ ὑπόλοιπον· ἐάν δὲ δὲν ἐξαρκῶσι πρὸς πληρωμὴν τοῦ ναύλου διαφυλάττει τὴν κατὰ τοῦ φορτωτοῦ ἀναγωγὴν του.

Ὁ πλοίαρχος δὲν ἐμπορεῖ νὰ κρατήσῃ ἐντὸς τοῦ πλοίου τὰς πραγματείας διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ ναύλου του, δύναται δὲ ἀποθιβάζων αὐτὰς νὰ ζητήσῃ τὴν εἰς χεῖρας τρίτου παρακαταθήκην μέχρι τῆς πληρωμῆς τοῦ ναύλου του.

Ὁ πλοίαρχος προτιμᾶται εἰς τὴν ἐκ τῶν πραγματειῶν τοῦ φορτίου του πληρωμὴν τοῦ ναύλου μέχρι δεκαπέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς παραδόσεως αὐτῶν, ἂν δὲν ἐπέρασαν εἰς τρίτου χεῖρας.

Ἐάν οἱ φορτωταὶ ἢ οἱ παραλήπται πτωχεύσωσι πρὸ τῆς παρελεύσεως τῶν δεκαπέντε ἡμερῶν, ὁ πλοίαρχος προτιμᾶται ὅλων τῶν ἄλλων δανειστῶν ὡς πρὸς τὴν πληρωμὴν τοῦ ναύλου καὶ τῶν πρὸς αὐτὸν ὀφειλομένων ἀβαριῶν.

Ὁ φορτωτὴς δὲν δύναται ποτὲ νὰ ζητήσῃ τὴν ἐλάττωσιν τῆς τιμῆς τοῦ ναύλου.

Ὁ φορτωτὴς δὲν δύναται νὰ ἐγκαταλίπῃ ἀντὶ τοῦ ναύλου πραγματείας ἐκπεπτωκυίας τῆς τιμῆς των, ἢ βεβλαμμένας ἤδη ἐξ ἰδίου αὐτῶν ἐλαττώματος ἢ ἐκ τυχαίου συμβεβηκότος. Ἄν ὅμως πίθῃ περιέχοντες οἶνον, ἔλαιον, μέλι ἢ ἄλλα ὑγρά ἔρρευσαν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ἐξεκενώθησαν ἢ ἔμειναν σχεδὸν κενοί, οἱ πίθῃ οὗτοι δύνανται νὰ ἐγκαταλειφθῶσι λόγῳ τοῦ ναύλου, ἐπειδὴ εἰς τοιαύτην περίπτωσιν θεωρεῖται ὅτι τὰ ὑγρά πραγματικῶς δὲν μετεκομίσθησαν.

Η'. ΠΕΡΙ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΔΑΝΕΙΟΥ (4).

§. 103. *Προσόντα τῶν ναυτικοδανείων καὶ οἱ περὶ αὐτῶν νομικοὶ κανόνες.*—Τὰ περὶ ναυτικῶν δανείων συμβόλαια γίνονται παρὰ Συμβολαιογράφων, ἢ ἰδιογράφως φανερόνουν δὲ

1) Τὸ κεφάλαιον τοῦ δανείου καὶ τὴν τιμὴν τοῦ συμφωνηθέντος ναυτικοῦ τόκου.

2) Τὰ εἰς τὸ δάνειον ὑπέγγυα πράγματα.

3) Τὰ ὀνόματα τοῦ πλοίου καὶ τοῦ πλοιάρχου, τὰ τοῦ δανειστοῦ καὶ δανειζομένου.

4) Ἐὰν τὸ δάνειον ἐδόθη δι' ἓνα μόνον πλοῦν, διὰ ποῖον πλοῦν καὶ διὰ ποῖον χρόνον καὶ

5) Τὴν ἐποχὴν τῆς ἀποδόσεως.

Οἱ ναυτικῶς δανεῖζοντες χρεωστοῦν νὰ ζητήσωσι τὴν εἰς τὸ Βιβλίον τῶν Ναυτοδανείων καταχώρισιν τοῦ συμβολαίου των ἄλλως χάνουν τὸ προνόμιόν των. Καὶ ἐν μὲν τῇ Ἑλλάδι ἡ καταχώρισις γίνεται ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῶν Ἐμποροδικῶν, ἢ ἐν ἐλλείψει τοιούτου ὑπὸ τοῦ Εἰρηνοδίκου, ἐν δὲ τῇ ἀλλοδαπῇ ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς, ἢ ἐν ἐλλείψει αὐτῆς ὑπὸ τῆς Προξενικῆς ἢ τοπικῆς Ἀρχῆς ἄλλης Δυνάμεως, προσλαμβανομένων δύο μαρτύρων βεβαιούντων τὴν ταυτότητα τοῦ δανειστοῦ, καὶ προσυπογραφομένων εἰς τὸ βιβλίον τοῦ πλοίου μετὰ τοῦ δανειστοῦ καὶ ὀφειλέτου.

Πᾶν ναυτικὸν συμβόλαιον ἂν ᾖ εἰς διαταγὴν, δύναται νὰ διαπραγματευθῇ δι' ὀπισθογραφῆσεως.

(1) Ἴδε ἀρθρα 344 καὶ ἐπόμενα Ἐμπορικοῦ Νόμου, καὶ τὸν ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1851 Νόμον περὶ Βιβλίου Ναυτοδανείων (Libretto).

Ἡ περὶ πληρωμῆς ἐγγύησις τοῦ ὀπισθογράφου δὲν ἐκτείνεται εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ ναυτικοῦ τόκου, ἂν ῥητῶς δὲν συνεφωνήθη τὸ ἐναντίον, ἀλλὰ μόνον εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ κεφαλαίου.

Τὰ ναυτικά δάνεια δύνανται νὰ ληφθῶσιν ἐπὶ τοῦ σκάφους τοῦ πλοίου, ἐπὶ τῶν ἀρμένων καὶ τῶν ἐξαρτίων, ἐπὶ τοῦ ἐφοπλισματος καὶ τῶν τροφῶν, ἐπὶ τοῦ φορτίου καὶ ἐφ' ὅλων αὐτῶν συνάμα ἢ μέρους μόνον.

Πᾶν ναυτικὸν δάνειον υπερβαῖνον τὴν τιμὴν τῶν ὑπεγγύων πραγμάτων δύναται νὰ κηρυχθῇ ἄκυρον κατ' αἵτησιν τοῦ δανειστοῦ, ἂν ἀποδειχθῇ ὅτι ὁ δανειζόμενος μετεχειρίσθη ἀπάτην. Ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ἀπάτη, τὸ συμβόλαιον ἰσχύει περιοριζόμενον μέχρι τῆς ἀξίας τῶν ὑπεγγύων πραγμάτων, τὸ δὲ ὑπόλοιπον τοῦ δανείου ἀποδίδεται μὲ τόκον λογιζόμενον κατὰ τὴν ἀγοραίαν τιμὴν.

Πᾶν δάνειον γενόμενον ἐπὶ μέλλοντος ναύλου ἢ κέρδους ἐλπιζομένου ἐκ τῆς πωλήσεως πραγματειῶν ἀπαγορεύεται· εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ὁ δανειστής δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ εἰμὴ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ κεφαλαίου ἄνευ τόκου.

Τὸ πλοῖον, τὰ ἄρμενα καὶ τὰ ἐξάρτια, τὸ ἐφόπλισμα καὶ αἱ ζωοτροφίαι καὶ ὁ ἀποκτηθεὶς ἤδη ναῦλος θεωροῦνται κατὰ προνόμιον ὑπέγγυα εἰς τὰ κεφάλαια καὶ τοὺς τόκους τῶν ἐπὶ τοῦ σκάφους τοῦ πλοίου γενομένων ναυτικῶν δανείων. Τὸ φορτίον εἶναι ἐπίσης ὑπέγγυον διὰ τὰ δάνεια τὰ γενόμενα ἐπ' αὐτοῦ.

Ναυτικὸν δάνειον, γενόμενον παρὰ τοῦ πλοίαρχου εἰς τὸν τόπον τῆς διαμονῆς τῶν ἰδιοκτητῶν τοῦ πλοίου ἄνευ τῆς ῥητῆς ἀδείας αὐτῶν ἢ τῆς μεσολαβήσεώς των εἰς τὸ συμβόλαιον, δὲν παρέχει δικαίωμα ἀγωγῆς οὐδὲ προνόμιον εἰμὴ μόνον ἐπὶ τοῦ μέρους τοῦ πλοίου καὶ τοῦ ναύλου, τοῦ ἀνήκοντος εἰς τὸν πλοίαρχον.

Εἰς πλοίαρχους, οἵτινες δὲν εἶναι συγχρόνως καὶ ἰδιοκτῆται τῶν πλοίων των, ὕπερ ἐκ τῶν ἐγγράφων των προκύπτει, δὲν πρέπει τις νὰ δανείζῃ ναυτικῶς, ἐὰν προηγουμένως ὁ πλοίαρχος δὲν βεβαιώσῃ δι' ἐγγράφου ἐκθέσεως ὑπογεγραμμένης παρ' αὐτοῦ καὶ τῶν ἐπισημοτέρων τοῦ πληρώματος, ὅτι ἔχει ἀνάγκην ἐπισκευῆς ἢ τροφίμων, καὶ συγχρόνως ἐὰν δὲν δοθῇ παρὰ τοῦ Προξένου ἢ τῆς Ἀρχῆς ἐγγράφως ἄδεια εἰς τὸν πλοίαρχον νὰ δανεισθῇ.

Τῶν ναυτικῶν δανείων ἢ τε κατὰτάξις καὶ πληρωμὴ γίνεται κατὰ

τὴν ἐν τῷ Βιβλίῳ τῶν Ναυτοδανείων χρονολογικὴν τάξιν τῆς ἐγγραφῆς τῶν· ἀλλὰ τὰ κατὰ τὸν τελευταῖον διάπλουν διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ πλοίου συνομολογούμενα ναυτοδάνεια προτιμῶνται τῶν προεγγεγραμμένων· πρὸς ἄλληλα δὲ προτιμῶνται τὰ νεώτερα τῶν προγενεστέρων. Ἐὰν δὲ τὸ πλοῖον φθάσῃ εἰς ὃν διευθύνεται τόπον καὶ ἐπιχειρήσῃ νέον πλοῦν χωρὶς ταῦτα νὰ ἐξοφληθῶσιν, ἀποβάλλουν τὸ προνόμιον, καὶ κατατάσσονται κατὰ τὴν σειρὰν τῆς ἐγγραφῆς τῶν. Ἀλλ' ἂν δὲν φθάσῃ εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον, ἢ ἂν δὲν ὑπῆρχε τοιοῦτος, διατηροῦν τὸ προνόμιόν των ἐξ μῆνας ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ πλοίου ἀπὸ τοῦ τόπου ἔνθα ἐγένετο τὸ ναυτοδάνειον, ἐὰν τὸ πλοῖον ταξειδεύσῃ τὴν Μεσόγειον, τὸν Εὐξείνιον, τὴν Μαιώτιδα καὶ τὸν Δανούβιον, ἐννέα δὲ μῆνας ὅπου ἄλλοθι.—Οἱ τόκοι δὲν χαίρουν προνόμιον εἰμὴ ἐπὶ ἓν ἔτος μετὰ τὴν καταχώρισιν τῶν δανείων εἰς τὸ Βιβλίον.

Ἐὰν τὰ πράγματα τὰ εἰς τὸ ναυτικὸν δάνειον υπέγγυα ἀπωλέσθησαν παντελῶς ἐκ τυχαίου συμβεβηκότος καὶ ἐν τῷ συμφωνηθέντι χρόνῳ καὶ τόπῳ τοῦ κινδύνου, δὲν δύναται νὰ γενῇ κάμμία περὶ τοῦ δανείου ἀπαίτησις.

Ἐν περιπτώσει ναυαγίας, ἢ πληρωμῇ τῶν ναυτικῶν δανείων ^{ῶν} περιορίζεται εἰς τὴν ἀξίαν τῶν διασωθέντων ἐκ τῶν εἰς τὰ ναυτικὰ δάνεια υπεγγύων πραγμάτων, ἀφαιρουμένων τῶν σώστρον.

Ἄν ὁ χρόνος τῶν κινδύνων δὲν προσδιωρίσθῃ εἰς τὸ χρεωστικὸν ἔγγραφον, ἄρχεται ὡς πρὸς τὸ πλοῖον καὶ τὴν ἀποσκευὴν του ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ ἀπόπλου, καὶ διαρκεῖ μέχρι τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν τὸ πλοῖον ἤθελεν ἀγκυρωθῇ ἢ προσορμισθῇ εἰς τὸν προσδιωρισμένον διὰ τὸν κατάπλουν λιμένα· ὡς πρὸς τὰς πραγματείας δὲ ὁ χρόνος τῶν κινδύνων ἄρχεται ἀφ' ἧς ἡμέρας αὗται ἐφορτώθησαν εἰς τὸ πλοῖον ἢ τὰς λέμβους διὰ νὰ μετακομισθῶσιν εἰς αὐτὸ, καὶ διαρκεῖ μέχρι τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἤθελον ἀποβιβασθῇ εἰς τὴν ξηράν.

Ὁ ἐπὶ πραγματειῶν λαμβάνων ναυτικὰ δάνεια δὲν ἀπαλλάττεται τοῦ χρέους διὰ τῆς ἀπωλείας τοῦ πλοίου καὶ τοῦ φορτίου, ἂν δὲν ἀποδείξῃ ὅτι εἶχε διὰ λογαριασμὸν του ἐπὶ τοῦ πλοίου πράγματα ἀξίας ἴσης μὲ τὴν ποσότητα τοῦ ληφθέντος δανείου.

Οἱ ναυτικῶς δανείζοντες συνεισφέρουν ὑπὲρ τῶν δανεισθέντων εἰς τὰς κοινὰς ἀβαρίας· αἱ ἀπλᾶι ἀβαρίαι εἶναι ἐπίσης εἰς βάρος τῶν δανειστῶν ἂν δὲν ὑπάρχῃ συμφωνία ἐναντία (§. 111).

Ἄν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ πλοίου καὶ τοῦ αὐτοῦ φορτίου ὑπάρχῃ συγχρόνως ναυτικὸν δάνειον καὶ ἀσφάλεια, ἡ τιμὴ τῶν ἐκ τῆς ναυαγίας διασωθέντων πραγμάτων διανέμεται μεταξὺ τοῦ δανειστοῦ διὰ τὸ κεφάλαιόν του καὶ τοῦ ἀσφαλιστοῦ διὰ τὸ ποσὸν τῆς ἀσφαλείας κατ' ἀναλογίαν τῆς μετοχῆς των, φυλαττομένων πάντοτε τῶν περὶ προνομίων διατάξεων, περὶ ὧν ὠμιλήσαμεν εἰς τὸν §. 52.

Θ'. ΠΕΡΙ ΑΣΦΑΛΕΙΩΝ. (4)

§. 104. *Τι ἐστὶν ἀσφάλεια.* — Ἀσφάλεια εἶναι ἡ σύμβασις διὰ τῆς ὁποίας ἀναλαμβάνει τις τὴν ὑποχρέωσιν, ἐπὶ προσδιωρισμένη ἀμοιβῇ, ν' ἀσφαλίσῃ ἄλλον ἀπὸ θαλάσσιον κίνδυνον, εἰς τὸν ὅποιον εἶναι ἐκτεθειμένη ἡ περιουσία του.

Ὁ ἀναδεχόμενος τὸν κίνδυνον ὀνομάζεται ἀσφαλιστής, ὁ ἀπαλλοττόμενος τοῦ κινδύνου ἀσφαλιζόμενος, ἡ πληρονομένη ἀμοιβὴ ἀσφαλίστρα, καὶ τὸ ἔγγραφον, διὰ τοῦ ὁποίου συνομολογεῖται ἡ σύμβασις αὕτη, ἀσφαλιστικὸν ἔγγραφον.

Εἶναι βεβαίως ὅλως τυχεροὶ οἱ συμβαίνοντες κίνδυνοι, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐνεργοῦνται αἱ ἀσφάλειαί, ἀλλ' ὅμως διὰ στατιστικῶν πληροφοριῶν ἠδυνήθησαν νὰ προσδιορίσωσι τὴν ἐνδεχομένην ζημίαν, τὸ δὲ ἀποτέλεσμα τῶν στατιστικῶν τούτων πληροφοριῶν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς βάσις τῶν ἀσφαλειῶν. Οὕτω π. χ. ἐάν ὑποθέσωμεν ὡς ἀποδεδειγμένον διὰ τῆς στατιστικῆς ὅτι ἐκ τῶν πλοίων, τῶν ἐνασχολουμένων εἰς τὸ ἐμπόριον, ναυαγοῦν κατ' ἔτος τὸ τεσσαρακοστημόριον, ἡ ἀμοιβὴ διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῶν ταξιδευόντων πλοίων πρέπει νὰ ᾔηται τὸ τεσσαρακοστημόριον τῆς ἀξίας των, διότι κατὰ τοσοῦτον εἶναι πιθανοὶ οἱ κίνδυνοι τοῦ ἀσφαλιστοῦ.

Αἱ ἀσφάλειαί ἐνεργοῦνται εἴτε ἀπὸ ἐταιρίας εἴτε ἀπὸ ιδιώτας. Αἱ ἀσφαλιστικαὶ ἐταιρίαι πρέπει νὰ ἔχωσι μέγα κεφάλαιον, ὥστε νὰ δύνανται μετὰ θάρρους ν' ἀναλαμβάνωσι ποσότητες μεγάλων κινδύνων, διότι εἰς ὅσον μεγαλητέραν ἔκτασιν ἐπιχειρήσεων εὐρίσκονται, κατὰ τοσοῦτον ἐλαττοῦται ἡ πιθανὴ ἐνδεχομένη ζημία των.

Εὐκόλως ἐννοεῖ τις τὰ ἄπειρα πλεονεκτήματα, τὰ ὁποῖα προσγίνονται εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ εἰς τὴν ναυτιλίαν ἐκ τῶν ἀσφαλειῶν ἄνευ

(1) Ἴδε ἄρθ. 332 κ. ἐ. Ἐμπορ. Νόμου τῆς Ἑλλάδος.

τῆς συνδρομῆς τῶν ασφαλιστικῶν καταστημάτων πολλά ὀλίγοι βεβαιῶς ἤθελον ἐκθέτει τὴν περιουσίαν των εἰς τοὺς κινδύνους μεγάλων ταξειδίων· ἀλλὰ σήμερον, χάρις εἰς τὴν ἀσφάλειαν, τὸ κεφάλαιον τοῦ ἐμπορίου, τὸ ὁποῖον ἐπὶ τῶν πλοίων ταξειδεύει τοὺς Ὠκεανούς, εἶναι ἐπίσης ἀσφαλὲς καὶ βέβαιον ὅσον καὶ τὸ κεφάλαιον τοῦ γεωργοῦ, τὸ ἐναποτιθέμενον ἐπὶ τῆς γῆς.

Ἄγνοεῖται ἡ ἐποχὴ καθ' ἣν ἐνεργήθησαν κατὰ πρῶτον αἱ ἀσφάλειαι τῶν θαλασσίων κινδύνων. Εἰς τοὺς ἀρχαίους χρόνους εὐρίσκομεν παράδειγμα τοιούτων ἀσφαλειῶν τὴν ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος Κλαυδίου γενομένην ὑπόσχεσιν πρὸς τοὺς σιτεμπόρους, εἰς ἐποχὴν σιτοδείας τῆς Ῥώμης, ὅτι ἀναλαμβάνει ὅλους τοὺς κινδύνους καὶ τὰς ἐκ τῆς θαλάσσης προξενηθησομένας εἰς τοὺς μετακομιζομένους σίτους ζημίας· εἶναι μάλιστα περίεργον ὅτι καὶ κατ' αὐτὴν τὴν περίστασιν δὲν ἔλλειψεν ἡ κακοήθεια νὰ πλάσῃ ψευδῇ ναυάγια καὶ ζημίας.

§. 105. *Προσόντα τοῦ ασφαλιστικοῦ συμβολαίου.* — Τὸ ασφαλιστικὸν συμβόλαιον γίνεται ἐγγράφως. Πρέπει νὰ χρονολογῆται τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ὑπογράφεται· δύναται νὰ γίνῃ ἰδιόγραφον· ἄγραφα διαστήματα δὲν συγχωροῦνται ἐν αὐτῷ· πρέπει δὲ νὰ φανερόνῃ·

1) Τὸ ὄνομα καὶ τὴν κατοινίαν τοῦ ασφαλιζομένου, καὶ ἂν ᾖ ἰδιοκτῆτης ἢ παραγγελιοδόχος, 2) τὸ ὄνομα καὶ τὸ εἶδος τοῦ πλοίου, 3) τὸ ὄνομα τοῦ πλοιάρχου, 4) τὸν τόπον, ὅπου αἱπραγματεῖται ἐφορτώθησαν ἢ μέλλουν νὰ φορτωθῶσι, καὶ τὸν λιμένα τῆς ἐκπλεύσεως τοῦ πλοίου, 5) τοὺς λιμένας καὶ τὰς ἀκτὰς, ὅπου πρέπει νὰ φορτώσῃ ἢ ἐκφορτώσῃ, ἢ ὅπου πρέπει νὰ εἰσπλεύσῃ, 6) τὸ εἶδος καὶ τὴν ἀξίαν ἢ τὴν ἐκτίμησιν τῶν ασφαλιζομένων πραγμάτων, 7) τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἄρχονται ἢ παύουν οἱ κίνδυνοι, 8) τὸ ποσὸν τῶν ἀσφαλισθέντων χρημάτων, 9) τὰ ἀσφάλιστρα, ἥτοι τὴν τιμὴν τῆς ἀσφαλείας.

§. 106. *Κίνδυνοι, τοὺς ὁποίους ἀναδέχεται ὁ ασφαλιστής.* — Εἶναι ἀναγκασιότατον εἰς τὸν ἔμπορον νὰ γνωρίζῃ ἀκριβῶς τὰς συμφωνίας, ὑπὸ τὰς ὁποίας ὁ ασφαλιστής ἀναλαμβάνει τὸν κίνδυνον τῶνπραγματειῶν του.

Οἱ κίνδυνοι, τοὺς ὁποίους ἄνευ ἐξαιρέσεως ὅλα τὰ ασφαλιστικὰ καταστήματα ἀναλαμβάνουν, εἶναι οἱ κίνδυνοι τῆς τρικυμίας, τοῦ ναυαγίου, τοῦ καθίσματος, τῆς συγκρούσεως, τῆς χύσεως, τοῦ πυ-

ρὸς, καὶ τῆς πειρατείας. Ἐκτὸς τῶν γενικῶν τούτων κινδύνων, δι' ἰδιαιτέρων συμφωνιῶν ἀναδέχονται οἱ ἀσφαλισταὶ τὴν ναυταπάτην τοῦ πλοιάρχου (§. 58), τὴν ἐξ ἀνωτέρας διαταγῆς παρεμπόδισιν τοῦ πλοίου, τὸ λαθρεμπόριον, κτλ.

Εἰς τὸ ἀσφαλιστικὸν ἔγγραφον προσδιορίζεται συνήθως τὸ ποσὸν τῆς γενικῆς ἢ μερικῆς ἀβαρίας, τὸ ὁποῖον θέλει εἶσθαι εἰς βάρος τῆς ἀσφαλιστικῆς ἐταιρίας (ἴδε τὸν §. 111 περὶ ἀβαριῶν).

Ἐπὶ μερικῶν ἀβαριῶν οἱ ἀσφαλισταὶ, κατὰ τὰ ἀσφαλιστικὰ ἔγγραφα τῆς Μεσογείου, εἶναι ἐλεύθεροι ἐὰν ἡ ζημία* δὲν ὑπερβῇ τὰ 3 τοῖς 0/0. κάμνουν ὅμως ἐξαίρεσεις ὡς πρὸς τὰ Ἑλληνικά, Ῥωσσικά, Ἰονικά καὶ Τουρκικά πλοῖα. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν γενικῶν ἐπὶ τῶν πλοίων τούτων ἀβαριῶν οἱ ἀσφαλισταὶ εἶναι ἐλεύθεροι, ὡςάκις ἡ ζημία δὲν εἶναι ἀνωτέρα τῶν 10 τοῖς 0/0. Ἡ ἀπαλλαγὴ τῶν ἀσφαλιστῶν (la franchise) ἐπὶ τῶν μερικῶν ἀβαριῶν κανονίζεται κατὰ τὸ εἶδος τῶν ἐμπορευμάτων· εἰς τὰ ἀσφαλιστικὰ δὲ ἔγγραφα προσδιορίζονται αἱ διάφοροι κατηγορίαι. Ἐπὶ τῶν σίτων π. χ. οἱ ἀσφαλισταὶ ἀπαλλάττονται, ὡςάκις ἡ ζημία δὲν ὑπερβαίνει τὰ 15 τοῖς 0/0 ἐπὶ τῆς ἀσφαλισθείσης ἀξίας αὐτῶν.

Κατὰ τὰ Ἀγγλικά δὲ ἀσφαλιστικὰ ἔγγραφα οἱ ἀσφαλισταὶ πληρόνουν ὁλόκληρον τὴν γενικὴν ἀβαρίαν. Ἐπὶ τῶν μερικῶν δὲ ἀβαριῶν πληρόνουν ἐπίσης ὁλόκληρον τὴν ζημίαν, ἐὰν αὕτη προῆλθεν ἐκ τοῦ καθίσματος τοῦ πλοίου εἰς ξηράν. Ἐὰν δὲ τὸ πλοῖον δὲν ἐκάθησε, τότε ἡ θαλασσοβλάβη διὰ νὰ πληρωθῇ ὑπὸ τῶν ἀσφαλιστῶν πρέπει νὰ ὑπερβαίνει τὰ 5 τοῖς 0/0 ἐπὶ τῆς ἀσφαλισθείσης ἀξίας κάθε 10 Βαρελίων, ἢ 20 Κιβωτίων, ἢ 50 Σάκκων ζακχάρεως, 10 βαρελίων καπνοῦ, 10 δέμ. κανάβεως, 1 δέμ. δερμάτων, λαμβανομένων κατ' αὖξοντα ἀριθμὸν, ἢ ἐπὶ τῆς ἀξίας τριακοσίων λιρῶν. Ἐπίσης πληρόνεται ἡ θαλασσοβλάβη ἐὰν ὑπερβαίνει τὰ 3 τοῖς 0/0 ἐπὶ τῆς ἀξίας ἐκάστου δέματος χειροτεχνημάτων, 1 Κιβωτίου Ἰνδικοῦ ἢ κοκκινιλίας, 50 Σάκκων πιπερίου, ἢ καφῆ, ἢ ὀρυζίου, ἢ πιμέντου, πάντοτε κατ' αὖξοντα ἀριθμὸν.

Εἰς πᾶσαν δὲ περίστασιν ἀβαρίας ὁ ἀσφαλιστὴς πληρόνει οὐχὶ τὸ ὅλον, ἀλλὰ τὸ περιπλέον μόνον τῆς ζημίας, ἥτοι τὸ περιπλέον τῶν ἀνωτέρω σημειωθέντων 3, 5, 10, ἢ 15 τοῖς 0/0.

§. 107. *Antikeimera τῶν ασφαλειῶν.*—Ἡ ἀσφάλεια δύναται νὰ

ἔχη ἀντικείμενον, 1) τὸ σκάφος τοῦ πλοίου κενοῦ ἢ φορτωμένου, 2) τὰ ἄρμενα ἢ ἐξάρτια, 3) τὸ ἐφόπλισμα, 4) τὰς τροφάς, 5) τὰ λόγῳ ναυτικοῦ δανείου δοθέντα χρήματα, 6) τὰς ἀποτελούσας τὸ φορτίον πραγματείας, καὶ πᾶν ἄλλο ἐπιδεικτικὸν χρηματικῆς ἐκτιμήσεως καὶ ὑποκείμενον εἰς θαλασσίους κινδύνους.

Ἡ ἀσφάλεια δύναται νὰ γίνη ἐπὶ ὅλου ἢ μέρους τῶν ρηθέντων πραγμάτων, πρὸ τοῦ ἀπόπλου ἢ κατὰ τὸν πλοῦν, δι' ἐν ταξείδιον ἢ διὰ ῥητὸν χρόνον.

Ἐὰν ἡ ἀξία τῶν πραγμάτων δὲν ἐπροσδιορίσθῃ εἰς τὸ συμβόλαιον, δύναται νὰ βεβαιωθῇ διὰ τοῦ τιμολογίου (*fattura*), ἢ διὰ τῶν βιβλίων· ἄλλως ἐκτιμῶνται κατὰ τὴν ὁποίαν εἶχον ἀγοραίαν τιμὴν καθ' ὃν χρόνον καὶ τόπον ἔγινε τὸ φορτίον, συμπεριλαμβανομένων τῶν πληρωθέντων δικαιωμάτων καὶ τῶν γενομένων ἐξόδων μέχρι τῆς εἰς τὸ πλοῖον ἐπιβιβάσεως.

Ἐὰν τὸ ασφαλιστικὸν ἔγγραφον δὲν ὀρίζῃ παντελῶς τὸν χρόνον τῶν κινδύνων, οὗτοι ἄρχονται καὶ παύουν καθὼς οἱ κίνδυνοι τῶν ναυτικῶν δανείων (§. 103).

Ὁ ασφαλιστὴς δύναται ν' ἀντασφαλίσῃ εἰς ἄλλον τὸ ασφαλισθὲν, ὁ δὲ ἀσφαλιζόμενος δύναται ν' ἀσφαλίσῃ καὶ τὰ ἀσφάλιστρα.

§. 108. *Πότε εἶναι ἄκυρον τὸ ασφαλιστικόν.*—Τὸ ασφαλιστικὸν ἔγγραφον εἶναι ἄκυρον, ἂν ἔχη ἀντικείμενον τὸν ναῦλον τῶν ἐν τῷ πλοίῳ πραγματειῶν, τὸ ἐκ τῶν πραγματειῶν ἐλπιζόμενον κέρδος, τοὺς μισθοὺς τοῦ πληρώματος, τὰ λόγῳ ναυτικοῦ δανείου *ληφθέντα* χρήματα, ἢ τοὺς τόκους τῶν ναυτικῶν δανείων.

Πᾶσα ἀποσιώπησις ἢ ψευδολογία τοῦ ἀσφαλιζομένου, πᾶσα διαφορὰ μεταξὺ τοῦ ασφαλιστικοῦ καὶ τοῦ φορτωτικοῦ, σμικρύνουσαι τὴν τοῦ ἐνδεχομένου κινδύνου ἔννοιαν, ἢ μεταβάλλουσαι τὸ ὑποκείμενον τοῦ κινδύνου, ἀκυροῦσι τὴν ἀσφάλειαν.

Ἡ ἀσφάλεια ἀκυροῦται καὶ ὅταν ἡ ἀποσιώπησις, ἢ ψευδολογία, ἢ ἡ διαφορὰ δὲν ἐπιβρέασαν πραγματικῶς τὴν βλάβην ἢ τὴν ἀπώλειαν τοῦ ασφαλισθέντος πράγματος.

§. 109. *Υποχρέωσις τοῦ ασφαλιστοῦ καὶ τοῦ ἀσφαλιζομένου.*—Ἐὰν ὁ πλοῦς διακοπῇ πρὶν ἐκπλεύσῃ τὸ πλοῖον, ἡ ἀσφάλεια ἀκυροῦται, καὶ ὁ ασφαλιστὴς λαμβάνει πρὸς ἀποζημίωσιν ποσοστὸν τι ἐπὶ τῆς ασφαλισθείσης ποσότητος, τὸ ὁποῖον ὁ νόμος προσδιορίζει.

εἰς ἥμισυ τοῖς ἑκατόν· συνήθως δὲ τὸ ποσοστὸν τοῦτο προσδιορίζεται δι' ἰδιαιτέρας συμφωνίας.

Λογίζεται εἰς βάρος τοῦ ἀσφαλιστοῦ πᾶσα φθορὰ καὶ βλάβη προ-
ξενηθεῖσα εἰς τὰ ἀσφαλισθέντα πράγματα ἐξ ὁποίου δήποτε θαλασ-
σίου συμβεβηκότος. Ἡ ἀλλαγὴ πορείας πλοῦ ἢ πλοίου καθὼς καὶ
πᾶσα φθορὰ καὶ βλάβη, προερχομένη ἐξ αἰτίας τοῦ ἀσφαλιζομένου,
δὲν λογίζεται εἰς βάρος τοῦ ἀσφαλιστοῦ. Ἡ φύρα, ἡ ἐλάττωσις καὶ
ἡ φθορὰ, προερχομένη ἐξ ἰδίου ἐλαττώματος τοῦ πράγματος δὲν λο-
γίζεται ὁμοίως εἰς βάρος τῶν ἀσφαλιστῶν.

Ὁ ἀσφαλιστὴς δὲν εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὰς ἐλλείψεις τοῦ πλοιάρχου,
καὶ διὰ τὰς ναυταπάτας αὐτοῦ καὶ τοῦ πληρώματος, ἐκτὸς ἂν
ὑπάρχῃ περὶ τούτου ρητὴ συμφωνία.

Ἀσφαλιστικὸν συμβόλαιον, γεγόμενον περὶ ποσότητος υπερβαίνου-
σης τὴν ἀξίαν τῶν φορτωθέντων πραγμάτων, εἶναι ἄκυρον ὡς πρὸς
μόνον τὸν ἀσφαλιζόμενον, ἂν ἀποδειχθῇ ὅτι ὑπάρχει δόλος ἢ ἀπάτη
ἐκ μέρους του. Ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ οὔτε δόλος οὔτε ἀπάτη, τὸ συνάλ-
λαγμα ἰσχύει μέχρι τῆς συμπληρώσεως τῆς τῶν φορτωθέντων πραγ-
μάτων ἀξίας.

Ἐν περιπτώσει ἀπωλείας τῶν πραγμάτων, ἂν ὑπάρχωσι πλείονες
οἱ ἀσφαλίσαντες αὐτάς, ἕκαστος τῶν ἀσφαλιστῶν πρέπει νὰ συνει-
σφέρει ἀναλόγως τῆς παρ' αὐτοῦ ἀσφαλισθείσης ποσότητος.

Ἐὰν ἀδόλως ἔγιναν περὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος πολλὰ ἀσφαλιστι-
κὰ, ἰσχύει τὸ πρῶτον, οἱ δὲ μετὰ ταῦτα ἀσφαλίσαντες ἀπαλλάττον-
ται τῆς ὑποχρεώσεως, καὶ λαμβάνουν δι' ἀποζημιώσιν ἥμισυ τοῖς 0/0
ἐκ τῶν ἀσφαλισθέντων χρημάτων.

Ἐὰν ἡ ἀσφάλεια ἔγινε διὰ χρόνον ρητὸν, ὁ ἀσφαλιστὴς εἶναι ἐλεύ-
θερος πάσης ὑποχρεώσεως μετὰ τὴν παρέλευσιν τοῦ χρόνου τούτου·
ὁ δὲ ἀσφαλιζόμενος δύναται νὰ συμφωνήσῃ περὶ τῶν νέων κινδύνων
νέαν ἀσφάλειαν. Ὁ ἀσφαλιστὴς ἀπαλλάττεται τῶν κινδύνων, ἀπολαμ-
βάνων ἐν τούτοις τὰ ἀσφάλιστρα, ἂν ὁ ἀσφαλιζόμενος στείλῃ τὸ
πλοῖον ἀπωτέρω τοῦ ὁρισθέντος εἰς τὸ συμβόλαιον τόπου.

Πᾶσα ἀσφάλεια, γενομένη μετὰ τὴν ἀπώλειαν ἢ τὴν ἄφιξιν τοῦ
ἀσφαλισμένου πράγματος, εἶναι ἄκυρος ὅταν ὑπάρχῃ τεκμήριον, ὅτι
πρὸ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ συμβολαίου ἦτο δυνατόν νὰ ἔχῃ εἶδῃσιν ὁ
μὲν ἀσφαλιζόμενος τῆς ἀπωλείας, ὁ δὲ ἀσφαλιστὴς τῆς ἀφίξεως τῶν

πραγμάτων. Τεκμήριον ὑπάρχει, ὅταν λογιζομένης μιᾶς καὶ ἡμισείας λεύγας ἀνὰ πᾶσαν ὥραν ἐξάγεται ὡς ἐκ τοῦ τόπου, ὅπου τὸ πλοῖον κατέπλευσεν ἢ ἀπωλέσθη, ἢ ὅπου ἔφθασεν ἡ πρώτη περὶ τούτου ἀγγελία, ὅτι ἦτο δυνατόν νὰ γενῇ αὕτη γνωστὴ εἰς τὸν τόπον, ὅπου ἐνεργήθη ἡ ἀσφάλεια πρὶν τὸ συμβόλαιον υπογραφῇ.

Ἐὰν ὅμως ἡ ἀσφάλεια ἔγεινεν ἐπὶ καλῇ ἢ κακῇ ἀγγελίᾳ, τὸ ἀνωτέρω τεκμήριον δὲν ἰσχύει, καὶ τὸ συμβόλαιον ἀκυροῦται μόνον ἐὰν ἀποδεικνύηται ὅτι ἐγνώριζεν ὁ ἀσφαλιζόμενος τὴν ἀπώλειαν, ἢ ὁ ἀσφαλιστὴς τὴν ἄφιξιν τοῦ πλοίου πρὸ τῆς υπογραφῆς τοῦ συμβολαίου. Ἐκεῖνος, καθ' οὗ ὑπάρχει τοιαύτη ἀπόδειξις, πληρώνει πρὸς τὸν ἕτερον διπλᾶ τὰ συμφωνηθέντα ἀσφάλιστρα, καταδιώκεται δὲ καὶ ποινικῶς ὡς ἀπατεῶν.

§. 110. Ἐγκατάλειψις. — Εἰς τὰς ἐξῆς περιπτώσεις ὁ ἀσφαλισθεὶς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐγκαταλείψῃ διὰ λογαριασμὸν τῆς ἀσφαλείας τὰ ἀσφαλισθέντα ἀντικείμενα, ἐν περιπτώσει ἀλώσεως, ναυαγίας, καθίσματος μετὰ διαρρήξεως, ἀνικανότητος τοῦ πλοίου εἰς πλοῦν ἐκ θαλασσίου συμβάντος, ἐμποδίσσεως γενομένης παρὰ ξένης δυνάμεως, καὶ ἐν περιπτώσει ἀπώλειας ἢ βλάβης τῶν ἀσφαλισθέντων πραγμάτων, ἂν ἡ ἀπώλεια αὕτη ἢ ἡ βλάβη ἀναβαίνει τοῦλάχιστον μέχρι τῶν τριῶν τετάρτων, ἐκτὸς ἐὰν ὑπάρχῃ ἐναντία περὶ τούτου συμφωνία μεταξὺ τοῦ ἀσφαλιστοῦ καὶ τοῦ ἀσφαλιζομένου.

Πᾶσα ἄλλη ζημία θεωρεῖται ὡς ἀβαρία καὶ κανονίζεται μεταξὺ τῶν ἀσφαλιστῶν καὶ τῶν ἀσφαλιζομένων κατὰ λόγον τῆς μετοχῆς των.

Ἡ ἐγκατάλειψις δὲν δύναται νὰ γενῇ ἐν μέρει ἢ ὑπὸ συνθήκην.

Ἡ ἐγκατάλειψις πρέπει νὰ γενῇ εἰς τοὺς ἀσφαλιστάς ἐντὸς ἑξ μηνῶν, προκειμένου περὶ ναυαγίου ἐντὸς τῆς Μεσογείου, ἀφ' ἧς ἡμέρας ληφθῇ ἡ ἀγγελία ὅτι τὸ πλοῖον ἀπωλέσθη· μετὰ τὴν παρέλευσιν τῶν μηνῶν τούτων, ὁ ἀσφαλισθεὶς δὲν εἶναι δεκτὸς εἰς ἐγκατάλειψιν. Ὁ ἀσφαλιζόμενος χρεωστεῖ προσέτι νὰ κοινοποιῇ πρὸς τὸν ἀσφαλιστὴν ὅσας λαμβάνει εἰδήσεις· ἡ δὲ κοινοποίησις πρέπει νὰ γίνηται ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς παραλαβῆς τῆς εἰδήσεως.

Ἐὰν μετὰ παρέλευσιν ἐνὸς ἔτους, ἀφ' ἧς ἐκπλεύσῃ τὸ πλοῖον, εἰς τὰ συνήθη ταξείδια, ὁ ἀσφαλιζόμενος δὲν ἔλαβε κάμμιναν περὶ τοῦ πλοίου του ἀγγελίαν, δύναται νὰ κάμῃ ἐγκατάλειψιν πρὸς τὸν ἀσφα-

λιστήν, καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν πληρωμὴν τῆς ἀσφαλείας, χωρὶς νὰ ὑποχρεωθῇ ν' ἀποδείξῃ τὴν ἀπώλειαν τοῦ πλοίου.

Ὁ ἀσφαλιζόμενος χρεωστεῖ, κάμνων τὴν ἐγκατάλειψιν, νὰ κοινοποιήσῃ ὅλας τὰς παρ' αὐτοῦ ἀμέσως ἢ ἐμμέσως γενομένας ἢ διαταχθείσας ἀσφαλείας, καὶ τὰ ὁποῖα ἔλαβε ναυτικά δάνεια εἴτε ἐπὶ τοῦ πλοίου εἴτε ἐπὶ τῶν πραγματειῶν. Τούτου δὲ μὴ γενομένου, ἡ προθεσμία τῆς πληρωμῆς, ἥτις ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐγκαταλείψεως, ἀναβάλλεται μέχρι τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἤθελε κάμει τὴν εἰρημένην δηλοποίησιν, χωρὶς ἐκ τούτου νὰ παρατείνηται ἡ ὁρισθεῖσα προθεσμία πρὸς ἐνέργειαν τῆς ἔνεκα τῆς ἐγκαταλείψεως ἀγωγῆς.

Ἐὰν ὁ ἀσφαλιζόμενος κάμῃ δολίαν δηλοποίησιν, στερεῖται τῆς ἐκ τῆς ἀσφαλείας ὠφελείας.

Ἐν περιπτώσει ναυαγίας ἢ καθίσματος μετὰ διαβρῆξεως τοῦ πλοίου, ὁ ἀσφαλιζόμενος χρεωστεῖ, φυλαττομένων τῶν περὶ ἐγκαταλείψεως δικαιωμάτων του, ν' ἀσχοληθῇ εἰς τὴν διάσωσιν τῶν ναυαγησάντων πραγμάτων.

Ἐὰν ἡ ἐποχὴ τῆς πληρωμῆς δὲν προσδιορίζηται εἰς τὸ συμβόλαιον, ὁ ἀσφαλιστὴς χρεωστεῖ νὰ πληρώσῃ τὰ ἀσφαλισθέντα τρεῖς μῆνας μετὰ τὴν κοινοποίησιν τῆς ἐγκαταλείψεως.

Ἀφοῦ ἡ ἐγκατάλειψις γνωστοποιηθῇ καὶ γενῇ ἀποδεκτὴ ἢ κριθῇ ἰσχυρά, τὰ ἀσφαλισθέντα πράγματα ἀνήκουν εἰς τὸν ἀσφαλιστήν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ἐγκαταλείψεως.

Ἡ δι' ἀνικανότητα τοῦ πλοίου πρὸς πλοῦν ἐγκατάλειψις δὲν δύναται νὰ γενῇ, ἂν τὸ καθίσαν πλοῖον δύναται ν' ἀνακινηθῇ, νὰ ἐπισκευασθῇ καὶ νὰ τεθῇ εἰς κατάστασιν νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸ ταξίδιον, πρὸς τὸ ὁποῖον εἶναι διωρισμένον.

Ἐὰν τὸ πλοῖον ἐκηρύχθῃ ἀνίκανον πρὸς πλοῦν, ὁ πλοίαρχος χρεωστεῖ νὰ προσπαθῇ παντοίῳ τρόπῳ νὰ εὑρῇ ἄλλο πλοῖον νὰ μετακομίσῃ τὰς πραγματείας εἰς τὸν διωρισμένον τόπον.

Εἶναι εἰς βάρος τοῦ ἀσφαλιστοῦ οἱ κίνδυνοι τῶν εἰς ἄλλο πλοῖον φορτωθεισῶν πραγματειῶν μέχρι τῆς ἀφίξεώς των εἰς τὸν τόπον τῆς ἐκφορτώσεως. Ὑπόκειται προσέτι ὁ ἀσφαλιστὴς εἰς τὰ ἔξοδα τῆς ἐκφορτώσεως, ἐναποθέσεως καὶ ἀναφορτώσεως, καὶ εἰς τὸ περιπλέον τοῦ ναύλου, καὶ εἰς πᾶν ἄλλο ἔξοδον πρὸς διάσωσιν τῆς πραγματείας, γινόμενον μέχρι τοῦ ποσοῦ τῆς ἀσφαλισθείσης ποσότητος.

Ἐὰν ἐντὸς ἑξ μηνῶν μετὰ τὸ συμβάν, ἢ τριῶν μηνῶν, εἰς πρόκηται περὶπραγματειῶν ὑποκειμένων εἰς φορὸν, ὁ πλοίαρχος δὲν κατορθώσῃ νὰ φορτώσῃ εἰς ἄλλο πλοῖον τὰςπραγματείας καὶ νὰ τὰς μετακομίσῃ εἰς τὸν διωρισμένον τόπον, ὁ ἀσφαλιζόμενος δύναται νὰ κάμῃ ἐγκατάλειψιν αὐτῶν.

Ι. ΠΕΡΙ ΑΒΑΡΙΩΝ (1).

§. 111. *Τὶ ἐστὶν ἀβαρία.* — *Ἀβαρίαί γενικαὶ καὶ μερικαί.* — Ὀνομάζονται ἀβαρίαὶ ὅλα τὰ ἔκτακτα ἔξοδα, τὰ διὰ τὸ πλοῖον καὶ τὰςπραγματείας συνάμα ἢ κατ' ἰδίαν γενόμενα, καὶ πᾶσα βλάβη προξενηθεῖσα εἰς τὸ πλοῖον κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ταξιδίου, ἢ εἰς τὰςπραγματείας ἀπὸ τῆς φορτώσεως μέχρι τῆς ἐκφορτώσεως.

Ὅταν δὲν ὑπάρχωσι μετὰξὺ τῶν συναλλαττομένων ἰδιαιτέραι συμφωνίαι, αἱ ἀβαρίαὶ κανονίζονται κατὰ τὰς ἐξῆς διατάξεις.

Αἱ ἀβαρίαὶ διαιροῦνται εἰς δύο εἶδη, εἰς γενικὰς ἢ κοινὰς ἀβαρίας καὶ εἰς ἀπ.λὰς ἢ μερικὰς ἀβαρίας.

Κοιναὶ ἀβαρίαὶ εἶναι,

α.) Τὰ λόγῳ ἐξαγορᾶς τοῦ πλοίου ἢ τῶνπραγματειῶν διδόμενα.

β.) Τὰ εἰς τὴν θάλασσαν ῥιφθέντα.

γ.) Αἱ κάμιλοι (γούμεναι, ἄλυσσοι) καὶ οἱ ἴστοι οἱ ἐκκοπέντες ἢ συντριβέντες.

δ.) Αἱ ἄγκυραι καὶ ἄλλα πράγματα ἐγκαταλειφθέντα πρὸς κοινὴν σωτηρίαν.

ε.) Ἡ ἐκ τῆς χύσεως (2) προξενηθεῖσα ζημία εἰς τὰς ἐν τῷ πλοίῳ ἐναπολειφθείσας πραγματείας.

ς.) Τὰ πρὸς θεραπείαν καὶ διατροφήν τῶν ὑπὲρ τοῦ πλοίου πληρωθέντων ναυτῶν, καὶ οἱ μισθοὶ τῶν ναυτῶν καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἐμποδίσσεως, ὅταν τὸ πλοῖον ἐμποδισθῇ κατὰ τὸν πλοῦν ἐκ διαταγῆς Δυνάμεως τινὸς, ἢ μέχρις οὗ διορθωθῶσιν αἱ πρὸς κοινὴν ὠφέλειαν ἐκούσαι βλάβαι, ἂν τὸ πλοῖον ᾖ νευλωμένον κατὰ μῆνα.

ζ.) Τὰ πρὸς ἀνακίνησιν πλοίου καθίσαντος ἔξοδα, πρὸς ἀποφυγὴν παντελοῦς φορᾶς, καὶ ἐν γένει ὅλαι αἱ ἐκούσαι ζημίαι, καὶ τὰ

(1) Ἴδε ἄρθρα 397 καὶ ἐπόμενα. Ἐμπορικοῦ Νόμου τῆς Ἑλλάδος.

(2) Ἴδε §. 112 περὶ χύσεως.

ἐν τάξει καὶ αἰτιολογημένως γενόμενα ἔξοδα πρὸς κοινὴν ὠφελειαν καὶ σωτηρίαν τοῦ πλοίου καὶ τῶνπραγματειῶν ἀπὸ τῆς φορτώσεως τῶνπραγματειῶν καὶ τοῦ ἀπόπλου μέχρι τῆς ἐκφορτώσεως καὶ ἀφίξεως.

Αἱ κοιναὶ ἀβαρίαι εἶναι εἰς βάρος τῶνπραγματειῶν καὶ τοῦ ἡμίσεος τοῦ πλοίου καὶ τοῦ ναύλου κατ' ἀναλογίαν τῆς ἀξίας αὐτῶν.

Ἡ τιμὴ τῶνπραγματειῶν προσδιορίζεται κατὰ τὴν εἰς τὸν τόπον τῆς ἐκφορτώσεως ἀξίαν αὐτῶν.

Μερικαὶ ἀβαρίαι εἶναι

α.) Ἡ προξενηθεῖσα εἰς τὰςπραγματείας βλάβη ἐξ ἰδίου αὐτῶν ἐλαττώματος, ἐκ τρικυμίας, ἀλώσεως, ναυαγίας, ἢ καθίσματος.

β.) Τὰ πρὸς διάσωσιν αὐτῶν ἔξοδα.

γ.) Ἡ ἐκ τρικυμίας ἢ ἄλλου θαλασσίου συμβεβηκότος ἀπώλεια καμίλων, ἀγκυρῶν, πανίων, ἰστών καὶ σχοινίων.

δ.) Τὰ ἔξοδα, τὰ προσερχόμενα ἀπὸ προσορμισμοῦς, εἴτε δι' ἀνάγκην τροφῶν ἢ ἐπισκευῆς κτλ.

ε.) Ἡ τροφοδοσία καὶ οἱ μισθοὶ τῶν ναυτῶν, ὅταν τὸ πλοῖον ἐμποδισθῇ ἐξ ἀνωτέρας διαταγῆς ἢ πρὸς ἐπισκευὴν καὶ ἦναι ναυλωμένον κατὰ πλοῦν.

ς.) Ἡ τροφοδοσία τῶν ναυτῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς καθάρσεως, καὶ ἐν γένει ὅλα τὰ ἔξοδα τοῦ πλοίου καὶ αἱ διὰ μόνον τὸ πλοῖον ἢ διὰ μόνον τὰςπραγματείας γενόμεναι ἐκούσiai ζημίαι ἀπὸ τῆς φορτώσεως καὶ τοῦ ἀπόπλου μέχρι τῆς ἐκφορτώσεως καὶ ἀφίξεως.

Αἱ ἰδιαίτεραι ἀβαρίαι λογίζονται εἰς βάρος τοῦ ἰδιοκτῆτου τοῦ πράγματος, τὸ ὅποιον ἔπαθε τὴν βλάβην, ἢ ἐπροξένησε τὰ ἔξοδα καὶ πληρόνεται παρ' αὐτοῦ.

Ἡ προξενηθεῖσα εἰς τὰςπραγματείας βλάβη διότι δὲν ἔκλεισε καλῶς τὸ στόμιον τοῦ καταστρώματος, δὲν ἠγκυροβόλησε καλῶς τὸ πλοῖον, δὲν ἐπρομήθευσε καλὰ ἐπίσπαστρα (ragiolo) πρὸς φόρτωσιν καὶ ἐκφόρτωσιν τῶνπραγματειῶν, καὶ διὰ πᾶν ἄλλο συμβεβηκὸς προσερχόμενον ἐξ ἀμελείας τοῦ πλοιάρχου ἢ τοῦ πληρώματος εἶναι ὡσαύτως ἰδιαίτεραι ἀβαρίαι εἰς βάρος τοῦ κυρίου τῶνπραγματειῶν· οὗτος ὅμως ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ ἀποζημίωσιν παρὰ τοῦ πλοιάρχου, τοῦ πλοίου, καὶ τοῦ ναύλου.

Ἐν περιπτώσει συγκρούσεως πλοίων, ἂν ἡ σύγκρουσις ἔγινε κατὰ

τυχαῖον συμβάν, ἢ ἐκ τούτου προξενηθεῖσα βλάβη εἶναι ζημία μόνον τοῦ βλαθέντος πλοίου, ἄνευ δικαιώματος ἀπαιτήσεως τινός. Ἐὰν ἡ σύγκρουσις συνέβη ἐξ ἑλλείψεως ἐνὸς τῶν πλοιάρχων, ἡ ζημία πληρώνεται παρ' ἐκείνου, ὅστις τὴν ἐπροξένησεν. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἀμφιβολία περὶ τῶν αἰτιῶν τῆς συγκρούσεως, τὰ πρὸς ἐπ' ἀνθρώπων τῆς ζημίας ἔξοδα εἶναι κοινὰ καὶ πληρόνονται ἐξ ἡμισείας παρ' ἀμφοτέρων τῶν πλοίων τῶν προξενησάντων καὶ παθόντων τὴν βλάβην.

Αἴτησις περὶ ἀβαρίας δὲν εἶναι δεκτὴ, ἐὰν κοινὴ μὲν οὖσα δὲν ὑπερβαίνει τὸ ἑκατοστὸν τῆς ἀξίας τοῦ ἀθροίσματος τῆς ἀξίας τοῦ πλοίου καὶ τῶνπραγματειῶν, μερικὴ δὲ, τὸ ἑκατοστὸν τῆς ἀξίας τοῦ βλαθέντος πράγματος· ὁ κανὼν οὗτος ἐφαρμόζεται ὅταν δὲν ὑπάρχῃ ἰδιαιτέρα συμφωνία μεταξὺ τοῦ ἀσφαλιστοῦ καὶ ἀσφαλιζομένου.

Ἡ συνθήκη ἐλεύθερον ἀβαρίας ἀπαλλάττει τοὺς ἀσφαλιστὰς πάσης ἀβαρίας κοινῆς ἢ μερικῆς, ἐξαιρουμένων τῶν περιστάσεων, αἵτινες δίδουν ἀφορμὴν εἰς ἐγκατάλειψιν, ὅτε ὁ ἀσφαλισθεὶς δύναται ἢ νὰ κάμῃ τὴν ἐγκατάλειψιν ἢ νὰ κινήσῃ τὴν περὶ ἀβαρίας ἀγωγὴν.

ΙΑ'. ΠΕΡΙ ΧΥΣΕΩΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑΣ (1).

§. 112. Πῶς γίνεται ἡ χύσις. — Ἐὰν ἐκ τρικυμίας ἢ ἐξ ἐχθρικῆς πράξεως ὁ πλοίαρχος κρίνῃ ἀναγκαῖον διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ πλοίου νὰ ρίψῃ εἰς τὴν θάλασσαν μέρος τοῦ φορτίου του, νὰ κόψῃ τοὺς ἰστούς, ἢ νὰ ἐγκαταλίπῃ τὰς ἀγκύρας του, λαμβάνει προηγουμένως τὴν γνώμην τῶν ἐν τῷ πλοίῳ εὐρισκομένων τυχόν μετόχων τοῦ φορτίου καὶ τῶν ἐπισημοτέρων τοῦ πληρώματος· ἐν περιπτώσει δὲ διαφωνίας, ἡ γνώμη τοῦ πλοιάρχου καὶ τῶν ἐπισημοτέρων τοῦ πληρώματος ὑπερισχύει. Τὰ πράγματα τὰ ὀλιγώτερον ἀναγκαῖα, τὰ βαρύτερα, καὶ τὰ εὐτελέστερα ρίπτονται πρῶτα, καὶ μετὰ ταῦτα αἱ πραγματεῖαι.

Ὁ πλοίαρχος χρεωστεῖ νὰ ἐκθέτῃ ἐγγράφως τὴν γενομένην περὶ τῆς χύσεως διάσκεψιν, ἥτις πρέπει νὰ φανερόνῃ τὰ αἴτια, καὶ τὰ ριφθέντα, νὰ υπογράφηται παρὰ τῶν διασκεφθέντων, καὶ ν' ἀντιγράφηται εἰς τὸ βιβλίον τοῦ πλοιάρχου (§. 55).

(1) Ἴδε ἄρ. 410 κ. ἑ. τοῦ Ἑμπ. Νόμου τῆς Ἑλλάδος.

Εἰς τὸν πρῶτον λιμένα, ὅπου τὸ πλοῖον ἤθελε προσορμισθῇ, ὁ πλοίαρχος χρεωστεῖ ἐντὸς 24 ὥρῶν μετὰ τὸν κατάπλουν νὰ βεβαιώσῃ ἐνόρκως τὰ γεγονότα.

Ὁ λογαριασμός τῶν ἀπωλειῶν καὶ τῶν ζημιῶν γίνεται εἰς τὸν τόπον τῆς ἐκφορτώσεως κατ' αἵτησιν τοῦ πλοίαρχου καὶ διὰ δοκιμαστῶν.

Αἱ ἐκβληθεῖσαι πραγματεῖαι ἐκτιμῶνται κατὰ τὴν ἀγοραίαν τιμὴν τοῦ τόπου τῆς ἐκφορτώσεως· ἀπόδειξις δὲ τῆς ποιότητός των εἶναι τὰ φορτωτικά καὶ τὰ τιμολόγια.

§. 113. Πῶς γίνεται ἡ συνεισφορά. — Οἱ διοριζόμενοι δοκιμασται προσδιορίζουν τὸ εἰς ἕκαστον ἀνήκον μέρος ἐκ τῶν ζημιῶν καὶ ἀπωλειῶν· ἡ δὲ ἀναλογία γίνεται ἐπὶ τῶν ἐκβληθέντων καὶ διασωθέντων πραγμάτων καὶ ἐπὶ τοῦ ἡμίσεος τοῦ πλοίου καὶ τοῦ ναύλου κατὰ τὴν ἐν τῷ τόπῳ τῆς ἐκφορτώσεως ἀξίαν των.

Τὰ ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τοῦ πλοίου φορτωμένα πράγματα ἂν μὲν διασωθῶσι, συνεισφέρουν, ἂν ὅμως ἐκβληθῶσιν ἢ βλαθῶσιν ἐκ τῆς χύσεως, ὁ κύριος αὐτῶν δὲν δύναται νὰ κάμῃ καμμίαν περὶ συνεισφορᾶς αἵτησιν, μόνον δὲ κατὰ τοῦ πλοίαρχου δύναται ν' ἀποταθῇ.

Δὲν γίνεται συνεισφορά διὰ βλάβην γενομένην εἰς τὸ πλοῖον, εἰμὴ μόνον ὅταν ἡ βλάβη ἔγεινε διὰ νὰ εὐκολυνθῇ ἡ χύσις.

Ἐὰν ἡ χύσις δὲν σώσῃ τὸ πλοῖον, καμμία κατὰ συνεισφορὰν πληρωμὴ δὲν γίνεται ἐκ τῶν διασωθέντων τυχόν πραγμάτων.

Αἱ πραγματεῖαι δὲν συνεισφέρουν εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ πλοίου ὅταν ἀπολεσθῇ ἡ γενῇ ἀνίκανον πρὸς πλοῦν.

Ἄν μετὰ τὴν συνεισφορὰν οἱ ἰδιοκτῆται διασώσωσι τὰ ἐκβληθέντα, χρεωστοῦν ν' ἀποδώσωσιν εἰς τὸν πλοίαρχον καὶ τοὺς λοιποὺς τῶν συμμετόχων πᾶν ὅ,τι ἔλαβον ἐκ τῆς συνεισφορᾶς, ἀφαιρουμένων τῶν ἐκ τῆς χύσεως γενομένων ζημιῶν καὶ τῶν σώσטרων.

Ἐὰν τὰ βλαφθέντα πράγματα ᾖναι ἀσφαλισμένα, ὁ κανονισμός τῆς συνεισφορᾶς γίνεται ἐν γνώσει τῶν ἀσφαλιστῶν καὶ τὸ ποσὸν τῆς ἀβηρίας κανονίζεται μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν ἀσφαλιζομένων.

ΙΒ'. ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΓΡΑΦΗΣ ΤΩΝ ΝΑΥΤΙΚΩΝ ΑΓΩΓΩΝ.

§. 114. Πότε παραγράφονται αἱ διάφοροι ναυτικαὶ ἀγωγαί. — Ὁ πλοίαρχος δὲν δύναται νὰ γίνῃ κύριος τοῦ πλοίου διὰ τῆς παραγραφῆς.

Ἡ περὶ ἐγκαταλείψεως ἀγωγή παραγράφεται ἐντὸς τῶν προθεσμιῶν κατὰ τὰς ὁποίας ἔχει τις τὸ δικαίωμα νὰ κάμῃ τὴν ἐγκατάλειψιν (§. 110 καὶ ἀρ. 373 τοῦ ἐμπ. Νόμου).

Πᾶσα ἀγωγή πηγάζουσα ἀπὸ ναυτοδάνειον, ἢ ἀσφαλιστικὸν συμβόλαιον, παραγράφεται μετὰ πέντε ἔτη ἀπὸ τῆς χρονολογίας τοῦ συμβολαίου.

Πᾶσα ἀγωγή περὶ πληρωμῆς ναύλου καὶ μισθοῦ ναυτῶν παραγράφεται ἐν ἔτος μετὰ τὸ τέλος τοῦ πλοῦ.

Αἱ ἀγωγαὶ περὶ τῶν εἰς τὸ πλοῖον δοθεισῶν τροφῶν, ξύλων, ἢ ἄλλων ἀναγκαίων πρὸς ναυπηγίαν, ἐξάρτισιν καὶ λοιπὰ, παραγράφονται ἐν ἔτος μετὰ τὴν παράδοσιν.

Αἱ περὶ πληρωμῆς μισθοῦ ἐργατῶν παραγράφονται ἐν ἔτος μετὰ τὴν παραλαβὴν τοῦ ἀπειργασμένου. Πᾶσα δὲ περὶ παραδόσεωςπραγματειῶν ἀπαίτησις παραγράφεται ἐν ἔτος μετὰ τὴν ἀφίξιν τοῦ πλοίου. Ὅταν ὅμως ὑπάρχῃ ἔγγραφον χρεωστικὸν, ἰδιωτικὸν ἢ ἐπίσημον, λογαριασμὸς ἐγκεκριμένος ἢ δικαστικὴ κλῆσις, δὲν λαμβάνει χώραν ἡ ναυτικὴ παραγραφή.

Εἶναι ἀπαράδεκτος πᾶσα ἀγωγή ἐναντίον τοῦ πλοίαρχου, ἢ τοῦ ἀσφαλιστοῦ διὰ βλάβας ἐπὶ τῶν πραγματειῶν, ἐὰν αὗται ἐλήφθησαν ἄνευ διαμαρτυρήσεως· ἀπαράδεκτος εἶναι καὶ πᾶσα ἀγωγή κατὰ ναυλωτοῦ δι' ἀβαρίας, ἂν ὁ πλοίαρχος παρέλαβε τὸν ναυλὸν τοῦ ἄνευ διαμαρτυρίας.

Ἀπαράδεκτος ἐπίσης εἶναι πᾶσα ἀγωγή περὶ ἀποζημιώσεως διὰ βλάβην προξενηθεῖσαν ἐκ συγκρούσεως γενομένης εἰς τόπον, ὅπου ὁ πλοίαρχος δυνάμενος νὰ κάμῃ ἀπαίτησιν δὲν τὴν ἔκαμεν.

Αἱ διαμαρτυρίαι καὶ ἀπαιτήσεις αὗται εἶναι ἄκυροι, ἐὰν δὲν ἔγιναν καὶ ἐκοινοποιήθησαν ἐντὸς 24 ὥρων, καὶ ἐὰν μετὰ ἓνα μῆνα ἀπὸ τῆς χρονολογίας των δὲν ἐκινήθῃ ἀγωγή εἰς τὸ δικαστήριον.

Π'. ΠΕΡΙ ΠΤΩΧΕΥΣΕΩΣ.

§. 115. Πτώχευσις. — Ἐνταῦθα αὐτῆς καὶ συνέπειαι. — Ὅταν ἡ περιουσία τοῦ ἐμπόρου ὥς ἐκ τῶν γενομένων ζημιῶν ἐλαττωθῇ ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε μὴ δυνάμενος νὰ πληρὸνῃ τὰ χρεῖα του παύσῃ τὰς πληρωμὰς του, ὁ ἔμπορος οὗτος θεωρεῖται εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως.

Πᾶς ἔμπορος ὀφείλει ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν, ἀφοῦ παύσῃ τὰς πλη-

ρωμάς του, νὰ κοινοποιήσῃ τοῦτο εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Ἐμποροδικείου.

Τὸ Δικαστήριον προσδιορίζει τὴν ἡμέραν τῆς ἐνάρξεως τῆς πτωχεύσεως, διατάττει τὴν σφράγισιν τῆς περιουσίας τοῦ πτωχεύσαντος, τὴν κράτησιν αὐτοῦ, καὶ διορίζει Εἰσηγητὴν καὶ Πρόκτορας.

Ὁ πτωχεύσας ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς πτωχεύσεώς του ἀπαλλοτριοῦται αὐτοδικαίως τῆς διοικήσεως ὅλων τῶν πραγμάτων του.

Κάνεις δὲν δύναται ν' ἀποκτήσῃ προνόμιον ἢ ὑποθήκην ἐπὶ τῆς περιουσίας τοῦ πτωχεύσαντος κατὰ τὰς δέκα ἡμέρας τὰς πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς πτωχεύσεως.

Ὅλαι αἱ περὶ ἀπαλλοτριώσεις ἀκινήτων κτημάτων ἑτεροβαρεῖς πράξεις (δωρεαὶ κλπ.), αἱ γενόμεναι ἐντὸς τῶν δέκα ἡμερῶν, εἶναι ἄκυροι· αἱ δὲ λοιπαὶ ἀμφοτεροβαρεῖς (πωλήσεις, ἀνταλλαγαὶ κλ.) δύνανται ὡσαύτως ν' ἀκυρωθῶσιν, ἂν ἀποδειχθῇ ὅτι φέρουν χαρακτηριστὸν δόλου.

Ὅλαι αἱ ἐμπορικαὶ πράξεις καὶ ὑποχρεώσεις, αἱ γενόμεναι παρὰ τοῦ χρεώστου κατὰ τὰς δέκα ἡμέρας πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς πτωχεύσεως, θεωροῦνται δόλμαι ὡς πρὸς τὸν πτωχεύσαντα· εἶναι δὲ ἄκυροι, ἂν ἀποδειχθῇ ὅτι ὑπάρχει δόλος καὶ ἐκ μέρους τῶν ἄλλων συναλλαττομένων.

Πᾶσα πληρωμὴ γενομένη κατὰ τὰς δέκα ἡμέρας πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς πτωχεύσεως διὰ χρεὴ ἐμπορικὰ μὴ ἐμπρόθεσμα ἀνακαλεῖται.

Πᾶσα πράξις ἢ πληρωμὴ γενομένη δολίως πρὸς βλάβην τῶν δανειστῶν εἶναι ἄκυρος.

Ἡ ἐναρξὶς τῆς πτωχεύσεως κατασταίνει ἀπαιτητὰ τὰ χρεὴ καὶ πρὸ τῆς προθεσμίας αὐτῶν. Ἐὰν πρόκηται περὶ ἐμπορικῶν γραμματίων, εἰς τὰ ὅποια ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι συνυπόχρεοι, οὗτοι δὲν χρεωστοῦν εἰμὴ νὰ δώσωσιν ἐγγύησιν περὶ τῆς ἐν προθεσμίᾳ πληρωμῆς.

§. 116. *Ἔργα τῶν Πρακτόρων* — Τὰ ἔργα τῶν Πρακτόρων εἶναι ἡ προσωρινὴ διοίκησις τῆς πτωχεύσεως, ἡ ἐξέτασις τῶν βιβλίων, ἡ σύνταξις τοῦ ἰσολογισμοῦ καὶ ἡ ἐκθεσις περὶ τῆς ἡθικῆς καταστάσεως τῆς πτωχεύσεως· ἐντὸς δεκαπέντε ἡμερῶν ἢ τὸ πολὺ ἐντὸς 30, ἐγκρίσει τοῦ Δικαστηρίου, πρέπει νὰ τελειώσωσι τὰς ἐργασίας των, καὶ κατὰ πρότασιν τοῦ Εἰσηγητοῦ δύναται νὰ ἐλευθερωθῇ τῆς κρτήσεως ὁ πτωχεύσας.

§. 117. *Προσωρινὸς σύνδικος*. — Ἄμα συνταχθῇ ὁ ἰσολογισμὸς

προσκαλοῦνται παρὰ τοῦ Εἰσηγητοῦ οἱ δανεισταὶ καὶ ἐκλέγουν προσωρινοὺς συνδίκους· οὗτοι διαχειρίζονται τὰ τῆς πτωχεύσεως, ἀσχολοῦνται εἰς τὴν πώλησιν τῆς περιουσίας τοῦ πτωχεύσαντος, εἰς τὴν εἰσπραξίν τῶν εἰς τὸν πτωχεύσαντα ὀφειλομένων, καὶ διεκπεραιοῦν ὅλας τὰς τυχόν ὑπαρχούσας διαφορὰς καὶ διενέξεις· ἐν ἑκ τῶν κυριωτέρων χρεῶν τῶν εἶναι ἢ ἐξετάσις καὶ ἢ ἐπαλήθευσις τῶν δανείων τῶν παρουσιαζομένων ὡς δανειστῶν τοῦ πτωχεύσαντος.

§. 118. Συμβιβασμός. — Ἀφοῦ βεβαιωθῶσι τὰ δάνεια τῶν παρουσιαζομένων δανειστῶν καὶ τελειώσωσιν αἱ περὶ τούτων δίκαι, καὶ παρέλθωσιν ὅλαι αἱ προθεσμίαι, ἐντὸς τῶν ὁποίων προσεκλήθησαν νὰ ἐμφανισθῶσιν οἱ δανεισταὶ, τότε δύναται νὰ προταθῇ παρὰ τοῦ πτωχεύσαντος συμβιβασμός.

Ἄν ὁ συμβιβασμὸς οὗτος γίνῃ δεκτὸς παρὰ τῶν ἀντιπροσωπεύοντων τὰ τρία τέταρτα τῶν ἀναγνωρισθέντων δανείων, ἐπικυροῦται παρὰ τοῦ Δικαστηρίου, καὶ ἰσχύει καθ' ὅλων τῶν δανειστῶν, ὁ δὲ πτωχεύσας κηρύττεται ἀποκαταστάσιμος καὶ συγγνωστός.

Ἐὰν ὑπάρχῃ τεκμήριον δόλου καὶ χρεωκοπίας, ὁ συμβιβασμὸς δὲν δύναται νὰ ἐπικυρωθῇ παρὰ τοῦ Δικαστηρίου, ὁ δὲ πτωχεύσας καταδιώκεται ποινικῶς.

§. 119. Ὅριστικοὶ σύνδικοι. — Ἐὰν δὲν κατορθωθῇ συμβιβασμός, οἱ δανεισταὶ διορίζουν ὀριστικοὺς συνδίκους, οἵτινες ὡς ἀντιπρόσωποι τῆς ὁμάδος τῶν δανειστῶν ἀσχολοῦνται εἰς τὴν εἰσπραξίν τῆς περιουσίας τῆς πτωχεύσεως καὶ εἰς τὴν διανομὴν αὐτῆς, ἐνεργοῦντες πάντοτε ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ Εἰσηγητοῦ Δικαστοῦ.

§. 120. Κτηματικὴ παραχώρησις. — Ὁ πτωχεύσας δύναται ἐκουσίως ἢ διὰ τῆς δικαστικῆς ὁδοῦ νὰ παραχωρήσῃ τὴν κινητὴν καὶ ἀκίνητον περιουσίαν του εἰς τοὺς δανειστάς του.

Ἡ δικαστικὴ παραχώρησις τῆς περιουσίας ἐκ μέρους τοῦ πτωχεύσαντος δὲν σβύνει τὰ δικαιώματα τῶν δανειστῶν ἐπὶ τῶν κτημάτων, τὰ ὁποῖα ὁ πτωχεύσας ἠδύνατο ν' ἀποκτήσῃ μετὰ ταῦτα· ἀλλ' ἀπαλλάττει τὸν πτωχεύσαντα ἀπὸ τὴν προσωπικὴν κράτησιν.

Οἱ ἀντιβιβασταὶ, οἱ δόλιοι χρεωκόποι, οἱ ἐπὶ κλοπῇ ἢ ἀπάτῃ καταδικασθέντες, οἱ ξένοι, οἱ ἐπίτροποι, οἱ διαχειρισταὶ, καὶ οἱ θεματοφύλακες δὲν ἐπιτρέπεται νὰ κάμωσι δικαστικὴν κτηματικὴν παραχώρησιν.

§. 121. *Περὶ διεκδικήσεως.*—Ὁ πωλήσας καὶ παραδόσας εἰς τὸν πτωχεύσαντα πρὸ τῆς πτωχεύσεώς του πραγματείας, τῶν ὁποίων δὲν ἔλαβε τὸ τίμημα, δύναται νὰ διεκδικήσῃ αὐτὰς κατὰ τὰς ἐξῆς περιστάσεις.

Ἡ διεκδικήσις δὲν δύναται νὰ γενῇ εἰμὴ ἐν ὕψι αἱ διὰ γῆς ἢ δι' ὕδατος ἀποσταλεῖσαι πραγματεῖαι εὐρίσκονται καθ' ὁδὸν καὶ πρὶν εἰσέτι ἐναποτεθῶσιν εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ πτωχεύσαντος ἢ τοῦ παραγγелиοδόχου, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνετέθη ἢ διὰ λογαριασμὸν τοῦ πτωχεύσαντος πώλησις αὐτῶν. Δὲν δύναται προσέτι νὰ γενῇ διεκδικήσις πραγματειῶν, αἵτινες πρὶν ἔτι φθάσωσιν ἐπωλήθησαν ἀδόλως ἐπὶ τῇ βάσει τῶν τιμολογίων ἢ φορτωτικῶν, ἢ ἀγωγιαστηρίων.

Ἡ διεκδικήσις δὲν δύναται νὰ γίνῃ εἰμὴ ἐπὶ πραγματειῶν τῶν ὁποίων ἤθελεν εἶσθαι ἀναγνωρισμένη ἡ ταυτότης, καὶ ὅταν ἀποδειχθῇ ὅτι αἱ δεσμίδες, οἱ κάδοι, ἢ τὰ τυλίγματα, εἰς τὰ ὁποῖα ἦσαν αἱ πραγματεῖαι κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς πωλήσεως δὲν ἠνοίχθησαν, οὔτε τὰ σημεῖα καὶ τὰ σχοινία τῶν ἀφηρέθησαν, οὔτε ἡλλοιώθησαν, καὶ ὅτι δὲν ἔγινεν ὡς πρὸς τὸ ποσὸν καὶ τὸ ποιὸν τῶν πραγματειῶν καμμία ἀλλοίωσις ἢ νόθευσις.

Δύναται νὰ γενῇ διεκδικήσις ἐν ὕψι ὑπάρχουν αὐτοῦσι οἱ ὅλοι ἢ μέρος τῶν πραγματειῶν, αἱ ὁποῖαι παρεδόθησαν εἰς τὸν πτωχεύσαντα λόγῳ παρακαταθήκης, ἢ διὰ νὰ πωληθῶσιν διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἀποστείλαντος. Εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην περίπτωσιν δύναται νὰ γενῇ διεκδικήσις καὶ τῆς τιμῆς τῶν εἰρημένων πραγματειῶν, ἂν εἰσέτι δὲν ἐπληρώθη ἢ δὲν ἐπέρασεν εἰς τὸν μεταξὺ τοῦ πτωχεύσαντος καὶ τοῦ ἀγοραστοῦ λογαριασμὸν.

Διὰ τὰ ἀποσταλέντα ἐμπορικὰ ἢ ἄλλα γραμματῖα μὴ ἐμπρόθεσμα μὲν, ἢ ἐμπρόθεσμα μὲν μὴ πληρωμένα δὲ, καὶ τὰ ὁποῖα ἤθελον εὐρεθῇ αὐτούσια εἰς τὸ χαρτοφυλάκιον τοῦ πτωχεύσαντος, δύναται νὰ γενῇ διεκδικήσις, ἐὰν ἀπεστάλησαν παρὰ τοῦ ἰδιοκτῆμονος πρὸς τὸν πτωχεύσαντα μὲ τὴν ἀπλὴν ἐντολὴν νὰ τὰ ἐξαργυρώσῃ καὶ νὰ φυλάττῃ τὴν ἀξίαν αὐτῶν εἰς τὴν διάθεσιν του, ἢ ἐὰν ἦσαν προσδωρισμένα νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς τὴν πληρωμὴν ἀποδεδεγμένων ἤδη συναλλαγματικῶν ἢ ἄλλων γραμματίων πληρωτέων εἰς τὴν διαμονὴν τοῦ πτωχεύσαντος.

Δύναται ὡσαύτως νὰ γενῇ διεκδικήσις γραμματίων σταλέντων χω-

ρίς ἀποδοχὴν, ἢ τινὰ περὶ τῆς χρήσεως αὐτῶν διαταγὴν, ἂν ταῦτα ἐπέρασαν εἰς λογαριασμὸν δοσοληψίας ὅπου ὁ ἰδιοκτῆμων δὲν εἶναι εἰμὴ μόνον δανειστής· δὲν δύνανται ὅμως νὰ διεκδικηθῶσιν, ἂν κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀποστολῆς αὐτῶν ἦτο χρεώσης ὁ ἰδιοκτῆμων ὁποίας δὴποτε ποσότητος.

ΙΑ'. ΠΕΡΙ ΧΡΕΩΚΟΠΙΑΣ.

§. 122. Ἀπλοῦς χρεωκόπος.—Καὶ ποινὴ αὐτοῦ.—Ὁ Νόμος ὡς ἀπλοῦν χρεωκόπον θεωρεῖ τὸν ἔμπορον ἐκεῖνον, ὅστις ἤθελεν εὐρεθῆ εἰς μίαν ἢ περισσοτέρας τῶν ἐξῆς περιπτώσεων.

α.) Ἐὰν αἱ οἰκιακαὶ του δαπάναι, τὰς ὁποίας κατὰ μῆνα χρεωρεῖ νὰ καταγράφη εἰς τὸ ἡμερολόγιόν του, ἤθελον κριθῇ ὑπερβολικαί.

β.) Ἐὰν ἀποδειχθῇ ὅτι ἐδαπάνησε μεγάλας ποσότητας χρημάτων εἰς παιγνίδια ἢ εἰς ἐργασίας, τῶν ὁποίων ἡ ἐκβασίς ἐξαρτᾶται μόνον ἀπὸ τὴν τύχην.

γ.) Ἐὰν ἐξάγῃται ἀπὸ τὴν τελευταίαν ἀπογραφὴν του, ὅτι, ἐνῷ ἡ περιουσία του ἦτο πεντήκοντα τοῖς ἑκατὸν κατωτέρα τοῦ χρέους του, ἐδανείσθη σημαντικὰς ποσότητας χρημάτων, καὶ ἂν ἐπώλησε πραγματείας ἐπὶ ζημίᾳ ἢ κατωτέρω τῆς ἀγοραίας τιμῆς.

δ.) Ἐὰν ἐξέδωκε πιστωτικὰ γραμμάτια ποσότητος τριπλασίας τῆς κατὰ τὴν τελευταίαν ἀπογραφὴν περιουσίας του.

ε.) Ἐὰν δὲν ἔκαμεν ἐντὸς τῶν τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν του τὴν περὶ τούτου δήλωσιν εἰς τὸ δικαστήριον.

ς.) Ἐὰν ὁ πτωχεύσας φύγῃ καὶ προσκληθεὶς δὲν ἐμφανισθῇ μὴ ὑπάρχοντος νομίμου τινὸς κωλύματος.

ζ.) Ἐὰν ἐμφάνισῃ βιβλία ἀτάκτως συντεταγμένα μὴ ἐμφαίνοντα ὅμως δολιότητα, ἢ ἔαν δὲν τὰ ἐμφάνισῃ ὅλα.

η.) Ἐὰν μέτοχος ὢν ἐταιρίας τινὸς, δηλοποιῶν τὴν πτώχευσιν δὲν ἤθελε συγχρόνως κοινοποιήσῃ εἰς τὸ Δικαστήριον τὸ ὄνομα καὶ κατοικίαν ὅλων τῶν ἀλληλεγγύων συνεταίρων του.

Ὁ Ποινικὸς Νόμος τῆς Ἑλλάδος τιμωρεῖ τοὺς ἐμπόρους, τραπεζίτας ἢ ἐργοστασιάρχας, ὑποπεσόντας εἰς ἀπλὴν χρεωκοπίαν κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα, μὲ φυλάκισιν ἑνὸς μηνὸς μέχρι δύο ἐτῶν, τοὺς δὲ μεσίτας καὶ κολληθιστάς μὲ εἰρκτὴν 5—10 ἐτῶν.

§. 123. Δόλιος χρεωκόπος.—Καὶ ποινὴ αὐτοῦ.—Ὡς δόλιος

χρεωκόπος κηρύττεται πᾶς ἔμπορος, ὅστις ἤθελεν εὗρεθῇ εἰς μίαν ἢ περισσοτέρας τῶν ἐξῆς περιπτώσεων.

α.) Ἐὰν παρεισῆγαγε δαπάνας ἢ ζημίας πλαστάς, ἢ δὲν δικαιολογῇ τὴν χρῆσιν ὅλων τῶν παρ' αὐτοῦ γενομένων εἰσπράξεων.

β.) Ἐὰν ὑπεξαίρесе ποσότητα τινὰ χρημάτων, δάνειον, πραγματείας, ἢ προϊόντα τῆς γῆς, ἢ ὅποια δῆποτε κινητὰ πράγματα.

γ.) Ἐὰν ἔκαμε πωλήσεις καὶ διαπραγματεύσεις ἢ δωρεὰς πλασῶν.

δ.) Ἐὰν παρεισῆγαγε χρεῖα πλαστουργημένα μεταξὺ αὐτοῦ καὶ δανειστῶν πλαστῶν, εἴτε δι' εἰκονικῶν ἐγγράφων, εἴτε γενόμενος χωρὶς τινὸς αἰτίας ἢ ἀξίας χρεώστης.

ε.) Ἐὰν λαβὼν εἰδικὴν τινὰ ἐντολὴν, ἢ λαβὼν εἰς παρακαταθήκην χρήματα ἢ πραγματείας ἢ ἐμπορικὰ γραμμάτια μετεχειρίσθῃ πρὸς ζημίαν τῆς ἐντολῆς ἢ τῆς παρακαταθήκης καὶ πρὸς ἴδιον αὐτοῦ ὄφελος τὰ χρήματα ἢ τὴν τιμὴν τῶν πραγμάτων.

ς.) Ἐὰν ἠγόρασεν ἀκίνητα ἢ κινητὰ κτήματα ὑπὸ ξένον ὄνομα.

ζ.) Ἐὰν ἔκρυψε τὰ βιβλία του, ἢ ἐὰν δὲν ἔχη βιβλία, ἢ ἐὰν τὰ παρυσιαζόμενα βιβλία του δὲν ἐμφαίνωσι τὴν ἀληθῆ τῶν χρεῶν καὶ τῆς περιουσίας του κατάστασιν.

η.) Ἐὰν λαβὼν προπεμπτήριον φύγῃ, καὶ δὲν παρουσιασθῇ εἰς τὸ δικαστήριον.

Κηρύττονται συναίτιοι δολίας χρεωκοπίας καὶ ὑποβάλλονται εἰς τὰς αὐτὰς μὲ τὸν χρεωκόπον ποινὰς ὅσοι ἤθελον ἀποδειχθῇ ὅτι συνεννόηθησαν μὲ τὸν χρεωκόπον διὰ νὰ κρύψωσιν ἢ νὰ ὑφαίρῃσωσιν ὅλα ἢ μέρος τῶν κινητῶν ἢ ἀκινήτων πραγμάτων του, ἢ ὅτι ἀπέκτησαν πλαστὰ ἐπ' αὐτοῦ δάνεια, καὶ προκειμένης τῆς δι' ὅρκου βεβαιώσεως αὐτῶν ἤθελον ἐπιμείνειν ζητοῦντες νὰ λογισθῶσιν ὡς ἀληθῆ καὶ ἀδολίευτα.

Οἱ συναίτιοι τῆς δολίας χρεωκοπίας ὑπόκεινται προσέτι ν' ἀποζημιώσωσι τοὺς δανειστὰς δι' ὅλας τὰς ὥς ἐκ τῶν δολίων πράξεων των προσγενομένας ζημίας.

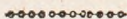
Ὁ Ποινικὸς Νόμος τῆς Ἑλλάδος τιμωρεῖ τὸν δόλιον χρεωκόπον μὲ εἰρκτὴν 5—10 ἐτῶν.

§. 124. *Ἀποκατάστασις.* — Ὁ πτωχεύσας καὶ ὁ ἀπλοῦς χρεωκόπος, ὅστις ἐξεπλήρωσε τὴν ποινὴν του, δύνανται νὰ ζητήσωσι παρὰ τοῦ Δικαστηρίου τὴν ἀποκατάστασιν των, ἐπισυνάπτοντες εἰς τὴν
(ΕΜΠΟΡ. ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ).

ἀναφοράν των τὰ ἐξοφλητικά καὶ ἄλλα ἔγγραφα, ἀποδεικνύοντα ὅτι ἐξώφλησαν ὁλοκλήρως ἅπαντα τὰ ἔνεκα κεφαλαίων, τόκων καὶ ἐξόδων ὀφειλόμενα παρ' αὐτῶν.

Οἱ ἀντιβαδισταὶ, οἱ δόλιοι χρεωκόποι, καὶ οἱ ἐπὶ κλοπῇ ἢ ἀπάτῃ καταδικασθέντες, καὶ οἱ ὑπόλογοι ὅσοι δὲν ἐκαθάρισαν τοὺς λογαριασμοὺς δὲν δύνανται ν' ἀποκατασταθῶσιν.

Οὐδεὶς πτωχεύσας καὶ μὴ ἀποκατασταθεὶς ἔμπορος δύναται νὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὸ χρηματιστήριον.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΓΛΗΣ.

§. 125. *Ἐμπορικὴ ὕλη, καὶ διαίρεσις αὐτῆς.*—Πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ γενῇ ἀντικείμενον ἐμπορικῆς ἀγοραπωλησίας, ὁποίας δήποτε φύσεως καὶ ἂν ᾖ, ὀνομάζεται *ἐμπόρευμα*, ἀδιάφορον δὲ ἔαν πωλῇται εἰς μικρὰς ἢ μεγάλας ποσότητας, εἰς ἀποθήκας ἢ εἰς ἐργαστήρια, εἰς πανηγύρεις ἢ εἰς ἀγορὰς, ἢ εἰς ὅποιον δήποτε τόπον. Ὅλα δὲ τὰ ἐμπορεύματα ταῦτα, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν τὴν *ἐμπορικὴν ὕλην*, εἶναι ἀντικείμενα ἰδιαιτέρας σπουδῆς καὶ μελέτης διὰ πάντα ἔμπορον.

Τὰ ἐμπορεύματα δύνανται νὰ διαιρεθῶσιν εἰς δύο γενικὰς κατηγορίας, ὡς ἐκ τῶν δύο μεγάλων παραγωγικῶν δυνάμεων τῆς φύσεως καὶ τῆς τέχνης, εἰς *φυσικὰ* καὶ *τεχνικὰ* ἐμπορεύματα· ἀλλὰ διὰ τὴν μεγάλην γενικότητά της ἡ διαίρεσις αὕτη δὲν δύναται νὰ ἐπιφέρῃ εἰς τὴν σπουδὴν τῆς ἐμπορικῆς ὕλης συστηματικὴν καὶ μεθοδικὴν εὐκρίνειαν· ὅθεν διηρέσαμεν τὴν ὕλην τοῦ παρόντος Μέρους εἰς 12 Κεφάλαια, ἐξ ὧν τὸ 1^{ον} διαλαμβάνει περὶ Δημητριακῶν καρπῶν καὶ ὀρυζίου, τὸ 2^{ον} περὶ χειροτεχνικῶν ὑλῶν, τὸ 3^{ον} περὶ ἐλαίων καὶ ἐλαιοσπόρων, τὸ 4^{ον} περὶ ποτῶν, τὸ 5^{ον} περὶ ξηρῶν ὀπωρῶν, τὸ 6^{ον} περὶ ἀποικιακῶν προϊόντων, τὸ 7^{ον} περὶ φαρμάκων καὶ ἀρωμάτων, τὸ 8^{ον} περὶ βαφῶν, τὸ 9^{ον} περὶ ξύλων, τὸ 10^{ον} περὶ μετάλλων, τὸ 11^{ον} περὶ πολυτίμων οὐσιῶν, καὶ τὸ 12^{ον} περὶ χειροτεχνημάτων.

Δὲν ἦτο δυνατόν βεβαίως νὰ συμπεριλάβῃ τὸ περιληπτικὸν τοῦτο Ἐγχειρίδιον ὅλην τὴν ἀπειρίαν τῶν ἐμπορευμάτων, διὸ περιωρίσθημεν εἰς τὰ κυριώτερα τούτων, καὶ εἰς τὰς ἀναγκαιοτέρας περὶ αὐτῶν γνώσεις.

Ἡ ἐξέτασις καὶ περιγραφή τῶν ἐμπορευμάτων εἶναι ἔργον δυσκολώτατον, καθόσον λεπτόταται διακρίσεις μεταβάλλουν τὴν ποιότητα καὶ τὴν ἐμπορικὴν σημασίαν αὐτῶν· ἐκτὸς δὲ τούτου πάμπολλοι εἶναι αἱ γνώσεις, τὰς ὁποίας ἕκαστος ἔμπορος πρέπει νὰ ἔχῃ ὡς πρὸς τὴν

μ' ὅλας τὰς θεωρίας τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας, καὶ κατὰ τὰ διάφορα οἰκονομικὰ συστήματα ὑπεβλήθη εἰς διαφόρους Ἐπικρατείας ὑπὸ θεσμοθεσίας ποικίλας καὶ ἀντιθέτους.

§. 128. Θεσμοθεσίαι περὶ σιτηρῶν. — Ὁ σκοπὸς ὅλων τῶν περὶ σιτηρῶν θεσμοθεσιῶν εἶναι βεβαίως νὰ ἐπιφέρωσι τὴν ἀφθονίαν καὶ εὐθηνίαν αὐτῶν, ὥστε καὶ ὁ γεωργὸς ν' ἀπολαμβάνῃ τὴν δικαίαν ἀμοιβὴν τῶν κόπων του, καὶ ὁ καταναλωτὴς τεχνίτης διὰ τοῦ ἡμερομισθίου του νὰ δύναται νὰ προμηθεύηται τὴν τροφὴν του ἄνευ δυσκολιῶν καὶ ἀνησυχίας. Δυστυχῶς ὅμως ὅλοι οἱ περὶ σιτηρῶν Εὐρωπαϊκοὶ Νόμοι, οἱ μὴ λαβόντες ὡς βάσιν τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἐμπορίου, ἐπέφερον ἀποτελέσματα ὅλως ἀντίθετα τῶν προτιθεμένων.

Τινὲς ἐνόμισαν ὡς μέσον κατὰλληλον πρὸς ἐμφύχωσιν ἀφθόνου παραγωγῆς καὶ πρὸς διατήρησιν μετρίων τιμῶν, τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς ἐξαγωγῆς τῶν σιτηρῶν ἀπὸ τὴν Ἐπικράτειαν, ἀλλ' ἡ πείρα ἀπέδειξε πόσον τὸ σύστημα τοῦτο εἶναι ἐσφαλμένον.

Εἰς τὰς ὑπὸ τὸ ἀπαγορευτικὸν τοῦτο σύστημα εὐρίσκομένης Ἐπικρατείας, ὅταν ἡ συγκομιδὴ τῶν καρπῶν ᾖ ἀφθονος, αἱ ἀγοραὶ πλημμυροῦν, αἱ τιμαὶ ἀναγκαστικῶς ἐκπίπτουν, καὶ ὁ γεωργὸς ζημιούμενος δειλιᾷ καὶ μετριάξει τὸ ποσὸν τῆς παραγωγῆς του, ἡ σπάνις ἐπομένως διαδέχεται τὴν ἀφθονίαν, αἱ τιμαὶ ὑψοῦνται ὑπεράνω τοῦ ὅρου, τοῦ συμβιβάζομένου μὲ τὰς ἀνάγκας καὶ τὰ μέσα ὅλων τῶν κοινωνικῶν κλάσεων, τὰ δὲ ἀποτελέσματα τῆς σιτοδείας ἀναφαίνονται φρικαλέα.

Ἀλλ' ὅταν ὑπάρχῃ ἐλευθερία ἐξαγωγῆς τῶν δημητριακῶν καρπῶν, ὁ γεωργὸς, βέβαιος περὶ τῆς ἐξοδύσεως τῶν καρπῶν του, δὲν φείδεται οὐδὲ κόπων, οὐδὲ χρηματικῶν προκαταβολῶν διὰ νὰ ῥίψῃ εἰς τὴν γῆν τὸν σπόρον, διὰ τὸν καρπὸν τοῦ ὁποίου εἶναι βέβαιος ὅτι δὲν θέλει τῷ λείψῃ ἀγοραστῆς, καὶ ὅτι ἡ τιμὴ του δὲν θέλει ἐξευτελισθῇ πέραν τοῦ δέοντος.

Ἡ ἐλευθερία τῆς ἐξαγωγῆς ποτὲ δὲν εἶναι ἐπίφοβος ὡς δυναμένη δῆθεν νὰ ἐπιφέρῃ ἐσωτερικὴν σιτοδείαν· οἱ ξένοι δὲν θὰ ἔλθωσι ν' ἀγοράσωσι σίτους εἰμὴ ὅπου τοὺς εὐρίσκουν εὐθηνούς. Ἐὰν δὲ αἱ ἀγοραὶ τῶν ἐπιφέρωσι τὴν ἀνατίμησιν αὐτῶν, θέλουν διευθυνθῇ ἄλλοῦ, ὅπου ἡ ἀφθονία τῆς εἰσοδείας διατηρεῖ μετριωτέρας τὰς τιμὰς· θαυμαστὸν ἀποτέλεσμα τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἐμπορίου, ἥτις ἐπιτυχέστερα

παρὰ πᾶσαν θεσμοθεσίαν ἐπιφέρει καθ' ὅλας τὰς ἀγοράς τὴν ἰσορροπίαν τῶν τιμῶν τῶν ἐμπορευμάτων.

Ὡς πρὸς τὴν ἐλευθερίαν ἢ ἀπαγόρευσιν τῆς εἰσαγωγῆς τῶν δημητριακῶν καρπῶν εἶναι ὡσαύτως ἀντίθετοι αἱ διάφοροι περὶ τούτου Εὐρωπαϊκαὶ θεσμοθεσίαι. Τὸ ζήτημα τοῦτο ὑπῆρξε πάντοτε ἀντικείμενον ζωηρῶν συζητήσεων, καὶ ἐπικρατεῖ ἀκόμη εἰς τὰς περισσοτέρας Εὐρωπαϊκὰς χώρας ζωηρὰ ἢ πάλῃ μεταξὺ τῶν καταναλωτῶν καὶ τῶν παραγωγῶν, τῶν ὁποίων τὰ συμφέροντα βεβαίως εἶναι ἀντίθετα· δὲν εἶναι ὅμως ἀμφιβολία ὅτι τὸ σύστημα τῆς ἐλευθερίας τῆς εἰσαγωγῆς θέλει ὑπερισχύσει παντοῦ, καθόσον τὰ σωτήρια ἀποτελέσματα τοῦ συστήματος τούτου ἀνεφάνησαν μεγάλα.

Ἡ Ἐπικράτεια, ὅπου ὁ σίτος εἶναι εὐθηνὸς, εἴτε ὡς ἐκ τῆς ποσότητός του, εἴτε ὡς ἐκ τῆς εὐθηνίας τῶν μέσων τῆς παραγωγῆς, π. χ. ἡ Ῥωσσία δὲν ἔχει βεβαίως ἀνάγκην ν' ἀπαγορεύσῃ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν ξένων δημητριακῶν καρπῶν, διότι ἡ νενομοθετημένη αὕτη ἀπαγόρευσις θέλει εἶσθαι ἄνευ ἀποτελέσματος. Οἱ ἀπαγορευτικοὶ νόμοι ἔχουν σπουδαῖον ἀποτέλεσμα εἰς τὰς Ἐπικρατείας, ὅπου οἱ δημητριακοὶ καρποὶ εἶναι πάντοτε ἀκριβοὶ, εἴτε διότι δὲν ὑπάρχει ἀναλογία μεταξὺ τοῦ ποσοῦ τῆς παραγωγῆς καὶ τοῦ πληθυσμοῦ τῶν κατοίκων, εἴτε ὡς ἐκ τῶν ὑπερβολικῶν φόρων ἢ τῆς ἀκριθείας τῆς ἐργασίας, καὶ εἰς τὰς Ἐπικρατείας ἐκείνας, ὅπου ἡ ἐλευθερία τῆς εἰσαγωγῆς ἢ ἐξαγωγῆς κανονίζεται κατὰ τὰ ἀποτελέσματα τῆς εἰσοδείας.

Αἱ σιτοδεεῖαι δὲν εἶναι παγκόσμιοι· ὅταν Ἐπικρατεία τις ἔχῃ ἔλθειψιν, ἄλλη ἔχει ἀφθονίαν· διὰ τῆς ἐλευθερίας δὲ τῆς εἰσαγωγῆς πᾶσα Ἐπικράτεια ἀναλόγως τῶν φυσικῶν ἢ τυχαίων αὐτῆς ἀναγκῶν θέλει ὠφελεῖσθαι ἀπὸ τὴν ἀφθονίαν τῆς ἄλλης Ἐπικρατείας, καὶ οὕτως οἱ λαοὶ δὲν θέλουν ὑποφέρει τὰ φρικαλέα δεινὰ τοῦ λιμοῦ ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀφθονίας τοῦ γείτονός των. Ἐὰν δὲ ἡ ἐλευθερία τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς κυκλοφορίας τῶν ἐμπορευμάτων ἐν γένει εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Ἐπικρατείας θεωρῆται ὡς ἀναπόφευκτος ἀνάγκη, καὶ παντοῦ αἱ πεφωτισμέναι Κυβερνήσεις τὴν προστατεύωσι, διατὶ ἡ τόσον δικαία καὶ ἀδιαφιλονείκητος αὕτη ἀρχὴ ν' ἀμφισβητῆται ὅταν πρόκηται περὶ τῶν σχέσεων τῶν διαφόρων γειτονικῶν λαῶν, τῶν διαχωριζομένων μόνον ὑπὸ τινος ποταμοῦ, ὄρους, ἢ χάνδακος; Τὸ γενικὸν συμφέρον τοῦ ἐμπορίου ἀπαίτεῖ ὥστε αἱ τιμαὶ τῶν ἀντικειμέ-

νων τῆς πρώτης ἀνάγκης, καὶ ἀναμφιβόλως οἱ δημητριακοὶ καρποὶ ἀνήκουν εἰς αὐτὴν τὴν κατηγορίαν, νὰ ἦναι ὅσον τὸ δυνατόν εἰς ἰσοτιμίαν μεταξὺ τῶν διαφόρων Ἐπικρατειῶν· ἡ σωτήριος αὕτη ἰσορροπία πρέπει νὰ ἦναι ὁ σκοπὸς ὅλων τῶν Κυβερνήσεων, ἄλλως τὰ πλούτη τὰ σχηματιζόμενα διὰ τῶν τελωνιακῶν ἀπαγορευτικῶν νόμων εἶναι πλούτη ἐπίπλαστα.

Ἐνόμισαν τινὲς ὅτι εὗρον τὸν μέσον ὅρον μεταξὺ τῆς ἀπαγορεύσεως καὶ τῆς ἐλευθερίας τῆς εἰσαγωγῆς, καὶ ὅτι συμβιβάζουν καὶ τῶν γεωργῶν καὶ τῶν καταναλωτῶν τὰ συμφέροντα διὰ τοῦ κλιμακωτοῦ λεγομένου συστήματος. Κατὰ τὸ σύστημα τοῦτο, ὁ ἐπιβαλλόμενος δασμὸς εἰς τὴν εἰσαγωγὴν ἢ ἐξαγωγὴν προσδιορίζεται ἀναλόγως τῆς τιμῆς τοῦ ἐγχωρίου σίτου· ὅσον εὐθηνότερος εἶναι ὁ ἐγχώριος σῖτος, τοσοῦτον αὐξάνει ὁ δασμὸς τῆς εἰσαγωγῆς καὶ ἐλαττωταὶ ὁ δασμὸς τῆς ἐξαγωγῆς· καὶ καθόσον ἀνατιμᾶται ὁ ἐγχώριος σῖτος, κατὰ τοσοῦτον ἐλαττωταὶ ὁ δασμὸς τῆς εἰσαγωγῆς καὶ αὐξάνει ὁ δασμὸς τῆς ἐξαγωγῆς. Κατὰ πόσον τὸ σύστημα τοῦτο νεκρῶναι πᾶσαν ἐπιχείρησιν σιτηρῶν, εἶναι εὐκόλον νὰ τὸ ἐννοήσωμεν· οὐδεὶς ἔμπορος, ὅσον ἐπιχειρηματίας καὶ ἂν ἦναι, δὲν θέλει ἀποφασίσει νὰ κάμῃ σημαντικὴν εἰσαγωγὴν σίτου εἰς τόπον εὐρισκόμενον ὑπὸ τοιοῦτον σύστημα, διότι θέλει ἔχει πάντοτε τὸν φόβον μήπως ἐλαττωθῇ κατόπιν ὁ δασμὸς καὶ δὲν δυνηθῶσι νὰ συναγωνισθῶσιν οἱ σιτοῖ τοῦ μὲ τοὺς σίτους, τοὺς εἰσαχθησομένους εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς ἐλαττώσεως τοῦ δασμοῦ. Διὰ τοῦ τοιοῦτου τελωνιακοῦ συστήματος ἐμποδίζονται ἐν γένει αἱ παρακαταθῆκαι τῶν ξένων σίτων· πόσον δὲ τοῦτο εἶναι ἐπιζήμιον καὶ ὀλέθριον, τὸ ἀπέδειξεν εἰς τὴν Γαλλίαν εὐκρινῶς ἡ παρελθοῦσα ἐποχὴ τῆς σιτοδείας.

Εἰς ὅλους τοὺς αἰῶνας τὸ ἐμπόριον τῶν δημητριακῶν καρπῶν ὑπῆρξε τὸ ἀντικείμενον τῆς φροντίδος καὶ τῶν Κυβερνήσεων καὶ τῶν ἰδιωτῶν· ἡ Ῥώμη εἰς τὰς ὥρας ἡμέρας τῆς δόξης της κατέκτησε τὴν Αἴγυπτον, διὰ νὰ χορηγήσῃ εἰς τὴν ἀπειρίαν τῶν κατοίκων αὐτῆς τὰ δημητριακὰ προϊόντα τοῦ εὐφόρου τούτου τόπου, καὶ ἐμάχετο ὑπὲρ τῆς Σικελίας διὰ νὰ διατηρήσῃ τὴν μεγάλην ταύτην τῶν σιτηρῶν ἀποθήκην τῶν Ῥωμαίων· σήμερον αἱ πολιτικαὶ μεταξὺ τῶν ἐθνῶν σχέσεις ἀφίνουν εἰς τὴν φροντίδα τοῦ εἰρηνικοῦ ἐμπορίου τὴν πρόβλεψιν τῶν ἀναγκαίων διὰ τοὺς λαοὺς σιτηρῶν.

Ἡ αὐξήσις καὶ τελειοποιήσις τῆς καλλιιεργείας εἰς τὰς περισσοτέρας Ἑυρωπαϊκὰς χώρας ἐπέφερε σχεδὸν παντοῦ τὴν ἰσορροπίαν μεταξὺ τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς καταναλώσεως· ἂν ἐξαίρεσωμεν τὴν Πορτογαλίαν, τὴν Ἰσπανίαν, τὴν Σβεκίαν, τὴν Ἀγγλίαν καὶ τὰς μεσημβρινὰς ἐπαρχίας τῆς Γαλλίας, αἱ λοιπαὶ Ἑυρωπαϊκαὶ Ἐπικράτειαι συλλέγουν συνήθως δημητριακοὺς καρποὺς ὑπεράνω τῶν ἀναγκῶν των, καὶ εἰς ἔτος γενικῆς ἀφθονίας ὑπολογίζεται τὸ περισσεῦον μετὰ τὴν ἐτήσιον κατανάλωσιν καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην ὑπὲρ τὰ 12 ἑκατομμύρια ἑκατόλιτρα.

Ἡ Βασιλικὴ διὰ τοῦ Δάντζικ, ὁ Εὐξείνος Πόντος διὰ τῆς Ὀδησοῦ, ὅλαι αἱ παράλιοι πόλεις τῆς Ἀζοφικῆς καὶ αἱ Παραδουνάβιοι εἶναι αἱ ἀποθήκαι, εἰς τὰς ὁποίας σήμερον προστρέχει ἡ πεινῶσα ἐνίοτε Εὐρώπη.

§. 129. *Ἀναγκαῖαι εἰς τὸν σιτέμπορον γνώσεις.*—Πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ ἐμπορίου τῶν σιτηρῶν ἀπαιτεῖται ἡ συνδρομὴ πολλῶν περιστάσεων· ἡ προσεκτικὴ καὶ ἀκριβὴς ἐξέτασις τῶν ἀτμοσφαιρικῶν μεταβολῶν, τῶν ἐπιβρέαζουσῶν τὴν εἰσοδεῖαν τῶν καρπῶν ἀπὸ τῆς ὥρας τῆς σπορᾶς των μέχρι τῆς συλλογῆς των, ἡ θετικὴ γνώσις τῶν διαφόρων ποιοτήτων τῶν σίτων, ὁ προσδιορισμὸς τοῦ βάρους των καὶ πλήθος ἄλλα περιστατικὰ πρέπει νὰ προσηλόνωσι καθεκάστην τὴν προσοχὴν τοῦ σιτεμπόρου καὶ νὰ τὸν ὀδηγῶσιν εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις του.

Ὁ ἔμπορος δὲν πρέπει ν' ἀκολουθῇ εἰς τὰς περὶ σιτηρῶν κερδοσκοπίας του τὴν κοινὴν γνώμην περὶ τῆς ἀφθονίας ἢ ἐλλείψεως τῆς εἰσοδεῖας τόπου τινός· οἱ ἐπ' αὐτῇ τῇ βάσει κερδοσκοποῦντες ὑποπίπτουν συχνάκις εἰς δυσαρέστους ἀπάτας, διότι πολλάκις ἡ κοινὴ γνώμη μορφοῦται ἐκ διδομένων ἐσφαλμένων καὶ ἀντιθέτων εἰς τὴν πραγματικότητά. Ὁ θέλων νὰ γνωρίζῃ ἀκριβῶς τὰ τῆς εἰσοδεῖας τόπου τινός πρέπει νὰ ἐκτείνῃ τὰς ἐξετάσεις του εἰς μέγαν κύκλον, καὶ δι' ἐκτεταμένης καὶ ἀξιοπίστου ἀλληλογραφίας νὰ πληροφορηθῇ τὴν γενικὴν κατάστασιν τῆς καρποφορίας, διότι ἐὰν περιορίζηται νὰ κρίνῃ περὶ αὐτῆς ἐκ τῆς ἀτμοσφαιρικῆς καταστάσεως, συχνὰ θέλει εἶσθαι ἀπατημένος, καθόσον ἡ βροχὴ ἢ ἡ ξηρασία, ἥτις καταστρέφει τὴν εἰσοδεῖαν χώρας τινος, δύναται νὰ ᾖ ὡφέλιμος εἰς τὴν εἰσοδεῖαν ἄλλης.

Ἐκ τῆς καλῆς καὶ ἐπιτυχοῦς ἀγορᾶς τοῦ σίτου ἐξαρτᾶται σχεδὸν πάντοτε τὸ κέρδος τοῦ ἀγοραστοῦ· ὅθεν ἡ γνώσις τῶν διαφόρων ποιο-

τήτων τῶν σίτων εἶναι ὅρος ἀπαραίτητος διὰ τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ τοῦ εἶδους τοῦ ἐμπορίου.

Ἡ καλὴ ποιότης τοῦ σίτου προσδιορίζεται ἐκ τοῦ χρώματος, ἐκ τοῦ σχήματος τοῦ κόκκου, ἐκ τοῦ βάρους του, τῆς ξηρότητος καὶ καθαριότητος του καὶ ἐκ τῆς γεύσεώς του.

Ὑπάρχει μέγας ἀριθμὸς εἰδῶν σίτου, ἀλλ' ἡ ἐπιστημονικὴ διάκρισις αὐτῶν ἀφορᾷ μᾶλλον τὴν βοτανικὴν παρὰ τὸ ἐμπόριον.

Ἐμπορικῶς οἱ σῖτοι διακροῦνται εἰς δύο μεγάλας κατηγορίας, εἰς ἀπαλούς καὶ σκληροὺς· ὑποδιακροῦνται δὲ ὡς ἐκ τοῦ χρώματός των εἰς ξανθοὺς καὶ κοκκίρους, ὅσον περισσότερον δὲ κλίνουν πρὸς τὸ ξανθὸν χρῶμα, τόσον ὑποληπτικώτεροι εἶναι. Τὸ βάρος τοῦ σίτου εἶναι οὐσιώδες προσόν, διότι εἶναι σημεῖον καὶ γνώρισμα τῆς στεγνότητος τοῦ σίτου, ὅσον δὲ περισσοτέρου βάρους εἶναι ὁ σῖτος, τόσον περισσότερον ἐκτιμᾶται· οἱ σκληροὶ σῖτοι ζυγίζουσιν περισσότερον ἀπὸ τοὺς ἀπαλούς, ἀλλ' ὅμως, ὅταν οὗτοι ᾖναι καλῆς ποιότητος, προτιμῶνται διὰ τὸ ποσὸν τοῦ ἐξ αὐτῶν ἐξαγομένου ἀλεύρου. Οἱ Γαλλικοὶ ἐγχώριοι σῖτοι πρώτης ποιότητος καὶ καλῆς εἰσοδείας ἔχουν βάρος 78—80 χιλιόγραμμα τὸ ἐκατόλλιτρον. Ὁ πολύπειρος σιτέμπορος, ἅμα θέσῃ τὴν χεῖρά του ἐντὸς σάκκου σίτου, δύναται νὰ προσδιορίσῃ τὸ βάρος αὐτοῦ. Πρὸς ἀκριβῆ γινώσιν τοῦ βάρους, οἱ Ὀλλανδοὶ πρῶτοι μετεχειρίσθησαν εἶδος πλάστιγγος, διὰ τῆς ὁποίας, σταθμιζομένης μικρᾶς ποσότητος σίτου, προσδιορίζεται τὸ ἀκριβὲς βάρος τοῦ μέτρου αὐτοῦ.

Ἡ στεγνότης τοῦ σίτου γνωρίζεται διὰ τῆς ἀφῆς· ὅταν ὁ σῖτος ᾖναι στεγνός, ἡ χεὶρ εἰσέρχεται εὐκόλως εἰς τὸν σῶρον αὐτοῦ, ὁ δὲ σῖτος τρέχει τρόπον τινὰ ὡς ῥευστόν· ὅταν ἀπ' ἐναντίας ὁ σῖτος ἔχη ὑγρασίαν, ἡ χεὶρ εἰσερχομένη εὕρισκει δυσκολίαν, ὁ σῖτος δὲν ἤχει ὡς ὁ ξηρὸς, ἡ δὲ παλάμη δύναται νὰ συσφίγῃ περισσότερον ποσὸν ὑγροῦ σίτου παρὰ ξηροῦ.

Ἡ καθαριότης τοῦ σίτου συντελεῖ πολὺ ὡς πρὸς τὴν ποιότητά του καὶ τὸν προσδιορισμὸν τῆς τιμῆς του· ὁ καλὸς σῖτος δὲν πρέπει νὰ περιέχῃ καμμίαν ξένην ὕλην, οὔτε ἄχυρον, οὔτε αἶραν, οὔτε μαυράδια, οὔτε κριθήν, οὔτε χῶμα ἢ κόκκους μαυρισμένους ἀπὸ τερηδόνα (carie). Διάφοροι μηχαναὶ, αἱ ὁποῖαι καθεκάστην τελειοποιῦνται, χρησιμεύουν διὰ τὸν καθαρισμὸν καὶ τὸ κοσκίνισμα τῶν σίτων.

Ὁ σίτος λαμβάνει γεῦσιν ἀηδὴ καὶ δυσάρεστον, ἂν δὲν λάβῃ τὴν προσήκουσαν περιποίησιν, καὶ ἂν τεθῇ εἰς ἀποθήκας ὑγρὰς. Ἐὰν ὁ σίτος μάλιστα ἐξ ἀρχῆς εἶχεν ὑγρασίαν τινά, καὶ τεθῇ εἰς ἀποθήκας ἢ εἰς πλοῖα πρὸς ἀποστολὴν πρὶν στεγνωθῇ ἐντελῶς, ὑπόκειται εἰς τὸ γνωστὸν ἀνάρημα ἢ ζύμωσιν, ἥτις εἶναι ἡ τελευταία καὶ ἐντελής καταστροφὴ αὐτοῦ.

§. 130. *Σιτεμπόριον Ὀλλανδῶν.* — Οἱ Ὀλλανδοὶ ἐθεωροῦντο ἄλλοτε ὥς οἱ μεγαλύτεροι σιτέμποροι· πλούσιοι ὄντες καὶ συγκεντρώνοντες μεγάλα κεφάλαια ἠδύναντο νὰ σχηματίζωσι σημαντικὰς παρακαταθήκας σιτηρῶν εἰς τὰς παραλίους πόλεις τῶν. Ἡ γεωγραφικὴ θέσις τῆς Ὀλλάνδης, κειμένης μεταξὺ τῶν ἀρκτικῶν καὶ μεσημβριῶν Ἐπικρατειῶν τῆς Εὐρώπης, καὶ ἡ δι' ὀχετῶν καὶ ποταμῶν συγκοινωνία τῆς μετὰ τῶν μεσογείων πόλεων ἀνεδείκνυσεν αὐτὴν κατάλληλον ἀποθήκην σιτηρῶν δι' ὅλην σχεδὸν τὴν Εὐρώπην.

Ἡ ἀνάπτυξις ὅμως τοῦ ἐμπορίου τῶν σιτηρῶν εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἠλάττωσεν οὐσιωδῶς τὴν σημαντικότητά τῶν παρακαταθηκῶν τοῦ Ἀμστερδὰμ καὶ Ρότερδαμ, αἵτινες μόνον τοῦτο διατηροῦν πάντοτε ὥς πρὸς τὸ εἶδος αὐτὸ ἀρεστὴν σημασίαν.

Ἡ Ὀλλάνδα εἶναι τόπος μᾶλλον εἰσαγωγῆς, καὶ διὰ τῆς Βαλτικῆς προμηθεύεται τοὺς ἀναγκαίους πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἀναγκῶν τῆς δημητριακοῦς καρπούς. Κατὰ τὴν σημερινὴν δὲ Νομοθεσίαν τῆς οἱ εἰσαγόμενοι σίτοι ὑποβάλλονται εἰς 50 ἑκατοστὰ τοῦ φράγκου δασμὸν τὸ ἑκατόλλιτρον. Ἡ δὲ ἐξαγωγή εἶναι ἐλευθέρη.

Τὸ Ὀλλανδικὸν μέτρον τοῦ σίτου εἶναι τὸ *λάστον*, ἴσον μὲ 30 Γαλλικὰ ἑκατόλλιτρα. Τὸ βάρος του προσδιορίζεται κατὰ Σάκκον τοῦ Ἀμστερδὰμ εἰς λίτρας Ὀλλανδικὰς· τὰ ἔξοδα προμηθείας, ἐκφορτώσεως, κτλ. ὑπολογίζονται εἰς 50 ἑκατοστὰ Γαλλικὰ τὸ ἑκατόλλιτρον. Ἡ τιμὴ τοῦ σίτου προσδιορίζεται πρὸς τόσα φορίνια τὸ λάστον, ἀξίζοντα φράγκα $2 \frac{1}{100}$ ἕως $2 \frac{1}{100}$.

§. 131. *Σιτεμπόριον Ἀγγλίας.* — Ἡ Ἀγγλία ἀποκατέστη ἡ μεγαλύτερα ἀγορὰ τοῦ κόσμου ὥς πρὸς τὰ σιτηρὰ μετὰ τὴν μεταβολὴν τὴν γενομένην τῷ 1846 εἰς τὴν Νομοθεσίαν αὐτῆς, καθ' ἣν τὸ ἐμπόριον τῶν σιτηρῶν κατέστη ἐλεύθερον κατὰ τε τὴν εἰσαγωγὴν καὶ ἐξαγωγὴν.

Ἡ ἐξαγωγή τῶν σιτηρῶν κατὰ τὴν ἤδη ἰσχύουσαν ἐν Ἀγγλίᾳ Νο-

μοθεσίαν δὲν υποβάλλεται εἰς οὐδένα δασμὸν, καὶ εἰς οὐδένα περιορισμὸν.

Ἡ δὲ εἰσαγωγή τοῦ ξένου σίτου, ἀραβοσίτου, κριθῆς, βρώμης, σι-
κάλεως καὶ κουνκίων υποβάλλεται μόνον εἰς ἐνὸς σελινίου δασμὸν τὸ
Κουάρτερ. Τὰ δὲ ἄλευρα υποβάλλονται εἰς $4\frac{1}{2}$ δηνάρια τὸ κιντάριον.

Κατὰ τὰς τελευταίας στατιστικὰς πληροφορίας τὸ ἠνωμένον Βα-
σίλειον τῆς Ἀγγλίας παράγει κατὰ μέσον ὅρον,

Σίτον 47 ἑκατομ. ἑκατολλίτρων

Κριθὴν 27 » »

Βρώμην 68 » »

Ἐκ τῶν ποσῶν δὲ τούτων πρέπει ν' ἀφαιρέσωμεν τὸ $1/6$ διὰ τὴν
σποράν.

Ἡ ἀνθρώπινος κατανάλωσις ὑπολογίζεται εἰς 100 ἑκατομ. ἑκα-
τολλίτρων, ἐξ ὧν τὰ 50 ἑκατομμύρια εἶναι σίτος. Πρὸς διατροφὴν δὲ
τῶν ζώων καὶ πρὸς κατασκευὴν πνευμάτων ὑπολογίζεται ὅτι ἐξο-
δεύονται περὶ τὰ 50 ἑκατομμύρια ἑκατολλίτρων σιτηρῶν ὥστε ἡ ἐτή-
σιος ἔλλειψις τῆς Ἀγγλίας ὑπολογίζεται περὶ τὰ 20 ἑκατομ. ἑκα-
τολλίτρων δημητριακῶν καρπῶν, τὰ ὅποια ἀναπληροῖ διὰ τῆς εἰσα-
γωγῆς ξένων. Καὶ πραγματικῶς εὐρίσκομεν ὅτι κατὰ μέσον ὅρον ἡ
εἰσαγωγή τῶν δημητριακῶν καρπῶν εἰς τὴν Ἀγγλίαν κατὰ τὰ τε-
λευταῖα δέκα ἔτη εἶναι περὶ τὰ 26 ἑκατομ. ἑκατολλίτρων κατ' ἔτος.
Ὁ σίτος δὲ καὶ τὰ ἐκ σίτου ἄλευρα ἀποτελοῦν τὸ ἥμισυ τῆς εἰσα-
γωγῆς ταύτης. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν τὰ σιτηρὰ πωλοῦνται μὲ τὸ Κουάρ-
τερ (quarter) καὶ βοῦσελ (bushel). Τὸ δὲ βάρος τοῦ σίτου προσδιο-
ρίζεται πρὸς τόσας λίτρας τὸ βοῦσελ.

§. 132. Σιτεμπόριον Γαλλίας. — Ἡ Γαλλία ἔνεκα τῆς γεωγρα-
φικῆς τῆς θέσεως προχείρως δύναται νὰ προμηθεύηται τὰ ἀναγκαῖα
σιτηρὰ ἐν περιπτώσει σιτοδείας τὰ ἀρχικὰ παράλιά της τὴν θέτουν
εἰς σχέσιν μὲ τὴν Βαλτικὴν, αἱ δὲ μεσημβριναὶ τῆς πόλεις καὶ μάλι-
στα ἡ Μασσαλία τῇ προμηθεύουν τοὺς σίτους τῆς Σικελίας, τῆς Αἰ-
γύπτου, τῆς Τουρκίας καὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου.

Ἡ ἐτήσιος παραγωγή τῶν Δημητριακῶν καρπῶν εἰς τὴν Γαλλίαν
ὑπολογίζεται κατὰ μέσον ὅρον εἰς 240 ἑκατομ. ἑκατολλίτρων, ἐξ ὧν
τὰ 90 ἑκατομ. εἶναι σίτος. Ἀφαιρουμένης δὲ τῆς ἀναγκαίας πρὸς
σποράν ποσότητος μένουν διὰ τὴν κατανάλωσιν 197 ἑκατομ. ἑκα-

τολλίτρων, ἐξ ὧν τὰ 67 εἶναι σίτος. Ὑπολογίζεται δὲ ὅτι μετὰ τὸ 1820 ἡ ἐτήσιος παραγωγὴ ἐν Γαλλίᾳ ἐδιπλασιάσθη.

Κατὰ τὸ 1846, ὅτε ὑπῆρξε σιτοδεία, τὸ συναχθὲν ποσὸν τοῦ σίτου ἦτον 60 ἑκατομ. ἑκατολλίτρων, ἐνῶ κατὰ τὸ 1847 ἀνέβη εἰς 97 ἑκατομ. Κατὰ τὸ 1853 ἦτο 63 ἑκατομ. Κατὰ τὸ 1857 ἀνέβη πάλιν εἰς 97 ἑκατομμύρια ἑκατολλίτρων, καὶ κατὰ τὸ 1859 εἰς 110 ἑκατομμύρια.

Ἐξ αὐτῶν δὲ τῶν μεγάλων διαφορῶν καὶ ἐλλείψεων τῶν 37, 34 καὶ 47 ἑκατομμυρίων ἑκατολλίτρων μεταξὺ ἔτους ἀφθονίας καὶ ἔτους σιτοδείας, ἀποδεικνύεται ὅτι ἡ ἔλλειψις τῆς εἰσοδείας δὲν εἶναι δυνατὸν ν' ἀναπληρωθῇ ἐντελῶς διὰ τῆς εἰσαγωγῆς ξένων σίτων, ἥτις κατὰ τὰ δύο μνημονευθέντα ἔτη τῆς σιτοδείας δὲν ὑπερέβη τὰ 10 ἑκατομ. ἑκατολλίτρων σίτου κατ' ἔτος. Τὸ περιπλέον λοιπὸν τῆς ἐλλείψεως τοῦ σίτου ἐν καιρῷ σιτοδείας ἀναπληροῖ ἐν Γαλλίᾳ ἡ μετὰ τοῦ σίτου ἀνάμιξις ἄλλων δημητριακῶν καρπῶν κατωτέρας ἀξίας.

Ἡ Γαλλία λοιπὸν εἶναι περιοδικῶς τόπος καὶ εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς Δημητριακῶν καρπῶν, ἀναλόγως τῆς ἀφθονίας ἢ τῆς ἐλλείψεως τῶν εἰσοδειῶν τῆς.

Ἡ δὲ εἰσαγωγὴ καὶ ἐξαγωγὴ τῶν σιτηρῶν ἐν Γαλλίᾳ κανονίζεται τελωνιακῶς διὰ τοῦ Νόμου τοῦ 1819 μεταρρυθμισθέντος κατὰ τὸ 1832 καὶ καθιεροῦντος τὸ σύστημα τῆς Κλίμακος.

Ἀλλὰ πολὺς λόγος πρὸ καιροῦ ἐγένετο περὶ μεταβολῆς τοῦ Νόμου τούτου, καθ' ὅσον πάντες ἀνεγνώρισαν τὰ ἐλαττώματα τοῦ κλιμακωτοῦ συστήματος, ὅπερ ἔχει τὸ μέγα ἄτοπον νὰ διχόπτη διὰ τῆς ὑψώσεως τῶν δασμῶν ποτὲ μὲν τὴν εἰσαγωγὴν τῶν ξένων σίτων, ποτὲ δὲ τὴν ἐξαγωγὴν τῶν ἐγχωρίων, καὶ οὕτω νὰ παραλύῃ τὰς μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορικὰς σχέσεις κατὰ τε τὴν πώλησιν καὶ τὴν ἀγοράν.

Τῶν δασμῶν τὸ εὐμετάβλητον, τὸ ὁποῖον ἡ Τελωνιακὴ Κλίμαξ καθιεροῖ, ἐπιφέρει εἰς τὸ πνεῦμα τῶν τε ἀγοραστῶν καὶ πωλητῶν τὴν μεγαλητέραν ἀβεβαιότητα ὡς πρὸς τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐπιχειρήσεων των, καὶ ἐπομένως μεγίστην βλάβην εἰς τὰς ἐμπορικὰς ἐργασίας.

Ἡ ἐπιζήμιος αὕτη ἀβεβαιότης ἠνάγκασε τὰς διαφόρους Κυβερνήσεις ἐν καιρῷ σιτοδείας καὶ ὑψώσεως τῶν τιμῶν ν' ἀναστέλλωσι διὰ Διαταγμάτων τὴν ἐνέργειαν τῆς κλίμακος ἐπὶ τινὰ χρόνον, ὥπως τὸ

ἐμπόριον ἀσφαλιζόμενον ὡς πρὸς τὸ μέλλον τῶν ἐπιχειρήσεων του ἐνεργῆ ἀγορὰς ξένων σίτων καὶ εἰσάγη αὐτούς.

Κατὰ τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1847 καὶ κατὰ τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1853 ἀνεστάλη ἐν Γαλλίᾳ ἡ ἐνέργεια τῆς Κλίμακος, ἡ τελευταία δὲ αὕτη ἀναστολὴ παρετάθη μέχρι τῆς 30 Σεπτεμβρίου 1859.

Διὰ δὲ τοῦ Νόμου τῆς 14 Ἰανουαρίου 1860 ἐπετράπη ἡ προσωρινὴ εἰσαγωγὴ τῶν ξένων σίτων ὅπως ἐξάγονται εἰς ἄλευρα. Κατὰ τὸν Νόμον αὐτὸν διὰ 100 χιλιόγραμμα εἰσαχθέντος σίτου πρέπει νὰ ἐξαχθῶσι 90 χιλιόγραμμα ἀλεύρου ἐὰν τὸ κοσκίνισμα ᾖναι 10 τοῖς $\frac{0}{100}$, 80 δὲ χιλ. ἐὰν τὸ κοσκίνισμα ᾖναι 20 τοῖς $\frac{0}{100}$, καὶ 70 χιλ. ἐὰν τὸ κοσκίνισμα ᾖναι 30 τοῖς $\frac{0}{100}$.

Ὁ Νόμος αὐτὸς ἤθελεν ἔχει οὐσιωδέστερα ἀποτελέσματα ὡς πρὸς τὸ ἐμπόριον τῶν σιτηρῶν, ἐὰν δὲν περιορίζετο ἡ ἐξαγωγὴ τῶν ἀλεύρων, τῶν ἀντικαθιστάντων τοὺς εἰσαγομένους σίτους, εἰς μόνους τοὺς λιμένας τῆς Τελωνιακῆς περιφερείας, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἐγένετο ἡ εἰσαγωγὴ τῶν σίτων.

Ἐν τούτοις κατὰ τὸν Μάρτιον τοῦ 1861 εἰσήχθη εἰς τὸ Νομοθετικὸν σῶμα νέον περὶ τῶν δασμῶν τῶν σιτηρῶν Νομοσχέδιον, ἀνατρέπειν τὸ κλιμακωτὸν σύστημα. Κατὰ τὸ Νομοσχέδιον αὐτὸ οἱ δασμοὶ τῆς εἰσαγωγῆς προσδιορίζονται ὡς ἑφεξῆς. Οἱ σῖτοι εἰσαγόμενοι διὰ Γαλλικῶν πλοίων, καὶ προσερχόμενοι ἐκ τόπων ἐκτὸς τῆς Εὐρώπης, ἢ ἐξ Εὐρωπαϊκῶν χωρῶν ἐξ ὧν καὶ παράγονται, πληρόνουν 50 ἑκατοστὰ τοῦ φρ. τὰ 100 χιλιόγρ. Τὰ ἄλευρα $\frac{7.5}{100}$. Σῖτοι δὲ ἀλλοχόθεν προσερχόμενοι θέλουν πληρόνει φρ. 1 $\frac{5.0}{100}$, τὰ δὲ ἄλευρα φρ. 1 $\frac{7.5}{100}$. Οἱ διὰ ξένων δὲ πλοίων εἰσαγόμενοι σῖτοι ἐξ οἴουδήποτε μέρους φρ. 1 $\frac{5.0}{100}$, τὰ δὲ ἄλευρα φρ. 1 $\frac{7.5}{100}$. Ἡ Σίκαλη, ὁ Ἀραβόσιτος, ἡ Κριθή, ἡ Βρώμη, τὰ Ὄσπρια καὶ τὸ Κεχρίον εἰσαγόμενα διὰ Γαλ. πλοίου, καὶ προσερχόμενα ἐκ τοῦ τόπου τῆς παραγωγῆς των θέλουν εἶσθαι ἐλεύθερα δασμοῦ, ἄλλως θέλουν πληρόνει φρ. 1 τὰ 100 χιλιόγραμμα. Εἰσαγόμενα δὲ διὰ ξένων πλοίων ἄνευ οὐδεμιᾶς διακρίσεως θέλουν πληρόνει φρ. 1 τὰ 100 χιλιόγραμμα. Τὰ ὀρύζια διὰ Γαλ. πλοίου θέλουν πληρόνει 50 ἑκατοστὰ τὰ 100 χιλιόγραμμα, διὰ δὲ ξένου πλοίου φρ. 2. Ἡ δὲ ἐξαγωγὴ ὅλων τῶν ἀνωτέρω εἰδῶν μένει ἐλευθέρᾳ δασμοῦ κατὰ τὸ 2^{ον} ἄρθρον τοῦ Νομοσχεδίου. Οἱ δὲ ἐξωθεν εἰσαγόμενοι σῖτοι καὶ τὰ ἄλευρα δύνανται νὰ ἐναποταμιεύωνται

κατὰ τὰς περὶ ἐναποταμιεύσεως διατάξεις. Ἐπὶ τέλους διὰ τοῦ εἰρημένου Νομοσχεδίου καταργεῖται ἡ Κλίμαξ καὶ ὅλοι οἱ προηγούμενοι περὶ σιτηρῶν Τελωνιακοὶ Νόμοι τῆς Γαλλίας.

Ἡ κυριωτέρα δὲ ἀγορὰ τῆς Γαλλίας ὡς πρὸς τοὺς ξένους σίτους εἶναι ἡ Μασσαλία. Τὸ δὲ ἐν χρήσει μέτρον τῶν σιτηρῶν ἐν Μασσαλίᾳ εἶναι ἡ Κάρικα (charge). 100 Κάρικαι=160 ἐκατόλλιτρα. Ἡ δὲ τιμὴ προσδιορίζεται ἐπὶ τῆς κάρικας, συγχρόνως δὲ προσδιορίζεται καὶ τὸ ζύγιον τοῦ πωλουμένου σίτου, δηλαδή πωλεῖται πρὸς τόσα φρ. ἡ κάρικα μὲ προσδιορισμὸν τοῦ ἀνωτέρου καὶ κατωτέρου ὅρου τοῦ ζυγίου αὐτῆς, π. χ. ἡ κάρικα θέλει ζυγίζει 127 ἕως 124 χιλιόγραμμα, καὶ ὁ μὲν πωλητὴς ὑποχρεοῦται τοιουτοτρόπως νὰ παραδώσῃ δι' ἐκάστην κάρικαν 127 χιλιόγραμμα σίτου, ὁ δὲ ἀγοραστὴς δὲν ὑποχρεοῦται νὰ δεχθῇ τὸν σῖτον, ἀν ἡ κάρικα αὐτοῦ ζυγίζῃ ὀλιγώτερον τῶν 124 χιλιογράμμων. Ἐὰν εἰς τὴν παράδοσιν ὑπάρχῃ ὑπερβάλλον βάρους, τοῦτο εἶναι πρὸς ὄφελος τοῦ ἀγοραστοῦ. Ἐὰν δὲ ὑπάρχῃ ἔλλειψις ἐνὸς ἢ δύο χιλιογράμμων, ὁ πωλητὴς ἀποζημιώνει ἀναλόγως τῆς ἐλλείψεως τὸν ἀγοραστὴν, τὴν δὲ ἔλλειψιν τοῦ τρίτου χιλιογράμμου τὴν ἀποζημιοῖ διπλασίως. Ἐὰν δὲ ὁ σῖτος ζυγίζῃ ὀλιγώτερον τοῦ προσδιορισθέντος ἐλαχίστου ὅρου, ὁ ἀγοραστὴς ἢ ἀκυροῖ τὴν ἀγοράν, ἢ παραλαμβάνει ἀποζημιούμενος διὰ τὴν ἔλλειψιν τοῦ ζυγίου.

Ἡ παράδοσις τοῦ σίτου γίνεται ἐπὶ τῆς ὄχθης τοῦ λιμένος ὅπου καὶ κοσκινίζεται. Ἐὰν δὲ ὁ ἀγοραστὴς παραλάβῃ ἐκ τοῦ πλοίου, ὁ πωλητὴς ἀπαλλάττεται τοῦ κοσκινίσματος καὶ παραδίδει μὲ ἐν χιλιόγραμμον ὀλιγώτερον τοῦ συμφωνηθέντος ζυγίου, ἀλλ' ἐκπίπτειται ἐκ τῆς συμπεφωνημένης τιμῆς τῆς πωλήσεως 70 ἑκατοστὰ δι' ἐκάστην κάρικαν.

Τὰ συνήθη ἔξοδα παραδόσεως σίτων ἐν Μασσαλίᾳ ἐπὶ τῆς ὄχθης εἶναι φράγκα 48 τὰς 100 κάρικας διὰ ἐκφόρτωσιν, μέτρημα, κοσκινισμα καὶ παράδοσιν, προσέτι φρ. 20 τὰς 100 κάρικας διὰ δικαίωμα τῆς πόλεως, καὶ $1\frac{1}{2}$ τοῖς $\frac{0}{100}$ διὰ μεσιτείαν ἐὰν ἡ πωληθεῖσα ποσότης ᾖ αἰτίας φρ. 1200, $\frac{1}{3}$ δὲ τοῖς $\frac{0}{100}$ ἐὰν ἡ πωληθεῖσα ποσότης ᾖ αἰτίας ἀνωτέρας τῶν φρ. 1200. Δικαίως δὲ οἱ σιτέμποροι παραπονοῦνται διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῶν ἐξόδων αὐτῶν.

§. 133. Σιτεμπόριον Ἰταλίας.—Ἡ Ἰταλίᾳ συγκαταριθμεῖται μεταξὺ τῶν τόπων τῶν ἐξαγόντων δημητριακοὺς καρπούς. Ἡ Σικε-

λία διατηρεῖ ἀκόμη τὴν ἀρχαίαν τῆς φήμην διὰ τὴν ἀφθονίαν τῶν σιτηρῶν τῆς, καὶ ἐν γένει ὅλη ἡ Ἰταλία πολλὰ σπανίως λαμβάνει ἀνάγκην ξένων σίτων. Τὸ ἐμπόριον ὅμως τῶν σιτηρῶν διὰ τῆς ἐλευθερίας τῆς εἰσαγωγῆς εἰς τοὺς λιμένας τῆς Λιβόρνου καὶ τῆς Γένοβας ἔλαβε μεγάλην σημασίαν εἰς τὰς δύο ταύτας πόλεις, αἵτινες χρησιμεύουν ὡς παρακαταθῆκαι καὶ ἀγοραὶ σίτων δι' ἐξωτερικὰς ἀποστολάς.

Εἰς Λιβόρνον τὸ μέτρον τοῦ σίτου εἶναι ὁ σάκκος, ἡ δὲ τιμὴ του προσδιορίζεται εἰς λίρας Φλωρεντινὰς. Τὰ ἔξοδα τῆς ἐκφορτώσεως καὶ ἐναποταμιεύσεως εἶναι μέτρια. Ἡ πόλις αὕτη ἔχει τὸ πλεονέκτημα τῶν ὑπογεῖων δημοσίων σιταποθηκῶν, αἵτινες χρησιμεύουν ὡς νοσοκομεῖα τῶν ἀσθενῶν σίτων, διότι ἐντὸς αὐτῶν ἐναποτιθέμενοι οἱ βεβλαμμένοι σῖτοι διατηροῦνται.

Τὰ ἔξοδα παραλαβῆς καὶ πωλήσεως σίτου εἰς τὴν Λιβόρνον εἶναι τὰ ἐξῆς.

Μετρητικὰ, κοσκινιστικά, ἐκφόρτωσις, δικαίωμα πόλεως καὶ λοιπὰ 4 Σολδία ὁ σάκκος· μεσιτικά 1 τοῖς ἑκατόν· προμήθεια 2 τοῖς ἑκατόν· προμήθεια ἐγγύης (*del credere*) 1 τοῖς $\frac{0}{100}$.

Εἰς τὴν Γένοβαν τὰ ἔξοδα ἐκφορτώσεως, μετρήσεως, δασμοῦ πόλεως, ἀδείας καὶ λοιπὰ εἶναι $\frac{1}{4}$ τῆς λίρας τὴν Μίναν, μεσιτικά 25 ἑκατοστὰ τὴν Μίναν, προμήθεια πωλήσεως καὶ ἐγγύης 2 $\frac{1}{2}$ τοῖς ἑκατόν.

Οἱ σῖτοι τῆς Νεαπόλεως, ἥτοι τῆς μεσημβρινῆς Ἰταλίας, εἶναι ὡραίας ποιότητος. Οἱ καλλήτεροι τούτων εἶναι οἱ γνωστοὶ ὑπὸ τὸ ὄνομα *Ρισέ.λαι* τῆς Βαρλέτας ἢ Μαμφρεδονίας. Αἱ τῆς Ταράντου εἶναι ὀλίγον κατώτεραι. Οἱ Σῖτοι τῶν Ἀβρούζων εἶναι μικτοὶ, σκληροὶ καὶ ἀπαλοί.

Εἰς τὴν Νεάπολιν καὶ Βαρλέταν πωλοῦνται οἱ σῖτοι μὲ τὸ *Τόμολον*. 100 δὲ *Τόμολα* = 55 ἑκατόλλιτρα. Ἡ δὲ τιμὴ των προσδιορίζεται πρὸς τόσα δουκάτα. Τὸ δουκάτον ἰσοδυναμεῖ μὲ φρ. 4 $\frac{20}{100}$. Τὸ δὲ ζύγιον τῶν σίτων προσδιορίζεται πρὸς τόσα ρότο.λα τὸ τόμολον· 100 δὲ ρότο.λα = 89 χιλιόγραμμα.

Κατὰ τὸ 1859 ἔνεκα τῆς ἐλλείψεως τῆς εἰσοδείας ἐπετράπη ἡ εἰσαγωγή τῶν σίτων ἐλευθέρᾳ δασμοῦ, ἡ ἐλευθερία δὲ αὕτη παρετάθη μέχρι τέλους τοῦ 1860· προηγουμένως ὁ δασμὸς τῆς εἰσαγωγῆς ἦτο φρ. 10 τὸ καντάρι τῶν 100 ροτόλων, ἡ δὲ ἐξαγωγή ἦτο

μὲν ἐλευθέρᾳ διὰ πλοίων τῆς Νεαπόλεως, ἀλλὰ διὰ πλοίων ξένων ἐπλήρουν 30 γράνα τὸ καντάριον καὶ ἀκολουθῶς ἐν δουκάτον.

§. 134. Σιτεμπόριον Ῥωσσίας. — Μεταξὺ τῶν τόπων τῆς ἐξαγωγῆς τῶν σιτηρῶν κατέχει βεβαίως τὴν πρώτην θέσιν ἡ Ῥωσσία. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἡ Ῥωσσία κατὰ τὸ 1792 ἐξησφάλισε διὰ τῶν κατακτησέων τῆς τὴν ἐλευθερίαν τῆς θαλασσοπλοίας τοῦ Εὐξείνου Πόντου, καὶ ἐκυρίευσε τὰς πρὸς τὴν θάλασσαν ταύτην ἀπείρους γεωργησίμους γαίας, οἱ Ἰταλοὶ Οἰκονομολόγοι ἐπρονόησαν τὴν σημασίαν, τὴν ὁποίαν ὡς πρὸς τὰ σιτηρὰ ἔμελλε ν' ἀποκτήσῃ ὁ τόπος οὗτος, καὶ προΐδον τὴν καταστροφὴν τοῦ Ἰταλικοῦ ἐμπορίου τῶν σιτηρῶν. Οὐδεὶς τῶντι τόπος δύναται νὰ συναγωνισθῇ μὲ τὴν εὐθνήϊαν καὶ ἀφθονίαν τῶν Ῥωσσικῶν σίτων, ἐκ τῶν ὁποίων καθ' ὅλας τὰς Εὐρωπαϊκὰς σιτοδεΐας τρέφονται οἱ λαοὶ τῆς Εὐρώπης.

Δύο εἰδῶν σίτους ἐν γένει παράγει ἡ Ῥωσσία, τοὺς σκληροὺς, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ καλῆτεροι εἶναι οἱ τῆς Ἀζοφικῆς, καὶ τοὺς ἀπαλούς, ὑποδιαιρουμένους εἰς διαφόρους ποιότητας.

Εἶναι δύσκολον νὰ προσδιορίσῃ τις τὸ εἰς τὴν Ῥωσσίαν παραγόμενον ποσὸν τῶν δημητριακῶν καρπῶν, καὶ αἱ περὶ τούτου στατιστικαὶ βασιζονται μᾶλλον ἐπὶ ὑποθέσεων. Μόνον δὲ περὶ τοῦ ποσοῦ τῶν ἐξαγομένων ἐκτὸς τῆς Ῥωσσίας δημητριακῶν καρπῶν δύναται τις νὰ ἔχῃ ἀκριβεῖς πληροφορίας.

Ἡ Ῥωσσία ὡς πρὸς τὴν ἐξαγωγὴν τῶν σιτηρῶν διαιρεῖται εἰς δύο τμήματα, τὸ ἀρκτικόν, καὶ τὸ μεσημβρινόν.

Οἱ κυριώτεροι λιμένες τῆς ἐξαγωγῆς εἰς τὴν ἀρκτικὴν Ῥωσσίαν εἶναι ἡ Πετρούπολις, ἡ Ρίγα εἰς τὴν Βαλτικὴν, καὶ ὁ Ἀρχάγγελος εἰς τὴν Λευκὴν θάλασσαν. Ἐκ τῶν λιμένων τούτων κυρίως ἐξάγονται ἡ Σίκαλη, ἡ Κριθὴ καὶ ἡ Βρώμη, ὁ δὲ Σίτος ἀποτελεῖ μόνον τὸ $\frac{1}{13}$ τῆς ὅλης ἐξαγωγῆς αὐτῶν.

Κατὰ τὰς στατιστικὰς πληροφορίας τῶν 30 τελευταίων ἐτῶν, ἰδοὺ τὰ ἐξαχθέντα ποσὰ ἐκ τῶν ἀρκτικῶν ἐπαρχιῶν τῆς Ῥωσσίας.

Ἐκ τῆς Βαλτικῆς ἐξήχθησαν

Σῖτοι	ἑκατόλλιτρα	6,400,000	μέσος ἐτήσιος ὅρος	213,000
Σίκαλη	»	19,500,000	»	650,000
Κριθή	»	6,900,000	»	230,000
Βρώμη	»	8,000,000	»	266,000

Ἐκ τῆς Λευκῆς δὲ θαλάσσης			
Σῖτοι ἑκατόλλιτρα	1,800,000	»	60,000
Σίκαλη »	9,200,000	»	306,000
Κριθή »	3,900,000	»	130,000
Βρώμη »	5,600,000	»	186,000

Εἰς τὴν Πετρούπολιν, καθὼς καὶ εἰς ὅλην τὴν Ῥωσσίαν, ὁ σῖτος πωλεῖται πρὸς τόσα ρούβλια τὸ τζέτθερτον (ψάθα), ὅπερ εἰς τὸ ἐμπόριον εἶναι ἴσον μὲ δύο ἑκατόλλιτρα, ἂν καὶ περιέχῃ ὀλίγον τι περσσότερον.

Ἡ Μεσημβρινὴ Ῥωσσία παράγει μεγαλητέραν ποσότητα δημητριακῶν καρπῶν, καὶ ἐπομένως εἶναι πολὺ σημαντικωτέρα τῆς Ἀρκτικῆς ὡς πρὸς τὴν ἐξαγωγὴν.

Ἡ Ὀδησσὸς ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου, καὶ τὸ Ταχανρόκ, ἡ Βερδιάνσκα καὶ ἡ Μαριανούπολις ἐπὶ τῆς Ἀζοφικῆς εἶναι οἱ κυριώτεροι μεσημβρινοὶ λιμένες τῆς ἐξαγωγῆς. Ἀλλ' ἡ Ὀδησσὸς ἐξάγει περισσοτέρους σίτους παρ' ὅλους τοὺς ἄλλους λιμένας ὁμοῦ. Εἰς τὴν Ὀδησσὸν μεταφέρονται πρὸς ἐξαγωγὴν οἱ σῖτοι τῆς Βασαραβίας, τῆς Ποδολίας, τῆς ἐπαρχίας τοῦ Κιόβου καὶ μέρος τῶν τῆς Πολωνίας, ἡ δὲ μεταφορὰ γίνεται ἄχρι τοῦδε δι' ἁμαξῶν συρομένων ὑπὸ βοῶν, οἵτινες βαδίζουν 12 χιλιόμετρα τὴν ἡμέραν· ἀλλ' ὅταν τελειώσωσιν οἱ σιδηρόδρομοι ἡ μεταφορὰ τῶν δημητριακῶν θέλει λάβει βεβαίως ἄλλην μορφήν.

Οἱ ψηφισθέντες εἰς τὴν Ῥωσσίαν σιδηρόδρομοι πρόκειται νὰ συγκεντρωθῶσι καὶ νὰ λήγωσιν εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Κριμαϊκῆς Χερσονήσου λιμένα τῆς Θεοδοσίας (Καφᾶ). Ἐκ τούτου δὲ φαίνεται ἀμφίβολον τὸ μέλλον τῆς Ὀδησσοῦ ὡς πρὸς τὸ ἐμπόριον τῶν σιτηρῶν. Ἀλλ' ἡ πόλις αὕτη εἶναι τόσον καλῶς διωργανισμένη διὰ τὴν ἐναποταμίευσιν καὶ ἀποστολὴν τῶν σιτηρῶν, ὥστε δὲν θέλουν βραδύνει νὰ ἐννοήσωσι τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ συνδέσωσιν αὐτὴν μετὰ τῆς μεγάλης σιδηροδρομικῆς γραμμῆς τῆς Ῥωσσίας.

Ὅταν δὲ καὶ οἱ λιμένες τῆς Βαλτικῆς ἐνωθῶσι διὰ τῶν σιδηροδρόμων μετὰ τῶν μεσημβρινῶν σιτοφόρων ἐπαρχιῶν, πιθανῶς θέλουν ἀποσύρει μέρος τῆς ἐξωτερικῆς διὰ τοῦ Εὐξείνου ἀποστολῆς, καθόσον διὰ τῆς Βαλτικῆς τὸ ταξίδιον πρὸς τοὺς λιμένας τῆς Ἀγγλίας εἶναι ἀσυγκρίτως συντομώτερον. Ἀλλὰ περὶ τούτων ὁ μέλλον χρόνος θέλει ἀποφασίσει.

Κατὰ τὰ τελευταῖα πέντε ἔτη, ἤτοι ἀπὸ τὰ 1853 μέχρι τῶν 1858,

ἐκ τῶν μεσημβρινῶν ἐπαρχιῶν τῆς Ῥωσσίας ἐξήχθησαν 17,900,000 ἑκατόλλιτρα σίτου, σημειωτέον ὅμως ὅτι κατὰ τὸ 1855 ἕνεκα τοῦ Κριμαϊκοῦ πολέμου εἶχε διακυπῆ ἡ ἐξαγωγή. Ἀπὸ τοῦ 1847 δὲ μέχρι τοῦ 1852 ἐξήχθησαν 37,800,000 ἑκατόλλιτρα σίτου, καὶ 4,000,000 ἄλλων σπόρων, ὥστε ὁ μέσος ὅρος τῆς ἐτησίας ἐξαγωγῆς τοῦ σίτου ἦτο 6,300,000 ἑκατολλίτρων. Λαμβάνοντες δὲ ὑπ' ὄψιν τὸν μέσον ὅρον τῆς Ῥωσσιτικῆς ἐξαγωγῆς μετὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐλευθέρως εἰσαγωγῆς ἐν Ἀγγλίᾳ, εὐρίσκομεν αὐτὸν περὶ τὰ 5,500,000 ἑκατόλλιτρα σίτου.

Ἡ ἐξαγωγή εἶναι ἐλευθέρα μὲ τὸν ἐξῆς δασμόν·

Σῖτος πληρόνει τὴν ψάθαν .	Καπίκια ἀργυρᾶ	6 3/4
Σίκαλη. » .	ὁμ.	3 1/2
Ἀραβόσιτος. » .	ὁμ.	3
Κριθὴ καὶ Βρώμη. . . » .	ὁμ.	3

Εἰς τὴν διὰ θαλάσσης εἰσαγωγὴν πληρόνει

ὁ σῖτος	Ρούβλια ἀργυρᾶ	3,	τὴν ψάθαν
ἡ σίκαλη	»	2,	»
ἡ κριθὴ	»	2,	»
ὁ ἀραβόσιτος	»	2,	»
ἡ βρώμη	»	2,	»

Τὰ ἄλευρα ἐξαγόμενα ἢ εἰσαγόμενα πληρόνουν τὸ ἥμισυ τῶν ἀνωτέρω σημειωθέντων δασμῶν.

Εἰς Ὀδησσὸν τὰ ἐξοδα τῆς προβλέψεως καὶ φορτώσεως τοῦ σίτου εἶναι τὰ ἐξῆς εἰς ἀργυρᾶ Ρούβλια,

Μεσιτεία διὰ τὴν πρόβλεψιν 1/2 τοῖς ἑκατόν.

Δασμὸς τελωνιακός, Καπίκια ἀργυρᾶ	6 3/4	τὴν ψάθαν.
Δικαίωμα πόλεως » . . .	1 3/7	ὁμ.
Ὅμοιον Λυκείου » . . .	2 1/2	ὁμ.
Τελωνιακὴ ἄδεια, χαρτόσημα καὶ λοιπὰ	2	Κ. ἀργ. τὴν ψάθαν.
Μετρητικὰ	1	ὁμ.
Κοσκινιστικὰ	2	ὁμ.
Ἀμαξιάτικα	7 1/2	ὁμ.
Διὰ σάκκους	1 1/2	ὁμ.
Διὰ τὴν μεταφορὰν εἰς τὸ πλοῖον . . .	3	ὁμ.
Προμήθεια	2	τοῖς ἑκατόν.

Εἰς Ταχανρόκ τὸ κυριώτερον ἔξοδον εἶναι τὸ τῆς εἰς τὸ πλοῖον φορτώσεως τοῦ σίτου, τὸ ὁποῖον ἔξαρτᾶται ἐκ τῆς ἀκριθείας ἢ εὐθηνίας τῶν ναύλων τῶν πλοιαρίων (λότκων)· τὰ λοιπὰ ἔξοδα εἶναι σχεδὸν ὡς τὰ τῆς Ὀδησσοῦ.

§. 135. *Σιτεμπόριον Τουρκίας.*—*Παραδουναβίων Ἡγεμονιῶν καὶ Αἰγύπτου.*—Ἡ Τουρκία μετὰ τὰς σημαντικὰς ἀποστολάς, τὰς ὁποίας κατὰ τὸ 1847 ἔκκαμιν εἰς τὴν Εὐρώπην, ἔχει δικαίωμα νὰ συγκαταριθμηθῇ μετὰ τῶν τόπων τῆς ἐξαγωγῆς τῶν σιτηρῶν. Ἡ Βάρνα εἰς τὴν Βουλγαρίαν, ἡ Αἶνος εἰς τὴν Θράκην κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἑβρου (Μαρίτσα) ποταμοῦ, ἡ Θεσσαλονίκη εἰς τὴν Μακεδονίαν, καὶ ὁ Βῶλος εἰς τὴν Θεσσαλίαν εἶναι αἱ κυριώτεραι παράλιοι ἀγοραί τῶν σιτηρῶν τῆς Τουρκίας.

Οἱ σίτοι τῆς Τουρκίας εἶναι ἀπαλοὶ καὶ σκληροί· ἡ ποιότης των εἶναι πολὺ κατωτέρα τῆς τῶν Ῥωσσικῶν, μάλιστα ὡς ἐκ τῆς ἀκαθαρσίας των. Καλῆτεροι τῶν Τουρκικῶν εἶναι οἱ τῶν παραδουναβίων χωρῶν, ἀφ' ὅπου μάλιστα ἐξάγεται καὶ ὁ τῆς καλητέρας ποιότητος ἀραβόσιτος.

Εἶναι δύσκολον νὰ προσδιορίσωμεν τὰ ἔξοδα τὰ γινόμενα διὰ τὴν παραλαβὴν καὶ φόρτωσιν τῶν σίτων εἰς τοὺς διαφόρους λιμένας τῆς Τουρκίας· ἐν γένει εἶναι πολὺ μέτρια, καὶ εἰς τοὺς περισσοτέρους λιμένας οἱ πλοίαρχοι χρεωστοῦν κατὰ παραδεδεγμένην συνήθειαν νὰ παραλάβωσι διὰ τῶν λέμβων των τὸ φορτίον ἀπὸ τὰς παρὰ τὸν λιμένα ἀποθήκας.

Τὸ μέτρον τῶν σίτων κατὰ τὴν Τουρκίαν ὀνομάζεται κοιλόν· ἀλλ' ἐκάστη σχεδὸν πόλις ἔχει ἴδιον κοιλὸν διαφόρου χωρητικότητος.

Ὁ τελωνιακὸς δασμὸς τῶν σιτηρῶν κατὰ τὴν Τουρκίαν εἶναι δριστικῶς προσδιορισμένος ὡς ἑξῆς,

Τὸ ἐσωτερικὸν τελώνιον ἐπὶ τοῦ κοιλοῦ Κωνσταντινουπόλεως εἶναι, τοῦ Σίτου παράδες 52 1/2, τῆς Σίκαλης π. 21, 25, τοῦ Ἀραβοσίτου π. 25, τῆς Κριθῆς καὶ Βρώμης π. 22.

Τὸ τελώνιον τῆς ἐξαγωγῆς τοῦ Σίτου εἶναι παρ. 70, τῆς Σίκαλης καὶ Ἀραβοσίτου παρ. 34, τῆς Κριθῆς καὶ Βρώμης παρ. 29.

Οἱ ξένοι σίτοι εἰσαγόμενοι εἰς τὴν Τουρκίαν πληρόνουν 30 παρὰδ. τὸ κοιλόν.

Αἱ παραδουναβιοὶ Ἡγεμονίαι τῆς Βλαχίας καὶ Μολδαβίας μὴ

νον μετὰ τὸ 1830 δυνάμει τῆς μεταξὺ Ρωσσίας καὶ Τουρκίας Συνθήκης τῆς Ἀδριανουπόλεως ἐλευθερώθησαν ἀπὸ τὸ μονοπωλεῖον, τὸ ὁποῖον μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης εἶχεν ἐπὶ τῆς ἐξαγωγῆς τῶν δημητριακῶν των καρπῶν ἡ Κυβέρνησις τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἐκτοτε κατὰ συνέπειαν τῆς ἐλευθερίας ταύτης ἡ παραγωγή καὶ ὁ πλοῦτος τῶν Ἡγεμονιῶν τούτων οὐσιωδῶς ἠὔξησεν.

Ἡ γῆ τῶν Ἡγεμονιῶν εἶναι εὐφορωτάτη, ἡ δὲ καλλιέργεια καὶ παραγωγή ἡδύνατο νὰ λάβῃ πολὺ μεγαλητέραν ἀνάπτυξιν ἢ τὰ μέσα τῆς συγκοινωνίας ἤθελον κατασταθῇ εὐκολώτερα καὶ ὀλιγώτερον δαπανηρά.

Τὸ Γαλάζιον λιμὴν τῆς Μολδαυίας καὶ ἡ Βράτλα λιμὴν τῆς Βλαχίας, ἀμφοτέρω ἐπὶ τοῦ Δουνάβεως, εἶναι οἱ λιμένες δι' ὧν γίνεται ἡ ἐξαγωγή.

Κατὰ τὸ 1847, ἔτος σιτοδείας, ἐξήχθησαν ἐκ τῶν δύο τούτων λιμένων, 1,600,000 ἑκατόλλιτρα Σίτου, 2,700,000 ἑκατόλλιτρα Ἀραβοσίτου, καὶ 726,000 ἑκατολ. Κριθῆς.

Ἀλλ' ἡ συνήθης ἐτήσιος ἐξαγωγή κατὰ μέσον ὅρον ὑπολογίζεται

Ἐκ μὲν τοῦ Γαλαζίου	Σῖτος	500,000	ἑκατόλλιτρα
	Ἀραβόσιτος	900,000	»
	Σίκαλη	160,000	»
Ἐκ δὲ τῆς Βρατίλας	Σῖτος	750,000	»
	Ἀραβόσιτος	1,200,000	»
	Κριθή	160,000	»

Τὸ μέτρον τοῦ Γαλαζίου εἶναι τὸ κοιλόν, τὸ ὁποῖον εἶναι ἴσον μὲ 12 κοιλὰ Κωνσταντινουπόλεως. Τὸ δὲ τελώνιον ἐξαγωγῆς τοῦ σίτου εἶναι 3 γρόσια Γαλαζίου τὸ κοιλόν, τοῦ δὲ Ἀραβοσίτου παράδες 107 (λογιζομένου τοῦ Ὀλλανδικοῦ φλωρίου πρὸς γρ. Γαλαζίου 31,50). Τὰ δὲ ἔξοδα φορτώσεως λογίζονται συνήθως πρὸς 8 γρόσια Γαλαζίου τὸ κοιλόν.

Τὸ δὲ Κοιλόν Βρατίλας εἶναι ἴσον μὲ 18 κοιλὰ Κωνσταντινουπόλεως. Τὸ δὲ τελώνιον καὶ τὰ ἔξοδα ὡς τὰ τοῦ Γαλαζίου.

Ἡ Αἰγυπτίος, διὰ τὴν ἀφθονίαν τῶν δημητριακῶν καρπῶν της, ἔχει μεγάλην σημασίαν εἰς τὸ ἐμπόριον τῶν σιτηρῶν.

Οἱ Αἰγυπτιακοὶ σῖτοι εἶναι κατώτεροι κατὰ τὴν ποιότητα ὅλων τῶν λοιπῶν σίτων. Οἱ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως, πωλούμενοι ἐκ τῶν

εἰσπραττομένων φόρων, εἶναι καλητέρας ποιότητος παρὰ οἱ τῶν ἰδιω-
τῶν διακρίνονται ἐν γένει οἱ Αὔγουπτιοι σῖτοι εἰς τὰς ἐξῆς ποιό-
τητας, εἰς σίτους τῆς Κυβερνήσεως, σίτους τῆς ἄνω Αἰγύπτου, καὶ σί-
τους τῆς κάτω Αἰγύπτου, οἱ τελευταῖοι οὗτοι εἶναι οἱ τῆς κατωτέ-
ρας ποιότητος.

Εἰς τὸ ἐμπόριον διακρίνονται ὑπὸ τὰς ὀνομασίας *Σαῦτιου καὶ Βαχέρας*.

Ἡ Αἴγυπτος χρεωστεῖ, ὥς εἶναι γνωστὸν, εἰς τοῦ Νείλου τὴν πλημ-
μύραν τὴν εὐφορίαν τῆς. Περὶ τὰ μέσα τοῦ Αὔγουστου μέχρι τοῦ
Νοεμβρίου ἐκχειλίζει ὁ Νεῖλος· ὥς ἐκ τοῦ ὕψους δὲ τῶν ὑδάτων, καὶ
ἐπομένως ὥς ἐκ τῆς μεγαλητέρας ἐκτάσεως τῆς πλημμύρας προβλέ-
πεται ἡ μᾶλλον ἢ ἥττον εὐφορία τοῦ ἔτους. Τὸ θέρος γίνεται κατὰ
τὰς ἀρχὰς τοῦ Ἰουνίου.

Ἡ Ἀλεξάνδρεια εἶναι ὁ λιμὴν, ἐξ οὗ γίνονται ὅλαι αἱ ἐξαγωγαὶ τῆς
Αἰγύπτου. Ἡ Ἀγγλία λαμβάνει τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς Ἀλεξαν-
δρινῆς ἀποστολῆς. Ὑπολογίζεται δὲ εἰς 400,000 Κουαρτάρας κατ' ἔ-
τος σίτου. Οἱ σῖτοι πωλοῦνται ἐν Αἰγύπτῳ μὲ τὸ *ἀρδέπι* = μὲ 172
λίτρας. Ἡ τιμὴ προσδιορίζεται εἰς γρόσια ἀγοραῖα (*corrente*).

§. 136. *Σιτεμπόριον Ἰσπανίας*. — Ἡ Ἰσπανία παράγει καλλιῆς
ποιότητος σίτους. Αἱ εὐφωρότεραι αὐτῆς ἐπαρχίαι εἶναι ἡ Καστιλία,
ἡ Ναβάρρα, ἡ Ἀραγὼν, καὶ ἡ Ἐστραμαδοῦρα.

Οἱ Ἰσπανικοὶ σῖτοι εἶναι εὐθνηοὶ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῶν ἐπαρχιῶν
ἀλλὰ τὰ μέσα τῆς μεταφορᾶς εἶναι πολὺ δύσκολα ὥς ἐκ τῆς ἐλλεί-
ψεως ὁδῶν, καὶ οὕτως ἡ εἰς τοὺς λιμένας μεταφορὰ τῶν σίτων καθί-
σταται πολυέξοδος. Εἰς τινὰ μέρη πληρόνονται 10 μέχρι 12 φρ. ἀ-
γώγιον δι' ἕκαστον ἐκατόλλιτρον.

Τὸ γενικὸν τελωνιακὸν σύστημα τῆς Ἰσπανίας ὥς πρὸς τὰ σιτηρὰ
εἶναι ἀπαγόρευσις τῆς εἰσαγωγῆς ξένων, καὶ ἐλευθέρᾳ ἐξαγωγῇ τῶν
ἐγχωρίων.

Ἡ εἰσαγωγὴ δὲν ἐπιτρέπεται παρὰ εἰς ἐκτάκτους περιστάσεις διὰ
Νόμου ῥητοῦ. Κατὰ τὸ 1855 ἐπετράπη τοιαύτη εἰσαγωγὴ, καὶ πα-
ρετάθη μέχρι τοῦ 1858.

Εἰς τὴν Ἰσπανίαν δὲν ὑπάρχει ὁμοιόμορφον σύστημα μέτρου διὰ
τὰ σιτηρὰ. Τὸ συνηθέστερον εἶναι ἡ *Φανέρα*, ἀλλὰ σχεδὸν ἐκάστη
πόλις ἔχει ἴδιον μέτρον.

Εἰς τὴν Βαρκελώναν οἱ σῖτοι πωλοῦνται μὲ τὴν Κουαρτέραν, 100 δὲ Κουαρτέραι=71 ἐκατόλλιτρα. Ἡ τιμὴ προσδιορίζεται εἰς πιατζέτας, 8 πιατζέταις ἰσοδυναμοῦν μὲ μίαν λίβραν Καταλάναν, καὶ 15 λίβραι Καταλάναι ἰσοδυναμοῦν μὲ 8 πιάστρας (τάληρα), ὥστε ἡ λίβρα Καταλάννα ἰσοδυναμεῖ μὲ φρ. 2,85.

§. 137. *Σιτεμπόριον Γερμανίας.*—Μετὰ τὴν κατάσκευσιν τῶν Γερμανικῶν σιδηροδρόμων τὸ ἐμπόριον τῶν σιτηρῶν εἰς τὴν Γερμανίαν ἔλαβε σημασίαν τινὰ κατὰ τε τὴν εἰσαγωγὴν καὶ ἐξαγωγὴν. Ἀλλὰ τὸ κυριώτερον ἐμπόριον ἐπὶ τῶν σιτηρῶν εἶναι τὸ τῆς ἐξαγωγῆς διὰ τῶν λιμένων τῶν ἀρκτικῶν χωρῶν τῆς Γερμανίας.

Τὸ Ἀμβούργον εἶναι ἡ σημαντικωτέρα ἐμπορικὴ παρακαταθήκη τῆς Γερμανίας· ἔνεκα τῶν ποταμῶν καὶ ὀχετῶν, οἵτινες διασταυροῦνται ἐπὶ τῆς πόλεως ταύτης, οἱ σῖτοι διαφόρων Γερμανικῶν τόπων συγκεντροῦνται εἰς τὴν πόλιν αὐτήν. Ἰπολογίζουσι δὲ τὰ διὰ τὴν Ἀγγλίαν στελλόμενα ἐκ τοῦ λιμένος τούτου εἰς 500,000 ἐκατόλλιτρα σίτου, καὶ εἰς 600,000 ἐκατόλλιτρα Κριθῆς, Βρώμης κλ. Οὐδένα δασμὸν πληρόνουν οἱ δημητριακοὶ καρποὶ εἰσαγόμενοι εἰς τὸ Ἀμβούργον. Πωλοῦνται δὲ πρὸς τόσα ριζτάληρα τὸ λάστον· 1 λάστον=μὲ 32 ἐκατόλλιτρα.

Ἡ Δάντζικ διὰ τοῦ ποταμοῦ Βιστούλα λαμβάνει τοὺς Σίτους καὶ τὰς Σικάλεις τῆς Πολωνίας· ἀλλ' ἡ κατάβασις αὕτη εἶναι καὶ δύσκολος καὶ βραδεῖα, ὥς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲ φθάνουν οἱ σῖτοι ὕγροι καὶ βεβλαμμένοι, ἀλλὰ περιποιούμενοι αὐτόθι προσφέρονται εἰς τὸ ἐμπόριον. Τὸ ἐξαγόμενον ἀπὸ τὴν Δάντζικ ποσὸν τῶν σιτηρῶν ὑπολογίζεται εἰς 1,500,000 ἐκατόλλιτρα. Τὸ μέτρον εἶναι τὸ λάστον=μὲ 30 ἐκατόλλιτρα. Ἡ τιμὴ του προσδιορίζεται πρὸς τόσα φλωρίνια, ἕκαστον τῶν ὁποίων ἰσοδυναμεῖ μὲ φρ. 1,25, ἢ πρὸς τόσα τάληρα, ἕκαστον τῶν ὁποίων ἰσοδυναμεῖ μὲ φρ. 3,75.

Τὸ Στετίνον ἐξάγει διὰ τὴν Ἀγγλίαν περὶ τὰς 600,000 ἐκατολλίτρων σιτηρῶν κατ' ἔτος. Τὸ δὲ μέτρον τῆς πόλεως ταύτης εἶναι τὸ λάστον=μὲ 39 $\frac{3}{4}$ ἐκατόλλιτρα. Νόμισμα δὲ τὸ Πρωσικὸν τάληρον.

§. 138. *Σιτεμπόριον τῶν Ἠνωμένων Ἐπικρατειῶν τῆς Ἀμερικῆς.*—Ἡ παραγωγὴ τῶν Ἠνωμένων Ἐπικρατειῶν τῆς Ἀμερικῆς αὐξάνει καθ' ὅσον αὐξάνει καὶ ὁ πληθυσμὸς αὐτῶν. Κατὰ τὸ 1855 ὑπελογίσθη ἡ παραγωγὴ τῶν σιτηρῶν ὡς ἑξῆς·

Ἀραβόσιτος	600,000,000,	Βοῦσελ
Σίτος	165,000,000,	»
Σίκαλη	14,000,000,	»
Κριθή	6,600,000,	»
Βρώμη	170,000,000,	»
Γεώμηλα καὶ ἄλλα	120,000,000,	»

Ἡ ἐξαγωγή τῶν σιτηρῶν εἶναι ἐλευθέρα. Καθόσον δὲ ἀφορᾷ τὴν εἰσαγωγὴν ἡ Νομοθεσία πολλάκις μετεβλήθη. Κατὰ τὰς τελευταίας διατάξεις ὁ δασμὸς τῆς εἰσαγωγῆς εἶναι 15 τοῖς $\frac{0}{100}$ ἐπὶ τῆς ἀξίας.

Αἱ κυριώτεραι ἀποστολαὶ εἶναι αἱ διὰ τὴν Ἀγγλίαν εἰς ἀραβοσίτους καὶ ἄλευρα. Κατὰ τὸ 1855—1856 αἱ ἀποστολαὶ αὗται ὑπελογίσθησαν εἰς 2 $\frac{1}{2}$ ἑκατομμύρια ἑκατολλίτρων ἀραβοσίτων, καὶ εἰς 1 $\frac{1}{2}$ ἑκατομμύριον Βαρελίων ἀλεύρων. Τὸ Βαρέλιον ζυγίζει 88 χιλιόγραμμα καθαρὰ.

Τὰ σταθμὰ καὶ μέτρα εἶναι τὰ αὐτὰ μὲ τὰ Ἀγγλικά.

Ἡ τιμὴ τοῦ σίτου πρὸς τόσα Δόλαρ τὸ βοῦσελ. Τὸ βοῦσελ=35 λίτρας, καὶ ἐπομένως 100 Βοῦσελ=μὲ 35 ἑκατόλλιτρα. Τὸ Δόλαρ=μὲ φ. 5,15, διαιρεῖται δὲ εἰς ἑκατοστά.

Ἡ Νέα Υόρκη καὶ ἡ Νέα Ὀρλεάνς εἶναι αἱ δύο πόλεις, ἐξ ὧν γίνονται αἱ ἀποστολαί. Αἱ δὲ μεγαλύτεραι ἀποστολαὶ ἀλεύρων γίνονται διὰ τὰς μεσημβρινὰς χώρας τῆς Ἀμερικῆς καὶ τὴν Βρασιλίαν.

Μ' ὅλην δὲ τὴν μεγάλην παραγωγὴν τῶν ἠνωμένων Ἐπικρατειῶν ἡ πείρα ἀποδεικνύει ὅτι ὡς ἐκ τῆς αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ, καὶ τῆς ἀκριθείας τῶν ἡμερομισθίων καὶ τῆς μεταφορᾶς, τὸ Κράτος αὐτὸ δὲν δύναται νὰ κάμῃ σημαντικὰς ἀποστολὰς σιτηρῶν εἰς τὴν Εὐρώπην, παρὰ εἰς χρόνους σιτοδείας· διότι ἄλλως αἱ τιμαὶ τῶν σίτων εἰς τὴν Νέαν Υόρκην εἶναι συχνάκις ὑψηλότεραι ἀπὸ τὰς τιμὰς τῶν Γαλλικῶν καὶ Ἀγγλικῶν σίτων.

§. 139. Σιτεμπόριον Ἑλλάδος.—Οἱ Ἕλληνικοὶ σῖτοι δὲν ἤρχισαν εἰσέτι νὰ παρουσιάζωνται εἰς τὸ ἐμπόριον. Ἡ ἑλλείψις κεφαλαίων καὶ χειρῶν, καὶ ἡ δυσκολία καὶ τὸ πολυέξοδον τῆς μεταφορᾶς τῶν προϊόντων ἔνεκα τῆς ἐλλείψεως τῶν ἀναγκαίων δημοσίων ὁδῶν ἐμποδίζουν τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Ἑλληνικῆς γεωργίας, τὴν ὁποίαν ἀφ' ἐτέρου καὶ τὸ ἐν ἰσχύϊ φορολογικὸν σύστημα οὐδόλως ἐνθαρρύνει. Περὶ τοῦ ποσοῦ τῶν παραγομένων ἐν Ἑλλάδι Δημητριακῶν καρπῶν δὲν

ἔχομεν θετικὰς πληροφορίας· κατὰ τὸ 1857 ὑπελογίσθησαν εἰς 13,000,000 κοιλὰ, κατὰ τὸ 1858 δὲ εἰς 8,500,000. Εἰσῆχθησαν δὲ κατὰ τὸ ἔτος 1858 ξένοι δημητριακοὶ καρποὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα κοινὰ 690,247, ἀξίας δραχμῶν 3,752,912, ἐξήχθησαν κοιλὰ 332,245 ἀξίας δραχμῶν 1,092,508. Ἀλλὰ κατὰ τὸ 1859 εἰσῆχθησαν κοιλὰ 1,180,000, ἐκτιμηθέντα δρ. 7,226,731, ἐξ ὧν ἦσαν 255,564 ὀκάδες ἀλεύρων, ἐκτιμηθέντων δρ. 128,103, ἐξήχθησαν δὲ κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος 109,000 κοιλὰ σιτηρῶν καὶ 24,135 ὀκάδ. ἀλεύρων.

Διὰ τοῦ Νόμου τῆς 8 Ἀπριλ. 1843 εἶχον παραδεχθῇ ἐν Ἑλλάδι τὸ κλιμακωτὸν σύστημα ἐπὶ τοῦ δασμοῦ τῆς εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς τῶν σιτηρῶν. Ἀλλὰ διὰ τοῦ Νόμου τῆς 17 Μαρτίου 1859, καταργηθέντος ὁριστικῶς τοῦ συστήματος τῆς κλίμακος, ἐκανονίσθη πάγιον τέλος ἐπὶ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν σίτων δι' ἕκαστον κοιλὸν λεπτὰ 40· τοῦ ἀραβοσίτου καὶ σικάλως δι' ἕκαστον κοιλὸν λεπτὰ 30· τῆς κριθῆς, καλαμβοκίου καὶ βρώμης δι' ἕκαστον κοιλὸν λεπτὰ 20. Τὰ δὲ ἄλεια τοῦ μὲν σίτου ὑποβάλλονται εἰς λεπτὰ 4 τὴν ὀκάν, ὧν δὲ τῶν λοιπῶν δημητριακῶν καρπῶν εἰς λεπτὰ 2. Ἡ δὲ ἐξαγωγή τῶν δημητριακῶν καρπῶν ἔμεινεν ἐλευθέρᾳ παντὸς δασμοῦ.

Τὸ ἐμπορικὸν μέτρον τῶν σιτηρῶν ἐν Ἑλλάδι εἶναι τὸ κοιλὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Β'. ΠΕΡΙ ΒΡΙΖΗΣ (seigle σίκαλη).

§. 140. *Βρίζα ἢ σίκαλη.*—Μετὰ τὸν σῖτον ἡ βρίζα χρησιμεύει ὡς τροφή τῶν ἀνθρώπων μάλιστα τῶν κατοικούντων τὰς ἀρκτικές χώρας, ὅπου ὁ σῖτος εἶναι σπανιώτερος. Εἰς ὅλην τὴν ἀρκτικὴν Εὐρώπην ἰδίως εἰς τὴν Πρωσσίαν καὶ Σβεκίαν οἱ κάτοικοι τρέφονται σχεδὸν ἀποκλειστικῶς ἀπὸ τὸν καρπὸν τοῦτον. Χρησιμεύει ὡσαύτως εἰς τὴν κατασκευὴν ζύθου καὶ ρακίου. Ἡ τιμὴ τοῦ εἶναι περίπου 40—50 τοῖς ἑκατὸν κατωτέρα τῆς τοῦ σίτου. Περὶ τοῦ τελωνίου τῆς βρίζης, ἴδε τοὺς προηγουμένους περὶ σιτηρῶν παραγράφους.

Γ'. ΠΕΡΙ ΑΡΑΒΟΣΙΤΟΥ.

§. 141. *Ὁ Ἀραβόσιτος*, προϊόν ἄφθονον καὶ θρεπτικώτατον, καλλιεργεῖται μετ' ἐπιτυχίας εἰς τὰς ὑγρὰς γαίας· χρησιμεύει δὲ ὡς τροφή τῶν χωρικῶν. Ἡ πρό τινων ἐτῶν σιτοδεία τῶν Ἰρλανδῶν ἀνεβίβασε τὸ προϊόν τοῦτο εἰς μεγάλην ἐμπορικὴν σημασίαν, καὶ ἡ τιμὴ

του κατέστη ἀνωτέρα καὶ αὐτῆς τοῦ σίτου, ἐνῷ συνήθως εἶναι κατὰ τὸ $1/3$ κατωτέρα. Περὶ τοῦ τελωνίου τοῦ ἀραβοσίτου ἴδε τοὺς προηγουμένους περὶ σιτηρῶν παραγράφους.

Δ'. ΠΕΡΙ ΚΡΙΘΗΣ.

§. 142. Ἡ Κριθὴ καλλιεργεῖται εἰς τὰς λεπτὰς γαίας, ὅπου ὁ σῖτος δὲν δύναται νὰ εὐδοκιμήσῃ. Ἡ χρῆσις τῆς κριθῆς πρὸς τροφήν τοῦ ἀνθρώπου καθ' ἐκάστην ἐλαττοῦται· μολονότι τὸ ἄλευρον τῆς κριθῆς εἶναι λευκόν, ὁ ἐξ αὐτοῦ ἄρτος εἶναι σκληρός. Οἱ Ὀλλανδοὶ δίδουν εἰς τοὺς ναύτας των ἄρτον κρίθινον δι' οἰκονομίαν, ἀλλὰ μὲ τὴν πρόφασιν ὅτι εἶναι μέσον προφυλακτικὸν κατὰ τοῦ σκουρβούτου.

Εἰς τὴν Εὐρώπῃν ἡ μεγαλητέρα ἐξόδευσις τῆς κριθῆς γίνεται διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ζύθου, καὶ διὰ τὴν τροφήν τῶν ἵππων. Οἱ ζυθοποιοὶ ζητοῦν πάντοτε κριθὴν τῆς τελευταίας εἰσοδείας.

Ἡ κριθὴ εἰς τὴν Μασσαλίαν πωλεῖται μὲ σταθμὸν, προσδιορίζομένης τῆς τιμῆς καθ' 100 χιλιόγρ. Ἡ δὲ βρώμῃ μὲ μέτρον ἶσον μὲ 1, $1/2$ κάρικαν.

Περὶ τοῦ τελωνίου τῆς κριθῆς ἴδε τοὺς προηγουμένους περὶ σιτηρῶν παραγράφους.

Ε'. ΠΕΡΙ ΟΡΥΖΙΟΥ.

§. 143. Ὁρύζιον — Τὸ φυτὸν τοῦτο κατὰγεται ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴν, ὁ δὲ καρπὸς ἐχρησίμευσεν ὥς ἡ πρώτη τροφή τῶν λαῶν τῆς Ἀσίας· εἶναι δὲ ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν σταχυοφόρων.

Ἐξ ἀμνημονεύτων χρόνων ἐκαλλιέργουν οἱ Αἰγύπτιοι εἰς τὰς ἐκχειλίσεις τοῦ Νεῖλου τὸ ὀρύζιον, ἐκεῖθεν δ' ἐγένετο γνωστὸν εἰς τὴν Ἰταλίαν, ὅπου ἡ καλλιέργειά του ἐνεργήθη μετ' ἐπιτυχίας περὶ τὰς ὄχθας τοῦ Πῶ. Σήμερον ἡ Ἀμερικὴ παράγει τὴν μεγαλητέραν ποσότητά καὶ τὴν καλητέραν ποιότητα τοῦ ὀρυζίου. Τὸ γνωστὸν ὀρύζιον τῆς Καρολίνας εἶναι τὸ καλῆτερον· ὁ κόκκος του εἶναι λευκός, διαφανής,γωνιώδης, ἐπιμήκης, ἄσμος, τινὲς δὲ κόκκοι ἔχουν λεπτὰς παραλλήλους γραμμὰς κοκκίνας καὶ τινες ἔχουν ἀκόμῃ τὴν φλοῦδάν των.

Τὸ ὀρύζιον τοῦ Πιεμοντίου ἔχει χροῶμα λευκόφαιον, δὲν εἶναι διαφανές, οἱ κόκκοι του εἶναι μὲν χονδρότεροι, ἀλλὰ μικρότεροι τοῦ τῆς Καρολίνας καὶ περιέχει μικροὺς σπόρους ὁμοίους μὲ τὸ κεγχρίον.

ἡ δὲ καλῆτέρα ποιότης αὐτοῦ εἶναι ἡ ὑπὸ τὸ ὄνομα *ρύζιον* γνωστή.

Τῆς Αἰγύπτου τὸ ὀρύζιον εἶναι ἄρκετὰ κατώτερον ἀπὸ τὰ προε-
κτεθέντα· ἡ ἀκαθαρσία εἶναι ἐν τῶν κυριωτέρων ἐλαττωμάτων του·
ἔχει χροῶμα κοκκινωπὸν ὡς ἐκ τοῦ χρώματος, μὲ τὸ ὅποιον εἶναι ἀνα-
μειγμένον. Εἰς διάφορα μέρη τῆς Τουρκίας, ὡς εἰς τὴν Θεσσαλίαν
καὶ Ἡπείρον, τὸ ὀρύζιον καλλιεργεῖται περὶ τὰς ὄχθας τῶν ποταμῶν
μετ' ἐπιτυχίας.

Εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὴν Φθιώτιδα περὶ τὸν Σπερχιδὸν ποταμὸν
υπάρχουν ἄρκετοὶ ὀρυζῶνες. Τὰ νοσερὰ ἀποτελέσματα τῆς καλλιερ-
γείας τοῦ φυτοῦ τούτου ἐμποδίζουν τὴν πρόοδον αὐτῆς· διὰ Νόμου
δὲ εἶναι ἀπηγορευμένη ἐπὶ προστίμῳ ἡ καλλιέργεια τοῦ ὀρυζίου πλη-
σίον τῶν πόλεων.

Τὸ ἄλευρον τοῦ ὀρυζίου δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ εἰς ἀρτοποιίαν,
διότι δὲν ἔχει τὴν λεγομένην γλοιώδη οὐσίαν. Ἡ χρῆσις τοῦ ὀρυζίου
εἶναι γνωστή, ἐν γένει δὲ ὅλα τὰ Ἀσιανὰ ἔθνη τὸ μεταχειρίζονται ὡς
μίαν τῶν κυριωτέρων τροφῶν των. Ἐκ τοῦ ὀρυζίου ἐξάγεται δυνα-
τώτατον ῥακίον, τὸ δὲ ἄχυρόν του χρησιμεύει εἰς κατασκευὴν γυναι-
κείων πύλων (καπέλλων).

Εἰς τὴν Ῥωσσίαν εἰσαγόμενον τὸ ὀρύζιον πληρώνει Καπ. 60 τὸ
ποῦτι, ἡ δὲ ἐξαγωγή του εἶναι ἀτελής.

Εἰς τὴν Τουρκίαν τὸ τῆς Αἰγύπτου ἐξαγόμενον πληρώνει τὸ κοιλὸν
τῶν 10 ὀκάδ. ἄσπρα 90.

Τὸ τῆς Ἡπείρου. » 75.

Τὸ τῆς Τραπεζοῦντος καὶ Ἀνατολῆς 65.

Εἰς τὴν Ἑλλάδα εἰσαγόμενον τὸ ὀρύζιον πληρώνει 5 λεπτὰ τὴν
ὀκάν.

○○○○○○○○○○

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ Χειροτεχνικῶν ὑλῶν.

Α'. ΠΕΡΙ ΜΑΛΛΙΩΝ (ἐρίων).

§. 144. Τὸ *μαλλιον* συνίσταται ἀπὸ κλωστὰς βλεννώδους οὐ-
σίας εἰς κατάστασιν στερεάν, ἠνωμένας μὲ ἐλαιώδη καὶ σαπωνώδη
τινὰ ὕλην. Ἡ στερεὰ οὐσία δὲν διαλύεται οὔτε εἰς τὸ ψυχρὸν οὔτε εἰς

τὸ θερμὸν ὕδωρ· τὸ δὲ ἐξωτερικῶς σχηματιζόμενον πάχος (Ἑλληνιστὶ οἰσύπη) εἶναι δύο εἰδῶν, μέρος αὐτοῦ διαλύεται εἰς τὸ ψυχρὸν ὕδωρ, καὶ μέρος εἰς τὸ θερμὸν.

Εἰς τὸ κλωνίον τοῦ μαλλίου, λαμβανόμενον μεμονωμένον, δύναται τις νὰ παρατηρήσῃ τὸν χαρακτῆρα αὐτοῦ καὶ τὰς ἰδιαιτέρας του ιδιότητας, αἵτινες εἶναι ἡ λεπτότης του, τὸ μῆκος του, ἡ εὐκαμψία του καὶ ἡ ἐλαστικότης του· ὡς ἰδιαίτερος χαρακτήρ τοῦ μαλλίου θεωρεῖται ἂν ἦναι οὐλον (σγουρόν), βοστρυχοειδές, ἐλικοειδές, καὶ ἐὰν αἱ καμπαὶ του ἀναπτύσσωνται σπειροειδῶς ἢ ἦναι ἴσαι καὶ λεῖαι.

Διὰ τῆς συγκρίσεως καταφαίνεται ἡ λεπτότης τοῦ μαλλίου, καὶ μόνον διὰ τῆς μεγάλης πείρας ἀποκτᾷ τις τὴν ἔξιν τοῦ νὰ διακρίνῃ ἀκριβῶς τὴν λεπτότητα. Οἱ Εὐρωπαῖοι κατεσκεύασαν ἐργαλεῖα, διὰ τῶν ὁποίων προσδιορίζεται ὁ βαθμὸς τῆς λεπτότητος τοῦ μαλλίου.

Ἡ εὐκαμψία καὶ ἡ ἐλαστικότης τοῦ μαλλίου συνίσταται εἰς τὴν ιδιότητα τοῦ νὰ μεταβάλλῃ τὴν θέσιν του καὶ τὴν μορφήν του χωρὶς ν' ἀποκόπτεται. Ἡ δύναμίς του προσδιορίζεται ἐκ τῆς ἀντιστάσεως, τὴν ὁποίαν προτείνει κατὰ τοῦ προσπαθοῦντος νὰ τὸ κόψῃ. Τὸ χρῶμα εἶναι μία τῶν κυριωτέρων ιδιοτήτων τοῦ μαλλίου· προτιμᾶται πάντοτε τὸ λευκόν, διότι εὐκολώτερα καὶ ἐπιτυχέστερα διαφόρως χρωματίζεται διὰ τῆς βαφικῆς, ἐνῶ ὁ χρωματισμὸς τῶν μαύρων, κυτρίνων ἢ ξανθῶν μαλλίων ἐπιτυγχάνει δυσκολώτερα.

Τὰ μαλλία εἶναι διαφόρων εἰδῶν· διακρίνονται δὲ κυρίως εἰς *μαλλία κοινὰ*, εἰς *μικτὰ* καὶ εἰς τὰ λεγόμενα *μερινά*. Τὸ τελευταῖον τοῦτο εἶδος εἶναι ἡ καλῆτέρα ποιότης τοῦ μαλλίου, καὶ ἐξ αὐτοῦ κατασκευάζονται τὰ λεπτότατα μάλλινα ὑφάσματα. Ἐμπορικῶς διαίρουνται τὰ μαλλία εἰς *πλυμένα* καὶ *ἄπλυτα*, καὶ ὑποδιαίρουνται κατὰ τὸν βαθμὸν καὶ τὸ εἶδος τῆς πλύσεώς των εἰς διαφόρους τάξεις· διακρίνονται δὲ καὶ ὡς ἐκ τοῦ τόπου τῆς παραγωγῆς των.

Ἡ χρῆσις τῶν μαλλίων πρὸς κατασκευὴν ἐνδυμάτων εἶναι πολλὰ ἀρχαία· ἡ ἀφθονία καὶ ἡ εὐθηνία τοῦ βαμβακίου ἐφόβισαν διὰ τινα καιρὸν τὴν τύχην τῶν μαλλίων, ἀλλὰ τὸ ἐφευρετικὸν πνεῦμα τῆς Εὐρωπαϊκῆς βιομηχανίας εὗρε διαφόρους μεθόδους διὰ νὰ ποικίλῃ ἐπὶ τοσοῦτον τὴν κατασκευὴν τῶν μαλλίων ὑφασμάτων, ὥστε ἡ ὑπεροχὴ τοῦ μαλλίου ἀνεφάνη, καὶ ἡ νίκη ἔμεινεν ὑπὲρ αὐτοῦ.

Ἀφ' ὅλας τὰς χώρας, ὅπου τρέφονται ποίμνια, γίνεται ἐξαγωγή

μαλλίων· ἡ Ἰσπανία κατέχει τὴν πρώτην θέσιν ὡς πρὸς τὸ εἶδος τῶν μερινῶν. Ὅλαι αἱ Εὐρωπαϊκαὶ χώραι καθημερινῶς προάγουν τὸ εἶδος τοῦτο, καὶ ἐν γένει ἡ κτηνοτροφία προστατεύεται καὶ πανταχοῦ ἐπαισθητῶς προοδεύει.

Ἡ κατανάλωσις τῶν μαλλίνων ὑφασμάτων λαμβάνει καθ' ἐκάστην ἀνάπτυξιν μεγελητέραν, ὥστε σήμερον ἡ Εὐρώπη δὲν παράγει ἀρκετὰ μαλλία διὰ νὰ ἐπαρκῇ εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν πολυαρίθμων ἐργοστασίων τῆς Γαλλίας, τῆς Ἀγγλίας, τοῦ Βελγίου καὶ τῆς Γερμανίας.

Ἡ Γαλλία μέχρι τινὸς δὲν παρῆγε παρὰ μαλλία κοινὰ ἢ ἡμίλεπτα (*demi-fines*) χρησιμεύοντα διὰ τὰ κατώτερα ὑφάσματα, ἐλάμβανε δὲ ἐκ τῆς Ἰσπανίας τὰ λεπτὰ μαλλία τῶν μερινῶν προβάτων, τὰ ὅποια τότε ἡ Ἰσπανία εἶχεν ἀποκλειστικῶς.

Πρώτη ἡ Σουηδία κατὰ τὸ 1723, καὶ κατόπιν ἡ Σαξωνία διὰ πολλῶν θυσιῶν ἐπροσπάθησαν νὰ εἰσάξωσιν εἰς τὰς χώρας των τὴν φυλὴν τῶν μερινῶν προβάτων.

Μετὰ δέκα δὲ ἔτη ὁ Λουδοβίκος 16^{ος} ὡς μεγάλην χάριν ἀπήλαυσεν ἐκ τῆς Ἰσπανίας ἐν ποιμνιον μερινῶν ἐκ 200 ζώων· κατόπιν δι' ἄλλων παραχωρήσεων ἐλήφθησαν ἐκ τῆς Ἰσπανίας καὶ ἄλλα ποιμνία μερινῶν, ἐξ ὧν ἐσχηματίσθη ἡ σημερινὴ φυλὴ τῶν μερινῶν εἰς τὴν Γαλλίαν, τὰ ὅποια σήμερον ὑπολογίζονται εἰς 34—35 ἑκατομμυρίων κεφαλὰς.

Ἡ ποιότης τῶν μερινῶν μαλλίων κατατάττεται εἰς τρεῖς κατηγορίας.

§. 145. *Ma.llia Γερμανίας.* — Μεταξὺ τῶν Γερμανικῶν μαλλίων διακρίνονται τὰ τῆς Σαξωνίας, Μοραβίας, Οὐγγαρίας, Σιλεσίας, Βοεμίας, Βαβαρίας καὶ Πρωσίας, ὅλα πλυμένα ἐπὶ τοῦ ζώου ἢ διὰ ψυχροπλυσίας.

Οἱ Γερμανοὶ κτηνοτρόφοι ἔκαμαν μεγάλας προόδους εἰς τὴν παραγωγὴν τῶν μερινῶν καὶ ἡμιμερινῶν ποιμνίων, καὶ τὰ μαλλία των ἔχουν εἰς τὸν μεγαλῆτερον βαθμὸν τὰ ἀναγκαῖα προσόντα πρὸς κατασκευὴν τῶν καλητέρων μαλλίνων ὑφασμάτων.

§. 146. *Ma.llia Αὐστραλίας.* — Τὰ μαλλία αὐτὰ ὀνομάζονται εἰς Ἀγγλίαν ἀποικιακά. Πρὸ 30 ἐτῶν μόλις ἦσαν γνωστὰ, ἀλλ' ἤδη ἀποτελοῦν μέγα μέρος τῆς Εὐρωπαϊκῆς καταναλώσεως. Κατὰ τὸ 1824 ἐπαρουσιάσθησαν εἰς τὸ ἐμπόριον 400 δέματα ἐκ τῶν μαλλίων τούτων, ἀλλὰ κατὰ τὸ 1859 ὑπελογίσθη ἡ παραγωγὴ τῶν ἀγγλι-

κῶν ἀποικιακῶν μαλλίων εἰς δέματα 320,888, ἀξίας 85 ἑκατομυρίων λιρῶν στερλίνων, ἐξ ὧν 192,847 δέματα ἦσαν τῆς Αὐστραλίας, 65,409 τῶν Ἰνδικῶν ἀποικιῶν, καὶ 62,632 τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Καλῆς Ἑλπίδος.

Ὅλα ταῦτα τὰ μαλλία πωλοῦνται εἰς τὸ Λονδῖνον διὰ δημοπρασιῶν γινομένων κατὰ τέσσαρας ὥρισμένας ἐποχὰς τοῦ ἔτους.

§. 147. *Μαλλία Ρωσσίας*. — Τὰ Ρωσικὰ μαλλία ἐξάγονται ἰδίως ἀπὸ τὰς μεσημβρινὰς ἐπαρχίας τῆς Ρωσσίας· πλύνονται δὲ εἰς ἐπίτηδες πλυντήρας ἀπὸ τοὺς ἰδιοκτῆτας τῶν ποιμνίων, καὶ συνηθέστερον ἀπὸ τοὺς ἐμπόρους. Ἡ Ὀδησσὸς καὶ τὸ Ταχανρόκ εἶναι αἱ σημαντικώτεραι ἀγοραὶ τοῦ εἵδους τούτου.

Ἡ Ρωσσία ζηλοτυποῦσα τὸ παράδειγμα τῶν γειτόνων της Γερμανῶν καταγίνεται πρό τιнос καιροῦ μετὰ πολλῆς σπουδῆς εἰς τὴν πρόοδον αὐτοῦ τοῦ κλάδου τῆς βιομηχανίας. Εἰς τρία μέρη τῆς Αὐτοκρατορίας ἔκαμον μετ' ἐπιτυχίας δοκίμια νὰ θρέψωσι ποίμνια μερινῶν προβάτων, εἰς τὴν Μικρὰν Ρωσσίαν, εἰς τὰς ἐπαρχίας τὰς ἀποτελούσας τὴν λεγομένην Νέαν Ρωσσίαν, καὶ εἰς τὰς παραλίους τῆς Βαλτικῆς· αἱ δὲ ἀνθρώπιναι προσπάθειαι ὑπερίσχυσαν τῆς δριμύτητος τοῦ κλίματος, καὶ ἡ κτηνοτροφία τῶν ποιμνίων τούτων ἔλαβεν ἀρκετὴν ἀνάπτυξιν· εἰς τὰς μεσημβρινὰς ἐπαρχίας μάλιστα ὁ ἀριθμὸς τῶν ποιμνίων αὐξάνει καθημερινῶς, καὶ ἡ ποιότης τῶν μαλλίων βελτιοῦται. Πρὸ 50 περίπου ἔτων μετεκομίσθησαν ἐκ τῆς Σαξωνίας τὰ πρῶτα μερινὰ πρόβατα, καὶ σήμερον ὑπάρχουν εἰς τὴν Χερσῶνα καὶ Κριμαίαν ὑπὲρ τὸ ἑκατομμύριον, καὶ ἄλλα τόσα εἰς τὴν Αἰκατερινοσλάβην.

Τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν Ρωσικῶν μαλλίων ἐξοδεύεται εἰς τὰ ἐγγύωρια τεχνουργεῖα πρὸς κατασκευὴν μαλλίνων ὑφασμάτων. Αἱ περισσότεραι ἐξωτερικαὶ ἀποστολαὶ γίνονται διὰ τὴν Ἀγγλίαν· ἀποστέλλονται δὲ εἰς δέματα συσφιγμένα διὰ τῆς μηχανῆς, ζυγίζοντα ἕκαστον πούτια δέκα.

§. 148. *Μαλλία Τουρκίας*. — Εἰς τὸ Ὀθωμανικὸν Κράτος ἡ Κωνσταντινούπολις, ἡ Σμύρνη, ἡ Θεσσαλονίκη καὶ ἡ Ἀδριανούπολις εἶναι κυρίως ἀγοραὶ μαλλίων· ἡ ποιότης των εἶναι ἐκ τῶν κατωτέρων· τὸ πλῆσιμόν των γίνεται ἀτελῶς, ὥστε ἔχουν χρῶμα γαλακτῶδες καὶ ξένας ὕλας. Τὰ τῆς Ἀδριανουπόλεως εἶναι τὰ καλήτερα θρεμμένα.

Τὰ τῆς Θεσσαλονίκης εἶναι λεπτότερα καὶ χρησιμεύουν κυρίως διὰ στρώματα, διὰ τὰς ὥας (οὐγίας) τῶν τζοχῶν καὶ διὰ τὴν κατασκευὴν μαλλίνων χονδρῶν ὑφασμάτων.

Ἡ Βλαχία καὶ ἡ Μολδαυία, τρέφουσαι ὑπὲρ τὰ πέντε ἑκατομμύρια προβάτων, ἐξάγουν κατ' ἔτος μεγάλην ποσότητα μαλλίων. Τὰ τῆς καλητέρας ποιότητος εἶναι τὰ τῆς Ἐπαρχίας Ζαλομνίτζας, καὶ τὰ τῆς μικρᾶς λεγομένης Βλαχίας, *Τσιγάγια* καλούμενα. Ἐν γένει τὰ Βλαχικὰ μαλλία εἶναι καλῆς ποιότητος καὶ πωλοῦνται καλῶς πλυμένα· τὸ κούρευμα τῶν προβάτων γίνεται τὸν Μάϊον, διὰ δὲ τῆς πλύσεως ἐκπίπτει τὸ βάρος τῶν μαλλίων 40 τοῖς $\frac{0}{100}$. Τὸ Γαλάζιον καὶ ἡ Βραΐλα εἶναι οἱ λιμένες τῆς ἐξαγωγῆς, ἐξ ὧν κατ' ἔτος ἐξάγονται μαλλία ὑπὲρ τὸ ἓν καὶ ἥμισυ ἑκατομμύριον ὀκάδων.

Πρωτίστη ποιότης μαλλίων εἶναι τὸ αἰγόμαλλον (*τιφτίκι* ἢ *φιλίκι* λεγόμενον)· τὸ μαλλίον τοῦτο κόπτεται ἀπὸ αἰγας μαύρας ἢ ὑποκοκκίνους τῶν πέριξ τῆς Ἀγκύρας τόπων· τὸ διὰ τὰ λεπτὰ ὑφάσματα χρησιμεῖον εἶναι τὸ χνούδιον τῶν αἰγῶν τούτων προσκολλημένον ἐπὶ τοῦ δέρματος κάτωθεν τῶν τριχῶν· ὅταν κουρεύονται αἱ αἰγες αὐταί, τὸ μαλλίον των ἐξάγεται εἰς ὁλόκληρα τεμάχια, ὑποκάμισα λεγόμενα, ἢ καθαριότης αὐτῶν καὶ ἡ λεπτότης των ἀποτελοῦν τὰ προτερήματά των. Τὰ τῆς Ἀγκύρας καὶ Σιβρὶ Ἰσαρίου εἶναι τὰ ὑποληπτικώτερα· τὰ τῆς Κασταμπολοῦς τιμῶνται 3 ἢ 4 τοῖς $\frac{0}{100}$ ὀλιγώτερον. Ἡ ἐτήσιος εἰσοδεία ὑπολογίζεται εἰς 2500 ἕως 3000 δέματα, τῶν ὁποίων τὸ μεγαλύτερον μέρος ἀποστέλλεται εἰς Ἀγγλίαν, πωλεῖται δὲ μὲ τὴν ὀκάν, τιμωμένην ἀπὸ Γρ. 17—18 συνήθως.

§. 149. *Μαλλία Ἑλλάδος*.—Ἡ Ἑλλὰς ἐξήγαγε κατὰ τὸ 1858 ὑπὲρ τὰς 167,000 ὀκάδας μαλλίων, κατὰ δὲ τὸ 1859 ὀκάδας 199,189 ἀξίας δρ. 218,702· ἐξ αὐτῶν ἐστάλησαν εἰς τὴν Αὐστρίαν ὀκάδ. 53,000, εἰς τὴν Γαλλίαν ὀκάδ. 49,800, εἰς τὴν Ἐπτάνησον 24,900, εἰς τὴν Ἰταλίαν ὀκ. 57,000, εἰς τὴν Τουρκίαν ὀκ. 10,900.

§. 150. *Πῶς πρέπει νὰ πλύνωνται, νὰ στεγνώνωνται, καὶ νὰ προφυλάττωνται τὰ μαλλία*.—Ὁ τρόπος τῆς πλύσεως τῶν μαλλίων συντείνει πολὺ εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς ποιότητός των καὶ εἰς τὸν προσδιορισμὸν τῆς ἀξίας των. Οἱ Εὐρωπαῖοι ἐτελειοποίησαν τὰ πλυντήρια των, καὶ ἴσως δὲν εἶναι περιττὸν νὰ ἐκθέσωμεν ἐν συνόψει τὸν τρόπον, διὰ τοῦ ὁποίου οὗτοι πλύνουν τὰ μαλλία των.

Τὸ πλυντήριον πρέπει νὰ κηται εἰς τὴν ὀχθὴν ῥέοντος ὕδατος, ἔχον τὸ ἔδαφος κατωφερὲς ὀλίγον πρὸς τὸ ὕδωρ καὶ ἐστρωμένον μὲ πλάκας ἢ λίθους. Πρέπει νὰ ἔχῃ ἐστίαν (γωνιάν) ἓνα μέγαν λέβητα (καζάνι), διάφορα κάνιστρα καὶ ἄλλα ἀγγεῖα. Τὸ ὕδωρ πρέπει νὰ ᾔναι καθαρὸν καὶ ὅσον τὸ δυνατόν καλῆς ποιότητος καὶ ἐπιδεκτικὸν σαπωνίου. Ἀφοῦ θερμανθῇ τὸ ὕδωρ εἰς τὸν λέβητα καὶ φθάσῃ ἡ θερμοκρασία του περὶ τοὺς 40 βαθμοὺς Ρεωμέρου, γεμίζουν ἐξ αὐτοῦ διάφορα ἀγγεῖα καὶ ἐντὸς αὐτῶν θέτουν τὰ μαλλία, καὶ τὰ ἀφίνουν 28 ὥρας· μέρος τοῦ πάχους τῶν μαλλίων διαλύεται εἰς αὐτὸ τὸ πρῶτον ὕδωρ, καὶ σχηματίζει μίαν διάλυσιν σαπωνίου, ἥτις χρησιμεύει ὡς μέσον τῆς περαιτέρω πλύσεως· εἰς τὸ ὕδωρ τοῦτο προσθέτουν θερμὸν ὕδωρ ὥστε νὰ κατασταθῇ χλιαρὸν, καὶ βουτοῦν ἐκ νέου τὰ μαλλία ἀλλ' εἰς μικρὰ τεμάχια, προσπαθοῦντες νὰ τὰ διαπεράσῃ τὸ ὕδωρ εἰς ὅλα τῶν τὰ μέρη. Μετὰ ἡμισεῖαν ὥραν τὰ ἐκβάλλουν ἀπὸ τὸ ὕδωρ τοῦτο, καὶ τὰ θέτουν εἰς κάνιστρα διὰ νὰ στραγγίσωσι, καὶ ἔπειτα τὰ πλύνουν εἰς τὸ ῥέον ψυχρὸν ὕδωρ· παρατηρήθη μάλιστα ὅτι ἂν πλυθῶσιν εἰς τὸ ψυχρὸν ὕδωρ, ἀφοῦ ἐντελῶς κυρώσωσιν, ἡ βαφή τῶν ἐπιτυγχάνει καλῆτερα· οἱ δὲ πλῦσται πρέπει νὰ προσέχωσι νὰ μὴ περιπλέκωσι τὰ μαλλία πλύνοντες αὐτὰ καὶ νὰ τὰ μετακινῶσι μετὰ προσοχῆς. Τοῦ ψυχροῦ ὕδατος τὸ πλύσιμον παύει, ὅταν πλέον τὸ ὕδωρ φεύγῃ καθαρὸν, καὶ τὸ μαλλίον πλὴρ ἐπὶ τοῦ ὕδατος. Ἀρχεται ἀκολούθως ἡ στέγνωσις, ἀπλονομένων τῶν μαλλίων ἐπὶ καθαρῶν πανίων εἰς τὸν ἥλιον. Διὰ τῆς καλῆς πλύσεως τὰ μαλλία χάνουν 50 ἕως 75 τοῖς $\frac{0}{100}$ ἐκ τοῦ βάρους τῶν.

Ἡ καλὴ διατήρησις τῶν μαλλίων εἰς τὰς ἀποθήκας εἶναι ἐκ τῶν σπουδαιοτέρων ἀντικειμένων τοῦ ἐμπορίου τοῦ εἵδους τούτου· διὰ νὰ προφυλαχθῶσιν ἀπὸ τὴν ὑγρασίαν, πρέπει νὰ ᾔναι ὅσον τὸ δυνατόν καλῆτερα σφριγμένα τὰ δέματα. Τὰ μαλλία καταστρέφονται ἀπὸ τὴν βώτρινδα, ἥτις εἶναι ὁ μεγαλύτερος ἐχθρὸς τῶν· πολλὰ μέσα μεταχειρίζονται πρὸς προφύλαξιν, ἀλλ' ὅλα ἀτελεῖ· τὸ καλῆτερον εἶναι νὰ ἀερίζεται συχνὰ ἡ ἀποθήκη, νὰ ραβδίζονται τὰ δέματα, καὶ μάλιστα κατὰ τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν τὰ ἔντομα ταῦτα γεννῶνται.

§. 151. *Τελώνιον μαλλίων.*—Εἰς τὴν Γαλλίαν ἡ εἰσαγωγὴ τῶν μαλλίων Ἀνατολῆς, Ρωσσίας, καὶ κατὰ τὴν ἐκφρασιν τῆς διατιμήσεως τῶν ἐκτὸς τῆς Εὐρώπης τόπων διὰ Γαλλικῶν πλοίων εἰσάγον-

ται ἀτελῶς· διὰ ξένων δὲ πλοίων εἰσαγόμενα πληρόνουν φρ. 3 τὰ 100 χιλιόγραμμα (1).

Εἰς τὴν Ῥωσσίαν ἡ ἐξαγωγή εἶναι ἀτελής.

Εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἡ εἰσαγωγή εἶναι ἀτελής.

Εἰς τὴν Ἑλλάδα εἰσαγόμενα τὰ μαλλία τῶν προβάτων πληρόνουν ἄνευ διακρίσεως ποιότητος δρ. 6 τὸ καντάριον, αἱ δὲ τρίχες ἵππων λεπτά 35 τὴν ὀκάν, αἱ δὲ τρίχες χοίρων, τράγων κλ. λεπτά 6 τὴν ὀκάν. Τὰ δὲ ἐξαγόμενα τῆς Ἑλλάδος, εἴτε πλυμένα εἴτε ἄπλυτα, πληρόνουν δρ. 2,20 τὸ καντάριον.

Β'. ΠΕΡΙ ΜΕΤΑΞΗΣ.

§. 152. Ἡ Μέταξα εἶναι οὐσία ζωϊκὴ, εἰς σχῆμα κλωστῆς στυλ-
πνῆς, λεπτοτάτης, στερεᾶς καὶ ἐνταυτῷ ἐλαστικῆς· κατασκευάζεται
ἀπὸ ζωῦφιον ἐκ τοῦ γένους τῶν χρυσαλίδων, καταγόμενον ἀπὸ τὰς
Ἀνατολικὰς ἐπαρχίας τῆς Ἀσίας. Ἦτο γνωστὴ ἡ βιομηχανία τῆς με-
τάξης κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους καὶ προήχθη εἰς βαθμὸν λαμ-
πρότητος κατὰ τὰς Ἰνδικὰς χώρας· εἴκοσι καὶ ἕξ αἰῶνας π. χρ. εἰς
τὴν Κίαν ἐκαλλιέργουν τὴν Συκαμινέαν, ὀνομαζομένην *Χρυσοῦν δέν-
δρον*· ἀπὸ τὴν Κίαν μετεκομίσθη εἰς τὰς Ἰνδίας καὶ ἀκολούθως εἰς
τὴν Περσίαν, ἣτις ἐπὶ πολὺν χρόνον διετήρησε τὸ μονοπώλειον αὐτοῦ
τοῦ εἶδους, πωλοῦσα τὴν μέταξαν εἰς τοὺς Φοίνικας, οἵτινες ἦσαν οἱ
μόνοι κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἔμποροι μεταξὺ τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς
Δύσεως.

Ἐπὶ Αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ κατὰ πρῶτον δύο Ἕλληνες Μονα-
χοὶ ἔφερον εἰς Κωνσταντινούπολιν τὸν σπόρον αὐτῶν τῶν ζωῦφιων
καὶ τὴν μέθοδον τῆς κατασκευῆς τῆς μετάξης· ἀπὸ τὴν Κωνσταντι-
νούπολιν διεδόθη ἡ μέταξα εἰς τὴν Ἑλλάδα, Ἰσπανίαν, Ἰταλίαν καὶ
Γαλλίαν. Ἡ μεταξουργία ἤδη ὡς ἐν τῶν κερδῶν, τὰ ὅποια παράγει,
λαμβάνει παντοῦ μεγάλην ἀνάπτυξιν· καὶ αὕτη ἡ Ῥωσσία μ' ὅλας
τὰς δυσκολίας τοῦ κλίματός της προσπαθεῖ νὰ προάξῃ τὴν βιομηχα-
νίαν ταύτην.

Ἐμπορικῶς ἡ μέταξα λαμβάνει διαφοροὺς ὀνομασίας κατὰ τὴν

(1) Ἐπὶ ὅλων τῶν Γαλλικῶν δασμῶν πρέπει νὰ προσθήτῃς 2/10 ἐπὶ τοῦ
ποσοῦ τοῦ δασμοῦ εἰσπραττόμενα παρὰ τοῦ τελωνείου δυνάμει τοῦ Νόμου.

προετοιμασίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ὑποβάλλεται, καὶ κατὰ τὴν χρῆσιν διὰ τὴν ὁποίαν εἶναι προσδιωρισμένη· οὕτω π. χ. ὀνομάζεται μέταξ αὐμὴ ἢ ἄβραστος ἢ ἐκ τῶν κουκκουλίων ἀμέσως ἐξαγομένη καὶ μὴ ὑποβαλλομένη εἰς ἄλλην τινὰ προετοιμασίαν. Εἰς αὐτὴν τὴν κατηγορίαν ὑπάγονται αἱ μέταξαι τῆς Ἀνατολῆς.

Ὡς ἐκ τοῦ τόπου τῆς παραγωγῆς τῶν αἱ μέταξαι ὀνομάζονται τῆς Κίνας, τοῦ Ἰνδοστάν, τῆς Βεγγάλης, τῆς Περσίας, τῆς Τουρκίας καὶ ἰδίως τῆς Προύσης, τῆς Συρίας, τῆς Κρήτης, τῆς Σικελίας, τῆς Νεαπόλεως, τοῦ Πισμοντίου, τῆς Ἰσπανίας, τῆς Γαλλίας, τῆς Ἑλλάδος κλπ.

Ἐμποροῦμεν νὰ διαιρέσωμεν τὰς χώρας, ὅπου ἡ μέταξαι γίνεται ἀφορμὴ πλούτου, εἰς τρεῖς κατηγορίας· εἰς χώρας παραγωγῆς μόνον, ὡς ἡ Ἰσπανία καὶ ἡ Ἑλλάς· εἰς χώρας παραγωγῆς καὶ χειροτεχνίας, ὡς ἡ Κίνα, ἡ Ἰνδία, ἡ Περσία, ἡ Τουρκία, ἡ Ἰταλία, ἡ Γαλλία· καὶ εἰς χώρας μόνον χειροτεχνίας μετὰξης, ὡς τὸ Βέλγιον, ἡ Γερμανία, ἡ Ῥωσσία καὶ ἡ Ἀγγλία. Ἡ διάκρισις αὕτη καθεκάστην βεβαίως μεταβάλλεται, διότι πᾶσα Ἐπικράτεια, ὡς προείπομεν, προσπαθεῖ διὰ παντοίων μέσων νὰ προάξῃ ἐντὸς αὐτῆς τὸ πολῦτιμον τοῦτο προϊόν· αἱ νεώτεραι μάλιστα προσπάθειαι ἀποδεικνύουν ὅτι ἡ Συκαμινέα δὲν βλαστάνει μόνον εἰς τὴν Μεσημβρίαν.

Πρό τινων χρόνων ἡ Ἰνδία καὶ ἡ Βεγγάλη ἔθεωροῦντο ὡς αἱ ἐξάγουσαι τὸ μεγαλῆτερον ποσὸν τῆς μετὰξης, ἀποστέλλουσαι εἰς τὴν Εὐρώπην 8500 δέματα μετὰξης ἀκατεργάστου.

Ἀλλ' ἡ Κίνα σήμερον διὰ τῆς ἀναπτύξεως τῶν ἐμπορικῶν της σχέσεων μὲ τὴν Εὐρώπην, καὶ ἰδίως μὲ τὴν Ἀγγλίαν, ἀποστέλλει πολὺ μεγαλητέραν ποσότητα. Εἰς τὴν Κίναν ἀνατρέφουν τριῶν εἰδῶν μεταξοσκώληκας, συλλέγουν δὲ καὶ ἀγρίαν, οὕτως εἰπεῖν, μέταξαν.

§. 153.—Ἡ Περσικὴ μέταξα καλλιεργεῖται εἰς τὰς παραλίους τῆς Κασπίας Θαλάσσης Ἐπαρχίας· ἡ ποιότης της εἶναι ἄρκετὰ καλὴ, ἀλλ' ἡ κλωστή της ἀνώμαλος. Εἰς τὴν πόλιν Ἀρδεβέλ γίνεται ἡ μεγαλητέρα παρακαταθήκη καὶ διὰ τῶν Κιρβανίων μετακομίζεται εἰς τὸ Ἀλέπιον, Σμύρνην, καὶ Κωνσταντινούπολιν διὰ τῆς Τραπεζοῦντος· ἡ τῆς καλητέρας ποιότητος λέγεται *Σερμπάπι*· τὰ δέματα σχηματίζονται εἰς σχῆμα κυλίνδρων, οἵτινες λέγονται *μιουλέδες*, καὶ ζυγίζουν 28 ἕως 30 ὀκάδ. σύγκεινται δὲ ἐξ 120 δεματίων τριῶν διαφόρων ποιότητων. Τὰ τῆς κατωτέρας ποιότητος Περσικὰ μετὰξια ὀ-

(ΕΜΠΟΡ. ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ). 11

νομάζονται *άβ.λδκ*, 6 ἕως 8 τοῖς ἑκατὸν κατωτέρας ἀξίας ἀπὸ τὰ προηγούμενα· ταῦτα χρησιμεύουν διὰ χονδρὰ μεταξωτὰ ὑφάσματα. Μέγα μέρος τῶν Περσικῶν μεταξίων μεταφέρεται εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν παρὰ τῶν Περσῶν ἐμπόρων, ὅπου πωλοῦνται ἢ μᾶλλον ἀνταλλάσσονται μὲ Ἀγγλικά χειροτεχνήματα, πωλούμενα συνήθως μὲ τὴν ὁκάν, τὸ πλεῖστον δὲ μέρος ἀποστέλλεται εἰς Ἀγγλίαν. Ἡ μεσιτεία πληρόνεται μόνον παρὰ τοῦ ἀγοραστοῦ πρὸς 2 τοῖς $\frac{0}{100}$, πωλεῖται συνήθως ἐλευθέρα δασμοῦ, τὰ ἔξοδα τῆς συσκευῆς (*emballage*) καὶ τῆς μεταφορᾶς εἶναι ἐπίσης εἰς βάρος τοῦ ἀγοραστοῦ, συμποσούμεενα μετὰ τῆς μεσιτείας εἰς 2 $\frac{1}{2}$ ἕως 3 τοῖς $\frac{0}{100}$. Ὁ ἀποτοκισμὸς τῆς πληρωμῆς (*sconto*) γίνεται πρὸς 1, $\frac{1}{4}$ τὸν μῆνα. Ἡ ἐκ τῆς Γεωργίας ἐξαγομένη μέταξα εἶναι κατωτέρας ποιότητος καὶ τῆς Περσικῆς· εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν πωλεῖται ὡς καὶ ἡ Περσικὴ, ἀλλ' ἡ τιμὴ τῆς εἶναι κατωτέρα 25—30 τοῖς ἑκατόν.

§. 154. *Μέταξα τῆς Εὐρωπαϊκῆς καὶ Ἀσιατικῆς Τουρκίας.* Εἰς τὴν Βιθυνίαν, Συρίαν, Παλαιστίνην, Θράκην, Θεσσαλίαν, Κύπρον κτλ. ὅπου καλλιεργεῖται ἡ συκαμινέα καὶ οἱ μεταξοσκώληκες, κατεσκευάζετο ἄλλοτε ἀρκετὸν ποσὸν μετάξης, ἀλλὰ πρό τινων χρόνων παρητήθησαν κατὰ μέγα μέρος τῆς μεταξοκλωσίας, καὶ ἀποστέλλουν εἰς τὴν Εὐρώπην, κυρίως δὲ εἰς τὴν Γαλλίαν διὰ τῆς Μασσαλίας, τὰ κουκούλια, ὥστε τὸ ἐμπόριον τῆς μετάξης ἔλαβεν ὅλως διόλου ἄλλην φάσιν. Εἰς τὴν Συρίαν μόνον καὶ Προῦσαν εἰσέγαγον μεταξοκλωστικὰς μηχανὰς κατὰ τὴν Εὐρωπαϊκὴν μέθοδον, καὶ δι' αὐτῶν κατεργάζονται τὰ κουκούλια καὶ παράγουσι μέταξαν ὁμοίαν σχεδὸν κατὰ τὴν ποιότητα μὲ τὴν Γαλλικὴν. Τὰ διὰ τῆς Εὐρωπαϊκῆς ταύτης μεθόδου κατεργαζόμενα μετάξια γνωστὰ ἤδη ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν *Φιλατουῤραι* ἀπεκατέστησαν ἀντικείμενον οὐσιώδους βιομηχανίας εἰς τὴν Ἀνατολὴν, ἐπιδεκτικὸν δὲ μεγάλης ἀναπτύξεως. Τοιοῦτοτρόπως σχεδὸν ἐξέλιπον πλεόν εἰς τὰς Εὐρωπαϊκὰς ἀγοράς τὰ παλαιὰ μετάξια τῶν μερῶν τῆς Ἀνατολῆς τὰ γνωστὰ ὑπὸ τὰς ὀνομασίας *Σεμέδες*, *Δεμερδέσια* καὶ λοιπά.

§. 155. *Μέταξα Ἑλλάδος.*—Εἰς ὅλα σχεδὸν τὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος παράγεται σποράδην μέταξα, ἰδίως ἡ Λακεδαίμων, ἡ Μεσσηνία, καὶ αἱ νῆσοι Ἄνδρος καὶ Τήνος καλλιεργοῦν μετ' ἐπιτυχίας τὸ προῖόν τοῦτο. Ἡ ποιότης τῆς Ἑλληνικῆς μετάξης εἶναι σχεδὸν ὁμοία

μέ τὴν τῆς Τουρκικῆς, ἀλλὰ μέγα μέρος αὐτῆς ἐτελειοποιήθη διὰ τῶν Ἰταλικῶν μηχανῶν, τὰς ὁποίας εὐτυχῶς τῷ 1837 εἰσήγαγεν εἰς τὴν Ἑλλάδα ὁ ἐξ Ἠπείρου Κ. Δουρούτης. Μεταξουργεῖα τοιαῦτα κατὰ τὸν Ἰταλικὸν τρόπον ὑπάρχουν ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς τὰς Ἀθήνας, τὴν Μεσσηνίαν, Πειραιᾶ, καὶ Ἄνδρον, τὰ πλεῖστα δι' ἀτμομηχανῶν κινούμενα· καὶ εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Λακεδαιμόνος οἱ κάτοικοι κατὰ τὸν Ἰταλικὸν τρόπον ἤδη ἐξάγουσι τὴν μέταξάν των, ἀπομιμηθέντες τὰς παρὰ τοῦ Κ. Δουρούτη εἰσαχθείσας μηχανάς καὶ διδαχθέντες τὴν Ἰταλικὴν μέθοδον παρὰ τῶν τεχνιτῶν, τοὺς ὁποίους ὁ αὐτὸς ἐξ Ἰταλίας προσεκάλεσεν.

Ἐν γένει ὅμως καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ κατεργασία τῆς μετάξης ἡλαττώθη οὐσιωδῶς, διότι ὥς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εὐρίσκουν συμφερωτέραν τὴν κατ' εὐθείαν εἰς τὴν Εὐρώπην ἀποστολὴν τῶν Ἑλληνικῶν κουκουλίων παρὰ τὴν αὐτόθι κατασκευὴν τῆς μετάξης.

Ἡ ἐπισκῆψασα κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἀσθένεια τῶν μεταξοσκωλήκων ἠλάττωσε σχεδὸν κατὰ τὸ ἥμισυ τὴν παραγωγὴν τῆς μετάξης, καὶ ἐπομένως ἐπέφερε περισπασμὸν εἰς τὰς τιμὰς τοῦ εἴδους τούτου. Ἡ μυστηριώδης αὕτη ἀσθένεια ἃς ἐλπίζομεν ὅτι θὰ παύσῃ μίαν ἡμέραν, καὶ τότε ἡ παραγωγὴ καὶ αἱ τιμαὶ θέλουν ἐπανέλθει ἀναμφιβόλως εἰς τὴν προτέραν θέσιν των.

Κατὰ τὸ ἔτος 1858 ἐξήχθησαν ἐκ τῆς Ἑλλάδος 11,805 ὀκάδ. μετάξης ἐκτιμηθήσεις ἀντὶ δρ. 515,605, κατὰ τὸ 1859 ἐξήχθησαν μόνον 7,707 ὀκάδ. ἐκτιμηθεῖσαι ἀντὶ δρ. 709,960. Κουκούλια δὲ ἐξήχθησαν κατὰ τὸ 1859 ὀκάδ. 75,292 ἐκτιμηθεῖσαι διὰ δρ. 1, 872,459. Ὁ δὲ ἔγγειος φόρος τῶν κουκουλίων κατὰ τὸ 1859 ἐνοικιάσθη διὰ δρ. 301,514 ἐνῷ κατὰ τὸ 1857 καὶ 1856 τὸ ἐνοίκιον ἀνέβη εἰς δραχμὰς 829,960.—Ἐξαγομένη τῆς Ἑλλάδος ἡ μέταξα δὲν πληρόνει δασμὸν, ἀλλ' ὁ κουκουλόσπορος πληρόνει λεπτὸν $1\frac{1}{2}$ τὸ δράμι, τὰ δὲ κουκούλια λεπτὰ 45 τὴν ὀκάν, τῷ δὲ 1867 θὰ μειώσιν ἀτελῇ ἐλαττωμένου μέχρις τῆς ἐποχῆς ἐκείνης τοῦ δασμοῦ των.

§. 156. Ὑγρασία μετάξης.—Ἡ μέταξα ὥς ἐκ τῆς φυσικῆς τῆς ιδιότητος ἀπορρῶσθαι εὐκόλως τὴν ὑγρασίαν, ὅθεν λαμβάνει βάρος μεγαλύτερον πρὸς ἀποφυγὴν ἀπάτης εἰς τὰς μεταξουργικὰς πόλεις κατεσκεύασαν μηχανάς, διὰ τῶν ὁποίων θερμαινομένη ἡ μέταξα ἀποπέμπει ὅλην τὴν ὑγρασίαν τῆς, καὶ μετὰ ταῦτα ζυγίζεται.

§. 157. *Τελώριον μετάξης.* Εἰς τὴν Γαλλίαν, Ἀγγλίαν καὶ Ῥωσσίαν ἡ μέταξα εἰσάγεται ἀτελῶς.

Γ'. ΠΕΡΙ ΒΑΜΒΑΚΙΟΥ.

§. 158. Τὸ βαμβάκιον εἶναι προῖον φυτοῦ γνωστοῦ ὑπὸ τὸ αὐτὸ ὄνομα. Τὸ φυτὸν τοῦτο εἰς τινὰ μὲν κλίματα σχηματίζεται εἰς δένδρον, τοῦ ὁποίου ἡ ἡλικία φθάνει μέχρι τοῦ δεκάτου ἔτους, εἰς τινὰ δὲ εἶναι θάμνος προαγόμενος ἐτησίως διὰ τῆς σπορᾶς· ὁ θάμνος οὗτος εἶναι ὁ εἰς ἡμᾶς γνωστὸς, καλλιεργούμενος εἰς τὴν Αἴγυπτον, Συρίαν, Μακεδονίαν, Θεσσαλίαν καὶ ἐν γένει εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ Τουρκίαν· ὡς πρὸς τὴν παραγωγὴν τοῦ βαμβακίου ἡ Ἀμερικὴ κατέχει τὴν πρώτην θέσιν, καλλιεργοῦσα τὸ φυτὸν τοῦτο εἰς τὰς ἀπείρους ἐκτάσεις τῆς μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας· τὸ βαμβάκιον κατέχει τὴν πρώτην θέσιν μετὰξὺ τῶν βιομηχανικῶν ὕλῶν· καὶ μ' ὅλον ὅτι ἡ βαμβακοχειροτεχνία ἀνεπτύχθη οὐσιωδῶς μόνον κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους, τεραστίᾳ εἶναι μ' ὅλον τοῦτο ἡ κατανάλωσις αὐτοῦ τοῦ εἵδους καὶ μέγιστος ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰς αὐτὴν ἐνασχολουμένων ἐργατῶν. Τὴν ἀπαρδειγμάτιστον αὐτὴν ἐπιτυχίαν του χρεωστεῖ τὸ βαμβάκιον εἰς τὴν ἀφθονίαν τῆς παραγωγῆς του καὶ ἐπομένως εἰς τὴν εὐθηνίαν του καὶ εἰς τὴν εὐκολίαν τοῦ πλυσίματος καὶ τῆς ὑφάνσεώς του, οὕτως ἀντικατέστησε κατὰ μέγα μέρος τὸ λινὸν καὶ κανάβιον καὶ συνεπλέχθη εἰς τὰ μεταξωτὰ καὶ μάλλινα ὑφάσματα.

Ὡς πρὸς τὴν ἐμπορικὴν του ἀξίαν τὸ βαμβάκιον ἀποτελεῖ σήμερον τὸ ἥμισυ ὅλου τοῦ ποσοῦ τῆς ἐξαγωγῆς τῶν Ἡνωμένων Ἐπαρχιῶν τῆς Ἀμερικῆς· ἡ δὲ αὐξήσις τῆς παραγωγῆς τοῦ βαμβακίου διήγειρε τὴν εὐφυΐαν τῶν Ἀγγλῶν μηχανικῶν καὶ ἐπέφερε τὰς ἐξόχους μηχανικὰς ἐφευρέσεις, διὰ τῶν ὁποίων ἡ Ἀγγλία ἀποκατέστη τὸ βιομηχανικώτερον ἔθνος τοῦ κόσμου.

Ἡ ἀξία τοῦ βαμβακίου, τοῦ κατ' ἔτος τιθεμένου εἰς τὴν ἐμπορικὴν κυκλοφορίαν, ὑπολογίζεται 4 διλιουνίων φράγκων.

Ἐμπορικῶς τὸ βαμβάκιον διαίρεται εἰς δύο μεγάλας κατηγορίας, ἥτοι εἰς τὴν μακρόκλωρον (*longue-soie*) καὶ εἰς κοντόκλωρον (*courte-soie*). Μέρους τῶν Ἀμερικανικῶν βαμβακίων εἶναι τῆς πρώτης κατηγορίας· ὑπερέχει δὲ αὐτῶν τὸ τῆς Γεωργίας, τὸ ὁποῖον δια-

κρίνεται ὡς ἐκ τῆς λεπτότητος, δυνάμεως, καθαριότητος, καὶ μήκους τῆς κλωστῆς.

Τὰ τῆς Αἰγύπτου, **Jumel** ἢ Μακὼ λεγόμενα, προέρχονται ἀπὸ σπόρους μακροκλόνων βαμβακίων. Κατὰ τὰς ἀρχάς τῆς καλλιεργείας τῶν ἐπαρουσίασαν ποιότητα ἐξάισιον, ἀλλὰ κατόπιν τὰ προτερήματά τῶν ἐσμικρύνθησαν, καὶ αἱ καλαὶ μερίδες αὐτῶν κατέστησαν σπάνιαι.

Κοντόκλωνα βαμβάκια εἶναι τὰ τῆς Νέας Ὀρλεάνς, τῆς Λουϊζιάνης, Καρολίνας καὶ Φλωρίδος, τῶν Ἰνδιῶν ὁμοίως τὰ βαμβάκια εἶναι κατωτέρας ποιότητος, γνωστὰ ὑπὸ τὰς ὀνομασίας Βεγκάλης, Σουράτας, Μαδράς.

Ἐκ τῶν Τουρκικῶν βαμβακίων τὰ τῆς Ἀνατολῆς εἶναι τὰ τῆς καλῆτέρας ποιότητος, καὶ ἐξ αὐτῶν προτιμῶνται τὰ κατὰ τὴν μικρὰν Ἀσίαν, τῆς Σόμας, Κιρκαγάτζι, Κασσαμπᾶ. Ἡ ἐτήσιος εἰσοδεία τῶν βαμβακίων τῆς Ἀνατολῆς ὑπολογίζεται συνήθως εἰς 25—30 χιλιάδων δέματα, περιέχοντα ἕκαστον 2 1/2—3 καντάρια· τὰ δύο τρίτα ἐξ αὐτῶν πωλοῦνται εἰς Σμύρνην, τὰ δὲ λοιπὰ εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἀποστέλλονται εἰς τὴν Ῥωσσίαν, Γαλλίαν, Αὐστρίαν καὶ Ἀγγλίαν. Ὀλίγη ποσότης καταναλίσκεται εἰς τὰ νεωστὶ συστηθέντα ἐγχώρια βιομηχανικὰ καταστήματα τῆς Ὁθωμανικῆς Κυβερνήσεως. Ἡ τιμὴ τῶν βαμβακίων προσδιορίζεται κατὰ καντάρ· ἡ ἐποχὴ τῆς εἰσοδείας τῶν ἄρχεται ἀπὸ τὸν μῆνα Σεπτέμβριον.

Τὰ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας, τὰ ὁποῖα συλλέγονται κατὰ τὸν Αὐγούστον, τιμῶνται πάντοτε 4—6 τοῖς 0/0 ὀλιγώτερον ἀπὸ τὰ προηγούμενα. Ἡ Θεσσαλονίκη εἶναι ἡ κυριώτερα ἀγορὰ αὐτῶν.

Ἡ λευκότης τοῦ χρώματος δὲν εἶναι τὸ κυριώτερον προτέρημα τῶν βαμβακίων· τὰ καλὰ Ἀμερικανικὰ βαμβάκια ἔχουν χρῶμα βουτυρώδες, καὶ τὸ χρῶμα τοῦτο θεωρεῖται ὡς σημεῖον τῆς καταλλήλου ὀρίμανσεως τοῦ καρποῦ, καὶ ἐπομένως τῆς λεπτότητος καὶ δυνάμεως τοῦ βαμβακίου.

Μὴ δυνάμενοι νὰ ἔμβωμεν εἰς ἀκριβεῖς στατιστικὰς πληροφορίας ὡς πρὸς τὴν παραγωγὴν καὶ κατανάλωσιν τοῦ βαμβακίου, περιορίζομεθα εἰς τὰς ἐξῆς σημειώσεις, ἐκ τῶν ὁποίων καταδεικνύεται πόσον οὐσιώδες βιομηχανικὸν ἀντικείμενον κατέστη ἡ ὕλη αὕτη, καὶ πόσῃν σπουδαιότητῃ παρουσιάζουν αἱ τελευταῖαι πολιτικαὶ ἀνωμαλίαι τῆς Ἀμερικῆς ὡς πρὸς τὴν βιομηχανικὴν ζωὴν τῆς Ἀγγλίας, ἐὰν

ὁ ἐκεῖ ἐμφύλιος πόλεμος καταστρέφη διὰ τινα καιρὸν τὴν παραγωγὴν τοῦ βαμβακίου. Κατὰ τὸ 1857 ἡ κατανάλωσις τοῦ βαμβακίου ὑπελογίσθη εἰς δέματα 3,696,000, ἐκ τῶν ἐποίων.

Ἡ Ἀγγλία κατηνάλωσε δέμ. 1,960,000

Ἡ Γαλλία 384,000

Ἡ λοιπὴ Εὐρώπη 650,000

Αἱ Ἡνωμ. Ἐπαρχ. τῆς Ἀμερικῆς 702,000

Κατὰ τὸ 1850 ἡ εἰς τὴν Εὐρώπην κατανάλωσις εἶχεν ὑπολογισθῇ εἰς δεμ. 2,429,000, βάρους χιλιογράμμων 424,864,000.

Ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου ἐξήγαγον

Αἱ Ἡνωμέναι Ἐπαρχίαι τῆς Ἀμερικῆς δέμ. 1,682,000

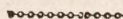
Ἡ Βρασιλία 203,000

Αἱ Δυτικαὶ Ἰνδίαι 34,000

Αἱ Μεγάλαι Ἰνδίαι 314,000

Ἡ Αἴγυπτος 196,000

§. 159. *Τελώριον βαμβακίου.* — Εἰς τὴν Γαλλίαν ἡ εἰσαγωγὴ τῶν βαμβακίων μὲ Γαλλικὸν πλοῖον εἶναι ἀτελῆς· μὲ ξένον πληρόνει φρ. 3 τὰ $\frac{0}{100}$ χιλιογράμμου. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἡ εἰσαγωγὴ εἶναι ἀτελῆς. Εἰς τὴν Ῥωσσίαν ὁμοίως εἰς τοὺς λιμένας τοῦ Εὐξείνου Πόντου εἶναι ἀτελῆς ἡ εἰσαγωγὴ τοῦ βαμβακίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ ἐλαίων καὶ ἐλαιοσπόρων.

Α'. ΠΕΡΙ ΕΛΑΙΩΝ.

§. 160. *Περὶ ἐλαίων ἐν γένει.*—Τὰ ἔλαια ἐπιστημονικῶς διακρίνονται εἰς στερεὰ ἢ θερμὰ ἔλαια καὶ εἰς πτητικὰ· τὰ τελευταῖα ταῦτα εξατμίζονται ἐντελῶς εἰς τὸν ἀέρα, καὶ ὁποῖος δῆποτε βαθμὸς ψύχους δὲν τὰ μεταβάλλει εἰς στερεὰν κατάστασιν· ἀπ' ἐναντίας τὰ στερεὰ λεγόμενα ἔλαια εἰς θερμοκρασίαν πλησιάζουσιν τὸ 0 πήγνυνται, ἐκτιθέμενα δὲ εἰς τὸν ἀέρα ὑποφέρουν μεταβολὴν τινὰ, ἥτις ὀνομάζεται *ταγγίασις*· ἐκτὸς τοῦ ἀέρος καὶ τὸ φῶς συντείνει πολὺ εἰς τὴν ἀλλοίωσιν ταύτην, καὶ διὰ τοῦτο καλὸν εἶναι νὰ φυλάττονται τὰ ἔλαια εἰς σκοτεινὰ ὑπόγεια. Ἡ ταγγίασις ἀναφαίνεται ἀμέσως ἐκ

τῆς μεταβολῆς τοῦ χρώματος τοῦ ἐλαίου, ἐκ λευκῆς τινὸς ὑποστάθ-
μης καὶ ἐκ τῆς ἀηδοῦς ὀσμῆς καὶ γεύσεως, χαρακτηριζούσης τὸ ἐ-
λαιον ὡς ταγγόν.

Ὅλα τὰ ἔλαια εἶναι ἐλαφρότερα τοῦ ὕδατος καὶ ἐπιπλέουν αὐτοῦ
εἶναι παχέα εἰς τὴν ἀφὴν, καὶ ἔχουν γεῦσιν καὶ ἄρωμα διάφορον
κατὰ τὸ εἶδός των καὶ τὴν κατασκευὴν των. Τὰ ἔλαια ἀπέκτησαν
δικαίως μεγάλην ἐμπορικὴν σημασίαν ὡς ἐκ τῶν πολυειδῶν χρήσεων,
εἰς τὰς ὁποίας ὑποβάλλονται· αὐτὰ χρησιμεύουν ὡς τροφή τῶν ἀν-
θρώπων, ὡς ἡ κυριώτερα οὐσία εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν σαπωνίων,
πρὸς φωτισμὸν κτλ.

Διακρίνονται δὲ τὰ ἔλαια εἰς ἔλαια ἐλαίας, εἰς ἔλαια σπόρων
καὶ εἰς ἔλαια ζωτικά.

§. 161. *Ἑλαιολάδον*. Ἡ ἐλαία, ἡ θυγάτηρ αὕτη τῆς Ἀττικῆς,
ἐπολιτογραφήθη ἤδη πρὸ αἰώνων εἰς ὅλην τὴν Εὐρωπαϊκὴν ἥπειρον,
ὅπου μετ' ἐπιτυχίας καλλιεργεῖται, κατέχουσα τὴν τρίτην θέσιν μετὰ
τὰ σιτηρὰ καὶ τὴν ἄμπελον. Εἶναι φυτὸν ἐν γένει τῶν εὐκράτων κλι-
μάτων, ἐκτὸς δὲ τῆς θερμοκρασίας καὶ ἡ γειτονία τῆς θαλάσσης φαί-
νεται ὅτι συμβάλλει πολὺ εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς βλαστήσεως τῆς
ἐλαίας, ἥτις παρατηρήθη ἐν γένει ὅτι δὲν ἀπαντᾷται εἰκοσι λεύγας
μακρὰν τῶν παραλίων. Ἡ ἐποχὴ τῆς εἰσοδείας τῶν ἐλαίων εἶναι συ-
νήθως ὁ Δεκέμβριος καὶ ὁ Ἰανουάριος.

Εἰς ὅλα τὰ παράλια τῆς Μεσογείου ἀπαντᾷται τὸ ἀειθαλὲς αὐτὸ
δένδρον. Εἰς τὴν Ἰσπανίαν ἡ Βαρκελόνη καὶ τὸ Γιβραλτάρ, εἰς τὴν
Γαλλίαν ἡ Προβηγγία, εἰς τὴν Ἰταλίαν ἡ Λοῦκκα, ἡ Τοσκάνη, ἡ Παπ-
πικὴ Ἐπικράτεια, ἡ Νεάπολις, ἡ Σικελία, καὶ προσέτι αἱ Ἰόνιοι Νῆ-
σοι, ὅλα τὰ Ἑλληνικὰ παράλια, ἡ Θεσσαλία, ἡ μικρὰ Ἀσία, τὸ Τού-
νεζι, ἡ Ἀλγερία, τὸ Μαρόκον, καὶ αἱ μεγαλήτεραι νῆσοι τοῦ Ἀρχι-
πελάγους εἶναι σήμερον αἱ κυριώτεραι χῶραι, ὅπου καλλιεργεῖται τὸ
φυτὸν τοῦτο καὶ κατασκευάζονται ἐλαιόλαδα.

§. 162. *Κατασκευὴ τοῦ ἐλαιολάδου*.—Ἰσως ἦτον ἀναγκαῖον νὰ
ἐκθέσωμεν λεπτομερῶς τὰ καταλληλότερα μέσα πρὸς ἐξαγωγήν κα-
λῆς ποιότητος ἐλαίου, διότι ἡ ἀτέλεια τῆς πρὸς τοῦτο μεθόδου ἀπο-
καθιστᾷ τὰ Ἑλληνικὰ ἔλαια πολὺ κατώτερα τῶν τῆς Εὐρώπης· ἀλλὰ
περιοριζόμεθα νὰ σημειώσωμεν μόνον, ὅτι ἡ συλλογὴ τῶν ἐλαίων πρέ-
πει νὰ γίνηται κατὰ τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν πλησιάζει ἡ ἐντελής ὥρι-

μανσίς των· καὶ ὅτι πρὸ τῆς ἐκθλίψεως των πρέπει ν' ἀφίνωνται ἡμέρας τινάς, αἱ δὲ σεσηπυῖαι ν' ἀποβάλλωνται. Τὰ καθαρὰ καὶ καλόγευστα ἔλαια εἶναι τὰ ἐξαγόμενα ἐκ τῆς πρώτης πίεσεως ὠρίμων ἐλαιῶν· μετὰ τὴν πρώτην ἐξαγωγήν, πιέζεται ἐκ νέου ἡ μένουσα ὕλη βρεχομένη μὲ βραστὸν ὕδωρ, καὶ ἐξέρχεται ἔλαιον κατωτέρας ποιότητος. Ἡ δύναμις τῶν πιεστηρίων μηχανῶν καὶ ἡ διασκευὴ αὐτῶν συντείνουν πολὺ εἰς τὴν ποσότητα, καθαριότητα καὶ καλὴν ποιότητα τοῦ ἐξαγομένου ἐλαίου.

§. 163. *Εἶδη ἐλαιολάδων.*—Τὰ ἐλαιολάδα διακρίνονται κυρίως εἰς ἔλαια *λεπτὰ* ἢ *φαγώσιμα*, εἰς *ἀποκατασταλαγμένα*, (*lampante*), καὶ εἰς ἔλαια *βιομηχανικά*. Τὰ τῆς Προβηγκίας, τῆς Τοσκάνης, μέρος τῶν τῆς Νεαπόλεως εἶναι φαγώσιμα, καὶ ἀποστέλλονται εἰς Τεργέστην, Βενετίαν, Γαλλίαν, ἀρκτικὰς χώρας τῆς Εὐρώπης, καὶ εἰς τὴν Ἀμερικὴν.

Ἀποκατασταλαγμένα ὀνομάζονται ὅσα ἐκαθαρίσθησαν διὰ τῆς κατασταλάξεως τῶν ξένων ὑλῶν, διαμείναντα διὰ τινας μῆνας εἰς τὰ δοχεῖά των. Ἡ ἐργασία αὕτη πρέπει νὰ γίνῃ κατὰ τὸ θέρος. Τὰ καλῆτερα ἀποκατασταλαγμένα ἔλαια προέρχονται ἀπὸ τὴν Ἰσπανίαν, Μογαδῶρ, Συρίαν, Κρήτην, Ἰονίους Νήσους, Ἀλγερίαν, Σικελίαν καὶ Τύνιδα. Τὰ τῆς Καλλιπόλεως, πόλεως κειμένης ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Ταράντου τῆς μεσημβρινῆς Ἰταλίας, εἶναι καλῆτερα καὶ τῶν τῆς Ἰσπανίας· ἀποστέλλονται δὲ κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ Ῥωσίαν.

Τὰ ἔλαια αὐτὰ εἶναι προσδιωρισμένα διὰ τὸν φωτισμὸν, διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ἐκλεκτῶν σαπωνίων, καὶ διὰ τὸ ἄλειμμα τῶν λεπτῶν μηχανῶν, καὶ διὰ τὰς ἀτμομηχανὰς γίνεται ἀρκετὴ ἐξόδευσις ἐλαιολάδου.

Ὅλα δὲ τὰ μὴ φαγώσιμα καὶ μὴ κατάλληλα εἰς φωτισμὸν ἔλαια χρησιμεύουσιν εἰς τὴν βιομηχανίαν καὶ ἰδίως εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν σαπωνίων, ὅθεν καὶ βιομηχανικὰ ὀνομάζονται.

Ἡ Μασσαλία, κέντρον τῆς Γαλλικῆς βιομηχανίας τῶν σαπωνίων, πρὸ τῆς χρήσεως τῶν ἐλαιοσπόρων ἐξώδευε 250—260 χιλιάδας ἑκατολλίτρων ἐλαιολάδα εἰς τὰ σαπωνοποιεῖα της· ἀλλὰ σήμερον, ὅτε χρησιμεύουσι κατὰ τὸ 1/2 οἱ ἐλαιοσποροὶ εἰς τὴν σαπωνοποιάν, ἡ ἐξόδευσις τῶν ἐλαιολάδων εἰς τὴν Μασσαλίαν εἶναι 130,000 ἑκατολλί-

τρών.—Ἡ Ἀλγερία κατὰ πρῶτον καὶ κατόπιν ἡ Τουρκία, ἡ Ἰσπανία, ἡ Νεάπολις, ἡ Ἑπτάνησος, τὸ Μαρόκον καὶ ἡ Τύνις ἀποστέλλουσι τὰ ἔλαιά των εἰς τὴν Μασσαλίαν. Ἐλαία καθαρισμένα (*raffinés*) κατασκευάζονται κυρίως εἰς τὴν Νεάπολιν· προέρχονται δὲ ἀπὸ τὸ καθαρίσμα ἐν μέρει τοῦ ἀποκατασταλάγματος τῶν ἐλαίων. Αὐτὰ δὲ εἶναι ὑπομέλανα καὶ πηκτὰ, χρησιμεύοντα εἰς τὴν σαπωνοποιάν.—Πλυμένα ἔλαια (*ressences*) ὀνομάζονται ὅσα προέρχονται ἀπὸ δευτέραν ἐκθλιψιν τῶν ἐλαίων, ἐφ' ὧν ἐπιχύνοντες ζεστὴν ὕδωρ ἐξάγουσι τὴν μένουσαν εἰσέτι ἐλαιώδη ὕλην. Τὰ ἔλαια αὐτὰ εἶναι πρασινωπά, πηκτὰ, καὶ κακῆς ὁσμῆς, χρησιμεύουν δὲ εἰς τὴν σαπωνοποιάν.

Εἰς τὴν Μασσαλίαν τὰ λεπτὰ ἔλαια πωλοῦνται μὲ τὴν Μινερόλλαν, ἴσην μὲ 58 $1/2$ χιλιόγραμμα. Τῶν δὲ ἀποκατασταλαγμένων ἡ Μινερόλλα ὑπολογίζεται ἴση μὲ 58 χιλ. Τὰ βιομηχανικὰ ἐλαιόλαδα πωλοῦνται μὲ Μινερόλλαν ὑπολογιζομένην 64 λιτρῶν χωρητικότητος (*jauge*)· ἡ παράδοσις τῶν ἐλαίων γίνεται δι' ἐπίτηδες διωρισμένων καταμετρητῶν, οἱ ὅποιοι προσδιορίζουσι τὸ περιεχόμενον ποσὸν εἰς τὸ βαρέλιον, καὶ διὰ δοκιμασίας, γινομένης εἰς μικρὸν προσδιορίζεται τὸ ποσὸν τῶν ξένων ὕδων, τῶν περιεχομένων εἰς τὰ παραδιδόμενα ἔλαια, καὶ ἐπομένως τὸ καθαρὸν ποσὸν αὐτῶν.

§. 164. *Ἐλαία Ἀνατολῆς*. ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν ταύτην ὑποβάλλονται ὅλα τὰ προερχόμενα ἀπὸ τὴν Εὐρωπαϊκὴν Τουρκίαν, Ἀσίαν, Συρίαν, Νήσους τοῦ Αἰγαίου Πελάγους, Ἑλλάδα καὶ Ἰονίους νήσους. Ὁ μέσος ὕρος τῆς ἐτησίας εἰσαγωγῆς τοιούτων ἐλαίων εἰς τὴν Μασσαλίαν εἶναι 60,000 μινερόλλαι.

Αἱ Κυδωνίαι, τὸ Ἀδραμύτιον, ἡ Ἐφesos ἡ Μιτυλήνη καὶ ἡ Σάμος εἶναι οἱ κυριώτεροι λιμένες, ἐξ ὧν φορτόνονται τὰ ἔλαια τῆς Ἀνατολῆς· ἡ δὲ Σμύρνη εἶναι τὸ κέντρον τῶν ἐμπορικῶν αὐτῶν ἐργασιῶν.—Ἡ Ἰώπη (Γιάφα), τὸ Ἄκρι, ἡ Τρίπολις, καὶ ἡ Λατακία εἰς τὴν Συρίαν ἀποστέλλουσιν ἔλαια· κέντρον δὲ τούτων εἶναι ἡ Βηρυτὸς.

Ἡ Λάρισσα, ἡ Καβάλα, ἡ Αἴνος, καὶ ἡ νῆσος Θάσος εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Τουρκίαν, καὶ τὰ Χανιά καὶ ἡ Ρέθυμνος ἐπὶ τῆς Κρήτης ἐξάγουσιν ἐπίσης ἐλαιόλαδα.—Καθ' ὅλην τὴν Τουρκίαν τὰ ἔλαια πωλοῦνται μὲ τὸ βάρος, καὶ ἡ τιμὴ προσδιορίζεται πρὸς τόσα γρόσια τὸ καντάριον, ἢ ἡ ὀκά. Εἰς τὴν Κρήτην πωλοῦνται μὲ τὸ Μιστάτιον, τὸ ὅποιον εἶναι ἴσον μὲ 8 $1/2$ ὀκάδας. Ἡ συνήθης ἀπόδοσις εἰς τὴν

Μασσαλίαν εἶναι 48 ὀκάδες διὰ μίαν μινερόλλαν. Τὰ δὲ τῆς Συρίας καὶ Βόλου 48 $1/2$ ἢ 49 ὀκ. τὴν μινερόλλαν. — Εἰς τὴν Μιτυλήνην, Κυδωνίας, Ἀδραμύτιον τὸ ἔλαιον πωλεῖται καὶ μὲ *lağhar* μικράν ἢ μεγάλην 5 μεγάλοι εἶναι ἴσαι μὲ 1 καντάριον 44 ὀκάδων, καὶ 7 μικραὶ εἶναι ἐπίσης ἴσαι μὲ 1 καντάριον. — Ἡ ἐξαγωγή τῶν τριῶν αὐτῶν ἀγορῶν εἶναι περίπου 200—250 χιλιάδες κανταρίων. — Τῆς Κρήτης ἡ παραγωγή ὑπολογίζεται ἐνὸς ἑκατομμυρίου *μιστάτια*, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ ἥμισυ μέρος καταναλίσκεται ἐπιτοπίως πρὸς τροφήν, φωτισμὸν καὶ σαπωνοποιῖαν.

§. 165. *Ἑλαια σπόρων*. — Ἡ παραγωγή τῶν ἐλαιοσπόρων αὐξάνει καθ' ἑκάστην. Ἐξάγουν δὲ ἤδη ἀπὸ διάφορα εἶδη σπόρων ἔλαια. Τὰ εἰς τὸ ἐμπόριον γνωστὰ ἔλαια σπόρων εἶναι τὰ τῆς ἀγριοκράμβης (*colza*), τοῦ λινოსπόρου, τοῦ σησαμίου, τῶν ἀραχίδων, τοῦ βαμβακοσπόρου καὶ διαφόρων ἄλλων σπόρων, ἐκ τῶν ὁποίων διὰ τῆς θλίψεως ἐξάγεται ἔλαιον.

Τὸ ἔλαιον ἐκ τῶν σπόρων τῆς ἀγριοκράμβης (*colza*) κατασκευάζεται εἰς τὰς ἀρκτικὰς ἐπαρχίας τῆς Γαλλίας καὶ Γερμανίας, ὅπου κολλιεργεῖται τὸ φυτὸν τοῦτο. Εἶναι δὲ κιτρινωπὸν καὶ κακῆς ἀποφορᾶς, διὰ χημικῆς καθαρίσεως καθίσταται κατάλληλον διὰ φωτισμὸν.

Τὸ λινόλαδον χρησιμεύει εἰς τὴν σαπωνοποιῖαν, καὶ εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν βαφῶν. Ἡ ἀπόδοσις τοῦ ἐκθλιβομένου λινოსπόρου ὑπολογίζεται εἰς 34—34 $1/2$ λινόλαδον καὶ εἰς 63—64 λινοπλακούντια.

Τὸ σησαμόλαδον, κατασκευαζόμενον ἀπὸ τὸν σπόρον τοῦ σησαμίου, εἶναι εἰς χρῆσιν καὶ παρὰ τοῖς Τούρκοις καὶ παρὰ τοῖς Ἀραβίν ὡς τροφή.

Εἰς τὴν Γαλλίαν, κυρίως εἰς τὴν Μασσαλίαν, διὰ τελειοποιημένης μηχανῆς κατασκευάζεται μέγα ποσὸν σησαμολαδίων ἀπὸ τὰ σησάμια τῶν Ἰνδιῶν, τῆς Συρίας, Αἰγύπτου, Ἀνατολῆς, Θεσσαλίας καὶ λοιπῶν.

Τὰ σησαμόλαδα εἶναι κατὰ μέγα μέρος φαγώσιμα.

§. 166. *Μύρα*. — Ἐκ διαφόρων φυτικῶν οὐσιῶν ἐξάγονται τὰ πτητικὰ ταῦτα ἔλαια, τῶν ὁποίων ἡ εὐωδία ἀποτελεῖ τὸ προτέρημα τῶν. Τὰ κοινότερα τῶν μύρων εἶναι, τὰ τοῦ περγαμότου, τοῦ λειμονίου, τοῦ πορτογαλίου, τοῦ ῥόδου (τριανταφύλλου), τῆς λαβάντας

(ψευδονάρδου), τοῦ θύμου καὶ τῆς λιθανωτίδος (δενδρολιβάνου). Μεταξὺ αὐτῶν τὸ *ροδομύρον* ἢ *τριαρταφυλλόλαδον* ἔχει τὴν ἐμπορικωτέραν σημασίαν, ἐξάγεται δὲ διὰ τῆς ἀποστάξεως τῶν φύλλων ἐνὸς γένους ῥόδων, καὶ κατασκευάζεται κυρίως εἰς τὴν Τουρκίαν, μεταφερόμενον εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου εἰς μικρὰ ὑάλινα ἀγγεῖα· συχνάκις νοθεύεται ἀναμιγνύμενον μὲ ἄλλας οὐσίας· ἡ γνησιότης τοῦ ἀποδεικνύεται ἂν ἐκτιθέμενον εἰς θερμοκρασίαν 10 βαθμῶν κρυσταλλωθῇ, τὸ ὁποῖον δὲν συμβαίνει ἂν ἦναι νοθευμένον. Μεγάλη χρῆσις τοῦ ἐλαίου τούτου γίνεται πρὸς ἀρωμάτισιν διαφόρων κοσμητικῶν προπαρασκευῶν.

Ἡ μεγαλύτερα κατασκευὴ τοῦ ῥοδομύρου γίνεται περὶ τὰ μέσα τῆς ἀνοίξεως εἰς τὰς πέριξ τῆς Ἀδριανουπόλεως χώρας· ἡ ἐτήσιος ἐισοδεία συμποσοῦται εἰς 140—150 χιλιάδας *ξαγίωρ* (1, 1/2 δράμι). Τὸ 1/3 ἐξ αὐτῶν διὰ τῆς Αἴνου ἀποστέλλεται εἰς Σμύρνην, τὸ ἕτερον τρίτον διὰ τῆς Μολδαβίας εἰς τὰς Γερμανικὰς χώρας, καὶ τὸ ἄλλο φέρεται εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὅπου ἀγοράζεται δι' ὅλας τὰς Εὐρωπαϊκὰς Ἐπικρατείας καὶ διὰ τὴν Ἀσίαν· πωλεῖται μὲ τὸ *ξάρι*, τιμώμενον συνήθως 15—16 γρόσια, ἐλεύθερον παντὸς ἐξόδου.

§. 167. *Τελώνιον ἐλαίων.* Εἰς τὴν Γαλλίαν εἰσαγόμενα τὰ ἔλαια μὲ Γαλ. πλοῖα πληρόνουν φρ. 10 τὰ 100 χιλιογρ. μὲ ξένα δὲ πλοῖα πληρόνουν φρ. 15. Ἐξαγόμενα πληρόνουν $\frac{2}{10}\%$ τὰ 100 χιλιόγραμμα. Εἰς τὴν Ῥωσίαν ὁ δασμὸς τῆς εἰσαγωγῆς ἀναλογεῖ μὲ φρ. 45 τὰ 100 χιλ.

Εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἡ εἰσαγωγή εἶναι ἀτελής.

Β'. ΠΕΡΙ ΕΛΑΙΟΣΠΟΡΩΝ.

§. 168. *Εἶδη ἐλαιοσπόρων.*—Μεταξὺ τῶν ἐλαιοσπόρων, τὴν ἐμπορικωτέραν σημασίαν ἔχει ὁ λινόσπορος. Καλλιεργεῖται μετ' ἐπιτυχίας εἰς τε τὰ ψυχρὰ καὶ θερμὰ κλίματα. Ἡ Ῥωσσία καὶ ἀπὸ τὰς ἀρκτικὰς καὶ ἀπὸ τὰς μεσημβρινὰς τῆς ἐπαρχίας ἐξάγει μεγάλην ποσότητα λινοσπόρου. Αἱ παρχιδουνάβιοι χώραι καὶ ἡ μεσημβρινὴ Θράκη, ἡ Μακεδονία, ἡ Αἴγυπτος, καὶ ἡ Ἀσία εἰς τὰς Ἰνδίας καλλιεργοῦσιν ὡσαύτως μετ' ἐπιτυχίας τὸ προϊόν τοῦτο.

Εἶναι δύσκολον νὰ προσδιορίσωμεν ἀκριβῶς τὰ διακριτικὰ τοῦ καλοῦ λινοσπόρου· ἡ πείρα εἶναι ὁ καλῆτερος πρὸς τοῦτο ὁδηγός· ὁ κα-

λὸς λινόσπορος πρέπει ἐν γένει νὰ ᾔηται κοντὸς, χονδρὸς, μᾶλλον γρογγύλος, βαρὺς, χρώματος στυλπνοῦ, θλιβόμενος εἰς τὴν χεῖρα πρέπει νὰ φεύγῃ, τιθέμενος εἰς τὸ ὕδωρ νὰ βυθίζεται, καὶ εἰς τὸ πῦρ ἀμέσως νὰ καταφλέγεται.

Εἰς τὴν Ῥωσσίαν πωλεῖται ὁ λινόσπορος μὲ τὴν ψάθαν (10 πούντων βάρους).

Εἰς τὸν λινόσπορον περιέχονται καὶ ξένοι ὕλαι. Ἡ κατὰ τὴν Εὐρώπῃν μεγάλη κατανάλωσις τοῦ λινოსπόρου ἐπέφερε μεγάλην ἀνάπτυξιν τῆς καλλιεργείας του καθ' ὅλην σχεδὸν τὴν Τουρκίαν. Ἡ συλλογὴ τοῦ προϊόντος τούτου γίνεται κατὰ τὸν Αὐγούστον, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον προαγοράζεται ὁ λινόσπορος παραδοτέος τὸν Σεπτέμβριον εἰς τοὺς πλησιεστέρους λιμένας. Ἡ τιμὴ του προσδιορίζεται κατὰ κοιλὸν, περιέχον ὀκάδας 20. Ἐξ ὅλων τῶν λινოსπόρων οἱ τῆς Τουρκικῆς Ἡπείρου θεωροῦνται οἱ καλῆτεροι, διὰ τὸ ποσὸν τοῦ περιεχομένου ἐν αὐτοῖς ἐλαίου.

Ἡ καλλιέργεια τῶν ἐλαιოსπόρων αὐξάνει καθ' ἐκάστην καθ' ὅσον τὸ ἐμπορικὸν ἀποτέλεσμα διὰ τὸν γεωργὸν ἀποβαίνει ἐπικερδέστερον. Εἰς τὴν Γαλλίαν καλλιεργοῦνται διάφοροι ἐλαιόσποροι, ἐκ τῶν ὁποίων τὴν κυριωτέραν θέσιν κατέχει ἡ ἀγριοκράμβη (*colza*), ἡ ἡμέρος βεπανόσπορος ἢ ραβίζονι.—Εἰς τὰς Παραδουναβίους Ἡγεμονίας, κυρίως εἰς τὴν Βλαχίαν, καλλιεργεῖται ὡσαύτως μετ' ἐπιτυχίας ὁ σπόρος οὗτος. Ὁ δὲ ἐκ τῆς Ῥωσσίας ἐξαγόμενος εἶναι ἄγριος καὶ γνωστὸς ὑπὸ τὸ ὄνομα *ραβίζονι*, τοῦ ὁποῦ οἱ τιμὴ εἶναι σχεδὸν κατὰ τὸ 1/2 μικροτέρα τοῦ ἀνωτέρω.

Τὸ σησάμιον κατάγεται ἐκ τῆς Ἀνατολῆς, καλλιεργεῖται δὲ εἰς τὴν Αἴγυπτον, Συρίαν, μικρὰν Ἀσίαν, Μακεδονίαν, Θεσσαλίαν, Ἑλλάδα, Σικελίαν, Περσίαν καὶ Ἰνδίας.

Τὰ σησάμια τῆς Μεσογείου εἶναι προτιμότερα ἀπὸ τὰ τῶν Ἰνδιῶν καὶ ὡς πρὸς τὴν ἀπόδοσιν τοῦ ἐλαίου καὶ ὡς πρὸς τὴν ποιότητα αὐτοῦ.

Τῶν σησαμίων τῆς Τουρκίας ἡ ἐτήσιος παραγωγὴ ὑπολογίζεται εἰς 1,200,000 κοιλὰ (τὸ κοιλὸν ζυγίζει 16—17 ὀκάδας). Τὸ ἥμισυ τῆς παραγωγῆς καταναλίσκεται ἐπιτοπίως.

Εἰς τὰ Εὐρωπαϊκὰ ἐλαιοτριβεῖα τὰ Τουρκικὰ σησάμια ἀποδίδουν 50 τοῖς 0/0 ἔλαιον, ἐκ τῶν ὁποίων 30 τοῖς 0/0 ἔλαιον πρωτίστης

ποιότητος, 10 $\frac{0}{100}$ δευτέρας ποιότητος καὶ 10 $\frac{0}{100}$ ποιότητος κατωτέρας.

Εἰς τὴν Τουρκίαν τὰ σησάμια ἄλλοῦ μὲν πωλοῦνται μὲ τὴν ὀκάν' ἄλλοῦ δὲ μὲ τὸ κοιλόν· εἰς τὴν Αἴγυπτον πωλοῦνται μὲ τὸ ἀρδέπι, μέτρον περιέχον βάρος 83—84 ὀκάδων σησαμίων. Ἐν ἀρδέπι δὲ λινοσπόρων ζυγίζει 97—98 ὀκάδας.

Αἱ ἀραχίδες, καρπὸς περιεχόμενος εἰς περικάλυμμα τραχὺ, κατὰ τὸ σχῆμα ὁμοιάζον μικρὸν κουκούλιον μετάξης, πλὴν χρώματος φαιοῦ, αὐξάνουν αὐτοφουῶς εἰς τὰ δυτικὰ παράλια τῆς Ἀφρικῆς μέχρι τοῦ Ἰσημερινοῦ· ἀποκατέστη δὲ τακτικὸν ἀντικείμενον καλλιεργείας διὰ τοὺς Μαύρους, διότι τὸ κέρδος τῆς παραγωγῆς ἀνέπτυσεν ἐπὶ πολὺ τὴν καλλιέργειαν καὶ συνέτεινεν οὐσιωδῶς εἰς τὴν ἐλάττωσιν τῆς σωματεμπορίας εἰς τὰ Ἀφρικανικὰ παράλια. Ἡ καλλιέργεια τοῦ φυτοῦ τούτου εἰσῆχθη εἰς τὴν μεσημβρινὴν Ἰσπανίαν, ὅπου καλλιεργεῖται ὑπὸ τὸ ὄνομα *Cacahouet*· ἐγένοντο δὲ καὶ διάφοροι ἀπόπειραι καλλιεργείας εἰς τὴν Ἀλγερίαν, Γαλλίαν, Ἰταλίαν, Τύνιδα, Μεξικὸν καὶ Ἀντίλλας· ἀλλὰ μέχρι τοῦδε μόνον ἡ παραγωγή τῆς Σενεγαλίας ἔχει ἐμπορικὴν σημασίαν. Ἡ καλλιέργεια εἰς τὴν Σενεγαλίαν καὶ Γαμβίαν ἤρχισε μετὰ τὸ 1840, ἡ δὲ παραγωγή των ὑπολογίζεται σήμερον εἰς 12 ἑκατομμύρια χιλιογράμμων. Αἱ ἀραχίδες ἀποδίδουν 30 τοῖς $\frac{0}{100}$ ἔλαιον, ἐκ τῶν ὁποίων 18 τοῖς $\frac{0}{100}$ πρωτίστης ποιότητος.

Αἱ ἀραχίδες πωλοῦνται εἰς τὴν Ἀφρικὴν μὲ τὸ *Boisseau*, ὅπερ ἐστὶ μέτρον χωρητικότητος 12 $\frac{1}{2}$ περίπου χιλιογράμμων, ἀλλ' ὑπολογίζουν συνήθως 11 $\frac{1}{2}$ —12 τὴν ἀπόδοσιν εἰς χιλιογράμματα.

Εἰς τὴν Μασσαλίαν οἱ ἐλαιόσποροι πωλοῦνται τὰ 100 χιλιογράμματα. Αἱ περιεχόμεναι ξέναι ὕλαι κανονίζονται ὑπὸ ἐπὶ τούτῳ δοκιμαστών. Ὁ πωλητὴς ἐλαιοσπόρων εἶναι ἐλεύθερός νὰ παραδώσῃ ξένας ὕλας 2 $\frac{0}{100}$ ἐπὶ ἀραχίδων, 3 $\frac{0}{100}$ ἐπὶ σησαμίων, καὶ 4 $\frac{0}{100}$ ἐπὶ λινοσπόρων. Τὰ περὶ πλεόν τῶν ξένων ὕλῶν ἐκπίπτονται τῆς τιμῆς.

§. 169. *Tελώρειον ἐλαιοσπόρων*.—Εἰς τὴν Γαλλίαν ὅλοι οἱ ἐλαιόσποροι εἰσαγόμενοι μὲ Γαλλικὰ πλοῖα εἶναι ἀτελεῖς· ἀλλὰ μὲ ξένα πλοῖα πληρόνουν φρ. 2, 50 τὰ 100 χιλ. Εἰς τὴν Ῥωσσίαν ἡ ἐξαγωγή τοῦ λινοσπόρου υποβάλλεται εἰς 27 $\frac{1}{2}$ καπίκια τὴν ψάθαν, τὰ δὲ ραβιζόνια ἐξάγονται ἀτελεῶς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Περὶ Ποτῶν.

§. 170. Ποτά — Ὑπὸ τὸ γενικὸν τοῦτο ὄνομα συμπεριλαμβάνονται εἰς τὸ ἐμπόριον ὁ οἶνος, ὁ ζύθος, τὸ ρακίον, τὸ οἶνόπνευμα, καὶ ὅλα τὰ λοιπὰ σίκερα (liqueurs)· τὰ ποτὰ εἶναι ἐκ τῶν σημαντικῶν ἀντικειμένων τοῦ ἐμπορίου εἰς τὰς περισσοτέρας χώρας, διὰ τὴν μεγάλην χρῆσιν, ἣτις γίνεται παρ' ὅλων ἐν γένει τῶν λαῶν.

Αἱ περισσύτεραι Εὐρωπαϊκαὶ Κυβερνήσεις ἠθέλησαν νὰ ὠφεληθῶσιν ἐκ τῆς ἰσχυρᾶς ταύτης ἔξεως τῶν λαῶν, καὶ ἐπέβαλον μεγάλους δασμοὺς εἰς τὴν κατανάλωσιν τῶν ποτῶν, ἐξ ὧν μέγας χρηματικὸς πόρος προσγίνεται εἰς τὰ δημόσια ταμεῖα.

Α'. ΠΕΡΙ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΝ.

§. 171. Οἶνοπνεύματα — Μεταξὺ τῶν διαφόρων ποτῶν οἱ οἶνοι κατέχουσι βεβαίως τὴν πρώτην θέσιν, καὶ τὴν δευτέραν τὰ πνεύματα ἢ οἶνοπνεύματα. Τὰ πνευματώδη καὶ ἀλκολικά ταῦτα ποτὰ ἐξάγονται ἐκ τῶν οἶνων κυρίως διὰ τῆς ἀποσταξέως· κατὰ τὸν ΙΒ^{ον} αἰῶνα κατεσκευάσθησαν κατὰ πρῶτον οἶνοπνεύματα, ἔλαβον δὲ ἐμπορικὴν σημασίαν μόνον περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΗ^{ου} αἰῶνος. Ἡ περισσοτέρα ἢ ὀλιγωτέρα δύναμις των καὶ τὸ προτέρημα τῆς γεύσεώς των προέρχεται ἐκ τῆς ποιότητος τῶν οἶνων, ἐξ ὧν κατασκευάζονται· ὅσον δὲ περισσοτέρας φορὰς διέλθωσιν ἀπὸ τὸν σταλακτῆρα (λαμπίκον), τόσον δυνατώτερα ἀποκαθίστανται· ἐκ τῶν παλαιῶν καὶ ἐκ τῶν λευκῶν οἶνων ἐξάγεται καλῆτερον οἶνόπνευμα παρὰ ἐκ τῶν νέων καὶ ἐκ τῶν κοκκίνων ἢ μελανῶν· ἡ δύναμις τοῦ οἶνοπνεύματος προσδιορίζεται ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν βαθμῶν τῶν σημειουμένων εἰς τὸ ὑγρόμετρον ἢ ἀλκολόμετρον (1). Τὸ καλὸν οἶνόπνευμα πρέπει νὰ ᾖ

(1) Τὸ εἰς τὰς περισσοτέρας χώρας ἐν χρήσει ἀλκολόμετρον εἶναι τὸ παρὰ τοῦ Γαίλουσάκ κατὰ τὸ 1824 κατασκευασθὲν, διαιρούμενον εἰς ἑκατὸν βαθμοὺς· τὸ ἀλκολόμετρον τοῦτο βυθιζόμενον εἰς τὸ οἶνόπνευμα προσδιορίζει τὴν δύναμιν αὐτοῦ διὰ τοῦ βαθμοῦ μέχρι τοῦ ὁποίου βυθισθῇ· ὁ βαθμὸς 0 ἀντιστοιχεῖ μὲ τὸ καθαρὸν ὕδωρ, ὁ δὲ 100 μὲ τὸ ἀπόλυτον πνεῦμα. Ἡ θερμοκρασία τοῦ δοκιμαζομένου οἶνοπνεύματος πρέπει νὰ ᾖ 15 βαθμῶν.

καθαρόν, λευκόν, καὶ λάμπον (τὸ παλαιὸν λαμβάνει μικράν τινα ὠ-
χρότητα), καὶ δὲν πρέπει νὰ ἔχη γεῦσιν δυσάρεστον.

Β'. ΡΟΥΜΙ (ζαχαρόπνευμα).

§. 172. *Ροῦμι*. Ποτὸν πνευματώδες, εἶδους οἶνοπνεύματος, ἐξα-
γόμενον διὰ τῆς ἀποστάξεως ἀπὸ τὴν ὑποστάθμην τῆς ζαχάρως
(melasse)· τὸ καλῆτερον ροῦμι εἶναι τὸ τῆς ἱαμαίκας, τὸ ὁποῖον
κατὰ μέγα μέρος ἐξοδεύεται εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Τὸ γνήσιον ροῦμι τῆς
ἱαμαίκας ἐξάγεται ἀπὸ τὸν ζωμόν τῶν ἰοχρόων ζαχαροκαλάμων, ἐ-
χόντων ἰδιαιτέρον ἄρωμα. Τὸ ὑπὸ τὴν ὀνομασίαν *Τάφια* γνωστὸν
εἶναι ροῦμι κατωτέρας ποιότητος.

Γ'. ΠΕΡΙ ΟΙΝΩΝ.

§. 173. *Οἶνοι*.—Ἰπὸ τὴν γενικωτέραν σημασίαν ἡ λέξις οἶνος
συμπεριλαμβάνει πᾶν ὑγρὸν ὑποβληθὲν εἰς ζύμωσιν, ἐξαχθὲν ἀπὸ ὀ-
πώρας, καὶ χρησιμεῦον ὡς ποτόν· κυρίως δὲ οἶνον ὀνομάζομεν τὸν ἐκ
τοῦ καρποῦ τῆς ἀμπέλου ἐξαγόμενον ζωμόν.

Καθ' ὅσον γνωρίζομεν ἐκ τῶν χημικῶν ἀναλύσεων τὰ συστατικὰ
στοιχεῖα τοῦ οἴνου εἶναι, ὕδωρ, ἀλκοῦλ (alcohol, ζάχαρις, γλοιώδης
οὐσία, τρυγικὸν ὀξύ, καὶ χρωματιστικὴ ὕλη. Ἐκ τῶν διαφορῶν ἀνα-
λογικῶν τῶν στοιχείων τούτων ἀποκαθίσταται ἄπειρος ἡ ποικιλία τῶν
οἴνων· οἱ ἀφρίζοντες οἶνοι περιέχουσιν ἀνθρακικὸν ὀξύ εἰς διακελυ-
μένην κατάστασιν, τὸ ὁποῖον ἐξέρχεται ἅμα ἀνοιχθῇ ἡ φιάλη.

Τὸ ποσὸν τοῦ περιεχομένου πνεύματος (ἀλκοῦλ) ἀποτελεῖ τὴν δύ-
ναμιν τοῦ οἴνου. Ἡ χημεία ἐπροσδιόρισε τὸ ποσὸν τοῦ εἰς ἕκαστον
οἶνον περιεχομένου ἐκ φύσεως πνεύματος, ἐπομένως ὁ δόλος τοῦ οἶνο-
ποιοῦ ἀνακαλύπτεται, ἂν θελήσῃ νὰ προσθέσῃ πνεῦμα εἰς τὸν οἶνόν
του· οὕτως ὁ τοῦ Βορδῶ περιέχει εἰς 100 μέρη, 13 μέρη πνεύματος,
ὁ Καμπάνιος 11, ὁ Μαδέριος 20, ὁ τῆς Μάλαγας 17, ὁ τοῦ Πόρτου
24, καὶ ὁ τῆς Τοκάης 10.

Ὁ ἀκριβὴς προσδιορισμὸς τῆς ποιότητος τῶν οἴνων εἶναι πολλὰ
δύσκολος, καὶ ὁ ἐμπειρότερος συχνότατα ἀπατάται· ὁ διάφορος χρω-
ματισμὸς τοῦ οἴνου, καὶ αἱ ποικίλαι ἐντυπώσεις τῆς γεύσεώς του εἶναι
τὰ μέσα, δι' ὧν διακρίνεται ἡ ποιότης αὐτοῦ.

Ὅλα τὰ εὐκρατα κλίματα εἶναι κατάλληλα διὰ τὴν ἄμπελον, ὡς

πρὸς τὴν κατασκευὴν δὲ τῶν οἴνων ὑπερέχει ἡ Γαλλία, ὅπου ἡ τέχνη τῆς οἰνοποιίας ἔφθασεν εἰς ἄκραν τελειότητα.

Ἡ χρῆσις τοῦ οἴνου δὲν εἶναι μόνον εὐχάριστος εἰς τὴν γεῦσιν, ἀλλὰ καὶ ὠφέλιμος εἰς τὴν υγείαν· εἰς τὰς χώρας μάλιστα, ὅπου διὰ τῆς συγκεντρώσεως τοῦ πολιτισμοῦ αἱ ἕξεις τῶν ἀνθρώπων εἶναι καθηστικάι, καὶ ἡ ἐργασία δὲν εὐρίσκεται εἰς ἀρμονίαν μὲ τὴν φυσικὴν κατάστασιν τῆς χωνευτικῆς δυνάμεως, ὁ οἶνος χρησιμεύει ὡς τονικὸν ἐνδυναμὸν τὰ ἀνθρώπινα ὄργανα· ἀλλ' ἡ κατάχρησις ἐπιφέρει ἐναντία ἀποτελέσματα, καὶ τὸ πάθος τῆς οἰνοποσίας ἀποζώνει ἐντελῶς τὸν λογικὸν ἄνθρωπον.

Κατατάττονται οἱ οἶνοι εἰς δύο γενικὰς κατηγορίας, εἰς οἶνους ἀνίχμους (secs) καὶ εἰς ζαχαρώδεις· ἐκ τοῦ διαφόρου δὲ χρωματισμοῦ αὐτῶν διακρίνονται εἰς λευκοὺς, ξανθοὺς, κοκκίνοὺς κλ.

Οἱ ζαχαρώδεις ἢ γλυκεῖς οἶνοι διακρίνονται ἐκ τῆς γλυκύτητος τῆς γεύσεώς των, τὴν ὁποίαν προξενεῖ τὸ εἰς αὐτοὺς περιεχόμενον ποσὸν τῆς ζαχαρώδους ὕλης· οἱ οἶνοι οὗτοι εἶναι οἱ καταλληλότεροι πρὸς διατήρησιν· οἱ περιφημότεροι δὲ τούτων εἶναι ὁ τῆς Μάλαγας, ὁ τῆς Μαδέρας, τῆς Ἀλικάντης καὶ ὁ Ξερὲς εἰς τὴν Ἰσπανίαν, ὁ τῆς Τοκάης εἰς τὴν Οὐγγαρίαν, καὶ ὁ τοῦ Πιεμοντίου Μοντερέρα καὶ Μοντεφιάσκονε εἰς τὴν Ἰταλίαν, ὁ τοῦ Φροντινιὰν καὶ Λοῦνελ εἰς τὴν Γαλλίαν, ὁ τῆς Κύπρου καὶ ὁ τῆς Μονεμβασίας.

§. 174. Ἡ Ἰσπανία μετὰ τὴν Γαλλίαν παράγει τοὺς καλητέρους οἶνους, μόνον ὅτι ἡ τέχνη τῆς οἰνοποιίας δὲν ἔκαμεν ἀκόμη πολλὰς προόδους· οἱ περιφημότεροι εἶναι ὁ τῆς Ἀλικάντης καὶ ὁ τῆς Μάλαγας, ἀμφότεροι καὶ σπάνιοι καὶ πολύτιμοι. Ἡ τέχνη κατώρθωσε νὰ τοὺς μιμηθῇ, καὶ πολλὰ σπανίως δύναται τις νὰ εὕρῃ γνησίους τοὺς οἶνους αὐτούς· τὸ καταναλισκόμενον ποσὸν εἰς τὴν Εὐρώπῃ ὡς Μάλαγα καὶ Ἀλικάντης εἶναι ἑκατοντάκις περισσότερον ἀφ' ὅσον ἡ Ἰσπανία δύναται κατ' ἔτος νὰ παράξῃ. Ἡ Ἀνδαλουσία παράγει τὸν γνωστὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα Ξερὲς οἶνον.

§. 175. Ἡ Πορτογαλία, παράγει τὸν Πόρτο, ὁ ὁποῖος εἶναι τὸ σημαντικώτερον προϊόν τοῦ τόπου, καὶ τὸ μεγαλύτερον εἰσόδημα τῆς Κυβερνήσεως ὡς ἐκ τοῦ ἐπιβαλλομένου ἐπ' αὐτοῦ δασμοῦ τῆς ἐξαγωγῆς.

§. 176. Ἡ Ἰταλία καὶ ἡ Σικελία, αἱ τόσον περίφημοι εἰς τὴν

ἀρχαιότητα διὰ τοὺς καλοὺς των οἶνους, ἔχασαν σήμερον τὴν δόξαν των ταύτην. Οἱ περισσότεροι εἰς τὴν Ἰταλίαν κατασκευαζόμενοι οἶνοι εἶναι κοινοί, καὶ ὡς ἐκ τῆς λεπτότητός των δὲν δύνανται νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς μεγάλα ταξείδια. Ἡ τέχνη τῆς οἴνοποιίας εἶναι σχεδὸν παντοῦ ἄγνωστος. Ὁ περιφημότερος Ἰταλικὸς οἶνος εἶναι ὁ τῆς *Μαρσάλας*, εἰς τὰ δυτικὰ μέρη τῆς Σικελίας, ὅπου τὰ κλήματα μετεκομίσθησαν ἀπὸ τὴν Μάλαγαν, καὶ δι' αὐτὸ ὁ οἶνος τῆς *Μαρσάλας* ὁμοιάζει πολὺ τὸν τῆς Μάλαγας, καὶ ὑπὸ τὸ ὄνομα τούτου συχνὰ πωλεῖται εἰς τὴν Εὐρώπην.

§. 177. *Εἰς τὴν Αὐστρίαν* ἡ Οὐγγαρία εἶναι ἡ πατρίς τοῦ περιφήμου *Τοκατου*, ὅστις, γνήσιος ὢν, εἶναι ὁ ὠραιότερος γλυκὺς οἶνος ὅλου τοῦ κόσμου. Ἡ *Δαλματία*, ἡ *Καρνιόλη* καὶ ἄλλοι τόποι τῆς *Αὐστρίας* παράγουσιν οἶνους κοινούς μὲν, ἀλλ' ἀρίστης ποιότητος.

§. 178. *Εἰς τὰς Γερμανικὰς χώρας* ἡ *Βυρτεμβέργη* περὶ τὰς μεγαλοπρεπεῖς ὄχθας τοῦ *Ῥήνου* καλλιεργεῖ τοὺς ὠραιοτάτους ἀμπελῶνας, ἐκ τῶν ὁποίων παράγει τοὺς γνωστοὺς ὑπὸ τὸ ὄνομα *οἶνους τοῦ Ῥήνου*. Οἱ οἶνοι οὗτοι μόνον διὰ τῆς πολυκαιρίας τελειοποιούνται καὶ καθίστανται πόσιμοι· ἡ καλλιέργεια τῆς ἀμπέλου καὶ ἡ τέχνη τῆς οἴνοποιίας ἔλαβον αὐτόθι τὴν μεγαλητέραν ἀνάπτυξιν. Ὁ περιφημότερος μεταξὺ τῶν *Ῥηνικῶν* οἶνων εἶναι ὁ τοῦ ἀμπελῶνος τοῦ *Ἰωνισπέργ*, ἀνήκοντος εἰς τὸν πρίγγιπα *Μετερνίχον*.

§. 179. *Οἱ τῆς Γαλλίας* περιφημότεροι οἶνοι εἶναι οἱ τῆς *Βουργωνίας*, οἱ τοῦ *Βορδῶ*, καὶ οἱ τῆς *Καμπανίας*, τῶν ὁποίων μέγα μέρος ἀποστέλλεται εἰς τὴν Ἀγγλίαν, Ῥωσσίαν, Πρωσσίαν καὶ Ὀλλάνδαν. Οἱ ἀφρίζοντες τῆς *Καμπανίας* οἶνοι, γνωστοὶ εἰς ὅλον τὸν κόσμον, εἶναι παντοῦ καταζήτητοι· ἡ μεγάλη ἐξόδευσις των ἠνάγκασε τοὺς Γάλλους οἴνοποιούς εἰς τὴν παραποίησιν αὐτῶν. Εἰς τοὺς *Παρισίους* ὑπάρχει οἴνοποιεῖον *καμπανίων* οἶνων.

§. 180. *Εἰς τὴν Ἀφρικὴν*, μόνον εἰς τὸ ἀκρωτήριο τῆς *Καλῆς Ἐλπίδος* καὶ εἰς τινὰς τῶν *Καναρίων* νήσων καλλιεργεῖται ἡ ἀμπελος. Ἡ νῆσος *Μαδέρα* κατέχει τὴν πρώτην θέσιν μεταξὺ τῶν οἰνολογικῶν ἐπισημοτήτων τοῦ κόσμου, παράγει δὲ πολλῶν εἰδῶν οἶνους, ἀλλ' ὁ περιφημότερος εἶναι ὁ γλυκὺς, γνωστὸς ὑπὸ τὸ ὄνομα *Μαδέρα*. Ἀπειρος ποσότης οἴνου πωλεῖται ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο, ἀλλ' ὁ γνήσιος εἶναι πολλὰ σπάνιος.

§. 181. *Εἰς τὴν Ἀσίαν* ὁ οἶνος τῆς *Περσίας* ὑπὸ τὸ ὄνομα *Σι-
ράζ* εἶναι ὁ περιφημότερος, ἀλλ' ἄγνωστος εἰς τὸ ἐμπόριον. Εἰς τὴν
Εὐρωπαϊκὴν Τουρκίαν καὶ τὰ παράλια τῆς μικρᾶς Ἀσίας καλλιερ-
γοῦσι παντοῦ τὴν ἄμπελον. Τὸ Κοράνιον ἀπαγορεύει τὴν χρῆσιν τοῦ
οἶνου, ἀλλ' ἡ τροφή τοῦ καρποῦ τῆς ἀμπέλου εἶναι μία τῶν εὐχαρί-
στων ἀπολαύσεων τῶν Ὀθωμανῶν. Ἡ κατασκευὴ τοῦ οἶνου γίνεται
μετ' ἐπιτυχίας ὡς πρὸς τὴν ποιότητα καθ' ὅλα τὰ παρὰ τῶν χρι-
στιανῶν κατοικοῦμενα μέρη. Ἡ νῆσος Κύπρος, ἡ Τένεδος καὶ τὰ πα-
ράλια τῆς μικρᾶς Ἀσίας παράγουσι τοὺς γνωστοὺς διὰ τὴν ὠραιότητά
των οἶνους.

§. 182. *Εἰς τὴν Ἑλλάδα* ἐμπορεύσιμος οἶνος δύναται νὰ θεω-
ρηθῇ μόνον ὁ τῆς *Σαντορίνης* (Θήρας), τοῦ ὁποίου ἡ ποιότης ἐπι-
τρέπει τὴν εἰς μεμακρυσμένα μέρη ἀποστολὴν του. Τῷ 1859 ἡ Ἑλ-
λὰς ἐξήγαγεν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν 54920 βαρέλια οἶνου, ἕκαστον χω-
ρητικότητος 48 ὀκάδων=61,44 χιλιογρ., ἡ ὑπολογισθεῖσα ἀξία του
ἦτο 1,035330 δραχμῶν, ἐκ τῶν εἰρημένων δὲ βαρελίων 36398
ἐστάλησαν εἰς τὴν Τουρκίαν, 13,433 εἰς τὴν Ῥωσσίαν. Κατὰ τὸ αὐτὸ
δὲ ἔτος ἐξήγαγεν 163,660 ὀκάδ. οἶνοπνεύματα ἐξ ὧν ὀκάδ. 115971
ἐστάλησαν εἰς τὴν Τουρκίαν. Ἀλλ' ἡ ἔλλειψις ὑπογείων καὶ ἡ ἀτέ-
λεια τῆς μεθόδου τῆς οἶνοποιίας ματαιοῦν τὸν πλοῦτον τῶν Ἑλλη-
νικῶν ἀμπέλων καὶ τὰς μεγάλας ὠφελείας, τὰς ὁποίας ἐκ τοῦ ἐμπο-
ρίου τῶν οἶνων τῆς ἡδύνατο ν' ἀπολαύσῃ ἡ Ἑλλάς, ἂν καλῶς κατε-
σκευάζοντο καὶ καλῶς διετηροῦντο.

§. 183. Ἡ Ἀμερικὴ εἰς τὴν ἄπειρον ἔκτασίν της πολλὰ ὀλίγον
ποσὸν οἶνου παράγει· οἱ κάτοικοι τῶν Ὀμοσπόνδων ἐπαρχιῶν παρη-
τήθησαν ἐντελῶς ἀπὸ τὴν καλλιέργειαν τῆς ἀμπέλου, ἥτις μ' ὅλας
τὰς προσπάθειάς των δὲν ἠμπόρεσε νὰ εὐδοκιμήσῃ. Ἡ μεγίστη κατα-
νάλωσις τῶν ξένων οἶνων ἐμετριάσθη πρό τινων χρόνων πρὸς ζημίαν
τῆς Γαλλικῆς καὶ Πορτογαλλικῆς οἶνοποιίας διὰ τῶν συσταθεισῶν
ἐταιριῶν τῆς ἐγκρατοποσίας, τῶν ὁποίων σκοπὸς εἶναι ν' ἀποτρέπωσι
τοὺς πολίτας ἀπὸ τῆς οἶνοποσίας τὰς ἑξῆς. Ἡ κατὰ τοὺς τελευ-
ταίους χρόνους ἐνσκήψασα ἀσθένεια εἰς τὰς ἀμπέλους προξενεῖ μεγά-
λας ἀνησυχίας εἰς τοὺς οἶνοποιούς· ἡ δὲ τιμὴ τῶν οἶνων ὑψώθη οὐ-
σιωδῶς, καὶ ἡ ἐπιμονὴ τῆς ἀσθενείας ἀποκαρδιώνει τοὺς καλλιερگوῦν-
τας τὴν ἄμπελον. Μέχρι τοῦδε ἡ ἐπιστήμη δὲν εὔρε κανὲν φάρμακον

κατὰ τῆς ἀσθενείας ταύτης· μόνον διὰ τῆς θειώσεως προλαμβάνεται ἐν μέρει τὸ κακόν· ἀλλ' ἡ ἀσθένεια τοῦ φυτοῦ ἐξακολουθεῖ . . .

§. 184. *Τελώριον οἴνων*. — Εἰς τὴν Γαλλίαν οἱ οἶνοι ἐν γένει ὑποβάλλονται εἰς 25/100 τοῦ φράγκου τὸ ἑκατόλλιτρον. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἡ τελωνιακὴ Συνθήκη μετὰ τῆς Γαλλίας ἐκανόνισε τοὺς δασμοὺς τῆς εἰσαγωγῆς τῶν οἴνων, ἡ δὲ ἐλάττωσις τῶν δασμῶν θέλει ἀποδοῇ πλεονέκτημα οὐσιῶδες διὰ τοὺς Γαλλικοὺς οἶνους.

oooooooooooo

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Περὶ ξηρῶν Ὀπωρῶν.

§. 185. *Ξηραὶ ὀπῶραι*. — Ὑπὸ τὸ γενικὸν τοῦτο ὄνομα γνωρίζονται εἰς τὸ ἐμπόριον ὅλαι αἱ ὀπῶραι, αἵτινες ὡς ἐκ τῆς φύσεώς των δύνανται νὰ ξηρανθῶσι καὶ νὰ διατηρηθῶσιν ἐπὶ πολὺν χρόνον· τοιαῦται εἶναι αἱ σταφίδες, τὰ σῦκα, τὰ ἀμύγδαλα, τὰ κάρυα, τὰ λεπτοκάρυα, οἱ φοίνικες κτλ. Ἡ Τουρκία, ἡ Ἑλλάς, ἡ Ἰταλία καὶ ἡ Ἰσπανία παράγουσι τὰς καλῆτέρας ποιότητος τῶν καρπῶν τούτων· οἱ Ἀμερικανοὶ δὲ καὶ οἱ λαοὶ τῆς Ἀρκτοῦ θεωροῦνται ὡς οἱ μεγάλῃ-τεροι κατανλωταὶ αὐτῶν.

Α'. ΠΕΡΙ ΣΤΑΦΙΔΩΝ.

§. 186. *Σταφίς*. — Ἡ χρῆσις τῆς σταφίδος εἶναι ἀρχαιοτέρα τῆς τῶν ἄλλων ξηρῶν ὀπωρῶν· κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους ἐχρησίμευεν ἡ σταφίς ὡς συνήθης τροφή, ἡ δὲ μετακόμισις αὐτῆς εἰς τοὺς τόπους, ὅπου ἡ ἄμπελος ἦτο ἄγνωστος, ἀπετέλει ἓνα τῶν σημαντικωτέρων κλάδων τοῦ ἐμπορίου ἐκείνων τῶν χρόνων. Ἡ Αἴγυπτος, ἡ Συρία, ἡ Μικρὰ Ἀσία, ἡ Ἑλλάς, ἡ Ἰταλία καὶ ἡ Ἰσπανία ἐκαλλιέργουν καὶ καλλιεργοῦν μεγάλην ποσότητα τοῦ προϊόντος αὐτοῦ.

Τὰ γνωστότερα εἰς τὸ ἐμπόριον εἶδη εἶναι, ἡ Κορινθιακὴ σταφίς, ἡ τῆς Τουρκίας, ἡ τῆς Μάλτα, καὶ ἡ τῶν Λιπάρων νήσων, κειμένων πρὸς ἄρκτον τῆς Σικελίας.

Ἡ Κορινθιακὴ σταφίς ἐκαλλιεργεῖτο εἰς τὰ πέριξ τῆς Κορίνθου, ἐξ ἧς καὶ ὠνομάσθη· ἀπὸ τὴν Κόρινθον ἡ καλλιεργεῖα τῆς ἐξετάθη εἰς ὅλας τὰς περὶ τὸν Κορινθιακὸν κόλπον γαίας καὶ εἰς τὰς Ἰονικὰς

νήσους, Κεφαλληνίαν, Ζάκυνθον καὶ Ἰθάκην, ἥδη δὲ καὶ εἰς πολλὰ ἄλλα τῆς Ἑλλάδος μέρη. Ἡ καλλιέργεια τοῦ φυτοῦ τῆς Κορινθιακῆς σταφίδος ἀπαιτεῖ πολλὴν προσοχὴν καὶ ἐπιμέλειαν, δὲν ἐπιτυγχάνει δὲ εἰς ὅλας ἀνεξαίρετως τὰς γαίας· ἡ σταφιδάμπελος καρποφορεῖ μετὰ τὸν τέταρτον ἢ πέμπτον χρόνον ἀπὸ τῆς φυτεύσεώς της· αἱ ἀτμοσφαιρικαὶ μεταβολαὶ, αἱ βροχαὶ καὶ αἱ ξηρασίαι ἐπηρεάζουν καὶ καταστρέφουν πολλάκις τὴν συλλογὴν τοῦ καρποῦ τούτου· ἀφοῦ ξηρανθῇ εἰς τὸν ἥλιον ὁ καρπὸς ἀποβράγίζεται, τὸ χρώμα του εἶναι μαῦρον κοκκινωπὸν· ἡ καθαριότης εἶναι ἐν τῶν προτερημάτων τῆς σταφίδος, ἥτις, ἐὰν ᾖ καλῶς ξηραμένη καὶ καθαρά, δύναται ἀβλαβῶς νὰ διατηρηθῇ ἐπὶ δύο καὶ τρία ἔτη.

Τῷ 1815 ὑπελογίζετο τὸ ποσὸν τῆς Ἑλληνικῆς σταφίδος εἰς 13 μόνον ἑκατομμύρια λίτρων Βενετικῶν, ἀλλὰ κατὰ τὸ 1859 ἐξήχθησαν ἐξ Ἑλλάδος 55,515,658 λίτραι Κορινθιακῆς σταφίδος, ἐκτιμηθείσης ἀντὶ δρ. 12,557,551. Ἐξ αὐτῶν 43,596,119 λίτραι ἐστάλησαν εἰς Ἀγγλίαν, 2,427,741 λίτρ. εἰς Ἀμερικὴν, καὶ 9,125,909 λίτρ. εἰς Αὐστρίαν. Ἡ τιμὴ τῆς Κορινθιακῆς σταφίδος ἐν Ἑλλάδι, ὡς καὶ ἐν Ἑπτανήσῳ, προσδιορίζεται πρὸς τόσα δίστηλα τὰς χιλίας λίτρας, ἰσοδυναμούσας μὲ 9 1/2 Ἀγγλικά καντάρια.

Εἰς τὰς νήσους Αἰπάρας καλλιεργεῖται τοῦ αὐτοῦ εἶδους σταφίς, ἥτις ὅμως θεωρεῖται κατωτέρας ποιότητος, οὔσα χονδροτέρα καὶ μελανωτέρα.

Ἡ Μικρὰ Ἀσία ἐν γένει παράγει μεγάλην ποσότητα σταφίδος· ἡ Σμύρνη κυρίως εἶναι ἡ σημαντικωτέρα ἀγορὰ τῆς Τουρκικῆς σταφίδος, ἥτις διακρίνεται εἰς πολλὰ εἶδη· τὰ κυριώτερα εἶναι ἡ *Σουλτανίνα*, ἥτις εἶναι μικρὰ, ξανθὴ καὶ ἄσπορος, καὶ ἡ *Καραβουργοῦ*, ἥτις θεωρεῖται ὡς ἡ καλῆτέρα, οὔσα χονδρὴ, θρεμμένη καὶ ζαχαρώδης· ἀποστέλλεται δὲ εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην εἰς κουτία διαφόρου μεγέθους.

Β'. ΠΕΡΙ ΣΥΚΩΝ.

§. 187. *Σῦκα*.—Ὅλοι οἱ μεσημβρινοὶ τόποι παράγουσι τὸν καρπὸν τοῦτον· τὰ γνωστότερα εἰς τὸ ἐμπόριον σῦκα εἶναι τὰ τῆς Σμύρνης καὶ τὰ τῶν Καλαμῶν τῆς Μεσσηνίας.

Τὰ σῦκα τῆς Σμύρνης, τὰ ὁποῖα συλλέγονται κατὰ τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, θεωροῦνται τὰ ὠραιότερα τοῦ εἶδους τούτου, ὄντα χονδρὰ.

κίτρινα, γλυκύτατα, μὲ ζαχαρώδη ἢ μᾶλλον μέλιτος γεῦσιν· τὰ τῆς πρώτης ποιότητος τίθενται εἰς κουτία, καὶ τὰ κατώτερα εἰς βαρέλια, πωλοῦνται δὲ μὲ τὸ καντάριον.

Τὰ τῶν *Καλαμῶν* σῦκα δὲν ἔχουσιν οὔτε τὴν λεπτότητα τῆς φλούδας, οὔτε τὰ λοιπὰ προτερήματα τῶν τῆς Σμύρνης. Τὰ σῦκα τῶν Καλαμῶν πωλοῦνται ἀνὰ χιλίας *τσαπέλας* (δρμαθούς). Ἐξάγονται δὲ κατ' ἔτος περίπου 2 ἑκατομμυρίων *τσαπέλας*, ἐξ ὧν τὸ μεγαλύτερον μέρος ἀποστέλλεται διὰ τοῦ Ἀδριατικοῦ εἰς Ἀλβανίαν καὶ Τριέστιον. Αἱ *τσαπέλας* εἶναι μικραὶ ζυγίζουσαι δράμια 250 καὶ μεγάλας ζυγίζουσαι 1 1/2 ὅταν ἐκάστη. Τῷ 1859 ἐξήχθησαν ἐξ Ἑλλάδος 52, 187 καντάρια σῦκων ἀξίας δρ. 754,839. Ἐξ αὐτῶν ἐξήχθησαν εἰς τὴν Αὐστρίαν καντάρια 39,312, εἰς δὲ τὴν Τουρκίαν καντάρια 10,761.

§. 188. *Τελώριον σταγίδος καὶ σῦκων*.— Ἡ Κορινθιακὴ σταγὶς ἐξαγομένη τῆς Ἑλλάδος πληροῖναι δασμὸν δρ. 5 τὰς 1000 λίτρας κατὰ τὸν ἀπὸ 5 Ἰουλ. 1858 ΓΣΤΓ' Νόμον. Τὰ δὲ ξηρὰ σῦκα τελωνίζονται κατὰ τὸν ἐτησίως ψηφιζόμενον φορολογικὸν Νόμον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΚΤΟΝ.

Περὶ τῶν ἀποικιακῶν προϊόντων.

§. 189. *Αποικιακὰ προϊόντα*.— Ὅλα τὰ ἐκ τῶν ἀποικιῶν, τῶν συσταθεισῶν εἰς τὸν Νέον Κόσμον (1), προερχόμενα εἶδη ὀνομάζονται εἰς τὸ ἐμπόριον ἀποικιακὰ προϊόντα· τοιαῦτα εἶναι ἡ ζάχαρις, ὁ

(1) Ἡ σύστασις τῶν ἀποικιῶν δὲν εἶναι ἐπινόημα τῶν νεωτέρων. Οἱ Φοίνικες, οἱ Καρχηδόνιοι καὶ οἱ Ἕλληνες ἐσύστησαν κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους διαφόρους ἀποικίας. Μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῆς Ἀμερικῆς πρῶτοι Ἰσπανοὶ τινὲς φεύγοντες τοὺς θρησκευτικούς καταδιωγμούς ἀποίκησαν εἰς τὰ παράλια τῆς Ἀμερικῆς, ἀλλ' οἱ ἀποικοὶ ἔμειναν δυστυχεῖς ἔνεκα τῶν ἀκαταλλήλων ἀποικιακῶν Νόμων τῆς Ἰσπανίας, μέχρις οὗ κατὰ τὸ 1781 τὸ Περού, καὶ κατὰ τὸ 1808 ὅλαι αἱ λοιπαὶ ἀποικίαι τῆς Ἰσπανίας ἀπέσεισαν τὸν ἀποικιακὸν ζυγὸν τῶν, ὥστε ἐνῶ πρὸ 300 ἐτῶν αἱ Ἰσπανικαὶ ἀποικίαι ἐξετείνοντο ἀπὸ τὰ ὅρια τῶν Ὀμοσπόνδων Ἐπαρχιῶν μέχρι τοῦ Μαγελλανικοῦ Πορθμοῦ, καθότι δυνάμει Βούλας τοῦ Πάπα, παραχωρηθείσης εἰς τὸν Φερδινάνδον καὶ Ἰσαβέλλαν, ἡ Ἰσπανία εἶχε τὴν κυριότητα ὅλων τῶν ἀνακαλυπτομένων τόπων, τῶν κατοικου-

καφές, τὸ βαμβάκιον, τὸ Ἰνδικόν, ἀρώματα τινὰ κλ. ἀλλὰ συνήθως τὸ ὄνομα τῶν ἀποικιακῶν περιορίζεται εἰς τὸν καφὲν καὶ τὴν ζάχαριν.

Α'. ΠΕΡΙ ΖΑΧΑΡΕΩΣ (σάκχαρ).

§. 190. Ἡ Ζάχαρις ἐξάγεται ἀπὸ φυτικὰς οὐσίας καὶ χημικῶς θεωρεῖται ὡς φυτικὸν ὀξείδιον μεταξὺ τῶν φυτικῶν προϊόντων ἡ ζάχαρις ἔλαβε τὴν μεγαλητέραν σημασίαν, διότι ἡ χρῆσις της μεγάλως ἐπεκτάθη, καὶ θεωρεῖται σχεδὸν ὡς μία τῶν ἀναγκαίων διὰ τὸν ἀνθρώπινον βίον οὐσιῶν.

Ἡ Ζάχαρις, καὶ μάλιστα ἡ τῶν ἀποικιῶν, ἀποκατέστη διὰ τὰς μετὰ τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῶν Ἰνδιῶν ἐμπορευομένας Εὐρωπαϊκὰς χώρας σπουδαῖον ἀντικείμενον ἐμπορίου, ἔχον τὴν μεγαλητέραν ἐπιρροὴν εἰς τὴν πρόδοον τῆς ναυτιλίας καὶ τῆς βιομηχανίας.

Ἡ Ζάχαρις δὲν ἔγινεν εἰς τὴν Εὐρώπην γνωστὴ εἰμὴ πολὺ ἀργά

μένων παρ' ἀπίστων, σήμερον ἐκτὸς τῶν νήσων Κούβας, Πορτορρίκου καὶ Φιλιππίνων οὐδὲ σπιθαμὴν γῆς ἔχει ἡ Ἰσπανία ἐπὶ τῆς Ἀμερικανικῆς ξηρᾶς. Οἱ Ἕλληες μόνον κατὰ τὸ 1607 ἐσύστησαν τὸ πρῶτον ἀποικιακὸν διαρκὲς κατὰστημα εἰς τὴν ἐπαρχίαν, τὴν ὀνομασθεῖσαν Βιργινίαν (Παρθένιον) πρὸς τιμὴν τῆς ἀγάμου Ἑλισάβετ' αἰ Ἀγγλικαὶ ἀποικίαι ταχέως ἀνεπτύχθησαν καὶ εὐτύχησαν, ὥφελούμεναι ἀπὸ τὰς ἐκ τῆς φωτισμένης Ἀγγλίας μετακομισθεῖσας τέχνας καὶ ἐπιστήμας. Ἐπὶ πολὺν χρόνον οἱ Ἕλληες ἐθεώρουν τὰς ἀποικίας τῶν ὡς μέρος ἀναπόσπαστον τοῦ Βρετανικοῦ Βασιλείου, καὶ τὸ μετ' αὐτῶν ἐμπόριόν τῶν ὑπεβάλλετο εἰς τοὺς κανόνας τῆς ἀκτοπλοίας· ἀλλὰ σήμερον ὅλοι οἱ λιμένες τῆς Ἀμερικῆς ἀπὸ τοῦ Καναδᾶ μέχρι τοῦ μεσημβρινωτέρου ἀκρωτηρίου της Ὀρνου εἶναι ἀνοικτοὶ εἰς τὰ πλοῖα ὅλων τῶν ἐθνῶν. Αἱ ἀποικίαι τῶν Ἕλλων μετὰ τῶν ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν, καὶ ἀφοῦ οὕτω ἀπώλεσαν τὰς Ὁμοσπόνδους Ἐπαρχίας τῆς Ἀμερικῆς, ὑπερτεροῦν σήμερον καὶ κατὰ τὴν ἔκτασιν καὶ κατὰ τὸν ἀριθμὸν καὶ κατὰ τὴν ἀξίαν τὰς ἀποικίας τῶν ἄλλων ἐθνῶν· καὶ διὰ τοῦτο ἡ Μεγάλη Βρεττανία μᾶς παρουσιάζει τὸν μέγαν βαθμὸν τῆς ἐμπορικῆς καὶ ναυτικῆς δυνάμεως, εἰς ὃν δύναται Ἐπικράτειαί τις νὰ φθάσῃ διὰ τῶν διεσπαρμένων εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου μεγάλων ἀποικιῶν της. Ἡ ἱστορία μᾶς διδάσκει ὅτι ἄνευ ἀποικιῶν δὲν ἀποκτᾶται μεγάλη ναυτικὴ δύναμις, καὶ ὅτι τὰ ἀπολέσαντα τὰς ἀποικίας τῶν ἔθνη, ὡς ἡ Ἰσπανία, Πορτογαλλία, Ὀλλάνδα καὶ Γαλλία ἀπώλεσαν ἀμέσως καὶ τὴν ναυτικὴν ὑπεροχὴν των. Ἡ Γαλλία ἀπολέσασα τὰς ἀποικίας της δὲν ἔχει σήμερον παρὰ τὰς νήσους Γουαδαλουπᾶν, Μαρτινίκην καὶ Βουρβωνήν, τὸ Ποντισερί εἰς τὴν Γουιάναν, καὶ ἐμπορικὰ τινὰ καταστήματα εἰς τὸ Σενεγάλ τῆς Ἀφρικῆς.

εἶναι δὲ ἀμφίβολον ἂν ἦτο γνωστὴ καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, διότι τὰ ὑπὸ τοῦ Θεοφράστου, καὶ μετὰ ταῦτα ὑπὸ τοῦ Πλινίου καὶ Διοσκορίδου ἀναφερόμενα δὲν μᾶς πείθουν ὅτι κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους ἐγνώριζον τὴν ζάχαριν εἰς τὴν ὁποίαν ὑπάρχει σήμερον κατάστασιν. Κατὰ τὸν Παῦλον τὸν Αἰγινήτην ἡ ζάχαρις ἦτο πολλὰ ὀλίγον γνωστὴ εἰς τὴν Εὐρώπην κατὰ τὸν 7^{ον} αἰῶνα, καὶ μόνον μετὰ παρέλευσιν πολλῶν ἐτῶν ἀποκατέστη κοινὴ ἡ χρῆσις τῆς.

Τὸ Ζαχαροκάλαμον κατάγεται ἀπὸ τὴν Ἀνατολικὴν Ἀσίαν, βλαστάνει δὲ εἰς τὰς δυτικὰς Ἐπαρχίας τῆς Κίνας, εἰς τὸ Ἰνδικὸν Ἀρχιπέλαγος, εἰς τὸ Σιάμ καὶ εἰς τὴν Κοχινγκίνην· ἐκεῖθεν φαίνεται μετεκομίσθη εἰς τὸ Ἰνδοστάν, πολὺ δὲ ἀργότερα εἰς τὴν Ἀραβίαν, καὶ ἐπὶ τέλους εἰς τὰ κατὰ τὴν Μεσόγειον παράλια τῆς Ἀσίας καὶ Ἀφρικῆς.

Πρὸ τῶν μετοικισμῶν τούτων ἡ χρῆσις τῆς ζαχάρεως ἦτο σχεδὸν ἄγνωστος εἰς τοὺς δυτικούς λαοὺς, διότι διὰ νὰ μεταβῇ εἰς τὴν Δύσιν τὸ προϊόν τοῦτο ἔπρεπε μεταβαίνειν ἀπὸ χεῖρας εἰς χεῖρας ἀπὸ τὴν Κίναν νὰ ἔλθῃ εἰς τοὺς Ἰνδικοὺς λιμένας, ἐκεῖθεν εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον ἢ τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν, ἀκολούθως ταξειδεῦον διὰ τῶν Κιρβανίων νὰ φθάσῃ μέχρι τῶν παραλίων τῆς Μεσογείου· ἐκτὸς τούτων οἱ ἔμποροι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης εὕρισκον πολυτιμότερα ἀντικείμενα πρὸς μετακόμισιν, ὥστε δὲν εἶναι παράδοξον ἂν ἡ ζάχαρις ἔμεινεν ἐπὶ πολὺν χρόνον ἄγνωστος εἰς τὴν Δύσιν, θεωρουμένη ὡς πρᾶγμα σπάνιον καὶ ἀντικείμενον περιεργείας.

Κατὰ τὸν 9^{ον} αἰῶνα οἱ Σαρακηνοὶ, κυριεύσαντες τὰς νήσους Ῥόδον, Κύπρον, Κρήτην καὶ Σικελίαν, εἰσήγαγον εἰς τὰς νήσους ταύτας τὴν καλλιέργειαν τοῦ ζαχαροκαλάμου καὶ τὴν κατασκευὴν τῆς ζαχάρεως. Οἱ Ἀραβες ὁσαύτως, κατακτήσαντες τὰς μεσημβρινὰς Ἐπαρχίας τῆς Ἰσπανίας, εἰσήγαγον τὴν καλλιέργειαν τοῦ ζαχαροκαλάμου, ἥτις ἔλαβεν ἱκανὴν ἀνάπτυξιν διατηρηθεῖσα ἀρκετὰ σημαντικὴ μέχρι τοῦ 1664.

Κατὰ τὸν 12^{ον} αἰῶνα οἱ Βενετοὶ ἔμποροι εὕρισκον συμφερότερον νὰ προμηθεύωνται τὴν ζάχαριν ἀπὸ τὴν Σικελίαν, παρὰ νὰ μεταβαίνωσιν εἰς τὴν Αἴγυπτον πρὸς ἀγορὰν αὐτῆς· ὁ δὲ γνωστὸς Βενετὸς περιηγητὴς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης Μάρκος Πόλος, ἀναφέρων τὴν εἰς τὴν Βεγκάλην κατασκευὴν τῆς ζαχάρεως, δὲν μνημονεύει ποσῶς ὅτι ἡ

Εὐρώπῃ εἶχεν ἀνάγκην νὰ προστρέχῃ εἰς τοὺς ἀπομεμακρυσμένους ἐκείνους τόπους, διὰ νὰ προμηθεύηται τὸ προϊόν τοῦτο.

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν Σταυροφοριῶν, αἵτινες ἐσχέτισαν τοὺς λαοὺς τῆς Δύσεως μὲ τοὺς τῆς Ἀνατολῆς, δύναται νὰ χρονολογηθῇ ἡ κοινὴ κατὰ τὴν Εὐρώπῃν χρῆσις τῆς ζαχάρεως· ἡ ἀκμάζουσα τότε θαλασσοπολιτὰ τῆς Βενετίας καὶ τῶν ἄλλων Ἰταλικῶν πόλεων ἐξήπλωσε τὴν χρῆσιν καὶ τὴν ἀνάγκην αὐτῆς καθ' ὅλην σχεδὸν τὴν δυτικὴν Εὐρώπῃν. Περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 15^{ου} αἰῶνος οἱ Ἰσπανοὶ καὶ οἱ Πορτογάλλοι μετέφερον ἀπὸ τὰς πατρίδας των εἰς τὰς Καναρίας νήσους καὶ τὴν Μαδέραν τὸ φυτὸν τοῦ ζαχαροκαλάμου, καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς τελευταίας νήσου πολὺ πιθανὸν εἶναι ὅτι μετεκομίσθη εἰς τὸν Νέον κόσμον, μ' ὅλον ὅτι τινὲς ἰσχυρίζονται ὅτι ἐβλάστανεν αὐτοφυὲς εἰς διάφορα μέρη τῆς Ἀμερικῆς.

Ἡ Ἀμερικὴ καὶ αἱ Ἰνδικαὶ ἀποικίαι, βοηθούμεναι ἀπὸ τὸ κατάλληλον κλίμα των καὶ ἀπὸ τὸ ὀλιγοέξοδον τῆς ὑπὸ τῶν δούλων καλλιέργειας, προήγαγον τοσοῦτον ἄφθονον τὸ προϊόν τοῦτο, ὥστε κατεστράφη σχεδὸν ἐντελῶς εἰς ὅλα τὰ ἄλλα μέρη ἡ καλλιέργεια τοῦ ζαχαροκαλάμου, καὶ σήμερον τὸ ἐμπόριον δὲν γνωρίζει ἄλλην πηγὴν ζαχάρεως παρὰ τὴν Ἀμερικὴν καὶ τὰς Ἰνδικὰς ἀποικίας.

Ἡ ἐτήσιος παραγωγὴ τῆς ζαχάρεως ὑπολογίζεται εἰς 650 ἑκατομμύρια χιλιογράμμων, ἐξ ὧν τὸ ἐν τρίτον παράγουν αἱ Δυτικαὶ Ἰνδίαὶ καὶ ἡ Γουιάνη· εἶναι δύσκολον ν' ἀνεύρωμεν τὴν χρῆσιν καὶ κατανάλωσιν ὅλης αὐτῆς τῆς ποσότητος εἰς τὰς διαφόρους ἀγορὰς τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς.

Ἡ Μεγάλῃ Βρετανίᾳ ὑπολογίζεται ὅτι ἐξοδεύει 200 ἑκατομμύρια χιλιογράμμων· αἱ Ὁμόσπονδοι Ἑπαρχίαι 70· ἡ Γαλλία 65· ἡ δὲ λοιπὴ ποσότης καταναλίσκεται εἰς τὰς ἄλλας Εὐρωπαϊκὰς καὶ Ἀσιατικὰς χώρας.

Δι' ὅλων τῶν γενομένων προσπαθειῶν πρὸς ἀνεύρεσιν καὶ ἄλλων φυσικῶν οὐσιῶν παραγουσῶν ζάχαριν, ἀνεγνωρίσθη ὅτι κανὲν ἄλλο φυτὸν δὲν δύναται νὰ παράξῃ τόσον ποσὸν ζαχάρεως καὶ τοιαύτης ποιότητος ὡς τὸ ζαχαροκάλαμον τὸ καλλιεργούμενον εἰς τὰς Ἀντίλλας, εἰς τὴν μεσημβρινὴν Ἀμερικὴν, καὶ ἰδίως εἰς τὴν Βρασιλίαν, εἰς τὰς νήσους Βουρβώνην, Μαυρικίαν, καὶ εἰς τὰς Ἀνατολικὰς Ἰνδίας.

Ἡ ἐποχὴ τῆς συλλογῆς τοῦ ζαχαροκαλάμου ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἐ-

ποχῆς τῆς φυτεύσεώς του· τὰ διὰ νεοφύτων φυτευθέντα ζαχαροκάλαμα κόπτονται μετὰ τὸν ἐνδέκατον μῆνα, τὰ δὲ διὰ βλαστῶν φυτευθέντα μετὰ τὸν δέκατον πέμπτον, ἡ δὲ συλλογὴ συνήθως γίνεται κατὰ τὸν Φεβρουάριον, Μάρτιον, Ἀπρίλιον καὶ Μάϊον· τὰ καλῆτερα σημεῖα τῆς ὀριμότητός των εἶναι ἡ ἀποφύλλισις τῶν κάτω φύλλων, τὸ κίτρινον ἢ χρυσοῦν χρῶμα τοῦ στελέχους, καὶ ἡ ἀπόστασις τῶν ἄρθρων τοῦ καλάμου. Ἀπὸ τὰ ἐκκοπτόμενα ταῦτα ὄριμα ζαχαροκάλαμα διὰ πιεστηρίων ἐξάγεται ὁ ζωμός των, ἐκ τοῦ ὁποίου σχηματίζεται ἡ ζάχαρις.

Ἡ ζάχαρις εἰς τὸ ἐμπόριον παρουσιάζεται ὑπὸ διαφόρους καταστάσεις. Ἡ ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴν καὶ τὰς ἀποικίας ἀποστελλομένη εἶναι συνήθως ἀκατέργαστος καὶ ἀκάθαρτος· ἐκκαθαρίζεται δὲ εἰς τὰ Εὐρωπαϊκὰ ζαχαροκαθαρτήρια, μετασχηματιζομένη καὶ εἰς τοὺς γνωστοὺς κώνους (κεφάλια).

Δύναται νὰ διαιρεθῇ ἐν γένει ἡ ζάχαρις εἰς τρεῖς κατηγορίας, εἰς ζάχαριν ἀκατέργαστον, εἰς ζάχαριν εἰς κόνιν, καὶ εἰς ζάχαριν εἰς κώνους.

§. 191. Ἀκατέργαστος εἶναι 1) ἡ τῆς *Μαρτινίκας*, ἥτις ὑποδιαιρεῖται εἰς 4 κλάσεις κατὰ τὴν διαφορὰν τοῦ χρώματος καὶ τῆς ζαχαρώδους ὕλης, 2) ἡ τῆς *Γουαδaluύπας* καὶ *Μαρίας Γαλάνδας*, ὁμοία σχεδὸν μὲ τὴν τῆς *Μαρτινίκας*, 3) ἡ τῆς *Βρασιλίας*, χρώματος ἐρυθροῦ καὶ πολὺ ἀκάθαρτος, 4) ἡ τῆς *Γουϊάνης*, 5) ἡ τῆς *Βουρβόνης* χρώματος ξανθοῦ ὑπολευκοῦ, 6) ἡ τῆς *Μαυρικίας*, ἥτις εἶναι κατωτέρας ποιότητος, 7) ἡ τῶν *Ἰνδιῶν*, χρώματος λευκοῦ καὶ ξανθοῦ, ἡ ξανθὴ ἔχει πολλὴν ὑγρασίαν, 8) ἡ τῆς *Μαρίλλης*, ἥτις ὁμοιάζει τὴν τῆς *Ἀβάνας* καὶ 9) ἡ τῆς *Κίρας* καὶ *Κοχιγκίνης*, διαφόρων χρωμάτων, καὶ μὲ ὁσπὴν μέλιτος βαλσαμώδη.

§. 192. Ζάχαρις εἰς κόνιν.—Ὁ δεῦτερος οὗτος βαθμὸς τῆς καθάρσεως τῆς ζαχαρέως γίνεται διὰ τοῦ ὕδατος, τὸ ὁποῖον διερχόμενον διὰ τῆς ἀκατεργάστου ἀφαιρεῖ μέρος τῆς ἀκαθαρσίας αὐτῆς· διὰ τῆς ἐργασίας ταύτης, ἥτις χρησιμεύει ὡς πλύσιμον, μεταβάλλεται ἡ ζάχαρις εἰς τρεῖς κυρίως ποιότητας, ἀναλόγως τῆς περισσοτέρας ἢ ὀλιγωτέρας καθαριότητός της· διακρίνονται δὲ εἰς τὸ ἐμπόριον ὡς τοιαῦται, 1) ἡ τῆς *Μαρτινίκας* καὶ *Γουαδaluύπας*, ἥτις ὑποδιαιρεῖται εἰς διαφόρους κλάσεις κατὰ τὸν διάφορον χρωματισμὸν των,

2) ἡ τῆς *Αδάρας*, ὑποδιαιρουμένη εἰς 4 κλάσεις ἀναλόγως τῆς λευκότητος τῆς, καὶ 3) ἡ τῆς *Βρασιλίας*, ὑποδιαιρουμένη καὶ αὕτη εἰς τέσσαρας κλάσεις.

§. 192. *Ζάχαρις καθαρισμένη εἰς κώνους*.—Αἱ διάφοροι ποιότητες τῆς ζαχάρεως ὑποβάλλονται εἰς ἐργασίαν ὀνομαζομένην *κάθαρσιν* (*raffinage*), τῆς ὁποίας τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι ἡ διαχώρισις τῆς κρυσταλλώσιμου ὕλης διὰ τῆς ἐργασίας αὐτῆς σχηματίζεται ἡ εἰς τὸ ἐμπόριον γνωστὴ *καθαρισμένη ζάχαρις*.

Βενετός τις κατὰ τὸ 1471 ἐφεῦρε τὴν μέθοδον τῆς κρυσταλλώσεως τῆς ζαχάρεως καὶ τοῦ σχηματισμοῦ αὐτῆς εἰς κώνους· ἡ ἐργασία αὕτη γίνεται σήμερον καθ' ὅλην σχεδὸν τὴν Εὐρώπην. Τὸ Λονδίνον, τὸ Ἀμβούργον, τὸ Ρότερδαμ, οἱ Παρίσιοι, τὸ Ρουὰν, ἡ Μασσαλία ἔχουσι σήμερον τὰ σημαντικώτερα καταστήματα πρὸς καθαρισμόν τῆς ζαχάρεως.

Ἡ καθαρισμένη ζάχαρις σχηματίζεται εἰς κώνους διαφόρου μεγέθους, εἶναι δὲ ἡχητικὴ, σκληρὰ, διαφανὴς, καὶ χρώματος λευκοῦ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον καθαροῦ.

Ἡ εἰς κώνους ζάχαρις πωλεῖται ἢ γυμνὴ ἢ περιτυλιγμένη εἰς χαρτίον, καὶ διαιρεῖται εἰς διαφόρους κλάσεις κατὰ τὴν ποιότητά της.

Μεταξὺ τῶν τόπων, οἵτινες ἐξάγουσι καθαρισμένην ζάχαριν, ἡ *Ἀγγλία* κατέχει τὴν πρώτην θέσιν, ἐξάγουσα κατ' ἔτος ὑπὲρ τὰς 360 χιλιάδας Ἀγγλικῶν κανταρίων· ὑπὲρ τὰς 30 δὲ χιλιάδας ἄνθρωποι ἐργάζονται εἰς τὰ ζαχαροκαθαρτήρια τῆς Ἀγγλίας.

Ἡ *Ολλάνδα* εἶχεν ἄλλοτε ὑπὲρ τὰ διακόσια ζαχαροκαθαρτήρια, ἀλλὰ σήμερον κατὰ μέγα μέρος ἡλαττώθη ἡ πρὸς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο ἐμπορικὴ σημασία τῆς Ἐπικρατείας ταύτης.

Τὸ *Ἀμβούργον* σήμερον διακρίνεται διὰ τὴν ὠραιότητα καὶ τελειοποίησιν τῆς καθαρᾶς ζαχάρεως. Ἡ *Ρωσσία*, ἡ *Σβεκία* καὶ ἡ *Δανιμάρκα* ἔχουσιν ὡσαύτως ζαχαροκαθαρτήρια.

§. 194. *Ζάχαρις ἐκ κοκκινογουλίων*.—Δύω χημικοὶ τοῦ Βερολίνου ἀνεκάλυψαν κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν Γαλλικῶν πολέμων τὴν κρυσταλλώδη τῶν κοκκινογουλίων ζάχαρην. Ὁ Ναπολέων, ὅστις διὰ τοῦ Ἑπειρωτικοῦ λεγομένου συστήματος ἐπροσπάθησε ν' ἀποκλείσῃ τὸ Ἀγγλικὸν ἐμπόριον ἀφ' ὅλας τὰς Εὐρωπαϊκὰς ἀγοράς, ὑπεστήριξε τὴν πρόβδον τῆς ἀνακαλύψεως ταύτης, ἐλπίζων ὅτι διὰ τῆς κατασκευῆς

τῆς ἐγχωρίου ταύτης ζαχάρεως ἤθελον ἀπαλλαγῇ οἱ λαοὶ τῆς Εὐρώπης ἀπὸ τὴν ἀνάγκην τῆς ἀποικιακῆς μ' ὅλας ὁμῶς τὰς προσπάθειάς τῶν χρόνων ἐκείνων δὲν ἠμπόρεσαν νὰ προάξουν ἐπὶ τοσοῦτον τὴν ἐγχώριον ταύτην βιομηχανίαν, καὶ τὰ ἀποτελέσματα ἀνεφάνησαν σχεδὸν μηδαμινά. Μόνον κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους εἰς τὴν Γαλίαν, ἥτις ἐπιμένει θέλουσα ν' ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὸν φόρον, τὸν ὁποῖον πληρῶνει εἰς τὰ κλίματα τῶν τροπικῶν, διὰ τῆς τελειοποιήσεως τῶν μεθόδων καὶ τῶν μηχανῶν κατώρθωσαν νὰ ἐξάξουν ἀρκετὴν ποσότητα ζαχάρεως ἐκ τῶν κοκκινογουλιῶν, ἥτις ἠδυνήθη ν' ἀντικαταστήσῃ εἰς τὴν κατανάλωσιν μέγα μέρος τῆς ἀποικιακῆς.

Τετρακόσια περίπου ζαχαροποιεῖα ὑπάρχουσι σήμερον εἰς τὴν Γαλίαν, τῶν ὁποίων ἡ παραγωγή ὑπολογίζεται εἰς 40 ἑκατομμυρίων χιλιόγραμμα.

Μετὰ τὴν Γαλίαν τὸ Βέλγιον ἐνησχολήθη εἰς τὴν κατασκευὴν τῆς ἐκ κοκκινογουλιῶν ζαχάρεως, ἐκατόρθωσε δὲ νὰ παράξῃ μέχρι 5 ἑκατομμυρίων χιλιόγραμμα· ἀλλὰ πρό τινων ἐτῶν ἡ παραγωγή αὕτη ἡλάττωθη καὶ ἡ ἀποικιακὴ ζάχαρις ὑπερίσχυσε· ἀμφιταλαντεύεται δὲ καὶ ἐκεῖ τὸ ζήτημα τῶν ζαχαροποιεῶν, καὶ μετὰ πολλῆς σπουδαιότητος ἀμφισβητεῖται ἂν ἡ ἐκ τῆς ἐγχωρίου ταύτης βιομηχανίας ὠφέλεια ἀντισταθμίζῃ τὴν εἰς τὴν ναυτιλίαν καὶ τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπορίον προξενουμένην ζημίαν· τὸ παράδειγμα μάλιστα τῆς Ἀγγλίας, ἥτις δὲν ἐπροστάτευσε ποσῶς τὴν βιομηχανίαν ταύτην, κρατεῖ τὰ πνεύματα εἰς πολλὴν ἀμφιβολίαν. Τὸ βέβαιον ὁμῶς εἶναι ὅτι μ' ὅλας τὰς γενομένας μηχανικὰς τελειοποιήσεις καὶ προόδους ἡ ἐκ τοῦ ζαχαροκαλάμου ζάχαρις ἀποβαίνει πάντοτε εὐθηνότερα τῆς τῶν κοκκινογουλιῶν.

Β'. ΠΕΡΙ ΚΑΦΕ.

§. 195. Ὁ Καφὲς εἶναι σπόρος περιεχόμενος εἰς τὸν καρπὸν τοῦ γνωστοῦ ὑπὸ τὸ αὐτὸ ὄνομα δένδρου. Τὸ δένδρον τοῦ καφέ εἶναι ἀειθαλὲς καὶ ὑψοῦται 15 ἕως 20 πόδας· ἡ καλλιέργειά του ἐπιτυχάνει εἰς τοὺς μεταξὺ τῶν τροπικῶν τόπους, εἰς τὴν νῆσον Βουρβόνην, εἰς τὴν Γαλλικὴν καὶ Ὁλλανδικὴν Γουϊάνην, εἰς ὅλας τὰς Ἀντίλλας νήσους καὶ πρὸ πάντων εἰς τὴν Ἀραβίαν, ἥτις μάλιστα εἶναι ἡ πατρίς τοῦ φυτοῦ τούτου. Τὸ δένδρον τοῦ καφέ πολλαπλασιάζεται διὰ τοῦ καρποῦ καὶ διὰ τῆς μεταφυτεύσεως κλώνων, καρποφορεῖ δὲ μετὰ

τέσσαρα ἢ πέντε ἔτη. Ἡ κυριωτέρα συλλογὴ τοῦ καρποῦ γίνεται περὶ τὸν Μάιον, ἀφοῦ δὲ ξηρανθῶσιν οἱ καρποὶ θλίβονται διὰ λιθίνων κυλινδρῶν, καὶ ἐξέρχονται οἱ ἐντὸς ἐκάστου αὐτῶν δύο σπόροι, οἵτινες ξηραίνόμενοι παραδίδονται εἰς τὸ ἐμπόριον.

Ὁ κόκκος τοῦ καφέ ἔχει χρῶμα κιτρινωπὸν, κλίνον ἄλλοτε πρὸς τὸ μελανόν, καὶ ἄλλοτε πρὸς τὸ πράσινον, εἶναι σκληρὸς, ἐλαστικὸς, τραγανὸς, ἔχων ὀσμὴν φυτικὴν ἀλλ' ἀρωματικὴν.

Δὲν εἶναι ἀκριβῶς γνωστὴ ἡ ἐποχὴ, καθ' ἣν ἤρχισεν ἡ χρῆσις τοῦ καφέ ὡς ποτοῦ. Κατὰ τὸν 15^{ον}. αἰῶνα ἀναφαίνονται τὰ πρῶτα σημεῖα τῆς χρήσεως αὐτοῦ, καὶ ἡ πρώτη ἀκριβὴς περιγραφὴ τοῦ προϊόντος τούτου ἀπαντᾶται εἰς σύγγραμμα Βενετοῦ τινὸς ἱατροῦ, δημοσιευθέντος κατὰ τὸ 1591. Οἱ Εὐρωπαῖοι παρέλαβον τὴν χρῆσιν τοῦ καφέ ἀπὸ τοὺς Ἀσιανούς· ἡ κοινὴ χρῆσις τοῦ καφέ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἤρχισεν ἐπὶ τοῦ Μεγάλου Σουλεϊμάνου κατὰ τὸ 1554 ἔτος· μετὰ ἓνα δὲ περίπου αἰῶνα εἰσῆχθη εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ τὸ Λονδίον ἀπὸ ταξειδιώτας τῆς Ἀνατολῆς. Οἱ Ὀλλανδοὶ, οἵτινες κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ἦσαν ὁ ἐμπορικώτερος λαὸς τῆς Εὐρώπης, μετεκόμιζον ἀπὸ τὴν Ἀραβίαν τὸν καφὲν καὶ προσέτι μετεφύτευσαν τὸ φυτὸν τοῦτο τῆς Ἀραβίας εἰς τὴν πατρίδα των· ἀπὸ τὰ φυτευθέντα εἰς τὴν Βαταβίαν δένδρα τοῦ καφέ ἐστάλη ἓν νεόφυτον ὡς δῶρον εἰς τὸν 14^{ον}. Λουδοβίκον τῆς Γαλλίας, τὸ ὁποῖον ἐφύτευσαν εἰς τὸν Βοτανικὸν κήπον τῶν Παρισίων· τὸ Παρισινὸν δὲ τοῦτο δένδρον τοῦ καφέ ἐχρησίμευσεν μετὰ ταῦτα ὡς πατὴρ ὅλων τῶν κατὰ τὴν Ἀμερικὴν φυτευθέντων καφεόδων. Οἱ Ἄραβες ἠγεμόνες διὰ νὰ διατηρήσωσι τὸ μονοπώλειον τοῦ καφέ ἀπηγόρευσαν ἐπὶ ποινῇ θανάτου τὴν ἐξαγωγὴν τοῦ φυτοῦ τούτου, ἀλλὰ μ' ὅλας τὰς ἀπαγορεύσεις ταύτας, καὶ μ' ὅλον ὅτι τὸ φυτὸν καλλιεργεῖται 25 λεύγας μακρὰν τοῦ λιμένος τῆς Μόκκας, ὅπου τὰ Εὐρωπαϊκὰ πλοῖα προσορμίζονται, μ' ὅλον τοῦτο οἱ Ὀλλανδοὶ, ὡς ἵδομεν, ἐπέτυχον νὰ λάβωσι φυτὰ καὶ νὰ τὰ προᾶξωσιν εἰς τὰ πέριξ τῆς Βαταβίας· λέγουν μάλιστα ὅτι οἱ Ἄραβες διὰ νὰ ἀφαιρέσωσιν ἀπὸ τοὺς κόκκους τοῦ καφέ τὴν γονιμότητά των τοὺς ζεματίζουν πρὶν τοὺς παραδώσωσιν εἰς τὸ ἐμπόριον.

§. 196. *Εἶδη καφεόδων.* — Οἱ καφεόδες εἰς τὸ ἐμπόριον διακρίνονται διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ τόπου, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐξάγονται, καὶ ὀνομάζονται τῆς Μόκκας, τῆς Μαρτινίκας πράσινης, τῆς Γουαδα-

Λούπας, τῆς Βουρβώρης, τῆς Γουϊάνης, τοῦ Ἀγίου Δομενίκου, τῆς Κεϋλάρ, τῆς Ἀβάνας, τοῦ Σαρτιάγου (πόλεων τῆς νήσου Κούβας), τοῦ Πορτορρίκου, τῆς Βρασιλίας, τῆς Ἰαύας καὶ τῆς Σουμάτρας.

Ὁ καφὲς Μόκκας εἶναι ἀνώτερος ὅλων τῶν ἄλλων· καλλιεργεῖται εἰς τὴν Εὐδαίμονα Ἀραβίαν εἰς τὴν ἐπαρχίαν Ἰεμέν· ἡ ἐτήσιος παραγωγή υπολογίζεται εἰς 12—13 ἑκατομμυρίων λίτρας· διὰ τῆς μεσογείου δὲ Ἀραβικῆς πόλεως Βεϊτουλφακίρ μετακομίζεται εἰς τὸν λιμένα τῆς Ἀραβίας Μόκκαν, καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὸ Κάϊρον, Ἀλεξάνδρειαν, Σμύρνην, Ἀλέπιον, καὶ Κωνσταντινούπολιν. Ὁ κόκκος τοῦ καφέ τούτου ἔχει ἐπιδερμίδα τινα, εἶναι δὲ ἀνώμαλος ὥς πρὸς τὸ μέγεθος, ἀλλὰ συνήθως μικρὸς καὶ στρογγύλος, κιτρινωποῦ χρώματος, σκληρὸς, ἔχων ὀσμὴν δυνατὴν καὶ εὐχάριστον. Συχνάκις ἀναμιγνύεται μὲ καφὲν κατωτέρων ποιότητων καὶ ἀποβαίνει δύσκολος ἡ ἀναγνώρισις τοῦ γνησίου· τινὲς κόκκοι ἐνίοτε εἶναι εἰσέτι μὲ τὸ κέλυφός των (φλοιὸν), καὶ ἄλλοι ἐντελῶς μέλανες· οἱ ὅλως στρογγύλοι κόκκοι προέρχονται ἀπὸ γεγηρακότα δένδρα, τῶν ὁποίων ὁ καρπὸς δὲν περιέχει παρὰ ἓνα μόνον κόκκον.

Δευτέρας ποιότητος καφὲς θεωρεῖται ὁ ἀπὸ τὰς νήσους Βουρβώρη καὶ Ἰαύαν ἐξαγόμενος, οὗτος ἔχει κατὰ τὸ σχῆμα πολλὴν ἀναλογίαν μὲ τὸν τῆς Μόκκας, ἐξ οὗ ἀπ' εὐθείας κατὰγεται· ἐκ τοῦ διαφόρου δὲ χρωματισμοῦ των οἱ καφέδες αὐτοὶ διακρίνονται εἰς διαφόρους κατηγορίας.

Κατόπιν ἔρχονται οἱ καφέδες τῶν Ἀρατολικῶν Ἰνδιῶν, οἵτινες εἶναι πρασινωποὶ καὶ μὲ φυτικὴν γεῦσιν· μεταξὺ αὐτῶν ὁ τῆς Μαρτινίκας εἶναι ὁ καλλήτερος, οἱ κόκκοι του εἶναι μικροὶ, στρογγύλοι, χρώματος ἀνοικτοῦ πρασίνου, καὶ περιτυλιγμένοι μὲ λεπτὴν λευκὴν ἐπιδερμίδα· ὑποδιαίρουνται δὲ εἰς τρεῖς διαφόρους κλάσεις ὥς ἐκ τῆς ποιότητος καὶ τοῦ χρώματός των.

Ὡς κοινοὶ καφέδες θεωροῦνται 1) Ὁ τῆς Ἀβάνας, ἔχων κόκκον μικρὸν, κανονικόν, χωριζόμενον διὰ τοῦ αὐλακος εἰς δύο ἄνισα μέρη· τινὲς κόκκοι αὐτοῦ εἶναι κεκαλυμμένοι μὲ ἐπιδερμίδα κοκκινωπὴν, ὁ καφὲς οὗτος εἶναι συνήθως χρώματος πρασίνου ἀνοικτοῦ ἢ κιτρινωποῦ, περιέχει δὲ πολλοὺς κόκκους ἐφθαρμένους.

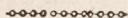
2) Ὁ τῆς Βρασιλίας, ἔχων κόκκους ἀνίσους καὶ ἀνωμάλους τὸ σχῆμα, οἱ μικροὶ κόκκοι αὐτοῦ ἔχουσιν ἀναλογίαν τινὰ μὲ τὸν τῆς

Μόκκας, οί δὲ μεγάλοι ὁμοιάζουσι τὸν τῆς Βουρβώνης· τὸ μεγαλήτερον μέρος τούτου ἐξάγεται ἀπὸ τὸ Ῥίο—Ἰανέριον, ἔχει δὲ συνήθως χρώμα κίτρινον πρασινωπὸν καὶ ὁσμὴν φυτικὴν βαρεῖαν· ἀποστέλλεται εἰς τὴν Εὐρώπην εἰς σάκκους, ζυγίζοντας πέντε ἀρόβας (Βρασιλιανὸν σταθμὸν) ἥτοι 73 χιλιόγραμμα, πληθύνει δὲ διὰ τὴν ἐξαγωγὴν δασμὸν 7 τοῖς 0/10.

Ὡς πρὸς τὴν παραγωγὴν τοῦ καφῆ ἡ Βρασιλία κατέχει τὴν πρώτην θέσιν. Κατὰ τὸ 1857 αἱ φορτώσεις τοῦ Ῥίου—Ἰανερίου ὑπελογίσθησαν εἰς 2,065,700 σάκκους, ἐκ τῶν ὁποίων περίπου τὸ ἥμισυ ἀπεστάλη εἰς τὴν Εὐρώπην, καὶ τὸ ἕτερον ἥμισυ εἰς τὰς Ἠνωμένας Ἐπαρχίας τῆς Ἀμερικῆς.

Εἰς τὴν Γαλλίαν κατὰ τὸ 1857 εἰσῆχθησαν 53 ἑκατομ. χιλιογρ. καφεῶν, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ ἥμισυ κατηναλώθη ἐν τῇ Γαλλίᾳ, τὸ δὲ ἕτερον ἥμισυ ἐξήχθη ἐκτὸς τῆς Γαλλίας. Μετὰ τὴν ἐλάττωσιν τῶν δασμῶν τῆς εἰσαγωγῆς δὲν εἶναι ἀμφιβολία ὅτι ἡ ἐγχώριος κατανάλωσις θέλει αὐξήσει οὐσιωδῶς.

Εἰς τὴν Ἀγγλίαν καταφαίνεται ἡ αὐξήσις τῆς καταναλώσεως ἀναλόγως τῆς ἐλαττώσεως τῶν δασμῶν. Κατὰ τὸ 1820—1824, ὅτε ἐπλήρουν 1 σελίνιον τὴν λίτραν, ἡ ἐτησίᾳ κατανάλωσις ἦτο 7 ἑκατομ. λιτρῶν, μετὰ τὸ 1851 ὁ δασμὸς ἡλαττώθη εἰς 3 πένας τὴν λίτραν, καὶ μετὰ τὸ 1855 ὑψώθη εἰς 4 πένας, ἡ δὲ κατανάλωσις τῶν τελευταίων τούτων ἐτῶν ὑπολογίζεται εἰς 36 ἑκατομ. λιτρῶν, ἡ δὲ ὀλικὴ εἰσαγωγὴ εἰς 56 ἑκατομ. λιτρῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

Περὶ φαρμάκων καὶ ἀρωμάτων (drogueries).

§. 197. *Φάρμακα καὶ ἀρώματα.*—Ὀνομάζονται ἐν γένει φάρμακα διάφοροι φυσικαὶ οὐσίαι, χρησιμεύουσαι εἰς τὴν Ἰατρικὴν καὶ οἰκιακὴν οἰκονομίαν ἢ εἰς τὰς τέχνας. Ὁ ἀριθμὸς τῶν διαφόρων φαρμάκων εἶναι ἄπειρος, καὶ ἀπαιτεῖται ἰδιαιτέρα σπουδὴ ἡνωμένη με μακρὰν πείραν πρὸς γνῶσιν ὅλων τῶν εἰς τὸν κλάδον αὐτὸν ὑπαγομένων ἐμπορευμάτων. Ὁ εἰς τὸ εἶδος τοῦτο ἐνασχολούμενος ἔμπορος ὀφείλει νὰ ἔχῃ γνώσεις Γεωγραφίας, Φυσικῆς Ἱστορίας, Χημείας,

Στατιστικῆς, καὶ Βιομηχανικῆς Οἰκονομίας, πρέπει νὰ γνωρίζῃ προσέτι ἐντελῶς καὶ μὲ ἀκρίβειαν τὰ διάφορα χαρακτηριστικὰ τῶν ἐμπορευμάτων, τὰ μέσα τῆς προπαρασκευῆς ἢ τῆς παραγωγῆς των, τὰς κινδυνεύσεις, εἰς τὰς ὁποίας δύνανται νὰ υποβληθῶσι, καὶ πῶς αὐταὶ ἀνακαλύπτονται, τὸν τρόπον τῆς ἀγορᾶς καὶ ἐξοδευσεώς των, καὶ ἐν γένει τὴν ἐμπορικὴν των σημασίαν.

Μεταξὺ τῶν φαρμάκων συγκαταριθμοῦνται καὶ τὰ ἀρώματα, τὰ ὁποῖα εἶναι φυτικαὶ οὐσίαι, χρησιμεύουσαι διὰ τὴν ὁσμὴν των καὶ τὴν ἀρωματικὴν γεῦσίν των πρὸς καρύκευσιν τῶν φαγητῶν, καὶ πρὸς ἀρωματισμὸν διαφόρων ποτῶν. Ἡ πατρις τῶν ἀρωμάτων εἶναι κυρίως αἱ Ἰνδίαὶ καὶ αἱ περὶ τοὺς τροπικοὺς χῶραι τῆς Ἀμερικῆς καὶ Ἀφρικῆς· ἡ Ἀγγλία διὰ τῆς Κέϋλαν καὶ ἡ Ὁλλάνδα διὰ τῶν Μολούκων νήσων ἐνεργοῦσι τὸ σημαντικώτερον ἐμπόριον τῶν ἀρωμάτων.

Διάφοροι ἐμπορικαὶ κατὰ τὴν Εὐρώπην ἀγοραὶ ἔχουσιν ἰδιαιτέραν σημασίαν ὥς πρὸς τὸ εἶδος τοῦτο τῶν ἐμπορευμάτων· τοιαῦτα εἶναι τὸ Ἀμστερδάμ τῆς Ὁλλανδίας, ἡ Ἀμβέρσα τοῦ Βελγίου, ἡ Κωνσταντινούπολις, ἡ Ἀλεξάνδρεια καὶ ἡ Σμύρνη τῆς Τουρκίας, ἡ Λιθόρνος καὶ ἡ Γένοβα τῆς Ἰταλίας, τὸ Τριέστιον τῆς Αὐστρίας, καὶ τὸ Ἀμβούργον τῆς Γερμανίας.

Ἐνταῦθα θέλομεν περιγράψαι ἐν συνόψει τὰ κυριώτερα μόνον τῶν ἐμπορευμάτων αὐτῶν, καθότι ἡ λεπτομερὴς ἀπαρίθμησις καὶ περιγραφή ὅλων ἤθελεν εἶσθαι ἀντικείμενον ἰδιαιτέρας καὶ λίαν ἐκτεταμένης πραγματείας.

Α'. ΠΕΡΙ ΤΕΙΟΥ (τζαί, τέ) (1).

§. 198. Τὸ τέϊον εἶναι φύλλα θάμνου κλαδῶδους ἀειθαλοῦς, βλαστάνοντος μέχρι πέντε ἢ ἕξ ποδῶν ὕψους εἰς τὴν χώραν τῆς κατ' ἀγωγῆς του, ἥτις εἶναι ἡ Κίνα.

Ἡ Κίνα καὶ ἡ Ἰαπωνία εἶναι αἱ μόναι χῶραι, ὅπου τὸ φυτὸν τοῦτο αὐξάνει αὐτοφυῶς, καὶ ὅπου ἡ καλλιέργειά του γίνεται μετ' ἐπιτυχίας· ὅταν τὸ φυτὸν φθάσῃ τὴν ἡλικίαν τῶν πέντε ἐτῶν, τὰ φύλλα του εἶναι κατὰλληλα πρὸς συλλογὴν, περὶ δὲ τὸ ἑβδομον ἔτος δὲν παράγει εἰμὴ πολλὰ ὀλίγα φύλλα· τότε κόπτεται τὸ στέλεχος πλησίον τῆς ρίζης καὶ ἀναδίδει νέους κλώνους. Ὁ πολλαπλασιασμὸς τοῦ

(1) Γαλλιστὶ thé, Ἰταλιστὶ té.

φυτοῦ τούτου παρουσιάζει πολλὰς δυσκολίας, καὶ μετὰ πολλὰς προσπαθείας οἱ Ὁλλανδοὶ εἰς τὴν Ἰαύαν καὶ οἱ Βρασιλιανοὶ εἰς τὴν Βρασιλίαν, καὶ τοὶ βοηθούμενοι ὑπὸ γεωργῶν Κινέζων, δὲν ἐκατόρθωσαν ἀκόμῃ νὰ καλλιεργήσωσι μετ' ἐπιτυχίας τὸ φυτὸν τοῦτο.

Ἡ συλλογὴ τοῦ τείου εἰς τὴν Κίναν γίνεται τρεῖς τοῦ ἔτους, κατὰ τὸν Ἀπρίλιον, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ θέρους καὶ κατὰ τὰ μέσα τοῦ φθινοπώρου. Τὰ ὀλίγων μόνον ἡμερῶν φύλλα ἀποτελοῦν τὸ ὀνομαζόμενον αὐτοκρατορικὸν *τέιον*· τὰ τῆς πρώτης καὶ δευτέρας συλλογῆς φύλλα εἶναι ἐν γένει τὰ καλῆτερα, καὶ διαιροῦνται κατὰ τὴν λεπτότητα καὶ τὸ μέγεθός των εἰς τέσσαρας κλάσεις. Ἀφοῦ συλλεχθῶσι τὰ φύλλα φέρονται εἰς ἐπίτηδες δημόσια καταστήματα, ὅπου ὑπάρχουσι κλίβανοι (φούρνοι) πρὸς ἀποξήρανσιν αὐτῶν· ἕκαστος κλίβανος ἔχει πλάκα σιδηρᾶν, ὅταν δὲ αὕτη θερμανθῇ, θέτουν ἐπ' αὐτῆς ἀνάλογον ποσότητα φύλλων, καὶ τὰ ἀνακινοῦν διὰ τῆς χειρὸς μέχρις οὔ ἡ θερμότης ἀποβῇ ἀνυπόφορος· τότε θέτουν τὰ φύλλα εἰς κάνιστρα καὶ προσπαθοῦν νὰ τὰ κρῶσωσι, μετὰ ταῦτα ἐπαναλαμβάνουν τὴν ἰδίαν ἐργασίαν ἕως οὔ ἀποξηρανθῶσιν ἐντελῶς καὶ μείνωσιν ἄνευ τῆς παραιμικῆς ὑγρασίας· ἐκ τοῦ φρυγμοῦ τούτου τὰ φύλλα συστρέφονται, ὅσον δὲ περισσότερον συστραμμένα εἶναι, κατὰ τοσοῦτον ἡ ἐργασία ἐπέτυχεν.

Ὅλαι αἱ τάξεις τῶν Κινέζων κάμνουν μεγάλην χρῆσιν τοῦ τείου, ἀποδίδουν μάλιστα τὴν ἔλλειψιν τῆς ποδάγρας, τῆς λιθιάσεως καὶ τῶν νεφριτικῶν κωλίκων εἰς τὴν ὑπερβολικὴν χρῆσιν αὐτοῦ τοῦ ποτοῦ· μεταχειρίζονται δὲ τὸ τέιον ἀφοῦ παρέλθῃ ἐν ἔτος ἀπὸ τῆς συλλογῆς του, καὶ τὸ πίνουν, ὡς ἡμεῖς, ζεματίζοντες τὰ φύλλα μὲ βράζον ὕδωρ, ἀλλ' ἄνευ ζαχάρεως καὶ γάλακτος. Οἱ Ἰάπονοὶ τὸ μεταποιοῦν εἰς κόνιν, τὴν ὁποίαν πίνουν ἀναμιγνύοντες εἰς θερμὸν ὕδωρ. Ἡ χρῆσις τοῦ τείου εἰς τὴν Κίναν εἶναι ἀρχαιοτάτη· εἰς Σινικὰ βιβλία τριῶν αἰώνων π. Χρ. γίνεται μνεία τοῦ ποτοῦ τούτου, ἀλλὰ μόνον κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 16^{ου} αἰῶνος εἰσῆχθη εἰς τὴν Εὐρώπην διὰ τῆς Ὁλλανδικῆς Ἑταιρίας τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν, ἥτις πρώτη μετέφερε τέιον εἰς τὴν Ὁλλάνδαν, ἐκ τῆς ὁποίας κατὰ τὸ 1666 μετεκομίσθη εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ὅπου ἀμέσως ἐγένετο κοινὴ ἡ χρῆσις αὐτοῦ. (1)

(1) Διηγοῦνται ὅτι περὶ τὴν 16ην ἑκατονταετηρίδα οἱ Ὁλλανδοὶ ἐπεχείρησαν

Διακρίνεται κυρίως τὸ τέιον εἰς δύο εἶδη, εἰς πράσινον καὶ εἰς μαῦρον· μέχρι τινὸς ἐνόμιζον ὅτι ἐξ ἄλλων θάμνων συλλέγεται τὸ πράσινον καὶ ἐξ ἄλλων τὸ μαῦρον, ἀλλ' εἶναι ἤδη ἀποδεδειγμένον παρὰ τῶν Φυσιολόγων καὶ παρ' ἀξιοπίστων ταξιδιωτῶν ὅτι τὸ διάφορον χρῶμα τοῦ τέιου προέρχεται ἐκ τοῦ διαφόρου τρόπου τοῦ φρυγμοῦ· ἐὰν τὰ φύλλα φρυχθῶσιν ἀμέσως μετὰ τὴν συλλογὴν των, τὸ τέιον διατηρεῖ τὸ πράσινον χρῶμα· διὰ τὰ νὰ γενῇ δὲ μαῦρον, πρέπει πρὶν ἐκτεθῶσι τὰ φύλλα εἰς τὸν φρυγμὸν νὰ ἐναποτεθῶσιν εἰς τόπον ὑγρὸν, ὥστε νὰ ἐπέλθῃ ἡ ζύμωσις των καὶ νὰ χάσουν τὸ πράσινον χρῶμά των, καὶ μετὰ ταῦτα νὰ ξηρανθῶσιν ὡς προεξεθέσαμεν· διὰ τῆς ἐργασίας ταύτης μάλιστα τὸ τέιον καθίσταται καλητέρας γεύσεως.

Τό, τε πράσινον καὶ μαῦρον τέιον διακρίσθαι ἐμπορικῶς εἰς διαφόρους κλάσεις κατὰ τὴν ποιότητά του, γνωστὰς ὑπὸ διαφόρους Σινικὰς ὀνομασίας· αἱ πολυπληθεῖς αὗται διακρίσεις δύνανται νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς τρεῖς γενικὰς κατηγορίας ἢ ποιότητας.

Τὸ τέιον ἀποτελεῖ τὸ κυριώτερον ἀντικείμενον τοῦ ἐμπορίου τῆς Κίνας μετὰ τῆς Εὐρώπης. Οἱ Κινέζοι ἐμποροὶ, ἀφοῦ τελειώσῃ ἡ παρασκευὴ τοῦ τέιου, τὸ διακοῦν εἰς τὰς διαφόρους κλάσεις του, αἵτινες εἶναι περίπου 18, τὸ θέτουν εἰς κιβώτια, ἐπὶ τῶν ὁποίων γράφουν τὸ σημεῖον τοῦ ἐμπορίου εἰς ὃν ἀνήκουν, καὶ οὕτω τὸ μετακομίζουσιν εἰς τὴν Καντόν. Τὸ εἰς Ἀγγλίαν κατ' ἔτος ἀποστέλλόμενον ὑπολογίζεται ὑπὲρ τὰς 50 ἑκατομμυρίων λίτρας.

Σημαντικὸν ἐμπόριον τοῦ εἶδους αὐτοῦ ἐνεργεῖται εἰς τὴν Ῥωσσίαν, ὅπου ἡ χρῆσις τοῦ ποτοῦ τούτου εἶναι κοινοτάτη. Τὸ τέιον μεταφέρεται διὰ ξηρᾶς καὶ διὰ ποταμῶν ἀπὸ τὴν ἐπὶ τῶν ὀρίων τῆς Κίνας πόλιν Κιάκταν εἰς ὅλην τὴν Ῥωσσίαν. Τὸ Ῥωστικὸν τέιον εἶναι καλητέρας ποιότητος ἀπὸ τὸ διὰ τοῦ Ωκεανοῦ παρὰ τῶν Ἀγγλῶν μετακομιζόμενον. Ἡ πανήγυρις τῆς Νίζνης εἶναι ἡ κυριωτέρα ἀγορὰ τοῦ τέιου εἰς τὴν Ῥωσσίαν· τὸ Ῥωστικὸν τέιον διακρίνεται εἰς διακοσίας περίπου ποιότητας.

Β'. ΠΕΡΙ ΚΙΝΝΑΜΩΜΟΥ (κανέλλα).

§. 199. Τὸ Κιννάμωμον εἶναι φλοιὸς δένδρου ἐκ τοῦ γένους τῶν

νὰ στέλλωσιν εἰς τοὺς Κινέζους φασκομηλίαν λαμβάνοντες παρ' ἐκείνων τὸ τέιον, ἀλλ' ἡ τοιαύτη ἀνταλλαγὴ δὲν διήρκεσεν ἐπὶ πολὺ. (Voyage en Chine du Lord Macartney).

δαφνῶν, ὀνομαζομένου παρὰ τῶν Βοτανικῶν *δάφνη κιννάμωμος*· τὸ δένδρον τοῦτο βλαστάνει κυρίως εἰς τὴν νήσον Κέϋλαν, εὐρίσκεται δὲ καὶ εἰς τὴν Κοχιγκίνην, πόλιν παράλιον πλησίον τῆς Κίνας.

Διακρίνεται τὸ Κιννάμωμον εἰς τρία εἶδη, εἰς *λεπτὸν*, *μεσαῖον* καὶ *κοινόν*· αἱ ποιότητες αὗται ἐξαρτῶνται ἐκ τῆς ἡλικίας τοῦ δένδρου καὶ τοῦ μεγέθους τοῦ κλώνου, ἐκ τοῦ ὁποίου ἀφαιρεῖται ὁ φλοιός.

Τὸ *λεπτὸν κιννάμωμον* συλλέγεται ἀπὸ κλάδους, τῶν ὁποίων ἡ ἡλικία δὲν ὑπερβαίνει τὰ τέσσαρα ἔτη, πρέπει δὲ νὰ ᾔῃαι χρώματος κιτρίνου κοκκινωποῦ, γεύσεως γλυκείας, ζαχαρώδους καὶ ὀλίγον καυστικῆς, ὁσμῆς εὐχαρίστου, ἀφῆς λεπτῆς, καὶ εὐθραυστον.

Τὸ *μεσαῖον* ἔχει τὰ αὐτὰ προτερήματα, ἀλλ' εἰς κατώτερον βαθμὸν.

Τὸ *κοινόν* συλλέγεται ἀπὸ τοὺς μεγάλους κλώνους τοῦ δένδρου, εἶναι χονδρὸν καὶ κιτρίνου χρώματος.

Ἡ Ἀγγλία, ἔχουσα τὸ ἐμπόριον τῆς νήσου Κέϋλαν, μετέρχεται σχεδὸν ἀποκλειστικῶς τὸ ἐμπόριον τοῦ κινναμώμου.

Τὸ κιννάμωμον χρησιμεύει ὡς καρύκευμα τῶν φαγητῶν, καὶ ὡς ἄρωμα τὸ ἐξαγόμενον ἐξ αὐτοῦ ἔλαιον· συχνάκις μάλιστα πωλεῖται τὸ κιννάμωμον μετὰ τὴν ἐξαγωγήν τοῦ ἐλαίου του, ἀλλ' εἶναι εὐκόλον νὰ γνωρισθῇ ἡ ἀπάτη αὕτη διὰ τῆς γεύσεως.

Γ'. ΠΕΡΙ ΠΙΠΕΡΙΟΥ.

§. 200. Τὸ *πιπέριον* εἶναι μικρὸς κόκκος ξηρὸς, προσερχόμενος ἀπὸ φυτὸν κληματοειδές, βλαστάνον ἐν γένει εἰς τὰς Ἀνατολικὰς Ἰνδίας, σχήματος σφαιροειδοῦς, περικεκαλυμμένος μὲ φλοῦδαν μελανὴν ρυτιδωμένην, γεύσεως καυστικῆς, δὲν χρησιμεύει δὲ εἰμὴ εἰς τὴν μαγειρικὴν.

Εἰς τὸ ἐμπόριον διακρίνεται τὸ πιπέριον εἰς *βαρὺ*, *ἡμίβαρον* καὶ *ἐλαφρόν*.

Τὸ *βαρὺ* ἐξάγεται ἀπὸ τὸ Μαλαβάρ, καὶ εἶναι κατὰ τὸ μέγεθος μεγαλύτερον ἀπὸ τὰ ἄλλα, σκληρόν, καλῶς θρεμμένον, τὸ δὲ ἐσωτερικὸν τοῦ κόκκου του ἔχει χρῶμα κιτρινωπόν.

Τὸ *ἐλαφρόν* ἐξάγεται συνήθως ἀπὸ τὴν Σουμάτραν, ἡ φλοῦδά του εἶναι πολὺ ρυτιδωμένη, χρώματος μέλανος στακτεροῦ, περιέχει δὲ πολλοὺς κόκκους χωρὶς φλούδας καὶ πολλὰς φλούδας ἄνευ κόκκων. Εἶναι γνωστὸν προσέτι εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ τὸ *λευκὸν πιπέριον*,

τὸ δποῖον γίνεται ἀφαιρουμένης τῆς φλούδας ἀπὸ τὸ σύνηδες πιπέριον. Διακρίνεται προσέτι εἰς πιπέριον τῆς Ἀγγλίας, τῆς Γαλλίας καὶ τῆς ὀλλάνδας.

Ἡ χρῆσις τοῦ πιπερίου ὡς καρκευμάτος ὑπάρχει εἰς ὅλους τοὺς λαοὺς τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀνατολῆς, κατὰ πρῶτον δὲ εἰσῆχθη εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἐκ τῆς Ἀσίας.

Δ'. ΠΕΡΙ ΜΟΣΧΟΚΑΡΥΟΥ (1).

§. 201. Τὰ *Μοσχοκάρυον* εἶναι καρπὸς δένδρου τῶν Μολούκων νήσων· τὸ δένδρον τοῦτο ἀνήκει εἰς τὴν οἰκογένειαν τῶν μυριστικῶν λεγόμενων δένδρων, λαμβάνει ὕψος τριάκοντα περίπου ποδῶν καὶ καρποφορεῖ ἀφθόνως. Τὸ εἰς τὸ ἐμπόριον γνωστὸν *μοσχοκάρυον* εἶναι ὁ πυρὴν τοῦ καρποῦ τοῦ δένδρου τούτου καθαριζόμενος ἀπὸ τὰ περιτυλίγματα του, ἐνίοτε δὲ μεταφέρεται εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ μὲ τὸ κέλυφός του. Διακρίνονται εἰς τὸ ἐμπόριον τὰ *μοσχοκάρυα* εἰς *στρογγύλα* καὶ εἰς *μακρυλά*. Τὸ *στρογγύλον* συλλέγεται κυρίως εἰς τὰς Μολούκας Νήσους, ἔχει μέγεθος μικροῦ καρδίου καὶ γραμμὰς καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις, τὸ χρῶμά του εἶναι στακτερόν, ἡ ὁσμὴ του ἀρωματικὴ καὶ εὐχάριστος· τὸ *μοσχοκάρυον* χρησιμεύει εἰς τὴν φαρμακοποιάν, καὶ ὡς *καρκευμα*. Τὸ *μοσχοκάρυον* περιέχει δύο ἔλαια, *στερεόν* καὶ *πιητικόν*, τὰ ὁποῖα χρησιμεύουν ὡς ἀρώματα.

Τὰ *μοσχοκάρυα* παρουσιάζονται συχνὰ εἰς τὸ ἐμπόριον ἀναμεμιγμένα μὲ σκοληνοφαγομένα, ἢ μὲ καρποὺς ἄλλων δένδρων τῆς αὐτῆς φύσεως, ἐνίοτε δὲ καὶ μὲ ψευδο*μοσχοκάρυα*, κατασκευαζόμενα ἀπὸ ἀρωματικὸν ξύλον· ἀλλ' ὅλαι αὗται αἱ ἀπάται εὐκόλως ἀνακαλύπτονται.

Ε'. ΠΕΡΙ ΚΑΡΥΟΦΥΛΛΩΝ (Μοσχοκαρπίων, γαρουφάλων κοινῶς) (2).

§. 202. *Καρυόφυλλα* εἶναι οἱ κάλυκες τοῦ ἄνθους τοῦ ὑπὸ τὸ αὐτὸ ὄνομα γνωστοῦ δένδρου, συλλεγόμενοι καὶ ξηραίνόμενοι πρὸ τῆς ἀναπτύξεώς των. Τὸ μέγα καὶ ἀειθαλὲς τοῦτο δένδρον βλαστάνει αὐτοφυῶς εἰς τὰς Μολούκας νήσους, ὅθεν μετεκομίσθη εἰς τὴν Βουρβώ-

(1) Γαλλιστὶ Muscade. Ἰταλιστὶ Noce moscada.

(2) Γαλλιστὶ Girofles. Ἰταλιστὶ chiodi di Garofano.

νην, εἰς τὴν Γουϊάνην καὶ εἰς τὰς Ἀντίλλας· ἡ ἀνάπτυξις τοῦ δένδρου αὐτοῦ ἐπιτυγχάνει εἰς δροσεράς καὶ καρποφόρους γαίας, πρέπει δὲ νὰ προφυλάττεται ἀπὸ τοὺς σφοδροὺς ἀνέμους, διότι τὸ ξύλον του εἶναι πολὺ εὐθραυστον.

Τὰ καρυόφυλλα συλλέγονται πρὶν ἀνοίξῃ τὸ ἄνθος διὰ τῆς χειρὸς ἢ διὰ ραβδίσματος τοῦ δένδρου, μετὰ ταῦτα δὲ ξηραίνονται εἰς τὸν ἥλιον, τὸ ἄνω μέρος, σχηματιζόμενον ἀπὸ τὰ πέταλα τοῦ κάλυκος, ἀποτελεῖ εἶδος μικρᾶς κεφαλῆς, ἥτις συχνὰ πίπτει, καὶ μένει μόνον ὁ σωλὴν τοῦ κάλυκος.

Τὰ ἀπὸ τὰς νήσους Μολούκας προερχόμενα καρυόφυλλα ἔχουσι χρῶμα μελανωπὸν, ἐλαιῶδες, καὶ γεῦσιν καυστικὴν, εἶναι δὲ γνωστὰ εἰς τὸ ἐμπόριον ὑπὸ τὸ ὄνομα ἀγγλικὰ καρυόφυλλα.

Ἡ ἀρωματικὴ τῶν ὀσμῆ καὶ ἡ καυστικὴ τῶν γεύσεως προέρχεται ἀπὸ τὸ περιεχόμενον εἰς αὐτὰ πτητικὸν ἔλαιον, τὸ ὁποῖον διὰ τῆς ἀποσταλάξεως ἐξαγόμενον γίνεται ἐπίσης ἀντικείμενον ἐμπορίου.

ΣΤ'. ΠΕΡΙ ΜΗΚΩΝΙΟΥ (ἀφίονι, ὅπιον).

§. 203. Τὸ *μηκόνιον* εἶναι κυρίως ζωμὸς εἰς στερεὰν κατάστασιν, ἐξαγόμενος ἀπὸ ἓν εἶδος μηκώνων (παπαρούνων)· ὡς πρωτίστη ποιότητος μηκωνίου θεωρεῖται ἐν κόμμῃ ζαχαρῶδες, ἐκρέον ἀπὸ τὰς κεφαλὰς εἶδους τινὸς λευκῶν μηκώνων, τὰς ὁποίας ἐπίτηδες πρὸς τοῦτο παρακεντοῦν· τὸ μηκόνιον τοῦτο συνίσταται εἰς μικρὰ λευκὰ δάκρυα ὀλίγον κιτρινωπά, εἶναι δὲ σπάνιον καὶ ἐν μεγάλῃ ὑπολήψει παρὰ τοῖς Ἀσιανοῖς. Τὸ κοινῶς γνωστὸν μηκόνιον κατασκευάζεται ἀπὸ τὰ φύλλα, τοὺς κορμούς καὶ τὰς κεφαλὰς, ἅτινα πρὸς τοῦτο βράζουσιν, ἐκθέτοντες μετὰ τὴν βράσιν τὸν ζωμὸν εἰς ἐξάτμισιν· ἡ δὲ μένουσα ὑπόστασις, ξηραίνομένη διὰ τοῦ ἡλίου ἢ τοῦ πυρὸς, σχηματίζεται εἰς κυκλοειδῆ τεμάχια, τὰ ὁποῖα περιτυλισσόμενα εἰς φύλλα παπαρούνων ἢ ἄλλων ναρκωτικῶν φυτῶν, παραδίδονται εἰς τὸ ἐμπόριον. Τὸ χρῶμα τοῦ μηκωνίου τούτου εἶναι ὑποκόκκινον βαθὺ, ἔχει δὲ γεῦσιν πικράν καὶ στυφὴν. Τὸ μηκόνιον πρέπει νὰ ἐκλέγεται στερεόν, βαρὺ, ξηρὸν καὶ ὅσον τὸ δυνατόν καθαρώτερον. Κατασκευάζεται εἰς τὴν Ἀβυσσινίαν, τὰς Αἰγυπτιακὰς Θήβας, τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, καὶ εἰς τὴν Βεγγάλην τῶν Ἰνδιῶν. Ἡ Σμύρνη εἶναι ἡ κυριώτερα ἀγορὰ τοῦ μηκωνίου τῆς Ἀνατολῆς. Πωλεῖται μὲ τὸ *τζεκί*, ἵσον εἰς μὲν τὴν

Σμύρνην μὲ δράμια 250, εἰς δὲ τὴν Κωνσταντινούπολιν μὲ δρ. 244 $1/2$ (45 ὀκαδ. Σμύρνης ἀποτελοῦσι 44 ὀκαδ. Κωνσταντινουπόλεως)· ἀγοράζεται δὲ συνήθως περὶ τὰ τέλη τοῦ Σεπτεμβρίου· ἡ ἐποχὴ τῆς εἰσοδείας του εἶναι ὁ Ἰούνιος καὶ Ἰούλιος· ὅταν ἀγοράζεται νωπὸν πρέπει νὰ ὑπολογισθῇ φύρα 6—8 τοῖς ἑκατέν. Ἡ ἐτήσιος παραγωγὴ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας συμποσοῦται εἰς 120—130 χιλιάδας τζεκίων· ἡ δὲ συνήθης τιμὴ του εἶναι Γρ. 160—165.

Ἐμπορικῶς διακρίνεται τὸ μηκόνιον εἰς δύο εἶδη, εἰς τὸ τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῶν Ἰνδιῶν. Τὸ καλῆτερον εἶναι τὸ τῆς Ἀνατολῆς, ὃν βαρὺ, στερεὸν, χρώματος κοκκινωποῦ, στιλπνοῦ, διαλυόμενον κατὰ μέγα μέρος εἰς τὸ ὕδωρ, καὶ μαλασσόμενον διὰ τῶν δακτύλων.

Εἰς τὴν Εὐρώπην ἐξοδεύεται τὸ μηκόνιον ὡς ἱατρικὴ ὕλη. Ἡ μεγαλύτερα ὅμως ἐξόδευσις τοῦ προϊόντος τούτου γίνεται εἰς τὴν Κίναν, ὅπου ἡ χρῆσις αὐτοῦ ὡς ναρκωτικοῦ εἶναι πρὸ ἀμνημονεύτων χρόνων κοινὴ. Οἱ Ἄγγλοι ἔμποροι προμηθεύουσι τὸ μηκόνιον εἰς τὴν Κίναν· εἶναι δὲ γνωστὸς ὁ πόλεμος τῆς Κίνας μετὰ τῆς Ἀγγλίας ἕνεκα τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς εἰσκαγωγῆς τοῦ δηλητηρίου τούτου.

Μ' ὅλας τὰς προσπάθειάς τῆς Σινικῆς Κυβερνήσεως, οἱ Κινέζοι ἐξακολουθοῦν νὰ καπνίζωσιν ἢ νὰ μασῶσι τὸ μηκόνιον. Τὸ ποσὸν τοῦ εἰς τὴν Κίναν κατ' ἔτος εἰσκαγομένου ὑπολογίζεται εἰς 26000 κιθῶτια, ἀξίας 17 ἑκατομμυρίων ταλήρων· τὰ 1000 τῶν κιθωτίων τούτων εἶναι μηκόνιον τῆς Τουρκίας.

Ζ'. ΠΕΡΙ ΚΑΠΝΟΥ.

§. 204. Ὁ Καπνὸς εἶναι φύλλα φυτοῦ, ὀνομαζομένου παρὰ τῶν Βοτανικῶν *Νικοτιανή*· τὸ φυτὸν τοῦτο εἶναι ἐνιαύσιον, κατὰγεται δὲ ἀπὸ τὴν μεσημβρινὴν Ἀμερικὴν, ἀλλὰ σήμερον βλαστάνει μετ' ἐπιτυχίας εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου.

Οἱ πρῶτοι κατοικήσαντες τὸν νέον κόσμον Εὐρωπαῖοι παρέλαβον ἀπὸ τοὺς ἐγγχωρίους ἀγρίους λαοὺς τὴν ἔξιν τοῦ καπνίζεῖν. Ἐπὶ τῆς Βασιλείσσης Ἐλισάβετ εἰσῆχθη ὁ καπνὸς εἰς τὴν Ἀγγλίαν· κατὰ δὲ τὸ 1560 ὁ πρέσβυς τῆς Γαλλίας εἰς τὴν Πορτογαλίαν Ἰωάννης Νικότος ἔστειλεν ἀπὸ τὴν Λισαβόνα εἰς τοὺς Παρισίους σπóρον καπνοῦ, καὶ ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ Νικότου ἔλαβε καὶ τὸ φυτὸν τοῦτο τὸ Βοτα-

νικόν του ὄνομα (1)· κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν μετεκομίσθη τὸ φυτὸν τοῦτο εἰς τὴν Ἰταλίαν, καὶ κατὰ τὸ διάστημα τριῶν αἰώνων εἰσεχώρησεν εἰς τὰς ἑξεῖς ὅλων τῶν λαῶν μὲ ἀπαρადειγμάτιστον ὁρμὴν. Ὅλος ὁ Χριστιανικὸς καὶ Μωαμεθανικὸς κόσμος, αἱ πλέον ἄγριαι καὶ ἀπολίτευτοι φυλαὶ, ὅλοι ἐπίσης καπνίζουσιν.

Αἱ περισσότεραι Εὐρωπαϊκαὶ Κυβερνήσεις, ὠφελούμεναι ἐκ τῆς ἰσχυρᾶς ταύτης ἑξέως τῶν λαῶν των, διατηροῦν εἰς ἑαυτὰς ἀποκλειστικὸν τὸ δικαίωμα τῆς πωλήσεως τοῦ προϊόντος τούτου.

Εἰς τὴν Γαλλίαν ἡ πώλησις τοῦ καπνοῦ, καὶ αἱ διάφοροι προπαρασκευαὶ αὐτοῦ ἀνήκουν εἰς τὴν Κυβέρνησιν, καὶ ἐνεργοῦνται ὑπὸ τῆς ἐπὶ τούτῳ Διευθύνσεως, (Regie) καλουμένης· ὑπολογίζεται δὲ 15 ἑκατομμυρίων περίπου χιλιογράμμων τὸ ἔτησίως ἐξοδευόμενον ποσὸν τοῦ καπνοῦ, ἐξ οὗ ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις λαμβάνει 82 ἑκατομμυρίων φράγκκ, ἐκ τῶν ὁποίων 60 ἑκατομ. εἶναι καθαρὸν κέρδος.

Τὸ μονοπωλεῖον τοῦ καπνοῦ ἐκ μέρους τῶν Κυβερνήσεων εἶναι παραδεδεγμένον εἰς τὴν Αὐστρίαν, Λομβαρδίαν, Σαρδηνίαν, Τοσκάνην, Νεάπολιν, Παπικὴν Ἐπικράτειαν, Ἰσπανίαν, κλ.

Ὁμοῦ μὲ τὴν ἑξίν τοῦ καπνίζειν διεδόθη παντοῦ καὶ ἡ καλλιέργεια τοῦ καπνοῦ, καὶ σήμερον εἰς ὅλα σχεδὸν τὰ μέρη τῆς Εὐρώπης, τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Ἀμερικῆς καλλιεργεῖται ἐκτεταμένως τὸ φυτὸν τοῦτο.

Εἰς τὴν Εὐρώπην οἱ καπνοφόροι τόποι εἶναι κυρίως ἡ ὀλλάνδα, ἡ Οὐγγαρία, ἡ Γαλλία, ἡ Τουρκία καὶ ἡ Ἑλλάς. Εἰς τὴν Ἀσίαν ἡ Συρία καὶ αἱ Ἀνατολικαὶ Ἰνδίαι. Ἡ Ἀμερικὴ ὅμως κατέχει τὴν πρώτην θέσιν ὡς πρὸς τὸ ἐξαγόμενον ποσόν· ἡ Βρασιλία, αἱ Ὀμόσπονδοι Ἐπαρχίαι καὶ μάλιστα ἡ Βιργινία, καὶ μετὰ τῶν νήσων Ἀντιλλῶν ἡ Κούβα καὶ ἰδίως ἡ Ἀβάνα ἀπέκτησαν εἰδικὴν ὡς πρὸς τὸ εἶδος τοῦτο φήμην.

Εἰς τὴν Μεγάλῃν Βρετανίαν ἡ καλλιέργεια τοῦ καπνοῦ εἶναι ἀπηγορευμένη, ὁ δὲ δασμὸς τῆς εἰσαγωγῆς εἶναι προσδιωρισμένος εἰς Σελίνια 3 τὴν λίτραν, τὸ ὅποιον ἰσοδυναμεῖ μὲ 1200 περίπου τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῆς ἀξίας τοῦ πράγματος· τὸ κατ' ἔτος εἰσαγόμενον ποσὸν εἶναι περίπου 20 ἑκατομμυρίων λίτραι, φέρουσαι τελωνιακὴν πρόσδοον εἰς τὴν Κυβέρνησιν 83 ἑκατομμύρια φράγκων.

(1) Ταμβάκος ὠνομάσθη ἐκ τῆς νήσου τοῦ Μεξικανικοῦ κόλπου, καλουμένης Ταμβάκον, ὅπου κατὰ πρῶτον ἶδον οἱ Ἰσπανοὶ τοὺς ἐγχωρίους καπνίζοντας.

Εἰς ὅλα σχεδὸν τὰ μέρη τῆς Εὐρωπαϊκῆς καὶ Ἀσιατικῆς Τουρκίας καλλιεργεῖται τὸ φυτὸν τοῦτο, ἰδίως εἰς τὴν Μακεδονίαν, Θεσσαλίαν καὶ Ἀλβανίαν· ἡ διάγνωσις τῶν διαφόρων ποιότητων εἶναι ἔργον εἰδικῆς ἐμπειρίας.

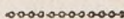
Ἐκ τῆς Ἑλλάδος τῷ 1858 ἐξήχθησαν 823,649 ὀκάδ. καπνοῦ, τῷ δὲ 1859 ἐξήχθησαν μόνον ὀκάδ. 429,391 ἀξίας δρ. 649,452. Ἐξ αὐτῶν εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἐστάλησαν ὀκ. 27,596, εἰς τὴν Γαλλίαν ὀκ. 43,282, εἰς τὴν Ἑπτάνησον ὀκ. 55,644, εἰς τὴν Ῥωσσίαν ὀκ. 70,252, εἰς τὴν Σαρδηνίαν 67,687, εἰς τὴν Τουρκίαν ὀκ. 122,429.

Εἰς τὴν Ῥωσσίαν εἰσαγόμενος ὁ καπνὸς παντὸς εἴδους εἰς φύλλα πληρόνει τὸ ποῦτι Ρουβ. 6. Ὁ κομμένος τῆς Τουρκίας τὴν λίτραν Καπ. 30. Οἱ κομμένοι καπνοὶ ἄλλων τόπων πληρόνουν τὴν λίτραν Κ. 60. Ὁ δὲ τῆς μύτης πληρόνει τὴν λίτραν Ρουβ. 1, 35.

Εἰς τὴν Τουρκίαν πληρόνει 3 τοῖς 0/0 ἐπὶ τῆς ἀξίας.

Εἰς τὴν Γαλλίαν ἡ εἰσαγωγή δὲν συγχωρεῖται παρὰ ἂν ᾗται ἡγορασμένος παρὰ τῆς Κυβερνήσεως, καὶ τότε πληρόνει 5. φρ. διὰ τὰ 100 χιλιόγραμμα, ἐὰν δὲ διὰ ξένου πλοίου μετεκομίσθῃ φρ. 10. Ἡ διαμετακόμισις αὐτοῦ συγχωρεῖται. Τοῦ δὲ παρεσκευασμένου καπνοῦ εἶναι ἀπηγορευμένη καὶ ἡ εἰσαγωγή καὶ ἡ διαμετακόμισις.

Εἰς τὴν Ἀγγλίαν ὁ καπνὸς εἰς φύλλα πληρόνει τὴν λίτραν Σελ. 3. Ὁ δὲ παρεσκευασμένος Σελ. 9.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΟΓΔΩΟΝ.

Περὶ Βαφῶν.

§. 205. *Βαφαί.* Ὅλαι αἱ ὕλαι, αἱ χρησιμεύουσαι εἰς τὴν Βαφικὴν τέχνην, γνωρίζονται εἰς τὸ ἐμπόριον ὑπὸ τὸ γενικὸν ὄνομα τῶν βαφῶν. Ἐνταῦθα θέλομεν περιγράψαι τὰς σημαντικωτέρας τῶν βαφικῶν τούτων ὕλων.

Α'. ΠΕΡΙ ΙΝΔΙΚΟΥ (Λουλάκι) (1).

§. 206. *Ἰνδικόν.* — Ἡ χρωματιστικὴ αὕτη οὐσία ἐξάγεται διὰ τῆς διαβρέξεως διαφόρων φυτῶν, *Ἰνδικοφύτων* λεγομένων.

(1) Γαλλιστὶ καὶ Ἰταλιστὶ Indigo.

Τὸ Ἰνδικὸν ἐγνωρίζετο παρὰ τῶν ἀρχαίων ὡς προϊὼν τῶν Ἰνδιῶν, καὶ ὁ Πλίνιος τὸ περιγράφει ὁμολογῶν συγχρόνως τὴν περὶ τῆς φύσεώς του καὶ τῶν μέσων τῆς παραγωγῆς του ἄγνοιαν αὐτοῦ. Οἱ λαοὶ τῶν τροπικῶν, ὅπου τὰ Ἰνδικοφόρα φυτὰ αὐξάνουν αὐτοφυῶς, εὗρον κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον τελειοποιημένα μέσα, δι' ὧν μεταχειρίζονται τὴν χρωματιστικὴν ὕλην τῶν φυτῶν τούτων πρὸς βαφὴν τῶν ἐνδυμάτων. Τὸ Ἰνδικὸν κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους μετεκομίζετο εἰς τὴν Εὐρώπην ἀπὸ τὰς Ἰνδίας διὰ τοῦ Περσικοῦ κόλπου, διὰ τῆς Περσίας ἢ Συρίας, ἢ διὰ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, διὰ τῆς Αἰγύπτου καὶ Ἀλεξανδρείας. Οὕτω δὲ ἐξηκολούθησε μετακομιζόμενον μέχρις οὗ αἱ ἀνακαλύψεις τοῦ ΙΕ^{ου} αἰῶνος μετέβαλον τοὺς ἐμπορικὸς δρόμους. Κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους τὸ προϊὼν τοῦτο ἐγνωρίζετο ὑπὸ τὸ ὄνομα *Ἰνδικὸν τῆς Βαβυλῶνος*, ἡ δὲ μικρὰ ποσότης τοῦ ἐξ αὐτοῦ τότε εἰς τὴν Εὐρώπην μετακομιζομένου ἐχρησίμευε μόνον ὡς μέσον, δι' οὗ ἀποκαθίστατο ζωηρότερον τὸ κυανοῦν χρῶμα, τὸ ὁποῖον ἐξ ἄλλων οὐσιῶν κατεσκευάζον· ἀλλὰ διὰ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ ἀποικιακοῦ ἐμπορίου τὸ Ἰνδικὸν ἀντικατέστησεν ἤδη ἐντελῶς ὅλας τὰς λοιπὰς φυτικὰς οὐσίας ὡς πρὸς τὴν βαφὴν τοῦ κυανοῦ.

Οἱ Εὐρωπαῖοι, εὐρόντες τὸ Ἰνδικοφόρον φυτὸν αὐξάνον αὐτοφυῶς εἰς τὰς περισσοτέρας χώρας τῆς Ἀμερικῆς, καὶ γνωρίζοντες τὰς μεθόδους, τὰς ὁποίας οἱ Ἰνδοὶ μεταχειρίζοντο πρὸς ἐξαγωγήν τοῦ Ἰνδικοῦ, εἰσῆγαγον μετ' ἐπιτυχίας εἰς ὅλα σχεδὸν τὰ μέρη τοῦ νέου κόσμου τὴν βιομηχανίαν τοῦ προϊόντος αὐτοῦ. Οἱ Ἰσπανοὶ εἰς τὴν Γουατιμάλαν καὶ Μεξικὸν, οἱ Πορτογάλλοι εἰς τὴν Βρασίλιαν, οἱ Γάλλοι εἰς τὸν ἅγιον Δομένικον καὶ Λουϊσιάνην, οἱ Ἄγγλοι εἰς τὴν Ἰαμάικαν, Βαρδάδας καὶ Καρολίαν ἐπρὸςπάρθυσαν νὰ κατασκευάσωσι κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἐπιτυχῶς τὸ ἀναγκαῖον διὰ τὴν χρῆσιν τῶν μητροπόλεων τῶν, τῶν ὁποίων αἱ ἀνάγκαι καθ' ἡμέραν ἤξανον ἀναπτυσσομένης τῆς χειροτεχνικῆς βιομηχανίας.

Τὸ Ἰνδικὸν παρουσιάζεται εἰς τὸ ἐμπόριον εἰς τεράχια ἀνώμαλα χρώματος κυανοῦ διαφόρων βαθμῶν, εἶναι δὲ ξηρὸν, σκληρὸν, εὐθραυστον, ἐλαφρὸν, καὶ συνήθως πλέει ἐπὶ τοῦ ὕδατος· ἐν τῶν ἰδιαιτέρων τοῦ Ἰνδικοῦ χαρακτηριστικῶν εἶναι τριβόμενον διὰ σκληροῦ τινὸς σώματος νὰ λαμβάνῃ στιλπνότητα μεταλλικὴν καὶ χρῶμα χαλκοῦ, ἡ ζύμη του πρέπει νὰ ᾖ λεπτή, ὁμογενὴς, καὶ ἐλαφρά· συχνάκις ὁ-

μῶς ἀπαντᾷται τὸ Ἰνδικὸν ἀναμεμιγμένον μὲ ξένας ὕλας, μὲ ἄμμον κλ. ἢ ἔχον ἀνωμαλίαν ὥς πρὸς τὸ χρῶμά του καὶ κοιλώματα· ταῦτα δὲ πάντα εἶναι ἐλαττώματα. Εἰς μικρὰν ποσότητα τὸ Ἰνδικὸν εἶναι ἄοσμον, ἀλλ εἰς μεγάλην, καὶ θερμαινόμενον μάλιστα, ἀποπέμπει ἀποφορὰν δυσάρεστον.

Τὸ Ἰνδικὸν εἶναι ἐκ τῶν ἐμπορευμάτων, τῶν ὁποίων δυσκόλως περιγράφονται αἱ διάφοροι ποιότητες, διακρινόμεναι ἀπ' ἀλλήλων διὰ λεπτοτάτων ἰδιοτήτων, ὥστε ἀπαιτεῖται μεγάλη πείρα, καὶ διὰ τὴν εἰπωμεν οὕτως, ὀξυδέρκεια, πρὸς διάκρισιν τῶν διαφορῶν κλάσεων καὶ ποιότητων τοῦ Ἰνδικοῦ. Ἰδοὺ αἱ κοινότεραι εἰς τὸ ἐμπόριον διακρίσεις.

Ἰνδικὸν τῆς Βεγκάλης, ὑποδιαιρούμενον εἰς 43 ἰδιαιτέρας κλάσεις, διακρινόμενας παρὰ τῶν εἰδημόνων δι' ἰδίῳ ὀνομάτῳ καὶ σημείῳ· τὸ διάφορον χρῶμα αὐτοῦ προσδιορίζει πρὸ πάντων καὶ τὴν ποιότητά του· τὸ ὠραιότερον κυανοῦν εἶναι τὸ καλῆτερον, κατόπιν ἔρχεται τὸ ἰοειδές, τὸ πορφυρόχρουν, τὸ κόκκινον, τὸ χαλκοῦν καὶ αἱ διάφοροι ὑποδιαίρεσεις τῶν χρωματισμῶν τούτων. Τὸ Ἰνδικὸν τῆς Βεγκάλης συμπεριλαμβάνει ὅλα τὰ εἶδη τοῦ Ἰνδικοῦ, τὰ προερχόμενα ἐκ τῆς χώρας ταύτης, καὶ θεωρεῖται ἐν γένει ὥς τὸ τῆς καλῆτερας ποιότητος, διακρινόμενον ἐκ τοῦ λαμπροῦ κυανοῦ χρώματος, τῆς λεπτότητος καὶ ἐλαφρότητός του.

Ἰνδικὸν τῆς Οὐδης ἢ Κορομαδέλου, διαιρούμενον εἰς τρεῖς κλάσεις κατὰ τὸν διάφορον χρωματισμὸν του.

Ἰνδικὸν τῆς Μαρλάλης, τὸ ὅποιον εἶναι συνήθως ἀναμεμιγμένον καλῆς καὶ κατωτέρας ποιότητος, πολλάκις δὲ παρουσιάζεται ὥς Ἰνδικὸν τῆς Βεγκάλης.

Ἰνδικὸν τοῦ Μαδραῆς, ἔχον ὅλα τὰ ἐξωτερικὰ φαινόμενα τοῦ Ἰνδικοῦ τῆς Βεγκάλης, ἀλλὰ ζύμην πολὺ κατωτέραν, ὑποδιαίρεται δὲ εἰς τρεῖς κλάσεις.

Ἰνδικὸν τῆς Ἰαύας, τὸ ὅποιον δὲν περιέχει χρωματιστικὴν ὕλην ὅσην τὸ τῆς Βεγκάλης.

Ἰνδικὸν τῆς Αἰγύπτου, πρὸ τινων χρόνων παρουσιασθὲν εἰς τὸ ἐμπόριον, χρώματος ἰοειδοῦς, καὶ ὥς κατώτερον ὅλων τῶν ἄλλων εἰδῶν θεωρούμενον.

Ἐκ τῶν εἰς τὴν Ἀμερικὴν παραγομένων Ἰνδικῶν γνωρίζονται τὰ

τῆς Γουατιμάλας, τῆς Καρακάς καὶ τοῦ Μεξικοῦ, τὰ ὁποῖα υποδια-
ροῦνται εἰς διαφόρους κλάσεις κατὰ τὸν διάφορον χρωματισμὸν καὶ
τὴν ποιότητά των.

Τὸ Ἰνδικὸν γίνεται ἀντικείμενον ἐκτεταμένου ἐμπορίου, μάλιστα
εἰς τὴν Μεγάλῃν Βρετανίαν, ἥτις διὰ τὴν βαρὴν τῶν χειροτεχνημά-
των τῆς καταναλίσκει μεγάλην ποσότητα. Τὸ εἰς τὴν Ἀγγλίαν κατ'
ἔτος εἰσαγόμενον Ἰνδικὸν υπολογίζεται εἰς 4 ἑκατομμυρίων λίτρας,
ἐκ τῶν ὁποίων τὰ 2 1/2 ἑκατομ. ἀποστέλλονται εἰς ἄλλας Εὐρω-
παϊκὰς χώρας, τὰ δὲ λοιπὰ καταναλίσκονται εἰς τὰ ἐγχώρια χειρο-
τεχνεῖα.

Εἰς τὴν Γαλλίαν εἰσάγεται 1 1/2 ἑκατομμύριον χιλιογράμμων, ἡ
δὲ λοιπὴ Εὐρώπη καταναλίσκει περίπου τριῶν ἑκατομμυρίων χιλιό-
γραμμα Ἰνδικοῦ.

Ἡ ἐκλογή τοῦ καλοῦ Ἰνδικοῦ καὶ ἡ διάκρισις τῶν διαφόρων ποιο-
τήτων αὐτοῦ εἶναι, ὡς εἵπομεν, πολλὰ δύσκολος, ὅθεν εἰς τὰς μεγά-
λας ἐμπορικὰς πόλεις, ὡς εἰς τὴν Μασσαλίαν, ὑπάρχουσιν ἐπίτηδες
διωρισμένοι εἰδήμονες, οἵτινες ἀποφασίζουσι περὶ τῆς ποιότητος αὐτοῦ.

Τὸ Ἰνδικὸν, ὡς ἐμπόρευμα ἀρκετὰ ἀκριβὸν, υποβάλλεται εἰς δια-
φόρους δόλους καὶ κιβδηλείας· συχνάκις διὰ νὰ τὸ ἀποκαταστήσωσι
βαρύτερον, ἀναμιγνύουν αὐτὸ μὲ ξένας ὕλας, ὡς χῶμα, ἄμμον, ἢ ρι-
νίσματα μολύβδου· ἀλλὰ διαλυομένου τοῦ Ἰνδικοῦ εἰς τὸ ὕδωρ, αἱ
ξέναι ὕλαι κατακλύθονται, καὶ οὕτως ἀνακαλύπτονται αἱ τοιαῦται νο-
θεύσεις. Ἡ κοινοτέρα ὁμῶς νόθευσις τοῦ καλοῦ Ἰνδικοῦ εἶναι ἡ ἀνά-
μιξις αὐτοῦ μὲ Ἰνδικὸν κατωτέρας ποιότητος· ἡ ἀπάτη αὕτη δυσκό-
λως ἀνακαλύπτεται, ἂν δὲν ὑπάρχῃ ἡ πρὸς διάκρισιν τῶν διαφόρων
ποιοτήτων ἀναγκαία πείρα.

Αἱ σημαντικώτεραι ἀγοραὶ Ἰνδικοῦ εἰς τὴν Εὐρώπῃν εἶναι τὸ Λον-
δῖνον, τὸ Λιβερπούλ, τὸ Ἄμστερδαμ, τὸ Ρότερδαμ, ἡ Μασσαλία καὶ
τὸ Βορδῶ

Β'. ΠΕΡΙ ΚΟΚΚΙΝΙΑΣ (κρεμέζιον) (1).

§. 207. *Κοκκινιλία*. — Ζωῦφιον ἐκ τῆς τάξεως τῶν ἡμιπτέρων,

(1) Γαλλιστὶ *Cochenille*, Ἰταλιστὶ *Cocciniglia*. Κοινῶς ὀνομάζεται παρ' ἡμῶν
κρεμέζιον ἐκ τῆς Ἀραβικῆς λέξεως κερμές, σημαίνουσαν κυρίως τὸ πρι-
νοκόκκιον, μὲ τὸ ὅποιον πρὸ τῆς εὑρέσεως τῆς Ἀμερικῆς ἐβάφοντο τὰ κόκκινα.

Ἀνδριόπουλος (κρεμέζιον)

προσκολλώμενον εἰς ἓν εἶδος ρητινώδους δένδρου τῆς Ἀμερικῆς, Νο-
πάλης καλουμένου, καὶ ἀκολούθως ξηραίνόμενον ἀποκαθιστᾷ τὸ εἰς
τὸ ἐμπόριον γνωστὸν *Kreamérior* ἢ *κοκκινιλίαν*, ἐξ ἧς κατασκευά-
ζεται ἡ ὠραιότερα καὶ στερεωτέρα βαφὴ τοῦ κοκκίνου χρώματος.

Ἡ κοκκινιλία κατὰγεται ἀπὸ τὸ Μεξικὸν τῆς Ἀμερικῆς· πρὶν εἰσέτι
κατακτηθῇ ἀπὸ τὸν Φερδινάνδον Κορτέζ, οἱ κάτοικοι τοῦ Μεξικοῦ
κατεγίνοντο εἰς τὴν ἀνατροφὴν τοῦ πολυτίμου τούτου ζωύφιου, τοῦ
ὁποίου ἡ σημασία ἠύξησε μεγάλως, ὅτε ἡ ἐξόδευσις του διὰ τοῦ ἐμ-
πορίου τῆς Εὐρώπης ἔλαβε σημαντικὴν ἀνάπτυξιν. Οἱ Ἰσπανοὶ ὄντες
τότε ἀποκλειστικοὶ κύριοι ὅλων τῶν ὠραιότερων ἐπικρατειῶν τοῦ νέου
κόσμου, δὲν ἐκαρποῦντο μόνον τὰ εἰς τὰ σπλάγχνα τῆς γῆς κεκρυμ-
μένα μεταλλικὰ πλούτη, ἀλλὰ διετήρουν καὶ τὸ μονοπωλεῖον ὅλων
τῶν φυσικῶν προϊόντων τοῦ Μεξικοῦ, τῆς Περού καὶ ὅλης τῆς Μεσημ-
βρινῆς Ἀμερικῆς· αὐστηραὶ δὲ ποιναὶ ἐπεβάλλοντο εἰς ὅντινα ἤθελεν
ἀποπειραθῇ νὰ μεταφέρῃ ἀλλαχοῦ τὸ ζωύφιον τῆς κοκκινιλίας· ὥστε
μόνον κατὰ τὸ 1700 Γάλλος τις ἠδυνήθη νὰ μετακομίσῃ ἐν κιβώ-
τιον πλῆρες τοιούτων ζωύφιων, ζώντων εἰς τὴν μεγάλην νῆσον τοῦ
Μεξικανικοῦ κόλπου ἄγιον Δομένικον καλουμένην.

Ἰδοὺ ἐν συνόψει ὁ τρόπος τῆς ἀνατροφῆς τῆς κοκκινιλίας· φυτεύουσι
κατὰ πρῶτον τὸ ρητινώδες φυτὸν, εἰς τοὺς κλάδους δὲ αὐτοῦ σχημα-
τίζουσι μικρὰς φωλεὰς, ἐντὸς τῶν ὁποίων τὸ ζωύφιον ἐναποθέτει τὰ
ὠά του, μετὰ τινὰς δὲ ἡμέρας ἡ θερμότης τοῦ ἡλίου τὰ ζωογονεῖ,
καὶ τὸ φυτὸν καλύπτεται ἀπὸ ἀναρίθμητον πλῆθος κοκκίνων ζωύ-
φιων· αἱ μητέρες ἀμέσως μετὰ τὴν ὥστοκίαν ἀποθνήσκουσιν, ἡ δὲ
νέα γενεὰ αὐξάνει συγκειμένη ἀπὸ θήλεα καὶ ἄρρενα· τὰ ἄρρενα γο-
νιμοποιῶν τὰ θήλεα, ὅταν δὲ ὁ ὄγκος αὐτῶν αὐξήσῃ, τότε εἶναι ἡ ἐπο-
χὴ τῆς συλλογῆς, ἥτις γίνεται διὰ τινος μικροῦ ἐργαλείου μὴ κοπτε-
ροῦ, διὰ τοῦ ὁποίου ἀποσπῶνται ἀπὸ τὸ φυτὸν τὰ ἐπ' αὐτοῦ προσ-
κολλημένα ζωύφια, ἐξ ὧν ἀφίεται ὁ ἀναγκαῖος ἀριθμὸς πρὸς ἐπανά-
ληψιν τῆς παραγωγῆς. Συνήθως γίνονται κατ' ἔτος τρεῖς συλλογαί· ἡ
κοκκινιλία τῆς πρώτης συλλογῆς εἶναι ἡ καλλιτέρα· ὁ δὲ καλλήτερος
τρόπος τῆς ξηράνσεως τῶν ζωύφιων εἶναι ἡ εἰς θερμοὺς κλιβάνους ἐνα-
πόθεσις αὐτῶν.

Διακρίνονται εἰς τὸ ἐμπόριον διάφοροι ποιότητες κοκκινιλίας, ἰδίως
ἡ *uslanh*, ἡ *gaid*, καὶ ἡ *κοκκινωπή*.

Ἡ ὑψηλὴ τιμὴ τοῦ προϊόντος αὐτοῦ διεγείρει τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ δόλου, ὥστε παντοίοις τρόποις προσπαθοῦν νὰ τὴν κιβδηλεύσωσιν εἰσάγοντες χῶμα, ἢ ἀναμιγνύοντες αὐτὴν μὲ κοσκινίδια τῆς καλῆς, ἢ μὲ τὴν ἤδη μεταχειρισμένην· ἀλλ' αἱ ἀπάται αὗται διὰ τῆς προσοχῆς τοῦ ἀγοραστοῦ εὐκόλως ἀνακαλύπτονται· ἢ ἀναγνώρισις ὅμως τῶν διαφόρων ποιότητων τῆς γνησίας Μεξικανικῆς κοκκινιλίας δὲν εἶναι εὐκολός.

Εἰς τὴν Ἀρμενίαν πρό τινων χρόνων, εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ ποταμοῦ Ἀράξου, ἀνεκαλύφθη ζωύφιον, ἔχον τὰς ιδιότητας τῆς Μεξικανικῆς κοκκινιλίας· ἰσχυρίζονται δὲ τινὲς ὅτι ἐξ αὐτοῦ παρήγετο τὸ τόσον περίφημον εἰς τοὺς ἀρχαίους λαοὺς τῆς Ἀσίας πορφυροῦν χρῶμα.

Γ'. ΠΕΡΙ ΚΗΚΙΔΟΣ (κηκίδιον) (1).

§. 208. Ἡ κηκίς εἶναι παρασάρκωμα, σχηματιζόμενον ἀπὸ τὸ δάγκαμα ζωυφίου εἰς τὰ φύλλα καὶ τρυφεροὺς κλώνους ἐνὸς εἶδους δρυός· τὸ παρασάρκωμα τοῦτο μορφοῦται ἐκ τοῦ χυμοῦ τοῦ δένδρου, καὶ χρησιμεύει ὡς φωλεὰ τοῦ ζωυφίου, τὸ ὁποῖον ἐναποθέτει ἐντὸς αὐτοῦ τὸν σπórον του, μεταβαλλόμενον τὴν ἀνοιξιν εἰς πτερωτὴν νύμφην, ἥτις τρυπῶσα τὴν κηκίδα ἐξέρχεται αὐτῆς.

Ἡ κηκίς ἔχει σχῆμα καὶ μέγεθος μικροῦ καρυδίου, καὶ κατὰ τὴν ἐπιφάνειάν της διαφόρους ἀνωμαλίας καὶ ἐξοχάς· χρησιμεύει εἰς τὴν κατασκευὴν τῆς γραφικῆς μελάνης· ὡς βαφικὴ καὶ στυπτικὴ συγχρόνως οὐσία ὑπερέχει ὅλων τῶν ἄλλων ὕλων τῆς αὐτῆς φύσεως· τὸ βαρὺ καὶ τὸ νέον κηκίδιον εἶναι τὸ καλῆτερον.

Τὸ Ἀλέπιον εἰς τὴν Συρίαν εἶναι ἡ κυριωτέρα ἀγορὰ τῆς κηκίδος· ἐκτὸς τῆς πόλεως ταύτης ὑπάρχει ἐπίτηδες κατάστημα, ὅπου ἐναποταμιεύεται ἡ ἐξ ὅλων τῶν μερῶν τῆς Ἀσίας μετακομιζομένη. Τὸ λεγόμενον Μουσᾶ εἶναι τὸ καλῆτερον· τὸ κηκίδιον ἐμπορικῶς διακρίνεται εἰς τὰς ἐξῆς ποιότητας.

Τὸ κηκίδιον Ἀλεπίου εἶναι μέλανος, λευκοῦ ἢ πρασίνου χρώματος· τὸ μέλαν χρησιμεύει ὡς βαφὴ, τὸ λευκὸν εἰς τὴν κατεργασίαν τῶν μαροκινῶν δερμάτων, τὸ δὲ πράσινον ἐνούμενον μετὰ τοῦ μέλανος χρησιμεύει ὡσαύτως ὡς βαφικὴ ὕλη.

(1) Γαλλιστὶ galle ἢ noix de galle, Ἰταλιστὶ galla, ἢ gallazza.

Τὸ μέλαν εἶναι τὸ καλῆτερον, μικρότερον μὲν κατὰ τὸ μέγεθος ἀπὸ τὰ λοιπὰ, ἀλλὰ στερεώτερον, βαρύτερον, ρητινωδέστερον καὶ μὲ περισσοτέρας ἐξοχὰς, ἐσωτερικῶς δὲ θραυόμενον ἔχει χρῶμα κίτρινον πρὸς τὸ κέντρον, καὶ λευκὸν πρὸς τὰ ἄκρα, εἰς τὸ κέντρον ὑπάρχει κενὸν κεκαλυμμένον ὑπὸ κοκκινωπῆς μεμβράνης.

Τὸ πράσινον εἶναι χρώματος πρασίνου κιτρινωποῦ, ἔχει ὀλιγωτέρας ἐξοχὰς καὶ εἶναι ἐλαφρότερον ἀπὸ τὸ μέλαν.

Τὸ λευκὸν εἶναι λευκοῦ πρασινωποῦ χρώματος κλίνοντος πρὸς τὸ κίτρινον, μεγαλῆτερον ἐνίοτε κατὰ τὸν ὄγκον, ἀλλ' ἐλαφρότερον ἀπὸ τὰ δύο προηγούμενα.

Τὸ κηκίδιον τῆς Ἑλλάδος εἶναι ὅσον μὲ λεπτοκάρυον, ἀρκετὰ μικρότερον ἀπὸ τὸ τοῦ Ἀλεπίου, καὶ κατὰ τὴν χρωματιστικὴν δύναμιν κατώτερον, ἔχει χρῶμα λευκοπράσινον, κλίνον πρὸς τὸ φαιὸν (στακτερόν). Παράγεται δὲ κυρίως εἰς τὴν Λακεδαίμονα καὶ εἰς τὴν Ἀκαρνανοαιτωλίαν. Τῷ 1859 ἐξήγαγεν ἡ Ἑλλὰς 20,264 ὀκάδ. κηκίδος, ἐκτιμηθείσης ἀντὶ δραχμῶν 26,382, ἐξ αὐτῶν ὀκ. 12,862 ἐστάλησαν εἰς Ἀγγλίαν, καὶ ὀκάδ. 4436 εἰς Τεργέστην.

Τὸ τῆς Σμύρνης, ἂν καὶ τοῦ αὐτοῦ εἶδους μὲ τὸ τοῦ Ἀλεπίου, εἶναι ὅμως κατωτέρας ποιότητος ἐκείνου ὡς ἐλαφρότερον.

Ἡ ἐπαρχία τῆς Τραπεζοῦντος καὶ ἡ Περσία ἐξάγουσιν ἀρκετὴν ποσότητα κηκίδος, τῆς ὁποίας ἡ ποιότης εἶναι ἐκ τῶν καλῆτέρων. Πωλεῖται μὲ τὴν ὀκάν, καὶ τιμᾶται συνήθως ἡ μαύρη κηκὶς γρ. 9—10, αἱ δὲ ἄλλαι ποιότητες τιμῶνται 2 τοῖς $\frac{9}{10}$ ὀλιγώτερον.

Εἰς τὴν Εὐρώπην ἡ Ἰστρία καὶ ἡ Γαλλία παράγουν κηκίδιον, ἀλλὰ πολὺ κατωτέρας ποιότητος ἀπὸ τὸ τῆς Ἀνατολῆς.

Δ'. ΠΕΡΙ ΕΡΓΘΟΔΑΝΟΥ (ρίζιον) (1).

§. 209. *Ριζάριον*. — Εἶναι ρίζα φυτοῦ βλαστάνοντος ἐν γένει εἰς τὰ εὐκράτα κλίματα· τὸ σχῆμα τῆς ρίζης εἶναι ὀριζόντιον, ἔχει δὲ πάχος ἐνὸς μικροῦ δακτύλου, καὶ χρῶμα κόκκινον· τὰ φύλλα τοῦ φυτοῦ τούτου αὐξάνουν τυλισσόμενα περὶ τὸ στέλεχος μὲ μικρὰ ἀγκάθια, τὰ δὲ ἄνθη του εἶναι κίτρινα. Ἡ εἰς τὸ ἐμπόριον γνωστὴ ρίζα τοῦ φυτοῦ τούτου εἶναι κυλινδρική, κεκαλυμμένη μὲ φλοιὸν κοκκίνου

(1) Garance Γαλλιστί, Robbia Ἰταλιστί.

χρώματος, καὶ ἔχουσα ἰδιαιτέραν ὁσμὴν, καὶ γεῦσιν πικράν καὶ στυπτικὴν, συλλέγεται δὲ κατὰ πενταετείαν ἢ ἑξαετείαν.

Τὸ ριζάριον χρησιμεύει ὡς βαφὴ τοῦ κοκκίνου χρώματος. Τὰ γνωστὰ κόκκινα νήματα τῆς Μακεδονίας, τῶν ὁποίων ἄλλοτε ἡ ἐμπορικὴ σημασία ἦτο πολὺ μεγάλη, ἐβάφοντο δι' αὐτῆς τῆς ὕλης· ἡ δὲ μέθοδος τῆς διὰ τῆς ρίζης ταύτης κοκκίνης, ζωηρᾶς καὶ διαρκοῦς βαφῆς τοῦ μαλλίου καὶ τῆς μετάξης εἶναι νεωτέρα ἐφεύρεσις.

Ἀφοῦ συλλεχθῇ ἡ ρίζα διὰ τῆς ἐκφυτεύσεως τοῦ φυτοῦ, ἀπαιτεῖται νὰ ξηρανθῇ καταλλήλως, καὶ νὰ δεθῇ εἰς δέματα, καὶ οὕτω παραδίδεται εἰς τὸ ἐμπόριον.

Εἰς τὴν ἀγοράν αὐτοῦ πρέπει νὰ παρατηρῇται ὥστε αἱ ρίζαι νὰ ἦναι ὑγιεῖς, νὰ μὴ περιέχωσι κανὲν σύμπτωμα βλάβης, καὶ νὰ μὴ ἔχωσι τὴν παραμικρὰν ὑγρασίαν ἢ εὐρωτίαν (μούχλαν), διότι ἡ ἐλαχίστη ἀρχὴ σήψεως ἀποκαθιστᾷ τὸ ριζάριον ἀκατάλληλον διὰ βαφὴν. Πρέπει δὲ νὰ ἐναποταμιεύεται εἰς στεγνὸν μέρος, διότι ἡ παραμικρὰ ὑγρασία τὸ βλάπτει, καὶ μαυρίζει τὸ χρῶμά του. Προτιμᾶται πάντοτε τὸ νέον ριζάριον ἀπὸ τὸ παλαιόν· ὅταν δὲ θραυόμενον περιέχῃ ἐντὸς αὐτοῦ κόνιν, εἶναι βεβλαμμένον καὶ μάλιστα ὅταν ἦναι σκωληκοφωμένον. Πρέπει προσέτι νὰ ἔχῃ τὴν φυσικὴν του ὁσμὴν, καὶ νὰ ἦναι φυσικῶς καὶ οὐχὶ διὰ κλιβάνων (φούρνων) ξηραμένον, διότι ἡ τεχνητὴ αὕτη ξήρανσις μεταβάλλει πολὺ τὴν ποιότητά του, ἀναγνωρίζεται δὲ τὸ ἐλάττωμα τοῦτο ἐκ τῆς ἀδυνατοῦ ὁσμῆς αὐτοῦ. Θραύοντες τὴν ρίζαν τοῦ ριζαρίου παρατηροῦμεν δύο διακεκριμένας οὐσίας, ἡ εἰς τὸ κέντρον εἶναι κιτρινωπὴ καὶ δὲν χρησιμεύει ποσῶς διὰ βαφὴν, ἡ δὲ πέριξ εἶναι κοκκίνη, καὶ αὕτη εἶναι ἡ βαφικὴ ὕλη. ὅθεν προτιμᾶται ἡ ρίζα, ἥτις περιέχει περισσοτέραν ἐξ αὐτῆς τῆς δευτέρας οὐσίας.

Τὸ ριζάριον τῆς *Αἰατολῆς*, ἥτοι τῆς ἐπαρχίας Αἰδινίου, γνωστὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα *Μπακίρι*, εἶναι τὸ τῆς καλῆτέρας ποιότητος· ἡ κυριωτέρα ἀγορὰ αὐτοῦ εἶναι ἡ Σμύρνη, ὅπου πωλεῖται διὰ μετρητῶν, ἢ ἀνταλλάσσεται μὲ ἄλλα ἐμπορεύματα. Ὅλη ἡ εἰσοδεία τῆς μικρᾶς Ἀσίας ὑπολογίζεται εἰς 2500—3000 δέματα, ζυγίζοντα ἕκαστον 2 1/2 ἕως 5 καντάρια. Τὰ 2/3 αὐτῶν ἀποστέλλονται εἰς τὴν Εὐρώπην, αἱ δὲ συνήθεις τιμαὶ εἶναι Γρ. 240—280 τὸ καντάρι κατὰ τὴν ποιότητα.

Εἰς τὴν Εὐρώπην καλλιεργεῖται τὸ ριζάριον εἰς τὰς μεσημβρινὰς ἐπαρχίας τῆς Γαλλίας, εἰς τὸ Βέλγιον, καὶ εἰς τὴν Ἑλβετίαν.

Εἰς τὴν Ἑλλάδα καλλιεργεῖται τὸ ριζάριον κυρίως εἰς τὴν Εὐβοίαν καὶ Σκύρον, παράγει ἐπίσης καὶ ἡ Ἀττικὴ καὶ Αἰγίνα, ἐσχάτως δὲ ἤρχισε νὰ καλλιεργῇται καὶ κατὰ τὰς Θήβας, Λεβαθεῖαν καὶ Λοκρίδα, ἀλλ' ἡ ἐκπτώσις τῶν τιμῶν ἀνεχαίτισε τὴν πρόοδον τῆς καλλιεργείας ταύτης ἐν Ἑλλάδι. Ἡ Εὐβοία κατὰ τὸ 1843—1844 ἐξήγαγε περίπου 700 καντάρια ριζαρίου, καὶ ἐὰν αἱ τιμαὶ διατηροῦντο, υπέσχετο νὰ ἐξάξη ὑπὲρ τὰ χίλια. Ἡ Ἀττικὴ καὶ Αἰγίνα ἐξάγουν 300—400 καντάρια, ἡ δὲ Σκύρος 800—1000 καντάρια. Τὸ τῆς Εὐβοίας, Ἀττικῆς καὶ Αἰγίνης εἶναι ποιότητος κατωτέρας τοῦ ἀνωτέρω μνησθέντος μπακιρίου τῆς Ἀνατολῆς, ἀλλὰ καλῆτέρας ὅλων τῶν ἄλλων ριζαρίων· κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη καὶ οἱ Τυρναβῖται ἠγόρασαν ἐν Εὐβοίᾳ ἀρκετὴν ποσότητα διὰ τὴν Μακεδονίαν. Τὸ τῆς Σκύρου εἶναι ποιότητος κατωτέρας, καὶ ὅμοιον μὲ τὸ τῆς Κύπρου.

Τῷ 1859 ἐξήχθησαν ἐξ Ἑλλάδος ριζάρια 82781 ὀκάδ. ἀξίας δρ. 82,052· ἐξ αὐτῶν ἐστάλησαν εἰς τὴν Αὐστρίαν 43398, εἰς τὴν Τουρκίαν 31,071, εἰς δὲ τὴν Ἀγγλίαν 8,179.

Εἰς τὴν Εὐρώπην τὸ ριζάριον μεταπωλεῖται εἰς κόνιν, καὶ τότε ὀνομάζεται *garance*· τὸ δὲ τῆς Ἀνατολῆς εἰς ρίζας εἶναι γνωστὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα *alizari*.

Ὅλαι αἱ βιομηχανικαὶ χώραι καταναλίσκουν ἀρκετὴν ποσότητα τῆς βαφικῆς ταύτης ὕλης.

Ε'. ΠΕΡΙ ΚΡΟΚΟΥ (σαφράνι) (1).

§. 210. Κρόκος εἶναι αἱ ἴνες τοῦ ἄνθους φυτοῦ τινὸς, ὀνομαζομένου κρόκος· τὸ φυτόν τοῦτο βλαστάνει εἰς τὴν Ἀσίαν, ἥτις εἶναι ἡ πατρίς του, πρὶ πολλῶν δὲ χρόνων καλλιεργεῖται εἰς τὴν Ἰσπανίαν, Πορτογαλίαν, Σικελίαν, Γαλλίαν, Ἀγγλίαν, Γερμανίαν καὶ Οὐγγαρίαν.

Ὁ καλῆς ποιότητος κρόκος συνίσταται εἰς ἴνας καλῶς θρεμμένας, χρώματος μελανοκοκκίνου, ὁσμῆς ἀρωματικῆς καὶ διαπεραστικῆς, γεύσεως πικρᾶς, καὶ χρωματιζούσας ἀμέσως τὸν σίελον, ἂν μασηθῶσιν. Ὁ κρόκος, ὡς προϊόν ἀρκετὰ ἀκριβὲς, ὑπόκειται εἰς συχνὰς νοθεύσεις· συνήθως τὸν ἀναμιγνύουν μὲ ἄνθη κερδάρμου ἢ ἄλλων φυτῶν, ἢ

(1) Γαλλιστὶ *Safran*, Ἰταλιστὶ *zafferano*,

μὲ κρίκον, τοῦ ὁποίου ἐγένετο ἤδη χρῆσις. Τὴν διὰ τῆς ἀναμίξεως μὲ ξένα ἄνθη νόθευσιν τοῦ κρίκου ἀνακαλύπτουμεν ῥίπτοντες ὀλίγον ποσὸν κρίκου εἰς ὕδωρ βραστὸν, διότι τότε τὰ φύλλα τῶν ξένων ἀνθέων θέλουν ἀπλώσει, ὁ δὲ γνήσιος κρίκος θέλει μείνει εἰς ἵνας. Τὴν νόθευσίν του διὰ κρίκου ἤδη μεταχειρισμένου τὴν ἐννοοῦμεν ἐκ τῆς ἀδυνατωτέρας παρὰ τὴν τοῦ γνησίου κρίκου ὁσμῆς καὶ τοῦ χρωματισμοῦ αὐτοῦ.

Ἡ συλλογὴ τοῦ προϊόντος τούτου γίνεται τὸ φθινόπωρον, ἀπαιτεῖ δὲ πολλὴν προσοχὴν καὶ ἐπιμέλειαν· τὰ ἄνθη συνάζονται συνήθως τὴν αὐγὴν πρὶν διαλυθῇ ἡ δρόσος, καὶ μεταφέρονται εἰς τὴν οἰκίαν, ὅπου καθαρίζονται αἱ ἵνες ἀπὸ τὰ φύλλα· μετὰ ταῦτα τίθενται εἰς κατάλληλον θερμοκρασίαν διὰ νὰ ξηρανθῶσιν· ἡ ἐναποταμίευσίς του πρέπει νὰ γίνεταί εἰς μέρος στεγνὸν ἄνευ τῆς παραμικρᾶς ὑγρασίας.

Ὁ κρίκος χρησιμεύει εἰς τὴν βαφὴν τοῦ κιτρίνου χρώματος, ἀλλὰ δὲν γίνεται μεγάλη χρῆσις τῆς χρωματιστικῆς ταύτης ὕλης, διότι τὸ ἐξ αὐτοῦ χρῶμα δὲν ἀνθίσταται εἰς τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων τὰς προσβολάς. Οἱ ζαχαροπλάσται τὸν μεταχειρίζονται πρὸς χρωματισμὸν καὶ ὡς ἄρωμα· καὶ ἡ μαγειρικὴ τέχνη ὡσαύτως μεταχειρίζεται τὸν κρίκον ὡς ἄρτυμα τῶν φαγητῶν.

Ἡ Μικρὰ Ἀσία, ἡ Μακεδονία, ἡ Αἴγυπτος καὶ ἡ Περσία εἶναι τὰ μέρη τῆς Ἀνατολῆς, ἐξ ὧν ἐξάγεται ἡ μεγαλύτερα ποσότης τοῦ κρίκου· διακρίνεται δὲ ἐν γένει εἰς τέσσαρας κατηγορίας, εἰς τὸν τῆς Ἀνατολῆς, τῆς Αἰγύπτου, τῆς Περσίας, καὶ τῆς Μακεδονίας (1).

Τὸ περισσότερον μέρος ἀποστέλλεται εἰς τὴν Εὐρώπην, βυθισμένον εἰς ἔλαιον, διὰ νὰ διατηρῇ οὕτω τὸ χρῶμά του.

§. 211. Ἀσφοῦριον. Εἰς τὴν κατῆγορίαν τῶν κρίκων ὑπάγεται καὶ τὸ γνωστὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα ἀσφοῦριον, (Ἑλληνιστὶ Κνῆκος) συνιστάμενον ἀπὸ ἄνθη φυτῶν καρδάμου, βλαστανόντων εἰς τὰς Ἰνδίας, Περσίαν, Αἴγυπτον, Ἰσπανίαν καὶ Μεσημβρινὴν Γαλλίαν· τὸ ἀσφοῦριον χρησιμεύει εἰς τοῦ κοκκίνου χρώματος τὴν βαφὴν· τὰ ἄνθη, τὰ ἔχοντα κίτρινον χρῶμα, εἶναι ἐντελῶς ἄχρηστα, καὶ ἀποτελοῦν ἐλάττωμα τῆς ποιότητος τοῦ ἀσφορίου.

(1) Τέσσαρα εἶδη κρίκου ἱστοροῦν ὁ Θεόφραστος καὶ Διοσκορίδης, κατ' αὐτοὺς δὲ ἄριστος κρίκος ἦτο ὁ τῆς Αἰγίνης καὶ Κιλικίας.

ΣΤ'. ΠΕΡΙ ΠΡΙΝΟΚΟΚΚΙΟΥ (ύσγιου) (1).

§. 212. *Πρινοκόκκιον*.—Υπάρχει ζωύφιον ἐκ τῆς τάξεως τῶν ἡμιπτέρων, τὸ ἄρσεν τοῦ ὁποίου ἔχει δύο πτερὰ, τὸ δὲ θῆλυ εἶναι ἄπτερον, ἔχον σχῆμα σφαιροειδὲς καὶ χρῶμα κατ' ἀρχὰς μὲν ἐρυθρὸν στιλπνόν, προχωρούσης δὲ τῆς ἡλικίας του βαθύχρουν ἐρυθρόν. Τὸ θηλυκὸν τοῦτο ζωύφιον προσκολλᾶται εἰς τὰ φύλλα ἐνὸς εἰδους δρυός· ὅταν δὲ πλησιάζῃ ὁ καιρὸς, καθ' ὃν μέλλει ν' ἀποθέσῃ τὰ ὠά του, τὸ σῶμά του λαμβάνει τὴν μεγαλητέραν ἀνάπτυξιν, τότε δὲ συλλέγεται ἀποσπώμενον διὰ τῶν ὀνύχων ἀπὸ τοῦ δένδρου· ἡ ἐποχὴ αὕτη τῆς συλλογῆς συμπίπτει περὶ τὰ μέσα τῆς ἀνοιξέως, ὅτε τὸ ζωύφιον ἔχει ἡλικίαν ἐνὸς ἔτους. Τὰ συλλεγόμενα ταῦτα ζωύφια ἀποτελοῦν τὸ εἰς τὸ ἐμπόριον καλούμενον πρινοκόκκιον.

Τὸ πρινοκόκκιον ἀφοῦ ξηρανθῇ λαμβάνει σχῆμα στρογγύλον, χρῶμα κόκκινον ὡς τὸ κεράσιον, ὡσμὴν οἰνώδη, καὶ γεῦσιν ὑπόπικρον. Τὸ πρινοκόκκιον ἔνεκα τοῦ σχήματός του ἐνομιζέτο διὰ πολὺν καιρὸν ὡς ὁ καρπὸς τοῦ δένδρου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου συλλέγεται, καὶ ἐκ τῆς ἀπάτης ταύτης ἔλαβε καὶ τὸ ὄνομά του.

Ἡ χρωματιστικὴ του ὕλη εὐρίσκεται κυρίως εἰς τὴν κόνιν, ἥτις σχηματίζεται ἐντὸς τοῦ ζωύφιου ἀφοῦ ξηρανθῇ, καὶ κατὰ τὴν περισσοτέραν ἢ ὀλιγωτέραν ποσότητα τῆς κόνεως ταύτης προσδιορίζεται ἡ ἀξία του.

Τὸ πρινοκόκκιον συλλέγεται εἰς τὰ θερμὰ μέρη τῆς Μεσογείου, εἰς τὰς μεσημβρινὰς ἐπαρχίας τῆς Γαλλίας, εἰς τὴν Ἀνδαλουσίαν τῆς Ἰσπανίας, εἰς τὴν Ἑλλάδα, Μικρὰν Ἀσίαν, καὶ Ἀφρικήν.

Ἡ Ἑλλὰς καθ' ὅλα σχεδὸν τὰ ὄρεινά της μέρη παράγει πρινοκόκκιον, ἰδίως κατὰ τὴν Μάνην, Κυνουρίαν, Καρύταιναν, Ὀλυμπίαν, Καλάβρυτα, Κρανίδιον, Ναύπακτον καὶ Ἄμφισσαν. Τὸ τῆς Μάνης εἶναι τῆς καλητέρας ποιότητος, ἐν γένει δὲ τὸ Ἑλληνικὸν πρινοκόκκιον ἔχει χρῶμα ἀνοικτότερον ἀπὸ τὸ τῆς Γαλλίας καὶ Ἰσπανίας, καὶ διὰ τοῦτο εἰς Τούνεζι ἀναμιγνύουν αὐτὰ διὰ ν' ἀποτελέσωσι τὸ χρῶμα τῶν αὐτόθι κατασκευαζομένων φεσίων. Πρὸ τίνος καιροῦ ἡ τιμὴ τοῦ πρινοκοκκίου ἐξέπεσε σημαντικά.

Τῷ 1858 ἐξήγαγεν ἡ Ἑλλὰς 4865 ὀκάδ. πρινοκοκκίου. Κατὰ τὸ 1859 ὀκάδ. 3057 ἐκτιμηθεῖσας ἀντὶ δρ. 91461, ἐξ αὐτῶν ἐστάλη-

(1) Γαλλιστὶ *Kermès animal*, ἢ *graine d'Écarlate*.

σαν εἰς Αἴγυπτον ὁκδ. 1292, εἰς τὴν Ἀγγλίαν ὁκδ. 863, εἰς τὴν Γαλλίαν ὁκδ. 275 καὶ εἰς τὴν Τουρκίαν 528 ὁκδ.

Φορολογεῖται δὲ κατὰ τὸν ἐτήσιον φορολογικὸν Νόμον.

Πρὸ τῆς ἀνακαλύψεως τῆς κοκκινιλίας εἰς τὸ Μεξικόν, ἡ χρῆσις τοῦ πρινοκοκκίου διὰ τὸ ἐρυθρὸν χρῶμα ἦτο μεγίστη. Τὸ χρῶμα αὐτοῦ δὲν εἶναι τόσον ὥραϊον ὅσον τὸ τῆς κοκκινιλίας, ἀλλὰ θεωρεῖται ὡς στερεώτερον, καὶ διὰ τοῦτο ἡ χρῆσις του εἰς τὴν βαφικὴν εἶναι καὶ σήμερον ἀρκετὰ κοινή.

Παραδίδεται εἰς τὸ ἐμπόριον ἐντὸς βαρελίων ἢ κιβωτίων, προτιμᾶται δὲ τὸ νεώτερον καὶ τὸ ἔχον τὸν κόκκον πλήρη ὥραϊου κοκκίνου χρώματος.

Ζ'. ΠΕΡΙ ΡΑΜΝΟΣΠΟΡΟΥ (Ράμνος βαφέων. κιτρινοκόκκι, ἀλατζοχέρι) (1).

§. 213. *Ραμνόςπορος*.—Εἶναι σπόρος δένδρου ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν ραμνοειδῶν, βλαστάνοντος εἰς τὴν Περσίαν, εἰς διάφορα μέρη τῆς Τουρκίας, καὶ εἰς τὰς μεσημβρινὰς ἐπαρχίας τῆς Γαλλίας καὶ Ἰσπανίας. Τρεῖς κλάσεις ραμνόςπορου διακρίνονται, ἥτοι ὁ *χονδρός*, ὁ *μεσαῖος*, καὶ ὁ *μικρός*· ὁ πρῶτος ἔχει μέγεθος μεγάλου ρεβυθίου, εἶναι στρογγύλος, ρυτιδωμένος, χρώματος πρασίνου ὡχροῦ, ὅλοι δὲ οἱ κόκκοι του εἶναι ἰσομεγέθεις· ὁ μεσαῖος εἶναι μικρότερος τοῦ προηγουμένου, ἦττον ρυτιδωμένος, οἱ δὲ κόκκοι του ἄνισοι· ὁ δὲ τρίτος χαρακτηρίζεται ἐκ τῆς μεγάλης ἀνισότητος, ἥτις ὑπάρχει μεταξὺ τῶν κόκκων του.

Πρώτην θέσιν μεταξὺ τῶν ραμνόςπορων τῆς Ἀνατολῆς ἔχει ὁ συλλεγόμενος εἰς τὰς ἐπαρχίας τῆς Ἀγκύρας καὶ Καισαρείας· ὁ σπόρος οὗτος σύγκειται ἐκ τριῶν βολβῶν. Τὰ $\frac{2}{3}$ τοῦ ραμνόςπορου αὐτοῦ μεταφέρονται εἰς Κωνσταντινούπολιν, τὸ δὲ $\frac{1}{3}$ εἰς Σμύρνην, ὅπου ἀγοράζονται μὲ τὴν ὁκάν, ἥτις τιμᾶται συνήθως γρ. 21 ἕως 22· τὰ ἔξοδα ἀγορᾶς, σακκίων, μεταφορᾶς συμποσοῦνται ὁμοῦ 5 ἕως 6 τοῖς $\frac{0}{100}$ συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ τελωνίου 3 τοῖς $\frac{0}{100}$.

Ἡ παραγωγή τοῦ εἴδους τούτου συμποσοῦται εἰς 120—140 χιλιάδας ὁκάδων.

Δευτέρως ποιότητος εἶναι ὁ τῆς Περσίας καὶ Τραπεζούντος, συγκείμενος ἐκ δύο βολβῶν καὶ τιμώμενος $\frac{1}{3}$ ὀλιγώτερον τοῦ τῆς

(1) Γαλλιστὶ *graines jaunes*.

προηγούμενης ποιότητος, διότι ἡ βαφικὴ τοῦ οὐσίας δὲν εἶναι τόσον στερεά. Ἡ συλλογὴ αὐτοῦ ὑπολογίζεται εἰς 90—100 χιλιάδας ὀκάδ.

Τρίτης ποιότητος εἶναι ὁ τῆς Θράκης, Θεσσαλίας, καὶ Βλαχίας, συλλεγόμενος εἰς τὰ πέριξ τῆς Ἀδριανουπόλεως, Φιλιππουπόλεως, Τυρνάβου, καὶ τῶν Παραδουναβίων χωρῶν· ἡ βαφικὴ οὐσία αὐτῶν εἶναι νόθος, καὶ ἡ τιμὴ των πολὺ κατωτέρα τῶν προηγούμενων.

Ἡ συλλογὴ τοῦ ῥαμνοσπόρου γίνεται περὶ τὸν Αὐγούστον.

Η'. ΠΕΡΙ ΣΤΥΠΤΗΡΙΑΣ (Στόψις) (1).

§. 214. *Στυπτηρία* εἶναι ὄρυκτὸν ἄλας, σχηματιζόμενον διὰ τῆς συνθέσεως τοῦ θειικοῦ ὀξέος μετὰ τῆς λευκαργίλλου γῆς καὶ διὰ τῆς προσθέσεως ποτάσεως μόνον, ἢ ποτάσεως καὶ ἀμμωνιακοῦ· εἶναι δὲ οὐσία στερεά, λευκὴ κοκκινωπὴ, θλάται ὡς ὕελος, καὶ ἔχει γεῦσιν στυπτικὴν καὶ ὀξεῖαν.

Ἡ μεγαλητέρα χρῆσις αὐτῆς γίνεται εἰς τὴν βαφικὴν τέχνην διὰ τὴν προπαρασκευὴν τοῦ χρωματισμοῦ τῶν ὑφασμάτων, διότι ἡ στυπτηρία ἔχει τὴν ιδιότητα ν' ἀποκαθιστᾷ στερεὰν καὶ ἀνεξίτηλον τὴν βαφικὴν οὐσίαν· ἀλλὰ πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται ὥστε ἡ στυπτηρία νὰ ᾖ καθαρά καὶ νὰ μὴ περιέχῃ σίδηρον.

Ἡ στυπτηρία ὡς ὄρυκτὸν εὐρίσκεται εἰς τὰ πέριξ τῶν Ἡφαιστείων ὄρεων καὶ εἰς ἄλλας θέσεις. Κατασκευάζεται δὲ καὶ διὰ τῆς χημικῆς τέχνης, καὶ διὰ τοῦτο διακρίνεται εἰς *φυσικὴν* καὶ *τεχνητήν*.

Ἡ *φυσικὴ στυπτηρία* ἐξάγεται ἀπὸ τὰ πέριξ τοῦ Βεζουβίου εἰς τὴν Νεάπολιν, εἰς τὸ Τίβολι τῆς Ῥώμης, καὶ εἰς διάφορα μέρη τῆς Συρίας.

Ἡ Ἀγγλία, τὸ Βέλγιον, ἡ Ἰταλία, καὶ ἡ Γαλλία εἶναι κυρίως αἱ χῶραι, ὅπου κατασκευάζονται αἱ τεχνηταὶ στυπτηρίαι· ἡ κατασκευὴ δὲ αὐτῶν ἠλάττωσεν ἐπὶ πολὺ τὴν ἐξόδουσιν τῆς φυσικῆς στυπτηρίας.

Ἡ Σμύρνη καὶ ἡ Κωνσταντινούπολις εἶναι αἱ ἀγοραὶ τῆς Ἀσιατικῆς στυπτηρίας.

Θ'. ΠΕΡΙ ΑΝΘΡΑΚΙΚΟῦ ΜΟΛΥΒΔΟῦ (ψιμυθίου, στουβέτζι) (2).

§. 215. Ἀνθρακικὸς μολυβδος εἶναι ἄλας οὐδέτερον, εὐθρυπτον, ἀδιάλυτον εἰς τὸ ὕδωρ, καὶ σχηματιζόμενον ἀπὸ ὀξειδίου μολυβδου καὶ ἀνθρακικοῦ ὀξύ.

(1) Γαλλιστὶ Alun, καὶ Ἰταλιστὶ Allume.

(2) Γαλλιστὶ Ceruse, Ἰταλιστὶ Biacca.

Ὁ ἀνθρακικὸς οὗτος μόλυβδος ἀπαντᾷται εἰς φυσικὴν κατάστασιν, ἀλλὰ δὲν εὐρίσκεται εἰς μεγάλην ποσότητα, ὅθεν διὰ τῆς χημικῆς τέχνης κατασκευάζεται εἰς ἄφθονον ποσότητα· χρησιμεύει δὲ εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ λευκοῦ χρώματος τῶν ξύλων.

Διακρίνεται ὁ ἀνθρακικὸς μόλυβδος εἰς διαφόρους ποιότητας ὡς ἐκ τῆς περισσοτέρας ἢ ὀλιγωτέρας καθαριότητος, καὶ ὡς ἐκ τοῦ τρόπου τῆς κατασκευῆς του· σχηματίζεται δὲ εἰς κώνους μικροῦς, οἵτινες περικεκαλυμμένοι μὲ χαρτίον παραδίδονται εἰς τὸ ἐμπόριον.

Ἐκτὸς τῆς εἰς κώνους κατασκευῆς του, προετοιμάζεται καὶ διὰ τοῦ ἐλαίου πρὸς βαφικὴν χρῆσιν.

Ἡ Βενετία, ἡ Γένοβα, ἡ Ἀγγλία, ἡ Γερμανία, ἡ Γαλλία, καὶ τὸ Ῥότερδαμ εἰς τὴν Ὀλλάνδαν κατασκευάζουν ἀνθρακικὸν μόλυβδον.

Ἐμπορικῶς κατατάττονται ὡς ἑφεξῆς, ἦτοι. α) Ὁ τῆς Γένοβας, ὅστις εἶναι πρωτίστης ποιότητος. β) Ὁ Γαλλικὸς, Ἀγγλικὸς, Βελγικὸς καὶ Ὀλλανδικὸς, θεωρούμενοι τῆς αὐτῆς ποιότητος. καὶ γ) Ὁ Γερμανικὸς καὶ Πρωσσικὸς, οἵτινες εἶναι κατωτέρας ποιότητος τῶν δύο ἀνωτέρων.

Υ. ΠΕΡΙ ΒΑΛΑΝΟΥ (βαλανίδι) (1).

§. 216. Βάλαρος εἶναι καρπὸς ἐνὸς γένους δρυὸς, βλαστανούσης εἰς τὰς μεσημβρινὰς χώρας τῆς Ἀσίας καὶ εἰς διάφορα μέρη τῆς Εὐρώπης· ἡ βάλανος παρουσιάζει δύο κεκρυμμένα μέρη, τὸ κύπελλον καὶ τὴν ἐντὸς αὐτοῦ βάλανον· τὸ πρῶτον μέρος, δηλαδή τὸ κύπελλον, εἶναι τὸ εἰς τὴν βυρσοδεψίαν χρήσιμον· εἶναι δὲ σκληρόν, ἐλαφρὸν, δύσθραυστον, ἔσθθεν μελανοκόκκινον, ἔξωθεν ἀνώμαλον καὶ χρώματος φαιοῦ ἀμαυροῦ.

Ἡ Τουρκικὴ βάλαρος συλλέγεται εἰς τὰ δάση τῆς Τρωάδος καὶ Καραμανίας, εἰς τινὰς νήσους, καὶ εἰς τὰ παράλια τῆς ἐπὶ τῆς Μεσογείου Θράκης· ἡ ἐποχὴ τῆς συλλογῆς εἶναι ὁ Αὐγούστος καὶ ὁ Σεπτέμβριος· ἡ δὲ ἐποχὴ τῆς διὰ τὴν Εὐρώπην ἀποστολῆς, ὁ Ἀπρίλιος καὶ ὁ Μάϊος, διότι ἀποστελλομένη μὲ ὑγρασίαν πρὸ τῆς ἐντελοῦς ἀποξηράνσεως της ὑπόκειται εἰς τὴν ἐκ τῆς θεορμάνσεως φθοράν. Προαγοράζονται συνήθως τὰ βαλανίδια παραδοτέα εἰς τὸν τόπον τῆς φορτώσεως καθαρισμένα ἀπὸ τὸν καρπὸν καὶ κοπανισμένα. Τὰ ἔξοδα ἀγορᾶς, παραλαβῆς, τελωνίου καὶ λοιπὰ συμποσοῦνται εἰς Γρ. 22—

(1) Γαλλιστὶ avelanèdes, Ἰταλιστὶ vallonea.

23 τὸ καντάρι· ἐκτὸς τούτων πρέπει νὰ ὑπολογίζεται καὶ ἡ ὥς ἐκ τῆς ὑγρασίας φύρα.

Διακρίνονται κυρίως δύο ποιότητες βαλάνου, *ψιλή* καὶ *χονδρὴ* λεγόμεναι· ἐὰν ἡ βάλανος δὲν συλλεχθῇ ἐν καιρῷ ἀπὸ τὸ δένδρον, ἐξαχρειοῦται ἡ ποιότης τῆς, καὶ γίνεται ἡ λεγομένη *χαρχάλα*.

Πωλεῖται δὲ εἰς τὴν Τουρκίαν μὲ τὸ καντάρι, τιμώμενον συνήθως 50—55 Γρόσια.

Ἡ βάλανος εἶναι ἐν τῶν κυριωτέρων προϊόντων τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ Ἀκαρνανία, ἡ Αἰτωλία, ἡ Ἀχαΐα, ἡ Τριφυλία, ἡ Ἀρκωνία (Μάνη), ἡ Ἀττικὴ, ἡ Κέα, καὶ ἡ Εὐβοία παράγουν τὸ προϊόν τοῦτο.

Ὅταν συμβῇ ἀνομβρία, γίνεται περισσοτέρα ψιλὴ βάλανος (*χαμάδα*), ὅταν δὲ πολυομβρία, γίνεται περισσοτέρα χονδρὴ. Ἡ ψιλὴ τιμᾶται πάντοτε 30 τοῖς $\frac{0}{100}$ περισσότερον τῆς χονδρῆς.

Εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν καὶ Ἀχαΐαν πωλεῖται ἡ βάλανος ἀνὰ χιλίας λίτρας βενετικᾶς ζυγιζούσας ὀκτάδας 375. Εἰς τὴν Τριφυλίαν καὶ Μάνην μὲ τὴν ὀκάν. Εἰς τὴν Μάνην πωλεῖται καὶ χονδρικῶς μὲ τὴν χιλιᾶδα, ἰσοδυναμοῦσαν μὲ ὀκ. 400. Εἰς τὴν Ἀττικὴν, Εὐβοίαν καὶ Κέα πωλεῖται μὲ τὸ καντάρι (44 ὀκ.).

Ἐσχάτως αἱ τιμαὶ τῆς Ἑλληνικῆς βαλάνου ἐξέπεσαν, διότι εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ Ἰταλίαν ὁ φλοιὸς δένδρου τινὸς ἀνεπλήρωσε κατὰ μέγα μέρος τὴν χρῆσιν τῆς βαλάνου, ἡ δὲ Οὐγγαρία διὰ τῆς ἀγρίας βαλάνου τῆς, τῆς καλουμένης *Knopper*, ἐπαρκεῖ εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς Γερμανίας.

Εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν πωλεῖται πάντοτε ἡ βάλανος χονδρικῶς, ἐλευθέρᾳ παντὸς ἐξόδου μέχρι τοῦ πλοίου (*franco a bordo*). Ὁ ἀγοράζων ἐν Ἑλλάδι χονδρικῶς, καὶ ἐλευθέρᾳ ἐξόδου μέχρι τοῦ πλοίου, ἐκτὸς τῆς προμηθείας του, δὲν ἔχει νὰ ὑπολογίσῃ ἄλλα ἔξοδα. Ἀλλ' ὁ ἀγοράζων λιανικῶς ὑποβάλλεται εἰς πολλὰ ἔξοδα ἕνεκα τῶν ἀποθηκῶν, ἐπιστατῶν καὶ μετακομίσεων.

Ἡ φύρα τῆς βαλάνου εἶναι ἀκανόνιστος· ὅταν τὸ προϊόν τοῦτο ζητῇται, ἡ φύρα του εἶναι περισσοτέρα, διότι οἱ χωρικοὶ δὲν τὸ ξηραίνουν, οὐδὲ τὸ καθαρίζουν ἀπὸ τὸν ὅλως ἄχρηστον καρπὸν· ἐν τούτοις ἡ τακτικὴ φύρα πρέπει νὰ ὑπολογισθῇ 3 ἕως 4 τοῖς $\frac{0}{100}$.

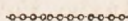
Ἡ συλλογὴ τῆς βαλάνου ἄρχεται κατὰ τὸν Ἰούλιον, ὅτε πίπτει ἡ ψιλὴ (*χαμάδα*), ἡ δὲ μεγάλη συλλογὴ γίνεται κατὰ τὸν Αὐγούστον.

παρατεινομένη μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου, ὅτε ἡ βάλανος εἶναι χονδροτέρα καὶ ἐπομένως κατωτέρας ποιότητος.

Τὰ τῆς Ἀχαρνανίας βαλανίδια ἀποστέλλονται συνήθως εἰς Λονδῆνον, Τριέστιον καὶ Λιβόρνον. Τὰ τῆς Λακωνίας εἰς Λιβόρνον, Τριέστιον καὶ Ἀγκῶνα, πρό τινων ἐτῶν ἤρχισαν νὰ γίνωνται ἀποστολαὶ καὶ εἰς Λονδῖνον. Ἐκ τῶν τῆς Ἀχαΐας τὰ φιλὰ στέλλονται εἰς Τριέστιον καὶ Λιβόρνον, τὰ ἐπίλοιπα, ὄντα χονδρά, εἰς Ἀγγλίαν. Τὰ τῆς Ἀττικῆς καὶ Κέας στέλλονται εἰς Τριέστιον, Λιβόρνον καὶ Ἀγκῶνα.

Τὰ τῆς Ἀνατολῆς εἶναι καλητέρας ποιότητος ἀπὸ τὰ τῆς Ἑλλάδος.

Τῷ 1859 ἐξήγαγεν ἡ Ἑλλὰς καντάρια βαλάνου 62,551 ἐκτιμηθέντα ἀντὶ δραχμῶν 644,334. Ἐξ αὐτῶν ἐστάλησαν εἰς Ἀγγλίαν 10,373, εἰς Αὐστρίαν 22,183, εἰς Νεάπολιν 7544, εἰς Λιβόρνον 11,178, εἰς Τουρκίαν 2396.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ.

Περὶ Ξύλων.

§. 217. Ξύλα. — Ἡ γνωστὴ αὕτη σκληρὰ καὶ στερεὰ οὐσία, προερχομένη ἐκ τῶν κορυμῶν καὶ κλάδων τῶν δένδρων, δύναται νὰ γένῃ ἀντικείμενον ἐκτεταμένης σπουδῆς εἰς τὸν θέλοντα νὰ ἐξετάσῃ λεπτομερῶς τὰς διαφορὰς ποιότητος καὶ ιδιότητος τῶν ξύλων τῶν διαφόρων δένδρων. Ἡ δενδρολογία, ἥτις κατέστη ἤδη πλήρης ἐπιστήμη, χρησιμεύει πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, καὶ ἡ σπουδὴ τῆς εἶναι ἀναγκαία εἰς τὴν βιομήχανίαν.

Ἡ φύσις διένειμεν εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς γῆς τὸν ἀναγκαῖον ἀριθμὸν τῶν δένδρων πρὸς χρῆσιν τροφῆς, θερμάνσεως, κατοικίας καὶ πρὸς ἐκπλήρωσιν τόσων ἄλλων κοινωνικῶν ἀναγκῶν.

Ὁ κάτοικος τῆς ἀρκτώας Ἀμερικῆς ἔσκιμῳ μὲ ἓνα δαυλὸν πεύκης φωτίζει καὶ θερμαίνει συγχρόνως τὴν καλύβην του, ὁ κάτοικος τῶν Ἀπενίνων καταφρονεῖ τῆς πυρκαϊᾶς τὴν καταστρεπτικὴν δύναμιν ἐντὸς τῆς ἀφλέκτου ἐκ λάρικος κατοικίας του, ὁ μεταξουργὸς τῆς Ἰνδίας συλλέγει σαπῶνιον ἀπὸ τὸ δένδρον του διὰ νὰ πλύνῃ τὴν μετὰξην του, ὁ κάτοικος τῆς Γουιάνης ἀπὸ τὸ ἱερόν του δένδρον συλλέγει τὸ ἀναγκαῖον μαλλίον, ἐνῷ ὁ Ἰνδὸς, ἐν ἐλλείψει ἀγγελάδος καὶ αἰγός, ἀμέλγει πᾶσαν πρωτὰν τὸ δένδρον του, παρακεντῶν τὸν φλοιόν

του. Ἡ ἐξέτασις αὐτῶν καὶ μυρίων ἄλλων ὁμοίων συμβεβηκότων δὲν εἶναι μόνον περιεργος φυσιολογικὴ σπουδὴ, ἀλλὰ δύναται νὰ ἔχῃ καὶ μεγάλην ἐπιβρῶσιν ὡς πρὸς τὸ μέλλον τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας.

Τὰ ξύλα ἐμποροῦν νὰ διαιρεθῶσιν εἰς τέσσαρας γενικὰς κατηγορίας ἤτοι, 1) ξύλα καύσιμα, οἰκοδομήσιμα, καὶ ναυπηγήσιμα, 2) ξύλα ἐπίπλων κλ. 3) ξύλα βαφικὰ καὶ 4) ξύλα ἱατρικὰ.

§. 218. *Ξύλα καύσιμα, οἰκοδομήσιμα καὶ ναυπηγήσιμα*—Εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην ὑπάγονται ὅλα τὰ ξύλα τῶν δένδρων τῶν Εὐρωπαϊκῶν δασῶν· τὰ κοινότερα εἶναι ἡ Δρυς, ἡ Φηγὸς (ὄξειά), ἡ Πτελέα, ἡ Σημῶδξ, ἡ Λεύκη, ἡ Σφένδαμνος, ἡ Καστανέα, ἡ Καρυδέα, ἡ Ἑλάτος, ὁ Πλάτανος, ἡ Μωρέα, ἡ Κυπάρισσος καὶ ἄλλα.

Τὰ ξύλα τῶν δένδρων τούτων διακρίνονται κυρίως εἰς σκληρὰ καὶ ἀπαλὰ, σκληρὰ εἶναι τὰ τῆς δρυὸς, τοῦ πλατάνου, τῆς φηγοῦ, τῆς πτελέας, τῆς καστανέας, τῆς σφενδάμνου καὶ τῆς μωρέας, ἀπαλὰ δὲ τὰ τῆς σημῶδας, τῆς λεύκης, καὶ ἄλλα.

§. 219. *Ξύλα ἐπίπλων κλ.*—Εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην ὑπάγονται ὅλα τὰ ξύλα, τὰ ὁποῖα ὡς ἐκ τοῦ χρώματός των, τῆς ὁσμῆς των, τῆς διαρκείας των καὶ τῆς ὠραιότητός των χρησιμεύουν εἰς τὴν κατασκευὴν ἐπίπλων. Τὰ γνωστότερα εἶναι 1) τὰ ξύλα τῆς καρυδέας, ἐκ τῶν ὁποίων προτιμῶνται τὰ μελανότερα, τὸ δένδρον δὲ τοῦτο αὐξάνει εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς Εὐρώπης. 2) Τὸ *ακαΐον* (acajou) ἢ *μαῶνιον* ξύλον, τὸ ὁποῖον προέρχεται ἀπὸ δένδρον τῶν κατὰ τοὺς τροπικοὺς δασῶν τῆς Ἀμερικῆς, εἶναι δὲ σκληρὸν, καὶ κοκκινωποῦ ξανθοῦ ὠραίου χρώματος· 3) ὁ *ἔβενος*, τὸ ὄνομα τοῦτο δίδεται εἰς διάφορα ξύλα συνήθως μαῦρα, προερχόμενα ἀπὸ δένδρα τῆς Ἀμερικῆς, Ἀφρικῆς καὶ κυρίως τῶν Ἰνδιῶν· ἡ καρδία τῶν ξύλων τούτων εἶναι ἡ χρησιμεύουσα εἰς τὴν ξυλουργίαν· οἱ μαῦροι ἔβενοι κυρίως ἐξάγονται ἀπὸ τὰς Ἰνδίας καὶ τὴν Μαδαγασκάρ.

Μεταξὺ τῶν ξύλων τούτων συγκαταριθμεῖται καὶ ὁ *πύξος* (τζίμισίρι, buis), τοῦ ὁποίου ἡ καλῆτέρα ποιότης εἶναι ἡ τοῦ ἐκ τῆς Γεωργίας ἐξαγομένου, καὶ εἰς Κωνσταντινουπόλιν πωλουμένου μετὰ τὸ καντάρι πρὸς Γρ. 22—25· αἱ ἀνωμαλῖαι, εἰς τὰς ὁποίας πρό τινων χρόνων εὐρίσκεται ἡ Γεωργία, ἐμποδίζουσι τὴν τακτικὴν ἐξαγωγὴν τοῦ προϊόντος τούτου. Δευτέρως ποιότητος πύξος εἶναι ὁ τῆς Τραπε-

ζοῦντος καὶ διαφόρων ἄλλων μερῶν τῆς Ἀσίας, τιμώμενος Γρ. 16—17 τὸ καντάρι.

§. 220. *Ξύλα βαφικὰ* εἶναι τὰ περιέχοντα ὕλην χρωματιστικὴν ἐξάγονται δὲ ὅλα σχεδὸν τὰ βαφικὰ ξύλα ἀπὸ τὰ κλίματα τῶν τροπικῶν, καὶ δύνανται νὰ διαιρεθοῦν ὡς ἐκ τοῦ χρώματος εἰς *ξύλα κόκκινα* καὶ *ξύλα κίτρινα*.

Χρώματος κοκκίνου εἶναι 1) τὸ τῆς *Καμβέχης* (Cambech), χρησιμεῦον διὰ τὴν βαφὴν τοῦ κοκκίνου, κυανοῦ καὶ ἰσοιδοῦς· εἶναι δένδρον μεγάλον, ἀκανθῶδες, ἀειθαλές, βλαστάνον εἰς τὴν Ἀμερικὴν καὶ εἰς τὰς νήσους αὐτῆς· ἡ καρδία τοῦ ξύλου εἶναι ἐρυθρὰ κιτρινωπὴ, ὁ φλοιὸς τοῦ φαιῶς· τὸ κόκκινον μέρος εἶναι τὸ εἰς τὰς τέχνας χρῆσιμον· μεταξὺ δὲ τῶν χρωματιστικῶν ξύλων κατέχει τὴν πρώτην θέσιν, καὶ γίνεται μεγάλη ἐξαγωγή αὐτοῦ ἐκ τοῦ Μεξικοῦ, τῆς Ἰαμαΐκας καὶ τοῦ Ἁγίου Δομενίκου· 2) τὰ *ξύλα Φερναμπούκ* καὶ *Ἀγ. Μαρτίνου* εἶναι τῆς αὐτῆς κατηγορίας μὲ τὸ ἄνωτέρω. Τὸ φερναμπούκ ἐξάγεται ἀπὸ τὴν Βρασίλιαν, παρουσιάζεται δὲ εἰς τὸ ἐμπόριον εἰς τμήματα στρογγύλα. Τὸ τοῦ ἁγίου Μαρτίνου ἐξάγεται ἐκ τοῦ Μεξικοῦ, ἀπὸ τὴν ὁμώνυμον μὲ τὸ ξύλον Ἐπαρχίαν, καὶ στέλλεται εἰς τὴν Εὐρώπην εἰς δαυλοὺς χρώματος ἀσπροκιτρίνου, τὸ δὲ ἐντὸς αὐτῶν μέρος εἶναι κόκκινον.

Κιτρίνου χρώματος ξύλα εἶναι τὸ κίτρινον τῆς Κούβας, λεγόμενον τοῦ *Ταμπίρου* καὶ ἄλλα.

Τοιαύτης ποιότητος εἶναι καὶ τὸ τῆς Ἑλλάδος *Χρυσόξυλον* (bois de fuste) ἐκ τοῦ ὁποίου ἐγένετο εἰς τὴν Εὐρώπην μεγάλη ἐξόδευσις, ἀλλ' ἐσχάτως ὑπέπεσε σχεδὸν εἰς ἀχρησίαν.

Αἱ βαφικαὶ φυτικαὶ ὕλαι ἐν γένει εὐρίσκονται εἰς θέσιν ἐμπορικῶς κρίσιμον ἕνεκεν τῆς ἀνακαλύψεως χημικῶν μέσων πρὸς κατασκευὴν βαφῶν· οὕτως ἐσχάτως ἀκόμη ἐγένετο λόγος περὶ χημικῆς οὐσίας δυναμένης ν' ἀντικαταστήσῃ τὴν διὰ τοῦ ριζαρίου βαφὴν.

§. 221. *Τελώνιον ξύλων*.—Εἰς τὴν Ῥωσσίαν τὰ βαφικὰ ξύλα πληρόνουν τὸ βέρκοβιτζ, Ρουβ. 2

Εἰς τὴν Τουρκίαν πληρόνουν 3 τοῖς 0/0.

Εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ ναυπηγήσιμος ξυλικὴ εἰσαγομένη πληρόνει 5 τοῖς 0/0 ἐπὶ τῆς ἀγοραίας τιμῆς τῆς. Ἡ ξυλικὴ δι' οἰκοδομὰς 7 τοῖς 0/0. Τὸ μῶνιον εἰς κομμάτια δρ. 3 τὸ καντάριον. Ὁ ἔβενος καὶ

πύξος (τζιμισίρι) δρ. 1,50 τὸ καντάριον· τὰ δὲ καύσιμα ξύλα 10 λεπτ. τὸ καντάριον.

oooooooooooo

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ.

Περὶ Μετάλλων ἐν γένει.

§. 222. *Μέταλλα.*—Ἡ μεταλλουργικὴ βιομηχανία δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἡ βάσις ὅλων τῶν ἄλλων βιομηχανιῶν, διότι αὕτη χορηγεῖ τὰς πρώτας ὕλας, τὰς ἀναγκαίας εἰς ὅλους τοὺς κλάδους τῆς παραγωγῆς· εἶναι δὲ καὶ μία τῶν κυριωτέρων πηγῶν τοῦ δημοσίου πλούτου.

Κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους ἡ Αἴγυπτος, ἡ Ἀσυρία, ἡ Περσία, τὰ Καυκάσια ὄρη, ἡ Μικρὰ Ἀσία, τινὲς νῆσοι τοῦ Αἰγαίου πελάγους, ἡ Στιρία καὶ ἡ Ἰσπανία ἦσαν αἱ χῶραι, ὅπου ἡ καλλιέργεια τῶν μεταλλείων ἐγένετο μετ' ἐνεργείας τινός. Ὁ Ἡρόδοτος ἀναφέρει ὅτι οἱ Αἰγύπτιοι ἀνέστρεφον τὰ ὄρη πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ χρυσοῦ· οἱ ποταμοὶ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, καὶ ὁ παρὰ τῶν ποιητῶν ὑμνηθεὶς Πακτωλὸς εἶχον ρεῦματα χρυσόβροα· ὁ Κροῖσος συνέλεξε τοὺς γνωστοὺς θησαυροὺς τοῦ ἀπὸ τὰ μεταλλεῖα τῆς Λυδίας· οἱ δὲ Ὀμηρικοὶ ἥρωες κατεσκεύαζον τὰς πανοπλίας τῶν ἀπὸ τὸν περίφημον τῆς Στιρίας σίδηρον. Ὡς πρὸς τῶν πολυτίμων δὲ μετάλλων τὴν παραγωγὴν ἡ Ἰσπανία ἦτο ἀναντιβρήτως ἡ περιφημοτέρα· τὰ ἄπειρα πλούτη, μὲ τὰ ὁποῖα ἐστολίσθη ὁ Ναὸς τοῦ Σολομῶντος, ἐκ τῆς Ἰσπανίας μετεκομίσθησαν, καὶ οἱ θησαυροὶ, τοὺς ὁποίους ἡ Διδῶ ἔφερεν εἰς τὴν Καρχηδόνα φεύγουσα τὴν Τύρον, ἦσαν ἐπίσης Ἰσπανικὰ προϊόντα· ὁ ἄργυρος ἦτο τοσοῦτον ἄφθονος εἰς τὴν Ἰσπανίαν κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους, ὥστε ἐξ αὐτοῦ κατεσκεύαζον παντὸς εἶδους ἐργαλεῖα καὶ αὐτὰ τὰ ἐφίππια τῶν ἵππων τῶν.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Αὐτοκράτορος Αὐγούστου ὁ χρυσὸς ἐξωρύττετο εἰς τὴν ἄνω Αἴγυπτον, τὴν Τρανσυλθανίαν, τὰς Ἰνδίας καὶ τὴν Μικρὰν Ἀσίαν. Ὁ ἄργυρος εἰς τὴν Ἰσπανίαν, Ἑλλάδα καὶ τὰς ὄχθας τοῦ Ῥήνου. Ὁ χαλκὸς εἰς τὴν Θράκην, Κύπρον, καὶ Οὐράλια ὄρη. Ὁ σίδηρος εἰς τὴν Ἑλβαν καὶ Στιρίαν. Ὁ κασσίτερος καὶ ὁ μόλυβδος εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Ὁ ὑδράργυρος εἰς τὴν Ἰσπανίαν καὶ εἰς τὴν Ἑφεσον τῆς Μικρᾶς Ἀσίας.

Πολλά ὀλίγας γνώσεις λεπτομερεῖς ἔχομεν περὶ τῆς καλλιεργείας τῶν μεταλλείων κατὰ τὸν μεσαιῶνα. Ἀπὸ τῆς ἀνακαλύψεως τῆς Ἀμερικῆς κατὰ τὸ 1492 ἄρχεται πάλιν ἀξιοσημείωτος ἐποχὴ εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν μεταλλείων· ἔκτοτε ἡ ἀνεύρεσις τῶν πλουσιῶν πολυτίμων μεταλλείων τοῦ νέου κόσμου ἐπηρέασεν ἐπὶ πολὺ τὴν κατὰ τὴν Εὐρώπην ἀξίαν τῶν μετάλλων.

Εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἡ καλλιέργεια τῶν μετάλλων ἔλαβε δραστήριον ἀνάπτυξιν, ὅτε ἡ ἐφεύρεσις τῶν ἀτμομηχανῶν ἐχορήγησε τὴν ἰσχυρὰν βοήθειαν αὐτῶν. Εἰς δὲ τὴν Ῥωσσίαν ἀπὸ τοῦ Μεγάλου Πέτρου χρονολογεῖται ἡ ἀνάπτυξις τῆς μεταλλουργικῆς βιομηχανίας· πρότινων χρόνων μάλιστα ἔλαβε μεγάλην σημασίαν, καὶ ἀποκατέστη ἀντικείμενον ἰδιαίτερας φροντίδος τῆς Κυβερνήσεως. Τὰ μεταλλεῖα τῆς Ἰσπανίας, τὰ τόσον πλούσια κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους, εἶναι σήμερον ἐντελῶς παρημελημένα.

Τὰ μέταλλα σπανίως εὐρίσκονται καθαρὰ εἰς τὴν φύσιν· διὰ τῆς μεταλλουργικῆς τέχνης καθαρίζονται ἀπὸ τὰς ξένας ὕλας, καὶ εἰς διάφορα σχήματα παραδίδονται εἰς τὸ ἐμπόριον.

Ἐν γένει ἀριθμοῦν ἑξ εἶδη μετάλλων, δηλ. χρυσόν, ἄργυρον, μόλυβδον, κασσίτερον, σίδηρον, καὶ χαλκόν· προστίθεται δὲ καὶ ὁ ὑδράργυρος, ὅστις ὅμως κατὰ πολλὰς ἰδιότητας δὲν ὁμοιάζει τὰ λοιπὰ μέταλλα.

Τὰ μέταλλα διαιροῦνται εἰς κοινὰ καὶ πολύτιμα.

Ὁ χρυσὸς καὶ ὁ ἄργυρος εἶναι τὰ πολύτιμα.

Ἡ κατὰ τὸν μεσαιῶνα παραγωγὴ τοῦ ἀργύρου ἦτο πολὺ περιορισμένη· καὶ τὰ περισσότερα τῶν ἀρχαίων μεταλλείων ἔμενον παρημελημένα. Ἡ ἐτήσιος παραγωγὴ τοῦ ἀργύρου εἰς τὴν Εὐρώπην ὑπολογίζεται εἰς 9000 χιλιόγραμμα.

Μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῶν ἐκεῖ πλουσιῶν μεταλλείων ἡ παραγωγὴ τῶν πολυτίμων μετάλλων ἔλαβεν οὐσιώδη ἀνάπτυξιν.

Ἡ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ αἰῶνος ἐτήσιος παραγωγὴ τῶν μεταλλείων τῆς Ἀμερικῆς ὑπελογίζετο εἰς 795,581 χιλιόγρ. ἀργύρου, ἀξίας 174 ἑκατομ. φρ. καὶ εἰς χιλιόγρ. 14,124 χρυσοῦ ἀξίας φρ. 46,609,000.

Μέχρι δὲ τοῦ 1848 περιορίσθη περίπου εἰς αὐτὰ τὰ ποσά.

Τῶν Ῥωσικῶν μεταλλείων ἡ καλλιέργεια ἤρχισε κατὰ τὸ 1745.

Ἐκτοτε δὲ ἀνεκαλύφθησαν διάφορα μεταλλεῖα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Σιβηρίαν ἐπὶ τοῦ Οὐράλ.

Κατὰ τὸ 1854 ἡ παραγωγή τῆς Σιβηρίας καὶ τοῦ Οὐράλ ὑπελογίσθη εἰς χιλ. 22,768, ἐνῶ κατὰ τὸ 1847 ὑπελογίσθη εἰς 27,362 χιλ.

Ἡ ἐλάττωσις αὕτη ἀπεδόθη ἐν μέρει εἰς τῶν μεταλλείων τὴν ἐξάντλησιν, ἀλλ' εἰς τὴν φαινομένην ταύτην ἐλάττωσιν συντείνουσι κατὰ πολὺ οἱ μεγάλοι δασμοὶ, οἱ ἐπιβαλλόμενοι εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν ἰδιωτικῶν μεταλλείων, οἱ ὅποιοι εἶναι ἀπὸ 12 ἕως 25 τοῖς 0/0 ἐπὶ τοῦ προϊόντος κατὰ τὴν πλουσιότητα τοῦ μεταλλείου. Ἔνεκα τῶν δασμῶν τούτων ὑποκλέπτεται ἐκ τῆς δημοσίου ἐπιτηρήσεως μέρος τῆς παραγωγῆς, καὶ ὥς ἐκ τούτου πιθανὸν αἱ στατιστικαὶ πληροφορίαι περὶ τῆς Ῥωσικῆς παραγωγῆς δὲν εἶναι ἀκριβεῖς.

Εἰς τὴν *Kaliforniar* κατὰ τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1848 εἰς τὴν Κοιλιάδα τοῦ Σακραμέντου ἤϋραν κατὰ σύμπτωσιν χρυσὸν ἐν τῇ ἄμμῳ· ἀμέσως δὲ κατὰ τὸ 1849 ἤρχισεν ἡ ἐξόρυξις, καὶ ἀντὶ 8,100 χιλιογρ. χρυσοῦ, τὰ ὅποια ἐξήγαγον κατὰ τὸ 1849, κατὰ τὸ 1856 ἐξήγαγον χιλιογρ. 120,600.

Εἰς τὴν *Australiar* τὰ χρυσοφόρα μεταλλεῖα ἀνεκαλύφθησαν παρὰ τινος ἐγχωρίου, ὅστις εἶχεν ἐργασθῇ εἰς τὰ μεταλλεῖα τῆς Καλιφορνίας. Κατὰ τὸ 1851 ἤρχισεν ἡ ἐξόρυξις εἰς διάφορα μέρη τῆς νήσου. Ἡ γενικὴ παραγωγή κατὰ τὸ 1851 ἦτο χιλ. 18,000, κατὰ τὸ 1856 χιλ. 103,500· ἀλλὰ κατὰ τὸ 1858 ἡλαττώθη εἰς 89,000 χιλιογράμμα.

Ἡ γενικὴ παραγωγή τῶν πολυτίμων μετάλλων τῶν εἰς τὸν δυτικὸν πολιτισμὸν ὑπαγομένων τόπων ὑπελογίσθη κατὰ τὸ 1858 ὡς ἐξῆς.

Ἀμερικὴ (ἐκτὸς τῆς Καλιφορνίας)	Φρ.	213,700,000
Εὐρώπη.	»	37,500,000
Ῥωσσία.	»	87,500,000
Καλιφορνία.	»	350,000,000
Αὐστραλία.	»	260,000,000

Τὸ ὅλον Φρ. 948,700,000

Χάρις εἰς τὴν Καλιφορνίαν καὶ Αὐστραλίαν πρὸ 12 ἐτῶν ἡ παραγωγή τῶν πολυτίμων μετάλλων ἠὔξησεν οὐσιωδῶς· ἀλλ' ἂν δὲν ἀνακαλυφθῶσι νέοι χρυσοφόροι τόποι, ἡ παραγωγή λαμβάνει τάσιν πρὸς μείωσιν.

Τὸ ἐμπόριον τῶν πολυτίμων μετάλλων γίνεται κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ὅπου στέλλεται ἐκ τῆς Ἀμερικῆς καὶ Αὐστραλίας τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς ἐτήσιας παραγωγῆς.

Ὁ ἄργυρος καὶ ὁ χρυσὸς, σχηματιζόμενοι εἰς Νομίσματα, χρησιμεύουν ὡς ὅρος συγκρίσεως καὶ μέτρον τῶν ἄλλων ἀξιών. Ἀλλ' ἡ ἀξία καὶ αὐτοῦ τοῦ Νομίσματος κανονίζεται ἐπὶ τῆς ἀξίας τοῦ μετάλλου συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἐξόδων τῆς κατασκευῆς, ἐπομένως εἶναι μεταβλητέα, ὡς ἡ ἀξία παντὸς ἐμπορεύματος ὑποβαλλομένη εἰς τοὺς ὅρους τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς ζητήσεως. Κατὰ τὸν 15^{ον} αἰῶνα, ὅτε ἤρχισεν ἡ ἐξόρυξις τῶν Ἀμερικανικῶν μεταλλείων εἰς διάστημα μικρότερον ἐνὸς αἰῶνος τὰ πολύτιμα μέταλλα ἔχασαν τὰ 6/7 τῆς προτέρας ἀξίας των· αὕτη δὲ εἶναι ἡ σημαντικωτέρα γνωστὴ εἰς τὴν ἱστορίαν νομισματικῆ μεταβολῆς.

Σήμερον ἡ παραγωγή τῶν πολυτίμων μετάλλων αὐξάνει οὐσιωδῶς, ἀλλ' αὐξάνουν ἐπίσης καὶ αἱ ἐμπορικαὶ σχέσεις· ὡς ἐκ τούτου δὲν εἶναι μέχρις ὥρας ἐπαισθητὴ ἡ ἑκπτώσις τῆς ἀξίας τῶν πολυτίμων μετάλλων.

Ἀλλ' ἡ ἄφθονος παραγωγή τοῦ χρυσοῦ παρουσιάζει ἄλλο ζήτημα, διότι ὁ χρυσὸς, ὁ ἄλλοτε πολὺ σπανιώτερος τοῦ ἀργύρου, γίνεται καθ' ἑκάστην ἀφθονώτερος, ὥστε ἡ ἀξία του ὑπολογιζομένη εἰς ἄργυρον ἐλαττοῦται.

Μεταξὺ τῶν πολυτίμων μετάλλων πρέπει νὰ συγκαταριθμηθῇ καὶ ἡ Πλάτινα. Τὸ μέταλλον τοῦτο ἔγινε γνωστὸν εἰς τὴν Εὐρώπην κατὰ τὸ 1749· ἀλλὰ προλαβόντως ἦτο γνωστὸν εἰς τὴν Ἀμερικὴν καὶ κυρίως εἰς τὸ Περού, ὅπου εὐρίσκετο εἰς τὰς χρυσοφόρους ἄμμους, ὀνομασθὲν ὑπὸ τῶν Ἰσπανῶν Πλατίνα ἥτοι μικρὸς ἄργυρος· εἶναι δὲ χρώματος λευκοῦ φαιοῦ. Τὰ κυριώτερα μεταλλεῖα αὐτοῦ εἶναι εἰς τὴν μεσημβρινὴν Ἀμερικὴν καὶ εἰς τὴν Σιβηρίαν τῆς Ῥωσσίας. Ἡ Ῥωσσία ἠθέλησε νὰ τὸ μεταχειρισθῇ εἰς κατασκευὴν νομίσματος· ἀλλ' ἡ μεταβολὴ τῆς σχετικῆς τοῦ ἀξίας ἠνάγκασε τὴν Ῥωσσίαν Κυβέρνησιν νὰ τὸ καταργήσῃ.

Ὁ *Λευκάργιλλος* (aluminium), εἶναι μέταλλον, μόλις πρὸ τεσσάρων χρόνων εἰσαχθὲν εἰς τὰ τέχναις· χάρις εἰς τοὺς ἀγῶνας διαφόρων Χημικῶν, οἵτινες κατέγιναν περὶ τὴν μέθοδον τῆς ἐξαγωγῆς τοῦ μετάλλου τούτου, θέλει ἀποκατασταθῇ συντόμως ἀντικείμενον οὐσιώδους ἐμπορίου.

Τὸ μέταλλον τοῦτο εἶναι ἡ μεταλλικὴ ρίζα τῆς ἀργίλλου· ὅθεν ἡ πηγὴ τοῦ εἶναι ἄφθονος, καὶ δὲν ἀπαιτοῦνται παρὰ τὰ ἔξοδα τῆς ἐξαγωγῆς.

Εἶναι χρώματος λευκοῦ φαιοῦ, πλησιάζει μᾶλλον εἰς τὸ χρώμα τοῦ Κασσιτέρου. Τὸ κυριώτερον δὲ προτέρημά του εἶναι ἡ ἐλαφρότης του.

Ἡ κατόπιν πείρα θὰ ἀποδείξῃ τὴν χρησιμότητά του εἰς τὰς τέχνας.

Ὁ σίδηρος εὐρίσκεται εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς Εὐρώπης· εἶναι δὲ σπανιώτερος εἰς τὰς ἐπαρχίας τοῦ νέου κόσμου.

Ὁ γαλκός ἐξάγεται ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν, Ἱρλανδίαν, Δανιμαρκίαν, Νορβεγίαν, Σβεκίαν, Πρωσσίαν, Ῥωσσίαν, Σαζωνίαν, Αὐστροίαν, Γαλίαν, Ἰσπανίαν καὶ Ἀσιατικὴν Τουρκίαν.

Ὁ μόλυθος ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν, Ἰσπανίαν, Πρωσσίαν, Αὐστροίαν, Γερμανίαν, Ῥωσσίαν, Γαλίαν, Ὀλλάνδαν, καὶ Σβεκίαν.

Ὁ κασσίτερος ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν, Σαζωνίαν, Σβεκίαν, Αὐστροίαν καὶ Ἀσίαν.

Ὁ ζῖγκος ἀπὸ τὴν Πολωνίαν, Ἀγγλίαν, Βέλγιον, Πρωσσίαν, Σιλεσίαν, Σβεκίαν, Ἰσπανίαν, Αὐστροίαν καὶ Ἑλβετίαν.

Ἡ πλάτινα ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴν καὶ Ἀσιατικὴν Ῥωσσίαν.

Ὁ υδράργυρος ἀπὸ τὴν Ἰσπανίαν, Βαβαρίαν, Αὐστροίαν, Κίναν, Ἰαπωνίαν καὶ Ἀμερικὴν.

Α'. ΠΕΡΙ ΣΙΔΗΡΟΥ.

§ 223. Κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους οἱ Ἰουδαῖοι καὶ οἱ Αἰγύπτιοι ἔκαμον πρῶτοι χρῆσιν τοῦ σιδήρου· οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ Ῥωμαῖοι τὸν μετεχειρίσθησαν ἀλληλοδιαδόχως εἰς τὰς περισσοτέρας τέχνας τῶν· μεταξὺ δὲ τῶν συγχρόνων μας λαῶν κανὲν ἔθνος δὲν ἐτελειοποίησεν ἐπὶ τοσοῦτον τὴν ἐργασίαν τοῦ σιδήρου, ὅσον οἱ Ἄγγλοι.

Εἶναι δὲ ὁ σίδηρος τὸ οὐσιωδέστερον προῖον τῆς μεταλλουργικῆς βιομηχανίας, καὶ ἴσως τῆς ἀνθρωπίνης βιομηχανίας, εἰς τὴν ὁποίαν προμηθεύει τὰ ἐργαλεῖα ὅλων τῶν τεχνῶν, τῆς εἰρήνης καὶ τοῦ πολέμου· δὲν εἶναι δὲ ἀμφιβολία ὅτι ἄνευ τοῦ σιδήρου ὁ πολιτισμὸς δὲν ἠδύνατο νὰ λάβῃ τὴν σημερινὴν του ἀνάπτυξιν. Εἰς τὸν σίδηρον χρεωστοῦμεν τὰς ἀτμομηχανάς, τοὺς σιδηροδρόμους, τὰ τηλεγραφικὰ σύρματα, τὰς σιδηρὰς γεφύρας, τὰ σιδηρὰ ἀτμόπλοια καὶ τόσα ἄλλα.

Εἰς καθαρὰν κατάστασιν ὁ σίδηρος σπανιώτατα ἀπαντᾷται εἰς τὴν φύσιν· εὐρίσκεται δὲ ἄφθονος εἰς τὰ σιδηροῦχα μεταλλεῖα συνδυασμένος μὲ ξένας ὕλας, ἐκ τῶν ὁποίων ἀποχωρίζεται διὰ τῆς μεταλλουργικῆς ἐργασίας. Μέχρι τοῦ ΙΔ^{ου} αἰῶνος ὁ σίδηρος ἐξήγετο ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὰς σιδηροῦχους ὕλας διὰ μεθόδου μᾶλλον πολυεξόδου, ἥτις ἤδη ἀντικατέστη εἰς ὅλα σχεδὸν τὰ μεταλλουργεῖα διὰ τῆς χρήσεως τῶν μεγάλων κλιβάνων.

Διὰ τῆς τελευταίας ταύτης μεθόδου ὁ σίδηρος δὲν ἐξάγεται ἐκ τῆς πρώτης ἐργασίας εἰς καθαρὰν κατάστασιν, ἀλλ' ἀναμειγμένος μὲ ἄνθρακα, καὶ καλεῖται *fonte*, ἀλλὰ διὰ τῆς διαλύσεως τοῦ μίγματος τούτου ἀποκτᾷται ὁ καθαρὸς σίδηρος, ὁ ὁποῖος ὅμως πάντοτε ἔχει ποσότητα τινὰ ἄνθρακος, ἀναγκαίαν ὥπως ἀποκατασταθῇ καλῆς ποιότητος καὶ χρήσιμος.

Ὅταν ἡ ἀναλογία τοῦ ἄνθρακος ὑπερβαίνει κατὰ $1/2$ τοῖς $0/10$ ὁ σίδηρος μεταβάλλει εἰς τὴν κατάστασιν τοῦ *χάλυθος*.

Κατὰ τὰς διαφόρους μεθόδους, κατὰ τὰς ὁποίας εἰς τὰ μεταλλουργεῖα σχηματίζεται τὸ σιδηρομίγμα καὶ καθ' ἃς καθαρίζεται, διαίρουνται καὶ τὰ σίδηρα εἰς διαφόρους κατηγορίας.

Ἡ Γαλλία εἰς διαφόρους ἐπκρίσεις ἔχει σιδηροῦχα μεταλλεῖα, καὶ ἡ παραγωγή της κατὰ τὸ 1857 ὑπελογίσθη εἰς 498,700 τόνους.

Ἡ Ἀγγλία κατέχει τὴν πρώτην θέσιν ὡς πρὸς τὴν παραγωγὴν τοῦ σιδηρομίγματος (*fonte*) καὶ τοῦ σιδήρου. Κατὰ τὸ 1857 ἡ παραγωγή τοῦ σιδηρομίγματος (*fonte*) ὑπελογίσθη εἰς 3,659,000 τόνους, ἐνῶ κατὰ τὸ 1836 δὲν ἦτο παρὰ 1,000,000. Τοῦ δὲ σιδήρου ἡ παραγωγή κατὰ τὸ 1856 ἦτο 1,800,000 τόνων.

Τὸ Βέλγιον, ἡ Σουηδία, ἡ Αὐστρία, ἡ Ἰσπανία καὶ ἡ ἀρκτική Ἀμερική ἔχουσιν ἐπίσης σιδηροῦχα μεταλλεῖα.

Ἡ Ρωσία ἔχει ἐκτεταμένα σιδηροῦχα μεταλλεῖα, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ παραγωγή αὐξάνει καθ' ἐκάστην. Ἡ ἐξαγωγή τοῦ Ρωσικοῦ σιδήρου κατὰ τὸ 1857 ὑπελογίσθη εἰς 948,223 Πούτια. Τὰ σίδηρα καὶ οἱ χάλυβες τῆς Σιβηρίας θεωροῦνται ἐκ τῶν τῆς καλλιτέρας ποιότητος.

Ὁ *χάλυψ* (*acier*), εἶναι μίγμα σιδήρου καὶ ἄνθρακος. Περιέχει συνήθως 8—15 χιλιοστημύρια τοῦ βάρους τοῦ ἄνθρακα. Μετὰ τὴν κατσκευὴν του ψυχραίνόμενος ἀργὰ εἶναι σφυρηλατήσιμος ψυχρός· ἀλλὰ θερμυνθεὶς εἰς βαθμὸν ἐρυθροῦ ζωηροῦ, καὶ ψυχραίνόμενος βιαίως

διὰ τῆς βυθίσεως ἐντὸς ὕδατος ἀποκτᾷ ὑπερβολικὴν σκληρότητα, καὶ ἀποκαθίσταται εὐθραυστος, ἀποκτᾷ δὲ πάλιν δύναμιν ἀντιστάσεως θερμαινόμενος ἐκ νέου εἰς βαθμὸν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον ὑψηλόν· αὕτη ἡ ιδιότης ἀποκαθιστᾷ τὸν χάλυβα τόσον πολύτιμον εἰς τὰς τέχνας τῆς εἰρήνης καὶ τοῦ πολέμου.

Ὁ χάλυψ ἦτο γνωστὸς εἰς τοὺς ἀρχαίους χρόνους παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς καὶ Αἰγυπτίοις.

Ὁ χάλυψ ἐξάγεται εἴτε ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὰ σιδηρᾶ μεταλλουργεῖα εἴτε διὰ τῆς ἀνθρακείσεως (carburation) τοῦ σιδήρου. Ἐκ τῶν διαφορῶν δὲ μεθόδων τῆς κατασκευῆς διακρίνεται καὶ ἡ ποιότης τοῦ χάλυβος.

Εἰς τὴν Ῥωσσίαν ἡ εἰσαγωγή τοῦ σιδήρου εἰς ῥάβδους εἶναι ἀπηγορευμένη, ἡ δὲ ἐξαγωγή ἀτελής.

Β'. ΠΕΡΙ ΧΑΛΚΟΥ.

§. 224. Ὁ Χαλκὸς εἰς τὴν καθαρὰν του κατάστασιν εἶναι σῶμα στερεόν, στιλπνόν, χρώματος ἰδιαιτέρου ἐρυθροῦ γνωστοῦ ὡς ἐξ αὐτοῦ τοῦ μετάλλου, σκληρότερον καὶ ἐλαστικώτερον ἀπὸ τὸν ἄργυρον, ἡχητικόν, τριβόμενον δὲ ἀποπέμπει ἀποφορὰν δυσάρεστον.

Ἡ χρῆσις τοῦ χαλκοῦ εἶναι ποικίλη· ἐξ αὐτοῦ κατασκευάζονται διάφορα οἰκιακὰ ἐργαλεῖα, λέβητες, ἀγγεῖα, πυροβόλα, ἀνδριάντες, κώδωνες, καὶ διάφορα κοσμήματα· κατασκευαζόμενος εἰς φύλλα χρησιμεύει πρὸς χάλκωσιν τῶν πλοίων, καὶ πρὸς σκέπασιν τῶν οἰκιῶν· ἀναλυόμενος δὲ καὶ ἀποσυνθετόμενος διὰ χημικῶν ἐργασιῶν χρησιμεύει εἰς τὴν κατασκευὴν διαφόρων φαρμάκων· μιγνύμενος μὲ κασσίτερον ἀποτελεῖ τὸν λεγόμενον ὀρείχαλκον· μέγα μέρος χαλκοῦ χρησιμεύει ὡσαύτως εἰς τὴν κατασκευὴν νομισμάτων.

Ὁ ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν, Ῥωσσίαν, Νορβεγίαν, Σβεκίαν καὶ Γερμανίαν ἐξαγόμενος καὶ εἰς τὸ ἐμπόριον παραδιδόμενος χαλκὸς εἶναι καθαρός. Ὁ τῆς Περού, τῆς Ἰσπανίας καὶ τῆς Τουρκίας εἶναι ἀκάθαρτος, δηλ. ὁποῖος ἐξέρχεται ἐκ τῆς πρώτης μεταλλουργικῆς ἐργασίας, ὥστε διὰ νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὰς τέχνας ἀπαιτεῖται νὰ ὑποβληθῇ εἰς νέαν ἐργασίαν. Εἶναι δύσκολον νὰ γνωρίσῃ τις ἐκ τῆς πρώτης ὕψεως κατὰ πόσον τὸ μέταλλον περιέχει καθαρὰν ὕλην χαλκοῦ, καὶ συχνάκις πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον πρέπει νὰ προσέξῃ τις εἰς χημικὴν ἀνάλυσιν.

Αἱ διάφοροι ποιότητες τοῦ χαλκοῦ γνωρίζονται εἰς τὸ ἐμπόριον διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ τόπου, ἐκ τοῦ ὁποίου ἕκαστος ἐξάγεται.

Ὁ Χαλκὸς τῆς Ῥωσσίας εἶναι συνήθως πολλὰ καλὰ καθαρισμένος, καὶ προτιμᾶται δι' ὅλας τὰς χρήσεις· τὸ μεγαλύτερον μέρος αὐτοῦ ἐξάγεται ἀπὸ τὰ μεταλλεῖα, τὰ ἀνήκοντα εἰς τὴν Κυβέρνησιν, παράγοντα κατ' ἔτος 210 χιλιάδας πούτιων.

Εἰς τὴν Ἀγγλίαν τὰ σημαντικώτερα μεταλλεῖα τοῦ χαλκοῦ εἶναι τὰ τοῦ Κορνουάλες, τῶν ὁποίων ὁ χαλκὸς διακρίνεται εἰς διαφόρους ποιότητας.

Ὁ τῆς Τουρκίας χαλκὸς, Τοκάτι λεγόμενος ὡς ἐκ τῆς ἐπαρχίας εἰς τὴν ὁποίαν μεταλλεύεται, εἶναι δύο εἰδῶν, κόκκινος καὶ φαιὸς· ὁ κόκκινος καθαριζόμενος θεωρεῖται καλλίστης ποιότητος, καὶ χρησιμεύει δι' ὅλας τὰς ἐργασίας ὡς καὶ ὁ τῆς Ῥωσσίας, παραδίδεται δὲ εἰς τὸ ἐμπόριον εἰς τεμάχια τετράγωνα· ὁ φαιὸς περιέχει σίδηρον, θεῖον καὶ μόλυβδον, καθαριζόμενος καὶ αὐτὸς ἀποκαθίσταται καλλίστης ποιότητος. Τὰ μεταλλεῖα τοῦ χαλκοῦ καλλιεργοῦνται διὰ λογαριασμὸν τῆς Ὀθωμανικῆς Κυβερνήσεως, ἥτις τὸν ἐναποταμιεύει εἰς τὰς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀποθήκας τῆς, ὅπου τὸν πωλεῖ πρὸς τοὺς ἐμπόρους εἰς προσδιωρισμένην τιμὴν. Ὑπολογίζεται δὲ ἡ ἐτήσιος παραγωγή αὐτοῦ εἰς 250 ἕως 300 χιλιάδας ὀκάδων.

Ἐὰν ἐξαίρεσωμεν τὸν χρυσὸν καὶ ἄργυρον, ὁ χαλκὸς εἶναι τὸ μέταλλον, τὸ ὁποῖον οἱ ἀρχαῖοι ἐγνώρισαν καὶ πρὸ τοῦ σιδήρου αὐτοῦ· ἐχρησίμευε δὲ ἀπὸ τὴν πρώτην ἡλικίαν τοῦ κόσμου πρὸς κατασκευὴν οἰκιακῶν σκευῶν καὶ πολεμικῶν ἐργαλείων.

Τὰ ἀρχαιότερα μεταλλεῖα χαλκοῦ εἰς τὴν Εὐρώπην εἶναι τὰ τοῦ Ἀνόβερ, καλλιεργούμενα ἀπὸ τὸν 10^{ον} αἰῶνα· τὰ δὲ πλουσιώτερα μεταλλεῖα τοῦ χαλκοῦ ἦσαν ἄλλοτε τὰ τῆς Σουηδίας, ἀλλὰ σήμερον θεωροῦνται κατὰ μέγα μέρος ἐξηντλημένα. Τὰ πλουσιώτερα χαλκορυχεῖα τῆς Ῥωσσίας εἶναι εἰς τὴν Σιβηρίαν κατὰ τὸ ἀνατολικὸν μέρος τοῦ Οὐράλ, καὶ εἰς τὴν μεσημβρινὴν πλευρὰν τοῦ Ὀρεμβούργου. Τὰ τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας, κείμενα εἰς τὰ πρὸς τὸν Εὐξείνιον Πόντον ὄρη τῆς Ἀρμενίας ἤθελον ἔχει πολὺ μεγαλητέραν σημασίαν, ἂν εἶχον πλησίον τῶν ἄφθονον καύσιμον ὕλην.

Ἡ Χιλὴ, τὸ Μεξικὸν, καὶ ἡ Βρασιλία εἰς τὴν Ἀμερικὴν ἔχουν ἀρκετὰ πλούσια μεταλλεῖα χαλκοῦ, ἀλλὰ ἡ ὀκνηρία τῶν κατοίκων τὰ

εἶναι μέχρι τοῦδε ἀκαλλιέργητα. Ὡς πλουσιώτερα ὄλων τῶν γνωστών μεταλλείων δύνανται νὰ θεωρηθῶσι τὰ τῆς Ἰαπωνίας, ἀλλὰ ὁ εἰς τὴν Εὐρώπην ἐξ αὐτῶν ἀποστελλόμενος χαλκὸς εἶναι ἀσήμαντος.

Εἰς τὴν Ἀγγλίαν πολλὰ ἀργὰ ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῶν μεταλλείων τοῦ χαλκοῦ, ἀλλὰ σήμερον διὰ τῶν βοηθητικῶν μηχανῶν παρὰ γαίᾳ περισσότερον χαλκὸν ἀφ' ὅλας τὰς λοιπὰς Εὐρωπαϊκὰς χώρας. Ὑπολογίζεται εἰς 200 χιλιάδας κανταρίων μετρικῶν τὸ ἔτησίως ἐξαγόμενον ποσὸν ἐκ τῶν Ἀγγλικῶν χαλκορυχείων, ἐνῶ τὸ ἐκ τῶν τῆς Ῥωσσίας εἰς 70 χιλιάδας μόνον. Εἰς τὴν Ῥωσσίαν ἐξαγόμενος πληθύνει τὸ βερκόβιτζ Κ. 10, εἰσαγόμενος δὲ ρούβ. 5,80.

Γ'. ΠΕΡΙ ΜΟΛΥΒΔΟΥ.

§. 225. Ὁ μόλυβδος εἶναι μέταλλον βαρὺ, χρώματος λευκοῦ μελανοῦ, εὐκόλως λυγίζομενον, καὶ ἐνούμενον μ' ὅλα τὰ μέταλλα ἐκτὸς τοῦ σιδήρου· ὁ μόλυβδος μετὰ τὸν ὑδράργυρον εἶναι τὸ ὀλιγώτερον στερεὸν μέταλλον, καὶ μετὰ τὸν χρυσὸν καὶ ὑδράργυρον τὸ βαρύτερον· εἰς τὴν φύσιν εὐρίσκεται πάντοτε ἀναμεμιγμένος μὲ θειώδεις ὕλας.

Ἡ Γερμανία, ἡ Ἀγγλία καὶ ἡ Ἰσπανία χορηγοῦν τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ εἰς τὴν Εὐρώπην καταναλισκομένου μολύβδου· ἡ Ἰσπανία μάλιστα μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῶν μεταλλείων τῆς Μάλαγας ἐξάγει τοσαύτην ποσότητα, ὥστε ἀποκλειστικῶς προμηθεύει ὅλας τὰς λοιπὰς ἀγορὰς τῆς Εὐρώπης· ἡ Ἰσπανικὴ Κυβέρνησις διὰ νόμου τοῦ 1825 ἐπροστάτευσε δι' ὄλων τῶν μέσων τὴν καλλιέργειαν τῶν μεταλλείων τούτων, καὶ ἔκτοτε ἔλαβον ζωηροτάτην ἀνάπτυξιν, ἰδίως εἰς τὸ βασιλείον τῆς Γρενάδας· ἡ δὲ παραγωγή τοῦ μολύβδου ἀπέβη τοσοῦτον ἄφθονος, ὥστε ἐξέπεσεν ἀρκετὰ ἡ τιμὴ του· κατὰ τὸ 1827 ὑπελογίσθη ἡ παραγωγή τῶν Ἰσπανικῶν μεταλλείων τοῦ μολύβδου εἰς 37 ἑκατομμύρια χιλιογράμμων, ἔκτοτε δὲ ἠναγκάσθησαν νὰ περιορίσωσι τὴν καλλιέργειαν, καὶ νὰ διατηρήσωσι τὴν ἰσορροπίαν μεταξὺ τῆς καταναλώσεως καὶ τῆς παραγωγῆς.

Τῆς Ἀγγλίας τὰ μεταλλεῖα, τὰ ὁποῖα ἄλλοτε δὲν ἔδιδον εἰμὴ 25 χιλιάδων Ἀγγλικῶν κανταρίων μόλυβδον, μετὰ τὸ 1832 παρήγαγον ὑπὲρ τὰς 7,000 τόνων· τὸ μεγαλύτερον ποσὸν αὐτοῦ ἀποστέλλεται εἰς τὰς Ἰνδίας, Κίναν, Ῥωσσίαν, Βρασιλίαν καὶ Ὀμοσπόνδους ἐπαρχίας· ἐξάγεται δὲ εἰς τεμάχια, ἐπὶ τῶν ὁποίων τίθενται διάφορα ἔν-

τυπα σημεῖα, ἐξ ὧν τὰ κυριώτερα εἶναι W. Blakette, —Darbinglott, —Koenisher, —CB, —AD. —Ὁ μὲ τὰ σημεῖα ταῦτα μόλυβδος εἶναι καθαρώτατος, καὶ κατὰ τὴν τάξιν καθ' ἣν ἀνεφέραμεν τὰ σημεῖα προτιμᾶται ὡς πρὸς τὴν ποιότητα. Οἱ ἀπὸ τὸ Λιθερπουλ ἐξαγόμενοι μόλυβδοι μὲ σημεῖα Flintworks — Buckley, κτλ. εἶναι ἐν γένει ὀλιγώτερον ἐν ὑπολήψει ὡς μὴ καθαροί.

Ἡ Ἀμερικὴ ἐξάγει ὡσαύτως ἀπὸ τὰς πέριξ τοῦ ἄνω Μισισσιππὶ χώρας ἀρκετὴν ποσότητα μόλυβδου, ἀλλὰ δὲν ἐπαρκεῖ εἰς τὰς ἀνάγκας ὁλοκλήρου τῆς Ἀμερικῆς.

Εἰς τὴν Ῥωσσίαν εἰσαγόμενος πληθύνει τὸ ποῦτι K. 20. Τὰ δὲ σφαιρίδια (σκάγια) K. 30. Ἡ δὲ ἐξαγωγή εἶναι ἐλευθέρα.

Δ'. ΠΕΡΙ ΚΑΣΣΙΤΕΡΟΥ.

§. 226. Ὁ Κασσίτερος εἰς τὴν καθαρὰν του κατὰστασιν εἶναι λευκός, ἀργυρόχρους, σκληρότερος τοῦ μόλυβδου, λυγιζόμενος ἀφίνει ἰδιαιτέρον τινα ἥχον, εἶναι δὲ τὸ ἐλαφρότερον τῶν μετάλλων, καὶ ἔχει ἰδίαν ἀποφορὰν δυσάρεστον, ἐκτιθέμενος εἰς τὸν ἀέρα ὀξειδουται εὐκόλως· μεταλλεῖα δὲ αὐτοῦ εὐρίσκονται εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου.

Τὰ κυριώτερα εἶδη τοῦ εἰς τὸ ἐμπόριον γνωστοῦ κασσιτέρου εἶναι τὰ ἐξῆς.

Κασσίτερος τῆς Ἀγγλίας, διαιρούμενος εἰς τέσσαρας κλάσεις, *συνήθης*, ἀρκετὰ καθαρὸς, σκληρὸς καὶ εὐκατέργαστος, εἰς *τεμάχια*, εἰς *κόκκους*, μὲ τὰ αὐτὰ προτερήματα, ἀλλ' εἰς ἀνώτερον βαθμὸν, καὶ εἰς *δάκρυα*, καθαρώτατος καὶ λευκοτάτου χρώματος.

Κασσίτερος Βάγλας, ἐξαγόμενος ἀπὸ τὴν δμώνυμον νῆσον τοῦ Ἰνδικοῦ Ὠκεανοῦ.

Κασσίτερος τοῦ Μεξικοῦ, χρώματος μελανωποῦ, θεωρεῖται δὲ ὡς κατωτέρας ποιότητος.

Εἰς τὴν φύσιν σπανίως ἀπαντῶνται *τεμάχια* καθαροῦ κασσιτέρου, ἀλλ' εὐρίσκεται ἀναμειγμένος μὲ ξένας ὕλας.

Τὰ κυριώτερα μεταλλεῖα αὐτοῦ εἶναι τὰ τοῦ Κορνουὰλ εἰς τὴν Ἀγγλίαν, τὰ τῆς Γαλλικίας, τῆς Ἰσπανίας, τῆς Σαζωνίας καὶ Βοεμίας.

Χρησιμεύει ὁ κασσίτερος διὰ τὸ γάνωμα τῶν ἐκ χαλκοῦ μαγειρικῶν ἀγγείων, τῶν ὁποίων οὕτως ἐμποδίζεται ἡ δηλητήριος ὀξειδωσις διὰ τοῦ κασσιτέρου ἀναμιγνυομένου μετὰ τοῦ σιδήρου κατασκευάζεται ὡσαύτως ὁ γνωστὸς *τενεκές*.

Εἰς τὴν Ρωσσίαν εἰσαγόμενος πληρόναι τὸ πούτι K. 60.

Ε'. ΠΕΡΙ ΥΔΡΑΡΓΥΡΟΥ.

§. 227. Ὁ Ὑδράργυρος εἶναι οὐσία μεταλλικὴ εἰς ὑγρὴν κατάστασιν, ἄοσμος, λευκοῦ ἀργυροῦ χρώματος· μ' ὅλον ὅτι δὲ εἶναι τὸ βαρύτερον τῶν μετάλλων μετὰ τὸν χρυσὸν καὶ τὴν πλάτιναν, διὰ τῆς θερμάνσεως ὅμως ἐξατμίζεται εὐκολώτατα.

Ἡ ιδιότης αὐτοῦ τοῦ νὰ ἐνδόνεται μετὰ τῶν περισσοτέρων μετάλλων τὸν ἀποκαθιστᾷ χρησιμώτατον εἰς τὰς τέχνας τῆς χρυσώσεως καὶ ἀργυρώσεως τῶν λοιπῶν μετάλλων· κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐνούμενος μὲ τὸν κασσίτερον χρησιμεύει εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν καθρεπτῶν· γίνεται δὲ μεγάλη χρῆσις ὑδραργύρου καὶ εἰς τὰς μεταλλουργικὰς ἐργασίας τῶν πολυτίμων μετάλλων, διὰ τὴν κάθαρσιν τῶν ὀπείων χρησιμεύει.

Ἡ ἐκτακτικὴ καὶ συσταλτικὴ ιδιότης αὐτοῦ τὸν ἀποκαθιστᾷ μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας χρησιμώτατον εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν θερμομέτρων, βαρομέτρων κτλ.

Ἡ χημεία καὶ ἡ φαρμακοποιία κάμνουν ὡσαύτως χρῆσιν αὐτοῦ εἰς διαφόρους προπαρασκευάς.

Τὸ σημαντικώτερον μεταλλεῖον τοῦ ὑδραργύρου εἶναι τὸ τῆς Ἰστρίας εἰς τὴν Καρνιόλην τῆς Ἰλυρικῆς Αὐστρίας, δέκα λεύγας μακρὰν ἀπὸ τὸ Λαυβὰχ, ἀνακαλυφθὲν κατὰ τὸ 1497· ἡ Αὐστριακὴ Κυβέρνησις καλλιεργεῖ δι' ἰδίον της λογαριασμὸν τὰ μεταλλεῖα ταῦτα· τὸ ἐν ἕκτῳ δὲ τοῦ ἐξαγομένου ποσοῦ χρησιμεύει εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ Κιννσβάρεως. Κατὰ δεύτερον λόγον πλούσιον μεταλλεῖον ὑδραργύρου εἶναι τὸ τῆς Αλμάδεν εἰς τὴν Ἰσπανίαν· τὸ μεταλλεῖον τοῦτο εἶναι παραχωρημένον εἰς τὴν οἰκίαν Rothschild πρὸς ἀσφάλειαν δανείου τινός, τὸ ὁποῖον εἰς τὴν Ἰσπανικὴν Κυβέρνησιν ἔδωκεν.

Ὁ εἰς τὸ ἐμπόριον παραδιδόμενος ὑδράργυρος συχνὰ κιβδηλοῦται, μιγνυόμενος μὲ ἄλλα μέταλλα μικροτέρας ἀξίας· γνωρίζεται δὲ τοῦτο εὐκόλως ἂν χυθῇ μέρος αὐτοῦ ἐπὶ ὀμαλοῦ ἐδάφους, διότι ἂν ᾖ καθαρός, τὰ σφαιροειδῆ μόρια αὐτοῦ συνενώνονται ἀμέσως καὶ μὲ ταχύτητα, τὸ ἐναντίον δὲ συμβαίνει ἂν ᾖ ἀναμεμιγμένος μὲ ξένας ὕλας.

Διὰ τοῦ ὑδραργύρου, μιγνυομένου μὲ νίτρον καὶ ἄλλας τινὰς ὕλας

κατασκευάζεται ἡ διὰ τῆς τριβῆς φλογιζομένη οὐσία, ἐκ τῆς ὁποίας γίνονται τὰ γνωστὰ φωσφορικά ξύλα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ.

Περὶ πολυτίμων λίθων καὶ ἄλλων οὐσιῶν.

§. 228. *Πολύτιμοι λίθοι.* — Συμπεριλαμβάνονται ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο ὅλαι αἱ φυσικαὶ οὐσίαι, αἱ σχηματιζόμεναι εἰς τὴν γῆν διὰ τῆς κρυσταλλώσεως, στερεαί, διαφανεῖς, ποικίλων χρωμάτων, καὶ χρησιμεύουσai ὡς κοσμήματα.

Ἀριθμοῦνται κυρίως δέκα εἶδη πρώτης τάξεως πολυτίμων λίθων, 1) ὁ ἀδάμας, 2) ὁ ἄνθραξ (ξουμπίνι), 3) ὁ σάπφειρος, 4) τὸ τοπαζίον, 5) ὁ σμαράγδος, 6) ὁ χρυσόλιθος, 7) ὁ ἀμέθυστος, 8) ὁ γρανίτης, 9) ὁ ὑάκινθος καὶ 10) ὁ βήρυλλος ἢ λευκοσμάραγδος (*aigue marine*).

Οἱ εἰς τὸ εἶδος τοῦτο τοῦ ἐμπορίου ἐνασχολούμενοι πρέπει πρὸ πάντων νὰ διακρίνωσι τὰς πολυτίμους λίθους τῆς Ἀσίας ἀπ' ἐκείνας τῆς Εὐρώπης, διότι μεταξὺ τῶν δύο τούτων εἰδῶν ὑπάρχει μεγάλη διαφορὰ ὡς πρὸς τὴν τιμὴν. Ὡς κυριώτερον γνῶρισμα τῶν Ἀσιατικῶν λίθων θεωρεῖται ἡ διπλῇ διάθλασις τῶν ἀκτίνων καὶ ἡ εἰδικὴ βαρύτης των. Ἐὰν π. χ. διὰ μιᾶς γωνίας λίθου τινὸς βλέπῃς διπλοῦν, ἐν ἀντικείμενον ὀλίγον ἀπομεμακρυσμένον, ἡ λίθος βεβαίως εἶναι Ἀσιατικὴ.

Ἡ κατασκευὴ τῶν ψευδολίθων ἔλαβε πρό τινων χρόνων μεγάλην τελειοποίησιν μάλιστα εἰς τὴν Γαλλίαν· εἰς ὅλην δὲ σχεδὸν τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Ἀμερικὴν γίνεταί μεγάλη χρῆσις τῶν ψευδολίθων τούτων.

Α'. ΠΕΡΙ ΑΔΑΜΑΝΤΟΣ.

§. 229. *Ἀδάμας.* — Ἡ λίθος αὕτη, ἥτις κατέχει τὴν πρώτην θέσιν μεταξὺ τῶν πολυτίμων λίθων, ἐνόνει ὅλα τὰ ὠραία χρώματα τοῦ ὑακίνθου, τοῦ τοπαζίου, τοῦ σμαράγδου, τοῦ σάπφειρου καὶ ἀμεθύστου· ὁ ἀδάμας εἶναι γνωστὸς πρὸ αἰώνων, εὐρισκόμενος ἄλλοτε εἰς τὰς τροπικὰς ζώνας τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν. Κατὰ τὸν 17^{ον} αἰῶνα ἠριθμοῦντο δεκαπέντε μεταλλεῖα εἰς τὸ Βισιποῦρ, καὶ εἴκοσι τρία εἰς

τὴν Γολκόνδαν περίφημα διὰ τὴν ὠραιότητα τῶν ἐξ αὐτῶν ἐξαγομένων ἀδαμάντων. Μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῶν ἀδαμάντων τῆς Βρασιλίας, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ τελευταίου αἰῶνος, ἡ Ἀμερικὴ ἐπρομήθευσεν εἰς τὴν Εὐρώπην τοὺς ἀναγκαίους ἀδάμαντας, οἵτινες ὅμως θεωροῦνται κατώτεροι τῶν Ἰνδικῶν ὡς πρὸς τὴν στερεότητα καὶ στιλπνότητα.

Οἱ ἀδάμαντες εὐρίσκονται συνήθως περιτυλιγμένοι ἀπὸ ἀργιλώδη ὕλην, ἀνθίστανται δὲ εἰς τὴν δύναμιν παντὸς κοπτεροῦ ἐργαλείου, καὶ μόνον διὰ τῆς ἀδαμαντίνης κόνεως δύνανται νὰ κατεργασθῶσιν· ἔχουσιν ἰδιαιτέραν λάμψιν, καὶ θερμαίνόμενοι ἀποπέμπουσι φωσφορῶδες φῶς. Οἱ ὠραῖοι ἀδάμαντες εἶναι ἐντελῶς διαφανεῖς, ἀχρωμάτιστοι, ὡς τὸ καθαρὸν ὕδωρ, καὶ ὁ βαθμὸς τῆς καθαρότητός των προσδιορίζει κατὰ μέγα μέρος τὴν τιμὴν των. Ἡ ζωηρότης τῆς ἀντανακλάσεως τῶν ἀκτίνων εἶναι ὡσαύτως ἰδιαίτερον χαρακτηριστικὸν αὐτῶν· εἶναι δὲ σπάνιοι εἰς τὴν φύσιν, καὶ ἐκ τούτου προέρχεται ἡ μεγάλη τιμὴ αὐτῶν. Εὐρίσκονται συνήθως σποράδην εἰς σιδηροῦχους γαίας, ἢ εἰς τὴν ἄμμον τῶν διερχομένων ἀπὸ ἀδαμαντοφόρους γαίας ποταμῶν.

Κατὰ τὸ 1456 ἐφευρέθη ἡ τέχνη τῆς τομῆς καὶ στιλπνώσεως τῶν ἀδαμάντων διὰ τῆς τριβῆς τοῦ ἐνὸς μετὰ τοῦ ἄλλου, καὶ διὰ τῆς ἐκ τῆς τριβῆς ταύτης σχηματιζομένης κόνεως.

Ὡς ἐκ τοῦ διαφόρου τρόπου τῆς τομῆς των διαφοροτρόπως ὀνομάζονται καὶ οἱ ἀδάμαντες· ὀνομάζονται (Rose) ῥόδα οἱ ἐξ ἐνὸς μόνον μέρους πελυέδρως κεκομμένοι, (Brillanti) στιλπνοὶ οἱ κατ' ἀμφοτέρα τὰ μέρη κεκομμένοι εἰς πολύγωνα πρόσωπα (facette)· εἰς τὸ εἶδος τοῦτο τῶν ἀδαμάντων ὑπάρχουσι συνήθως εἰς τὸ ἄνω μέρος τριάκοντα ἐξ τομαί, εἰς δὲ τὸ κάτω εἴκοσι πέντε τομαί διαφορῶν σχημάτων, διατεθειμένοι ὅμως εἰς τρόπον ὥστε αἱ κάτω ν' ἀνταποκρίνωνται μετὰς τὰς ἄνω, διὰ νὰ γίνεται τὸ ἀποτέλεσμα τῆς στιλπνώσεως καὶ ἀντανακλάσεως ζωηρότερον.

Ἡ τιμὴ τῶν ἀδαμάντων εἰς τὸ ἐμπόριον προσδιορίζεται ἀναλόγως τοῦ βάρους των· οὕτως ἐν καράτι (τέσσαρες κόκκοι) ἀξίζει φράγκα 170—190· ἐν καὶ ἡμισυ καράτι φρ. 300· δύο καράτια φρ. 768· τρία καράτια φρ. 1728, καὶ καθεξῆς· ὁ κανὼν, καθ' ὃν προσδιορίζεται ἡ τιμὴ τοῦ ἀδάμαντος, εἶναι ὅτι ἡ ἀξία τοῦ ἀδάμαντος τετραπλασιάζεται καθ' ὅσον τὸ βάρος του διπλασιάζεται.

Ἀδάμαντες μεγάλου μεγέθους, ὥς εἶναι γνωστὸν, δὲν εὐρίσκονται εἰς τῶν μεγαλητέρων γνωστῶν εἶναι ὁ τοῦ Ῥωστικοῦ θησαυροφυλακείου Ὁρλόφ ὀνομαζόμενος, ἀγορασθεὶς παρὰ τῆς Αἰκατερίνης ἀπὸ Ἑλληνα ἔμπορον κατὰ τὸ 1772 ἐπὶ τῇ μετριωτάτῃ τιμῇ 2,250,000 φράγκων· εἶναι μεγέθους ἑνὸς ὧοῦ περιστερᾶς, ζυγίζων 779 καράτια, λέγουσι δὲ ὅτι ἐχρησίμευσεν ὥς ὀφθαλμὸς τοῦ ἀγάλματος τοῦ Βράμα εἰς τὸ Σιριγκάμ τῶν Ἰνδιῶν. Ὁ τοῦ μεγάλου Μογκόλου ἀδάμας ζυγίζει καράτια 279, ἐκτιμᾶται δὲ φρ. 11,723,278, διότι ἔχει μικρόν τι ἐλάττωμα εἰς τὴν ἄκραν. Ὁ τοῦ Δουκὸς τῆς Τοσκάνης ἀδάμας ἐκτιμᾶται φρ. 2,608,335.

Πρὸς διάκρισιν τῶν γνήσιων ἀδαμάντων ἡ ἀκριβεστέρα μέθοδος εἶναι ἡ διὰ λεπτῆς ῥινίδος τριβῆ τοῦ παρουσιαζομένου ἀδάμαντος, ἐὰν διὰ τῆς τριβῆς δὲν μείνῃ τὸ παραμικρὸν σημεῖον εἰς αὐτὸν, ὁ ἀδάμας εἶναι γνήσιος. Διακρίνεται προσέτι ὁ γνήσιος ἀδάμας καὶ διὰ τῆς ἀκριβοῦς καὶ προσεκτικῆς παρατηρήσεως, διότι ὁ γνήσιος ἀδάμας ἀντανακλᾷ τὸ φῶς εἰς τὴν ἐπιφάνειάν του, ἐνῶ εἰς τὸν ψευδῆ ἀδάμαντα εἰσέρχεται ἐντὸς αὐτοῦ. Προσέτι ὁ γνήσιος ἀδάμας τιθέμενος εἰς μέρος ὀλίγον σκοτεινὸν ἀποπέμπει ἰδίαν λάμψιν, τὴν ιδιότητα δὲ ταύτην δὲν ἔχει ὁ ψευδὴς ἀδάμας. Δύναται προσέτι νὰ δοκιμασθῇ καὶ διὰ τῆς πίεσεως, τιθέμενος π. χ. μεταξὺ δύο νομισμάτων καὶ πιεζόμενος ὁ ψευδὴς ἀδάμας θέλει μεταβληθῇ εὐκόλως εἰς κόνιν, ἐνῶ ὁ γνήσιος καὶ διὰ τῆς πλέον δυνατῆς πίεσεως δὲν θέλει ὑποφέρει οὐδεμίαν βλάβην.

Β'. ΠΕΡΙ ΜΑΡΓΑΡΙΤΩΝ.

§. 230. Οἱ *Μαργαρίται* μολονότι διαφέρουσι κατ' οὐσίαν ἀπὸ τὰς πολυτίμους λίθους, συγκαταριθμοῦνται ὅμως μεταξὺ αὐτῶν τὸ γλυκὺ καὶ ὥραϊον χρῶμά των, τὸ σχῆμά των, ἡ σπανιότης των κατέστησαν αὐτοὺς καθ' ὅλους τοὺς αἰῶνας τὸν ὥραιότερον στολισμόν· εἰς τὴν Ἀσίαν ἡ ὑπόληψις των εἶχε φθάσει εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμόν, καὶ μετὰ ταῦτα οἱ Ῥωμαῖοι ἐθεώρουν αὐτοὺς ὥς τὸ πολυτιμότερον ἀντικείμενον τῆς πολυτελείας των.

Οἱ μαργαρίται εὐρίσκονται εἰς τὰς κόγχας διαφόρων θαλασσιῶν ὀστρέων· ὥς πολυτιμότεροι μαργαρίται θεωροῦνται οἱ στρογγύλοι, κατὰ δεύτερον δὲ λόγον οἱ ὠρειδεῖς, καὶ οἱ λευκοὶ κατὰ τὸ χρῶμα· ἡ ὥραιότης τοῦ χρώματος μάλιστα εἶναι ἐν τῶν κυριωτέρων προτε-

ρημάτων αὐτῶν, καὶ ἐκ τούτου διακρίνονται αἱ διαφοροὶ ποιότη-
τές των.

Οἱ καλῆτεροι μαργαρίται ἀλείβονται εἰς τὰ παράλια τῆς Ἰαπο-
νίας, τῶν Φιλιππίνων νήσων, τῆς Κεϋλάν, εἰς τὸν Περσικὸν Κόλπον
καὶ εἰς τὰ παράλια τῆς Ἀραβίας. Εἰς τινὰς ποταμοὺς τῆς Ῥωσσίας,
Βοεμίας, Σιλεσίας, Βαβαρίας καὶ Σκωτίας ἀλείβονται ἐπίσης μαργα-
ρίται, ἀλλὰ τὸ χρῶμα αὐτῶν εἶναι πολὺ κατώτερον ἀπὸ τὸ τῶν Ἀ-
σιανῶν, ὀνομάζονται δὲ κοινῶς μαργαρίται τῆς Σκωτίας.

Εἰς τὴν Ἀσίαν ἡ ἀλίευσίς των ἄρχεται τὸν Ἀπρίλιον, καὶ διὰ βυ-
θιστῶν ἐξάγονται ἐκ τῆς θαλάσσης τὰ μαργαριτοφόρα ὕστρακα, ἐκ
τῶν ὁποίων ἀκολούθως μετὰ προσοχῆς ἐξάγουσιν τοὺς μαργαρίτας, οἵ-
τινες ἄλλοτε ἀπεστέλλοντο εἰς τὴν Εὐρώπην τρυπημένοι, σήμερον ὅ-
μως ἡ ἐργασία αὕτη γίνεται ἐπιτυχεστέρα διὰ Εὐρωπαϊκῶν μηχαν-
ῶν· κατατάττονται δὲ οἱ μαργαρίται εἰς διαφόρους κλάσεις ἀναλό-
γως τοῦ μεγέθους των, καὶ πωλοῦνται μὲ τὸ καράτι.

Διὰ τῆς παρελεύσεως τοῦ χρόνου οἱ μαργαρίται χάνουν τὴν ὠραιό-
τητα τοῦ χρώματός των, καὶ ἐπομένως κατὰ μέγα μέρος καὶ τὴν
ἀξίαν των.

Τὰ δυνατὰ ὀξέα τοὺς διαλύουν, ὅχι ὅμως ἀμέσως, ἀλλ' εἰς προσ-
διωρισμένον τινὰ χρόνον, ὅθεν πρέπει νὰ ᾔῃαι μῦθος τὸ περὶ τῆς Κλεο-
πάτρας ἀνέκδοτον, ὅτι θέσασα δῆθεν πολύτιμον μαργαρίτην εἰς πο-
τήριον ὄξους τὸ προσέφερον ὡς ποτὸν εἰς τὸν Μάρκον Ἀντώνιον.

Ἡ σημαντικώτερα ἀγορὰ αὐτῶν εἶναι ἡ πανήγυρις τῆς Δειψίας,
ὅπου οἱ ἔμποροι τῆς Γαλλίας, Ἰταλίας, Τουρκίας καὶ Ῥωσσίας ἀγο-
ράζουσι μεγάλας ποσότητας ἀκόμη καὶ σήμερον, ὅτε ἡλαττώθη ἐπὶ
πολὺ ἡ χρῆσις τοῦ πολυεξόδου τούτου στολισμοῦ.

Ὁ περιφημότερος μαργαρίτης εἶναι ὁ τῶν Ζωσιμάδων, εὐρισκόμε-
νος ἤδη εἰς τὸ Ῥωσικὸν θησαυροφυλάκιον· εἰς τὸ Γαλλικὸν θησαυρο-
φυλάκιον ὑπάρχει συλλογὴ 408 μαργαριτῶν, ἐκτιμωμένη ἡμισυ ἐ-
κατομύριον φράγκων, καὶ εἰς μαργαρίτης μεγέθους ἐνὸς ὧσு περι-
στερᾶς, ἐκτιμώμενος 40,000 φράγκων.

Ἡ τέχνη διὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὴν στολιστικὴν διάθεσιν ὅλων τῶν
τάξεων τῆς κοινωνίας ἐπροσπάθησε νὰ μιμηθῇ τοὺς γνησίους μαργα-
ρίτας· κατὰ πρῶτον εἰς τοὺς Παρισίους κατεσκευάσθησαν ψευδομαρ-
γαρίται, σήμερον δὲ καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην ὑπάρχουσι τοιαῦτα τε-

χνουργεῖα· ἡ ἐντέλεια, μὲ τὴν ὁποίαν κατασκευάζονται, τοὺς ἀποκαθιστᾷ ὅλως ὁμοίους μὲ τοὺς γνησίους, καὶ ἡ ἀναγνώρισις τῶν ἐκ πρώτης ὄψεως εἶναι δύσκολος. Ἡ Νεάπολις, ἡ Ῥώμη καὶ ἡ Βενετία ἔχουσι τὰ καλῆτερα ἐργαστάσια ψευδῶν μαργαριτῶν.

ΠΕΡΙ ΚΟΡΑΛΛΙΟΥ (μερτζάνι).

§. 231. Τὸ *Κοράλλιον* εἶναι θαλάσσιον φυτὸν, ἔχον τὴν σκληρότητα τοῦ λίθου, καὶ αὐξάνον εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης ἐπὶ πετρῶν· χρησιμεύει δὲ εἰς τὴν κατασκευὴν διαφόρων κοσμημάτων· καὶ μολονότι εἰς τὴν Εὐρώπῃν ἡ χρῆσις του ἡλαττώθη ἐπὶ πολὺ, γίνεται ὅμως πάντοτε σημαντικὸν ἐμπόριον αὐτοῦ μὲ τοὺς Ἀσιανοὺς λαοὺς καὶ μάλιστα μὲ τὴν Ἀφρικὴν, ὅπου αἱ γυναῖκες τὸ θεωροῦν ὡς τὸν λαμπρότερον στολισμὸν τῶν.

Ἀλιεύεται εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον, εἰς τὰ παράλια τῆς Καταλωνίας, τῆς Μαϊόρκας, τῆς Κορσικῆς, καὶ μάλιστα εἰς τὰ παράλια τῆς Βαρβαρίας, ἀφ' ὅπου ἐξάγεται τὸ τῆς καλῆτέρας ποιότητος.

Αἱ πόλεις, ὅπου τὸ κατεργάζονται μετὰ περισσοτέρας τελειότητος, εἶναι τὸ Αἰάκιον καὶ ἡ Βαστία, πόλεις τῆς νήσου Κορσικῆς, ἡ Γένοβα, ἡ Μασσαλία καὶ ἡ Νεάπολις.

Δ'. ΠΕΡΙ ΗΛΕΚΤΡΟΥ (κεχριμπάρι).

§. 232. Τὸ *Ἡλεκτρον* εἶναι ἀσφαλτώδης ὕλη, εὕρισκομένη κυρίως εἰς τὰ παράλια τῆς Βαλτικῆς θαλάσσης καὶ τῆς Πρωσσίας· ἡ ὕλη αὕτη εἶναι σκληρὰ, διαφανὴς, χρώματος κιτρίνου διαφόρων βαθμῶν, ἐπιδεκτικὴ μεγάλης στιλπνότητος, καὶ καίεται εἰς τὸ πῦρ μὲ ἀποφορὰν ὅχι δυσάρεστον. Πρὸ τῆς χρήσεως τῶν ἀδαμάντων καὶ τῶν ἄλλων πολυτίμων λίθων, τῶν ἀποστελλομένων ἤδη παρὰ τῶν δύο Ἰνδιῶν εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν πολυτέλειαν, τὸ ἥλεκτρον ἦτο πολὺ κατὰ ζήτητον, καὶ ἐθεωρεῖτο ἐκ τῶν πολυτιμοτέρων πραγμάτων εἰς τὴν Εὐρώπῃν. Σήμερον ἡ χρῆσις του πρὸς στολισμὸν ἔπαυσε, καὶ ἡ μεγαλύτερα ἐξόδευσις αὐτοῦ γίνεται εἰς τὴν Κίναν, Περσίαν καὶ Τουρκίαν πρὸς κατασκευὴν τῶν καπνοσυριγγοστομίων, καὶ κομβολογιῶν. Μεταφέρεται συνήθως ἀκατέργαστον ἀπὸ τὴν Αὐστρίαν καὶ Πρωσσίαν· τὸ Δάντζικ τῆς Πρωσσίας εἶναι μία τῶν κυριωτέρων ἀγορῶν τοῦ εἴδους τούτου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΩΔΕΚΑΤΟΝ.

Περὶ Χειροτεχνημάτων ἐν γένει.

§. 233. *Χειροτέχνημα*.—Πάν ὅ,τι ὁ ἄνθρωπος κατασκευάζει διὰ τῶν χειρῶν του, διὰ τῶν μηχανῶν, ἢ ἄλλως πως διὰ τῶν βιομηχανικῶν τεχνῶν ὀνομάζεται *χειροτέχνημα*.

Ἐάν ἡ γεωργία οὖσα, διὰ νὰ εἰπωμεν οὕτως, ἡ θρεπτικὴ πηγὴ τῶν λαῶν καὶ ἀφορμὴ ἐθνικοῦ πλούτου καθίσταται ἀξία πάσης προσοχῆς καὶ προστασίας ἐκ μέρους τῶν Κυβερνήσεων, οὐχ ἥττον ὅμως ἀξία ἐμψυχώσεως καὶ προστασίας εἶναι καὶ ἡ βιομηχανία, ἥτις, εἰς ἀνθηρὰν κατὰστασιν εὐρισκομένη, εἶναι ἴσως ἀφορμὴ περισσοτέρου πλούτου καὶ μεγαλητέρας εὐδαιμονίας. Αἱ ὀρθαὶ θεωρίαι τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας ὑπαγορεύουν τὴν ἐξ ἴσου προστασίαν ἀμφοτέρων τῶν δύο τούτων κλάδων τοῦ κοινωνικοῦ πλούτου, ὅπως συμβεηθούμενοι ἀμοιβαίως προάγωνται διὰ τοῦ δεσμοῦ τοῦ ἐμπορίου, τοῦ ὁποίου ἔργον εἶναι ἡ εὖρεσις ἀγοραστῶν διὰ τὰ προϊόντα τῆς τε γεωργίας καὶ βιομηχανίας.

Κατὰ φυσικὸν λόγον αἱ χῶραι, ὅπου τὰ ἡμερομίσθια τῶν ἐργατῶν εἶναι εὐθηνότερα καὶ ἐπομένως ἡ παραγωγὴ ὀλιγοῦξοδος, ἔπρεπε νὰ παραχωρῶσι τὰ βιομηχανικὰ τῶν προϊόντα εἰς μετριοτέρας τιμὰς· ἀλλ' ὅμως συμβαίνει τὸ ἐναντίον, ἀφοῦ αἱ μηχαναὶ, καὶ μάλιστα αἱ ἀτμομηχαναὶ, ἀντικατέστησαν τὴν ἀνθρώπινον ἐνέργειαν· οὕτω βλέπομεν τὴν Ἀγγλίαν, ὅπου τὸ ἡμερομίσθιον εἶναι σχεδὸν διπλάσιον τοῦ δεδομένου εἰς τὸν Γάλλον ἢ Γερμανὸν τεχνίτην, νὰ παραχωρῇ τὰ βιομηχανικὰ τῆς ἔργα εἰς μετριοτέρας τιμὰς παρὰ τὴν Γαλλίαν καὶ Γερμανίαν· ἐκτὸς τῆς τελειοποιήσεως τῶν μηχανῶν ἐμποροῦμεν ν' ἀναφέρωμεν ὡς αἰτίας τοῦ φαινομένου τούτου καὶ τὴν εἰς μέγαν καὶ ἄπειρον βαθμὸν ἐπέκτασιν τῆς Ἀγγλικῆς βιομηχανίας, τὴν ἀφθονίαν τῶν χρηματικῶν κεφαλαίων τῆς, τὴν ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως προστασίαν ἐν γένει τοῦ ἐμπορίου, τὴν ἀφθονίαν καὶ εὐθηνίαν τῆς πρώτης ὕλης, εἰσαγομένης σχεδὸν ἄνευ δασμῶν, καὶ ἐπὶ τέλους τὸ προνόμιον, τὸ ὁποῖον χαίρουσι τὰ περισσότερα χειροτεχνήματα τοῦ νὰ τοῖς ἐπιστρέφονται κατὰ τὴν ἐκ τῆς Ἀγγλίας ἐξαγωγὴν τῶν τὰ πληρωθέντα τυχόν κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν δικαιώματα. Τοιαῦτα εἶναι ἐν γένει τὰ αἷτια, τὰ ὁποῖα προήγαγον τὴν βιομηχα-

νικὴν εὐημερίαν τῆς Μεγάλῃς Βρετανίας, τῆς ὁποίας τὰ παραδείγματα ἀκολουθοῦσιν ἤδη ὅλαι αἱ λοιπαὶ βιομηχανικαὶ χώραι.

Τὰ παραγόμενα ἐκ τῶν βιομηχανικῶν τεχνῶν χειροτεχνήματα εἶναι ἅπειρα· καθόσον αἱ ἀνάγκαι καὶ αἱ ἀπολαυαὶ τῶν λαῶν αὐξάνουσι πολιτιζομένων διὰ τῆς προόδου τῶν τεχνῶν, κατὰ τοσοῦτον αὐξάνει καὶ ἡ βιομηχανικὴ ποικιλία, τῆς ὁποίας ἔργον εἶναι ἡ εὐχαρίστησις τῶν τοιούτων ἀναγκῶν καὶ ἀπολαύσεων.

Διαιροῦνται ἐν γένει τὰ χειροτεχνήματα ὡς ἐκ τῆς ὕλης, ἐξ ἧς συνίστανται, οὕτω λέγομεν χειροτεχνήματα μαλλίνων, βαμβακίνων, μεταξωτῶν, λινῶν ὑφασμάτων καὶ λοιπά· ὑποδιαιροῦνται ἐπομένως κατὰ τὴν ποιότητα ἐκάστου εἶδους, π. χ. ἐρέαι (τζόχαι), κασιμίρια, κτλ. — καλικά, περικάλια κτλ. Προσέτι πᾶσα τέχνη ἔχει τὰ χειροτεχνήματά της, οὕτως ἡ ὥρολογιοποιΐα, ἡ ἀδαμαντουργία, ἡ χρυσοχοϊκὴ, ἡ μαχαιροποιΐα, ἡ ὑελουργία καὶ λοιπαί.

Πατρὶς τῶν ὑφαντῶν χειροτεχνημάτων, καὶ μάλιστα τῶν βαμβακίνων ὑφασμάτων ἀναγνωρίζεται τὸ Ἰνδοστάν, ὅπου ἡ ὥραιότης τοῦ κλίματος, ἡ ἀφθονία τῶν δώρων τῆς φύσεως, ὁ ὑπομονητικὸς χαρακτήρ καὶ ἡ θαυμασία ἐπιδεξιότης τῶν κατοίκων, καὶ ἡ αὐτάρκεια τοῦ βίου των ἐσυγχώρουν εἰς αὐτοὺς νὰ παραχωρῶσιν εἰς πολλὰ μετρίας τιμᾶς τὰ προϊόντα τῶν χειροτεχνιῶν των, καὶ νὰ διατηρήσωσι τὴν ὑπεροχὴν των ὡς πρὸς τὴν κατασκευὴν τῶν ὑφασμάτων μέχρι τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν οἱ Εὐρωπαῖοι ἐφεῦρον τὰς διὰ τοῦ ἀτμοῦ κινουμένας μηχανάς. Ἡ Ἰνδικὴ καταγωγὴ τῶν βαμβακίνων ὑφασμάτων ἀποδεικνύεται πρὸ πάντων ἀπὸ τὰ ὀνόματα, τὰ ὁποῖα μέχρι τοῦδε διατηροῦν, καίτοι ἐν τῇ Εὐρώπῃ κατασκευαζόμενα κατὰ μίμησιν τῶν Ἰνδικῶν· τὰ ὀνόματα *Γιγκὰς*, *Ζακονὰ*, *Μουσελίνα*, εἶναι λέξεις Ἰνδικαί. Οἱ Σαρακηνοὶ πρῶτοι κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 10^{ου} αἰῶνος ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Β' Ἀβδεραχμήμ. εἰσήγαγον τὰ χειροτεχνεῖα τοῦ βαμβακίου εἰς τὴν Ἰσπανίαν, ὅπου ἐκαλλιεργεῖτο ἤδη τὸ βαμβάκιον καὶ τὸ μετᾴξιον· ἡ ἀφθονία τῶν πρώτων τούτων ὕλῶν τοῖς ἐχορήγησε τὰ μέσα νὰ συστήσωσι πλούσια χειροτεχνεῖα, τῶν ὁποίων ἡ πρόοδος ἦτο ταχεῖα. Ἄλλ' οἱ ἐπελθόντες μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ Νέου Κόσμου πόλεμοι καὶ ἀνωμαλῖαι κατέστρεψαν εἰς τὴν Ἰσπανίαν τὸν σπόρον αὐτὸν τῆς βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως, καὶ αἱ βιομηχανικαὶ τέχναι μετέβησαν εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ Κάτω Χώρας· οὕτω δὲ ἡ Φλω-

ρεντία, ἡ Βενετία, ἡ Γένοβα, αἱ Βρύγαι (Bruges), ἡ Γάνδη ἀποκατεστάθησαν αἱ πρῶται βιομηχανικαὶ καὶ ἐμπορικαὶ πόλεις τῆς Εὐρώπης καθ' ὅλην τὴν περίοδον, τὴν πρὸ τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ νέου κατ' εὐθείαν δρόμου τῶν Ἰνδιῶν διὰ τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Καλῆς Ἑλπίδος.

Ἡ ἀνακάλυψις αὕτη μεταβιβάσασα τὸ ἐμπόριον ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴν καὶ τὴν Μεσόγειον εἰς τὸν Ωκεανὸν καὶ τὰ Δυτικὰ παράλια τῆς Εὐρώπης συμμετεχώμισε καὶ τὴν βιομηχανίαν τῶν μεσημβρινῶν ἐθνῶν. Ἡ ἐμπορικὴ αὕτη μεταβολὴ ὑπῆρξε πρὸ πάντων ὠφέλιμος εἰς τὴν Πορτογαλίαν, Ὁλλάνδαν, Ἀγγλίαν καὶ Γαλλίαν, αἵτινες ὑψώθησαν ἀλληλοδιαδόχως ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας τῶν Ἰταλῶν. Περὶ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος αἰῶνος τὰ χειροτεχνήματα τῶν ἐπικρατειῶν τούτων, βοηθούμενα ἀπὸ τὴν ἄπειρον ἔκτασιν τοῦ ἐμπορίου καὶ ἀπὸ τὰς ἀτμομηχανάς, ἔλαβον τοσαύτην πρόοδον καὶ τελειοποίησιν, ὥστε ἀποκατεστάθησαν ἀνώτερα τῆς ἀντιζηλίας τῶν Ἰνδιῶν, μὴ φοβούμενα πλέον τὸν συναγωνισμὸν τῶν Ἰνδικῶν χειροτεχνημάτων οὔτε ὡς πρὸς τὴν τελειότητα οὔτε ὡς πρὸς τὴν μετριότητα τῶν τιμῶν· αἱ Ἰνδαὶ μάλιστα ἐπὶ τέλους ἐνόησαν ὅτι δὲν δύνανται ν' ἀντιπαραταχθῶσιν εἰς τὴν ὑπεροχὴν τῆς Εὐρωπαϊκῆς τέχνης, καὶ παραιτήσασαι τὴν κατασκευὴν τῶν ὑφασμάτων, εὐρίσκουν συμφερότερον νὰ καταγίνωνται εἰς τὴν παραγωγὴν τῆς πρώτης ὕλης, τὴν ὁποίαν ἀνταλλάσσουσιν μὲ τὰ Εὐρωπαϊκὰ χειροτεχνήματα, προσφερόμενα ὑπὸ τῶν Εὐρωπαίων εἰς τιμὰς μετριοτέρας ἀπὸ τὰς τῶν Ἰνδικῶν.

Δὲν εἶναι βεβαίως δυνατόν νὰ περιγράψωμεν ἐντὸς τοῦ συνοπτικοῦ τούτου ἐγγχειριδίου λεπτομερῶς ὅλα τὰ εἶδη τῶν χειροτεχνημάτων, τῶν ὁποίων ἡ ποικιλία εἶναι ἄπειρος, καθόσον μάλιστα ἡ τέχνη ἀκολουθοῦσα τοῦ συρμοῦ τὰς ἰδιοτροπίας καὶ παραιτοῦσα τὰ παλαιὰ γεννᾷ καθ' ἡμέραν νέα. Ὅθεν θέλομεν περιορισθῆ νὰ εἰπώμεν ὀλίγα τινα περὶ τῶν μαλλίνων, βαμβακίνων καὶ μεταξωτῶν ὑφασμάτων.

Α'. ΠΕΡΙ ΜΑΛΛΙΝΩΝ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ.

§. 234. *Μάλλινα ὑφάσματα.* — Ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο συμπεριλαμβάνονται ὅλα τὰ ὑφάσματα, τὰ κατασκευαζόμενα μὲ στημόνιον καὶ ὑφάδιον μάλλινον, ἔχοντα ἢ μὴ χνούδιον (πτίλον) ὡς αἱ ἐρέαι (τζόχαι), τὰ κασιμίρια, αἱ φλανέλλαι καὶ λοιπά.

Τὰ μάλλινα ὑφάσματα ἔνεκα τῆς ὠραιότητός των, τῆς εὐκαμψίας των, τῆς δυνάμεώς των, τῆς διαρκείας των, καὶ τῆς ιδιότητος, τὴν ὁποίαν τὸ μαλλίον ἔχει ν' ἀπορροφᾷ τοὺς ὑγροὺς ἀτμοὺς, τοὺς ὁποίους τὸ ἀνθρώπινον σῶμα ἀδιαλείπτως ἀποπέμπει, ὄντα δὲ καὶ μετρίως θερμαγωγὰ καὶ ἐπιδεκτικὰ παντὸς εἶδους χρωματισμοῦ θεωροῦνται τὰ καταλληλότερα πρὸς κατασκευὴν ἐνδυμάτων· οὕτως ὅλοι οἱ ἐξευγενισμένοι λαοὶ καὶ τῶν ψυχρῶν καὶ τῶν εὐκράτων κλιμάτων κατασκευάζουν ἐκ μαλλίνων ὑφασμάτων τὰ περισσότερα ἐνδύματα αὐτῶν.

Ἡ χρονολογία τῶν μαλλίνων ὑφασμάτων εἶναι ἀρχαιοτάτη, ὁ ὅμηρος καὶ ὅλοι οἱ συγγραφεῖς τῶν πλεόν ἀρχαίων χρόνων ἀναφέρουσι τὰ πολυάριθμα ποίμνια, τῶν ὁποίων τὰ μαλλία ἐθεωροῦντο ὡς ὁ σημαντικώτερος πλοῦτος ἐκείνων τῶν χρόνων, ῥητῶς σημειοῦντες τὴν χρῆσιν τῶν μαλλίων πρὸς κατασκευὴν ἐνδυμάτων. Δὲν δυνάμεθα ὁμῶς νὰ ἐξεύρωμεν ἂν περιωρίζοντο μόνον εἰς τὴν κατασκευὴν μαλλίνων πιλημάτων (κετσέδων), ἢ ἂν ἡ πρόοδος τῆς τέχνης εἶχε φθάσει μέχρι τῆς κατασκευῆς μαλλίνων ὑφασμάτων· ἐν τούτοις πρέπει νὰ εἰκάσωμεν ὅτι προηγήθη ἡ κατασκευὴ τῶν πιλημάτων ὡς ἀπλουστερά ἀπὸ τὴν τῶν ὑφασμάτων, τὴν ὁποίαν ὁ Πλίνιος ἀποδίδει εἰς τοὺς Αἰγυπτίους.

§. 235. Ἑρέαι (τζόχαι).—Κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους οἱ Φλανδροὶ (Flamands) καὶ οἱ Ὀλλανδοὶ εἶναι οἱ πρῶτοι γνωστοὶ λαοὶ, οἵτινες ἐνησχολήθησαν καὶ εὐδοκίμησαν εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν μαλλίνων ὑφασμάτων. Κατὰ τὸ ἔτος 1300 Φλανδρὸς τις μετέφερε τὴν βιομηχανίαν ταύτην εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ἐξ ἧς μετεκομίσθη εἰς τὴν Γαλλίαν. Ἐπὶ Κολθέρτου κατὰ τὸ 1665 μετεκαλέσθησαν εἰς τὴν Γαλλίαν Ὀλλανδοὶ τεχνῖται, οἵτινες ἐσύστησαν προνομιοῦχα χειροτεχνεῖα μαλλίνων ὑφασμάτων· ἔκτοτε δὲ χρονολογεῖται ἡ μεγάλη ἀνάπτυξις καὶ ἡ πρόοδος τῆς Γαλλικῆς ταύτης βιομηχανίας.

Τὰ περιφημότερα Γαλλικὰ τεχνουργεῖα τζοχῶν εἶναι τὰ τῶν πόλεων Ἐλβῶφ (Elbeuf), Σεδὰν (Sedan) καὶ Λουβιέ. Τὰ τῆς τελευταίας ταύτης πόλεως μάλιστα ἀπέκτησαν πρὸ χρόνων τὴν μεγαλητέραν ὑπόληψιν μεταξὺ ὅλων τῶν λοιπῶν Εὐρωπαϊκῶν χειροτεχνείων ὡς πρὸς τὴν ὠραιότητα καὶ λεπτότητα τῶν ὑφασμάτων.

Ἡ δὲ ἀξία ὅλων τῶν εἰς τὴν Γαλλίαν κατασκευαζομένων τζοχῶν ὑπολογίζεται εἰς 250 ἑκατομμύρια φράγκων.

Εἰς τὴν Ἀγγλίαν ὁ κλάδος οὗτος τῆς βιομηχανίας, ὡς ὅλοι οἱ λοιποὶ, ἔλαβε γιγαντιαίαν ἀνάπτυξιν· εἰς μόνην τὴν πόλιν Στοκπόρτ ἀριθμοῦνται 10 χιλιάδες ἐργοστάσια μαλλίνων υφασμάτων ἐργαζόμενα διὰ τοῦ ἀτμοῦ, καὶ ἀπασχολοῦντα 15,000 τεχνίτας.

Ἡ Γερμανία συναγωνίζεται μετ' ἐπιτυχίας ὡς πρὸς τὸ εἶδος τοῦτο τῆς βιομηχανίας· ἰδίως ἡ Σαξωνία καὶ ἡ Πρωσία προήγαγον τὴν βιομηχανίαν ταύτην εἰς βαθμὸν τελειότητος, καὶ σήμερον διὰ τὴν εὐθηνίαν τῶν τιμῶν κατεστάθησαν αἱ κυριώτεραι ἀγοραὶ τζοχῶν διὰ τὴν Ἀσίαν καὶ Τουρκίαν. Εἰς τὴν πανήγυριν τῆς Λειψίας πωλοῦνται 100 — 120 χιλιάδες κομμάτια Γερμανικῶν τζοχῶν ἀξίας περίπου 12 ἑκατομμυρίων φράγκων.

Ἡ Ῥωσία, ἂν καὶ δὲν ἀποστέλλῃ εἰς τὰς Εὐρωπαϊκὰς ἀγοράς ἐρέας ἐκ τῶν ἐργοστασίων της, κατώρθωσεν ὅμως πρὸ καιροῦ νὰ κατασκευάζῃ τὰ διὰ τὴν ἐγχώριον κατανάλωσίν της ἀναγκαῖα μάλλινα υφάσματα· ἐκτὸς δὲ τούτου ἀποστέλλει ἀρκετὴν ποσότητα εἰς τὴν Κίαν, ὅπου τὰ ἀνταλλάσσει μὲ προϊόντα ἐκείνου τοῦ τόπου.

Δυσκολώτερα δυνάμεθα νὰ γνωρίσωμεν τὴν ποιότητα τῶν τζοχῶν παρὰ τὴν τῶν ἄλλων χειροτεχνημάτων· ὁ ἐμπειρότερος εἰδήμων συγχρότατα ἀπατάται ὡς πρὸς τὴν ἀξίαν αὐτῶν, μεγάλη δὲ πείρα καὶ ἐξέτασις ὁλοκλήρου τοῦ τμήματος τῆς ἐρέας δύνανται νὰ τὸν ὀδηγήσωσιν εἰς τὸν ἀκριβῆ προσδιορισμὸν τῆς τιμῆς.

Αἱ ἐρέαι ὑπόκεινται εἰς διαφόρους δολιεύσεις· ὅλοι γνωρίζουν ὅτι αἱ ἐρέαι, αἱ βαφόμεναι ἀφοῦ ὑφανθῶσι, δὲν διατηροῦν τὸ χρῶμά των, καὶ ὅτι προτιμότεραι εἶναι αἱ ἐρέαι, αἱ ὑφαινόμεναι διὰ μαλλίων ἤδη βαμμένων· πρὸς ἀναγνώρισιν τῆς διαφορᾶς ταύτης παρατηρεῖται ἂν ἡ ῥα (τζιμουῦσα) ἦναι ἄλλου χρώματος ἀπὸ τὸ τῆς ἐρέας, ἀλλ' οἱ τεχνίται διὰ νὰ ἐξαπατήσωσι τὸν ἀγοραστὴν κατορθόνουν βάφοντες τὴν ἐρέαν νὰ προσφυλάττουν τὴν ῥαν (τζιμουῦσαν) ἀπὸ τὴν σύγχρονον βαφὴν, καὶ οὕτω νὰ δίδωσιν εἰς αὐτὴν διάφορον χρῶμα· ὁ δόλος οὗτος ἀνακαλύπτεται μόνον διὰ τῆς ἀκριβοῦς ἐξετάσεως τοῦ νήματος τῆς ἐρέας, διότι διὰ τῆς ἐξετάσεως ταύτης δύναται τις νὰ ἐννοήσῃ ἂν ἡ βαφὴ ἐγένετο μετὰ τὴν ὑφανσιν ἢ πρὸ αὐτῆς.

Γίνεται ὡσαύτως καὶ ἄλλος δόλος, ὅχι ὀλιγώτερον ἐπιζήμιος διὰ τὸν ἀγοραστὴν, καὶ τοῦ ὁποίου ἡ ἀνακάλυψις ἐκ πρώτης ὀψεως εἶναι ἐπίσης δύσκολος. Πρῶτοι οἱ Ἀγγλοὶ κατεσκεύασαν ἐρέας ἀναμιγνύον-

τες βαμβάκιον μὲ τὸ μαλλίον ὅλοι δὲ οἱ λοιποὶ βιομήχανοι τοὺς ἐμυμήθησαν, καὶ σήμερον ἴσως εἶναι πολλὰ σπάνια αἱ ἀκραιφνεῖς ἐκ μαλλίου μόνον ἐρέαι. Διάφορα μέσα ἐπρότεινον πρὸς ἀνακάλυψιν τοῦ δόλου τούτου, ἐνταῦθα δὲ ἀναφέρομεν τὸ προχειρότερον καὶ ἴσως τὸ ἀσφαλέστερον· ἐάν τις λάβῃ μίαν κλωστήν ἐκ τοῦ ὑφάσματος καὶ τὴν ἐκθέσῃ εἰς τὴν φλόγα, ἐάν ἡ κλωστή ἔχῃ βαμβάκιον, θέλει φλεχθῇ ἀμέσως καὶ ἐξαφανισθῇ μὲ ταχύτητα, ἐάν δὲ συνίσταται ἐκ καθαροῦ μαλλίου, θέλει φλεχθῇ βραδέως καὶ σχηματίσῃ ἀνθρακώδη ὄγκον, ὅστις θέλει σβύσει ἅμα ἀπομακρυνθῇ τῆς φλογός, ἀποπέμπων τὴν γνωστὴν ἀποφορὰν τοῦ καιομένου μαλλίου· δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου ἐμπορεῖ τις νὰ ἐννοήσῃ εὐκόλως ἂν ἡ ἐρέα ᾔται κατασκευασμένη ἀπὸ καθαρὸν μαλλίον, ἢ ἀπὸ μαλλίον ἀναμειγμένον μὲ βαμβάκιον.

§. 236. *Λαχούρια Σάλλια*.—Ἰσως ἔπρεπε μεταξὺ τῶν μαλλίνων ὑφασμάτων ν' ἀναφέρωμεν κατὰ πρῶτον λόγον τὰ λαχούρια Σάλλια, τὸ εὐγενὲς καὶ πολύτιμον τοῦτο ὑφασμα τῶν Ἰνδιῶν, τὸ τόσον περιπόθητον στόλισμα τοῦ γυναικείου φύλλου. Ἡ Εὐρώπη καὶ ἰδίως ἡ Γαλλία μ' ὅλας τὰς προσπάθειάς δὲν κατώρθωσε μέχρι τοῦδε παρ' ἀτελεῶς νὰ μιμηθῇ τὰ Ἰνδικὰ ταῦτα ὑφάσματα.

Ἡ Κασιμιρία, ἐπαρχία τοῦ Ἀσιατικοῦ Βασιλείου Λαχῶρ, εἶναι ἡ πατρίς τῶν ὑφασμάτων τούτων· πρὸ ἀμνημονεύτων χρόνων ἡ βιομηχανία αὕτη ἦτο εἰς ἐνέργειαν, καὶ σήμερον ἀκόμη, μ' ὅλον τὸν συναγωνισμόν τῶν Εὐρωπαϊῶν, 50,000 τεχνῖται ἐργάζονται εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν Σαλλίων. Τὸ μαλλίον, τὸ χρησιμεῖον διὰ τὰ ὑφάσματα ταῦτα, εἶναι ἐκ τῶν αἰγῶν τοῦ Τιβέτ, διὰ τὴν βαφὴν δὲ αὐτοῦ γίνεται ἡ μεγαλητέρα φροντίς, καὶ οἱ Κασιμίριοι ἀποδίδουν εἰς τὰ ὕδατα τοῦ τόπου τὴν ὡραιότητα, τὴν λεπτότητα, καὶ ὅλας τὰς ἀμυμήτους χάριτας, τὰς ὁποίας ἔχουν τὰ ὑφάσματά των.

Τὰ εἰς τὴν Κασιμιρίαν κυρίως κατασκευαζόμενα Σάλλια εἶναι ἀντικείμενον πολυτελείας, καὶ καταζήτητα μᾶλλον πρὸς στολισμὸν παρὰ πρὸς χρῆσιν· ὑπολογίζεται δὲ ἡ ἀξία τῶν κατ' ἔτος ἀπὸ τὴν Κασιμιρίαν ἐξαγομένων Σαλλίων 45 ἑκατομμυρίων φράγκων. Τὸ μεγαλύτερον μέρος ἀποστέλλεται εἰς τὰς Ἰνδικὰς χώρας, εἰς τὴν Τουρκίαν, καὶ Περσίαν. Ἡ πρώτη ἀξία ἑνὸς Σαλλίου Κασιμιρίου εἶναι περίπου 800 φράγκων, τὰ δὲ ἐπιτόπια ἔξοδα εἰς δασμοὺς καὶ δικαιώματα, καὶ τὰ τῆς μεταφορᾶς διπλασιάζουν σχεδὸν τὴν ἀξίαν των.

Οἱ Γάλλοι πρῶτοι ἐπροσπάθησαν νὰ μιμηθῶσι τὰ λαχούρια Σάλ-
λια, τὰ ὁποῖα μετὰ τὴν ἐκστρατείαν τοῦ Ναπολέοντος εἰς τὴν Αἴ-
γυπτον κατὰ πρῶτον εἰσῆχθησαν καὶ ἐγνωρίσθησαν εἰς τὴν Γαλλίαν.
Οἱ Γάλλοι μετέφερον αἶγας ἐκ τοῦ Τιβέτ, καὶ μεταχειρισθέντες τὰ
αὐτὰ μέσα τῆς κατασκευῆς ἐνόμισαν ὅτι δύνανται νὰ φθάσωσι τὴν
τελειότητα τῶν Ἰνδικῶν, ἀλλ' εἰσέτι δὲν τὸ κατώρθωσαν ὥς πρὸς
τὴν στερεότητα μάλιστα τῶν χρωμάτων, τὸ κυριώτερον προτέρημα
τῶν Ἰνδικῶν, ἡ Γαλλικὴ τέχνη δὲν ἔκαμε πολλὰς προόδους. Ἐν Σάλ-
λιον Γαλλικὸν καθ' ὅλα ὅμοιον μὲ ἐν Ἰνδικὸν ἐὰν ἀξίζη φράγχα 500
— 600, τὸ Ἰνδικὸν θέλει ἀξίζει φράγχα 2,500 — 3,000. Εἰς τοὺς
Παρισίους καὶ Λυὼν εἶναι τὰ σημαντικώτερα τεχνουργεῖα τῶν Γαλ-
λικῶν Σαλλίων.

Β'. ΠΕΡΙ ΒΑΜΒΑΚΙΝΩΝ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ.

§. 237. *Βαμβάκινα υφάσματα.* — Οἱ Ἰνδοὶ εἶναι γνωστοὶ ὡς οἱ
πρῶτοι χειροτέχνηται βαμβακίων υφασμάτων. Ὁ Ἡρόδοτος ὁμιλῶν
περὶ Ἰνδικῆς λέγει· « τὰ δὲ δένδρα τὰ ἄγρια αὐτόθι φέρει καρπὸν εἴ-
» ρια καλλονῇ τε προφέροντα καὶ ἀρετῇ τῶν ἀπὸ τῶν ὀτρυν, καὶ
» ἐσθῆτι οἱ Ἰνδοὶ ἀπὸ τούτων τῶν δενδρέων χρέονται » ὅθεν εἶναι
ἀναντιρρήτον ὅτι οἱ Ἰνδοὶ, τῶν ὁποίων γνωρίζομεν τὴν πρὸς τοὺς
νεωτερισμοὺς ἀποστροφὴν, πρὸ ἀμνημονεύτων χρόνων μετεχειρίζοντο
τὸ βαμβάκιον πρὸς κατασκευὴν υφασμάτων. Κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς
χριστιανικῆς ἐποχῆς ἡ τέχνη αὕτη ἐξετάθη εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ
τὴν Περσίαν, καὶ οἱ θαλασσοπόροι Ἕλληνες, ἀγοράζοντες τὰ βαμβά-
κινα υφάσματα τῶν Ἰνδιῶν εἰς τὰ παράλια τῆς Ἀραβίας καὶ Αἰγύ-
πτου, μετέφερον αὐτὰ εἰς τὴν πρωτεύουσιν τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρα-
τορίας καὶ εἰς τὰς πλουσιωτέρας τῆς Ἑλλάδος πόλεις. Ἐν τούτοις τὸ
ἐμπόριον τῶν βαμβακίων υφασμάτων δὲν ἔλαβε κατὰ τὴν ἐποχὴν
ἐκείνην μεγάλην σημασίαν, διότι κανεὶς τῶν τότε συγγραφέων δὲν
ἀναφέρει τι περὶ αὐτοῦ, ἐνῶ ἀριθμοῦν λεπτομερῶς ὅλα τὰ ἄλλα ἐκ
τῆς Ἀσίας ποσοσφύμενα εἶδη, ὡς τὸν χρυσὸν, τὰ ἀρώματα, τὰς πο-
λυτίμους λίθους, τὴν μετὰξην καὶ λοιπά.

Ὅταν παρατηρήσωμεν τὴν ἄπειρον καὶ ταχεῖαν ἀνάπτυξιν, τὴν ὁ-
ποίαν πρὸ πεντήκοντα ἐτῶν ἡ βιομηχανία αὕτη ἔλαβεν εἰς τὴν Εὐ-
ρώπην, ἀναφαίνεται πολὺ παράδοξον διατὶ ὁ ἐμπορικὸς οὗτος κλάδος

νὰ μένη δεκατρεῖς αἰῶνάς εἰς τὰ παράλια τῆς Μεσογείου, χωρὶς νὰ δυνηθῇ, διαβαίνων τὴν θάλασσαν, νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ Ἰταλίαν. Εἶναι ὥσαύτως περιέργον διατὶ οἱ Κινέζοι, οἵτινες προηγήθησαν ὅλων τῶν ἄλλων λαῶν εἰς τὰς τέχνας καὶ εἰς τὸν πολιτισμὸν, οἱ ἐφευρεταὶ οὗτοι τῆς μεταξουργίας, τῆς χαρτοποιίας, τῆς ζαχαροποιίας, καὶ τόσων ἄλλων τεχνῶν, νὰ μένουν ἄνευ ἐργοστασίων βαμβακίου μέχρι τοῦ 13^{ου} αἰῶνος, ἐνῶ εἰς τὴν γείτονά των Ἰνδίαν ἤκμαζεν ἡ βιομηχανία αὕτη πρὸ τριῶν χιλιάδων ἐτῶν· τὸ βαμβάκιον μολοντούτο δὲν ἦτο ἄγνωστον εἰς τὴν Κίαν, τὸ ἐκαλλιέργουν εἰς τοὺς κήπους, καὶ κατεσκευάζον ἐξ αὐτοῦ μικρὰ ὑφάσματα πρὸς ἀπλὴν περιέργειαν. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς κατακτήσεως τῶν Ταρτάρων ἐξετάθη ἡ καλλιέργεια τοῦ βαμβακίου, καὶ ἔκτοτε χρονολογεῖται ἡ κατασκευὴ τῶν βαμβακίνων Σινικῶν ὑφασμάτων, μεταξύ τῶν ὁποίων εἶναι γνωστὰ τὰ λεγόμενα *Ναγκίραι*, ὀνομασθέντα οὕτως ἐκ τῆς Σινικῆς πόλεως Ναγκίνης.

Ἡ βιομηχανία τῶν βαμβακίνων ὑφασμάτων εἰς τὴν Ἀμερικὴν ἦτο ἤδη γνωστὴ πρὸ τῆς ἀνακαλύψεώς της. Οἱ Μεξικανοὶ κατεσκευάζον ἐκ βαμβακίου τὰ κυριώτερα φορέματά των, διότι ἐστεροῦντο καὶ μαλλίου καὶ καννάβεως καὶ μετάξης. Ὅλοι οἱ περιηγηταὶ τῶν πρώτων χρόνων εἰς τὴν Ἀμερικὴν παντοῦ ἀπήντησαν τὸ φυτὸν τοῦ βαμβακίου καὶ τὴν χρῆσιν αὐτοῦ πρὸς κατασκευὴν ὑφασμάτων.

Μολοντί ἡ Εὐρώπη εἶναι ὁ τόπος, εἰς τὸν ὁποῖον ἀργότερα εἰσῆχθησαν τὰ τεχνουργεῖα τοῦ βαμβακίου, αὕτη ὅμως διὰ τῆς περὶ τὰς τέχνας εὐφυίας της ἔδωκεν εἰς τὴν βιομηχανίαν ταύτην ἀπίστευτον ἔκτασιν καὶ πρόδον.

Ἡ Ἀγγλία κατέχει ἀναμφισβητήτως τὴν πρώτην θέσιν καθόσον ἀφορᾷ τὴν βιομηχανίαν τῶν βαμβακίνων ὑφασμάτων. Ὁ μέγας βαθμὸς, εἰς τὸν ὁποῖον προήχθη εἰς τὴν Μεγάλῃν Βρετανίαν ἡ κατασκευὴ τῶν τόσον πολυαρίθμων καὶ ποικίλων βαμβακίνων χειροτεχνημάτων, εἶναι βεβαίως τὸ παραδοξότερον φαινόμενον, τὸ ὁποῖον μᾶς παρουσιάζει ἡ βιομηχανικὴ Ἱστορία. Ὅταν οἱ Ἄγγλοι ἐπεχείρησαν κατὰ πρῶτον τὴν κατασκευὴν τῶν βαμβακίνων ὑφασμάτων ἀπήντησαν ἀπείρους δυσκολίας· ἡ πρώτη ὕλη ἦτο εἰς ἄπειρον ἀπόστασιν μακρὰν ἀπὸ τὸν τόπον των, καὶ οἱ κάτοικοι τῶν Ἰνδιῶν καὶ τῆς Κίνας εἶχον προᾶξει τὴν τέχνην τῆς κλωστικῆς καὶ ὑφαντικῆς εἰς βαθμὸν τελειό-

κῆτος, ὥστε τὰ υφάσματα τῶν ἡδύναντο νὰ συμπαραβληθῶσι μὲ τῆς ἀράχνης τὴν λεπτότητα, θεωρούμενα τότε ἀνώτερα παντὸς ἀντιζήλου συναγωνισμοῦ. Ἐν τούτοις αἱ ἐφευρέσεις καὶ ἀνακαλύψεις τῆς μηχανικῆς τέχνης ἀπέβησαν τοσοῦτον ἐπιτυχεῖς, ὥστε οἱ Ἄγγλοι ὑπερενίκησαν ὅλα τὰ ἐμπόδια, καὶ οἱ Ἰνδοὶ μ' ὅλην τὴν ἐπιτηδειότητα καὶ τὸ ὀλιγοξοδόν τῶν δὲν ἠμπόρεσαν νὰ συναγωνισθῶσι μὲ αὐτοὺς, οἵτινες ἀγοράζοντες ἀπὸ τοὺς Ἰνδοὺς τὰ βαμβάκια καὶ μεταφέροντες αὐτὰ εἰς τὴν πατρίδα τῶν, πέντε χιλιάδας λεύγας μακρὰν, τὰ μετασχηματίζουν εἰς υφάσματα, καὶ ἐπανερχόμενοι τὰ πωλοῦν εἰς τοὺς ἰδίους Ἰνδοὺς. Ἀναντιρρήτως οὗτος εἶναι ὁ μεγαλύτερος θρίαμβος τῆς μηχανικῆς τέχνης· τὸ παραδοξότερον δὲ εἶναι ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο δὲν προέκυψε κατὰ συνέπειαν μακρᾶς σειρᾶς προσπαθειῶν καὶ ἐφευρέσεων, διότι ἐνῶ πρὸ ἡμίσεος περίπου αἰῶνος ἡ βιομηχανία αὕτη ἦτο εἰς τὴν νηπιότητά της, σήμερον ἐπασχολεῖ τόσα κεφάλαια καὶ τόσας χεῖρας, ὅσας ὅλαι ὁμοῦ αἱ λοιπαὶ Ἀγγλικαὶ βιομηχανίαι· δικαίως δὲ οἱ Ἄγγλοι θεωροῦν αὐτὴν ὡς τὴν κυριωτέραν πηγὴν καὶ ἀφορμὴν τῆς δυνάμεως, εἰς τὴν ὁποίαν ὑψώθησαν κατὰ τοὺς τελευταίους τούτους χρόνους.

Υπολογίζεται σήμερον ἡ ἀξία τῶν εἰς τὴν Ἀγγλίαν κατασκευαζομένων βαμβακίνων υφασμάτων εἰς λίρας στερλίνας 34 ἑκατομμυρίων, ἥτοι φράγκα 856 ἑκατομμυρίων· ἡ πρώτη ὕλη αὐτῶν ἐκτιμάται 176 ἑκατομμύρια φράγκων, τὰ δὲ λοιπὰ 680 ἑκατομμύρια φράγκων διανέμονται μεταξὺ τῶν κεφαλαιούχων, ἐργατῶν, μηχανικῶν καὶ ἄλλων· ἰσχυρίζονται δὲ ὅτι ἐκ τῆς βιομηχανίας ταύτης ζῶσιν εἰς τὴν Ἀγγλίαν ὑπὲρ τὸ ἐν καὶ ἡμῖς ἑκατομμύριον ἀνθρώπων, καὶ ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος φαίνεται ἀληθὴς ἀπὸ τὸν πληθυσμὸν, τὸν ὁποῖον κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους ἔλαβον αἱ βιομηχανικαὶ πόλεις Λαγκάστερ, Μαντζέστερ, Πρίστον, Βόλτον, Λίβερπουλ καὶ ἄλλαι.

Ἡ Ἀγγλία διὰ τῶν σιδηρῶν της, διὰ τῶν γαιανθράκων της, διὰ τῶν πλοίων της καὶ διὰ τῆς εἰδικότητος, τὴν ὁποίαν οἱ τεχνῖται αὐτῆς ἀπέκτησαν, ἐξησφάλισεν ἐπὶ πολὺν χρόνον τὴν ἀδιαφιλονείκητον ὑπεροχὴν της ὡς πρὸς τὴν βιομηχανίαν ταύτην. Οὐδεμίᾳ χώρα δύναται νὰ συναγωνισθῇ μὲ τὴν εὐθηνίαν τῶν Ἀγγλικῶν βαμβακίνων υφασμάτων· ὑπελογίσθη μάλιστα ὅτι, ἂν 15 χιλιάδων μέτρων Ἀγγλικὰ υφάσματα ἀξίζουσιν 64 χιλιάδας φράγκων, ἡ αὐτὴ ποσότης

τῶν μέτρων, κατασκευαζομένη εἰς τὴν Γαλλίαν, θέλει ἀξίσει φράγκα 116 χιλιάδων.

Γ'. ΠΕΡΙ ΜΕΤΑΞΩΤΩΝ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ.

§. 238. *Μεταξωτὰ υφάσματα.*—Διὰ τῆς ὀνομασίας ταύτης διακρίνονται εἰς τὸ ἐμπόριον τὰ διάφορα υφάσματα, τὰ κατασκευαζόμενα ἐκ μετὰξης καθαρᾶς, ἢ ἀναμεμιγμένης μετ' ἄλλων ὕλων.

Ὅλα τὰ εἶδη τῶν μεταξωτῶν υφασμάτων δύνανται νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς τὰς ἐξῆς τρεῖς κατηγορίας, ἀπ.λᾶ, πεποικιλμένα, καὶ ὀλοσηρικά. ἀπ.λᾶ λέγονται τὰ παρὰ τῶν Γάλλων καλούμενα taffetas (τζανφέσια καὶ τὰ παρόμοια· πεποικιλμένα λέγονται τὰ διασταυρωτὰ (κροαζέδες) καὶ ἄλλα· τὰ δὲ τῆς τρίτης κατηγορίας εἶναι τὰ γνωστὰ ὀλοσηρικά (ἀτλάζια) μεταξόπιπλα (κατηφέδες) καὶ παρόμοια.

Ἐκαστον εἶδος τῶν μεταξωτῶν υφασμάτων διακρίνεται ὑπὸ ἰδιαίτερον ὄνομα, εἴτε ὡς ἐκ τοῦ τρόπου, μὲ τὸν ὅποιον κατασκευάζεται, εἴτε ὡς ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ τεχνίτου τοῦ πρῶτον κατασκευάσαντος αὐτό· εἶναι δὲ ἄπειρος ἡ ποικιλία τῆς ὑφαντικῆς τέχνης ὡς πρὸς τὴν κατασκευὴν τῶν μεταξωτῶν υφασμάτων. Ἡ ποιότης τῆς μετὰξης, καὶ τοῦ τεχνίτου ἡ ἐπιτηδειότης καὶ ἡ φιλοκαλία πρὸς συναρμολόγησιν τῶν χρωμάτων καὶ τοῦ σχεδιάσματος ἀποτελοῦν τὰ προτερήματα τῶν υφασμάτων αὐτῶν.

Οἱ Κινεζοὶ καυχῶνται ὅτι 2,000 ἔτη Π. Χ. πρῶτοι κατασκεύασαν μεταξωτὰ υφάσματα· εἶναι δὲ ἀναμφισβήτητον ὅτι ἀπὸ τὴν Κίναν μετεκομίσθη εἰς τὰς ἄλλας χώρας τῆς Ἀσίας, καὶ ἐπὶ τέλους εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ ἡ μετὰξη καὶ ἡ τέχνη τῆς κατασκευῆς τῶν μεταξωτῶν υφασμάτων. Ἡ Ῥωμαϊκὴ Αὐτοκρατορία διὰ πολλοὺς αἰῶνας καὶ διὰ πολλῶν ἐξόδων ἐλάβανεν ἀπὸ τὴν Κίναν τὰ μεταξωτὰ υφάσματα, καὶ μόνον ἐπὶ τῆς Αὐτοκρατορίας τοῦ Ἰουστινιανοῦ οἱ κάτοικοι τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἤρχισαν νὰ ὑφκίνωσι τὴν μετὰξην. Καθ' ἐκαστην δὲ ἀποδεικνύεται, ὅτι οἱ Κινεζοὶ ἐγνώριζον πρὸ αἰώνων τὰς περισσοτέρας μεθόδους καὶ τὰ μέσα τῆς κατασκευῆς, τὰ ὅποια οἱ Εὐρωπαῖοι σήμερον ἐφευρίσκουν καὶ μεταχειρίζονται ὡς νέα. Οἱ Κινεζοὶ προσέτι ἔχουσι τὴν ἐξιδιασμένην ἐπιτηδειότητα νὰ μιμῶνται ἐντελέστατα ὅποιον δῆποτε πρωτότυπον ἤθελε τοῖς δοθῇ ὡς ὑπόδειγμα· ἡ ἐπιδεξιότης δὲ αὕτη ἤθελεν ἀποκαταστήσει τοὺς Κινεζοὺς ἐπιφόβους συναγωνιστὰς τῆς Εὐρωπαϊκῆς βιομηχανίας, ἐὰν ἡ μεγάλη

ἀπόστασις, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκονται, δὲν τοὺς ἐμπόδιζε τοῦ νὰ γνωρίζωσι καὶ ν' ἀκολουθῶσιν ἐγκαίρως τὰ ἰδιότροπα βήματα τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ συρμοῦ.

Δὲν ἔχομεν ἀκριβεῖς πληροφορίες περὶ τῶν βιομηχανικῶν μέσων τῶν Κινέζων τεχνιτῶν, ἀλλ' ἐξ ὧσων δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν, ἡ βιομηχανικὴ τῶν ἐνέργεια εἶναι μεγίστη, διότι ἀκόμη καὶ σήμερον τὰ μεταξωτά τῶν υφάσματα συναγωνίζονται μετ' ἐπιτυχίας μὰ τὰ Εὐρωπαϊκὰ εἰς ὅλας τὰς ἀγοράς τοῦ κόσμου.

Εἰς τὴν *Κίνα*ν ἡ κατασκευὴ τῶν μεταξωτῶν υφασμάτων εἶναι τοσοῦτον ἐκτεταμένη, ὅσον εἰς τὴν Εὐρώπην ἡ τῶν βαμβακίνων· ἡ δὲ ἐξαγωγή αὐτῶν εἶναι ἀσήμαντος ἀναλόγως τῶν διὰ τὰς ἐγχωρίους ἀνάγκας καταναλισκομένων, διότι ἡ χρῆσις τῶν μεταξωτῶν ἐν δυμάτων εἶναι τοσοῦτον κοινὴ εἰς τὴν Κίναν, ὅσον ἡ τῶν βαμβακίνων εἰς τὴν Εὐρώπην. Ἡ μεγαλητέρα ἀποστολὴ τῶν Σινικῶν μεταξωτῶν υφασμάτων ἐγένετο εἰς τὴν Ἀμερικὴν, ὅπου μόνον μετὰ τὸ 1820 ἤρχισαν νὰ πωλῶσιν οἱ Εὐρωπαῖοι τὰ ἰδικὰ τῶν μεταξωτά.

Εἰς τὴν *Γαλίαν* τεχνουργεῖα μεταξωτῶν υφασμάτων ἤρχισαν νὰ συσταίνωνται κατὰ τὸ 1480 ἐπὶ Λουδοβίκου ΙΑ^{ου}, ὅστις προσεκάλεσεν εἰς τὴν Γαλίαν Ἰταλοὺς τεχνίτας πρὸς ἀνατροφὴν τῶν μεταξοσκωλήκων καὶ πρὸς κατασκευὴν μεταξωτῶν. Τεσσαράκοντα χρόνους μετὰ ταῦτα ἐσυστήθησαν τὰ πρῶτα χειροτεχνεῖα εἰς τὸ Λυὼν, ὃ δὲ Εἰρκικός ὁ Δ^{ος} παρεχώρησε τίτλον εὐγενείας εἰς τὸν ἀρχηγὸν μεταξουργικῆς βιομηχανίας, ὥστε διηγέρθη ὁ ζῆλος πολλῶν πρὸς ἐνέργειαν τῆς βιομηχανίας ταύτης, καὶ διὰ πολὺν καιρὸν τὸ Λυὼν διέμενε τὸ κέντρον ἐκτεταμένης βιομηχανικῆς ἐνεργείας, καὶ ἡ σημαντικωτέρα ἀγορὰ τῶν μεταξωτῶν υφασμάτων, τῶν ὁποίων ἡ ποιότης ἦτο καλητέρα ὅλων τῶν Εὐρωπαϊκῶν χειροτεχνείων. Σήμερον τὰ μεταξωτά τοῦ Λυὼν, μόνον ὅτι πάντοτε ἐν ὑπολήψει, ἀντιπαλαίουσιν ὅμως μετὰ πολλοῦ κόπου εἰς τὸν συναγωνισμὸν τῆς Ἑλβετικῆς, Γερμανικῆς, Ἀγγλικῆς καὶ Ρωσικῆς βιομηχανίας.

Ἡ ἐφεύρεσις ἐργαλείου τινός, καλουμένου Ζακάρ Τουκουάρ, ἐπέφερε μεγάλην πρόοδον εἰς τὴν βιομηχανίαν ταύτην.

Εἰς τὴν *Ἀγγλίαν* τὰ χειροτεχνεῖα τῶν μεταξωτῶν ἀπολαμβάνουν μεγάλην προστασίαν διὰ τοῦ τελωνιακοῦ δασμοῦ, τοῦ ἐπιβαλ-

λομένου εἰς τὰ ξένα μεταξωτὰ ὑφάσματα, πληρόνοντα 33 τοῖς 0/0 εἰσαγόμενα.

ὑπὸ τὴν τοιαύτην προστασίαν προήχθη εἰς ἄκρον ἡ βιομηχανία αὕτη εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ὥστε σήμερον ὑπολογίζεται ἡ ἀξία τῶν κατασκευαζομένων μεταξωτῶν ὑφασμάτων εἰς 200 ἑκατομμύρια φράγκων· ἐξ αὐτῶν δὲ ἡ Ἀγγλία δὲν ἀποστέλλει εἰς τὸ ἐξωτερικὸν παρὰ μόνον 13 ἑκατομμυρίων φράγκων ἀξίας ὑφάσματα, ἐνῶ ἡ Γαλλία παράγουσα 240 ἑκατομμυρίων φράγκων ἀποστέλλει εἰς τὸ ἐξωτερικὸν 100 ἑκατομμυρίων φράγκων ἀξίας· ἐκ τούτου δὲ δύνανται τις νὰ συγκρίνῃ τὸν βαθμὸν τῆς πολυτελείας τῶν δύο τούτων ἐθνῶν.

Εἰς τὴν Αὐστρίαν ἀπόλυτος ἀπαγόρευσις τῶν ξένων μεταξωτῶν χειροτεχνημάτων προστατεύει τὴν ἐγχώριον βιομηχανίαν· ἀλλ' ὅμως αἱ πρόοδοί της εἶναι μέχρι τοῦδε ἀμφίβολοι, καὶ τὰ Αὐστριακὰ μεταξωτὰ χειροτεχνήματα δὲν δύνανται νὰ συναγωνισθῶσι μετὰ τῶν τῆς Σαξωνίας, Γαλλίας καὶ Πρωσσίας. Δώδεκα χιλιάδες περίπου ἐργαλεῖα κατασκευάζουν εἰς τὴν Βιέννην καὶ τὰ πέριξ αὐτῆς μεταξωτὰ ὑφάσματα. Ἡ Τρανσυλθανία καὶ ἡ Οὐγγαρία ἐξοδεύουν τὰ περισσότερα μεταξωτὰ τῆς Αὐστρίας.

Εἰς τὴν Ἰταλίαν τὰ χειροτεχνεῖα τοῦ Παλέρμου, τοῦ Μιλάνου, τῆς Βενετίας, τῆς Φλωρεντίας, τῆς Λοῦκκας, τῆς Σιένης, τῆς Βολωνίας, τῆς Γένοβας, εἶχον εἰς τὸ διάστημα πολλῶν αἰώνων τὸ προνόμιον νὰ χορηγῶσιν εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην τὰ μεταξωτὰ ὑφάσματά των, ἀλλ' ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὸ μονοπωλεῖον τοῦτο τοῖς ἀεφρέθη, καὶ σήμερον ἡ μεταξουργικὴ βιομηχανία τῶν ἀνωτέρω πόλεων περιορίζεται διὰ τὰς ἀνάγκας μόνον τῶν κατοίκων των. Ἡ Γένοβα κατασκευάζει εἰσέτι ἐπιτυχῶς τὰ μεταξόπτιλα (κατηφέδες), καὶ δαμασκινὰ ὑφάσματα. Μεταξὺ τῶν λοιπῶν Ἰταλικῶν χωρῶν ἡ Τοσκάνα ἐπροστάτευσε τὴν βιομηχανίαν ταύτην, καὶ σήμερον εἰς τὴν Φλωρεντίαν ἐργάζονται 3,200 ἐργαλεῖα, καὶ εἰς τὴν Σιένναν 400. Ἡ Λοῦκκα ἔχει ὡσαύτως 400 ἐργαλεῖα, τὰ ὁποῖα μὲ πολλὴν ἐπιτυχίαν κατασκευάζουσι τὰ γνωστὰ στιλπνωτὰ (lustrini) καὶ δαμασκινὰ ὑφάσματα.

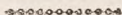
Τὰ ὀλίγα μεταξωτὰ μανδύλια, τὰ κατασκευαζόμενα εἰς τὰς Κάλμας, καὶ τὰ ὀλίγα ζωνάρια τῶν Ἰδραϊκῶν ἐργαλείων δὲν εἶναι βεβαίως εἰσέτι ἱκανὰ διὰ νὰ συγκαταριθμηθῶσι τὴν Ἑλλάδα μετὰ τῶν μεταξουργικῶν χωρῶν.

Εἰς τὴν *Τουρκίαν* ἡ *Δαμασκός*, τῆς ὁποίας ἡ μεταξουργικὴ σημασία ἦτο ἀπὸ τὸν μεσαιῶνα ἀκόμη γνωστὴ, ἐξακολουθεῖ καὶ σήμερον τὴν κατασκευὴν τῶν μεταξωτῶν υφασμάτων. Τὰ γνωστὰ *Σελιμιέδες*, *Τζιταριά* καὶ *Σεβαῖά* εἶναι περίφημα διὰ τὴν ὠραιότητά των. Τὸ Ἀλέπιον, ἡ *Δαμασκός*, τὸ *Διαρβεκίρ*, ἡ *Προύσα* καὶ ἡ *Κωνσταντινούπολις* κατασκευάζουσιν ἐξ αὐτῶν.

Οἱ *Σελιμιέδες* κατασκευάζονται μὲ στήμονιον χρυσομετάξινον καὶ μὲ υφάδιον ἐκ βαμβακίου· εἶναι δὲ ἢ κλαδωτοὶ ἢ ἀραδωτοί.

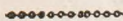
Τὰ *Σεβαῖά* εἶναι υφάσματα κλαδωτά, κατασκευαζόμενα μὲ στήμονιον ἐκ μετάξης καὶ μὲ υφάδιον ἐκ βαμβακίου, τὰ δὲ ἐν αὐτοῖς κλαδία υφαίνονται διὰ κλωστής ἐκ χρυσοῦ. Τὰ τῶν *Ἰνδιῶν* εἶναι τὰ καλῆτερα, *Σεβαῖά* ἰδίως ὀνομαζόμενα, τὰ δὲ τῆς *Κωνσταντινουπόλεως* καὶ *Προύσης*, καλούμενα *Τουρκιστὶ Ταγκαχανέδες*, εἶναι τὰ κατώτερα.

Τὰ *Τζιταριά* κατασκευάζονται μὲ στήμονιον ἐκ μετάξης καὶ μὲ υφάδιον ἐκ βαμβακίου· εἶναι δὲ ἀραδωτά καὶ διαφόρων χρωμάτων. Πλὴν ὅλα αὐτὰ τὰ υφάσματα δὲν ἀποτελοῦν πλέον ἀντικείμενα βιομηχανίας.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΘΕΣΕΩΣ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΩΝ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΩΝ.

§. 239. Εἰς τὸ παρὸν μέρος τοῦ Ἐγχειριδίου προτιθέμεθα νὰ ἐκθέσωμεν τὰ περὶ νομισμάτων, μέτρων καὶ σταθμῶν ἐκάστης ἐμπορικῆς ἐπικρατείας δίδοντες καὶ νύξεις τινὰς ὡς πρὸς τὴν ἐμπορικὴν σημασίαν τοῦ τόπου.

Αἱ περὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐμπορίου ἐκάστου τόπου στατιστικαὶ πληροφορίαι εἶναι δυσκολώταται, πλὴν γνωρίζοντες τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου τὴν σημασίαν συλλαμβάνομεν ἰδέαν ἀκριβῆ τῆς ἐμπορικότητος ἐνὸς τόπου. Ὅθεν νομίζομεν ἀναγκαῖον νὰ προτάξωμεν γενικὰς τινὰς παρατηρήσεις ὡς πρὸς τὸ διεθνὲς ἐμπόριον τῶν διαφόρων μερῶν τοῦ κόσμου.

Ἡ ἀνταλλαγὴ τῶν προϊόντων μεταξὺ τῶν διαφόρων μερῶν τοῦ κόσμου ὑπῆρξε πάντοτε τὸ κυριώτερον μέσον τοῦ πολιτισμοῦ· διὰ τῆς ἀνταλλαγῆς ταύτης ᾗξησε τὸ ποσὸν τοῦ πλούτου καὶ τῆς εὐημερίας τῶν ἐθνῶν, καὶ ἀνεπτύχθησαν αἱ ἐθνικαὶ ἀλληλεγγυότητες, δι' ὧν θὰ ἐξασφαλισθῇ μία ἡμέραν ἡ ἑνωσις καὶ ἡ εἰρήνη μεταξὺ ὅλων τῶν ἐθνῶν τοῦ κόσμου.

Ἐκ τοῦ διεθνoῦς ἐμπορίου ἴσως ἐκπηγάξει κατὰ μέγα μέρος καὶ τὸ αἶσθημα τῆς πολιτικῆς ἀνεξαρτησίας καὶ ἀτομικῆς ἐλευθερίας.

Τὸ μέγα διεθνὲς ἐμπόριον, τὸ ἀληθῶς ναυτικὸν ἐμπόριον εἶναι ἀναμφισβητήτως ἀποτέλεσμα τῶν νεωτέρων χρόνων. Τὸ διεθνὲς ἐμπόριον τῶν ἀρχαίων περιορίζετο εἰς μικρὸν κύκλον, ἥτοι μεταξὺ τῶν παραλίων τῆς Μεσογείου καὶ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, διὰ ξηρᾶς δὲ μεταξὺ τῶν πόλεων τῆς Συρίας καὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Εὐφράτου. Μόνον δὲ ὅτε ἔπαυσε νὰ περιορίζηται εἰς τὴν ἀκτοπλοῖαν τῆς Μεσογείου καὶ μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῆς Ἀμερικῆς διεπέρασε τοὺς ὠκεανούς, τότε μόνον ἤρχισε νὰ λαμβάνῃ τὴν σημασίαν εἰς ἣν ἔφθασεν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας.

Μετά τὸ τέλος τοῦ ἸΕ αἰῶνος αἱ συναλλαγαὶ ἠῤῥησαν γιγαντιαίως. Ἡ ἀνακάλυψις τοῦ καφέ, τῆς ζαχαρώσεως, τοῦ βαμβακίου, τοῦ καπνοῦ, προϊόντων ἀγνώστων εἰς τοὺς ἀρχαίους, ἐχορήγησεν εἰς τὸ διωκεάνειον ἐμπόριον ἀπείρους πηγὰς συναλλαγῶν. Συγχρόνως ἡ ναυτικὴ ἐπιστήμη προήχθη βοηθουμένη ἀπὸ τὰς προόδους τῆς ἀστρονομίας. Τὸ πνεῦμα τῆς συνενώσεως καὶ τῶν ἐταιρικῶν ἐπιχειρήσεων ἀνεπτύχθη. Τὸ σύστημα τῶν Τραπεζῶν ἐκανονίσθη. Ἡ δημοσία πίστις ἐπὶ τέλους ἐξετάθη μεταξὺ τῶν ἔθνων καὶ οὕτως ἀνεφάνη τὸ μέγα διεθνὲς ἐμπόριον.

Ἐκ τοῦ ἐπισυναπτομένου πίνακος ἀναφαίνεται ἡ σημασία τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου ἐκάστου τόπου.

Κατὰ τὸν πίνακα τοῦτον ὑπὲρ τὰ 86 ἑκατομμύρια τόνων ἐμπορεύματα ἀξίζοντα ὑπὲρ τὰ 39 διλιούνια φράγκων ἀνταλλάσσονται κατ' ἔτος μεταξὺ τῶν διαφόρων τόπων τῆς γῆς.

Ἐὰν δὲ προσθέσωμεν εἰς τὴν ἀξίαν τοῦ διεθνoῦς ἐμπορίου καὶ τὸ ποσόν, τὸ ὁποῖον ἀνταλλάσσεται μεταξὺ τῶν διαφόρων τόπων εἰς νομίσματα, καθὼς καὶ τὰ ποσὰ, τὰ ὁποῖα διεκφεύγουν τὴν τελωνιακὴν ἐξέλεγχιν διὰ τοῦ λαθρεμπορίου, ἐμποροῦμεν εὐκόλως νὰ υπολογίσωμεν εἰς 40 διλιούνια φράγκων τὸ ποσὸν ὅλου τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου.

Ἐκ τοῦ αὐτοῦ πίνακος παρατηροῦμεν ὅτι ἐκ τῶν 39 διλιουνίων τὰ 30 ἐνεργοῦνται διὰ τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἔθνων, μεταξὺ τῶν ὁποίων οἱ Ἀγγλοὶ κατέχουν τὴν πρώτην θέσιν· διότι ἡ ἀναλογία τῆς Ἀγγλίας εἰς τὸ γενικὸν ἐμπόριον εἶναι 22 τοῖς 0/0, τῆς Γαλλίας 14 τοῖς 0/0, τοῦ Βελγίου καὶ τῆς ὀλλάνδας 9 τοῖς 0/0, τῶν Ἀνσεατικῶν πόλεων, 7 τοῖς 0/0, τῆς Γερμανικῆς ἐνώσεως 6 τοῖς 0/0, ὥστε τὰ ἑξ' αὐτὰ Κράτη τῆς Εὐρώπης ἐνεργοῦσι περίπου τὰ 67 1/2 τοῖς 0/0 ἐκ τοῦ ὅλου ἐμπορίου τοῦ κόσμου.

Ἐξωτερικὸν ἐμπόριον ὅλων τῶν μερῶν τοῦ Κόσμου.

	Τόνοι.	Ἀξία.
Γαλλία καὶ ἀποικίαι	8,694,000	5,412,000,000
Ἀγγλία καὶ ἀποικίαι	22,904,000	8,732,000,000
Βέλγιον	1,132,000	1,742,000,000
ὀλλάνδα καὶ ἀποικίαι	3,384,000	1,585,000,000

	Τόνοι.	Ἀξία.	
Ἀνσεατικάι πόλεις	3,000,000	2,800,000,000	
Πρωσία καὶ Γερμανικά Κράτη	3,150,000	2,500,000,000	
Σουηδία καὶ Νορβηγία	1,190,000	284,000,000	
Δανία	900,000	237,000,000	
Ῥωσία	1,840,000	1,202,000,000	
Αὐστρία	2,000,000	1,550,000,000	
Παραδουνάβιοι χῶραι	380,000	89,000,000	
Ἑλβετία	—	1,000,000,000	
Ἰταλία	Σαρδηνία	1,135,000	843,000,000
	Τοσκάνη	1,010,000	240,000,000
	Παπτικὸν Κράτος	600,000	118,000,000
	Νεάπολις καὶ Σικελία	1,400,000	238,000,000
Ἰσπανία καὶ ἀποικίαι	1,592,000	668,000,000	
Πορτογαλλία καὶ ἀποικίαι	1,400,000	232,000,000	
Τουρκία	2,500,000	1,600,000,000	
Ἑλλάς	320,000	79,000,000	
Αἴγυπτος καὶ Ἐρυθρὰ θάλασσα	1,132,000	254,000,000	
Ἀφρικανικαὶ Ἡγεμονίαι	215,000	71,000,000	
Ἀφρικῆς δυτικὰ παράλια	312,000	83,000,000	
Ὁμοίως ἀνατολικά	89,000	39,000,000	
Ὁμοσπονδία τῆς Ἀμερικῆς	15,722,000	3,721,000,000	
Καναδᾶς (Ἀγγλικὴ ἐπαρχία)	1,200,000	256,000,000	
Βρασιλία	1,100,000	425,000,000	
Χιλή	419,000	160,000,000	
Περὺ καὶ Βολυβία	314,000	110,000,000	
Βενεζουέλα, Γρενάδα καὶ Ἐκουάτορ	195,000	95,000,000	
Ἀργεντίνη καὶ Παραγουάη	509,000	270,000,000	
Μεξικὸν καὶ Κεντρικὴ Ἀμερικὴ	200,000	87,000,000	
Ἀντίλλαι	400,000	100,000,000	
Ἄττη καὶ ἅγιος Δομένικος	212,000	70,000,000	
Ἀνατολικαὶ Ἰνδία	1,000,000	300,000,000	
Κίνα	1,400,000	1,000,000,000	
Κογχιγγίνη, Ἰαπωνία καὶ Βιρμανία	600,000	300,000,000	
Αὐστραλία καὶ Ωκεανία	1,000,000	360,000,000	
Αἱ Μεγάλαι ἀλιεύσεις	1,200,000	600,000,000	
Χῶραι μὴ ὀνομασθεῖσαι	550,000	200,000,000	
	<u>86,000,000</u>	<u>39,300,000,000</u>	

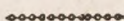
Ὡς πρὸς τὴν ναυτικὴν κίνησιν αἱ προμνησθεῖσαι Δυνάμεις διατη-
 τήρουν περίπου τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν.

Ἐπὶ 86 ἑκατομμυρίων 42 ἑκατομμύρια ἀνήκουν εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ τὴν Ἀγγλίαν καὶ εἰς τοὺς λιμένας τῆς Ἄρκτου καὶ τοῦ Βελγίου, ὥστε τὰ Κράτη αὐτὰ ἀποτελοῦν τὸ ἥμισυ τῆς ἐμπορικῆς ναυτικῆς κινήσεως. Ἄν καὶ εἰς τὸ Μέρος τοῦτο τοῦ Ἐγγχειριδίου θέλωμεν διαλάβει λεπτομερῶς καὶ τὸ περὶ Νομισμάτων ἐκάστης ἐπικρατείας, οὐχ ἦττον ἀναγκαῖον θεωροῦμεν νὰ παραθέσωμεν ἐνταῦθα Νομισματικὸν πίνακα τῶν διαφόρων Κρατῶν καὶ τὴν συγκριτικὴν ἀξίαν τῶν διαφόρων νομισμάτων πρὸς τὸ Γαλλικὸν φράγκον.

Νομισματικὸς Πίναξ.

Τόπος.	Κύριον νόμισμα.	Ἀξία εἰς φράγκα.	
		φρ.	ἐκατ.
Αὐστρία.	Φιορίνιον 100 Κρεῖτσαρίων	2,	50
Βάδεν	Τάλληρον 24 Γροσικίων	3,	75
Βαυαρία	Φιορίνιον Ῥήνου 60 Κρεῖτσαρ.	2,	14
Βέλγιον	Ὡς ἡ Γαλλία.		
Βρέμη	1 Τάλ. (χρυσοῦν).	4,	11
Δανία	Ῥίξτάλληρον.	2,	85
Δύω Σικελία	Σκοῦδον=10 Καρλίνια.	4,	35
Ἰσπανία	{ Ῥιάλλιον=34 Μαραβέ.	0,	28
	{ piastra dura, τάλληρον 20 ῤιαλ.	5,	40
Φραγκφούρτη	Φιορίνιον Ῥήνου	2,	14
Ἀγγλία	Λίρα Στερλίνα	25,	10
Ἰνδικαὶ Κατοχαί	Ῥουπί=2 Σελίνια.	2,	50
Ἑλλάς	Δραχμὴ=100 λεπτά.	0,	97
Ἀμβουργον	{ Μάρκον Τραπέζης	1,	87
	{ » ἀγοραῖον	1,	53
Ἀνόβερον	Τάλληρον 30 Γροσιών	3,	75
Ὀλδεμβουργον	Ῥεξτάλληρον 72 Γροσιών	3,	75
Ὀλλάνδα	Φιορίνιον τῶν 100 Γροσιών	2,	12
Πορτογαλλία	1 χιλιαρέϊς	6,	12
Πρωσία	Τάλληρον 30 Γροσιών	3,	75
Ῥώμη	Σκοῦδον 10 Παύλων	5,	45
Ῥωσσία	Ῥούβλιον ἀργυροῦν 100 καπικίων	4,	04

Τόπος.	Κύριον νόμισμα.	Ἀξία εἰς φράγκα. φρ. ἑκατ.
Σαρδηνία	Ὡς ἡ Γαλλία	
Σαξωνία	Φιορίνιον 60 Κρεϊτσαρίων	3, 75
Σουηδία καὶ Νορβηγ.	{ Σκοῦδον Τραπεζίης	2, 14
	{ Σκοῦδον τῶν 100 ὀκρων	1, 42
Ἐλβετία	Φράγκον	1, —
Τοσκάνη	Λίρα	0, 84
Βυρτεμβέργη	Φιορίνιον	2, 14
Ἀμερικῆς Ὁμοσπονδ.	Δόλαρ	5, 42
Βρασιλία	{ 1 χιλιαεῖς (χαρτον.)	2, 85
	{ 1 » (ἀργυροῦν)	5, 15
Βουένος Ἄϊρες	20 πιάστραι (χαρτίον)=1 Πέζον	5, 40
Χιλή	Δόλαρ	5, 42
Ἰαπωνία	Ἰτζιβού	1, 84
Μεξικόν	1 Πιάστρα τῶν 8 ρεαλίων	5, 41

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Περὶ τῆς Μεγάλης Βρετανίας.

§. 240. Τὸ Ἡνωμένον Βασίλειον τῆς Μεγάλης Βρετανίας συμπεριλαμβάνει εἰς μὲν τὴν Εὐρώπην τὰς νήσους Βρετανίαν καὶ Ἰρλανδίαν, τὴν Μελίτην εἰς τὴν Μεσόγειον, καὶ τὴν Γιβραλτάρην ἐπὶ τῆς Ἰσπανίας, εἰς δὲ τὴν Ἀσίαν τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς ἐδῶθεν τοῦ Γάγγου Ἰνδίας, τὸ Βασίλειον τοῦ Ἀσάν καὶ Ἀρακάν, καὶ ἄλλας μεγάλας ἐκτάσεις τῆς πέραν τοῦ Γάγγου Ἰνδίας, τὸ Χογ-Κόγκ ἐπὶ τῆς Κίνας, τὴν νῆσον Κέϋλαν, καὶ τὴν πόλιν Ἄδεν εἰς τὴν μεσημβρινὴν Ἀραβίαν· εἰς τὴν Ἀφρικὴν ἔχει τὰ καταστήματα τῆς Γουϊνάιας καὶ Σενεγαλίας, τὰς νήσους Μαυρικίαν, Ἀγίαν Ἐλένην, καὶ τὴν τῆς Ἀναλήψεως, χώρας τινὰς ἐπὶ τῆς Μαδαγασκάρ, καὶ τὴν ἀποικίαν τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Καλῆς Ἐλπίδος· εἰς τὴν Ἀμερικὴν ἔχει τὴν νέαν Βρετανίαν, συμπεριλαμβάνουσιν τὸν Καναδᾶν, τὴν νέαν Βρουνσβίκην, τὴν νέαν Σκωτίαν, τὸ Λαβραδὸρ, τὴν νέαν Γῆν, ὅλας τὰς μικρὰς Ἀντίλλας, τὴν Ἰαμάικαν, τὴν Ἀγγλικὴν Γουιάνην, καὶ τὸ Μαγελλανικόν.

Ἀρχιπέλαγος· εἰς δὲ τὴν Ἰκεανίαν ἔχει τὸ ἥμισυ τῆς Ἀνατολικῆς Αὐστραλίας.

Οἱ κάτοικοι ὅλων τῶν ἀπείρων τούτων ἐκτάσεων συμποσούνται εἰς 180 ἑκατομμύρια, ἐκ τῶν ὁποίων 27 ἑκατομμύρια ὑπολογίζονται οἱ κατοικοῦντες τὰς Εὐρωπαϊκὰς χώρας τοῦ ἠνωμένου τούτου Βασιλείου.

Ἡ Ἀγγλία, ἥτις εἶναι τὸ μεσημβρινὸν μέρος τῆς νήσου Βρετανίας, ἀποτελεῖ τὸ σημαντικώτερον μέρος τοῦ ἐκτεταμένου τούτου Βασιλείου κατὰ τε τὴν ἐμπορικὴν καὶ βιομηχανικὴν ἔποψιν· οἱ κάτοικοί της ὑπολογίζονται εἰς 16 ἑκατομμύρια, ὁ δὲ κυριώτερος ποταμὸς αὐτῆς εἶναι ὁ Τάμηςις, ἐπὶ τοῦ ὁποίου κεῖται τὸ Λονδίνον, ἡ πρωτεύουσα ὅλου τοῦ Βασιλείου.

§. 241. *Μεταλλικὰ προϊόντα.* — Εἰς τὰ πλούσια μεταλλεῖα τῶν γαιανθράκων της ἡ Ἀγγλία χρεωστεῖ τὴν ἐξάισιον βιομηχανικὴν της πρόοδον· ἀλλ' ἐκτὸς τῶν γαιανθράκων ἔχει ὡσαύτως πλούσια μεταλλεῖα χαλκοῦ, κασσιτέρου, μόλυβδου καὶ σιδήρου. Τὰ προϊόντα τῶν Ἀγγλικῶν μεταλλείων ὑπελογίσθησαν ὡς ἑξῆς κατὰ τὸ 1859.

Γαιάνθρακες ἀξίας λιρῶν	17,994,941
Χαλκὸς » »	1,734,707
Σιδηρόμιγμα » »	11,138,712
Μόλυβδος » »	1,405,925
Κασσίτερος » »	850,452
Ἄργυρος » »	159,026

Ὁ Ἄργυρος ἐξήχθη ἐκ τῶν μολυβδούχων ὕλων. Ὁ ἀριθμὸς τῶν γαιανθρακορυχείων κατὰ τὸ 1860 ἦτο 2,654, ἐκ τῶν ὁποίων, 1,943 εἰς τὴν Ἀγγλίαν, τὰ δὲ λοιπὰ εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Οὐαλίας εἰς τὴν Σκωτίαν καὶ Ἰρλανδαν. Τὸ κεφάλαιον τὸ ἐνασχολούμενον εἰς αὐτὴν τὴν βιομηχανίαν ὑπολογίζεται εἰς 14,500,000, λιρῶν, οἱ δὲ ἐργάται οἱ ἐργαζόμενοι εἰς τὰ γαιανθρακορυχεῖα ὑπολογίζον εἰς 500,000.

§. 242. *Χειροτεχνήματα.* — Ὁ βιομηχανικὸς πλοῦτος τῆς Ἀγγλίας, μόνον ὅτι κατὰ πολλὰ εἶδη ἀπειλεῖται καθ' ἐκάστην ἀπὸ τὸν ξένον συναγωνισμόν, τείνει πάντοτε εἰς αὐξήσιν, χάρις εἰς τὴν τελειοποίησιν τῶν ἀτμομηχανῶν καὶ εἰς τὴν εὐθηνίαν τῆς καυσίμου ὕλης. Πρώτην θέσιν μεταξὺ τῶν Ἀγγλικῶν βιομηχανιῶν κατέχει ἡ κλωστικὴ καὶ ὕφαντικὴ τοῦ βαμβακίου.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν βιομηχανικῶν καταστημάτων τῶν ἐνασχολουμένων εἰς τὰς κλωσίμους ὕλας ἦτο κατὰ τὸ 1860 εἰς τὸ ἠνωμένον Βασίλειον, 6,378.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν κλωστικῶν μηχανῶν 490,866, τῶν δὲ ὑφαντικῶν 230,564.

Αἱ βιομηχανίαι αὗται ἐπασχολοῦν 375,294 ἵππων ἀτμοδύναμιν, καὶ 30,548 ἵππων ὑδροδύναμιν.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐργατῶν εἶναι 775,534, ἐξ ὧν 308,273 ἄνδρες.

Ἡ Ἀγγλία παρουσιάζει τὸ φαινόμενον ἐνὸς λαοῦ ἐνταυτῷ βιομηχανίου, γεωπόνου, ἐμπόρου, καὶ προσέτι κατακτητοῦ, λαοῦ δυναθέντος νὰ τετραπλασιάσῃ τὰ πλούτη του ἐν διαστήματι ὀλίγων ἐτῶν, καὶ ἀνυψώσαντος τὴν πολιτικὴν του σημασίαν ὑπεράνω σχεδὸν ὅλων τῶν ἀντιζήλων του· εἶναι δύσκολον νὰ προσδιορίσωμεν ἂν ἡ Μεγάλη Βρετανία χρεωστῇ τὸ μεγαλεῖόν της εἰς τὴν γεωργίαν, τὴν βιομηχανίαν, ἢ τὸ ἐμπόριον· δὲν εἶναι ὅμως ἀμφιβολία ὅτι, ἂν καὶ ἡ συνδρομὴ καὶ τῶν τριῶν αὐτῶν συνετέλεσεν εἰς τὸ μέγα τοῦτο ἀποτέλεσμα, ἡ ὥς ἐκ τῆς ἀναπτύξεως τῆς βιομηχανίας πρόοδος εἶναι καταφανεστέρα.

§. 243. Ἐμπόριον. — Ἡ Ἀγγλία εἶναι ἡ πρώτη ἐμπορικὴ καὶ ναυτικὴ δύναμις τοῦ κόσμου· τὰ πολυάριθμα πλοῖά της μεταφέρουν τὰς ἀναγκαίας εἰς τὴν βιομηχανίαν της πρώτας ὕλας ἀπὸ τὰς πλέον ἀπομεμακρυσμένας χώρας, καὶ μετακομίζουσιν τὰ προϊόντα τῶν βιομηχανιῶν της εἰς ὅλους τοὺς λαούς. Τριῶν ἑκατομμυρίων τόνων πλοῖα ἐνασχολοῦνται εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον, ἂν δὲ συμπεριλάβωμεν καὶ τὴν ἀκτοπλοῖαν, τὸ ἐμπορικὸν ναυτικὸν τῆς Ἀγγλίας ὑπερβαίνει τὰ 12 ἑκατομμύρια τόνων.

Ἡ Ἀγγλία ἐπρονόησε νὰ σχηματίσῃ ἀσφαλεῖς λιμένας καὶ καταφύγια διὰ τὰ πλοῖά της εἰς ὕλας τὰς διευθύνσεις τῶν ταξειδίων των· οὕτως εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν ἔχει τὴν Γιβραλτάρην καὶ τὴν Μελίτην· τὸ δὲ ἀκρωτήριον τῆς Καλῆς Ἑλπίδος, αἱ νῆσοι τῆς Ἀγίας Ἑλένης καὶ Κέϋλαν τῆς ἐγγυῶνται τὸ μονοπωλεῖον τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν καὶ τῆς Κίνας· εἰς τὰ παράλια δὲ τῆς Ἀφρικῆς ἔχει ἐπίτηδες καταστήματα, διὰ τῶν ὁποίων ἐνεργεῖ τὸ ἐπικερδέστερον ἐμπόριον ἐκεῖνων τῶν Ἐπικρατειῶν· καὶ εἰς τὴν Ἀμερικὴν τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν Ἀντιλλῶν εἶναι ἀποικίαι της· οὕτως ἰδιοποιήθη τρόπον τινὰ

τὸ ἐμπόριον ὁλοκλήρου τοῦ κόσμου, καὶ ἐνεργεῖ τὴν μεγαλητέραν ἐπιβρόην ἐπὶ τοῦ πλούτου καὶ τῆς βιομηχανίας ὅλων τῶν ἄλλων λαῶν.

Τὸ ἐμπόριον τῆς Ἀγγλίας δύναται νὰ διαιρεθῇ, ὡς καὶ ὅλων τῶν ἄλλων Ἐπικρατειῶν, εἰς ἐμπόριον ἐσωτερικόν, καὶ ἐμπόριον ἐξωτερικόν.

Τὸ ἐσωτερικὸν ἐμπόριον συμπεριλαμβάνει τὸ ἐμπόριον τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς ἀκτοπλοίας· αἱ διὰ διωρύγων καὶ σιδηρῶν δρόμων εὐκολίαι τῆς συγκοινωνίας ἐπέφερον τὴν μεγαλητέραν ἀνάπτυξιν τῶν ἐσωτερικῶν σχέσεων, καὶ συνέτεινον κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν εὐημερίαν τοῦ ἔθνους.

Τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου τῆς Ἀγγλίας αἱ στατιστικαὶ πληροφόριαι ἤθελον μᾶς ἀναγκάσει νὰ ἐκτανθῶμεν πολὺ ἕνεκα τῶν ἀπειρῶν σχέσεων τοῦ ἐμπορικοῦ τοῦτου λαοῦ.

Τὸ γενικὸν ἐμπόριον τῆς Ἀγγλίας κατὰ τὸ 1860 κατὰ τὰς ἀγγλικὰς στατιστικὰς ὑπελογίσθη ὡς πρὸς τὴν εἰσαγωγὴν εἰς λίρας 210,648,643, ὡς πρὸς τὴν ἐξαγωγὴν δὲ εἰς λίρας 135,842,827.

Τὰ ἐξῆς Κράτη ἀπέστειλον εἰς τὴν Ἀγγλίαν τὰ μεγαλήτερα ποσὰ τῆς εἰσαγωγῆς κατὰ τὸ 1859 καὶ 1860.

	1859	1860
Αἱ Ἡνωμ. Πολιτ. τῆς Ἀμερικῆς Λίρ.	34,294,083	44,728,271
Αἱ Βρετανικαὶ Κατακτήσεις »	39,474,155	42,990,455
Ἡ Γαλλία »	16,870,858	17,704,183
Ἡ Ῥωσσία »	13,548,155	16,184,109
Ἡ Γερμανία »	10,489,396	15,536,502
Ἡ Αἴγυπτος »	8,572,311	10,350,812
Ἡ Μεσημβρινὴ Ἀμερικὴ »	9,563,529	10,297,512
Ἡ Κίνα »	9,014,310	9,323,599
Ἡ Ἰταλία »	2,582,578	2,761,020
Ἡ Μολδοβλαχία »	1,007,506	2,252,246
Ἡ Ἑλλάς »	656,352	677,307
Ἡ Τουρκία »	2,728,415	3,229,444
Ἡ Ὀλλανδία »	6,712,585	8,274,409
Αἱ Αὐστριακαὶ Χῶραι »	968,597	986,096

Τὰ δὲ εἶδη τὰ ἀποτελοῦντα τὰ κυριώτερα ποσὰ τῆς εἰσαγωγῆς εἶναι

Βαμβάκιον

433

ἐκατομ. χιλιογράμμων

Μαλλία	57	έκατομ.	χιλιογράμμων
Μετάξια	5,4	»	»
Λίνον και Κανάβιον	81	»	»
Ζάχαρη ακαθάριστος	420	»	»
Καφές	20,7	»	»
Τέιον	29,2	»	»
Καπνός	19,2	»	»
Γουάνον	292	»	»
Άλείμματα	70	»	»
Δημητριακοί Καρποί	24,5	έκατομ.	έκατολίτρων.
Ὡς πρὸς τὴν ἐξαγωγὴν δὲ τὰ κυριώτερα εἶδη εἶναι.			
Νήματα και ὑφάσματα Βαμβάκινα	976	έκατομ.	Φράγ.
» » Μάλλινα	334	»	»
» » Λινά	152	»	»
» » Μεταξωτά	73	»	»
Σίδηρον και Χάλυψ	353	»	»
Χαλκός	74	»	»
Μόλυβδος και Κασσίτερος	26	»	»
Σιδηρᾶ ἔργα	101	»	»
Μηχαναί	98	»	»
Άγγεῖα πήλινα και ὑάλινα	54	»	»
Ξυλάνθρακες	80	»	»
Ζύθος	40	»	»
Δέρματα κατεργασμένα	52	»	»

Ματαίως ἤθελε ζητήσῃ τις εἰς τὴν ἱστορίαν τὸ παράδειγμα λαοῦ τινός, τοῦ ὁποίου τὸ ἐμπόριον καὶ ἡ βιομηχανία νὰ ἐξομοιοῦται μὲ τὰ τοῦ Βρετανικοῦ ἔθνους· ποτὲ αἱ τέχναι ἠνωμένοι μὲ τὴν ἐμπορικὴν καὶ βιομηχανικὴν εὐφυΐαν δὲν παρήγαγον τόσα πλούτη, καὶ τοιαύτην κολοσσαίαν δύναμιν. Εἶναι τεράστια τὰ πλούτη, τὰ ὁποῖα ἀποκτᾷ ἡ Ἀγγλία διὰ τῆς ὑπεροχῆς της ὡς πρὸς τὴν ἐμπορικὴν πίστιν, διὰ τῆς ἐμπορικῆς κυριαρχίας της ἐπὶ τῆς Ἀμερικῆς, διὰ τῆς ἐπὶ τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν κυριότητός της, καὶ ἐν γένει διὰ τῆς ναυτικῆς της ὑπεροχῆς. Ἰσως μεταξὺ τῶν ἀφορμῶν τοῦ Ἀγγλικοῦ πλούτου πρέπει νὰ συγκαταριθμῶμεν καὶ τὴν πρὸς τὰς ἐμπορικὰς ἐνώσεις τῶν, ἥτις ἔλαβεν, ὡς ἐκ τῆς ὑποστηρίξεως τῆς ἐμπορικῆς πίστεως,

τὴν μεγαλητέραν ἀνάπτυξιν διὰ τῶν ἐνώσεων τούτων συγκεντρώνονται εἰς ἓν ἄπειρα κεφάλαια καὶ προσπάθειαι, δι' αὐτῶν δὲ ἐξετελέσθησαν αἱ πλέον γιγαντιαῖαι ἐπιχειρήσεις διωρύγων, σιδηρῶν δρόμων, λιμένων, ἐπινείων καὶ λοιπῶν, καὶ ἐνισχύθησαν ἰδιαιτέροι τινὲς ἐμπορικοὶ κλάδοι, ὡς ἐγένετο διὰ τῆς ἐταιρίας τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν.

§. 244. *Ναυτικὴ κίνησις.*—Τὸ σύνολον τῆς Ναυτικῆς κινήσεως τῆς Μεγάλης Βρετανίας κατὰ τὸ 1860 μὴ συμπεριλαμβανομένης τῆς ἁκτοπλοΐας, λαμβανομένων δὲ εἰς σημείωσιν μόνον τῶν φορτωμένων πλοίων, ἀναβαίνει εἰς 82,864 πλοῖα, τόνων 20,838,000. Ὑπερέβη δὲ κατὰ 3,456 πλοῖα τὴν κατὰ τὸ 1855 ναυτικὴν κίνησιν.

Ὁ Κατάπλους παρουσιάζει 38,374 πλοῖα καὶ 10,055,000 τόνους. Ὁ δὲ Απόπλους 44,490 πλοῖα καὶ 10,783,000 τόνους.

Ὡς πρὸς τὴν διαίρεσιν τῶν διαφορῶν σημαίων εὐρίσκομεν

Ἀγγλικά πλοῖα 43,817, τόνων 12,120,000,

Ξένα » 39,049, » 8,718,000.

Ἐκ τῶν ξένων σημαίων ὑπερτεροῦν τὰ Γαλλικά, τὰ Δανικά καὶ τὰ Νορβηγικά.

Τὰ Ἑλληνικά ἀριθμοῦνται εἰς 113 πλοῖα, τόνων 30,556.

§. 245. *Τελωνεῖα.*—Κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους ἡ Ἀγγλία μετέβαλεν ἐντελῶς τὸ τελωνιακὸν σύστημά της καὶ κατήργησεν ὅλους τοὺς περιοριστικούς περὶ Ναυτιλίας Νόμους αὐτῆς.

Ἐπέτρεψε τὴν πλήρη ἐλευθερίαν εἰς τὴν εἰσαγωγὴν ὅλων τῶν πρώτων ὑλῶν.

Κατὰ τὸ 1845 ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰς τελωνιακοὺς δασμοὺς ὑποβαλλομένων ἐμπορευμάτων ἦτο 1163. Κατὰ τὸ 1853 ἡλαττώθη εἰς 466. Κατὰ τὸ 1859 εἰς 419. Κατὰ δὲ τὴν διατίμησιν τοῦ 1860 τὰ εἰς δασμοὺς εἰσαγωγῆς ὑποβαλλόμενα ἐμπορεύματα εἶναι μόνον 48, ἐκ τῶν ὁποίων 15 εἶναι μόνον οὐσιώδη ἐμπορεύματα. Ἐκ τῶν 15 τούτων τὰ κυριώτερα εἶναι, ἡ Ζάχαρ, τὸ Τέϊον, ὁ Καπνὸς, οἱ Οἶνοι, καὶ ἡ οἰκοδομήσιμος ξυλῆα.

Ἡ δὲ τελευταία ἐμπορικὴ συνθήκη μετὰ τῆς Γαλλίας ἡλάττωσε κατὰ μέγα μέρος καὶ τοὺς ἐπὶ τῶν Γαλλικῶν οἶνων δασμούς.

Τὸ σύστημα τῆς ἐναποταμιεύσεως συνετέλεσε κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν ἐμπορικὴν σημασίαν τῆς Μεγάλης Βρετανίας διὰ παντοίων μέσων ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις ἐπροστάτευσε καὶ ἐυλόγησε τὴν ἐναπο-

ταμιεύουσιν τῶν ξένων προϊόντων, καὶ οὕτως ἡ Ἀγγλία ἀποκατέστη ἡ ἀγορὰ ὅλων τῶν ἐθνῶν. Τὰ ἐπίνεια (Docks), κατασκευασθέντα πλησίον εἰς τοὺς λιμένας ὅλων τῶν παραλίων ἐμπορικῶν πόλεων, εἶναι αἱ ἀποθήκαι, ἐντὸς τῶν ὁποίων ἐναποταμιεύονται τὰ ἐξ ὅλων τῶν μερῶν μετακομιζόμενα ἐμπορεύματα, πληρόνοντα ἀπλοῦν δικαίωμα ἐναποταμιεύσεως. Ἐντὸς τῶν ἐπινείων τούτων εἰσερχόμενα τὰ πλοῖα ὄχι μόνον προφυλάττονται ἀπὸ τῶν ἀνέμων καὶ τῶν παλιρροίων τὰς προσβολάς, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς μεγαλητέρας εὐκολίας καὶ ταχύτητος ἐναποθέτουσιν ἢ λαμβάνουσι τὰ φορτία των διὰ μετριοτάτων ἐξόδων.

Τὰ πλησίον τοῦ Λονδίνου ἐπὶ τοῦ Ταμῆσεως ἐπίνεια εἶναι πέντε τὸν ἀριθμὸν διὰ τῆς μεγαλητέρας τάξεως καὶ ἀκριβείας διευθύνεται ἐν γένει ἡ ἐργασία τῶν ἐπινείων τούτων· ὁ ἔμπορος δὲν ἔχει ἀνάγκην νὰ παρευρίσκειται οὔτε εἰς τὴν φόρτωσιν οὔτε εἰς τὴν ἐκφόρτωσιν τῶν ἐμπορευμάτων, διότι εἶναι βέβαιος περὶ τῆς ἀκριβείας τῶν ὑπαλλήλων τοῦ ἐπινείου. Ἡ διεύθυνσις ἐκάστου ἐπινείου δίδει εἰς τὸν ἔμπορον ἀπόδειξιν περὶ τῶν ἐναποταμιευθέντων ἐμπορευμάτων του, προσδιοριζομένης τῆς ποιότητος καὶ ποσότητος αὐτῶν· ἡ ἀπόδειξις αὕτη εἶναι ἐμπορεύσιμος δι' ὁπισθογραφήσεως, εὐκολία ἀνεκτίμητος διὰ τὸ ἐμπόριον.

Α'. ΛΟΝΔΙΝΟΝ.

§. 246. Τὸ *Λονδῖνον*, ἡ πρωτεύουσά τοῦ Βασιλείου, κεῖται ἐπὶ τοῦ Ταμῆσεως, 20 μίλλια ἄνω τῶν ἐκβολῶν αὐτοῦ. Εἶναι δὲ ἡ μεγαλοπρεπεστέρα καὶ πολυανθρωποτέρα πόλις τῆς Εὐρώπης, ἔχουσα πληθυσμὸν 2,803,001. Κειμένη ἐπὶ ποταμοῦ πλευσίμου καὶ εὐρυχώρου συνεκέντρωσεν εἰς ἑαυτὴν ἄπειρον ἐμπόριον· ἐκτὸς δὲ τῆς τοπογραφικῆς του θέσεως τὸ Λονδῖνον χρεωστεῖ τὴν ἐμπορικὴν του σημασίαν κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν μετὰ τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν σχέσεων τῆς Ἀγγλίας, καὶ εἰς τὴν πρόοδον τῆς βιομηχανίας κατὰ τὰς ἀρκτικὰς ἐπαρχίας, τῶν ὁποίων ἀποθήκη καὶ ἀγορὰ ἀποκατέστη τὸ Λονδῖνον. Ἡ παραδοχὴ τοῦ συστήματος τῆς ἐναποταμιεύσεως ἐπέφερεν ὥσαύτως ἄπειρα πλεονεκτήματα εἰς τὸ ἐμπόριον τῆς πόλεως ταύτης, ἥτις δι' αὐτοῦ ἀποκατέστη ἀγορὰ τῶν προϊόντων ἐν γένει ὅλου τοῦ κόσμου. Τὸ Λονδῖνον προσέτι, ὡς κέντρον ὅλων τῶν Κυβερνητικῶν ἐργασιῶν, ἐγένετο ἡ διαμονὴ ὅλων τῶν μεγάλων κεφαλαιούχων, ἐτοίμων πάντοτε νὰ συντρέχωσι τὸ ἐμπόριον (ΕΜΠΟΡ. ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ).

διὰ τῶν κεφαλαίων τῶν. Καθέδρα ἐπομένως τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου τοῦ ἐμπορικωτέρου λαοῦ τοῦ κόσμου, καὶ περικυκλωμένη ὑπὸ πολλῶν καὶ πλουσίων πόλεων δὲν εἶναι παράδοξον ἂν ἡ πρωτεύουσα τῆς Μεγάλης Βρετανίας ἀποκατέστη ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας ἡ πολυανθρωποτέρα τῆς Εὐρώπης πόλις.

Τὸ Λονδῖνον πλουτίσαν διὰ τοῦ ἐμπορίου ἀποκατέστη ἡ γενικὴ πηγή, ὅπου ὅλαι αἱ Κυβερνήσεις προστρέχουν ὁσάνκις λαμβάνωσιν ἀνάγκας χρηματικάς. Ἰπ' αὐτὴν τὴν ἔποψιν ἐμπορεῖ νὰ ἔχη μεγάλην ἐπιβρῶν ὡς πρὸς τὴν Εὐρωπαϊκὴν εἰρήνην ἢ τὸν πόλεμον. Τὸ Λονδῖνον ἐδάνασε 20 διλιούνια εἰς τὴν Ἀγγλικὴν Κυβέρνησιν διὰ τοὺς κατὰ τοῦ Ναπολέοντος Α' πολέμους· ὑπελόγισαν δὲ ὅτι ἐκ τῶν 23 διλιουνίων, ἐξ ὧν περίπου συγκροτεῖται τὸ χρέος ὅλων τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κρατῶν, τὸ Λονδῖνον συνεισέφερε τὰ 2/3.

Τὸ Λονδῖνον εἶναι ἡ πόλις ἡ ἔχουσα τὰς ταχυτέρας καὶ ἀκριβεστεράς ἐμπορικὰς πληροφορίας· διὰ τῶν τηλεγραφικῶν τῆς γραμμῶν συγκοινωνεῖ μεθ' ὅλης τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἠπείρου, διὰ δὲ τοῦ Λούδ γνωρίζει ὅλην τὴν ναυτικὴν κίνησιν τοῦ κόσμου.

Ἐκτὸς τοῦ ποταμοῦ, ὅστις χρησιμεύει ὡς λιμὴν εἰς τὴν ἐμπορικωτάτην ταύτην πόλιν, κατεσκευάσθησαν προσέτι ἐπίνεια (Docks), τὰ ὅποια κατέχουν ἑκτασιν διακοσίων ἑκατομέτρων· εἶναι δὲ τὸν ἀριθμὸν ἐπτὰ καὶ παρέχουν εἰς τὸ ἐμπόριον μεγίστας εὐκολίας ὡς πρὸς τὴν ἐναποθήκευσιν καὶ μεταβίβασιν τῆς κυριότητος τῶν ἐμπορευμάτων διὰ τῆς πωλήσεως.

Τὸ Λονδῖνον εἶναι διὰ διάφορα ἀποικιακὰ εἶδη ἀγορὰ μοναδική, ἐξ ἧς εἶναι ὑποχρεωμένοι ὅλοι σχεδὸν οἱ ἔμποροι τῆς Εὐρώπης νὰ προμηθεύωνται τὰ ἐμπορεύματα ταῦτα, δηλαδὴ, τὰ μαλλία τῆς Αὐστραλίας καὶ Νέας Ὀλλανδίας, τὸ Ἰνδικόν, τὴν Κοκκινιλίαν, τὸ Τέιον· ὅλα σχεδὸν τὰ πλοῖα, τὰ μεταφέροντα αὐτὰ τὰ εἶδη μεταβαίνουν εἰς τὸ Λονδῖνον ὅπου κατὰ πᾶσαν τριμηνίαν γίνονται δημόσιαι πωλήσεις τῶν εἰδῶν τούτων· αἱ ἐποχαὶ τῶν δημοσίων πωλήσεων εἶναι ὁ Φεβρουάριος, ὁ Μάϊος, ὁ Ἰούλιος καὶ Ὁκτώβριος· κατὰ τὴν πέμπτην ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος.

§. 247. Ἡ Ἀγγλικὴ Τράπεζα ἔχει τὴν ἑδραν τῆς εἰς τὴν πόλιν τοῦ Λονδίνου, ἐκτὸς αὐτῆς ὑπάρχουσιν ὑπὲρ τὰ ἐβδομήκοντα Τραπεζικὰ καταστήματα, τῶν ὁποίων τὸ κυριώτερον ἔργον εἶναι νὰ λαμβ-

θάνωσι τὰ χρηματικά κεφάλαια τῶν ἐμπόρων, νὰ κάμωσι κατ' ἐντολήν των πληρωμὰς, καὶ νὰ προεξοφλῶσι τὰς συναλλαγματικὰς καὶ λοιπὰ ἐμπορικὰ γραμμάτια.

Ἡ μεγάλη πολλαπλασίασις τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν εἰς τὸ Λονδίνον ἀποκτέστησε τοσοῦτον πολυπληθεῖς τὰς χρηματικὰς δοσοληψίας, ὥστε πρὸς ἀποφυγὴν τῆς μεταφορᾶς τῶν νομισμάτων, ἥτις δὲν γίνεται πάντοτε ἄνευ δυσκολιῶν καὶ κινδύνων, καὶ πρὸς οἰκονομίαν τοῦ τόσον πολυτίμου διὰ τὸ ἐμπόριον χρόνου, ἐπενόησαν τὴν σύστασιν γενικῶν Τραπεζικῶν ταμείων. Τὰ ταμεία ταῦτα συνάζουσι καὶ πληρόνουσι διὰ λογαριασμῶν τῶν ἐμπόρων, τῶν εὐρισκομένων μετ' αὐτῶν εἰς ληψοδοσίαν· ἐκτὸς δὲ τούτου πρὸς ἀποφυγὴν καὶ τῶν διαφόρων πληρωμῶν, τῶν γινομένων μεταξὺ τῶν Τραπεζῶν, ἐσύστησαν ἰδιαιτέρον γραφεῖον τῆς ἐκκαθαρίσεως (Clearing House), ἐντὸς τοῦ οὗρου εἰς προσδιωρισμένας ὥρας ἐκάστης ἡμέρας ὑπάρχουσιν ὑπάλληλοι ὅλων τῶν Τραπεζῶν, οἵτινες δέχονται τὰς διαφόρους ἐντολὰς περὶ πληρωμῆς· περὶ τὸ ἐσπέρας δὲ ὁ γενικὸς διευθυντὴς τοῦ γραφείου τούτου ἐξελέγχει ἐκάστου ἀντιπροσώπου τὰ ἐνταλτικὰ περὶ πληρωμῆς γραμμάτια, καὶ ἐπειδὴ συχνὰ αἱ διάφοροι Τράπεζαι ἔχουσιν ἀρριβαίᾳς ἀπαιτήσεις καὶ πληρωμὰς, συμψηφίζει τὰ χρέη καὶ τὰ δάνεια ἐκάστης, δίδων περὶ τούτου ἀποδεικτικόν. Πρὸς ἀπόδειξιν τῆς μεγάλης εἰς τὰς συναλλαγὰς προσγινομένης ὠφελείας ὡς ἐκ τοῦ καταστήματος τούτου, ἀρκεῖ ν' ἀναφέρωμεν ὅτι αἱ ἐντὸς αὐτοῦ γινόμεναι ἡμερούσαι πληρωμαὶ φθάνουν εἰς 2 ἕως 15 ἑκατομμύρια λιρῶν, ὃ δὲ μέσος ὅρος δύναται νὰ ὑπολογισθῇ εἰς 2 1/2 ἑκατομμύρια, αἱ πληρωμαὶ δὲ ὅλης αὐτῆς τῆς ποσότητος ἐνεργοῦνται διὰ 200 χιλιάδων λιρ. Στερλ. μεταλλικῶν, συμψηφιζομένης ὅλης τῆς λοιπῆς ποσότητος μεταξὺ τῶν διαφόρων Τραπεζῶν.

§. 248. *Νομίσματα Ἀγγλίας.*—Εἰς τὴν Ἀγγλίαν λογαριάζουν εἰς λίρας Στερλίνας· ἐκάστη δὲ λίρα ἔχει 20 σελίνια, ἕκαστον δὲ σελίνιον 12 πένας, καὶ ἐκάστη πένα 4 φαρδίνια.

Τὰ νομίσματα τῆς Ἀγγλίας εἶναι

α) Χρυσᾶ—Γινέα (21 σελίνια) ἥτις δὲν ἐκτυποῦται πλέον, ἴση μὲ φρ. 26, 47.

—Σοβερῖνον, ἥτοι λίρα Στερλίνα . . . » 25, 21.

β') Ἀργυρᾶ—Κορώνα νέα (5 σελινίων) . . . » 5, 81.

—1/2 Κορώνα	φρ.	2, 90.
—Σελίνιον	»	1, 16.
—Σκοῦδον τῆς Τραπεζῆς ἢ Δόλαρ »		5, 32.

Ὁ χρυσὸς εἶναι ἡ νομισματικὴ μονὰς εἰς τὴν Ἀγγλίαν· τὸ δὲ ἀργυροῦν νόμισμα δὲν χρησιμεύει εἰμὴ ὡς βοηθητικὸν νόμισμα, καὶ καὶ νεῖς δὲν ὑποχρεοῦται νὰ λάβῃ εἰς πληρωμὴν νομίσματα ἀργυρᾶ ποσότητος ἀνωτέρας τῶν 40 σελινίων. Τὰ ἔξοδα τῆς ἐκτυπώσεως εἶναι εἰς βάρος τῆς Κυβερνήσεως, ὥστε τὸ νόμισμα περιέχει ἀκριβῶς τὴν ὀνομαστικὴν του ἀξίαν.

Εἰς τὴν Ἰρλανδίαν τὸ Σελίνιον λογίζεται 13 πένας· ἐπομένως 13 λίραι Ἰρλανδίας ἰσοδυναμοῦν μὲ 12 λίρας τῆς Ἀγγλίας.

Τὸ κυκλοφοροῦν χαρτονόμισμα συνίσταται εἰς Γραμμάτια τῆς Ἀγγλικῆς Τραπεζῆς (Banknotes), καὶ εἰς Γραμμάτια διαφόρων ἄλλων ιδιωτικῶν Τραπεζῶν.

§. 249. Τίμησις συναλλαγῶν Λοιπίων.

Ἄμστερδαμ. Ρότερδὰμ. καὶ Ἀμβέρσα	}	3 μ.ἡν. ἀπὸ τῆς ἡμέρ. 11, 95 φιορίν. διὰ 1 λίρ. Στερλίν.		
Παρίσιοι		» . . .	25, 22 φρ.	» » »
Ἀμβουργον		» . . .	13 Μάρκα καὶ 8 Σολδία	»
Αὐγούστα Βιέννη καὶ Τριέστιον	}	» . . . 10, 45 φιορ.		
Πετρούπολις		» . . .	35 1/2 Πέν. Ἀγγ. διὰ 1 ρούβ. ἀργ.	
Λιθόρνος		» . . .	30, 40 λίρ. Τοσκάν. » 1 λίρ Στερ.	
Γένοβα		» . . .	25, 80 λίρ. νέας	»
Νεάπολις		» . . .	40 1/2 Πέν. Ἀγγλ. » 1 Δουκ. Βασ.	
Μαδρίτη καὶ Κάδιξ	}	» . . . 37 3/4 » » 1 Τάλ. Συναλ.		
Λισαβώνα καὶ Πόρτον		} 2 μ.ἡν. ἀπὸ τῆς ἡμέρ. 54 1/2 » » 1000 ρεῖς πραγ.		

Εἰς τὴν τέρμησιν τοῦ Χρηματιστηρίου τὸ συνάλλαγμα τῶν ἐξῆς ἀγορῶν ἐκτίθεται ὡς ἀκολουθῶς·

Βερολῖνον	6 Τάλ. καὶ 24 Γρὸς ἀργ. ἀγοραῖα διὰ 1 λίραν Στερλ.
Βενετία καὶ Μιλάνον	} 48 Πέναι Ἀγγλ. » 6 λίρας Αὐστρ.

Ρώμη	52 1/2	Πέν.	διὰ 1 Σκοῦδ. Ρώμης
Παλέρμον	124	»	» 1 οὐγγίαν
Γιβραλτάρη	45	»	» 1 δίς. Ισπανίας
Ρίοϊανείρον	30	»	» 100 ρεῖς χάρτ.
Βουενοσάϊραι	8 3/4	»	» 1 Τάλ. χάρτινον
Καλκοῦτα	24	»	» 1 ροῦπι Σίικας
Καντῶν	47 1/2	»	» 1 δίς. Ισπανίας
Μεξικ. καὶ Νέα ὸρκη	48 1/2	»	» 1 Δόλαρ

§. 250. *Συρήθειαι.*—*Προμηθείας καὶ μεσιτείας δικαίωματα.*—*Ἡ συρήθεια (uso)* διὰ τὰς ἐκ Γερμανίας καὶ Ὀλλάνδης συναλλαγματικὰς εἶναι 1 μὴν, διὰ τὰς ἐξ Ἰσπανίας καὶ Πορτογαλλίας 2 μῆνες, διὰ τὰς ἐξ Ἰταλίας 3 μῆνες, καὶ διὰ τὰς ἐκ τῆς Γαλλίας 30 ἡμέραι. Διὰ τὴν πληρωμὴν παραχωροῦνται 3 ἡμέραι χάριτος. Αἱ ἐν ὄψει πληρωτέαι πρέπει νὰ πληρωθῶσιν ἀμέσως· ἐὰν δὲ ἡ ἡμέρα τῆς πτώσεως ᾗναι Κυριακὴ, ἡ πληρωμὴ ἢ τὸ διαμαρτυρικὸν γίνεται τὴν παραμονήν· ἡ Παρασκευὴ τῆς διακαινησίμου καὶ ἡ ἡμέρα τῶν Χριστουγέννων θεωροῦνται ὡς Κυριακαί. Αἱ πληρωμαὶ γίνονται ἀπὸ τῆς 9 ὥρας Π. Μ. μέχρι τῆς 6 Μ. Μ. ἄλλως ἢ συναλλαγματικὴ πρέπει νὰ διαμαρτυρηθῇ.

Εἰς τὴν Ἀγγλίαν δὲν ὑπάρχει γραπτὸς Ἐμπορικὸς Νόμος, πᾶν δὲ τὸ ἀφορῶν τὰς συναλλαγματικὰς κανονίζεται κατὰ τὰς παραδεδεγμένας συνηθείας.

Ὅλαι αἱ ἐκ τῆς Ἀγγλίας ἐκδιδόμεναι συναλλαγματικαὶ πρέπει νὰ ᾗναι γεγραμμέναι ἐπὶ χαρτοσήμου, ὑπὸ ποιὴν 100 λιρῶν, τὸ χαρτόσημον εἶναι 1/2 τοῖς 1000· αἱ ξέναὶ δὲν ὑποβάλλονται εἰς χαρτόσημον.

Ἡ μεσιτεία διὰ τὰς χρηματιστικὰς ἐργασίας εἶναι 1 τοῖς χιλίοις ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν· ἡ δὲ μεσιτεία διὰ πώλησιν ἐμπορευμάτων εἶναι 1/2 τοῖς 0/0, καὶ εἰς τινὰ εἶδη ποσοστὸν τι προσδιωρισμένον, ὡς εἰς τοὺς σίτους ἀπὸ 1/2 ἕως 2 1/2 τοῖς 0/0, ἐὰν ὁ μεσίτης ἐγχυῖται τὸ ἀξιώχρεον τοῦ ἀγοραστοῦ.

Ἡ προμήθεια δι' ἀγορὰν ἢ πώλησιν πραγματειῶν εἶναι 2 τοῖς 0/0· ἡ προμήθεια ἐγγύης συνήθως εἶναι 1 τοῖς 0/0· ἡ προμήθεια διὰ χρηματιστικὰς πράξεις εἶναι 1/2 ἢ 3/4 τοῖς 0/0.

Τὰ χειροτεχνήματα ἀγοράζονται μὲ 3 μηνῶν προθεσμίαν, τὰ ἀποικιακὰ προϊόντα συνήθως τοῖς μετρητοῖς, τὰ δὲ μετὰξαι μὲ 14 ἡμερῶν προθεσμίαν, ἢ καὶ 3 μηνῶν.

§. 251. *Μέτρα καὶ Σταθμά.* Διὰ Νόμου τῆς 17 Ἰουνίου 1824 ἐκανονίσθησαν ὁμοιομόρφως τὰ μέτρα καὶ σταθμά καθ' ὅλον τὸ Βασιλεῖον τῆς Μεγάλης Βρετανίας ὡς ἐξῆς·

Μέτρον μήκους εἶναι ἡ *Γυιάρδα*, αὐτοκρατορικὴ λεγομένη, δι' αὐτῆς μετροῦνται ὅλα τὰ ὑφάσματα.

100 Γυιάρδαι εἶναι ἴσαι μὲ 91,42 Μέτρα Γαλλικὰ.
 = μὲ 128,50 ἀρσίνη Ῥωσσικὰ.
 = μὲ 133,36 πήχεις Τουρκίας.

1 Γυιάρδα εἶναι ἴση μὲ 3 πόδας, 1 ποῦς = μὲ 12 δακτύλους, 1 δάκτυλος = μὲ 12 γραμμάς.

Μέτρον χωρητικότητος στερεῶν εἶναι τὸ *Κουάρτερ*, διαιρούμενον ὡς ἐξῆς·

1 Κουάρτερ = 8 Βοῦσελ = 32 Πεκ (Pecks) = 64 Γαλόνια = 256 Τέταρτα = 512 Πίντας.

1 Λάστον = 2 τάνους = 10 Κουάρτερ.

1 Κουάρτερ εἶναι ἴσον μὲ 2,90 ἑκατόλιτρα Γαλλικὰ.
 = μὲ 8,76 κοιλὰ Κωνσταντινουπόλεως.
 = μὲ 1,49 ψάθας Ῥωσσίας.

Οἱ δημητριακοὶ καρποὶ πωλοῦνται μὲ μέτρον, προσδιορίζεται ὅμως τὸ βάρος αὐτῶν κατὰ Βοῦσελ· οὕτως ὑπολογίζεται 1 Βοῦσελ σίτου ἴσον μὲ 62 λίτρας βάρους.

1 Βοῦσελ	Σίκαλης	=	54 1/2	λίτρας βάρους
»	Κριθῆς	=	48	» »
»	Βρώμης	=	39	» »

Μέτρον ὑγρῶν εἶναι τὸ *Γαλόνιον*, αὐτοκρατορικὸν λεγόμενον. 1 Γαλόνιον εἶναι = μὲ 2 Βοτίλιας = 4 τέταρτα = 8 πίντας = 32 γίλια (gills)· 1 Γαλόνιον εἶναι ἴσον μὲ 4,54 λίτρας Γαλλικὰς· 1 Γαλόνιον ρουμίου εἶναι ἴσον μὲ 1076 δράμια Τουρκικὰ.

Σταθμά. Ἡ μονὰς τοῦ ἐμπορικοῦ σταθμοῦ εἶναι ἡ *λίτρα*, βάρους λεγομένη (avoir du poids).

1 λίτρα βάρους εἶναι = μὲ 16 οὐγγίας = μὲ 256 δράμια Ἀγγλικὰ.

1 λίτρα βάρους είναι=μὲ 453,55 γραμμὰς Γαλλικὰς=μὲ 141,50 δράμια Τουρκικὰ. *1 livre x/m 528. = 39 1/2*

Τὸ Ἀγγλικὸν καντάριον εἶναι ἴσον μὲ 112 λίτρας. Ὁ δὲ τόνος ἴσος μὲ 20 καντάρια.

Σταθμὸν διὰ τὰ πολύτιμα μέταλλα καὶ τὰ ἱατρικὰ εἶναι ἡ λίτρα (troy), ἥτις εἶναι ἴση μὲ 373 Γαλλικὰς γραμμὰς.

1 λίτρα (troy) εἶναι ἴση μὲ 106,37 δράμια Τουρκικὰ.

Β'. ΛΙΒΕΡΠΟΛ.

§. 252. Ἡ Λιβερποὺλ κεῖται εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Λαγκαστρίας, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Μέρσεϋ. Ἡ πόλις αὕτη, ἥτις σήμερον ἔχουσα ἐμπορικὰς σχέσεις μ' ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου εἶναι ἡ δευτέρα μητρόπολις τοῦ Βρετανικοῦ ἐμπορίου, ἦτο πενιχρὸν χωρίον, περικυκλωμένον ἀπὸ νοσώδη ἔλη, καὶ κατοικοῦμενον μόλις ὑπὸ 150 οἰκογενειῶν μέχρι τοῦ ΙΖ' αἰῶνος· ἀλλ' ἡ ἀνάπτυξις τῶν τεχνῶν καὶ τῆς βιομηχανίας εἰς τὰς πέριξ χώρας, καὶ ἰδίως εἰς τὴν Μαγκεστρίαν, ἐπέφερε τὴν μεγάλην ταύτην μεταβολήν. Ἡ Λιβερποὺλ θεωρεῖται ὡς τὸ ἐπίνειον τῆς Μαγκεστρίας. Ἡ φύσις δὲν ἐπροίκισε τὴν Λιβερποὺλ μὲ λιμένα, ἀλλ' ἡ τέχνη ἀνεπλήρωσε τὴν ἔλλειψιν ταύτην, διότι κατεσκευάσθησαν 25 Docks, ἐντὸς τῶν ὁποίων τὰ πλοῖα ἐκφορτόνουσι καὶ φορτύνουσι μετὰ μεγίστης εὐκολίας, ἀσφαλείας καὶ ταχύτητος. Οἱ κάτοικοί της ὑπολογίζονται 447,874.

Τὰ μέσα τῆς συγκοινωνίας μετὰ τῶν μεσογείων πόλεων ἐτελειοποιήθησαν εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμόν. Κατὰ τὸ 1720 κατεσκευάσθη ἡ διώρυξ, ἥτις ἤνωσε τὴν Λιβερποὺλ μὲ τὴν Μαγκεστρίαν, καὶ δι' αὐτῆς μετεκομίζοντο τὰ ἐμπορεύματα ἀπὸ τὴν μίαν εἰς τὴν ἄλλην ἐν διαστήματι ἑνδεκα ὥρων, ἡ δὲ ταχύτης αὕτη ἐθεωρεῖτο τότε μεγάλη· ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ὅταν αἱ σχέσεις τῶν δύο πόλεων ἠῤῥησαν, καὶ ἡ Ἀγγλικὴ βιομηχανικὴ ἐνέργεια ἐξετάθη, τὰ μέσα ταῦτα τῆς συγκοινωνίας ἀνεφάνησαν ἀτελῆ· κατὰ δὲ τὸ 1825 ἡ βιομηχανικὴ αὕτη πρόοδος ἐπέφερε τὴν ὥραιαν ἐφεύρεσιν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ατμοῦ ἐπὶ τῆς κινήσεως τῶν ἀμχζῶν, καὶ ἡ πρώτη ἀτμάμαξα τοῦ κόσμου διέτρεξε τὸ ἀπὸ Λιβερποὺλ εἰς Μαγκεστρίαν διάστημα· ἐκτοτε αἱ δύο πόλεις εὐρίσκονται εἰς ἀπόστασιν 1 ὥρας καὶ 20 λεπτῶν.

Εἰς τὸν λιμένα τῆς Λιβερποὺλ καταπλέουν καὶ ἀποπλέουν κατ' ἑ-

τος ὑπὲρ τὰς 15 χιλιάδας πλοίων· εἰσάγονται δὲ 710 ἑκατομμυρίων καὶ ἐξάγονται 720 ἑκατομμυρίων φράγκων ἐμπορεύματα.

Γ'. ΜΑΓΚΕΣΤΡΙΑ.

§. 253. Ἡ *Μαγκεστρία* εἶναι ἡ πρωτίστη πόλις τοῦ κόσμου ὡς πρὸς τὴν βιομηχανίαν· ὑπερέχουσα κατὰ τὰς κλωστικὰς μηχανὰς καὶ κατὰ τὰ ἐργοστάσια παντὸς εἶδους βαμβακίνων ὑφασμάτων· εἶναι δὲ τὸ κέντρον τῆς μεγάλης ταύτης βιομηχανίας τῶν Ἀγγλῶν. Διὰ τοῦ Λονδίνου καὶ τῆς Λιθερπούλ πρό πάντων ἀποστέλλει εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου τὰ χειροτεχνήματά της, λαμβάνουσα ἀπὸ τὰς ἰδίας πόλεις τὸ ἀκατέργαστον βαμβάκιον, τὸ ὁποῖον ἡ Ἀνατολὴ καὶ ἡ Δύσις πανταχόθεν τῇ στέλλουσι.

Τὰ καθ' ὅλην τὴν Λαγκαστρίαν πρό τινῶν ἐτῶν ἐργοστάσια ἦσαν 724, τὰ ὅποια εἶχον εἰς ἐνέργειαν 817 μηχανὰς ἀτμοκινήτους, ἐχούσας δύναμιν 22,111 ἵππων, καὶ 338 μηχανὰς ὑδραυλικὰς, δυνάμει 3,808 ἵππων· εἰργάζοντο δὲ εἰς ὅλας 137,500 τεχνίται. Ἐκ τῶν ἐργοστασίων τούτων 576 εἶναι βαμβακίων, τὰ δὲ λοιπὰ μαλλίων, καννάβεως, καὶ μετάξης. Τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔλαβον μεγάλην ἀνάπτυξιν μετὰ τὴν ἐλάττωσιν τῶν δασμῶν τῆς μετάξης· ὑπολογίζεται ἡ εἰς ὅλα τὰ τεχνουργεῖα τῶν μεταξωτῶν ὑφασμάτων καταναλισκόμενη καθ' ἑβδομάδα κλωστή μετάξης εἰς 23,000 λίτρας.

Δ'. ΒΙΡΜΙΓΚΑΜΗ.

§. 254. Ἡ Βιρμιγκάμη κεῖται 116 μίλια μακρὰν τοῦ Λονδίνου. ἡ πόλις αὕτη ὑπερέχει ὡς πρὸς τὴν κατεργασίαν τοῦ σιδήρου καὶ ὅλων τῶν σιδηρῶν ἔργων. Ἡ σημασία τῆς πόλεως ταύτης ἤρχισε διὰ τῆς κατασκευῆς τῶν ὅπλων τῶν Ἀγγλικῶν στρατευμάτων· ἕκτοτε τὰ τεχνουργεῖα τῆς πόλεως ταύτης κατασκευάσαν τὰ ὅπλα, δι' ὧν ἐνεργήθησαν ὅλοι οἱ νεώτεροι πόλεμοι καὶ αἱ ἐπαναστάσεις· εἶναι δὲ ἄπειρος ἡ ποικιλία τῶν σιδηρῶν ἔργων, τῶν κατασκευαζομένων εἰς τὰ διάφορα τεχνουργεῖα τῆς Βιρμιγκάμης.

Ε'. ΜΕΛΙΤΗ (Μάλτα).

§. 255. Ἡ *Μελίτη* εἶναι νῆσος εἰς τὴν Μεσόγειον ὑπὸ τὴν κυριότητα τῆς Ἀγγλίας· ἡ πόλις Βαλέτα, ἐπὶ τῆς ἀρκτικῆς παραλίας τῆς νήσου, εἶναι ἡ πρωτεύουσά της. Οἱ δὲ κάτοικοί της εἶναι 103,000.

Ἡ ἐμπορικὴ σημασία τῆς νήσου ταύτης ἄρχεται ἀπὸ τὸ 1814, ὅτε διὰ τῶν συνθηκῶν παρεχωρήθη ὀριστικῶς ἡ κυριότης αὐτῆς εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦ 17 αἰῶνος ἦτο ἡ καθέδρα τῶν Ἱπποτῶν τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου τῆς Ἱερουσαλὴμ, οἵτινες ἐμμέσως ἐποστάτευον τὸ ἐμπόριον ἐκείνης τῆς ἐποχῆς καταδιώκοντες τοὺς Ἀφρικανοὺς πειρατάς. Οἱ Ἄγγλοι ἐννόησαν τὴν ἐμπορικὴν καὶ πολιτικὴν συγχρόνως σημασίαν τῆς νήσου, ὅθεν ἀποκατέστησαν αὐτὴν, ὡς καὶ τὴν Γιβραλτάρην, καθέδραν τῆς ναυτικῆς δυνάμεώς των καὶ τοῦ ἐμπορίου των ἐν τῇ Μεσογείῳ.

Ἡ Μελίτη εἶναι βράχος, ἔχων πολλὰ ὀλίγην γῆν καρποφόρον, τῆς ὁποίας τὸ μεγαλῆτερον μέρος μετεκομίσθη ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῶν Ἱπποτῶν διὰ πολλῶν ἐξόδων ἐκ τῆς Σικελίας. Καλλιεργουμένη μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας παράγει σχεδὸν τὸν ἀναγκαῖον διὰ τὴν τροφὴν τῶν κατοίκων τῆς σίτον καὶ ὠραίας ὀπώρας. Τὸ κυριώτερον προϊόν τῆς εἶναι τὸ βαμβάκιον, ἐκ τοῦ ὁποίου ἡ ἐγχώριος βιομηχανία κατασκευάζει διάφορα ὑφάσματα.

Ἡ νήσος τῆς Μελίτης, ὡς ἐκ τῆς θέσεώς της, ἀποκατέστη τὸ κέντρον τῆς Ἀτμοπλοΐας τοῦ ἐμπορίου, εὐρισκομένη οὕτως εἰς ταχτικὴν καὶ συχνὴν συγκοινωνίαν μ' ὅλα σχεδὸν τὰ μέρη τοῦ κόσμου. Ἡ ἀτέλεια τοῦ λιμένος της αὐξάνει καθ' ἡμέραν τὴν ἐμπορικὴν της σημασίαν, ὃ δὲ ὠραῖος λιμὴν της συντείνει ἐπίσης εἰς τὴν αὐξήσιν ταύτην.

§. 256. Οἱ δασμοὶ τῆς εἰσαγωγῆς διὰ μὲν τὰ Ἀγγλικά χειροτεχνήματα εἶναι 1 τοῖς 0/0 ἐπὶ τῆς ἀξίας· διὰ δὲ τὰ ξένα ἐμπορεύματα 2 τοῖς 0/0. Ἡ ἐναποταμίευσις συγχωρεῖται ἄνευ τινὸς δασμοῦ, πληρονομένου μόνον δικαιώματος ἐνοικίου· ἡ τελευταία περὶ τούτου διάταξις εἶναι τῆς 30 Ὀκτωβρίου 1837. Οἱ δασμοὶ τῶν δημητριακῶν καρπῶν κανονίζονται κατὰ τὸ κλιμακωτὸν σύστημα:

§. 257. Νομίσματα Μελλίτης. — Κατὰ τὸ 1825 εἰσῆχθη εἰς τὴν Μελίτην τὸ νομισματικὸν σύστημα τῆς Ἀγγλίας, καὶ ἤδη λογαριάζουν εἰς λίρας Στερλίνγς. Ἡ ἀξία ὅμως τῶν λιρῶν Στερλινῶν εἰς Μελίτην εἶναι κατὰ $3\frac{3}{4}$ κατώτερα ἀπὸ τὴν εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἀξίαν αὐτῶν.

Τὸ Ἰσπανικὸν δίστηλον διετιμήθη σελ. 4, πέν. 4.

Τὸ δὲ Σκούδον τῆς Σικελίας διετιμήθη σελ. 4, πέν. 2.

Διὰ τῆς διατάξεως τῆς 1 Αὐγούστου 1844 τὸ δίστηλον καὶ τὸ Μεξικανικὸν τάληρον διετιμήθησαν πρὸς 30 Ταριά Μελίτης.

Τὸ παλαιὸν νόμισμα ἦτο τὸ Σκοῦδον πρὸς 12 Ταριά τῶν 20 γράνων· 2 1/2 δὲ σκούδα ἀπετέλουν 1 οὐγγίαν.

Ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις διετίμησε τὴν λίραν Στερλίαν πρὸς 12 σκούδα Μελίτης, τὸ δὲ σκούδον ἰσοδυναμεῖ μὲ φρ. 2,02.

Οἱ περισσότεροι ἔμποροι ἐν Μελίτῃ λογαριάζουν ἀκόμη εἰς σκούδα. Τινὲς δὲ λογαριάζουν καὶ εἰς Πέτζας ἢ Οὐγγίας (σκούδον τῆς Σικελίας ἴσον μὲ 2 1/2 σκούδα Μελίτης).

Τὰ πραγματικὰ νομίσματα τῆς Μελίτης εἶναι

α) *Χρυσᾶ*—διπλᾶ λουδοβίκια τῶν 20 σκούδων ἢ διπλᾶ πιστό-
λαι, ἰσοδυναμοῦντα μὲ φρ. 48, 20.

—ἀπλοῦν λουδοβίκιον, καὶ ἥμισυ αὐτοῦ ἀξίζοντα κατ' ἀναλογίαν.

β) *Ἀργυρᾶ*—Οὐγγία, ἰσοδυναμοῦσα μὲ φρ. 5,49.

—1/2 Οὐγγία ἀξίζουσα κατ' ἀναλογίαν.

—Σκούδον, ἔχον 12 Ταριά, καὶ Σκούδον διπλοῦν ἔχον 24 Ταριά.

§. 258. Τίμησις συναλλαγῶν Μελίτης.

Βαρκελώνη 30 ἡμ. ἀπὸ τῆς ὁράσεως	22 1/2 ταριά διὰ	1 τάλ. συναλ.
Μασσαλία	» 5 3/4 » »	1 φράγκον.
Τένοβα	» 5 3/4 » »	1 λίραν νέαν.
Λιβόρνος	» { 4 7/8 » »	1 λίρ. Τοσκ.
	246 λίρ. Τοσκάν. »	100 Σκούδα.
Λονδίνον 60 ἡμ. ἀπὸ τῆς ὁράσ.	{ 49 1/2 Πένας »	1 Οὐγγ. ἢ Πέτζ.
	103 λίρ. Στ. Μελ. »	100 λ. Στ. Λονδ.
Νεάπολις 30 ἡμ. ἀπὸ τῆς ὁράσ.	25 ταριά »	1 δουκάτον.
Μεσσήνη 21 »	6 1/8 Σκούδ. »	1 οὐγγ. Σικελ.
Τριέστιον »	14 1/2 ταριά »	1 φιορίνιον.
Κωνσταντινούπολις 31 ἡμ. »	360 παράδες »	1 Σκούδον.

§. 259. Μέτρα καὶ Σταθμὰ Μελίτης.—Μέτρον μήκους διὰ τὰ ὑφάσματα εἰς Μελίτην εἶναι ἡ Κάνα, διαιρουμένη εἰς 8 σπιθαμὰς (palmi).

1 Κάνα εἶναι ἴση μὲ 2,27 γυιάρδας Ἀγγλικάς.

— = μὲ 2,08 μέτρα Γαλλίας.

— — μὲ 3,12 πῆγεις Τουρκίας.

Εἰς τὸ ἐμπόριον λογαριάζουν 3 1/2 σπιθαμὰς (palmi) διὰ μίαν γυιάρδαν.

Μέτρον χωρητικότητος διὰ τοὺς δημητριακοὺς καρποὺς εἶναι ἡ Σάλμα ἴση μὲ τὸ Ἀγγλικὸν Κουάρτερ.

Διὰ τὰ ἔλαια ἔχουν μέτρον τὸ Καφίσοι=20,82 λίτρας Γαλλικάς· δύο δὲ Καφίσαι ἀποτελοῦν ἐν βαρέλιον.

Σταθμὸν ἐμπορικὸν εἶναι τὸ ρότολον, διαιρούμενον εἰς 30 οὐγγ.

1 Καντάρι=100 ρότολα.

100 ρότολα = 79,17 χιλιόγραμμα.

— — = 174,56 λίτρας βάρους Ἀγγλικάς.

— — = 193,50 λίτρας Ρώσσίας.

— — = 61, 6 ὀκάδας Τουρκίας.

1 ρότολον ἰσάδυναμει μὲ 2 1/2 λίτρας τῆς Μελίτης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ τῆς Γαλλίας.

§. 260. Ἡ Γαλλία ἔχει πληθυσμὸν 37,382,225, κατὰ τὴν ἀπαρίθμησην τοῦ 1861 συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς νήσου Κορσικῆς εἰς τὴν Μεσόγειον.

Αἱ ἀποικίαι τῆς σήμερον περιορίζονται εἰς τὰς ἐξῆς χώρας, ἥτοι εἰς τὰς νήσους Ἅγιον Πέτρον καὶ Μικελὸν κατὰ τὸν ἀρκτικὸν Ὠκεανόν, εἰς τὴν Μαρτινίκαν καὶ Γουαδαλούπαν μεταξὺ τῶν Ἀντιλλῶν, εἰς τὴν Γαλλικὴν Γουιάνην κατὰ τὴν μεσημβρινὴν Ἀμερικὴν, εἰς τὴν Ἀλγερίαν, τὴν Σενεγαλίαν καὶ τὰς νήσους Γορέαν, Βουρβωνίαν, καὶ Ἀγίαν Μαρίαν κατὰ τὴν Ἀφρικὴν, εἰς τὰ καταστήματα τοῦ Ποντισσερῆ καὶ Καρσεκάλ εἰς τὸ Κορομανδέλ, τὸ Μαλαβάρ, Σανδεναγὸρ κατὰ τὴν Ἀσίαν, καὶ εἰς τὰς νήσους Μαρκεσίας κατὰ τὴν Ὠκεανίαν.

Ἡ ἔκτασις τῆς Γαλλίας ὑπολογίζεται εἰς 542,397 χιλιόμετρα τετραγωνικά, τὸ ἥμισυ τῆς ἐκτάσεως ταύτης εἶναι γαῖαι καλλιεργήσιμοι, εἰς τὸ μεγαλύτερον δὲ μέρος αὐτῶν καλλιεργοῦνται δημητριακοὶ καρποί. Τὸ ἐτήσιον εἰσάδημα τῆς γεωργίας ὑπολογίζεται εἰς 6 διλιούνια φράγκων. Τὸ ὅλον τῶν προϊόντων τῆς γῆς εἰς 8 διλιούνια. Ἡ δὲ ἀξία τῶν γαιῶν, δασῶν ζώων καὶ λοιπῶν ὁμοῦ εἰς 43 διλιούνια φράγκων ὥστε ἡ ἀξία τῶν ἀγροτικῶν κτημάτων καὶ τῶν προϊόντων αὐτῶν ὑπερβαίνει τὴν ποσότητα τῶν 50 διλιουνίων φράγκων, ποσὸν

ἀποδεικνύον τὴν ἀνάπτυξιν τῆς γεωργίας, καὶ τὸν μέγαν κτηματικὸν πλοῦτον τῆς Γαλλίας.

§. 261. *Μεταλλεῖα* — Τὰ εἰς τὴν Γαλλίαν καλλιεργούμενα μεταλλεῖα εἶναι 520· ἐξ αὐτῶν 303 εἶναι γαιανθράκων· 7 ἀσφάλτου· 1 χρυσοῦ· 33 μολύβδου καὶ ἀργύρου· 8 χαλκοῦ· 131 σιδήρου· 1 ζιγκου· 16 ἀντιμορίου· 8 μαγνησίου· 1 ἄλατος· 7 στυπτηρίας· 5 χαλκάρθου (*cuperosa*)· καὶ 1 ἀνθρακίτου σιδήρου (*plombagine*). Τριάκοντα δὲ χιλιάδες ἐργατῶν ἀσχολοῦνται εἰς τὰ μεταλλεῖα ταῦτα.

§. 262. *Προϊόντα*. — Οἱ δημητριακοὶ καρποὶ, καὶ κυρίως ὁ σίτος ἀποτελεῖ εἰς τὴν Γαλλίαν τὸ κυριώτερον ἀντικείμενον τῆς καλλιεργείας, καὶ τὸ μεγαλύτερον κεφάλαιον τοῦ κτηματικοῦ πλούτου.

Οἱ ἐλαιόσποροι καλλιεργοῦνται μετ' ἐπιτυχίας εἰς τὰς ἀρκτικὰς ἐπαρχίας τῆς Γαλλίας, ἰδίως ὁ λινόσπορος καὶ ἡ ἀγριοκράμβη (*colza*), ὁ κάρραβις, τὸ λίνον, τὰ γαιώμηλα καὶ οἱ οἶνοι. Ἡ μετὰ ξη καλλιεργεῖται εἰς τὰς μεσημβρινὰς ἐπαρχίας. Τὰ δὲ παραγόμενα ἔλαια, μύλλα, κρυθρόδαρον (ρίζαριον), κρόκος καὶ καπνὸς δὲν ἐπαρκοῦν εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν ἐγχωρίων βιομηχανιῶν.

§. 263. *Χειροτεχνήματα*. — Τὴν πρώτην θέσιν μετὰ ξὺ τῶν Γαλλικῶν βιομηχανιῶν κατέχει ἡ κατασκευὴ τῶν μεταξωτῶν ὑφασμάτων· τὰ παραγόμενα ἐτησίως τοιαῦτα ὑφάσματα ὑπολογίζονται ἀξίας 210 ἑκατομμυρίων φράγκων, ἡ πρώτη ὕλη τῶν ὁποίων ἀξίζει 30 ἑκατομμύρια φράγκων, τὰ δὲ λοιπὰ εἶναι ἐργατικοὶ μισθοὶ, καὶ κέρδη. Τὸ Λυὼν ἔχει ἐργασεῖα μεταξωτῶν ὑφασμάτων 40,000, εἰς τὰ ὁποῖα ἐργάζονται 80,000, τεχνῖται· ὅλης δὲ τῆς Γαλλίας οἱ τεχνῖται μετὰ ξωτῶν ὑφασμάτων ὑπολογίζονται εἰς 170,000.

Ἡ κατασκευὴ τῶν γυναικείων σαλλίων, ὡς πρὸς τὴν ὁποίαν οἱ Γάλλοι ἀπέκτησαν εἰδικότητα τινά, προσπαθήσαντες διὰ παντοίων μέσων νὰ μιμηθῶσι τὰ Ἰνδικά, ἀποτελεῖ ὡσαύτως σημαντικὸν κλάδον τῆς Γαλλικῆς βιομηχανίας. Κατασκευάζονται εἰς τὴν Γαλλίαν σάλια ἀξίζοντα 10,000 φράγκων.

Ἡ κατασκευὴ τῶν ταιριῶν (κορδέλαι, *rubans*) ἀποκατέστη ἐπίσης ἀντικείμενον ἐκτεταμένης βιομηχανίας· ἡ ἀξία τῶν ἐτησίως ὑφαινομένων ὑπολογίζεται εἰς 35 ἑκατομμύρια φράγκων. Ἡ πόλις τοῦ Ἀγίου Στεφάνου (*St Etienne*) εἶναι ἡ βιομηχανικωτέρα ὡς πρὸς τὸ εἶδος τοῦτο.

Τὸ κλώσιμον τοῦ λίνου καὶ καννάβεως διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν νέων κλωστικῶν μηχανῶν ἀνέπτυξε καὶ τὴν κατασκευὴν τῶν ἐξ αὐτῶν ὑφασμάτων ἡ Ἀλσακία καταγίνεται ἰδίως εἰς τὴν βιομηχανίαν ταύτην μετ' ἐπιτυχίας.

Βαμβάκινα ὑφάσματα κατασκευάζονται παντοῦ, καὶ εἰς τὰ διάφορα χειροτεχνεῖα αὐτῶν ἐξοδεύεται κατ' ἔτος 60 ἑκατομμ. φράγκων ξένον βαμβάκιον.

Τὰ μάλλινα ὑφάσματα καὶ μάλιστα αἱ ἐρέαι (τζόχαι) τῆς Γαλλίας δὲν εἶναι διόλου κατώτεροι ἀπὸ τὰς Ἀγγλικάς· ἡ ἐφαρμογὴ μάλιστα τῶν νέων ἀτμοκινήτων μηχανῶν ἐτελειοποίησεν ἔτι μᾶλλον τὰς πάντοτε περιφήμους Γαλλικὰς ἐρέας. Εἰς τὸ χειροτεχνεῖον τοῦ *Cunin-Gridain* κατασκευάζονται ἐρέαι, τιμώμεναι φρ. 80 τὴν ἄουναν.

Τὰ σαπωνοποιεῖα τῆς Μασσαλίας εἶναι τὰ περιφημότερα τῆς Εὐρώπης· τὰ δὲ κατασκευαζόμενα σαπῶνια διακρίνονται εἰς λευκὰ καὶ φαιά.

Κατὰ τὰς περὶ τῆς Γαλλικῆς βιομηχανίας στατιστικὰς πληροφορίας τῶν τελευταίων τούτων ἐτῶν ἡ βιομηχανία

Τοῦ Βαμβακίου ὑπελογίσθη 600 ἑκατομμύρια φράγκων.

Τοῦ Μαλλίου » 400 » »

Τοῦ Λίνου καὶ Καννάβεως » 350 » »

Τοῦ Σιδήρου » 150 » »

Τῶν Γαιανθράκων » 45 » »

Τῶν Μηχανῶν » 150 » »

Τῶν Σιδηρῶν ἔργων » 150 » »

Τοῦ Χαλκοῦ » 20 » »

Τῶν Ἰέλων, καθρεπτῶν

καὶ ἀγγείων » 55 » »

§. 264. Ἐμπόριον.—Ἡ Γαλλία κεῖται εἰς θέσιν καταλληλοτάτην διὰ τὸ ἐμπόριον· διὰ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ ἐξ ἑνός, καὶ διὰ τῆς Μεσογείου ἐξ ἄλλου συγκοινωνεῖ μεθ' ὅλων τῶν μερῶν τοῦ κόσμου. Διάφοροι δὲ πλώϊμοι ποταμοὶ, διώρυγες, ὁδοὶ, καὶ σιδηροὶ δρόμοι εὐκολύνουν εἰς ἄκρον τὴν ἐσωτερικὴν συγκοινωνίαν.

Ἐνούμενα ταῦτα πάντα μετὰ τὴν ἄπειρον ποικιλίαν τῶν φυσικῶν τῆς προϊόντων, καὶ μετὰ τὴν τελειοποιημένην βιομηχανίαν τῆς κατα-

τάττουν τὴν Γαλλίαν μετὰ τῶν ἐμπορικωτέρων καὶ βιομηχανικωτέρων Ἐπικρατειῶν τῆς Εὐρώπης.

Τὸ γενικὸν ἐμπόριον τῆς Γαλλίας συμπεριέλαβε κατὰ τὸ 1860 κατὰ τε τὴν εἰσαγωγὴν καὶ ἐξαγωγὴν ποσὸν προϊόντων ἀξίας φράγ. 5,342 ἑκατομμυρίων κατὰ τὰς ἐπισήμους ἐκτιμήσεις, κατὰ τὴν πραγματικὴν δὲ ἀξίαν αὐτῶν φρ. 5,805 ἑκατομμυρίων. Τὸ ποσὸν αὐτὸ παρουσιάζει 19 περίπου τοῖς 0/0 αὐξησιν ὡς πρὸς τὴν προλαβοῦσαν δεκαπενταετείαν.

Τὰ Κράτη μετὰ τῶν ὁποίων αἱ συναλλαγαὶ ἔλαβον περισσοτέραν ἔκτασιν κατὰ τὸ 1860 εἶναι ὡς πρὸς τὴν ἐξαγωγὴν ἡ Ἀγγλία, αἱ Ἡνωμέναι Ἐπαρχίαι τῆς Ἀμερικῆς, ἡ Ἑλβετία, ἡ Γερμανικὴ Ἑνωσις, τὸ Βέλγιον, ἡ Σαρδηνία, ἡ Ἰσπανία, ἡ Τουρκία, ἡ Βρασιλία καὶ ἡ Ῥωσσία. Τὰ Κράτη αὐτὰ παρουσιάζουν ὁμοῦ 75 ἑκατοστὰ τοῦ ὅλου ἐμπορίου τῆς ἐξαγωγῆς. Ὡς πρὸς τὴν εἰσαγωγὴν ἡ Ἀγγλία, αἱ Ἡνωμέναι Ἐπαρχίαι, ἡ Ἑλβετία, ἡ Γερμανικὴ Ἑνωσις, τὸ Βέλγιον, ἡ Τουρκία, ἡ Σαρδηνία, ἡ Ἰσπανία, ἡ Ῥωσσία, καὶ αἱ Ἀγγλικάι Ἰνδίαὶ ὑπερέχουν.

Εἰς τὸ ποσὸν τῶν 2,392 ἑκατομμυρίων φράγκων ἐξ ὧν συγχροταῖται τὸ γενικὸν ἐμπόριον τῆς εἰσαγωγῆς κατὰ τὸ 1860, αἱ βιομηχανικαὶ πρῶται ὕλαι ἀποτελοῦν 1,389 ἑκατομ. φρ.

Ἡ ἐξαγωγὴ παρουσιάζει φυσικὰ προϊόντα 838 ἑκατομ. φρ.

βιομηχανίας 2,111 » »

τὸ ὅλον 2,949 ἑκατομ. φρ.

Μετὰ τῶν ἐμπορευμάτων τῆς εἰσαγωγῆς εἰσῆχθησαν κατὰ τὸ 1860

	ἀξίας	Μέσος ὅρος τῶν 5 προηγ. ἐτῶν.
Βαμβάκια	249 ἑκατομ. φρ.	139 ἑκατομ. φρ.
Μετάξζα	174 »	164 » »
Μαλλία	103 »	74 » »
Ζάχ. Γαλ. Ἀποικ.	74 »	62 » »
Γαϊάνθορακες	73 »	63 » »
Ἐλαιόσποροι	72 »	54 » »
Συδεῖα	57 »	46 » »
Δέρματα	48 »	36 » »
Καπνὸς	41 »	44 » »
Ἰνδικὸν	30 »	19 » »

Χαλκός	29	έκατομ. φρ.	24	έκατομ. φρ.
Καφές	29	»	23	»
Άρχίδαι	24	»	26	»
Ζάχαρη	21	»	22	»
Μόλυβδος	18	»	16	»
Δημητρ. καρποί	16	»	85	»

Ὡς πρὸς τὴν ἐξαγωγὴν κατέχουν τὴν πρώτην θέσιν κατὰ τὸ 1860

Τὰ μεταξωτὰ ὑφάσματα 395 έκατομ. φρ.

Τὰ μάλλινα 225 »

Τὰ βαμβάκινα 199 »

Οἱ δημητριακοὶ καρποὶ 96 »

Οἱ οἶνοι 90 »

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ναυτιλίαν τῆς Γαλλίας παρατηροῦμεν ὅτι κατὰ τὸ 1860 ἐγένοντο 43,198 ταξείδια φορτωμένων πλοίων καὶ ἀτμοκινήτων μεταξύ τῆς Γαλλίας ἀφ' ἑνὸς καὶ τῶν ἀποικιῶν καὶ τῶν ἄλλων μερῶν τοῦ κόσμου ἀφ' ἑτέρου, ἀπησχόλησαν δὲ 6,856,000 τόνους πλοίων· ἡ δὲ ναυτιλία αὕτη παρουσιάζει 5 τοῖς 0/0 αὐξησιν ἐπὶ τῆς ναυτιλίας τοῦ 1859.

§. 265. *Τελωνιακὴ Νομοθεσία.* Κατὰ τοὺς τελευταίους τούτους χρόνους ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις μετέβαλεν ἐντελῶς τελωνιακὸν σύστημα, καὶ παραιτήσασα τὰς προστατευτικὰς ἰδέας ἡλάττωσεν ὅλους τοὺς δασμοὺς, διὰ δὲ τῆς μετὰ τῆς Ἀγγλίας ἐμπορικῆς Συνθήκης ἡλάττωσεν οὐσιωδῶς καὶ τοὺς δασμοὺς τῶν βιομηχανικῶν ἔργων.

Ὁ περὶ σιτηρῶν Νόμος, ὃν εἰς τὸ Α' Μέρος τοῦ Ἐγχειριδίου τούτου ἀνεφέραμεν, τροποποιηθεὶς ὡς ἐξῆς ἐμβῆκεν εἰς ἐνέργειαν ἀπὸ τῆς 30 Σεπτεμβρίου 1861.

Ὁ δασμὸς τῆς εἰσαγωγῆς ἐπὶ σίτων διὰ Γαλλικῶν πλοίων ἢ διὰ ξηρᾶς εἰσαγομένων εἶναι 50 έκατοστὰ τοῦ φρ. ἐπὶ 100 χιλιογράμμων. Τῶν δ' ἀλεύρων φρ. 1· διὰ ξένων δὲ πλοίων φρ. 1 ἐπὶ τῶν σίτων καὶ φρ. 1,50 ἐπὶ τῶν ἀλεύρων.

Ἡ σίκαλη, ὁ ἀραβόσιτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, τὰ ὕσπρια, τὰ πίτυρα, διὰ Γαλλικῶν πλοίων εἰσὶν ἐλεύθερα δασμοῦ, διὰ ξένων δὲ πληρόνους 50 έκατοστὰ ἐπὶ τῶν 100 χιλιογράμμων.

Ἡ δὲ ἐξαγωγή ὅλων τῶν σιτηρῶν κατέστη ἐλευθέρη παντὸς δασμοῦ.

Ὅλαι δὲ αἱ πρῶται βιομηχανικαὶ ὕλαι διὰ Γαλλικῶν πλοίων εἰσάγονται ἀτελῶς, διὰ ξένων δὲ εἰσαγόμεναι πληρόνουσι.

Τὰ μαλλία καὶ βαμβάκια φρ. 3 τὰ 100 χιλιόγρ.

Οἱ ἐλαϊόσποροι » 2,50 »

Τὰ ἔλαια φρ. 10 τὰ 100 χιλιόγρ. εἰσαγόμενα διὰ Γαλλ. πλοίων, καὶ φρ. 15 διὰ ξένων.

Οἱ οἶνοι 25 ἑκατοστὰ τὸ ἑκατόλιτρον εἴτε διὰ Γαλλικῶν εἴτε διὰ ξένων πλοίων εἰσάγονται.

Ἐφ' ὧν δὲ τῶν δασμῶν προστίθενται 2/10 ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ νενομισμένου δασμοῦ.

Ἀπὸ τὰ μεσόγεια Τελωνεῖα τῶν Παρισίων, τοῦ Λυὼν, καὶ ἄλλων πόλεων δύνανται νὰ γίνωσιν ἀποστολαὶ διὰ τὸ ἐξωτερικόν.

Ἡ ἐναποταμίευσις καὶ ἡ διαμετακόμισις ἐπιτρέπονται εἰς τὴν Γαλλίαν.

Ἡ ἐναποταμίευσις εἶναι ἢ πραγματικὴ ἢ εἰκονικὴ· πραγματικὴ εἶναι ὅταν τὰ ἐμπορεύματα ἐναποτεθῶσιν εἰς ἀποθήκας ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ τελωνείου· εἰκονικὴ δὲ ὅταν ὁ ἔμπορος ἐναποθήσῃ τὰ ἐμπορεύματά του εἰς τὴν ἀποθήκην του, ὑποχρεούμενος νὰ ἐξάξῃ αὐτὰ κατὰ τὴν προθεσμίαν τῆς ἐναποταμιεύσεως. Ἡ πραγματικὴ ἐναποταμίευσις δὲν δύναται νὰ διαρκέσῃ περισσότερον τῶν δύο ἐτῶν. Ἡ εἰκονικὴ ἐναποταμίευσις συγχωρεῖται εἰς ὅλα τὰ ἐμπορεύματα, τῶν ὁποίων ἡ εἰσαγωγή εἶναι ἐπιτετραμμένη· τὰ ἐμπορεύματα αὐτὰ καταγράφονται εἰς ἰδιαιτέρον βιβλίον, ὃ δὲ παραλήπτης αὐτῶν ὑποχρεοῦται ἐγγράφως νὰ τὰ ἐξάξῃ ἐντὸς τοῦ ἔτους, ἢ νὰ πληρώσῃ τοὺς δασμοὺς τῆς εἰσαγωγῆς.

Ἡ διαμετακόμισις εἶναι ἡ ἄδεια, τὴν ὁποίαν τὸ Τελωνεῖον παραχωρεῖ τοῦ νὰ διέλθῃ τὸ ξένον ἐμπόρευμα διὰ τῆς Γαλλίας ὅπως μετακομισθῇ εἰς ξένην Ἐπικράτειαν, χωρὶς νὰ ὑποβληθῇ εἰς τελωνιακοὺς δασμοὺς· τὰ διαμετακομιζόμενα ἐμπορεύματα ἀφοῦ ἐπιθεωρηθῶσι παρὰ τῆς Τελωνιακῆς Ἀρχῆς σφραγίζονται παρ' αὐτῆς διὰ μολύβδων· διάφορα δὲ εἶδη αὐτῶν, ἐκτὸς τῆς σφραγίσεως, πρέπει νὰ συνοδεύωνται καὶ μὲ δεῖγμα αὐτῶν χωριστὰ ἐσφραγισμένον. Τὰ δικαιώματα τῆς διαμετακομισεως εἶναι 51 ἑκατοστὰ τοῦ φράγκου ἐπὶ 100 χιλιογράμμων βάρους, διὰ πᾶσαν δὲ μολυβδοσφράγισιν πληρόνεται 25 ἑκατοστὰ.

Ἐάν ἐμπόρευμά τι μείνῃ εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ Τελωνείου ὑπὲρ τὰς 8 ἡμέρας, υποβάλλεται εἰς δικαίωμα ἐναποθηκεύσεως 1 τοῖς 0/0 ἐπὶ τῆς ἀξίας του· ἐάν δὲ μετὰ δύο μῆνης δὲν ζητηθῇ, δημοπρατεῖται διὰ λογαριασμὸν τῆς Κυβερνήσεως.

Ἡ νόμιμος ἀποστάθμισις (tara) εἶναι 2 τοῖς 0/0 διὰ τὰ εἰς δέματα καὶ σάκκους ἐμπορεύματα· 12 τοῖς 0/0 διὰ τὰ εἰς κιβώτια καὶ βαρέλια· ὑπάρχουσι δὲ ἐξαιρέσεις τινὲς ὡς πρὸς τὰ μὲ διπλᾶ περικαλύμματα, ἢ εἰς μικρὰ δέματα ἐμπορεύματα, οὗτω τὰ βαμβάκια τῆς Τουρκίας υποβάλλονται εἰς ἀποστάθμισιν 10 τοῖς 0/0.

Διὰ πᾶσαν ἐνέργειαν τοῦ Τελωνείου ἀπαιτεῖται νὰ προηγηθῇ δῆλωσις ἐκ μέρους τοῦ ἐμποροῦ, περιέχουσα ἀκριβῶς τὸν προσδιορισμὸν τοῦ βάρους, τοῦ μέτρου, τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τῆς ἀξίας τῶν ἐμπορευμάτων, περὶ τῶν ὁποίων πρόκειται· πρέπει ὡσαύτως ἐν τῇ δηλώσει νὰ σημειοῦται ὁ τόπος, ἐκ τοῦ ὁποίου προέρχονται, καὶ τὰ μέσα, δι' ὧν μετεκομίσθησαν. Ἐάν ἡ δῆλωσις ὡς πρὸς τὰ μέτρα καὶ λοιπὰ ᾖναι ἐσφαλμένη 20 τοῖς 0/0 διὰ τὰ μέταλλα, καὶ 10 τοῖς 0/0 διὰ τὰ λοιπὰ ἐμπορεύματα, ὁ ἔμπορος ὑπόκειται εἰς πταισματικὴν ποινὴν.

Κανὲν ἐμπόρευμα δὲν δύναται νὰ εἰσαχθῇ διὰ θαλάσσης, ἐάν δὲν ᾖναι καταγεγραμμένον εἰς τὸ δηλωτικὸν τοῦ πλοιάρχου.

Ὁ πλοίαρχος πρὶν εἰσεῖναι εἰσέλθῃ εἰς τὸν λιμένα, χρεωστεῖ νὰ ἐπιδείξῃ εἰς τοὺς πρὸς αὐτὸν παρουσιαζομένους Τελωνιακοὺς ὑπαλλήλους τὸ δηλωτικόν του, εἰς τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ σημειώσῃ ἀκριβῶς τὴν φύσιν καὶ τὸ ποσὸν τοῦ φορτίου του, τὰ σημεῖα καὶ τοὺς ἀριθμοὺς τῶν δεμάτων, καθὼς καὶ τὸ ποσὸν τῶν εἰς τὸ πλοῖον εὐρισκομένων τροφῶν· καὶ τὰ ἄνευ φορτίου πλοῖα χρεωστοῦν νὰ παρουσιάσουν δηλωτικόν, καὶ νὰ τὸ παρακαταθέσουν εἰς τὸ Τελωνεῖον ἐντὸς 24 ὥρων μετὰ τὴν ἀφίξιν των. Ἐπὶ παραβάσει τῶν διατάξεων τούτων ὁ πλοίαρχος καταδικάζεται εἰς χρηματικὴν ποινὴν ἴσην μὲ τὴν ἀξίαν τῶν ἐμπορευμάτων τῶν μὴ δηλωθέντων, καὶ προσέτι εἰς πρόστιμον φράγκ. 1000.

Διὰ κάθε δέμα ὀλιγώτερον τῶν σημειωθέντων εἰς τὸ δηλωτικὸν ἐπίσφει καθ' ἑαυτοῦ ὁ πλοίαρχος 300 φράγκων πρόστιμον· καὶ ἐάν πρόκειται περὶ ἐμπορευμάτων ἀπηγορευμένων, υποβάλλεται εἰς πρόστιμον φράγκων 1000. Τὰ δὲ εὐρεθέντα περιπλέον δέματα δημεύονται, ἐπιβάλλεται δὲ καὶ πρόστιμον τριπλοῦν τῆς ἀξίας.

Τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὴν ἄφιξιν τοῦ πλοίου ὁ παραλήπτης χρεωστεῖ νὰ παρουσιάσῃ εἰς τὸ Τελωνεῖον τὴν δήλωσίν του, εἰς τὴν ὁποίαν, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, πρέπει νὰ σημειοῦται καὶ ἡ ἀξία τῶν ἐμπορευμάτων, ἐὰν ταῦτα τελωνίζονται κατὰ τὴν ἀξίαν των. Ἐὰν ἡ δηλωθεῖσα ἀξία θεωρηθῇ παρὰ τοῦ Τελώνου μικρά, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ κρατήσῃ διὰ λογαριασμὸν τῆς Κυβερνήσεως τὰ ἐμπορεύματα, πληρόνων εἰς τὸν ἔμπορον τὴν δηλωθεῖσαν ἀξίαν των μὲ προσθήκην 10 τοῖς 0/0.

Α'. ΠΑΡΙΣΙΟΙ.

§. 266. Οἱ *Παρίσιοι* εἶναι ἡ πρωτεύουσα τῆς Γαλλίας, ἔχουσα κατοίκους 1,696,141, κειμένη εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Σηκουάνα, 40 λεύγας μακρὰν τῆς ἐπὶ τῶν ἐκβολῶν αὐτοῦ Χάβρης, ἥτις θεωρεῖται ὡς ὁ παράλιος λιμὴν τῶν Παρισίων.

Ἡ πόλις τῶν Παρισίων δὲν ἔλαβέ ποτε μεγάλην ἐμπορικὴν καὶ βιομηχανικὴν σημασίαν· ὁ δὲ χαρακτήρ τῶν κατοίκων της φαίνεται ὅτι δὲν συμβιβάζεται μὲ τὰς κερδοσκοπικὰς καὶ τολμηρὰς ἐπιχειρήσεις τῶν ἄλλων ἐμπορικῶν λαῶν καὶ ἰδίως τῶν Ἀγγλῶν καὶ Ἀμερικανῶν. Ἀλλ' ἐὰν οἱ Παρίσιοι δὲν προηγῶνται εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν βιομηχανίαν, προηγοῦνται ὅμως τοῦ πολιτισμοῦ ὅλου τοῦ κόσμου, καθόσον ἡ πόλις αὕτη θεωρεῖται ὡς ἡ καρδιά τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἠπείρου, οὔσα τὸ κέντρον ὅλων τῶν ἐνδόξων καὶ ἐξόχων ἀνδρῶν τοῦ κόσμου, καὶ λαμπρὰ ἐστία φώτων.

Ἡ πόλις αὕτη ὡς διαμονὴ τῶν μεγάλων κεφαλαιούχων καὶ Τραπεζίτων ἀποκατέστη τὸ κέντρον ὅλων τῶν χρηματιστικῶν ἐργασιῶν τῆς Γαλλίας.

§. 267. Ἡ *Γαλλικὴ Τράπεζα* ἐσυστήθη κατὰ τὸ 1803· τὸ προνόμιόν της ἐκπνεῦσαν κατὰ τὸ 1843 ἀνενεώθη μέχρι τοῦ 1867. Κατ' ἀρχὰς τὰ κεφάλαιά της ἦσαν 45 ἑκατομμ. φράγκων, διαιρούμενα εἰς 45 χιλιάδας μετοχῶν· ἀκολούθως προσετέθησαν καὶ ἕτεροι 45 χιλιάδες μετοχῶν ἀνὰ φρ. 1,200 ἑκάστη. Αἱ μετοχαὶ εἶναι προσωπικαί, μεταβιβάζεται δὲ ἡ κυριότης αὐτῶν ἐγγραφομένης τῆς παραχωρήσεως εἰς τὰ βιβλία τῆς Τραπεζῆς. Ἡ Τράπεζα αὕτη προεξοφλεῖ ἐμπορικὰ γραμμάτια φέροντα τρεῖς ὑπογραφάς· δανείζει ἐπὶ παρακαταθήκῃ χρεωστικῶν τοῦ δημοσίου ὁμολογιῶν, ἢ πολυτίμων μετάλλων. Μόνη αὕτη ἔχει τὸ προνόμιον τοῦ ἐκδίδειν Τραπεζικὰ Γραμ-

πράττα. Ἡ διοίκησις τῆς Τραπεζῆς εἶναι ἐμπειπιστευμένη εἰς 21 μέλη, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ Διευθυντὴς καὶ οἱ δύο ὑποδιευθύνται διορίζονται παρὰ τῆς Κυβερνήσεως. ἔχει ὑποκαταστήματα εἰς ὅλας τὰς κυριωτέρας πόλεις τῆς Γαλλίας. Τὸ σύνολον τῶν ἐργασιῶν τῆς κατὰ τὸ 1861 ἦτο φρ. 6,555,696,000. Τὸ ὑποκατάστημα τῆς Μασσαλίας παρουσιάζει φρ. 474,185,100.

§. 268. *Νομίσματα Γαλλίας*.—Ἡ νομισματικὴ μονὰς τῆς Γαλλίας εἶναι τὸ ἀργυροῦν φράγκον, νόμισμα βάρους Γραμμῶν 5, συγκείμενον ἀπὸ 9 μέρη καθαροῦ ἀργύρου καὶ 1 μέρος κοινοῦ μετάλλου, καὶ διαιρούμενον εἰς 100 ἑκατοστά.

Τὰ πραγματικὰ νομίσματα εἶναι

α) Ἀργυρᾶ.—Τὸ φράγκον, τὸ δίφραγκον, τὸ πεντόφραγκον, καὶ τὸ $1/2$ καὶ τὸ $1/4$ τοῦ φράγκου.

β) Χρυσᾶ.—Τὸ εἰκοσάφραγκον, καὶ τὸ τεσσαρακοντάφραγκον

Ἐν φράγκον εἶναι ἴσον μὲ Ἑλλην. δραχμὴν 1,11, καὶ μὲ Γρόσια Τουρκίας 4 καὶ 10 Παράδας.

§. 269. *Τίμησις συναλλαγῶν Παρισίων*.

Ἄμστερδαμ 30 καὶ 90 ἡμ.	213,52 φρ. διὰ	100	φιορίν. Ὀλλάνδης
Ἀμβέρσα »	98 $7/8$ »	100	φράγκα Ἀμβέρσης.
Ἀμβούργον »	187,17 »	100	μάργα Τραπεζῆς.
Βερολῖνον »	372 ἑκατ. »	1	τάλ. ἀγοραῖον Πρωσ.
Λονδῖνον »	25,22 φρ. »	1	λίραν Στερλίαν
Μαδρίτη »	16,17 »	1	Πιστόλαν συναλλαγ.
Λισαβῶνα »	6,12 »	1000	ρέϊς πραγ. ἀργ.
Γένοβα »	99 $1/8$ »	100	λίρας Ἰταλικάς.
Λιβόρνος »	99 $1/8$ »	100	λίρας Ἰταλικάς. ¹
Νεάπολις 90 ἡμέρ.	425 »	100	Δουκάτα Βασιλ.
Βιέννη »	193 »	100	φιορίν.
Φραγκφούρτη Μ. »	215,49 »	100	φιορ. τῶν 24.
Πετρούπολις »	355 »	100	ροῦβλια ἀργυρ.

§. 270. *Συνήθειαι καὶ μεσιτικὰ συναλλαγματικῶν*.—Τὰ περὶ συναλλαγματικῶν εἰς τὴν Γαλλίαν κανονίζονται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ἐμπορικοῦ Νόμου.

Ἡ *Συνήθεια* εἶναι 30 ἡμερῶν. Ἡμέραι χάριτος δὲν ὑπάρχουσιν· αἱ ἐν ὄψει συναλλαγματικαὶ πληρόνονται ἅμα ἐμφανισθῶσιν· αἱ δὲ λοι-

παί κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς πτώσεώς των, ἢ τὴν παραμονήν, ἐὰν ἡ ἡμέρα τῆς πτώσεως ᾖται Κυριακὴ ἢ ἑορτή. Ἀναγνωρίζονται ὡς ἡμέραι ἑορτάσιμοι ἐκεῖναι, καθ' ὧς ἡ Τράπεζα κλείει τὰ γραφεῖά της.

Ὅλοι αἱ πρὸς ἀποδοχὴν παρουσιαζόμεναι συναλλαγματικαὶ πρέπει νὰ ᾖται ἐπὶ χαρτοσήμου, ἡ τιμὴ τοῦ ὁποίου εἶναι $1/2$ τοῖς 1000. Ἡ συναλλαγματικὴ, ἡ ἀποδεχθεῖσα ἐπὶ ἀσφαγίστου χάρτου, ὑποβάλλεται εἰς πρόστιμον 12 τοῖς 0/0 ἐν περιπτώσει μὴ πληρωμῆς καὶ διαμαρτυρικοῦ. Τὸ ἥμισυ τοῦ προστίμου τούτου πληρώνεται παρὰ τοῦ κατόχου, καὶ τὸ ἥμισυ παρὰ τοῦ ἀποδέκτου.

Τὸ δικαίωμα τῆς μεσιτείας διὰ τὰς συναλλαγματικὰς εἶναι $1/8$ τοῖς 0/0, πληρονόμενον παρὰ τοῦ πωλητοῦ.

§. 271. *Μέτρα καὶ σταθμὰ.* — Ἡ πολιτικὴ μεταβολὴ τοῦ 1789 ἐπρόεικε τὴν Γαλλίαν μὲ σύστημα ὁμοιόμορφον σταθμῶν, μέτρων, καὶ νομισμάτων. Πρὸ τῆς παραδοχῆς τοῦ συστήματος τούτου ἐκάστη ἐπαρχία σχεδὸν εἶχεν ἰδιαιτέρα σταθμὰ καὶ μέτρα, ἦτο δὲ μεγίστη ἡ ὥς ἐκ τούτου προερχομένη σύγχυσις εἰς τὰς συναλλαγὰς.

Ὡς βάσιν τοῦ νέου μετρικοῦ συστήματος ἠθέλησαν νὰ λάβωσιν ἓν μέτρον ἐνυπάρχον εἰς αὐτὴν τὴν φύσιν σταθερὸν καὶ διὰ παντὸς ἀναλλοίωτον. Ἐμέτρησαν λοιπὸν μετ' ἀκριβείας τὸν μεσημβρινὸν τῆς Γῆς καὶ λαβόντες τὸ 40,000,000 ΜΟΡΙΟΝ μέρος αὐτοῦ προσδιώρισαν αὐτὸ ὡς μετρικὴν μονάδα μήκους, καὶ τὸ ὠνόμασαν *μέτρον*.

Ὡς μονάδα μέτρου χωρητικότητος τῶν στερεῶν καὶ ρευστῶν ἔλαβον τὸ περιεχόμενον εἰς τὸν κύβον τοῦ δεκατημορίου τοῦ μέτρου καὶ τὸ ὠνόμασαν *λίτρα*.

Ὡς μονὰς σταθμοῦ προσδιωρίσθη τὸ βάρος τοῦ ἀπεσταλαγμένου ὕδατος, τοῦ περιεχομένου ἐντὸς τῆς κυβικῆς λίτρας, σταθμισθὲν ἐν τῷ κενῷ εἰς θερμοκρασίαν 4 ἑκατοστιαίων βαθμῶν, καὶ ὠνομάσθη *γραμμα*.

Τὸ σύστημα τοῦτο μὲ προσθέσεις καὶ διαιρέσεις δεκαδικὰς παρέχει ὅλα τὰ πλεονεκτήματα μετρικοῦ συστήματος· ἐτέθη δὲ εἰς πλήρη ἐνέργειαν κατὰ τὸ 1840.

Μέτρα μήκους εἶναι τὸ μέτρον, τὸ δεκάμετρον, τὸ ἑκατόμετρον, τὸ χιλιόμετρον, καὶ τὸ μυρίομετρον = 10,000 μέτρα.

Τὸ μέτρον διαιρεῖται εἰς 10 ὑποδεκάμετρα, καὶ 100 ὑφεκατόμμετρα κτλ.

Ἐν μέτρον εἶναι ἴσον μὲ 1,54 μικρὰν πήχην Κωνσταντινουπόλεως (ἐνδεῆ), καὶ 1,50 μεγάλην πήχην Κωνσταντινουπόλεως (ἀρσίν).

Μέτρον χωρητικότητος στερεῶν καὶ ρευστῶν εἶναι ἡ λίτρα, τὸ δεκάλιτροι=10 λίτρας, τὸ ἐκατόλλιτροι=100 λίτρας, καὶ τὸ χιλιόλλιτροι=1000 λίτρας.

Ἡ λίτρα ὑποδιαιρεῖται εἰς 10 ὑποδεκάλιτρα, καὶ 100 ὑφεκατόλ.

Μία λίτρα ἰσοδυναμεῖ μὲ $3/4$ βάρους ὕδατος μιᾶς ὁκάς Τουρκικῆς, καὶ μὲ 0,3316 τοῦ κοιλοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Σταθμὰ εἶναι ἡ γραμμὴ, τὸ δεκάγραμμα=10 γραμμᾶς, τὸ ἐκατόγραμμα=100 γραμμᾶς, καὶ τὸ χιλιόγραμμα=1000 γραμμᾶς.

Τὸ χιλιόγραμμα ἰσοδυναμεῖ μὲ 312 δράμια Τουρκίας.

Ε'. ΜΑΣΣΑΛΙΑ.

§. 272. Τῆς *Μασσαλίας* ἡ ἐμπορικὴ σημασία ἄρχεται ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους χρόνους. Οἱ Φωκαεῖς ἐννοήσαντες τὰ πλεονεκτήματα τῆς τοπογραφικῆς θέσεώς της ἐσύστησαν τὴν ἐμπορικὴν τῶν ἀποικιᾶν εἰς Μασσαλίαν, ἣτις ἔχουσα δεξιόθεν τὴν Ἰβηρίαν, ἀριστερόθεν τὴν Ἰταλίαν, ἔμπροσθέν της τὴν Νουμηδίαν, καὶ ὀπίσθην της τοὺς Γαλάτας ἀποκατέστη τὸ κέντρον τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν ὅλων αὐτῶν τῶν ἐθνῶν ἐκ τοῦ ἐμπορίου δὲ τούτου ἡ Μασσαλία ἀπέκτησε καὶ πλουτον καὶ ἰσχὺν καὶ πολιτισμόν. Ἡ περίοδος αὕτη τῆς εὐπραγίας της διεκόπη ὅτε ἡττηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Καίσαρος συμπεριελήφθη εἰς τὴν δολομέλειαν τῆς Ῥωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας. Μόνον ἐπὶ Καρόλου τοῦ Μεγάλου, ὅτε ὁ Αὐτοκράτωρ οὗτος ἔθεσε τὰς πρώτας βάσεις τῶν νεωτέρων Εὐρωπαϊκῶν κοινωνιῶν, ἤρχισεν ἡ Μασσαλία ν' ἀναλαμβάνῃ τὴν ἐμπορικὴν της ζώην· ἐπὶ τῶν Σταυροφοριῶν μάλιστα ἀνέπτυξε τὰς μὲ τὴν Ἀνατολὴν σχέσεις της, καὶ ἀπέκτησεν εἰδικὴν σημασίαν ὡς πρὸς τὸ ἐμπόριον τῶν Ἀσιατικῶν προϊόντων. Οἱ θρησκευτικοὶ πόλεμοι τῆς μεσημβρινῆς Γαλλίας, καὶ ἡ τρομερὰ πανώλης, ἣτις κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους κατερήμωσε τὴν Μασσαλίαν, διέκοψαν καὶ τὴν ἐμπορικὴν καὶ βιομηχανικὴν πρόοδον αὐτῆς.

Τὸ ἐμπόριον τῆς Μασσαλίας ἦτο νεκρωμένον, ὅτε ὁ Κολβέρτος ἀντλαβὼν τὴν διεύθυνσιν τῶν Γαλλικῶν πραγμάτων κατὰ τὸ 1669 ἐκήρυξε τὸν λιμένα τῆς Μασσαλίας ἀτελῆν, διὰ νὰ δώσῃ κίνησιν εἰς τὸ νεκρωθὲν ἐμπόριόν της. Διὰ τῆς ἀτελείας δὲ ταύτης τοῦ λιμένος

της καὶ δι' ἄλλων τινων προστατευτικῶν μέσων τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον τῆς Μασσαλίας ἔλαβεν ἀμέσως ἀνέλπιστον ἔκτασιν μέχρι τοῦ 1792, ὅτε ὁ ναυτικὸς μετὰ τῶν Ἀγγλων πόλεμος διέκοψε πάλιν τὰς ἐμπορικὰς τῆς σχέσεις· Ὁ πόλεμος τῇ ἀφῆρσε σκληρῶς καὶ ταχέως ὅ,τι αἱ τέχναι τῆς εἰρήνης βραδέως τῇ ἐχορήγησαν. Ἡ Ἀγγλία ἐβάσισε ἐπὶ τῶν θαλασσῶν, καὶ ἡ Γαλλικὴ ναυτιλία ἔμενεν ἀργὴ ἐντὸς τῶν λιμένων. Ἡ ἐπάνοδος τῆς εἰρήνης κατὰ τὸ 1814 ἀπέδωκεν εἰς τὴν Μασσαλίαν τὰ ἀρχαῖα ἐμπορικὰ πλεονεκτήματά της, καὶ τὴν ἐλπίδα μεγάλου ἐμπορικοῦ μέλλοντος· προσπαθήσασα δὲ ν' ἀποκτήσῃ ἐκ νέου τὸ προνόμιον τῆς ἐλευθερίας τοῦ λιμένος της δὲν ἐπέτυχεν, ἀλλ' ἡ περὶ ἐναποταμιεύσεως θεσμοθεσία ἀνεπλήρωσεν ἐν μέρει τὰ τῆς ἀτελείας πλεονεκτήματα. Τὸ νέον τοῦτο σύστημα τῆς ἐναποταμιεύσεως διὰ τῆς συνδρομῆς τῶν εἰρηνικῶν σχέσεων καὶ τῆς μεγίστης ἀναπτύξεως, τὴν ὁποίαν ἐσχάτως ἔλαβεν ἡ ἀνθρώπινος ἐνεργητικότης, ἔδωκεν εἰς τὴν Μασσαλίαν ἡμέρας εὐτυχεστέρας, ἀφ' ὅσας ποτὲ εἶδε κατὰ τε τοὺς ἀρχαίους καὶ νεωτέρους χρόνους.

Ἡθέλαμεν ἐξελθεῖ τῶν ὁρίων τῆς συνοπτικότητος ἐὰν ἠθέλαμεν ἐξετάσει λεπτομερῶς τὸ μέγα ἐμπόριον, τὸ ὁποῖον ἡ πόλις τῆς Μασσαλίας ἐνεργεῖ μὲ ὅλα σχεδὸν τὰ μέρη τοῦ κόσμου· αἱ πλέον ἐκτεταμέναι ἐμπορικαὶ σχέσεις της εἶναι μετὰ τῶν δύο Σικελιῶν, μετὰ τῆς Τουρκίας, Ἰσπανίας, Ῥωσσίας, καὶ μετὰ τῶν Ὁμοσπάνδων τῆς Ἀμερικῆς ἐπικρατειῶν.

Τὸ ἐμπόριον μάλιστα τῆς διαμετακομίσεως λαμβάνει καθ' ἑκάστην μεγαλητέραν αὐξησιν. Ἡ Μασσαλία ἀποστέλλει εἰς τὴν Γερμανίαν, καὶ κυρίως εἰς τὴν Ἑλβετίαν παντὸς εἶδους ἐμπορευματα, καὶ ἰδίως ἀποικιακὰ προϊόντα, λαμβάνει δὲ ἀπὸ τὴν Ἀρκτικὴν Γερμανίαν τὰ προϊόντα ἐκείνων τῶν χωρῶν, τὰ ὁποῖα ἀποστέλλει εἰς τὴν Ἰταλίαν, Ἰσπανίαν, Τουρκίαν καὶ Ἀμερικὴν. Ἐν γένει ἡ Μασσαλία ἐνεργεῖ τὸ $\frac{1}{3}$ τοῦ διαμετακομιστικοῦ ἐμπορίου τῆς Γαλλίας.

Ὁ πληθυσμὸς τῆς πόλεως ταύτης ὑπελογίσθη 260,910 κατοίκων· τὸ δὲ μέλλον τῆς Μασσαλίας δύναται ν' ἀποβῇ πολὺ μεγαλητέρον ὅταν πραγματοποιηθῇ ἡ τομὴ τοῦ Ἰσθμοῦ τοῦ Σουέζ.

Κατὰ τὸ 1858 εἰς τὸν λιμένα τῆς Μασσαλίας εἰσῆλθον ἀπὸ με-

γάλα ταξείδια· Γαλλικὰ πλοῖα

Ξένα

»

2,279

2,508

φορτωμένα

295 ἄνευ φορτίου.

Κατὰ τὸ 1860 οἱ εἰσπραχθέντες τελωνιακοὶ δασμοὶ τῆς Μασσαλίας ἀνέβησαν εἰς φρ. 31,975,693, ἀποτελοῦντες τὰ 19 ἑκατοστὰ τῶν ὅλων τελωνιακῶν δασμῶν τῆς Γαλλίας. Ἡ Χάβρη ἔρχεται κατόπιν παρουσιάζουσα 13 1/2 ἑκατοστὰ τῶν ὅλων Γαλλικῶν δασμῶν.

Τὰ κυριώτερα εἶδη τῆς εἰσαγωγῆς εἶναι οἱ δημητριακοὶ καρποὶ, τὰ ἔλαια, ἡ ζάχαρη, ὁ καφές, τὰ δέρματα, οἱ ἐλαϊόσποροι, τὰ μαλλία, τὰ κουκούλια καὶ ἡ μέταξα.

Ἡ Μασσαλία συγκαταριθμεῖται μετὰξὺ τῶν βιομηχανικωτέρων πόλεων, ἡ δὲ βιομηχανικὴ τῆς ἀνάπτυξις συνέτεινεν εἰς τὸ ἐμπορικὸν μεγαλεῖόν της. Αἱ κυριώτεραι βιομηχανίαι αὐτῆς εἶναι ἡ Σαπωνοποιεῖα, ἔχουσα 45 ἐργοστάσια, ἡ Ζαχαροποιεῖα καθαρίζουσα 55 περίπου ἑκατομ. χιλιογρ. ζάχαρην, ἡ Μεταλλουργία, ἡ ὁποία κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους ἔλαβε μεγάλην ἀνάπτυξιν, ἐπασχολεῖ 2,500 ἐργάτας, καὶ παράγει ἡμερουσίως 40 χιλ. φράγκων ἔργα, καὶ ἡ Ἀλευροποιεῖα, ἡ ὁποία ὑπολογίζει 45 μύλους.

§. 273. Ἀποστάθμισις.—μεσιτικὰ—προμήθειαι κτλ. Τὸ ἐπιμελητήριον τῆς Μασσαλίας ἐκάνονισε τὰς ἀποσταθμίσεις (tares) τῶν ἐμπορευμάτων ἐνταῦθα σημειόμενον τινὰς ἐξ αὐτῶν.

Τὰ ἀμύγδαλα εἰς σάκκους πωλοῦνται ἄνευ ἀποσταθμίσεως.

Τὰ βαμβάκια Θεσσαλονίκης, Σμύρνης, κτλ. εἰς τρίχινα περικαλύμματα ἔχουν ἀποστάθμισιν 4 τοῖς 0/0· εἰς πάνινα 3 τοῖς 0/0· εἰς μικρὰ δέματα 6 τοῖς 0/0.

Τὰ οἶνοπνεύματα ἄνευ ἀποσταθμίσεως, ὁ δὲ ἀγοραστὴς κρατεῖ τὸ βαρέλιον· ἂν δὲ τὸ ἐπιστρέψῃ, ἀφαιρεῖται τὸ πραγματικὸν αὐτοῦ βάρος.

Τὸ ριζάριον ἔχει ἀποστάθμισιν 2 τοῖς 0/0, ὃν εἰς τρίχινα περικαλύμματα, καὶ 3 τοῖς 0/0 ὃν εἰς μάλλινα.

Ὁ καφές εἰς σάκκους 1 τοῖς 0/0, εἰς ψαθίνους σάκκους 1 1/2 τοῖς 0/0.

Τὸ κιτρινὸν κηρίον 3 τοῖς 0/0, τὸ ἀκαθάριστον 1/3 τοῦ βάρους.

Ὁ κασσίτερος εἰς βαρέλια 4 τοῖς 0/0.

Αἱ ξηραὶ ὁπώραι εἰς κιβώτια ἀποσταθμίζουν τὸ βάρος τοῦ κιβωτίου.

Τὰ κηκίδια ἄνευ ἀποσταθμίσεως.

Οἱ ῥαμινόσποροι (ἀλκτζοχέρια) 1 τοῖς 0/0.

Τὰ ὄσπρια παντὸς εἶδους ὑπολογίζουσι τὸν σάκκον διὰ πραγματεῖαν.

Τὰ πλυμένα μαλλία πωλοῦνται καθαροθεωρῶς.

Τὰ *μαλλία Τουρκίας* ὄντα μὲ πάνινα περικαλύμματα ἀποσταθμίζουσιν 2 τοῖς 0/0, μὲ τρίχινα 3 τοῖς 0/0 κλ. κλ.

Ἐκαστος ἔχει ἐν τούτοις τὸ δικαίωμα νὰ συμφωνήσῃ νὰ ἐκπεσθῇ τὸ καθαρὸν βάρος τῶν περικαλυμμάτων.

Ὡς πρὸς τὰς πληρωμὰς τῶν πωλήσεων δὲν ὑπάρχει καμμία συνθήκη, πρέπει δὲ νὰ γίνεται περὶ τούτων συμφωνία.

Μεσιτείας δικαίωμα διὰ τὰς πωλήσεις εἶναι $1/3$ τοῖς 0/0 ἐπὶ ποσότητος ἀνωτέρας τῶν φρ. 1000, καὶ $1/2$ τοῖς 0/0 ἐπὶ ποσότητος κατωτέρας τῶν 1000 φρ. διὰ τὰς ἀσφαλείας 5 τοῖς 0/0 ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τῶν ἀσφαλιστρῶν· διὰ χρηματικὰς πράξεις $1/8$ τοῖς 0/0· ὁμοίως καὶ διὰ ἐξαποστολὰς πραγματειῶν.

Προμηθείας δικαίωμα διὰ πώλησιν ἢ ἀγοράν εἶναι 2 τοῖς 0/0.

Ἡ τιμὴ τῶν περισσοτέρων πραγματειῶν προσδιορίζεται κατὰ 50 χιλιόγραμμα (Kilogrammes). Ἡ δὲ τιμὴ τῆς μετᾶξης ἀνὰ $1/2$ χιλιόγραμμον.

Τὸ δικαίωμα τοῦ δημ. Σταθμιστοῦ εἶναι 20 ἑκατοστὰ τοῖς 100 χιλιογράμμοις. Τὸ δὲ δικαίωμα τῆς μετρήσεως δημητριακῶν καρπῶν εἶναι 21 ἑκατοστὰ ἀνὰ πᾶν διπλοῦν δεκάλιτρον.

§. 274. *Μέτρα καὶ σταθμά.*—Μόλον ὅτι τὰ παλαιὰ σταθμὰ καὶ μέτρα τῆς Μασσαλίας εἶναι αὐστηρῶς ἀπηγορευμένα, μόλον τοῦτο εἰς τὰς προφορικὰς συμφωνίας ἀναφέρονται τὰ παλαιὰ σταθμὰ καὶ μέτρα.

Ἡ *λίτρα* τῆς Μασσαλίας λεγομένη τῆς τραπέζης (di tavola), εἶναι ἴση μὲ 409,9 Γραμμάς.

100 λίτρα ἀποτελοῦν ἓν Καντάριον.

Εἰς τὸ ἐμπόριον ὑπολογίζονται τὰ 50 χιλιόγραμμα ἴσα μὲ $122 \frac{1}{2}$ λίτρας. Ὡς μέτρον τῶν δημητριακῶν καρπῶν εἶναι ὡσαύτως εἰς χρῆσιν ἡ *Κάριχα*, διαιρουμένη εἰς 4 *εμίνας* δι' ὅλα τὰ σιτηρὰ, ἐκτὸς τῆς βρώμης, τῆς ὁποίας ἡ *Κάριχα* σύγκειται ἀπὸ 6 *εμίνας*· οὕτως ἡ *Κάριχα* τῆς βρώμης εἶναι κατὰ τὸ ἥμισυ μεγαλητέρα.

1 *Κάριχα* σίτου εἶναι ἴση μὲ 160 λίτρας· ὅθεν 20 *Κάριχα* = 32 *εκατόλιτρα*, τὰ ὁποῖα εἶναι τὸ νόμιμον μέτρον τῶν σιτηρῶν.

Διὰ τὰ ἔλαια ἔχουν ὡς μέτρον τὴν *Μιλλερόλια* ἴσην μὲ 64 λίτρας, ἥτοι μὲ $58 \frac{1}{2}$ χιλιόγραμμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ τῆς Γερμανίας ἐν γένει.

§. 275. *Γερμανία.* — Ὑπ' αὐτὸ τὸ ἀρκετὰ ἀόριστον ὄνομα εἶναι γνωστὴ ἡ εἰς τὸ κέντρον τῆς Εὐρώπης κειμένη χώρα, ἔχουσα ὅρια πρὸς ἄρκτον τὴν Ἀρκτικὴν καὶ Βαλτικὴν θάλασσαν καὶ τὴν Δανιμαρκίαν, πρὸς δυσμὰς τὴν Ὀλλάνδαν, τὸ Βέλγιον, τὴν Γαλλίαν καὶ Ἑλβετίαν, καὶ πρὸς ἀνατολὰς τὴν Τουρκίαν, Οὐγγαρίαν καὶ Πολωνίαν. Ἀλλ' ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς Γερμανίας συμπεριλαμβάνομεν ἰδίως τὰς χώρας, τὰς αποτελούσας μέρος τῆς σημερινῆς Γερμανικῆς Ὁμοσπονδίας.

Ἡ Γερμανικὴ Ὁμοσπονδία σύγκειται ἀπὸ τὰς Αὐστριακὰς Πρωσιακὰς, Ὀλλανδικὰς, καὶ Δανιμαρκικὰς χώρας, ἀπὸ τὰ Βασίλεια τῆς Βαβαρίας, τῆς Βυρτεμβέργης, τοῦ Ἀνοθέρου, καὶ τῆς Σαξωνίας, καὶ ἀπὸ ἑπτὰ Μεγάλα Δουκάτα, ὀκτὼ Δουκάτα, δώδεκα Ἡγεμονίας, μίαν Ἀρχοντίαν (Signeurie), καὶ ἀπὸ τὰς τέσσαρας ἐλευθέραι πόλεις, τὴν Φραγκφούρτην μὲ 54,000 κατοίκους, τὴν Βρέμην μὲ 50,000, τὸ Ἀμβούργον μὲ 150,000, καὶ τὴν Λυβέκην μὲ 46,000.

Ἡ Γερμανία εὐρίσκεται ἐν γένει εἰς ἐπωφελεστάτην θέσιν ὡς πρὸς τὸ ἐμπόριον· κειμένη εἰς τὸ κέντρον τῆς Εὐρώπης, καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῶν πλέον ἐξευγενισμένων λαῶν τοῦ κόσμου, διαβρεχομένη ἀπὸ τοὺς μεγαλητέρους ποταμοὺς τῆς Εὐρώπης, τὸν Δούναβιν, τὸν Ῥήνον, τὸν Βέσερν, τὸν Ἑλβαν, τὸν Ὄδερν, καὶ διατεμνομένη δι' ἀπείρων τεχνητῶν διωρύγων καὶ σιδηρῶν δρόμων, ἔχει τὰ μέσα τῆς ἐσωτερικῆς συγκοινωνίας εἰς ἄκρον εὐκόλῃ καὶ ὀλιγοῦζοδῃ.

Αἱ κυριώτεραι παράλιοι ἐμπορικαὶ αὐτῆς πόλεις εἶναι τὸ Ἀμβούργον, ἡ Ἄλτονα, ἡ Βρέμη εἰς τὴν ἀρκτικὴν θάλασσαν, καὶ τὸ Τριέστιον εἰς τὸν Ἀδριατικὸν Κόλπον. Τὸ ἐσωτερικὸν ἐμπόριον τῆς Γερμανίας εἶναι ἴσως σημαντικώτερον ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸν καὶ ναυτικὸν ἐμπόριον αὐτῆς· ἐκ τῶν μεσογείων τῆς πόλεως αἱ ἐμπορικώτεραι εἶναι ἡ Φραγκφούρτη ἐπὶ τοῦ Ὄδερου, τὸ Μαγδεμβούργον, ἡ Βρουνσβίκη, ἡ Βρεσλαβία εἰς τὴν μεσημβρινὴν Γερμανίαν, ἡ Φραγκφούρτη ἐπὶ τοῦ Μάιν, ἡ Νοριμβέργη, ἡ Αὐγούστα, ἡ Πράγα, ἡ Βιέννη, τὸ Πόσεν καὶ ἄλλαι.

§. 276. *Προϊόντα.* — Ἡ Γερμανία κατατάσσεται μεταξὺ τῶν καλῶς καλλιεργουμένων χωρῶν· τὸ κυριώτερον ἀντικείμενον τῆς καλλιεργείας εἶναι οἱ δημητριακοὶ καρποὶ, ἐν γένει δὲ παράγει περισσοτέραν σί-

καλιν παρὰ σίτον· παράγει ὡσαύτως ἄφθονον κριθήν, βρώσιν, καὶ καλαμίσιστον. Ἡ Γερμανία ἐν γένει συλλέγει περισσοτέρους δημητριακοὺς καρποὺς ἀφ' ὅσους καταναλίσκει, διότι ἂν καὶ αἱ ἀνατολικαὶ ἐπαρχίαι λαμβάνωσι σίτους ἀπὸ τὴν Σιλεσίαν καὶ Πολωνίαν, ἐξ ἄλλου ὅμως τὸ Βάδεν, καὶ ἡ Βυρτεμβέργη προμηθεύουσι τὴν Ἐλβετίαν καὶ τὰς Ῥηνικὰς ἐπαρχίας· ἐξάγει δὲ καὶ μέγα ποσὸν σιτηρῶν διὰ τῆς Βαλτικῆς· ὥστε ἐν γένει ἡ στάθμη τῶν δημητριακῶν προϊόντων εἶναι ὑπὲρ τῆς Γερμανίας.

Μεταξὺ τῶν ἐμπορευσίμων φυτῶν τῆς Γερμανίας πρέπει νὰ θέσωμεν κατὰ πρῶτον λόγον τὸ *Linon* καὶ ἀκολούθως τὸν *kannabiv*, τῶν ὁποίων ἡ καλλιέργεια ἔλαβε μεγάλην ἑκτασιν εἰς ὅλας τὰς Γερμανικὰς χώρας· ἐκ τῶν σπόρων τῶν φυτῶν τούτων κατασκευάζουσιν *ellaiia* πλὴν στερούμενοι ἐντελῶς ἐλαίων, λαμβάνουσιν ἐτησίως ἑξῶθεν ἀρκετὴν ποσότητα ἐλαιολάδου.

Ὁ καλλιεργούμενος εἰς τὴν Γερμανίαν *καπνός* δὲν ἐπαρκεῖ εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν ἀενάως καπνιζόντων Γερμανῶν· ἐκτὸς τούτου ἡ ποιότης τοῦ ἐγχωρίου καπνοῦ εἶναι ἀθλία, ὥστε ἀναγκάζονται, διὰ νὰ τὸν ἀποκαταστήσουν χρήσιμον, νὰ τὸν ἀναμιγνύωσι μὲ καπνοὺς τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Τουρκίας.

Τὸ *ερυθρόδανον* (ρίζαριον) καλλιεργεῖται εἰς τινὰς περὶ τὸν Ῥήνον ἐπαρχίας, καὶ εἰς τὴν Σιλεσίαν· ὁ χρόκος εἰς τὴν Αὐστρίαν, ἀλλ' αἱ παραγόμεναι ποσότητες εἶναι ἀσήμαντοι.

Ἡ *ἄμπελος* δὲν ἐπιτυγχάνει καθ' ὅλην τὴν ἑκτασιν τῆς Γερμανίας, ὁ δὲ συλλεγόμενος οἶνος δὲν ἐξαρκεῖ διὰ τὴν ἐγχώριον κατανάλωσιν. Ὅλη ἡ ἀρκτική Γερμανία πίνει Γαλλικοὺς οἶνους. Ἡ Γερμανία ἐξάγει τοὺς γνωστοὺς οἶνους τοῦ *Ῥήνου*, ἀλλ' ἡ ἐξαγομένη ποσότης εἶναι ἀσήμαντος ὡς πρὸς τοὺς εἰσαγομένους ξένους οἶνους.

Ἡ *μετάξη* δὲν ἐπιτυγχάνει εἰμὴ εἰς τὰς πρὸς τὴν Ἰταλίαν ἐπαρχίας, μ' ὅλας δὲ τὰς προσπαθείας τῆς Αὐστριακῆς Κυβερνήσεως, τὸ παραγόμενον ποσὸν μόλις ἔφθασε τὰς 4,000 κανταρίων.

§. 277. *Κτηνοτροφία*.—Ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰς τὴν Γερμανίαν τρεφόμενων ζώων εἶναι μέγας. Οἱ Γερμανικοὶ ἵπποι, ἂν ὅχι ὡς οἱ ὠραιότεροι τῆς Εὐρώπης, ὡς οἱ δυνατώτεροι ὅμως καὶ οἱ μεγαλήτεροι εἶναι καταζήτητοι· τοιοῦτοι εἶναι οἱ ἵπποι τοῦ Ὁλστέιν καὶ Μεκλεμβούρ-

γῶν. Ὑπολογίζονται ὅλοι οἱ Γερμανικοὶ ἵπποι εἰς 1,900,000, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ μεγαλύτερον μέρος ἔχουσιν αἱ εἰρημενίαι δύο ἐπαρχίαι.

Τὰ πρόβατα ὑπολογίζονται εἰς 20 ἑκατομμύρια, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ Γερμανία λαμβάνει ὅλον τὸ διὰ τὰ χειροτεχνήματά της ἀναγκαῖον μαλλίον.

§. 278. *Μεταλλεῖα*.—Ὀλίγαι χῶραι τῆς Εὐρώπης ἔχουσι τόσους μεταλλικοὺς θησαυροὺς, ὅσους ἡ Γερμανία· καὶ οὐδεμία χῶρα ἴσως δὲν ἐπέφερε τόσας βελτιώσεις καὶ τελειοποιήσεις εἰς τὰς μεταλλουργικὰς τέχνας, ὅσας ἡ Γερμανία. Ἀργυρον παράγει περισσότερον παρὰ πᾶσαν ἄλλην Εὐρωπαϊκὴν ἐπικράτειαν, κασσίτερον ὅσον ἡ Ἀγγλία, ἔχει προσέτι καὶ τὰ περισσότερα τῶν ἡμιμετάλλων, καὶ μίαν τῶν ὠραιωτέρων γαιῶν πρὸς κατασκευὴν ἀγγείων, ἐξ ὧν καὶ τὰ περίφημα Σαξωνικά.

Ἰδού σημειώσεις τοῦ μέσου ὅρου τῶν ἐτησίων μεταλλικῶν προϊόντων τῆς Γερμανίας.

Χρυσός.	182	Μάρκα.
Ἄργυρος.	123,000	»
Χαλκός.	39,000	Καντάρια.
Μόλυβδος.	190,000	»
Κασσίτερος.	7,890	»
Σίδηρος.	4,400,000	»
Ἰδρᾶργυρος.	6,180	»
Κινάβαρι.	7,800	»
Κοβάλτιον.	16,500	»
Κολομβίτης.	82,800	»
Ἀρσενικόν.	10,600	»
Βισμούθιον.	1,500	»
Ἀντιμόνιον.	2,400	»
Μαγνηήσιον.	1,800	»
Ἄλας.	5,150,000	»
Γαϊάνθρακες.	20,000,000,	»

§. 279. *Βιομηχανία*.—Ὅταν κατὰ τὸν Μεσαιῶνα αἱ Ἀνσεατικαὶ πόλεις, ἀποκατασταθεῖσαι αὐτόνομοι, ἐλευθέρωσαν τὸ ἐμπόριον ἀπὸ τὰ διάφορα προσκόμματα, δι' ὧν ἐδεσμεύετο, ἡ βιομηχανία τῆς Γερμανίας ἀνεπτύχθη ὁμοῦ μετὰ τὸ ἐμπόριον, καὶ κατὰ τοὺς χρόνους ἐκεί-

νοὺς ὑπῆρξεν ἡ βιομηχανικωτέρα χώρα τῆς Εὐρώπης. Ἡ παρακμὴ ὅμως τῶν Ἀνσεατικῶν πόλεων ὥς πρὸς τὸ ἐμπόριον ἐπέφερε καὶ τὴν νέκρωσιν τῆς Γερμανικῆς Βιομηχανίας, ὥστε οἱ Γερμανοὶ ἠναγκάσθησαν διὰ πολὺν καιρὸν ν' ἀγοράζουσιν τὰ χειροτεχνήματα τῶν Ὁλλανδῶν, Γάλλων καὶ Ἰταλῶν, καὶ ἀκολούθως τῶν Ἀγγλῶν. Ἡ κατάστασις αὕτη διήρκεσε μέχρις οὗ ἡ μεγαλόνοια τῶν Ἡγεμόνων Φριδερίκου Βου' τῆς Πρωσσίας, καὶ Ἰωσήφ Βου' τῆς Αὐστρίας κατώρθωσε διὰ τῆς προστασίας καὶ ἐνθαρρύνσεως νὰ ἐπαναφέρῃ τὰς τέχνας τῆς εἰρήνης εἰς τὰς Ἐπικρατείας τῶν· ἔκτοτε ἄρχεται νέα βιομηχανικὴ ἐποχὴ διὰ τὴν Γερμανίαν. Ὁ ὑπομονητικὸς καὶ παρατηρητικὸς χαρακτὴρ τῶν Γερμανῶν τεχνιτῶν κατώρθωσε νὰ μιμηθῇ ἐντελῶς τὰ ξένα χειροτεχνήματα, καὶ οὕτω τὰ προϊόντα τῶν Γερμανικῶν χειροτεχνείων ἔφθασαν ἐντὸς ὀλίγου καιροῦ τὸν ἀνώτατον ὅρον τῆς τελειοποιήσεως, δυνάμενα νὰ συναγωνισθῶσι μετὰ τῶν ξένων. Τὰ κυριώτερα εἶδη τῶν Γερμανικῶν βιομηχανικῶν εἶναι ἡ κατασκευὴ τῶν *λίγων ὑφασμάτων*, ἐνεργουμένη καθ' ὅλην σχεδὸν τὴν Γερμανίαν, καὶ ἰδίως εἰς τὴν Σιλεσίαν· ἡ κατασκευὴ τῶν *μαλλίων ὑφασμάτων*, κατὰ τὴν ὁποίαν ὑπερτεροῦν ἡ Πρωσσία, ἡ Μοραβία, ἡ Βοεμία, ἡ Σιλεσία καὶ ἡ Σαξωνία· ἡ κατασκευὴ τῶν *βαμβακίων ὑφασμάτων*, ἥτις ἐτελειοποιήθη ἐντελῶς διὰ τῆς χρήσεως τῶν νέων κλωστικῶν μηχανῶν, καὶ διὰ τῆς τελειοποιήσεως τῆς βαφικῆς τέχνης· ἰδίως εἰς τὴν Αὐστροίαν, ὅπου τηρεῖται ἀκριβῶς ἡ τελωνιακὴ ἀπαγόρευσις τῶν ξένων χειροτεχνημάτων, ἡ βιομηχανία τῶν ὑφασμάτων τούτων ἔλαβε μεγάλην ἀνάπτυξιν.

Τὰ χειροτεχνεῖα τῆς μετάξης, μ' ὅλην τὴν προστασίαν, τὴν ὁποίαν παντοῦ ἔλαβον, δὲν ἐμποροῦν νὰ ἐπαρκέσουν εἰς τὰς ἐγγχωρίους ἀνάγκας· ἡ Βιέννη, λαμβάνουσα ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν, Τυρόλιον καὶ Ἑλβετίαν τὴν μετάξην, κατασκευάζει διάφορα μεταξωτὰ ὑφάσματα.

Ἡ *Βυρσοδεψία* ἀποτελεῖ σημαντικὸν βιομηχανικὸν κλάδον· τὰ προϊόντα τῆς ἐπαρκοῦσιν εἰς τὰς ἐγγχωρίους ἀνάγκας, ἐνεργεῖται δὲ καὶ μεγάλη ἐξαγωγή αὐτῶν.

Ἡ κατασκευὴ τῶν *σιδηρῶν ἔργων*, τοῦ *λευκοσιδήρου*, τοῦ *χαλκοῦ*, ἡ *χρυσοχοικὴ*, ἡ *ἀργυροποιία* καὶ ἰδίως τὰ ἀγγεῖα τῆς *Σαξωνίας*, ἡ *ὕελοποιία* τῆς *Βοεμίας*, ἡ κατασκευὴ τῆς *σιτυπηρίας*, τοῦ *ἀνθρακικοῦ μολύβδου*, τοῦ *ἀμμωνιακοῦ ἁλατος*, ἡ *χαρτοποιία*, καὶ

ἡ καθαρις τῆς ζάχαρος εἶναι τόσοι κλάδοι βιομηχανικοί, τῶν ὁποίων ἡ πρόοδος καθημέραν αὐξάνει.

Δὲν ὑπάρχει σχεδὸν εἶδος χειροτεχνίας, τὸ ὁποῖον νὰ μὴν ἐνεργῇται εἰς τὴν Γερμανίαν. Οἱ Γερμανοὶ τεχνῖται ἐργάζονται ἐν γένει μὲ στερεότητα καὶ ἐπιτηδειότητα.

§. 280. *Ἐμπόριον*. — Ἡ Γερμανία εἶναι προσδιωρισμένη ὡς ἐκ τῆς τοπογραφικῆς θέσεώς της ν' ἀποκατασταθῇ μία τῶν κυριωτέρων ἐμπορικῶν Εὐρωπαϊκῶν χωρῶν ἥτο μάλιστα ἐποχῇ, καθ' ἣν οἱ στόλοι τῆς Ἀνσεατικῆς ἐνώσεως ἐκάλυπτον τὰς Εὐρωπαϊκὰς θαλάσσας καὶ ἐπέβαλλον τὸν νόμον εἰς τοὺς ἰσχυροτέρους Ἡγεμόνας. Καθ' ὅλον σχεδὸν τὸ διάστημα τοῦ Μεσαιῶνος αἱ Ἀνσεατικαὶ πόλεις ἐνήργουν ὅλον τὸ ἐμπόριον τῶν ἀρκτικῶν τόπων, καὶ ἐν γένει ἡ Γερμανία κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἦτον ἡ πρώτη τῶν Εὐρωπαϊκῶν χωρῶν. Ἀλλὰ σήμερον ἡ Γερμανία δὲν κατέχει εἰμὴ δευτερεύουσιν θέσιν μετὰ τῶν ἐμπορικῶν καὶ ναυτικῶν λαῶν ὡς ἐκ τῶν πολιτικῶν ἀνωμαλιῶν, τὰς ὁποίας κατὰ καιροὺς ὑπέστη, καὶ ὡς ἐκ τῆς ἐλλείψεως πολιτικῆς ἐνόττητος, ἥτις διατηρεῖ τὴν Γερμανίαν διαμελισμένην εἰς τόσας χωριστάς Ἐπικρατείας. Τὰ δυστυχῆ ἀποτελέσματα τοῦ διαμελισμοῦ τούτου θέλει διορθῶσι κατὰ μέγα μέρος ἡ Τελωνιακὴ ἑνωσις, τὴν ὁποίαν παρεδέχθησαν ἤδη αἱ περισσότεραι Γερμανικαὶ Ἐπικράτειαι.

Ἡ Γερμανία ἐνεργεῖ μέγα Ἐξωτερικὸν ἐμπόριον μὲ τὴν Ἰταλίαν διὰ τῆς Αὐγούστης καὶ Κωνσταντίας, μὲ τὴν Γαλλίαν διὰ τῆς ἐπὶ τοῦ Μάϋν Φραγκφούρτης καὶ Μαγεντίας, μὲ τὴν Ὁλλάνδαν καὶ Βέλγιον διὰ τῆς Κολωνίας, μὲ τὴν Ῥωσίαν διὰ τῆς ἐπὶ τοῦ Ὀδέρου Φραγκφούρτης, καὶ μὲ τὴν Τουρκίαν διὰ τῆς Βιέννης, Πράγας καὶ Τριεστίου.

Τὸ ἐσωτερικὸν ἐμπόριον τῆς Γερμανίας εἶναι ὡσαύτως ἀρκετὰ ζωηρόν, καὶ ἐνεργεῖται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον διὰ πανηγύρεων.

Τὰ κυριώτερα εἶδη τῆς ἐξαγωγῆς εἶναι *Δημητριακοὶ καρποὶ*, *Ξυλεία οἰκοδομήσιμοι*, *Λινὰ ὑγιάσματα*, *ἔργα σιδηρᾶ*, *βαμβάκινα ὑγιάσματα*, *ἔρια*, *ζῶα*, *ἐρέαι* (τζόχαι), *μόλυβδος*. Εἰσαγώγιμα δὲ εἶδη κυρίως εἶναι αἱ ἀναγκαῖαι διὰ τὰ χειροτεχνεῖά της πρῶται ὕλαι ὡς ἡ μετάξη, τὸ βαμβάκιον κτλ. τὰ ἀποικιακὰ προϊόντα, τὰ ἀρώματα, αἱ βαφικαὶ οὐσαί, ἡ ἱατρικὴ ὕλη, αἱ ξηραὶ ὀτῶραι, οἱ καπνοὶ, τὰ ἐλαιόλαθα, οἱ οἶνοι, τὰ βαλανίδια καὶ ἄλλα.

Δυσκόλως δύναται νὰ ὑπολογισθῇ κατ' ἀκριβείαν ἂν ἡ ἐμπορικὴ

στάθμη τῆς εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς ὡς πρὸς τὴν Γερμανίαν εἶναι ὑπὲρ ἢ κατ' αὐτῆς· τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι τὸ ἐξαγόμενον ποσὸν εἶναι μικρότερον τοῦ εἰσαγομένου· ἀλλὰ τὸ ἐμπόριον τῆς διαμετακομίσεως καὶ τῆς ἐξαποστολῆς, ἀποκατασταθὲν ἀρκετὰ σημαντικὸν ὡς ἐκ τῆς τοπογραφικῆς θέσεώς της, γίνεται ἀφορμὴ μεγάλων κερδῶν· διὰ τοῦ ἐμπορίου τούτου συσσωρεύεται εἰς τὴν Γερμανίαν μέγα ποσὸν νομίσματος, ὥστε μεταξὺ ὅλων τῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἐπικρατειῶν ἡ Γερμανία ἔχει τὴν μεγαλητέραν πραγματικὴν χρηματικὴν ποσότητα· ὑπολογίζονται δὲ τὰ εἰς τὴν Γερμανίαν κυκλοφοροῦντα ἀργυρᾶ νομίσματα εἰς 600 ἑκατομμυρίων φιορίνια, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ μεγαλύτερον μέρος κατ' ἀναλογίαν εὐρίσκεται εἰς τὴν Αὐστριακὴν Ἐπικράτειαν.

§. 281. *Νομίσματα Γερμανίας.* — Ἡ Γερμανία στερεῖται τοῦ πλεονεκτήματος ὁμοιομόρφου νομισματικοῦ συστήματος· τὰ περισσώτερα Κράτη λογαριάζουν εἰς Τάληρα τῶν 90 Κρεὺτζαρίων, ἢ εἰς φιορίνια τῶν 60 Κρεὺτζαρίων. Τὰ Γερμανικὰ Τάληρα εἶναι καὶ πραγματικὰ καὶ λογιστικὰ ἢ ὑποθετικά· τὰ πραγματικὰ εἶναι ἴσα μὲ δύο φιορίνια τῆς Συμβάσεως λεγόμενα, τὰ λογιστικὰ εἶναι ἴσα μὲ ἓν καὶ ἥμισυ φιορίνιον.

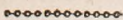
Τὰ πραγματικὰ ἀργυρᾶ νομίσματα τῆς Γερμανίας λέγονται τῆς Συμβάσεως (*convention*), διότι κατὰ τὸ 1753 ἡ Αὐστρία καὶ ἡ Βαβαρία, καὶ κατόπιν ἔλαι σχεδὸν αἱ Γερμανικαὶ χῶραι, ἐκτὸς τοῦ Βρανδεμβούργου καὶ Ἀνοθέρου, ἐσυμφώνησαν νὰ χαράττωσι νόμισμα ὑπὸ τὴν αὐτὴν βάσιν, δηλ. ἐν Μάρκον Κολωνίας ἀργύρου ν' ἀποτελῇ δέκα Τάληρα, ὅθεν κατὰ τὸ ποσὸν τοῦτο τοῦ περιεχομένου ἀργύρου τὸ Γερμανικὸν Τάληρον τῆς Συμβάσεως ἀξίζει φράγμα 5, 19.

Τὰ φιορίνια τῆς Γερμανίας διακρίνονται εἰς δύο κατηγορίας 1) εἰς φιορίνια τῶν 20, καὶ 2) εἰς φιορίνια τῶν 24.

Φιορίνια τῶν 20 λέγονται ὅταν ἐν Μάρκον ἀργύρου ἀποτελῇ 20 φιορίνια, ἥτοι δέκα τάληρα· ἐπομένως φιορίνιον τῶν 20 εἶναι τὸ ἥμισυ τοῦ Γερμανικοῦ ταλήρου.

Φιορίνια τῶν 24 εἶναι ὅσα κατὰ τὴν νομισματικὴν βάσιν, τὴν ὅποιαν παρεδέχθησαν διάφοροι Γερμανικαὶ χῶραι, ὡς ἡ Φραγκονία, ἡ Βαβαρία κ.λ., ἀποτελοῦσιν ὅχι τὸ ἥμισυ τοῦ Γερμανικοῦ ταλήρου, ἀλλὰ $5/12$ αὐτοῦ, ὥστε 1 τάληρον Γερμανικὸν Συμβάσεως εἶναι ἴσον μὲ $2, 2/5$ φιορίνια τῶν 24.

Καθόσον ἀφορᾷ τὰ σταθμὰ καὶ μέτρα τῆς Γερμανίας ὑπάρχει ἔτι μεγαλητέρα τῆς τῶν νομισμάτων ποικιλίας, ὥς λεπτομερέστερον θέλωμεν ἶδει εἰς τὰ ἰδιαιτέρα περὶ τῶν Γερμανικῶν Ἐπικρατειῶν Κεφάλαια τοῦ παρόντος μέρους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Περὶ τῆς Αὐστρίας.

§. 282. Ἡ Αὐστριακὴ Αὐτοκρατορία σύγκειται ἀπὸ διαφόρους ἑτερογενεῖς Ἐπικρατείας, ἥτοι, 1) ἀπὸ Γερμανικὰς χώρας, ἀποτελοῦσας μέρος τῆς Γερμανικῆς Ὁμοσπονδίας, 2) ἀπὸ μέρος τῆς Πολωνίας μετὰ τῆς ἐσχάτως συμπεριληφθείσης Κρακοβίας, 3) ἀπὸ τὴν Οὐγγαρίαν, συμπεριλαμβανούσαν τὴν Τρανσυλθανίαν, καὶ τὰ στρατιωτικὰ μεθόρια τῆς Δαλματίας, καὶ 4) ἀπὸ τὸ Βενετικόν. Οἱ κάτοικοι ὅλων αὐτῶν τῶν Ἐπικρατειῶν συμποσοῦνται εἰς 35 ἑκατομμύρια. Ἡ Αὐστρία συνορεύουσα μὲ ἐμπορικοὺς καὶ βιομηχανικοὺς λαοὺς ἀνέπτυξεν ἀναγκασίως τὸ ἐμπόριόν της, καὶ μάλιστα τὸ τῆς διαμετακομίσεως· ἡ ἀτμοπλοῖα τοῦ Δουνάβεως τὴν θέτει εἰς ἄμεσον σχέσιν μὲ τὸν Εὐξείνιον Πόντον καὶ ἐπομένως μ' ὅλην τὴν Ἀνατολήν· διὰ διαφορῶν δὲ ποταμῶν, διωρύγων, καὶ σιδηρῶν δρόμων συγκοινωνεῖ μὲ τὴν Βαλτικὴν καὶ Ἀρκτικὴν θάλασσαν.

Αἱ κυριώτεραι παράλιοι πόλεις τῆς Αὐστρίας εἶναι τὸ Τριέστιον ἢ Τεργέστη, ἡ Βενετία, καὶ τὸ Φιούμιον ἐπὶ τοῦ Ἀδριατικοῦ κόλπου· ἡ Ραγούζα, τὸ Σπάλατρον, καὶ τὸ Κάταρον εἶναι οἱ κυριώτεροι λιμένες τῆς Δαλματίας· ἡ Βιέννη, ἡ πρωτεύουσα τῆς Αὐτοκρατορίας, εἶναι ἡ σημαντικωτέρα ἀγορὰ τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐμπορίου· ἡ Πράγα εἶναι τὸ κέντρον τοῦ ἐμπορίου τῆς Βοημίας· ἡ Πέστα εἶναι ἡ παρακαταθήκη τοῦ ἐμπορίου τῆς Οὐγγαρίας· τὸ Βρόδι παρὰ τὸν Δούναβιν, καὶ ἡ Λεμβέργη εἰς τὴν Γαλλικίαν εἶναι ἐπίσης ἐμπορικαὶ ἀγοραί.

Ἡ Αὐστριακὴ Κυβέρνησις προσπαθεῖ διὰ παντοίων μέσων νὰ ἐμφυχώσῃ τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν ἐγχώριον βιομηχανίαν· προνομιούχος δὲ ἔταιρία, τοῦ ἐθνικοῦ Αὐστριακοῦ ἐμπορίου λεγομένη, ἐσυστήθη διὰ μετοχῶν κατὰ τὸ 1827. Ἡ Αὐστριακὴ Κυβέρνησις ἐπροσέηλθε πρὸ πάντων τὴν προσοχὴν της εἰς τὴν διάπλευσιν τοῦ Δουνάβεως, καὶ ἐ-

προσπάθησε παντοίοις τρόποις νὰ διευκολύνῃ τὴν συγκοινωνίαν ταύτην, καὶ ν' ἀσφαλίσῃ διπλωματικῶς τὴν ἐλευθερίαν τῆς διαπλεύσεως τοῦ ποταμοῦ τούτου μέχρι τῶν ἐκβολῶν του.

Τὸ Ἐθνικὸν δημόσιον χρέος τῆς Αὐστρίας ὑπελογίσθη κατὰ τὸ 1862 εἰς 2,888,000,000 φιορινίων. Τὸ μέγαλον τοῦτο ποσὸν τοῦ χρέους καὶ τὸ μέγαλον ποσὸν τοῦ κυκλοφοροῦντος χαρτονομίσματος ἐπέφερον μεγάλην παραλυσίαν εἰς τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τοῦ τόπου, καὶ ἐπηρέασαν οὐσιωδῶς τὴν ἐμπορικὴν ἀνάπτυξιν αὐτοῦ.

§. 283. Ἡ *τελωνιακὴ ρομοθεσία* τῆς Αὐστρίας εἶναι ἐντελῶς ὑπηγορευμένη ἀπὸ τὰς ἰδέας τῆς προστασίας τῆς ἐγγχωρίου βιομηχανίας καὶ γεωργίας, ἀπαγορευομένης τῆς εἰσαγωγῆς τῶν ξένων βιομηχανικῶν προϊόντων, τὰ ὅποια ἐπιβαρύνονται ὑπὸ ὑπερβολικῶν δασμῶν.

Α'. BIENNII.

§. 284. Ἡ *Βιέννη*, πρωτεύουσα τῆς Αὐστριακῆς Αὐτοκρατορίας κεῖται ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Δουνάβεως, ἔχουσα κατοίκους 476 χιλ. Ἡ σημασία της εἶναι καὶ ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανικὴ. Ὑπὲρ τὰ διακόσια χειροτεχνεῖα ἐνασχολοῦν καὶ διατρέφουν ὑπὲρ τὰς 60 χιλιάδας ἐργατῶν ἔχει δὲ τριακοσίας κλωστικὰς μηχανάς, καὶ 8,000 ὕφαντικὰ ἐργαλεῖα μεταξωτῶν ὑφασμάτων. Τὰ εἰς τὴν Βιέννην κατασκευαζόμενα σάλλα ἐξομοιοῦνται ὡς πρὸς τὴν τελειότητα μὲ τὰ Γαλλικά. Τὰ μουσικὰ ὄργανα τῆς Βιέννης ζητοῦνται παρ' ὅλης τῆς Εὐρώπης, ἰδίως τὰ κλειδοκύμβαλα (*piano forte*), ἐκ τῶν ὁποίων ἐξάγονται κατ' ἔτος 2,600 περίπου.

Ἡ Βιέννη εἶναι τὸ κέντρον τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐμπορίου τῆς Αὐστρίας· εἰς τῶν κυριωτέρων κλάδων τοῦ ἐμπορίου τῆς Βιέννης εἶναι τὸ μετὰ τῆς Τουρκίας ἐνεργούμενον ἐμπόριον ἢ πόλις αὕτη, ὡς ἡ πλησιεστέρα εἰς τὴν Τουρκίαν, ἀποκατέστη ἡ ἀποθήκη καὶ ἡ ἀγορὰ ὅλων τῶν προϊόντων τῆς μεσογείου Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας.

Δύο ἐμπορικαὶ πανηγύρεις κατὰ τὰς ἐορτάς τῆς Πεντηκοστῆς καὶ τῆς Ἀγίας Αἰκατερίνης, ἀρχόμεναι δεκατέσσαρας ἡμέρας πρὸ τῶν ἐορτῶν τούτων, εἶναι αἱ ἐποχαὶ τῆς μεγαλητέρας ἐμπορικῆς κινήσεως τῆς πόλεως ταύτης.

Ὑπάρχουσιν εἰς τὴν Βιέννην διάφοροι ἐμπορικαὶ ἐταιρίαι, ἐκ τῶν ὁποίων δύο εἶναι αἱ κυριώτεραι, ἡ *Ἀνατολικὴ* καὶ ἡ *Βοεμικὴ*. Σκο-

πρὸς τῆς πρώτης εἶναι ἡ ἀνάπτυξις καὶ ἡ προστασία τοῦ μετὰ τῆς Ἀνατολῆς ἐμπορίου· τῆς δὲ δευτέρας ἡ ἐξόδευσις τῶν χειροτεχνημάτων τῆς Βοσνίας, καὶ ἰδίως τῶν λινῶν ὑφασμάτων, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ εἰσαγωγή αὕτη ἀποστέλλει μέγα μέρος εἰς τὴν Ἀμερικήν.

Τὰ κυριώτερα ἐξαγωγίμα εἶδη τῆς Βιέννης εἶναι ὁ ὑδράργυρος, τὸ κιννάβαρι, (τοῦ ὁποίου ὑπάρχει ἐν Βιέννῃ χειροτεχνεῖον δυνάμενον νὰ κατασκευάσῃ 6,000 λίτρας καθ' ἑβδομάδα), ὁ χαλκὸς τῆς Οὐγγαρίας, δέρματα κατεργασμένα, οἱ οἶνοι τῆς Οὐγγαρίας, πῆλινα ἀγγεῖα, καὶ διάφορα ἄλλα χειροτεχνήματα.

Ἡ κατ' εὐθείαν συγκοινωνία τῆς Βιέννης μετὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως διὰ τῶν ἀτμοπλοίων τοῦ Δουνάβεως, καὶ ἡ βελτίωσις τῶν πρὸς τὰ Τουρκικὰ μεθόρια ἀγουσῶν ὁδῶν ἐπέφερον μεγάλην ἀνάπτυξιν εἰς τὸ Αὐστριακὸν ἐν γένει ἐμπόριον, καὶ κυρίως εἰς τὴν Αὐστριακὴν βιομηχανίαν, ἥτις προμηθεύεται ἤδη εὐκολώτερον τὰς ἀναγκαίας πρώτας ὕλας.

§. 285. *Ἑθνικὴ Αὐστριακὴ Τράπεζα*. — Ἐσυστήθη κατὰ τὸ 1816, ἐπροσδιορίσθη δὲ κατὰ τὸ 1853 ὁ ἀριθμὸς τῶν μετοχῶν τῆς εἰς 100,000 πρὸς 800 φιορίνια ἐκάστη. Τὸ προνόμιόν τῆς ἐκπνέει κατὰ τὸ 1866.

Ἡ Αὐστριακὴ Κυβέρνησις μετεχειρίσθη τὴν Τράπεζαν καὶ πρὸ καὶ μετὰ τὸ 1848 ὡς μέσον βοηθείας εἰς τὰς οἰκονομικὰς τῆς δυσχερείας· ἄλλοτε διὰ ν' ἀποσύρῃ τὸ χαρτονόμισμα ἀντικαθιστάνουσα αὐτὸ διὰ Τραπεζικῶν γραμματίων, καὶ πολλάκις διὰ τῆς ἐκδόσεως Τραπεζικῶν Γραμματίων χρησιμευόντων ὡς δανείων πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ὑπερ κυρίως ἔλαβε χώραν κατὰ τὸ 1848 ὅτε διετάχθη ἡ ἀναγκαστικὴ κυκλοφορία (cours forcée) αὐτῶν, καὶ οὕτως ἀποκατεστάθησαν τὰ Τραπεζιτικὰ ταῦτα γραμματία, τὰ ὅποια εἶναι ἐκ 1,000, 100, 10, 5, 2, καὶ 1 φιορινίων, τὸ μόνον κυκλοφοροῦν νόμισμα. Ἡ δὲ μεγάλη δυσαναλογία τοῦ ποσοῦ τῶν Τραπεζιτικῶν γραμματίων, τοῦ ἐκδιδομένου ἀπὸ τὴν Τράπεζαν, ὡς πρὸς τὸ εἰσπραττόμενον μεταλλικόν, καὶ τὰ μεγάλα ποσὰ τὰ δανεισθέντα πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἐπέφερον τὴν ὑποτίμησιν τῶν Τραπεζιτικῶν γραμματίων, ἡ δὲ ὑπερτίμησις (agio) τοῦ μεταλλικοῦ ἔφθασεν ἕως 35 τοῖς 0/0 εἰς τὰ τραπεζιτικὰ γραμματία.

Διὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς ἡ Τράπεζα αὕτη ὀλίγον ὠφελεῖ τὸ ἐμπόριον (ΕΜΠΟΡ. ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ).

ριον· ἀλλ' ἄλλα μεγάλα ἰδιωτικὰ τραπεζιτικὰ καταστήματα ἀναπληροῦν τὴν ἔλλειψιν δημοσίου ἐμπορικῆς Τραπεζῆς. Μεταξὺ τούτων πρωτεύει τὸ τραπεζιτικὸν κατάστημα τοῦ ὁμοεθνοῦς ἡμῶν Κ. Σίνα.

§. 286. *Νομίσματα*.—Πραγματικὰ νομίσματα εἶναι·

Χρυσᾶ.	Κορώνα (1857) ἴσον	φρ. 34,37
	Ἡμισεῖα καὶ τμήματα κατ' ἀναλογίαν	
	Τὸ Αὐστριακὸν Δουκάτον	» 11,85
	Σοβερίνον (Λομβαρδίας)	» 35,16
	Σελίνον τῆς Βενετίας	» 11,93
Ἀργυρᾶ.	Φιορίνιον (τῆς ἐνώσεως 1857)	» 2,44
	Τάληρον (τῆς ἐνώσεως 1837)	» 3,76
	Φιορίνιον	» 2,59
	Νόμισμα 10 Κρεῦτζαρίων νέων	» 0,22
	Τάληρον Μαρίας Θηρεσίας	» 5,19
	Ὅμοιον 2 Φιορινίων Συμβάσεως	» 5,19
	Σφάντζικον 20 Κρεῦτζαρίων	» 0,86
	Καὶ τμήματα αὐτοῦ	

Μέχρι τοῦ 1857, ὅτε ἡ Αὐστρία ἔκαμε συνθήκην νομισμάτων μετὰ τῆς Γερμανικῆς ἐνώσεως (Ζολθεράιν), ἡ βᾶσις τοῦ νομισματικοῦ συστήματος ἦτο τὸ φιορίνιον τῶν 60 Κρεῦτζαρίων ἀξίας φράγ. 2,61.

Κατὰ τὴν μνησθεῖσαν συνθήκην τὸ Αὐστριακὸν φιορίνιον εἶναι ἀξίας φρ. 2,50, καὶ ἔχει τὴν αὐτὴν ἐσωτερικὴν ἀξίαν μὲ τὰ πραγματικὰ νομίσματα τῆς λοιπῆς Γερμανίας. Ἡ ὑποδιαίρεσις τοῦ φιορινίου εἶναι ἑκατοστὰ (νέα κρεῦτζάρια). Ἀλλ' ἡ ἐκτύπωσις τῶν πραγματικῶν νέων νομισμάτων ἀναβάλλεται πάντοτε καὶ ὅλη ἡ κυκλοφορία γίνεται σχεδὸν διὰ τῶν Τραπεζ. γραμματίων.

§. 287. *Συναλλάγματα Βιέννης*.

	ὁρισμένον.	ἀόριστον.
Ἀμστερδὰμ	100 φιορ. ἀγοραῖα.	=125.50 φιορ.
Βερολῖνον	100 τάλ. Πρωσσίας	=220 φιορ.
Βουκουρέστιον	1 φιορ. συμβάσεως	=474 παραδ.
Λονδῖνον	100 λίρσι Στερλίνοι	=147.75 φιορ.
Μασσαλία	100 φράγ.	= 58.50 φιορ.

§. 288. *Συνθήκαι — μεσιτικὰ*.—Ἡ συνθήκαι εἶναι 14 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἀποδοχῆς. Αἱ συναλλαγματικαὶ πρέπει νὰ παρουσιασθῶσιν ἀμέ-

ὥς πρὸς ἀποδοχὴν, καὶ ἐν περιπτώσει μὴ ἀποδοχῆς ἀμέσως νὰ διαμαρτυρηθῶσι. Διὰ τὴν πληρωμὴν παραχωροῦνται ἡμέραι χάριτος τρεῖς, συμπεριλαμβανομένων τῶν ἑορτῶν· ἐὰν ἡ τρίτη ἡμέρα ᾖ καὶ ἑορτάσιμος, ἡ πληρωμὴ γίνεται τὴν ἐπαύριον. Δὲν ὑπάρχουσιν ἡμέραι χάριτος διὰ τὰς ἐν ὄψει, ἢ μετὰ ἑπτὰ ἡμέρας ἀπὸ τῆς ὀφείας, ἢ εἰς ῥητὴν ἡμέραν πληρωτέας συναλλαγματικὰς· αὗται πρέπει νὰ πληρωθῶσιν ἐντὸς 24 ὥρων ἀπὸ τῆς πτώσεως. Αἱ ἐπὶ Βιέννῃ συναλλαγματικαὶ δὲν υποβάλλονται εἰς χαρτόσημον.

Δικαιώμα μεσιτείας διὰ τὰς χρηματικὰς πράξεις εἶναι 1 τοῖς χιλίοις.

§. 289. *Σταθμὰ καὶ μέτρα.*—Ἡ μονὰς τοῦ ἐμπορικοῦ βάρους εἰς Βιέννην εἶναι ἡ *λίτρα* (τὸ φούντι).

$$\begin{aligned} 1. \text{ Λίτρα Βιέννης} &= 560,01 \text{ Γραμ. Γαλ.} \\ &= 174,72 \text{ δρὰμ. Τουρκ.} \end{aligned}$$

Ἡ λίτρα διαιρεῖται εἰς 4 τέταρτα, 16 οὐγγίαις, καὶ 32 λότια.

1. Καντάρι = 100 λίτρας.
1. Πέτρα (Stein) = 20 λίτρας.
1. Κάρχ. (Karch) = 400 λίτρας.
1. Σάουμ. = 275 λίτρας.

Σταθμὸς πολυτέμων μετάλλων εἶναι τὸ *Μάρκον* τῆς Βιέννης, ἴσον μὲ 280,64 Γραμ. Γαλ., καὶ μὲ 89,55 δρὰμ. Τουρκικὰ.

Ἡ *ιατρικὴ λίτρα* εἶναι ἴση μὲ 24 λότια ἐμπορικὰ· διαιρεῖται δὲ εἰς 12 οὐγγίαις, πρὸς 8 δράμια, πρὸς 3 (Σκρούπουλα) γραμμάρια, πρὸς 20 κόκκους.

Μέτρον μήκους διὰ τὰ ὑφάσματα εἶναι ἡ *ἄουνα* (elle)

$$= 0,78 \text{ τοῦ Γαλλικοῦ μέτρου.}$$

$$= 1,17 \text{ τοῦ Τουρκ. πήχους.}$$

Ἡ *ἄουνα* διαιρεῖται εἰς $1/2$, $1/4$, $1/3$ καὶ $1/6$.

Μέτρον χωρητικότητος διὰ σίτους καὶ λοιπὰ εἶναι τὸ *Μέτζεν*

$$= 61,49 \text{ λίτρας Γαλλικῆς.}$$

$$= 1,84 \text{ κοιλὰ Κωνσταντινουπόλεως.}$$

$$30 \text{ Μέτζεν} = 1 \text{ Μούτ (Muth).}$$

Μέτρον τῶν ὕψων εἶναι τὸ *Μὰς* (Mass) = μὲ 1,41 λίτραν Γαλλικὴν· 40 Μὰς ἀποτελοῦν 1 *Ένμμερ*.

Β'. ΤΡΙΕΣΤΙΟΝ (Τεργέστη).

§. 290. *Τεργέστη*. — Πρωτεύουσα τοῦ Ἰλυρικοῦ παραλίου, λιμὴν ἐλεύθερος. Ὁ πληθυσμὸς τῆς Τεργέστης, ὅστις κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρόντος αἰῶνος δὲν ὑπερέβαινε τὰς 6000 κατοίκων, ὑπερτερεῖ ἤδη τὰς 105,000. Οἱ σιδηροὶ δρόμοι ἤνωσαν τὴν πόλιν μὲ ὅλας τὰς Γερμανικὰς πόλεις καὶ ἠύξησαν ἀρκετὰ τὸ τῆς διαμετακομίσεως ἐμπόριον.

Ἡ ἐλευθερία τοῦ λιμένος ἐκτείνεται εἰς μίαν ὀρισμένην ἀπόστασιν τῆς πόλεως, καὶ τὰ εἰσαχθέντα ἀτελῶς εἰς τὴν πόλιν ἐμπορεύματα τελωνίζονται ἐξερχόμενα τῆς ἐλευθέρου περιοχῆς. — Ὁ καπνὸς τὸ ἅλας καὶ ἡ πυρίτις εἶναι μονοπωλεῖα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἡ Τεργέστη ἀποκατασταθεῖσα διὰ τῶν προστατευτικῶν μέσων τῆς Κυβερνήσεως ὁ κυριώτερος λιμὴν τοῦ Αὐστριακοῦ Κράτους, ἀνέπτυξε μεγάλην ἐμπορικὴν σχέσιν μετὰ τῆς Ἀνατολῆς διὰ τῆς συστάσεως τοῦ Αὐστριακοῦ Λόυδ κατὰ τὸ 1833, ὅστις πρῶτος ἀποκατέστησε τακτικὴν ἀτμοπλοικὴν συγκοινωνίαν μὲ τὴν Ἑλλάδα, Τουρκίαν καὶ Αἴγυπτον ἐδόθη εἰς τὸ Ναυτικὸν ἐμπόριον τῆς Τεργέστης μετὰ τῆς Μεσογείου μεγάλη ἀνάπτυξις, καὶ οὕτω ἀποκατέστη ἐφ' ἑαυτῇ μίλλος τῆς Μασσαλίας. Ἡ ἐπανάστασις τοῦ 1848 καὶ ἡ κατόπιν αὐτῆς παραλυσία τῆς Νομισματικῆς καταστάσεως τῆς Αὐστρίας ὅχι μόνον ἀνεχάιτισε πᾶσαν ἐμπορικὴν πρόοδον, ἀλλὰ ὠπισθοδρόμησεν οὐσιωδῶς τὴν ἐμπορικὴν σημασίαν τῆς πόλεως ταύτης.

Ἡ Τεργέστη ἀποκατέστη τὸ κέντρον σημαντικοῦ ἐμπορίου ὥς ἐκ τῆς ἀτελείας μάλιστα τοῦ λιμένος της, προνομίου παραχωρηθέντος εἰς αὐτὴν κατὰ τὸ 1819. Δυνάμει τοῦ προνομίου τούτου ὅλα σχεδὸν τὰ ἐμπορεύματα εἰσάγονται ἀτελῶς, δυνάμενα νὰ ἐξαχθῶσι πάλιν διὰ τὸ ἐξωτερικὸν ἄνευ οὐδενὸς δασμοῦ. Αἱ δὲ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Αὐστριακῆς Ἑπικρατείας ἀποστελλόμεναι ἐκ τῆς Τεργέστης πραγματεῖαι ὑποβάλλονται εἰς μετρίους δασμούς.

Εἰς τὴν Τεργέστην ὑπάρχουσι χειροτεχνεῖα *λιπῶν* καὶ *βαμβακίνων* ὑφασμάτων δι' ὀθόνας πλοίων, *κλωστικαὶ μηχαναὶ* μετάξης καὶ *βαμβακίου*, *καθαυτήρια ζάχαρος*, *τεχνουργεῖα χαλκάνθου* (βιτριόλου), *σικέων*, *σαπυρίων*, καὶ *χαρτίου* καὶ *ναυπηγείων*.

Τὰ εἰσαγώγιμα εἶδη κυρίως εἶναι τὰ ἀποικιακὰ προϊόντα, *βαμβάκιον*, *βαμβάκινα ὑφάσματα*, *ἐλαιόλαδον*, *δέρματα*, *χαλκός*,

ὀρεῖχαλκος, ἀρώματα, κηρίον, οἰνόπνευμα, βαφικαὶ οὐσίαι, βαλάνidia καὶ ἄλλα.

Ἐξαγώγιμα δὲ εἶναι ὅλα ἐν γένει τὰ Γερμανικὰ προϊόντα φυσικά τε καὶ βιομηχανικά.

Τὸ ἐμπόριον τῆς πυρίτιδος, τοῦ ἁλατος, καὶ τοῦ καπνοῦ ἐνεργεῖται ὡς εἵπομεν ἀποκλειστικῶς παρὰ τῆς Κυβερνήσεως, τὰ εἶδη ταῦτα δὲν δύνανται νὰ εἰσαχθῶσιν, εἰμὴ ἐπ' ὀνόματί της, ἢ διὰ λογαριασμὸν τῶν μισθωσάντων τὰ μονοπωλεῖα ταῦτα. Ἡ ἐξαγωγή τοῦ ἀκατεργάστου χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ τῶν κουκουλίων τῆς μετᾶξης εἶναι ἀπηγορευμένη.

Κατὰ τὸ 1859 ἡ μετὰξὺ Τεργέστης καὶ ξένων λιμένων εἰσαγωγή ἦτο 166,926,000 φιορίνια, ἡ δὲ ἐξαγωγή 91,487,000.

Μετὰ τῶν Αὐστριακῶν λιμένων ἡ εἰσαγωγή 51,375,000, ἡ δὲ ἐξαγωγή 113,175,000.

Ὡς πρὸς τὰ διάφορα Κράτη τὸ ἐμπόριον τῆς Τεργέστης παρουσιάζει τὰ ἐξῆς ποσά.

		Εἰσαγωγή	Ἐξαγωγή
Τουρκία	φιορίν.	11,327,000	13,438,000.
Αἴγυπτος	»	5,128,000	1,792,000.
Παραδουνάβιοι Ἡγεμονίαι	»	2,114,000	76,000.
Ἀγγλία	»	19,173,000	4,314,000.
Μεσημβρ. Ῥωσσία	»	2,511,000	115,000.
Ἑλλάς	»	2,725,000	2,856,000.
Γαλλία	»	6,193,000	938,000.
Ἑπτάνησος	»	3,072,000	1,282,000.

Τὰ λοιπὰ διανέμονται μετὰξὺ τῶν λοιπῶν Εὐρωπαϊκῶν Κρατῶν καὶ τῆς Ἀμερικῆς, μετὰ τῆς ὁποίας αἱ ἐμπορικαὶ σχέσεις τῆς Τεργέστης ἔλαβον οὐσιώδη ἀνάπτυξιν.

Ἡ Τεργέστη εἶναι ὡσαύτως τὸ κέντρον τοῦ ἐμπορικοῦ ναυτικοῦ τῆς Αὐστρίας. Ἡ Αὐστριακὴ Κυβέρνησις μετὰ τὴν εἰρήνην τοῦ 1814 ἐπροσῆλθε τὴν προσοχὴν της εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐμπορικοῦ ναυτικοῦ, καὶ κατῴρθωσεν, ἃν καὶ περιορισμένη μόνον ἐντὸς τοῦ Ἀδριατικοῦ κόλπου, νὰ σχηματίσῃ διὰ τῶν προστατευτικῶν μέτρων της ἀξιόλογον ἐμπορικὸν ναυτικόν. Τὰ δένδρα τῆς δρυὸς τῆς Καρνιόλης καὶ Δαλματίας θεωροῦνται ὡς ἡ καλῆτέρα ξυλεία πρὸς ναυπηγίαν.

Οἱ Αὐστριακοὶ ναῦται εἶναι ἔμπειροι, σώφρονες, καὶ μὲ πειθαρχίαν· οἱ δὲ Αὐστριακοὶ νόμοι, οἱ διέποντες τὴν ναυτιλίαν, θεωροῦνται ὡς ἔργον μεγάλης φρονήσεως. Τὰ Αὐστριακὰ πλοῖα δὲν περιορίζονται πλέον ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς Μεσογείου καὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, ἐπιχειροῦν ἤδη τὰ ταξείδια τῆς Ἀγγλίας καὶ τῶν Ἀρκτικῶν πόλεων, διαπλέοντα δὲ καὶ τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανὸν μεταφέρουσιν εἰς τὴν Τεργέστην τὰ προϊόντα τῆς Βρασιλίας καὶ τῶν Ὀμοσπόνδων Ἐπικρατειῶν τῆς Ἀμερικῆς.

Κατὰ τὴν πενταετείαν ἀπὸ τοῦ 1855 μέχρι τοῦ 1859 ἡ ναυτικὴ κίνησις τῆς Τεργέστης μετὰ τῶν λιμένων τοῦ ἐξωτερικοῦ παρουσιάζει τοὺς ἐξῆς ἀριθμοὺς πλοίων καὶ τόνων.

εἰσαγωγὴ καὶ ἐξαγωγὴ ὁμοῦ Πλοῖα.					Τόνοι.
1855	»	»	»	»	4,307 696,757
1856	»	»	»	»	4,328 699,139
1857	»	»	»	»	3,960 686,190
1858	»	»	»	»	4,740 764,283
1859	»	»	»	»	3,985 613,823

Διὰ δὲ τὴν μετὰ τῶν Αὐστριακῶν λιμένων συγκαινωνίαν ἐκινήθησαν κατὰ τὸ 1859 ἔτος Πλοῖα 12,297, τόνων 577,069.

Τὰ νομίσματα καὶ συναλλάγματα Τεργέστης εἶναι ὡς τὰ τῆς Βιέννης.

§. 291. *Συνήθειαι—Προμήθειαι—Μεσιτεία—* Ἀποστάθμισις.— Αἱ συνήθειαι ὡς πρὸς τὰς συναλλαγματικὰς εἶναι αἱ αὐταὶ μὲ τὰς τῆς Βιέννης. Αἱ πωλήσεις τῶν πραγμάτων γίνονται μὲ προθεσμίαν συνήθως τριῶν μηνῶν, ἢ διὰ μετρητῶν ἐκπιπτομένων 2 ἢ 2 1/2 τοῖς 0/0, προεξοφλουμένων τῶν ὁμολογιῶν παρὰ τῶν ἰδιωτικῶν Τραπεζῶν.

Οἱ περὶ πτωχεύσεως Νόμοι ὁμοιάζουν τοὺς Γαλλικοὺς. Ὁ δόλος τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν, ἀλλὰ σπανίως ἀνακαλύπτεται. Ὁ πτωχεύσας προφυλακίζεται, ἀπαλλάττεται δὲ τῆς κρατήσεως παραχωρῶν εἰς τοὺς δανειστάς του ὅλην του τὴν περιουσίαν. Τὰ ἐπ' ὀνόματι τῆς συζύγου του ἀγορασθέντα κτήματα δὲν ὑπόκεινται εἰς τὰ χρῆν τοῦ συζύγου, ἀλλ' ἡ διάταξις αὕτη δίδει ἀφορμὴν εἰς πολλὰς δολιότητας καὶ ἀπάτας.

Τὸ σύννηθες δικαίωμα τῆς προμηθείας διὰ τὴν ἀγορὰν πραγμάτων εἶναι 2 τοῖς 0/0, διὰ τὴν πώλησιν 1/2 τοῖς 0/0, εἰς τὸ ὅποιον

προστίθεται καὶ 1 τοῖς 0/0 δι' ἐγγύησιν (del credere). Ἡ προμήθεια διὰ τὴν σύναξιν ναύλου καὶ ἄλλας πράξεις ἀφορώσας πλοῖα εἶναι 2 τοῖς 0/0. Ὁ ἔμπορος, πρὸς ὃν τὸ πλοῖον εἶναι συστημένον, λαμβάνει 2 τοῖς 0/0 καὶ ἐπὶ τοῦ ναύλου τοῦ ἐκ Τεργέστης λαμβανομένου φορτίου.

Ἡ μεσιτεία διὰ τὴν ναύλωσιν εἶναι 2 τοῖς 0/0, καὶ ἂν ὁ μεσίτης ἀναλάβῃ καὶ τὴν φροντίδα τῆς φορτώσεως λαμβάνει 3 τοῖς 0/0. Ἡ μεσιτεία τῶν συναλλαγμάτων εἶναι 1 τοῖς 0/00. Ἡ μεσιτεία διὰ τὴν πώλησιν τῶνπραγμάτων εἶναι 1/2 ἕως 1 τοῖς 0/0, πληρονομένη ἀπὸ τὸν πωλητὴν.

Ἡ ἀποστάθμισις (lara) κανονίζεται ὡς ἐξῆς· τὰ πλυμένα μαλλία πωλοῦνται ἄνευ ἀποσταθμίσεως. Ἡ δὲ ἀποστάθμισις τῶν ἀπλῶν εἶναι 4 τοῖς 0/0, τῶν ἀσβεστωμένων 4 — 5 τοῖς 0/0, τῆς ζάχαρης εἰς κιβώτια 20 φούντια τὸ κιβώτιον, τῆς ζάχαρης τῆς Βρασιλίας εἰς μεγάλα κιβώτια 270 φούντια, τῆς ἄσπρης ζάχαρης εἰς βαρέλια 12 τοῖς 0/0

§. 292. Μέτρα καὶ σταθμὰ Τεργέστης. — Ἐκτὸς τῆς λίτρας (φούντι) τῆς Βιέννης μεταχειρίζονται εἰς τὴν Τεργέστην ὡς σταθμὰ καὶ τὰς Βενετικὰς ἐλαφρὰς καὶ βαρεῖας λίτρας (peso sottile καὶ peso grosso) εἰς τὸ μετὰ τῆς Ἰταλίας μάλιστα ἐμπόριον.

17 λίτραι Βιέννης ἰσοδυναμοῦν μὲ 20 βαρεῖας λίτρας Βενετίας.

7 » » » » 13 ἐλαφρὰς » »

Μέτρον τῶν ὑφασμάτων εἶναι ἡ ἀουνα, ἥτις διὰ τὰ μάλλινα ὑφάσματα εἶναι ἴση μὲ 0,67 τοῦ Γαλλικοῦ μέτρου καὶ μὲ 1 πῆχυν Τουρκικὴν διὰ δὲ τὰ μεταξωτὰ εἶναι ἴση μὲ 0,64 τοῦ Γαλλικοῦ μέτρου καὶ μὲ 0,96 τοῦ Τουρκικοῦ πῆχους.

Μέτρον χωρητικότητος διὰ τὰ σιτηρὰ εἶναι τὸ Στάρον.

1 Στάρον εἶναι = 82,61 λίτρας Γαλλίας.

= 2,57 κοιλὰ Κωνσταντινουπόλεως.

5 Στάρα » = 6, Μέτζεν Βιέννης.

Μέτρον τῶν οἴνων εἶναι ἡ Ὀργα, (διαιρουμένη εἰς 40 βοκάλια), ἴση μὲ 1 ἕυμερ τῆς Βιέννης καὶ μὲ 56,40 Γαλλικὰς λίτρας.

1 Ὀργα ἐλαίου = 60 Γαλλικὰ χιλιόγραμμα

= 46,8 ὀκάδ. Τουρκικὰς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Περὶ τῆς Πρωσσίας.

§. 293. Ἡ Πρωσσία εἶναι ἐκ τῶν σημαντικωτέρων Ἐπικρατειῶν τῆς Εὐρώπης· σύγκειται δὲ ἐκ δύο διακεχωρισμένων μερῶν, ἐκ τῆς κυρίως Πρωσσίας ἐπὶ τῆς Βαλτικῆς, καὶ τοῦ Μεγάλου Δουκάτου τοῦ κάτω Ρήνου. Πρωτεύουσα αὐτῆς εἶναι τὸ Βερολῖνον. Οἱ κάτοικοι τοῦ Βασιλείου τούτου, λογίζονται 15 ἑκατομμύρια, ὁ Ρήνος, ὁ Ἑλβας, ὁ Ὄδερ, καὶ ὁ Βίστουλας τὸ διαβρέχουσιν· ἡ Σιλεσία καὶ αἱ περὶ τὸν Βέσσερ χώραι εἶναι αἱ καρποφορώτεραι, ἐκεῖ ἡ συλλογὴ τῶν δημημητριακῶν καρπῶν, τοῦ λίου, τοῦ καννάβεως, τοῦ καπνοῦ, καὶ ἄλλων προϊόντων εἶναι ἄφθονος· εἰς τὰς περὶ τὸν Ρήνον δὲ χώρας καλλιεργεῖται ἡ ἄμπελος καὶ ἡ μετὰξη. Εἰς τὴν Πρωσσίαν ὑπάρχουσι μεταλλεῖα σιδήρου, χαλκοῦ, κασσιτέρου, μολύβδου, στυπτηρίας, καὶ διαφόρων πολυτίμων λίθων.

Ἡ βιομηχανία ἐνεργεῖται εἰς μεγάλην ἔκτασιν· ἐρέαι, λιπὰ, βαμβάκινα καὶ μεταξωτὰ ὑφάσματα κατασκευάζονται μετ' ἐπιτυχίας· ἡ ἄμαξοποιΐα, πιλοποιΐα, χαρτοποιΐα, ὥρολογοποιΐα, βυρσοδεψία καὶ ἡ κατασκευὴ τοῦ Πρωσσικοῦ κυανοῦ ἐνασχολοῦν διάφορα χειροτεχνεῖα.

Τὸ ἐμπόριον καὶ ἡ βιομηχανία τῆς Πρωσσίας ἔλαβον μεγάλην ἔκτασιν μετὰ τὴν Τελωνιακὴν ἑνωσιν, τὴν ὁποίαν διὰ τῆς πολιτικῆς τῆς καὶ ἐπιμονῆς τῆς κατῳρθώσε νὰ παραδεχθῶσιν ὅλαι σχεδὸν αἱ ἀρκτικαὶ Γερμανικαὶ Ἐπικράτειαι μετὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην τὰ ξένα χειροτεχνήματα δὲν παρουσιάζονται σχεδὸν διόλου εἰς τὰς Γερμανικὰς ἀγοράς, ἀντικατασταθέντα ἀπὸ βιομηχανικὰ τῆς Πρωσσίας καὶ Σαξωνίας προϊόντα, τῶν ὁποίων ἡ ἐξόδευσις δὲν περιορίζεται, πλέον εἰς μόνον τὰς Γερμανικὰς ἀγοράς, ἀλλὰ μέγα μέρος αὐτῶν ἀποστέλλεται καὶ εἰς τὴν Ἀμερικὴν.

§. 294. Ἡ Τελωνιακὴ Γερμανικὴ ἑνωσις συμπεριλαμβάνει σήμερον τὴν Πρωσσίαν, Βαβαρίαν, Βυρτεμβέργην, Σαξωνίαν, τὸ Ἑλεκτοράτον Ἑς, τὰ μεγάλα Δουκάτα Βάδεν, Ἑς Σαξ-Βείμαρ, τὰ Δουκάτα Νασάον, Σαξ Μένιγγεν, Ἀλτεμβούργον καὶ Κοβουργ-Γόττα, τὸ Λίχλατ-Δισάον, Βερνούλγκερ, μέρος τοῦ Ὁλδεμβούργου, καὶ τὴν ἐλευθέραν πόλιν τῆς Φραγκφούρτης.

Ἡ Πρωσσία, ἥτις πρώτη συνέλαβε τὴν γόνιμον μεγάλων ἀποτελεσμάτων ἰδέαν τῆς Τελωνιακῆς ἐνώσεως, ὠφελεῖται βεβαίως περισσότερον τῶν ἄλλων Ἐπικρατειῶν καὶ πολιτικῶς καὶ οἰκονομολογικῶς ἐξ αὐτῆς· ἐν τούτοις ἡ ἀνάγκη τῆς Τελωνιακῆς ταύτης ἐνώσεως εἶχεν ἀναφανῆ πρὸ καιροῦ.

Ἡ βάσις τῆς ἐνώσεως ταύτης εἶναι ἡ ἐλευθερία τοῦ ἐμπορίου μεταξὺ τῶν διαφόρων Ἐπικρατειῶν, τῶν ἀποτελουσῶν τὴν ἑνωσιν, διὰ τῆς συστάσεως ἑνὸς Κεντρικοῦ Τελωνιακοῦ συστήματος. Οἱ εἰσπραττόμενοι τελωνιακοὶ δασμοὶ διανέμονται μεταξὺ τῶν διαφόρων Ἐπικρατειῶν ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῶν εἰς τὸ τέλος ἐκάστης τριμηνίας παρὰ τοῦ Κεντρικοῦ Ταμείου τοῦ Βερολίνου. Τὰ δικαιώματα καὶ οἱ δασμοὶ εἰσπράττονται καθ' ὁμοιόμορφον τρόπον εἰς τὰ σύνορα τῆς ἑνώσεως· εἰς δὲ τὰ σύνορα τῶν διαφόρων Ἐπικρατειῶν τῆς ἑνώσεως δὲν ὑπάρχει καμμία τελωνιακὴ ἐπιτήρησης.

Τὰ εἰσπραττόμενα δικαιώματα εἶναι τριῶν εἰδῶν. 1) Δασμοὶ εἰσαγωγῆς. 2) Δασμοὶ ἐξαγωγῆς, καὶ 3) Δικαιώματα διαμετακομίσεως. Ἡ τελωνιακὴ διατίμησις συνετάχθη ὑπὸ τὸ πνεῦμα τῆς ἀποκλείσεως τῶν ξένων χειροτεχνημάτων.

Κατὰ γενικὸν κανόνα τὰ ξένα φυσικὰ ἢ βιομηχανικὰ προϊόντα πληρόνουν εἰσαγόμενα κατὰ μέσον ὅρον 10 τοῖς 0/0 ἐπὶ τῆς ἀξίας των· ἀλλὰ τοῦ κανόνος τούτου ὑπάρχουσι διάφοροι ἐξαίρεσεις· αἱ πρῶται ὅλαι τῶν χειροτεχνημάτων εἶναι ἀπηλλαγμένοι παντὸς δασμοῦ· ἀπεναντίας τὰ ὑφάσματα, καὶ ἰδίως τὰ μεταξωτὰ καὶ μάλλινα, υποβάλλονται εἰς δασμοὺς ἀνωτέρους τῶν 10 τοῖς 0/0. Εἰς δύο μόνον περιστάσεις ἐπιστρέφονται οἱ πληρωθέντες δασμοί, ἥτοι εἰς τὴν ἐξαγωγὴν τῆς καθαρισμένης ζάχαρης καὶ τοῦ κατεργασμένου καπνοῦ.

Ὡς πρὸς τὴν ἐξαγωγὴν δὲν ὑπάρχει κανὲν εἶδος ἀπαγορεύσεως, καὶ ὅλα τὰ βιομηχανικὰ προϊόντα ἐξάγονται ἀτελῶς.

Τὸ δικαίωμα τῆς διαμετακομίσεως προσδιωρίσθη εἰς 1/2 σκουδον δι' ἕκαστον καντάριονπραγματειῶν· τὸ δικαίωμα τοῦτο ἴσως εἶναι ὑπερβολικόν.

Ἡ Τελωνιακὴ αὕτη ἑνωσις, εἶναι ἐλπίς, ὅτι θέλει ἐπιφέρει καὶ τὴν παραδοχὴν ὁμοιομόρφου μετριοῦ καὶ νομισματικοῦ συστήματος.

Α'. ΒΕΡΟΛΙΝΟΝ.

§. 295. Τὸ *Βερολίνον* εἶναι ἡ πρωτεύουσα τῆς Πρωσσίας, ἔχουσα 300,000 κατοίκους· μόλον ὅτι δὲ κεῖται μακρὰν ἀπὸ τοὺς παραλίους λιμένας τῆς Πρωσσίας, τὸ ἐμπόριόν της μόλον τοῦτο εἶναι ἀρκετὰ μέγαλον, ὥστε τὸ Βερολίνον συγκαταριθμεῖται μεταξὺ τῶν ἐμπορικωτέρων καὶ βιομηχανικωτέρων Γερμανικῶν πόλεων. Διὰ τοῦ Σπραίου ποταμοῦ, ἐπὶ τοῦ ὁποίου τὸ Βερολίνον κεῖται, εἰσβάλλοντος εἰς τὸν Ἑλβαν, συγκοινωνεῖ μὲ τὴν Ἄλτοναν, Ἀμβούργον καὶ Ἀρκτικὴν θάλασσαν· ἐπίτηδες δὲ διώρυξ θέτει τὸ Βερολίνον εἰς συγκοινωνίαν μὲ τὸν Ὄδερ καὶ ἐπομένως μὲ τὴν Βαλτικὴν θάλασσαν.

§. 296. *Νομίσματα Βερολίνου*.—Μετὰ τὸ 1823 λογαριάζουν εἰς τάληρα ἀγοραῖα (rixdale), διαιρούμενα εἰς 30 γρὸς καὶ 360 Φένιγκ.

Τὰ πραγματικὰ νομίσματα τοῦ Βερολίνου εἶναι

α.) *Χρυσᾶ*.—Φριδερίκιον, ἓν, ἥμισυ, καὶ διπλοῦν, τὸ ἓν εἶναι ἴσον μὲ φρ. 20, 78.

— Δουκάτον χρυσοῦν ἴσον μὲ φρ. 11, 85.

β.) *Ἀργυρᾶ*. — Τάληρον λογιστικὸν 30 γρὸς, ἴσον μὲ φρ. 3, 71.

§. 297. *Τίμησις συναλλαγῶν Βερολίνου*.

Ἄμστερδαμ	2 μην.	143,88.	Ταλ. Πρωσ.	διὰ 250	Φιορ. Ὀλλ.
Ἀμβούργον	»	151,35.	»	» 300	μάρχ. Τραπ.
Λονδίνον	3 μην.	6,81.	»	» 1	λίραν Στερλ.
Παρίσιοι	2 μην.	80,86.	»	» 300	φράγκα.
Βιέννη, Αὐγούστα		105,	»	» 150	φιορίνια.
Λειψία (συνηθ.)		100,	»	» 100	εἰς τὴν Λειψ.
Πετρούπολις	3 μην.	1,8.	»	» 1	ρόύβλ. ἀργυρ.

§. 298. *Συνήθεια*.—Ἡ *συνήθεια* (uso) εἶναι 14 ἡμέραι ἀπὸ τῆς ἀποδοχῆς τῆς συναλλαγματικῆς. Τρεῖς ἡμέραι χάριτος παραχωροῦνται διὰ τὴν πληρωμὴν· ἐὰν ἡ τελευταία ἡμέρα ᾖναι Κυριακὴ ἢ ἑορτάσιμος, ἡ πληρωμὴ τῶν συναλλαγματικῶν γίνεται τὴν παραμονήν. Διὰ τὰς μετὰ ὀκτὼ ἡμέρας πληρωτέας συναλλαγματικὰς δὲν παραχωροῦνται ἡμέραι χάριτος.

Ὅλαι αἱ συναλλαγματικαὶ υποβάλλονται εἰς χαρτόσημον 5 γρὸς, φέρουσαι 100 τάληρα Πρωσσίας, καὶ διὰ κάθε 400 τάληρα περιπλέον προστίθενται 5 γρὸς.

§. 299. Σταθμὰ καὶ μέτρα.—Τὸ ἐν ἰσχύϊ ἐν Βερολίῳ μετρικὸν σύστημα ἐτέθη εἰς ἐνέργειαν κατὰ τὸ 1816.

Σταθμὸν βάρους εἶναι ἡ λίτρα (φούντι), διαιρουμένη εἰς 32 λόγια, ἐκ 4 δραμίων ἑκαστον.

110 λίτραι = 1. Ζέντνερ (Zentner).

100 λίτραι = 46,70 χιλιόγραμμα Γαλ.

100 λίτραι = 36,42 ὀκάδ. Τουρκίας.

Μέτρον μήκους διὰ τὰ ὑφάσματα εἶναι ἡ ἀουρα ἴση μὲ 67 ἑκατοστά τοῦ Γαλ. μέτρου, καὶ μὲ 1 πῆχυν περίπου Τουρκικὴν.

Μέτρον χωρητικότητος εἶναι τὸ Σέφελ.

1. Σέφελ. = 16 Μέτζεν.

1. Σέφελ εἶναι ἴσον μὲ 55 λίτρας Γαλλικάς.

». » μὲ 1,65 κοιλὸν Τουρκικόν.

1. Λάστον σίτου εἰς τὸ Δάντζικ = μὲ 60 Σέφελ.

1. Τόνος — » . . . = μὲ 4 Σέφελ.

1. Τόνος λινοσπόρου . . . = μὲ 37 $\frac{2}{3}$ Μέτζεν.

oooooooooooo

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΚΤΟΝ.

Περὶ τῆς Βαβαρίας.

§. 300. Ἡ Βαβαρία, μεσόγειος τῆς Γερμανίας ἐπικράτεια, ἀποτελεῖ μέρος τῆς Γερμανικῆς Ὁμοσπονδίας, ἔχουσα κατοίκους 4 ἑκατομ. Ὁ Δούναβις, ὅστις πλευστὸς ἤδη εἰσέρχεται εἰς αὐτὴν πλησίον τῆς Οὐλμης, ὁ Ῥήνος ὅστις διέρχεται δι' αὐτῆς, διάφοροι ἄλλοι ποταμοί, διώρυγες καὶ σιδηροὶ δρόμοι μεγάλως εὐκολύνουσι τὴν ἐσωτερικὴν συγκοινωνίαν, καὶ σημαντικῶς ἀνέπτυξαν τὸ ἐμπόριον τῆς διαμετακομίσεως. Ἡ Βαβαρικὴ Κυβέρνησις προσήλωσε πρὸ καιροῦ τὴν προσοχὴν τῆς εἰς τὸ ἀντικείμενον τῆς ὁδοποιίας, καὶ διὰ τῶν γεφυρῶν καὶ διωρύγων, τὰς ὁποίας κατεσκεύασε, κατώρθωσε ν' ἀπαιτῆται ἤδη τὸ τρίτον τοῦ καιροῦ, καὶ τὸ τρίτον τῶν ζώων πρὸς μετακόμισιν τῶν πραχματειῶν.

§. 301. Προϊόντα.—Ἡ Βαβαρία εἶναι χώρα βιομηχανοῦ καὶ γεωπόνου.

Οἱ δημητριακοὶ καρποὶ, τὸ λίνον, ὁ κάρραβις, καὶ εἰς τὰς περὶ

τὸν Ῥήνον χώρας ἡ ἄμπελος καλλιεργοῦνται μετ' ἐπιτυχίας. Τὰ δασικὰ προϊόντα καὶ τὸ ἄλας εἶναι ἐκ τῶν κυριωτέρων προϊόντων τῆς ἐξαγωγῆς· ἡ κτηνοτροφία προοδεύει ὡσαύτως· τὰ μεταλλεῖα τῆς περιορίζονται εἰς χαλκόν, μόλυβδον, καὶ σίδηρον· τὰ δὲ ἀλατουργεῖα τῆς εἶναι πλουσιώτατα.

§. 302. *Βιομηχανία*.—Οἱ κυριώτεροι κλάδοι τῆς βιομηχανίας εἶναι ἡ κατασκευὴ τῶν *λινῶν*, *μαλλίνων* καὶ *βαμβακίνων ὑφασμάτων*, ἡ *ὕδουργία*, ἡ *βυρσοδεψία*, ἡ *ἔνθοποια*, ἡ *ξυλουργία*, καὶ ἡ κατασκευὴ τῶν παιδικῶν ἀθυρμάτων, τῶν ὁποίων πηγὴ εἶναι ἡ πόλις τῆς Βαβαρίας Νορμβέργη, εἰς τὴν ὁποίαν περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 16^{ου} αἰῶνος ἐφευρέθησαν τὰ ἐγκόλπια ὥρολόγια.

Τὸ Μόναχον διακρίνεται κυρίως ὡς πρὸς τὰ μουσικὰ καὶ ὀπτικὰ ὄργανα. Εἰς τεχνίτην τοῦ Μονάχου προσέτι χρεωστέϊ ὁ ἐξευγενισμένος κόσμος μίαν τῶν ὥραιότερων ἐφευρέσεων τὴν *λιθογραφίαν*.

§. 303. *Ἐμπόριον*.—Τὸ ἐμπόριον τῆς Βαβαρίας, περιορίζεται εἰς τὸ μετὰ τῆς Αὐστρίας, Γαλλίας, Ἑλβετίας, καὶ Βυρτεμβέργης. Ὁ σῆτος, τὸ ἄλας, ἡ ξυλεία, τὰ ζῶα, ὁ οἶνος, ὁ ἔνθος, τὰ παιδικὰ ἀθύρματα εἶναι τὰ κυριώτερα ἀντικείμενα τῆς ἐξαγωγῆς. Εἰσαγώγιμα δὲ εἶναι αἱ πρῶται χειροτεχνικαὶ ὑλαι, αἱ βαφικαὶ οὐσίαι, τὰ ἀποικιακὰ προϊόντα, ὁ ξένος καπνὸς καὶ ἄλλα διάφορα.

Αἱ κυριώτεραι ἐμπορικαὶ πόλεις εἶναι τὸ Μόναχον, ἡ Αὐγούστα, ἡ Νορμβέργη, ἡ Μείνινγκεν, καὶ ἡ Ρατισβόνη.

§. 304. *Τελωνιακὸν σύστημα*.—Κατὰ τὸ 1828 ὑπεβλήθη καὶ ἡ Βαβαρία εἰς τὴν Τελωνιακὴν Γερμανικὴν ἑνωσιν.

§. 305. *Τράπεζα Βαβαρίας*.—Κατὰ τὸ 1835 ἐσυστήθη εἰς Μόναχον χρηματικὴ Τράπεζα διὰ 20,000 μετοχῶν ἐκ 500 φιορινίων ἐκάστη. Ἡ τράπεζα αὕτη προεξοφλεῖ ἐμπορικὰ γραμμάτια, δανεῖζει ἐπὶ ὑποθήκῃ, καὶ ἐκδίδει Τραπεζικὰ γραμμάτια μέχρι τῆς ποσότητος τῶν $2/5$ τῶν κεφαλαίων τῆς.

§. 306. *Νομίσματα Βαβαρίας*.—Τὰ λογιστικὰ καὶ συναλλακτικὰ νομίσματα τῆς Βαβαρίας εἶναι ὡς τὰ τῆς Αὐστρίας· ὑπάρχει δὲ καὶ ἕτερον νόμισμα ἀγοραῖον (*corrente*).

Τὰ πραγματικὰ νομίσματα τῆς Βαβαρίας εἶναι·

α.) Χρυσᾶ—Δουκάτον Βαβαρικὸν μέχρι τοῦ 1800 = φρ. 11,85

—Καρολίνον ἥτοι 3 φιορ. Βαβαρ. χρυσᾶ = » 25,66

—Καρολῖνον τοῦ παλατινάτου	= φρ. 25,66
—Μαξιμιλιανόν	= » 17,18
6.) Ἀργυρ.—Τάληρον (rixdale)	= » 5,19
—Νόμισμα 24 Κρεϋτζαρίων	= » » 86
—Τάληρον ἀγοραῖον	= » 3,24
—Φιορίνιον	= » 2,10
—Σκούδον	= » 5,72

127 Τάληρα (rixdale) ἀγοραῖα εἶναι ἴσα μὲ 100 συναλλακτικά.

§. 307. *Τίμησις συναλλαγῶν Ἀυγούστης κατ' ἰσοτιμίαν.*

Ἄμστερδαμ 2 μην.	107	Τάλ. Συν. διὰ 250	φιορίνια Ὀλλανδ.
Ἄμβουργον »	113,5	» » 300	Μάρκα Τραπεζ.
Βιέννη »	100	φιορ. ἀγορ. » 100	φιορ. τῶν 20 Κρεϋτ.
Φραγκφούρτη (συνήθ)	100	» » 100	φιορίνια τῶν 20.
Λειψία 1 μην.	95,24	Τάλ. ἀγορ. » 100	Τάλ. Πρωσ. τῶν 14.
Λονδῖνον 3 μην.	8,95	φιορίνια » 1	λίτραν Στερλίαν.
Παρίσιοι 1 μην.	115,51	» » 300	φράγκα.
Γένοβα »	51,94	λίτραι νέαι » 20	φιορίν. ἀγοραῖα.
Λιβόρνος »	62	λίτραι Τοσλ. » 20	φιορίν. ἀγοραῖα.

§. 308. *Συνήθεια.*—Ἡ συνήθεια (uso) εἶναι 15 ἡμέραι ἀπὸ τῆς ἀποδοχῆς. Αἱ ἐπὶ συνηθείᾳ ἐκδιδόμεναι συναλλαγματικαὶ πρέπει νὰ ἐμφανισθῶσι καὶ ν' ἀποδεχθῶσιν, ἢ νὰ διαμαρτυρηθῶσιν ἀμέσως. Κατὰ παραδεδεγμένην συνήθειαν αἱ πληρωμαὶ γίνονται μόνον μίαν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος, ἥτοι τὴν τετάρτην. Ἐὰν δὲ αὕτη ᾖ ἑορτάσιμος, αἱ πληρωμαὶ τῶν συναλλαγματικῶν γίνονται τὴν παραμονήν.

§. 309. *Σταθμὰ καὶ μέτρα Βαβαρίας.*—Ἡ μονὰς τοῦ ἐμπορικοῦ σταθμοῦ εἰς τὸ Μόναχον εἶναι ἡ λίτρα.

1 Λίτρα = 560 γραμμὰς Γαλλικὰς.
= 174,72 δράμια Τουρκικὰ.

100 Λίτραι = 123, 6 λίτρας βάρους Ἀγγλικὰς.

1 Καντάρι = 5 πέτρας (stein) = 100 λίτρας = 3200 λότια.

Εἰς τὴν Ῥηνικὴν Βαβαρίαν τὸ 1 καντάρι εἶναι ἴσον μὲ 100 Γαλλικὰ χιλιόγραμμα.

Μέτρον χωρητικότητος διὰ τὰ σιτηρὰ εἶναι τὸ Σέλεφ.

1 Σέλεφ = 222 λίτρας Γαλλικὰς.

100 » = 76,50 κούαρτερ Ἀγγλικὰ.

100 Σέλεφ = 114,25 ψάθας Ρωσσικᾶς.

100 » = 665,93 κοιλά Τουρκικᾶς.

Τὸ Σέφελ διαιρεῖται οὕτω

1 Σέφελ = 6 Μέτζεν = 12 Βιερτέλια = 48 Μάσελ.

208 Μᾶς = 1 Σέφελ.

Μέτρον ρευστῶν εἶναι ἡ Κάνα ἢ Μᾶς.

1 Κάνα = 1,06 λίτρας Γαλλικᾶς.

100 Κάναι = 23,50 γαλόνια Ἀγγλικᾶς.

6 Κάναι = ἑυμερ.

Ὁ τόνος τοῦ ζύθου περιέχει 25 ἑυμερ πρὸς 64 Κάνας ἑκαστον ἑυμερ.

Μέτρον ὑφασμάτων εἶναι τὸ ἔλ = 83,30 ὑφεκατόμμετρα Γαλλ.

100 ἔλ = 91 Γουάρδας Ἀγγλικᾶς.

100 ἔλ = 117 ἀρσίνια Ρωσσίᾶς.

100 ἔλ = 124,95 πήχεις Τουρκικούς.

oooooooooooo

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

Περὶ τῆς Σαξωνίας.

§. 310. Ἡ Σαξωνία ἀποτελεῖ βασιλείον τῆς κεντρικῆς Γερμανίας, καίμενον μεταξὺ τῆς Βαυαρίας, Πρωσσίας, καὶ Βοεμίας. Οἱ κάτοικοι τῆς Σαξωνίας εἶναι 1,687,000. Πρωτεύουσα εἶναι ἡ Δρέσδα.

§. 311. *Προϊόντα.*—Τὰ ὄρη τῆς Σαξωνίας καλύπτονται ἀπὸ δάση, καὶ αἱ πεδιάδες τῆς ἀπὸ λειβάδια, ὅπου τρέφεται μεγάλη ποσότης ζώων. Εἰς τὴν Σαξωνίαν συλλέγεται ἄφθονος σῖτος, κριθή, βρώμη, λιπὸν, καπνὸς καὶ βρωγία (houblon). Ἡ ἀμπέλος καλλιεργεῖται εἰς τινὰς μόνον καταλλήλους θέσεις.

Ἡ κτηνοτροφία ἔλαβε πρὸ πάντων μεγάλην ἀνάπτυξιν· ἀναμίζαντες δὲ τὴν φυλὴν τῶν ζώων των μὲ μερινὰ πρόβατα συλλέγουν ἥδη μαλλίον ὥραίας ποιότητος, καὶ καταζήτητον διὰ τὰ Ἀγγλικά χειροτεχνεῖα. Ὑπὲρ τὰ 2 ἑκατομμύρια συμποσοῦνται τὰ τῆς νέας ταύτης φυλῆς ζῶα τῆς Σαξωνίας.

Τὰ μεταλλουργικὰ προϊόντα ἀποτελοῦν μέγαν πλοῦτον τῆς Σαξωνίας. Καλλιεργοῦνται ὑπὲρ τὰ 540 μεταλλεῖα διαφόρων μετάλλων,

κυρίως δὲ ἀργύρου, κασσιτέρου, κοβαλτίου, σιδήρου, χαλκοῦ, μόλυβδου, ἀρσενικοῦ, ζίγκου, ἀντιμονίου, καὶ μαγνησίου. Εἰς τὰ περίξ τῆς Μεύσεν εὐρίσκεται ἡ περίφημος γῆ, ἐκ τῆς ὁποίας κατασκευάζονται τὰ γνωστὰ Σαξωνικὰ ἀγγεῖα. Εἰς διάφορα μέρη ὡσαύτως εὐρίσκονται πολύτιμοι λίθοι, τοπάζια, ἀμέθυστοι, χρυσόλιθοι, ὑάκινθοι, ἀγάθαι, ἰάσπιδες, γραῖται, κ.τ.λ.

§. 312. Βιομηχανία — Ὡς πρὸς τὴν βιομηχανίαν ἡ Σαξωνία ἔκαμε περισσοτέρας προόδους ἀφ' ὅλας τὰς Γερμανικὰς χώρας· καὶ τὰ βιομηχανικὰ προϊόντα τῆς ἀνταγωνίζονται ἐπιτυχῶς εἰς τὰς ξένας ἀγοράς μὲ τὰ Ἀγγλικά χειροτεχνήματα.

Ἡ χαρτοποιία, ἡ ὑελουργία, ἡ βυρσοδεψία, ἡ ζυθοποιία, τὰ σιδηρὰ ἔργα, καὶ παντὸς εἶδους ὑφάσματα κατασκευάζονται εἰς μεγάλην ποσότητα. Ἐν γένει δὲ ἡ Τελωνιακὴ ἔνωσις ἐπέφερεν εἰς τὴν Σαξωνικὴν βιομηχανίαν μεγάλα ὠφελήματα.

§. 313. Ἐμπόριον. — Ἀναλόγως τῆς βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως ἀναπτύσσεται καὶ τὸ ἐμπόριον τῆς Σαξωνίας, ἥτις εἶναι μία τῶν πρώτων Γερμανικῶν χωρῶν, αἵτινες διὰ τῶν σιδηρῶν δρόμων διευκολύον τὴν ἐσωτερικὴν συγκοινωνίαν.

Α'. ΛΕΙΨΙΑ.

§. 314. Ἡ Λειψία εἶναι τὸ κέντρον τῶν ἐμπορικῶν πράξεων τῆς Σαξωνίας· κατὰ τὰς ἐποχὰς τῶν ἐμπορικῶν πανηγύρεων τῆς πόλεως ταύτης, τῶν ὁποίων ἡ ἑναρξίς καὶ ἡ λήξις ἀναγγέλλονται διὰ τῶν κωδῶνων, ἐνεργοῦνται αἱ μεγαλῆτεραι ἐμπορικαὶ συναλλαγαί. Ἡ Λειψία εἶναι ὡσαύτως τὸ κέντρον ὅλης τῆς Γερμανικῆς βιβλιοποιίας.

§. 315. Τράπεζα χρηματιστικὴ ἐσυστήθη ἐν Λειψίᾳ κατὰ τὸ 1839, ἔχουσα 1 1/2 ἑκατομ. ταλήρων κεφάλαιον, καὶ δυναμὲν νὰ ἐκδίδῃ Τραπεζικὰ γρημμάτια μέχρι τῆς συμπληρώσεως τῶν 8/9 τοῦ κεφαλαίου τῆς.

§. 316. Νομίσματα. — Ἄλλοτε ἐλογαριάζον εἰς Τάληρα τῶν 24 καλῶν γρὸς (bons gros) πρὸς 12 φένιγκ. Τὸ τάληρον τοῦτο ἀξίζει φρ. 3,89. Ἦδη λογαριάζουν εἰς Τάληρα τῶν 30 γρὸς νέων πρὸς 10 φένιγκ. Ἡ σχέσις τῶν νομισμάτων τούτων εἶναι 2 7/9 τοῖς 0/0.

Πραγματικά νομίσματα είναι

α) Χρυσᾶ—Δουκάτον (Φριδερ. Αὐγούστου Β').	= Φρ. 11,85
—Αὐγούστον, ἀξίας 5 Ταλήρων	= » 20,75
—Αὐγούστον 10 Ταλήρων, καὶ Αὐγούστον 2 1/2 Ταλήρων ἀξιζόντα κατ' ἀναλογίαν.	
β') Ἀργυρᾶ—Τάληρον τῆς συμβάσεως.	= » 5,19
1/2 ἦτοι φιορίνιον,	= » 2,59
Τὸ Τάληρον τῶν 24 Καλῶν Γρὸς (νομ. λογ.).	= » 3,89

Κυκλοφοροῦν εἰς Σαξωνίαν καὶ διάφορα χαρτονομίσματα τοῦ δημοσίου Ταμείου, καὶ γραμμάτια τῶν ἐμπορικῶν Τραπεζῶν κατ' ἰσοτιμίαν μὲ τὰ πραγματικά νομίσματα.

§. 317. *Τίμησις συναλλαγῶν Λειψίας.*—Ἡ τίμησις τῶν συναλλαγμάτων κανονίζεται εἰς τάληρά ἀγοραῖα (correnti) τῶν 1 καὶ 1/2 φιορινίων.

Ἄμστερδαμ 2 μην. 137	Τάλ. ἀγορ. Λειψίας διὰ 250 φιορ. ὅλλαν.
Βερολίνον » 103	» 100 Ταλ. Πρωσ.
Βιέννη » 100	» 150 φιορίνια.
Φραγκφούρτη » 101 1/2	» 100 Ταλ. Συναλ.
Αὐγούστα » 100	» 100 φιορίνια.
Κοπενάγη » 117	» 100 Ταλ. ἀγορ.
Ἀμβούργον » 145	» 300 Μάρ. Τραπεζ.
Λονδίνον » 6 2/3	» 1 λίρ. Στερλίν.
Παρίσιοι » 78	» 300 φράγκα.

§. 318. *Συνήθειαι—μεσιτικά.*—Ἡ συνήθεια (uso) εἶναι 14 ἡμέραι ἀπὸ τῆς ἀποδοχῆς τῆς συναλλαγματικῆς, ἄνευ ἡμερῶν χάριτος· ἐὰν ἡ ἡμέρα τῆς πτώσεως ᾖναι ἐορτάσιμος, ἡ πληρωμὴ γίνεται τὴν παραμονήν. Αἱ εἰς πανηγύρεις πληρωτέαι συναλλαγματικαὶ πληρόνονται τὴν πέμπτην τῆς τρίτης ἐβδομάδος τῆς πανηγύρεως. Ὅλαι αἱ συναλλαγματικαὶ υποβάλλονται εἰς χαρτόσημον.

Τὰ ἀποικιακὰ προϊόντα πωλοῦνται μὲ προθεσμίαν ἑνὸς μηνός. Τὰ χειροτεχνήματα πληρόνονται ἀπὸ τὴν μίαν πανηγύριν εἰς τὴν ἄλλην, καὶ κατὰ συνήθειαν ἐκπίπτεται τῆς συμφωνηθείσης τιμῆς 8, 10 καὶ 12 τοῖς 0/0.

Ἡ μεσιτεία τῶν πραγματιῶν εἶναι $1/2$ τοῖς $0/0$ ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν.

§. 319. Μέτρα καὶ σταθμά. — Σθαθμὸς ἐμπορικὸς εἶναι ἡ λίτρα
= 467,62 Γαλλικὰς γράμμάς.

= 145,84 δράμια Τουρκικά.

Εἰς τὴν πράξιν ὑπολογίζουσι τὰ

100 χιλιόγραμμα = 214 λίτρας Λειψίας.

103 λίτρας βάρους Ἀγγλ. = 100 λίτρας Λειψίας.

40 λίτρας Ρωσσίας = 35 λίτρας Λειψίας.

4 λίτρας Βαβαρικὰς = 5 λίτρας Λειψίας.

Μέτρον τῶν ὑφασμάτων εἶναι ἡ ἄουνα (elle).

1 ἄουνα = 56,53 ὑφεικτόμετρα Γαλλ.

= 0,84 πήχεως Τουρκικοῦ.

Εἰς τὴν πράξιν ὑπολογίζουσι

8 ἄουνας = 5 Γυιάρδας Ἀγγλικὰς.

2 ἄουνας = 1 ἄουναν Γαλλικὴν.

Ἡ Σαξωνικὴ Κυβέρνησις ἐπρότεινε τὴν παραδοχὴν νέου μετρικοῦ συστήματος ὑπὸ τὴν αὐτὴν βάσιν μὲ τὴν τοῦ Γαλλικοῦ· κατ' αὐτὸ ἡ νέα λίτρα εἶναι = $1/2$ χιλιόγραμμον.

1 Καντάρι = 10 Liespfund = 100 λίτρας = 1000 Millas.

= 10,000 Centas = 100,000 Decas = 1,000,000 As.

1 ἄουνα = 0,60 τοῦ Γαλλ. μέτρου.

100 ἄουναι νέαι = 65,64 Γυιάρδας Ἀγγλικὰς.

ἢ 3 Γυιάρδαι = 4 ἄουναι νέας.

•••••

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΟΓΔΩΟΝ.

Περὶ τοῦ Ἀμβούργου.

§. 320. Τὸ Ἀμβούργον εἶναι ἐλευθέρη Ἀνσεατικὴ πόλις ἐπὶ τῆς ἀρκτικῆς ὁχθῆς τοῦ Ἑλβα, ἔχουσα 150,000 κατοίκους· εἶναι δὲ ἡ ἐμπορικωτέρα πόλις τῆς Γερμανίας, καὶ ἴσως ὅλης τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἠπείρου· κοινωνοῦσα διὰ διωρύγων μὲ τοὺς ποταμοὺς Μόλδαυον καὶ Σπράϊον, ἀποκατέστη ἡ παρακαταθήκη τῶν προϊόντων ὧν τῶν πέριξ χωρῶν, καὶ αὐτῆς τῆς Σιλεσίας καὶ Πολωνίας· κοινωνεῖ ὡσαύτως (ΕΜΠΟΡ. ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ).

διὰ διώρυγος μὲ τὸν Τράβον ποταμὸν, καὶ ὥς ἐκ τούτου μὲ τὴν ἐλευθέραν πόλιν Λυβέκην καὶ τὴν Βαλτικὴν θάλασσαν.

Τὸ σημερινὸν ἐμπόριον τοῦ Ἀμβούργου δὲν δύναται βεβαίως νὰ συγκριθῇ μὲ τὸ ἐμπόριον, τὸ ὁποῖον αὐτόθι ἐνηργήθη κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀκμῆς τῆς Ἀνσεατικῆς ἐνώσεως. Ἐν τούτοις διατηρήσασα ἡ πόλις αὕτη τὴν αὐτονομίαν της, καὶ ἀναμιχθεῖσα ἔσον ἦτο δυνατόν ὀλιγώτερον εἰς τοὺς ἐμφυλίους Γερμανικοὺς σπαραγμοὺς, διεφύλαξε καθ' ὅλας τὰς ἐποχὰς τὴν ἐμπορικὴν της σημασίαν, τὴν ὁποίαν ἤδη καθ' ἡμέραν ἀναπτύσσει γιγαντιαίως.

Τὸ ἐμπόριον τοῦ Ἀμβούργου συμπεριλαμβάνει ὅλα τὰ εἶδη τῆς ἐξαγωγῆς τῆς Γερμανίας, καὶ ὅλα τὰ ἐμπορεύματα, τὰ ὁποῖα εἰς αὐτὴν ἔξωθεν εἰσάγονται.

§. 321. *Τελωνιακοὶ δασμοί.*— Οἱ τελωνιακοὶ δασμοὶ ἦσαν πάντοτε μέτριοι, καὶ μόλον ὅτι ὑπολογίζονται εἰς μάρκα *Τραπεζίτικὰ*, πληρόνονται εἰς μάρκα ἀγοραῖα, ἐκ τούτου δὲ προκύπτει διαφορὰ 20 περίπου τοῖς 0/0. Οἱ δασμοὶ τῆς εἰσαγωγῆς εἶναι $1/2$ τοῖς 0/0· οἱ δὲ τῆς ἐξαγωγῆς $1/8$ τοῖς 0/0, ἐκτὸς τινῶν ἐξαιρέσεων.

Εἰσάγονται καὶ ἐξάγονται ἀτελῶς τὰ λινὰ καὶ μάλλινα ῥάκη, τὰ νήματα καὶ αἱ κλωσταὶ, τὰ ἀρνόμαλλα, τὰ χρωματισμένα λινὰ υφάσματα, οἱ δημητριακοὶ καρποὶ, τὰ γεώμηλα, τὰ ἀκατέργαστα μέταλλα, καὶ τὰ βιβλία. Ἀτελῶς εἰσάγεται προσέτι ἡ οἰκοδομήσιμος ξυλεία. Ἐξάγονται δὲ ἀτελῶς ὅλα τὰ χειροτεχνήματα τῆς πόλεως.

Ἡ διαμετακόμισις ἐνεργεῖται ἄνευ οὐδενὸς δασμοῦ. Ἡ ἐναποταμίευσις συγχωρεῖται ἐπὶ τρεῖς μῆνας εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ ἐμπορίου ἢ ὑπὲρ τοὺς 3 μῆνας ἐναποταμίευσις ὑποβάλλεται εἰς δασμὸν $1/4$ τοῖς 0/0· μετὰ ἕξ μῆνας δὲ ἐὰν δὲν ἀποσταλῶσιν αἱπραγματεῖαι ἔξω, ὑποβάλλονται εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ δασμοῦ τῆς εἰσαγωγῆς.

Τὰ δικαιώματα τοῦ λιμένος εἶναι μετριώτατα.

§. 322. Ἡ *Τράπεζα* τοῦ Ἀμβούργου εἶναι γνωστὴ ὥς ἐκ τῆς ἀρχαιότητός της συστηθεῖσα τῷ 1619, εἶναι δὲ κυρίως *Τράπεζα μεταβιβάσεως χρεῶν*.

Ἰπάρχει δὲ καὶ Ταμεῖον παρακαταθήκης, τὸ ὁποῖον κάμνει προκαταβολὰς ἐπὶπραγματειῶν, καὶ δίδει τόκον 3 τοῖς 0/0 ἐπὶ τῶν γινομένων χρηματικῶν παρακαταθέσεων.

§ 323. *Νομίσματα Ἀμβούργου λογιστικά* — ἀγοραῖα. Οἱ ἐμ-

ποροι κρατοῦν τὰ βιβλία των εἰς μάρκα Τραπεζιτικά (Banco), διαιρούμενα εἰς 16 σολδία, ἐκ 12 δηναρίων. Τὸ νόμισμα τοῦτο εἶναι ὑποθετικόν, ἔχει μόνον τοῦτο ὡς βάσιν τὴν τιμὴν τοῦ ἀγοραίου Μάρκου. Ἡ σχέσις αὕτη τῶν δύο νομισμάτων διατηρεῖται μόνιμος, διότι ἡ Τράπεζα λαμβάνουσα 123 $\frac{1}{13}$ Μάρκα ἀγοραῖα πιστόνει διὰ Τραπεζιτικά 100, ὥστε ἡ ἀξία τῶν πρώτων εἶναι 23 $\frac{1}{13}$ μικρότερα. Τὸ ἀγοραῖον νόμισμα εἶναι εἰς χρῆσιν εἰς τὰς μικρὰς δοσοληψίας.

Διὰ τῶν Τραπεζιτικῶν μάρκων προσδιορίζεται ἡ τίμησις τῶν συναλλαγματῶν καὶ τῶν περισσότερων ἐμπορευμάτων, ἐκτὸς τῶν οἴνων, δημητριακῶν καρπῶν, καὶ ἄλλων τινῶν, τῶν ὁποίων ἡ τιμὴ προσδιορίζεται εἰς μάρκα ἀγοραῖα, τὰ ὁποῖα μεταφέρονται εἰς μάρκα Τραπεζης, λογιζόμενα συνήθως πρὸς 127 τοῖς 0/0.

1 Μάρκον Τραπεζης = φρ. 1,87.

1 Μάρκον ἀγοραῖον = » 1,52.

Ἄλλοτε ὑπῆρχεν ἰδιαιτέρον νόμισμα διὰ τὴν τίμησιν τῶν συναλλαγματῶν, ἡ λίρα γρὸς ἢ τάληρον γρὸς.

1 λίρα γρὸς = 2 $\frac{1}{2}$ τάληρα, ἥτοι

= 7 $\frac{1}{2}$ μάρκα Τραπεζης.

1 τάληρον = 3 μάρκα Τραπεζης.

Τὰ πραγματικὰ νομίσματα εἶναι

α) Χρυσά—Δουκάτον. = φρ. 11,85

—ὅμοιον νέον τῆς πόλεως = » 11,76

ε') Ἀργυρ.—ῥιζτάληρον παλαιόν. . = » 5,78

Μάρκον ἢ 16 Σολδία. . = » 1,55

Μάρκον Τραπεζ. (νομισ.

λογιστ.) = » 1,87

§. 324. Τίμησις συναλλαγῶν Ἀμβούργου.

Παρίσιον	187,27 φράγκα	διὰ 100 Μάρκα Τραπεζικὰ
Γένοβα	187,27 λίραι Νέαι	» » »
Λιβόρνος	222,79 λίραι Τοσκ.	» » »
Πετροῦπολις	34,17 Σολδ. Τραπ.	» 1 ρούβλιον ἀργ.
Μαδρίτη	47,64 » »	» 1 δουκάτον Συναλλ.
Ἀμστερδαμ.	35, 6 φιορ. Ὀλλανδ.	» 40 Μάρκ. Τραπεζ.
Λισαβῶνα	51,57 Σολδ. Τραπεζ.	» 1000 ρεῖς.
Λυγούστα	144,14 φιορ. Λυγούσης	» 200 Μάρκ. Τραπεζ.

Φραγκφούρτη Μ.	86,48	φιορίνια	διὰ 100	Μάρκ. Τραπεζ.
Βιέννη	144,14	φιορίνια τῶν 20	» 200	» »
Βερολῖνον	151,35	Τάλ. Πρωσσίας	» 300	» »
Κοπενάγη	200	ῥιξτάληρα Τραπ.	» 300	» »
Λειψία	151,35	Τάληρα	» 300	» »

§. 325. Συνηθῆναι—ὕφεσεις—προμήθειαι.— Αἱ συνήθειαι εἶναι 14 ἡμέραι ἀπὸ τῆς ὕψεως διὰ τὰς συναλλαγματικὰς τῆς Γερμανίας, 1 μὴν ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας διὰ τὰς συναλλαγματικὰς τῆς Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας, 2 μῆνες διὰ τὰς τῆς Ἰσπανίας, Πορτογαλλίας καὶ Τερ-γέστης.

Διὰ τὴν πληρωμὴν παραχωροῦνται 12 ἡμέραι χάριτος, ἀλλ' οἱ μεγάλοι Τραπεζίται δὲν κάμνουσι χρῆσιν αὐτῶν πληρόνοντες ἀμέσως.

Τὸ χαρτόσημον τῶν συναλλαγματικῶν εἶναι $1/2$ τοῖς 0/0.

Οἱ ξένοι δὲν δύνανται νὰ μετέλθωσιν εἰς τὸ Ἀμβούργον τὴν ἐμπορίαν πρὶν ἢ πολιτογραφηθῶσιν. Ἡ πολιτογράφησις δὲ ἀποκτᾶται διὰ τινῶν διατυπώσεων, καὶ διὰ τῆς πληρωμῆς ἐξόδων τινῶν μὴ ὑπερβαίνοντων τὰ 250 φράγκα.

Ἡ ἐμπορικὴ Νομοθεσία τοῦ Ἀμβούργου χρονολογεῖται ἀπὸ τοὺς χρόνους τῆς ἐμπορικῆς ἀκμῆς τῆς πόλεως ταύτης, χαρακτηρίζεται δὲ ἰδίως ὡς ἐκ τῆς κατὰ τῶν δολίων χρεωκόπων αὐστηρότητός της (1).

Αἱ ἄλλοτε εἰς τὸ ἐμπόριον τοῦ Ἀμβούργου συνειθιζόμεναι ὑφέσεις (sconti) κατηργήθησαν ἀπὸ τὸ 1823, διετηρήθησαν δὲ μόνον αἱ ἐξῆς·

διὰ τὴν ἀκάθαρτον ζάχαρην	8 $2/3$	τοῖς 0/0	ὑφείσεις
διὰ τὴν καθαρισμένην ζάχαρην	4 $2/3$	» » »	
διὰ τὰς κατὰ λίτραν τιμωμέναςπραγματ.	$1/2$	» » »	
διὰ τὰς καθ' 100 λίτρας	1	» » »	

Οἱ παραγγελιοδόχοι παραχωροῦν συνήθως 2 μηνῶν πίστωσιν, καὶ λαμβάνουν $1 \frac{1}{2}$ τοῖς 0/0 προμήθειαν δι' ἀγορὰν πραγματειῶν διὰ τὴν Γερμανίαν, καὶ 2 τοῖς 0/0 διὰ τὰς διὰ θαλάσσης ἀποστολάς, $1/3$ τοῖς 0/0 δι' ἀσφαλείας, $3/4$ ἕως 1 τοῖς 0/0 δι' ἀποδοχὰς συναλλαγματικῶν, $1/3$ τοῖς 0/0 δι' ἀγορὰν ἢ πώλησιν αὐτῶν, καὶ 3

(1) Ἐσχάτως ἐξετελέσθη εἰς τὸ Ἀμβούργον ἀπόφασις κατὰ φυγάδος χρεωκόπου διὰ μετὰ πομπῆς καὶ δημοσίως γενομένης δικαστικῆς πυρᾶς, εἰς ἣν ἐκῆν τὸ ἐπὶ πίνακος διὰ μεγάλων στοιχείων γεγραμμένον ὄνομα τοῦ καταδικασθέντος χρεωκόπου.

τοῖς 0/0 διὰ πώλησινπραγματειῶν, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς ἐγγύης, ἥτις εἶναι 1 τοῖς 0/0.

§. 326. Σταθμὰ καὶ μέτρα Ἀμβούργου.—Ἡ μονὰς τοῦ σταθμοῦ εἶναι ἡ λίτρα (pfund).

1 λίτρα τοῦ Ἀμβούργου = 484, 4 γραμμὰς Γαλλ.
= 151,13 δράμ. Τουρκικά.

1 λίτρα=32 λότια πρὸς 4 Κουέντια (quenti) ἕκαστον.

1 Καντάρι Ἀμβούργου=112 λίτρας Ἀμβούργου.

Μέτρον τῶν ὑφασμάτων εἶναι

Ἡ ἄουνα (elle) = 0,57 μέτρα Γαλλ.
= 0,85 πήχεως Τουρκ.

1 Ἄουνα = 2 πόδας Ἀμβούργου.

Μέτρον χωρητικότητος εἶναι τὸ Σέφελ=105,03 λίτρ. Γαλλ.

1 Σέφελ = 3,15 κοιλ. Τουρκ.

100 Σέφελ = 36,24 κουάρτερ Ἀγγλ.

= 65,85 κάρικας Μασσαλίας.

= 54,15 ψάθας Ρωσσίας.

Ὁ σῖτος καὶ ἡ σίκαλη πωλοῦνται μὲ τὸ Λάστον, περιέχον 30 Σέφελ. Ἡ κριθὴ καὶ ἡ βρώμη μὲ λάστον ἐξ 20 σέφελ. Ὡς πρὸς τὸ βάρος τὸ σέφελ τοῦ σίτου ὑπολογίζεται 86 λίτρας, τὸ τῆς σίκαλης 81, τὸ τῆς κριθῆς 68, καὶ τὸ τῆς βρώμης 52 λίτρας.

Μέτρον διὰ τὰ ὑγρά εἶναι τὸ Στοῦψεν (stubchen)=3,62 Γαλλικὰς λίτρας.

1 Βιερετὲλ=2 στοῦψεν=4 κάνας=8 κουάρτερ Ἀμβούργου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ.

Περὶ τῆς Ἑλβετίας.

§. 327. Ἡ Ἑλβετικὴ Ὁμοσπονδία, συγχειμένη ἀπὸ 22 δημοκρατίας (Cantons), καίται ἐν τῷ μέσῳ τῆς Γερμανίας, Γαλλίας καὶ Ἰταλίας. Ὁ πληθυσμὸς τῶν κατοίκων τῆς Ἑλβετίας ἀναβαίνει εἰς 2,150,000. Πρωτεύουσαι τῆς Ὁμοσπονδίας εἶναι ἡ Ζυρίχη, ἡ Λαυσάνη καὶ ἡ Βέρνη ἀλληλοδιαδόχως. Ἀπὸ τὴν Ἑλβετίαν ἐκπηγάζουσιν οἱ μεγαλύτεροι ποταμοὶ τῆς Εὐρώπης, διευθύνοντες παραδόξως τὰ ὕ-

δατά των εἰς τέσσαρας διαφόρους θαλάσσας, εἰς τὴν Ἀρκτικήν, τὴν Μεσόγειον, τὸν Ἀδριατικὸν κόλπον καὶ τὸν Εὐξείνιον Πόντον.

§. 328. *Προϊόντα*. — Τὰ φυσικὰ προϊόντα τῆς Ἑλβετίας, ἂν καὶ ποικίλα, δὲν εἶναι ὅμως ἄφθονα· συνίστανται δὲ κυρίως εἰς δημητριακοὺς καρπούς, λίνον, κάνναβιν, οἶνους, τυρὸν, βοῦτυρον καὶ ζῶα. Αἱ Ἄλπεις, αἵτινες καλύπτουσι κατὰ μέγα μέρος τὴν Ἑλβετικὴν ἐπιφάνειαν, ὑψούμεναι 15,000 πόδας ἄνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, ἐμποδίζουσι τὴν ἀνάπτυξιν τῆς γεωργίας. Ἀλλ' οἱ φιλόπονοι Ἑλβετοὶ ἀποζημιοῦνται διὰ τῆς καλλιεργείας τῶν πλουσίων μεταλλείων τῶν Ἀλπεων καὶ διὰ τῆς κτηνοτροφίας.

§. 329. *Βιομηχανία*. — Τὰ προϊόντα τῆς κτηνοτροφίας ἀποτελοῦν μίαν τῶν κυριωτέρων Ἑλβετικῶν βιομηχανιῶν· εἶναι ἀδιαφιλονείκητος ἡ ὑπεροχὴ τῶν τυρῶν τῆς Ἑλβετίας, γνωστῶν ὑπὸ τὸ ὄνομα *γρυγεριαροὶ* (*Gruyères*), οἵτινες δύνανται νὰ διατηρηθῶσιν ἐπὶ πολὺν χρόνον ἀβλαβῶς· τὸ δὲ πλεονέκτημα τοῦτο προέρχεται μᾶλλον ὥς ἐκ τῆς ποιότητος τῶν βοσκῶν τῶν Ἀλπεων, παρὰ ὥς ἐκ τῆς μεθόδου τῆς κατασκευῆς των.

Ἡ ὥρολογιοποιΐα εἰς δυο ἢ τρεῖς Καντόνια τῆς Ἑλβετίας ἔλαβε μεγάλην ἀνάπτυξιν. Κατασκευάζουν ὡσαύτως οἱ Ἑλβετοὶ βαμμένα βαμβάκινα υφάσματα, καταζήτητα διὰ τὴν στερεότητά τῆς βαφῆς των. Κατασκευάζονται ἐπίσης καὶ λινὰ, μάλλινα καὶ μεταξωτὰ υφάσματα. Ὑπάρχουν προσέτι τεχνουργεῖα χαρτοποιίας, πιλοποιίας καὶ βυρσοδεφίας. Ἡ Γενεύη καὶ ἡ Νευσατέλη εἶναι αἱ βιομηχανικώτεραι πόλεις. Εἰς τὴν Γενεύην 2,800 τεχνῖται ἐργάζονται εἰς τὴν ὥρολογιοποιΐαν καὶ κοσμηματικὴν.

§. 330. *Ἐμπόριον*. — Ἡ Ἑλβετία ἔδωκε πρώτη εἰς τὴν Εὐρώπην τὸ παράδειγμα τῆς ἀπεριορίστου ἐμπορικῆς ἐλευθερίας· ἡ ἐνέργεια τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας δὲν ὑποβάλλεται εἰς οὐδέναν περιορισμόν· ὅλα τὰ προϊόντα εἰσέρχονται καὶ ἐξέρχονται ἐλευθέρως, καὶ οὐδεμίᾳ Τελωνιακῇ γραμμῇ ὑπάρχει. Εἰς τὴν ἐλευθερίαν ταύτην χρεωστεῖ ἡ Ἑλβετία τὴν ἐμπορικὴν καὶ βιομηχανικὴν της σημασίαν. Ἡ Βασιλεῖα (*Bâle*) παρὰ τὸν Ῥήνον, καὶ ἡ Γενεύη παρὰ τὸν Ῥοδανὸν εἶναι αἱ ἐμπορικώτεραι πόλεις τῆς Ἑλβετίας.

Μόλον ὅτι ὁ τόπος ὀρεινός, ἡ ὁδοποιΐα ἔλαβε μεγάλην πρόοδον, καὶ δι' ὠραίων ὁδῶν συγκοινωνοῦσιν ὅλοι αἱ πόλεις.

§. 331. *Νομίσματα*.—Ἡ Ἐλβετία, μόλον ὅτι πολλάκις μετέβαλε τὸ νομισματικὸν τῆς σύστημα, δὲν ἠδυνήθη ὅμως μέχρι τοῦδε νὰ παρδεχθῇ σύστημα ὁμοιόμορφον.

Εἰς τὴν Βασιλείαν (Bâle) λογαριάζουν εἰς φιορίνια τῶν 15 Βάτζ (Batzen) πρὸς 4 Κρεϋτζάρια.

1 φιορίνιον = φρ. 2, 19.

ἢ εἰς Ἐλβετικά φράγκα πρὸς 10 Βάτζ=φρ. 1, 46,

ἢ εἰς λίρας τῶν 20 Σολδίων πρὸς 12 δηνάρια,

ἢ εἰς Τάληρα τῶν 60 Σολδίων=3 λίρας.

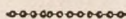
Εἰς τὴν Γενεύην λογαριάζουν

α) εἰς λίρας ἀγοραίας τῶν 20 Σολδίων πρὸς 12 δηνάρια.

1 λίρα ἀγοραία=φρ. 1, 61.

β) εἰς Σκοῦδα Παταγόνια (Patagons)=3 λίρας ἀγοραίας.

Εἰς τὰς ἄλλας δημοκρατίας τὰ συνηθέστερα νομίσματα εἶναι τὰ Ἐλβετικά φράγκα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ.

Περὶ τῆς Ἰταλίας ἐν γένει.

§. 332. Ἡ Ἰταλικὴ χερσόνησος, ἡ πρὸ ὀλίγου διαμελισμένη εἰς διάφορα Κράτη, ἥτοι εἰς τὰ Βασίλεια τῆς Σαρδινίας, τῆς Λομβαρδοβενετίας, καὶ τῆς Νεαπόλεως (τῶν δύο Σικελιῶν), τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἐπικράτειαν, τὸ Μεγάλον Δουκάτον τῆς Τοσκάνης, τὰ Δουκάτα τῆς Πάρμας, τῆς Λούκας, τῆς Μοδένης, τῆς Μάσσας καὶ Καράρας, τὴν δημοκρατίαν τοῦ Ἀγίου Μαρίνου καὶ τὴν ἡγεμονίαν τοῦ Μονάκου, εἶναι σήμερον ἠνωμένη εἰς ἓν Βασίλειον (ἐκτὸς τῆς Βενετίας καὶ Ρώμης). Πληθυσμὸς, 21,728,000. Ὡς ἐκ τῆς γεωγραφικῆς τῆς θέσεως ἡ Ἰταλία ἔχει ὅλα τὰ προσόντα καὶ τὰ πλεονεκτήματα, τὰ ἀναγκαῖα εἰς λαὸν ἐμπορικὸν καὶ ναυτικὸν, καὶ δὲν εἶναι ἀμφιβολία ὅτι καὶ εἰς τοὺς σημερινοὺς χρόνους, ἐὰν οἱ κάτοικοί της μιμούμενοι τὸ παράδειγμα τῶν προγόνων των Γενοβαίων καὶ Βενετῶν προσήλοναν τὴν προσοχὴν των εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν ναυτιλίαν, ἤθελον συγκαταριθμεῖσθαι μεταξὺ τῶν ἐμπορικωτέρων λαῶν τοῦ κόσμου. Οἱ ὠραῖοι λιμένες τῆς Γένοβας, τῆς Νεαπόλεως, τοῦ Πολέρμου, τῆς Μεσσήνης, τῆς Βενετίας,

τῆς Σπέτζιας, τοῦ Ταράντου καὶ ἄλλοι προσκαλοῦν τοὺς κατοίκους τῆς Ἰταλίας εἰς τὰς θαλασσοπορινὰς ἐπιχειρήσεις, διὰ τῶν ὁποίων κατὰ τὸν μεσαιῶνα οἱ Ἴταλοι ἐπλούτισαν καὶ ἐδοξάσθησαν.

Μεταξὺ τῶν ποταμῶν τῆς Ἰταλίας ὁ Πάδος εἶναι ὁ μεγαλῆτερος, πλατὺς δὲ ἀπὸ τὸ Τουρίνον μέχρι τῶν ἐκβολῶν του πλησίον τῆς Βενετίας. Ἡ τέχνη ἐξ ἄλλου ἐπλούτισε τὴν Ἰταλίαν μὲ πλῆθος διωρύγων, καὶ κατὰ τὸ κεφάλαιον τοῦτο δύναται νὰ συγκριθῇ μὲ τὴν Ἀγγλίαν καὶ Ὁλλάνδαν.

§. 333. *Προϊόντα.* — Ἡ γῆ τῆς Ἰταλίας εἶναι ἐν γένει καρποφόρος, καὶ μάλιστα ἡ τῆς Λομβαρδίας· μολοντί δὲ δὲν καλλιεργεῖται παντοῦ, καὶ ἰδίως εἰς τὰς μεσημβρινὰς ἐπαρχίας μὲ τὴν τελειότητα, εἰς τὴν ὁποίαν αἱ γεωπονικαὶ τέχναι ἔφθασαν κατὰ τὴν λοιπὴν Εὐρώπην, παράγει μόνον τοῦτο ποικίλα καὶ ἄφθονα προϊόντα, ὡς σίτον, ἀραβόσιτον, ὀρύζιον, ὅσπρια παντὸς εἶδους, καπνὸν, βαμβάκιον, ἔλαια, μετὰξην ἐξαιρέτου ποιότητος, λίνον, κνάβιν ἀρίστης ποιότητος, καὶ ὀπώρας.

Ἐκ τῶν δασῶν τῆς Ἰταλίας ἐξάγεται ἄφθονος ξυλεία οἰκοδομήσιμος.

Ἐκ τῶν μεταλλείων τῆς, τὰ ὁποῖα δὲν καλλιεργοῦνται παντοῦ μετὰ πολλῆς δραστηριότητος, ἐξάγεται χρυσὸς, ἄργυρος, σίδηρος, χαλκός, ὑδράργυρος, γαιάνθρακες, στυπτηρία, θεῖον, ἄλας, ἀλάβαστρον, παντὸς εἶδους μάρμαρα, καὶ διάφορα κρύσταλλα.

§. 334. *Βιομηχανία.* — Ὡς πρὸς τὴν βιομηχανίαν ἡ Ἰταλία ἐξέκλινε πολὺ ἀπὸ τὸν ὑψηλὸν βαθμὸν, εἰς τὸν ὁποῖον εἶχεν ἀναβῆ κατὰ τὸν μεσαιῶνα· μόνον ὅτι δὲ καὶ σήμερον διάφοροι βιομηχανίαὶ ἐνεργοῦνται σχέςιν ἔχουσαι μὲ τὰ προϊόντα τῆς γῆς, καὶ μὲ τὰς ὥραιας τέχνας, τῶν ὁποίων ἡ καλλιέργεια διέμεινε πάντοτε ζωνρὰ εἰς τὴν ἀρχαίαν αὐτὴν πατρίδα τῆς νεωτέρας καλλιτεχνίας, ἡ Ἰταλία μόνον τοῦτο δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ εἰμὴ ὡς χώρα γεωπονικὴ. Τὰ παλαιὰ τῆς χειροτεχνεῖα δὲν ἔκαμον καμμίαν πρόοδον, καὶ ἐκτὸς ὀλίγων χειροτεχνικῶν προϊόντων τοῦ Τουρίνου, τοῦ Μιλάνου καὶ τῆς Φλωρεντίας, τὰ λοιπὰ Ἰταλικά χειροτεχνήματα ἐν γένει δὲν δύνανται νὰ συμπαραβληθῶσι μὲ τὰ τῆς λοιπῆς Εὐρώπης. Οἱ Ἴταλοι ἔδειξαν ὀλίγην κλίσιν πρὸς τὰς μηχανὰς καὶ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτῶν εἰς τὰς τέχνας· ὁ πλαστικὸς καὶ ποιητικὸς τῶν νοῦς δὲν συμβιβάζεται φαίνεται μὲ τὴν

αὐτοματικὴν τῆς μηχανῆς κίνησιν, καὶ ὥς ἐκ τούτου προέρχεται ἴσως καὶ ἡ περὶ τὰς ὥραιας τέχνας ἀναμφισβήτητος ὑπεροχὴ των.

Ἐκ τῶν σήμερον εἰς τὴν Ἰταλίαν ἐνεργουμένων χειροτεχνιῶν ἡ τῆς μεταξοκλωστικῆς εἶναι ἡ σημαντικωτέρα. Κατὰ τὸ 1130 οἱ Ἴταλοι κατὰ πρῶτον παρέλαβον ἀπὸ τοὺς Γραικοὺς τοῦ Βυζαντίου τὴν μετὰξην καὶ τὴν τέχνην τῆς κατασκευῆς τῶν μεταξωτῶν ὑφασμάτων. Ἡ Γένοβα, ἡ Φλωρεντία, καὶ κατόπιν τὸ Μιλάνον, τὸ Τουρίνον καὶ ἡ Βενετία κατὰ τὸν μεσαιῶνα ἀπέκτησαν μεγάλην φήμην καὶ μεγάλα πλούτη διὰ τῆς εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην πωλήσεως τῶν μεταξωτῶν καὶ χρυσοῦφάντων ὑφασμάτων. Σήμερον ἡ Φλωρεντία, τὸ Μιλάνον, ἡ Νεάπολις καὶ διάφοροι ἄλλαι πόλεις διατηροῦν εἰσέτι ἀρετὴν σημασίαν ὥς πρὸς τὴν βιομηχανίαν ταύτην.

Τῶν βαμβακίνων ὑφασμάτων ἡ κατασκευὴ εἶναι ἐντελῶς παραμελημένη· ἡ δὲ Ἀγγλία λαμβάνουσα τὸ βαμβάκιον τῆς Ἰταλίας τὴν ἀποστέλλει τὰ ἀναγκαῖα βαμβάκινα ὑφάσματα.

Ἐρεαὶ (τζόχαι) μόνον εἰς τὴν Λομβαρδίαν κατασκευάζονται, ἀλλὰ δὲν ἐπαρκοῦν ποσῶς εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ τόπου.

Διάφοροι ἄλλαι βιομηχανίαι, ὥς ἡ *πυλοποιΐα*, ἡ *βυρσοδεψία*, ἡ *ὕδουργία*, ἡ *καθρεπτιοποιΐα* εἰς τὴν Βενετίαν, ἡ κατασκευὴ *πηνώνων ἀργείων* ἐνεργοῦνται εἰς τὴν Ἰταλίαν, ἀλλὰ περιορισμένως.

§. 335. *Ἐμπόριον*. — Ἦτο καιρὸς, κατὰ τὸν ὁποῖον ἡ Ἰταλία, πλουτίσασα διὰ τῆς φιλοπονίας καὶ τῶν τεχνῶν τῆς εἰρήνης, εἶχε φθάσει εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμὸν τῆς εὐημερίας, κατέχουσα εἰς τὰς χεῖράς της τὸ ἐμπόριον ὅλου τοῦ κόσμου καὶ τὴν κυριαρχίαν τῶν θαλάσσιων· οἱ καταπληκτικοὶ στόλοι τῆς ἀρχαίας Βενετίας, τῆς ὑπερφάνου Γένοβας, καὶ τῆς ἀντιζήλου τῆς Πίσσης μετέφερον εἰς τὴν Ἰταλίαν τὰ προϊόντα τῆς Ἀνατολῆς, καὶ ἐκ τῆς Ἰταλίας διενέμοντα ἀκολούθως εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην· ἀλλ' ἡ εὐτυχὴς αὕτη κατάστασις δὲν διήρκεσεν, εἰμὴ κατὰ τὸ διάστημα τοῦ μεσαιῶνος, καὶ ἐνόσω οἱ Ἴταλοι εἶχον εἰς χεῖράς των τὸ ἐμπόριον τῶν Ἰνδιῶν, τὸ ὁποῖον μετήρχοντο τότε διὰ τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης· ἅμα δὲ οἱ Πορτογάλλοι, ὀδηγούμενοι ἀπὸ τὸν Βάσκον Γάμμαν, ἤνοιξαν τὸν νέον δρόμον τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν διὰ τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Καλῆς Ἑλπίδος, τὸ ἐμπόριον ἔλαβεν ἄλλην διεύθυνσιν, καὶ παραιτήσαν τὰς ὄχθας τῆς Μεσογείου ἔθεσε τὴν ἑδραν του εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανόν.

νόν. Ἡ Λισαβῶνα τότε ἀντικατέστησε τὴν Βενετίαν, ἀκολούθως τὸ Ἄμστερδαμ καὶ τὸ Λονδίνον διεδέχθησαν τὴν Λισαβῶναν· ἔκτοτε δὲ ἡ Ἰταλία ἔχασε τὰς ὡραίαις ἡμέραις τῆς δόξης της, καὶ κατέβη ἀπὸ τὴν ὑψηλὴν περιωπὴν τοῦ μεγαλείου, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχε φθάσει, ἀποκατασταθεῖσα ἀντικείμενον ζηλοτυπίας καὶ θαυμασμοῦ ὅλης τῆς Εὐρώπης.

Νέα ἤδη ἐμπορικὴ ἐποχὴ προμηνύεται εἰς τὴν Ἰταλίαν διὰ τῆς ἐνώσεως τοῦ Ἰταλικοῦ Βασιλείου καὶ διὰ τῆς εἰσαγωγῆς ὁμοιομόρφου τελωνιακοῦ ἐλευθερίου συστήματος εἰς ὅλον τὸ νῦν Ἰταλικὸν Βασίλειον.

Τὰ εἰσαγόμενα εἰς τὴν Ἰταλίαν εἶναι κυρίως τὰ ἀποικιακὰ προϊόντα, χρωματισμένα ὑφάσματα παντὸς εἶδους, λινὰ, ἐρέαι καὶ ἄλλα μάλ-
λινα ὑφάσματα, σιδηρᾶ ἔργα, ἀντικείμενα τοῦ συρμοῦ, ξύλα βαφῆς, ἐλεφαντόδοντα, ἐρυθρόδανον (ριζάριον), δέρματα, χαλκὸς, λευκοσίδη-
ρος (τενεκὲς), σίδηρος, μόλυβδος, κασσίτερος, πίσσα, ἱατρικαὶ ὕλαι καὶ λοιπά.

Τὰ δὲ ἐξαγόμενα ἐκ τῆς Ἰταλίας προϊόντα εἶναι κυρίως ὀρύζιον, ξηραὶ ὀπῶραι, κάνναβις, ἐλαιόλαδον, στυπτηρία, ἄλας, σῖτος, σόδα, δέρματα, ἔρια, βαλανίδια, γλυκόρριζα, γλυκάνισον, μάρμαρα, ἀλά-
θαστρον, κοράλια, ὑάλινα καὶ ἐκ πορσελάνης ἀγγεῖα, σχοινία, μω-
σαϊκὰ ἔργα, ψάθινα σκιαδία, μεταξωτὰ ὑφάσματα, φέσια, χρώματα, σαπῶνια, θεῖον, ἀμμωνιακὸν ἄλας, χημικὰ προπαρασκευαί, εἰκόνες, ἀρχαιοότητες καὶ διάφορα ἄλλα.

Τὸ μετρικὸν καὶ νομισματικὸν σύστημα τοῦ Ἰταλικοῦ Βασιλείου εἶ-
ναι σήμερον τὸ Γαλλικόν, τὸ ὁποῖον ἔσχυν ἤδη εἰς τὸ Βασίλειον τῆς
Σαρδηνίας καὶ πρὸ τῆς Ἰταλικῆς ἐνώσεως· ἀλλ' ἐπειδὴ εἰς τὸ ἐμπόριον
ἐξακολουθοῦν τὰ παλαιὰ μέτρα καὶ νομίσματα καταχωροῦμεν λε-
πτομερῶς τὰ πρόηεν ἐν ταῖς Ἰταλικαῖς χώραις ἰσχύοντα μετρικὰ καὶ
νομισματικὰ συστήματα.

Α'. ΝΕΑΠΟΛΙΣ.

§. 336. Ἡ *Νεάπολις*, ἡ πρωτεύουσα τοῦ πρώην Βασιλείου τῶν δύο
Σικελιῶν, πόλις μεγάλη ἔχουσα 390,000 κατοίκους, κεῖται εἰς θέσιν
καταλληλοτάτην διὰ ν' ἀποκατασθῇ ἡ παρακαταθήκη τῶν προϊόντων
τοῦ Εὐξείνου Πόντου, τῆς Τουρκίας, τῆς Ἑλλάδος, τῆς Ἰσπανίας, τῆς
μεσημβρινῆς Γαλλίας, καὶ ὅλων τῶν πλησίον Ἰταλικῶν χωρῶν.

Τράπεζαι Νεαπόλεως.—Υπάρχουσιν εἰς Νεάπολιν δύο Τράπεζαι. Ἡ πρώτη, ὀνομαζομένη *Τράπεζα τῶν δύο Σικελιῶν*, ἐσυστήθη κατὰ τὸ 1810 μὲ κεφάλαιον ἐνὸς ἑκατομμυρίου Δουκάτων· αὕτη προεξοφλεῖ, καὶ δανεῖζει ἐπὶ ἐνεχύρῳ, ἐκδίδει δὲ καὶ Τραπεζικὰ γραμμάτια. Ἡ δευτέρα ἐσυστήθη κατὰ τὸ 1827 καὶ δανεῖζει ἐπὶ ὑποθήκῃ.

Νομίσματα Νεαπόλεως.—Λογαριάζουν εἰς Δουκάτα τοῦ Βασιλείου (Ducati di Regno), τὰ ὅποια εἶναι καὶ νόμισμα πραγματικόν· διαιροῦνται δὲ εἰς 10 *καρλίνια* πρὸς 10 *γράνα* ἕκαστον.

Τὰ πραγματικὰ νομίσματα τῆς Νεαπόλεως εἶναι

α.) Χρυσά.—Δόπια—6 Δουκάτων (τοῦ Δὸν Κάρλου)	φρ	26,49
—ὁμοία (τοῦ Φερδινάνδου)	»	25,61
—Δεκάδιπλουν—30 Δουκάτων	»	129,81
—Πενταπλοῦν—15 Δουκάτων	»	64,95
—3 Δουκάτων ἢ Οὐγγία νέα	»	12,99
β.) Ἀργυρ.—Δουκάτον παλαιὸν (Καρόλου ς'.)	»	4,38
—ὅμοιον τοῦ Βασιλείου—10 Καρλίνια	»	4,24
—1 Καρλίνιον, 2 Καρλίνια κατ' ἀναλογίαν		
—Σκοῦδον 5 λιβρῶν	»	5
—Σκοῦδον 12 καρλινίων ἢ 120 γράνων	»	5,10
Σκοῦδον 6 καρλινίων, καὶ 3 καρλινίων κατ' ἀναλογίαν.		

Κατὰ τὸν Μάιον τοῦ 1832 προσδιωρίσθη ἐπισήμως ἡ ἐσωτερικὴ ἀξία τῶν ξένων νομισμάτων κατὰ τὴν ἐξῆς διατίμησιν

Τὸ Πεντόφορακον	=	μὲ Δουκάτον Βασιλ.	1,14.
Τὸ Ἰσπανικὸν δίστηλον	=	» »	1,25.
Τὸ Τοσκανικὸν φραντζεσκόνιον	=	» »	1,27.
Τὸ Σκοῦδον τῆς Ρώμης	=	» »	1,22.
Τὸ Σκοῦδον τῆς Μαρίας Τερέζης	=	» »	1,18.

Παλαιὰ τίμησις συναλλαγῶν Νεαπόλεως.

Ἄμστερδαμ	90 ἡμ.	48,50	Γράνα διὰ 1	φορίνιον Ὀλλανδίας.
Ἀγκῶνα	30 ἡμ.	124,	» »	1 Σκοῦδον Ρώμης.
Αὐγούστα	75 ἡμ.	59,30	» »	1 φορίνιον ἀγοραῖον
Φλωρεντία	35 ἡμ.	20,	» »	1 λίρην Τοσκάνης.
Γένοβα	40 ἡμ.	23,40	» »	1 λίρην νέαν.
Φραγκφούρτη Μ.	75 ἡμ.	59,10	» »	1 φορίνιον τῶν 24.

Μαδοίτη	90 ἡμ.	95,	Γράνα διὰ 1	Πιάστρα συναλλαγα-
Ἀμβουῆρον	—	44,70	» »	1 Μάρκον Τραπεζίης.
Λισαβῶνα	—	44,50	» »	1 Κρουσ. τῶν 400 ρ.
Λονδῖνον	—	570,20	» »	1 λίβρον Στερλίναν.
Λιθόρον	—	20,10	» »	1 λίβρον Τοσκάνης.
Μεσσήνη	30 ἡμ.	120,	» »	1 Σκουδον 12 Ταριῶν.
Μασσαλία	70 ἡμ.	23,20	» »	1 φράγκον.
Τριέστιον	60 ἡμ.	59,30	» »	1 φιορίνιον συμβάσεως
Κωνσταντινούπ.	—	6,—	» »	1 Γρόσιον.

Σήμερον ἡ διαπραγματεύσεις τῶν συναλλαγμάτων γίνεται ὡς εἰς τὸ Τουρίνον.

Συνήθειαι.—Ἡ ἀποδοχὴ τῶν συναλλαγματικῶν γίνεται συνήθως τὸ πρῶτον Σάββατον μετὰ τὴν λήψιν τῆς Συναλλαγματικῆς. Αἱ συντόμου προθεσμίας ὅμως παρουσιάζονται ἀμέσως, καὶ πρέπει ν' ἀποδεχθῶσιν, ἢ νὰ διαμαρτυρηθῶσιν.

Ἡμέραι χάριτος διὰ τὴν πληρωμὴν δὲν ὑπάρχουσιν, ἀλλὰ κατὰ συνήθειαν ἀναβάλλεται ἡ σύνταξις τοῦ διαμαρτυρικοῦ ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας.

Ὅλα τὰ ἐμπρεύματα πωλοῦνται μὲ προθεσμίας μακρὰς 4 καὶ 8 μηνῶν.

Μέτρα καὶ σταθμὰ Νεαπόλεως.—*Μέτρον* μήκους διὰ τὰ ὑφάσματα εἶναι

Ἡ *κάρνα* = μὲ 2,10 μέτρα Γαλλικά.

= μὲ 3,15 πήχεις Τουρκικούς.

Μέτρον διὰ τοὺς σίτους εἶναι

Τὸ *Τόμολον* = μὲ 55,23 λίτρας Γαλλικῆς.

= μὲ 1,59 κοιλὰ Κωνσταντινουπόλεως.

Ἐν Τόμολον σίτου ζυγίζει 46—48 Ρότολα (ἤτοι 40 Γαλλικὰ χιλιόγραμμα).

Μέτρον διὰ τὰ ρευστὰ εἶναι ἡ *βαρέλα* = 41,67 Γαλ. λίτρας

1 *Βαρέλα* = 14,40 Καράφας (Caraffe).

100 Καράφαι = 16 Γαλόνια Ἀγγλικά.

Μέτρα διὰ τὰ ἔλαια ἡ *Σάλμα* = 161,96 λίτρας Γαλλικῆς.

1 *Σάλμα* ἐλαίου ἔχει βάρος 165,33 ροτόλων, ἤτοι 324 λιτρῶν βάρους Ἀγγλικῶν, ἢ 147 χιλιογράμμων Γαλλικῶν.

Σταθμός ἐμπορικὸς εἶναι τὸ βαρὺ καντάριον.

Τὸ καντάριον διακρίεται εἰς 100 ρότολα.

Τὸ δὲ ρότολον εἰς 33 $\frac{1}{2}$ οὐγγίας.

Ἡ λίτρα τῆς Νεαπόλεως εἶναι ἴση μὲ 12 οὐγγίας

100 ρότολα = 89,10 χιλιόγραμμα Γαλλικά.

— » = 186,49 λίτρας βάρους Ἀγγλίας.

— » = 219,86 λίτρας Ρώσσιας.

— » = 69,49 ὀκάδας Τουρκικῆς.

Β'. ΣΙΚΕΛΙΑ. — ΠΑΛΕΡΜΟΝ. — ΜΕΣΣΗΝΗ.

§. 337. Ἡ Σικελία, ἡ ὠραία αὕτη νῆσος, ἡ μεγαλητέρα τῆς Μεσογείου καὶ ἡ καρποφορωτέρα ὅλου τοῦ κόσμου, κεῖται εἰς θέσιν καταλληλοτάτην διὰ τὸ ἐμπόριον. Ὁ πληθυσμὸς αὐτῆς ἀναβαίνει εἰς 2 ἑκατομμύρια. Κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους ἡ Σικελία ἦτο περίφημος διὰ τὰ πλούτη καὶ τὸ μεγαλεῖον τῶν πόλεων τῆς, καὶ μόνον ὅτι ὁ πληθυσμὸς τῆς ἦτο τότε σχεδὸν τριπλοῦς τοῦ παρόντος, παρήγαγε μολοντοῦτο τοσοῦτους δημητριακοὺς καρποὺς, ὥστε ἐξ αὐτῶν ἐτρέφοντο ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς Ρώμης.

Μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς ἐξουσίας τῆς Ρώμης ἡ Σικελία ὑπετάχθη ἀλληλοδιαδόχως εἰς τοὺς Σαρακηνούς, Νορμανδοὺς, καὶ Γάλλους, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἀπηλλάγη διὰ τοῦ ἀποτροπαίου Σικελικοῦ ἐσπερινοῦ. Μετὰ τὴν καταστροφὴν δὲ τῆς Γαλλικῆς δυναστείας ἡ νῆσος ἀποκατέστη ὑποτελὴς τοῦ Ἰσπανικοῦ θρόνου, καὶ ἀκολούθως τοῦ Βασιλείου τῆς Νεαπόλεως. Εἰς τὰς πολιτικὰς ταύτας περιπετείας καὶ εἰς τὴν ὑποτελείαν τῆς πρέπει ν' ἀποδοθῇ ἡ ὀπισθοδρομικὴ κατάστασις τῆς Σικελίας. Τὸ σύστημα τῆς Κυβερνήσεως τῆς Νεαπόλεως ἐνέκρωσε καὶ ἐσμίκρυνεν ἔτι μᾶλλον τὰς ἐμπορικὰς σχέσεις τῆς νήσου.

Ἡ βιομηχανία τῆς Σικελίας εἶναι πολλὰ ὀλίγης σημασίας. Τὸ Παλέρμον, ἡ Μεσσήνη, καὶ ἡ Κατάνη εἶναι αἱ βιομηχανικώτεροι πόλεις, ὅπου κατασκευάζονται διάφορα βαμβάκινα καὶ μάλλινα ὑφάσματα.

Σπουδαῖον ἀντικείμενον καὶ ἀφορμὴ πλούτου διὰ τὴν Σικελίαν εἶναι ἡ ἐκμάστευσις τοῦ θεοῦ ἐκ τῶν πέριξ τοῦ Βεζουβίου θειουρχείων. Κατὰ τὸ 1857 ἡ ἐξαγωγή ὑπελογίσθη εἰς 127,439 τόνους, ἀξίας 16,700,000 φράκων.

Νομίσματα Σικελίας.—Εἰς τὴν Σικελίαν λογαριάζουν εἰς οὐγγίαν διαιρουμέναν ὡς ἑξῆς·

1 Οὐγγία=2 1/2 Σκοῦδα=30 Ταρία=60 Καρλίνια=600 γράνα.

Μετὰ τὸ 1818 εἰσῆχθη καὶ τὸ νομισματικὸν σύστημα τῆς Νεαπόλεως, καὶ λογαριάζουν εἰς Δουκάτα πρὸς 100 Βαγιόκους.

1 Οὐγγία=3 Δουκάτα Νεαπόλεως.

1 Καρλίνιον Νεαπόλεως=1 Ταρίον Σικελίας.

Τὰ πραγματικὰ Νομίσματα εἶναι·

α) Χρυσά—Οὐγγία μετὰ τὸ 1748=φρ. 13,73.

—Οὐγγία μὲ ἀετὸν = » 13, 4.

β) Ἀργυρᾶ—Σκοῦδον 12 Ταρίων ἢ 120 Γράνων=φρ. 5,10.

—6 Ταρία ἢ 60 Γράνα—40 Γράνα ἀξίζοντα κατ' ἀναλογίαν.

Σταθμὰ καὶ μέτρα Σικελίας.—Δύο εἰδῶν ἐμπορικὰ Σταθμὰ ἔχουν εἰς Σικελίαν.

1) *Καντάριον βαρὺ* (grosso) πρὸς 100 Ρότολα βαρέα τῶν 33

Οὐγγιῶν, ἢ πρὸς 110 Ρότολα ἐλαφρὰ τῶν 30

Οὐγγιῶν, ἢ πρὸς 275 λίτρας τῶν 12 Οὐγγιῶν.

2) *Καντάριον ἐλαφρὸν* (sottile) πρὸς 100 Ρότολα ἐλαφρὰ τῶν

30 Οὐγγιῶν, ἢ πρὸς 250 λίτρας τῶν 12

Οὐγγιῶν.

Τὸ βαρὺ Ρότολον τῶν 33 Οὐγγιῶν=873,27 Γραμ. Γαλλ.

— — — — — » » =262,46 Δράμ. Τουρκ.

Τὸ ἐλαφρὸν Ρότολον τῶν 30 Οὐγγιῶν=793,88 Γραμ. Γαλλ.

— — — — — » » =247,69 δρᾶμ. Τουρκ.

Ἡ λίτρα διαιρεῖται εἰς 12 Οὐγγίας· ἐκάστη δὲ Οὐγγία εἰς 30 Τράπεσα (trappessi).

Ἡ λίτρα τῶν 12 Οὐγγιῶν=317,55 Γραμ. Γαλλ.

— — — — — » » = 99, 7 δρᾶμ. Τουρκ.

Εἰς τὴν Μεσσήνην τὰ ἔλαια πωλοῦνται μὲ τὸ Καφίσον=12 1/2 Ρότολα βαρέα. Εἰς τὸ Παλέρμον πωλοῦνται μὲ τὸ βαρὺ Καντάριον=110 Ρότολα ἐλαφρά.

Μέτρον χωρητικότητος διὰ τοὺς σίτους εἶναι ἡ γενικὴ Σάλμα (generale) πρὸς 16 Τόμολα, πρὸς 4 μοδίλους (modilli) τὸ Τόμολον.

1 γενικὴ Σάλμα (generale)=274, 6 λίτρας Γαλλ.

1 γένικη Σάλμα = 8,22 Κοιλ. Τουρκίας.

Διὰ τὰ ὄσπρια μέτρον εἶναι ἡ βαρεῖα Σάλμα (grossa) πρὸς 16 τόμολα, πρὸς 4 τέταρτα (quarti) τὸ Τόμολον.

1 βαρεῖα Σάλμα (grossa) = 342,57 λίτρας Γαλλ.

1 » » = 10,27 Κοιλ. Τουρκ.

Τὰ μέτρα τῶν ὑφασμάτων τῆς Σικελίας εἶναι ὅμοια μὲ τὰ τῆς Νεαπόλεως.

Γ'. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΟΣΚΑΝΗΣ.

§. 338. Ἡ Τοσκάνα, ἡ ἀρχαία αὕτη Ἐτρουρία, ἔχει πληθυσμὸν 1,400,000· πρωτεύουσά της εἶναι ἡ Φλωρεντία, πόλις μεσόγειος κειμένη ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Ἄρνου. Ἡ γῆ τῆς Τοσκάνης εἶναι καρποφόρος καὶ καλῶς καλλιεργημένη.

Προϊόντα.—Ὁ συλλεγόμενος σίτος μόλις ἐπαρκεῖ εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν κατοίκων της. Ὁ οἶνος εἶναι ἄφθονος, ἀλλὰ καταναλίσκεται ὅλος ἐπιτοπίως. Ἡ μετὰ ξη καλλιεργεῖται εἰς τὰς περὶ τὸν Ἄρνον χώρας.

Μεταλλεῖα — Ὑπάρχουν εἰς τὴν Τοσκάναν μεταλλεῖα στυπτηρίας, σιδήρου (εἰς τὴν νῆσον Ἐλβαν), μολύβδου, θείου, ἀργύρου, γαιανθράκων, μαρμάρων, πορφυρίτιδος, ἀλαβάστρου, καὶ χαλκοῦ· τὰ μεταλλεῖα τοῦ χαλκοῦ παράγουν κατ' ἔτος 200,000 περίπου λίτρας χαλκοῦ καλλίστης ποιότητος. Τὰ μεταλλουργεῖα καὶ ἡ κατασκευὴ τῆς χρυσοκόλλας (borax) ἐπασχολοῦν διάφορα καταστήματα ἐν τῷ μέσῳ τῶν παραλίων ἐλῶν (mareme) τῆς Βολτέρας καὶ τῆς Σιέννης. Πρὸ ἐβδομήκοντα περίπου ἐτῶν δύο Χημικοὶ Τοσκάνοι ἀνεκάλυψαν τὴν παρουσίαν τοῦ χρυσοκολλικοῦ ἢ βορακικοῦ ὀξέος εἰς τὰς ἀναθυμιάσεις τῶν παραλίων ἐλῶν (mareme), ἀλλ' ἡ ἀνακάλυψις αὕτη ἔμεινεν ἄγνωστος μέχρις οὗ κατὰ τὸ 1818 παρετήρησαν ὅτι ἡ δύνατο διὰ τῆς ὑφαιστείου θερμότητος νὰ ἐνεργῇται ἡ διάλυσις τῆς πρώτης ὕλης (1).

Ἐν γένει ἡ καλλιέργεια τῶν μεταλλείων εἰς τὴν Τοσκάναν, προοδεύει, εἰσαγομένων παντοῦ τῶν νέων μηχανῶν καὶ ἐφευρέσεων.

Ἡ βιομηχανικὴ πρόοδος τῆς Τοσκάνης καθημέραν ἀναφαίνεται

(1) Τὸ βοράκιον ἢ χρυσοκόλλα χρησιμεύει 1) εἰς τὰς χημικὰς ἐργασίας πρὸς ἀναγνώρισιν τῶν ὀξέων, 2) ὡς μέσον ἐνώσεως τῶν διαφόρων ὀξέων, 3) πρὸς ἐξαγωγήν τοῦ Βορακικοῦ ὀξέος, 4) πρὸς συγκόλλησιν τῶν μετάλλων, 5) πρὸς κατασκευὴν λευκῶν καὶ χρωματισμένων μίλων (σμάλτων).

ζωηροτέρα ὥς πρὸς τὴν κατασκευὴν μάλιστα τῶν ψαθίνων σκιαδίων διατηρεῖ εἰδικότητα. Τὰ βυρσοποιεῖα, τὰ ὑελουργεῖα, τὰ σαπωνοποιεῖα, τὰ χαρτοποιεῖα, τὰ τεχνουργεῖα τοῦ χλωροῦχου καὶ τοῦ νίτρου ἐργάζονται μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας. Τὰ ἐργοστάσια τοῦ κοραλίου, τῶν ὁποίων ἄλλοτε ἡ σημασία ἦτο πολὺ μεγαλητέρα, περιορίζονται σήμερον εἰς μικρὸν ἀριθμὸν ἐργατῶν.

Τὸ ἐμπόριον τῆς Τοσκάνης συγκεντρώνεται σχεδὸν ὅλον εἰς τὴν πόλιν τῆς Λιβόρνου.

Δ'. ΛΙΒΟΡΝΟΣ.

§. 339. Ἡ Λιβόρνος, πόλις παράλιος ἐπὶ τῆς Μεσογείου, ἔχει 76,000 κατοίκους. Ὁ λιμὴν αὐτῆς προφυλάττεται ἀπὸ ἐκτεταμένην προκυμαίαν πρὸς εὐκολίαν δὲ τοῦ ἐμπορίου κατεσκευάσθησαν καὶ διώρυγες, αἵτινες, διερχόμεναι διὰ τῶν ὁδῶν ἐνὸς μεγάλου μέρους τῆς πόλεως, φθάνουσιν εἰς τὴν θάλασσαν.

Κατὰ τὸν II'. αἰῶνα, ὅτε αἱ λοιπαὶ πόλεις τῆς Ἰταλίας ἤκμαζον, ἡ Λιβόρνος δὲν ἦτο εἰμὴ μικρὸν καὶ ἀσήμαντον χωρίον· εἰς τὴν συνετὴν δὲ Κυβέρνησιν τῶν Δουκῶν τῆς Τοσκάνης χρεωστεῖ τὸ μεγαλεῖόν της, καὶ τὴν σημερινὴν ἐμπορικὴν της σημασίαν, ἀποκατασταθεῖσα ἤδη ἡ μεγαλητέρα ἐμπορικὴ πόλις τῆς Ἰταλίας· μολονότι δὲ ὡς ἐκ τῆς τοπογραφικῆς της θέσεως δὲν ἔχει κἀνὲν ἰδιάζον πλεονέκτημα, διὰ τῆς ἀσφαλείας ὅμως καὶ ἐλευθερίας, τὴν ὁποίαν ἡ Κυβέρνησις παρεχόμεναι εἰς τοὺς ξένους, ἐντὸς ὀλίγων χρόνων ὁ πληθυσμὸς τῆς Λιβόρνου ἠΐξησε, καὶ αἱ ἐμπορικαὶ τῆς σχέσεις ἐξετάθησαν μ' ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου (1).

Νομίσματα Τοσκάνης.—Διὰ νόμου τοῦ 1836 ἐκانونίσθη εἰς τὴν Τοσκάναν τὸ νομισματικὸν σύστημα· κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου·

1) Κἀμμία πρᾶξις ἐμπορικὴ δὲν δύναται νὰ συνομολογηθῇ εἰς νομίσματα ὑποθετικά.

2) Εἰς τὰς ἐμπορικὰς συναλλαγὰς δὲν ἦτο δεκτὴ εἰμὴ ἡ πραγματικὴ Τοσκανικὴ λίρα ἢ *Φλωρεντινὴ* (Fiorentina) καλουμένη.

(1) Παράδοξον προνόμιον εἶχε παραχωρηθῇ εἰς τὴν πόλιν τῆς Λιβόρνου κατὰ τὸ 1593· ὅλοι οἱ ἐντὸς τῆς πόλεως ταύτης προσφεύγοντες ξένοι χρεωκόποι ἔμενον ἀκαταζήτητοι· τὸ ἀντικεινῶνικόν τοῦτο προνόμιον κατηργήθη κατὰ τὸ 1836 κατ' ἐπανελημμένας αἰτήσεις τοῦ Ἐπιμελητηρίου τῆς Λιβόρνου.

3) Οἱ ἔμποροι ἠδύναντο νὰ κρατῶσι τὰ βιβλία των εἰς λίρας διαιρουμένας εἰς ἑκατοστὰ ἢ εἰς Σολδία καὶ Δηνάρια.

Εἰς τὴν Τοσκάναν λοιπὸν ἐλογαρίαζον εἰς λίρας Τοσκανικὰς ἢ Φλωρεντινὰς λεγομένας, διαιρουμένας εἰς 20 Σολδία πρὸς 12 δηνάρια ἑκαστον.

Τὰ παλαιὰ λογιστικὰ νομίσματα ἦσαν·

Ἡ Πέτζα τῶν 8 ῥεαλίων = $5 \frac{3}{4}$ λίρας Τοσκανικὰς.

Τὸ Δουκάτον ἢ Σκουδὸν ἀγοραῖον = 7 λίρας Τοσκαν.

1 λίρα Τοσκαν. = 84 ἑκατοστὰ φράγκου.

25 λίραι Τοσκαν. = 21 φράγκα.

Ἡσχέσις τοῦ παλαιοῦ λογιστικοῦ νομίσματος εἶναι ἡ ἐξῆς·

1 Σκουδὸν = 1, $\frac{5}{23}$ Πέτζας τῶν 8 ῥεαλίων = 7 λίρας = $10 \frac{1}{2}$ Παῦλα = 84 Γράτζιας = 140 Σολδία = 240 Κουατρίνια = 1680 δηνάρια ἢ (piccioli).

Ἡσχέσις τοῦ νέου νομίσματος εἶναι ἡ ἐξῆς·

1 λίρα = $1 \frac{1}{2}$ Παῦλον = 12 Γράτζιας = 20 Σολδία = 60 Κουατρίνια = 240 δηνάρια.

Τὰ πραγματικὰ νομίσματα εἶναι τὰ ἐξῆς·

α) Χρυσᾶ—Τριπλοῦν Τζεκίνον ἢ ῥουσπόνιον Παύλων 60 = φρ. 36,4

—Τζεκίνον Παύλων 20 = » 12,1

— $\frac{1}{2}$ ἀξίζον κατ' ἀναλογίαν.

β) Ἀργυρᾶ—Φραντζεσκόνιον Παύλων 10 = » 5,61

—1,2,5, καὶ 8 Παύλων ἀξίζοντα κατ' ἀναλογίαν

—10 λιρῶν τοῦ Βασιλείου τῆς Ἐτρουρίας = φρ. 8,40.

Τὰ χρυσᾶ νομίσματα τιμῶνται 7 τοῖς 0/0 περισσότερον τῆς ὀνομαστικῆς των ἀξίας· ὅθεν τὸ ῥουσπόνιον τῶν 40 λιρῶν τιμᾶται λίρας 42 καὶ 16 Σολδία.

Κατὰ τὴν πρῶν ἐπίσημον διατίμησιν τῆς Τοσκάνης·

Τὸ νέον Γαλλικὸν Λουδοβίκιον = λίρ. 26 Σολδία $13 \frac{1}{3}$.

Τὸ Ὁλλανδικὸν Δουκάτον = » 13 » —

Τὸ Βενετικὸν Τζεκίνον = » 13 » $6 \frac{2}{3}$.

Τὸ Γαλλικὸν πεντόφραγκον = » 5 » 19.

Τὸ Ἰσπανικὸν τάληρον = » 6 » 5.

Παλαιαὶ συναλλαγαὶ Αἰθόρου.

Λονδίνον 90 ἡμ. ἡμερ. 30 λίρ. Τοσκαν. διὰ 1 λίραν Στερλ.
(ΕΜΠΟΡ. ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ). 21

Μασσαλία	30	ἡμ. ἡμερ.	117	λίρ. Τοσκ.	διὰ	100	φράγκα
Γένοβα	8	ἡμ. ὥψ.	117	—	»	100	λίρας νέας
Ἄμστερδαμ.	60	ἡμ. ἡμερ.	245	—	»	100	φιορ. Ὀλλαν.
Ἀμβούργον			218	—	»	100	μάργκ Τραπε.
Αὐγούστκ	15	ἡμ. ὥψ.	297 1/2	—	»	100	φιορ. Συμβάσ.
Βιέννη							
Τριέστιον							
Βενετία	—	—	99	—	»	100	λίρ. Αὐστριακ.
Μιλάνον							
Νεάπολις	30	ἡμ. ἡμερ.	308	—	»	100	Λουκ. Βασιλ.
Σικελία	31	ἡμ. ὥψ.	15,40	—	»	1	οὐγγίαν
Μελίτη	—	—	250	—	»	100	Σχοῦδα
Λισαβῶνα	90	ἡμ. ἡμερ.	7,10	—	»	1000	ρέες.
Βαρκελόνη	—	—	325	—	»	100	λίρας Καταλ.
Μαδρίτη	60	—	460	—	»	100	Πέτζας Συναλ.
Φραγκφούρ.	30	ἡμ.	248 1/2	—	»	100	φιορ. τῶν 24.
Γενεύη	—	—	117	—	»	100	φράγ. Γαλλ.
Ὁδησσός	90	ἡμ.—	470	λίρ. Τοσκ.	»	100	ρόύβλ. ἀργυρᾶ
Πετρούπ.							
Κωνσταντιν.	31	ἡμ. ὥψ.	28 1/2	—	»	100	γρόσι.

Συνηθῆναι — προμήθειαι — ἀποστήθμισις. — Διὰ τὰς πληρωμὰς τῶν συναλλαγματικῶν δὲν ὑπάρχουσιν ἡμέραι χάριτος.

Εἰς τὴν Λιβόρνον οἱ ἔμποροι ἐσύστησαν ἐν εἶδος Χρηματιστηρίου, Stanza λεγόμενον· εἰς τὸ Κατάστημα τοῦτο γίνονται ὅλαι αἱ πληρωμαὶ τρεῖς τῆς ἐβδομάδος, δευτέραν, τετάρτην καὶ παρασκευὴν ἀπὸ τῆς 11 μέχρι τῆς 2 1/2 ὥρας Μ. Μ. Εἰς τὸ κατάστημα τοῦτο γίνονται καὶ ὅλαι αἱ χρηματιστικαὶ ἐργασίαι. Ἡ συναλλαγματικὴ, ἡ μὴ πληρωθεῖσα τὴν πρώτην μετὰ τὴν πτώσιν τῆς ἡμέραν τῆς Στάντζας, πρέπει νὰ διαμαρτυρηθῇ κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν. Αἱ δὲ συναλλαγματικαί, τῶν ὁποίων ἡ πτώσις συμπίπτει μὲ ἡμέραν τῆς Στάντζας, μὴ πληρονομεῖναι κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην, διαμαρτύρονται τὴν ἐπομένην.

Ἡ ἀποδεχθεῖσα συναλλαγματικὴ πρέπει νὰ πληρωθῇ, ἄλλως ὁ ἀποδέκτης κηρύττεται εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως 24 ὥρας μετὰ τὸ ἐπὶ μὴ πληρωμῇ διαμαρτυρικόν. Ὁ νόμος ἀπαλλάττει τῆς πληρωμῆς τὸν ἀποδεχθέντα συναλλαγματικὴν, τῆς ὁποίας ὁ ἐκδότης εἶχεν ἤδη πτωχεύσει· πρέπει ὁμῶς νὰ παρακαταθέσῃ τὸ ποσὸν τῆς συναλλαγματικῆς

μέχρις οὗ ἀποδείξῃ ὅτι ὁ ἐκδότης ἦτο εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως πρὸ τῆς ἀποδοχῆς.

Τὸ δικαίωμα τῆς προμηθείας εἶναι 2 τοῖς 0/0, τὸ τῆς ἐγγύης 1 τοῖς 0/0, τὸ τῆς μεσιτείας 1/2 τοῖς 0/0.

Κατὰ τὸ 1836 κατηργήθησαν ὅλαι αἱ ἀποσταθμίσεις καὶ προσαποσταθμίσεις (*tare, contratare*), αἱ συνήθειαι, αἱ ὑφέσεις κτλ. ὥστε δὲν δύναται ἤδη νὰ ἐκπεσθῇ ἀπὸ τὸ βάρος τῶν πραγματειῶν παρὰ τὸ βάρος τῶν σχοινίων, περικαλυμμάτων, ἢ δοχείων.

Μέτρα καὶ σταθμά.—Μέτρον ὑφασμάτων εἶναι ἡ πῆχη (*braccio*), διαιρουμένη εἰς 20 σολδία καὶ ἕκαστον σολδίδιον εἰς 12 δηνάρια, 5 δὲ πῆχεις (*braccia*) ἀποτελοῦν 1 κάναν.

100 πῆχεις Τοσκανικὰς = 58,35 Γαλλικὰ μέτρα.

= 63,82 γυιάρδας Ἀγγλικὰς.

= 87,52 πῆχεις Τουρκικὰς.

Μέτρον χωρητικότητος διὰ τοὺς δημητριακοὺς καρποὺς εἶναι ὁ σάκκος, ὅστις διαιρεῖται εἰς 3 στάγια, εἰς 6 μίνας (*mine*) εἰς 12 τέταρτα (*quarti*), εἰς 48 μετζέτας (*mezzette*), καὶ εἰς 96 κουαρτουττῶ (*quartucci*).

Τὸ στάγιον θεωρεῖται ὡς μετρινὴ μονάς, καὶ περιέχει 72 λίτρας Γαλλικὰς.

100 Σάκκοι = 73,08 ἑκατολ. Γαλλικὰ.

= 25,14 κουάρτερ Ἀγγλικὰ.

= 219,24 κοιλὰ Κωνσταντινουπόλεως.

Μέτρον ρευστῶν εἶναι ἡ βαρέλα τοῦ οἴνου, διαιρουμένη εἰς 20 φιάσκα καὶ εἰς 40 μετζέτας (*mezzette*).

1 βαρέλα οἴνου = 45,58 λίτρας Γαλλικὰς.

= 10,03 γαλόνια Ἀγγλικὰ.

Ἡ βαρέλα ἐλαίου διαιρεῖται εἰς 16 φιάσκα, καὶ εἰς 64 μετζέτας

= 29 χιλιόγραμμα Γαλλικὰ.

= 22,62 ὀκάδ. Τουρκικὰς.

Σταθμὸς ἐμπορικὸς εἶναι ἡ λίτρα, διαιρουμένη εἰς 12 οὐγγίας, εἰς 288 δηνάρια καὶ εἰς 6912 κόκκους (*grani*).

100 λίτραι Τοσκαν. = 33,95 χιλιόγραμμα Γαλλικὰ.

= 74,87 λίτρας βάρους Ἀγγλικὰς.

= 83,01 λίτρας Ῥωσσίαν.

= 26,48 ὀκάδης Τουρκικὰς.

Κατὰ τὸ 1836 ἐκανονίσθη καὶ τὸ μετρικὸν σύστημα τῆς Τοσκάνης· κατηργήθησαν δὲ τὰ παλαιὰ καντάρια, καὶ ἐπροσδιωρίσθη ἡ σάθμισις τῶν διαφορῶν πραγματειῶν οὕτω·

Μὲ τὴν *χιλιάδα* (*Millajo*), ἥτοι μὲ 1000 λίτρας πρέπει νὰ σταθμίζονται τὰ ξύλα, ἡ σόδα, ὁ μόλυβδος, οἱ λίθοι, τὰ βαλανίδια καὶ τὸ θεῖον.

Μὲ τὸ *καντάριον* τῶν 100 λιτρῶν πρέπει νὰ σταθμίζονται τὸ ἐρυθρόδανον (*ρίζάριον*), ἡ στυπτηρία, τὸ γλυκάνισον, ἡ χρυσόκολλα (*borace*).

Μὲ τὴν *λίτραν* πρέπει νὰ σταθμίζονται ὁ ὑδράργυρος, τὸ κιννάμωμον (*κανέλλα*), τὸ Ἰνδικόν, ἡ κοκκινιλία (*κρεμέζιον*), ἡ μετάξι κλ.

Μὲ τὴν *οὐγγίαν* τὸ τριανταφυλλόλαδον.

Οἱ λευκοσίδηροι (*τενεκέδες*), τὰ δέρματα τῶν λαγῶν, προβάτων, καὶ ἵππων πωλοῦνται *ἀριθμούμενα*, καὶ οὐχὶ σταθμιζόμενα.

Οἱ δημητριακοὶ καρποὶ καὶ οἱ λινόσποροι πωλοῦνται μὲ τὸν *σάκκον*.

Τὰ δὲ ὑφάσματα μὲ τὴν *πήχην* (*braccio*).

Ε'. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΛΟΜΒΑΡΔΙΑΣ.

§. 340. Ἡ *Λομβαρδία* ἀποτελοῦσθ ἄλλοτε μέρος τοῦ Λομβαρδοβενετικοῦ Βασιλείου εἶναι κατὰ μέγα μέρος ἤδη ἠνωμένη μὲ τὸ Ἰταλικὸν Βασίλειον.

Ἡ φιλοπονία τῶν κατοίκων, καὶ ἡ φυσικὴ εὐφορία τῶν ὠραίων γαιῶν τῆς Λομβαρδίας αὐξάνουν καθ' ἐκάστην τὸ ποσὸν τῶν φυσικῶν προϊόντων τοῦ τόπου.

Μεταξὺ τῶν προϊόντων τῆς Λομβαρδίας ἡ μετάξι καὶ ὡς πρὸς τὸ ποσὸν καὶ ὡς πρὸς τὴν ποιότητά της κατέχει τὴν πρώτην θέσιν, ὑπολογίζεται δὲ ἡ κατ' ἔτος παραγωγή της εἰς 30,000 κανταρίων.

Ἡ *βιομηχανία* τῆς Λομβαρδίας συνίσταται ἰδίως εἰς τὴν κατεργασίαν τῆς μετάξης, καὶ εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν μεταξωτῶν ὑφασμάτων. Ὑπάρχουσιν ὡσαύτως χειροτεχεῖα τζοχῶν ἀξιολόγων, καὶ βαμβακίνων ὑφασμάτων.

Τὸ ἐσωτερικὸν ἐμπόριον τῆς Λομβαρδίας διευκολύνεται μεγάλως διὰ τῶν ποταμῶν καὶ τῶν διωρύγων, οἵτινες διατέμνουσι καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις τὴν χώραν. Τὴν αὐτὴν εὐκολίαν παρέχουσιν αἱ ὠρεῖαι ὁδοὶ καὶ ὁ μεταξὺ Βενετίας καὶ Μιλάνου σιδηροῦς δρόμος. Ἡ κυριώτερα ἀγορὰ τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐμπορίου τῆς Λομβαρδίας εἶναι τὸ Μιλάνον.

ΣΤ'. ΜΙΛΑΝΟΝ (Μεδιόλανα).

§. 341. Τὸ *Milánon*, πρωτεύουσα τῆς Λομβαρδίας, εἶναι μεσόγειος πόλις, ἔχουσα πληθυσμὸν 140,000. Τὸ ἐμπόριον τῆς πόλεως ταύτης περιστρέφεται μᾶλλον εἰς τὰ φυσικὰ προϊόντα τοῦ τόπου παρὰ εἰς τὰ τῆς βιομηχανίας· ἡ μετὰξιν εἶναι ἐν τῶν κυριωτέρων ἐμπορευμάτων.

Ἡ πόλις τοῦ Μιλάνου στερεῖται ἐμπορικῆς Τραπεζῆς.

Ἵπάρχει εἰς Μιλάνον εἰδικὴ ἐταιρία πρὸς ἐμψύχωσιν τῆς μεταξουργίας, δανείζουσα ἐπὶ παρακαταθήκῃ μετὰξιν.

Νομίσματα Μιλάνου.—Διὰ νόμου τῆς 1 Νοεμβρίου 1823 ἐκωνονίσθη ὁμοιομόρφως τὸ νομισματικὸν σύστημα τῆς Λομβαρδοβενετίας.

Ἐλογαρίζον εἰς λίρας Αὐστριακὰς, διαιρουμένας εἰς 100 ἑκατοστὰ = 87 ἑκατοστὰ τοῦ φράγκου.

1 λίρα Αὐστριακὴ = 20 Κρεϋτζάρια Αὐστριακά.

Τὰ πραγματικὰ νομίσματα εἶναι τὰ ἑξῆς·

α) Χρυσᾶ — Σοβερῖνον 40 λιρῶν = φρ. 35,02.

— 1/2 κατ' ἀναλογίαν.

β) Ἀργυρᾶ — Σκοῦδον 6 λιρῶν Αὐστρ. = φρ. 5,22.

— 1/2 ἥτοι ἐν φιορίνιον = » 2,61.

— λίρα Αὐστριακὴ = » —,87.

— 1/2 λίρα = » —,43.

Τὰ περὶ συναλλαγματικῶν κανονίζονται κατὰ τὸν Γαλλικὸν Ἐμπορικὸν Νόμον, ὅστις ἰσχύει εἰς Μιλάνον ἀπὸ τὸ 1808.

Τὸ μετρικὸν σύστημα τῆς Γαλλίας εἶναι ὡσαύτως παραδεγμένον εἰς Μιλάνον.

1 λίτρα βάρους (*libbra*) = 1000 γραμμὰς Γαλλικὰς.

1 λίτρα = 10 οὐγγίας = 100 γρόσα (*grossi*) = 1000 δηνάρια = 10,000 γράνα.

100 λίτραι = 1 καντάρι (*centinajo*).

Τὸ μέτρον τοῦ μήκους εἶναι ἴσον μὲ τὸ Γαλλικὸν μέτρον. Τὸ μέτρον ὑποδιαιρεῖται εἰς 10 σπιθαμὰς (*palmi*), ἡ σπιθαμὴ εἰς 10 δακτύλους (*diti*), ὁ δάκτυλος εἰς 10 ἄτομα (*atomi*).

Μέτρον χωρητικότητος εἶναι ἡ σόμα, ἴση μὲ ἐν Γαλλικὸν ἑκατόλιτρον· ὑποδιαιρεῖται δὲ ἡ σόμα εἰς 10 μίνας (*mine*), καὶ εἰς 100 πίντας (*pinte*).

Ζ'. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΑΡΔΙΚΗΣ.

§. 342. Ἡ Σαρδική σύγκειται ἀπὸ δύο διακεκριμένης χώρας, ἀπὸ τὴν Σαρδηνίαν, καὶ ἀπὸ τὰς ἐπὶ τῆς Ἰταλικῆς Ἡπείρου ἐπαρχίας τοῦ Πιεμοντίου καὶ τῆς Σαβοΐας, καὶ τὴν πρώην δημοκρατίαν τῆς Γένοβας. Ὁ πληθυσμὸς αὐτῆς εἶναι 4,400,000, ἡ δὲ πρωτεύουσα τὸ Τουρίνον.

Τὰ προϊόντα τῆς Σαρδηνίας εἶναι ποικίλα, ἤτοι δημητριακοὶ καρποὶ, ὄσπρια παντὸς εἶδους, ἀραβόσιτος, ὀρύζιον, λίνον, κάνναβις, οἶνοι, ἔλαια καὶ λοιπά.

ἔχει μεταλλεῖα ἀργύρου, χαλκοῦ, μολύβδου, σιδήρου, ὑδραργύρου, μαρμάρων, ἀλαβάστρου, καὶ στυπτηρίας.

Ἡ κυριωτέρα βιομηχανία τῆς χώρας εἶναι ἡ προπαρασκευὴ τῆς μετάξης, καὶ ἡ μεταξοκλωσία. Ὅλοι οἱ κάτοικοι τοῦ Πιεμοντίου ἀποκλειστικῶς σχεδὸν καταγίνονται εἰς τὴν βιομηχανίαν ταύτην, καὶ ἡ μετάξη των εἶναι ἡ καλῆτέρα τῆς Εὐρώπης.

Ἐμπόριον. Τὰ ἐξαγόμενα εἶδη εἶναι κυρίως τὸ ὀρύζιον, ἡ μετάξη καὶ τὰ ἔλαια.

Εἰσαγόμενα δὲ εἶδη εἶναι ἀποικιακὰ προϊόντα, ξύλα βαφῆς, νήματα, λινὰ πανία, ἐρέαι, βαμβάκινα χρωματισμένα ὑφάσματα κτλ.

Ἡ ἐμπορικωτέρα πόλις αὐτῆς εἶναι ἡ Γένοβα.

Η'. GENOVA.

§. 343. Ἡ Γένοβα εἶναι πόλις παράλιος, ἄλλοτε πρωτεύουσα τῆς ὁμωνύμου δημοκρατίας· κεῖται εἰς τὸ βάθος ἐκτεταμένου κόλπου, εἶναι δὲ ἐκ τῶν ὠραιωτέρων πόλεων τῆς Εὐρώπης, ἐπονομασθεῖσα διακαίως κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς δόξης της ἡ ὑπερήφανος (la superba)· ἔχει δὲ κατοίκους 95,000.

Κατὰ τὸν ΙΑ^{ον} αἰῶνα τὸ ἐμπόριον καὶ ἡ ναυτιλία τῆς πόλεως ταύτης εἶχον λάβει μεγάλην σημασίαν, καὶ τὰ πλοῖα τῆς δημοκρατίας μεταφέροντα τοὺς Σταυροφόρους εἰς τὴν Ἀσίαν ἐσχημάτισαν ἐμπορικὰς σχέσεις μὲ τοὺς πλουσίους ἐκείνους τόπους· ἔκτοτε ἄρχεται ἡ ἐποχὴ τῆς δόξης τῆς δημοκρατίας τῆς Γένοβας· οἱ στόλοι της ἐνίκησαν τοὺς Πισσαίους καὶ κατέστρεψαν τὸν ἀντίζηλον λιμένα των· κατὰ τὸν ΙΒ^{ον} δὲ αἰῶνα οἱ Γενοβαῖοι συνδραμόντες τὸν Αὐτοκράτορα Παλαιολόγον εἰς τὴν ἀνάκτησιν τοῦ Βυζαντινοῦ θρόνου ἔλαβον ὡς ἀμει-

ἔην τὸ προάστειον τοῦ Γαλατᾶ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, τὸ ὁποῖον ὠχύρωσαν καὶ ἐσχημάτισαν ἐμπορικὴν τῶν ἀποικίαν· κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν τοῖς παρεχωρήθη ὁ Καφφᾶς εἰς τὴν Κριμαίαν, ἐξουσίασαν δὲ καὶ τὴν Χίον, τὴν Μιτυλήνην, τὴν Τένεδον καὶ ἄλλας τινὰς νήσους. Ἡ Γένοβα εἶχεν ἀνυψωθῆ διὰ τοῦ ἐμπορίου εἰς μέγαν βαθμὸν δυνάμειος, καὶ διεμάχετο μετὰ τῆς Βενετίας περὶ τῶν ἐμπορικῶν πρωτείων.

Τὰ αἴτια, τὰ ὁποῖα ἐπέφερον τὴν καταστροφὴν τοῦ ἐμπορίου τῆς Βενετίας συντέτεινον καὶ εἰς τὴν ἐμπορικὴν παράκμην τῆς Γένοβας· ἀλλ' ὅμως ἡ πόλις αὕτη διετήρησε πάντοτε ἐμπορικὴν τινα σημασίαν, καὶ μάλιστα κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους τὸ ἐμπόριον αὐτῆς ἔλαβεν ἀρκετὴν ἀνάπτυξιν, παραχωρηθέντος εἰς αὐτὴν τοῦ πλεονεκτήματος τῆς ἀτελείας τοῦ λιμένος. Ὅλαι αἱπραγματεῖαι δύνανται νὰ ἐναποταμιευθῶσιν εἰς τὴν πόλιν ταύτην χωρὶς νὰ ὑποβληθῶν εἰς δασμὸν τινα· οὕτως ἡ Γένοβα ἀποκατέστη ἡ παρακαταθήκη ὅλου τοῦ ἐμπορίου τῆς Σαρδηνίας. Αἱ διὰ τὸ ἐσωτερικὸν καὶ αἱ δι' ἐξαγωγὴν προσδιωρισμέναι πραγματεῖαι ἐναποταμιεύονται εἰς εὐρυχώρους ἀποθήκας τοῦ Τελωνείου, πληρόνουςαι μετριώτατον δικαίωμα ἀποθήκης· αἱ εὐκολίαι αὗται ἐπέφερον μεγίστην ἐμπορικὴν ἀνάπτυξιν, ὥστε ὑπολογίζεται τὸ ἐμπόριον τῆς εἰσαγωγῆς εἰς 97, τὸ δὲ τῆς ἐξαγωγῆς εἰς 73 ἑκατομμύρια φράγκων.

Τράπεζα Γένοβας.—Μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς ἀρχαίας Τραπεζῆς τοῦ Ἀγίου Γεωργίου ἐσυστήθη εἰς Γένοβαν κατὰ τὸ 1814 ἓν Τραπεζικὸν κατὰστημα ἐκ τῶν εἰσοδημάτων τοῦ Τελωνείου καὶ τοῦ ἐπὶ τοῦ ἄλατος φόρου, ἐκδίδον καὶ Γραμμάτια τραπεζικά.

Νομίσματα Γένοβας.—Ἡ Σαρδινία ὑπὸ τὴν Γαλλικὴν ἐξουσίαν εἶχε παραδεχθῆ τὸ Γαλλικὸν νόμισμα· ἀλλ' ὅταν ὁ Βίκτωρ Ἀμεδαῖος κατὰ τὸ 1814 ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον ἐχάραξε νέον νόμισμα, τὸ ὁποῖον ὠνόμασε *λίραν*, ἴσον κατὰ τὴν ἀξίαν μὲ τὸ Γαλλικὸν φράγκον.

Τὰ πραγματικὰ Νομίσματα εἶναι τὰ ἐξῆς·

- α) Χρυσᾶ— 20 λιρῶν=εἰκοσάφραγκον.
- 40 λιρῶν, διπλοῦν.
- 80 λιρῶν, τετραπλοῦν.
- 100 λιρῶν, ἑκατόλλιρον.

- β) Ἀργυρ.—Σκοῦδον 5 λιρῶν=πεντόφραγκον.
- 2 λιρῶν, 1 λίρας.
- Τμήματα $1/2$ καὶ $1/4$.

Τὸ νομισματικὸν τοῦτο σύστημα ἰσχύει καὶ ὡς πρὸς τὴν Γένοβαν. Ἄλλοτε ἐλογχρίαζον εἰς Γένοβαν εἰς λίρας τῶν 20 Σολδίων, πρὸς 12 δηνάρια. Τὸ νόμισμα τοῦτο εἶχε δύο ἀξίας, ἀξίαν Τραπεζικὴν, καὶ ἀξίαν ἐκτὸς Τραπεζῆς, ἥ δὲ σχέσις αὐτῶν ἦτο 23 πρὸς 20. Ὅθεν 23 λίραι ἐκτὸς Τραπεζῆς = 20 λίρας Τραπεζῆς. Ἀπὸ 5 λίρας Τραπεζικῆς, ἢ ἀπὸ 5 $\frac{3}{4}$ λίρας ἐκτὸς Τραπεζῆς ἐσχημάτιζον τὴν λεγομένην Πέτζαν, ἀξίζουσαν φράγκα 4, 76.

Ἡ σχέσις τῆς ἐκτὸς Τραπεζῆς λίρας, ἥτις ἦτο ἡ παλαιὰ νομισματικὴ μονὰς, ἐκανονίσθη νομοθετικῶς ὡς πρὸς τὴν νέαν λίραν κατὰ τὸν λόγον τοῦ 6 πρὸς 5, ὥστε

6 λίραι ἐκτὸς Τραπεζῆς = 5 λίρας νέας = 5 φράγκα.

Ἐπίσημος ὡσαύτως διατίμησις κανονίζει τὴν ἀξίαν τῶν ξένων νομισμάτων κατ' αὐτὴν τὸ δίστηλον τῆς Ἰσπανίας ἀξίζει λίρας νέας 5, 28.

Τιμησις Συναλλαγῶν Γένοβας κατ' ἰσοτιμίαν.

Τριέστιον	259,84	λίραι νέαι διὰ	100	φιορ. Συμβάσ.
Βενετία	86,61	»	»	100 λίρας Αὐστρ.
Λιβόρνος	84, 6	»	»	100 λίρας Τοσκαν.
Ῥώμη	537,97	»	»	100 Σκοῦδα Ῥωμ.
Νεάπολις	424,92	»	»	100 Δουκάτ. Βασιλ.
Μεσσήνη	12,80	»	»	1 Οὐγγίαν.
Βαρκελόνη	288,83	»	»	100 Λίρ. Καταλάν.
Μαδρίτη	404,35	»	»	100 Πιστόλ. Συναλλ.
Κάδιξ				
Λισαβώνα	5,60	»	»	1000 Ρέις.
Κωνσταντινούπ.	23,75	»	»	100 Γρόσια.

Συνήθειαι.—Ἡ παλαιὰ συνήθεια εἶχε καθιερώσει 30 ἡμέρας χάριτος, ἀλλ' ὁ κομιστὴς τῆς συναλλαγματικῆς σήμερον δὲν τὰς παραχωρεῖ εἰμὴ μόνον ἐκ προαιρέσεως. Συνήθως ὅμως διὰ τὴν σύνταξιν τοῦ διαμαρτυρικοῦ περιμένουν τὴν ἀναχώρησιν τοῦ πρώτου ταχυδρόμου.

Οἱ περὶ συναλλαγματικῶν νόμοι τῆς Γένοβας εἶναι οἱ αὐτοὶ μετὰ τοὺς Γαλλικοὺς.

Σταθμὰ καὶ μέτρα Γένοβας. Μέτρον ὕψους εἶναι ἡ Σπιθαμὴ (Palmo) = 24, 98 ὑφεκατόμμετρα Γαλλικά.

Μεταχειρίζονται ὡσαύτως καὶ τὴν Κάναν, ἥτις εἶναι διαφόρων μεγεθῶν, ἥτοι 8, 9, 10 καὶ 12 σπιθαμῶν (palmi).

100 σπιθαμαὶ	=	24, 98	Μέτρα Γαλλικά.
— —	=	27, 32	Γυιάρδας Ἀγγλικάς.
— —	=	37, 47	Πήχεις Τουρκίας.

Μέτρον χωρητικότητος τῶν δημητριακῶν καρπῶν εἶναι ἡ Mira, διαιρουμένη εἰς 8 τέταρτα (quarti) πρὸς 12 Γομβέτας (gombette).

1 Μίνα	=	116,73	Λίτρας Γαλλικάς.
	=	3,50	Κοιλὰ Κωνσταντινουπόλεως.
100 Μίλαι	=	147,79	Κουάρτα Ἀμβέρσης.
	=	40,15	Κουάρτερ Ἀγγλίας.
	=	60	Ψάθας Ῥωσσίας.
	=	116,73	Σάκκους ὀλλάνδας.
	=	351, 6	Κοιλὰ Κωνσταντιν.

Μέτρον ρευστῶν διὰ τοὺς οἶνους εἶναι ἡ Μεζαρόλα (Mezzarola) = 74, 22 Γαλλικὰς λίτρας· διὰ τὰ ἔλαια μέτρον εἶναι τὸ Βαρέλιον (Barillo), τὸ ὁποῖον ἔχει βάρος περίπου 59 χιλιογράμμων.

Σταθμὰ ἐμπορικὰ εἶναι δύο εἰδῶν· Σταθμὸς βαρὺς (Peso grosso), καὶ Σταθμὸς ἐλαφρὸς (Peso sottile), ὅστις εἶναι 10 τοῖς 0/0 ἐλαφρότερος τοῦ πρώτου.

1 λίτρα βαρεῖα	=	348,89	Γραμμάς Γαλλικάς.
— —	=	108,85	δράμια Τουρκ.
1 λίτρα ἐλαφρὰ	=	317,17	Γραμμάς Γαλ
— —	=	98,95	δράμ. Τουρκ.
100 λίτραι βαρεῖαι	=	76,92	λίτρας βάρους Ἀγγλ.
— — —	=	85,29	λίτρας Ῥωσσίας.
100 λίτραι ἐλαφραὶ	=	69,93	λίτρας βάρους Ἀγγλ.
— — —	=	77,63	λίτρας Ῥωσσίας.

Μὲ τὸ Καρτάριον τῶν 100 Ῥοτόλων = 150 λίτρας ἐλαφρὰς πωλοῦνται ἡ στυπτηρία, ὁ χαλκός, τὰ δέρματα, τὰ σίδηρα, ὁ μόλυβδος, ὁ κασσίτερος, τὸ ὀρύζιον. Μὲ τὴν βαρεῖαν λίτραν πωλοῦνται ὅλα τὰ ἀρώματα, ὁ καπνός, τὸ τέϊον. Ἐκτὸς δὲ τοῦ πραγματικοῦ ποσοῦ τῆς ἀποσταθμίσεως (lara) ἀφαιροῦνται καὶ 6 τοῖς 0/0.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ.

Περὶ τῆς Παππικῆς Ἐπικρατείας.

§. 344. Ἡ Παππικὴ Ἐπικράτεια περιορίζεται σήμερον εἰς τὴν πόλιν τῆς Ρώμης μετὰ τῆς Σιθιτα-Βέικιας καὶ μικρᾶς περιοχῆς. Δὲν ἔχει ὡς ἐκ τούτου καμμίαν ἐμπορικὴν σημασίαν, καὶ ἴσως δὲν θέλει βραδύνειν ἂν συμπεριληφθῇ ἐπὶ τὸ Ἰταλικὸν Βασίλειον, ἀποκαθισταμένης τῆς Ρώμης πρωτεύουσας αὐτοῦ. Ἡ Ρώμη καὶ ἡ Ρωμαϊκὴ Ἐπικράτεια κατ' οὐδεμίαν ἐποχὴν τῆς Ἱστορίας των δὲν ἀναφαίνονται μεγάλαι ὡς πρὸς τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν βιομηχανίαν· ὅσον μεγάλη καὶ ἂν ἦτον ἡ ὑπεροχὴ τῶν ὄπλων τῆς Ρώμης κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους, καὶ παντοδύναμος ἡ θρησκευτικὴ τῆς ἐπιβρῶν κατὰ τοὺς νεωτέρους, ὡς πρὸς τὰς ἐμπορικὰς τῆς σχέσεις ὅμως παρουσιάζεται πάντοτε ἀσθενής. Πρὸ τῆς μεγάλης στρατιωτικῆς τῆς δόξης, πρὸ τῆς κατακτήσεως τῆς Συρακούσης, τῆς Καρχηδόνας καὶ τῆς Νουμηθίας ἡ πενία ἐθεωρεῖτο ὡς τιμὴ παρὰ τοῖς Ρωμαίοις. Οἱ διηνεκεῖς μετὰ τῶν πλησιοχώρων λαῶν πόλεμοι, αἱ ἐσωτερικαὶ πάλαι καὶ διενέξεις, αἱ ἐχθροπραξίαι τῶν γειτόνων Ἐπικρατειῶν ἀποκατέστηνον ἀδύνατον τὴν ἐμπορικὴν ἀνάπτυξιν, διότι ὡς εἶναι γνωστὸν τὸ ἐμπόριον ζωογονεῖται διὰ τῶν ἀναγκῶν, τὰς ὁποίας γεννᾷ ὁ πλοῦτος, ἡ εἰρήνη καὶ αἱ ἐπιμιξίαι τῶν ἔθνων. Ὅταν αἱ κατακτήσεις τῆς Ρώμης ἔφερον εἰς αὐτὴν τὰ πλούτη καὶ τὴν πολυτέλειαν, ἀναγκαίως ἐμορφώθησαν ἐμπορικαὶ σχέσεις· ἀλλὰ τὸ ἐμπόριον ἐνεργεῖτο ὑπὸ τῶν ξένων, διότι ὁ Ρωμαῖος στρατιώτης, περιβεβλημένος μὲ τὴν δόξαν τοῦ στρατοπέδου, ἐνόμιζεν ἀναξίαν αὐτοῦ τὴν ἐμπορικὴν ἐνασχόλησιν. Ἡ Ρώμη ἐλάμβανεν ἀπὸ τὰς ἐπαρχίας τῆς τὰ διάφορα προϊόντα, καὶ συγχρόνως τὰ ἀναγκαῖα χρήματα διὰ τὴν πληρωμὴν αὐτῶν· οἱ κάτοικοί της ἐπομένως δὲν εἶχον βεβαίως ἀνάγκην νὰ ἐνασχοληθοῦν εἰς ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις· ἴσως ἐὰν ἡ πόλις των εἶχεν ἐμπορικωτέραν θέσιν, αἱ ἐμπορικαὶ ἑξεις ἤθελον διαδεχθῇ τὴν πολεμικὴν δόξαν, καὶ ἡ Ρώμη ἤθελε λάβει τὴν τύχην τῆς Τύρου ἢ τῆς Καρχηδόνας.

Αἱ αὐταὶ περιστάσεις, ἂν καὶ ὑπὸ διάφορον χαρακτῆρα, παρουσιάζονται κατὰ τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν ἡ Ρώμη, στηριζομένη εἰς τὴν θρησκείαν, ἀνυψώθη κυρίαρχος ὅλων σχεδὸν τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἐθνῶν· φορολογοῦσα τότε ὅχι πλέον διὰ τῆς ἰσχύος τῶν ὄπλων, ἀλλὰ διὰ τῆς

πίστεως καὶ τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος ὅλον σχεδὸν τὸν Χριστιανικὸν κόσμον, διένειμεν ἄπειρα ἐλέη εἰς τοὺς λαοὺς τῆς, καὶ ὑπέθαλπεν οὕτω τὴν ἀργίαν καὶ ἀπραξίαν τῶν προσηλωθέντες ἀποκλειστικῶς εἰς τὰ θρησκευτικὰ αἰσθήματα, παρημέλησαν πᾶν ὅ,τι ἡδύνατο ν' αὐξήσῃ τὴν κοινωνικὴν τῶν εὐημερίαν. Ἡ ἐπιτυχία τῶν περὶ τὰς ὥραίας τέχνας ἀποδεικνύει ὅτι, ἐὰν ἐνησχολοῦντο καὶ εἰς τὰς λοιπὰς, ἤθελον συμβαδίζειν εἰς τὸ στάδιον τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας μετὰ τῶν ἄλλων Εὐρωπαϊκῶν ἐθνῶν. Εἰς τὰς ἡθικὰς ταύτας αἰτίας, τὰς ὁποίας ἔσως ἐξαλείψῃ ἡ τοῦλάχιστον ἐλαττώσις ἡ παροῦσα Κυβέρνησις τοῦ σήμερον διέποντος τὴν Ἐπικράτειαν ταύτην, πρέπει ν' ἀποδοθῇ ἡ ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανικὴ καχεξία τῆς Παππικῆς Ἐπικρατείας.

Τράπεζαι Ῥώμης.—Εἰς τὴν Ῥώμην ὑπάρχουσι δύο χρηματιστικαὶ καὶ Τράπεζαι, ἡ τοῦ Ἀγίου Πνεύματος καὶ ἡ Ῥωμαϊκὴ ἡ τελευταία αὕτη ἐσυστήθη κατὰ τὸ 1834 διὰ μετοχῶν, ἔχουσα κεφάλαιον 3 ἑκατομμυρίων Σκουδῶν, ἐκδίδει δὲ Τραπεζικὰ γραμμάτια 100, 50 καὶ 20 Σκουδῶν, προεξοφλεῖ ἐμπορικὰ γραμμάτια πρὸς 5 τοῖς 0/0 διὰ 3 μῆνας, καὶ κρατεῖ ἀνοικτοὺς λογαριασμοὺς μ' ὅλους τοὺς ἐμπόρους.

Νομίσματα.—Εἰς τὴν Παππικὴν Ἐπικράτειαν λογαριάζουν εἰς Σκοῦδα Ῥωμαϊκά, διαιρούμενα εἰς 100 Βαγιόκους.

1 Σκοῦδον = 10 Παῦλα = 100 Βαγιόκους.

1 Σκοῦδον = φρ. 5,38.

Πραγματικὰ Νομίσματα εἶναι

α) Χρυσᾶ—Πιστόλα = φρ. 17,28.

—Τζεκίνον τοῦ 1769 κ. ἐ. . . . = φρ. 11,80.

—1/2 Πιστόλα, 1/2 Τζεκίνον ἀξίζοντα κατ' ἀναλογίαν.

β) Ἀργυρᾶ—Τεστόνιον τῆς Ῥώμης, ἡ Σκοῦ-

δον τῶν 10 Παύλων . . . = φρ. 5,38.

—1/5, 1/10 αὐτοῦ ἀξίζοντα κατ' ἀναλογίαν.

—Σκοῦδον ἢ Κορῶνα (νόμ. λογισ.) = φρ. 5,30.

Τὰ κυκλοφοροῦντα χαρτονομίσματα συνίστανται εἰς Γραμμάτια, ἐκδιδόμενα παρὰ τῆς Τραπεζῆς, δεκτὰ εἰς τὰς πληρωμὰς κατ' ἰσοτιμίαν μὲ τὸ πραγματικὸν νόμισμα, ἀνταλλασσόμενα ὅμως μὲ νόμισμα χάνουσι μικρόν τι τοῖς 0/0.

Διάταξις τῆς 11 Ἰανουαρίου 1835 προσδιορίζει τὴν ἀξίαν τῶν ξένων εἰς κυκλοφορίαν νομισμάτων κατ' αὐτὴν

Τὸ χρυσοῦν Ὀλλανδικ.	Δουκάτον=	Σκοῦδα 2 Βαγ.	16.
Τὸ Γαλλικὸν 20 φραγκον	=	» 3 »	71.
Τὸ Γερμανικὸν τάληρον	=	» »	95.
Τὸ Γαλλικὸν 5 φραγκον	=	» »	92.
Τὸ Ἰσπανικὸν δίστηλον	=	» 1 »	—

Ἀλλ' εἰς τὸ ἐμπόριον τὸ δίστηλον τιμᾶται περισσώτερόν τι.

Τιμῆσις Συναλλαγῶν Ῥώμης.

Φλωρεντία	15,63	Βαγιάκοι	διὰ 1 λίραν Τοσκάνης.
Νεάπολις	79,50	»	» 1 Δουκάτον τοῦ Βασιλ.
Βενετία	15,70	»	» 1 λίραν Αὐστρ.
Λιβόρνος	15,60	»	» 1 λίραν Τοσκάνης.
Γένοβα	18,30	»	» 1 λίραν νέαν.
Ἄμστερδαμ	39,20	»	» 1 φιορ. Ὀλλανδ.
Μασσαλία	18,20	»	» 1 φράγκον.
Βιέννη	46,50	»	» 1 φιορίνιον ἀγοραχίον.
Λονδίνον	460	»	» 1 λίραν Στερλίναν.
Μαδρίτη	73,50	»	» 1 Πιάστραν Συναλ.

Συνήθειαι.—Ἡ Συνήθεια (uso) εἶναι 17 ἡμέραι ἀπὸ τῆς ἀποδο-
χῆς· αἱ ἡμέραι χάριτος εἶναι 7. Αἱ ἐπὶ ῥητῇ ἡμέρᾳ ἀπὸ τῆς ὕψους
πληρωτέαι Συναλλαγματικαὶ δὲν ἔχουσι ἡμέρας χάριτος.

Ἡ Τετάρτη τῆς ἐβδομάδος εἶναι προσδιορισμένη διὰ τὰς ἀποδο-
χὰς τῶν συναλλαγματικῶν τοῦ ἐσωτερικοῦ, ἡ Παρασκευή διὰ τὰς τῶν
τῆς Νεαπόλεως, καὶ τὸ Σάββατον διὰ τὰς τῶν ἄλλων Ἐπικρατειῶν.

Μέτρα καὶ Σταθμά.—Μέτρον μήκους διὰ τὰ ὑφάσματα εἶναι

Ἡ ἄρυνα ἢ Κάνα τῶν 8 σπιθαμῶν=1,99 Γαλλ. Μέτρα.

— — — — =2,98 Πήχ. Τουρκ.

Ἡ Κάνα d' ara τῶν 9 σπιθαμῶν=1,12 Γαλλ. Μέτρα.

Μέτρον χωρητικότητος διὰ τοὺς σίτους εἶναι

Τὸ Ρούβιον (Rubbio)=294,42 λίτρας Γαλλ.

— — — — = 8,83 Κοιλὰ Τουρκ.

Ἐν ρούβιον σίτου ζυγίζει 640 λίτρας Ῥωμαϊκάς.

Σταθμὸς ἐμπορικὸς εἶναι ἡ *λίτρα*, διαιρουμένη εἰς 12 οὐγγίαις
καὶ 288 δηράρια.

100 λίτραι Ῥωμ.=1 Καντάριον Ῥωμ.=34 Χιλιόγρ. Γαλλ.

— — — — =26,50 Ὀκαδ. Τουρκ.

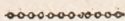
Εἰς τὴν Ἀγκῶναν ἡ ἐμπορικὴ λίτρα ἦτο κατὰ τι μικροτέρα.

100 λίτραι Ἀγκώνης=33 Χιλιόγρ. Γαλ.

Τὸ ρούδιον τῶν σίτων Ἀγκώνης=2,73 Ἐκατόλλιτρα Γαλ.

Μέτρον τῶν ρευστῶν εἶναι ἡ Σόμα πρὸς 2 Βαρέλια τῶν 24 Βοκαλίων.

1 Σόμα=85,91 λίτρας Γαλλικᾶς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΩΔΕΚΑΤΟΝ.

Βενετικόν.

§. 345. Ἡ Βενετία εἶναι ἐν ἐκ τῶν ἐνδοξοτέρων ὀνομάτων, τῶν ἐγγεγραμμένων εἰς τὰ χρονικά τοῦ ἐμπορίου. Ἀλλ' ἡ ἀρχαία της δόξα ἐξέλιπε, καὶ ἡ πόλις, ἥτις ἄλλοτε δικαίως ἐπωνομάσθη ἡ *πλουσία*, σήμερον κινεῖ εἰς οἶκτον τὸν περιγητὴν διὰ τῆς ἐρημώσεως καὶ τῆς πενίας της. Οἱ ξένοι ὅλων τῶν ἔθνων δὲν τὴν ἐπισκέπτονται πλὴν διὰ ν' ἀγοράσωσιν ἀπὸ τὰς ἀποθήκας της τὰ προϊόντα τῆς Ἀνατολῆς, ἀλλὰ διὰ νὰ θαυμάσωσι τὰς μεγαλοπρεπεῖς οἰκοδομὰς της, τὰ ἀριστουργήματα ταῦτα τῆς τέχνης, μνημεῖα λαμπρότατα τῆς παρελθούσης εὐημερίας της.

Ἡ Βενετία, κεῖται εἰς τὸν μυχὸν τοῦ Ἀδριατικοῦ κόλπου ὁ πληθυσμὸς της, ὅστις κατὰ τὸ 1797 ὅτε κατηργήθη ἡ Δημοκρατία της ἦτο 140,000, σήμερον εἶναι μόλις 100,000.

Ἡ ἐμπορικὴ ἱστορία τῆς Βενετίας εἶναι μάθημα διδασκτικώτατον διὰ τὰ ἐμπορικὰ ἔθνη· ἐξ ὅλων τῶν ἱστορικῶν περιόδων τῆς Βενετίας ἀποδεικνύεται ὅτι διὰ τῆς ἐνεργητικότητος καὶ τῆς σταθερᾶς θελήσεως ἀνυψοῦνται τὰ ἔθνη εἰς ἀνωτάτην περιωπὴν ἰσχύος καὶ πλούτου. Δυστυχεῖς φυγάδες, διωκόμενοι ἀπὸ τοὺς βαρβάρους τῆς Ἄρκτου, προσέφυγον ἐπὶ τῶν ἐρήμων νησιδρίων, ὅπου εὗρον ἄσυλον κατὰ τῆς ἀρπαγῆς καὶ τοῦ θανάτου. Τὸ θλιβερὸν θέαμα τῆς δυστυχίας των δὲν τοὺς ἀπέλπισεν, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐνεργητικότητός των ἐπροσπάθησαν νὰ βελτιώσουν τὴν τύχην των· ἡ φυσικὴ θέσις τῶν νήσων των τοῖς ἐπρόσφερε τὰ μέσα τῆς κατασκευῆς τοῦ ἁλάτος· ἀμέσως ἡ καλλιέργεια τοῦ προϊόντος τούτου ἐπροόδευσε, καὶ διὰ τῆς ἀνταλλαγῆς αὐτοῦ ἐσχημάτισαν τὰς πρώτας ἐμπορικὰς των σχέσεις μὲ τοὺς πλησιοχώ-

ρους λαούς. Αναγκασμένοι νὰ διαπλέωσι τὴν θάλασσαν, καὶ μὴ ἔχοντες ἄλλο μέσον διὰ νὰ προμηθεύωνται τὰ ἀναγκαῖά των παρὰ τὸ ἐμπόριον, οἱ δυστυχεῖς οὗτοι φυγάδες ἐντὸς ὀλίγου ἀποκατεστάθησαν οἱ ἐνεργοὶ ὄλων τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων τῶν δύο παραλίῶν τῆς Ἀδριατικῆς. Μετ' ὀλίγους αἰῶνας ἡ σημαία τοῦ Ἁγίου Μάρκου ἐκυμάτιζε καθ' ὅλην τὴν Μεσόγειον, οἱ στόλοι τῆς Βενετίας ἔκαμνον κατακτήσεις, ἡ δὲ δημοκρατία ἐσύσταινε πλουσίας ἀποικίας, καὶ ἐξέτεινε τὰς ἐμπορικὰς τῆς σχέσεις καθ' ὅλας τὰς θαλάσσας καὶ καθ' ὅλας τὰς Ἠπείρους. Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 15 αἰῶνος ἡ ἐμπορικὴ εὐημερία τῆς Βενετίας εἶχε φθάσει εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμὸν, καὶ ἡ Βενετία ἀποκατέστη ἀντικείμενον ζηλοτυπίας ὄλων τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἐθνῶν. Τῆς Ἀνσεατικῆς ἐνώσεως αἱ συναγωνιστικαὶ προσπάθειαι δὲν τῆς ἀφῆρσαν διόλου τὴν ἐμπορικὴν ὑπεροχὴν τῆς· ἀλλ' ἀκολούθως συμβεβηκότα ἀνωτέρας δυνάμεως ἤλλαξαν τὰς σχέσεις τῶν ἐθνῶν, καὶ ἡ Βενετία, μὴ προλαβοῦσα νὰ ὠφεληθῇ ἐκ τῶν νέων ἀνακαλύψεων, ἔμεινεν ὀπίσω τῆς νεωτέρας ἐμπορικῆς προόδου. Οἱ Πορτογάλλοι, οἱ ἐμπειρότεροι θαλασσοπόροι ἐκείνων τῶν χρόνων, ἐπεσκέφθησαν πρῶτοι διὰ τοῦ νέου δρόμου τὰς Ἀνατολικὰς Ἰνδίας, καὶ εἰσῆγαγον διὰ τῆς ἀπ' εὐθείας ὁδοῦ εἰς τὴν Εὐρώπην τὰ πλούσια προϊόντα τῆς Ἀνατολῆς, προσφέροντες αὐτὰ εἰς εὐθηνότερας τιμὰς, καθότι οἱ Βενετοὶ τὰ μετέφερον διὰ ξηρᾶς καὶ διὰ πολλῶν ἐξόδων εἰς τὰς παραλίους πόλεις τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς Συρίας. Οἱ Βενετοὶ ἀπολέσαντες οὕτω τὸ ναυτικόν των ἐμπόριον, ἐπροσπάθησαν διὰ τῆς τελειοποιήσεως τῶν χειροτεχνημάτων των ν' ἀποζημιωθῶσι, καὶ πραγματικῶς ἀνεφάνη κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἡ Βενετία μία τῶν βιομηχανικωτέρων πόλεων· τὰ χρυσοῦφαντα, τὰ μεταξωτὰ, τὰ μάλλινα καὶ βαμβάκινα ὑφάσματα τῆς, αἱ φαρμακευτικαὶ προπαρασκευαί, μεταξὺ τῶν ὁποίων εἶναι καὶ ἡ γνωστὴ θηριακὴ, τὰ χρυσαῖ κοσμήματα, αἱ χρυσαῖ κλωστοὶ, τὰ κηρία, οἱ καθρέπται, αἱ γνωσταὶ χάνδραι, καὶ διάφορα ἄλλα ἀντικείμενα διετῆρησαν ἐπὶ πολλοὺς χρόνους ζωηρὰς τὰς μετὰ τῆς Ἀνατολῆς ἐμπορικὰς σχέσεις τῆς Βενετίας μέχρι τοῦ πολέμου τῆς Κρήτης, ὅτε οἱ Ἀγγλοὶ οἱ Γάλλοι καὶ οἱ Ὁλλανδοὶ ἔμποροι ἐσχημάτισαν ἀπ' εὐθείας σχέσεις μετὰ τῶν ἐν τῇ Μεσογείῳ λαῶν τῆς Ἀνατολῆς.

Ἡ Βενετικὴ βιομηχανία ἀπενεκρώθη διὰ τῶν ἐφευρέσεων τῶν νεωτέρων μηχανῶν, τὰς ὁποίας οἱ Βενετοὶ δὲν ἠθέλησαν νὰ παραδεχθῶν·

καὶ οὕτως ἔμειναν ξένοι τῆς γενικῆς κατὰ τὴν Εὐρώπην βιομηχανικῆς προόδου. Τὸ πᾶν παρήκμαζεν εἰς τὴν ἑνδοξὸν ταύτην πόλιν, ὅτε ἡ Γαλλικὴ πολιτικὴ μεταβολὴ συνταράξασα ὅλον τὸν κόσμον ἐπέφερε καὶ κατὰ τῆς Βενετίας τὴν τελευταίαν πληγὴν, ἥτοι τὴν κατάργησιν τῆς αὐτονομίας τῆς. Ὑποκύψασα ἔκτοτε ἀλληλοδιαδόχως ὑπὸ διάφορα σκῆπτρα, στερηθεῖσα τῶν Ἰονίων νήσων, καὶ ὑποβληθεῖσα εἰς τὰς αὐστηρότητας ἀπαγορευτικοῦ συστήματος ἐξέπεσε, καὶ ἐπὶ τέλους ἐξηλείφθη ἑντελῶς ἀπὸ τὸν ἐμπορικὸν κόσμον διὰ τῆς προόδου τοῦ ἐμπορίου τῆς Τεργέστης. Κατὰ τὸ 1829 μετὰ ἐπανειλημμένας ἀπαιτήσεις τῶν Βενετῶν τοῖς παρεχωρήθη ἡ ἀτέλεια τοῦ *Λιμένος των*, ἥτις ὅμως ἀκόμη δὲν ἐπέφερε τὰ ἐλπιζόμενα ἀποτελέσματα, διότι δυστυχῶς τὸ ἐμπόριον δὲν ἐπανέρχεται μὲ τὴν αὐτὴν εὐκολίαν, μὲ τὴν ὁποίαν παραιτεῖ τόπον τινά. Ἰσως δὲ ὁ σιδηροῦς δρόμος, ὅστις θέλει ἐνώσει τὴν πόλιν ταύτην μὲ τὸ Μιλάνον, ἐπιφέρῃ ἐμπορικὴν τινα ἀνάπτυξιν.

Τὰ ἐκ τῆς Βενετίας σήμερον ἐξαγόμενα, τὰ ὁποῖα κατὰ μέγα μέρος ἀποστέλλονται εἰς Τεργέστην, εἶναι οἰκοδομήσιμος ξυλεία, ἔργα χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, χαρτίον, πῖλοι, υαλικά καὶ χάνδραι. Τὰ εἰσαγόμενα εἶδη εἶναι τὰ ἐλαιόλαδα. ταριχευμένα ψάρια, οἶνοι, οἶνοπνεύματα, ἀποικιακὰ προϊόντα, ξηραὶ ὀπῶραι, καὶ διάφορα υφάσματα.

Νομίσματα Βενετίας.—Εἶναι 1 λίρα Αὐστριακὴ = 0,87 τοῦ φράγκου. 1 λίρα = 20 Κρεϋτζάρια.

Ἄλλοτε ἐλογαρίαζον εἰς λίρας ἀγοραίας τῶν 20 σολιδίων πρὸς 12 δηνάρια = 52 ἑκατοστὰ τοῦ φράγκου.

ἢ εἰς Δουκάτα Τραπέζης πρὸς 24 γροσίκια 12 δηναρίων.

ἢ εἰς Δουκάτα ἀγοραῖα = 6 $\frac{1}{5}$ λίρας ἀγοραίας.

1 Δουκάτον Τραπέζης = 9 $\frac{3}{5}$ λίρας ἀγοραίας.

= 6 $\frac{1}{5}$ λίρας Τραπέζης.

74 Δουκάτα ἀγοραῖα = 270 λίρας Αὐστριακᾶς

Τὰ πραγματικὰ παλαιὰ νομίσματα εἶναι.

α.) Χρυσᾶ.—Τζεκίνον ἀγοραῖον τῶν 22 λιρῶν ἀγορ. = φρ. 11,86.

—Δουκάτον χρυσοῦν τῶν 14 λιρῶν. = » 7,47.

—Δόπια ἢ πιστόλα τῶν 38 λιρῶν. = » 21,35.

β.) Ἀργυρ.—Δουκάτον 8 λιρῶν. . . . = » 4,10.

—Σκοῦδον μὲ τὸν Σταυρόν. . . = » 6,60.

—Δουκαντόνιον ἢ Ἰουστίνον (giustino) = » 5,80.

—Τάληρον τοῦ 1790. . . . = » 5,20.

—Σκοῦδον τῶν 10 λιρῶν 1797. = » 5,25.

Μέτρα καὶ σταθμὰ Βενετίας.—Τὸ διὰ τὴν Λομβαρδοβενετιάν νομοθετημένον μετρικὸν σύστημα ἰσχύει καὶ ἐν Βενετία, ἀλλὰ μεταχειρίζονται εἰς τὸ ἐμπόριον τὰ παλαιὰ σταθμὰ, τὰ ὅποια εἶναι δύο εἰδῶν.

α.) Σταθμὰ ἐλαφρὰ (peso sottile).

β.) Σταθμὰ βαρέα (peso grosso).

100 Λίτραι βαρεῖαι = 477 χιλιόγρ. Γαλλ.

100 » » = 372, 6 ὀκάδ. Τουρκ.

100 Λίτραι ἐλαφραὶ = 301 χιλιόγρ. Γαλλ.

100 » » = 234,78 ὀκάδ. Τουρκ.

12 Λίτραι βαρεῖαι = 19 λίτρας ἐλαφράς.

Τὰ φάρμακα, χρώματα, μετάξια, καφές, τέιον, ζάχαρη, ὀρύζιον, καὶ βούτυρον πωλοῦνται μὲ τὴν ἐλαφρὰν λίτραν· ὅλα δὲ τὰ λοιπὰ μὲ τὴν βαρεῖαν λίτραν.

Ἡ Κυβέρνησις δὲν ἀναγνωρίζει εἰμὴ τὸ νέον μετρικὸν σύστημα, τὸ ὅποιον εἶναι ὅμοιον μὲ τὸ Γαλλικόν.

Μέτρον ρευστῶν εἶναι ἡ *amgiora* = 137 Ἀγγλ. γαλόνια. = 518 Γαλλ. λίτρας.

Τὰ ἔλαια μετροῦνται μὲ τὴν χιλιάδα (millajo) ἥτοι μὲ 1000 λίτρας βαρεῖας.

Μέτρον χωρητικότητος διὰ τοὺς δημητριακοὺς καρποὺς εἶναι τὸ μόδιον (moggio), διαιρούμενον εἰς 4 Στάγια (staja).

100 Στάγια = 80 ἑκατόλιτρα.

100 Στάγια = 240 κοιλὰ περίπου.

Μέτρα μήκους διὰ τὰ υφάσματα εἶναι δύο εἰδῶν πήχεις, ὁ διὰ τὰ μάλλινα πήχυς, καὶ ὁ διὰ τὰ μεταξωτά.

1 Πήχυς μεταξωτῶν = 0,63 τοῦ Γαλλ. μέτρου.

1 » » = 0,94 τοῦ Τουρκ. πήχ.

1 Πήχυς μαλλίνων = 0,68 τοῦ Γαλλ. μέτρου.

1 » » = 1,02 πήχεις Τουρκ.

Ὁ πήχυς (braccio) διαιρεῖται εἰς 6 σπιθαμὰς (palmi).

1 Βῆμα (passo) = 5 πόδας, 1 ποῦς = 0,34 Γαλλ. μέτρου

1 ποῦς = 0,51 τοῦ Τουρκικοῦ πήχως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ τῆς Ἰσπανίας.

§. 346. Ἡ Ἰσπανία.—Τὸ Βασίλειον τοῦτο τῆς μεσημβρινῆς Εὐρώπης ἔχει πληθυσμὸν 15,518,000.

Ἡ πρωτεύουσα τῆς Ἰσπανίας εἶναι ἡ Μαδρίτη. Κάτοικοι 281,000.

Ἡ Ἰσπανία κατέχει σήμερον ἐκ τῶν ἄλλοτε πολυαριθμῶν ἀποικιῶν τῆς μόνον τὰς Καναρίας νήσους, τὴν Κούβαν, τὸ Πορτορρίκον, καὶ τὰς νήσους Φιλιππίνας· ὅλων τῶν ἀποικιῶν ὁ πληθυσμὸς συμποσῶται εἰς 3,600,000.

Προϊόντα Ἰσπανίας.—Τὰ κυριώτερα προϊόντα τῆς Ἰσπανίας εἶναι οἱ δημητριακοὶ καρποὶ, τὰ ἔλαια, οἱ οἶνοι, τὰ μαλλία καὶ διάφορα μέταλλα. Ὁ σῖτος, ἡ κριθή καὶ ἡ σίκαλη εἶναι οἱ ἀφθονώτεροι τῶν δημητριακῶν καρπῶν· ἀραβόσιτος, ὀλίγος συλλέγεται, καὶ βρώμη σχεδὸν διόλου. Ἡ καλλιέργεια εἰς τὴν Ἰσπανίαν δὲν ἔλαβεν ἐν γένει οὐδεμίαν πρόοδον· μόνον ἡ Ἀνδαλουσία καὶ ἡ Καστιλλία συλλέγουσι περισσοτέρους σίτους ἀφ' ὅσους καταναλίσκουσιν, ἀλλ' ἡ ἀφθονία τῶν ἐπαρχιῶν τούτων δὲν ὠφελεῖ διόλου τὰς λοιπὰς, διότι τὰ μέσα τῆς μεταφορᾶς εἶναι ἀτελέστατα καὶ πολυέξοδα ὥς ἐκ τῆς κακῆς καταστάσεως τῶν δημοσίων ὁδῶν· ὥστε ὅλη ἡ δυτικὴ πλευρὰ τῆς Ἰσπανίας, ἥτις συνήθως στερεῖται σίτων, λαμβάνει αὐτοὺς ἐξωθεν.

Οἱ οἶνοι τῆς Ἰσπανίας εἶναι περίφημοι εἰς ὅλον τὸν κόσμον· ὁ Ξερός, ὁ Μάλαγας, ὁ Αλικάντης καὶ ἄλλοι εἶναι παντοῦ καταζήτητοι· οἱ περισσότεροι δὲ τούτων ἐξάγονται ἀπὸ τοὺς λιμένας τῆς Μάλαγας, τῆς Αλικάντης, τοῦ Πορτο-ρέαλ καὶ τοῦ Κάδιξ.

Τὰ περισσότερα ἔλαια ἐξοδεύονται ἐπιτοπίως, διότι ἡ ἔλλειψις βουτύρων ἀναγκάζει τοὺς κατοίκους νὰ μεταχειρίζωνται μέγα μέρος ἐλαίου πρὸς τροφήν.

Τὸ λίνον, ὁ κάνναβις, καὶ ὁ καπνὸς καλλιεργοῦνται πανταχοῦ μετ' ἐπιτυχίας.

Τὸ ζαχαροκάλαμον ὡσαύτως βλαστάνει εἰς τὰς ἐπαρχίας Βαλάνσαν καὶ Γρενάδαν· ἀλλ' ἡ κατασκευαζομένη ζάχαρὴ δὲν ἐπαρκεῖ εἰς τὰς ἐγγυρίους ἀνάγκας.

Τὸ παραγόμενον βαμβάκιον καὶ ἡ μετάξι ἐξοδεύονται εἰς τὰ ἐγγύχωρα χειροτεχνεῖα.

Τὸ σημαντικώτερον προϊόν τῆς Ἰσπανίας εἶναι τὰ μαλλία· τὰ ἐρισφορά ζῶα, ὑπολογιζόμενα ἄνω τῶν 12 ἑκατομμυρίων, ἀποτελοῦν τὸν μεγαλύτερον πλοῦτον τοῦ τόπου, καὶ ἐπομένως τὸ σημαντικώτερον ἀντικείμενον τοῦ ἐμπορίου. Τὰ μαλλία τῆς Ἰσπανίας χαίρουσιν ἰδιάζουσαν ὑπόληψιν καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην· διαιροῦνται δὲ εἰς τρεῖς κλάσεις, ἐχούσας διαφόρους ὑποδιαίρέσεις, ἥτοι εἰς τὰ τῆς Σεγοβίας, Σορίας καὶ Σεβίλλης ὡς ἐκ τῶν τόπων τῆς παραγωγῆς των.

Βιομηχανία Ἰσπανίας. — Εἰς διαφόρους πόλεις ὑπάρχουσι χειροτεχνεῖα ὑφασμάτων, ὅπλων καὶ ἄλλων ἀντικειμένων. Ἡ Καταλονία εἶναι ἡ βιομηχανικωτέρα ἐπαρχία, καὶ μάλιστα ἡ πρωτεύουσα αὐτῆς Βαρκελόνη.

Ἐμπόριον Ἰσπανίας. — Ἄλλοτε, ὅταν οἱ πλουσιώτεροι τόποι τῆς Ἀμερικῆς ἦσαν Ἰσπανικαὶ ἐπαρχίαι, καὶ ἡ δύναμις τῆς Ἰσπανίας κραταῖα καὶ ἐν τῇ Εὐρώπῃ καὶ ἐν τῇ Ἀμερικῇ, οἱ Ἰσπανοὶ ἐνήργουν τὸ μεγαλύτερον ἐμπόριον τῆς Εὐρώπης καὶ ἐπεσώρευσαν ἄπειρα πλοῦτη εἰς τὸν τόπον των. Ὁ θρησκευτικὸς φανατισμὸς, ἐξ οὗ ἐπῆλθον καὶ αἱ ἐξωτερικαὶ καὶ αἱ ἐσωτερικαὶ τῆς ἀνωμαλίας, καὶ ἡ ἀπώλεια τῶν περισσοτέρων ἀποικιῶν τῆς ἐπέφερον τὴν ὀπισθοδρόμησιν τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων τῆς Ἰσπανίας. Κατὰ τοὺς ἐσχάτους εἰρηνικοὺς τῆς Εὐρώπης χρόνους ἡ Ἰσπανία εἶχε πάλιν τὴν ἀτυχίαν νὰ κατασπαράττηται ἀπὸ ἐμφυλίου πολέμου, καὶ μόλις ἤδη ἀρχίζουν νὰ σχηματίζωνται ἐμπορικαὶ σχέσεις εἰς τὸν μήπω ἐντελῶς καθησυχάσαντα τοῦτον τόπον.

Τὰ κυριώτερα προϊόντα τῆς ἐξαγωγῆς εἶναι μαλλία, οἶνοι, ἔλαια, ξηραὶ ὀπώραι, μετάξι, σόδα, ἄλας καὶ ἄλλα. Εἰς τὰς ἀποικίας, τὰς ὁποίας εἰσέτι διατηρεῖ εἰς τὰς Δυτικὰς Ἰνδίας, ἀποστέλλει καπνὸν, ὑφάσματα, δέρματα, χαρτίον, ὑδράργυρον καὶ ἄλλα.

Εἰσάγονται δὲ χειροτεχνήματα διαφόρων εἰδῶν, ἀντικείμενα στολισμοῦ, ἔργα μετάλλινα, βαφαί, κηρίον, σῖτος, βούτυρον κτλ. Ἀπὸ τὰς ἀποικίας τῆς λαμβάνει χρυσὸν, ἄργυρον, πλάτιναν, χαλκὸν, ζάχαρην, καφὲν, τέτον, κακκάον, βανιλίαν, ἀρώματα, ἱατρικὰς ὕλας, ξύλα βαφῆς κτλ., ἐκ τῶν ὁποίων ἀποστέλλει μέγα μέρος εἰς τὰς ἄλλας Εὐρωπαϊκὰς χώρας.

Τὸ ἐμπόριον εὐρίσκεται ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν ἐνὸς υπερτάτου συμβουλίου τῶν μεταλλείων καὶ τῶν νομισμάτων λεγομένου, τὸ δὲ μετὰ

τῆς Ἀμερικῆς ἐμπόριον ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ *συμβουλίου τῶν Ἰνδιῶν*, τοῦ ὁποίου ἡ ἐξουσία εἶναι ἀπεριόριστος.

Ἐμπορικὰ δικαστήρια ὑπάρχουσιν εἰς τὰς ἐμπορικωτέρας πόλεις ὀνομαζόμενα *Κορσολάτα*.

Αἱ σημαντικώτεραι ἐμπορικαὶ πόλεις τῆς Ἰσπανίας εἶναι τὸ Βίλ-
θαιον, ἡ Φερόλη, ἡ Καρόνια, τὸ Κάδιξ, ἡ Ἀλικάντη, ἡ Μάλαγα,
ἡ Βαλάνσα, ἡ Βαρκελόνη, ἡ Μαδρίτη, ἡ Σεβίλλα καὶ ἡ Σαραγόσα.

Τράπεζα Ἰσπανίας. — Κατὰ τὸ 1829, διαλυθείσης τῆς πρῆν
χρηματιστικῆς Τραπεζῆς τοῦ Ἀγίου Καρόλου, ἐσυστήθη νέα Τράπεζα
μὲ τὰ ἐκκαθαρισθέντα κεφάλαια τῆς πρώτης ἐκ 309 ἑκατομμυρίων
ῤεαλίων ὑπὸ τὸ ὄνομα *Τράπεζα Ἰσπανικὴ τοῦ Ἀγίου Φερδινάνδου*
μὲ προνόμιον 30 ἐτῶν· αὕτη ἐκδίδει Γραμμάτια 500, 1,000 καὶ
4,000 ῤεαλίων, ἡ δὲ ἀξία τῶν ἐκδοθησομένων Γραμματίων δὲν δύ-
ναται νὰ ὑπερβῇ τὰ 12 ἑκατομμύρια ῤεαλίων. Τὰ Γραμμάτια ταῦτα
κυκλοφοροῦν εὐκόλως, διότι μ' ὅλας τὰς Κυβερνητικὰς ἀνωμαλίας
ἡ πίστις τῆς Τραπεζῆς ταύτης διατηρεῖται.

Ἐκτὸς τῆς δημοσίου ταύτης Τραπεζῆς ὑπάρχουσι καὶ ἄλλαι ἰδιω-
τικαὶ ἐμπορικαὶ Τράπεζαι.

Τελωνιακὸν σύστημα Ἰσπανίας. — Ἡ Ἰσπανία διὰ προστατευ-
τικοῦ Τελωνιακοῦ συστήματος προσπαθεῖ νὰ ἐμψυχώσῃ τὴν ἐγχώριον
βιομηχανίαν καὶ γεωργίαν τῆς. Ἡ *τελωνιακὴ διατίμησις* εἶναι σχεδὸν
ἀπαγορευτικὴ ὡς πρὸς τὴν εἰσαγωγὴν πολλῶν ἀντικειμένων· τὰ κυ-
ριώτερα ἐξ αὐτῶν εἶναι ὁ καπνὸς, τὸ βαμβάκιον, βαμβάκινα ὑφά-
σματα, τὸ ἄλας, ἡ πυροκονία, οἱ τάπητες, τὰ δέρματα, τὰ σαπῶνια,
ὁ κάνναβις, τὰ πυροβόλα ὅπλα, τὰ ἐπιπλα, ὁ λευκοσίδηρος (τενεκὲς),
τὰ σιδηρᾶ ἔργα, τὸ χαρτίον καὶ οἱ δημητριακοὶ καρποὶ παντὸς εἶδους,
τῶν ὁποίων ἡ εἰσαγωγὴ μόνον εἰς περιστάσεις σιτοδείας ἐπιτρέπεται
εἰς ῥητοὺς λιμένας καὶ δι' ὀρισμένον χρόνον.

Ὡς πρὸς τὴν ἐξαγωγὴν ὑπάρχει πλήρης ἐλευθερία, καὶ δύνανται
νὰ ἐξαχθῶσιν ἀτελῶς παντὸς εἶδους προϊόντα τῆς γῆς ἢ τῆς τέχνης.

Νομίσματα Ἰσπανίας. — Πολλὰ ὀλίγοι τόποι ἔχουσι τοσοῦτον
περιπεπλεγμένον νομισματικὸν σύστημα ὅσον εἶναι τὸ τῆς Ἰσπανίας.
Εἰς ὅκτὼ διαφοροὺς νομισματικὰς ἀξίας λογαριάζουν ἐν Ἰσπανίᾳ, ἤτοι
εἰς τὴν τῆς Καστιλλίας, τοῦ Μεξικοῦ, τῆς Καταλονίας, τῆς Μαδύρας,
τῆς Βαλάνσης, τῆς Ἀραγώνης, τῆς Ναβάρρας, καὶ τῶν Καναρίων νήσων.

Ἀλλ' ἡ νομισματικὴ ἀξία τῆς Καστιλλίας εἶναι ἡ συνηθέστερα καθ' ὅλην τὴν Ἰσπανίαν· διακρίνεται δὲ τὸ νόμισμα τοῦτο, εἰς νόμισμα λογιστικὸν καὶ νόμισμα συναλλαγῆς.

1) *Νόμισμα λογιστικόν*, μὲ τὸ ὅποιον λογαριάζουν εἰς ὅλην τὴν Ἰσπανίαν, εἶναι τὸ ἐνομαζόμενον *Ρεάλιον* τοῦ *Βελλόν* (*Reales de Vellon*). Τὸ *Ρεάλιον* τοῦ *Βελλόν* διαιρεῖται εἰς 34 *μαραβέδια* τοῦ *Βελλόν* (*maravedis de Vellon*).

1. *Ρεάλιον* τοῦ *Βελλόν* = 27 ἑκατοστὰ φράγκου.

Λογαριάζουν προσέτι καὶ εἰς *Ρεάλια* τοῦ *Πλάτα* πρὸς 24 *Μαραβέδια* τοῦ *Πλάτα*.

1 *Ρεάλιον* *Πλάτα* = 51 ἑκατοστὰ φρ.

17 *Ρεάλια* *Πλάτα* = 32 *Ρεάλια* *Βελλόν*.

Τὸ ἀπανταχοῦ γνωστὸν δίστηλον *Τάληρον* τῆς Ἰσπανίας, τὸ ὅποιον ἐνομάζουν *Πιάστρας*, ἢ *Peso duro fuerte*, διαιρεῖται εἰς 8 *ρεάλια* ἀργυρᾶ, πρὸς 35 *Μαραβέδια*· ὅλον δὲ τὸ νομισματικὸν σύστημα στηρίζεται ἐπὶ τοῦ νομίσματος τούτου.

1 *Τάληρον* δίστηλον = 10 $\frac{5}{8}$ *ρεάλια* *Πλάτας*.

1 *Τάληρον* δίστηλον = 20 — *ρεάλια* *Βελλόν*.

— — = 20 *Σολδία* πρὸς 12 *δηνάρια*.

2) *Νομίσματα Συναλλαγῆς* (*Cambio*) εἶναι τὰ ἐξῆς.

Ἡ *Πιστόλα* *Συναλλαγῆς* = 32 *ρεάλια* *Πλάτα*.

— — = 60 $\frac{4}{17}$ *ρεάλια* *Βελλόν*.

— — = 4, 80 φράγκα.

Ἡ *Πιστόλα* *Συναλλαγῆς* διαιρεῖται συνήθως εἰς 32 *ρεάλια* πρὸς 34 *Μαραβέδια* *Πλάτα*.

Τὸ *Δουκάτον* *Συναλλαγῆς* = 375 *Μαραβέδια* *Πλάτα*.

— — = 7 $\frac{5}{17}$ *Μαραβέδια* *Βελλόν*.

1 *Δουκάτον* *Συναλλαγῆς* = 5 $\frac{5}{17}$ φράγκα περίπου.

Τὰ πραγματικὰ *Νομίσματα* εἶναι τὰ ἐξῆς·

α) *Χρυσᾶ*—4 *Πιστόλαι* ἢ τετραπλοῦν πρὸ τοῦ 1772 = φρ. 85,42.

— — μετὰ τὸ 1772 = » 83,93.

— — μετὰ τὸ 1786 = » 81,51.

— 2 *Πιστόλαι*, 1 *Πιστόλα* καὶ $\frac{1}{2}$ *Πιστόλα* κατ' ἀναλογίαν.

β) *Ἀργυρᾶ*—*Πιάστρα* πρὸ τοῦ 1772 = φρ. 5, 49.

— μετὰ τὸ 1772 = » 5, 43.

Τίμησις Συναλλαγῶν Μεδρίτης.

Άμστερδαμ	1	Δουκάτ. Συναλ.	διὰ 97 1/2 δηνάρ. Γρὸς Ὀλ.
Λονδῖνον	36 3/4 Πέν. Στερλ.	» 1	Πιάστραν Συναλ.
Παρίσιοι	15,25 φράγκα	» 1	Πιστόλαν Συναλ.
Γένοβα	15,60 λίραι νέαι	» 1	Πιστόλαν Συναλ.
ἥ	380, ἐκκτοστά	» 1	Πιάστραν Συναλ.
Λιβόρνος	17,75 λίτραι Τοσκάν.	» 1	Πιστόλαν Συναλ.
Βενετία	4,40 λίραι Αὐστριακ.	» 1	Πιάστραν Συναλ.

Αἱ ἐπὶ Ἰσπανίᾳ συναλλαγματικαὶ πρέπει νὰ συμφωνῶνται εἰς πραγματικὸν νόμισμα καὶ ὄχι εἰς χαρτονομίσματα.

Ἡ *Συνήθεια* (uso) εἶναι 30 ἡμέραι· διὰ τὰς Συναλλαγματικὰς τῆς Γαλλίας, Γερμανίας καὶ Ὀλλάνδας 2 μῆνες, διὰ τὰς τῆς Ἀγγλίας 30 ἡμέραι, διὰ τὰς τῆς Ἰταλίας, Μεσογείου καὶ Ἀδριατικῆς 3 μῆνες.

Αἱ ἄλλοτε ἡμέραι χάριτος κατηργήθησαν.

Αἱ εἰς λευκὸν ὀπισθογραφῆσεις εἶναι ἀπηγορευμένοι.

Μέτρα καὶ Σταθμὰ Μεδρίτης.

Μέτρον τῶν ὑφασμάτων εἶναι ἡ Βάρα.

1 Βάρα (ζουνα) = 0, 83 Μέτρα Γαλλ.

— = 1, 39 Πήχυν Τουρκίας.

100 Βάραι = 92,74 Γουάρδας ἀγγλ.

3 Πόδες = 1 Βάραν.

1 Ποῦς = 12 Δακτύλους = 12 Γραμμάς.

Μέτρον χωρητικότητος διὰ τοὺς δημητριακοὺς καρποὺς εἶναι τὸ Κάχιζ (Cahiz), διαιρούμενον εἰς 12 φανέγας.

1 φανέγα = 54, 80 λίτρας Γαλ.

— — = 1, 64 Κοιλὸν Κώνστ.

110 φανέγαι = 234, 57 Στάγια Λιβόρνου.

— — = 19, 65 Κουάρτερ Ἀγγλ.

Μέτρον τῶν ῥευστῶν εἶναι τὸ Καρτάριον τῆς Καστιλλίας, ὀνομαζόμενον Arroba mayor, Ἀρόβα μεγάλη, διαμερεῖται δὲ εἰς 8 Ἀζούμβρας (Azumbres), πρὸς 4 Κουαρτίλας (quartiles).

1 Ἀρόβα μεγάλη (Arroba mayor) = 15, 44 λίτρας Γαλλικ.

Μέτρον τῶν ἐλαίων εἶναι ἡ μικρὰ Ἀρόβα (Arroba menor).

1 Ἀρόβα μικρὰ (Arroba menor) = 12, 06 λίτρας Γαλλικ.

25 Ἀρόβαι μεγάλαι = 32 ἀρόβας μικράς.

Σταθμὸς ἐμπορικὸς εἶναι ἡ *Libra* τῆς Καστιλλίας.

100 λίτραι Καστιλλίας = 46 χιλιόγραμμα.

— — — = 35,88 ὀκάδ.

150 λίτραι = 1 Καντάριον *Macho* πρὸς 6 ἀρόβας.

1 Καντάριον σύνθηες = 100 λίτρας.

100 λίτραι Καστιλλίας = 101, 44 λίτρ. βάρους Ἀγγλ.

— — — = 112, 47 λίτρας Ῥωσσίας.

Α'. ΒΑΡΚΕΛΟΝΗ.

§. 347. Ἡ *Βαρκελόνη* κεῖται ἐπὶ τῆς Μεσογείου, ἔχουσα 150,000 κατοίκους· ἦτο δὲ πάντοτε ἡ ἐμπορικωτέρα πόλις τῆς Ἰσπανίας· κατὰ τὴν ἐποχὴν μάλιστα τοῦ μεσαιῶνος οἱ κάτοικοί τῆς ἐνέργουν τὰς μεγαλύτερας ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις, καὶ εἰς αὐτοὺς χρεωστοῦνται αἱ πρῶται νομοθετικαὶ διατάξεις περὶ τοῦ ναυτικοῦ ἐμπορίου τῶν νεωτέρων χρόνων. Εἰς τὰ ἐμπορικὰ χρονικά αὐτῆς τῆς πόλεως ἀναφαίνονται κατὰ πρῶτον ἐπίσημα ἔχνη θαλασσιῶν ἀσφαλειῶν, καὶ διαπραγματεύσεων συναλλαγματικῶν. Αἱ πολιτικαὶ ὅμως περιπέτειαι, τὰς ὁποίας ὑπέφερεν ἡ Ἰσπανία, δὲν ἠδύναντο νὰ μὴν ἐπηρεάσωσι καὶ τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν βιομηχανίαν τῆς πόλεως ταύτης.

Ἀλλὰ τὸ ἀπαγορευτικὸν Τελωνιακὸν σύστημα τῆς Ἰσπανίας ἐπέφερε τὴν σημαντικωτέραν ὀπισθοδρόμησιν εἰς τὴν Βαρκελόνην, διότι οἱ κάτοικοι τῆς Καταλονίας ἀναγκάζονται νὰ μεταφέρωσι διὰ μεγάλων ἐξόδων ἀπὸ τὰς μεσογείους ἐπαρχίας τοὺς δημητριακοὺς καρποὺς, τὸ ὀρύζιον, καὶ τὰ ζῶα, τῶν ὁποίων στεροῦνται, ἐνῷ πρὸ τοῦ 1826 τὰ ἐλάμβανον ἔξωθεν· καὶ οὕτω πληρόνουσι σήμερον τὰς ζωοτροφίας των 15 καὶ 20 τοῖς 0/0 περισσότερον παρὰ πρότερον· ὡς ἐκ τούτου ἠὔξησεν ἀναλόγως καὶ τῶν ἡμερομισθίων ἡ τιμὴ, καὶ ἐπομένως κατὰ μέγα μέρος ἡ βιομηχανία διεκόπη.

Τὸ σημερινὸν ἐμπόριον τῆς Βαρκελόνης ἐνεργεῖται κυρίως μετὰ τῶν Ἰσπανικῶν ἀποικιῶν.

Συρήθειαι ἐμπορικαί.—*Προμηθείας* δικαίωμα εἶναι 2 1/2 τοῖς 0/0 ἐπὶ τῶν πραγματειῶν τῶν ἀποστελλομένων, καὶ 2 τοῖς 0/0 ἐπὶ τῶν παραλαμβανομένων.

Αἱ πωλήσεις σπανίως γίνονται τοῖς μετρητοῖς, συνήθως γίνονται μὲ 3 ἢ 4 μηνῶν προθεσμίαν.

Ἡ ἐμπορικὴ προεξόφλησις εἶναι $1/2$ τοῖς $0/0$ τὸν μῆνα.

Ἡ τιμὴ τῶν πραγμάτων προσδιορίζεται εἰς τάληρα δίστηλα (pesos duros) (piastres fortes), πρὸς 20 ρεάλια βελλὸν τῶν 34 Μα-ραβεδίων.

Τὰ ἀποικιακὰ προϊόντα πωλοῦνται μὲ τὸ καντάριον ἢ μὲ τὴν λί-τραν· οἱ δημητριακοὶ καρποὶ μὲ τὴν Κουαρτέραν.

Ὅλαι αἱ εἰς βαρέλια πραγματεῖαι πωλοῦνται καθαρобоρῶς· ἐὰν δὲ πωληθοῦν μικτοβορῶς ἀφαιρεῖται ἀποστάθμισις (tara) 10 τοῖς $0/0$ διὰ τὰ ἔλαια, κακάων καὶ καφὲν, 20 τοῖς $0/0$ διὰ τὰ ἔλαια εἰς βα-ρέλας (pipes), καὶ 3 τοῖς $0/0$ ἐκπίπτονται ἀπὸ τὰς εἰς σάκκους πραγματείας.

Νομίσματα Βαρκελόνης. — Λογαριάζουν εἰς λίτρας Καταλάνας (libras) πρὸς 20 σολδία τῶν 12 δηναρίων.

1. δίστηλον Τάληρον = 37, $1/2$ Σολδία Καταλ.

1. Λίρα Καταλάνα = 2, 80 φρ. περίπου.

Σταθμὰ καὶ μέτρα Βαρκελόνης. — Σταθμὸς ἐμπορικὸς εἶναι τὸ Καντάριον πρὸς 4 ἀρόβας ἢ 104 λίτρας.

1. λίτρα = 400 Γραμ. Γαλλικῆς.

— = 124, 80 δράμ. Τουρκικῆς.

Μέτρον τῶν ὑφασμάτων εἶναι ἡ Κάνα πρὸς 8 σπιθαμὰς πρὸς 4 τέταρτα.

1. Κάνα = 0,53 μέτρον Γαλλ.

= 0,79 πῆχ. Τουρκ.

Μέτρον τῶν δημητριακῶν καρπῶν εἶναι ἡ χάργα = 123, 75 λί-τρας Γαλλ.

Ἡ Σάλμα ἢ Τορελάδα πρὸς $1 \frac{3}{5}$ χάργας ἢ 4 Κουαρτέρας.

100. Κουαρτέραι = 68 ἑκατόλιτρα Γαλλικὰ.

100. — = 2,04 κοιλὰ Τουρκικῆς.

♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Περὶ τῆς Πορτογαλλίας.

§. 348. Ἡ Πορτογαλλία καίεται ἐπὶ τῆς δυτικομεσημβρινῆς ἄκρας τῆς Εὐρώπης, ἔχουσα ὄρια τῶν Ἀτλαντικῶν ὠκεανῶν καὶ τὴν Ἰσπανίαν.

Οἱ κάτοικοί της εἶναι 3'923,000· τὰ προϊόντα της ποικίλα, καὶ ἐὰν ἐκαλλιεργεῖτο ἐντελέστερα, ἤθελεν εἶσθαι μία ἐκ τῶν πλουσιωτέρων Ἐπικρατειῶν τῆς Εὐρώπης. ἔχει ἀποικίας κατοικουμένας ὑπὸ 2,400,000.

Προϊόντα.—Ἀπὸ τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν ἡ Πορτογαλλία ἐνησχολεῖτο ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν θαλασσοπλοῖαν καὶ τὸ ἐμπόριον τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν, ἡ γεωργία παρημελήθη. Συλλέγονται δημητριακοὶ καρποὶ ἀξιολόγου ποιότητος, ἀλλὰ μὴ ἐπαρκοῦντες εἰς τὴν ἐγχώριον κατανάλωσιν. Ὁ ἀραβόσιτος καλλιεργεῖται μετ' ἐπιτυχίας εἰς τὰ ἀρκτικά μέρη τοῦ βασιλείου, καὶ τὰ $\frac{2}{3}$ τῶν κατοίκων τρέφονται ἐξ αὐτοῦ. Οἱ οἶνοι ἀποτελοῦσι τὸ σημαντικώτερον τῶν Πορτογαλικῶν προϊόντων, καὶ τὸ μεγαλύτερον μέρος αὐτῶν ἀποστεέλλεται εἰς τὴν Ἀγγλίαν· διακρίνονται δὲ εἰς νέους καὶ παλαιούς· ἐπίτηδες Κυβερνητικὴ διάταξις κανονίζει τὰ τοῦ ἐμπορίου τῶν οἴνων. Ξηραὶ ὀπώραι παντὸς εἶδους, κάνναβις, λίνον, ἐλαιόλαδα, μετὰξη, βαφικαὶ οὐσίαι, καὶ μέλι εἶναι τὰ λοιπὰ προϊόντα.

Μεταλλεῖα.—Τὰ μεταλλεῖα τῆς Πορτογαλλίας εἶναι καὶ πλούσια καὶ πολυειδῆ. Ἡ ἄμμος τῶν περισσοτέρων ποταμῶν της περιέχει μόρια χρυσοῦ, καὶ τὰ περισσότερα ὄρη της ἔχουσι μεταλλεῖα χρυσοῦ, ἀργύρου, χαλκοῦ, ζίγκου, μολύβδου, σιδήρου, ἀρσενικοῦ, κρυστάλλων, μαρμάρων, γαιανθράκων, καὶ πολυτίμων λίθων. Ἡ Αὐλὴ τῆς Λισαβώνης ἦτο ἄλλοτε ἡ πλουσιωτέρα ὡς πρὸς τὰ πολύτιμα σκεύη, καὶ ὡς πρὸς τοὺς ἀδάμαντας· ἀλλὰ μέγα μέρος τῶν κειμηλίων τούτων ἀπωλέσθη εἰς τὸν τρομερὸν σεισμόν τοῦ 1775, τὰ δὲ ἐπίλοιπα ἡ πενία τὰ ἀπέστειλεν εἰς ξένας χώρας.

Βιομηχανία.—Κατὰ τὸν 17^{ον} αἰῶνα οἱ Πορτογάλλοι ἤρχισαν νὰ ἐνασχολῶνται εἰς τὰς βιομηχανικὰς τέχνας, καὶ ἐσύστησαν χειροτεχνεῖα μαλλίνων ὑφασμάτων καὶ ἄλλων. Τὰ χειροτεχνεῖα ταῦτα ἐπροόδευσαν ἐπαισθητῶς, καὶ ἐκ τῶν προϊόντων των ἀπεστέλλοντο μεγάλαι ποσότητες εἰς τὴν Βρασιλίαν καὶ τὰς λοιπὰς Πορτογαλλικὰς ἀποικίας· ἀλλὰ μετὰ τὴν περίφημον Συνθήκην, τὴν συνομολογηθεῖσαν μετὰ τῆς Ἀγγλίας κατὰ τὸ 1703, δι' ἧς ἐπετράπη ἡ εἰσαγωγὴ τῶν Ἀγγλικῶν χειροτεχνημάτων, ἡ ἐγχώριος βιομηχανία κατεστράφη σχεδὸν ἐντελῶς, μὴ δυνηθεῖσα ν' ἀντιπαραταχθῇ εἰς τὸν Ἀγγλικὸν συναγωνισμόν.

Ἐμπόριον.—Ἡ λαμπρὰ ἐποχὴ τοῦ Πορτογαλλικοῦ ἐμπορίου πα-

ρῆλθεν ἄνευ ἐλπίδος ἐπιστροφῆς. Πρῶτοι μεταξὺ τῶν Εὐρωπαϊῶν οἱ Πορτογάλλοι ἐπεχείρησαν τὰ ταξείδια τῶν ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν, καὶ ἐξουσίασαν τὰς πλουσιωτέρας ἐπαρχίας αὐτῶν καὶ τοῦ Νέου Κόσμου. Οἱ Πορτογάλλοι, ἀντίζηλοι τῶν Ἰσπανῶν, κατεπλούτισαν τὴν πατρίδα τῶν διὰ τοῦ ἐμπορίου, καὶ ἐσχημάτισαν ἰσχυρὰν ναυτικὴν δύναμιν· ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἡ Ἰσπανικὴ ὑπεροχὴ τοὺς κατέστρεψε, καὶ ἡ Πορτογαλλία διὰ πολλὸν καιρὸν ἦτο ἐπαρχία Ἰσπανικὴ. Ὅτε δὲ ἀνέλαθε τὴν ἀνεξαρτησίαν της, ἡ Συνθήκη, τὴν ὁποίαν προανεφέραμεν, ὑπεδούλωσεν αὐτὴν ἐμπορικῶς καὶ βιομηχανικῶς εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ἥτις ἐνεργεῖ ἤδη ὅλον τὸ ἐμπόριον τῆς Πορτογαλλίας. Ἀποχωρισθεῖσα δὲ καὶ κατὰ τὸ 1822 ἀπὸ τὴν Βρασιλίαν ἀπώλεσε σχεδὸν καὶ τὸ ναυτικὸν ἐμπόριόν της. Αἱ ἀποικίαι της σήμερον περιορίζονται εἰς τὰς Ἀσόρας νήσους, εἰς τὴν Μαδέραν, εἰς τὰς νήσους τοῦ Πρασίνου Ἀκρωτηρίου, καὶ εἰς τινὰς ἄλλας νήσους.

Μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς Βασιλείσσης Μαρίας ἡ Κυβέρνησις ἐπροσπάθησε ν' ἀναζωογονήσῃ τὸ ἐθνικὸν ἐμπόριον· ἡ σπουδαιότερα καὶ πλέον ἀξιοσημείωτος πρᾶξις της ἦτο ἡ διακήρυξις τῆς ἀτελείας τῶν λιμένων τῆς Λισαβώνης καὶ τοῦ Πόρτου, γενομένη τὴν 18 Ἀπριλίου 1834· κατὰ τὴν διακήρυξιν ταύτην ὅλα τὰ ἐμπορεύματα δι' ὁποίου δήποτε πλοίου μεταφερόμενα θέλουν εἶσθαι δεκτὰ ἀτελῶς εἰς τοὺς εἰρημένους δύο λιμένας. Μόνον ὡς πρὸς τοὺς δημητριακοὺς καρποὺς ὑπάρχει ἐξαιρέσις, κανονιζομένης τῆς εἰσαγωγῆς αὐτῶν δι' ἰδιαιτέρου Νόμου.

Σύστημα τακτικὸν ἐναποταμιεύσεως δὲν ὑπάρχει· ἀλλ' ὅλα τὰ στερεὰ ἐμπορεύματα δύνανταν νὰ ἐναποτεθῶσιν εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ Τελωνείου ἐπὶ δύο ἔτη· τὰ δὲ ῥευστὰ ἐπὶ ἑξ μῆνας ἄνευ πληρωμῆς ἐνοικίου, ἀρκεῖ νὰ ἦναι προσδιωρισμένα διὰ τὴν ἐσωτερικὴν κατανάλωσιν· ἐὰν δὲ ἐξαχθῶσι πληρόνουσι δύο τοῖς 0/0 ἐπὶ τῆς ἀξίας των.

Α'. ΛΙΣΑΒΩΝΑ.

§. 349. Ἡ Λισαβὼνα εἶναι ἡ πρωτεύουσα τῆς Πορτογαλλίας, ἔχουσα κατοίκους 250,000, καὶ κειμένη ἐπὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Τάγου· ὁ λιμὴν της εἶναι ἐκ τῶν ὠραιωτέρων τοῦ κόσμου· φάρος δὲ 120 ποδῶν ὕψους ὁδηγεῖ τοὺς ναυτιλομένους. Τὸ σημερινὸν ἐμπόριον τῆς πόλεως ταύτης εἶναι σχεδὸν ἀσήμαντον συμπαραβαλλόμενον μὲ τὸ

ἄλλοτε εἰς τὴν ἐμπορικωτάτην ταύτην πόλιν ἐνεργούμενον. Τὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα ἡ Πορτογαλλικὴ Κυβέρνησις ἔλαβε κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ ἐμπορίου, καὶ ἡ μετριότης τῶν λιμενικῶ δικαιοματίων ἐπέφερον κάποιαν ζωνρότητα εἰς τὸ ἐμπόριον τῆς πόλεως ταύτης· ἐὰν δὲ αἱ ἐσωτερικαὶ ἀνωμαλίαι, αἵτινες πρὸ χρόνων μαστίζουσι τὸν τόπον, καταπαύσωσιν ἐντελῶς, καὶ ἐπέλθῃ ἡ ἀσφάλεια καὶ ἡ δημόσιος πίστις, δὲν εἶναι ἀμφιβολία ὅτι τὸ ἐμπόριον τῆς Λισαβώνης θέλει ἀναλάβει οὐσιωδῶς.

Τράπεζα Λισαβώνης. — Κατὰ τὸ 1822 ἐσυστήθη Τράπεζα μὲ κεφάλαιον 5,000 ἑκατομμυρίων ρεῖς ἐκ μετοχῶν 500 μιλρεῖς. Ἡ Τράπεζα αὕτη, ἥτις κατὰ τὸ 1827 διέκοψε τὰς πληρωμάς της ὡς ἐκ τῶν προκαταβολῶν, τὰς ὁποίας εἶχε κάμει εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ἀνέλαθεν ἀκολούθως τὴν ὑπόληψίν της· προεξοφλεῖ δὲ καὶ δανεῖζει ἐπὶ ὑποθήκῃ καὶ ἐνεχύρῳ.

Νομίσματα Λισαβώνης. — Εἰς ὅλην τὴν Πορτογαλλίαν λογαριάζουν εἰς ρεῖς (reis).

Τὸ νόμισμα τοῦτο εἶναι μικροτάτης ἀξίας, ἥτοι $1/2$ περίπου ἑκατοστοῦ τοῦ φράγκου, ὅθεν ἀπαιτεῖται μέγιστος ἀριθμὸς διὰ νὰ ἐκφρασθῇ μέτριόν τι ποσὸν, πρὸς εὐκολίαν λοιπὸν εἰς τὰ ἐμπορικὰ βιβλία συνειθίζουσιν νὰ κόπτουν τοὺς τρεῖς δεξιόθεν ἀριθμοὺς, καὶ νὰ τοὺς γράφουν εἰς τὴν θέσιν ὅπου οἱ Γάλλοι π. χ. γράφουν τὰ ἑκατοστὰ τοῦ φράγκου· οὕτως 98414—583 ρεῖς σημαίνει 98 ἑκατομμύρια, 414 χιλιάδες καὶ 583 ρεῖς.

1 ἑκατομμύριον ρεῖς ὀνομάζεται 1 conto de reis.

1,000 ρεῖς = 1 milreis.

Τὰ πραγματικὰ νομίσματα εἶναι τὰ ἐξῆς·

α) Χρυσά.—Dobrao ἢ Πορτουγ. τῶν 24,000 ρεῖς	=	φρ. 169,25
— $1/2, 1/5, 1/10, 1/20$, κατ' ἀναλογίαν	=	»
—Dobrao τῶν 12,800 ρεῖς	=	» 90,43
— $1/2$ Δόβρα τῶν 6,400 ρεῖς	=	» 45,27
— $1/2$ καὶ $1/4$ κατ' ἀναλογίαν		
Κρουσάδον νέον (Cruzados novos) τῶν 480 ρεῖς	=	» 3,30
Milreis (τῶν Ἀφρικανικῶν κατοχῶν)	=	» 4,03
β) Ἀργυρᾷ—Κρουσάδα νέα τῶν 480 ρεῖς	=	» 2,91
—Κρουσάδα τῶν 1,000 ρεῖς	=	» 6,12

—Doze-Vintems ἀξίας 240 ρεῖς (1799) = » 1,44

—Τεστόνιον τῶν 1799 = » 62

5 Κρουσάδα νέα πραγματικά ἀξίζουν 6 Κρουσάδα συναλλακτικά.
Νομίσματα συναλλακτικά εἶναι τὰ ἐξῆς:

Ἐκ 400 ρεῖς ἐσχημάτισαν ἐν νόμισμα λογιστικόν, ὀνομάσαντες αὐτὸ Κρουσάδον, τὸ ὁποῖον δὲν πρέπει νὰ συγχύζωμεν μὲ τὸ πραγματικὸν Κρουσάδον.

Ἐκ 1,000 ρεῖς ἐσχημάτισαν ἄλλο νόμισμα συναλλαγῆς, ὀνομάσαντες αὐτὸ Μιλρεῖς.

Τὸ χαρτονόμισμα συνίσταται εἰς γραμμάτια ἐκ 1,000—20,000 ρεῖς· χάνει δὲ ἀνταλλαττόμενον 30 τοῖς 0/0 περισσότερον ἢ ὀλιγότερον.

Ἄλλοτε αἱ πληρωμαὶ ἐγίνοντο κατὰ τὸ $1/2$ εἰς πραγματικά νομίσματα ἀργυρᾶ, καὶ κατὰ τὸ ἄλλο $1/2$ εἰς χαρτονομίσματα μὲ ζηνμίαν 30 τοῖς 0/0· ὁ τρόπος οὗτος τῶν πληρωμῶν κατεργήθη, καὶ ὅλαι αἱ πληρωμαὶ πρέπει νὰ γίνωνται ἤδη εἰς πραγματικά νομίσματα.

Τίμησις συναλλαγῶν Λισαβώρης.

Ἀμστερδαμ. 43 δηνάρια γρὸς διὰ 1 Κρουσάδον τῶν 400 ρεῖς

(1 φοιρίν. Ὀλλανδ. = 40 δηνάρια).

Ἀμβουργον 48 $1/2$ σολδία Τράπεζ. » 1000 ρεῖς

ἢ 38 $1/2$ δηνάρια γρὸς » 400 ρεῖς

Γένοβα 986 ρεῖς » 6 λίρας νέας

Λιβόρνος 136 ρεῖς » 1 » Τοσκάνης

ἢ 142 σολδία » 1000 ρεῖς

Μαδρίτη 670 ρεῖς » 1 πιάστρ. συναλλ.

ἢ 2680 ρεῖς » 1 πιστόλ. συναλλ.

Τριέστιον 424 ρεῖς » 1 φοιρ. τῶν 20 κρ.

Βενετία 121 ρεῖς » 1 λίραν Αὐστριακὴν.

Ἡ τίμησις αὕτη εἶναι κατὰ τὴν σχέσιν τοῦ πραγματικοῦ νομίσματος.

Συνθήκαι.—Αἱ ἐπὶ Πορτογαλίᾳ συναλλαγματικαὶ συμφωνοῦνται εἰς πραγματικὸν νόμισμα.

Κατὰ τὸν περὶ συναλλαγματικῶν Νόμον, ἐκδοθέντα τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1833, ὅλαι αἱ συναλλαγματικαὶ πληρόνονται κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς πτώσεώς των, καὶ τὴν παραμονὴν, ἐὰν ἡ τῆς πτώσεως ᾖ ἐξορτάσιμος ἢ Κυριακὴ. Αἱ ἐν ὕψει συναλλαγματικαὶ πρέπει νὰ

πληρωθοῦν ἅμα παρουσιασθοῦν, ἢ τὸ πολὺ πρὸ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου ἄλλως διαμαρτύρονται.

Ἡ συνήθεια (uso) εἶναι 30 ἡμέραι.

Αἱ ἡμέραι τῆς χάριτος κατηργήθησαν.

Σταθμὰ καὶ μέτρα Λισαβώνης.

1 Λίτρα Λισαβώνης=459 γραμμᾶς Γαλλικᾶς.

=143,20 δράμια Τουρκίας.

Τὸ καντάριον διαιρεῖται εἰς 4 ἀρόβας, ἡ ἀρόβα εἰς 32 λίτρας καὶ ἡ λίτρα εἰς 2 μάρκα.

Μέτρα μήκους ὑπάρχουν πολλῶν εἰδῶν· τὰ κυριώτερα εἶναι τρία.

α.) Ἡ βάρα (διὰ τὸ χονδρικὸν ἐμπόριον)=1,10 μέτρον Γαλλικ.

=1,65 πῆχη Τουρκίας.

β.) Τὸ βράτζορ=μὲ τὸ διπλοῦν τῆς βάρας.

γ.) Τὸ κοβάδορ (διὰ τὰ μεταξωτὰ καὶ μάλλινα)=0,21 μέτρον Γαλλικοῦ=0,31 πῆχη Τουρκίας.

Εἰς τὸ ἐμπόριον ὑπολογίζουσιν 5 βάρας=6 γυιάρδας Ἀγγλικᾶς.

Μέτρον χωρητικότητος διὰ τοὺς σίτους καὶ τὸ ἄλας εἶναι τὸ Μόγιον (Moyo).

1 Μόγιον=15 φανέγας=60 Ἀλκουέρας (alqueires)=240
κουάρτα (quartos)=480 Οὐτάβα (outavos)=
1920 Σελαμῖς (selamis).

1 Μόγιον=8,11 ἑκατόλιτρα Γαλλικᾶ.

1 — =24,33 κοιλὰ Κωνσταντινουπόλεως.

Μέτρων τῶν οἴνων καὶ ἐλαίων εἶναι ἡ Τορελάδα.

1 Τονελάδα=2 πίπας ἢ botas=52 Ἀλμούδας (almudes)=
104 Ἀλκουέρας (alqueires, potas)=624 Κανάτας (cana-
das)=2496 Κουαρτίλους (quartilhos).

1 Τονελάδα=8,60 λίτρας Γαλλικᾶς.

1 Ἀλμούδα ἐλαίου ζυγίζει περίπου 17,48 χιλιόγραμμα Γαλλικᾶ,
ἥτοι 13,68 ὀκάδας Τουρκίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Περὶ τοῦ Βασιλείου τῶν Κάτω Χωρῶν, ἢ Ὁλλάνδας.

§. 350. Τὸ Βασίλειον τῆς Ὁλλάνδας ἔχει ἐμπορικῶς πρωτεύουσαν τὸ Ἄμστερδαμ (Ἀμστελόδαμον), κατοίκους δὲ 3,534,000· αἱ ἀποικίαι τῆς Ὁλλάνδας περιορίζονται ἤδη εἰς τὰς νήσους Ιάβαν, Σουμάτραν, Βόρνεον, εἰς διάφορα καταστήματα εἰς τὴν Γουινεάν τῆς Ἀφρικῆς, καὶ εἰς τινὰς ἄλλας νήσους τοῦ Εἰρηνικοῦ Ὠκεανοῦ.

Τὸ ἔδαφος τῆς Ὁλλάνδας εἶναι παντοῦ χαμηλότερον ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης· διὰ τεχνιτῶν δὲ προχώσεων προφυλάττεται ἀπὸ τὰς πλημμύρας τοῦ Ὠκεανοῦ· πλῆθος δὲ διωρύγων δίδει εἰς τὰ ὕδατα ροὴν ἐλευθέραν, καὶ ἐμποδίζει τὸν σχηματισμὸν ἐλῶν.

Προϊόντα.— Αἱ βοσκαὶ τῆς Ὁλλάνδας καὶ ἐπομένως ἡ κτηνοτροφία ἔχουσιν ἰδιαιτέραν σημασίαν. Καλλιεργεῖται δὲ μετ' ἐπιτυχίας ὁ σίτος, τὸ λίνον, τὸ ἐρυθρόδανον (ρίζαριον), ὁ καπνὸς, τὰ γεώμηλα καὶ ἄλλα.

Ἡ βιομηχανία τῆς Ὁλλάνδας εὐρίσκεται εἰς ἀρκετὴν ἐνεργητικότητα, μάλιστα ὡς πρὸς τινὰ εἴδη οἱ Ὁλλανδοὶ ἀπέκτησαν εἰδικότητα· οὕτως ὁ ἀνθρακικὸς μόλυβδος (ceruse) τοῦ Ρότερδαμ εἶναι ὁ ὡραιότερος, ὡσάυτως τὸ βοράκιον (χρυσόκολλα), τὸ κιναβάρι καὶ τὸ νίτρον τοῦ Ἄμστερδαμ εἶναι τὰ καλῆτερα ἀφ' ὅσα κατασκευάζονται. Ὡς πρὸς τὴν λεύκανσιν τῶν λινῶν πανίων οἱ Ὁλλανδοὶ ὑπερτεροῦν ὅλα τὰ λευκαντήρια τῆς Εὐρώπης· τὰ τοιούτου εἴδους καταστήματα τῆς Ἀρλέμης (Hærlém) εἶναι ὀνομαστά. Οἱ τεχνῖται τοῦ Ἄμστερδαμ εἶναι περίφημοι ὡς πρὸς τὴν τομὴν καὶ τὴν στίλπνωσιν τῶν πολυτίμων λίθων. Ἀλλὰ τὰ ἄλλοτε περίφημα Τεχνουργεῖα τῶν ἐρεῶν (τζοχῶν) τῆς Λεύδεν (Leyden) δὲν ὑπάρχουν πλέον, καὶ οἱ Ὁλλανδοὶ λαμβάνουσι τὰς ἀναγκαίας ἐρέας ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν.

Ἐμπόριον.— Αἱ περιπέτειαί, εἰς τὰς ὁποίας εὐρέθη τὸ ἐμπόριον τῶν Ὁλλανδῶν κατὰ τὰς διαφόρους ἐποχάς, καὶ ἡ ἐμπορικὴ πολιτικὴ τῆς Ὁλλανδικῆς Κυβερνήσεως εἶναι ἐκ τῶν περιεργότερων ἀντικειμένων τῆς ἱστορίας τοῦ ἐμπορίου. Κατὰ τὸν ΙΖ'. αἰῶνα ἡ ἐμπορικὴ σημασία τῆς Ὁλλάνδας ἦτο εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς, εἶχον δὲ οἱ Ὁλλανδοὶ κατὰ τὸ διάστημα ἐνὸς καὶ ἡμίσεος αἰῶνος εἰς χεῖράς των τὸ ἐμπόριον ὅλου τοῦ κόσμου, καὶ τὴν κυριαρχίαν τῶν θαλασσῶν· διὰ τοῦ ἐμπορίου ἐπεσώρευσαν εἰς τὴν πατρίδα των ἄπειρα πλοῦτη, καὶ ἡ Ὀλ-

λάνδα ἀποκατέστη ἡ κοινὴ δανειστικὴ Τράπεζα ὅλων τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κυβερνήσεων. Ἡ ἀνάπτυξις τοῦ Ἀγγλικοῦ ἐμπορίου ἐπέφερε τὴν πτώσιν τοῦ Ὀλλανδικοῦ, μὴ μόνον τοῦτο καὶ σήμερον ἡ Ὀλλάνδα συγκαταριθμεῖται μετὰ τῶν ἐμπορικωτέρων τόπων. Οἱ Ὀλλανδοὶ δὲν ἀπώλεσαν τὰς παλαιὰς τῶν ἑξέως, καὶ ὅλοι ἀνεξαίρετως ἐνασχολοῦνται κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον εἰς τὸ ἐμπόριον· ἡ τοπογραφικὴ θέσις τῆς χώρας τῶν τοῖς παρέχει ἄπειρα πρὸς τοῦτο πλεονεκτήματα, κειμένη μετὰ τῆς Ἀρκτικῆς καὶ Μεσημβρινῆς Εὐρώπης· διὰ τοῦ Ὠκεανοῦ δέχεται ὕλα τὰ ἀποικιακὰ προϊόντα, καὶ διὰ τοῦ Ῥήνου, τοῦ Μεύσου (Meuse) καὶ τῶν ἀπείρων διωρύγων τῆς τὰ μεταφέρει εἰς τὰς μεσογείους Γερμανικὰς χώρας· καμμία ἐμπορικὴ χώρα δὲν προσφέρει τοσαύτας εὐκολίας εἰς τὸ ἐμπόριον ὅσας ἡ Ὀλλάνδα· αἱ ἐμπορικαὶ συνήθειαι εἶναι ἀμετάβλητοι, ἡ καλὴ πίστις καὶ ἡ τιμιότης τῶν Ὀλλανδῶν ἐμπόρων ἀνώτεραι πάσης ὑπονοίας, αἱ πτωχεύσεις σπανιώταται, διότι ἡ οἰκονομία καὶ ἡ λιτότης εἶναι ὁ κανὼν τῆς ζωῆς τῶν (1), ἡ δὲ ἐμπορικὴ φρόνησις, ἥτις τοὺς χαρακτηρίζει, ἀπομακρύνει αὐτοὺς ἀπὸ πάσαν τολμηρὰν ἐπιχείρησιν, ὅποια δῆποτε καὶ ἂν ᾖ τὰ προσδοκώμενα κέρδη.

Ἡ Ὀλλάνδα σήμερον προσπαθεῖ διὰ παντὸς μέσου ν' ἀναλάβῃ τὴν παλαιὰν ἐμπορικὴν τῆς σημασίαν· διὰ διαφορῶν δὲ Συνθηκῶν μετὰ τῆς Πρωσσίας ὡς πρὸς τὸν πλοῦν τοῦ Ῥήνου, καὶ μετὰ τῆς Ἀγγλίας, ὑπὸ τὴν βᾶσιν τῆς ἀμοιβαιότητος, ἔδωκεν εἰς τὰς ἐμπορικὰς τῆς σχέσεις μεγαλητέραν ἔκτασιν.

(1) Ἦτο ἐπιθυμητὸν οἱ ὁμογενεῖς ἔμποροι νὰ ἐμιμῶντο τὸ παράδειγμα τῶν Ὀλλανδῶν, ἀποφεύγοντες τὰς κακῶς ἐννοουμένας μεγαλοπρεπείας καὶ πολυτελείας, αἵτινες καθίστανται ἀφορμὰ καταστροφῆς ὅχι μόνον ἰδιωτικῶν καταστάσεων, ἀλλὰ καὶ ἐθνικῶν περιουσιῶν καὶ μεγαλειῶν. Οἱ Ὀλλανδοὶ ὡσαύτως δύνανται νὰ ληφθῶσιν ὡς ὑπογραμμὸς τῆς ὀφειλομένης μετὰ ὁμογενῶν ἐμπόρων ἀμοιβαίας σχέσεως καὶ συνδρομῆς τῆς τόσον ἀναγκαίας πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἐθνικῆς τιμῆς καὶ ὑπολήψεως. Δὲν ἐννοοῦμεν νὰ εἴπωμεν ὅτι τὰ προτερήματα ταῦτα ἑλλείπουν ἀπὸ τοῦς Ἑλλήνας ἐμπόρους· ἀπ' ἐναντίας ἡδυνάμεθα ν' ἀναφέρωμεν πολλὰ παραδείγματα τιμῶντα τὸν Ἑλληνικὸν χαρακτήρα· ἀλλ' ἐνίοτε ἴσως ὡς ἐκ τοῦ διαμελισμοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον δυστυχῶς εὐρίσκεται ἡ Ἑλληνικὴ φυλὴ, τὸ αἶσθημα τῆς ἐθνικότητος καὶ τῆς ὁλομελείας παραγνωρίζεται, ὑπερσχύουν δὲ αἱ τοπικαὶ καὶ συμπατριωτικαὶ ἀντιζηλταί, ἀνάξια τῆς ἐμπορικῆς τιμῆς, καὶ ἀπάδουσαι εἰς τὸν μέγαν σκοπὸν τοῦ ἐθνικοῦ ἐμπορίου.

Ἡ *Τελωνιακὴ Νομοθεσία* τῆς ὀλλάνδας ὑπαγορευμένη ἐντελῶς ἀπὸ τὰς ἀρχάς τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἐμπορίου συνεργεῖ κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν ἐμπορικὴν τῆς ἀνάπτυξιν.

Ὅλα τὰ ἐμπορεύματα δύνανται νὰ ἐναποταμιευθῶσιν εἰς τὰς ὀλλανδικὰς χώρας, καὶ νὰ ἐξαχθῶσιν πάλιν ἄνευ τῆς πληρωμῆς οὐδενὸς δασμοῦ. Ἐὰν ἀποσταλῶσιν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν διὰ τῶν διωρύγων, ὑπὸ-κείνται εἰς μέτριον δικαίωμα διαμετακομίσεως.

Α'. ΑΜΣΤΕΡΔΑΜ (Ἀμστελόδαμον).

§. 351. Τὸ Ἀμστελόδαμον, κείμενον ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Ἄμστελ, ἔχει 243,000 κατοίκους, λιμένα παράλιον, καὶ ἐμπόριον σημαντικόν, Τραπεζιτικῶν μάλιστα ἐργασιῶν. Ἐμπορικαὶ πόλεις εἶναι προσέτι τὸ Ρότερδὰμ ἔχον κατοίκους 105,000, τὸ Οὐτρέκτ (Utrecht) μὲ κατοίκους 53,000.

Τράπεζα Ἀμστελόδαμον.—Ἡ ἀρχαία Τράπεζα τοῦ Ἀμστελόδαμ διελύθη κατὰ τὸ 1814 ὡς ἐκ τῶν δυσκόλων περιστάσεων, εἰς τὰς ὁποίας τότε εὗρέθη μετ' αὐτὴν τὴν ἐποχὴν ἐσυστήθη νέα Τράπεζα ἡ τῶν *Κάτω Χωρῶν* λεγομένη μὲ ἀρχικὸν κεφάλαιον 5 ἑκατομμυρίων φιορινίων. Αὕτη ἐκδίδει Τραπεζικὰ Γραμμάτια ἀπὸ 25—1000 φιορινίων· προεξοφλεῖ δὲ καὶ δανείζει ἐπὶ ἐνεχύρῳ δημοσίων ὁμολογιῶν, ἢ πολυτίμων μετάλλων. Ἡ τράπεζα αὕτη ἐνεργεῖ καὶ τὰ τῆς κατασκευῆς τοῦ νομίσματος διὰ λογαριασμὸν τῆς Κυβερνήσεως.

Εἰς τὸ Ἀμστελόδαμον ὑπάρχουσι προσέτι καὶ ἄλλα δημόσια ἐμπορικὰ Καταστήματα ἄξια λόγου, ὡς ἡ *Ἑταιρία τοῦ Ὀλλανδικοῦ ἐμπορίου*, τὸ *Συνδικάτον τῆς χρεωδυσίας* λεγόμενον καὶ ἄλλα.

Νομίσματα Ἀμστελόδαμον.—Κατὰ τὸ 1816 ἐνομοθετήθη ὁμοιομόρφως τὸ νομισματικὸν σύστημα.

Νομισματικὴ μονὰς εἶναι τὸ *Ἀργυροδρ φιορίνιον*, διαιρούμενον εἰς 100 ἑκατοστά· ἡ ἀξία αὐτοῦ εἶναι φρ. 2, 16 περίπου. Εἰς τὰς ἐμπορικὰς δὲ δοσοληψίας λογαριάζουν φιορίνια ὀλλανδικὰ 189 διὰ 400 φράγκα.

Ἡ σχέσις τῶν παλαιῶν καὶ νέων νομισμάτων εἶναι ἡ ἐξῆς.

1 λίρα Γρὸς = 2, $\frac{2}{5}$ ριζτάληρα = 6 φιορίνια (νέα) = 20 σέλιγα ἢ Σολδία γρὸς = 120 Σολδία = 240 δηνάρια γρὸς = 600 ἑκατοστά νέου φιορινίου = 1920 δηνάρια.

Τὰ πραγματικά νομίσματα εἶναι τὰ ἑξῆς·

α) Χρυσᾶ	— Δουκάτον χρυσοῦν	=	φρ. 11,80.
	— Δουκάτον τοῦ Γουλιέλμου	=	» 11,85.
	— Ryder Ὀλλανδικὸν	=	» 31,38.
	— 20 φιορ. τοῦ Λουδοβίκου Ναπολέοντος	=	» 42,80.
	— 20 φιορινίων τοῦ 1818	=	» 41,42
	— 10 φιορ. — 5 φιορ. κατ' ἀναλογίαν.		

β) Ἀργυρᾶ	— 3 φιορινίων (drye gulden) τοῦ Λουδοβίκου Ναπολέοντος	=	» 6,38.
	— ριζτάληρον, ἢ Δουκάτον 50 stuivers ἢ 2 1/2 φιορινίων ἴσον μὲ τὸ Ἰσπανικὸν δίστηλον	=	» 5,37.
	— Daslder 30 στουτέρερ	=	» 3,12.
	— 3 φιορινίων τῶν 1818	=	» 6,41.
	— φιορίνιον παλαιὸν 2/3 τοῦ ριζτάληρου	=	» 2,18.
	— Νέον φιορίνιον τῶν 100 ἑκατοστ.	=	» 2,16.
	— 1/2, 1/4, 1/10, 1/20 φιορινίου κατ' ἀναλογίαν.		

Τίμησις *Synallagor* Ἀμστελολάμου κατ' ἰσοτιμίαν.

Γαλλία	56,70	φιορ. Ὀλλανδ.	διὰ 120	φράγκα.
Μαδρίτη	104,04	»	»	40 δουκάτα Συναλ.
Λισαβῶνα	45,89	»	»	40 Κρουζ. 400 ρεῖς.
Γένοβα	46,84	»	»	100 λίρας νέας.
Λιβόρνος	40,55	»	»	100 λίρας Τοσκάν.
Νεάπολις	79,59	»	»	40 δουκάτα Βασιλ.
Πετρούπολις	187,10	»	»	100 ρούβλια Ἀργ.
Βιέννη	36,49	»	»	30 φιορίνια Συμβ.
Ἀμβούργον	35,06	»	»	10 Μάρκα Τραπ.
Λονδῖνον	10,88	»	»	1 λίραν Στερλ.

Εἰς τὸ Χρηματιστήριον τοῦ Ἀμστελολάμου διαπραγματεύονται τὰ Γραμμάτια τῶν δημοσίων χρεῶν ὅλων τῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἐπικρατειῶν.

Συνήθειαι — *μεσιτεῖται* — *προμήθειαι*. — Ἡ συνθήεια (uso) εἶναι 30 ἡμέραι. Διὰ τὴν ἀποδοχὴν παραχωροῦνται 24 ὥραι. Αἱ πρόφην 6 ἡμέραι χάριτος κατηργήθησαν, καὶ τὰ περὶ Συναλλαγματικῶν κανονίζονται κατὰ τὸν Γαλλικὸν Νόμον.

Τὸ χάρτόσημον τῶν συναλλαγματικῶν εἶναι 15 ἑκατοστὰ ἐπὶ τῶν πρώτων 300 φιορινίων, καὶ διὰ κάθε 100 φιορίνια περιπλέον προστίθενται 15 ἑκατοστὰ.

Δικαίωμα μεσιτείας διὰ συναλλαγματικὰς Ἀμβούργου καὶ Λονδίνου εἶναι $\frac{3}{4}$ τοῖς 0/00, διὰ συναλλαγματικὰς δὲ ἄλλων τόπων 1 τοῖς 0/00, διὰ πωλήσεις $\frac{1}{4}$ τοῖς 0/0.

Δικαίωμα προμηθείας δι' ἀγορὰς καὶ πωλήσεις εἶναι 2 τοῖς 0/0, διὰ συναλλαγματικὰς $\frac{1}{2}$ καὶ ἐνίοτε $\frac{1}{3}$ καὶ $\frac{1}{4}$ τοῖς 0/0, δικαίωμα Ταμείου διὰ τὰς πωλήσεις $\frac{1}{8}$ τοῖς 0/0, δικαίωμα ἐγγύης διὰ μεγάλης ποσότητος $\frac{1}{2}$ τοῖς 0/0, διὰ σίτους 1 τοῖς 0/0, καὶ ἐπὶ μακρῶν προθεσμιῶν 2 τοῖς 0/0 ἢ $\frac{1}{2}$ τοῖς 0/0 τὸν μῆνα.

Σταθμὰ καὶ Μέτρα Ἀμστελδοάμου.—Σταθμὸς ἐμπορικὸς εἶναι ἡ λίτρα=1000 γράμ. Γαλ.=312 δρ. Τουρκ.

1 λίτρα = 10 οὐγγίαις = 100 Looden=
— = 1000 Wigties = 10000 Korrels.

Ὁ παλαιὸς Σταθμὸς ἦτο ἡ λίτρα τρού=492,16 Γράμ. Γαλ.,
=153,55 δράμ. Τουρ.

1 λίτρα τρού = 2 Μάρκα = 16 οὐγγίαις = 32 λότια (engelsen) = 10240 Ἄς Ὀλλανδικά.

Ἡ λίτρα ἡ ἐμπορικὴ = 10280 Ἄς.

1 Καντάρι = 100 λίτρας.

1 λίτρα = 32 λότια.

Μέτρον μήκους διὰ τὰ υφάσματα εἶναι ἡ ἄουνα, ἴση μὲ τὸ Γαλλικὸν μέτρον= $1 \frac{1}{2}$ πήχυν Κωνσταντινουπόλεως.

Μέτρον χωρητικότητος διὰ τοὺς σίτους εἶναι τὸ Μοῦδ (Mudde) ἢ Σάκκος, ἴσος μὲ τὸ Γαλλικὸν ἑκατόλλιτρον.

30 μοῦδ = 1 λαστόν.

Μέτρον τῶν ρευστῶν εἶναι ἡ Κάρα, ἴση μὲ τὴν Γαλλικὴν λίτραν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΕΚΤΟΝ.

Περὶ τοῦ Βελγίου.

§. 352 Τὸ Βέλγιον, τὸ νέον τοῦτο Κράτος, συνορεύον μὲ τὴν Γαλλίαν Ὀλλάνδαν καὶ Πρωσσίαν, κεῖται εἰς θέσιν κατὰλληλοτάτην πρὸς (ΕΜΠΟΡ. ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ).

ἐνέργειαν τοῦ διαμετακομιστικοῦ ἐμπορίου. Ἀποστέλλει *γαϊάνθρακας* καὶ *δημητριακοὺς καρποὺς* εἰς τὴν Γαλλίαν, *λίνον* δὲ καὶ *κάρραβιν* εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Λαμβάνον δὲ ὅλα τὰ ἀποικιακὰ προϊόντα μεταφέρει αὐτὰ διὰ τῶν ποταμῶν, διωρύγων, καὶ σιδηρῶν δρόμων εἰς τὰς Γερμανικὰς Ἐπικρατείας καὶ εἰς τὴν Ἑλβετίαν. Ὁ πληθυσμὸς τοῦ Βελγίου εἶναι 4,731,000.

Τὸ Βέλγιον ὡς πρὸς τὸ ἐμπόριον τῆς διαμετακομίσεως ἦτο πάντοτε εἰς συναγωνισμὸν καὶ ἀντιζηλίαν μετὰ τῆς ὀλλάνδης· μία δὲ τῶν κυριωτέρων ἀφορμῶν τοῦ χωρισμοῦ τῶν δύο τούτων Ἐπικρατειῶν ἦτο ἡ πολιτικὴ τοῦ Βασιλέως τῶν Κάτω Χωρῶν, θέλοντος νὰ προστατεύσῃ ἀποκλειστικῶς τὸ ἐμπόριον τῆς ὀλλάνδης πρὸς ζημίαν τοῦ Βελγίου.

Ἡ *βιομηχανία* εἰς τὸ Βέλγιον ἦτο ἤδη ἀρκετὰ προωδευμένη καὶ πρὸ τοῦ 1830, ὅτε ἀπεσπάρθη ἀπὸ τὴν ὀλλάνδαν. Κατὰ τὴν ἐποχὴν μάλιστα ταύτην ἡ ὀλλάνδα ἀπαγορεύσασα τὴν εἰσαγωγὴν τῶν Βελγικῶν προϊόντων ἐπροξένησε μεγίστην ἀμνηχανίαν εἰς τοὺς βιομηχάνους Βέλγους, ἀπολέσαντας τὴν σημαντικωτέραν ἀγορὰν τῆς ἐξοδεύσεως τῶν προϊόντων τῶν· ἀλλὰ χάρις εἰς τὴν βιομηχανικὴν τῶν πρόοδον καὶ ἐντέλειαν ἡ καχεξία αὕτη ἦτο προσωρινή, καὶ τὰ Βελγικὰ χειροτεχνήματα ἐπαρουσιάσθησαν εἰς ὅλας τὰς ξένας ἀγοράς.

Ἐν γένει τὸ ἐμπόριον καὶ ἡ βιομηχανία ἀνθοῦν εἰς τὸ ἀρτισύστατον τοῦτο Κράτος· καὶ εἰς μικρὰν ἔκτασιν γῆς διὰ τῶν χειροτεχνιῶν καὶ τοῦ ἐμπορίου ζῶσιν ἐν ἀνέσει καὶ ἀφθονίᾳ 5 ἑκατομμυρίων περίπου κάτοικοι.

Ἐμπόριον.—Αἱ Βρυξέλλαι, ἡ πρωτεύουσα τοῦ Βασιλείου συγκεντρώνει τὸ μεγαλύτερον ἐσωτερικὸν ἐμπόριον, τὸ δὲ ἐξωτερικὸν ἐνεργεῖται διὰ τῶν παραλίων πόλεων τῆς Ἀμβέρσης καὶ τῆς Ὀστένδης.

Οἱ *Τελωνιακοὶ δασμοὶ* εἶναι μέτριοι· τὰ περισσότερα εἶδη εἰσαγόμενα πληρόνουσι 2 τοῖς 0/0, τὰ δὲ ἐξαγόμενα 1 τοῖς 0/0.

Τράπεζα Βρυξελλῶν καὶ ἐταιρίαι.—Κατὰ τὸ 1835 ἐσυστήθη εἰς Βρυξέλλας χρηματιστικὴ Τράπεζα μὲ κεφάλαιον 20 ἑκατομμυρίων φράγκων· αὕτη προεξοφλεῖ, δανεῖζει, καὶ ἐκδίδει Τραπεζικὰ Γραμμάτια ἐκ 50—1000 φράγγων· κατὰ τὸ 1838 ὑπέφερεν ἡ Τράπεζα αὕτη ὡς ἐκ τῆς τότε ἐμπορικῆς κρίσεως, ἀλλ' ἀκολούθως ἀνέλαθε, καὶ ἤδη εὐρίσκεται εἰς πολλὰ καλὴν κατὰστασιν.

ὑποκατάστημα τῆς Τραπεζῆς ταύτης ὑπάρχει εἰς Ἀμβέρσαν.

Διάφορα ἄλλα ἑταιρικά πρὸς κοινὸν ὄφελος διὰ μετοχῶν καταστήματα ὑπάρχουσιν εἰς Βρυξέλλας, ὡς ἡ γενικὴ ἐταιρία (Société générale) πρὸς ἐμφύχωσιν τῆς βιομηχανίας καὶ τοῦ ἐμπορίου.—Ἡ ἐμπορικὴ ἐταιρία μὲ 10 ἑκατομμυρίων φράγκων κεφάλαιον.—Ἡ κτηματικὴ Τράπεζα.—Ἡ ἐθνικὴ ἐταιρία.—Ἡ ἐταιρία τῆς βιομηχανικῆς ἀμοιβαιότητος.—Ἡ ἐταιρία τῶν ἠνωμένων μετοχῶν πρὸς ἐμφύχωσιν τῶν νεοσυστάτων ἐταιριῶν, καὶ ἄλλαι.

Α'. ΑΜΒΕΡΣΑ.

§. 353. Ἡ Ἀμβέρσα εἶναι σημαντικωτάτη ἐμπορικὴ πόλις εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἑσπῶ, ἔχουσα λιμένα ἀξιόλογον, 108,000 κατοίκους, καὶ ἐκτεταμένον ἐμπόριον· εἶναι δὲ πρὸ πάντων ἀγορὰ ἀποικιακῶν προϊόντων.

Νομίσματα.—Τὴν 1^{ην} Ἰανουαρίου 1833 τὸ Βέλγιον παρεδέχθη τὸ νομισματικὸν σύστημα τῆς Γαλλίας ὑπὸ τὸ αὐτὸ ὄνομα. Τὸ πρῶτον νόμισμα ἦτο τὸ Ὀλλανδικόν.

189 φιορίνιζ Ὀλλανδικὰ = 400 φράγκα Βελγίου.

Τίμησις *Synallagātōr* Ἀμβέρσης. — Ἄλλοτε ἡ τίμησις ἐσημειοῦτο ὡς ἐξῆς.

Λονδίνον φιορίνια 36, 26 διὰ 1 λίραν Στερλίαν.

Ἀμβούργον » 35, 06 » 40 Μάρκα Τραπ.

Βιέννη » 36, 49 » 30 φιορ. τῶν 20.

Ἡδὴ ἡ τίμησις γίνεται εἰς φράγκα ὡς ἡ τῶν Παρισίων.

Συνήθειαι — μεσιτεία — προμήθεια. — Ἡ συνήθεια τῆς ὑφέσεως τοῦ βάρους (bon poids) ἰσχύει ἀκόμῃ· ἐκπίπτεται δὲ εἰς τοὺς καπνοὺς 6 τοῖς 0/0 διὰ τὰ ἄκρα τῶν δεμάτων· εἰς τὸ Ἰνδικὸν καὶ κοκκινιάν (κριμέζιον) 2 τοῖς 0/0 διὰ τὴν κόνιν αὐτῶν.

Δικαίωμα μεσιτείας εἶναι 3/4 τοῖς 0/0, πληρονόμενον ἀπὸ τὸν πωλητὴν.

Δικαίωμα προμηθείας δι' ἀγορὰς καὶ πωλήσεις εἶναι 2 τοῖς 0/0· ἡ δὲ προμήθεια ἐγγύης διὰ τὰς συνήθεις προθεσμίας 6 ἐβδομάδων εἶναι 1 τοῖς 0/0, καὶ διὰ μακροτέρας προθεσμίας 1/2 τοῖς 0/0 τὸν μῆνα.

Ὁ Γαλλικὸς Ἐμπορικὸς Νόμος ἰσχύει καὶ εἰς τὸ Βέλγιον.

Σταθμὰ καὶ Μέτρα.—Τὰ σταθμὰ καὶ μέτρα τοῦ Βελγίου εἶναι ἕδη ὅμοια μὲ τὰ Γαλλικὰ.

Ἡ παλαιὰ λίτρα τῆς Ἀμβέρσσης ἦτο ἴση μὲ 468, 08 Γραμμάς Γαλλικὰς, ἦτοι μὲ 146, 04 δράμια Τουρκίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

Περὶ τῆς Δανιμαρκίας.

§. 354. Τὸ Βασίλειον τῆς Δανιμαρκίας σύγκειται ἀπὸ τὴν κυρίως Δανιμαρκίαν, ἀπὸ νήσους τινὰς τοῦ Δανικοῦ Ἀρχιπελάγους, ἀπὸ τὴν Ἰσλάνδαν, καὶ ἀπὸ ἄλλας τινὰς νήσους τῆς Ἀρκτικῆς θαλάσσης· ὅλοι οἱ κάτοικοι τοῦ Βασιλείου εἶναι 2,605,000.

Προϊόντα τῆς γῆς εἶναι ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, οἱ ἐλαιόσποροι, τὸ λίνον, ὁ κάνναβις καὶ ὁ καπνός. Τρέφονται δὲ καὶ ἵπποι, καὶ μέγας ἀριθμὸς ἐριοφόρων ζώων.

Ἡ Βιομηχανία περιορίζεται εἰς τὴν παραγωγὴν τῶν διὰ τὰς ἐγχωρίους ἀνάγκας ἀπαιτουμένων χειροτεχνημάτων.

Ἐμπόριον.—Ἡ Δανιμαρκία κειμένη μεταξὺ τῆς Βαλτικῆς καὶ Ἀρκτικῆς θαλάσσης καὶ τοῦ Κατεγάτου Πορθμοῦ ἔχει ἀξιόλογον ἐμπορικὴν θέσιν, καὶ κρατεῖ κατὰ τινὰ τρόπον τὰς κλεῖδας τῆς Βαλτικῆς θαλάσσης διὰ τοῦ Πορθμοῦ τοῦ Σούνδ, κατὰ τὴν διάβασιν τοῦ ὁποίου τὰ πλοῖα ὅλων τῶν ἐθνῶν μέχρις ἐσχάτων ἐπλήρουν φόρον διοδίου. Ἐνεργεῖ ὡσαύτως ἀποκλειστικῶς σχεδὸν τὸ ἐμπόριον τῶν παραλίω πόλεων τῆς Σουηδίας (Σβεκίας) καὶ Νορβηγίας, εἰς τὰς ὁποίας ἀποστέλλει τοὺς δημητριακοὺς καρπούς της καὶ ἄλλα προϊόντα της· ὡς ἐκ τῆς θέσεώς της προσέτι ἐνεργεῖ μέγα ἐμπόριον διαμετακομίσεως μετὰ τῆς Βαλτικῆς.

Ὁ ξένος, ὁ θέλων νὰ ἐμπορευθῇ, πρέπει ν' ἀγοράσῃ τὸ δικαίωμα τῆς πολιτογραφήσεως πληρόνων φρ. 2,500 περίπου, καὶ ἕτερα φραγ. 1,500 διὰ ν' ἀπχλαχθῇ ἀπὸ τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν.

Διὰ τὴν ἐνέργειαν χειροτεχνίας τινὸς τὰ προσκόμματα εἶναι ἔτι μεγαλύτερα ὡς ἐκ τῶν μεγάλων προνομίων, τὰ ὁποῖα ἀπολαμβάνουσιν οἱ ἐγγήριοι τεχνῖται.

Τὸ Τελωριακὸν σύστημα εἶναι ὑπεγορευμένον ἀπὸ πνεῦμα προστασίας τῆς ἐγχωρίου βιομηχανίας. Ἡ εἰσαγωγὴ τῶν ξένων χειροτεχνημάτων εἶναι σχεδὸν ἀπηγορευμένη, διότι ὑπόκεινται εἰς δασμὸν

30 τοῖς 0/0 ἐπὶ τῆς ἀξίας των, καὶ ἡ πώλησίς των πρέπει νὰ γενῇ ἐπὶ δημοπρασίας. Αἱ ἀπαγορεύσεις αὗται δίδουν ἀφορμὴν εἰς λαθρεμπορία, τὰ ὁποῖα ἐνεργοῦνται κατὰ μεγάλην ἔκτασιν.

Α'. ΚΟΠΕΝΑΓΗ.

§. 355. Ἡ Κοπενάγη εἶναι ἡ Πρωτεύουσα τοῦ Βασιλείου, καὶ ἡ ἐμπορικωτέρα πόλις αὐτοῦ, κατεμένη ἐπὶ τῆς νήσου Ζελάνδας εἰς τὸν πορθμὸν τοῦ Σούνδ. Ἕχει κατοίκους 155,000, καὶ λιμένα ἀσφαλῆ, πολυῦδατον καὶ εὐρύχωρον.

Τράπεζα.—Εἰς Κοπενάγην ὑπάρχει ἡ Ἑθνικὴ λεγομένη Τράπεζα, ἥτις δανείζει καὶ προσεξοφλεῖ κυρίως δὲ διατηρεῖ εἰς ἰσοτιμίαν τὴν ἀξίαν τῶν Τραπεζικῶν Γραμματίων, δι' ὧν γίνονται αἱ περισσότητες πληρωμαί.

Νομίσματα Δανιμαρκίας.—Λογαριάζουν καὶ ὅλην τὴν Δανιμαρκίαν εἰς ριζτάληρα Τραπεζιτικά πρὸς 6 Μάρκα τῶν 16 Σολδίων.

1 ριζτάληρον Τραπεζ. = φρ. 2, 80.

Ἡ Νομισματικὴ ἀξία εἶναι εἰς πραγματικὰ νομίσματα καὶ εἰς χαρτονομίσματα. Ἄλλοτε τὸ χαρτονόμισμα εἶχεν ἐκπέσει τῆς ἀξίας του, ἀλλὰ σήμερον τιμᾶται κατ' ἰσοτιμίαν τοῦ πραγματικοῦ νομίσματος.

100 τάληρα πραγματικὰ = 200 ριζτάληρα Τραπεζ.

Νομίσματα πραγματικὰ εἶναι

α) Χρυσά.—Δουκάτον τῶν 1791—1802 = φρ. 11, 86.

—Δουκάτον μὲ τὴν κορῶναν = » 9, 47.

—Χριστιανὸν τοῦ 1773 = » 20, 95.

β) Ἀργυρ.—Ῥιζτάληρον ἢ διπλοῦν Σκοῦδον τῶν 6 Μάρκων μετὰ τὸ 1776 = φρ. 5, 66.

— $2/3, 1/2, 1/3$ κατ' ἀναλογίαν.

—Ῥιζτάληρον ἀγοραῖον τοῦ 1749 = » 4, 96.

Μετὰ τὸ 1813 τὰ νομίσματα συνίστανται εἰς Σκοῦδα ἢ Τάληρα Τραπεζῆς· ὑπάρχουν δὲ νομίσματα 2 Σκοῦδων, 2 Μάρκων, 1 Μάρκου, καὶ 8 Σολδίων.

Τιμῆσις συναλλαγῶν Κοπενάγης.

Ἀμβούργον 200 ριζτάλ. Τραπεζ. διὰ 300 μάρκα Τραπεζικά.

Ἄμστερδαμ 188 $1/2$ ὁμοίως » 250 φρ. Ὁλλανδικά.

Παρίσιαι 33 $1/2$ Σολδία » 1 φράγκον.

Λονδίνον 8 ριζ-τάλ. διὰ 1 λίραν Στερλίαν.

Συνθήκαι—Προμήθεια.—Κατὰ τὴν πληρωμὴν τῶν συναλλαγματικῶν ὑπάρχουσιν 8 ἡμέραι χάριτος, καὶ 2 κατὰ προσθήκην.

Αἱ πωλήσεις γίνονται ἐπὶ πιστώσει τριῶν μηνῶν συνήθως· ἐὰν δὲ ἡ πληρωμὴ γενῇ ἀμέσως, ὁ ἀποτοκισμὸς εἶναι 4 τοῖς 0/0.

Δικαίωμα προμηθείας διὰ τὰς προβλέψειςπραγματειῶν εἶναι 2 τοῖς 0/0, διὰ δὲ τὰς πωλήσεις 3 τοῖς 0/0.

Σταθμὰ καὶ μέτρα Κοπενάγης.—Ἡ ἐμπορικὴ λίτρα

= 499,30 γραμμᾶς Γαλλικᾶς.

= 155,78 δράμια Τουρκίας.

1 λίτρα=2 μάρκα=16 οὐγγίας=32 λότια=128 Κουεντίνια (quentins)=512 ὄρτια (ori)=8,192 Ἑς (Es).

1 καντάριον=100 λίτρας.

Μέτρον μήκους εἶναι ἡ ἄουνα=0,62 μέτρον Γαλλικοῦ.

=0,93 πήχεως Τουρκικοῦ.

Μέτρον χωρητικότητος εἶναι ὁ κυβικὸς ποῦς.

1 Πότ = 54 κυβικοὺς πόδας = 0,96 λίτρας Γαλλικᾶς.

1 Τόνος σίτου = 144 Πότ = 2,88 κοιλὰ Τουρκίας.

1 Λάστον = 22 τόνους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΟΓΔΩΟΝ.

Περὶ τῆς Σουηδίας (Σβεκίας).

356. Ἡ Σουηδία συμπεριλαμβάνει σήμερον καὶ τὸ Βασίλειον τῆς Νορβεγίας, τὸ ὁποῖον διὰ τῶν συνθηκῶν τοῦ 1814 ἐτέθη ὑπὸ τὸ σκῆπτρον τοῦ βασιλέως τῆς Σουηδίας· ἀλλὰ περὶ τῆς Νορβεγίας θέλομεν πραγματευθῆ ἰδίως εἰς τὸ ἐπόμενον Κεφάλαιον.

Ὁ πληθυσμὸς τῆς Σουηδίας εἶναι 3,734,000.

Προϊόντα Σουηδίας.—Μ' ὅλην τὴν γεωπονικὴν ἐπιμέλειαν τῶν Σουηδῶν ἡ παραγωγὴ τῶν δημητριακῶν καρπῶν εἶναι μετρία, καὶ μόνον εἰς χρόνους μεγάλης εὐφορίας οἱ ἐγγῆροι σῖτοι ἐπαρκοῦν εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν κατοίκων. Τὸ μεγαλῆτερον μέρος τῆς χώρας ταύτης καλύπτεται ἀπὸ λίμνας, δάση, ὄρη καὶ βράχους, καταδικασμένον

οὕτως εἰς αἰώνιον ἀφορίαν. Καλλιεργοῦνται μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας τὸ λίνον καὶ ὁ κάνναβις, εἰς δὲ τὰς μεσημβρινὰς ἐπαρχίας καλλιεργεῖται καὶ ὁ καπνὸς, ἀλλ' ἡ ποιότης αὐτοῦ εἶναι ἀθλιεστάτη. Τὸ ἄφθονον προϊόν τῆς Σουηδίας, ἐκ τοῦ ὁποίου ἀποστέλλεται μέγα ποσὸν εἰς τὴν Δανιμαρκίαν, εἶναι τὸ κύμινον.

Τὰ δάση ἀποτελοῦν σημαντικὸν μέρος τοῦ πλούτου τῆς Σουηδίας· ἐξ αὐτῶν ἐξάγεται κατ' ἔτος μεγάλη ποσότης οἰκοδομησίμου καὶ ναυπηγησίμου ξυλείας· ὑπὲρ τὰ 100 πλοῖα κατασκευάζονται κατ' ἔτος εἰς τὴν Σουηδίαν.

Κατὰ τοὺς παρελθόντας χρόνους, μάλιστα τὸν μεσαιῶνα, ἡ Σουηδία διεκρίνετο διὰ τὰ μεταλλικὰ της πλούτη, καὶ σήμερον μόνον ὅτι ἡλαττώθη ἀρκετὰ ἡ καλλιέργεια τῶν μεταλλείων της ἐνασχολεῖ μόνον τοῦτο ὑπὲρ τοὺς 50,000 ἐργάτας· ἀριθμοῦνται δὲ 560 καλλιεργούμενα μεταλλεῖα διαφόρων μετάλλων, τὰ κυριώτερα τῶν ὁποίων εἶναι σιδήρου, χαλκοῦ, στυπτηρίας, θείου, ἀργύρου καὶ χρυσοῦ.

Ἡ βιομηχανία εἰς τὴν Σουηδίαν μέχρι τῶν τελευταίων χρόνων ἦτον εἰς τὴν νηπιότητά της. Οἱ Σουηδοὶ περιορίζοντο εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς γῆς καὶ τῶν μεταλλείων, καὶ διὰ τῶν προϊόντων αὐτῶν ἐπρομηθεύοντο ἔξωθεν τὰ λοιπὰ ἀναγκαῖά των· μόνον πρό τινων χρόνων ἡσθάνθησαν τὴν γενικὴν βιομηχανικὴν κίνησιν τῆς παρούσης ἐποχῆς, καὶ ἤρχισαν νὰ καταγίνωνται εἰς βιομηχανικὰ ἔργα, καὶ ἰδίως εἰς τὴν κατεργασίαν τῶν μετάλλων, ὥστε ὑπάρχουσιν ἤδη διάφορα τεχνουργεῖα κατασκευάζοντα ὅπλα, τηλεβόλα, σφαίρας καὶ παρόμοια. ἤρχισαν δὲ ὡσαύτως νὰ ἐνασχολῶνται εἰς τὴν κατασκευὴν μαλλίνων καὶ λινῶν ὕφασμάτων.

Τὸ ἐσωτερικὸν ἐμπόριον τοῦ τόπου εἶναι ἀρκετὰ περιορισμένον, διότι ἐλλεῖπει ἡ ποικιλία τῶν προϊόντων, ἐκ τῶν ὁποίων γεννῶνται αἱ ἐσωτερικαὶ σχέσεις.

Τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον περιορίζεται εἰς τὴν ἐξαγωγὴν τῶν δασικῶν καὶ μεταλλικῶν προϊόντων, τὰ ὁποῖα ἀποστέλλονται εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ Ἀμερικὴν, καὶ εἰς τὴν εἰσαγωγὴν δημητριακῶν καρπῶν, οἶνων, οἶνοπνευμάτων, ἀποικιακῶν προϊόντων, ἱατρικῶν ὑλῶν, ἀρωμάτων καὶ βαμβακίνων ὕφασμάτων. Αἱ σημαντικώτεραι ἐμπορικαὶ σχέσεις τῆς Σουηδίας εἶναι μετὰ τῆς Ρωσσίας διὰ τῆς πόλεως Ρίγας.

Διὰ τῆς Τελωνιακῆς διατιμήσεως ὑπέροργοι δασμοὶ ἐπιβαρύνουν

τὰ ξένα χειροτεχνήματα. Εἰς τὴν Στοκχόλμην καὶ εἰς ἄλλους τέσσαρας μόνον λιμένας τοῦ Βασιλείου εἶναι συγχωρημένη ἡ ἐναποταμίευσις μὲ δασμὸν $1/2$ τοῖς $0/0$ διὰ τὴν εἰσαγωγὴν, καὶ $1/2$ τοῖς $0/0$ διὰ τὴν ἐξαγωγὴν.

Ἡ ναυτιλία τῆς Σουηδίας ἔλαβε κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους μεγάλην ἀνάπτυξιν, ὥστε σήμερον ἔχει 3,364 πλοῖα καλλίστης κατασκευῆς, τὰ ὁποῖα ταξιδεύουσιν ὅλας τὰς θαλάσσας· εὐρίσκεται δὲ εἰς τακτικὴν ἀτμοπλοϊκὴν συγκοινωνίαν μετὰ τῆς Ρωσσίας καὶ τῆς Γερμανίας.

Α'. ΣΤΟΚΧΟΛΜΗ.

§. 357. Ἡ Στοκχόλμη εἶναι πρωτεύουσα τῆς Σουηδίας, ἔχουσα κατοίκους 116,000, καίται ἐπὶ τῆς Βαλτικῆς θαλάσσης· ὁ λιμὴν της εἶναι εὐρύχωρος καὶ ἀσφαλὴς, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνήκουν 225 πλοῖα.

Νομίσματα Στοκχόλμης. — Λογαριάζουν εἰς ὅλην τὴν Σουηδίαν εἰς ῥιζτάληρα πραγματικά πρὸς 48 Σολδία τῶν 12 δηνარიῶν.

Τὰ πραγματικά νομίσματα εἶναι·

α) Χρυσᾶ — Δουκάτον = φρ. 11,70.

— $1/2$, $1/4$ αὐτοῦ κατ' ἀναλογίαν.

β) Ἀργυρᾶ — ῥιζτάληρον πραγματικὸν = φρ. 5,70.

— $1/3$, $1/2$ αὐτοῦ κατ' ἀναλογίαν.

Ἡ νομισματικὴ ἀξία εἶναι δύο εἰδῶν.

1) Ἀξία πραγματικοῦ νομίσματος ὡς ἀνωτέρω·

2) Ἀξία τοῦ χαρτονομίσματος τῆς Τραπεζῆς, συνισταμένη ἐκ Τραπεζικῶν Γραμμάτων. Κατ' ἀρχὰς τὰ Γραμμάτια ταῦτα ἐκυκλοφόρουν κατ' ἰσοτιμίαν τοῦ πραγματικοῦ νομίσματος, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ἐξέπεσαν, καὶ σήμερον ἡ Τράπεζα πληρώνει 1 τάληρον πραγματικὸν διὰ 128 Σολδία Τραπεζῆς. Ὅλαι αἱ ἐμπορικαὶ δοσοληψίαι ἐνεργοῦνται διὰ τοῦ χαρτονομίσματος τούτου.

Τιμησις Συμβαλλῶν Στοκχόλμης.

Λονδίνον 11 τάλ. 31 Σολδία Τραπεζ. διὰ 1 λίραν Στερλίαν.

Ἀμβούργον 128 ὁμοίως » 3 μάρκα Τραπεζικά.

Παρίσιοι 22 $1/2$ δμ. » 1 φράγκον.

Ἄμστερδαμ 118 $1/2$ δμ. » 2 $1/2$ φιορ. Ὀλλαν.

Πετρούπολις 90 δμ. » 1 ρούβλ. ἀργυροῦν.

Βερολίνον.	84	Σολδία Τραπεζ.	διὰ 1	τάληρ. Πρωσσίας.
Κοπενάγη	62 1/2	δμ.	» 1	ρίξ-τάλ. Τραπεζ.
Λυβέκκη	103	δμ.	» 1	τάλ. αγορ. Λυβέκ.
Λιβόρνος	18 1/2	δμ.	» 1	λίραν Τοσκάνης.

Συνήθειαι. — Η συνήθεια (uso) εἶναι 1 μήν. Ἡ ἀποδοχὴ πρέπει νὰ γενῇ ἀμέσως. Ἐξ ἡμέραι χάριτος παρὰχωροῦνται εἰς τὰς μὲ προ-
θεσμίαν συναλλαγματικάς. Ἐὰν ἡ ἡμέρα τῆς πτώσεως ἦναι ἑορτὴ,
ἡ πληρωμὴ γίνεται τὴν παραμονήν.

Σταθμὰ καὶ μέτρα Στοκχόλμης. — Ἡ ἐμπορικὴ λίτρα

= 423,53 γραμμᾶς Γαλλικᾶς.

= 131,14 δράμια Τουρκίας.

ὑπάρχουσι καὶ διάφοροι ἰδιαιτέραι λίτραι σιδήρου, χαλκοῦ κλπ.

Μέτρον μήκους εἶναι ὁ Ποῦς = 0,29 μέτρον Γαλλικοῦ.

— = 0,43 πήχεως Τουρκίας.

1 ποῦς = 12 δακτύλους πρὸς 12 γραμμᾶς.

2 πόδες = 1 ἄουναν ἢ πήχην Στοκχόλμης.

Μέτρον χωρητικότητος διὰ τὰ σιτηρὰ εἶναι ὁ τόνος ἢ βαρέλιν =
146,50 λίτρας Γαλλικᾶς.

Μέτρον τῶν ρευστῶν εἶναι ἡ Κάννα = 2,61 λίτρας Γαλλικᾶς.

360 Κάνναι = 1 Φουδρον (fuder) Στοκχόλμης.

oooooooo

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ.

Περὶ τῆς Νορβηγίας.

§. 358. Ἡ Νορβηγία, ἡ ἄλλοτε Σκανδιναβικὴ αὕτη χώρα, ἥτις,
ὡς εἰς τὸ προηγούμενον Κεφάλαιον ἀνεφέρμεν, διὰ τῶν Συνθηκῶν τοῦ
1814 ἐτέθη ὑπὸ τὸ σκήπτρον τοῦ Βασιλέως τῆς Σουηδίας, ἔχει κα-
τοίκους 1,433,000· ὁ τόπος εἶναι ἐν γένει ὀρεινὸς καὶ πολλὰ ὀλίγον
καρποφόρος. Τὸ ἐσωτερικὸν μέρος συνίσταται ἀπὸ ὀροπέδιον 3,000
πόδας ἄνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης· ἐκ τούτου δὲ ἡ ἀγριότης
τοῦ κλίματος αὐξάνει ἔτι μάλλον, ἐκτεταμένα δὲ δάση καλύπτουσι
τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς ἐπιφανείας.

Προϊόντα. — Οἰκοδομήσιμος ξυλεία, γουναικὰ καὶ ταριχευμένα
ῥψάρια εἶναι τὰ κυριώτερα προϊόντα τῆς Νορβηγίας. Ἐκ τῶν μεταλ-

λείων της ἐξάγει ἄργυρον, χαλκὸν, μαγνίτην, στυπτηρίαν καὶ μάρμαρα.

Βιομηχανία καὶ χειροτεχνία κατὰ τὴν ἀκριβῆ ἔννοιαν τῶν λέξεων δὲν ὑπάρχουσιν εἰς τὴν Νορβηγίαν, διότι ὁ τόπος δὲν παρέχει τὰ πρὸς τοῦτο μέσα, ἀλλ' οὔτε ὁ πληθυσμὸς εἶναι ἀνάλογος.

Ἐμπόριον.—Ἡ θέσις τῆς Νορβηγίας εἶναι ἀρκετὰ καλὴ δι' ἐμπορικὰς σχέσεις· ἔχει μάλιστα τὸ ἰδιαιτέρον προτέρημα ὡς πρὸς τὸ ψυχρὸν κλίμα της καὶ τὴν γεωγραφικὴν της θέσιν τὸ νὰ διαμένουν διάφοροι λιμένες της καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ χειμῶνος ἐλεύθεροι ἀπὸ πάγους.

Ὅλον τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον τῆς Νορβηγίας εἶναι σχεδὸν μονοπωλεῖον τινῶν ἐμπόρων τῆς πόλεως Χριστιάνης, εἰς τοὺς ὁποίους μεταβαίνει κατὰ κληρονομίαν τὸ προνόμιον τοῦτο.

Ἐν τῶν κυριωτέρων ἀντικειμένων τῆς ἐξαγωγῆς εἶναι τὰ πτίλα (πούπουλα), τὰ ὅποια οἱ κάτοικοι τῶν ὀρέων συλλέγουν εἰς τὰς φωλεὰς τῶν πτηνῶν μὲ κίνδυνον πολλάκις τῆς ζωῆς των.

Α'. ΧΡΙΣΤΙΑΝΗ.

§. 359. Ἡ *Χριστιάνη* πρωτεύουσα τῆς Νορβηγίας, καὶ ἡ ἐμπορικωτέρα πόλις αὐτῆς, ἔχει ὄραϊον λιμένα καὶ 38,000 κατοίκους.

Νομίσματα Χριστιάνης.—Λογαριάζουν καθ' ὅλην τὴν Νορβηγίαν εἰς τάληρα πραγματικά, διαιρούμενα εἰς 5 ὄρτια (ort) ἢ μάρκα ἐξ 24 Σολδίων.

Κατὰ τὴν ἐπίσημον διατίμησιν·

Τὸ Ἰσπανικὸν δίστηλον = 112 Σολδία πραγματικά.

Τὸ ἀργυροῦν ρούβλιον = 80 ὁμοίως.

Τὸ Γαλλικὸν φράγκον = 20 ὁμοίως.

Ὅλαι αἱ δοσοληψίαι, καὶ αἱ τιμήσεις τῶνπραγατειῶν καὶ τῶν συναλλαγμάτων γίνονται διὰ χαρτονομισμάτων, συνισταμένων ἀπὸ Γραμμάτια, τὰ ὅποια ἐξέδωκεν ἡ Τράπεζα τῆς Δρονθείμης (Drontheim). Ἡ ποσότης τῶν Γραμματίων τούτων συμποσοῦται εἰς πέντε ἑκατομμύρια ταλῆρων, καὶ εἶναι δεκτὰ εἰς τὰ δημόσια Ταμεῖα κατ' ἐπισομίαν μὲ τὸ πραγματικὸν νόμισμα.

Τίμησις συναλλαγῶν Χριστιάνης.—Ἡ τίμησις αὕτη κανονίζεται κατὰ τὴν τοῦ Ἀμβούργου.

Λονδίνον 4,54 τάληρα πραγμ. εἰς χαρτ. διὰ 1 λίραν Στερλίν.

Παρίσιοι 21,3/4 Σολδία χαρτ. διὰ 1 φράγκον.
 Ἀμβούργον 100 τάληρα » » 300 Μάρκα Τρ.

Ἡμέραι χάριτος διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν Συναλλαγματικῶν παραχωροῦνται τρεῖς.

Σταθμὰ καὶ μέτρα τῆς Χριστιάνης εἶναι τὰ αὐτὰ ὡς τὰ τῆς Δανιμαρχίας.

.....

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ.

Περὶ τῆς Ῥωσσίας.

§. 360. Ἡ Ῥωσσία, ἡ μεγάλη αὕτη Αὐτοκρατορία, ἐκτείνεται ἐπὶ τῆς Εὐρώπης, τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Ἀμερικῆς, συμπεριλαμβάνουσα τὸ ἐννεατημόριον τῆς ὑδρογείου σφαίρας· ἔχει ὅρια τὴν Αὐστροίαν, Πρωσσίαν, Βαλτικὴν θάλασσαν, Τουρκίαν καὶ Κίναν· ὁ δὲ πορθμὸς τοῦ Βέριγγος (Behring) τὴν διαχωρίζει ἀπὸ τὴν Ἀμερικανικὴν Ῥωσίαν. Πρὸς ἄρκτον περιβρέχεται ἀπὸ τὴν Παγωμένην θάλασσαν, ἐκ δυσμῶν ἀπὸ τὴν Βαλτικὴν, ἐκ μεσημβρίας ἀπὸ τὸν Εὐξείνιον Πόντον, καὶ ἀπὸ τὴν Κασπίαν θάλασσαν, τὴν κειμένην μεταξὺ τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀσίας.

Ὁ πληθυσμὸς τῆς ἀπείρου ταύτης Αὐτοκρατορίας καθημέραν αὐξάνων ὑπολογίζεται σήμερον εἰς 71 ἑκατομμύρια. Ἡ γενικὴ πρωτεύουσα τῆς Αὐτοκρατορίας εἶναι ἡ Πετρούπολις, θεμελιωθεῖσα παρὰ τοῦ Πέτρου τοῦ Μεγάλου κατὰ τὸ 1704.

Προϊόντα Ῥωσσίας. — Αἱ μεσημβρινοδυτικαὶ ἐπαρχίαι εἶναι αἱ πλέον κατοικημέναι καὶ εὐφοροί. Τὰ κυριώτερα προϊόντα εἶναι οἱ δημητριακοὶ καρποὶ, τῶν ὁποίων τὸ παραγόμενον ποσὸν εἶναι δύσκολον νὰ ὑπολογισθῇ, βεβαιοῦται δὲ ὅτι σπεύρεται κατ' ἔτος ποσὸν 60 ἑκατομμυρίων ψαθῶν.

Τὸ λίνον καὶ ὁ κάνναβις καλλιεργοῦνται εἰς ὅλας τὰς Ῥωσσιακὰς ἐπαρχίας, συλλέγεται δὲ ἄφθονος ποσότης αὐτῶν· τὸ λίνον τῆς Κουρλανδίας καὶ Λιβονίας θεωρεῖται πρωτίστης ποιότητος· ἐκ τῶν προϊόντων τούτων γίνεται μεγάλη ἐξωτερικὴ ἀποστολὴ· μόνον ἡ Ἀγγλία λαμβάνει ἐκ τῆς Ῥωσσίας τὰ 9/10 τοῦ εἰς τὰ χειροτεχνεῖα τῆς καταναλισκόμενου λίνου καὶ καννάβειος.

Τῶν ἐρίων (μαλλίων), ἀλειμμάτων καὶ βουτύρων ἡ συλλογὴ λαμβάνει ὡσαύτως καθημέραν μεγάλην ἔκτασιν. Ἡ πρόοδος τῆς κτηνοτροφίας πρὸ τινων χρόνων ἀποκατέστη ἐπαισθητὴ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Σιβηρίαν μὲν ὅλην τὴν αὐστηρότητα τοῦ κλίματος καταγίνονται εἰς τὴν κτηνοτροφίαν· ἀλλ' αἱ περὶ τὴν Βαλτικὴν ἐπαρχίαι, αἱ τῆς Χερσῶνος καὶ αἱ τῆς Αἰκατερινοσλάβης εἰς τὴν μεσημβρινὴν Ῥωσσίαν κατέχουσιν ὥς πρὸς τὴν κτηνοτροφίαν τὴν πρώτην θέσιν. Ὁ ἀριθμὸς τῶν μερινῶν προβάτων αὐξάνει καθημέραν· τὰ ἐκ τοῦ εἶδους τούτου πρόβατα τῆς Ταυρικῆς καὶ τῆς Πουλτάβας ἀριθμοῦνται ὑπὲρ τὰς 70,000.

Ἡ ἄμπελος δὲν βλαστάνει εἰμὴ εἰς τὰς μεσημβρινὰς ἐπαρχίας, ἡ δὲ καρποφορία τῆς εἶναι ἀσήμαντος.

Ἐκ τῶν ἐκτεταμένων δασῶν, τὰ ὅποια καλύπτουσι τὴν ἐπιφάνειαν τῆς Ῥωσσίας, ἐξάγουσιν ἐν ἀφθονίᾳ ῥητίνας, πλισσαν καὶ ξυλείαν οἰκοδομήσιμον.

Εἰς τὰς περὶ τὴν Κασπίαν θάλασσαν χώρας συλλέγεται τὸ ξαθάριον (ξαθέντιον) καὶ ἄλλα ἱατρικὰ φυτά.

Τὸ κακούμιον (λευκοϊκτίς), τὸ σαμούριον καὶ ἄλλα ζῶα δίδουν τὰ πολυτιμότερα γουναρικά. Ἐκ δὲ τῶν ἰχθύων τῶν ποταμῶν καὶ τῶν θαλασσῶν πολλοὶ ταριχεύονται· ἐξ αὐτῶν δὲ ἐξάγεται καὶ τὸ γνωστὸν χιθιάριον.

Ἡ ἐπὶ τοῦ νῦν Αὐτοκράτορος ἐνεργηθεῖσα ἀπελευθέρωσις τῶν δουλοπαροίκων θέλει ἐπιφέρει βεβαίως ἀνωμυλίαν τινὰ ὥς πρὸς τὰ γεωργικὰ ἀποτελέσματα τοῦ τόπου κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους μέχρις οὗ μορφωθῶσι καὶ παγιωθῶσιν αἱ νέαι σχέσεις μεταξὺ τῶν κτηματιῶν καὶ τῶν ἐλευθέρων ἤδη γεωργῶν, δὲν εἶναι δὲ ἀμφιβολία, ὅτι εἰς τὸ μέλλον τὸ ἀποτέλεσμα τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς τῆς Ῥωσσίας θὰ ἀποβῇ μεγαλῆτερον.

Μεταλλεῖα.—Τὰ σημαντικώτερα μεταλλουργεῖα τῆς Ῥωσσίας εὐρίσκονται εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ῥωσσίαν, εἰς τὴν διοίκησιν τῆς Βιάτκας, ὅπου διὰ τῶν ποταμῶν μεταφέρονται αἱ σιδηροῦχοι μεταλλικαὶ ὕλαι τῶν μεταλλείων τοῦ Οὐράλ καὶ κατεργάζονται. Περὶ τῶν μετάλλων τῆς Ῥωσσίας ἴδε Μέρ. Β'.

Βιομηχανία.—Καὶ πρὸ τῆς ἐποχῆς ἀκόμῃ τοῦ Μεγάλου Πέτρου ἡ βιομηχανία εἰς τὴν Ῥωσσίαν εἶχε λάβει ἀνάπτουξιν τινὰ, καὶ ἦσαν γνωστὰ εἰς τὰς Εὐρωπαϊκὰς ἀγορὰς τὰ κατεργασμένα Ῥωσσικὰ δέρ-

ματα, διακρινόμενα ὡς ἐκ τῆς ἀρωματικῆς των ὁσμῆς, τὰ πανία τῶν πλοίων, τὰ σχοινία καὶ ἄλλα τινά· ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ μεγαλεπιδόλου τούτου Ἡγεμόνος ἡ Ῥωσσικὴ βιομηχανία ἔλαβε μεγάλην ἀνάπτυξιν, καὶ συμβαδίζει σήμερον παραλλήλως σχεδὸν μὲ τὴν βιομηχανίαν τῶν βιομηχανικῶν λαῶν τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης.

Εἰς τὴν Ῥωσσίαν κατασκευάζονται παντὸς εἵδους ὑφάσματα μάλλινα, λινὰ, βαμβάκινα καὶ μεταξωτά, ὅχι μόνον διὰ τὰς ἐγχωρίους ἀνάγκας, ἀλλὰ καὶ δι' ἐξωτερικὰς ἀποστολάς· δι' αὐτῶν ἐνεργοῦνται αἱ περισσότεραι ἐμπορικαὶ συναλλαγαὶ μὲ τοὺς Ἀσιανοὺς λαοὺς, καὶ ἰδίως μὲ τοὺς Κινέζους. Μεταλλικὰ ἔργα ὡσαύτως κατασκευάζονται παντὸς εἵδους. Ἡ χαρτοποιία, ἡ ἀγγειοποιία καὶ ἡ ὑελουργία ἐνεργοῦνται εἰς μεγάλην ἔκτασιν. Τὰ γενόμενα δοκίμια πρὸς κατασκευὴν ζάχαρης ἐκ κοκκινογουλίων δὲν ἐπέτυχον, μόνον ὅτι τὰ κοκκινογουλίας γίνονται ἄφθονα εἰς Ῥωσσίαν.

Εἶναι βέβαιον ἐν τούτοις, ὅτι ἡ Ῥωσσικὴ βιομηχανία δὲν ὑπεβλήθη εἰσέτι ὑπὸ σύστημα οἰκονομίας καλῶς διατεθειμένον, καὶ ὅτι δὲν ἐφηρμόσθησαν μέχρι τοῦδε εἰς ὅλα τὰ βιομηχανικὰ καταστήματα αἱ τελειοποιημέναι ἀτμοκίνητοι μηχαναὶ τῶν Ἀγγλῶν· διὰ ταῦτα ἡ Ῥωσσικὴ Κυβέρνησις δι' αὐστηρῶν τελωνιακῶν ἀπαγορεύσεων ἐμποδίζει τὸν συναγωνισμόν τῶν ξένων βιομηχανικῶν προϊόντων.

Πίναξ συνταχθεὶς κατὰ τὸ 1860 παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τοῦ Ἐμπορίου σημειώνει λεπτομερῶς τὰ βιομηχανικὰ καταστήματα, τὰ ὑπάρχοντα κατ' αὐτὴν τὴν ἐποχὴν εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς Διοικήσεως τῆς Πετροπόλεως.

Κατὰ τὸν Πίνακα τοῦτον ἦσαν 572 καταστήματα, ἐνασχολοῦντα 33,148 ἐργάτας, καὶ παράγοντα ὁμοῦ ἔργα ἀξίας 193 ἑκατομ. φρ.

Αἱ σπουδαιότεραι βιομηχανίαι ἦσαν·

Καθαριστήρια Ζαχάρων.	9	Παραγωγή φρ.	36,818,000
Βαμβάκοκλωστικαὶ μηχαναί.	14	»	» 33,711,000
Ἐργοστάσια μηχανικά.	28	»	» 14,302,000
» καπνοῦ	41	»	» 11,471,000
» κηρίων	3	»	» 8,800,000

Κατόπιν τούτων κατατάσσονται τὰ ἐργοστάσια τῶν χρωματισμένων χαρτίων, ζύθου καὶ πνευμάτων, βαμβακίνων, μαλλίνων καὶ μεταξωτῶν ὑφασμάτων,

Ἐμπορίον.—Ἡ σημασία τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ ἐσωτερικοῦ ἔμπορίου τῆς Ῥωσσίας καταφαίνεται ἀπὸ τὰς ἐξῆς στατιστικὰς πληροφορίας, ὥστε καθίσταται περιττὴ πᾶσα περιπλέον προσθήκη. Οἱ μεγάλοι ποταμοί, οἵτινες διαβρέχουν τὸν τόπον, ἡ διὰ διωρύγων ἔνωσις τοῦ Δνειπέρου, τοῦ Δὼν, τοῦ Βόλγα καὶ τοῦ Νέβα ἤνωσαν τὴν Βαλτικὴν μὲ τὸν Εὐξείνιον Πόντον καὶ τὴν Κασπίαν θάλασσαν μὲ μεγίστην ὠφέλειαν τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων. Ἀρκετὰ δὲ καλοὶ ἀμαξῶτοὶ δρόμοι εἰς τινὰς ἐπαρχίας, καὶ ἡ συμπλήρωσις τῶν σιδηροδρομικῶν γραμμῶν θέλουν ἐπιφέρει ἔτι μεγαλητέρας ἐμπορικὰς εὐκολίας.

Κατὰ τὸ 1859

Εἰσῆχθησαν ἐκ τῶν Εὐρωπαϊκῶν συνόρων	ρούβλ.	136,186,914.
ἐκ τῶν τῆς Ἀσίας	»	21,404,285.
ὁμοῦ	»	157,591,200.
Ἐξήχθησαν δὲ ἐκ τῶν Εὐρωπαϊκῶν συνόρων	ρούβλ.	149,395,963.
ἐκ τῶν Ἀσιατικῶν	»	12,994,777.
ὁμοῦ	»	162,390,740.

Εἰς τοὺς ἀριθμοὺς τούτους δὲν συμπεριλαμβάνεται τῶν νομισμάτων καὶ τῶν πολυτίμων μετάλλων ἡ κίνησις.

Ἡ ἐξαγωγή ὥς πρὸς τὴν Ἀσίαν σύγκειται περίπου ἐκ τῶν ἐξῆς		
Μάλλινα ὑφάσματα.	φρ.	12,000,000.
Βαμβάκινα	»	10,000,000.
Γουναρικά.	»	4,000,000.
Σῖτοι, δέρματα κατεργασμένα καὶ ἄλλα εἶδη	»	13,000,000.
ὁμοῦ	»	39,000,000.

Ἐκ τῶν εἰσαγομένων ἐκ τῆς Ἀσίας εἰς τὴν Ῥωσσίαν τὸ τζάι (τέϊον) κατέχει τὴν πρώτην θέσιν, ἡ μέταξα καὶ τὸ βαμβάκιον ἔρχονται κατόπιν. Πλὴν ἐν γένει τὸ ποσὸν τῶν εἰσαγομένων ὑπερτερεῖ κατὰ πολὺ τὸ ποσὸν τῆς ἐξαγωγῆς καὶ εἰς τοῦτο κυρίως πρέπει ν' ἀποδόσωμεν τὴν παντελεῖ σχεδὸν ἔλλειψιν τοῦ πολυτίμου μεταλλικοῦ νομίσματος εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Αὐτοκρατορίας.

Εἰς νόμισμα καὶ πολῦτιμα μέταλλα εἰσῆχθησαν

Ἐκ τῶν Εὐρωπαϊκῶν συνόρων	ρούβλ.	2.797,182.
» Ἀσιατικῶν	»	51,173.
ὁμοῦ	»	2,848,355

Ἐξήχθησαν δὲ

Ἐκ τῶν Εὐρωπαϊκῶν ρούβλ. 23,765,484.

» Ἀσιατικῶν » 4,893,009.

ὁμοῦ » 28,658,493.

Ὅθεν ὑπερτερεῖ ἡ ἐξαγωγή » 25,810,138.

Σημειονόμεν ἐνταῦθα τὰ ποσὰ τῶν εἰσαχθέντων ἐμπορευμάτων
κατὰ τὸ 1859, καταχωρηθέντα εἰς τοὺς τελωνιακοὺς πίνακας.

Ζάχαραι ἀκατέργαστοι. Πούτια 957,710.

» καθαρισμένοι. » 75,741.

Ἐλαια. » 727,260.

Καφές. » 271,650.

Βαμβάκια. » 2,932,125.

Νήματα. » 148,825.

Μαλλία. » 145,943.

Μετάξη. » 15,670.

Οἶνοι καὶ οἶνοπνεύματα ἀξίας ρούβλίων 7,112,433.

Βαφικαὶ ὕλαι. » 8,900,196.

Ὅπωραι. » 5,473,827.

Μηχαναί. » 11,316,533.

Βαμβάκινα ὑφάσματα. » 8,541,242.

Μεταξωτὰ » » 6,420,414.

Μάλλινα » » 4,416,670.

Αἶνὰ » » 2,144,667.

Ἴδου δὲ καὶ σημείωσις τῶν κυριωτέρων εἰδῶν τῆς ἐξαγωγῆς.

Δημητριακοὶ καρποί. ρούβλ. 60,387,389.

Εὐλεία. » 4,995,808.

Δέρματα. » 994,963.

» κατεργασμένα. » 1,264,644.

Λίνον. πούτια 3,322,883.

Ἄλειμμα » 2,818,000.

Κάνναβις. » 3,489,428.

Σίδηρος. » 555,349.

Χαλκός. » 85,160.

Μαλλία. » 918,375.

Αἰνόςποροι καὶ ἄλλοι ἐλαιοσποροι, ψάθαι. » 1,433,229

Κατὰ τὸ 1856—58 τὸ Ῥωστικὸν ἐξωτερικὸν ἐμπόριον παρουσιάζει τὰ ἑξῆς ποσὰ εἰς ρούβλια ὡς πρὸς τὰς σχέσεις του μὲ τὰ ξένα Κράτη:

	Εἰσαγωγή.	Εξαγωγή.
Ἀγγλία	ρούβλια 33,934 000	ρούβλια 67,462,000
Πρωσσία	» 26,972,000	» 17,396,000
Γαλλία	» 8,751,000	» 15,798,000
Ὀλλάνδα	» 7,718,000	» 8,639,000
Τουρκία	» 7,298,000	» 7,877,000
Αὐστρία	» 7,820,000	» 6,949,000
Ἀνσεατικαὶ Πόλεις	» 10,136,000	» 3,726,000
Ἡν. Ἐπ. τῆς Ἀμερικῆς	» 7,023,000	» 2,130,000
Σουηδία καὶ Νορβηγία	» 1,683,000	» 3,188,000
Δανιμαρκία	» 1,009,000	» 3,776,000
Βέλγιον	» 1,047,000	» 2,530,000
Νεάπολις καὶ Σικελία	» 3,307,0 0	» 77,000
Σαρδηνία	» 393,000	» 2,236,000
Ἰσπανία	» 1,741,000	» 189,000
Τοσκάνα	» 205,000	» 1,549,000
Πορτογαλλία	» 485,000	» 544,000
Ἑλλὰς καὶ Ἑπτάνησος	» 552,000	» 296,000

Τὸ Ἀσιατικὸν ἐμπόριον παρουσιάζει τὰ ἑξῆς ποσὰ.

	Εἰσαγωγή.	Εξαγωγή.
Κίνα	ρούβλ. 7,145,000	ρούβλ. 6,011,000
Κιργίς	» 3,655,000	» 2,503,000
Περσία	» 4,111,000	» 1,000,000
Βουχαρία	» 1,280,000	» 541,000
Ἀσιατικὴ Τουρκία	» 544,000	» 889,000

Ἑμπορικὸν ναυτικόν. — Τὰ $\frac{3}{4}$ τοῦ ὅλου ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου ἐνεργεῖται διὰ θαλάσσης.

Ἐκ τῶν 9,585 πλοίων τῶν εἰσπλευσάντων κατὰ τὴν ἄνω ἐποχὴν εἰς τοὺς Ῥωστικοὺς λιμένας μόνον 899 ἦσαν Ῥωστικά.

ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Κυβερνήσεως ἐσυστήθη κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους ἀτμοπλοικὴ ἐταιρία εἰς Πετρούπολιν θέτουσα εἰς συγκοινωνίαν καὶ τοὺς μεσημβρινοὺς καὶ τοὺς ἀρκτικούς λιμένας τῆς Ῥωσσίας μὲ τὴν λοιπὴν Εὐρώπην.

Τελωνιακή Νομοθεσία. — Ἡ τελευταία Τελωνιακή διατίμησις, ἡ κανονίζουσα τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον εἶναι τῆς 6 Ἰουνίου 1857. Τὸ πρῶτον μέρος κανονίζει τὰ τῆς εἰσαγωγῆς. Ἀπαγορεύεται δὲ ἡ εἰσαγωγή· 1) τῶν οἶνοπνευμάτων· 2) τοῦ ἁλατος εἰς τοὺς μεσημβρινοὺς μόνον λιμένας· 3) τοῦ καθαρισμένου νίτρου· 4) τῶν στρωμάτων, ἐκτὸς ἂν ἀνήκωσιν εἰς ἐπιβάτας· 5) τῶν χαλκονομισμάτων, χαρτονομισμάτων Ῥωσσικῶν, Γραμματίων τῆς Ῥωσσικῆς Κυβερνήσεως, καὶ Γραμματίων ξένων λαχείων· 6) τῶν ἀγίων εἰκόνων τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας, καὶ 7) τῆς πυρικονίας.

Ἐκ τῶν 360 εἰδῶν τῆς εἰσαγωγῆς 55 εἰσάγονται ἀτελῶς, 58 πληρόνουν 20 καπίκια τὸ Ποῦτι, καὶ τὰ ἐπίλοιπα διαφόρους δασμούς.

Τὸ γενικὸν πνεῦμα τῆς διατιμήσεως εἶναι νὰ ἐπιβαρύνῃ ὅσον τὸ δυνατόν ὀλιγώτερον τὰς πρῶτας βιομηχανικὰς ὕλας, νὰ φορολογῇ ἁπλῶς τὰ εἶδη τῆς καταναλώσεως, καὶ νὰ προστατεύῃ μετρίως εἶδη τινὰ τῆς ἐθνικῆς βιομηχανίας.

Τὸ δεύτερον μέρος περιέχει σύντομον πίνακα τῶν ὀλίγων ἐμπορευμάτων, τῶν ὑποβαλλομένων εἰς μικρὸν δασμὸν ἐξαγωγῆς.

Τὸ δὲ τρίτον μέρος διαλαμβάνει τὰς ἱατρικὰς ὕλας.

Τὰ τελωνεῖα διαιροῦνται εἰς τρεῖς κλάσεις· εἶναι δὲ προσδιωρισμέναι αἱ πραγματεῖαι, αἵτινες δύνανται νὰ τελωνισθῶσιν εἰς ἕκαστον τῶν Τελωνείων αὐτῶν.

Ἰδιαιτέρα διάταξις προσδιορίζει τὰς ἀποσταθμίσεις (tare) τὰς ἀφαιρουμένας ἀπὸ τὰ τελωνιζόμενα ἐμπορεύματα. Κατὰ τὴν διάταξιν ταύτην ἐπὶ ρευστῶν εἰς βαρέλια ἀφαιροῦνται 17 τοῖς 0/0, εἰς ὕλινα καὶ πῆλινα ἀγγεῖα 20 τοῖς 0/0, ἐπὶ ἐλαίων εἰς ἀσκοὺς μεγάλους 8 ἕως 6 1/2 τοῖς 0/0, εἰς μικροὺς ἀσκοὺς 2 1/2 τοῖς 0/0.

Ἐπὶ στερεῶν εἰς βαρέλια καὶ ξύλινα κιβώτια 10 τοῖς 0/0. Εἰς ὕλινα καὶ πῆλινα ἀγγεῖα 20 τοῖς 0/0, εἰς σάκκους 2 τοῖς 0/0, εἰς διπλοῦς σάκκους 4 τοῖς 0/0, εἰς ψαθίνους σάκκους 3 τοῖς 0/0, εἰς διπλοῦς 5 τοῖς 0/0, καὶ εἰς κάνιστρα 5 τοῖς 0/0.

Εἰς τὴν ἐξαγωγὴν αἱ ἀποσταθμίσεις (lara) τῶν στερεῶν εἰς βαρέλια καὶ κιβώτια εἶναι 10 τοῖς 0/0, εἰς σάκκους 2 τοῖς 0/0 εἰς ψάθας 3 τοῖς 0/0, εἰς δέρματα 5 τοῖς 0/0, τῶν δὲ ρευστῶν καὶ βουτύρων 17 τοῖς 0/0, τῶν χαβιαρίων 15 τοῖς 0/0, τοῦ μέλιτος 17 τοῖς 0/0, τῶν ἀλειμμάτων 10 τοῖς 0/0 καὶ τῶν λοιπῶν ρευστῶν εἰς (ΕΜΠΟΡ. ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ).

βαρέλια 17 τοῖς 0/0. Τὰ δὲ ἀλείμματα εἰς ἀσκούς δὲν ἔχουν οὐδεμίαν ἀποσταθμίσιν.

Κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν δύναται νὰ ζητηθῇ ἡ ἐξακρίβωσις τῆς πραγματικῆς ἀποσταθμίσσεως.

Διὰ τὰς κατ' ἀξίαν τελωνιζομένας πραγματείας ὁ ἔμπορος χρεωστεῖ νὰ παρουσιάσῃ εἰς τὸ Τελωνεῖον δήλωσιν φέρουσαν τὴν ἀξίαν αὐτῶν. Τὸ Τελωνεῖον, ἐὰν θεωρήσῃ τὴν προσδιορισθεῖσαν ἀξίαν κατωτέραν τῆς πραγματικῆς τιμῆς τῆς πραγματείας, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ κρατήσῃ τὰς πραγματείας διὰ λογαριασμὸν τοῦ Τελωνείου, καὶ νὰ πληρώσῃ εἰς τὸν ἔμπορον τὴν παρ' αὐτοῦ εἰς τὴν δήλωσιν του σημειωθείσαν ἀξίαν μὲ προσθήκην 10 τοῖς 0/0.

Εἰς τὰ Τελωνεῖα τῆς πρώτης κλάσεως συγχωρεῖται ἡ εἰσαγωγή ὅλων τῶν ἐμπορευμάτων καὶ ἡ ἐνσποταμίευσις αὐτῶν. Μεταξὺ τῶν Τελωνείων τῆς πρώτης κλάσεως συγκαταριθμοῦνται τὸ τῆς Ὁδησοῦ, τῆς Θεοδοσίας, τοῦ Ταϊγανρόκ, καὶ τοῦ Κερτζίου.

Δι' οὐκαζίου τῆς 19 Ἰουνίου 1845 ὑπεβλήθησαν εἰς 50 τοῖς 0/0 περιπλέον δασμὸν, διὰ κάθε ρουβλίου δασμὸν ὅλα τὰ εἰσαγόμενα εἶδη καὶ εἰς ἑνὸς ρουβλίου δασμὸν κατὰ τόνον ὅλα τὰ εἰσπλέοντα καὶ ἐκπλέοντα πλοῖα, ἀνήκοντα εἰς ξένα Κράτη, ὅπου τὰ Ῥωσσιὰ πλοῖα ὑποβάλλονται εἰς δασμοὺς ἀνωτέρους τῶν ἐθνικῶν πλοίων.

Ὅλοι σχεδὸν αἱ Εὐρωπαϊκαὶ Δυνάμεις συνάταξαν μετὰ τῆς Ῥωσσίας Ἐμπορικὰς συνθήκας ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀμοιβαιότητος. Ἡ τελευταία Συνθήκη εἶναι ἡ μετὰ τῆς Γαλλίας, κατὰ τὴν ὁποίαν τὰ εἰσαγόμενα εἰς τὴν Γαλλίαν Ῥωσσιὰ προϊόντα μὲ Ῥωσσιὰ πλοῖα ὑποβάλλονται εἰς τὴν κατηγορίαν τῆς διὰ Γαλλικῆς σημαίας εἰσαγωγῆς.

Ἑσωτερικὸν ἔμπόριον.—Πρὸς ἐνέργειαν τοῦ ἐμπορίου εἰς τὴν Ῥωσσίαν ἀπαιτεῖται ἄδεια ἐπιτηδεύματος καὶ δι' αὐτὴν πληρόνεται φόρος.

Εἰς τρεῖς κατηγορίας διαιροῦνται οἱ ἔμποροι· οἱ τῆς πρώτης τάξεως πληρόνουν συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ δεκατημορίου διὰ τὰς δημοσίας ὁδοὺς ρούβλ. 660, οἱ τῆς δευτέρας τάξεως 264 καὶ οἱ τῆς τρίτης ἀπὸ ρούβλ. 63—30 ρούβλια κατὰ τὰς πόλεις. Ἐκτὸς τούτου πληρόνεται καὶ φόρος δημοτικὸς 25 τοῖς 0/0 ἐπὶ τοῦ φόρου τῆς τάξεως καὶ 1/4 τοῖς 0/0 ἐπὶ τοῦ προσδιορισμένου κεφαλαίου δι' ἐκάστην τάξιν, τὸ ὅποιον εἶναι 15,000 ρούβλ. διὰ τὴν Α^ν τάξιν, 6,000 ρούβλ. διὰ τὴν Β^ν καὶ 2,400 ρούβλ. διὰ τὴν Γ^ν τάξιν.

Ὁ περὶ πτωχεύσεων Νόμος εἰς τὴν Ῥωσσίαν ἐξεδόθη τὴν 25 Ἰου-
νίου 1832, αἱ κυριώτεραι δὲ διατάξεις αὐτοῦ εἶναι αἱ ἑξῆς·

Ὁ ἔμπορος ἢ ὁ βιομήχανος δύναται νὰ κηρυχθῇ εἰς κατάστασιν
πτωχεύσεως ὅχι μόνον ὅταν δὲν ἔχῃ εἰς τὸ ταμεῖόν του τὰ ἀναγκαῖα
χρήματα διὰ νὰ πληρώσῃ ἐν καιρῷ τὰ χρέη του, υπερβαίνοντα τὰς
5000 ρουβλίων, ἀλλὰ προσέτι καὶ ὅταν ὑπάρχωσιν ἐνδείξεις, ὅτι ὅλη
τοῦ ἡ περιουσία δὲν θέλει ἐπαρκέσει εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν χρεῶν του.

Ἡ πτώχευσις δύναται νὰ ᾔηται 1) ἀτυχῆς, 2) ἀπρονόητος, καὶ 3)
δολία. Τὰ δικαστήρια μετὰ τὴν διαδικασίαν τῆς πτωχεύσεως ἀπο-
φασίζουν περὶ τοῦ χαρακτῆρος αὐτῆς, καὶ ἐπιβάλλουν τὰς νομίμους
συνεπείας.

Ὁ ὀφειλὲτης δὲν δύναται νὰ κηρυχθῇ εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως
εἰμὴ δι' ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου, στηριζομένης ἐπὶ τῆς ὁμολογίας
αὐτοῦ τοῦ ὀφειλέτου, ἢ ἐπὶ σαφῶν ἀποδείξεων περὶ τῆς καταστάσεως
τῆς περιουσίας του, ἢ ἐπὶ τῆς φυγῆς του κατὰ τὴν προθεσμίαν τῶν
πληρωμῶν του.

Ἄμα ὁ ἔμπορος κηρυχθῇ εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως φυλακίζεται,
ἡ περιουσία του σφραγίζεται, καὶ ἡ διοίκησις τῶν ὑποθέσεων του ἐμ-
πιστεύεται εἰς ἓνα κηδεμόνα ἐκ τῶν παρὰ τῷ Ἐμπορικῷ δικαστηρίῳ
διατελούντων, ἢ εἰς ἓν μέλος τοῦ δημοτικοῦ σώματος, οἵτινες διευ-
θύνουν αὐτὰς ἐν γνώσει τῶν παρόντων δανειστῶν μέχρι τῆς παρὰ τῶν
δανειστῶν γενομένης ἐκλογῆς δύο Συνδίκων καὶ ἑνὸς Προέδρου.

Κατὰ τὴν ἐξέλεγχιν τῶν δανείων ταῦτα διακρίνονται εἰς τὰς ἑξῆς
κατηγορίας·

- 1) δάνεια προνομιοῦχα πληρωτέα καθ' ὅλοκληρίαν.
- 2) δάνεια παραπεμπτέα εἰς τὴν ἐξέλεγχιν τῶν Συνδίκων.
- 3) δάνεια ἀμφίβολα, ὑπαγόμενα εἰς δικαστικὴν ἀμφισβήτησιν.
- 4) δάνεια πληρωτέα μόνον ἐὰν μετὰ τὴν πληρωμὴν τῶν ἀνωτέρω
δανείων μεῖνῃ διαθέσιμον χρηματικὴν ποσὸν.

Εἰς τὴν 1^{ην} κατηγορίαν τῶν δανείων ὑπάγονται α) τὰ χρεωστού-
μενα εἰς τὰς ἐκκλησίας, β) τὰ καθυστεροῦντα εἰς τὸ δημόσιον ἀπὸ
φόρους, δασμοὺς, πρόστιμα κτλ. μετὰ τοῦ τόκου των, γ) τὰ ἐπὶ ὑπο-
θήκῃ ἢ ἐνεχύρῳ δάνεια, δ) τὰ κεφάλαια τῶν ἀνηλίκων, ε) τὰ ὀφει-
λόμενα εἰς τοὺς χρηρηγῆσαντας τροφὰς, οἰκιστὰς ὑπηρεσίας, ἢ ἄλλας
ἐργασίας, ἢ μεσιτείας.

Εἰς τὴν 2^{αν} κατηγορίαν τῶν δανείων ὑπάγονται τὰ δάνεια τοῦ Στέμματος, τῆς ἐμπορικῆς Τραπεζῆς καὶ τῶν ὑποκαταστημάτων της, καθὼς καὶ τὰ ἀναγνωρίζόμενα ὡς ἀναμφισβήτητα δάνεια τῶν ἰδωτῶν.

Εἰς τὴν 3^{αν} κατηγορίαν τῶν δανείων ὑπάγονται τὰ ἀμφισβητούμενα, καὶ εἰς τὰ δικαστήρια παραπεμπόμενα δάνεια.

Εἰς τὴν 4^{αν} κατηγορίαν ὑπάγονται τὰ δάνεια, περὶ τῶν ὁποίων δὲν ἐγένετο ἐν καιρῷ ἡ ἀγγελία, καὶ τῶν ὁποίων ἡ πληρωμὴ δὲν ἐζητήθη κατὰ τὴν προθεσίαν των.

Τῆς ἀτυχοῦς πτωχεύσεως συνέπεια εἶναι ἡ ἄμεσος ἀποφυλάκισις τοῦ πτωχεύσαντος· ἐκτὸς τούτου ἡ συνέλευσις τῶν δανειστῶν δύναται νὰ τῷ παραχωρήσῃ μέρος τῆς περιουσίας του.

Τῆς ἀπροοήτου ἢ ἀπλῆς πτωχεύσεως συνέπεια εἶναι 1) ἡ κράτησις τοῦ πτωχεύσαντος ἀπὸ 1 ἕως 3 ἔτη κατὰ τὴν ἀπόφασιν τῶν δανειστῶν, 2) ἡ ἀπώλεια τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐμπορεύεσθαι, ἐκτὸς ἂν οἱ ἴδιοι δανεισταὶ ζητήσωσι τὴν περὶ τούτου συγγνώμην, καὶ 3) ὅ,τι εἰς τὸ μέλλον ἤθελεν ἀποκτήσῃ διὰ κληρονομίας ἢ ἄλλως πως ἀνήκει εἰς τοὺς δανειστάς του κατ' ἐξαίρεσιν τῶν νέων τυχόν χρεῶν του.

Τῆς δολίας πτωχεύσεως συνέπεια εἶναι ἡ ἐνώπιον τῶν ἐγκληματικῶν δικαστηρίων καταδίωξις τοῦ πτωχεύσαντος καὶ ὅλων τῶν συνεργῶν του, ἡ καταψήφισις ἐγκληματικῶν ποινῶν, καὶ ἡ ἐπιστροφή ὅλων τῶν δυνάμει πλαστῶν ἐνοχῶν γενομένων πληρωμῶν, καὶ ἡ ἀπόληψις ὅλων τῶν λαθραίως διατεθέντων κεφαλαίων του.

Δημόσια χρέη.—Κατὰ τὸν δημοσιευθέντα παρὰ τῆς Ῥωσικῆς Κυβερνήσεως προϋπολογισμὸν τοῦ 1862 ὁ πληρονόμος τόκος διὰ τὸ ἐσωτερικὸν καὶ ἐξωτερικὸν δάνειον τοῦ Κράτους συμποσοῦται εἰς Ῥούβλια 54,296,187. Τὸ δὲ ὅλον τοῦ Ῥωσικοῦ χρέους ἀναβαίνει σήμερον εἰς 1,621 ἑκατομμύρια ρούβλιων. Ὁ τελευταῖος πόλεμος ἐπέφερε τὸ ἀποτέλεσμα τούτο.

Α'. ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΙΣ.

§. 361. Ἡ *Πετρούπολις*, ἡ πρωτεύουσα τῆς Ῥωσικῆς Αὐτοκρατορίας, κεῖται ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Νέβα εἰς τὸν Φιλλανδικὸν κόλπον τῆς Βαλτικῆς, ἔχουσα κατοίκους 494,200.

Ἡ θέσις τῆς πόλεως δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ κατάλληλος δι' ἐκτεταμένον ἐμπόριον, καθόσον ὑπόκειται εἰς τὰς πλημμύρας τοῦ ποτα-

μοῦ, περικυκλοῦται δὲ ἀπὸ ἀπείρους ἐκτάσεις δασῶν καὶ λιμναζόντων ὑδάτων, οὐδὲ λιμένα κατάλληλον διὰ μεγάλα πλοῖα ἔχει ἐν γένει οὐδὲν ἐμπορικὸν πλεονέκτημα ὡς ἐκ τῆς θέσεώς της ἔχει ἡ Πετρούπολις. Βεβαίως δὲ οὐδεὶς ἄλλος Ἡγεμὼν ὀλιγώτερον μεγαλεπήβολος ἀπὸ τὸν Μέγαν Πέτρον ἤθελεν ἐκλέξει τὴν θέσιν ταύτην διὰ νὰ θεμελιώσῃ τὴν καθέδραν τῆς Αὐτοκρατορίας του· ἡ ἐπιμονὴ καὶ ἡ ἐνεργητικότης τοῦ μεγάλου τούτου ἀνδρὸς ἀπαιτοῦντο διὰ νὰ ὑπερνικήσωσι τὰ ἀκαταμάχητα προσκόμματα, τὰ ὁποῖα αὐτὴ ἡ φύσις παρενέβαλεν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ γιγαντιαίου σχεδίου του.

Ὁ λιμὴν τῆς Πετρουπόλεως δὲν δέχεται εἰμὴ πλοῖα σύροντα ὕδατα ὀλιγώτερον τῶν 8 ποδῶν· ὅλα τὰ μεγάλα πλοῖα προσορμίζονται εἰς τὸ Κρονστάτ, ὅπου πραγματικῶς εἶναι ὁ λιμὴν τῆς Πετρουπόλεως.

Μεταξὺ ὅλων τῶν ἀρκτικῶν πόλεων τῆς Εὐρώπης ἡ Πετρούπολις ἔχει τὸ σημαντικώτερον ἐμπόριον· τοῦτο προέρχεται διότι ἡ Πετρούπολις εἶναι ἡ μόνη ἐξόδος τῶν ἐκ τῆς Βαλτικῆς, ἐξαγομένων Ῥωσσικῶν προϊόντων, καὶ διότι εἰς αὐτὴν συγκεντρώνονται οἱ διάφοροι ποταμοὶ καὶ διώρυγες τῶν ἐσωτερικῶν ἐπαρχιῶν· διὰ διωρύγων εὐρίσκειται εἰς συγκοινωνίαν ἡ Πετρούπολις μὲ τὴν Κασπίαν θάλασσαν, καὶ ὅλαι αἱ πραγματεῖαι δύνανται νὰ μετακομισθῶσιν ἀπὸ τὴν Πετρούπολιν εἰς τὰς Ἀσιατικὰς ἐπαρχίας, καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὴν Πετρούπολιν, διάστημα 1,434 μιλίων, χωρὶς ν' ἀποβιβασθῶσι πούποτε· οὕτω τὰ σίδηρα, τὰ γουναρικὰ τῆς Σιβηρίας, τὸ τέϊον τῆς Κίνας μεταφέρονται εἰς Πετρούπολιν διὰ πλοιαρίων, ἀλλὰ τὰ ταξείδια ταῦτα διαρκοῦν περίπου τρία ἔτη ἕνεκα τῆς ἐκ τῶν παγετῶν τοῦ χειμῶνος ἐπισυμβαινούσης διακοπῆς.

Τὰ κυριώτερα ἐκ τῆς Πετρουπόλεως ἐξαγόμενα εἶδη εἶναι ἀλείμματα, κάνναβις, λίνον, σίδηρος, χαλκός, ξυλεία, δημητριακοὶ καρποὶ, πότασσα, ὕστριξ (γουρουνότριχα), ἐλαιόσποροι, δέρματα, γουναρικὰ, πανία πλοίων, σχοινία, πίσσα, κατράμιον, χαδιάριον, κόλλα κτλ.

Εἰσαγόμενα εἶδη εἶναι ἀποικιακὰ προϊόντα, Ἰνδικόν, κοκκινιλία (κρεμέζιον), ξύλα βαφῆς, υφάσματα, ἐλαιόλαδα, οἶνοι, ἄλας, μύλυδος καὶ κασσίτερος.

Ὅλαι αἱ δι' ἐξωτερικὴν ἀποστολὴν προσδιωρισμέναι πραγματεῖαι εἰς Πετρούπολιν ἐπιθεωροῦνται παρ' ἐπίτηδες ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως διωρισμένων δοκιμαστῶν, καὶ παρ' αὐτῶν βεβαιοῦται ἡ ποιότης καὶ

ἡ κατάστασις των· οὕτως οἱ παραγγελιοδόχοι ἀπαλλάττονται πάσης εὐθύνης ὡς πρὸς τὴν ποιότητα των ἀποστελλομένων πραγματειῶν, ὅσας ἐχῶσι τὰ πιστοποιητικὰ των εἰρημένων δοκιμαστών περὶ τῆς καλῆς ποιότητος των σταλειςῶν πραγματειῶν.

Τράπεζα Πετροπολέως.—Δυνάμει οὐκαζίου τῆς 1^{ης} Σεπτεμβρ. 1859 ἡ παλαιὰ Τράπεζα τοῦ ἐμπορίου ἔλαβε νέον διοργανισμόν ὑπὸ τὸ ὄνομα *Τράπεζα τοῦ Κράτους*. Τὸ κατάστημα τοῦτο ἤρχισε τὰς ἐργασίας του κατὰ τὸ 1860 μὲ κεφάλαιον 15 ἑκατομ. ρούβλιων καὶ μὲ ἐναποταμίευμα 3 ἑκατομ. περίπου. Ἐκτὸς ὅλων των Τραπεζιτικῶν ἐργασιῶν, τὰς ὁποίας ἡ Τράπεζα αὕτη κατὰ τοὺς Κανονισμούς της ἐνεργεῖ, ἔχει προσέτι συγκεντρωμένην εἰς τὴν διεύθυνσίν της τὴν διαχείρισιν ὅλων των πιστωτικῶν Γραμματίων τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ δὲν ἔχει ἀκόμη τὸ δικαίωμα ἡ Τράπεζα αὕτη νὰ ἐκδίδῃ ἰδικά της Τραπεζικὰ γραμμάτια.

Νομίσματα Ρωσσίας.—Λογαριάζουν καθ' ὅλην τὴν Ρωσσίαν εἰς 'Ρούβλια ἀργυρᾶ, διαιρούμενα εἰς 100 Καπίκια=4 φράγκα περίπου.

Τὰ πραγματικὰ νομίσματα εἶναι τὰ ἑξῆς·

α) Χρυσᾶ—Δουκάτον τοῦ 1775	=	φρ. 11, 77.
— » 1763	=	» 11, 57.
— » 1796	=	» 11, 83.
— Ἱμπεριάλιον 10 ρούβλ. τοῦ 1755	=	» 52, 31.
— » 1763, 1801 καὶ 1817	=	» 41 31

— 1/2 πέντε ρούβλιων κατ' ἀναλογίαν.

Ὀλόκληρα Ἱμπεριάλια δὲν κόπτουν πλέον, ἀλλὰ ἡμίσεα.

Τὸ νόμισμα ἐκ Πλατίνης συστήθην κατὰ τὸ 1828 κατηργήθη κατὰ τὸ 1845.

β') Ἀργυρ.—ρούβλιον μετὰ τὸ 1810 = φρ. 3, 99.

— 1/2, 1/4 κατ' ἀναλογίαν.

— 20, 15, 10 καὶ 5 καπικίων κατ' ἀναλογίαν.

Τὰ παλαιὸν λογιστικὸν νόμισμα τῆς Ρωσσίας ἦτο τὸ *χάρτινον ρούβλιον*, τὸ ὁποῖον κατ' ἀρχὰς ἐκυκλοφόρει κατ' ἰσοτιμίαν μὲ τὸ ἀργυροῦν νόμισμα· ἀλλ' ἀκολούθως ἡ τιμὴ του ἐξέπεσεν, εἰς τρόπον ὥστε 360 ἕως 375 ρούβλια χάρτινα ἐτιμῶντο 100 ρούβλια ἀργυρᾶ. Κατὰ τὸ 1839 δι' Αὐτοκρατορικοῦ οὐκαζίου προσδιωρίσθη σταθερῶς ἡ σχέ-

σις τῶν δύο τούτων νομισμάτων ὡς ἐφεξῆς· 350 ρούβλια χάρτινα = 100 ρούβλια ἀργυρᾶ, καὶ 360 $1\frac{1}{2}$ ρούβλια χάρτινα = 100 ρούβλια χρυσοῦ· ὥστε τὸ χρυσοῦν νόμισμα τιμᾶται 3 τοῖς 0/0 περισσότερον τοῦ ἀργυροῦ· οὕτω τὸ $1\frac{1}{2}$ ἱμπεριάλιον ἀξίζει 5 ρούβλια ἀργυρᾶ καὶ 15 καπ.

Ἀπὸ τὸν Ἰανουάριον 1840 τὰ ἐμπορικὰ βιβλία καὶ αἱ τιμήσεις τῶν συναλλαγμάτων καὶ τῶν πραγματειῶν διατάχθη νὰ γίνωνται εἰς ἀργυρᾶ ρούβλια, καταργηθέντος τοῦ παλαιοῦ χαρτονομίσματος.

Τὸ εἰς κυκλοφορίαν σήμερον χαρτονόμισμα φέρει τὸ ὄνομα πιστωτικὰ γραμμάτια τῶν 100, 50, 25, 10, 5, 3 καὶ 1 ρουβλίου. Κατὰ τὸ 1860 ἦτο εἰς κυκλοφορίαν ποσὸν γραμματίων 679,877,000 ρουβλίων, ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν ἐνὸς κεφαλαίου ἐπὶ τούτῳ προσδιορισμένου ἐξ ἀργύρου καὶ χρυσοῦ, 96,240,000 ρουβλίων. Σήμερον τὰ πιστωτικὰ αὐτὰ γραμμάτια ἀποτελοῦν σχεδὸν τὸ μόνον εἰς κυκλοφορίαν νόμισμα καθ' ὅλην τὴν Ῥωσίαν.

Ἵπάρχουν ὁμοίως εἰς κυκλοφορίαν πιστωτικὰ γραμμάτια τοῦ Δημοσίου Ταμείου (Trésor) ἔντοκα πρὸς 4 $32\frac{1}{100}$ τοῖς 0/0 πληρωθησόμενα μετὰ 8 ἔτη.

Τὸ παλαιὸν λογιστικὸν νόμισμα δηλ. τὸ χαρτονόμισμα τὸ λεγόμενον assignation κατηργήθη.

Ἐπίσημος διατίμησις κανονίζει τὴν ἀξίαν τῶν ξένων νομισμάτων κατ' αὐτὴν

Τὸ Γαλλικὸν εἰκοσάφραγκον = ἀργυρᾶ ρούβλια	4,84
Τὸ Ἰσπανικὸν Δουβλόνιον = » »	19,34 $1\frac{1}{2}$.
Τὸ Γαλλικὸν πεντόφραγκον = » »	1,24
Τὸ Πρωσσικὸν Τάληρον = » »	91 $1\frac{1}{4}$.
Τὸ Αὐστριακὸν » = » »	1,28 $1\frac{1}{4}$.
Τὸ Ἰσπανικὸν » = » »	1,33.

Τίμησις Συμβαλλῶν Πετρουπόλεως κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη.

Λονδίνον	34 $1\frac{1}{8}$ πέναι	διὰ 1 ρούβλιον ἀργυρ.
Ἄμστερδαμ.	168 $1\frac{1}{2}$ φιορ. ὀλλανδ.	» 100 ρούβλια ὁμοια.
Ἀμβούργον	30 $1\frac{1}{2}$ Σολδ. Τραπεζ.	» 1 ρούβλιον ὁμοιον.
Παρίσιον	360 φράγκα	» 100 ρούβλια ὁμοια.

Συρήθεται — προμήθεια — μεσιτεία. — Ὁ περὶ συναλλαγματικῶν Νόμος ἐξεδόθη τὴν 25 Ἰουνίου 1835. Αἱ συναλλαγματικαὶ πρέπει νὰ

ἐμφανισθῶσι πρὸς ἀποδοχὴν ἐντὸς 24 ὥρων ἀπὸ τῆς παραλαβῆς των, καὶ ἐντὸς 24 ὥρων πρέπει νὰ ἀποδεχθῶσιν ἢ νὰ διαμαρτυρηθῶσιν. Ἡμέραι χάριτος διὰ τὰς εἰς ῥητὴν ἡμέραν ἀπὸ τῆς ὕψεως πληρωτέας δὲν ὑπάρχουσιν. Αἱ ἐν ὕψει πληρωτέαι πληρόνονται ἀμέσως.

Αἱ ἀπὸ τὴν Ῥωσσίαν ἐκδιδόμεναι συναλλαγματικαὶ ὑποβάλλονται εἰς χαρτόσημον ὡς ἑξῆς:

Ἐπὶ ρουβλ.	100—1000	ρουν.	1, 10	χαρτόσημον.
» »	1001—2000	»	3, 30	»
« »	2001—3000	»	3, 60	καὶ καθεξῆς.

Ἡ προμήθεια διὰ μὲν τὰς πωλήσεις καὶ ἀγορὰςπραγματειῶν εἶναι 2 τοῖς 0/0, καὶ διὰ τὰ ἐπὶ τῶν πραγματειῶν ἔξοδα 1 τοῖς 0/0.

Ἡ μεσιτεία διὰ πωλήσεις καὶ ἀγορὰςπραγματειῶν εἶναι 1/2 τοῖς 0/0, διὰ συναλμάγματα 1/4 τοῖς 0/0, διὰ ναυλώσεις 60 καπ. τὸν τόνον, διὰ σύναξιν ναύλου 3 τοῖς 0/0, καὶ διὰ προμήθειαν ναύλου 2 τοῖς 0/0.

Σταθμὰ καὶ Μέτρα Ῥωσσίας.—Μονὰς τοῦ ἐμπορικοῦ Σταθμοῦ εἶναι ἡ λίτρα (φούντι).

1 λίτρα φούντι) = 409, 50 Γραμ. Γαλλ.

— — — = 127, 76 δράμ. Τουρκ.

1 λίτρα = 12 λάνα = 16 οὐγγίας = 32 λότια = 96 Σολοτνίκια.

1 ποῦτι = 40 φούντια.

1 βέρκοβιτς = 10 ποῦτια = 400 φούντια.

Ἡ ἱατρικὴ λίτρα = 7/8 τῆς ἐμπορικῆς λίτρας.

100 φούντια = 40,90 χιλιόγραμ. Γαλλικά.

= 72, 46 ρότολα Κωνσταντινουπόλεως.

= 90, 19 λίτρας βάρους Ἀγγλ.

= 120, 56 λίτρας τῆς Λιβόρνου.

Μέτρον μήκους διὰ τὰ ὑφάσματα εἶναι τὸ Ἀρσίνι, διαιρούμενον εἰς 16 Βερσοκ (Werschocks), εἰς 84 δακτύλους, καὶ εἰς 1008 Γραμμ.

1 ἀρσίνι = 0, 71 Μέτρον Γαλλ.

— — = 1, 06 Πήχεις Τουρκ.

100 ἀρσίνια = 77, 81 Γουάρδας Ἀγγλ.

— — = 91, 31 ἄουνας Βιέννης.

3 ἀρσίνια = 1 Σάσιναν (Saschen) Ῥωσσικὴν = 2, 13 Μέτρ. Γαλλ.

500 Σάσιναι = 1 Βέρστιον = 1, 06 χιλιόμετρον Γαλλ.

Μέτρον χωρητικότητος διὰ στερεάς ὕλης εἶναι τὸ *τζέτφερτον* (ψάθα)· διαιρεῖται δὲ ὡς ἑξῆς·

1 τζέτφερτον = 2 ὁσμίν = 4 παγιόκ = 8 τζέτφερικ = 64 Γάρνετζ.

1 ψάθα (τζέτφερτον) = 194, 55 λίτρας Γαλλ.

— — = 5, 86 Κοιλὰ Κωνσταντινουπόλεως.

— — = 0, 66 Κουάρτερ Ἀγγλίας.

— — = 7, 98 Στάγια Λιθόρου.

— — = 3, 40 φανέγας Ἰσπανίας.

Ἢδη οἱ σῖτοι πωλοῦνται μὲ ψάθαν βάρους 10 πουτίων.

Μέτρον τῶν ρευστῶν εἶναι τὸ *Βέδρον*, διαιρούμενον εἰς 10 Κρούσκας, καὶ 100 τζαρνέια.

1 Βέδρον = 12, 29 λίτρας Γαλλ.

— « = 3, 24 Γαλόνια Ἀγγλ.

1 Πίπα = 2 Βαρέλια = 3 Ὄξδφτ (oxhoft) = 12 Ἀγκύρας = 24 Στίκαρ = 36 Βέδρα.

Β'. ΟΔΗΣΣΟΣ.

§. 362. Ἡ Ὀδησσός, πόλις παράλιος, κεῖται ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου μεταξὺ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Δνειπέρου καὶ Δνειστέρου, ἔχει δὲ ὑπὲρ τὰς 108,000 κατοίκων. Ὁ λιμὴν τῆς πόλεως σχηματίζεται ἀπὸ δύο προκυμαίας, καὶ διαιρεῖται εἰς ἐσωτερικὸν καὶ ἐξωτερικόν· ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Φοντάνα ὑψοῦται φάρος 203 ποδῶν ὕψους, ὅστις φωτίζει τοὺς καταπλέοντας· ἕτερος δὲ φάρος μακρύτερα ἐπὶ ἐνὸς νησιδρίου μὲ ἐρυθροῦν χρῶμα καὶ μὲ κώδωνα εἰς τὰς τρικυμιώδεις νύκτας καθοδηγεῖ τὰ πλοῖα.

Ἡ σήμερον ἀκμάζουσα πόλις τῆς Ὀδησσοῦ κατὰ τὸ 1792 δὲν ἦτο εἰμὴ μικρὸν χωρίον Ταρτάρων, ὀνομαζόμενον Κοτζᾶ-Μπεῖ. Ὁ Ναύαρχος Ρίβας πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ νωσώδους κλίματος τῆς Χερσονόους ἔδωκε πρῶτος τὸ σχέδιον εἰς τὴν Αὐτοκρατορίσαν Αἰκατερίναν περὶ σχηματισμοῦ πόλεως εἰς τὴν θέσιν ταύτην· τὸ σχέδιον τοῦτο ἐγένετο δεκτὸν μετὰ προθυμίας παρὰ τῆς Αὐτοκρατορίσεως, διότι ἐσυμβιβάζετο μὲ τοὺς κατὰ τῆς Τουρκίας τότε σκοπούς της, καὶ πρὸ πάντων μὲ τὴν ἐπιθυμίαν της τοῦ νὰ προάξῃ διὰ τοῦ ἐμπορίου τὰς μεσημερινὰς ἐπαρχίας τῆς Αὐτοκρατορίας της.

Τὰ περίξ τῆς Ὁδησσοῦ, ἐξαιρουμένων τῶν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς Χερσῶνος παραλίων, εἶναι εἰς ἄκρον καρποφόρα, καὶ τὸ κλίμα ὑγιεινόν· ἀλλ' ὅλα ταῦτα τὰ φυσικὰ πλεονεκτήματα ἤθελον μένει ἄνευ ἀποτελέσματος, ἐὰν ἡ Ὁδησσὸς δὲν ἐλάβεθαι τὴν τύχην νὰ κυβερνηθῇ ὑπὸ Διοικητῶν ἐμπνευσμένων ἀπὸ ἀκάματον ζῆλον διὰ τὸ καλὸν καὶ τὴν πρόοδον τῆς πόλεως ταύτης· ἡ αὐξήσις τοῦ πληθυσμοῦ της ἀποδεικνύει ἀποχρώντως τὴν πρόοδόν της, διότι ἐνῶ κατὰ τὸ 1814 μόλις εἶχε 35,000 κατοίκων, σήμερον ἀριθμοῦνται ὑπὲρ τὰς 100,000, ἐκ τῶν ὁποίων μόλις τὸ 1/4 εἶναι αὐτόχθονες Ῥῶσσοι, οἱ δὲ λοιποὶ Ἕλληνες, Γάλλοι, Γερμανοὶ, Πολωνοὶ, Ἰουδαῖοι, καὶ Ἀρμένιοι.

Κατὰ τὸ 1817 παρεχωρήθη εἰς τὴν Ὁδησσὸν τὸ πλεονέκτημα τῆς ἀτελείας τοῦ λιμένος της. Ἐκτοτε αἱ ἐμπορικαὶ της σχέσεις μετὰ τῆς Εὐρώπης ἔλαβον ἄπειρον ἀνάπτυξιν, καὶ ἡ Ὁδησσὸς ἀποκατέστη μίᾳ τῶν πλουσιωτέρων ἀγορῶν τῆς Ῥωσσίας (1).

Αἱ ἐκ τοῦ λιμένος τῆς Ὁδησσοῦ γινόμεναι σήμερον ἀποστολαὶ συμπεριλαμβάνουν ὅλα τὰ εἶδη τῶν Ῥωσσικῶν προϊόντων, μετὰξὺ τῶν ὁποίων τὸ σημαντικώτερον εἶναι οἱ σῖτοι, καὶ ἐν γένει ὅλα τὰ προϊόντα τῶν καρποφόρων ἐπαρχιῶν τῆς Ποδολίας καὶ Βολινίας μετακομίζονται εἰς τὴν Ὁδησσὸν, καὶ ἀπὸ τὸν λιμένα αὐτῆς ἀποστέλλονται εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Οἱ σῖτοι ἀποτελοῦν τὸ κυριώτερον εἶδος τῆς ἐξαγωγῆς ἐκ τοῦ λιμένος τῆς Ὁδησσοῦ. Κατὰ τὰ ἔτη 1847 καὶ 1853 ἐποχὰς σιτοδειῶν εἰς τὴν Εὐρώπην ἐξήχθησαν ἐκ τοῦ λιμένος αὐτῆς

1847	ψάθαι	2,798,000	ἀξίας	Ῥουβλ.	11,731,000.
1853	»	3,126,000	»	»	18,758,000.

Κατὰ δὲ τὰ ἔτη

1856	ψάθαι	689,000	»	»	8,392,000.
1857	»	906,000	»	»	9,239,000.

Εἰς τὰ ἄνω ποσὰ περιλαμβάνονται οἱ ἀραβόσιτοι, αἱ σικάλαι, κριθαί, καὶ κεχρίαι, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν συνήθως τὸ τριτημόριον τῆς ἐξαγωγῆς τῶν δημητριακῶν ἐκ τῆς Ὁδησσοῦ.

(1) Ἡ πόλις τῆς Ὁδησσοῦ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀνήκουσα εἰς τὸ Ἑλληνικὸν ἐμπόριον. Οἱ πρῶτοι εἰς τὴν πόλιν ταύτην ἀποκατασταθέντες ἔμποροι ἦσαν Ἕλληνες, καὶ σήμερον οἱ Ὁδησσινοὶ Ἕλληνες ἔμποροι διακρίνονται ὡς ἐκ τοῦ ἐντίμου χαρακτῆρός των, τῆς ἀξιοχρεότητός των, καὶ τῶν μεγάλων ἐπιχειρήσεών των.

Οἱ Λινόσποροι ἀποκατέστησαν εἶδος σπουδαῖον ἐξαγωγῆς, ἀποστελλόμενοι εἰς τὴν Ἀγγλίαν, Γαλλίαν καὶ Βέλγιον. Ὁ μέσος ὅρος τῆς ἐξαγωγῆς κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους ἦτο 127,000 ψαθῶν κατ' ἔτος. Τὰ ἀλείμματα, δέρματα ἀκατέργαστα καὶ γουναρικά ἀποτελοῦν τὰ λοιπὰ εἶδη τῆς ἐξαγωγῆς.

Ἡ εἰσαγωγή ὑπολογίζεται κατ' ἔτος εἰς 8 ἑκατομμύρια ρουβλίων.

Ἀποικιακὰ προϊόντα καὶ βιομηχανικὰ ὕλαι εἶναι τὰ κυριώτερα τῶν εἰσαγομένων.

Κατὰ τὴν 15 Αὐγούστου 1857 κατηργήθησαν τὰ τοῦ ἐλευθέρου λιμένος τῆς Ὀδησσοῦ καὶ αἱ εἰσαγόμεναι πραγματεῖαι τελωνίζονται ἤδη κατὰ τὴν διατίμησιν τοῦ 1857, χαίρουν μόνον τὸ δικαίωμα τῆς ἐναποταμιεύσεως ἀτελωνίστως ἐπὶ ἓν ἔτος.

Βιομηχανία.—Ἡ κυριώτερα βιομηχανία τῆς Ὀδησσοῦ εἶναι ἡ σχοινοποιία, ἡ τῶν ἀλειμματοκηρίων κατασκευὴ, τὰ πλυτήρια τῶν μαλλίων, ἡ ἀλειμματοποιία, ἡ κατασκευὴ τῶν μακαρονίων, καὶ εἰς ἀτμόμυλος.

Τὸ ἐμπόριον ἐν γένει τοῦ Εὐξείνου Πόντου ἦτο πάντοτε μεγάλης σημασίας. Κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους τὰ παράλια τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου ἐκατοικήθησαν ἀπὸ κατοίκους τῆς Μιλήτου, οἵτινες ἐθεμελίωσαν τὰς πόλεις Παντικάπαιον καὶ Θεοδοσίαν (Καφφᾶς). Αἱ ἀποστολαί, τὰς ὁποίας κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους αἱ πόλεις αὗται ἔκαμνον εἰς Ἀθήνας, ἦσαν σχεδὸν αἱ αὐταὶ μὲ τὰς σημερινὰς ἀποστολάς τῆς Ὀδησσοῦ. Οἱ Γενοβαῖοι κατὰ τὸν Μεσαιῶνα εἶχον ἀποκτήσει διὰ τῆς ναυτικῆς των ὑπεροχῆς ἐν εἶδος κυριαρχίας ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, καὶ διὰ πολλὸν χρόνον ἐνήργουν μονοπωλικῶς τὸ ἐμπόριον ὅλων τῶν παραλίων πόλεων, ἔχοντες τὸ κέντρον τῶν ὑποθέσεών των εἰς τὴν πόλιν τοῦ Καφφᾶ, ἀλλ' ἡ παρὰ τῶν Ὀθωμανῶν ἄλωσις τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ἡ κυρίεσις ὅλων τῶν παρὰ τὸν Εὐξείνου Πόντον τόπων ἐπέφερον τὴν καταστροφὴν τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων τῶν Γενοβαίων. Ἐξωσθέντων ὅλων ἐν γένει τῶν Εὐρωπαϊῶν ἀπὸ τὸν Εὐξείνου Πόντον ὑπὲρ τὰ 300 ἔτη, μέχρι τοῦ 1774, ἡ θάλασσα αὕτη εἶχε σχεδὸν λησμονηθῇ ἀπὸ τὸ ἐμπόριον, ὅτε οἱ Ῥώσσοι διὰ Συνθηκῶν μετὰ τῶν Τούρκων ἀπέκτησαν τὸ δικαίωμα τῆς θαλασσοπλοίας, καὶ κατόπιν αὐτῶν οἱ Αὐστριακοὶ κατὰ τὸ 1774, ἀκολούθως δὲ οἱ Ἄγγλοι καὶ οἱ Γάλλοι διὰ τῆς Συνθήκης τοῦ Ἀμιέν (Amiens) καθιέρωσαν

τὴν ἐλευθέραν θαλασσοπλοίαν τῆς θαλάσσης ταύτης. Ἐκτοτε καὶ μάλιστα μετὰ τὸ 1829, ὅτε ἡ Ῥωσσία διὰ τῆς μετὰ τῆς Τουρκίας Συνθήκης τῆς ἀφῆρεσε πάντα περιορισμὸν καὶ ἐμπόδιον, ὁ Εὐξείνιος Πόντος ἠνοιξε τὰς πύλας του εἰς ὅλους τοὺς ἐμπορικοὺς λαοὺς.

Τράπεζαι καὶ ἄλλα καταστήματα.—Εἰς τὴν Ὁδησσὸν ὑπάρχουν ὑποκαταστήματα τῶν ἐν Πετρούπολει Τραπεζῶν.

Τὰ συναλλάγματα, αἱ συνθήκαι, τὰ μέτρα καὶ σταθμὰ τῆς Ὁδησσοῦ, ὡς τὰ τῆς Πετρούπολεως.

Γ'. ΤΑΙΓΑΝΡΟΚ.

§. 363. Τὸ Ταϊγανρόκ, πόλις καὶ λιμὴν τῆς Εὐρωπαικῆς Ῥωσσίας, κεῖται ἐπὶ τῆς Ἀζοφικῆς θαλάσσης, πλησίον τῶν ἐκβολῶν τοῦ Δῶν (Τανάϊδος), ἔχει δὲ κατοίκους 18,000.

Ὁ λιμὴν τοῦ Ταϊγανρόκ δὲν εἶναι εὐπρόσιτος εἰμὴ εἰς μικρὰ πλοῖα· τὰ μεγάλα ἀγκυροβολοῦν ἀρκετὰ μακρὰν, καὶ λαμβάνουσι τὰ φορτία των διὰ πλοιαρίων. Ἐν γένει ἡ θαλασσοπλοία τῆς Ἀζοφικῆς θαλάσσης, τῆς Μαιώτιδος ταύτης τῶν ἀρχαίων λίμνης, εἶναι δυσκολωτάτη καὶ ἐπικίνδυνος ἕνεκα τῶν ὀλίγων ὑδάτων, τὰ ὅποια ἔχει, καθόσον εἰς πολλὰ μέρη δὲν εἶναι εἰμὴ 9—10 ποδῶν ὕδατα. Ἡ Ἀζοφικὴ θάλασσα συγκοινωνεῖ μὲ τὸν Εὐξείνιον Πόντον διὰ τοῦ στενοῦ πορθμοῦ τοῦ Γενῆ-Καλὲ, τοῦ Κιμμερίου Βοσπόρου τῶν ἀρχαίων, ὅστις ἀποτελεῖ τὴν διάβασιν δύσκολον, ὥστε τὰ μεγάλα πλοῖα ἀναγκάζονται νὰ μεταβιβάζουσι μέρος τοῦ φορτίου των εἰς πλοιαρία.

Ἡ Ἀζοφικὴ θάλασσα προσέτι ὡς ἐκ τῆς ὀλίγης ἀλμυρότητος τῶν ὑδάτων τῆς παγώνει εὐκόλως, καὶ ἡ θαλασσοπλοία αὐτῆς παύει ἀπὸ τὸν Νοέμβριον μέχρι τοῦ Ἀπριλίου.

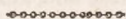
Τὸ ἐμπόριον τῆς πόλεως τοῦ Ταϊγανρόκ ἐνεργούμενον σχεδὸν ὅλον ἀπὸ Ἑλλήνων καθίσταται καθ' ἑκάστην σημαντικώτερον· εἰς τὴν τοπογραφικὴν τῆς θέσιν χρεωστεῖ κατὰ μέγα μέρος ἡ πόλις αὕτη τὰς ἐμπορικὰς τῆς σχέσεις· διὰ τοῦ Τανάϊδος (Don) ποταμοῦ μεταφέρονται ὅλα τὰ προϊόντα τῶν ἐσωτερικῶν ἐπαρχιῶν καθόσον μάλιστα αὐξάνει ὁ πολιτισμὸς τῶν ἐπαρχιῶν τούτων, συναυξάνει καὶ ἡ ἐμπορικὴ σημασία τῆς πόλεως. Τὰ εἰσαγόμενα καὶ ἐξαγόμενα εἶδη τοῦ Ταϊγανρόκ εἶναι τὰ αὐτὰ μὲ τὰ τῆς Ὁδησσοῦ.

Κατὰ τὸ 1857 εἰσῆχθησαν ἐμπορεύματα Ρούβλ. 2,053,000, ἐξή-

ἔχθησαν δὲ Ρούβλ. 8,846,000. Σίτοι ἐφορτώθησαν ψαθ. 707,000, Λινόςποροι ψαθ. 33,700. Ράβιζόνια ψαθ. 4,300. Μαλλία πούτια 19,600. Αἰεὶμματα πούτ. 67,000. Χαβιάρια πούτ. 40,000. Σίδηρον ρούβλ. 142,000.

Μεταξὺ τῶν λοιπῶν πόλεων τῆς Ἀζοφικῆς διακρίνονται ἡ *Μαριαπούπολις* καὶ ἡ *Βερδιάρσκα*, νεώταται εἰς τὸν ἐμπορικὸν κόσμον, ἀλλ' ἀναδεικνύουσαι σημεῖα ζωηρᾶς ἀναπτύξεως ὡς πρὸς τὸ ἐμπόριον τῶν δημητριακῶν καρπῶν.

Περὶ τῶν *Νομισμάτων*, *Συναλλαγμάτων*, *Συνηθειῶν*, *Μέτρων* καὶ *Σταθμῶν* τοῦ Ταϊχανρόκ ἴδε τὰ τῆς Πετρούπολεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Περὶ τῆς Τουρκίας.

§. 364. Ἡ Τουρκία εἶναι ἐκ τῶν μεγαλητέρων κατὰ τὴν ἑκτασίν Ἐπικρατειῶν τοῦ κόσμου· διαιρεῖται δὲ εἰς Εὐρωπαϊκὴν καὶ Ἀσιατικὴν, ἔχουσα ὑποτελεῖς φόρου εἰς μὲν τὴν Εὐρώπην τὰς Ἡγεμονίας τῆς Σερβίας, Βλαχίας καὶ Μολδαύτας, εἰς δὲ τὴν Ἀφρικὴν τὰς τῆς Αἰγύπτου, τῆς Τριπόλεως καὶ τοῦ Τουνεζίου. Ὁ πληθυσμὸς τῆς Τουρκικῆς Ἐπικρατείας εἶναι δύσκολον νὰ προσδιορισθῇ. Ὑπολογίζουσι κατοίκους

Ἐν τῇ Εὐρωπαϊκῇ Τουρκίᾳ. 11,100,000.

» Ἀσιατικῇ » 12,250,000.

Ἐν ταῖς Παραδουναβίοις χώραις. 4,400,000.

Ἐν Αἰγύπτῳ, Τριπόλει καὶ Τύννηδι. 3,800,000.

31,550,000.

Ἡ Εὐρωπαϊκὴ Τουρκία συμπεριλαμβάνει τὰς ἐπαρχίας Βουλγαρίαν, Βόσναν, Κροατίαν, Ρουμελίαν, Ἀλβανίαν καὶ Μακεδονίαν, ἀντιστοιχοῦσας μὲ τὰς ἄλλοτε ἐπαρχίας τῆς Θράκης, Κάτω Μοισίας, Μακεδονίας, Ἰλλυρίας, Ἠπείρου καὶ Θεσσαλίας.

Ἡ Ἀσιατικὴ Τουρκία κοινῶς διαιρεῖται εἰς ἑξ̄ μεγάλα τμήματα, τὸ τῆς Ἀνατολῆς (μικρὰ Ἀσία), Ἀρμενία, Κούρδισταν (Ἀσσυρία καὶ Γορδιανή), Ἀλτζεζιράχ (Μεσοποταμία, Βαβυλωνία καὶ Χαλδαία), Ἀραβίας καὶ Συρίας.

Προϊόντα Τουρκίας. — Εἰς τὴν μεγάλην ἔκτασιν τῆς ἡ Τουρκίᾳ παράγει πολλὰ καὶ ποικίλα προϊόντα· ἀλλ' ἡ καλλιέργεια ἐν γένει δὲν εὐρίσκεται εἰς μεγάλην πρόσodon, καὶ μόνον κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους, ὅτε ἡ Κυβερνητικὴ τάξις καὶ ἡ προσωπικὴ ἀσφάλεια ἐνισχύθησαν, ἡ γεωπονία ἔλαβεν ἀρκετὴν ἔκτασιν, ὥστε καὶ ἡ ἐξαγωγή τῶν φυσικῶν προϊόντων καθ' ἑκάστην αὐξάνει (1). Τὰ κυριώτερα προϊόντα τῆς Τουρκίας εἶναι δημητριακοὶ καρποὶ παντὸς εἶδους, ὀρύζιον, καπνὸς, λίνον, κάνναβις, ὀπώραι, μέλι, κηρίον, αἰσίμματα, βαμβάκιον, μαλλία, μετάρη, κρόκος, ριζάριον, κηκίδια, βαλανίδια, ὀπιον καὶ ἄλλα διάφορα φάρμακα.

Τὰ μεταλλικὰ προϊόντα τῆς Τουρκίας εἶναι ἀσήμαντα, ὅχι ὡς ἐκ τῆς ἐλλείψεως μεταλλείων, ἀλλ' ὡς ἐκ τῆς μὴ καλλιεργείας αὐτῶν. Ἡ σειρά τοῦ Αἵμου εἰς τὴν Εὐρώπην, καὶ ἡ τοῦ Ταύρου εἰς τὴν Ἀσίαν περιέχουσι μεταλλεῖα χρυσοῦ, μολύβδου, σιδήρου καὶ χαλκοῦ· καθ' ὅλον τὸ μῆκος τῆς παραλίας τοῦ Βοσπόρου καὶ μέρους τῆς Προποντίδος (Μαρμαρᾶ), εἰς τὸ Αἰδίνι, εἰς τὰς νήσους τοῦ Πρίγκηπος, καὶ εἰς διάφορα παράλια τοῦ Εὐξείνου Πόντου εὐρίσκονται μεταλλεῖα σιδήρου ἄφθονα καὶ καλλίστης ποιότητος· εἰς τὴν Ἡράκλειαν, Χαλατιπὲς, καὶ εἰς τὴν νῆσον Κρήτην ὑπάρχουν γαιανθρακωρυχεῖα· εἰς διάφορα μέρη τῶν παραλίων τοῦ Εὐξείνου Πόντου καὶ τῆς Προποντίδος (Μαρμαρᾶ) ὑπάρχει μολύβδος ἀργυροῦχος· εἰς τὸν Ἑλλάσποντον, εἰς Ρούτζούκιον, καὶ εἰς τὰ περίξ τῆς Θεσσαλλονίκης εὐρίσκεται ἀντιμόνιον· εἰς τὴν Χηλὴν τῆς Βιθυνίας, Ζαγοράν καὶ Συρίαν εὐρίσκεται ζίγκος. Ἐξ ὅλων τούτων τῶν μεταλλικῶν πλούτων τὰ τῆς Ἀσιατικῆς ἐπαρχίας τοῦ Τοκατίου μεταλλεῖα τοῦ χαλκοῦ καλλιεργοῦνται μετ' ἐπιτυχίας.

Βιομηχανία Τουρκίας. — Οἱ Τοῦρκοι δὲν ἐδειξάν ποτε πνεῦμα βιομηχανικόν· ἔμεινον δὲ σχεδὸν ξένοι ὅλων τῶν νεωτέρων μηχανικῶν ἐφευρέσεων, τῶν ἐφαρμοσθεῖσων τοσοῦτον ἐπιτυχῶς εἰς τὰς διαφόρους χειροτεχνίας.

Εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς Τουρκικὰς πόλεις κατασκευάζονται βαμβάκινα

(1) Στερούμενοι ἐπισήμων στατιστικῶν πληροφοριῶν δὲν δυνάμεθα νὰ σημειώσωμεν ἐν γένει εἰς τὸ παρὸν Κεφάλαιον στατιστικὰ ποσά, καθόσον μάλιστα τὰ περὶ τούτων σημειούμενα εἰς τὰ Εὐρωπαϊκὰ Συγγράμματα εἶναι τὰ πλείστα λανθασμένα.

καὶ μεταξωτὰ ὑφάσματα πρὸς ἐγχώριον χρῆσιν, ἀλλὰ τὰ Εὐρωπαϊκὰ χειροτεχνήματα ὄντα τελειότερα καὶ προσφερόμενα εἰς εὐθηνότερας τιμὰς κατέστρεψαν σχεδὸν πανταχοῦ τὰ ἀτελῆ ἐγχώρια ὑφαντήρια. Ἡ Τουρκικὴ Κυβέρνησις πρὸ τινων ἐτῶν ἐσύστησε χειροτεχνεῖα ἐρεῶν καὶ φεσίων μὲ Εὐρωπαϊκὰς μηχανάς, κατασκευάζοντα τὰ ἀναγκαῖα διὰ τὰ στρατεύματα μάλλινα ὑφάσματα.

Ἐμπόριον Τουρκίας.—Τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον τῆς Τουρκίας ἂν καὶ ἀπροστάτευτον εἶναι ἀκόμῃ ἀρκετὰ σημαντικόν· ἐνεργεῖται δὲ κατὰ μέγα μέρος παρὰ τῶν Ἑλλήνων. Εἶναι ἀδύνατον νὰ δώσωμεν ἀκριβεῖς σημειώσεις περὶ αὐτοῦ καθ' ὅσον ἐλλείπουσιν ἐπίσημοι στατιστικά.

Αἱ περισσότεραι τῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἐπικρατειῶν διατηροῦν πρὸ πολλῶν χρόνων ἐμπορικὰς σχέσεις μετὰ τῆς Τουρκίας· πρώτη δὲ ἐξ αὐτῶν ἦτο ἡ Γαλλία, ἥτις κατὰ τὸν 16^{ον} αἰῶνα εἶχε συνάψει συνθήκας ἐμπορικὰς μετὰ τῆς Τουρκίας· ἀλλὰ σήμερον τὸ σημαντικώτερον ἐξωτερικὸν ἐμπόριον τῆς Τουρκίας ἐνεργεῖται μετὰ τῆς Ἀγγλίας.

Ἡ Ἀγγλικὴ εἰσαγωγὴ εἰς τὴν Τουρκίαν, ἥτις κατὰ τὸ 1831 ἦτο λίραι 888,654, ἔφθασε κατὰ τὸ 1855 εἰς λίρας 3,631,839, ὥστε παρουσιάζει 300 τοῖς 0/0 αὐξήσιν ἐντὸς 20 ἐτῶν. Τὸ κυριώτερον μέρος τῆς εἰσαγωγῆς εἶναι νήματα καὶ βαμβάκινα ὑφάσματα.

Ἡ δὲ Τουρκία ἀπέστειλε κατὰ τὸ 1855 εἰς Ἀγγλίαν ἐμπορεύματα

Λιρῶν 2,294,500.

Ἡ Συρία. » 103,800.

Αἱ Παραδουνάβιοι Ἡγεμονίαι. » 64,000.

Κατὰ τὸ 1854 ἡ ἐξαγωγὴ τῶν Ἡγεμονίων τούτων διὰ τὴν Ἀγγλίαν ἦτο » 446,913.

Τὰ κυριώτερα εἶδη τῆς ἐξαγωγῆς εἶναι οἱ δημητριακοὶ καρποί.

Ἐν γένει τὸ Ἀγγλικὸν ἐμπόριον μετὰ τῆς Τουρκίας κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους ὑπελογίσθη εἰς 5 1/2 ἑκατομμ. λιρῶν ἀξίας.

Τὸ μετὰ τῆς Γαλλίας ἐμπόριον τῆς Τουρκίας εἶχε λάβει οὐσιώδη ἀνάπτυξιν κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Κριμαϊκοῦ πολέμου, μετὰ τὴν εἰρήνην ὅμως ἐπανῆλθεν εἰς τὴν προτέραν του θέσιν.

Κατὰ τὸ 1856 ἡ εἰς τὴν Γαλλίαν εἰσαγωγὴ Τουρκικῶν προϊόντων ὑπελογίσθη εἰς 131 ἑκατομμ. φράγκων.

Μεταξὺ χιλιόγρ. 646,000 ἀξίας φρ. 39,439,000.

Σίτοι	εκατόλλ.	826,000	ἀξίας φρ.	27,349,000.
Κουκούλια	χιλιόγρ.	805,000	» »	16,905,000.
Ἐλαιόσποροι	καντάρια	156,000	» »	6,667,000.
Μαλλία	»	46,200	» »	8,314,000.
Βαμβάκια	»	2,965	» »	459,000.
Ἐρηαὶ ὀπώραι	»	19,263	» »	2,311,000.
Οἶνοι	εκατόλλ.	18,000	» »	1,484,000.
Ἐλαιόλαδα	καντάρια	12,490	» »	1,398,000.
Κουκουλόσποροι			» »	965,000.

Ταῦτα εἶναι τὰ κυριώτερα εἶδη τῶν εἰσαχθέντων ἐκ τῆς Τουρκίας εἰς τὴν Γαλλίαν.

Ἡ δὲ εἰσαγωγή τῶν Γαλλικῶν προϊόντων εἰς τὴν Τουρκίαν ὑπελογίσθη εἰς 91 ἑκατομμ. φράγκων.

Τὰ κυριώτερα τούτων εἶναι τὰ ὑφάσματα.

Μεταξωτά.	φράγ.	12,500,000.
Μάλλινα.	»	9,750,000.
Βαμβάκινα.	»	7,012,000.
Ζάχαρη καθαρισμένη.	»	4,563,000.
Καφές.	»	4,080,000.
Οἶνοι.	»	5,389,000.

Ἡ *Γερμανία*, καὶ ἰδίως ἡ *Ἀυστρία*, ὡς ἐκ τῆς γειτονικῆς τῆς σχέσεως ἐνεργεῖ ἄρκετὰ μεγάλον ἐμπόριον μετὰ τῆς Τουρκίας, ἀνταλλάττουσα τὰ χειροτεχνικά της προϊόντα μετὰ τὰ φυσικὰ προϊόντα τῆς Τουρκίας. Ὅλοι αἱ παράλιοι ἐμπορικαὶ πόλεις τῆς Τουρκίας εὐρίσκονται εἰς ἐμπορικὰς σχέσεις μετὰ τῆς Τεργέστης. Ἡ μεσόγειος πόλις τοῦ Σεμλίνου εἶναι τὸ κέντρον τῶν μεσογείων ἐμπορικῶν σχέσεων τῶν δύο Ἐπικρατειῶν. Διὰ τοῦ αὐτοῦ μέσου καὶ διὰ τοῦ Δουνάβεως ἀνταλλάττει καὶ ἡ λοιπὴ Γερμανία τὰ χειροτεχνήματά της μετὰ Τουρκικὰ προϊόντα.

Ἡ *Ἰταλία* ἀποστέλλει εἰς τὴν Τουρκίαν μεταξωτὰ ὑφάσματα.

Τὸ μετὰ τῆς *Ῥωσσίας* ἐμπόριον τῆς Τουρκίας ἦτο ἄλλοτε σημαντικώτατον ὡς ἐκ τῶν γουναρικῶν καὶ πολυτίμων λίθων· σήμερον ὁμῶς τὸ ἐμπόριον τοῦτο ἐντελῶς ἐξέλιπεν ἕνεκα τῆς μεταβολῆς τῶν Τουρκικῶν ἐθίμων, αἱ δὲ Ῥωστικαὶ ἀποστολαὶ περιορίζονται σήμερον εἰς δημητριακοὺς καρποὺς, ἀποσκευὰς πλοίων, σχοινία, πανία, χαθιάρια,

εψάρια ταριχευμένα, καὶ ἄλλα· λαμβάνει δὲ ἡ Ῥωσσία μετὰξην, βαμ-
βάκιον, βαφικὰς ὕλας, ὀπώρας, καὶ ἄλλα.

Τελωνιακὸν σύστημα Τουρκίας.—Ἡ Τελωνιακὴ θεσμοθεσία τῆς
Τουρκίας εἶναι ἀπλουστάτη. Ὁ δασμὸς τῆς ἐξαγωγῆς εἶναι 5 τοῖς 0/0
ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν εἰσαγομένων ἐμπορευμάτων, ὁ δὲ τῆς ἐξαγωγῆς 3
τοῖς 0/0, ἐὰν τὸ ἐξαγόμενον ἐμπόρευμα ἐπλήρωσε τοὺς κανονισμέ-
νους φόρους.

Τὸ σύστημα τοῦτο ἐκπηγάζει ἀπὸ τὴν ἀρχὴν, τὴν ὁποίαν οἱ Ὀθω-
μανοὶ ὑποστηρίζουν ὅτι, ἂν πρέπη νὰ ἐπιβάλωνται δασμοὶ εἰς τὸ ἐμ-
πόριον, οὗτοι πρέπει νὰ ἐπιβαρύνουν ἐξ ἴσου τὴν εἰσαγωγὴν καὶ ἐξα-
γωγὴν, καὶ ὅτι μία Ἐπικράτεια πρέπει νὰ ἐπιβαρύνῃ μὲ δασμοὺς τὰ
ἐξαγόμενα ἀντικείμενα μᾶλλον παρὰ τὰ εἰσαγόμενα, ὥστε τὸ βάρος
νὰ ἐπιπίπτῃ μᾶλλον εἰς τὸν ξένον καταναλωτὴν, οἱ δὲ φόροι νὰ δια-
νέμονται ἐφ' ἐκάστου ἀντικειμένου ἀναλόγως τῶν πλεονεκτημάτων,
τὰ ὁποῖα προσφέρει ὁ τόπος πρὸς παραγωγὴν αὐτοῦ.

Αἱ περισσότεραι Εὐρωπαϊκαὶ Κυβερνήσεις συνωμολόγησαν ἐμπορι-
κὰς Συνθήκας μετὰ τῆς Τουρκίας, καὶ κατὰ συνέπειαν αὐτῶν συνέτα-
ξαν διατιμήσεις, κατὰ τὰς ὁποίας εἰσπράττονται οἱ τελωνιακοὶ δα-
σμοὶ τῶν ἐμπορευμάτων τῶν Εὐρωπαϊῶν ἐμπόρων. Αἱ διατιμήσεις αὐ-
ταί, καθ' ὅσον ἐξετίμησαν τὰ διάφορα ἐμπορεύματα τῆς εἰσαγωγῆς
ἢ ἐξαγωγῆς εἰς μετρίας τιμὰς, καὶ ἐπομένως ἐπροσδιόρισαν μετρίους
τελωνιακοὺς δασμοὺς, εἶναι ἐπωφελεῖς εἰς τοὺς ξένους ἐμπόρους, τοὺς
κανονίζοντας κατ' αὐτὰς τοὺς τελωνιακοὺς δασμοὺς τῶν εἰσαγομένων
ἢ ἐξαγομένων ἐμπορευμάτων των.

Α'. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ.

§. 365. Ἡ Κωνσταντινούπολις, ἡ Πρωτεύουσα αὕτη τῆς Ὀθωμα-
νικῆς Αὐτοκρατορίας, κεῖται ἐπὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς ὄχθης τοῦ Βοσπόρου,
ἔχουσα πληθυσμὸν 715,000 κατοίκων. Δὲν ὑπάρχει πόλις εἰς τὸν κό-
σμον τοποθετημένη εἰς καταλληλοτέραν θέσιν διὰ ν' ἀποκατασταθῇ
κέντρον μεγάλων ἐμπορικῶν σχέσεων· κειμένη μετὰξὺ τῆς Ἀνατολῆς
καὶ τῆς Δύσεως, τῆς Ἀρκτοῦ καὶ τῆς Μεσημβρίας, συγκοινωνοῦσα διὰ
τοῦ Βοσπόρου καὶ τοῦ Ἑλλησπόντου μετὰ τοῦ Εὐξείνου Πόντου καὶ
τῆς Μεσογείου ἀποκατέστη ὁ δεσμὸς τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν ὅλων
(ΕΜΠΟΡ. ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ).

τῶν εἰς τὰς παραλίαις τούτων λαῶν (1). Τὰ τοπογραφικὰ ταῦτα προτερήματα ἐνούμενα μὲ τὸν εὐρύχωρον καὶ ὠραῖον λιμένα της, τὸν σχηματιζόμενον ἀπὸ τὸν Κεράτιον Κόλπον, θέλουν ἀποκαταστήσει μίαν ἡμέραν τὴν Κωνσταντινούπολιν μητρόπολιν τοῦ ἐμπορίου ὅλου τοῦ κόσμου.

Σήμερον ἡ Κωνσταντινούπολις εἶναι ἡ ἀγορὰ, ὅπου οἱ Γεωργιανοί, οἱ Πέρσαι, οἱ κάτοικοι τῶν νήσων τοῦ Ἀρχιπελάγους, καὶ ἰδίως οἱ κάτοικοι τῶν Ἀσιατικῶν καὶ Εὐρωπαϊκῶν Τουρκικῶν ἐπαρχιῶν ἔρχονται κατὰ διαφόρους ἐποχὰς τοῦ ἔτους φέροντες τὰ προϊόντα των, τὰ ὁποῖα ἀνταλλάττουν μὲ τὰ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐναποταμιευμένα Εὐρωπαϊκὰ χειροτεχνήματα καὶ λοιπὰ ἀποικιακὰ εἶδη. Αἱ κυριώτεραι ἐμπορικαὶ συναλλαγαὶ τοιοῦτου εἶδους ἐνεργοῦνται κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς ἀνοιξέως, ὅτε οἱ ἔμποροι τῶν ἐσωτερικῶν ἐπαρχιῶν προετοιμᾶζονται διὰ τὰς κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην γινομένας ἐμπορικὰς πανηγύρεις εἰς διαφόρους Τουρκικὰς πόλεις τῆς Ἀσίας καὶ Εὐρώπης (2).

Τὰ κυριώτερα ἐκ τῶν εἰσαγομένων εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν εἰδῶν εἶναι καφέδες τῆς Ἀθάνας, τῆς Βρασιλίας (Ρίον) καὶ Μαρτινίκας, ζάχαραι εἰς κόνους καὶ εἰς κόνιν τῆς Ἀγγλίας, Γαλλίας, Ὁλλάνδας καὶ Ἀθάνας, κοκκινιλίαι (κρεμέζια) πάσης ποιότητος, Ἰνδικὸν Ὁλλάνδας, Βεγκάλης, Γουατιμάλας καὶ Μαδρᾶς, κασσίτεροι Ἀγγλίας, λευκοσίδηροι (τενεκέδες), ἀνθρακικοὶ μόλυβδοι (στουμπέτζια) Γένοβας, Ὁλλάνδας καὶ Τεργέστης, γαρτία πάσης ποιότητος Γαλλίας, Γένοβας καὶ Λιθόρνου, σίδηρα Ἀγγλίας εἰς ῥάβδους διαφόρων μεγεθῶν καὶ ὅγκων, ἢ εἰς πλάκας ἀπὸ ἕν ἕως 16 φύλλα τὸ καντάριον, σίδηρα Ῥωσσίας εἰς ῥάβδους ἐκ τῶν σιδηρουχείων Βλὰς-Πασκόφ καὶ Ζεντζιλὸφ, καρφία διαφόρων μεγεθῶν ἀπὸ ἀρρίθ 2—10, χάλυβες

(1) Ἡ ἀπὸ τὴν φύσιν τοσοῦτον θαυσιλῶς προικισθεῖσα αὕτη πόλις στερεῖται ἀτυχῶς ὅλων τῶν πλεονεκτημάτων, διὰ τῶν ὁποίων αἱ ἀνθρώπιναι προσπιθίαι διευκολύνουν εἰς τὰς μεγαλοπόλεις τὰς βιώτικὰς σχέσεις· τὸ δὲ ἐμπόριον συναισθάνεται καίρως διὰ πολλοὺς λόγους τὴν ἔλλειψιν ταύτην.

(2) Αἱ κυριώτεραι ἐμπορικαὶ πανηγύρεις εἶναι ἡ τῆς Σιστόδης τὴν 2 Αὐγούστου, ἡ τῶν Ἰωαννίνων τὴν 18 Αὐγούστου, ἡ τῆς Οὐζουνεζόδης τὴν 2 Σεπτεμβρίου, ἡ τῆς Σιληδρίας τὴν 8 Σεπτεμβρίου, ἡ τοῦ Τυρνάβου τὴν 29 Σεπτεμβρίου, διαρκοῦσαι 15 ἡμέρας, καὶ ἡ τοῦ Μπαλουκ-Ἰσάρ εἰς τὴν μικρὰν Ἀσίαν τὴν 12 Ἰουνίου, ἥτις εἶναι σημαντικώτερα ὅλων τῶν ἐμπορικῶν πανηγύρεων τῆς Ἀνατολῆς.

(ἀτζάλια) Τεργέστης συγκροτημένα (assortement) ἀπὸ ἀρ. 0—00 καὶ 1, μολύβδοι Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας εἰς πλάκας, καὶ εἰς διάφορα σχήματα, μολύβδινα σφαιρίδια, ὕελοι Ὀλλάνδας καὶ Ἀμβέρσσης διαφόρων μεγεθῶν, διάφορα βαφικὰ ξύλα, πιπέρια, ἀμμωνιακὸν ἄλας, καρυόφυλλα, κιννάμωμον, χάλκαλθος (βιτριόλον) Ἀγγλίας, ρούμια, Ἀμερικῆς καὶ Ἀγγλίας καὶ ἄλλα διάφορα. Ἄπειρος δὲ εἶναι ἡ ποσότης τῶν εἰσαγομένων χειροτεχνημάτων, καὶ κυρίως τῶν Ἀγγλικῶν βαμβακίνων ὑφασμάτων, τῶν ἐπίτηδες διὰ τὴν κατανάλωσιν τῶν Περσῶν κατασκευαζομένων. Τὰ κυριώτερα εἶδη ἐκ τῶν εἰσαγομένων Ἀγγλικῶν χειροτεχνημάτων εἶναι τὰ ἑξῆς·

Τζίτια μονόχροα, δίχροα, τρίχροα, τετράχροα καὶ πεντάχροα (Περσικοῦ συρμοῦ). *Μαρία* σημείου T, δακτύλων (inches) 33, γυιαρδῶν 24, λιτρῶν 7 1/2, λεγόμενα *Μαχούτια*,—ὅμοια 7 λιτρῶν,—ὅμοια 6 1/2 λιτρῶν.

Λογκλόθια (longclothes), λευκασμένα, ἥτοι *Καλικότα* δακτύλων 40, γυιαρδῶν 40,—ὅμοια δακτύλων 36, γυιαρδῶν 40.

Λογκλόθια ἀλεύκαστα δακτύλων 40, γυιαρδῶν 36, λιτρῶν 9,—ὅμοια δακτύλων 43, γυιαρδῶν 37, λιτρῶν 12 1/2,—ὅμοια δακτύλων 36, γυιαρδῶν 38—39.

Καρτέχια δακτύλων 18, γυιαρδῶν 37, λιτρῶν 33—34.

Μαδαπολάμαι χρωματισμέναι δακτύλων 36, γυιαρδῶν 39.

Νήματα Ἀγγλίας Βάτερ ἀριθμῶν 8—14, 6—14, 12—20, 16—24, 20—30 πρωτίστης ποιότητος—extra—δις extra.

Ἐκ τῶν εἰσαγομένων *μαλλινῶν ὑφασμάτων* τὸ μεγαλύτερον μέρος εἶναι ἐρέαι (τζόχα) Γαλλίας, Γερμανίας, Ὀλλάνδας καὶ Βελγίου τῶν ἑξῆς εἰδῶν, Sedan, Elbœuf, Saxonia, Lepsica, à deux poisons, Mahout καὶ ἄλλων.

Ἡ Κωνσταντινούπολις λαμβάνει προσέτι ἐκ τῆς Ῥωσσίας καὶ ἰδίως ἐκ τοῦ Ταϊγανρόκ καὶ τῶν παραδουναβίων χωρῶν ἀρκετὴν ποσότητα σίτων, καταναλισκομένων ὑπὸ τῶν κατοίκων τῆς πόλεως ταύτης. Ἡ δὲ ἑβδομαδιαία κατανάλωσις τῶν σίτων εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὑπολογίζεται εἰς 150 χιλιάδας κοιλῶν.

Ἐκ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐξάγονται τὰ ποικίλα καὶ ἄφθονα Τουρκικὰ προϊόντα, περὶ ὧν κατ' ἰδίαν ἐξεθέσαμεν εἰς τὸ Β' μέρος τοῦ παρόντος ἐγχειριδίου. Ἐκ τῶν ἐξαγομένων ἐμπορευμάτων τὴν

πρώτην θέσιν κατέχει ἡ μετάξι, κατόπιν ἔρχονται ὁ χαλκός, τὰ μαλλία, τὸ μηχανώριον (ὄπιον), οἱ βαμνόσποροι (ἀλατζοχέρια), τὰ κηρία, τὸ τριανταφυλλόλαδον, οἱ οἶτοι, τὰ κηκίδια καὶ τὰ δέσματα.

Ἡ ἐνέργεια τοῦ ἐμπορίου εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὡς καὶ εἰς ὅλην τὴν Τουρκίαν, εἶναι ἐλευθέρα καὶ ἀνεπηρέαστος ἀπὸ πᾶν πρόσκομμα ὅλων τῶν ἐθνῶν οἱ ἔμποροι ἐλευθέρως ἐνεργοῦσι τὰς ἐμπορικὰς τῶν συναλλαγὰς, καὶ ἡ πόλις αὕτη ἀποκατέστη πραγματικῶς ἡ κοσμοπολιτικὴ πατρίς τοῦ ἐμπορίου. Ἡ πολιτικὴ τῶν Τούρκων καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἐμπόριον εἶναι ἀξία ἐπαίνων· σύστημα πλήρες ἐλευθερίας ἐπικρατεῖ, ἄγνόν ἀπὸ προστατευτικῶν Τελωνιακῶν θεσμῶν καὶ ἀπαγορευτικὰς διατάξεις (1).

Τὸ σύστημα τοῦτο ἐὰν συνωδεύετο μὲ τὰ λοιπὰ τῆς καλῶς συγκροτουμένης κοινωνίας πλεονεκτήματα, ἤθελεν ἐπιφέρει βεβαίως μεγάλην ἐμπορικὴν ἀνάπτυξιν· ἀλλ' ἔρκει μόνον ἡ νομισματικὴ κατάστασις τῆς Τουρκίας κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους νὰ οὐδετερώσῃ πᾶσαν ἐμπορικὴν ἀνάπτυξιν καὶ νὰ ὀπισθοδρομίῃ τὸ ἐμπόριον διὰ τῆς χρηματικῆς κρίσεως τοῦ 1861.—Ἡ κατάργησις τοῦ χαρτονομίσματος ἴσως τακτοποιήσῃ τὰς ἐμπορικὰς συναλλαγὰς ἐπὶ στερεᾶς νομισματικῆς βάσεως, ἥτις εἶναι ἡ πρώτη ἀνάγκη πάσης ἐμπορικῆς πράξεως.

§. 366. *Ἐμπορικὴ δικαιοσύνη ἐν τῇ Τουρκίᾳ.*—Σημειώσαντες τὰ πλεονεκτήματα, τὰ ὅποια ὡς πρὸς τὸ ἐμπόριον παρουσιάζει ἡ Κωνσταντινούπολις καὶ αἱ λοιπαὶ ἀγοραὶ τῆς Τουρκίας, δὲν πρέπει ν' ἀποσιωπήσωμεν καὶ τὸ οὐσιῶδες πρόσκομμα, τὸ ὅποιον τὸ ἐμπόριον ἀπαντᾷ ὡς ἐκ τῆς ἀκαταλλήλου διανομῆς τῆς ἐμπορικῆς δικαιοσύνης.

(1) Πολλοὶ νομίζουσιν ὅτι αἱ ἐμπορικαὶ ἐλευθερίαι καὶ ἡ μετριότης τῶν Τελωνιακῶν Τουρκικῶν δασμῶν εἶναι ὑποχρεώσεις, τὰς ὁποίας ἡ ἰσχυρὰ Εὐρώπη ἐπέβαλεν εἰς τὴν Τουρκίαν, ἢ πλεονεκτήματα, τὰ ὅποια οἱ Εὐρωπαῖοι Διπλωμάται ἀπήλυσαν διὰ τῆς ἐπιδεξιότητος των· ἀλλ' ἡ ἰδέα αὕτη εἶναι ἐντελῶς ἐσφαλμένη. Τὸ σήμερον ἐν ἰσχύϊ ὡς πρὸς τὸ ἐμπόριον σύστημα δὲν εἶναι ἔργον τῶν νεωτέρων χρόνων, οὔτε ἀποτέλεσμα διπλωματικῆς ἱκανότητος, οὔτε βίας ἢ φόβου. Αἱ ἀρχαὶ αὐτοῦ, καθὼς καὶ ἡ βᾶσις τοῦ Τουρκικοῦ Τελωνιακοῦ συστήματος καθιερώθησαν κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ἰσχύος καὶ τοῦ μεγαλείου τῆς Τουρκίας, ὅτε δὲν εἶχεν εἰς τὴν Εὐρώπην κἀνένα ἰσχυρότερον ἀντίζηλον· αἱ πρῶται ἐμπορικαὶ Συμβάσεις χρονολογοῦνται ἀπὸ τοῦ 1535 ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Μεγάλου Σουλταμάνου. (Uequart. La Turquie, ses ressources etc.).

Εἵπομεν καὶ ἄλλαχού ὅτι ἐκ τῶν κυριωτέρων στοιχείων τῆς ἐμπορικῆς πίστεως εἶναι τὰ μέσα, τὰ ὁποῖα οἱ νόμοι τοῦ τόπου καὶ ἡ δικαστικὴ τάξις χορηγοῦν εἰς τὸν δανειστὴν πρὸς κατανάγκασιν τοῦ ὀφειλέτου τοῦ εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεών του. Τὰ μέσα ταῦτα δύναται τις νὰ εἴπῃ εἶναι ἀτελέστατα ἐν τῇ Τουρκίᾳ ἕνεκα τῆς ἀνωμαλίας, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκεται τὸ διαδικαστικὸν σύστημα, μὴ παρέχον τὰς ἐγγυήσεις ἐκεῖνας, τὰς ὁποίας ὁ δικαζόμενος πρέπει νὰ ἔχῃ περὶ τοῦ ἀποτελέσματος τῆς δίκης του, ὥστε συχνάκις ὁ πονηρότερος ἐπιτυγχάνει νὰ διαστρέψῃ τὴν δικαιοσύνην, καὶ νὰ ματαιώσῃ τὰ ἀναμφισβήτητα δίκαια τοῦ ἀντιδίκου του.

Τὰ Τουρκικὰ δικαστήρια οὐδέποτε ἀνέλαβον τὴν φροντίδα τῆς ἐκδικάσεως τῶν μεταξὺ ἀλλοδαπῶν ἢ ἄλλοθεντῶν καὶ Ὀθωμανῶν ὑπηκόων διαφορῶν. Οἱ Ὀθωμανοὶ ἐθεώρησαν φαίνεται ἀναξίους τοὺς ἀλλοθρήσκους νὰ ἐπικαλῶνται ὑπὲρ ἑαυτῶν τὸν ἱερὸν Νόμον τοῦ Ἰσλαμισμού, καὶ ἐκ τούτου ἐπήγασε τὸ δικαίωμα τῆς ἑτεροδικίας, τὸ ὁποῖον τρόπον τινὰ ἀπολαύουν οἱ ξένοι ἐν τῇ Τουρκίᾳ.

Ἀλλὰ κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους ἡ Ὀθωμανικὴ Κυβέρνησις ἐσύστησεν Ἐμπορικὸν Δικαστήριον, ὀνομαζόμενον *Τιτῆαρὲτ* πρὸς ἐκδίκασιν τῶν ἀναφυομένων ἐμπορικῶν διαφορῶν μεταξὺ Ὀθωμανῶν ὑπηκόων ἢ μεταξὺ ἀλλοδαπῶν καὶ Ὀθωμανῶν ὑπηκόων. Τὸ δικαστήριον τοῦτο προεδρευόμενον ὑπὸ Ὀθωμανοῦ, συνδικαζόντων δὲ ἐμπόρων ἀλλοδαπῶν καὶ Ὀθωμανῶν ὑπηκόων, διανέμει τὴν ἐμπορικὴν δικαιοσύνην ἀνεκκλήτως μὲ τὸν πολλὰ ἐλαστικὸν κανόνα τοῦ ὀρθοῦ λόγου καὶ τοῦ δικαίου.

Ἡ Ὀθωμανικὴ Κυβέρνησις ἐδημοσίευσε τὴν 12 Σιαφὲρ 1264 (Ἰαννουαρί 1848) τὸν κανονισμόν τοῦ ἐμπορικοῦ τούτου δικαστηρίου, αἱ δὲ κυριώτεραι διατάξεις αὐτοῦ εἶναι αἱ ἐξῆς:

1) Ὁ Ὑπουργὸς τοῦ ἐμπορίου εἶναι ὁ Πρόεδρος τοῦ ἐμπορικοῦ δικαστηρίου, καὶ ἐπομένως ὅλαι αἱ ὑπαγόμεναι εἰς τὸ δικαστήριον τοῦτο υποθέσεις εἶναι τῆς ἀρμοδιότητός του. Ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ Προέδρου ὁ Ὑπουργικὸς Σύμβουλος θέλει ἀναπληροῦ αὐτὸν, καὶ ἐπὶ παρουσίᾳ αὐτοῦ θέλουν συζητεῖσθαι καὶ ἀποφασίζεσθαι αἱ δίκαι.

2) Ἐκτὸς τοῦ Προέδρου καὶ τοῦ Συμβούλου τὰ μέλη τοῦ Δικαστηρίου τούτου θέλουν εἶσθαι 14, ἐξ ὧν 7 θέλουν εἶσθαι ἔμποροι ὑπῆκοοι Ὀθωμανοὶ, καὶ οἱ ἄλλοι ἐκ τῶν προκρίτων ξένων ἐμπόρων, τῶν ὁποίων

τὰ ὀνόματα θέλουν ἐγγραφῇ εἰς τὰ βιβλία τοῦ Δικαστηρίου· οἱ τελευταῖοι οὗτοι θέλουν ἐκλεχθῇ παρὰ τῶν Πρέσβειων τῶν φίλων Δυνάμεων.

3) Ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν τοῦ Δικαστηρίου δὲν δύναται οὔτε ν' αὐξηθῇ, οὔτε νὰ ἐλαττωθῇ· ἐν περιπτώσει δὲ ἀντικαταστάσεως τινὸς τῶν μελῶν, ἡ ἀντικατάστασις αὕτη θέλει σημειοῦσθαι εἰς τὰ βιβλία.

4) Ἐὰν συμβῇ εἰς τινὰ δικάσιμον νὰ μὴ παρευρεθῶσιν εἰς τὸ Δικαστήριον καὶ τὰ 14 μέλη αὐτοῦ, ὁ Πρόεδρος δύναται νὰ διατάξῃ νὰ γενῇ ἡ συζήτησις καὶ ἐπὶ παρουσίᾳ δέκα μόνον, ἀλλ' ἔὰν δὲν ᾖναι παρόντα οὔτε δέκα μέλη, τὸ Δικαστήριον δὲν δύναται νὰ συγκροτηθῇ. Ἐὰν ὁ διερμηνεὺς Πρεσβείας τινὸς, ἢ ὁ ἴδιος διάδικος θελήσουν ν' ἀντικαταστήσουν ἓνα τῶν 7 ξένων ἐμπόρων διὰ τινος ἄλλου ἐμπόρου τῆς ἐκλογῆς των, δύναται ὁ ἔμπορος αὐτὸς νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν δίκην, ἐξαιρουμένου διὰ κλήρου ἑνὸς τῶν τακτικῶν μελῶν.

5) Αἱ δίκαι θέλουν ἐκδικάζεσθαι κατὰ τὴν σειρὰν τῆς ἐγγραφῆς των, ἐκτὸς τῶν ἀφορωσῶν συναλλαγματικὰς καὶ πλοῖα, καὶ τῶν εἰσαγομένων παρὰ τῶν Πρεσβειῶν.

6) Ἡ πέμπτη προσδιορίζεται ἡμέρα δικάσιμος. Ὅλαι δὲ αἱ ὑποθέσεις μετὰ τὴν συζήτησιν θέλουν ἀποφασίζεσθαι διὰ τῆς πλειοψηφίας, ἐν περιπτώσει δὲ ἰσοψηφίας ἡ ψῆφος τοῦ προέδρου ἀποφασίζει.

7) Μόνον οἱ διάδικοι δύνανται νὰ παρασταθοῦν ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου τούτου.

8) Αἱ ἀποφάσεις θέλουν συντάττεσθαι καὶ ἐγχειρίζεσθαι εἰς τοὺς ἔχοντας συμφέρον τὸ πολὺ ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐκδικάσεως.

9) Ὁ κανονισμὸς οὗτος ἰσχύει μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ συνταττομένου Ἑμπορικοῦ Νόμου.

Ὁ διοργανισμὸς τοῦ μικτοῦ τούτου δικαστηρίου θεωρητικῶς ἐξεταζόμενος ἴσως ᾖναι ἀξιόλογος· ἀλλ' αἱ καλῆτεροι θεσμοθεσίαι πολλάκις εἰς τὴν ἐφαρμογὴν καθίστανται μάταιαι καὶ ἀνωφελεῖς.

Αἱ κατὰ τὸ Ὄθωμανικὸν Κράτος μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ ὑπηκόων ἄλλων Δυνάμεων ἀναφυόμεναι διαφοραὶ, ἐν αἷς οἱ πρῶτοι εἶναι ἐναγόμενοι δικάζονται κατὰ τοὺς Ἑλληνικοὺς νόμους ὑπὸ τῶν Προξένων ἢ τῶν προξενικῶν Δικαστηρίων, ἅτινα διὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Νόμου τῆς 29 Ὀκτωβρίου 1856 ἐσυστήθησαν εἰς τὴν Τουρκίαν καὶ εἰς τὰς μὴ Χριστιανικὰς χώρας.

Κατὰ τὸν Νόμον αὐτὸν οἱ Γενικοὶ πρόξενοι, Πρόξενοι ἢ Ἱποπρόξε-

νοι ἀποφασίζουσιν ἀνεκκλήτως καὶ περὶ ὅλων τῶν διαφορῶν, αἵτινες ἀναφύονται μεταξὺ Ἑλλήνων ἐντὸς τῆς περιφερείας τῶν μέχρι τῆς ἀξίας τῶν 100 δραχμῶν.

Ἀποφασίζουσι δὲ μετὰ δύο παρέδρων δικαστῶν, ἐκλεγομένων ἐκ τῶν ἐπισημοτέρων ἐμπόρων τῶν διαμενόντων ἐν τῇ προξενικῇ περιφερείᾳ, ἐν Κωνσταντινουπόλει δὲ διοριζομένων καὶ μισθοδοτουμένων ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, περὶ ὅλων τῶν ἐντὸς τῆς περιφερείας τῶν ἀναφυομένων μεταξὺ Ἑλλήνων διαφορῶν οἷας δὴποτε φύσεως καὶ ἂν ᾧσιν, ἐξαίρεσει τῶν περὶ διαζεύξεως, ἀνεκκλήτως μὲν μέχρις 800 δραχμῶν, ἐκκλητῶς δὲ καὶ ἐπέκεινα τοῦ ποσοῦ τούτου.

Αἱ ἀποφάσεις τῶν Προξενικῶν τούτων Δικαστηρίων ἐκκαλοῦνται εἰς τὸ Ἐφετεῖον Ἀθηνῶν.

§. 367. *Μέσα συγκοινωνίας.*—Ἡ Κωνσταντινούπολις εὐρίσκεται εἰς τακτικὴν καὶ συνεχῆ συγκοινωνίαν μ' ὅλα σχεδὸν τὰ μέρη τοῦ κόσμου.

Ἡ ἐσωτερικὴ συγκοινωνία ἐνεργεῖται διὰ τακτικῆς Ταχυδρομικῆς ὑπηρεσίας. Ἐξ ὅλων τῶν πόλεων τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας κατὰ πᾶν Σάββατον φθάνει εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁ Ταχυδρόμος. Τῆς Ἀσιατικῆς δὲ Τουρκίας τὸ Ταχυδρομεῖον φθάνει κατὰ πᾶσαν Τρίτην καὶ Σάββατον.

Ὁ ἐκ Βιέννης Ταχυδρόμος μὲ ἐπιστολὰς ὅλης τῆς Εὐρώπης φθάνει κατὰ πᾶσαν Παρασκευὴν, ὁ δὲ τῆς Ῥωσσίας κατὰ τὴν 1^{ην} καὶ 5^{ην} ἐκάστου μηνός.

Ἀναχωροῦν δὲ τὰ Ταχυδρομεῖα ἐκ Κωνσταντινουπόλεως διὰ μὲν τὴν Εὐρωπαϊκὴν Τουρκίαν κατὰ πᾶσαν Δευτέραν, διὰ δὲ τὴν Ἀσιατικὴν Τουρκίαν κατὰ πᾶσαν Δευτέραν καὶ Σάββατον, διὰ τὴν Βιέννην ὁ Αὐστριακὸς Ταχυδρόμος λαμβάνων γράμματα δι' ὅλην τὴν Εὐρώπην κατὰ πᾶσαν Τετάρτην, διὰ δὲ τὴν Ῥωσσίαν τὴν 5^{ην} καὶ 20^{ην} ἐκάστου μηνός.

Ἡ δὲ διὰ τῶν ἀτμοπλοίων συγκοινωνία τῆς Κωνσταντινουπόλεως εἶναι ἄπειρος, διότι ἐκτὸς τῶν διαφορῶν Τουρκικῶν ἀτμοπλοίων, τῶν διαπλεόντων μεταξὺ Νικομηδείας (Ισμίτ), Σμύρνης, Θεσσαλονίκης καὶ Βυρρητοῦ, τὰ Γαλλικὰ, τὰ Αὐστριακὰ τὰ Ῥωσικὰ ἔχουν τακτικὰς γραμμὰς μὲ ὅλους τοὺς Εὐρωπαϊκοὺς λιμένας.

§. 368. *Νομισματα Τουρκίας.*—Λογαριάζουν καθ' ὅλην τὴν Τουρ-

κίαν εἰς Γρόσια, διαιρούμενα εἰς 40 παράδας, πρὸς 3 ἄσπρα ὑποθετικά ὁ παράς.—οἱ ἔμποροι πρὸς εὐκολίαν διαιροῦν τὸ γρόσι εἰς 100 ἑκατοστά.—Εἰς τὰς μεγάλας πληρωμὰς μάλιστα τῆς Κυβερνήσεως μεταχειρίζονται ὡς ὕρον ποσοῦ τὸ *Balartior* (πουγγι) ἐκ 500 Γροσίων.

Τὰ πραγματικά Τουρκικὰ Νομίσματα ἔλαβον ἄπειρον ποικιλίαν, καὶ ἀπὸ τοῦ 1753 ἤρχισαν νὰ λαμβάνωσι μεταβολὰς ὡς πρὸς τὴν πραγματικὴν τῶν ἀξίαν· ἀλλ' ἐκανονίσθησαν ἐπὶ τέλους κατὰ τὸ 1845 ἐπὶ τῇ βάσει τῆς γνησιότητος, διότι ἀπεφάσισεν ἡ Τουρκικὴ Κυβέρνησις ν' ἀποσύρῃ διαδοχικῶς ἀπὸ τὴν κυκλοφορίαν τὰ μὴ φέροντα τὴν πραγματικὴν τῶν ἀξίαν παλαιὰ Τουρκικὰ νομίσματα.

Κατὰ τὸ νέον αὐτὸ σύστημα ἐξετυπώθησαν νομίσματα χρυσοῦ καὶ ἀργυροῦ. Τὰ μὲν χρυσοῦ τίτλου 916 χιλιοστημορίων, τὰ δὲ ἀργυροῦ 830. Κατ' αὐτὴν τὴν βάσιν τὸ ἑκατόγροσον ζυγίζει γραμμὰς 7,216. ἀξίζει δὲ φράγκα. 22, 50. Ἀναλόγως δὲ τὰ τῶν 50, 10 καὶ 5 Γροσίων χρυσοῦ, λεγόμενα συνήθως λίραι.

Τὰ ἀργυροῦ, Μετζιτιέδες λεγόμενα, τῶν 20 Γροσίων ζυγίζουν Γραμμάς. 25,055.

ἀξίζουν δὲ φράγκα. 4, 55.

καὶ ἀναλόγως τὰ κλάσματα αὐτῶν τῶν 10, 5, 2, 1, $1/2$ Γροσίου.

Ἵπάρχουν καὶ νομίσματα χαλκίνα ἐνὸς παρὰ μέχρις 1 Γροσίου.

Ἐκ τῶν παλαιῶν νομισμάτων μένουν ἀκόμη εἰς κυκλοφορίαν τὰ πεντάρια καὶ ἑξάρια λεγόμενα, τῶν ὁποίων ἡ πραγματικὴ ἀξία δὲν ἀντιστοιχεῖ μὲ τὴν ὀνομαστικὴν τῶν.

Κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους ἡ Τουρκικὴ Κυβέρνησις εἶχεν ἐκδόσει μεγάλον ποσὸν χαρτονομίσματος, τὸ ὁποῖον ὅμως ἐσχάτως τὸ ἀπέσυρε τῆς κυκλοφορίας πληρώσασα μέρος τῆς ἀξίας του εἰς πραγματικά νομίσματα καὶ μέρος εἰς χρεώγραφα.

Ἡ νεωστὶ συσταθεῖσα Τουρκικὴ Τράπεζα ἐν Κωνσταντινουπόλει ἤρχισε τὴν ἐκδοσιν τραπεζικῶν γραμματίων, τὰ ὁποῖα κυκλοφοροῦν κατ' ἰσοτιμίαν.

Τὰ διάφορα Τουρκικὰ χρεώγραφα, τὰ ὁποῖα δυστυχῶς ἔγεινον ἀντικείμενον ζωηρᾶς κερδοσκοπικῆς ἐργασίας ἐν Κωνσταντινουπόλει δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν κατηγορίαν τοῦ χαρτονομίσματος.

Ἡ κυκλοφορία τῶν Εὐρωπαϊκῶν νομισμάτων εἶναι νομοθετικῶς ἀπη-

γορευμένη· τὸ δὲ Νομισματοκοπεῖον ἐπροσδιόρισε τὴν ἀξίαν αὐτῶν ὡς ἐφεξῆς, καὶ κατ' αὐτὴν τὰ ἀνταλλάσσει μὲ Τουρκικὰ νέα νομίσματα.

α.) Χρυσά.

Λίραι Στερλῖναι	πρὸς γρ.	43	παρ.	10	τὸ δράμ.
Ῥωσικὰ φλωρία Ἰμπεριάλια	»	»	43	»	10
Δόπιαι τῆς Ἰσπανίας	»	»	41	»	5
Εἰκοσάφραγκα Γαλλίας	»	»	42	»	20
Σοβερῖνια Αὐστρίας	»	»	42	»	»
Βενετικὰ φλωρία	»	»	47	»	»
Ὀλλανδικὰ φλωρία	»	»	46	»	10
Δόπιαι Πορτογαλλίας	»	»	43	»	»

β.) Ἀργυρά.

Ἰσπανικὸν δίστηλον = γρ.	22,33	πρὸς γρ.	2,30	παρ.	τὸ δράμ.
Γερμανικὰ τάλληρα = »	21,36	»	»	2,21	»
Ῥωσικὸν Γαλλίας = »	21,10	»	»	2,30	»
Ῥωσικὸν Ἑλλάδος = »	18,38	»	»	2,30	»
Ῥεύβλιον Ῥωσ. νέον = »	16,37	»	»	2,30	»
ὅμοιον παλαιὸν = »	16,10	»	»	ὅμ.	»
Σφάντζικαι	»	»	»	1,29	»
ὁμοία 1/2	»	»	»	1,17	»

Εἰς τὰς ἐμπορικὰς συναλλαγὰς ἡ τιμὴ τῶν Εὐρωπαϊκῶν νομισμάτων ὑψοῦται ἢ ἐκπίπτει ἀναλόγως τῆς ἀφθονίας ἢ τῆς ζητήσεως αὐτῶν· συνήθως τιμῶνται ὡς ἐξῆς·

Λίρα Στερλίνα	= γρ.	110
20 φραγκον Γαλλίας	= »	87
Φλωρίον Βενετικὸν	= »	52 1/2
Φλωρίον Ὀλλανδικὸν	= »	51
1/2 Ῥωσ. Φλωρίον	= »	89
Δίστηλον Ἰσπανίας	= »	23,23 παρ.
Γερμανικὸν Τάλ. βεγγίνα	= »	22,22
Πεντόφραγκον Γαλλίας	= »	21,27
Ἀργυροῦν Ρεύβλιον	= »	17,20

Τίμησις συναλλαγῶν Κωνσταντινουπόλεως. (κατὰ προσεγγί-
ζουσαν ἰσοτιμίαν).

ἀόριστον				ὀρισμένον.	
Λονδίνον	— 110	γρόσια	διὰ	1	λίραν στερλ.
Παρίσιοι	} 170 1/2	παράδες	»	1	φράγκον.
Μασσαλίαι					
Ἄμστερδαμ.	345	»	»	1	φιορίν. Ὀλλάνδ.
Βιέννη	436	»	»	1	φιο. ἀγ. Αὐστρ.
Γένοβα	170 1/2	»	»	1	λίραν νέαν.
Αὐγούστα	436	»	»	1	φιορίν. ἀγορ.
Τριέστιον	436	»	»	1	φιορ. Αὐστρ.
Μελίτη	310	»	»	1	Σκοῦδον.
Βενετία	137	»	»	1	λίραν Αὐστρ.

§. 369. *Συνθήμειαι* — *προμήμειαι* — *μεσιτεΐαι* — Τὰ ἐσωτερικὰ συναλλάγματα προσδιορίζονται διὰ τῆς νομισματοποιμήσεως (agio), καὶ αἱ πόλεις τῶν ἐπαρχιῶν πληρόνουσι 1 ἔως 2 τοῖς 0/0 διὰ τὰς ἐπὶ τῇ Κωνσταντινουπόλει συναλλαγματικὰς.

Αἱ ἐσωτερικαὶ συναλλαγματικαὶ καὶ αἱ χρεωστικαὶ ὁμολογίαι διὰ νὰ γίνωσι δεκταὶ ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου πρέπει νὰ ᾔναι γεγραμμέναι ἐπὶ χαρτοσήμου.

Τα περὶ συναλλαγματικῶν κανονίζονται ἐν γένει κατὰ τὸν Γαλλικὸν ἐμπορικὸν Νόμον.

Ἰπάρχει εἰς Κωνσταντινούπολιν χρηματιστήριον, ὅπου διαπραγματεύονται μόνον τὰ συναλλάγματα.

Αἱ διὰ τὴν Εὐρώπην συναλλαγματικαὶ ἐκδίδονται συνήθως πληρωτέαι μετὰ τρεῖς μῆνας ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας των· αἱ δὲ ἐσωτερικαὶ συναλλαγματικαὶ ἐκδίδονται πληρωτέαι τοῦλάχιστον μετὰ 11 ἡμέρας ἀπὸ τῆς ὄψεως. *

Δὲν ὑπάρχουσιν ἡμέραι χάριτος εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Τὰ ἐξωτερικὰ συναλλάγματα εἰς ὅλας τὰς ἐμπορικὰς πόλεις τῆς Τουρκίας κανονίζονται καὶ διατιμῶνται ὡς καὶ τὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Ἡ προμήθεια διὰ τὰς συναλλαγματικὰς πράξεις εἶναι ἀκανόνιστος, συμφωνεῖται δὲ πολλάκις μέχρις 1 τοῖς 0/0.

Ἡ μεσιτεΐα διὰ τὰ συναλλάγματα εἶναι 1/8 τοῖς 0/0.

Ἡ προμήθεια πωλήσεων καὶ προβλέψεων ἐμπορευμάτων εἶναι συνήθως 2 τοῖς 0/0.

Ἡ προμήθεια ἐγγυῆς εἶναι 1 ἕως 2 τοῖς 0/0.

Ἡ προμήθεια παραλαβῆς καὶ ἀποστολῆςπραγματειῶν εἶναι 1 τοῖς 0/0.

Ἡ προμήθεια διὰ ναύλωσιν ἢ σύναξιν ναύλου εἶναι 2 τοῖς 0/0.

Ἡ μεσιτεία διὰ τὰς πωλήσειςπραγματειῶν εἶναι 1/2 τοῖς 0/0, διὰ ναύλωσιν ἢ πώλησιν πλοίου 2 τοῖς 0/0.

§. 370. Σταθμὰ καὶ μέτρα Τουρκίας.—Μονὰς βάρους εἶναι ἡ ὀκά, ἥτις διαιρεῖται ὡς ἑξῆς.

1. ὀκά=4 τζεκία=400 δράμια.

1 τζεκί =100 δράμια.

Αἱ βαρεῖαι πραγματεῖαι σταθμίζονται μὲ τὸ καρτάριον.

1 Κανταριον=μὲ 44 ὀκάδας·

=μὲ 100 ῥότολα ἢ λόνδρας.

1 Τεφες = 610 δράμια

1 Βατμάνι = 6 ὀκάδας

1 Ῥότολον = 176 δράμια

Αἱ πολύτιμοι οὐσίαι σταθμίζονται ἢ μὲ τὸ τζεκί=μὲ 100 δράμια, διαιρούμενα εἰς 16 καράτια πρὸς 4 κόκκους ἕκαστον ἢ μὲ τὸ μισκάλι ἴσον μὲ 1 1/2 δράμι.

Εἰς τὴν Σμύρνην τὸ καρτάριον περιέχει ὀκάδας 45. ὅθεν μεταξὺ τοῦ κανταρίου τῆς Σμύρνης καὶ τοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπάρχει διαφορὰ περίπου 2 1/4 ἕως 2 1/2 τοῖς 0/0,

Τὸ τζεκί εἰς τὴν Σμύρνην περιέχει ὀκάδας 2, καὶ δι' αὐτοῦ τοῦ βάρους κανονίζονται αἱ πωλήσεις.

Εἰς δὲ τὰς ἄλλας πόλεις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας τὰ σταθμὰ τῶν ἐμπορευμάτων κανονίζονται διὰ τοῦ βατμάνι=μὲ 6 ὀκάδας.

1 ὀκά=μὲ 1 χιλιόγραμμον καὶ 128 γραμμὰς Γαλ.

1. ὀκά=2 λίτρας, 13 οὐγγίας καὶ 4 δράμια βάρους Ἀγγλ. ἀλλ' ἐμπορικῶς ὑπολογίζεται

1 Καντάριον Κωνστ.=μὲ 124 1/2 λίτρας βάρους Ἀγγλ. ὅθεν

1 Καντάριον Ἀγγλίας, διαιρούμενον εἰς 4 κουάρτερ ἢ 112 λίτρας εἶναι

=39 ὀκάδας καὶ 240 δράμια ἢ

=μὲ 90 ῥότολα Τουρκίας.

100 Γαλλικὰ χιλιόγραμμα ὑπολογίζονται

= μὲ 78 ὀκάδας ἤτοι = μὲ 177 $1/2$ ἑκατοστὰ τοῦ κανταρίου τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὅθεν

1 Καντάριον Κωνστ. = 56 $1/2$ χιλιόγραμμα περίπου Γαλ. (1).

Μέτρα μήκους.—Διὰ τὰ ὑφάσματα ὑπάρχουσι δύο πῆλεις μικρὸς καὶ μεγάλος, ἀλλ' ὁ τελευταῖος μόνον εἶναι ἤδη εἰς χρῆσιν·

1 πῆχη Κωνσταντινουπόλεως εἶναι = μὲ 0,67 Γαλλικοῦ μέτρου, ὅθεν

100 Γαλλικὰ μέτρα = 149,25 περίπου πῆλεις

1 πῆχη μεγάλη Κωνστ. = 27,9 δακτύλους Ἀγγλικούς,

ὑπολογίζεται δὲ ἐμπορικῶς ὡς ἴση μὲ $3/4$ περίπου τῆς Γυιάρδας,

100 πῆχ. = μὲ 73 $1/2$ Γυιάρδας.

Μέτρον χωρητικότητος διὰ τοὺς δημητριακοὺς καρποὺς εἶναι τὸ κοιλὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως λεγόμενον·

1 Κοιλὸν Κωνστ. = 33, 16 λίτρας Γαλλικὰς·

1 Κοιλὸν = 0, 93 τοῦ Ἀγγλ. Βοῦσελ.

ὑπολογίζεται ὅθεν τὸ Ἀγγλικὸν Κουάρτερ

= μὲ 8, 15 κοιλὰ Κωνσταντινουπόλεως.

100 Κουάρτερ = 815 κοιλὰ Κωνσταντιν.

Τὸ κοιλὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως δὲν εἶναι κοινὸν εἰς ὅλας τὰς Τουρκικὰς πόλεις, καὶ ὡς πρὸς τοῦτο ὑπάρχει πολλὴ ἀνωμαλία. Ὡς ἐμπορικὸν ὅμως μέτρον εἰσῆχθη ἤδη εἰς τὰς περισσοτέρας πόλεις τὸ κοιλὸν τοῦτο.

Τὸ κοιλὸν τῆς Βάρνας καὶ ὅλης τῆς

Βουλγαρίας εἶναι = μὲ 4 κοιλὰ Κωνσταντιν.

Τὸ κοιλὸν τοῦ Πύργου = μὲ 2 » »

Τὸ κοιλὸν τῶν Σεβρίων = μὲ 2 » »

Τὸ κοιλὸν τῆς Θεσσαλον. = μὲ 4 » »

Τὸ κοιλὸν τῆς Σμύρνης εἶναι 2 τοῖς 0/0 μεγαλῆτερον ἀπὸ τὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Τὸ κοιλὸν τῆς Αἴνου εἶναι ἶσον μὲ τὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀλλὰ τὸ κοιλὸν τῶν μεσογειῶν πόλεων τῆς Θράκης εἶναι χωρητικότητος 52 ὀκάδων.

(1) Κατ' αὐτὰς τὰς ἀναλογίας κανονίζονται τὰ σταθμὰ τῶν ἐπὶ προσδοκίᾳ ἐν Κωνσταντινουπόλει πωλουμένων Ἀγγλικῶν ἢ Γαλλικῶν ἐμπορευμάτων.

Εἰς τὴν Βηρυτὸν 75 κοιλὰ εἶναι ἴσα μὲ 100 Κωνσταντινουπόλεως.

Εἰς τὸν Βῶλον 8 μέτρα, οὐλτζέκια λεγόμενα, εἶναι ἴσα μὲ $6\frac{3}{4}$ κοιλὰ Κωνσταντινουπόλεως.

1. Κοιλὸν Κωνστ. Σίτου ζυγίζει ὁκαδ. 20—22 κατὰ τὴν ποιότη.

» » » Κριθῆς » 18—19

» » » Σησάμου » 16—16 $\frac{1}{2}$

» » » Λινοσπόρου » 19—20

Διὰ τὰ βρευστὰ μέτρον ἐμπορικὸν δὲν ὑπάρχει· τὰ εἰς τὰς διαφόρους δὲ πόλεις ὑπάρχοντα μέτρα κανονίζοντα κατὰ τὸ περιεχόμενον βάρος, διότι ἐν γένει ὅλα τὰ ὑγρά πωλοῦνται διὰ τῆς σταθμίσεως.

Τὸ ἀλμοῦδ τοῦ ἐλαίου = 8 ὁκάδας· εἰς τὴν Μιτυλήνην ἡ *latina* τοῦ ἐλαίου = 6 ὁκάδας·

1 Καντάριον ἐλαίου εἶναι = μὲ 45 ὁκάδας.

110 Καντάρια ἐλαίου = 100 Μιλερόλας τῆς Μασαλίας.

Εἰς τὰ Χανιά τῆς Κρήτης τὸ μέτρον τοῦ ἐλαίου εἶναι ἴσον μὲ 8 $\frac{1}{2}$ ὁκάδας.

Εἰς τὴν Ρέθυμνον εἶναι ἴσον μὲ 10 ὁκάδας.

§. 371. *Ἔθιμα* ὡς πρὸς τὰς ἀγοραπωλησίας—καὶ ἀποσταθμίσεις.—Αἱ πωλήσεις γίνονται συνήθως μὲ προθεσμίας, αἵτινες ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ παρατείνονται πολὺ πέραν τῶν συμφωνιῶν.

Ἡ τιμὴ τῶν καφέδων προσδιορίζεται ἀνὰ 100 ὁκάδας, ἐκπίπτει δὲ ἀποστάθμησις (*lara*) 1 ὁκά ἀνὰ ἕκαστον σάκκον.

Ἡ τιμὴ τῆς ζάχαρης προσδιορίζεται κατὰ καντάριον τῶν 44 ὁκάδων· ἀποστάθμησις διὰ τὴν εἰς βαρέλια ζάχαρην εἰς κώνους ἐκπίπτει δὲ διὰ μὲν τὰ βαρέλια 12 τοῖς 0/0, διὰ δὲ τὸ χαρτίον τῶν κώνων 7 τοῖς 0/0.

Διὰ τὴν εἰς κόνιν ζάχαρην εἰς βαρέλια ἐκπίπτει ὡσαύτως ἀποστάθμησις 12 τοῖς 0/0.

Διὰ τὴν ζάχαρην εἰς κιβώτια περιεκτικὰ 3 $\frac{1}{2}$ περίπου καταρίων, ἐκπίπτει ἀποστάθμησις 18 τοῖς 0/0.

Διὰ τὴν εἰς σάκκους διπλοῦς ἢ μονοῦς ζάχαρην τῆς Ἀβάνας ἐκπίπτει ἀποστάθμησις διὰ μὲν τοὺς διπλοῦς σάκκους 6 ρότολα, διὰ δὲ τοὺς μονοῦς 3 ρότολα Κωνστ. ἀνὰ ἕκαστον σάκκον.

Οἱ κασσίτεροι Ἀγγλίας πωλοῦνται κατὰ κιβώτιον ἄνευ σταθμίσεως, διότι ἕκαστον περιέχει ἀκριβῶς Ἀγγλικά κατάρια 4, ἥτοι Τουρ-

κικὰ καντάρια 3 καὶ 60/100, ἀπ' αὐτῆς δὲ τῆς ἀναλογίας κανονίζεται ἡ ἀξία των κατὰ τὴν συμφωνηθεῖσαν τιμὴν.

Οἱ λευκοσίδηροι (τενεκέδες) πωλοῦνται ἀνὰ δύο κιβώτια, ἐξ ὧν ἕκαστον περιέχει φύλλα 225.

Οἱ χάλυβες (ἀτζάλια) πωλοῦνται μὲ τὸ καντάριον, καὶ ἐπειδὴ ἕκαστον κιβώτιον περιέχει 1 1/4 κανταρ. Κωνσταντίν. παραδίδονται ἄνευ σταθμῆσεως.

Οἱ ἀνθρακικοὶ μόλυβδοι (στουπέτζια) πωλοῦνται ἀνὰ δύο κιβώτια, ἐξ ὧν ἕκαστον περιέχει καθαρῶς ὀκάδας 24, παραδίδονται δὲ ἄνευ σταθμῆσεως.

Τὰ σίδηρα Ἀγγλίας εἰς ῥάβδους τετραγώνους καὶ στρογγύλας πωλοῦνται σταθμιζόμενα μὲ τὸ καντάριον ἀνὰ 44 ὀκάδας. Τὰ δὲ δέματα (γιαρμάδες) πωλοῦνται ἄνευ σταθμῆσεως, διότι σύγκειται ἕκαστον ἐκ 50 Ἀγγλικῶν λιτρῶν, ἥτοι 45 Τουρκικῶν ροτόλων.

Τὰ σίδηρα τῆς Ρωσσίας πωλοῦνται σταθμιζόμενα μὲ τὸ καντάριον ἀνὰ 44 ὀκάδας. Ἐπὶ τῶν προπωλήσεων ὑπολογίζονται τὰ 3 1/2 πούτια=μὲ 1 καντάριον Κωνσταντινουπόλεως.

Οἱ χάλκαρθοι (βιτριόλα) Ἀγγλίας εἰς βαρέλια πωλοῦνται διὰ τοῦ κανταρίου τῶν 44 ὀκάδων· ἐκπίπτει δὲ ἀποστάθμησις διὰ μὲν τὰ μεγάλα βαρέλια 12 τοῖς 0/0, διὰ δὲ τὰ μικρὰ 10 τοῖς 0/0.

Τὰ ρούμια τῆς Ἀμερικῆς καὶ Ἀγγλίας πωλοῦνται μὲ Ἀγγλικά γαλόνια, ὑπολογιζόμενον ἕκαστον γαλόνιον ἴσον μὲ 1070 δράμια. Διὰ τὰ μεγάλα βαρέλια (pipes) τῶν Ἀμερικανικῶν ρουμίων, ἔχοντα χωρητικότητα 110—120 γαλονίων, ἐκπίπτουνται ὀκάδες 70—72, διὰ τὰ ἡμίση βαρέλια τῶν 50—55 γαλονίων ἐκπίπτουνται ὀκάδες 35—36, καὶ διὰ τὰ τέταρτα 30—34 γαλονίων ἐκπίπτουνται ὀκάδες 17—18 δι' ἀποστάθμησιν.

Τῶν Ἀγγλικῶν ρουμίων ἡ ἀποστάθμησις συμφωνεῖται ἰδιαίτερώς· εἶναι δὲ συνήθως ὀκάδες 30—35. Εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις τὰ βαρέλια μένουν εἰς τὸν ἀγοραστὴν ἄνευ τινὸς πληρωμῆς.

Τὰ λιβάνια πωλοῦνται συνήθως ἀνὰ 45 ὀκάδας· ἐκπίπτει δὲ ἀποστάθμησις διὰ τὰ κιβώτια 18 τοῖς 0/0.

Ἡ κοκκινίλια (κρεμέζιον) πωλεῖται μὲ τὴν ὀκάν' ἀνὰ ἕκαστον δὲ σάκκον βάρους 50—55 ὀκάδων ἐκπίπτει ἀποστάθμησις 1 ὀκά.

Τὸ ἰνδικὸν πωλεῖται μὲ τὴν ὀκάν' ἐκπίπτει δὲ ἡ πραγματικὴ

ἀποστάθμησις, ζυγίζομένου χωριστὰ τοῦ κιβωτίου· ἐκ δὲ τοῦ καθαροῦ βάρους ἐκπίπτεται 1 τοῖς 0/0 δι' ὕφεσιν κόνεως.

Τὰ πιπέρια πωλοῦνται μὲ τὴν ὀκάν' ἐκπίπτεται δὲ ἀποστάθμησις διὰ μὲν τοῦ διπλοῦς σάκκου ὀκᾶδες 1 1/2 ἕως 2, διὰ δὲ τοὺς μονοὺς 1 ὀκά.

Τὸ *κιννάμωμον* (κανέλλα) εἰς κιβώτια πωλεῖται μὲ τὴν ὀκάν' διὰ δὲ τὰ κιβώτια χωρητικότητος 28—30 ὀκάδων ἐκπίπτεται ἀποστάθμησις 5 1/2 ἕως 6 ὀκάδες ἀνὰ πᾶν κιβώτιον.

Τὰ *καρνόφυλλα* πωλοῦνται ὁμοίως μὲ τὴν ὀκάν' ἐκπίπτεται δὲ ἀποστάθμησις ἀνὰ πᾶσαν κοῦφον ψάθινον 1 1/2 ὀκά.

Τὰ *χαβιάρια* Ρωσσίας πωλοῦνται μὲ τὴν ὀκάν' ἡ δὲ ἀποστάθμησις τῶν βαρελίων εἶναι 14 τοῖς 0/0.

Τὸ *Ἀγγλικὸν νίτρον* πωλεῖται μὲ τὸ βαρέλιον, περιέχον ἐν Ἀγγλικὸν καντάριον, ἄνευ σταθμῆσεως.

Τὸ *θεῖον* Σικελίας καὶ Γαλλίας εἰς κυλίνδρους καὶ εἰς κιβώτια πωλεῖται μὲ τὸ καντάριον· ἡ δὲ ἀποστάθμησις τῶν κιβωτίων εἶναι 12 τοῖς 0/0.

Αἱ *πίσσαι* τῆς Ἀγγλίας εἰς βαρέλια πωλοῦνται μὲ τὸ βαρέλιον ἄνευ προσδιορισμοῦ βάρους ἢ ἀποσταθμῆσεως.

Ξύλα βαφικὰ παντὸς εἶδους πωλοῦνται μὲ τὸ καντάριον τῶν 44 ὀκάδων.

Οἱ *μόλυβδοι* καὶ τὰ *σφαιρίδια* ὡσαύτως μὲ τὸ καντάριον ἄνευ ἀποσταθμῆσεως.

Αἱ *ἔελοι* Ἀμβέρσης καὶ Ὀλλάνδας διαφόρων μέτρων πωλοῦνται κατὰ κιβώτια ἀναλόγως τοῦ ποσοῦ καὶ τῆς ἐκτάσεώς των.

Τὰ *ἀλείμματα* καὶ *βούτυρα* πωλοῦνται μὲ τὴν ὀκάν, καὶ διὰ τὰ εἰς ἀσκοὺς ἐκπίπτεται ἀποστάθμησις 4 τοῖς 0/0.

Τὸ *μηκώριον* (ἔπιον) πωλεῖται μὲ τὴν ὀκάν.

Τὰ *μαλλία*, καὶ *βαμβάκια* πωλοῦνται μὲ τὸ καντάριον.

Τὰ *αἰγόμαλλα*, τὰ *ρήματα*, καὶ ἡ *μετάξη* τῆς Περσίας καὶ τῆς Τουρκίας ἐκτὸς τῆς Προυσικῆς πωλοῦνται μὲ τὴν ὀκάν.

Ἡ *Προυσικὴ μετάξη* πωλεῖται μὲ τὸν Τεφέν.

Οἱ *γαϊάνθρακες* πωλοῦνται ἐκ τῶν πλοίων μὲ Ἀγγλικὸν τόνον, ὅστις ὑπολογίζεται ὥστος μὲ 18 καντάρια Τουρκικά.

Τὰ *κανσόφυλα* πωλοῦνται μὲ τὸ *τζεκι*, ὅσον μὲ 180 ὀκάδ. περίπου.

Ὅλα τὰ ρινοτά πωλοῦνται μὲ τὴν ὁκάν' τὸ δὲ ροδόμυρον μὲ τὸ μισκάλι.

Οἱ δημοτριακοὶ καρποὶ πωλοῦνται μὲ τὸ κοιλόν.

Οἱ ἐλαιόσποροι μὲ κοιλὸν 20 ὀκάδων. Τὰ ὄσπρια μὲ τὴν ὁκάν.

Ἡ στάθμησις ὅλων τῶν ἐμπορευμάτων γίνεται διὰ τοῦ ῥωμαϊκοῦ στατηῆρος παρὰ δημοσίων σταθμιστῶν· ἐκπίπτεται δὲ πάντοτε ἐκτὸς τῶν προεκτεθεισῶν ἀποσταθμήσεων καὶ τὸ βάρος τοῦ σχοινίου, διὰ τοῦ ὁποίου προσαρτᾶται τὸ σταθμιζόμενον εἰς τὸν στατῆρα.

Β'. ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ.

§. 372. Ἡ *Θράκη* ἐκτὸς τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τῆς μεγάλης ἐμπορικῆς πόλεως τῆς, ἔχει προσέτι καὶ ἄλλας ἐμπορικὰς πόλεις, ὡς τὴν Ἀδριανούπολιν, τὴν Φιλιππούπολιν, τὴν Αἶνον, τὴν Καλλίπολιν καὶ τὴν Ῥοδοστόν.

Ἡ Ἀδριανούπολις εἶναι πόλις μεγάλη, ἔχουσα 100,000 περίπου κατοίκων· κειμένη δὲ μετὰ τῆς Μεσόγειου θαλάσσης καὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου ἐπὶ τριῶν ποταμῶν, καὶ κοινωνοῦσα διὰ τοῦ Ἑβρου μετὰ τοῦ λιμένος τῆς παραλίου Αἶνου, εὐρίσκεται εἰς θέσιν ἐμπορικωτάτην, καὶ ἐνεργεῖ μέγαλον ἐμπόριον μ' ὅλας τὰς λοιπὰς πόλεις τῆς Θράκης, καθόσον μάλιστα ἔχει πλησίον τὰς πόλεις Οὐζουντζόβαν καὶ Σελίμναν. Ἡ βιομηχανία τῆς πόλεως ταύτης περιορίζεται εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ ροδόμυρου, εἰς τὴν βυρσοδεψίαν καὶ εἰς τὴν κατασκευὴν διαφόρων ὑφασμάτων. Τὰ εἶδη τῆς ἐξαγωγῆς εἶναι μαλλία ὠρχίας ποιότητος, ἀποστελλόμενα κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν Αὐστρίαν καὶ Γερμανίαν, κουκούλια καὶ ἐν μέρει μετάξια, βαμβάκια, ροδόμυρον, ξηραὶ ὀπῶραι, καὶ οἶνοι. Ἡ δὲ εἰσαγωγὴ συνίσταται εἰς ὑφάσματα καὶ ἀποικιακὰ, διὰ τὰ ὅποια ἡ Κωνσταντινούπολις εἶναι ἡ ἀγορὰ τῆς προβλέψεως αὐτῶν. Ἐὰν ὁ λιμὴν τῆς Αἶνου καθαρισθῇ, καὶ τὸ πλεῖσιμον τοῦ Ἑβρου (Μαρίτζας) κανονισθῇ θέλει λάβε. μεγάλην ἐμπορικὴν σημασίαν ἡ πόλις αὕτη.

Γ'. ΦΙΛΙΠΠΟΥΠΟΛΙΣ.

§. 373. Ἡ *Φιλιππούπολις*, ἑτέρα ἐμπορικὴ πόλις τῆς Θράκης, κεῖται ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ Ἑβρου, καὶ ἐπὶ τῶν δημοσίων ὁδῶν, τῶν ἀγουσῶν εἰς Κωνσταντινούπολιν, Βουλγαρίαν καὶ Βλαχίαν, ὥστε ἀποκατέστη παρακαταθήκη μεγάλου ἐμπορίου, καὶ ιδίως

θρυζίου, μετάξης, καὶ βαμβακίου, ἵτινα μετ' ἐπιτυχίας καλλιεργοῦνται εἰς τὰς πέριξ αὐτῆς χώρας.

Δ'. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ.

§. 374. Ἡ *Μακεδονία* διακρίνεται μεταξὺ τῶν κατὰ τὴν Εὐρώπην Τουρκικῶν ἐπαρχιῶν ὡς πρὸς τὴν ἐμπορικὴν τῆς σημασίαν, οὕσα πλουσία φυσικῶν προϊόντων, καὶ ἐνεργοῦσα σημαντικὸν ἐμπόριον ἐξαγωγῆς διὰ τῶν πόλεων τῆς *Θεσσαλονίκης* καὶ *Σερβῶν*.

Ἡ *Θεσσαλονίκη*, πόλις 80,000 κατοίκων κειμένη ἐπὶ τοῦ *Θερμαϊκοῦ κόλπου*, ἀποκατέστη κυρίως κέντρον μεγάλου ἐμπορίου· εὗρίσκε- δὲ εἰς σχέσεις ἀμέσους μ' ὅλας τὰς Εὐρωπαϊκὰς ἀγοράς. Τὰ κυριώτερα εἶδη ἐξαγωγῆς εἶναι δημητριακοὶ καρποὶ, βαμβάκια, (τῶν ὁποίων μάλιστα ἡ καλλιέργεια ἔλαβε μεγάλην ἀνάπτυξιν μετὰ τὸν Ἀμερικανικὸν πόλεμον), καπνοὶ, κουκούλια, μετάξια, καὶ μαλλία.

Ἡ μεταξοκλωσία ἔλαβε μεγάλην ἀνάπτυξιν, καὶ τινὰ ἐκ τῶν κατασκευαζομένων μεταξίων καταλέγονται μετὰ τῶν πρώτων Εὐρωπαϊκῶν ποιότητων· ἐνεργεῖ δὲ μεγαλύτερον ἐμπόριον εἰσαγωγῆς, οὕσα ἡ ἀγορὰ ὅλης τῆς *Μακεδονίας* καὶ *Θεσσαλίας*. Τὰ εἰσαγόμενα ἀντικείμενα εἶναι ὑφάσματα παντὸς εἶδους, ρήματα, καφές, ζάχαρη, σαπῶνια, σίδηρον, κοκκινιλία (κρεμζιον), ἰνδικὸν καὶ ἄλλα.

Ε'. ΙΩΑΝΝΙΝΑ.

§. 375. Ἡ *Ἑπειρος* καὶ ἡ *Ἀλβανία* ἔχουσι μὲν ἄφθονα προϊόντα, ἀλλὰ τὸ ἐμπόριόν των εἶναι ἀρκετὰ περιορισμένον, καθόσον στεροῦνται καλῶν παράλιων λιμένων. Ἡ *Ἄρτα* ἐπὶ τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου, ἡ *Πρέβεζα* καὶ ἡ *Πάργα* εἶναι αἱ ἐμπορικαὶ παράλιοι πόλεις τῆς *Ἡπείρου*· μετὰ τῶν μεσογείων διακρίνονται τὰ *Ἰωάννινα*, πόλις 20,000 κατοίκων ἡ πρωτεύουσα τῆς *Ἡπείρου*, πόλις ὠραία ἐπὶ τῆς δυτικῆς ὄχθης τῆς Ἀχερουσίας λίμνης. Ἡ ἐμπορικὴ σημασία τῶν *Ἰωαννίνων* ἦτο μάλιστα μεγάλη ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ, ὅτε ὁ πληθυσμὸς τῆς εἶχε φθάσει τὰς 40,000, ἀλλὰ καὶ σήμερον εἶναι τὸ κέντρον τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν ὅλης τῆς *Ἡπείρου*, εὐρισκομένη εἰς ἀμέσους ἐμπορικὰς σχέσεις μετὰ τῆς *Ἑπτανήσου*, *Ἑλλάδος*, *Κωνσταντινουπόλεως*, *Βλαχίας*, καὶ *Μολδαβίας*· ἐξάγει δὲ καπνοὺς, ζῶα, μαλλία, κάρναβιν, βαμβάκιον καὶ ἄλλα.

Ἡ πόλις τῶν *Ἰωαννίνων* εὐτόχησε νὰ γεννήσῃ ἐμπόρους, διακριθέν-
(ΕΜΠΟΡ. ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ).

τας διὰ τὴν ἀρετὴν καὶ τιμιότητά των, διὰ τὰ κοινοφελῆ αἰσθήματα καὶ τὴν ἄκραν αὐτῶν φιλογένειαν, ἐμποροῦς, ἀπαθανάτισαντας τὰ ὀνόματά των διὰ τῶν μεγάλων ὑπὲρ τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας ἀγώνων καὶ θυσιῶν των. Ἡ πόλις αὕτη πρώτη μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐσύστησε Σχολεῖα κατὰ τὸ 1650, καὶ πάντοτε διετήρησε τοιαῦτα διὰ τῶν ἀδρῶν δαπανῶν τῶν φιλομούσων ἐμπόρων της.

ΣΤ'. ΒΑΡΝΑ.

§. 376. Ἡ *Barna*, πόλις παράλιος τοῦ Εὐξείνου Πόντου, διακρίνεται μετὰ τῶν πόλεων τῆς Βουλγαρίας διὰ τὴν ἐμπορικὴν της σημασίαν. Ἐξάγονται δὲ ἐξ αὐτῆς οἱ ἄφθονοι δημητριακοὶ καρποὶ τῆς ἐπαρχίας ταύτης. Τὸ κοιλὸν τῆς Βουλγαρίας καὶ τῆς Βάρνας εἶναι ἴσον μὲ 4 κοιλὰ Κωνσταντινουπόλεως.

Ζ'. ΤΡΑΠΕΖΟΥΣ.

§. 377. Ἡ *Τραπεζοῦς*, ἐκ τῶν ἐμπορικωτέρων πόλεων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, κεῖται ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, εἶναι δὲ πόλις ἀρχαία, πρωτεύουσα ἄλλοτε τοῦ Βασιλείου τοῦ Πόντου, ὑποταχθεῖσα μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Ἀνατολικῆς Αὐτοκρατορίας ὑπὸ τὸ κράτος τῶν Ὀθωμανῶν. Ὁ πληθυσμὸς αὐτῆς σήμερον ὑπερβαίνει τὰς 20,000 κατοίκων.

Κατὰ τε τοὺς ἀρχαίους καὶ νεωτέρους χρόνους ἡ Τραπεζοῦς ὑπῆρξε τὸ κέντρον μεγάλου ἐμπορίου· ἀρκεῖ νὰ παρατηρήσῃ τις τὴν γεωγραφικὴν της θέσιν διὰ νὰ ἐννοήσῃ ὅτι εἶναι προσδιωρισμένη ν' ἀποκατασταθῇ μεγάλη ἀγορὰ ὅλων τῶν πρὸς μεσημβρίαν τοῦ Εὐξείνου τόπων. Τὸ *Ἐρζερούμ*, ἡ πρωτεύουσα τῆς Ἀρμενίας δὲν ἀπέχει εἰμὴ 135 λεύγας ἀπὸ τὴν Τραπεζοῦντα, αἱ ἐπαρχίαι τοῦ Διαρβεκίρ, τοῦ Κουρδιστάν, συμπεριλαμβάνουσαι τὰς πλουσιωτέρας καὶ μεγαλητέρας πόλεις τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας, δὲν ἔχουσι σήμερον ἄλλην ἀγορὰν πρὸς ἀνταλλαγὴν τῶν προϊόντων των εἰμὴ τὴν Τραπεζοῦντα. Ἡ Τραπεζοῦς ὡσαύτως εἶναι ἡ φυσικὴ ὁδὸς τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων τῆς Εὐρώπης μετὰ τῆς Περσίας, τῆς ὁποίας αἱ δυτικοαρκτικαὶ ἐπαρχίαι διὰ τῆς Τραπεζοῦντος ἐξάγουσι τὰ προϊόντα των, καὶ ἐξ αὐτῆς λαμβάνουσι τὰ Εὐρωπαϊκὰ χειροτεχνήματα. Οἱ ἔμποροι ἐννόησαν ἤδη ὅτι αἱ ὁδοιπορίαι διὰ τοῦ Βαγδατίου καὶ τῶν λιμένων τῆς μεσημβρινῆς Ἀσίας ἐπεβάλλουν τὰ ἐμπορεύματα μὲ τὰ ὑπέρογκα ἔξοδα τῶν τα-

ξειδίω των Καλῆς Ἑλπίδος καὶ τῶν διὰ χωρῶν ὀρεινῶν καὶ ἐρήμων διερχομένων μακρῶν Κιθωνίων. Αἱ νέαι αὗται σχέσεις τῶν μεσογείων Ἐπικρατειῶν τῆς Ἀσίας διὰ τῆς Τραπεζοῦντος χρεωστοῦνται κατὰ μέγα μέρος εἰς τὰς πολεμικὰς ἀνωμαλίας τῶν Ἀράβων, ἕνεκα τῶν ὁποίων εἶχον κλείσει οἱ δρόμοι τοῦ Ἀλεπίου πρὸς τὸ Βαγδάτιον· ὥς ἐκ τούτου οἱ ἔμποροι τῶν ἀρκτικῶν ἐπαρχιῶν ἠναγκάσθησαν νὰ σχηματίσουν ἐμπορικὰς σχέσεις ἀπ' εὐθείας μετὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως διὰ τῆς Τραπεζοῦντος· τοιουτοτρόπως ἡ Τραπεζοῦς ἀποκατέστη μεγάλη ἀγορὰ διαμετακομίσεως, καὶ ὅλοι συναισθάνθησαν τὰ πλεονεκτήματα τῆς νέας ταύτης ἐμπορικῆς οδοῦ.

Μεταξὺ τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἐθνῶν πρῶτοι οἱ Ἄγγλοι ἐμόρφωσαν ἀπ' εὐθείας σχέσεις μετὰ τῆς πόλεως ταύτης. Ἡ Ἀγγλία καὶ αἱ ἄλλαι χῶραι εἰσάγουν ἤδη ὑφάσματα παντὸς εἶδους, ἀποικιακὰ προϊόντα, ροῦμι, οἶνόπνευμα, οἶνους, κασσίτερον, καὶ πλῆθος ἄλλων ἀντικειμένων.

Ἐκ τῆς Τραπεζοῦντος δὲ λαμβάνουν μαλλία, μετὰξήν, σάλλια, τάπητας, καπνοὺς, ραμνοσπόρους (ἀλατζοχέρια), κηκίδια, φάρμακα, ἀραβόσιτον, λίνον, ἔλαια κτλ.

Τὸ μεγαλύτερον ἐμπόριον τῆς Τραπεζοῦντος εἶναι τὸ μετὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῆς Περσίας.

Ἡ Τουρκικὴ Κυβέρνησις ἐννόησε τὴν σημασίαν, τὴν ὁποίαν διὰ τοῦ ἐμπορίου θέλουν λάβει ἡ Τραπεζοῦς καὶ αἱ Ἀσιατικαὶ ἐκεῖναι ἐπαρχίαι, καὶ καταγίνεται ἤδη εἰς τὴν ὁδοποιίαν τῶν ἐπαρχιῶν αὐτῶν.

Η'. ΣΙΝΩΠΗ.

§. 378. Ἡ Σινώπη κεῖται ἐπὶ τῆς μεσημβρινῆς παραλίας τοῦ Εὐξείνου Πόντου, εἰς τὴν ἀρχαίαν Παμφλαγονίαν· ἔχει δὲ 10,000 κατοίκων, καὶ τὸν καλλήτερον λιμένα ὅλης τῆς μεσημβρινῆς ταύτης παραλίας τοῦ Εὐξείνου Πόντου· ἕνεκα τοῦ καλοῦ λιμένος τῆς εἶναι ὁ κυριώτερος σταθμὸς τοῦ Ὀθωμανικοῦ στόλου· ὑπάρχει δὲ αὐτόθι καὶ ναυπηγεῖον ἀξιόλογον.

Τὰ ἐκ τῆς Σινώπης ἐξαγόμενα εἶδη περιορίζονται εἰς οἰκοδομησίμον ξυλείαν καὶ σχοινία.

Αἱ ἀφορμαὶ, αἵτινες ἐπέφερον τὴν ἐμπορικὴν πρόοδον τῆς Τραπεζοῦντος θέλουν ἐπανεργήσει καὶ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐμπορίου τῆς

πόλεως ταύτης, εὐρισκομένης σχεδὸν εἰς τὰς αὐτὰς ἐπωφελεῖς περιστάσεις.

Θ'. ΣΜΥΡΝΗ.

§. 379. Ἡ *Σμύρνη*, πόλις παράλιος ἐπὶ τῆς Μεσογείου, ἔχει πληθυσμὸν 130 χιλιάδων κατοίκων, ἐκ τῶν ὁποίων 40 χιλιάδες εἶναι Ἕλληνες· κειμένη ἐντὸς εὐρυχώρου κόλπου καὶ ἔχουσα ἀσφαλῆ λιμένα ἀποκατέστη ἡ ἀγορὰ ὅλων τῶν πέριξ μεσογείων χωρῶν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, καὶ ἡ ἐμπορικωτέρα πόλις αὐτῆς.

Ἐκ τῆς Σμύρνης ἐξάγονται μετὰξια, βαμβάκια, ξηραὶ ὀπῶραι τῶν πέριξ εὐφόρων τόπων, φάρμακα διαφόρων εἰδῶν, κόμμια, κηκίδια, βάλανοι, ριζάρια, ὀπιον, ραβέντιον, σφογγάρια, κηρία, ἐλαιόλαδον, δέρματα, αἰγόμαλλα, καὶ τάπητες.

Τὸ ἐμπόριον τῆς εἰσαγωγῆς περιοριζόμενον εἰς Εὐρωπαϊκὰ ὑφάσματα, χειροτεχνήματα, καὶ ἀποικιακὰ εἶδη εἶναι ἀσήμενον, συγκρινόμενον μὲ τὸ μέγα ἐμπόριον τῆς ἐξαγωγῆς, τοῦ ὁποίου τὸ ποσὸν εἶναι διπλάσιον τοῦ τῆς εἰσαγωγῆς.

Κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους παρετηρήθη ἐλάττωσίς τις εἰς τὴν ἐμπορικὴν σημασίαν τῆς πόλεως ταύτης· τοῦτο δὲ προήλθεν ὡς ἐκ τῶν σχέσεων, τὰς ὁποίας ἡ Συρία καὶ αἱ νῆσοι τοῦ Ἀρχιπελάγους ἐσχημάτισαν ἀπ' εὐθείας μετὰ τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἀγορῶν, ἐνῶ πρότερον αἱ ἐμπορικαὶ αὐταὶ σχέσεις ἐνεργοῦντο διὰ τῆς Σμύρνης, ὅπου ἐναποταμίεον τὰ προϊόντα των, προμηθεύμεναι τὰ τῆς Εὐρώπης.

Τὸ ἥμισυ περίπου τοῦ ἐμπορίου τῆς Σμύρνης γίνεται μετὰ τῆς Ἀγγλίας.

Αἱ μεγαλήτεραι ἐμπορικαὶ συναλλαγαὶ εἰς τὴν Σμύρνην ἐνεργοῦνται δι' ἀνταλλαγῆς τῶν ἐγχωρίων προϊόντων μετὰ τῶν ξένων.

Τὸ Κοιλὸν τῆς Σμύρνης εἶναι κατὰ τι μεγαλήτερον ἀπὸ τὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὑπολογίζεται δὲ ἡ διαφορὰ 2 τοῖς 0/0.

Τὸ Καντάριον Σμύρνης = 45 ὀκάδας. Τὸ δὲ Τζεκί = 2 ὀκάδας.

Ὅλα τὰ λοιπὰ ὡς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Ι'. ΣΥΡΙΑ.—ΔΑΜΑΣΚΟΣ.—ΑΛΕΠΙΟΝ.

§. 380. Ἡ *Συρία* ἔχει πληθυσμὸν περίπου 2,400,000· πρωτεύουσα δὲ τῆς ἐπαρχίας ταύτης θεωρεῖται τὸ *Ἀλέπιον*. Ἡ Συρία καίεται ἐπὶ τῆς μεσημβρινωτέρας πλευρᾶς τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας, με-

ταξὺ τῆς Ἀραβίας καὶ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας· ἦτο ἄλλοτε ἢ μεταξὺ τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Εὐρώπης ἐμπορικὴ ὁδὸς, καὶ σήμερον ὡς ἐκ τῶν ἰδίων τῆς προϊόντων διατηρεῖ ἀρκετὴν ἐμπορικὴν σημασίαν, ἥτις μάλιστα αὐξάνει καθ' ἑκάστην καθ' ὅσον ἐπανερχεται ἡ κοινωνικὴ τάξις, καὶ κατευνάζονται αἱ ἐμφύλιοι ἀνωμαλίαι, αἵτινες κατεσπάραξαν διὰ πολλοὺς χρόνους τὸν τόπον αὐτόν.

Προϊόντα.— Ἡ Συρία εἶναι ἐκ φύσεως εὐφορωτάτη, ἀλλ' ἡ καλλιέργεια αὐτῆς παρημελημένη. Συλλέγονται μόνον τοῦτο ἄφθονοι δημητριακοὶ καρποὶ, σπασάμια, ριζάρια, λίνον, κρίκος, μετᾶξη, ὀπώραι, κηκίδια, καπνός· ἡ δὲ ἐλαία καὶ ἡ ἄμπελος καλύπτουν σχεδὸν τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς ἐκτάσεώς της. Ὅλα δὲ τὰ προϊόντα ταῦτα γίνονται ἀντικείμενα ἐμπορίου ἐξαγωγῆς· ἐκτὸς τούτων ἡ ὕλοτομία τῶν ὠραίων δασῶν τῆς Συρίας καὶ ἰδίως τοῦ Λιβάνου καὶ Ἀντιλιβάνου, ὅπου ἡ περίφημος κέδρος βλαστάνει εἰς τὸ πάτριον ἔδαφός της, ἀποτελεῖ ἀντικείμενον ἐμπορίου σημαντικόν. Μεταξὺ τῶν προϊόντων τῆς Συρίας πρέπει νὰ συγκαταριθμῶμεν τὸν ἀλάβαστρον, καὶ τὴν ἄσφαλτον, τὴν συλλεγομένην εἰς τὴν νεκρὰν λεγομένην θάλασσαν.

Ἡ βιομηχανία τῆς Συρίας ἦτο ἄλλοτε σημαντικωτάτη, διεκρίνοντο δὲ τὰ ἔργα της ὡς τὰ τελειότερα ὅλων τῶν Ἀσιατικῶν χειροτεχνημάτων, ἰδίως μάλιστα τὰ μεταξωτὰ ὑφάσματα, τῶν ὁποίων μόνον τὸ Ἀλέπιον εἶχε 10 χιλιάδας ἐργαλείων, καὶ τὰ ὄπλα, γνωστὰ ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως Δαμασκοῦ. Σήμερον ὅμως ἡ εὐθηνία τῶν Εὐρωπαϊκῶν χειροτεχνημάτων παρέλυσεν τὴν ἐγγύριον βιομηχανίαν. Ἡ δὲ βιομηχανία τῆς Συρίας μόνον κατὰ τὴν μεταξοκλωσίαν ἔλαβεν ἀνάπτυξιν διὰ τῶν ἐν Βηρυτῷ μεταξοκλωστικῶν μηχανῶν.

Τὸ ἐμπόριον τῆς Συρίας ἐπὶ τῶν σταυροφοριῶν εἶχε λάβει μεγίστην σημασίαν· ἡ Βενετία, ἡ Γένοβα, ἡ Μασσαλία εἶχον σχηματίσει ἐμπορικὰ καταστήματα ἐπὶ τῶν παραλίων πόλεων της πρὸς ἐνέργειαν τοῦ ἐμπορίου τῶν Ἰνδιῶν, καὶ μέχρι τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ νέου δρόμου τῆς Καλῆς Ἐλπίδος ἡ Συρία ἦτο ἡ παρακαταθήκη τῶν προϊόντων ὅλης τῆς Ἀνατολῆς, τὰ ὅποια διὰ τῶν κιρβανίων ἐναποτμημύοντο εἰς τὰς παραλίους πόλεις τῆς Συρίας.

Αἱ σημαντικώτεραι μεσόγειοι πόλεις τῆς Συρίας εἶναι ἡ Δαμασκὸς καὶ τὸ Ἀλέπιον.

Ἡ *Δαμασκός* κεῖται ἐπὶ τοῦ Βαραδὲ ποταμοῦ, εἶναι δὲ κέντρον τῆς ἀναχωρήσεως τῶν κερθανίων τῆς Μέκκας καὶ τοῦ Βαγδατίου.

Τὸ *Ἀλέπιον*, ἡ ἀρχαία αὕτη Βέρβροια, πρὸ τῶν ἐκ σεισμῶν τρομερῶν καταστροφῶν τῆς ἐθεωρεῖτο ὡς ἡ τρίτη πόλις τῆς ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας· εὐρίσκεται δὲ εἰς ἐμπορικὰς σχέσεις διὰ τῶν τετράκeis τοῦ ἔτους ἀναχωρούντων κερθανίων τῶν Ἰνδιῶν, τῆς Περσίας, τοῦ Διαρ-βεκίρ, καὶ τῆς Ἀρμενίας.

Μεταξὺ τῶν παραλίῳν πόλεων τῆς Συρίας διακρίνονται ἡ Βηρυτὸς, ἡ *Σιδὼν*, τὸ *Ἀκρί* (Πτολεμαῖς) καὶ ἡ *Ἰόππη* (Γιάφα)· αἱ πόλεις αὗται ἂν καὶ προικισμέναι μὲ καλοὺς λιμένας ἀπὸ τὴν φύσιν, δὲν ἀπολαμβάνουν ὅμως τῶν πλεονεκτημάτων αὐτῶν, διότι ἐκχωσθέντες ἀποκατεστάθησαν ἤδη ἄχρηστοι. Ἡ ἐμπορικὴ ὅμως σημασία τῆς Βηρυτοῦ αὐξάνει καθ' ἐκάστην.

ΙΑ'. ΚΡΗΤΗ—Χανιά.

§. 381. Ἡ *Κρήτη* μεταξὺ τῶν νήσων τοῦ Ἀρχιπελάγους εἶναι καρποφορωτάτη καὶ μὲ ποικίλα προϊόντα. Συλλέγονται αὐτόθι διάφορα κόμμια, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ γνωστὴ *τραγάκανθα*, συλλεγομένη διὰ τῆς ἐκκεντήσεως δενδρουδίων βλαστανόντων ἐπὶ τῶν ὀρέων τῆς νήσου, οἷνοι ἀξιόλογοι, ἔλαια κατάλληλα πρὸς σαπωνοποιάν, μέλι, κηρίον, βαμβάκιον, σησάμια καὶ ἄλλα. Ἐκ τῶν ἐξαγομένων προϊόντων τὸ κυριώτερον εἶναι τὰ ἔλαια, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ τῶν Χανιῶν καὶ τῆς Ρεθύμνου θεωροῦνται ὡς τὰ τῆς καλῆτέρας ποιότητος· πωλοῦνται δὲ εἰς τὴν Ρέθυμνον μὲ μέτρον 10 ὀκάδων, εἰς δὲ τὰ Χανιά μὲ μέτρον 8 1/2 ὀκάδων.

Ἡ νῆσος ἔχει ὥσαύτως διάφορα *μεταλλεῖα*, πλὴν οὐδὲν ἐξ αὐτῶν καλλιεργεῖται.

Ἡ ἐμπορικωτέρα πόλις τῆς νήσου εἶναι τὰ Χανιά (Κυδωνία), ἔχουσα 7,000 κατοίκων, καὶ κειμένη ἐπὶ τῆς ἀρχαϊκῆς παραλίας.

Ἡ *βιομηχανία* τῆς πόλεως ταύτης περιορίζεται εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν σαπωνίων, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξάγεται μεγάλη ποσότης δι' ὅλα τὰ μέρη τῆς Τουρκίας καὶ Ἑλλάδος.

ΙΒ'. ΛΕΣΒΟΣ (Μιτυλήνη).

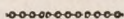
§. 382. Ἡ *Λέσθος* (Μιτυλήνη) κεῖται πλησίον τῆς Ἀσιατικῆς παραλίας μεταξὺ τοῦ κόλπου τῆς Σμύρνης καὶ τοῦ Ἀδραμυτίου, εἶναι

δὲ νῆσος ὠραία καὶ εὐφορος. Τὸ κυριώτερον προϊόν της εἶναι τὰ *ἐλαια*, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξάγει συνήθως 50 χιλιάδας κανταρίων διὰ Κωνσταντινούπολιν καὶ Μασσαλίαν· πωλοῦνται δὲ μὲ τὴν *laivrar* ἔσσην μὲ 6 ἐκάδας,

Ἐξάγει προσέτι μετάξην, βαμβάκιον, κηκίδια, καὶ διαφόρους ὀπώρας.

ΙΓ'. ΧΙΟΣ.

§. 383. Ἡ *Χίος*, εἶναι γνωστὴ εἰς τὸ ἐμπόριον ὥς ἐκ τῆς *μαστίγης*, τὴν ὁποίαν ἡ νῆσος αὕτη ἀποκλειστικῶς ἐξάγει, καὶ τῶν ὠραίων ὀπωρῶν της, ἰδίως δὲ τῶν πορτοκαλίων καὶ λεμονίων, ἐκ τῶν ὁποίων μεγάλη ποσότης κατ' ἔτος ἐξάγεται. Ἡ *Χίος* δύναται προσέτι νὰ συγκαταριθμηθῇ μεταξὺ τῶν ἐμπορικῶν τόπων, οὔσα πατρὶς λαοῦ εὐφυστάτου, καὶ ἔχοντος ἰδιαιτέραν κλίσιν καὶ ἐπιδεξιότητα πρὸς τὸ ἐμπόριον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ Αἰγύπτου.

§. 384. *Αἴγυπτος*. Ἡ καθ' ὅλας τὰς χρονικὰς ἐποχὰς περίφημος αὕτη χώρα τῆς Ἀφρικῆς διαιρεῖται εἰς ἄνω, μεσαίαν καὶ κάτω Αἴγυπτον. Αἱ πέραν τοῦ Καίρου χῶραι τῆς Νουμηδίας ἀποτελοῦσι τὴν ἄνω Αἴγυπτον, αἱ πέραν τοῦ Καίρου ἀποτελοῦσι τὴν μεσαίαν, αἱ δὲ ἐπὶ τῆς Μεσογείου ὀνομάζονται κάτω Αἴγυπτος.

Τὸ Καῖρον εἶναι ἡ πρωτεύουσα τῆς ἄνω Αἰγύπτου, ἡ δὲ *Ἀλεξάνδρεια* τῆς κάτω. Ὁ πληθυσμὸς ὅλης τῆς Αἰγύπτου ὑπολογίζεται περίπου 3 ἑκατομμυρίων.

Ἡ *Ἀλεξάνδρεια* εἶχε κατὰ τὴν ἀρχαιότητα 300,000 κατοίκους, πρὸ τοῦ Μεχμεταλῆ μόνον 8,000, σήμερον δὲ σχεδὸν 60,000, εἶναι δὲ ἡ κυριώτερα πόλις τῆς Αἰγύπτου ἐπὶ τῆς Μεσογείου, κειμένη 80 περίπου χιλιόμετρα μακρὰν τῶν ἐκβολῶν τοῦ Νεῖλου· συγκοινωνεῖ μὲ τὸν ποταμὸν τοῦτον διὰ τῆς διώρυγος Μαχμουτιέ. Διὰ δὲ τοῦ λιμένος τῆς Ἀλεξανδρείας ἐνεργεῖται σχεδὸν ὅλον τὸ ἐμπόριον τῆς Αἰγύπτου· εἶναι δύσκολον νὰ προῖδῃ τις ὁποία θέλει εἶσθαι ἡ τύχη τῆς Ἀλεξανδρείας ὅταν πραγματοποιηθῇ ἡ ναυτικὴ Σουεζικὴ διώρυξ, καὶ μορ-

φωθῇ ὁ λιμὴν Σαΐδ, ὡς ἡ ἐν τῇ Μεσογείῳ κεφαλὴ τῆς διώρυγος ταύτης. Σήμερον ἡ Ἀλεξανδρεία ἀν καὶ ὑπὸ Τουρκικὴν Κυβέρνησιν ἀνεπτύχθη ἐξαισίως. Ὁ σιδηροὺς δρόμος, ὅστις τὴν ἐνώνει μὲ τὸ Κάϊρον καὶ μὲ τὸ Σουέζ, τὴν ἀποκαθιστᾷ ἐμπορικὸν κέντρον οὐσιώδες ὡς πρὸς τὰς σχέσεις τῆς Εὐρώπης μετὰ τῆς Κίνας καὶ τῶν Ἰνδιῶν.

Ἐμπόριον. Ἡ ἐμπορικὴ ἱστορία τῆς Αἰγύπτου κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ἀποκατέστη ἀντικείμενον σπουδαίων ἐρευνῶν. Τὸ ἐμπόριον τῆς Αἰγύπτου ἤρχισε κατὰ πρῶτον ὅτι ἀναπτύσσεται ἐπὶ Ψαμιτύχου, ὅστις πρῶτος ἐπέτρεψε τὴν εἰσοδὸν τῶν ξένων εἰς τὴν Αἴγυπτον, καὶ οἱ Φοίνικες, οἱ κατ' ἐξοχὴν ἔμποροι ἐκείνης τῆς ἐποχῆς ὠφελήθησαν τῆς ἐλευθερίας ταύτης ἀναπτύξαντες συγχρόνως τὴν ἐμπορικὴν σημασίαν τοῦ τόπου μέχρι τῆς δυναστείας τῶν Περσῶν, (525 π. χ.) ὅτε πᾶσα ἐμπορικὴ ἀνάπτυξις κατεστράφη. Μόνον δὲ διὰ τῆς προσελεύσεως τῶν Ἑλλήνων ἐπὶ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου (332 π. χ.) ἐπανελάβε τὴν προτέραν τῆς ἐμπορικῆς σημασίαν. Τότε πραγματικῶς διὰ τῆς θεμελιώσεως τῆς Ἀλεξανδρείας ἡ Αἴγυπτος ἀνέλαβε τὰς ἐξωτερικὰς τῆς ἐμπορικὰς σχέσεις, καὶ διετήρησε τὴν θέσιν τῆς ταύτης μέχρι τῶν Ἀράβων (7^{ον} αἰῶνα). Παρατρέχοντες τὰς διαφόρους περιστάσεις, δι' ὧν διήλθεν ἡ Αἴγυπτος ὑπὸ τὴν δυναστείαν τῶν Ἀράβων καὶ Ὀθωμανῶν σημειοῦμεν μόνον ὅτι ἡ κατὰ τὸ ἔτος 1497 ἀνακάλυψις τῆς διὰ τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Καλῆς Ἑλπίδος Ἰνδικῆς ὁδοῦ ἔθεσε τέρμα εἰς τὴν ἐμπορικὴν ὑπεροχὴν τῆς Ἀλεξανδρείας, καὶ μόνον ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Μεχμέτ-Ἀλῆ καὶ τῶν διαδόχων αὐτοῦ ἤρχισε νὰ λαμβάνη νέαν πάλιν σημασίαν εἰς τὸν ἐμπορικὸν κόσμον.

Σήμερον αἱ ἐμπορικαὶ συναλλαγαὶ τῆς Ἀλεξανδρείας ὑπερτεροῦν τὰ 200 ἑκατομμύρια φράγκων, ἀνεξαρτήτως τῆς ἐκτάκτου ὑπερτιμῆσεως τῶν βαμβακίων κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη.

Αἱ ζωηρότεραι σχέσεις τῆς Ἀλεξανδρείας εἶναι κυρίως μετὰ τῆς Ἀγγλίας, διότι μετ' αὐτῆς ἐνεργεῖται ὑπὲρ τὸ $1/2$ τῶν ὅλων ἐμπορικῶν συναλλαγῶν τῆς. Κατόπιν ἔρχονται αἱ μετὰ τῆς Τουρκίας σχέσεις, καὶ κατόπιν αἱ μετὰ τῆς Γαλλίας καὶ Αὐστρίας.

Τὰ κυριώτερα ἐμπορεύματα εἶναι:

Βαμβάκιον. Ἡ ἐξαγωγή κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους ὑπελογίζετο εἰς 500,000 καντάρια· ἀλλ' ἡ καλλιέργεια τοῦ προϊόντος τοῦτου τοσοῦτον ἠϋξήσεν ὡς ἐκ τῆς ὑπερτιμῆσεως τοῦ εἶδους ἕνεκα τῶν

Ἀμερικανικῶν συμβεβηκότων ὥστε ἡ εἰσοδεία τῶν 1863—1864 ὑπελογίσθη εἰς 1,500,000 καντάρια.

Σίτοι, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξάγει περὶ τὰ 2,000,000 ἐκατόλλιτρα.

Κουκία, Καλαμπόκια, Κριθάρια, Πίζια, Αἰνόςποροι, Σησάμια, Βαμβακόσπαρος, Κόμμια, (Γόμμι), Μαλλία καὶ Ζάχαρη ἀκαθάριστος καὶ ἐν μέρει καθαρισμένη.

Ἐκ τῆς Ἀλεξανδρείας ἐπίσης ἐξάγονται προϊόντα τῆς ἄνω Αἰγύπτου καὶ Ἀβυσσινίας καὶ Ἀραβίας ὡς ἐλεφαντόδοντες, θυμίαμα, κηρίον, καφές, πτερὰ στρουθοκαμήλων κτλ.

Τὰ εἶδη τῆς εἰσαγωγῆς εἶναι ὑφάσματα, ἀποικιακὰ, μέταλλα καὶ ἄλλα.

Τηλέγραφος ἐνώνει τὴν Ἀλεξάνδρειαν μετὰ τῆς Εὐρώπης.

Νομίσματα Αἰγύπτου. — Λογαριάζουσιν εἰς Γρόσια διαιρούμενα εἰς 40 παράδας.

Ἡ Αἰγυπτιακὴ Κυβέρνησις ἐξετύπωσεν ἴδιον νόμισμα

Χρυσοῦν Γροσίον 100.

Ἀργυροῦν » 20.

μετὰ τῶν υποδιαιρέσεων αὐτῶν ἐπροσδιόρισε δὲ διὰ διατιμῆσεως τὴν ἀξίαν τῶν ξένων νομισμάτων. Αἱ μετὰ τῆς Κυβερνήσεως δοσοληψίαι, ἀπὸ τινος δὲ καιροῦ καὶ τὰ ἐξωτερικὰ συναλλάγματα συμφωνοῦνται εἰς Γρόσια διατιμῆσεως, Ταρίφας λεγόμενα.

Κατὰ τὴν διατίμησιν ταύτην

Ἡ Ἀγγλικὴ λίρα	=	Γρ.	97	1/2
Τὸ 20φρακχον	=	»	77	6/40
Τὸ Αὐστριακὸν φλωρίον	=	»	47	26/40
Ἡ λίρα Τουρκίας	=	»	87	30/40
Ἡ » Ῥωσσίας	=	»	79	18/40
Τὸ πεντόφρακχον	=	»	19	10/40
Τὸ Αὐστριακὸν τάλληρον	=	»	20	
Ὁ Μετζίτις	=	»	16	35/40

Συχνάκις δὲ τὰ Ἀγγλικά καὶ Γαλλικὰ νομίσματα ὑπερτιμῶνται κατὰ $1\frac{1}{2}$ —1 τοῖς 0/0.

Ἐκτὸς τῶν ἄνω Γροσίων ὑπάρχουν προσέτι ἐν χρήσει καὶ τὰ λεγόμενα Γρόσια Αἰγυπτιακὰ, διὰ τῶν ὁποίων ἐγένοντο ἄλλοτε τὰ ἐξωτερικὰ συναλλάγματα· αὐτὰ ἐξακολουθοῦν ἀκόμῃ νὰ κανονίζωσι τὴν

τιμὴν διαφόρων ἐμπορευμάτων καὶ τὰ ἐμπορικὰ βιβλία, ἂν καὶ αἱ περισσότεροι τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐμπορῶν μεταχειρίζονται ἀποκλειστικῶς τὰ Γρόσια διατιμήσεως.

Κατὰ τὰ Αἰγυπτιακὰ αὐτὰ Γρόσια

Τὸ Αὐστριακὸν καὶ Αἴγυπτ. τάλληρον	=	Γρ.	22 1/4
Ἡ Αἰγυπτιακὴ λίρα	=	»	111 3/4
Ἡ Τουρκικὴ »	=	»	90 1/2
Ἡ Ἀγγλικὴ »	=	»	109 1/2
Τὸ 20 φραγκον	=	»	85 1/2

Ἰπάρχουσι προσέτι καὶ τὰ λεγόμενα γρόσια ἀγοραῖα (τρεχοῦμενα), διὰ τῶν τοιούτων γροσίων γίνονται αἱ ἀγοραὶ τῶν δημητριακῶν καὶ ἄλλων εἰδῶν εἰς τὸ κατέδασμα αὐτῶν διὰ τῆς διώρυγος τοῦ Μαχμουτιῆ, ἐκτὸς τῶν βαμβακίων, τὰ ὅποια ἀγοράζονται πάντοτε εἰς γρόσια διατιμήσεως.

Κατὰ τὰ ἀγοραῖα ταῦτα γρόσια

Τὸ Αὐστριακὸν καὶ Αἴγυπτ. τάλληρον	=	Γρ.	30
Ἡ Αἰγυπτιακὴ λίρα	=	»	150
Ἡ Τουρκικὴ »	=	»	132
Ἡ Ἀγγλικὴ »	=	»	148—149
Τὸ 20 φραγκον	=	»	116
Τὸ 5 φραγκον	=	»	29
Ὁ Μετζιτιῆς	=	»	26
Τὸ δίστηλον	=	»	32

Τίμησις συναλλαγῶν Ἀλεξανδρείας.—Τὰ συναλλάγματα κανονίζονται ὡς ἐξῆς.

ἀόριστον.

ὠρισμένον.

Λονδίνον	97 1/2	Γρόσια Αἰγυπτιακὰ διὰ	1 λίραν Στερλ.
Μασσαλία	5,32	φράγκα	» 20 γρόσ. Αἴγυπ.
Τριέστιον	124	καραντάνια	» 20 ὄμ.
Λιβόρνος	125	σολδία	» 20 ὄμ.
Μελίτη	30 1/2	ταρία	» 20 ὄμ.

Σταθμὰ καὶ μέτρα Αἰγύπτου.—Μονὰς βάρους εἶναι ἡ ὀκά = μὲ 1 χιλιόγραμ. καὶ 209 γραμμᾶς γαλλικᾶς.

Ὅθεν 1 χιλιόγραμμον = 330 δράμια Αἰγυπτιακά·

Ἡ ὀκά διαιρεῖται εἰς 400 δράμ. πρὸς 16 καρᾶτα, πρὸς 4 Κόκκους.

Τὸ καντάριον διαιρεῖται εἰς 100 ρότολα.

Τὸ βάρος τοῦ ροτόλου σχετικῶς ὡς πρὸς τὴν ὀκάν εἶναι διάφορον κατὰ τὸ εἶδος τῶν σταθμιζομένων ἐμπορευμάτων.

100 ρότολα Ἀλεξανδρείας=36 ὀκάδας Κωνσταντινουπόλεως.

Τὰ βαμβάκια πωλοῦνται μὲ καντάριον τῶν 43 $\frac{2}{3}$ ὀκάδων.

Ὁ κὰφες καὶ τὸ πιπέριον μὲ καντάριον 37 ὀκάδων.

Τὸ κόμμι, καὶ τὸ θυμιάμα μὲ καντάριον 43 $\frac{1}{2}$ ὀκάδων.

Τὸ λίνον καὶ ὁ κάνναβις μὲ καντάριον τῶν 44 ὀκάδων.

Ἡ μετὰξη μὲ ρότολον 220 δραμίων.

Τὸ καντάριον τοῦ βαμβακίου ὑπολογίζεται ἴσον μὲ 72 χιλιόγραμμα=92 λίτρας Τριεστίου=115 λίτρας βάρους Ἀγγλικάς.

Μέτρον μήκους εἶναι ὁ Τουρκικὸς πῆχυς. *Μέτρον χωρητικότητος* εἶναι τὸ ἀρδέπι τῆς Ἀλεξανδρείας διὰ τοὺς σπόρους ἐν γένει.

Τὸ ἀρδέπι τῶν γεννημάτων =1,73 Ἑκατόλ. Γαλλίας.

=60 Κουάρτερ Ἀγγλίας.

=240 Σάκκα Λιβόρνου.

=108 Κάρικας Μασσαλίας.

Τὰ ὑγρά σταθμίζονται.

♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ τῶν Παραδουναβίων Ἡρωμένων Ἡγεμονιῶν.

(Βλαχία καὶ Μολδαυία).

§. 385. *Παραδουναβιοὶ Ἡρωμένοι Ἡγεμονίαι.*—ὑπὸ τὸν τίτλον αὐτὸν εἶναι γνωστὴ ἤδη εἰς τὸν διπλωματικὸν κόσμον ἡ ἑνωσις τῶν δύο Ἡγεμονιῶν Βλαχίας καὶ Μολδαυίας καὶ τοῦ παραχωρηθέντος μέρους τῆς Βασσαραβίας εἰς ἓν Κράτος, διοικούμενον αὐτονόμως ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τοῦ Σουλτάνου κατὰ τὰς τελευταίας ἐν Παρισίοις Συνθήκας. Ὅποια δὲ θέλουν εἶσθαι τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐνώσεως ταύτης ὡς πρὸς τὴν εὐημερίαν τοῦ τόπου ὁ κατόπιν χρόνος θέλει τὸ ἀναδείξει.

Ἡ Βλαχία καὶ ἡ Μολδαυία, ὡς ἐκ τῆς ἀφθονίας τῶν φυσικῶν τῶν προϊόντων, κατέχουσι σημαντικὴν θέσιν μεταξὺ τῶν ἐμπορικῶν τόπων. Τὰ κυριώτερα προϊόντα τῶν εἶναι οἱ σῖτοι, οἱ ἀραβόσιτοι, ἡ

κριθῇ, καὶ ἐν γένει παντὸς εἶδους δημητριακοὶ καρποὶ, οἶνοι, λίνον, καὶ κάνναβις· τρέφουσι δὲ καὶ μεγάλην ποσότητα ἐριοφόρων ζώων, ὥστε τὰ βούτυρα, τὰ ἀλείμματα καὶ μάλιστα τὰ μαλλία ἀποτελοῦσι σημαντικὸν ἀντικείμενον ἐμπορίου. Ἐν γένει δὲ ἡ ἐμπορικὴ τύχη τῶν δύο τούτων Ἐπικρατειῶν συνδέεται μὲ τὸν κανονισμόν καὶ μὲ τὰς εὐκολίας, τὰς ὁποίας ὁ διάπλους τοῦ Δουνάβεως λαμβάνει. Ὁ μεγαλύτερος οὗτος ποταμὸς τῆς Εὐρώπης δύναται ν' ἀναπτύξῃ εἰς μέγαν βαθμὸν τὸ μεταξὺ τῆς Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως ἐμπόριον. Ἡ ἐλευθερία τοῦ ὥραίου τούτου ποταμοῦ εἶναι ἀντικείμενον σπουδαιότατον δι' ὅλας τὰς περὶ αὐτὸν χώρας· ὅταν μάλιστα ὁ Δούναβις ἐνωθῇ μὲ τὸν Ῥήνον διὰ τῆς διώρυγος, τῆς κατασκευαζομένης εἰς τὴν Βαβυρίαν, ἡ σημασία τοῦ ποταμοῦ τούτου θέλει ἀποκατασταθῇ ἔτι μεγαλύτερα. Σήμερον ὁ Δούναβις διατρέχων 700 λευγῶν διάστημα χρησιμεύει ὡς διώρυξ ἐνὸς μεγάλου μέρους τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἠπείρου· συγκοινωνῶν δὲ μὲ τὸν Μόλδαβον διὰ σιδηροῦ δρόμου ἐνώνει τὴν Ἀρκτικὴν θάλασσαν μὲ τὸν Εὐξείνιον Πόντον, καὶ οὕτω τὸ Ἀμβουργον καὶ ἡ Κωνσταντινούπολις εἶναι αἱ δύο στιγμαὶ μιᾶς ἀπείρου διώρυγος, διасχιζούσης ὅλην τὴν Εὐρώπην.

Ἡ Γερμανία ἐννοήσασα τὰ πλεονεκτήματα τοῦ διὰ τοῦ Δουνάβεως ἐμπορικοῦ δρόμου πρώτη δι' ἐταιρίας ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Αὐστριακῆς Κυβερνήσεως ἐπεχείρησε τὰ ἀτμοπλοικὰ ταξείδια τοῦ Δουνάβεως ἀπὸ τῆς Βιέννης μέχρι τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Αἱ δὲ ὑπάρχουσαι ὑλικάι δυσκολίαι ὡς πρὸς τὸν διάπλουν τοῦ Δουνάβεως, κυρίως εἰς τὸ στόμιον τοῦ Σουλινᾶ, καθ' ἡμέραν ἐλαττοῦνται, καὶ εἰδικὴ ἐπὶ τούτῳ διεθνὴς ἐπιτροπὴ διευθύνει καὶ ἐπιτηρεῖ τὰς ἐργασίας. Ἡ Ἑλληνικὴ Ναυτιλία καὶ οἱ Ἕλληνες ἐνδιαφέρονται οὐσιωδῶς ὡς πρὸς τοῦτο, διότι ὅλον σχεδὸν τὸ ἐμπόριον τῶν Ἡνωμένων Ἡγεμονιῶν ἐνεργεῖται διὰ τῶν Ἑλλήνων.

Α'. ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙΟΝ.

§ 386. Τὸ Βουκουρέστιον, ἡ πρωτεύουσα τῶν Ἡνωμένων Ἡγεμονιῶν εὐρίσκεται εἰς ἐμπορικὰς σχέσεις μετὰ τῶν Γερμανικῶν Ἐπικρατειῶν· εἰς τὰς πανηγύρεις αὐτῶν καὶ ἰδίως εἰς τὰς τῆς Λειψίας μεταβαίνουν οἱ ἔμποροι τοῦ Βουκουρεστίου διὰ νὰ προμηθεύωνται τὰ ἀναγκαῖα διὰ τὴν ἐγχώριον κατανάλωσιν Εὐρωπαϊκὰ χειροτεχνή-

ματα. Ἡδὴ δὲ διὰ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ ἐμπορίου τῆς Βραΐλας τὸ Βουκουρέστιον λαμβάνει διὰ τοῦ λιμένος αὐτοῦ μεγάλην ποσότητα ἀποικιακῶν προϊόντων καὶ χειροτεχνημάτων ἐκ τῆς Ἀγγλίας.

Β'. ΒΡΑΪΛΑ.

§. 387. Ἡ *Βραΐλα* κειμένη ἐπὶ τοῦ Δουνάβεως εἶναι τὸ κέντρον τοῦ ἐμπορίου τῆς Βλαχίας.

Ἐξ αὐτῆς ἐξάγονται ἀραβόσιτοι, σῖτοι, κριθαί, κεχρίον, σίκαλη, προϊόντα, τὰ ὅποια τόσον ἀφθόνως παράγουν αἱ πεδιάδες τῆς Βλαχίας· οἱ δημητριακοὶ ὅμως καρποὶ τῆς Βλαχίας θεωροῦνται ἐν γένει κατώτεροι τῶν τῆς Μολδαυίας, ἀλλὰ πολλαὶ προσπάθειαι καταβάλλονται πρὸς τελειοποίησιν τῆς καλλιεργείας.

Κατὰ δεύτερον λόγον μετὰ τοὺς δημητριακοὺς καρποὺς ἀντικείμενον ἐξαγωγῆς γίνεται ἡ οἰκοδομήσιμος ξυλεία, ὑλοτομουμένη εἰς τὰ μεγαλοπρεπῆ δάση τῶν ὀρέων, τῶν διαχωρίζοντων τὴν μεγάλην καὶ μικρὰν Βλαχίαν ἀπὸ τὴν Τρανσυλθανίαν.

Ἡ ποσότης τῶν ἐξαγομένων μαλλίων εἶναι ὡσαύτως ἀρκετὰ σημαντική, διότι ἡ Βλαχία τρέφει ὑπὲρ τὰ 5 ἑκατομμύρια προβάτων, ἀνεξαρτήτως τῶν πολυαρίθμων ποιμνίων τὰ ὅποια κατ' ἔτος καταβαίνουν ἀπὸ τὰ ὄρη τῆς Τρανσυλθανίας. Τὰ μαλλία τῆς Βλαχίας εἶναι ἐν γένει δευτέρας ποιότητος. Ἡ Βραΐλα ἐξάγει προσέτι δέρματα ζώων, ἀλείμματα ἀξιολόγου ποιότητος, ὀρυκτὸν ἄλας ἐκ τῶν πλουσίων ἀλατορυχείων, τὰ ὅποια, ἂν καὶ ἀτελῶς καλλιεργούμενα, παράγοσι κατ' ἔτος ἄλας ἀξίας 2 ἑκατομ. γροσίων, σπόρους βαφῆς, καπνοὺς, μέλι, κηρίον καὶ μετάξην.

Γ'. ΓΑΛΑΖΙΟΝ.

§. 388. Τὸ *Γαλάζιον* ἐπὶ τοῦ Δουνάβεως εἶναι ἡ ἐμπορικωτέρα πόλις τῆς Μολδαυίας, ἐξ αὐτῆς ἐξάγονται ὅλα τὰ προϊόντα τῆς Μολδαυίας, κυρίως δὲ ἀραβόσιτοι πρωτίστης ποιότητος, ἀποστελλόμενοι κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν Ἀγγλίαν, δημητριακοὶ καρποὶ ἐν γένει, ἀλείμματα, δέρματα, μαλλία, ζῶα, καὶ ξυλεία· λαμβάνει δὲ ἐκ τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὴν Εὐρώπην Εὐρωπαϊκὰ χειροτεχνήματα καὶ ἀποικιακὰ προϊόντα.

Ἡ νέα αὕτη ἐμπορικὴ πόλις ἀναπτύσσεται ἐμπορικῶς καθ' ἑκάστην ὥς ἐκ τῆς προόδου τῆς γεωργίας καὶ τῆς ἀτμοπλοϊκῆς συγκοινωνίας τῆς.

Νομίσματα Βλαχίας καὶ Μολδαβίας.—Εἰς τὰς Ἡγεμονίας ταύτας λογαριάζουν εἰς Γρόσια διαιρούμενα εἰς 40 παράδας. Πραγματικὸν ἐγχώριον νόμισμα δὲν ὑπάρχει. Τὸ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ἀναγνωριζόμενον νόμισμα εἶναι τὸ Αὐστριακὸν φλωρίον, τοῦ ὁποίου τὴν ἀξίαν ἡ Κυβέρνησις τὴν προσδιορίζει εἰς Γρόσια $31 \frac{1}{2}$, καὶ κατ' αὐτὸν τὸν προσδιορισμὸν εἰσπράττει τὰ εἰς αὐτὴν ὀφειλόμενα.

Εἰς τὰς ἐμπορικὰς συναλλαγὰς ἡ ἀξία τοῦ φλωρίου ἔχει ἄλλην τίμησιν.

Εἰς τὴν Βραίλαν ἐμπορικῶς

Τὸ Αὐστριακὸν φλωρίον τιμᾶται Γρ. $32 \frac{1}{2}$.

Τὸ Τουρκικὸν εἰκοσάριον » » $12 \frac{3}{4}$.

Τὸ ἀργυροῦν ρούβλιον » » 11.

Ἡ σφάντζικα » 90 παράδ.

Ἡ δὲ Κυβέρνησις λαμβάνει τὸ φλωρίον διὰ Γρ. $31 \frac{1}{2}$.

Ὑπολογίζονται 159 Γρόσια Κωνσταντινουπόλεως=μὲ 100 Γρόσια Βλαχικά.

Εἰς τὸ Γαλαζίον ἐμπορικῶς

Τὸ Αὐστριακὸν φλωρίον τιμᾶται Γρ. 46.

Τὸ Τουρκικὸν εἰκοσάριον » » 17, 15.

Τὸ ἀργυροῦν ρούβλιον » » 15.

Ἡ σφάντζικα » » 3, 5.

Ἡ δὲ Κυβέρνησις ἐκτιμᾷ τὸ φλωρίον Γρ. $31 \frac{1}{2}$.

Ὑπολογίζονται δὲ 100 Γρόσια Κωνσταντινουπόλεως=μὲ 86, 35 Γρόσια Γαλαζίου.

Σταθμὰ καὶ μέτρα Βλαχίας καὶ Μολδαβίας εἶναι τὰ αὐτὰ μὲ τὰ τῆς Τουρκίας, ἀλλὰ τὸ διὰ τοὺς δημητριακοὺς καρποὺς κοιλὸν τῆς Βραίλας εἶναι=μὲ 19 κοιλὰ Κωνσταντινουπόλεως.

Τὸ δὲ κοιλὸν τοῦ Γαλαζίου=μὲ 12 κοιλὰ Κωνσταντινουπόλεως.

Τὰ ἐμπορικὰ ἔθιμα εἶναι ὡς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Περὶ τῆς Ἑλλάδος.

§. 389. Ἡ Ἑλλὰς ἀνακτῆσασα τὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ ἐλευθερίαν τῆς εἰσῆλθεν εἰς τὴν χορείαν τῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἐπικρατειῶν, ἀποτελοῦσα ἤδη Βασίλειον αὐτόνομον καὶ Συνταγματικόν. Προσλαμβάνουσα ἤδη τὴν Ἐπτάνησον θέλει ἀποτελέσει πληθυσμὸν ἑνὸς καὶ ἡμίσεος ἑκατομμυρίου κατοίκων. Ἡ Ἑλλὰς εὐτυχῶς ἔχει ἐν ἑαυτῇ ὅλα τὰ σπέρματα μεγάλης ἠθικῆς καὶ ὕλικῆς προόδου καὶ ἐθνικῆς εὐημερίας, εἶθε μόνον τὰ σπέρματα ταῦτα νὰ μὴ μείνωσι νεκρὰ καὶ ἄγονα.

Τὸ ὥραϊον καὶ τερπνὸν κλίμα τῆς Ἑλλάδος, ἡ ἐξαισιος μεταξὺ Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως τοπογραφικὴ τῆς θέσις, οἱ ὥραῖοι κόλποι καὶ λιμένες τῆς, ἡ ποικιλία τῶν προϊόντων τῆς, ἡ ἀγχίνοια τῶν κατοίκων τῆς, ἡ περὶ τὴν ναυτιλίαν ἐπιδεξιότης των, καὶ ἡ διὰ τοῦ ἐμπορίου πλουτοῦσα εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ὄχι εὐάριθμος Ἑλληνικὴ φυλὴ, ὅλα ταῦτα διευθυνόμενα ὑπὸ Κυβερνήσεως, ἐχούσης καὶ θέλησιν ἀγαθὴν καὶ νοῦν φωτισμένον, ὑπόσχονται λαμπρὸν τὸ Ἑλληνικὸν μέλλον (1).

Προϊόντα Ἑλλάδος.—Ἡ γῆ τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἐν γένει καρποφόρος, καὶ τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν παραλίων εἶναι ἐν γένει καλῶς καλλιεργημένον· ἡ γονιμότης δὲν λείπει οὔτε ἀπὸ τὰς μεσογειοῦς χώρας, ἀλλ' ὡς ἐκ τῆς ἐλλείψεως βραχιόνων, κεφαλαίων, καὶ δημοσίων ἀμαξωτῶν ὁδῶν, τὸ περισσότερον μέρος μένει ἀκαλλιεργητόν. Ἡ Ἑλλὰς παράγει ἐν ἀφθονίᾳ ὅλα τὰ φυσικὰ προϊόντα, τῶν ὁποίων ἔχει ἀνάγκην, ἐξ αὐτῶν δὲ πολλὰ περισσεύουν καὶ δι' ἐξαγωγὴν· οὕτως εἰς χρόνους εὐφορίας ἐξάγει δημητριακοὺς καρποὺς, ἐξάγει δὲ προσέτι κατ' ἔτος ἔλαια, οἶνους ἐκ τῆς Θήρας, Σκοπέλου, Κύμης καὶ Τριφυλίας, ἐρυθρόδανον (ρίζαριον), βαλανίδια, πρινοκόκκιον, κηκίδια, μετάξην, μαλλία, Κορινθιακὴν σταφίδα, σῦκα ξηρά, καπνοὺς, πορτοκάλια, λεμόνια, κηρίον, μέλι, τυροὺς, γλυκὸρρίζαν, τραγάκανθαν, ῥητίνας, κατράμιον, νάρθηκα (νεύτι), ξυλείαν, ἱατρικὰ φυτὰ, φλοιοὺς πρὸς κα-

(1) Αὐτὰ ἐγράψαμεν πρὸ 12 περίπου ἐτῶν· αἱ τότε εὐχαὶ καὶ ἐλπίδες ἡμῶν δυστυχῶς δὲν ἐπραγματοποιήθησαν· ἀλλὰ σήμερον ὑπὸ τὴν νέαν Βασιλείαν τοῦ λαοφιλοῦς Γεωργίου Α'. ἐλπίζομεν ὅτι ἡ ἐμπορικὴ σημασία τοῦ τόπου θέλει λάβει σπουδαίαν ἀνάπτυξιν.

τέργασιν δερμάτων, ὀλίγους ραμνοσπόρους (ἀλατζοχέρια), σησάμιον, λινοσπόρους, βαμβάκιον. ἀμύγδαλα κτλ.

Ἡ Ἑλλάς δὲν στερεῖται καὶ μεταλλείων, μολύβδου, ἀργύρου, χαλκοῦ, συπίου, βιτριολίου, χρωμίτου, τὰ ὅποια ὅμως μένουν ἐν γένει ἀκαλλιέργητα. Ἐξάγει ἐν τούτοις ἐκ τῆς Μήλου θείον (1), μυολίθους καὶ γύψον ἐκ τῆς Νάξου σμυρίδα, ἐκ τῶν λατομείων τῆς Πεντέλης, τοῦ Ἰμηττοῦ, τῆς Τήνου καὶ τῆς Πάρου λαμπρότατα μάρμαρα, ἐκ τῆς Θήρας τὸ γνωστὸν Θηραϊκὸν χῶμα, ἐκ τῆς Καρυστίας χῶμα ὅμοιον μὲ τὸ τῆς Φαγεντίας (Fayence), καὶ ἐκ τῆς Κύμης γαιάνθρακος· ἔχει δὲ καὶ διάφορα μεταλλικὰ ὕδατα.

Βιομηχανία Ἑλλάδος.—Ἡ Ἑλλάς δυστυχῶς μένει ἄχρι τοῦδε ξένη τῆς μεγάλης κατὰ τὴν Εὐρώπην βιομηχανικῆς κινήσεως ἕνεκα τῆς ὀλιγανθρωπίας, τῆς ἀκριθείας τῶν ἐν αὐτῇ χρηματικῶν κεφαλαίων καὶ ἡμερομισθίων, καὶ τῆς ἐλλείψεως συνεταιρικοῦ πνεύματος ἐν Ἑλλάδι.

Ἡ σημαντικωτέρα ἐπὶ τοῦ παρόντος, καὶ ἡ ὑποσχομένη μεγάλην ἀνάπτυξιν καὶ πρόοδον βιομηχανία εἶναι ἡ μεταξοκλωσία, εἰσαχθεῖσων κατὰ πρῶτον τῷ 1837 παρὰ τοῦ Κυρίου Κωνστ. Δουρούτη τῶν Εὐρωπαϊκῶν μηχανῶν, καὶ συσταθέντων Μεταξοκλωστικῶν καταστημάτων, τὰ ὅποια παράγουν μετὰξην ὁμοίαν μὲ τὴν Ἰταλικήν. Ἐὰν ἡ Κυβέρνησις προστατεύσῃ τὴν βιομηχανίαν ταύτην, σχηματίσῃ δὲ εἰς τὰ Ἀγροκήπιά της φυτώρια μωρεῶν, καὶ διανείμῃ τὰ φυτὰ δωρεὰν εἰς τοὺς διαφόρους δήμους, δὲν εἶναι ἀμφιβολία ὅτι ἡ βιομηχανία τῆς Ἑλληνικῆς μεταξοκλωσίας θέλει μεγάλως ἀναπτυχθῇ πρὸς ὄφελος τῶν τε ἰδιωτῶν καὶ τοῦ δημοσίου.

Κατὰ δεύτερον λόγον βιομηχανία, ἥτις ἀναπτύσσεται καὶ προοδεύει οὐσιωδῶς, μάλιστα εἰς τὴν Σύραν, εἶναι ἡ βυρσοδεψία, ὑποσχομένη ἔτι μεγαλητέραν ἀνάπτυξιν καὶ τελειοποίησιν. Τὰ προϊόντα τῆς Ἑλληνικῆς βυρσοδεψίας ἀποστέλλονται εἰς τὴν Ἀνατολὴν μετ' ἐπιτυχίας.

Καταστήματα ἐπίσης διάφορα ὑπάρχουν, κατασκευάζοντα ἐκ ῥίζης φυτοῦ τινὸς ἀγρίου, γλυκοῦ ῥίζης καλουμένης, ὅπου γλυκοῦ ῥίζης (ιάμπολι) (*sugo di liquirizia*), ὅστις ἀποστέλλεται εἰς Ἀγγλίαν καὶ ἄλλαχοῦ.

(1) Ἡ ἐκμάστευσις τοῦ θείου τῆς Μήλου ἐσχάτως μόνον ἤρχισε.

Ἡ Σαπωνοποιία προσέτι ἀναπτύσσεται ἐν Ἑλλάδι· δύναται δὲ οὐσιωδῶς νὰ εὐδοκιμήσῃ ἡ βιομηχανία αὕτη, ὑπαρχόντων ἐν Ἑλλάδι ὅλων τῶν ἀναγκαίων πρὸς σαπωνοποιῖαν στοιχείων.

Κατασκευάζεται προσέτι ἐν Ἑλλάδι Σόδα (Καλιὰ), καὶ πότασσα.

Βαμβάκινα ὑφάσματα δὲν κατασκευάζονται ἐν Ἑλλάδι παρὰ ὀλίγα μόνον πρὸς οἰκιακὴν χρῆσιν, καθὼς καὶ μάλλινα σκεπάσματα. Μεταξωτὰ δὲ μόνον ὀλίγα μανδύλια καὶ κωνωπιέραι κατασκευάζονται ἐν Καλάμαις καὶ ἐν Κύμῃ καὶ ὀλίγα ζωνάρια ἐν Ἰδρᾷ. Εἰς δὲ τὴν Ἐρμούπολιν γυναικες τινὲς ζῶσι, ζωγραφίζουσαι τεστεμέλια.

Ἐν Πειραιεὶ ὑπῆρχεν Ἰελοποιεῖον, τὸ ὁποῖον ὅμως δὲν εὐδοκίμησεν ἕνεκα τῆς κακῆς διευθύνσεώς του, καὶ τῆς ἐλλείψεως τῶν ἀναγκαίων κεφαλαίων. Βέβαιον ὅμως εἶναι ὅτι ἡ Ἰελοποιία, καθὼς καὶ ἡ τοσοῦταν παρημελημένη οἰοποιία δύναται νὰ προοδεύσῃ ἐν Ἑλλάδι.

Μεταξὺ τῶν Ἑλληνικῶν βιομηχανιῶν πρέπει νὰ κατατάξωμεν καὶ τὴν Ναυπηγίαν, ἥτις προοδεύει καὶ ἀναπτύσσεται θαυμασίως, ὑπαρχόντων ἀξιολόγων ναυπηγείων εἰς Ἐρμούπολιν, Πειραιᾶ, Γαλαξείδιον, Σπέτσας, Ἰδραν, Λίγιναν, Ἄνδρον κτλ.

Ἐν Ἀθήναις ὑπάρχει διωρισμένη παρὰ τῆς Κυβερνήσεως Βιομηχανικὴ λεγομένη ἐπιτροπὴ, ἥτις γνωμοδοτεῖ περὶ τῶν καταλλήλων μέτρων πρὸς ἐνίσχυσιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς βιομηχανίας. Ὑπάρχει δὲ καὶ Σχολεῖον Πολυτεχνικόν.

§. 390. Ἐμπορίον Ἑλλάδος.—Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν Γαλλικῶν πολέμων ἀναφάνεται ἡ ἀνάπτυξις τοῦ Ἑλληνικοῦ ναυτικοῦ καὶ ἐν γένει τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐμπορίου. Ἡ φυσικὴ διάθεσις τῶν Ἑλλήνων πρὸς τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν ναυτιλίαν ἀνεπτύχθη ὡς ἐκ τῆς μεγάλης ζητήσεως τῶν σιτηρῶν εἰς τὴν Δυτικὴν Εὐρώπην, ὅτε οἱ Ἕλληνες ναῦται παρήτησαν τὰ ἀκτοπλοϊκὰ ταξείδια τῶν πρὸς ἐπιχειρήσιν μακρῶν θαλασσοποριῶν. Ἡ νέα πόλις τῆς Ὁδησσοῦ ἐπροσκάλεσε διὰ τῶν ἐπικερδεστάτων τότε ἐπιχειρήσεων τῶν σιτηρῶν μέγαν ἀριθμὸν ἐμπόρων, καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ὅτε καμμία ναυτικὴ δύναμις δὲν ἀνεφαίνετο, ἡ θαλασσοπλοΐα τοῦ Εὐξείνου Πόντου καὶ μεγάλου μέρους τῆς Μεσογείου ἦτο ἀποκλειστικῶς εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ἑλλήνων ναυτῶν.

Ἡ ἐμπορικὴ κίνησις κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ἦτο ζωηροτάτη· κολοσσαῖαι Ἑλληνικαὶ περιουσίαι ἐσχηματίσθησαν, καὶ μεγάλα ἐμπο-

ρικά Ἑλλήνων καταστήματα εἰς ὅλας τὰς πόλεις τῆς Τουρκίας καὶ εἰς Τριέστιον, Λιβόρνον, Βενετίαν, Βιέννην καὶ ἀλλαχοῦ ἐσυστήθησαν.

Ἡ ἐμπορικὴ πρόοδος ἐπέφερε καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς τότε Ἑλληνικῆς βιομηχανίας. Τὰ δὲ ἐκ τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας συλλεχθέντα πλούτη υπέθαλψαν τὴν πρὸς τὰ γράμματα καὶ τὴν ἐκπαίδευσιν ἀπαράμιλλον τῶν Ἑλλήνων τάσιν· ὥστε κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους διὰ τῶν ἀδρῶν δαπανῶν τῶν Ἑλλήνων ἐμπόρων ἐσυστήθησαν ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα καὶ εἰς Ἰωάννινα, καὶ εἰς Χίον, καὶ εἰς Σμύρνην, καὶ εἰς Κυθωνίας, καὶ εἰς Βουκουρέστιον, καὶ εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ εἰς Ὁδησσὸν καὶ εἰς διαφόρους ἄλλας πόλεις (1).

Ἡ ἀνάπτυξις τῶν φώτων καὶ τῆς ὕλικῆς εὐπραγίας τῶν Ἑλλήνων ἐπέφερον ἐπὶ τέλους τὸ ἐνδοξον ἀποτέλεσμα τῆς *Φιλικῆς Ἑταιρίας*, ἥτις κυρίως δὲν ἦτο εἰμὴ *εἰταιρία ἐμπόρων*.

Ὁ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγὼν διέκοψε τὰς ἐμπορικὰς σχέσεις τῆς Ἑλλάδος, αἱ ὁποῖαι ὅμως ἐπανελήφθησαν ζωηρότεροι μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς εἰρήνης καὶ ἡσυχίας.

Τὸ ἐμπορικὸν μέλλον τῆς Ἑλλάδος ἀναφαίνεται μέγα· ἡ Ἑλλὰς εἶναι προωρισμένη ν' ἀποκατασταθῇ, ἐὰν εὗρεθῇ ὑπὸ εὐνοϊκὰς περιστάσεις, ἡ παρακαταθῇ τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων τῆς Εὐρώπης, διὰ

(1) Ἐνταῦθα πρέπει νὰ σημειώσωμεν πρὸς τιμὴν καὶ δόξαν τῶν συμπατριωτῶν μας Ἰωαννιτῶν, ὅτι μετὰ τὴν πτώσιν τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας αὐτοὶ πρῶτοι τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἐσύστησαν κατὰ τὸ 1650 σχολεῖα ἐν Ἰωαννίνοις, διαπρεψάντων ἐν αὐτοῖς κατὰ τὸ 1680 τῶν διδασκάλων Βησαρίωνος καὶ Σουγδουρῆ. Ἰδοὺ τί ἔγραφεν ἐν ἔτει 1807 ὁ ἐκ Μηλιῶν Ἀρχιμανδρίτης Ἀνθιμος ὁ Γαζῆς· « Τὴν πρὸς τὴν ἐκπαίδευσιν προθυμίαν πρὸς ἐνὸς αἰῶνος, ἥδη ἀρχισαν » πρῶτοι οἱ Ἰωαννῖται νὰ τὴν ἀποδεικνύωσιν. Αὐτοὶ πρῶτοι ἀρχισαν μετὰ τὴν » πτώσιν τῆς Πατρίδος ἡμῶν, μετὰ τὴν δυστυχῆ καταστροφὴν ἐκείνην τοῦ Γένους, καὶ ἐσύστησαν σχολεῖα εἰς Ἰωάννινα. Αὐτοὶ ἀνεκάλεσαν πρῶτοι τὰς Μούσας εἰς τὴν παλαιὰν αὐτῶν κατοικίαν· οἱ μὲν μὲ τὰς ἀδράς δαπάνας των, οἱ » δὲ μὲ τὰ αὐτῶν συγγράμματα, οἱ δὲ μὲ τὰς διδασκαλίας καὶ μὲ τοὺς κόπους » των. Αὐτοὶ ἐπροστάτευσαν καὶ προστατεύουσι διαφόρως τοῦ κατοικητηρίου τῆς » Ἀθηνᾶς καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος, ὅτινες καὶ δικαίως πρέπει νὰ ὀνομάζωνται » Εὐεργέται τῆς Ἑλλάδος. » Καὶ τῶντι δικαίως ἀπέκτησαν τὸν παντὸς ἄλλου εὐγενέστερον αὐτὸν τίτλον οἱ ἐξ Ἰωαννίνων αἰετιμοὶ ἔμποροι Μαροῦτται, Καπλάναι, Ζωσιμάδαι, Σάροι, Χατζῆ Κῶσται καὶ τόσοι ἄλλοι. Ἀξιοὶ δὲ ὁπαδοὶ τῆς δόξης τῶν ἐμπόρων Ἰωαννιτῶν ἀναφαίνονται καὶ σήμερον διάφοροι μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων ἐμπόρων, τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα θέλει μνημονεύσει ἡ Ἱστορία.

τὰ τὰ διανέμῃ ἐπομένως εἰς ὅλην τὴν Ἀσίαν καὶ Ἀφρικὴν. Εἰς τὸ μέγα τοῦτο ἔργον τὴν προσκαλοῦν ἡ γεωγραφικὴ τῆς θέσις, ἡ ναυτικὴ τῆς ἐπιδεξιότης, αἱ ἀρχαῖαι μετὰ τῶν Ἀσιατικῶν λαῶν σχέσεις τῶν κατοίκων τῆς, καὶ τὰ ἀπὸ τῆς Ἀμερικῆς μέχρι τῆς Περσίας καὶ Κίνας ἀπανταχοῦ εὐδοκίμως ἐμπορευόμενα τέκνα τῆς.

Περὶ τοῦ γενικοῦ ἐμπορίου τῆς Ἑλλάδος καταχωρίζομεν τὰς ἐξῆς παρὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἐκδοθείσας στατιστικὰς πληροφορίας ἀφορώσας τὸ ἔτος 1861.

Α'. ΚΙΝΗΣΙΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ.

1. Γενικὸν Ἐμπόριον.

Τὸ γενικὸν ἐμπόριον τῆς Ἑλλάδος διὰ τὸ ἔτος 1861 παρουσιάζει δραχμὰς 83,522,337, ποσὸν κατώτερον μὲν τοῦ 1860 κατὰ δραχ. 4,595,819, ἀνώτερον δὲ τοῦ 1859 καὶ 1858· τοῦ μὲν πρώτου κατὰ δραχ. 5,671,973, τοῦ δὲ δευτέρου κατὰ δραχ. 10,455,611. Ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου δραχ. 51,630,886 ἀνήκουσιν εἰς τὴν εἰσαγωγὴν, καὶ δραχ. 31,891,451 εἰς τὴν ἐξαγωγὴν. Ἡ εἰσαγωγὴ τοῦ 1861 εἶναι κατωτέρα μὲν τοῦ 1860 κατὰ δραχ. 6,019,811, ἀνωτέρα δὲ τοῦ μὲν 1859 κατὰ δραχμὰς 1,668,569, τοῦ δὲ 1858 κατὰ δραχμὰς 7,429,375. Ἡ ἐξαγωγὴ ὅμως εἶναι ἀνωτέρα καὶ τῶν τριῶν τούτων ἐτῶν τοῦ μὲν 1860 κατὰ δραχ. 1,424,022, τοῦ δὲ 1859 κατὰ δραχ. 4,003,204, τοῦ δὲ 1858 κατὰ δραχ. 3,026,266.

2. Εἰδικὸν ἐμπόριον.

Τὸ εἰδικὸν ἐμπόριον παριστᾷ κατὰ μὲν τὴν εἰσαγωγὴν δραχμὰς 47,914,036, κατὰ δὲ τὴν ἐξαγωγὴν δραχ. 28,107,135, ἥτοι τὸ ὅλον δραχ. 76,021,171. Τὸ εἰδικὸν ἐμπόριον τοῦ 1861 λαμβανόμενον ἐν συνόλῳ, εἶναι κατώτερον μὲν τοῦ 1860 κατὰ δραχμὰς 4,890,141, ἀνώτερον δὲ ὅλων τῶν προηγουμένων ἐτῶν καὶ ὑπερτερεῖ τὸν μέσον ὅρον τῶν παρελθόντων πέντε ἐτῶν κατὰ δραχ. 9,217,872. Ἡ εἰσαγωγὴ εἶναι κατωτέρα μὲν τοῦ 1860 κατὰ δραχ. 6,065,863, ἀνωτέρα δὲ τοῦ μέσου ὁρου τῆς παρελθούσης πενταετίας κατὰ δραχ. 6,460,770. Ἡ δὲ ἐξαγωγὴ εἶναι ἀνωτέρα ὅλων τῶν προηγουμένων ἐτῶν, καὶ ὑπερτερεῖ τὸ μὲν 1860 κατὰ δραχ. 1,175,722, τὸν δὲ μέσον ὅρον τῆς πενταετίας κατὰ δραχ. 2,757,102.

3. Τρόπος μεταφοράς τῶν ἐμπορευμάτων

Τὸ εἰσαγωγικὸν καὶ ἐξαγωγικὸν ἐμπόριον τῆς Ἑλλάδος, ἐνεργεῖται κυρίως διὰ θαλάσσης, ἐξαιρουμένων ζώων τινων καὶ ἄλλων ἀσημάντων εἰδῶν, τὰ ὁποῖα εἰσάγονται καὶ ἐξάγονται διὰ ξηρᾶς, καὶ τῶν ὁποίων ἡ ἀξία ἀναβαίνει εἰς δραχ. 1,591,680, ἐξ ὧν 1,492,575 ἀνήκουσιν εἰς τὴν εἰσαγωγὴν καὶ 99,105 εἰς τὴν ἐξαγωγὴν. Καὶ ἡ μὲν εἰσαγωγή γίνεται διὰ μόνον τῶν τελωνείων καὶ ὑποτελωνείων, τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς ἀναβαίνει εἰς 55· ἡ δὲ ἐξαγωγή ἐπιτρέπεται καὶ διὰ τῶν τελωνιακῶν σταθμῶν, ὡς καὶ διὰ πολλῶν ἄλλων θέσεων καταλλήλων διὰ τὴν φόρτωσιν τῶν διαφόρων προϊόντων.

4. Τόποι προελεύσεως καὶ διενθύσεως τῶν ἐμπορευμάτων.

Λαμβανομένης ἐν συνόλῳ τῆς εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς, τὴν πρῶτην θέσιν διὰ τὸ 1861, ὡς καὶ διὰ τὰ προηγούμενα ἔτη, κατέχει ἡ Ἀγγλία, τῆς ὁποίας ἡ εἰσαγωγή καὶ ἐξαγωγή συμποσοῦται εἰς δραχ. 25,854,767, ἥτοι 34 ἑκατοστὰ τοῦ ὅλου. Μετ' αὐτὴν ἔρχεται ἡ Τουρκία διὰ 13,281,901, ἀκολούθως ἡ Αὐστρία καὶ ἡ Γαλλία· ἡ μὲν διὰ 11,173,373, ἡ δὲ διὰ 11,155,475. Αἱ τέσσαρες αὗται ἐπικράτειαί ἀποτελοῦσιν ὁμοῦ ὑπὲρ τὰ 80 ἑκατοστὰ τοῦ ὅλου ἐμπορίου τῆς Ἑλλάδος.

Συγκρινόμενον τὸ εἰσαγωγικὸν καὶ ἐξαγωγικὸν ἐμπόριον τοῦ 1861 πρὸς τὸ τοῦ 1860, παρουσιάζει αὐξησιν μὲν εἰς τὴν Γαλλίαν ἐκ δραχ. 1,418,919, Ἑπτάνησον 395,094 καὶ εἰς τὴν Ἰταλίαν 274,867. Ἐλάττωσιν δὲ εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἐκ δραχ. 1,589,665, τὰς Ἡγεμονίας 1,490,832, τὴν Αἴγυπτον 878,174, Τουρκίαν 841,366, Αὐστρίαν 839,217, Ῥωσσίαν 624,787, Ἀμερικὴν 312,626, Ὀλλάνδαν 243,146, Βέλγιον 150,385 καὶ Ἰσπανίαν 8,823.

5. Τόποι προελεύσεως

Μεταξὺ τῶν ἐπικρατειῶν, ἐξ ὧν προῆλθον τὰ κατὰ τὸ 1861 εἰσ-
χθέντα ἐμπορεύματα, τὴν πρῶτην θέσιν κατέχει ἡ Ἀγγλία, ἐξ ἧς ἐγένετο εἰσαγωγή 11,787,927, ἀποτελοῦσα τὰ $24\frac{1}{2}$ περίπου ἑκατοστὰ τοῦ ὅλου εἰσαγωγικοῦ ἐμπορίου. Τὰ κυριώτερα εἶδη τῶν εἰσ-
χθέντων ἐκ τῆς ἐπικρατείας ταύτης ἐμπορευμάτων εἶναι:

Ὑφάσματα βαμβάκηρὰ διὰ 4,411,636 δρ.

νήματα	1,668,153	δρ.
δέρματα ακατέργαστα	1,008,230	»
μάλλινα υφάσματα	784,104	»
σίδηρος ακατέργαστος καὶ κατειργασμένος	613,246	»
γαιάνθρακες	323,962	»
πνευματώδη ποτὰ	257,452	»
παστὰ	229,918	»
όρυζα	202,014	»
ζάκχαρις	179,443	»

Τὴν δευτέραν θέσιν κατέχει ἡ Γαλλία, τῆς ὁποίας ἡ εἰσαγωγὴ ἀναβαίνει εἰς δραχ. 9,135,555 ἀποτελοῦσα τὰ 19 ἑκατοστὰ τοῦ ὅλου τῆς εἰσαγωγῆς. Τὰ κυριώτερα εἶδη αὐτῆς εἶναι:

ζάκχαρις διὰ	1,941,154	δρ.
μάλλινα υφάσματα	1,697,933	»
δέρματα ακατέργαστα	619,996	»
» κατειργασμένα	375,478	»
παστὰ	409,233	»
όπλα	342,134	»
υφάσματα μεταξωτὰ	337,706	»
καφές	251,729	»
φορέματα	250,191	»
καπέλλα	177,494	»

Μετὰ τὴν Γαλλίαν ἔρχεται ἡ Τουρκία διὰ δραχ. 8,967,938 καὶ ἡ Αὐστρία διὰ 7,717,956. Μεταξὺ τῶν εἰσαχθέντων ἐκ Τουρκίας κατέχουσι τὴν πρώτην θέσιν:

οἱ δημητριακοὶ καρποὶ, ἐκτιμηθέντες διὰ	2,277,283	δρ.
τὰ ζῶα	2,037,026	»
τὰ παστὰ	649,559	»
ἡ ξυλεία	506,159	»
αἱ ὀπώραι	426,141	»
τὸ ἔλαιον	406,077	»
τὰ ακατέργαστα δέρματα	341,034	»
τὰ μάλλινα υφάσματα	258,151	»

Ἐκ δὲ τῶν εἰσαχθέντων ἀπὸ τὴν Αὐστρίαν προέρχει:

ἡ ξυλεία διὰ	1,459,915	»
------------------------	-----------	---

τὰ μάλλινα ὑφάσματα	1,063,787	δρ.
ὁ σίδηρος ἀκατέργαστος καὶ κατεργασμένος	343,426	»
τὰ βαμβάκηρὰ ὑφάσματα	271,992	»
τὰ σχοινία	268,730	»
τὸ χαρτίον	258,423	»
ἡ ὄρυζα	254,518	»
τὰ φέσια	223,122	»

Αἱ ἀνωτέρω τέσσαρες ἐπικράτειαὶ ὁμοῦ λαμβανόμεναι, εἰσέγαγον 37,609,375, ποσὸν ἀποτελοῦν τὰ 78 $\frac{1}{2}$ ἑκατοστὰ τοῦ ὅλου εἰσαγωγικοῦ ἐμπορίου.

Ἐκ τῆς Ῥωσσίας ἐγένετο εἰσαγωγή 3,557,743, τῆς Ἰταλίας 1,353,997 καὶ τῆς Ἑπτανήσου 1,201,978. Τὰ κυριώτερα εἶδη τῶν ἐπικρατειῶν τούτων εἶναι διὰ μὲν τὴν Ῥωσσίαν οἱ δημητριακοὶ καρποὶ διὰ δραχ. 3,052,363, τὸ χαβιάριον 356,062 καὶ τὰ κατεργασμένα δέρματα 81,502· διὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν τὸ θεῖον διὰ δραχμὰς 649,523, τὰ ἀκατέργαστα δέρματα 523,233 καὶ ἡ ὄρυζα 409,956, καὶ διὰ τὴν Ἑπτανήσον ἡ ζάκχαρις διὰ δραχ. 197,314, τὰ παστὰ 187,549 καὶ ὁ καφὲς 96,015.

Συγκρινόμενον τὸ ἐμπόριον τοῦ 1861 πρὸς τὸ τοῦ 1860 κατ' ἐπικράτειαν προελεύσεως, παρουσιάζει αὐξήσιν μὲν εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ Ἰταλίαν, ἐλάττωσιν δὲ εἰς ὅλα τὰ λοιπὰ κράτη. Ἡ ἐλάττωσις εἶναι πρὸ πάντων σημαντικὴ διὰ τὴν Ἀγγλίαν, συνισταμένη ἐκ δραχμῶν 2,494,676, προερχομένων κυρίως ἀπὸ βαμβάκηρὰ καὶ μάλλινα ὑφάσματα· διότι ἐνῷ κατὰ τὸ 1860 εἰσέχθησαν ἐξ Ἀγγλίας τοιαῦτα ἀξίας δραχ. 8,256,224, κατὰ τὸ 1861 ἡ εἰσαγωγή αὐτῶν περιορίζεται εἰς δραχ. 4,676,460. Ἡ ἐλάττωσις τῶν Ἡγεμονιῶν, τῆς Τουρκίας, Ῥωσσίας καὶ Ἑπτανήσου προέρχεται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπὸ δημητριακοὺς καρποὺς, τῆς Αἰγύπτου ἀπὸ ἀκατέργαστα δέρματα, τῆς Αὐστρίας ἀπὸ ξυλείαν, τῆς ὀλλάνδας καὶ τοῦ Βελγίου ἀπὸ ζάκχαριν καὶ ἀκατέργαστα δέρματα καὶ τῆς Ἀμερικῆς ἀπὸ καφὲν καὶ ὄρυζαν. Ἡ φαινομένη δὲ τῆς Γαλλίας καὶ Ἰταλίας αὐξήσις προέρχεται, διότι ἐγένετο περισσοτέρα εἰσαγωγή μαλλίνων ὑφασμάτων ἐκ τῆς Γαλλίας, δερμάτων δὲ ἀκατεργάστων καὶ θείου ἐκ τῆς Ἰταλίας.

6. Τόποι διευθύνσεως.

Εἰς τὸν πίνακα τοῦ ἐξαγωγικοῦ ἡμῶν ἐμπορίου τὴν πρώτην θέσιν

κατέχει ἡ Ἀγγλία διὰ τὴν ἐκεῖ γινομένην μεγάλην κατανάλωσιν τοῦ πρωτίστου τῆς Ἑλλάδος προϊόντος, ἥτοι τῆς σταφίδος. Ἡ γενομένη διὰ τὴν ἐπικράτειαν ταύτην ἐξαγωγή ἀναβαίνει εἰς δρ. 14,066,841, ἀποτελούσας τὸ ἥμισυ τοῦ ὅλου τῆς ἐξαγωγῆς, καὶ προερχομένας ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπὸ σταφίδα 12,390,224, βαλάνους 580,972, καπνὸν 442,333, σῦκα 143,105 κτλ.

Μετὰ τὴν Ἀγγλίαν ἔρχεται ἡ Τουρκία, διὰ τὴν ὁποίαν ἐξήχθησαν προϊόντα ἀξίας δρ. 4,313,963, ἥτοι 15 ἑκατοστὰ τῆς ὅλης ἐξαγωγῆς. Προέρχεται δὲ ἡ ποσότης αὕτη

ἀπὸ κατεργασμένα δέρματα	699,170 δρ.
σῖνον	656,142 »
καπνὸν	396,322 »
λεμονοπορτόκαλα	309,845 »
τυρὸν	279,757 »
σῦκα	229,017 »
ἐλαιον	226,592 »

Μετὰ τὴν Τουρκίαν κατέχει τὴν πρώτην θέσιν ἡ Αὐστρία διὰ δραχ. 3,455,417, ἀκολούθως ἔρχεται ἡ Ἑπτάνησος διὰ δραχ. 2,022,547, ἡ Γαλλία διὰ 2,019,920, αἱ Ἡγεμονίαι διὰ 869,884, ἡ Ἰταλία διὰ 794,442.

Ἡ γενομένη δι' Ἀγγλίαν ἐξαγωγή υπερβαίνει κατὰ δραχ. 905,011 τὴν τοῦ 1860, ἡ δὲ διαφορὰ αὕτη προέρχεται ἀπὸ σταφίδα, βαλάνους, καὶ καπνὸν ἡ δι' Ἑπτάνησον κατὰ δραχμὰς 526,279, προερχομένας ἀπὸ δημητριακοὺς καρποὺς καὶ ἀπὸ ζῶα ἡ δι' Ἡγεμονίας κατὰ δραχ. 488,202 ἀπὸ κατεργασμένα δέρματα.

Εἰς τὴν Αὐστρίαν παρουσιάζεται ἐλάττωσις ἐκ δραχ. 314,754, προερχομένων κυρίως ἀπὸ σταφίδα καὶ σῦκα. Ἐπίσης εἰς τὴν Ἀμερικὴν ἐκ δραχ. 269,672, ἀπὸ σταφίδα καὶ διάφορα τεχνητά.

7. Εἶδη εἰσαχθέντων ἐμπορευμάτων.

Κατὰ τὸν ἐν σελ. 34 πίνακα τῶν εἰσαχθέντων ἐμπορευμάτων, τὴν πρώτην θέσιν εἰς τὸ ἐμπόριον τῆς εἰσαγωγῆς κατέχουσι τὰ ὑφάσματα, ἐκτιμηθέντα διὰ δραχ. 11,482,053, ἐξ ὧν

5,004,279 δρ.	προέρχονται ἀπὸ βαμβακηρὰ
3,843,085 »	» » μάλλινα

432,440	δρ.	προέρχονται	ἀπὸ	μεταξωτὰ
466,383	»	»	»	λινὰ
1,735,866	»	»	»	διάφορα ἄλλα.

Τὰ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος 1860 εἰσαχθέντα ὑφάσματα ἐξετιμήθησαν διὰ δραχ. 12,367,115, ὥστε ὑπάρχει διαφορὰ ἐπὶ ἔλαττον ἐκ δραχ. 885,062, προερχομένη κυρίως ἀπὸ βαμβακηνά.

Τὴν δευτέραν θέσιν κατέχουσιν, ὡς καὶ κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος οἱ δημητριακοὶ καρποὶ καὶ τὰ ἄλευρα, τῶν ὁποίων ἡ εἰσαγωγή ἀναβαίνει εἰς κοιλὰ 954,122, ἐκτιμηθέντα διὰ δρ. 6,452,997. Ἡ εἰσαγωγή αὕτη τῶν σιτηρῶν εἶναι κατωτέρα τῆς τοῦ παρελθόντος ἔτους 1860 κατὰ μὲν τὸ ποσὸν διὰ κοιλὰ 416,389, κατὰ δὲ τὴν ἀξίαν διὰ δραχ. 6,452,997.

Μετὰ τὰ σιτηρὰ ἔρχονται τὰ δέρματα, ἐξ ὧν εἰσήχθησαν ἀκατέρ-
γαστα μὲν ὀκτάδες 2,166,942, ἀξίας δραχ. 3,806,014, κατειργα-
σμένα δὲ ὀκ 58,217 ἀξίας 537,961. Συγκρινομένη ἡ εἰσαγωγή
τῶν ἀκατεργάστων δερμάτων μὲ τὴν τοῦ 1860, παρουσιάζει αὐξη-
σιν κατὰ μὲν τὸ ποσὸν ἐξ ὀκτάδων 29,206, κατὰ δὲ τὴν ἀξίαν δραχ.
4,429, τῶν κατειργασμένων ἐλάττωσιν κατὰ μὲν τὸ ποσὸν ἐξ ὀκτά-
δων 15,058, κατὰ δὲ τὴν ἀξίαν δραχ. 139,821. Ἀκολούθως ἔρχε-
ται ἡ ζάκχαρις, τῆς ὁποίας ἡ εἰσαγωγή φέρει ὀκ. 1,958,719. ἐκτι-
μηθεῖσα διὰ δραχ. 2,832,697, ὑπερβαίνουσα τὴν τοῦ 1860 κατ' ὀ-
κάδας 135,355 καὶ κατὰ δραχ. 164,995.

Μετὰ τὰ ἀνωτέρω εἶδη παρουσιάζεται ἀξία λόγου ἡ εἰσαγωγή τῆς
ζυλείας, τῆς ὁποίας τὰ διάφορα εἶδη ἐξετιμήθησαν διὰ δραχ. 2,128,
344, ποσὸν κατώτερον τῆς τοῦ 1860 κατὰ δραχ. 338,657. Ἀκο-
λούθως ἔρχονται τὰ ζῶα διὰ δραχ. 2,049,752, τὰ παστὰ δι' 1,801,
763, τὰ νήματα δι' 1,724,855, ὁ καφὲς δι' 1,029,705 κτλ.

8. Εἶδη ἐξαχθέντων ἐμπορευμάτων.

Ἡ Κορινθιακὴ σταφίς κατέχει πάντοτε τὴν πρώτην θέσιν εἰς τὸν
πίνακα τοῦ ἐξαγωγικοῦ ἡμῶν ἐμπορίου· ἡ ἐξαγωγή αὐτῆς κατὰ τὸ
1861 ἀναβαίνει εἰς λίτρας ἐνετικὰς 72,692,162, ἐκτιμηθεῖσας διὰ
δραχ. 13,643,793· ὥστε εἶναι κατωτέρα ἀπὸ τὴν τοῦ προηγούμενου
ἔτους 1860 κατὰ μὲν τὸ ποσὸν διὰ λίτρας 6,509,706, κατὰ δὲ
τὴν ἀξίαν διὰ δραχ. 463,161.

Μετὰ τὴν σταφίδα ἔρχονται·

τὰ κατειργασμένα δέρματα, ἐκτιμηθ. διὰ	1,699,820	δρ.
τὰ σῦκα	1,390,627	»
αἱ βάλανοι	1,364,889	»
ὁ οἶνος	1,252,009	»
ὁ καπνὸς	1,100,016	»

Β'. ΤΕΛΩΝΙΑΚΑΙ ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ.

Αἱ κατὰ τὸ 1861 ἐνεργηθεῖσαι εἰς τὰ τελωνεῖα τοῦ Κράτους εἰσπράξεις ἀπὸ τέλη ἐμπορευμάτων καὶ δικαιώματα ναυτιλίας συμποσούνται εἰς δραχ. 4,481,209, ἐξ ὧν μόνον 145,793 προέρχονται ἀπὸ ναυτιλιακὰ δικαιώματα, αἱ δὲ ἄλλαι εἶναι τέλη ἐμπορευμάτων, ὑποδιαιρούμενα ὡς ἀκολούθως.

Ἀπὸ εἰσαγωγῆν	3,595,398	δρ.
ἐξαγωγῆν	590,671	»
διαμετακόμισιν	50,459	»
λαθρεμπόρια	90,838	»
ἀπρόβλεπτα	8,050	»

Αἱ εἰσπράξεις τοῦ 1861 εἶναι κατώτεραι ἀπὸ μὲν τοῦ προηγουμένου ἔτους κατὰ δραχ. 461,678, ἀπὸ δὲ τὸν μέσον ὅρον τῶν πέντε ἐτῶν κατὰ δραχ. 152,241.

Οἱ εἰσπραχθέντες κατὰ τὸ 1861 εἰς τὰ τελωνεῖα ἔγγειοι φόροι συμποσούνται εἰς δρ. 1,172.602, ποσὸν κατώτερον μὲν τοῦ 1860 κατὰ δραχ. 13,277, ἀνώτερον δὲ τοῦ μέσου ὅρου τῶν παρελθόντων πέντε ἐτῶν κατὰ δραχ. 239,821.

Ἐξεταζόμεναι αἱ τελωνιακαὶ εἰσπράξεις τοῦ 1861 συγκριτικῶς μετὰς τοῦ 1860 κατὰ τελωνεῖον παρουσιάζουσι μείωσιν.

εἰς τὸ τελωνεῖον Σύρου	258,996	δρ.
» » Πειραιῶς	180,477	»
» » Πατρῶν	81,471	»
» » Ἰδρύας	28,701	»

Λύξησις παρουσιάζεται.

εἰς τὸ τελωνεῖον Καλαμῶν	76,830	»
» » Λαμίας	18,686	»
» » Ναυπλίας	15,588	»

Γ'. ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ.

Αί κατὰ τὸ 1861 ἐργασίαι τῶν ἀποταμιευτικῶν καταστημάτων τοῦ Κράτους ὑπερβαίνουναι τὰς τῶν τριῶν προηγουμένων ἐτῶν.

Καθ' ὅλον τὸ ἔτος τοῦτο εἰσῆχθησαν ἐν αὐτοῖς 8,541,047 δραχ. ἐμπορεύματα, τὰ ὅποια ἐνούμενα μὲ τὸ ἐκ δραχ. 1,693,183 ὑπόλοιπον τοῦ προηγουμένου ἔτους, ἀποτελοῦσι . . .	10,234,230
ἐξ ὧν ἐτέθησαν εἰς ἀνάλωσιν	4,773,094
ἀπεστάλησαν εἰς τὸ ἐξωτερικόν.	3,816,630
ἔμειναν εἰς τὰς ἀποθήκας τῆς ἐναποταμιεύσεως . . .	1,644,506
	<u>10,234,230</u>

Δ'. ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΑΙΑΣ.

Τὰ εἰς τὰ νηολόγια τῶν διαφορῶν λιμένων τοῦ Κράτους ἐγγεγραμμένα κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1861 ἐμπορικὰ πλοῖα συνεποσύντο εἰς 4,153, ἔχοντα χωρητικότητα τόνων 255,977 καὶ πληρώματα 23,243 ἀνδρῶν.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν τῆς Α' τάξεως ἐμπορικῶν πλοίων, ἥτοι τῶν ἐχόντων χωρητικότητα κατωτέραν τῶν 60 τόνων ἀναβαίνει εἰς 3,002, μὲ χωρητικότητα 29,927 τόνων· τῶν τῆς Β'. ἥτοι τῶν ἐχόντων χωρητικότητα ἀνωτέραν τῶν 60 τόνων, ἀριθμεῖται εἰς 1,150 μὲ χωρητικότητα 225,900· τῶν δὲ ἀτμοκινήτων εἰς 1, ἔχων χωρητικότητα 150 τόνων.

Κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1860 τὰ ἑλληνικὰ ἐμπορικὰ πλοῖα ἠριθμοῦντο εἰς 4,070, ὧν ἡ χωρητικότης ἀπετέλει τόνους 263,075, τὰ δὲ πληρώματα συνίσταντο ἐξ 23,842 ἀνδρῶν.

Ε'. ΚΑΤΑΠΛΟΙ ΚΑΙ ΑΠΟΠΛΟΙ ΠΛΟΙΩΝ.

Καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1861 κατέπλευσαν εἰς ὅλους τοὺς λιμένας τοῦ Βασιλείου 89,495 πλοῖα, ἔχοντα χωρητικότητα 2,495,313 τόνων, ἀπέπλευσαν δὲ 89,304 μὲ χωρητικότητα 2,488,779.

Τὰ ἐξ ἄλλων ἐπικρατειῶν καταπλεύσαντα ἀριθμοῦνται εἰς 10,239 μὲ χωρητικότητα 744,736 τόνων, ἐξ ὧν ἀτμοκίνητα μὲν 1,015 τόνων 503,000, μεγάλα δὲ ἰστιοφόρα 958 τόνων 161,529 καὶ μικρὰ ἰστιοφόρα 8,266 τόνων 80,207. Τὰ ἀποπλεύσαντα δι' ἄλλας ἐπικρατείας συμποσύνται εἰς 9,560 τόνων 1,089,845, ἐξ ὧν

953 ατμοκίνητα τόνων	521,081
2,731 μεγάλα ιστιοφόρα τόνων	487,060
5,876 μικρά τόνων	78,704

Ἡ μεταξὺ τῶν διαφορῶν λιμένων τοῦ Κράτους κίνησις ἡ ἀκτοπλοῖα περιλαμβάνει ἐν μὲν τοῖς κατάπλοις 78,609 πλοῖα χωρητικότητος 1,418,324 τόνων, ἐν δὲ τοῖς ἀπόπλοις 79,744 τόνων 1,398,934, τὸ ὅλον πλοῖα 158,353 μὲ χωρητικότητα 2,817,258 τόνων.

Ἐκ τούτων 2,943 εἶναι ατμοκίνητα τόνων 1,267,736, 4,113 μεγάλα ιστιοφόρα πλοῖα τόνων 315,533 καὶ 151,297 μικρά τόνων 1,233,989.

Συγκρινόμενοι δὲ οἱ κατάπλοι καὶ ἀπόπλοι ἐν γένει τοῦ 1861 πρὸς τὸ 1860, παρουσιάζουσιν αὔξησιν μὲν τὰ ατμοκίνητα κατὰ 812 μὲ χωρητικότητα 292,244 τόνων καὶ τὰ μικρά ιστιοφόρα πλοῖα κατὰ 30,273 μὲ χωρητικότητα 141,076, μείωσιν δὲ μόνον τὰ μεγάλα ιστιοφόρα κατὰ 8,351 μὲ χωρητικότητα 68,476 τόνων.

§. 391. Νομίσματα Ἑλλάδος.—Κατὰ τὸ 1833 ἐτέθη εἰς ἐνέργειαν τὸ ἐν ἰσχύϊ νομισματικὸν σύστημα, τοῦ ὁποῖου ἡ νομισματικὴ μονὰς εἶναι ἡ δραχμὴ=90 περίπου ἑκατοστὰ τοῦ Γαλ. φράγκου.

1,11 δραχμὴ=1 φράγκον.

Τὰ πραγματικὰ νομίσματα τῆς Ἑλλάδος εἶναι

α.) Χρυσᾶ—εἰκοσάδραχμον, περιέχον γραμμὰς 5,199 καθαροῦ χρυσοῦ.

40δραχμον, τὸ ὁποῖον εἰσέτι δὲν ἐκόπη.

β.) Ἀργυρᾶ—δραχμὴ

—1/2, 1/4 αὐτῆς.

—πεντάδραχμον, περιέχον 20, 147 γραμμὰς καθαροῦ ἀργύρου.

Κυκλοφοροῦν προσέτι καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα κατ' ἰσοτιμίαν τῶν πραγματικῶν νομισμάτων τὰ Τραπεζικὰ γραμμάτια τῆς ἐν Ἀθήναις Ἐθνικῆς Τραπεζῆς ἐκ δραχμῶν 10, 25, καὶ 100.

Ἐπίσημος δὲ διατίμησις ἐκανόνισε τὴν σχέσιν τῆς δραχμῆς μὲ τὰ ξένα νομίσματα κατ' αὐτὴν

Χρυσᾶ—Τὸ Γαλ. 20 φράγκον = δρ. 22,33 λεπτά

—Τὸ Ἀγγλ. Σοβερῖνον, λίρ. στερλίνα= » 28,12

—Τὸ Ἰσπαν. τετραπλοῦν = » 92,69

—Τὸ Αὐστρ. Δουκάτον	=	δρ. 13,06 λεπτά
—Τὸ Ὁλλανδ. Δουκάτον	=	» 13,
—Τὸ Βενετικὸν Σεχίνον	=	» 13,24
—Ἡ Πορτογαλ. Δόπια (12800 —Ρεῖς)	=	» 100,60
Ἀργυρ.—Τὸ Γαλ. φράγκον	=	» 1,11
—Τὸ Γαλ. Ὕφραγκον	=	» 5,58
—Ἡ Ἀγγλ. Κορώνα (5 σελινίων)	=	» 6,48
—Τὸ Ἀγγλ. σελίνιον	=	» 1,29
—Τὸ Ῥωσ. ἀργ. Ρούβλ. (1769)	=	» 4,41
— — — (1799)	=	» 4,50
Ἀργυρ.—Τὸ Ῥωσ. ἀργ. Ρούβλ. (1802)	=	» 4,54
—Τὸ Ῥωσ. 20 καπιζίων	=	» 0,99
—Τὸ Ἰσπαν. Δίστηλον	=	» 6,—
—Τὸ Γερμαν. Τάληρον	=	» 5,78
—Ἡ Γερμαν. σφάγτζικα	=	» 95
—Τὸ Τοσκαν. τάλ. (Francescone)	=	» 6,21

Τίμησις συναλλαγῶν Ἀθηνῶν κατ' ἰσοτιμίαν.—Ἡ τίμησις τῶν ἐν Ἀθήναις συναλλαγῶν εἶναι ὅλως ἀκανόνιστος ὥς ἐκ τῆς ἐλλείψεως Χρηματιστηρίου· ἐπηρεάζεται δὲ οὐσιωδῶς ἀπὸ τὴν τίμησιν τῶν συναλλαγῶν Κωνσταντινουπόλεως καὶ Σμύρνης· ἐπὶ τοῦ παρόντος ἡ τίμησις τῶν συναλλαγῶν Ἀθηνῶν εἶναι ἡ ἐφεξῆς.

Βιέννη	} 4 μην. ἡμερομ.	85	δραχ.	διὰ 100 φιορ.
Τριέστιον				
Παρίσιοι 3 μην.	112	ὄμ.	»	100 φράγκα.
Λονδῖνον ὄμ.	28,15	ὄμ.	»	1 λίρ. στερλ.
Λιβόρνος ὄμ.	95	ὄμ.	»	100 λίρ. Τοσκ.
Μασσαλία ὄμ.	111 3/4	ὄμ.	»	100 φράγκα.

Συνήθεια ὑπάρχει ἐν Ἀθήναις ὥς καὶ εἰς Σύρον ἡ πληρωμὴ τῶν χρημάτων κατὰ τὰς ἀγοραπωλησίας τῶν συναλλαγματῶν νὰ μὴ γίνεταί ἀμέσως, ἀλλὰ μετὰ 21 ἡμέραν ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς, ἢ τοῖς μετρητοῖς ἀλλὰ μὲ ἀποτοκισμὸν 8 τοῖς 0/0 ἐν Ἀθήναις, καὶ 9 τοῖς 0/0 ἐν Σύρῃ διὰ τὰς 21 ἡμέρας.

Τὰ περὶ συναλλαγματικῶν κανονίζονται κατὰ τὸν Ἐμπορικὸν Νόμον τῆς Γαλλίας, ὅστις ἰσχύει ἐν Ἑλλάδι· ἡμέραι χάριτος δὲν ὑπάρχουν.

Κυκλοφοροῦν Τραπεζίτικὰ Γραμμάτια τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς κατ' ἰσοτιμίαν. Τὸ δὲ κατὰστημα τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς μὲ ὅλας τὰς ἀνω- μάλους περιστάσεις, ἀπὸ τὰς ὁποῖας διήλθεν ἐσχάτως ὁ τόπος, διε- τήρησεν ὑπὸ τὴν ἔμφορον διοίκησίν του τὴν χρηματικὴν πίστιν του, πληρεστάτην.

§. 392. Ἑμπορικὰ Ἐπιμελητήρια — Ὑπάρχουν ἐν Ἀθήναις, καθὼς καὶ εἰς Σύρον, Πάτρας καὶ Ναύπλιον, ἑμπορικὰ ἐπιμελητήρια. Ὁ ὀρ- γανισμὸς καὶ τὰ καθήκοντα τῶν ἑμπορικῶν ἐπιμελητηρίων ἐκανονί- σθησαν διὰ τοῦ ἀπὸ 22 Μαΐου 1836 Β. Διατάγματος. Κατ' αὐτὸ ἕκαστον ἐπιμελητήριον σύγκειται ἀπὸ 6 τακτικὰ μέλη καὶ 3 συμ- πληρωτικὰ, ἐκλεγόμενα μεταξὺ τῶν τιμιωτέρων, τακτικωτέρων καὶ νοημονεστείων ἐμπόρων, ἀνανεοῦται δὲ κατ' ἔτος τὸ τριτημόριον τῶν μελῶν αὐτοῦ. Τὰ δὲ καθήκοντα τῶν ἑμπορικῶν ἐπιμελητηρίων εἶναι, νὰ προβάλλωσιν εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὴν γνώμην των, τὰς γνώσεις καὶ πείραν των ὡς πρὸς τὰ ἑμπορικὰ συμφέροντα, νὰ ἐκθέτωσι ῥη- τῶς τὰς αἰτίας, δι' ἃς ἐμποδίζεται ἡ φυσικὴ τοῦ ἐμπορίου ἐπίδοσις, δεικνύοντα τὰ μέσα καὶ τὰς πηγὰς, δι' ὧν δύναται νὰ εὐοδωθῇ κα- ταλλήλως. Προσέτι νὰ ἐπαγρυπνῶσιν ἐπὶ τῶν δημοσίων ἔργων καὶ καταστημάτων, τῶν ἀφορώντων τὸ ἐμπόριον, π. χ. διὰ τὸ καθάρι- σμα καὶ τὴν διατήρησιν τῶν λιμένων, λοιμοκαθαρτηρίων, διωρύγων, σιδηροδρόμων, ἑμπορικῆς ναυτιλίας, ἑμπορικῶν Σχολείων, καὶ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν περὶ Τελωνείου Νόμων καὶ διατάξεων.

§. 393. Μέσα συγκοινωνίας. — Ἡ Ἑλλὰς ἐκτὸς τῆς ἐσωτερικῆς Ταχυδρομικῆς συγκοινωνίας, εὐρίσκεται ὡς ἐκ τῆς τοπογραφικῆς της θέσεως εἰς τακτικὴν ἀτμοπλοικὴν συγκοινωνίαν μ' ὅλην τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Ἀνατολήν, καὶ τηλεγραφικῶς διὰ μέσου Σύρου καὶ Κωνσταν- τिनουπόλεως.

Ἡ δὲ Ἑλληνικὴ Ἀτμοπλοικὴ Ἑταιρία συστηθεῖσα διὰ μετοχῶν εἶναι ἀκόμη εἰς τὰ σπάργανά της, καὶ αἱ τελευταῖαι ἀνώμαλοι περιστά- σεις δὲν ἐπέτρεψαν νὰ λάβῃ τὴν ἀνάπτυξιν, τὴν ὁποίαν ὑπέσχετο· δὲν εἶναι ὁμῶς ἀμφιβολία ὅτι θέλει λάβει εἰς τὸ μέλλον σπουδαίαν ση- μασίαν.

§. 394. Μέτρα καὶ σταθμὰ Ἑλλάδος. — Ὑπάρχουν εἰσέτι ἐν χρή- σει τὰ Τουρκικὰ μέτρα καὶ σταθμὰ, ἥτοι

Ὁ πῆχυς = 0,67 τοῦ Γαλ. μέτρου.

Ἡ ὁκὰ ὑποδιαιρουμένη εἰς 400 δράμια.

312 δράμια = 1 Γαλλικὸν χιλιόγραμμον.

Τὸ καυτάριον = 44 ὁκάδας.

Τὸ κοιλὸν = 33,16 Γαλ. λίτρας.

Ἀλλὰ διὰ τοῦ ἀπὸ 28 Σεπτεμβ. 1836 Β. Δικτάγματος παρεδέχθη ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις τὸ μετρικὸν σύστημα τῆς Γαλλίας ἂν καὶ ὑπὸ ἄλλα ὀνόματα, τὰ ἐφεξῆς.

Πῆχυς	=	1	Γαλ. μέτρον.
Στάδιον	=	1	» χιλιόμετρον.
Λίτρα	=	1	» λίτρον.
Κοιλὸν	=	1	» ἑκατόλλιτρον.
Δραχμὴ	=	1	» γραμμὴν.
Μνα	=	1 1/2	» χιλιόγραμμον.
Τάλαντον	=	150	» χιλιογρ.
Τόνος (100 μναῖ)	=	1	» τόνον.

Τὸ νέον τοῦτο σύστημα εἰσέτι δὲν εἶναι ἐν χρήσει, μολονότι ἐπρόκειτο νὰ ἔμβῃ εἰς ἐνέργειαν ἀπὸ τοῦ 1837.

Α'. ΕΡΜΟΥΠΟΛΙΣ (Σύρα).

§. 395. Ἡ Ἑρμούπολις καῖται ἐπὶ τοῦ λιμένος τῆς νήσου Σύρου ἐν τῷ μέσῳ τῶν Κυκλάδων. Εἰς τὴν παραλίαν τοῦ λιμένος, ὅπου σήμερον, ὡς ἄλλο ἀμφιθέατρον, ἐξαπλοῦται ἡ ὠραία Ἑρμούπολις, δὲν ἔβλεπέ τις πρὸ τοῦ 1825 παρὰ ὀλίγας πενιχράς ἀποθήκας, ἀνηκούσας εἰς τοὺς ἐγχωρίους δυτικὸς κατοίκους τῆς νήσου, τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς κορυφῆς λόφου τινος μεσσηγείου· ἀλλ' οἱ κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως διασωθέντες εἰς τὴν νήσον ταύτην Χῆοι, Κυδωνεῖς, Ψαριανοί, Σμυρναῖοι, Μακεδόνες, Κωνσταντινουπολίται καὶ λοιποὶ ἀνήγειρον ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὴν πόλιν ταύτην ὥφελούμενοι δὲ ἐκ τῆς τοπογραφικῆς θέσεώς της κατώρθωσαν ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν διὰ τῆς φρονήσεως, τῆς οἰκονομίας, τῆς δραστηριότητος, καὶ τῆς ἄκρας περὶ τὸ ἐμπόριον ἐπιδεξιότητός των καὶ αὐτοὶ νὰ πλουτίσωσι, καὶ τὴν πόλιν των εἰς ἄκρον νὰ καλλωπίσωσι, καὶ δημοτικὰ καταστήματα ἄξια λόγου ν' ἀνεγείρωσιν ἐν αὐτῇ, ὡς ἱεροὺς Ναοὺς, Σχολεῖα, Νοσοκομεῖα, Λέσχας, θέατρον κτλ. καὶ τὴν ἐμπορικωτέραν τῆς Ἑλλάδος πόλιν ν' ἀναδείξωσι τὴν Ἑρμούπολιν.

Εμπορίον.—Ἡ νέα αὕτη πόλις εὐρίσκεται σήμερον εἰς ἀμέσους ἐμπορικὰς σχέσεις μ' ὅλα σχεδὸν τὰ μέρη τοῦ κόσμου, ἰδίως δὲ μὲ τὴν Ἀγγλίαν, Μικρὰν Ἀσίαν, Ῥωσσίαν, Εὐρωπαϊκὴν Τουρκίαν, μὲ τὰς παραλίους πόλεις τοῦ Ἀδριατικοῦ κόλπου, μὲ τὴν Ἰταλίαν, Γαλλίαν, Αἴγυπτον, Συρίαν, Τούνεζι, Ἰσπανίαν, Ὀλλάνδαν καὶ Ἀμερικὴν. Οἱ δὲ ἔμποροι τῆς Ἑρμουπόλεως ἔχουσιν ἤδη ἐταιρικὰ καταστήματα εἰς Λονδῖνον, Μαγκεστρίαν, Λιθερπούλ, Λιβόρνον, Τεργέστην, Ἀλεξάνδρειαν, Κάϊρον, Σμύρνην, Θεσσαλονίκην, Βῶλον, Σέρβας, Αἶνον, Κωνσταντινούπολιν, Ὀδησσὸν καὶ Ταϊγανρόκ.

Τὸ ἥμισυ περίπου τοῦ εἰσαγωγικοῦ ἐμπορίου τῆς Ἑρμουπόλεως ἐνεργεῖται μετὰ τῆς *Ἀγγλίας*, ἐξ ἧς λαμβάνει χειροτεχνήματα παντὸς εἶδους, υφάσματα, ἔργα ἐκ χάλυβδος, σιδήρου, πηλίνα καὶ ὑάλινα, ἀγκύρας, ἀλύσεις, σίδηρον ἀκατέργαστον, ἀποικιακὰ προϊόντα κτλ. ὑπολογιζόμενα εἰς 10 ἑκατομμύρια δραχμῶν· ἐξ αὐτῶν μέρος καταναλίσκονται ἐντὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου, τὰ δὲ λοιπὰ ἐκ τοῦ καταστήματος τῆς διαμετακομίσεως τῆς Ἑρμουπόλεως στέλλονται εἰς τὸ ἐξωτερικόν, καὶ ἰδίως εἰς τὰς νήσους καὶ παραλίους πόλεις τῆς Τουρκίας, Συρίας, Μικρᾶς Ἀσίας κτλ.

Κατὰ δεύτερον λόγον ἡ Ἑρμούπολις ἐμπορεύεται μετὰ τῆς *Τεργέσις*, ἐξ ἧς λαμβάνει διάφορα χειροτεχνήματα Γερμανίας, Ἰταλίας, καὶ Ἑλβετίας, καὶ τὰ τῆς Νορμβέργης, προσδὲ ξυλείαν οἰκοδομήσιμον, καρφία, ἐρέας (τζόχας), δέρματα, καὶ μικρὰν ποσότητα καφὲ καὶ ζάχαρης, καὶ τινα ἄλλα, ὑπολογιζόμενα ὅλα ὁμοῦ εἰς δρ. 2 1/2 ἑκατομμυρίων κατ' ἔτος.

Ἐκ τῆς *Μασσαλίας* καὶ *Λιβόρνου* εἰσάγονται δέρματα ἀκατέργαστα, μεταξωτὰ, καὶ ἄλλα χειροτεχνήματα, βακαλάος, ἀποικιακὰ καὶ ἄλλα.

Ἐκ τῆς *Ἀφρικῆς* καὶ *Συρίας* λαμβάνει φέσια, διάφορα μάλλινα καὶ μεταξωτὰ χειροτεχνήματα, ὀρύζια 8 ἕως 10 φορτίων, νίτρον κτλ. ἀποστέλλουσα Εὐρωπαϊκὰ ἐμπορεύματα, μετάξην, καὶ ἀρκετὴν ποσότητα καλτσῶν εἰς Ἀλεξάνδρειαν, τὰς ὁποίας πλέκουν αἱ γυναῖκες τῶν Κυκλάδων.

Ἐκ τῶν παραλίων τῆς *Μικρᾶς Ἀσίας* λαμβάνει ἔλαιον, δημητριακοὺς καρποὺς, κηρίον, σταφίδας διὰ ρακίον, ὀπώρας, ξυλείαν ναυπηγήσιμον, δέρματα ἀκατέργαστα κτλ. ἐξ ὧν ἄλλα καταναλίσκονται

ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἄλλα ἀποστέλλονται εἰς τὴν Εὐρώπην ἀποστέλλει δὲ Εὐρωπαϊκὰ καὶ ἀποικιακὰ ἐμπορεύματα. Τὸ μετὰ τῆς Σμύρνης ἐμπόριον τῆς Ἑρμούπολεως κατῆντησεν ἤδη ἀσήμαντον.

Ἐκ τῆς Κωνσταντινουπόλεως λαμβάνει ὀψάρια ταριχευμένα, δόγας, στεφάνια καὶ χάλκινα τινα χειροτεχνήματα· ἐκ δὲ τῶν παραλίων τῆς Θράκης, Μακεδονίας καὶ Θεσσαλίας δημητριακοὺς καρποὺς, ὕπρια, ζῶα, καπνοὺς κτλ. ἀποστέλλουσα εἰς ὅλα αὐτὰ τὰ μέρη Εὐρωπαϊκὰ χειροτεχνήματα καὶ ἀποικιακὰ, Αἰγυπτιακὰ καὶ Ἑλληνικὰ προϊόντα.

Ἐκ τῆς Ὀδησσοῦ καὶ τοῦ Ταῦγαρόν λαμβάνει δημητριακοὺς καρποὺς, χαβιάρια, σίδηρον, σχοινία καὶ πανία λινὰ διὰ πλοῖα· ἄλλα τὸ πλεῖστον μέρος τῶν διὰ τὰ πλοῖα πανίων φέρονται ἐκ Μελίτης, ἅτινα εἶναι βαρβάκινα.

Ἐκ τῆς Ὀλλάνδας ἔρχονται φορτία μὲ ζάχαριν· καὶ ἐκ τοῦ Ρίου καὶ ἄλλων πόλεων τῆς Ἀμερικῆς μὲ καφὲν καὶ ἄλλα ἀποικιακὰ εἶδη καὶ μὲ δέρματα ἀκατέργαστα.

Προσέτι ἡ Ἑρμούπολις ἐμπορεύεται μ' ὅλας τὰς νήσους τῆς Μεσογείου, δεχομένη τὰ προϊόντα τῶν καὶ ἀποστέλλουσα πάντα τὰ ἀναγκαιοῦντα εἰς αὐτὰς ἐμπορεύματα.

Βιομηχανία.—Ἡ σημαντικωτέρα βιομηχανία τῆς Ἑρμούπολεως εἶναι ἡ Ναυπηγία. Τὰ ἀπὸ τοῦ 1846 ναυπηγούμενα κατ' ἔτος πλοῖα ὑπολογίζονται 80 ἕως 100, ἔχοντα ἕκαστον τόνους 200 ἕως 425, καὶ ἀξίζοντα ἕκαστον 7 ἕως 18 χιλιάδας διστήλων Ἰσπανικῶν.

Ἡ ναυπηγία διατηρεῖ ἐν Ἑρμούπολει καὶ ἄλλας βοηθητικὰς αὐτῆς βιομηχανίας, προοδευούσας ἐπίσης σημαντικά. Ὑπάρχουσιν ὑπὲρ τὰ 50 σιδηρουργεῖα, κατασκευάζοντα ὅλα τὰ ἀναγκαῖα εἰς τὴν ναυπηγίαν σιδηρικὰ, πρὸς δὲ καὶ ἀγκύρας σφυρηλάτους διαφόρων μεγεθῶν. Τρία προσέτι ἐργοστάσια ὀρειχαλκίνων καρφίων κ. λ. εὐρίσκονται εἰς Ἑρμούπολιν. Ὑπάρχουν προσέτι ἐργοστάσια, ἐντὸς τῶν ὁποίων 60 περίπου ἐργάται κατασκευάζουν διὰ τοῦ Τόρνου παντὸς εἶδους μαχαράδας, τῶν ὁποίων ἡ ἐντέλεια ὑπερέβη τὴν τῶν Εὐρωπαϊκῶν, καὶ ἄλλα ἐργοστάσια κατασκευάζοντα τὰ τῶν πρῶτων ξόανα. Ἡ δὲ ἀτμοπλοϊκὴ ἐταιρία ἐσύστησεν ἐσχάτως μεταλλουργεῖον σπουδαίας σηµασίας, διὰ τοῦ ὁποίου θὰ εὐκολυνθῇ ἡ εἰσαγωγή καὶ ἡ χρῆσις ἀτμομηχανῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Μετὰ τὴν ναυπηγίαν ἡ σημαντικωτέρα βιομηχανία εἶναι ἡ τῆς βυρσοδεψίας. Ὑπάρχουσιν εἰς Ἑρμούπολιν βυρσοδεψεῖα πολλά· τῷ 1861 ἐξήχθησαν ἐξ Ἑλλάδος 471,871 ὀκάδ. κατεργασμένων δερμάτων, ἀξίας δρ. 1,699,820. Τὰ κατεργασμένα αὐτὰ δέρματα βουβάλων, βοῶν καὶ μικρῶν ζώων στέλλονται εἰς τὰς διαφόρους πόλεις τῆς Τουρκίας καὶ Μικρᾶς Ἀσίας, εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ τὰς παρακειμένας Νήσους, ὅπου συναγωνιζόμενα μὲ τὰ τῆς Μασσαλίας δέρματα βοῶν ἐνίκησαν τὰ τῆς Ἑρμουπόλεως ὡς εὐθηνότερα καὶ καλῶς ἐπίσης κατεργασμένα.

Ὑπάρχουν προσέτι ἐν Ἑρμουπόλει διάφορα σαπωνοποιεῖα, κατασκευάζοντα ἐτησίως 5—7 χιλιάδας κανταρίων σαπῶνια, καταναλισκόμενα καὶ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ Κράτους. Προςδὲ καὶ τινα ἐργοστάσια βαφέων καὶ τυπωτῶν· πολλαὶ δὲ γυναῖκες κατασκευάζουν τὰ καλεμκεριά, ἐξ ὧν ἀποστέλλονται καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Πρακτορεῖον τῆς ἐν Ἀθήναις Ἑθνικῆς Τραπεζῆς ὑπάρχει ἐν Σύρῳ, τὸ ὁποῖον διευκολύνει οὐσιωδῶς τὸ ἐμπόριον διὰ τῶν προεξοφλήσεων, τὰς ὁποίας ἐνεργεῖ μὲ τόκον 8 τοῖς 0/0, καὶ διὰ τῶν πιστώσεων, τὰς ὁποίας δι' ἀνοικτοῦ λογαριασμοῦ χορηγεῖ μὲ τόκον 9 τοῖς 0/0.

Τὰ συναλλάγματα ἐν Ἑρμουπόλει μὲ τὴν Αὐτικὴν Εὐρώπην γίνονται τόσον ἀφθόνως καὶ εὐκόλως, ὥστε πολλάκις ἡ Ἀλεξάνδρεια καὶ ἡ Σμύρνη καταφεύγουν εἰς τὴν Σύρον πρὸς καλῆτέραν διαπραγματεύσιν τῶν συναλλαγμάτων των.

Τὰ ξένα νομίσματα κυκλοφοροῦν εἰς Σύρον 10 τοῖς 0/0 περίπου ἀκριβώτερα ἀπὸ τὴν εἰς τὴν διατίμησιν σημειουμένην ἀξίαν των· ὡς ἐκ τούτου καὶ τὰ Ἑλληνικὰ νομίσματα ἔχουν ὑπερτίμησιν καὶ διακρίνονται εἰς Ταμιακὰς δραχμὰς καὶ εἰς ἀγοραίας.

Β'. ΠΑΤΡΑΙ.

§. 396. Αἱ Πάτραι, ἡ ἐμπορικωτέρα αὕτη πόλις τῆς Πελοποννήσου, κεῖνται κατὰ τὴν εἴσοδον τοῦ Κορινθιακοῦ Κόλπου, ἔχουσαι κατοίκους περίπου 16,000. Τὸ ἐμπορικὸν μέλλον τῆς πόλεως ταύτης προμηνύεται μέγα ὡς ἐκ τῆς θέσεώς της καὶ ὡς ἐκ τῶν προϊόντων, τὰ ὁποῖα δι' αὐτῆς ἐξάγονται.

Ἡ πόλις αὕτη εὐρίσκεται εἰς ἀμέσους ἐμπορικὰς σχέσεις μὲ τὴν Ἀγγλίαν, Αὐστρίαν, Γαλλίαν, Ἰταλίαν, Ἑπτάνησον καὶ Τουρκίαν.

Ἐξάγει σταφίδα Κορινθιακὴν, μετάξην, βαλανίδια, ὀπὸν γλυκορρίζης καὶ ἄλλα ἐγχώρια προϊόντα. Εἰσάγει δὲ χειροτεχνήματα παντὸς εἶδους Ἀγγλικά καὶ Γερμανικά, ἀποικιακά προϊόντα, σίδηρον κτλ.

Αἱ σταφίδες Πατρῶν καὶ Βοστίτσης (Αἰγίου) θεωροῦνται ὡς αἱ τῆς πρώτης ποιότητος· μετ' αὐτὰς ἔρχονται αἱ τῶν παραλίων τοῦ Κορινθιακοῦ Κόλπου, καὶ κατόπιν αὐτῶν αἱ τῆς Ἠλείας καὶ Τριφυλλίας. Εἰς τὴν Ἠλείαν οἱ γεωργοὶ διὰ ν' ἀπολαύσωσι δῆθεν πλείονα σταφιδοκαρπὸν πρό τινων ἐτῶν χαρσκόνουν τὰ κλήματα· ἀλλ' ἐλπίζομεν ὅτι χάριν τοῦ ἰδίου αὐτῶν συμφέροντος θὰ παραιτηθῶσι τοῦ ὀλεθρίου τούτου συστήματος, τὸ ὁποῖον παράγει σταφίδα ἀχρευστάτην, καὶ ἐπομένως ὅλως ἀζήτητον.

Ὅταν τελειώσῃ ἡ συγκομιδὴ τῆς σταφίδος οἱ ἔμποροι προσφέρουσι τιμὰς, ἅμα δὲ προσφερθῇ τιμὴ διὰ ποσὸν ὁπωσοῦν σημαντικόν, καὶ εἰς αὐτὴν πωληθῇ μέρος σταφίδος, ἡ τιμὴ αὐτῆς θεωρεῖται ἀποκοπείσα, καὶ κατ' αὐτὴν γίνονται ὅλαι αἱ λοιπαὶ πωλήσεις. Ἐνίοτε ὅμως συμβαίνει, ὡς κατὰ τὸ 1842 καὶ 1847 νὰ παύσῃ ἡ ζήτησις τῶν σταφίδων, καὶ τότε ἡ ἀποκοπείσα τιμὴ ἐκπίπτει· ἄλλοτε δὲ, ὡς κατὰ τὸ 1846, συμβαίνει τὸ ἀνάπαλιν.

Εἰς τὰς Πάτρας ὑπάρχουν τεχνουργεῖα ὁποῦ γλυκορρίζης ἢ γλυκορρίζοχύλης, καὶ ποτάσσης.

Ἵπάρχει δὲ καὶ Ὑποκατάστημα τῆς ἐν Ἀθήναις Ἑθνικῆς Τραπεζίης, τὸ ὁποῖον προεξοφλεῖ ἐμπορικὰ συναλλάγματα.

Ἡ Κορινθιακὴ σταφὶς πωλεῖται μὲ τὸ χιλιόλιτρον, ἥτοι ἀνὰ χιλίας λίτρας Βενετικᾶς βαρεῖας, ἰσοδυναμούσας μὲ 8 1/2 περίπου καντάρια Τουρκικὰ, καὶ μὲ 9 1/3 περίπου καντάρια Ἀγγλικά, καθόσον 100 λίτρα βαρεῖαι Βενετίας = μὲ ὀκάδ. 37,26, καὶ ἐν Ἀγγλικόν καντάριον = 39 ὀκάδ. καὶ 240 δράμια.

Ἐκτὸς τῆς Ἑρμουπόλεως καὶ τῶν Πατρῶν ὑπάρχουν καὶ ἄλλαι ἐμπορικαὶ πόλεις ἐν Ἑλλάδι, ὡς ὁ Πειραιεὺς, τὸ Ναύπλιον, αἱ Καλάμαι, τὸ Γύθειον, τὸ Μεσολόγγιον, ἡ Χαλκίς, ἡ Πύλος καὶ ἄλλαι.

Διὰ τῶν Πατρῶν, τῶν Καλαμῶν καὶ τοῦ Ναυπλίου γίνεται ἡ σημαντικωτέρα ἐξαγωγή τῶν Ἑλληνικῶν προϊόντων· ἡ δὲ σημαντικωτέρα εἰσαγωγή τῶν ξένων γίνεται διὰ τῆς Ἑρμουπόλεως, καὶ κατὰ δεύτερον λόγον διὰ τῶν Πατρῶν καὶ τοῦ Πειραιῶς.

Γ'. IONIOI ΝΗΣΟΙ.

§. 297. Αἱ ἑπτὰ Ἰόνιοι νῆσοι, Κέρκυρα, Κεφαλληνία, Παξοί, Ἰθάκη, Λευκάς, Ζάκυνθος καὶ Κύθηρα θέλουν ἀποτελέσει τοῦ λοιποῦ μέ-
ρος τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου δυνάμει τῆς ἀπὸ 17/29 Μαρτίου 1864
ἐν Λονδίῳ ὑπογραφείσης Συνθήκης. Ὁ πληθυσμὸς αὐτῶν ὑπολογίζε-
ται εἰς 250,000 κατοίκων.

Προϊόντα καὶ ἐμπόριον.—Τὰ κυριώτερα προϊόντα τῶν Ἑπτανή-
σων εἶναι τὰ ἐλαιόλαδα, ἡ Κορινθιακὴ σταφίς, τὰ βαλανίδια καὶ οἱ
οἶνοι. Ἡ Ζάκυνθος ὑπερέχει τῶν ἄλλων νήσων ὡς πρὸς τὴν καρποφο-
ρίαν. Ἡ Ζάκυνθος παράγει 9—10, ἡ Κεφαλληνία 14—16 καὶ ἡ Ἰθάκη
περίπου 2 ἑκατομμύρια λιτρῶν Βενετικῶν Κορινθιακῆς σταφίδος.
Ἐλαια δὲ κατ' ἔτος καλῆς εἰσοδείας παράγει ἡ Κέρκυρα 200 χιλιάδ.
βαρέλας, ἡ Ζάκυνθος 65 χιλ., ἡ Λευκάς 25 χιλ. καὶ οἱ Παξοί 10 χιλ.
Δημητριακοὺς καρποὺς δὲν παράγουσιν αἱ ἑπτὰ νῆσοι εἰμὴ τὰ 2/3
περίπου τῶν ἀναγκαίων διὰ τὴν ἐγχώριον κατανάλωσιν. Τὰ εἰσαγό-
μενα εἶδη συνίστανται εἰς ὑφάσματα, ἀποικιακὰ, δημητριακοὺς καρ-
ποὺς καὶ λοιπά.

Βιομηχανία.—Κυρίως βιομηχανία πολλὰ ὀλίγη ὑπάρχει εἰς τὴν
Ἑπτάνησον. Εἰς τὴν Ζάκυνθον ὑπάρχουσι σαπωνοποιεῖα τινὰ καὶ ὑφαν-
τήρια μεταξωτῶν μανδουλίων, τῶν ὁποίων ὅμως ἡ βαφὴ εἶναι ἀτελής.

Μεταχειρίζονται τὰ σταθμὰ τῆς Βενετίας, τὴν ἐλαφρὰν καὶ βα-
ρεῖαν λίτραν, ἢ τὰ τῆς Τουρκίας, τὸ Καντάριον 44 ὀκάδας.

Μέτρον μήκους εἶναι ἡ Πήχη (Braecio), ἥτις διὰ τὰ βαμβάκινα
καὶ μάλλινα ὑφάσματα εἶναι = 0, 69 Μέτρου Γαλ.

= 1, 03 Πηχ. Τουρκ.

Ἡ πήχη τῶν μεταξωτῶν = 0, 64 Μέτρου Γαλ.

» » = 0, 98 Πηχ. Τουρκ.

Μέτρον χωρητικότητος τῶν σίτων ἐκάστη νῆσος ἔχει ἰδιαίτερον,
ἀλλὰ τὸ ἐμπορικὸν μέτρον ἐν γένει εἶναι τὸ Τουρκικὸν Κοιλόν.

Μέτρον τῶν ρευστῶν εἶναι ἡ βαρέλα.

Εἰς Κέρκυραν καὶ Παξοὺς 1 βαρέλα οἴνου = 68,13 λίτρας Γαλ.

Εἰς τὴν Ζάκυνθον 1 » » = 69,52 » »

Εἰς τὴν Κεφαλληνίαν 1 » » = 50,19 » »

Ἡ βαρέλα τῶν ἐλαίων εἶναι ἡ αὐτὴ εἰς ὅλας τὰς νήσους, ἀλλὰ μὲ
διαφορὰς ὑποδιαίρέσεις· εἶναι χωρητικότητος λιτρῶν Γαλλικ. 68, 13,

ἔχουσα βάρος 63, 75 χιλιόγραμμα Γαλλικά, ἤτοι 52 περίπου ἑκάδας Τουρκικάς.

Ἡ σταφὶς πωλεῖται μὲ τὴν *χιλιάδα* (*milliajo*), ἤτοι μὲ 1000 λίτρας Ἀγγλικάς, αἵτινες εἶναι 5 τοῖς 0/0 περίπου ἐλαφρότεραι ἀπὸ τὰς συνήθεις λίτρας τῆς Βενετίας.

1000 λίτραι Ἀγγλικαὶ=950 Βενετικὰς βαρεῖας.

oooooooooooo

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Περὶ τῆς Ἀσίας.

A'. KINA.

§. 398. Ἡ Αὐτοκρατορία τῆς Κίνας ἔχει 415 ἑκατομ. κατοίκων. Πρωτεύουσα αὐτῆς εἶναι τὸ Πεκῖνον ἔχον δύο ἑκατομ. κατοίκων.

Ἡ σημαντικωτέρα δὲ ἐμπορικὴ πόλις τῆς Κίνας εἶναι τὸ Καντὼν πλησίον τῶν ἐκβολῶν τοῦ Πεκιάγκου ποταμοῦ.

Διὰ τῶν τελευταίων Συνθηκῶν, τὰς ὁποίας ἡ Ἀγγλία, τὰ ἠνωμένα Κράτη τῆς Ἀμερικῆς καὶ ἡ Γαλλία συνωμολόγησαν μετὰ τῆς Κίνας (1858) ἐπιτρέπεται τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον εἰς δώδεκα Κινεζικοὺς λιμένας· διάφοροι δὲ διατάξεις τῶν συνθηκῶν τούτων διευκολύνουν τὸν πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν διάπλουν τῶν ποταμῶν, καὶ κανονίζουν τοὺς τελωνιακοὺς δασμοὺς πρὸς ὄφελος τῆς εἰσαγωγῆς.

Τὸ ἐμπόριον τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς μετὰ τῆς Κίνας ἐπενταπλασιάσθη κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους.

Κατὰ τὸ 1810 ἡ εἰσαγ. ἦτο φρ. 104 ἑκατομ. ἡ ἐξαγ. φρ. 122 ἑκατομ.

» 1858 » » 450 » » » 560 »

εἰς τὰ ποσὰ δὲ ταῦτα δὲν καταλογίζεται ὁ ἄργυρος. Ὡς λιμὴν εἰσαγωγῆς ἡ Καντὼν ὑπερτερεῖ, διότι δι' αὐτοῦ ἐνεργεῖται περίπου τὸ 1/2 τῆς ὅλης εἰσαγωγῆς. Ὡς πρὸς τὴν ἐξαγωγὴν τὴν αὐτὴν θέσιν μὲ τὴν Καντὼν κατέχει καὶ ἡ Σαγγάη.

Ἡ Κίνα λαμβάνει ἀπὸ τὴν Εὐρώπην, ἀπὸ τὰς Ἰνδίας καὶ ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴν νήματα καὶ υφάσματα βαμβακερινὰ καὶ μάλλινα, μέταλλα, ὀρύζιον, πιπέρι. Τὰ κυριώτερα δὲ εἶδη τῆς ἐξαγωγῆς εἶναι, Τζάι (τέιον) μέταξα, μεταξωτὰ υφάσματα, Ναγκῖναι, κανέλλα, ἀγγεῖα ἐκ πορσελάνης, κάμφορα καὶ ἄλλα.

Τὸ κυριώτερον διὰ τὴν Εὐρώπην εἶδος εἶναι ἡ μέταξα, ἥτις ἐξάγεται ἀπὸ τὴν Σαγγάην. Τὸ ποσὸν τῶν τελευταίων χρόνων ὑπολογίζεται κατ' ἔτος ἀξίας 200 ἑκατομ. φράγκων.

Συναλλάγματα ἐξωτερικὰ δὲν διαπραγματεύονται παρὰ εἰς τὰς ἐλευθέρους εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον πόλεις, καὶ κυρίως εἰς τὴν Καντὼν, Χόγκ-Κόγκ καὶ Σαγγάην (1).

Μέχρι τοῦ 1856 ὅλα τὰ ἐξωτερικὰ συναλλάγματα ἐκανονίζοντο ἐν γένει ἐπὶ τοῦ Ἰσπανικοῦ διστήλου Καρόλου Δ'. (Carolus) λεγόμενον, καὶ ἐπὶ τῶν Μεξικανικῶν ταλλήρων, ἀλλὰ τὰ πραγματικὰ ταῦτα νομίσματα ἐγένοντο σπάνια, καὶ εἰς τὴν Σαγγάην ἤρχισαν ἀπὸ τὸ 1856 νὰ μεταχειρίζωνται ὡς νομισματικὴν μονάδα βάρους ἀργύρου ἀντιστοιχοῦν μὲ τὰ ἄνω νομίσματα *Τάελ* λεγόμενον.

Ὅλαι σχεδὸν αἱ τραβικτικαὶ ἐκ τῆς Κίνας γίνονται ἐπὶ Λονδίνου, Βομβάης, ἢ Καλκούτας. Διαπραγματεύονται δὲ ἐπὶ Λονδίνου ἐξ μηνῶν ὅψεως πρὸς 4 σελίνια καὶ 7 δηνάρια π. χ. διὰ ἐν διστήλον ἐπὶ Καλκούτας 3 ἡμερῶν ὅψεως πρὸς 216 π. χ. ρουπιάς διὰ 100 τάλληρα.

Τὸ συναλλάγμα ἐννοεῖται ὅτι ὑφούται καὶ ἐκπίπτει ἀναλόγως τῆς χρηματικῆς θέσεως τῶν ἀγορῶν, καὶ τοῦ ἀξιοχρέου τοῦ τραβικτοῦ. Συνήθως δὲ τὰ συναλλάγματα συνεδεύονται μετὰ τῶν φορτωτικῶν τῶν ἐμπορευμάτων, αἵτινες ἐγγυῶνται τρόπον τινὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ συναλλάγματος.

Μεταξὺ Σαγγάης καὶ Καντὼν ὑπάρχει διαφορὰ ὡς πρὸς τὴν τιμὴν τοῦ συναλλάγματος, διότι τὸ *Τάελ* τῆς Σαγγάης ὡς νόμισμα λογιστικὸν ὑπολογίζεται ἀκριβώτερον τοῦ ταλλήρου τῆς Καντὼν οὕτω λογαριάζουν 100 τάλληρα Μεξικανικὰ ἴσα μὲ 72—78 *Τάελ* τῆς Σαγγάης.

Πραγματικὰ Νομίσματα.—Ἡ νομισματικὴ ἱστορία τῆς Κίνας δὲν εἶναι ἀντικείμενον τοῦ παρόντος Ἐγχειριδίου. Ἡ σύγχυσις δὲ ἥτις ὑπάρχει καὶ εἰς τὰ νῦν κυκλοφοροῦντα νομίσματα εἶναι ἀπειρος. Καθὼς προηγουμένως εἴπομεν εἰς τὰς ἐξωτερικὰς ἐμπορικὰς σχέσεις τὸ κανονίζον νόμισμα ἦτο τὸ τάλληρον καὶ τὸ Κινεζικὸν *Τάελ* ἢ *Λιαγγ*,

(1) Εἰς τὴν Σαγγάην ἐυσυστήθησαν ἤδη Ἑλληνικὰ Ἐμπορικὰ Καταστήματα.

διακρούμενον εἰς 10 Μὰς, τὸ Μὰς εἰς 10 Καντορίν, καὶ τὸ Καντορίν εἰς 10 Λις ἢ Κὰς.

Τὸ Τάελ ἀξίζει περίπου φρ. 8, 300/0· εἶναι δὲ τὸ ἐμπορικὸν νόμισμα τῆς Σαγγάης.

Πραγματικὸν Κινεζικὸν νόμισμα εἰς κυκλοφορίαν δὲν ὑπάρχει παρὰ τὸ Κὰς, συγκείμενον ἀπὸ 3 μέρη χαλκοῦ καὶ 2 μολύβδου.

Ὁ ἄργυρος καὶ ὁ χρυσὸς κυκλοφοροῦν εἰς τὸ ἐμπόριον, ὁ μὲν ἄργυρος εἰς τεμάχια ἀξίας $1/2$ ἕως 100 Τάελ, τίτλου συνήθους $94/100$ · ὁ δὲ χρυσὸς εἰς τεμάχια ἀξίας 10 Τάελ, τίτλου $93/100$ ἢ $94/100$.

Συναλλάγματα Καρτῶν. Λονδίνον 6 μηνῶν ὕψους, 50—60 πέ-
ναι τῆς λίρας διὰ 1 τάλληρον Ἰσπανικόν.

Βομβάη. } 3 ἢ 60 ἡμ. ὕψους, 218—240 Ρουπιές τῆς Ἑταιρίας
Καλκούτα. } διὰ 100 τάλληρα Ἰσπανικά.
Μαδράς.

Σταθμά. 1 Σχί = 72 χιλιογρ. καὶ 154 Γραμ.
1 Πεκούλ τῶν 100 Κατίς = 60 χιλιογρ. καὶ 500 Γραμ.
1 Λιάγγ ἢ Τάελ = 37 Γραμ.

Τὰ ὑγρά καὶ στερεὰ πωλοῦνται σταθμιζόμενα.

Μέτρον μήκους εἶναι ὁ ποῦς (Τζέ) = 0,302 τοῦ μέτρου.
ὁ ἐμπορικὸς ποῦς (Τζέ) = 0,338 ὅμ.

B'. ΙΝΔΙΑΙ.

§. 399. *Αἱ Ἀνατολικαὶ Ἰνδία* διατελοῦσιν ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῆς Ἀγγλίας, ἔχουσι δὲ 180 ἑκατομ. κατοίκων.

Τὰ κυριώτερα προϊόντα τῶν Ἰνδιῶν εἶναι βαμβάκιον, μέταξ, λι-
νόσποροι, δέρματα, Ἰνδικόν, ὀρύζιον, σαγού, ὄπιον, ζάχαρη, καπνός,
ζίουτα (1), πιπέρι, κανέλλα, ξύλα, γόμαι, πολύτιμα μέταλλα, λίθοι
πολύτιμοι, νίτρον.

Ἡ κυριώτερα πόλις τῶν Ἰνδιῶν εἶναι ἡ Καλκούτα, ἐπὶ ἐνὸς βρα-
χίονος τοῦ Γάγγου ποταμοῦ, ἔχει δὲ 700—800 χιλιάδας κατοίκων
μετὰ τῶν περιχώρων αὐτῆς.

(1) Κλωστικὴ ὕλη, ἐξάγεται ἀπὸ φυτὸν τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος, καλλιεργουμέ-
νου εἰς μεγάλας ἐκτάσεις· κατασκευάζουν δὲ εὐθηνὰ ὑφάσματα διὰ σάκκου
καὶ ἐνδύματα τῶν πτωχῶν Ἰνδῶν. Ἡ ἔλλειψις τῶν Ἀμερικανικῶν βαμβάκων
ἔδωκεν ἐσχάτως σημασίαν τινὰ εἰς αὐτὸ τὸ εἶδος.

Ἡ Καλκούτα εἶναι εἰς συγκοινωνίαν τακτικὴν μετὰ τῆς Εὐρώπης διὰ τοῦ Σουέζ· διάφοροι δὲ σιδηροὶ δρόμοι προχωροῦν πρὸς τὰ ἐσωτερικὰ κέντρα· δὲν θὰ βραδύνῃ δὲ νὰ συγκοινωνήσῃ τηλεγραφικῶς μετὰ τῆς Εὐρώπης.

Ἡ μεγάλη ἐμπορικὴ συγκοινωνία μετὰ τῆς Εὐρώπης ἐξακολουθεῖ πάντοτε νὰ γίνεται διὰ τοῦ Ἀκρωτηρίου τῆς Καλῆς Ἑλπίδος. Μόνον ἐμπορεύματα πολύτιμα, ὡς μετὰξια καὶ ἄλλα ἔρχονται διὰ τῶν ἀτμπολοίων εἰς Σουέζ, καὶ ἐκεῖθεν δι' Ἀλεξανδρείας εἰς τὴν Εὐρώπην. Ἄν πραγματοποιηθῇ ἡ θαλάσσιος διώρυξ τοῦ Σουέζ τὸ ἐμπόριον τῶν Ἰνδιῶν θέλει λάβει μεγίστην ἔκτασιν.

Πρὸ καιροῦ διάφορα Ἑλληνικὰ Καταστήματα ἐμπορεύονται εἰς Καλκούταν.

Δευτερεύουσαι ἐμπορικαὶ πόλεις τῶν Ἰνδιῶν εἶναι ἡ Βομβάη, ἡ Μαδράς, ἡ Δελή, καὶ ἄλλαι.

Τὸ ἐμπόριον τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν ἔλαβεν ἄπειρον ἀνάπτυξιν κατὰ τε τὴν εἰσαγωγὴν καὶ ἐξαγωγὴν. Ἡ Ἀγγλία κατέχει τὴν πρῶτην θέσιν· στέλλει νήματα καὶ υφάσματα βαμβάκινα, ζῦθους, μηχανὰς, σιδήρα ἐργασμένα καὶ ἀκατέργαστα, χαλκὸν, ἄλας, καὶ ἄλλα ἀξίας 12 ἑκατομ. λιρῶν στερλινῶν περίπου. Κατὰ δεῦτερον λόγον ἡ Γαλλία, ἡ ὁποία ἀποστέλλει ὁμοίως υφάσματα διαφόρων εἰδῶν, οἷνους, πνευματώδη ποτὰ, βιβλία, ἀγγεῖα, μῦρα, καὶ διάφορα ἄλλα· διὰ τῆς Μασσαλίας γίνονται μεγάλαι ἀποστολαὶ εἰς νομίσματα διὰ τὰς Ἰνδίας, ὅπου τὸ κυκλοφοροῦν καὶ ἐναποταμιευόμενον νόμισμα εἶναι ἄπειρον, ὑπολογιζόμενον εἰς 400 ἑκατομ. λιρῶν στερλινῶν.

Νομίσματα.—Λογαριάζουν εἰς ρούπια Ἀγγλικά (C^o. R.) τῆς Ἐταιρίας.

1 ρούπι = 16 ἀνάς = 192 Πίκα.

1 ἀνάς = 12 Πίκα.

1 Λάκ εἶναι ποσότης 1000 ρουπιῶν.

1 Κρόρ εἶναι = 100 Λάκ

οὕτω γράφουν 3,56,85,000 ρούπια καὶ ἀναγινώσκουν 3 Κρόρ 56 Λάκ καὶ 85,000 ρούπια.

Ἐπάρχουν τριῶν εἰδῶν ρουπιῶν·

1). Τὸ ρούπι τῆς Ἐταιρίας λεγόμενον, ἐν γένει παραδεδεγμένον εἰς ὕλας τὰς Ἀνατολικὰς Ἰνδίας, ἔχον ἐσωτερικὴν ἀξίαν φρ. 2,38.

2). Τὸ ρούπι Σίκα, καὶ, 3) τὸ ρούπι ἀγοραῖον.

100 ρούπ. Ἀγγ = 93 $\frac{3}{4}$. Σίκα = 108 $\frac{3}{4}$ ἀγοραῖα

Νομισματικὸς τύπος εἶναι ὁ ἄργυρος. — Ὑπάρχουν καὶ χρυσᾶ νομίσματα 15 ρουπίων.

Κυκλοφοροῦν δὲ τὰ Τραπεζιτικὰ Γραμμάτια τῆς Βεγγαλικῆς Τραπεζῆς 5 ἕως 1000 ρουπίων.

Συναλλάγματα. — Λονδίνον 6 μην. ὕψους 2 Σελ. $\frac{3}{4}$ π. διὰ 1 ρούπι Ἀγγλ.

Καντῶν 60 ἢ 90 ἡμ. ὕψους 232 ρούπια διὰ 100 τάλληρα μὲ 1 — 2 τοῖς 0/0 ζημίαν.

Γαλλία φρ. 260 = διὰ 1 ρούπι.

Αἱ συναλλαγματικαὶ εἶναι τριῶν εἰδῶν. Αἱ συνοδευόμεναι μετὰ τῆς φορτωτικῆς καὶ τοῦ ἀσφαλιστικοῦ ἐγγράφου, αἱ ἀπλαῖ συναλλαγματικαὶ τῶν Ἐμπορικῶν καταστημάτων, καὶ αἱ τοῦ Θησαυροφυλακείου, αἵτινες εἶναι τραβίγματα τοῦ Στρατιωτικοῦ ἢ Ναυτικοῦ Γραφείου.

Ἐπὶ Λονδίνου σύρουν 3, 6, 8, καὶ 12 μηνῶν ὕψους. Ἐπὶ Γαλλίας 6 καὶ 12 μηνῶν ὕψους.

Σταθμὰ καὶ μέτρα. — Ἐμπορικὰ Σταθμὰ εἶναι τὸ Μοῦνδ τὸ ἀγοραῖον (Bazar) λεγόμενον καὶ τὸ Μοῦνδ τὸ Ἀγγλικόν. Τὸ πρῶτον εἶναι 10 τοῖς 0/0 βαρύτερον τοῦ δευτέρου· διακρίεται δὲ εἰς 40 Σέρες πρὸς 16 Σιατὰν ἢ 80 Σίκας.

1 Μοῦνδ ἀγοραῖον = 37,281 χιλιογρ.

1 Μοῦνδ Ἀγγλικόν = 33,865 χιλιογρ.

Τὰ ὑγρά πωλοῦνται μὲ τὸ ζύγιον ἢ μὲ Ἀγγλικὸν Γαλόνι.

Οἱ σῖτοι μὲ τὸ Καοὺν τῶν 40 Μοῦνδ

1 Καοὺν = 17,45 ἐκατόλλιτρα.

Μέτρον ὑφασμάτων εἶναι τὸ Κουβίτ ἢ Χότ = 0,4572 τοῦ Γαλ. μέτρου.

Ἡ Βομβάη πρωτεύουσα τῆς ὁμωνύμου ἐπαρχίας ἔχει 200,000 κατοίκων. Τὰ νομίσματα καὶ συναλλάγματα αὐτῆς εἶναι ὡς τὰ τῆς Καλκούτας.

Γ'. ΠΕΡΣΙΑ.

§. 400. Μεσόγειον Ἀσιατικὸν Βασίλειον, ἔχει 10,000,000 περίπου κατοίκων. Ἐμπορικαὶ πόλεις τῆς Περσίας εἶναι τὸ Ἰσπαχάν μὲ

180,000 κατοίκων, ἡ Ταυρίς μὲ 160,000, τὸ Τεχεράν μὲ 120,000.

Τὰ κυριώτερα ἐμπορικὰ προϊόντα τῆς Περσίας εἶναι ἡ μέταξα, ἥτις καλλιεργεῖται κυρίως εἰς τὰς παρὰ τὴν Κασπίαν θάλασσαν ἐπαρχίας, καὶ ἰδίως εἰς τὸ Γκιλάνι· ἡ ἐτησία παραγωγή ὑπολογίζεται εἰς 18,000 δέματα, ἅτινα ὀνομάζονται ὡς ἐκ τοῦ κυλινδρικοῦ σχήματος τῶν *Λουλέδες*, ζυγίζει δὲ ἕκαστον 27 ὀκάδας. Ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου τῆς μετὰξης 2000 δεμ. ἐξοδεύει ἡ ἐγχώριος βιομηχανία, 5000 ἀποστέλλονται εἰς τὴν Ῥωσσίαν, ὀλίγα εἰς τὰς πλησιοχώρους Τουρκικὰς ἐπαρχίας, καὶ ὅλα τὰ λοιπὰ διευθύνονται διὰ Κωνσταντινουπόλεως εἰς Γαλλίαν καὶ Ἀγγλίαν. Ἡ ποιότης τῆς Περσικῆς μετὰξης εἶναι καλὴ ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς, ἀλλ' ἄνισος καὶ χονδρὴ μὴ εἰσαχθεισῶν εἰσέτι τέλειοποιημένων Εὐρωπαϊκῶν κλωστικῶν μηχανῶν.

Ἡ πόλις Ῥέστιον εἶναι ἡ ἀγορὰ τῆς Περσικῆς μετὰξης. Ἡ τῆς πρώτης καὶ δευτέρας ποιότητος πωλεῖται μὲ τὸ Βατμάνι=5,80 χιλιογράμμα, ἡ τῆς κατωτέρας μὲ τὸν *Φερδὲν* δεμάτιον ζυγίζον 6 Βατμάνια. Ἀπὸ Ῥέστιον τὰ δέματα μεταφέρονται εἰς τὴν Ταυρίδα τὴν ἐμπορικωτέραν πόλιν τῆς Περσίας, καὶ ἐκεῖθεν διὰ τῆς Ἐρζερουμ καὶ Τραπεζούντος εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ Εὐρώπην. Ἡ μεταφορὰ αὕτη ἐνεργεῖται διὰ φορτηγῶν ζώων, καὶ διαρκεῖ 40—50 ἡμέρας· ἡ διὰ τῶν Καυκασίων ἐπαρχιῶν τῆς Ῥωσσίας μεταφορὰ ἤθελεν εἶσθαι εὐκολωτέρα, ἐὰν ὑπῆρχε κατάλληλος λιμὴν φορτώσεως ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, καὶ ἂν ἔλλειπον αἱ Ῥωσσικαὶ διατυπώσεις εἰς τὴν διαμετακόμισιν τῶν ξένων πραγματειῶν. Ἡ Περσικὴ Κυβέρνησις εἰσπράττει δασμὸν ἐξαγωγῆς 3—5 τοῖς 0/0 ἐπὶ τῆς ἀξίας κατὰ τὴν ἐκτίμησιν, τὴν ὁποίαν προσδιορίσῃ πληρόνει ὡσαύτως ἡ μέταξα 3 τοῖς 0/0 δασμὸν εἰς τὰ Τουρκικὰ σύνορα· τὰ δὲ ἔξοδα τῆς μεταφορᾶς ὑπολογίζονται 4 τοῖς 0/0. Ἡ ἀξία τῆς ἐξαγομένης μετὰξης ὑπολογίζεται εἰς 20 ἑκατομμύρια φράγκων.

Ἐξάγονται προσέτι ἐκ τῆς Περσίας,

Σταφίς γνωστὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα *Σουλτανίνα*.

Μαλλία διαφόρων ποιότητων.

Βαμβάκια στελλόμενα ἐν μέρει εἰς τὴν Ῥωσσίαν· ὅπιον, ἀσφούρια (βαφικὴ ὕλη), ξηραὶ ὀπῶραι, τὸ γνωστὸν *τουμπεκί* (εἶδος καπνοῦ) διὰ τὴν Τουρκίαν· καλλιεργεῖται προσέτι ἡ ἄμπελος, ἀλλὰ οἱ κατα-

σκευαζόμενοι οἶνοι εἶναι ὀλίγοι, ὥς ἐκ τῆς θρησκευτικῆς ἀπαγορεύσεως τοῦ οἴνου· εἶναι γνωστὸς ὁ τοῦ Χιράζ.

Βιομηχανία.—Ἦτο ἐποχὴ καθ' ἣν ἡ Περσικὴ βιομηχανία εἶχε σπουδαίαν σημασίαν, ἀλλ' ἡ εὐθηνία τῶν Εὐρωπαϊκῶν ὑφασμάτων τὴν κατέστρεψε κατὰ μέγχι μέγα μέρος. Κατασκευάζουν ἀκόμη μεταξωτὰ χρυσοῦφαντα καὶ μάλλινα ὑφάσματα, καθὼς καὶ ὀλίγα βαμβακερινά. Ἡ μόνη ἀκμάζουσα ἀκόμη βιομηχανία εἶναι ἡ τῶν Ταπήτων καὶ ἡ τῶν γνωστῶν Περσικῶν Σαλίων.

Εἰσάγονται εἰς τὴν Περσίαν ἐκ τῆς Ῥωσσίας χάλκινα καὶ σιδηρᾶ σκευὴ καὶ ἐργαλεῖα· ἐκ δὲ τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης ὅπλα, σκευὴ, ὥρολόγια, βαφαί, ζάχαρη εἰς κώνους, τέιον, ὑφάσματα μεταξωτὰ καὶ μάλλινα. Τὸ δὲ κυριώτερον εἶδος τῆς εἰσαγωγῆς εἶναι τὰ βαμβακερὰ ὑφάσματα τῆς Ἀγγλίας, τὸ ποσὸν τῶν ὁποίων ὑπολογίζεται ἀξίας ἐνὸς ἑκατομυρίου λιρῶν στερλινῶν (1).

Νομίσματα.—Ἡ νομισματικὴ βάσις εἶναι ὁ χρυσός.

Λογαριάζουν εἰς Τουμένια. 1 Τουμένι ἰσοδυναμεῖ μὲ φρ. 11, 60.

Τὸ $1/2$ Ῥωσικὸν φλωρίον κατὰ τὴν διατίμησιν ἀξίζει Τουμένια 1 $3/4$.

Διαιρεῖται εἰς 10 Κράνια νόμισμα ἀργυροῦν.

Τὸ Σαὶ χάλκινον νόμισμα εἶναι τὸ 20στὸν τοῦ Κράνι.

Σταθμά.—Μισχάλι = 45 Γραμμᾶς Γαλλικᾶς. Ἐμπορικὰ σταθμά εἰς Ταυρίδα εἶναι τὸ Βατμάνι = μὲ 600 Μισχάλια = 2, 70 Χιλιόγραμμα Γαλλικά.

Τὸ Βατμάνι Ῥεστίου διὰ τὰ μετάξια = 1280 Μισχάλια.

Μέτρον μήκους τὸ ἀρσίνι.

100 Γαλ. μέτρα = 88 ἀρσίνια.

100 Γυιάρδαι Ἀγγλικαὶ = 80 ἀρσίνια.

(1) Τὸ μεγαλῆτερον μέρος τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου τῆς Περσίας ἐνεργεῖται διὰ τῶν ἐν Ταυρίδι Ἑλλήνων ἐμπόρων, μεταξὺ τῶν ὁποίων βεβαίως ὑπερέχε τὸ μέγαλον ἐμπορικὸν κατᾶστημα τῶν Ἀδελφῶν Ῥάλλη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΕΚΤΟΝ.

Περὶ τῆς Ἀμερικῆς.

Α'. ΗΝΩΜΕΝΑ ΚΡΑΤΗ ΤΗΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΜΕΡΙΚΗΣ.

§. 401. Ἡ Ὁμοσπονδία τῆς Ἀμερικῆς, συγκειμένη ἐκ 40 Κρατῶν ἢ Ἐπαρχιῶν αὐτοδιοικήτων δημοκρατικῶς καὶ ἡνωμένων ὁμοσπονδικῶς, ἔχει 31,648,000 κατοίκων. Τὸ ζήτημα τῆς δουλείας, τὴν ὁποίαν τινες τῶν ἐπαρχιῶν τούτων θέλουσι νὰ διατηρήσωσιν, ἐπέφερε τὸν τελευταῖον ἐμφύλιον πόλεμον, ὁ ὁποῖος δυστυχῶς διαρκεῖ εἰσέτι μὲ μεγίστην ζημίαν καὶ ὀπισθοδρόμησιν τῆς μεγάλως προοδευσάσης μέχρις ἐσχάτων Ὁμοσπονδίας ταύτης.

Ὁ πληθυσμὸς τῶν ἄνευ δούλων Ἐπαρχιῶν ὑπολογίζεται εἰς 19 ἑκατομμύρια, τῶν δὲ μετὰ δούλων εἰς 8 ἑκατομμύρια καὶ 600 χιλιάδας ἐλευθέρων, καὶ 4 ἑκατομμύρια δούλων.

Μεταξὺ τῶν ἄνευ δούλων ἐπαρχιῶν εἶναι ἡ Νέα Ὑόρκη, ἡ Πενσυλβανία, ἡ Ὅχιο, ἡ Ἰνδιάννα, ἡ Ἰλινόα κ. λ.

Μεταξὺ δὲ τῶν μετὰ δούλων αἱ κυριώτεραι εἶναι ἡ Μερilάνδη, ἡ Βιργινία, αἱ δύο Καρολῖναι, ἡ Γεωργία, ἡ Φλωρίς, ἡ Λουϊζιάνα κ. λ.

Εἰς τὰς περισσοτέρας τῶν ἐπαρχιῶν τούτων καλλιεργεῖται διὰ τῶν δούλων εἰς μεγάλας ἐκτάσεις τὸ βαμβάκιον.

Ὁ πληθυσμὸς ὅλης τῆς Ὁμοσπονδίας δὲν ἦτο κατὰ τὸ 1800 εἰμὴ 5,300,000. Κατὰ δὲ τὰς στατιστικὰς ἡ αὐξήσις τοῦ πληθυσμοῦ ὑπολογίζεται περὶ τὰ 35 τοῖς 0/0 κατ' ἔτος, ἥτις γίνεται κατὰ μέγα μέρος ἐκ τῶν ἐκ τῆς Εὐρώπης μεταναστευόντων.

Κατὰ τὴν τελευταίαν πρὸ τοῦ ἐμφυλίου πολέμου στατιστικὴν, τὸ ἐμπόριον τῆς Ὁμοσπονδίας ἐπαρουσίαζεν

Εἰς τὴν ἐξαγωγὴν τάλλαхра 400 ἑκατομμύρια.

Εἰς τὴν εἰσαγωγὴν » 362 »

Ἡ Ἀγγλία ἔχει τὰς μεγαλητέρας ἐμπορικὰς σχέσεις.

Ἐλαβεν ἐκ τῆς Ἀμερικῆς 203 ἑκατομ. ταλλήρων ἐμπορεύματα.

Ἀπέστειλε δὲ 138 » » »

Αἱ δὲ ἐν τῇ Ἀμερικῇ, ἐν ταῖς Ἰνδίασι καὶ ἐν τῇ Αὐστραλίᾳ Ἀγγλικάι κατοχὰι 35 ἑκατομ. ταλ. ἐμπορεύματα εἰσήγαγον ἐκ τῆς Ὁμοσπονδ.

39 » » » ἀπέστειλαν εἰς τὴν »

Κατόπιν τῆς Ἀγγλίας τὰ μετὰ τῆς Ὁμοσπονδίας ἐμπορευόμενα

Κράτη εἶναι ἡ Γαλλία, ἡ Κίνα, ἡ Βρασιλία, τὸ Ἀμβουργον, ἡ Βρέμη, ἡ Κοῦβα, τὸ Βέλγιον, ἡ ὀλλάνδα, ἡ Ῥωσσία καὶ ἡ Ἰταλία.

Ἡ Ἑλλάς ἀπέστειλεν εἰς τὴν Ὁμοσπονδίαν 134,000 ταλ. σταφίδα.

Τὰ ἐξαγόμενα εἶδη εἶναι σῖτοι, καλαμβόκια, ἄλευρα, ὀρύζια, βαμβάκια, ξυλεία, πότασα, πίσσα, πετρέλαιον, τερεβενθίνη, ζάχαραι, καπνοί, ἱατρικαὶ ὕλαι, αλείμματα, ὀφάρια ταριχευμένα, ἄργυρος, χρυσός, ὑδράργυρος, σίδηρος, χαλκός, μόλυβδος, γαιάνθρακες μεταλλικοί, νίτρον, καὶ ἄλλα.

Ἡ βιομηχανία τῆς Ὁμοσπονδίας, οἱ σιδηρόδρομοι, οἱ τηλέγραφοι, ἡ ἐσωτερικὴ ἀτμοπλοία διὰ τῶν ποταμῶν τῶν διωρύγων καὶ τῶν λιμνῶν, τὰ πάντα ἐν ἐνὶ λόγῳ εἶναι εἰς μεγάλην ἀνάπτυξιν.

Τὰ εἰσαγόμενα εἶδη εἶναι ποικίλα, κυρίως δὲ εἰσάγονται υφάσματα μάλλινα, μεταξωτά, μεταλλικὰ ἔργα, οἶνοι, ἀποικιακὰ, τέιον, καὶ ἄλλα.

Ἡ σημαντικωτέρα ἐμπορικὴ πόλις τῆς Ὁμοσπονδίας εἶναι ἡ *Νέα-Γιόρκη*, ἥτις συμπεριλαμβάνει ὅλον τὸ ἐμπόριον τῶν ἀρκτικῶν Ἐπαρχιῶν. Ὁ πληθυσμὸς αὐτῆς μετὰ τῶν περιχώρων τῆς εἶναι 200,000. Κατόπιν αὐτῆς εἶναι ἡ *Νέα-Ὀρλεάνς*, λιμὴν ἐξαγωγῆς τῶν βαμβακίων, πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας Λουϊζιάνας, καὶ ἡ κυριωτέρα ἐμπορικὴ πόλις τῶν μεσημβρινῶν Ἐπαρχιῶν, ἔχει 170,000 κατοίκων.

Ἐμπορικαὶ πόλεις ὡσαύτως εἶναι τὸ Βοστὸν, τὸ Σιαρλεστὸν, ἡ Βαλτιμῶρ, ἡ Μοβίλη, ἀγορὰ βαμβακίων, ἡ Βούφαλος ἐπὶ τῆς λίμνης Ἐριέ, ἀγορὰ σίτων, ὁ Ἅγιος Φραγκῖσκος εἰς τὴν Καλλιφορνίαν.

Νομίσματα.—Λογαριάζουν εἰς ὅλας ἐν γένει τὰς ἠνωμένας Ἐπαρχίας εἰς Δόλαρ (τάλληρον) τῶν 100 ἑκατοστῶν (cents).

Κατὰ τὸ 1853 παρήτησαν ὡς τύπον νομίσματος τὸν ἄργυρον, παραδεχθέντες τὸν χρυσόν.

Τὸ νέον Δόλαρ ζυγίζει 1,671 Γραμμάς, τίτλου 900 χιλιοστῶν καὶ ἀξίζει φρ. 5, 18.

Ἐκτυπῶνουν εἰς τὴν Ὁμοσπονδίαν νομίσματα ἐκ χρυσοῦ ἀξίας τῶν 20, 10, 5, 2 1/2 καὶ 1 Δόλαρ.

Τὰ τῶν 10 Δόλαρ ὀνομάζονται Ἀετοὶ (Eagles).

Ἐξ ἀργύρου δὲ τῶν 50, 25, 10, 5, καὶ 3 ἑκατοστῶν. Τὰ τῶν 10 ἑκατοστῶν ὀνομάζονται Dimes.

Ἐκ χαλκοῦ ἐκτυπῶνουν ἑκατοστὰ καὶ 1/2 ἑκατοστὰ τοῦ Δόλαρ.

Εἰς τὴν Καλλιφορνίαν τὰ ἐκτυπούμενα χρυσᾶ νομίσματα φέρουν ἐπ' αὐτῶν τὴν σημείωσιν τοῦ τίτλου των.

Συναλλάγματα Νέας Ὑόρκης (πρὸ τοῦ ἐμφυλίου πολέμου).

Ἀμστερδὰμ 60 ἡμ. ὄφ. 42. ἑκατ. διὰ 1 φιορ. Ὀλλάνδας.

Ἀμβέρσα » 5,15 φρ. » 1 Δόλαρ.

Βάλλη } » 5,20 » » 1 »

Ζυρίχη } » » » » 1 »

Βερολῖνον » 72, 1/2 ἑκατ. » 1 Τάλληρον.

Βρέμη » 79, 1/2 » » 1 Τζλ. χφ.

Ἀμβουργον » 37, 1/2 » » 1 Μάρκον Τραπεζ.

Λονδῖνον » 109, 1/2 » » 4 1/2 Σελίνια.

Παρίσιον » 5,10 φρ. » 1 Δόλαρ.

Αἱ Τραπεζικαὶ ἐργασίαι γίνονται συνήθως ἐπὶ τῆς Ἀγγλίας καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν 4 1/2 σελινίων δι' 1 Δόλαρ ἢ 40 Δόλαρ διὰ 9 λίρας στερλίνας, ὥστε διαπραγματεύεται ἡ υπερτίμησις τῶν 100 ἑκατοστῶν τὰ ὁποῖα ἰσοδυναμοῦν μὲ 4 1/2 σελίνια.

Ἡ ἄνω τίμησις τῶν Συναλλαγμάτων εἶναι ἡ πρὸ τοῦ πολέμου περὶπου γενομένη εἰς τὸ χρηματιστήριον τῆς Νέας Ὑόρκης. Ἀλλ' ἀφοῦ ἔνεκεν τοῦ διαρκούντος εἰσέτι δυστυχῶς ἐμφυλίου πολέμου ἠῤῥησεν υπερβολικὰ τὸ ποσὸν τῶν κυκλοφορούντων ὡς χαρτονομίσματος Τραπεζιτικῶν Γραμματίων, διὰ τῶν ὁποίων γίνονται ὅλαι αἱ συναλλαγαι, ἡ τίμησις τοῦ συναλλάγματος μετεβλήθη, καὶ τελευταίως εἰς Νέαν Ὑόρκην τὸ συνάλλαγμα Λονδίνου ἦτο

176 ἑκατοστὰ τοῦ Δόλαρ διὰ 4 1/2 Σελίνια.

Ἐκ τῆς τιμῆσεως ταύτης καταφαίνεται ἡ ἔκπτωσις τοῦ χαρτονομίσματος.

Ἵπάρχουν διάφοροι Τράπεζαι ἐκδίδουσαι Τραπεζικὰ Γραμμάτια· πρό τινων χρόνων ἡ κατάχρησις αὐτῶν ἐπέφερε μεγάλην ἐμπορικὴν κρίσιν ὡς ἐκ τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν διαφόρων Τραπεζῶν.

Διὰ Νόμου, τὸν ὁποῖον παρεδέχθησαν αἱ περισσότεραι ἐπαρχίαι ἠθέλησαν ν' ἀποφύγῃσι τὴν ἐπάνοδον τῶν τοιούτων ἀτοπημάτων· ὅθεν καθυπέβαλον τὴν ἑκδοσιν τῶν Τραπεζικῶν Γραμματίων ὑπὸ τὴν ἐξέλεγξιν τῆς Κεντρικῆς Κυβερνήσεως, εἰς χεῖρας τῆς ὁποίας κατατίθενται ἐκ μέρους τῶν Τραπεζῶν χρεώγραφα ἢ ἄλλα ἀντιστοιχοῦντα ἔργα πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν ἐκδιδομένων Τραπεζικῶν γραμματίων.

Καὶ ὅμως αἱ ἐμπορικαὶ κρίσεις εἰς τὴν Ἀμερικὴν εἶναι δυστυχῶς συχναί, διότι εἶναι εἰς ἄπειρον βαθμὸν ἀνεπτυγμένα ἢ πίστις. Κατὰ τὸ 1856 4,937 καταστήματα ἔπαυσαν τὰς πληρωμὰς των μὲ 292 ἑκατομμύρια Δόλαρ παθητικόν.

Μέτρα καὶ σταθμὰ ὅμοια μὲ τὰ τῆς Ἀγγλίας.

Οἱ σῖτοι πωλοῦνται μὲ τὸ Βουσελ, ὄγδοον τοῦ quarter, τὰ μαλλία καὶ βαμβάκια μὲ τὴν λίτραν (ἡ Βάλλα τοῦ βαμβακίου ζυγίζει περίπου 400 λίτρας). Τὰ ἄλευρα μὲ τὸ Βαρέλιον, ζυγίζον 196 λίτρας ἥτοι χιλιόγρ. 88, 80.

Τὰ σίδηρα μὲ τὸν Τόνον τῶν 20 Κανταρίων=1015 χιλιόγρ. Τὸ Καντάριον=112 λίτρας Ἀγγλικάς· ἀλλὰ πολλάκις λογαριάζουν τὸ καντάριον πρὸς 100 λίτρας· οὕτω τὸ ὀρύζιον πωλεῖται μὲ καντάριον τῶν 100 λιτρῶν.

Β'. ΜΕΞΙΚΟΝ.

§. 402. Μέχρι τοῦδε εἰς τὸ Μεξικὸν ὑπῆρχε δημοκρατία· ἀλλὰ μετὰ τὴν Γαλλικὴν κατοχὴν ἀνηγορεύθη αὐτοκράτωρ ὁ Μαξιμιλιάνος. ἔχει κατοίκους 7,859,000. Πρωτεύουσα αὐτῆς εἶναι ἡ ὁμώνυμος πόλις Μεξικόν, πόλις μεσόγειος.

Ἡ ἐμπορικωτέρα πόλις εἶναι ἡ Βέρα-Κρουζ, κέντρον τῶν μετὰ τῆς Εὐρώπης ἐμπορικῶν σχέσεων τοῦ τόπου.

Ἐξάγει ἄργυρον, χρυσόν, μόλυβδον, χαλκόν, σίδηρον, βαμβάκιον, ζάχαρην, ἰνδικόν, κοκκινιλίαν, ξύλα βαφικὰ καὶ οἰκοδομήσιμα, κακάν καὶ ἄλλα. Εἰσάγει δὲ χειροτεχνήματα, σιδηρὰ ἔργα, ὑαλικά, πορσελάνας, χαρτία, οἶνους κτλ.

Ἡ ἐγγώριος βιομηχανία εἶναι εἰς ὀπισθοδρόμῃσιν.

Λογαριάζουν εἰς τάλληρα, τὰ γνωστὰ Μεξικανικὰ, διαιρούμενα εἰς 8 ρεάλια τῶν 12 Γράνων ἢ 4 τετάρτων ἰσότημα μὲ τὰ Ἰσπανικὰ τάλληρα.

Σταθμὰ καὶ μέτρα ὅμοια μὲ τὰ Ἰσπανικά.

Γ'. ΒΡΑΣΙΛΙΑ.

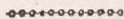
§. 403. Ἡ Αὐτοκρατορία τῆς Βρασιλίας ἔχει 7,678,000 κατοίκων. Πρωτεύουσα αὐτῆς εἶναι τὸ Ρίοζανέιρον, ἔχον 300,000 κατοίκων, πόλις παράλιος καὶ μέγα ἐμπορικὸν κέντρον.

Ἐμπορικαὶ πόλεις εἶναι προσέτι τὸ Φερναμβούκον, ἡ Βαΐα, ὑπερτεροῦσα ἕως καὶ τὴν πρωτεύουσαν κατὰ τὴν ἐμπορικὴν σημασίαν καὶ ἄλλα.

Ἐξάγει καφὲν, ζάχαρην, ξύλα βαφικὰ, δέρματα, ρούμια, ἱπεκακουάναν, καουτζού, καὶ ἄλλα. Εἰσάγει δὲ μάλλινα υφάσματα, βαμβάκινα, ὅπλα, σίδηρα, ὑάλινα καὶ ἐκ πορσελάνης ἔργα, οἶνους, ἔπιπλα, μηχανὰς καὶ ἄλλα.

Νομίσματα μέτρα καὶ σταθμὰ ὡς τὰ τῆς Πορτογαλλίας.

§. 404. Μεταξὺ τῶν λοιπῶν μεσημβρινῶν Ἐπικρατειῶν τῆς Ἀμερικῆς αἱ ἐμπορικώτεραι εἶναι ἡ *Χιλή*, πρωτεύουσα *Σάν Ιάγω*, ἐμπορικὴ πόλις *Βαλπαρέζον*, ἡ *Περοῦ*, πρωτεύουσα *Λίμα*, ἡ *Βερεζουέλα* καὶ Ἀργεντινὴ Ἑνωσις ἐπὶ τοῦ *Ρίου Δελαπλάττα*.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΚΑΤΑΣΤΙΧΟΓΡΑΦΙΑΣ, ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΟΓΡΑΦΙΑΣ.

.....

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Περὶ Καταστιχογραφίας.

§. 405. *Εισαγωγικαὶ γνώσεις.* — Αἱ μεταξὺ τῶν ἐμπόρων διάφοροι καὶ ποικίλαι σχέσεις δὲν κανονίζονται ὀριστικῶς ἅμα συνολογηθῶσιν· ἡ ἀμοιβαία ἐμπορικὴ ἐμπιστοσύνη, ἐκπηγάζουσα ἀπὸ τὴν δημόσιον πίστιν, ἐπέφερε τὰς ἐπὶ πιστώσει ἐμπορικὰς σχέσεις, καὶ τὰς ἐμπροθεσμίους συναλλαγὰς. Ὡς ἐκ τούτου προκύπτει ἀπολύτως ἡ ἀνάγκη βιβλίων, ἐντὸς τῶν ὁποίων νὰ σημειοῦνται αἱ διάφοροι ἐμπορικαὶ πράξεις, δηλαδὴ τὸ λογιστικὸν μέρος τῶν ἐμπορικῶν ἐργασιῶν, ὥστε ὁ ἔμπορος κατὰ πᾶσαν στιγμὴν νὰ δύναται νὰ γνωρίζῃ τὴν θέσιν του ὡς πρὸς τὴν περιουσίαν του καὶ ὡς πρὸς τοὺς διὰ φόρους ἀνταποκριτάς του.

Αἱ ἐγγραφαὶ τῶν πρώτων ἐμπόρων ἦσαν βεβαίως ἀπλούσταται· ὅταν ἡγόραζον ἐσημείουν τὴν ἀγοράν, ὅταν ἐπώλουν ἐσημείουν τὴν πώλησιν, ὅταν ἐλάβανον χρήματα ἐσημείουν τὸ ποσόν, τὸ ὁποῖον ἔλαβον, καὶ διὰ τῶν σημειώσεων τούτων συνέταττον τρόπον τινα τὴν ἱστορίαν τῶν ἐμπορικῶν πράξεων τῶν, τῆς ὁποίας ὁ σκοπὸς ἦτο, ὡς ὕλων τῶν ἱστοριῶν, ἡ ἀνάμνησις τοῦ παρελθόντος, ἡ γνώσις τοῦ παρόντος, καὶ ἡ πρόγνωσις τοῦ μέλλοντος καθόσον τοῦτο εἶναι εἰς ἡμᾶς ἐφικτόν.

Ἡ ἀπλουστάτη αὕτη ἐργασία, καθόσον αἱ ἐμπορικαὶ σχέσεις ἐπολλαπλασιάζοντο, περιεπλέχθη διὰ μεθόδων, τὰς ὁποίας ἐφεῦρον πρὸς τακτοποίησιν καὶ τοποθέτησιν τῶν εἰρημένων σημειώσεων εἰς τρόπον σαφῆ καὶ ἀκριβῆ. Ἡ γνώσις τῶν μεθόδων τούτων ἀποτελεῖ τὴν σπουδὴν τῆς καταστιχογραφίας.

(ΕΜΠΟΡ. ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ).

Ὅστις ἐπομένως ἐνήργησεν ἢ γνωρίζει πῶς ἐνεργοῦνται αἱ ἐμπορικαὶ ἐργασίαι, ὅστις ἐνόησε τὸν μηχανισμόν των καὶ συνέλαβεν ἀκριβῆ ἰδέαν περὶ τοῦ συνόλου αὐτῶν, δύναται εὐκόλως διὰ τῆς σπουδῆς τῶν περὶ καταστιχογραφίας μεθόδων ν' ἀποκατασταθῇ καλὸς καταστιχογράφος· ἀπ' ἐναντίας ὅμως εἶναι πολλὰ ἡπατημένοι ὅσοι ἄνευ τῆς παραμικρᾶς πρακτικῆς γνώσεως τοῦ ἐμπορίου, τῶν συνηθειῶν του, καὶ τῶν ἐργασιῶν του νομίζουν ὅτι δύνανται νὰ γίνωσι καταστιχογράφοι διὰ τῆς ἀναγνώσεως μόνον καὶ μελέτης συγγραφῶν τοιαύτης ὕλης.

Εἶναι ἀναγκαῖον νὰ προσδιορίσωμεν ἐνταῦθα τὴν σημασίαν τῶν διαφόρων *τεχνικῶν ὅρων*, τῶν ἐν χρήσει εἰς τὴν καταστιχογραφίαν.

Ἐλλογίζω ἢ *ἐγγράφω* λέγομεν τὴν εἰς τὰ βιβλία ἀκριβῆ καὶ λεπτομερῆ σημειώσιν ἐργασίας τινός.

Τὸ σύνολον τῆς σημειώσεως ταύτης ὀνομάζεται *ἄρθρον*.

Ὅταν ἐγγράφωμεν ὅτι τις μᾶς χρεωστεῖ, λέγομεν ὅτι τὸν *χρεώομεν*, ὅταν δὲ ἐγγράφωμεν ὅτι χρεωστοῦμεν εἰς τινα, λέγομεν ὅτι τὸν *πιστόομεν*.

Χρεώστης εἶναι ἐπομένως ὁ ὀφειλέτης· *πιστωτής* δὲ ἡ *δανειστής* ἐκεῖνος, πρὸς τὸν ὅποιον ἡμεῖς χρεωστοῦμεν.

Ἐκαστος λογαριασμὸς σύγκειται ἀπὸ δύο μέρη· εἰς τὸ ἓν ἐξ αὐτῶν ἐγγράφονται τὰ ποσά, τὰ ὅποια ὁ λογαριασμὸς ἦτοι τὸ πρόσωπον, τὸ ἀντιπροσωπευόμενον παρ' αὐτοῦ, χρεωστεῖ, καὶ ὀνομάζεται *χρεωλογικὸν μέρος*, εἰς δὲ τὸ ἄλλο γράφονται τὰ ποσά, τὰ ὅποια ὁ ἴδιος λογαριασμὸς ἔχει νὰ λαμβάνῃ, καὶ ὀνομάζεται *πιστολογικόν*· πρὸς διάκρισιν τῶν δύο τούτων στηλῶν γράφομεν ἐπ' αὐτῶν τὰς λέξεις *Δοῦναι*—*Λαβεῖν*.

Ἐξίσωσις ἢ *ισολόγισις* (*solde*) ἐνὸς λογαριασμοῦ εἶναι τὸ ποσόν, τὸ ὅποιον λείπει ἀπὸ τὴν μίαν τῶν δύο στηλῶν διὰ νὰ ἀποβῇ τὸ ἄθροισμα τοῦ χρεωλογικοῦ ἴσον μὲ τὸ τοῦ πιστολογικοῦ μέρους.

Ἐξίσνω ἢ *ισολογίζω* ἓνα λογαριασμόν λέγομεν τὴν πράξιν ἐκείνην, διὰ τῆς ὁποίας ἀποκαθιστάνομεν τὰ ἄθροισματα τῶν δύο μερῶν τοῦ λογαριασμοῦ ἴσα.

Ἡ *ἐξίσωσις* εἶναι *χρεωλογικὴ* ὅταν ἡ ἔλλειψις ᾗναι εἰς τὸ πιστολογικὸν μέρος· ἀπ' ἐναντίας δὲ ἡ *ἐξίσωσις* εἶναι *πιστολογικὴ*, ὅταν ἡ ἔλλειψις ᾗναι εἰς τὸ χρεωλογικὸν μέρος.

Α'. ΒΙΒΛΙΑ ΕΜΠΟΡΙΚΑ (1).

§. 406. *Ημερολόγιον*. — Ὁ Νόμος ὑποχρεοῖ τὸν ἔμπορον ἐκτὸς τῶν βιβλίων, τὰ ὁποῖα εἶναι μὲν ἐν χρήσει εἰς τὸ ἐμπόριον, ἀλλ' ὅχι καὶ ἀπαραιτήτως ἀναγκασία, νὰ ἔχη ἐν βιβλίον ὀνομαζόμενον ἡμερολόγιον (*journal*), παριστάνον ἀφ' ἡμέρας εἰς ἡμέραν τὴν περιουσίαν καὶ τὰ χρεὴ του, τὰς ἐμπορικὰς τοῦ ἐργασίας, τὰς συναλλαγματικὰς τοῦ διαπραγματεύσεις, τὰς ἀποδοχὰς ἢ ὀπισθογραφῆσεις, καὶ ἐν γένει πᾶν ὅ,τι λαμβάνει ἢ πληρόνει ἐφ' ὁποιοδήποτε λόγῳ, καὶ φανερόνον κατὰ μῆνα τὸ ποσὸν τῆς οἰκιακῆς του δαπάνης.

§. 407. *Βιβλίον Ἀπογραφῆς*. — Χρεωστεῖ προσέτι κατὰ τὸν νόμον ὁ ἔμπορος νὰ κάμνῃ κατ' ἔτος ἰδιόγραφον ἀπογραφὴν τῶν κινήτων καὶ ἀκινήτων πραγμάτων του, καὶ τῆς περιουσίας καὶ τοῦ χρέους του, καὶ νὰ τὴν ἀντιγράψῃ κατ' ἔτος εἰς εἰδικὸν ἐπὶ τούτῳ βιβλίον τῶν Ἀπογραφῶν.

§. 408. *Διατυπώσεις τῶν Βιβλίων*. — Τὸ Ἡμερολόγιον καὶ τὸ Βιβλίον τῶν Ἀπογραφῶν πρέπει νὰ ᾖναι μονογραφημένα, καὶ ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ νὰ θεωρῶνται παρὰ τῆς Ἀρχῆς.

Ὅλα δὲ τὰ Βιβλία πρέπει νὰ συντάσσωνται κατὰ χρονολογικὴν τάξιν, χωρὶς ἄγραφα διαστήματα, ξέσματα, χάσματα, ἢ παραπομπὰς εἰς τὸ περιθώριον.

Αἱ περὶ τῆς συντάξεως τῶν Βιβλίων διατάξεις αὗται τοῦ Νόμου πρέπει νὰ τηρῶνται μετ' ἀκριβείας, διότι ὁ ἔμπορος ὁ μὴ ἔχων τακτικὰ βιβλία ὅχι μόνον θέλει στερηθῇ ἐν περιπτώσει δικαστικῶν διενέξεων τοῦ πλεονεκτήματος, τὸ ὁποῖον ὁ Νομοθέτης παρεχώρησεν εἰς τὰ τακτικῶς συντεταγμένα βιβλία τοῦ νὰ παρέχῃσι πίστιν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου ὑπὲρ τῶν ἐχόντων αὐτὰ, ἀλλὰ καὶ ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως θέλει ἐκτεθῇ εἰς τὰς συνεπείας τοῦ Νόμου, τὰς ὁποίας ἀνεφέραμεν εἰς τὸ Α' Μέρος.

Ὁ Νόμος παραχωρήσας εἰς τοὺς ἐμπόρους τὸ ἐξαιρετικὸν δικαίωμα τοῦ νὰ δύνανται διὰ τῶν τακτικῶν Βιβλίων των ν' ἀποκτῶσι τίτλον ὑπὲρ αὐτῶν διὰ τῶν ἰδίων των πράξεων, ἐπέβαλεν ἀφ' ἑτέρου καὶ αὐστηρὰς συνεπείας εἰς τὸν ἀμελοῦντα τὰς περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου διατάξεις τοῦ Νόμου, καὶ πολλὰ δικαίως κηρύττει χρεω-

(1) Ἄρ. 8. κ. ἐ. τοῦ Γαλ. Ἐμ. Νόμου.

κόπον τὸν πτωχεύσαντα ἔμπορον, τὸν μὴ παρουσιάζοντα Βιβλία, ἢ παρουσιάζοντα ἀλλ' ἀτελῇ καὶ ἄτακτα. Ὁ Νομοθέτης δὲν ἐδίστασε νὰ στιγματίσῃ μὲ τὸ ἐπονείδιστον ὄνομα τοῦ χρεωκόπου, καὶ νὰ τιμωρήσῃ ὡς τοιοῦτον τὸν ἀμελήσαντα τὸ σπουδαῖον ἔργον τῆς συντάξεως τῶν Βιβλίων τοῦ ἔμπορον.

§. 409. *Ἐμφάνις Βιβλίων.* — Ὁ Νόμος ὑποχρεοῖ τὸν ἔμπορον νὰ κρατῇ τακτικὰ Βιβλία, διὰ τῶν ὁποίων νὰ δύναται νὰ δικαιολογῇ κατὰ πᾶσαν στιγμὴν τὴν θέσιν τῶν ὑποθέσεων του· ἀλλ' ἐξ ἄλλου δὲν ἐπέτρεψεν εἰς ἕκαστον νὰ εἰσδύῃ εἰς τὸ μυστήριον τῶν ἐμπορικῶν πράξεων αὐτοῦ· ὅθεν ἐπροσδιόρισε ῥητῶς τὰς περιστάσεις, κατὰ τὰς ὁποίας δύναται τὸ Δικαστήριον νὰ διατάξῃ τὴν ἐνώπιόν του ἐμφάνισιν ὅλων τῶν Ἐμπορικῶν Βιβλίων τοῦ ἐμπόρου, διὰ νὰ λάβωσι γνῶσιν αὐτῶν οἱ διάδικοι· αἱ τοιαῦται δὲ περιπτώσεις εἶναι ὅταν πρόκηται περὶ κληρονομίας, κοινότητος ὑπαρχόντων, διαλύσεως ἐταιρίας, καὶ πτωχεύσεως.

Εἰς τὰς περιστάσεις ταύτας ἡ ἐμφάνις τῶν Βιβλίων εἶναι ἀναπόφευκτος, διότι ὁ συγκληρονόμος, ὁ συγκοινωνὸς, καὶ ὁ συνεταῖρος ἔχοντες δικαίωμα καὶ συμφέρον νὰ γνωρίζωσιν ἐπακριβῶς τὴν θέσιν τῶν ὑποθέσεων των, ἔχουσι νόμιμον λόγον νὰ ζητήσωσι νὰ λάβωσι πλήρη γνῶσιν ὅλων τῶν ἐμπορικῶν Βιβλίων. Ἐν περιπτώσει δὲ πτωχεύσεως ἡ κοινοποίησις τῶν Βιβλίων εἶναι ἀναπόφευκτος, διότι δι' αὐτῶν θ' ἀποδείξῃ ὁ πτωχεύσας εἰς τοὺς δανειστάς του τὴν καλὴν πίστιν καὶ εὐλικρίνειάν του, οἱ δὲ δανεισταὶ διὰ τῆς ἐξελέγξεως τῶν ἐμπορικῶν Βιβλίων θὰ βεβαιωθῶσιν ἂν ὑπάρχῃ ἢ ὅχι δόλος ἢ ἀμέλεια ἐκ μέρους τοῦ πτωχεύσαντος.

Εἰς δίκας ἀφωρόσας ἄλλα ἀντικείμενα παρὰ τὰ προεκτεθέντα δὲν δύναται νὰ διαταχθῇ εἰμὴ ἡ γνωστοποίησις τῶν μερῶν ἐκείνων, τῶν διαλαμβανόντων περὶ τοῦ ὑπὸ δίκην ἀντικειμένου. Ὁ δὲ δικαζόμενος ἔμπορος, καὶ τίτλον ἔαν ἔχῃ ὑπὲρ τῶν ἀπαιτήσεων του, εἶναι ὑπόχρεως νὰ ἐμφάνισῃ τὰ Βιβλία του, ἂν τοῦτο ζητηθῇ παρὰ τοῦ ἀντιδίκου του.

Ἐάν ὁ ἔμπορος, τοῦ ὁποίου ζητεῖται ἡ ἐμφάνις τῶν Βιβλίων, δὲν θέλῃ νὰ τὰ ἐμφάνισῃ, γεννᾷ τεκμήριον κατὰ τῶν ἰσχυρισμῶν του, καὶ ὁ δικαστὴς δύναται νὰ ἐπαγάγῃ ὅρκον εἰς τὸν ἄλλον διάδικον, τὸν ζητήσαντα τὴν ἐμφάνισιν τῶν Βιβλίων.

§. 410. *Ίσχυς τῶν Βιβλίων.*—Τὰ τακτικῶς συντεταγμένα ἐμπορικὰ Βιβλία δύνανται νὰ γενοῦν δεκτὰ παρὰ τοῦ Δικαστηρίου ὡς ἀποδείξεις μεταξὺ τῶν ἐμπόρων εἰς ἐμπορικὰς ὑποθέσεις. Τὸ ἐξαιρετικὸν τοῦτο πλεονέκτημα παρεχώρησεν ὁ Νόμος ἐν γένει εἰς ὅλα τὰ ἐμπορικὰ Βιβλία πρὸς εὐκολίαν τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν. Ὁ Νομοθέτης ἐθεώρησεν ὅτι αἱ τακτικαὶ ἐγγραφαὶ, αἱ γενόμεναι μετ' ἀκριβοῦς εἰς τὰ ἐμπορικὰ Βιβλία τοῦ ἐμπόρου, περιέχουν τὴν εἰλικρινῇ ἔκφρασιν τῆς συνειδήσεώς του, καὶ ἐπομένως ἐκήρυξε τὰς ἐγγραφὰς αὐτὰς ἀξίας νὰ παρέξωσι πίστιν πρὸς ὄφελος τοῦ ἐμπόρου, ὅταν ἀρμυία ἐναντία ἀποδείξεις δὲν τὰς ἀνατρέπη.

§. 411. *Διατήρησις τῶν Βιβλίων.*—Ὁ ἔμπορος εἶναι ὑποχρεωμένος ἀπὸ τὸν Νόμον νὰ διατηρῇ τὰ ἐμπορικὰ του Βιβλία ἐπὶ δέκα ἔτη, ἀρχόμενα ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τῆς κλείσεώς των. Σκοπὸς τῆς διατάξεως ταύτης εἶναι νὰ ἐμποδίσῃ τοὺς δόλους ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως, διὸ ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς ἐμπόρους νὰ ἐξαφανίσωσι τὰ παλαιὰ των Βιβλία. Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης δὲν πρέπει τις νὰ ὑποθέσῃ ὅτι εἶναι περιττὸν νὰ διατηρῇ καὶ τὰ ἀρχαιότερα τῶν δέκα ἐτῶν ἐμπορικὰ Βιβλία του.

§. 412. *Ἀνακεφαλαιώσεις.*—Ἐξ ὅλων τούτων προκύπτει ὅτι ὁ Νόμος πολλὰ σαφῶς ἠθέλησε δι' ὅλων τῶν μέσων νὰ ἐμποδίσῃ τὸν δόλον καὶ τὴν κακὴν πίστιν τοῦ ἐμπόρου, ἐπιβάλλων εἰς αὐτὸν τὴν ὑποχρέωσιν νὰ κρατῇ σημειώσεις ἀκριβεῖς περὶ ὅλων τῶν πράξεων του· ἀλλ' ἐκτὸς τῆς νομικῆς ὑποχρεώσεως καὶ τὸ ἴδιόν του συμφέρον τὸν κάμνει νὰ αἰσθάνηται τὴν ἀνάγκην τῆς πλέον λεπτολόγου τάξεως καὶ ἀκριβοῦς κατὰ τὴν σύνταξιν τῶν Βιβλίων του. Αἱ ὑποχρεώσεις ὅθεν, τὰς ὁποίας ὁ ἔμπορος ἔχει ἀπὸ τὸν Νόμον ὡς πρὸς τὸ λογιστικὸν μέρος τῶν ἐργασιῶν του, εἶναι αἱ ἑξῆς·

α) Νὰ κρατῇ Βιβλίον *Ἡμερολόγιον*, εἰς τὸ ὁποῖον νὰ σημειόνη καθ' ἑκάστην ἡμέραν ὅλας τὰς ἐμπορικὰς του πράξεις τὰς σχετικὰς μὲ τὴν ἐμπορικὴν του περιουσίαν·

β) Νὰ συντάττῃ κατ' ἔτος τὴν ἀπογραφὴν τῆς περιουσίας του, σημειῶν ἁκριβῶς τὴν ἐνεργητικὴν καὶ παθητικὴν κατάστασίν του.

§. 413. *Καθολικόν.*—Δὲν ἦτο βεβαίως ἔργον τοῦ Νομοθέτου νὰ προσδιορίσῃ τὸν τρόπον, κατὰ τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ συντάσσεται τὸ βιβλίον τῆς ἀπογραφῆς τοῦ ἐμπόρου· ἡ φροντίς αὕτη ἀνήκει εἰς τὸν

ἔμπορον, ὅστις παρὰ πάντα ἄλλον ἔχει ἀνάγκην τῆς τάξεως καὶ εὐ-
 μεθοδίας· ὥς ἐκ τῆς ἀνάγκης ταύτης ἐννόησεν ἀμέσως ὅτι διὰ μόνου
 τοῦ Ἡμερολογίου του, ὅσον εὐκρινῶς καὶ λεπτολόγως καὶ ἂν ἐγγράφη
 εἰς αὐτὸ τὰς περὶ τῶν πράξεων του σημειώσεις, δὲν θέλει ἔχει πρό-
 χειρον μέσον νὰ γνωρίζῃ τὴν θέσιν τῶν ἐμπορικῶν του σχέσεων, καὶ
 δὲν θέλει δυνηθῇ εἰμὴ μετὰ πολλοῦ κόπου νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν νομι-
 κήν του ὑποχρέωσιν τοῦ νὰ συντάξῃ κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους τὴν
 ἀπογραφὴν τῆς περιουσίας του· ἔκρινεν ὅθεν ἀναγκαῖον νὰ κρατήσῃ
 ἐκτὸς τοῦ Ἡμερολογίου καὶ ἕτερον Βιβλίον, εἰς τὸ ὁποῖον νὰ σημειόνη
 εἰς εἰδικoὺς πίνακας, διηρημένους καθ' ὕλην, τὰς διαφόρους ἐμπορι-
 κάς του πράξεις, τὰς ὁποίας κατὰ τὸν Νόμον ἐνέγραψεν εἰς τὸ Ἡμε-
 ρολόγιόν του. Τὸ βιβλίον τοῦτο ὀνομάζεται *Καθολικόν*, εἰς τοῦ ὁ-
 ποίου τὰς ἰδιαιτέρας μερίδας μεταφέρονται αἱ εἰς τὸ Ἡμερολόγιον ἐξ
 ὑπαρχῆς ἐγγραφεῖσαι σημειώσεις.

Ὁλη λοιπὸν ἡ ἐμπορικὴ λογιστικότης περιορίζεται κυρίως εἰς τὴν
 σύνταξιν τῶν δύο τούτων Βιβλίων, αἱ δὲ διάφοροι αὐτῆς μέθοδοι κα-
 νονίζουσιν τὸν τρόπον, διὰ τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ συντάττωνται αἱ ση-
 μειώσεις τοῦ Ἡμερολογίου, καὶ τὸν τρόπον, διὰ τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ
 γίνηται ἡ μεταφορὰ τῶν σημειώσεων τούτων ἐκ τοῦ Ἡμερολογίου εἰς
 τὸ Καθολικὸν Βιβλίον.

Β'. ΑΠΛΟΓΡΑΦΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΣ.

§. 414. *Δύο μέθοδοι καταστιχογραφίας* ὑπάρχουσιν, ἡ ἀπλογρα-
 φικὴ καὶ ἡ διπλογραφικὴ. Τὰ οὐσιώδη προσόντα ἀμφοτέρων εἶναι ἡ
 εὐκρίνεια, ἡ ἀκρίβεια καὶ ἡ τάξις, ὥστε κατὰ πᾶσαν στιγμὴν νὰ δύ-
 ναται ὁ ἔμπορος νὰ ἐξελέγχῃ τὴν θέσιν του καὶ τὴν κατάστασιν τῆς
 περιουσίας του.

§. 415. *Ἀπλογραφικὴ μέθοδος*.—Ἡ ἀπλογραφικὴ καταστιχο-
 γραφία, ἥτις κυρίως δὲν δύναται νὰ ὀνομασθῇ μέθοδος, διότι δὲν ὑπό-
 κειται εἰς κανένα ὠρισμένον τύπον καὶ κανόνα ἀμετάβλητον, συνί-
 σταται εἰς τὴν ἀπλὴν σημειώσιν τῶν διαφορῶν πράξεων τοῦ ἐμπόρου
 εἰς τὰ βιβλία του. Οἱ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον κρατοῦντες τὰ βιβλία
 τῶν σημειοῦνουν εἰς τὸ Ἡμερολόγιον μόνον τὰς πράξεις, τὰς γινομέ-
 νας ἐπὶ προθεσμία, τὰς δὲ διὰ μετρητῶν γινομένας πράξεις σημειώ-
 νουσιν ἀπ' εὐθείας εἰς τὸ βιβλίον τοῦ ταμείου των.

Τὸ Βιβλίον τοῦ Καθολικοῦ εἰς τὴν ἀπλογραφίαν δὲν περιέχει εἰμὴ προσωπικούς λογαριασμούς. Ἡ ἐγγραφή τῶν ἄρθρων τοῦ Ἡμερολογίου δὲν παρουσιάζει καμμίαν δυσκολίαν· ἐπὶ κεφαλῆς γράφεται τὸ ὄνομα τοῦ δανειστοῦ ἢ τοῦ χρεώστου, προταπτομένης τῆς λέξεως *δοῦναι* ἢ *λαβεῖν* κατὰ τὰς περιστάσεις, καὶ μετὰ ταῦτα ἐκτίθεται ἡ ἀφορμὴ τῆς χρεώσεως ἢ πιστώσεως π. χ.

1847 τὴν 29 Δεκεμβρίου.

Δοῦναι ὁ Ἰωάν. Νικολάου Γρ. 2,000 δι' ἑκατὸν κοιλὰ σίτου τῷ ἐπωλήσαμεν με 3 μηνῶν διορίαν πρὸς Γρ. 20 τὸ κοιλόν.

Ἡ ἀπλογραφικὴ καταστίχωσις δὲν παρουσιάζει δυσκολίαν τινα ὡς πρὸς τὰς ἀρχάς της καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν της, ἀλλ' ἀπαιτεῖ παρὰ τοῦ καταστιχογράφου τὴν μεγαλητέραν καὶ σπουδαιότεραν προσοχὴν, διότι διὰ τῆς ἀτελοῦς ταύτης μεθόδου ἡ ἐξέλεγχξις τῶν σφαλμάτων ἀποκαθίσταται δυσκολωτάτη, καὶ πολλάκις ἀποθαίνει ἀδύνατος ἡ ἀνέυρεσις τῶν ἐσφαλμένων, διότι ἂν καθ' ὑπόθεσιν παρελείψαμεν νὰ ἐγγράψωμεν εἰς τὸ καθολικὸν Βιβλίον ἓν ἄρθρον τοῦ Ἡμερολογίου, δὲν ἔχομεν κἀνὲν μέσον πρὸς ἀνακάλυψιν τῆς παραλείψεως ταύτης. Ἐὰν ἡ ἀπλογραφία δὲν εἶχε τὸ μέγα τοῦτο ἐλάττωμα, δὲν εἶναι ἀμφιβολία ὅτι ὅλοι ἤθελον τὴν παραδεχθῆ, διότι ὡς ἐκ τῆς ἀπλότητός της ἤθελε προτιμᾶσθαι ὅλων τῶν ἄλλων ἐμπορικῶν λογιστικῶν μεθόδων· ἀλλ' ὁ φόβος τῶν σφαλμάτων, δηλ. τῶν παραλείψεων, εἶναι τόσον μέγας, τόσον σοβαρὸς, ὥστε ἡ μέθοδος αὕτη ἀποκαθίσταται πολλὰ ἐπικίνδυνος, καὶ οἱ ἔμποροι καθ' ἑκάστην τὴν παραιτούσι προσφεύγοντες εἰς τὴν διπλογραφίαν.

Ἐκτὸς τούτου ἡ ἀπλογραφία δὲν ἐκπληροῖ τὴν θέλησιν τοῦ Νόμου, διότι κατ' αὐτὴν δὲν ἐγγράφονται ὅλαι αἱ πράξεις τοῦ ἐμπορίου εἰς τὸ Ἡμερολόγιον, ἀλλ' εἶναι διεσπαρμέναι εἰς διάφορα βιβλία.

Γ'. ΔΙΠΛΟΓΡΑΦΙΑ.

§. 416. *Διπλογραφικὴ μέθοδος.*—Ἰδομεν ὅτι κατὰ τὴν ἀπλογραφίαν ἕκαστον ἄρθρον, ἥτοι ἑκάστη ἐγγραφή τοῦ Ἡμερολογίου περιέχει ἓν μόνον πρόσωπον, τὸ ὁποῖον ἢ λαμβάνει ἢ δίδει, καὶ ὑπονοεῖται ὅτι λαμβάνει ἀπὸ τὸν ἔμπορον ἢ δίδει εἰς τὸν ἔμπορον, τὸν ἰδιοκτήτην τῶν Βιβλίων. Κατὰ τὴν διπλογραφίαν εἰς ἕκαστον ἄρθρον τὸ ὑπονοούμενον τοῦτο πρόσωπον δὲν ὑπονοεῖται πλέον, ἀλλ' ἐκφράζεται ρη-

τῶς ἐντὸς τοῦ ἄρθρου, καὶ ἐπομένως ἕκαστον διπλογραφικὸν ἄρθρον περιέχει δύο πρόσωπα, δηλ. τὸ πρόσωπον, τὸ ὁποῖον δίδει τὴν χρεώστην, καὶ τὸ πρόσωπον, τὸ ὁποῖον λαμβάνει τὸν δανειστήν· οὕτως ὁ Πέτρος, ὁ ἔμπορος ὁ κρατῶν τὰ Βιβλία, πωλεῖ εἰς τὸν Παῦλον πραγματεῖαν τινα, δὲν θέλει λοιπὸν ἐγγράψῃ ὡς εἰς τὴν ἀπλογραφίαν.

« Ὁ Παῦλος νὰ δόσῃ Γρ. 20,000 διὰ τὴν πραγματεῖαν, τὴν ὁποίαν » τῷ ἐπώλησα· « ἀλλὰ συντάττων τὸ ἄρθρον τοῦ Ἡμερολογίου τοῦ διπλογραφικῶς θέλει γράψῃ

« Ὁ Παῦλος νὰ δόσῃ εἰς τὸν Πέτρον Γρ. 20,000 διὰ τὴν πραγμα- » τεῖαν κτλ.

Παρατηροῦμεν ὅθεν ὅτι τὸ ἄρθρον τοῦτο περιέχει εὐκρινῶς δύο πρόσωπα, τὸν χρεώστην καὶ τὸν δανειστήν διακεκριμένως. Ἐὰν θελήσωμεν νὰ μεταφέρωμεν εἰς τὸ Καθολικὸν τὸ ἄρθρον, θέλομεν σημειώσῃ τὸ ἴδιον ποσὸν εἰς δύο μέρη, ἤτοι εἰς δύο λογαριασμοὺς, διότι θέλομεν χρεώσῃ τὸν Παῦλον διὰ τὸ ποσόν, τὸ ὁποῖον χρεωστεῖ, καὶ θέλομεν ἀνοίξῃ λογαριασμὸν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Πέτρου, δηλ. τοῦ ἐμπόρου τοῦ κρατοῦντος τὰ Βιβλία, καὶ θέλομεν τὸν πιστώσῃ δι' ὅσα μέλλει νὰ τῷ δόσῃ ὁ Παῦλος.

Ἡ ἀπλουστάτη αὕτη θεωρία εἶναι ἡ μόνη βάσις τῆς διπλογραφικῆς μεθόδου. Ἰδοὺ δὲ ποῖον εἶναι τὸ οὐσιῶδες πλεονέκτημα αὐτῆς. Μεταφέροντες τὸ διπλογραφικὸν ἄρθρον τοῦ Ἡμερολογίου μας εἰς τὸ Καθολικὸν ἵδομεν ὅτι ἐσημειώσαμεν τὸ αὐτὸ ποσὸν εἰς δύο διαφόρους λογαριασμοὺς, χρεώνοντες τὸν χρεώστην, καὶ πιστώνοντες τὸν πιστωτήν· ἔπεται ὅθεν ὅτι τὸ ἄθροισμα τῶν ποσῶν τοῦ Ἡμερολογίου πρέπει νὰ ᾔῃ ἴσον μὲ τὸ ἄθροισμα τῶν ποσῶν, τῶν ἐγγραφέντων εἰς τὸ πιστολογικὸν μέρος τοῦ Καθολικοῦ, καὶ ὡσαύτως ἴσον μὲ τὸ ἄθροισμα τῶν ποσῶν, τῶν ἐγγραφέντων εἰς τὸ χρεωλογικὸν μέρος τοῦ Καθολικοῦ. Τὰ τρία ἄθροισματα λοιπὸν τοῦ πιστολογικοῦ καὶ χρεωλογικοῦ μέρους τοῦ Καθολικοῦ καὶ τοῦ Ἡμερολογίου πρέπει νὰ ᾔῃ ἴσα· ὅθεν ἀφοῦ τελειώσωμεν τὴν μεταφορὰν τῶν ἄρθρων τοῦ Ἡμερολογίου εἰς τὸ Καθολικόν, καὶ εὗρωμεν τὰ ἄθροισματα αὐτῶν ἴσα, ἔχομεν ἀλάνθαστον ἀπόδειξιν ὅτι αἱ ἐγγραφαί μας ἐγένοντο ἐν τάξει, καὶ κανὲν λάθος δὲν παρεῖσεφρυσεν εἰς αὐτάς.

Οὕτω κατὰ τὴν μέθοδον ταύτην, ἂν ὑποθέσωμεν ὅτι κρατοῦμεν τὰ Βιβλία τοῦ Πέτρου, καὶ ἀνοίξωμεν ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ ἓνα λογαριασμὸν

Πέτρον, θέλομεν πιστόνει τὸν λογαριασμὸν τοῦτον ἅμα χρεόνομέν-
τινα. Ἐννοεῖται δὲ ὅτι ὁ γενικὸς οὗτος τοῦ Πέτρου δὲν εἶναι εἰμὴ λο-
γαριασμὸς πρὸς τακτοποίησιν τῶν ἐγγραφῶν, καὶ πρὸς ἐπιτυχίαν μέ-
σου καταλλήλου πρὸς ἐπεξεργασίαν καὶ ἀπαλήθευσιν τῶν ἄλλων λο-
γαριασμῶν.

§. 417. Διαίρεσις τοῦ Γενικοῦ Λογαριασμοῦ.—Ἡ σύνταξις ἐνὸς
τοιούτου γενικοῦ λογαριασμοῦ ἐκπληροῖ μὲν τὸν σκοπὸν τῆς διπλο-
γραφίας καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπαλήθευσιν τῆς ἀκριβεΐας τῶν ἐγγρα-
φῶν, ἀλλ' εὐκόλως ἐννοοῦμεν ὅτι ὡς ἐκ τῆς ποικιλίας καὶ τοῦ μεγά-
λου ἀριθμοῦ τῶν ἐγγραφῶν μας θέλει ἀποκατασταθῇ σωρεία σημειώ-
σεων, μὴ παρουσιαζουσῶν διακεκριμένως τὰ ἕκαστον εἶδος τῶν πρά-
ξεων μας ἀφορῶντα· ὅθεν ἀνεγνώρισεν ὁ ἔμπορος τὴν ἀνάγκην νὰ διαι-
ρέσῃ εἰς χωριστοὺς λογαριασμοὺς κατὰ τὰ διάφορα ἀντικείμενα τῶν
ἐργασιῶν τοῦ τὸν γενικὸν λογαριασμὸν, τὸν ὁποῖον κατ' ἀρχὰς ἤνοιξεν
ἀντιπροσωπεύοντα αὐτόν.

Ἀναλύων τὰς διαφορὰς ἐμπορικὰς τοῦ ἐργασίας παρετήρησεν ὅτι αἱ
μετὰ τῶν ἀνταποκριτῶν τοῦ σχέσεις περιστρέφονται εἰς τὰ ἐξῆς ἀντι-
κείμενα

- 1) Περὶ ἐμπορευμάτων.
- 2) Περὶ νομισμάτων.
- 3) Περὶ γραμματίων, τὰ ὁποῖα ὑπὲρ αὐτοῦ ὑπέγραψαν, ἢ τὰ ὁποῖα
εἰς βάρος αὐτῶν ἐξέδωκε, δηλ. περὶ γραμματίων πρὸς εἰσπραξίν.
- 4) Περὶ γραμματίων, τὰ ὁποῖα πρὸς ὄφελος τῶν ἀνταποκριτῶν τοῦ
ὑπέγραψεν, ἢ εἰς βάρος τοῦ οὗτοι ἐξέδωκαν, δηλαδή περὶ γραμματίων
πρὸς πληρωμὴν, καὶ
- 5) Περὶ κερδῶν καὶ ζημιῶν, ἅτινα εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα ὅλων τῶν
ἐμπορικῶν τοῦ ἐπιχειρήσεων.

Παρατηρεῖ ἐπομένως ἐὰν πρόκειται νὰ χρεώσῃ τινὰ τῶν ἀνταπο-
κριτῶν τοῦ, τοῦτο προέρχεται διότι τῷ παρεχώρησεν ἀξίαν ἀνήκουσαν
εἰς μίαν τῶν ἀνωτέρω πέντε κατηγοριῶν· ἂν δὲ πρόκειται νὰ τὸν πι-
στώσῃ, προέρχεται διότι ἔλαβε παρ' αὐτοῦ ἀξίαν, ἥτις προστεθῇ εἰς
τὰς ἀξίας, τὰς ὁποίας μέχρι τοῦδε εἶχεν· ὅθεν διαίρεσας τὰς ἐμπορι-
κὰς τοῦ πράξεις εἰς τὰς πέντε ταύτας κατηγορίας ἤνοιξεν εἰς τὰ βί-
βλια τοῦ πέντε λογαριασμοὺς, διὰ τῶν ὁποίων ἀντιπροσωπεύεται εἰς
ὅλας τοῦ τὰς ἐργασίας. Οἱ γενικοὶ οὗτοι λογαριασμοὶ εἶναι οἱ ἐξῆς·

- 1) Ἐμπορεύματα ἐν γένει·
- 2) Ταμείον·
- 3) Γραμμάτια πρὸς πληρωμὴν·
- 4) Γραμμάτια πρὸς εἰσπραξίν·
- 5) Κέρδη καὶ ζημίαι.

Οἱ λογαριασμοὶ οὗτοι ὀνομάζονται Γενικοὶ Λογαριασμοί, καὶ δι' αὐτῶν ὅχι μόνον ἐκτελεῖται ὁ διπλογραφικὸς σκοπὸς τῆς ἐξελέγξεως τῶν ἐσφαλμένων, ἀλλὰ δι' αὐτῶν ἔχομεν προσέτι διακεκριμένην ιδέαν περὶ τῆς κινήσεως τῶν διαφόρων ἀξιών, ἥτοι τῶν διαφόρων εἰδῶν τῶν ὑποθέσεών μας. Διὰ τῶν λογαριασμῶν τούτων καὶ διὰ τῶν προσωπικῶν λογαριασμῶν, τοὺς ὁποίους ἀνοίγομεν ἐπ' ὀνόματι ἐκάστου ἀνταποκριτοῦ μας, μεθ' οὗ εὕρισκόμεθα εἰς σχέσεις, δυνάμεθα νὰ ἐκτελέσωμεν ὅλην τὴν λογιστικότητα τῶν ἐμπορικῶν Βιβλίων μας διπλογραφικῶς.

§. 418. *Χρέωσις — Πίστωσις.* — Ἀφοῦ ὁ καταστιχογράφος διαιρέσῃ τὴν ἐμπορικὴν του ὕλην εἰς τοὺς προεκτεθέντας λογαριασμοὺς, τὸ ἔργον του συνίσταται εἰς τὸ νὰ διακρίνῃ πότε πρέπει νὰ χρεώσῃ ἕκαστον λογαριασμὸν καὶ πότε νὰ τὸν πιστόνῃ· τοῦτο εἶναι τὸ σπουδαῖον ἔργον τοῦ καταστιχογράφου· θέλει δὲ ἔχει ὡς κανόνα ὅτι ὅσκις εἰς λογαριασμὸς λαμβάνει, πρέπει νὰ χρεωθῇ διὰ τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον ἔλαβεν, ὅσκις δὲ εἰς λογαριασμὸς δίδει, πρέπει νὰ πιστωθῇ διὰ τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον ἔδωκεν. Ὅθεν κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ ἄρθρου τοῦ Ἡμερολογίου ὁποῖας δὴποτε ἐμπορικῆς πράξεως θέλει ἐξετάσει ποῖος λογαριασμὸς λαμβάνει, καὶ ποῖος δίδει, καὶ κατὰ τὴν λύσιν τὴν ὁποίαν θέλει δώσει εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην, θέλει πιστώσει καὶ θέλει χρεώσει τοὺς ἀρμοδίους λογαριασμοὺς.

§. 419. Ὁ λογαριασμὸς ἐμπορεύματα ἐν γένει χρεώνεται δι' ὅλα τὰ ἐμπορεύματα, τὰ ὁποῖα ἀγοράζομεν διὰ τῆς πιστώσεως ἐκείνων, οἵτινες μᾶς τὰ ἐχορήγησαν, καὶ πιστοῦται δι' ὅσα ἐμπορεύματα πωλοῦμεν διὰ τῆς χρεώσεως ἐκείνων, οἵτινες τὰ λαμβάνουσιν· οὕτως

Ἐὰν ἀγοράσωμεν μὲ μετρητὰ πραγματείας, θέλομεν εἰπεῖ εἰς τὸ Ἡμερολόγιον

Ἐμπορεύματα ἐν γένει — εἰς Ταμείον.

Γρ. . . . διὰ τὴν ἀγοράν . . .

Ἐὰν δὲ ἀγοράσωμεν ἐπὶ πιστώσει, δηλ. χωρὶς νὰ πληρώσωμεν τὴν

ἀξίαν αὐτῶν, θέλομεν χρεώσῃ τὰς πραγματείας καὶ πιστώσῃ ἐκείνον, παρὰ τοῦ ὁποίου ἐλάβομεν τὰ ἐμπορεύματα, καὶ θέλομεν εἰπεῖν

Ἐμπορεύματα ἐν γένει

Εἰς Ν. Ν. . . . Γρ. . . . διὰ τὴν ἀξίαν πραγματειῶν μᾶς ἐπώλησε.

Τὸ αὐτὸ θέλομεν πράξει καὶ ἐν περιπτώσει πωλήσεως πραγματειῶν· θέλομεν χρεώσῃ ἐκείνους, πρὸς τοὺς ὁποίους ἐπαρχωρήσαμεν τὰς πραγματείας ἐπὶ πιστώσει, ἢ τὸ Ταμεῖον, ἐὰν ἐπώλῃσαμεν τοῖς μετρητοῖς, πιστόνοντες τὸν λογαριασμὸν τῶν ἐμπορευμάτων.

Ὁ *Λογαριασμὸς Ταμεῖον* χρεοῦται δι' ὅσα χρήματα λαμβάνομεν διὰ τῆς πιστώσεως ἐκείνων, οἵτινες μᾶς τὰ δίδουν, καὶ πιστοῦται δι' ὅσα χρήματα πληρόνομεν διὰ τῆς χρεώσεως ἐκείνων, διὰ τοὺς ὁποίους τὰ ἐπληρώσαμεν.

Οὕτως, ἐὰν πληρώσωμεν δι' ἀγορὰν πραγματειῶν θέλομεν χρεώσῃ τὰς πραγματείας· ἐὰν πληρώσωμεν γραμματίον μας, θέλομεν χρεώσῃ τὰ γραμμάτια πρὸς πληρωμὴν· ἐὰν πληρώσωμεν κατὰ παραγγελίαν ἀνταποκριτοῦ μας τινός, θέλομεν χρεώσῃ τὸν λογαριασμὸν τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας τούτου, πιστόνοντες πάντοτε τὸ Ταμεῖον. Τὸ αὐτὸ θέλομεν πράξει καὶ ἐν περιπτώσει συνάξεως χρημάτων.

Ὁ *Λογαριασμὸς Γραμμάτια πρὸς πληρωμὴν* πιστοῦται δι' ὅλα τὰ γραμμάτια, τὰ ὁποῖα ὑπογράφομεν, δι' ὅλας τὰς συναλλαγματικὰς, τὰς ὁποίας ἀποδεχόμεθα, καὶ ἐν γένει δι' ὅλα τὰ ὑποσχετικὰ πληρωμῶν ἔγγραφά μας διὰ τῆς χρεώσεως ἐκείνων, πρὸς ὄφελος τῶν ὁποίων ἀνελάβομεν τὰς πρὸς πληρωμὴν ὑποχρεώσεις· χρεοῦνται δὲ δι' ὅλας τὰς ποσότητες, τὰς πληρονομένας πρὸς ἐξόφλησιν τῶν ὑποχρεώσεών μας τούτων.

Οὕτως, ἐὰν διὰ τὴν ἀγορὰν πραγματειῶν ἐκδῶσωμεν γραμματίον πληρωτέον μετὰ τρεῖς μῆνας, θέλομεν πιστώσῃ τὰ γραμμάτια πρὸς πληρωμὴν, χρεόνοντες τὰς πραγματείας· ἐὰν ἀποδεχθῶμεν διὰ λογαριασμὸν φίλου συναλλαγματικὴν, θέλομεν πιστώσῃ τὰ γραμμάτια πρὸς πληρωμὴν, χρεόνοντες τὸν λογαριασμὸν τοῦ φίλου.

Ὁ *Λογαριασμὸς Γραμμάτια πρὸς εἰσπραξιν* χρεοῦται δι' ὅλα τὰ γραμμάτια τὰ πρὸς ὄφελός μας ὑπογραφέντα, δι' ὅλας τὰς συναλλαγματικὰς ἢ ἐντολὰς, τὰς ὁποίας μᾶς παραχωροῦν οἱ ἀνταποκριταί μας δι' ὀπισθογραφήσεως καὶ διὰ τὰς συναλλαγματικὰς, τὰς ὁποίας

ἡμεῖς ἐκδίδομεν εἰς βάρος των, καὶ δι' ὅλα αὐτὰ πιστόνονται ἐκεῖνοι, οἵτινες μᾶς παρεχώρησαν τὰ γραμμάτια ταῦτα ἢ τὰς συναλλαγμα-
τικὰς. Πιστοῦται δὲ ὁ λογαριασμὸς γραμμάτια πρὸς εἰσπραξιν διὰ
τῆς χρεώσεως τοῦ Ταμείου δι' ὅλας τὰς ποσότητας, τὰς ὁποίας λαμ-
βάνομεν δυνάμει τῶν γραμματίων τούτων. Ἐὰν δὲ μεταβιβάσωμεν
εἰς ἄλλον δι' ὀπισθογραφήσεως π. χ. τοιοῦτον γραμμάτιον, θέλομεν
πιστώσει τὸν λογαριασμὸν τῶν γραμματίων, χρεόνοντες τὸν λογα-
ριασμὸν ἐκείνου, πρὸς τὸν ὁποῖον ἐπαρχωρήσαμεν τὸ γραμμάτιον.

Ὁ λογαριασμὸς Κέρδη καὶ Ζημίαι χρεόνεται δι' ὅλας τὰς ζη-
μίας, τὰς ὁποίας δοκιμάζομεν διὰ τῆς πιστώσεως ἐκείνων τῶν γενι-
κῶν λογαριασμῶν, οἵτινες τὰς ὑπέφερον, καὶ πιστοῦται διὰ τὰ κέρ-
δη, τὰ ὁποῖα πραγματοποιοῦμεν διὰ τῆς χρεώσεως τῶν λογαριασμῶν
ἐκείνων, ἐκ τῶν ὁποίων προέκυψε τὸ κέρδος· οὕτως, ἔὰν ἡ πώλησις
τῶν ἐμπορευμάτων μας ἀπέβη ἐπικερδῆς, θέλομεν πιστώσει τὸν λο-
γαριασμὸν τῶν κερδῶν καὶ ζημιῶν, χρεόνοντες τὰ ἐμπορεύματα ἐν
γένει, διότι τὰ ἐμπορεύματα χρεωστοῦν νὰ δώσουν τὰ κέρδη, τὰ ὁ-
ποῖα ἔκαμον.

Καρόνες διπ.λογραφικοί.—Διὰ τῶν προσκεθεισῶν συντόμων ὁδη-
γιῶν δὲν ἐκάμαμεν ἄλλο εἰμὴ νὰ ἐπαναλάβωμεν λεπτομερέστερον
τὴν κεφαλαιώδη ἀρχὴν «ὅτι ὅλοι οἱ λογαριασμοὶ, ὁποίας δήποτε φύ-
σεως ἦναι, χρεόνονται δι' ὅλας τὰς ἀξίας, τὰς ὁποίας λαμβάνουν διὰ
τῆς πιστώσεως ἐκείνων, οἵτινες τὰς ἐχορήγησαν, καὶ πιστοῦνται δι'
ὅλας τὰς ἀξίας, τὰς ὁποίας δίδουν, διὰ τῆς χρεώσεως ἐκείνων, οἵτι-
νες τὰς λαμβάνουν ».

Ὁ καταστιχογράφος πρέπει νὰ ἐνθυμῆται πάντοτε «ὅτι οἱ γενι-
κοὶ λογαριασμοὶ ἀντιπροσωπεύουν τὸν ἴδιον ἔμπορον», καὶ «ὅτι ἐπο-
μένως πιστόνοντες τοὺς λογαριασμοὺς τούτους, πιστόνομεν τὸν ἔμ-
πορον, καὶ χρεόνοντες τοὺς λογαριασμοὺς χρεόνομεν τὸν ἴδιον ἔμπο-
ρον» καὶ ὅτι ἡ θεμελιώδης ἀρχὴ τῆς διπλογραφικῆς μεθόδου συνί-
σταται εἰς τὸ ἀξίωμα «ὅτι εἰς πᾶσαν πρᾶξιν πρέπει νὰ ὑπάρχη
» εἰς χρεώστης καὶ εἰς δανειστής » καὶ εἰς τὴν συνέπειαν τοῦ ἀξιώ-
ματος τούτου «ὅτι πᾶν ἄρθρον τοῦ Ἡμερολογίου διὰ νὰ ἦναι διπλο-
γραφικόν, πρέπει νὰ περιέχῃ τὴν σημείωσιν τῶν δύο τούτων προσώ-
πων», διότι κατὰ τὴν διπλογραφίαν δὲν δυνάμεθα νὰ χρεώσωμεν ἕνα
λογαριασμὸν χωρὶς νὰ πιστώσωμεν συγχρόνως ἄλλον μὲ τὴν αὐτὴν

ποσότητα, καὶ τὸ ἀνάπαλιν δὲν δυνάμεθα νὰ πιστώσωμεν ἓνα λογαριασμὸν χωρὶς νὰ χρεώσωμεν συγχρόνως μὲ τὴν αὐτὴν ποσότητα ἓνα ἄλλον λογαριασμὸν.

Ἰδοὺ ἐν συντόμῳ ἡ ἀνακεφαλαίωσις τῶν κανόνων, τοὺς ὁποίους ἐξεθέσαμεν.

α.) Πᾶσα ἐμπορικὴ πράξις τοῦ ἐμπόρου πρέπει ν' ἀποτελῇ ἐν ἄρθρῳ εἰς τὸ Ἡμερολόγιον.

β.) Πᾶν ἄρθρον τοῦ Ἡμερολογίου πρέπει ν' ἀναφέρῃ τὸ ὄνομα τοῦ λογαριασμοῦ τοῦ χρεονομένου, καὶ τὸ ὄνομα τοῦ λογαριασμοῦ τοῦ πιστονομένου.

γ.) Πᾶν ἄρθρον τοῦ Ἡμερολογίου πρέπει νὰ μεταφέρεται εἰς τὸ Καθολικὸν εἰς τοὺς λογαριασμοὺς, εἰς τοὺς ὁποίους ἀνήκει, δηλ. εἰς τὸ χρεωλογικὸν μέρος τοῦ χρεονομένου λογαριασμοῦ καὶ εἰς τὸ πιστολογικὸν μέρος τοῦ πιστονομένου λογαριασμοῦ.

δ.) Τὸ ἄθροισμα τοῦ χρεωλογικοῦ μέρους ὅλων τῶν λογαριασμῶν συνάμα πρέπει νὰ ᾔηται ἶσον μὲ τὸ ἄθροισμα τοῦ πιστολογικοῦ μέρους ὅλων τῶν λογαριασμῶν συνάμα, καὶ ἕκαστον τῶν ἀθροισμάτων τούτων ἶσον μὲ τὸ ἄθροισμα τοῦ Ἡμερολογίου· ἡ ἰσότης αὕτη ἀποδεικνύει ὅτι αἱ ἐγγραφαὶ καὶ αἱ μεταφοραὶ ἐγένοντο ἐν τάξει.

Ἐκ τῶν προεκτεθέντων προκύπτει ὅτι εἰς τὴν διπλογραφίαν τὸ πᾶν συνίσταται εἰς τὴν ἀκριβῆ σύνταξιν τῶν ἄρθρων τοῦ Ἡμερολογίου, καὶ εἰς τὴν προσεκτικὴν μεταφορὰν αὐτῶν εἰς τὸ Καθολικόν.

Πρὸς ἐπιτυχίαν δὲ τῆς ἀκριβοῦς συντάξεως τῶν ἄρθρων τοῦ Ἡμερολογίου, πρέπει νὰ διακρίνωμεν καλῶς εἰς πᾶσαν πράξιν, ποῖος λογαριασμὸς δίδει, καὶ ποῖος λογαριασμὸς λαμβάνει, δηλ. ποῖος λογαριασμὸς πρέπει νὰ χρεωθῇ, καὶ ποῖος λογαριασμὸς πρέπει νὰ πιστωθῇ, ἐν ἐνὶ λόγῳ ποῖος εἶναι ὁ χρεώστης καὶ ποῖος ὁ δανειστής. Ἡ διάκρισις αὕτη, ἡ τόσον ἀπλῆ, δὲν εἶναι διόλου δύσκολος, ὅταν ὁ καταστιχογράφος καταβάλλῃ τὴν ἀναγκαίαν προσοχὴν, καὶ γνωρίζῃ ἀκριβῶς τὸ σύστημα τῆς διαιρέσεως τῆς ἐμπορικῆς τοῦ ὕλης εἰς τοὺς διαφορὰς λογαριασμοὺς.

§. 420. *Υποδιαίρεσις τῶν γενικῶν λογαριασμῶν.* Καταστήσαντες ἤδη γνωστὰ τὰ ὀνόματα, τὴν χρῆσιν, καὶ τὸν μηχανισμόν τῶν γενικῶν λογαριασμῶν, θέλομεν προσθέσει παρατηρήσεις τινὰς ὡς πρὸς αὐτοὺς, καὶ ὡς πρὸς τὰς ὑποδιαίρεσεις αὐτῶν.

Οἱ γενικοὶ λογαριασμοὶ, ὡς ἴδομεν, ἀντιπροσωπεύουν τὸν ἔμπορον, ἐπ' ὀνόματι τοῦ ὁποίου συντάσσονται τὰ ἐμπορικὰ βιβλία, ἢ διὰ νὰ εἴπωμεν καλῆτερον, ἐνῶ οἱ προσωπικοὶ λογαριασμοὶ παρουσιάζουν τὴν θέσιν τοῦ ἐμποροῦ ἀπέναντι τῶν ἀνταποκριτῶν του, οἱ γενικοὶ λογαριασμοὶ παρουσιάζουν τὴν θέσιν τοῦ ἐμπορίου του ἀπέναντι τοῦ ἑαυτοῦ του, καὶ τῷ ἐκθέτουν ὅλα τὰ περιστατικά, τὰ ἀφορῶντα τὰ διάφορα εἶδη, ἐκ τῶν ὁποίων συνίσταται ἡ περιουσία του οὕτως.

Ὁ Λογαριασμός τῶν ἐμπορευμάτων ἐν γένει τῷ φανερόνι πόσα ἐμπορεύματα ἡγόρασε, πόσα ἐπώλησε, καὶ πόσα ἔχει ἀκόμη.

Ὁ Λογαριασμός τοῦ Ταμείου, τῷ δεικνύει πόσα χρήματα ἔλαβε, πόσα ἐξώδευσε, καὶ πόσα ἔχει.

Ὁ Λογαριασμός τῶν γραμματίων πρὸς εἰσπραξίν, πόσα γραμμάτια ἔλαβε, πόσα διεπραγματεύσε, πόσα παρεχώρησε, πόσα ἐσύναξε, καὶ πόσα ἔχει ἀκόμη εἰς τὸ χαρτοφυλάκιόν του.

Ὁ Λογαριασμός τῶν γραμματίων πρὸς πληρωμὴν, πόσα γραμμάτια ὑπέγραψε, πόσα ἐπλήρωσε, καὶ πόσα μένουν ἀκόμη πρὸς πληρωμὴν.

Ὁ Λογαριασμός κέρδη καὶ ζημίαι τέλος τῷ δίδει τὸν κατάλογον τῶν κερδῶν, τὰ ὁποῖα ἐπραγματοποίησε, καὶ τῶν ζημιῶν, τὰς ὁποίας ἐδοκίμασε, καὶ διὰ τῆς ἐξιśώσεως τοῦ λογαριασμοῦ τούτου βλέπει ἀμέσως τὰ κέρδη ἢ τὰς ζημίας τοῦ ἐμπορίου του.

Οἱ γενικοὶ λογαριασμοὶ δὲν εἶναι λοιπὸν μόνον ἐν μέσον ἐξελέγγεως καὶ ἐπαληθεύσεως τῆς ἀκριβοείας τῶν ἐγγραφῶν μας· εἶναι προσέτι πολὺτιμος συλλογὴ σημειώσεων, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ ἔμπορος φωτίζεται, καθοδηγεῖται εἰς τὰς μελλούσας του ἐργασίας καὶ ἐπιχειρήσεις, καὶ κατὰ τοῦτο κυρίως ἀναφαίνεται τῆς διπλογραφικῆς καταστιχογραφίας τὸ πλεονέκτημα.

Ἡ χρησιμότης αὕτη τῶν εἰδικῶν πληροφοριῶν, τῶν ὁποίων ὁ ἔμπορος συναισθάνεται συχνὰ τὴν ἀνάγκην, ὑπαγορεύει τὴν ὑποδιαίρεσιν τῶν γενικῶν λογαριασμῶν, ὅπως δι' αὐτῆς γνωρίζωμεν τὰ μερικά ἀποτελέσματα τῶν ἰδιαιτέρων ἐπιχειρήσεών μας. Ὁ καταστιχογράφος ὅθεν ἀναλόγως τῶν ἐργασιῶν τοῦ καταστήματος δύναται νὰ σχηματίσῃ εἰδικοὺς λογαριασμοὺς περὶ ἐκάστου εἵδους ἐπιχειρήσεων. Αἱ συνήθεις ὑποδιαίρέσεις τῶν γενικῶν λογαριασμῶν εἶναι αἱ ἑξῆς.

Υποδιαίρέσεις τοῦ Λογαριασμοῦ ἐμπορεύματα ἐν γένει.—Ὄνομάζωμεν ἐν γένει ἐμπορεύματα πᾶν ὅ,τι ἔχομεν ἀνήκον εἰς τὸ ἐμπό-

ρίον μας, κινητὸν ἢ ἀκίνητον· ἐὰν θελήσωμεν ὅθεν νὰ διακρίνωμεν εἰς εἶδη τὰ διάφορα ταῦτα ἐμπορεύματα δυνάμεθα ν' ἀνοίξωμεν ἰδιαιτέρους λογαριασμοὺς ἐπ' ὀνόματι τῶν διαφόρων ἐμπορευμάτων, τῶν γινομένων ἀντικείμενον τοῦ ἐμπορίου μας· οὕτω δυνάμεθα ν' ἀνοίξωμεν λογαριασμὸν *Σῖτοι*, — *χειροτεχνήματα*, — *μετάξι*, — *μαλλία*, — *ἀποικιακὰ εἶδη*, κτλ.

Προσέτι, ἐὰν θέλωμεν νὰ διακρίνωμεν τὰ ἐμπορεύματά μας ὡς πρὸς τὰς διαφόρους πόλεις, εἰς τὰς ὁποίας τὰ ἀποστέλλομεν, δυνάμεθα νὰ σχηματίζωμεν λογαριασμοὺς, *ἐμπορεύματα εἰς Λονδίνον* — *ἐμπορεύματα εἰς Μασσαλίαν*, κτλ., ἢ *ἐμπορεύματα παρὰ τῷ Ν. Ν.*, ἐὰν θέλωμεν νὰ γνωρίζωμεν κατ' ἰδίαν τὴν θέσιν τῶν ἐμπορευμάτων, τὰ ὁποῖα στέλλονται εἰς τινὰ ἀνταποκριτὴν μας πρὸς πώλησιν.

Οἱ λογαριασμοὶ οὗτοι πιστόνονται καὶ χρεόνονται ὡς καὶ ὁ γενικὸς λογαριασμὸς *ἐμπορεύματα ἐν γένει*.

Συχνάκις ὁ ἔμπορος δὲν ἀγοράζει ἀμέσως ὅλην τὴν ποσότητα τοῦ ἐμπορεύματος, τοῦ ὁποίου τὴν πρόβλεψιν ἐπιχειρεῖ, οὔτε πληρῶνει συγχρόνως ὅλην τὴν ἀξίαν αὐτοῦ καὶ τὰ ἔξοδα τῆς ἀγορᾶς καὶ λοιπά· ὡς ἐκ τούτου γεννᾶται ἡ ἀνάγκη ἰδιαιτέρων λογαριασμῶν, οἵτινες εἶναι ὡσαύτως ὑποδιαιρέσεις τοῦ γενικοῦ λογαριασμοῦ τῶν ἐμπορευμάτων. Ὅθεν διὰ νὰ μὴ σημειώνῃ τμηματικῶς τὴν ἀξίαν τῶν ἐμπορευμάτων, τὰ ὁποῖα προβλέπει εἰς τὸν Γενικὸν λογαριασμὸν αὐτῶν, ἀνοίγει λογαριασμὸν *Προβλέψεις ἐμπορευμάτων*. Τὸν λογαριασμὸν τοῦτον χρεώνει μὲ τὰ ποσά, τὰ ὁποῖα πληρῶνει διὰ τὴν ἀγοράν τῶν ἐμπορευμάτων, πιστόνων τὸ Ταμεῖον. Ἀνοίγει προσέτι λογαριασμὸν *ἔξοδα ἐμπορευμάτων*, τὸν ὁποῖον ὡσαύτως χρεώνει μὲ ὅσα ἔξοδα πληρῶνει διὰ τὴν πρόβλεψιν τῶν ἐμπορευμάτων. Ἀφοῦ δὲ συμπληρώσῃ ὅλον τὸ ποσὸν τοῦ ἐμπορεύματος, τότε σχηματίζει τὸν λογαριασμὸν τῶν *ἐμπορευμάτων ἐν γένει*, πιστόνων τοὺς λογαριασμοὺς *προβλέψεις ἐμπορευμάτων* καὶ *ἔξοδα ἐμπορευμάτων*, ἕκαστον κατὰ τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον ἐχορήγησε διὰ τὴν πρόβλεψιν τοῦ ἐμπορεύματος.

Αἱ πωλήσεις ὡσαύτως τῶν ἐμπορευμάτων δὲν γίνονται συνήθως ὁλοσχερῶς, ἀλλὰ πωλοῦνται κατὰ μερίδας· ὅθεν διὰ νὰ μὴ πιστόνῃ τμηματικῶς τὸν Γενικὸν λογαριασμὸν τῶν ἐμπορευμάτων μὲ τὰ ποσά τῶν τμηματικῶν πωλήσεων, ἀνοίγει λογαριασμὸν *πωλήσεις ἐμπορευμάτων*, τὸν ὁποῖον πιστόνει ὅσάκις πωλῇ ἐμπορεύματα διὰ τῆς χρεώ-

σεως ἐκείνων, οἵτινες τὰ λαμβάνουσι, καὶ μετὰ τὸ τέλος τῆς πωλήσεως ὅλης τῆς μερίδος τοῦ ἐμπορεύματος σχηματίζει τὸν λογαριασμὸν τῆς ἐκκαθαρίσεως τοῦ πωληθέντος ἐμπορεύματος, καὶ πιστώνει μὲ τὸ ποσὸν αὐτῆς τὰ ἐμπορεύματα ἐν γένει, χρεόνων τὸν λογαριασμὸν πωλήσεις ἐμπορευμάτων.

Ἐὰν δὲ εἰς τὴν πώλησιν τῶν ἐμπορευμάτων ἔκαμεν ἔξοδα, τὰ ὁποῖα βεβαίως ἐνέγραψεν εἰς τὸν λογαριασμὸν ἔξοδα ἐμπορευμάτων, θέλει πιστώσει τὸν λογαριασμὸν τοῦτον, χρεόνων τὸν λογαριασμὸν τῶν πωλήσεων διὰ τὸ ποσὸν τῶν ἐξόδων· καὶ θέλει ἐγγράφει εἰς πίστιν τῶν ἐμπορευμάτων ἐν γένει τὸ καθαρὸν ποσὸν, τὸ προελθὸν ἐκ τῆς πωλήσεως τοῦ ἐμπορεύματος.

Οἱ τρεῖς οὗτοι ἰδιαίτεροι λογαριασμοὶ

Προβλέψεις ἐμπορευμάτων,

Πωλήσεις ἐμπορευμάτων,

Ἐξοδα ἐμπορευμάτων

εἶναι χρησιμώτατοι καὶ σχεδὸν ἀναπόφευκτοι εἰς τὴν λογιστικότητα ἐκάστου ἐμπορικοῦ καταστήματος, ὅσον περιορισμέναι καὶ ἂν ἦναι αἱ ἐργασίαι του.

Μόλον ὅτι ἀρκετὰ εὐκρινῶς ἐξεθέσαμεν τὴν χρῆσιν τῶν τριῶν τούτων λογαριασμῶν, πρὸς εὐκρινεστέραν κατὰληψιν ἀναφέρομεν τὰ ἐξῆς παρδείγματα.

Ἀποφασίζομεν ν' ἀγοράσωμεν 100 ὀκάδας μετάρχης διὰ νὰ τὴν ἀποστείλωμεν εἰς Λονδίνον.

Ἀγοράζομεν τὴν 10 Δεκεμ. ὀκάδας 50

πρὸς γρ. 150

γρ. 7,500

Ἀγοράζομεν τὴν 15 τοῦ ἰδίου ἐτέρας

ὀκάδας 50 πρὸς γρ. 145

» 7,250

Πληρόνομεν τὴν 20 διὰ μεσιτείαν τῆς

ἀγορᾶς $1\frac{1}{2}$ τοῖς 0/0

78

Ὁμοίως τὴν 25 διὰ κιβώτια καὶ μεταφορὰν αὐτῶν.

» 100

γρ. 14,928

Χρεωστοῦντες νὰ σημειώσωμεν τὰ ποσὰ ταῦτα εἰς τὸ Ἡμερολόγιόν μας, ἐὰν δὲν εἶχαμεν εἰς τὰ βιβλία ἀνοικτοὺς τοὺς μνησθέντας τρεῖς

λογαριασμούς, ἔπρεπε τὴν 10 Δεκεμ. νὰ χρεώσωμεν τὰ ἐμπορεύματα ἐν γένει, πιστόνοντες πάλιν τὸ ταμεῖον διὰ τὴν ἀγορὰν τῶν 50 ἐκ. μὲ γρ. 7,500. τὴν δὲ 15 τοῦ ἰδίου μὲ γρ. 7,250.

Τὴν 20 διὰ τὴν μεσιτείαν, τὴν ὁποίαν ἐπληρώσαμεν, ἔπρεπε νὰ χρεώσωμεν τὰ ἐμπορεύματα, πιστόνοντες τὸ ταμεῖον. Τὸ αὐτὸ ἠθέλαμεν πράξει τὴν 25 τοῦ ἰδίου διὰ τὴν ἀγορὰν τῶν κιβωτίων κτλ.

Παρατηρεῖται ὅτι διὰ τῶν ἐγγραφῶν τούτων ὁ λογαριασμὸς τῶν ἐμπορευμάτων ἐν γένει δὲν θέλει παρουσιάζει εὐκρινῶς δι' ἑνὸς ἄρθρου καὶ διὰ μιᾶς ἐγγραφῆς τὴν ἀξίαν τοῦ ἐμπορεύματος, τὸ ὁποῖον ἡγοράσαμεν.

Ὅταν δὲ ἔχωμεν τοὺς εἰρημένους τρεῖς λογαριασμούς, θέλομεν χρεώσει τὸν λογαριασμὸν προβλέψεις ἐμπορευμάτων τὴν 10 καὶ 15 Δεκεμ. μὲ τὰ ποσά, τὰ ὁποῖα ἐπληρώσαμεν διὰ τὴν ἀγορὰν τῆς μετὰ-ξης, πιστόνοντες τὸ ταμεῖον, τὴν δὲ 20 καὶ 25 τοῦ ἰδίου θέλομεν χρεώσει τὸν λογαριασμὸν ἔξοδα ἐμπορευμάτων πιστόνοντες τὸ ταμεῖον διὰ τὰ ἔξοδα τῆς μεσιτείας, τῶν κιβωτίων καὶ λοιπά.

Ἀφοῦ δὲ τελειώσῃ ἡ πρόβλεψις τῆς μετὰξης, καὶ πληρωθῶσιν ὅλα τὰ ἔξοδα, θέλομεν ἐγγράψαι ἄρθρον εἰς τὸ Ἡμερολόγιόν μας Ἐμπορεύματα ἐν γένει.

Εἰς τοὺς ἐπομένους	γρ.	14,928
------------------------------	-----	--------

Εἰς προβλέψεις ἐμπορευμάτων διὰ τὴν ἀγορὰν 100 ὁκάδ. μετὰξης ἡγοράσαμεν τὴν 10 καὶ 15 τοῦ Δεκεμ. πρὸς γρ. 150, 145.	γρ.	14,750
---	-----	--------

Εἰς ἔξοδα ἐμπορευμάτων διὰ μεσιτείαν τῆς ἀγορᾶς τῆς μετὰξης . . γρ. 78		
Διὰ κιβώτια καὶ μεταφορὰν αὐτῶν » 100	»	178

γρ.	14,928
-----	--------

καὶ οὕτω θέλομεν ἔχει εἰς τὸν λογαριασμὸν τῶν ἐμπορευμάτων ἐν γένει τὸ ὅλοσχερὸς ποσὸν τῆς ἀξίας τῆς μετὰξης μας εἰς μίαν ἐγγραφὴν. Τὸ αὐτὸ θέλομεν πράξει ὡς πρὸς τὰς πωλήσεις· ἐὰν π. χ. λάβωμεν ἐν φορτίον σίτου ἐκ 10,000 κοιλῶν, διὰ νὰ τὸ πωλήσωμεν, καὶ πωλήσωμεν τὴν 10 Δεκεμβρίου εἰς τὸν Ἰωάννην κοιλὰ 2,000 πρὸς γρ. 20 μὲ 1 μην. προθ. γρ. 40,000 καὶ τὴν 15 πωλήσωμεν ἕτερα 2,000 εἰς

(ΕΜΠΟΡ. ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ).

Ὡς ὀπισθεν.	γρ.	40,000
τὸν Δημήτριον πρὸς γρ. 20, 25 μὲ 2 μηνῶν προθεσμίαν.	»	40,500
τὴν 20 κοιλὰ 6,000 πρὸς γρ. 20 50 τοῖς μετρητοῖς.	»	123,000
	»	203,500
τὴν 21 πληρώσωμεν τὸν ναῦλον τοῦ πλοίου πρὸς γρ. 3 τὸ κοιλόν.	»	30,000
τὴν 22 πληρώσωμεν μετρητικά.	»	125
	»	30,125

Θέλομεν ἐγγράφει διὰ μὲν τὰς πωλήσεις εἰς τὸ Ἡμερολόγιόν μας τὰ
ἑξῆς ἄρθρα.

— Τὴν 10 Δεκεμβρίου —

Ὁ Ἰωάννης—εἰς πωλήσεις ἐμπορευμάτων γρ. 40,000 διὰ κοιλ.
2,000 σίτου τῷ ἐπωλήσαμεν πρὸς γρ. 20 μὲ 1 μηνὸς προθεσμίαν.

— Τὴν 15 τοῦ αὐτοῦ —

Ὁ Δημήτριος—Εἰς πωλήσεις ἐμπορευμάτων γρ. 40,500 διὰ 2,000
κοιλὰ πρὸς γρ. 20, 25 μὲ 2 μηνῶν προθεσμίαν.

— Τὴν 20 τοῦ αὐτοῦ —

Ταμεῖον—Εἰς πωλήσεις ἐμπορευμάτων γρ. 123,000 διὰ 6,000
κοιλὰ σίτου πρὸς γρ. 2, 25 τοῖς μετρητοῖς ἐπωλήσαμεν.

Διὰ δὲ τὰ ἔξοδα, τὰ ὁποῖα ἐπληρώσαμεν, θέλομεν πιστώσει τὸ Τα-
μεῖον, τὸ ὁποῖον τὰ ἐπλήρωσε, χρεόνοντες τὰ ἔξοδα ἐμπορευμάτων
οὕτως.

Ἐξοδα ἐμπορευμάτων εἰς Ταμεῖον γρ. 30,125 ὡς ἑξῆς·

Διὰ ναῦλον κοιλ. 10,000 κτλ.	γρ.	30,000
Διὰ μετρητικά.	»	125

Ἀφοῦ δὲ πωλήσωμεν ὅλον τὸ φορτίον τοῦ σίτου, καὶ πληρώσωμεν
ὅλα τὰ ἔξοδα, θέλομεν ἐγγράφει τὸ ἑξῆς ἄρθρ. εἰς τὸ Ἡμερολόγιόν μας.

— Τὴν 23 Δεκεμ. —

Πωλήσεις ἐμπορευμάτων εἰς δύο διαφόρους,	γρ.	203,500
Ἐμπορεύματα ἐν γένει, διὰ τὴν πώλησιν 10,000 κοιλῶν σίτου κτλ.	»	173,375
Ἐξοδα ἐμπορευμάτων, διὰ τὸν ναῦλον τοῦ		

ὧς ὑπισθεν.	γρ.	173,375
πλοίου πρὸς γρ. 3 τὸ κοιλόν, γρ. 30,000		
διὰ μετρητικά.	»	125
		30,125
	γρ.	203,500

Καὶ οὕτως ἔχομεν εἰς τὸν λογαριασμὸν τῶν ἐμπορευμάτων ἐν γένει συμειωμένον τὸ καθαρὸν προϊόν τῆς πωλήσεως τοῦ σίτου μας.

Εἶναι δύσκολον νὰ ἐπαριθμήσωμεν ὅλας τὰς περιστάσεις, κατὰ τὰς ὁποίας χρεώνονται ἢ πιστώνονται οἱ λογαριασμοὶ οὗτοι· ὁ καταστιχογράφος ἀφοῦ ἐννοήσῃ τὸν σκοπὸν, διὰ τὸν ὁποῖον οὗτοι ἀνοίγονται, θέλει καταλλήλως τοὺς χρεώνει ἢ τοὺς πιστώνει.

§. 421. *Αδιαίρετος τοῦ λογαριασμοῦ τοῦ Ταμείου.*—Ὁ λογαριασμός Ταμείου, ὡς ἴδομεν, χρεώνεται διὰ τῆς πιστώσεως ἐκείνου, παρὰ τοῦ ὁποίου λαμβάνομεν, δι' ὅσα χρήματα λαμβάνομεν, καὶ πιστώνεται διὰ τῆς χρεώσεως ἐκείνων, πρὸς τοὺς ὁποίους δίδομεν, δι' ὅσα χρήματα πληρώνομεν. Ὁ λογαριασμός οὗτος ἀρχίζει ἀπὸ χρέωσιν, διότι δὲν δύναμεθα νὰ κάμωμεν πληρωμὰς πρὶν λάβωμεν πρότερον χρήματα, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐμποροῦμεν νὰ ἐξοδεύσωμεν περισσότερα ἀφ' ὅσα ἐλάβομεν, ἔπεται ὅτι τὸ πιστολογικὸν μέρος τοῦ λογαριασμοῦ τούτου δὲν δύναται κατὰ τὸ ἄθροισμα νὰ ὑπερβῇ τὸ χρεωλογικόν, δηλ. ὁ λογαριασμός οὗτος δὲν δύναται νὰ παρουσιάσῃ ἐξίσωσιν πιστολογικὴν.

Ὁ Γενικὸς Λογαριασμός τοῦ Ταμείου ὡς ἐκ τῆς φύσεώς του εἶναι ἀδιαίρετος, διότι δὲν θέλει μᾶς χρησιμεύσει εἰς τίποτε ἂν ἀνοίξωμεν π. χ. ἰδιαιτέρους λογαριασμοὺς δι' ἕκαστον εἶδος νομισμάτων, τὰ ὁποῖα λαμβάνομεν.

§. 422. *Αδιαίρετος τῶν λογαριασμῶν γραμμάτια πρὸς εἴσπραξιν καὶ γραμμάτια πρὸς πληρωμὴν.*—Οἱ λογαριασμοὶ οὗτοι δὲν παρουσιάζουν τὴν ἀνάγκην ὑποδιαίρεσεως τινός. Ὁ πρῶτος αὐτῶν ἄρχεται πάντοτε ἀπὸ μίαν χρέωσιν, καὶ ὁ δεύτερος ἀπὸ μίαν πίστωσιν.

§ 423. *Υποδιαίρεσις τοῦ λογαριασμοῦ Κέρδη καὶ Ζημίαι*—Ὁ λογαριασμός οὗτος, ὡς ἴδομεν, χρεώνεται δι' ὅλας τὰς ζημίας, τὰς ὁποίας δοκιμάζομεν διὰ τῆς πιστώσεως ἐκείνων τῶν λογαριασμῶν, οἵτινες μᾶς τὰς ἐπροξένησαν, καὶ πιστοῦται δι' ὅλα τὰ ὁποῖα πραγματοποιοῦμεν κέρδη, διὰ τῆς χρεώσεως τῶν λογαριασμῶν, ἐκ τῶν ὁποίων προῆλθον τὰ κέρδη. Προκύπτει ἐκ τούτου ὅτι τὸ ἄθροισμα τοῦ χρεωλογικοῦ μέρους τοῦ λογαριασμοῦ τούτου εἶναι τὸ ὅλον τῶν ζη-

μιῶν μας, καὶ τὸ ἄθροισμα τοῦ πιστολογικοῦ μέρους εἶναι τὸ ὅλον τῶν κερδῶν μας. Ἐπομένως ἂν ἡ ἐξίσωσις τοῦ λογαριασμοῦ εἶναι πιστωτική, παρουσιάζει τὸ καθαρὸν κέρδος, ἂν δὲ ἦναι χρεωλογικὴ θέλει παρουσιάζει τὴν καθαρὰν ζημίαν, ἥτοι τὸ ὀριστικὸν ἀποτέλεσμα τῶν ἐπιχειρήσεών μας.

Ὁ λογαριασμός τῶν κερδῶν καὶ ζημιῶν ὡς ἐκ τῆς φύσεώς του εἶναι ἐπιδεκτικὸς ὑποδιαίρεσεως εἰς διαφόρους ἰδιαιτέρους λογαριασμούς.

Ὁ λογαριασμός, τὸν ὁποῖον ὅλοι σχεδὸν οἱ καταστιχογράφοι ἀνοίγουν ἔξοδα ἐν γένει, εἶναι ὑποδιαίρεσις τοῦ λογαριασμοῦ τούτου.

Ὁ σκοπὸς τοῦ ἐμπόρου, τοῦ ἀνοίγοντος τὸν λογαριασμὸν ἔξοδα ἐν γένει, εἶναι τὸ νὰ ἔχῃ ἐν μέσον εὐκόλον καὶ πρόχειρον, δι' οὗ νὰ γνωρίξῃ τὸ ποσὸν τῶν ἐξόδων του, χωρὶς ν' ἀναγκάζεται ν' ἀνευρίσκῃ αὐτὰ μετὰ κόπου εἰς τὸν Γενικὸν Λογαριασμὸν Κέρδη καὶ Ζημίαι. Ὁ λογαριασμός τῶν ἐξόδων ἐν γένει χρεώνεται δι' ὅσα χρήματα πληρόνομεν δι' ἔξοδα γραφείου, καταστήματος, οἰκογενείας, ὑπαλλήλων κτλ. καὶ συνήθως ἡ ἐγγραφὴ αὐτῶν γίνεται εἰς τὸ τέλος ἐκάστου μηνὸς δι' ἐνὸς ἄρθρου εἰς τὸ Ἡμερολόγιον· πιστώνεται δὲ δι' ἐκείνων, οἵτινες τὰ λαμβάνουν.

Ἐὰν εἰς τὸ ἐμπορικὸν κατὰστημα ὑπάρχῃ μεγάλη ἔκτασις ἐργασιῶν, ὁ λογαριασμός Κέρδη καὶ Ζημίαι δύναται προσέτι νὰ ὑποδιαιρεθῇ εἰς τοὺς ἐξῆς λογαριασμούς.

Λογαριασμός ἐνοικίων,

» » *μισθοδοσίας ὑπαλλήλων,*

» » *ἐξόδων ἐμπορευμάτων,*

» » *ἐξόδων οἰκιακῶν,*

» » *ἀποτοκισμῶν καὶ ὑφέσεων.*

» » *μεσιτειῶν,*

» » *προμηθειῶν,*

» » *Τελωνιακῶν δασμῶν.*

Ἡ χρῆσις τῶν λογαριασμῶν τούτων δὲν παρουσιάζει δυσκολίαν τινά.

Δ'. ΕΙΔΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ.

§. 424. *Λογαριασμός κεφαλαίου.*—Πᾶσα ἐνέργεια ἐμπορίου ἢ βιομηχανίας προϋποθέτει τὴν ὑπαρξίν ἐνὸς κεφαλαίου. Κεφάλαιον δὲ κυρίως εἶναι ἡ καθαρὰ περιουσία τοῦ ἐμπόρου ἀφαιρουμένων ὅλων τοῦ τῶν χρεῶν.

Τὸ κεφάλαιον τοῦ ἐμπόρου δύναται νὰ συνίσταται ἀπὸ χρήματα, ἀπὸ ἐμπορεύματα, ἀπὸ κτήματα, πλοῖα κτλ. ἀπὸ χρεώσεως, καὶ ἀπὸ γραμμάγια πρὸς εἰσπραξίν (1). Τὸ κεφάλαιον ἐπομένως εἶναι τὸ σύνολον ὅλων τῶν γενικῶν λογαριασμῶν, καὶ ὡς ἐκ τούτου ὁ λογαριασμός τοῦ κεφαλαίου πρέπει νὰ ἦναι ἡ περίληψις ὅλης τῆς λογιστικότητος, διότι εἶναι ὁ σκοπὸς ὅλων μας τῶν ἐπιχειρήσεων. Ὁ ἔμπορος, ὁ ὁποῖος δὲν θέλει νὰ ἔχη διεσκορπισμένην εἰς διαφόρους λογαριασμοὺς τὴν σημείωσιν τῆς περιουσίας του, ἤτοι τοῦ κεφαλαίου του, ἀνοίγει εἰδικὸν λογαριασμὸν κεφαλαίου. Ὁ λογαριασμός οὗτος θέλει πιστωθῇ κατὰ τὴν ἐναρξίν τῶν Βιβλίων μ' ὅλας τὰς πραγματικὰς ἀξίας, τὰς τεθείσας εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἐμπόρου. Ἡ πίστωσης θέλει γενῇ διὰ τῆς χρεώσεως τῶν λογαριασμῶν ἐκείνων, οἵτινες λαμβάνουσι τὰς ἀξίας. Ἐὰν κατὰ τὸ διάστημα τοῦ ἐμπορίου του ὁ ἔμπορος αὐξήσῃ τὸ κεφάλαιόν του ἐξ ὁποίας δήποτε περιστάσεως, ἐκ κληρονομίας, προικὸς κτλ. θέλει ἐγγράφει τὸ ποσὸν τοῦτο τοῦ νέου κεφαλαίου του εἰς τὸν λογαριασμὸν τοῦ κεφαλαίου, κατὰ τοὺς κανόνας τοὺς ὁποίους ἐξεθέσαμεν.

§. 425. *Λογαριασμοὶ ἐπ' ὀνόματι τῶν συνεταίρων.* — Συνήθως εἰς τὰ ἐταιρικὰ συμβόλαια παραχωρεῖται τὸ δικαίωμα εἰς τοὺς συνεταίρους νὰ λαμβάνωσιν ἀπὸ τὸ ἐταιρικὸν Ταμεῖον ποσότητά τινα προσδιωρισμένην διὰ τὰς οἰκιακάς των ἀνάγκας· ἐπ' ὀνόματι ὅθεν τοῦ συνε-

(1) Ὁ εὐφυὴς ἔμπορος δὲν περιορίζεται μόνον εἰς τὰ πραγματικὰ χρηματικὰ του μέσα. Ἡ ἐμπορικὴ πίστις καὶ οἱ διάφοροι συνδυασμοὶ αὐτῆς, τῶν ὁποίων ἐν τούτοις πρέπει νὰ κάμνῃ χρῆσιν μετὰ προφυλάξεως καὶ ἐπιδεξιότητος, μορφῶν κατὰ τινὰ τρόπον ἐν νέον κεφάλαιον. Τὰ βοηθήματα τῆς πίστεως εἶναι τοιαῦτα, ὥστε δι' αὐτῆς δύναται νὰ ἐνεργήσῃ πολὺ μεγαλητέρας ἐπιχειρήσεις παρὰ διὰ τῶν πραγματικῶν τοῦ κεφαλαίου, καὶ δὲν εἶναι σπάνια τὰ καταστήματα, τὰ ὁποῖα εὐρίσκονται εἰς ὁσολογίας ἑκατοντάκις μεγαλητέρας τῶν κεφαλαίων των. Ἐννοεῖται δὲ πόση φρόνησις καὶ ἐπιδεξιότης ἀπαιτεῖται ἐκ μέρους τοῦ ἐμπόρου, τοῦ ὁποίου τὸ κεφάλαιον εὐρίσκεται εἰς τόσῃν δυσαναλογίᾳ μὲ τὴν πίστιν, τὴν ὁποίαν χαίρει, διότι τὸ παραμικρὸν λάθος δύναται νὰ ἐξαφανίσῃ τὸ πραγματικὸν κεφάλαιον καὶ νὰ μείνωσιν ἐκτεθειμένα τὰ συμφέροντα ἐκείνων, οἵτινες τῷ παρεχώρησαν τὴν πίστιν. Ἡ σημαντικωτέρα καὶ σπουδαιότερα πρᾶξις τοῦ ἐμπόρου εἶναι ἐπομένως ἡ σύστασις καὶ ἡ θεμελιώσις τῆς ἐμπορικῆς του πίστεως, ἥτις δὲν ἀποκτᾶται εἰμὴ διὰ τῆς ἀκρας εὐθύτητος καὶ τιμιότητος, διὰ τοῦ ἀνεπιλήπτου χαρακτῆρος, διὰ τῆς ἀκριβείας περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὑποχρεώσεών του, καὶ πρὸ πάντων διὰ τῆς ἐμπορικῆς φρονήσεως καὶ ἱκανότητος.

ταίρου, τοῦ ἔχοντος δικαίωμα εἰς τοιαύτας ἀπολήψεις (παρσίματα), θέλομεν ἀνοίξει λογαριασμὸν ἐπιγράφοντες αὐτὸν, *λογαριασμός ἀπολήψεων τοῦ Ν. Ν.*

Ἀνοίγεται προσέτι ἐπ' ὀνόματι τῶν συνεταίρων *λογαριασμός καταθέσεως*, εἰς τὸν ὁποῖον ἐγγράφονται τὰ ποσὰ, τὰ ὁποῖα ὁ συνεταῖρος καταθέτει εἰς τὸ ἐταιρικὸν Ταμεῖον διὰ λογαριασμὸν τοῦ κεφαλαίου του.

Ὁ *λογαριασμός τῶν ἀπολήψεων* χρεώνεται μὲ τὰ ποσὰ, τὰ διδόμενα εἰς τὸν συνεταῖρον μέχρι τῆς συμπληρώσεως τῆς ὀλικῆς ποσότητος, τὴν ὁποίαν κατὰ τὸ ἐταιρικὸν συμβόλαιον δύναται νὰ λάβῃ.

Ὁ *λογαριασμός τῶν καταθέσεων* κατὰ τὴν ἑναρξιν τῆς ἐταιρίας χρεώνεται μὲ τὰ ποσὰ, τὰ ὁποῖα οἱ συνεταῖροι χρεωστοῦν νὰ καταθέσουν διὰ τῆς πιστώσεως τοῦ κεφαλαίου, καὶ οὕτω μορφοῦται ὁ *λογαριασμός τοῦ κεφαλαίου*, διότι πραγματικῶς τὸ κεφάλαιον ἐταιρίας τινὸς δὲν εἶναι ἄλλο, εἰμὴ τὰ ποσὰ, τὰ ὁποῖα οἱ διάφοροι συνεταῖροι πρέπει νὰ καταβάλωσιν. Ὅταν οἱ συνεταῖροι καταβάλωσι τὰ ποσὰ ταῦτα τῶν καταθέσεων των εἰς χρήματα ἢ εἰς ἐμπορεύματα ἢ εἰς ἄλλας ἀξίας, θέλουν πιστωθῇ οἱ λογαριασμοὶ τῶν καταθέσεων των διὰ τῆς χρεώσεως τῶν γενικῶν λογαριασμῶν, οἵτινες ἔλαβον τὰς κατατεθείσας ἀξίας. Διὰ τῆς ἐργασίας ταύτης οἱ λογαριασμοὶ οὗτοι τῶν καταθέσεων θέλουν ἐξισθῇ, διότι ἡ αὐτὴ ποσότης θέλει σημειωθῇ εἰς τὸ χρεωλογικὸν καὶ πιστολογικὸν μέρος τοῦ λογαριασμοῦ.

Ἐὰν ὁ συνεταῖρος ἔχῃ τὸ δικαίωμα παρὰ τοῦ ἐταιρικοῦ συμβολαίου νὰ καταθέτῃ εἰς τὴν ἐταιρίαν χρήματα λαμβάνων τόκον, θέλομεν ἀνοίξει ἐπ' ὀνόματί του *λογαριασμὸν εἰσόδων καταθέσεων*. Ὁ *λογαριασμός* οὗτος πιστώνεται μ' ὅσα ὁ συνεταῖρος καταθέτει ποσὰ, καὶ χρεώνεται μὲ τὰ ποσὰ, τὰ ὁποῖα ὁ ἴδιος συνεταῖρος ἀπέναντι τῶν καταθέσεων του τούτων λαμβάνει.

§. 426. *Προσωπικοὶ λογαριασμοὶ* — Οἱ λογαριασμοὶ οὗτοι εἶναι ἐκεῖνοι, τοὺς ὁποίους ἀνοίγομεν ἐπ' ὀνόματι τῶν προσώπων, μεθ' ὧν συναλλαττόμεθα.

Ὅταν ἐνεργῶμεν ἐπ' ὀνόματι τῶν ἀνταποκριτῶν μας ὡς παραγγελιοδόχοι αὐτῶν διακρίνομεν τὸν λογαριασμὸν, τὸν ὁποῖον ἀνοίγομεν ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας τούτου, ἐπιγράφοντες αὐτὸν « *Ὁ Ν. Ν. λογαριασμός του.* »

Ἐὰν δὲ ὁ ἀνταποκριτὴς μας ἐνεργῇ κατὰ παραγγελίαν μας πράξεις,

δηλ. τὸ ἀνάπαλιν τοῦ προηγουμένου, τότε ἐπιγράφωμεν τὸν λογαριασμὸν « Ὁ Ν. Ν. λογαριασμὸς μας »

Ἡ διάκρισις τῶν λογαριασμῶν τούτων εἶναι ἀναγκαιοτάτη, διότι θέλει γενῇ σύγχυσις, ἐὰν εἰς τὸν ἴδιον λογαριασμὸν ἐνὸς ἀνταποκριτοῦ μᾶς ἐγγράφωμεν τὰς ὑποθέσεις, τὰς ὁποίας ἡμεῖς ἐνεργοῦμεν διὰ λογαριασμὸν του, καὶ τὰς ὑποθέσεις, τὰς ὁποίας ἐκεῖνος ἐνεργεῖ διὰ λογαριασμὸν μας.

Ἡ χρῆσις τῶν λογαριασμῶν τούτων δὲν παρουσιάζει καμμίαν δυσκολίαν.

Οἱ λογαριασμοὶ, οἱ ἐπιγραφόμενοι *λογαριασμοὶ των* χρεόνονται ὁσάκις πληρόνομεν διὰ λογαριασμὸν τῶν φίλων, καὶ πιστόνονται ὁσάκις λαμβάνομεν διὰ λογαριασμὸν των.

Οἱ λογαριασμοὶ, οἱ ἐπιγραφόμενοι *λογαριασμοὶ μας*, χρεόνονται μὲ τὴν ἀξίαν τῶν πραγμάτων, τὰ ὁποῖα ὁ ἀνταποκριτὴς μας λαμβάνει διὰ λογαριασμὸν μας, καὶ πιστόνονται μὲ τὴν ἀξίαν τῶν πραγμάτων, τὰ ὁποῖα ὁ ἀνταποκριτὴς μας δίδει διὰ λογαριασμὸν μας.

Ἐὰν ὁ ἀνταποκριτὴς μας, ὁ ἐνεργῶν διὰ λογαριασμὸν μας κατοικῇ εἰς πόλιν, ὅπου ὑπάρχει ἄλλο νόμισμα παρὰ τὸ ἰδικόν μας, πρέπει νὰ κρατῶμεν τὸν λογαριασμὸν τοῦτον εἰς διπλᾶ νομίσματα, καὶ πρὸς τοῦτο θέλομεν διαγράψει εἰς τὸ καθολικὸν ἐπίτηδες στήλας, εἰς τὰς ὁποίας θέλομεν σημειῶναι τὸ ποσὸν τοῦ νομίσματος, τὸ ὁποῖον ὁ ἀνποκριτὴς μᾶς σημειῶναι εἰς τὸ νόμισμα τῆς πόλεως του, καὶ εἰς τὴν ἔξω στήλην, πὴν συνήθη, θέλομεν σημειῶναι τὸ ποσὸν τῆς χρεώσεως ἢ πιστώσεως κατὰ τὸ ἰδικόν μας νόμισμα. Διὰ νὰ διατηρήσωμεν δὲ ὁμοιόμορφον τὴν σχέσιν τῶν δύο τούτων νομισμάτων, προσδιορίζομεν αὐτὴν ἐξ ὑπαρχῆς, καὶ κατὰ τὸν προσδιορισμὸν τοῦτον ὑπολογίζομεν ἐκάστοτε τὴν ἀξίαν τοῦ ξένου νομίσματος μὲ τὴν τοῦ ἰδικοῦ μας.

§. 427. *Λογαριασμὸς ἐκκαθαρίσεως.* — Ὅταν ὁ ἔμπορος παύσῃ τὰς ἐμπορικὰς του ἐργασίας, χρεωστεῖ νὰ πληρώσῃ τοὺς δανειστάς του, νὰ συνάξῃ τὰ δάνειά του, νὰ εἰσπράξῃ τὰ γραμματίά του, νὰ πληρώσῃ τὰς ἐμπροθέσμους συναλλαγματικὰς του, νὰ πωλήσῃ ὅσα μένουν εἰς τὰς ἀποθήκας του ἐμπορεύματα, καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ νὰ πραγματοποιήσῃ ὅλας τὰς ἀξίας, αἵτινες συνιστῶσι τὸ κεφάλαιόν του. Ἡ πράξις αὕτη εἶναι ἡ λεγομένη *ἐκκαθάρισις*.

Ἡ ἐκκαθάρισις αὕτη δύναται νὰ γενῇ ἢ ἀπὸ τὸν ἴδιον ἔμπορον, ἢ

ἀπὸ τρίτον, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνατίθεται ἡ τοιαύτη φροντίς· ὅπως καὶ ἂν ᾦναι, ἡ πράξις πάντοτε εἶναι ἡ αὐτή.

Ὁ ἐκκαθαριστής πρέπει ἐν πρώτοις νὰ συντάξῃ τὴν ἀπογραφὴν τῆς ἐκκαθαρισθησομένης περιουσίας· διὰ νὰ ἔχῃ δὲ εὐκρινῆ λογαριασμὸν τῶν πράξεών του, θέλει ἀνοίξῃ ἓνα λογαριασμὸν ἐπιγράφων αὐτὸν ἐκκαθάρισαι. Ἄμα συνάξῃ ποσότητα τινὰ θέλει πιστώσῃ τὸν λογαριασμὸν, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνήκει ἡ συναχθεῖσα ποσότης χρεόνων. τὴν ἐκκαθάρισιν. Ἄμα δὲ πληρώσῃ ποσότητα τινὰ, θέλει χρεώσῃ τὸν λογαριασμὸν, ὅστις λαμβάνει, πιστόνων τὸν λογαριασμὸν τῆς ἐκκαθάρισεως.

§. 428. *Λογαριασμός, διάφοροι χρεῶσται.* — Εἰς τὰ καταστήματα, ὅπου ὑπάρχουσι πολλὰ ἔργασίαι, καὶ ὅπου εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀπλοποιῶνται αἱ ἐγγραφαί, ἀντὶ ν' ἀνοίξωμεν ἴδιον λογαριασμὸν δι' ἕκαστον χρεώστην ὀλίγης σημασίας, καὶ μετὰ τοῦ ὁποῖου αἱ σχέσεις μας δὲν εἶναι ποικίλαι, ἀνοίγομεν ἓνα γενικὸν λογαριασμὸν ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν χρεῶσται διάφοροι. Ὁ λογαριασμός οὗτος χρεώνεται δι' ὅσα δίδομεν εἰς τοὺς χρεώστας τούτους, καὶ πιστώνεται δι' ὅσα οὗτοι πρὸς πληρωμὴν μᾶς δίδουσι.

§. 429. *Λογαριασμός, δανεισταὶ διάφοροι.* — Διὰ τὸν προεκτεθέντα λόγον δυνάμεθα ν' ἀνοίξωμεν γενικὸν λογαριασμὸν τῶν διαφόρων δανειστῶν μας. Ὁ λογαριασμός οὗτος πιστώνεται δι' ὅσα ποσὰ λαμβάνομεν ἀπὸ τοὺς δανειστάς τούτους, καὶ χρεώνεται δι' ὅσα δίδομεν εἰς αὐτούς.

§. 430. *Λογαριασμός, χρεῶσται καὶ δανεισταὶ διάφοροι.* — Τοὺς δύο ἀνωτέρω λογαριασμοὺς πρὸς περισσοτέραν ἀπλοποίησιν δυνάμεθα νὰ τοὺς ἐνώσωμεν εἰς ἓνα. Ὁ μικτὸς οὗτος λογαριασμός θέλει ἔχει δύο διαφόρους ἐξισώσεις, μίαν χρεωλογικὴν, παρουσιάζουσαν τὸ ἄθροισμα τῶν ποσοτήτων, τὰς ὁποίας οἱ χρεῶσταί μας μᾶς χρεωτοῦν, καὶ ἄλλην πιστολογικὴν, παρουσιάζουσαν τὰ ποσὰ, τὰ ὁποῖα ἡμεῖς χρεωστοῦμεν εἰς τοὺς διαφόρους δανειστάς μας.

§. 431. *Λογαριασμός ἀναξιοχρέων χρεωστῶν.* — Ἐὰν ἀνταποκριτὴς μας τίς περιπέσῃ εἰς πτώχευσιν ἢ εἰς ἐλάττωσιν περιουσίας, καὶ ἔχωμεν παρ' αὐτοῦ νὰ λαμβάνωμεν, δυνάμεθα νὰ προσδιορίσωμεν τὸ ποσόν, τὸ ὁποῖον ἐλπίζομεν νὰ συνάξωμεν, καὶ διὰ τῶν Κερδῶν καὶ Ζημιῶν νὰ πιστώσωμεν τὸν λογαριασμὸν του μετὰ τὴν ζημίαν. Διὰ νὰ μὴ διατηρῶμεν δὲ ἐκκρεμὴ λογαριασμὸν ἀνταποκριτοῦ, μετὰ τοῦ ὁποῖου ἐπαύσαμεν τὰς σχέσεις, ἀνοίγομεν τὸν εἰδικὸν τοῦτον λογαριασμὸν τῶν ἀναξιοχρέων χρεωστῶν, καὶ μεταφέρομεν εἰς αὐτὸν τὸ μένον ποσόν διὰ τῆς πιστώσεως τοῦ παλαιοῦ λογαριασμοῦ, καὶ διὰ τῆς χρεώσεως τοῦ ἀνοιχθέντος λογαριασμοῦ.

Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπαριθμήσωμεν ὅλους τοὺς λογαριασμοὺς, τοὺς

οποίους ὁ καταστιχογράφος δύναται ν' ἀνοίξῃ εἰς τὰ βιβλία, ὑποδιαίρων τοὺς πέντε γενικοὺς λογαριασμοὺς ἢ καὶ τοὺς προσωπικοὺς, διότι τοῦτο ἐξαρτᾶται ἐντελῶς ἀπὸ τὴν θέλησίν του κατὰ τὰς διαφορὰς ἐργασίας τοῦ καταστήματος· ἀλλὰ δὲν θέλει βεβαίως ἄνευ ἀνάγκης περιπλέκει τὴν λογιστικότητά του διὰ τῆς ἀνοίξεως πολλῶν λογαριασμῶν, διότι τοῦτο ἐκτὸς τῆς ματαίας πολυγραφίας φέρει πολλάκις καὶ σύγχυσιν εἰς τὰς ἐγγράφας, ὥστε ἀποδίδει δυσκολωτέρα ἢ συντάξις τοῦ ἰσολογισμοῦ.

Ε'. ΣΥΝΤΑΞΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΧΕΙΡΟΥ.

§. 432. *Πρόχειρον.* — Μεταξὺ τῶν ἀναγκαιῶν εἰς τὰ ἐμπορικὰ Γραφεῖα βιβλίων εἶναι καὶ τὸ Πρόχειρον, αὐτὸ χρησιμεύει πρὸς προετοιμασίαν τοῦ Ἡμερολογίου, τὸ ὁποῖον, ὡς ἴδομεν, εἶναι τὸ κυρίως Βιβλίον τοῦ ἐμπόρου. Ὁ καταστιχογράφος, διὰ ν' ἀποφύγῃ σφάλματα, τὰ ὁποῖα τυχὸν δύνανται νὰ παρεισδύσουν εἰς τὸ Ἡμερολόγιόν του, ἐγγράφει εἰς ἓν βιβλίον προχείρως ὅλα τὰ ἄρθρα, τὰ ὁποῖα μέλλει κατόπιν νὰ ἐγγράψῃ εἰς τὸ Ἡμερολόγιόν του. Εἰς τὸ πρόχειρον βιβλίον ὁ καταστιχογράφος πρέπει νὰ μνημονεύῃ ὅλας τὰς ἐμπορικὰς πράξεις τοῦ καταστήματος οἷας δῆποτε φύσεως, ἀγορὰς, πωλήσεις, γενομένας τοῖς μετρητοῖς ἢ μὲ προθεσμίαν, τὰς πληρωμὰς γραμματίων, συναλλαγματικῶν, ἢ ἄλλων χρεωστικῶν ἐγγράφων, τὰς εἰσπράξεις, τὰς ἀπισθογραφήσεις, καὶ ἐν γένει πᾶσαν πρᾶξιν σχετικὴν μὲ τὸ ἐμπόριον.

Διὰ τὴν εἰς τὸ Πρόχειρον ἐγγράφην τῶν πράξεων δὲν ἀπαιτεῖται μεγάλη σπουδὴ, ἀρκεῖ νὰ γίνωνται αἱ ἐγγράφαί μὲ σαφῆνειαν, καὶ μάλιστα μὲ ἀκριβείαν, διότι τὰ λάθη τοῦ Βιβλίου τούτου δύνανται νὰ μεταδοθῶσι καὶ εἰς τὰ ἄλλα, καὶ ὡς ἐκ τούτου νὰ προκύψωσιν ἄτοπα ἀποτελέσματα. Ὁ καταστιχογράφος ὅθεν θέλει ἔχει ὑπόψιν ὅτι ἡ βᾶσις ὅλης του τῆς λογιστικότητος εἶναι τὸ Πρόχειρον, καὶ θέλει καταβάλλει ὅλην του τὴν προσοχὴν εἰς τὴν ἀκριβῆ συντάξιν αὐτοῦ· ἴσως μάλιστα ἦναι ἀναγκαῖον νὰ ἐγγράφῃ εἰς αὐτὸ τὰ ἄρθρα κατὰ τοὺς διπλογραφικοὺς κανόνας, διακρίνων δηλ. ποῖος λογαριασμὸς δίδει, καὶ ποῖος λογαριασμὸς λαμβάνει· πρέπει νὰ σημειώσῃ ἀκριβῶς τὴν ὀνομασίαν ἐκάστου λογαριασμοῦ γενικοῦ ἢ προσωπικοῦ, νὰ περιγράψῃ ἀκριβῶς καὶ λεπτομερῶς τὴν αἰτίαν, ἥτις δίδει ἀφορμὴν εἰς τὴν χρέωσιν καὶ πίστωσιν, περιγράφων δι' ὅλων τῶν ἰδιαιτέρων του χαρακτηριστικῶν τὸ ἐμπόρευμα, ἐὰν πρόκηται περὶ ἐμπορεύματος, τὴν συναλλαγματικὴν, ἐὰν πρόκηται περὶ συναλλαγματικῆς, καὶ καθεξῆς, προτιμῶν πάντοτε νὰ ἦναι μᾶλλον διὰ τῆς πολυγραφίας λεπτολόγος παρὰ διὰ τῆς συντομίας ἀσαφῆς καὶ ἀτελῆς.

Τὸ βιβλίον τοῦ Προχείρου συντάσσεται ὡς ἐξῆς. Εἰς τὴν ἀρχὴν

ἐκάστου ἄρθρου σύρομεν δύο ἰσομήκεις γραμμὰς, μεταξὺ τῶν ὁποίων γράφομεν τὴν ἡμερομηνίαν τῆς ἐγγραφῆς, κατόπιν γράφομεν τὸ ἄρθρον, οὕτω·

5 Ἰανουαρίου 1847.

Ἐπώλησαμεν εἰς τὸν Α. Β. . . .

100 Σακκία καφὲ δακάδ. 6000 πρὸς

γρὸς. 7. . . . γρ. 42000

Τὴν 6 τοῦ αὐτοῦ

Ἡγοράσαμεν ἀπὸ τὸν Α. Α. . . . 50 δακάδας

μετάξης πρὸς γρ. 00. . . . » γρ. 0000

Τὴν αὐτὴν

Ἐπώλησαμεν τοῖς μετρητοῖς

εἰς τὸν Α. Ν. κοιλ. 500 σίτου

τοῖς μετρητοῖς πρὸς γρ. . . . γρ. . . .

Αἱ ἀνωτέρω ἐγγραφαὶ συνετάχθησαν ἀπλογραφικῶς, ἐὰν δὲ ὁ καταστιχογράφος θέλῃ νὰ κρητήσῃ τὸ Πρόχειρόν τοῦ διπλογραφικῶς, δὲν θέλει ἀπαντήσῃ καμμίαν δυσκολίαν ἀκολουθῶν τοὺς κανόνας, τοὺς ὁποίους περὶ διπλογραφίας ἐσημειώσαμεν.

Εἰς τὴν πρώτην πρᾶξιν θέλει παρατηρήσῃ ὅτι ὁ Α. Β. ἔλαβε τὸν καφὲν, ἐπομένως ὁ Α. Β. χρεωστεῖ, τὰ δὲ ἐμπορεύματα πρέπει νὰ λάβωσι, διότι ἡ μερὶς αὐτῶν ἐχορήγησε τὸν καφὲν, ὅθεν θέλει γράψῃ.

Α. Β. . . .

Εἰς ἐμπορεύματα διὰ πώλησιν κτλ.

Εἰς τὴν δευτέραν πρᾶξιν θέλει παρατηρήσῃ ὅτι ἡμεῖς ἐλάβομεν τὴν μετάξην ἀπὸ τὸν Α. Α. ἐπομένως ὅτι τὰ ἐμπορεύματά μας ἔλαβον, ὁ δὲ Α. Α. πρέπει νὰ λάβῃ τὴν τιμὴν τῆς μετάξης ὅθεν θέλει γράψῃ·

Ἐμπορεύματα εἰς Α. Α. διὰ ἀγοράν κτλ. . . .

Εἰς τὴν τρίτην πρᾶξιν παρατηροῦμεν ὅτι τὸ Ταμεῖόν μας ἔλαβεν, αἱ δὲπραγματεῖαί μας ἔδρσαν διὰ τῆς πωλήσεώς των τὸ ποσόν· ὅθεν αὗται πρέπει νὰ τὸ λάβωσιν, ἐπομένως θέλει γράψῃ Ταμεῖον εἰς ἐμπορεύματα διὰ 500 κοιλὰ, τὰ ὁποῖα ἐπώληθησαν τοῖς μετρητοῖς κτλ.

ΣΤ'. ΣΥΝΤΑΞΙΣ ΤΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ.

§. 433. Ἡμερολόγιον.—Ὅταν τὸ Πρόχειρον συντάσσεται κατὰ

ρῶς καὶ διπλογραφικῶς, ἡ σύνταξις τοῦ Ἡμερολογίου δὲν εἶναι εἰμῇ ἢ εἰς καθαρὸν ἀντιγραφὴ αὐτοῦ.

Τὸ βιβλίον τοῦ Ἡμερολογίου εἶναι, ὡς ἴδομεν, τὸ ἀναπόφευκτον εἰς τὸν ἔμπορον βιβλίον. Τὰς νομικὰς διατυπώσεις αὐτοῦ τὰς ἀνεφέραμεν εἰς τὸ περὶ ἐμπορικῶν βιβλίων ἐν γένει Α΄ τμήμα.

Εἰς τὸ Ἡμερολόγιον ἀντιγράφομεν ὅλα τὰ ἄρθρα τοῦ Προχείρου· ἐὰν τὸ Πρόχειρον δὲν ᾖ συντεταγμένον διπλογραφικῶς, ἡ σύνταξις τοῦ Ἡμερολογίου ἀπαιτεῖ πολλὴν προσοχὴν διὰ τὰ μετασχηματισθῶσι τὰ ἄρθρα εἰς τὸν διπλογραφικὸν τύπον, δηλ. διὰ τὰ διακριθῶσιν εἰς ἐκάστην πρᾶξιν ὁ ὀφειλέτης καὶ ὁ δανειστής. Ἀφοῦ δὲ διακρίνωμεν τὸν ὀφειλέτην καὶ τὸν δανειστὴν ἐκάστης πράξεως, ἐκθέτομεν αὐτὴν κατὰ τὸν παραδεδομένον τύπον, ὁ δεῖνα εἰς τὸν δεῖνα, ὀνομάζοντες πρῶτον τὸν ὀφειλέτην, καὶ δεῦτερον τὸν δανειστὴν. Ἄν ᾖ ἡναι δὲ πολλοὶ οἱ ὀφειλέται πρὸς ἓνα δανειστὴν, ἢ εἰς ὀφειλέτης πρὸς πολλοὺς δανειστάς, τότε ἀντὶ τὰ λέγωμεν ὅλα τὰ πρόσωπα ὁ δεῖνα, ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα πρὸς τὸν δεῖνα καὶ δεῖνα λέγομεν μόνον οἱ ἐπόμενοι πρὸς τὸν δεῖνα, ἢ ὁ δεῖνα πρὸς τοὺς ἐπομένους, καὶ κατόπιν ὀνομάζομεν ἕκαστον ὀφειλέτην ἢ δανειστὴν.

Αἱ σελίδες τοῦ Ἡμερολογίου πρέπει νὰ ᾖ ἀριθμημέναι κατ' αὐξοῦντα ἀριθμὸν. Τὰ δὲ ἄρθρα νὰ ἐκτίθενται ἐν αὐτῷ κεχωρισμένα ἀπ' ἀλλήλων, καὶ εὐδιάκριτα.

Εἰς τὴν ἀρχὴν ἐκάστου ἄρθρου σύρονται δύο ἰσομήκεις γραμμαῖ, μεταξὺ τῶν ὁποίων γράφεται ἡ ἡμερομηνία· ἐὰν δὲ ἡ ἡμερομηνία ᾖ ἡ αὐτὴ, ὁποία καὶ ἡ τοῦ ἐν τῇ αὐτῇ σελίδι προηγουμένου ἄρθρου, τότε ἀντ' αὐτῆς γράφονται μόνον αἱ λέξεις τῇ αὐτῇ.

Ἐπὶ τῆς ἀμέσου μετὰ τὴν ἡμερομηνίαν ἐπομένης γραμμῆς γράφεται μὲ κεφαλαίους χαρακτῆρας τὸ ὄνομα τοῦ ὀφειλέτου, καὶ τὸ τοῦ δανειστοῦ, καὶ τὸ ὅλικόν ποσὸν τοῦ ἄρθρου· μετὰ ταῦτα ἐκτίθεται ἡ πρᾶξις, ἐκ τῆς ὁποίας προκύπτει τὸ ποσὸν τοῦτο. Ἡ ἔκθεσις αὕτη πρέπει νὰ ᾖ περιληπτικὴ μὲν, ἀλλὰ σαφής· πρέπει ν' ἀναφέρῃ ὅλας τὰς οὐσιώδεις περιστάσεις τῆς πράξεως, τουτέστι νὰ σημειοῦται τὸ ἀντικείμενον τῆς συναλλαγῆς, τὸ πρόσωπον, τὸ ὅποιον ἔλαβε, καὶ ὁ λόγος, διὰ τὸν ὅποιον ἐδόθη. Εἰς τὸ τέλος δὲ τῆς τελευταίας γραμμῆς εἰς ἐπὶ τούτῳ διωρισμένην στήλην ἐξάγεται τὸ ποσὸν, τὸ ὅποιον ἀρξάμενον τοῦ ἄρθρου ἐσημειώθη εἰς τὴν στήλην τῆς ἐκθέσεως.

Ὅταν τὸ ἄρθρον μας σύγκληται ἀπὸ πολλοὺς ὀφειλέτας πρὸς πολλοὺς δανειστάς ἀντικαθιστῶνται εἰς τὴν ἀρχὴν τὰ ὀνόματα αὐτῶν διὰ τῶν λέξεων οἱ ἐπόμενοι πρὸς τοὺς ἐπομένους μὲ μικροὺς χαρακτῆρας, ἐφεξῆς δὲ γράφεται τὸ ὄνομα ἐκάστου, καὶ ἐκτίθεται ὅτι λαμβάνει ἢ δίδει. Καθ' ὅλας τὰς περιστάσεις πρῶτον γράφεται ὁ ὀφειλέτης καὶ ἔπειτα ὁ δανειστής.

Τὸ Βιβλίον τοῦ Ἡμερολογίου διαγράφεται ὧς ἑξῆς·

Ῥαβδοειγµα Ἡμερολογίου.

τὴν 1ην Ἰαν. 1847.

ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ ἐν γένει εἰς Α.			
Δημητρίου.			
Γρ.	24,800 δι' ἀγορὰν τῶν ἑξῆς		
Τεφ.	80 μετὰξὺς Προύσης μα- κρόκυκλον, πρὸς	16,800	
ὁμ.	40 ὁμ. μικρόκυκλον πρὸς Γρ. 200. »	8,000	
Πληρωτέα ἐντὸς τοῦ μηνός.			Γρ. 24,800

Ἡ χρῆσις τῆς πρώτης πρὸς τὰ ἀριστερὰ στήλης θέλει ἐξηγηθῇ κατόπιν. Εἰς τὴν δευτέραν μεγάλην στήλην ἐκτίθεται ἡ πράξις, καθ' ἃ προαναφέραμεν. Αἱ τέσσαρες πρὸς τὰ δεξιὰ στήλαι εἶναι προσδιωρισμέναι διὰ τὴν σημείωσιν τῶν χρηματικῶν ποσῶν· εἰς τὰς δύο πρὸς ἀριστερὰν σημειοῦνται τὰ τμηματικά ποσά, ἐὰν τοιαῦτα ὑπάρχωσιν εἰς τὸ ἄρθρον, καὶ εἰς τὴν τελευταίαν τὸ ὅλον τοῦ ποσοῦ τοῦ ἁρθρου.

Ζ'. ΣΥΝΤΑΞΙΣ ΤΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΟΥ.

§. 434. *Καθολικόν*.—Τὸ βιβλίον τοῦτο, καὶ μέγα βιβλίον λεγόμενον, εἶναι τρόπον τινὰ τὸ Εὗρετήριον τοῦ Ἡμερολογίου, καὶ ἡ σύνταξις του δὲν εἶναι εἰμὴ μεθοδικὴ ἀντιγραφὴ τῶν ἄρθρων τοῦ Ἡμερολογίου. Ὅταν τὸ Ἡμερολόγιον περιέχῃ μέγαν ἀριθμὸν ἄρθρων, ὡς συμβαίνει συχνά, ἤθελεν εἶσθαι δύσκολον ἄνευ μακρᾶς καὶ κοπιαστικῆς ἐργασίας νὰ ἴδωμεν τὴν θέσιν τῶν σχεσέων μας ὡς πρὸς ἀνταποκριτὴν μας τινὰ ἢ ὡς πρὸς τὰς ἐπιχειρήσεις μας· ὅθεν διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον συντάττομεν τὸ *Καθολικόν*, ὅπου ἐκάστη ὕλη τῶν ἐργασιῶν μας, ἥτοι ἕκαστος λογαριασμὸς κατέχει ἐν χωριστὸν φύλλον, εἰς τὸ ὁποῖον σημειώνομεν ὅλας τὰς σχετικὰς μετὰ τὸν λογαριασμὸν αὐτὸν πιστώσεις καὶ χρεώσεις.

Εἰς τὸ Καθολικὸν ἕκαστος λογαριασμὸς ἔχει ἐπομένως δύο μέρη, τὸ χρεωλογικὸν καὶ τὸ πιστολογικόν· εἰς τὸ πρῶτον καταλέγονται ὅσα λαμβάνει τὸ πραγματικὸν ἢ ἰδανικὸν ἄτομον, τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ ὁποίου φέρεי ὁ λογαριασμὸς, εἰς δὲ τὸ δεύτερον καταλέγονται ὅσα δίδει. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὁ ἔμπορος διὰ νὰ γνωρίσῃ τὴν θέσιν του ὡς πρὸς ἕκαστον πρόσωπον, μετὰ τοῦ ὁποίου εὐρίσκεται εἰς दोσοληψίαν, ἀρκεῖ νὰ ἀνοίξῃ εἰς ἕκαστον αὐτῶν ἰδιαιτέρον λογαριασμὸν, καὶ ν' ἀντιπαρβάλῃ τὸ σύνολον τῶν χρεώσεων πρὸς τὸ τῶν πιστώσεων· οὕτω δὲ ἡ μεταξὺ τῶν ἀθροισμάτων διαφορὰ ἐκφράζει κατὰ τὴν περίστασιν ὅ,τι ὀφείλει ἢ ὅ,τι ἔχει νὰ λαμβάνῃ.

Ὅλα τὰ φύλλα τοῦ Καθολικοῦ εἶναι ἡριθμημένα ἀνὰ δύο σελίδας, αἵτινες, ἡ μία ἄντικρυ τῆς ἄλλης, φέρουσι τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν.

Ἐκαστος λογαριασμὸς ἐκτείνεται καὶ ἐπὶ τῶν δύο σελίδων· ἐπὶ τῆς πρώτης γραμμῆς, τῆς ἐκτενομένης καὶ εἰς τὰς δύο σελίδας γράφομεν μετὰ κεφαλαίους χαρακτῆρας τὸν τίτλον τοῦ λογαριασμοῦ· καὶ εἰς μὲν τὸ ἄκρον τῆς ἀριστερᾶς σελίδος τὴν λέξιν *Δοῦναι*, εἰς δὲ τὸ ἄκρον τῆς δεξιᾶς τὴν λέξιν *Λαβεῖν*· μεταξύ δὲ τῶν λέξεων τούτων γράφεται τὸ ὄνομα τοῦ προσώπου, ἢ τοῦ πράγματος· εἰς τὸ ὁποῖον ὁ λογαριασμὸς οὗτος ἀναφέρεται· ὑπὸ τὸν τίτλον τοῦτον σύρομεν γραμμὴν, καὶ μετ' αὐτὴν ἀρχίζομεν τὴν κατὰστρωσιν τοῦ λογαριασμοῦ, διατάσσοντες τὰς ἐγγραφὰς κατὰ τὸ ὀπισθεν ὑπόδειγμα.

Δοῦναι

ΤΠΟΔΕΙΓΜΑ

1	2	3	4	5	6	7
		εἰς τὴν πρώτην [1] πρὸς τὰ ἀριστερὰ γράφεται τὸ ἔτος καὶ ὁ μὴν τοῦ Ἡμερολογίου. Εἰς τὴν δευτέραν [2] ἡ ἡμέρα τοῦ μηνός. Εἰς τὴν τρίτην [3], ἥτις εἶναι πλατεῖα, ἐκτίθεται ἡ πράξις. Εἰς τὴν τετάρτην [4] σημειοῦται ὁ σχετικὸς ἀριθμὸς τῆς σελίδος τοῦ Ἡμερολογίου, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκεται ἐγγεγραμμένον τὸ ἄρθρον. Εἰς τὴν πέμπτην [5] γράφεται τὸ φύλλον τοῦ καθολικοῦ, εἰς τὸ ὁποῖον εὐρίσκεται ὁ εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς πράξεως ἀναφερόμενος λογαριασμὸς, ὅστις δίδει ἀφορμὴν εἰς τὴν ἐγγραφήν. Εἰς τὴν ἕκτην καὶ ἐβδόμην [6, 7] τὸ χρηματικὸν ποσὸν κατὰ μονάδας καὶ κλάσματα. Αἱ στήλαι τῶν νομισματικῶν ποσῶν εἶναι ἀναγκαίως διπλαῖ, ὡς αἱ κρατοῦμεν τοὺς λογαριασμοὺς εἰς διπλοῦν νόμισμα.				

ΚΑΘΟΛΙΚΟΥ

Λαβεῖν.

1	2	3	4	5	6	7

Πᾶσα ἐγγραφή πρέπει νὰ συνοδεύεται εἰς μὲν τὴν σελίδα τῶν χρεώσεων μὲ τὴν λέξιν εἰς, διὰ τῆς ὁποίας δεικνύεται ὁ λογαριασμός, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ ὑπόψιν εἶναι ὀφειλέτης· εἰς δὲ τὴν πίστωσιν μὲ τὴν λέξιν ἀπὸ, ἡ ὁποία φανερόναι τὸν λογαριασμὸν, ὅστις ὀφείλει εἰς τὸν λογαριασμὸν, τὸν ὁποῖον ἔχουμεν ὑπόψιν· κατόπιν σημειδόμεν τὸν λογαριασμὸν τοῦτον, καὶ μετὰ ταῦτα τὴν αἰτίαν τῆς πιστώσεως ἢ χρεώσεως, ἀλλὰ συντόμως, ὥστε τὸ ὅλον νὰ διαλαμβάνεται εἰς ἓνα μόνον στίχον.

Ὅταν λογαριασμός τις ὀφείλῃ εἰς πολλοὺς ἢ λαμβάνῃ ἀπὸ πολλοὺς σημειδόμεν εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἐγγραφῆς «*Εἰς πολλοὺς ἢ Ἀπὸ πολλοὺς*, διότι δὲν ἔχουμεν τόπον νὰ σημειώσωμεν τὰ ὀνόματα πολλῶν λογαριασμῶν, καὶ ἐπειδὴ δὲν δυνάμεθα ὡσαύτως νὰ σημειώσωμεν ὅλα τὰ φύλλα τοῦ Καθολικοῦ, εἰς τὰ ὁποῖα ἀναφέρονται οἱ λογαριασμοὶ αὐτῶν, διὰ τοῦτο εἰς τὴν ἐπὶ τούτῳ διωρισμένην στήλῃν ἀφίνομεν τὴν θέσιν *κερὴν*, καὶ ὅταν ἔχουμεν χρεῖαν περισσοτέρας λεπτομερείας, τὴν ἀναζητοῦμεν εἰς τὸ φύλλον τοῦ Ἡμερολογίου, τὸ ὁποῖον σημειοῦται εἰς τὴν πρὸ αὐτῆς στήλῃν.

Ἐκτὸς τῶν στηλῶν τούτων ἡ μερὶς τῶν *Γραμματίων* πρὸς εἰσπραξίν καὶ τῶν *Γραμματίων* πρὸς πληρωμὴν παρέχουσι καὶ ἄλλην μίαν στήλῃν εἰς τε τὸ χρεωλογικὸν καὶ πιστολογικὸν μέρος. Εἰς αὐτὰς σημειοῦται ὁ ἀριθμὸς, τὸν ὁποῖον φέρει τὸ Γραμματίον ὡς ἐκ τῆς καταχωρήσεώς του εἰς τὸ Βιβλίον τῶν Γραμματίων, καὶ ἐπομένως χρησιμεύει ἡ σημείωσις αὕτη πρὸς ἀκριβεστέραν διάκρισιν τῶν γραμματίων.

Ἀφοῦ δὲ διαγράψωμεν κατὰ τὰ προεκτεθέντα τὸ Καθολικὸν Βιβλίον μας, καὶ ἔχουμεν ἤδη συντεταγμένον τὸ Ἡμερολόγιόν μας, εἰς τὸ τέλος ἐκάστης ἡμέρας ἢ ἐκάστης ἐβδομάδος ἢ μηνὸς ἐνεργοῦμεν τὴν μεταφορὰν τῶν ἄρθρων τοῦ Ἡμερολογίου εἰς τὸ Καθολικόν.

Εἴπομεν ὅτι κατὰ τὴν διπλογραφικὴν μέθοδον ἕκαστον ἄρθρον τοῦ Ἡμερολογίου πρέπει νὰ μεταφέρεται εἰς τὸ Καθολικὸν εἰς χρέωσιν τοῦ ὀφειλέτου λογαριασμοῦ, καὶ εἰς πίστωσιν τοῦ πιστωτοῦ λογαριασμοῦ· ὅθεν διὰ νὰ μεταφέρωμεν ἓν ἄρθρον τοῦ Ἡμερολογίου εἰς τὸ Καθολικόν, ἀνοίγομεν τὸ Βιβλίον τοῦτο εἰς τὸ φύλλον, ὅπου εἶναι ἐγγεγραμμένος ὁ ὀφείλων λογαριασμός, καὶ ἐγγράφομεν τὸ ἄρθρον ὡς προσεθέσαμεν, μετὰ ταῦτα ἀνοίγομεν τὸ φύλλον τοῦ Καθολικοῦ, ὅπου

εἶναι ἐγγεγραμμένος ὁ πιστωτὴς λογαριασμός, δηλ. ἐκεῖνος, ὅστις λαμβάνει ἀπὸ τὸν πρῶτον, καὶ σημειόνομεν καὶ ἐκεῖ τὸ αὐτὸ ἄρθρον καὶ τὸ αὐτὸ ποσόν. Εἶναι περιττὸν νὰ εἰπώμεν ὅτι ἡ πρώτη ἐγγραφή θέλει γενῇ εἰς τὸ χρεωλογικὸν μέρος τοῦ ὀφείλοντος λογαριασμοῦ, καὶ ἡ δευτέρα εἰς τὸ πιστολογικὸν μέρος τοῦ λαμβάνοντος λογαριασμοῦ. Οὕτω λαμβάνοντες ὡς παράδειγμα τὸ ἄρθρον τοῦ Ἡμερολογίου,

A. B. Εἰς ἐμπορεύματα γρ. . . . δι' ἓνα σάκκον καφὲ τῷ ἐπωλήσαμεν. Ἀνοίγομεν εἰς τὸ Καθολικὸν τὸ φύλλον ὅπου ὑπάρχει ὁ λογαριασμός τοῦ A. B. καὶ γράφομεν εἰς τὸ χρεωλογικὸν μέρος τοῦ λογαριασμοῦ τούτου.

1847 ἰαν. 5. Εἰς ἐμπορεύματα δι' ἓνα σάκκον καφὲ τῷ ἐπωλήσαμεν Γρ. . . .

Ἀνοίγομεν μετὰ ταῦτα τὸ φύλλον, ὅπου εἶναι ἐγγεγραμμένος ὁ λογαριασμός ἐμπορεύματα, καὶ ἐγγράφομεν εἰς τὸ πιστολογικὸν μέρος τοῦ λογαριασμοῦ τούτου ὡσαύτως,

1847 ἰαν. 5. Ἀπὸ A. B. . . . δι' ἓνα σάκκον καφὲ τῷ ἐπωλήσαμεν Γρ. . . .

καὶ οὕτω καθεξῆς δι' ὅλα τὰ λοιπὰ ἄρθρα τοῦ Ἡμερολογίου.

Καθ' ὅσον μεταφέρομεν ἐν ἄρθρον τοῦ Ἡμερολογίου εἰς τὸ Καθολικόν, σημειόνομεν εἰς τὴν πρὸς ἀριστερὰν στήλην τοῦ περιθωρίου τοῦ Ἡμερολογίου τὸ φύλλον τοῦ Καθολικοῦ, ὅπου ὑπάρχει ὁ λογαριασμός εἰς τὸν ὁποῖον μετεφέρθη τὸ ἄρθρον, γράφοντες εἰς τὸ ἄνω μέρος τὸ φύλλον τοῦ ὀφειλέτου, καὶ σύροντες κεραίαν κάτωθι γράφομεν τὸ φύλλον τοῦ πιστωτοῦ.

Ὡς ἤδη γνωρίζομεν, ὅλα τὰ ποσὰ τῶν ἄρθρων τοῦ Ἡμερολογίου τὰ ἐνεγράψαμεν δις εἰς τὸ Καθολικόν, 1) εἰς τὸ χρεωλογικὸν μέρος τοῦ ὀφειλέτου λογαριασμοῦ, καὶ 2) εἰς τὸ πιστολογικὸν μέρος τοῦ πιστωτοῦ λογαριασμοῦ· ὅθεν ἐπεται ὅτι ἀναγκαίως τὸ ἄθροισμα τῶν χρεώσεων πρέπει νὰ ᾖ ἴσον μὲ τὸ ἄθροισμα τῶν πιστώσεων, ἐκτὸς ἐὰν παρεισέδυσε λάθος τι, ὥστε ἐὰν τὰ δύο ἄθροισματα τοῦ Καθολικοῦ ᾖ ἴσα, ἐπεται ὅτι ἡ εἰς αὐτὸ μεταφορὰ τῶν ἄρθρων ἐγένετο ὀρθῶς· ἐπειδὴ δὲ ὅλα τὰ ἄρθρα τὰ μεταφερθέντα εἰς τὸ Καθολικόν ἦσαν ἐγγεγραμμένα εἰς τὸ Ἡμερολόγιον, ἐπεται ὅτι τὸ ἄθροισμα τῶν εἰς τὸ Ἡμερολόγιον ποσῶν πρέπει νὰ ᾖ ἴσον μὲ τὸ ἄθροισμα τοῦ

πιστολογικῶν μέρους, καθὼς καὶ μὲ τὸ ἄθροισμα τοῦ χρεωλογικῶν μέρους τοῦ Καθολικοῦ.

Διὰ τὰς ἡμετέρας λοιπὸν βέβαιαι περὶ τῆς ἀκριβείας τῶν ἐγγραφῶν μας εἰς τὸ Καθολικόν, εἶναι ἀναγκαιότατον εἰς τὸ τέλος ἐκάστου μηνὸς νὰ κάμωμεν τὴν ἐργασίαν ταύτην, ἥτις ὀνομάζεται *μηνιαῖον ἰσολόγιον*.

§. 435. *Εὐρετήριον Καθολικοῦ*. — Πρὸς ἀνεύρεσιν τῶν φύλλων τοῦ Καθολικοῦ, ὅπου εὐρίσκονται οἱ διάφοροι λογαριασμοί, συντάττομεν ἰδιαίτερον βιβλίον. Εἰς αὐτὸ καταλέγομεν κατ' ἀλφαριθμητικὴν σειρὰν ὅλα τὰ ὀνόματα τῶν λογαριασμῶν τοῦ Καθολικοῦ καὶ τὸν ἀριθμὸν τοῦ φύλλου, ὅπου ἕκαστος εὐρίσκεται.

Ἡ σύνταξις τοῦ Εὐρετηρίου τούτου δὲν παρουσιάζει τι ἄξιον σημειώσεως.

Η'. ΣΥΝΤΑΞΙΣ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ.

§. 436. *Ταμεῖον*. — Ὁ Ταμίας τοῦ ἐμπορικοῦ καταστήματος κρατεῖ τὸ βοηθητικὸν τοῦτο Βιβλίον, εἰς τὸ ὁποῖον σημειώνει πᾶν ὅ,τι διδὲι καὶ ὅ,τι λαμβάνει καθ' ἐκάστην ἡμέραν.

Τὸ Βιβλίον τοῦ Ταμείου συντάσσεται ἀπαράλλάκτως ὡς ἡ μερὶς αὐτοῦ εἰς τὸ Καθολικόν, τουτέστι διαιρεῖται εἰς χρεωλογικὸν καὶ πιστολογικὸν μέρος· καὶ εἰς μὲν τὸ πρῶτον ἐγγράφομεν ὅλα τὰ ποσά, τὰ ὁποῖα ἐναποταμιεύονται, εἰς δὲ τὸ πιστολογικὸν ὅσα ἐξέρχονται τοῦ Ταμείου διὰ διαφόρους πληρωμάς· αἱ ἐγγραφαὶ πρέπει νὰ γίνωνται εὐκρινῶς, σημειουμένης λεπτομερῶς τῆς ἀφορμῆς τῆς εἰσπράξεως ἢ τῆς πληρωμῆς.

Ἡ χρησιμότης τοῦ ἰδιαίτερου τούτου βοηθητικοῦ Βιβλίου εἶναι καταφανής.

Ὁ Ταμίας διὰ νὰ κρατῇ καθαρῶς καὶ ἄνευ σβεσμάτων τὸ βιβλίον τοῦ Ταμείου πρέπει νὰ ἔχῃ ἐν πρόχειρον, εἰς τὸ ὁποῖον νὰ σημειοῦν προχείρως τὰς εἰσπράξεις καὶ πληρωμάς του.

Ὁ Ταμίας πρέπει ν' ἀκολουθῇ τὸν ἐξῆς σύντομον κανόνα «ἐγγράφον καὶ μετὰ ταῦτα πλήρωσον, ἐναποταμίευσον καὶ μετὰ ταῦτα ἐγγράψον». Ὁ Ταμίας διὰ τῆς ἐξισώσεως τοῦ βιβλίου τοῦ Ταμείου τοῦ χρεωστῆ κατὰ πᾶσαν ἡμέραν, εἰ δυνατόν, νὰ ἐξελέγχῃ ἂν εὐρίσκεται ἐντὸς τοῦ Ταμείου εἰς πραγματικὰ νομίσματα τὸ ποσὸν τῆς ἐξισώσεως· ἐάν δὲ τὸ πραγματικὸν ποσὸν τοῦ Ταμείου δὲν συμφωνῇ μὲ τὴν ἐξίσωσιν τοῦ βιβλίου, θέλει προσπαθῆσαι δι' ὅλων τῶν ἀναγκαιῶν καὶ καταλλήλων ἐρευνῶν νὰ εὕρῃ τὸ λάθος καὶ νὰ διορθώσῃ αὐτό.

Ἡ ἐξίσωσις τοῦ Βιβλίου τοῦ Ταμείου γίνεται διὰ τῆς ἀφαιρέσεως τοῦ ἄθροισματος τοῦ πιστολογικοῦ μέρους ἀπὸ τὸ ἄθροισμα τοῦ χρεωλογικοῦ· τὸ ὑπόλοιπον τῆς ἀφαιρέσεως ταύτης μᾶς παρουσιάζει τὸ χρηματικὸν ποσόν, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ εὑρίσκηται εἰς τὸ ταμεῖόν μας· ὅθεν διὰ τῆς ἀριθμήσεως τοῦ Ταμείου ὁ Ταμίας θέλει βεβαιώσῃ τὴν ἀκρίβειαν τῶν ἐγγραφῶν του, καὶ θέλει ἀρχίσῃ ἐκ νέου αὐτὰς μεταφέρον τὸ ποσὸν τῆς παρελθούσης ἐξισώσεως. Ἡ ἐξίσωσις αὕτη τοῦ Ταμείου πρέπει νὰ γίνεται τοῦλάχιστον εἰς τὸ τέλος ἐκάστου μηνός, ἂν δὲν ὑπάρχῃ ὁ ἀναγκαῖος ὑλικὸς καιρὸς διὰ νὰ γίνεται συνεχέστερον.

Ἡ ἐργασία τοῦ Ταμείου ἐνεργεῖται συνήθως ἀπὸ ἓνα τῶν διευθυντῶν ἢ τῶν συνεταίρων, ἄλλως πρέπει νὰ ἐμπιστεύεται εἰς πρόσωπον, προσφέρον ὅλας τὰς διὰ τὸ σπουδαῖον αὐτὸ ἔργον ἀναγκαίας ἐγγυήσεις ὡς ἐκ τῆς τιμιότητός του, τῆς νοημοσύνης του, τῆς ἀμέμπτου καὶ σώφρονος διαγωγῆς του, τῆς προσοχῆς καὶ ἀκριβεῖς του· ὅλα τὰ προτερήματα ταῦτα εἶναι ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖα νὰ ὑπάρχωσιν εἰς τὸν Ταμίαν τοῦ ἐμπορικοῦ καταστήματος, εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ὁποίου ἐμπιστεύεται ἐν μέρει τὸ χρηματικὸν κεφάλαιον αὐτοῦ.

Θ'. ΣΥΝΤΑΞΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ ΑΠΟΘΗΚΗΣ.

§. 437. *Βιβλίον ἀποθήκης.* — Σκοπὸς τοῦ βιβλίου τούτου εἶναι ἡ ἀκριβὴς σημείωσις τῶν εἰσερχομένων καὶ ἐξερχομένων ἐμπορευμάτων, διὰ νὰ ἔχωμεν πρόχειρον πῖνακα τῶν εἰς τὰς ἀποθήκας μας εὑρισκομένων.

Τὸ βιβλίον τοῦτο συντάσσεται κατὰ φύλλα, καὶ διαιρεῖται εἰς δύο μέρη. Εἰς τὴν ἀριστερὰν σελίδα σημειούμεν τὰ εἰσαγόμενα ἐμπορεύματα, καὶ ἀντικρὺ εἰς τὴν δεξιὰν τὰ ἐξαγόμενα, δηλ. τὰ πωλούμενα· διαιρεῖται δὲ εἰς διαφόρους στήλας, εἰς τὰς ὁποίας σημειούμεν τὴν ἡμερομηνίαν τῆς ἀγορᾶς ἢ τῆς πωλήσεως, τὸ εἶδος τοῦ ἐμπορεύματος, τὸ ὄνομα ἐκείνου, εἰς τὸν ὁποῖον ἐπωλήσαμεν, καὶ τὸ ποσὸν τοῦ ἐμπορεύματος.

Εἰς τὸ βιβλίον τοῦτο ἐγγράφομεν ὡσαύτως καὶ τὰ ἐμπορεύματα, τὰ ὁποῖα οἱ ἀνταποκριταὶ μας μᾶς ἀποστέλλουσι διὰ νὰ τὰ πωλήσωμεν, καθὼς καὶ ὅσα ἡμεῖς στέλλομεν εἰς φίλον μας πρὸς πώλησιν· ὅθεν τὸ Βιβλίον τοῦτο δύναται νὰ διαιρηθῇ εἰς τρία μέρη, ἢ εἰς τρία ἰδιαιτέρα Βιβλία.

- 1) Διὰ τὰ ἐμπορεύματα τοῦ λογαριασμοῦ μας,
- 2) Διὰ τὰ ἐμπορεύματα τοῦ λογαριασμοῦ μας εἰς χεῖρας φίλων, καὶ
- 3) Διὰ τὰ παρ' ἡμῖν ἐμπορεύματα φίλων μας.

Ἰδοὺ ὅπισθεν ὑπόδειγμα πρὸς κατ'ἀλληλον διαγραφὴν τοῦ Βιβλίου τούτου.

Βέλτορ· Εισαγωγῆς καὶ Ἐξαγωγῆς τῶν Ἐμπορευμάτων.

Εἰσαγωγή.

Εξαγωγή.

τιμή τῆς πωλήσεως	εἰς ποῖον ἐδόθη	φύσις τοῦ ἐμ- πορεύμα- τος	ποσὸν τοῦ ἐμ- πορεύμα- τος	συλλογισ- μοὶ θεοῦ	ἡμερομηνία τῆς ἐξαγωγῆς	τιμή τῆς ἀγορᾶς	πόθεν μας προ- ήλθεν	φύσις τοῦ ἐμ- πορεύμα- τος καὶ ποσόν.	συλλογισ- μοὶ θεοῦ	ἡμερομηνία τῆς εἰσαγωγῆς
-------------------------	--------------------	-------------------------------------	-------------------------------------	-----------------------	-------------------------------	-----------------------	----------------------------	---	-----------------------	--------------------------------

V. ΣΥΝΤΑΞΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΙΩΝ.

§. 438. Τὸ *Βιβλίον τῶν γραμματίων*, ἢ τῶν πτώσεων (*écheances*) εἶναι εἰδικῶς προσδιορισμένον διὰ νὰ γνωρίζωμεν ἀκριβῶς τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν μέλλει νὰ πληρώσωμεν τὰ πρὸς πληρωμὴν Γραμματίά μας, καὶ τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν θέλομεν εἰσπράξει τὰ πρὸς εἰσπραξίν. Ἐννοεῖται εὐκόλως κατὰ πόσον εἶναι ἀναγκαῖον εἰς τὸν ἔμπορον τὸ βιβλίον τοῦτο, παρουσιάζον εἰς αὐτὸν μῆνα κατὰ μῆνα τὸ ποσὸν τῶν πληρωτέων Γραμματίων, καὶ ἀπέναντι τὸ ποσὸν τῶν εἰσπρακτέων Γραμματίων, καθότι ἐκ τῆς ἀντιπαραθέσεως αὐτῶν θέλει κανονίζει τὸ μέτρον τῶν ἐργασιῶν του.

Διαφοροτρόπως δύναται νὰ διαγραφῇ τὸ βοηθητικὸν τοῦτο βιβλίον.

Τὸ ὁπισθεν ὑπόδειγμα νομίζομεν ὅτι ὑποδεικνύει τὸν καταλληλότερον τρόπον τῆς διαγραφῆς τοῦ βιβλίου τούτου.

Γραμματικά πρὸς εἰσπραξίν κατὰ τὸν μῆνα Ἰανουάριον

ἀριθμὸς							
ἡμερομηνία τῆς ἐκδόσεως							
ἐκδύται							
παράχρηται							
ἀποδέχεται ἢ πληρωταί							
τόπος τῆς πληρωμῆς							
ἡμερομηνία							
ποσὸν πληρωτέον							
παρατηρήσεις							

ΙΑ'. ΣΥΝΤΑΞΙΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ.

§. 439. *Ίσολογισμὸς καὶ ἀπογραφή* — Πᾶς ἔμπορος, ὡς ἴδμεν, χρεωστεῖ κατὰ τὸν Νόμον νὰ συντάττῃ ἅπαξ τοῦ ἔτους τοῦλάχιστον τὴν ἀπογραφὴν τῆς περιουσίας του· ἐκτὸς τούτου διάφορα ἄλλα περιστατικὰ ὑπαγορεύουν ἐκτάκτως τὴν σύνταξιν τοῦ *ισολογισμοῦ*· οὕτω π. χ. ὁ θάνατος ἑνὸς τῶν συνεταίρων, ἡ πτώχευσις, ἡ διάλυσις, ἡ ἡ μεταβόλθμισις τοῦ ἐμπορικοῦ καταστήματος ἐπιφέρουν ἀναγκαίως τὴν σύνταξιν τοῦ *ισολογισμοῦ*, ἐκ τοῦ ὁποίου θὰ ἀναφανῇ ἡ ἐνεργητικὴ καὶ παθητικὴ περιουσία τοῦ καταστήματος, καὶ ὅστις θὰ χρησιμεύσῃ ἐπομένως ὡς βᾶσις τῆς ἀπογραφῆς ἢ τοῦ *ισολογίου*. Τὸ νὰ *ισολογίσωμεν* ἢ νὰ *ἐξισώσωμεν* λογαριασμὸν τινὰ σημαίνει, ὡς εἴπομεν προηγουμένως, νὰ εὕρωμεν τί ὀφείλει ἢ τί ἔχει νὰ λαμβάνῃ ὁ λογαριασμὸς οὗτος, καὶ διὰ τινος ὁποίου δῆποτε μέσου νὰ καταστήσωμεν τὸ χρεωλογικὸν μέρος τοῦ λογαριασμοῦ ἴσον μὲ τὸ πιστολογικόν· ὅθεν ἡ ἐργασία, διὰ τῆς ὁποίας ἀποκαθιστῶμεν τὴν ἐξίσωσιν ταύτην τῶν λογαριασμῶν, ὀνομάζεται *ισολογισμός*.

Ίσολόγιον δὲ ἡ ἀπογραφή εἶναι ὁ γενικὸς πῖναξ τοῦ ἐνεργητικοῦ καὶ τοῦ παθητικοῦ τῆς καταστάσεως τοῦ ἐμπορίου.

Ὁ καταστιχογράφος, ὅστις μέλλει νὰ ἐνεργήσῃ τὸν *ισολογισμὸν*, πρέπει κατὰ πρῶτον νὰ βεβαιωθῇ περὶ τῆς ἀκριθείας τῶν ἐγγραφῶν τοῦ Καθολικοῦ· τοῦτο δὲ θέλει πράξῃ εὐκόλως καταστρόνων *ισολογισμὸν* τῶν Βιβλίων, ὡς ἔπραττεν εἰς τὸ τέλος ἐκάστου μηνός· ἀφοῦ δὲ βεβαιωθῇ ὅτι αἱ ἐγγραφαὶ τοῦ εἶναι ἀκριβεῖς, θέλει ἐξετάσει κατ' ἰδίαν ἕκαστον λογαριασμὸν, θέλει βεβαιωθῇ ἂν ἦναι σημειωμένοι ὅλαι αἱ πιστώσεις καὶ ὅλαι αἱ χρεώσεις, καὶ ἐπομένως θέλει γράψῃ εἰς χωριστὸν φύλλον τὰ ἄθροίσματα ὅλων τῶν λογαριασμῶν, ὡς πράττομεν εἰς τὸν μηνιαῖον *ισολογισμὸν*, προσθέτων ἀπέναντι ἐκάστου καὶ τὸ ποσόν, διὰ τοῦ ὁποίου ὁ λογαριασμὸς οὗτος ἐξισοῦται.

Ἐὰν εὕρωμεν τὸν *ισολογισμὸν* τῶν Βιβλίων ἀκριβῆ, δηλ. τὸ ἄθροισμα ὅλων τῶν χρεώσεων ἴσον μὲ τὸ ἄθροισμα ὅλων τῶν πιστώσεων, καὶ ἕκαστον τῶν ἄθροισμάτων τούτων ἴσον μὲ τὸ ἄθροισμα τῶν ποσῶν τοῦ Ἡμερολογίου, καὶ τὸ ἄθροισμα τῶν χρεωλογικῶν ἐξισώσεων ἴσον μὲ τὸ ἄθροισμα τῶν πιστολογικῶν, συμπεραίνομεν ὅτι αἱ εἰς τὸ Καθολικὸν ἐγγραφαὶ εἶναι ἀκριβεῖς ἄνευ ἀριθμητικοῦ τινὸς σφάλμα-

τος, καὶ ἐπομένως προχωροῦμεν εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ γενικοῦ ἰσολογισμού.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἰσολογισμόν τῶν προσωπικῶν λογαριασμῶν δὲν ὑπάρχει καμμία δυσκολία, διότι ἀρκεῖ νὰ γνωρίσωμεν τὴν μεταξὺ τῶν χρεώσεων καὶ τῶν πιστώσεων ὑπάρχουσαν διαφορὰν, διὰ νὰ τοὺς ἰσολογίσωμεν· ἀλλὰ διὰ τὴν ἐξίσωσιν τῶν γενικῶν λογαριασμῶν δὲν εἶναι τὸ αὐτό.

Οἱ Γενικοὶ οὗτοι λογαριασμοί, ὡς γνωρίζομεν, ἀντιπροσωπεύουν τὸν ἔμπορον αὐτὸν ἥτοι τὴν περιουσίαν του· ὅθεν διὰ νὰ ἐξισώσωμεν αὐτοὺς πρέπει κατὰ πρῶτον νὰ γνωρίσωμεν ὁποίαν ἐνεργητικὴν ἢ παθητικὴν περιουσίαν παρουσιάζουν οἱ λογαριασμοὶ οὗτοι, καὶ ποῖον ποσὸν κέρδους ἢ ζημίας προσεγένετο ὡς ἐκ τῆς ἐνεργείας τῶν διαφορῶν εἰδῶν τῆς περιουσίας, δηλ. τῶν ἐμπορευμάτων, τῶν γραμματίων κτλ. Ἐκ τούτου πηγάζει ἡ ἀνάγκη τοῦ νὰ συντάξωμεν προηγουμένως τὴν ἀπογραφὴν τῆς περιουσίας μας.

Ἡ σύνταξις τῆς ἀπογραφῆς περιορίζεται εἰς τὰ ἑξῆς·

- 1) Νὰ σημειώσωμεν τὰ ὁποῖα ἔχομεν ἐμπορεύματα, καὶ τὴν ἀξίαν των·
- 2) Νὰ σημειώσωμεν τὰ ὁποῖα μᾶς χρεωστοῦνται ποσά·
- 3) Νὰ σημειώσωμεν τὰ ὁποῖα ἡμεῖς χρεωστοῦμεν ποσά·
- 4) Νὰ σημειώσωμεν τὸ εἰς τὸ ταμεῖόν μας εὐρισκόμενον χρηματικὸν ποσόν.

Ἀφοῦ συντάξωμεν τὴν ἀπογραφὴν μας ταύτην, καὶ γνωρίζωμεν τὰ ποσὰ τῶν ἐξισώσεων ὅλων τῶν λογαριασμῶν, δυνάμεθα διὰ δύο μεθόδων νὰ ἐξισώσωμεν τοὺς λογαριασμοὺς μας.

1) Συντάττοντες ἴδιον ἄρθρον, διὰ τοῦ ὁποίου πρὸς ἐξίσωσιν τοῦ λογαριασμοῦ τὸν πιστόνομεν, ἢ τὸν χρεόνομεν εἰς νέαν μερίδα τοῦ αὐτοῦ λογαριασμοῦ μὲ τὸ ποσὸν τὸ ἀναγκαῖον πρὸς ἐξίσωσιν αὐτοῦ· οὕτω π. χ. εἰάν ὁ λογαριασμὸς N. N. παρουσιάζῃ εἰς τὸ πιστολογικὸν μέρος Γρ. 2000
εἰς δὲ τὸ χρεωλογικὸν » 1500
θέλωμεν ἐγγράψαι πρὸς ἐξίσωσιν ἄρθρον λέγοντες,

N. N. εἰς παλαιόν. — Εἰς τὸν ἴδιον, εἰς νέον πρὸς ἐξίσωσιν Γρ. 500
καὶ οὕτως ὁ παλαιὸς λογαριασμὸς ἐξισοῦται, καὶ συγχρόνως ἀνοίγε-

μεν νέον, εἰς τὸν ὁποῖον ἐγγράφεται ἀμέσως τὸ ποσὸν, τὸ ὁποῖον χρεωστεῖ, ἢ ἔχει νὰ λαμβάνῃ ὁ παλαιὸς λογαριασμός.

2) Ἡ μέθοδος ὁμῶς αὕτη ἔχει τὸ ἐλάττωμα τοῦ νὰ μὴ παρουσιάζῃ εἰς τὸ Ἡμερολόγιον τὸν πίνακα ὅλου τοῦ ἰσολογισμοῦ εὐκρινῶς· ὅθεν ἐπενόησαν νὰ ἐξισόνουν καὶ νὰ κλείουν τοὺς λογαριασμοὺς δι' ἐνὸς ἰδιαιτέρου λογαριασμοῦ, τὸν ὁποῖον ἐπίτηδες πρὸς τοῦτο ἀνοίγομεν, ἐνομαζόντες αὐτὸν *Λογαριασμὸν ἐξαγωγῆς*. Τὸ πρόσωπον τοῦτο ὑποτίθεται ὅτι λαμβάνει ὅλην τὴν περιουσίαν τοῦ ἐμπόρου, καὶ ὅτι ἐπιβαρύνεται μὲ ὅλα τὰ χρεῖα αὐτοῦ· ὅθεν διὰ νὰ ἐξισώσωμεν τοὺς λογαριασμοὺς, τοὺς χρεωστοῦντας, τοὺς πιστόνομεν διὰ τῆς χρεώσεως τοῦ *Λογαριασμοῦ τῆς ἐξαγωγῆς* μὲ τὸ ποσὸν τῆς ἐξισώσεως, καὶ τὸ ἀνάπαλιν πράττομεν διὰ τοὺς λογαριασμοὺς τοὺς ἀπαιτοῦντας.

Ὅθεν κατὰ τὴν μέθοδον ταύτην ἐξισόνομεν κατὰ πρῶτον τοὺς προσωπικοὺς λογαριασμοὺς, μεταφέροντες εἰς πίστωσιν τοῦ λογαριασμοῦ τῆς ἐξαγωγῆς τὰ ποσά, τὰ ὁποῖα οὗτοι μᾶς χρεωστοῦν, καὶ εἰς χρέωσιν τοῦ τὰ ποσά, τὰ ὁποῖα ἔχουσι νὰ λαμβάνωσιν.

Ἐκ τῶν γενικῶν λογαριασμῶν ὁ λογαριασμός ἐμπορευμάτων παρουσιάζει τὴν περισσotέραν σπουδαιότητα.

Ὁ λογαριασμός οὗτος δύναται νὰ εὐρίσκεται εἰς δύο διαφόρους περιστάσεις·

α.) Ἐὰν ὑπάρχωσιν ἐμπορεύματα ἀπώλητα, ἢ ἐξίσωσις τοῦ λογαριασμοῦ τούτου εἰς τὴν περίστασιν ταύτην πρέπει νὰ παρουσιάζῃ τὴν ἀξίαν αὐτῶν τῶν ἐμπορευμάτων, ὥστε ἡ ἀξία αὐτῶν νὰ μεταφερθῇ εἰς τὰς νέας ἐγγραφὰς τοῦ ἐπομένου ἔτους· ὅθεν θέλομεν πιστώσει τὸν λογαριασμὸν *Ἐμπορεύματα* διὰ τῆς χρεώσεως τοῦ λογαριασμοῦ τῆς ἐξαγωγῆς μὲ τὸ ποσὸν τῆς ἀξίας τῶν μενόντων τούτων ἐμπορευμάτων· ἐὰν μετὰ τὴν πράξιν ταύτην τὸ χρεωλογικὸν μέρος τοῦ λογαριασμοῦ τούτου ἦναι μικρότερον ἀπὸ τὸ πιστολογικόν, ἀποδεικνύεται ὅτι προέκυψε κέρδος ἐκ τῆς ἐπιχειρήσεως τῶν ἐμπορευμάτων· διὰ τὸ μένον δὲ τοῦτο ποσὸν τῆς ἐξισώσεως θέλομεν τὸν ἐξισώσει διὰ τῆς πιστώσεως τοῦ λογαριασμοῦ *Κέρδη καὶ Ζημίαι*.

Ἐὰν ἀπεναντίας ἡ χρέωσις ἦναι ἀνωτέρα τῆς πιστώσεως, ἀποδεικνύεται ὅτι ἐκ τῶν ἐμπορευμάτων προσεγένετο ζημία, ὅθεν πρὸς ἐξίσωσιν θέλομεν ἐγγράφει τὸ ποσὸν τῆς ἐξισώσεως χρεώνοντες τὰ *Κέρδη καὶ Ζημίας*, καὶ πιστόνοντες τὰ ἐμπορεύματα,

καὶ οὕτως ἐξισοῦται ἐντελῶς ὁ λογαριασμὸς ἐμπορεύματα ἐν γένει.

Β'). Ἐὰν δὲν ὑπάρχωσιν ἐμπορεύματα, εἰς τὴν περίστασιν ταύτην δύναται τὸ ἄθροισμα τῶν πιστώσεων νὰ ᾖται ἴσον μὲ τὸ ἄθροισμα τῶν χρεώσεων, ἀλλὰ τοῦτο πολλὰ σπανίως θέλει συμβῆ· ὥς ἐπὶ τὸ πλείστον ἢ τὸ ἄθροισμα τῶν πιστώσεων εἶναι μεγαλύτερον, καὶ τότε προκύπτει κέρδος, ἢ τὸ ἄθροισμα τῶν χρεώσεων εἶναι μεγαλύτερον τοῦ τῶν πιστώσεων, καὶ τότε ἀποδεικνύεται ὅτι ἔχομεν ζημίαν. Εἰς τὴν πρώτην ὑπόθεσιν πρὸς ἐξίσωσιν τοῦ λογαριασμοῦ χρεόνομεν τὰ ἐμπορεύματα μὲ τὸ ποσὸν τῆς ἐξισώσεως, πιστόνοντας τὰ Κέρδη καὶ Ζημίας· εἰς τὴν δευτέραν ὑπόθεσιν ἀπεναντίας πιστόνομεν τὰ ἐμπορεύματα μὲ τὸ ποσὸν τῆς ἐξισώσεως, χρεόνοντας τὰ Κέρδη καὶ Ζημίας.

Τὰ αὐτὰ ἐφαρμόζονται δι' ὅλους τοὺς λογαριασμοὺς, τοὺς ἀντιπροσωπεύοντας ἐμπορεύματα ὡς ὑποδιαίρέσεις τοῦ γενικοῦ λογαριασμοῦ *Εμπορεύματα*.

Τὸ αὐτὸ πράττομεν καὶ διὰ τοὺς λογαριασμοὺς τῶν γραμματίων, καὶ ἐν γένει δι' ὅλους τοὺς λογαριασμοὺς, τοὺς ἀντιπροσωπεύοντας ἀξίας.

Οἱ λογαριασμοὶ τῶν διαφορῶν ἐξόδων, ὡς ἐξόδα γραφείου, καταστήματος, οἰκιακὰ κτλ. ἐξισοῦνται διὰ τῆς μερίδος Κέρδη καὶ Ζημίαι.

Ὅθεν κατὰ γενικὸν κανόνα ὅλοι οἱ λογαριασμοὶ, παρουσιάζοντες κέρδος ἢ ζημίαν, ἐξισοῦνται διὰ τῶν κερδῶν καὶ ζημιῶν, ὅλοι δὲ οἱ λογαριασμοὶ, οἵτινες παρουσιάζουν ἐνεργητικὰς ἢ παθητικὰς ἀξίας, ἐξισοῦνται διὰ τοῦ *Λογαριασμοῦ τῆς ἐξαγωγῆς*· οἱ δὲ εὐρισκόμενοι καὶ εἰς τὰς δύο περιστάσεις ἐξισοῦνται καὶ διὰ τῶν δύο τούτων μέσων, δηλ. διὰ τῆς μεταφορᾶς εἰς τὸν λογαριασμὸν Κέρδη καὶ Ζημίαι τῆς ζημίας ἢ τοῦ κέρδους, καὶ διὰ τῆς εἰς τὸν λογαριασμὸν τῆς ἐξαγωγῆς μεταφορᾶς τῆς πραγματικῶς ὑπαρχούσης ἀξίας κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ ἰσολογισμοῦ.

Ἀφοῦ μεταφέρωμεν εἰς τὸν λογαριασμὸν Κέρδη καὶ Ζημίαι τὰ κέρδη καὶ τὰς ζημίας ὅλου τοῦ ἔτους, πρέπει νὰ ἐξισώσωμεν καὶ αὐτὸν τὸν λογαριασμὸν· ἐκ τῆς ἐξισώσεως δὲ αὐτοῦ θέλομεν ἰδεῖ πλέον τὸ τελικὸν ἀποτέλεσμα τοῦ ἐμπορικοῦ μας ἔτους. Ἐὰν ἡ ἐξίσωσις ᾖται πιστολογικὴ, τὸ ποσὸν τῆς ἐξισώσεως εἶναι κέρδος, ἐὰν δὲ ᾖται χρεωλογικὴ, τὸ ποσὸν αὐτῆς εἶναι ζημία.

Ὁ λογαριασμός τῶν Κερδῶν καὶ Ζημιῶν ἐξισοῦται διὰ τῆς πιστώσεως τοῦ κεφαλαίου, διότι αὐτὸ πρέπει νὰ λάβῃ τὰ κέρδη ἢ νὰ πληρῶσῃ τὰς ζημίας, καὶ οὕτως ὁ λογαριασμός τῶν Κερδῶν καὶ Ζημιῶν ἐξισούμενος κλείεται καὶ αὐτός· τὸ δὲ κεφάλαιον οὕτω τροπολογημένον ἀπὸ τὰ ἀποτελέσματα τοῦ παρελθόντος ἔτους μεταβαίνει εἰς νέον λογαριασμόν.

Ὁ λογαριασμός τῆς ἐξαγωγῆς ἐξισοῦται ὡσαύτως διὰ τοῦ λογαριασμοῦ τοῦ κεφαλαίου.

Ἀφοῦ ἐνεργηθοῦν ὅλα ταῦτα, ἡ λογιστικὴ τοῦ ἔτους εἶναι ὀριστικῶς κεκλεισμένη.

Συντάττοντες δὲ τὰ ἀναγκαῖα ἄρθρα εἰς τὸ Ἡμερολόγιον, τὰ μεταφέρομεν εἰς τὸ Καθολικόν, καὶ οὕτως ἀποπερατοῦται ὁ ἰσολογισμός ὅλων τῶν λογαριασμῶν.

Ἀφοῦ διὰ τοῦ ἰσολογισμοῦ, ἦτοι τῆς ἐξισώσεως, ὅλαι αἱ μερίδες μετεφέρθησιν εἰς τὸν λογαριασμόν τῆς ἐξαγωγῆς, οὗτος πρέπει νὰ παρουσιάξῃ εἰς τὸν ἔμπορον πλήρη πίνακα τῆς ἐνεργητικῆς καὶ παθητικῆς του περιουσίας. Εἰς τὸ χρεωλογικόν τοῦ λογαριασμοῦ τούτου εὐρίσκει τὴν σημείωσιν τῶν ὅσων ἔχει ἢ καὶ τῶν ὅσων τῷ ὀφείλονται, εἰς δὲ τὸ πιστολογικόν τὴν σημείωσιν τῶν ὅσων αὐτὸς ὀφείλει· ὥστε ὁ λογαριασμός αὐτὸς χρησιμεύει διὰ τὴν κατάστρωσιν τοῦ Ἰσολογίου ἦτοι τῆς γενικῆς ἀπογραφῆς.

Μετὰ τὸ τέλος τοῦ γενικοῦ ἰσολογισμοῦ κλείονται ὅλοι οἱ λογαριασμοί· διὰ νὰ ἐξακολουθήσωμεν δὲ νέας πράξεις πρέπει νὰ ἀνοίξωμεν ὅλους αὐτοὺς, ὡς θέλομεν ἰδεῖ κατόπιν.

Περὶ τοῦ ἰσολογίου καὶ τῆς συντάξεως αὐτοῦ ἀρκοῦν τὰ προεκτεθέντα, μετὰ τὴν ἐνέργειαν τῶν ὁποίων ἡ σύνταξις αὐτοῦ δὲν παρουσιάζει πλέον τὴν παραμικρὰν δυσκολίαν.

Τὸ ἰσολόγιον συντάττεται εἰς δύο διακεκριμένα μέρη· εἰς τὸ ἐν καταγράφεται τὸ ἐνεργητικόν, τουτέστιν ὅσα κατέχει ὁ ἔμπορος π. χ. ἐμπορεύματα, γραμμάτια, μετρητὰ, καὶ ὅλα τὰ εἰς αὐτὸν ὀφειλόμενα παρὰ διαφόρων. Εἰς τὸ δεύτερον καταγράφεται τὸ παθητικόν, τουτέστιν ἐκτίθεται λεπτομερῶς ὅτι ὀφείλει, εἴτε διὰ γραμματίων κυκλοφορούντων, εἴτε δι' ἐξοφλήσεως λογαριασμῶν.

Πρέπει δὲ νὰ τελειώσῃ μὲ περιληπτικὸν πίνακα ὅλων τῶν ἀξίων τοῦ ἐνεργητικοῦ καὶ τοῦ παθητικοῦ, ἐκ τῆς ἀντιπαράθεσεως τῶν

ὁποίων προκύπτει τὸ ποσὸν τοῦ κεφαλαίου, διὰ τοῦ ὁποίου ἐξισόνε-
ται τὸ ἄθροισμα τοῦ ἐνεργητικοῦ ἢ τοῦ παθητικοῦ μέρους.

ΙΒ'. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΝΑΝΕΩΣΕΩΣ ΤΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ.

§. 440. *Ανανέωσις λογαριασμῶν.* — Ἡ ἐξίσωσις τῶν λογαρια-
σμῶν, τὴν ὁποίαν ἐκάμαμεν, ἦτο ἐντελῶς ἰδανικὴ, διότι ἂν καὶ
ἰσολογίσαμεν τοὺς λογαριασμοὺς μεταφέροντες τὰς ἐξισώσεις εἰς τὸν
λογαριασμὸν τῆς ἐξαγωγῆς, μόνον τοῦτο πραγματικῶς οἱ λογαρια-
σμοὶ οὗτοι μένουσιν ὀφειλέται ἢ δανεισταί. Ὅθεν ἀφοῦ ἐλάβομεν τὸ
ἐξαγόμενον, τὸ ὁποῖον ἐζητούσαμεν, πρέπει νὰ ἀνανεώσωμεν ἕκαστον
λογαριασμὸν εἰς τὴν κατάστασιν, εἰς τὴν ὁποίαν πρότερον ὑπῆρχε.
Πρὸς τοῦτο πρέπει νὰ ἀνοίξωμεν ἓνα νέον λογαριασμὸν.

Διὰ νὰ ἰσολογίσωμεν τοὺς λογαριασμοὺς ὑπεθέσαμεν ὅτι ἄτομόν
τι ὀνομαζόμενον *λογαριασμὸς ἐξαγωγῆς* ἀνεδέχθη νὰ κλείσῃ ὅλους
τοὺς λογαριασμοὺς, τῶρα ὑποθέτομεν ὅτι τὸ ἄτομον τοῦτο μᾶς ἀν-
ταποδίδει τὴν ἐνεργητικὴν καὶ παθητικὴν περιουσίαν, ὁποίαν τὴν
ἔλαβε.

Διὰ νὰ καταχωρήσωμεν τὴν ἐγγραφὴν τῆς πράξεως ταύτης, ὅπως
ἀντιθέτου τῆς προλαβούσης, πρέπει ν' ἀκολουθήσωμεν ἐπίσης ὁδὸν
ὅπως ἀντίθετον τῆς προτέρας· τότε ἐχρεώσαμεν τὸν λογαριασμὸν
ἐξαγωγῆς δι' ὅλην τὴν καθυστεροῦσαν περιουσίαν, τὴν ὁποίαν ἀνε-
θέσαμεν εἰς αὐτὸν, καὶ τὸν ἐπιστώσαμεν δι' ὅλα τὰ χρεῖα, τὰ ὁποῖα
τὸν ἐπεφορτίσαμεν. Ὅθεν τῶρα πρέπει νὰ τὸν πιστώσωμεν διὰ τὴν
πρώτην, καὶ νὰ τὸν χρεώσωμεν διὰ τὰ δεύτερα· ἀλλὰ διὰ νὰ συντά-
ξωμεν τὸ ἄρθρον μας διπλογραφικῶς ἀνοίγομεν ἓνα ὑποθετικὸν λογα-
ριασμὸν, τὸν ὁποῖον ὀνομάζομεν *λογαριασμὸν εἰσαγωγῆς*. Πιστόνο-
μεν τὸν λογαριασμὸν τοῦτον μὲ ὅλα τὰ ποσά, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν
τὸ ἐνεργητικὸν μέρος τῆς περιουσίας, καὶ μὲ τὰ ὁποῖα ἐχρεώσαμεν
τὸν λογαριασμὸν τῆς ἐξαγωγῆς, χρεόνοντες ἤδη τοὺς λογαριασμοὺς
οἱ ὁποῖοι ἀντιπροσωπεύουν τὰς ἀξίας ταύτας· χρεόνομεν δὲ τὸν λογα-
ριασμὸν τῆς εἰσαγωγῆς μὲ ὅλα τὰ ποσά, τὰ ὁποῖα ἡμεῖς χρεωστοῦμεν
κατὰ τὴν ἀπογραφὴν μας, καὶ τὰ ὁποῖα ἐσημειώσαμεν εἰς πίστιν τοῦ
λογαριασμοῦ τῆς ἐξαγωγῆς, πιστόνοντες ἤδη τοὺς ἀρμοδίους λογαρια-
σμοὺς· καὶ οὕτω μεταφέροντες τὰ ἄρθρα ταῦτα εἰς τοὺς λογαριασμοὺς
τοῦ Καθολικοῦ ἔχομεν ἀνοικτοὺς πάλιν ὅλους τοὺς λογαριασμοὺς.

ΙΓ'. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΝΕΥΡΕΣΕΩΣ ΤΩΝ ΕΣΦΑΛΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ
ΔΙΟΡΘΩΣΕΩΣ ΑΥΤΩΝ.

§. 441. *Ανεύρεσις εσφαλμένων καὶ διόρθωσις αὐτῶν.* — Τὰ σφάλματα καὶ αἱ παραδρομαί, αἵτινες δύνανται νὰ συμβῶσιν εἰς ἓν ἐμπορικὸν κατάστημα εἶναι δύο εἰδῶν, *σφάλματα πραγματικά* δηλ. *γεγονότος*, καὶ *σφάλματα γραφικά* ἥτοι *ἐγγραφῶν*· εἰς τὰ τελευταῖα ταῦτα σφάλματα ὑπόκειται ὁ καταστιχογράφος κυρίως, ἀλλὰ χρεωστεῖ νὰ ἐπαγρυπνῇ ὥστε τὸ κατάστημα νὰ μὴν ὑποπίπτῃ οὔτε εἰς πραγματικά σφάλματα, διότι ἐπομένως καὶ αὐτὸς συντάττων τὰ ἄρθρα τοῦ Ἡμερολογίου του ἐπὶ τῶν εσφαλμένων τούτων γεγονότων, τῶν περιεχομένων εἰς τὰ βοηθητικὰ βιβλία, θέλει περιπλέξει τοὺς λογαριασμοὺς του, καὶ θέλει συγχύσει τὴν ἀκριβείαν τῆς λογιστικότητός του.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον πρὶν μεταφέρειν εἰς τὸ Ἡμερολόγιόν του τὰ ἄρθρα, τὰ ὁποῖα περιέχει τὸ βιβλίον τῶν πωλήσεων, πρέπει νὰ ἐπαληθεύσῃ πᾶν ποσὸν, πάντα λογαριασμὸν, νὰ παρατηρήσῃ ἂν αἱ συμφωνίαι τῆς πωλήσεως, ὁ τρόπος τῶν πληρωμῶν ἐσημειώθησαν ἀκριβῶς, καὶ ἂν ἐγένοντο συμφώνως μὲ τὰς συνηθείας τοῦ καταστήματος· ἂν ἴδῃ ἑκτακτόν τι, θέλει κάμει τὴν ἀναγκαίαν περὶ τούτου παρατήρησιν, καὶ τέλος δὲν θέλει ἐγγράφει τὸ ἄρθρον του, παρὰ ἀφοῦ βεβαιωθῇ ὅτι αἱ σημειώσεις εἶναι ἀκριβεῖς καὶ ὀρθαί.

Πρὶν πιστώσῃ τοὺς ἐμπόρους, ἀπὸ τοὺς ὁποίους τὸ κατάστημα ἠγόρασεν ἐμπορεύματα, θέλει ἐπεξεργασθῇ ὡσαύτως τοὺς λογαριασμοὺς τῶν τιμολογίων αὐτῶν, θέλει παρατηρήσῃ ἂν οἱ εἰς αὐτὰ περιεχόμενοι ὅροι, συμφωνίαι, καὶ ἐξοδα ἦναι τὰ συνήθη καὶ κανονισμένα.

Πρὶν ἐγγράψῃ ἄρθρον κατὰ συνέπειαν λογαριασμοῦ ἢ σημειώσεως ἀνταποκριτοῦ τινὸς, θέλει ἐπεξεργασθῇ ἂν ὁ λογαριασμὸς οὗτος ἢ ἡ σημείωσις τοῦ ἀνταποκριτοῦ ἦναι ἀκριβὴς κατὰ τε τὴν οὐσίαν του καὶ τὸ λογιστικόν· ὡσαύτως θέλει ἐπεξεργάζεσθαι τὰς σημειώσεις καὶ τοὺς λογαριασμοὺς, τοὺς ὁποίους τὸ κατάστημά του ἀποστέλλει εἰς τοὺς ἀνταποκριτάς του. Διὰ τοιούτου συστήματος ἐπεξεργασίας καὶ ἐπαληθεύσεως, ἀναγκαιοτάτου εἰς πάντα ἔμπορον, ὁ καταστιχογράφος θέλει ἀποφεύγει τὰ πραγματικά σφάλματα, τῶν ὁποίων τὰ ἀποτελέσματα εἶναι διὰ πολλοὺς λόγους δυσάρεστα. Ἄν κατορθώσῃ ὁμῶς

δι' ὅλων τούτων τῶν λεπτολόγων προφυλάξεων ν' ἀποφύγη αὐτά, τῷ μένει ἀκόμη ὁ σκόπελος τῶν σφαλμάτων τοῦ κονδυλίου, ἥτοι τῶν γραφικῶν σφαλμάτων.

Τὰ γραφικὰ ταῦτα σφάλματα δύναται ν' ἀποφύγη μόνον διὰ τῆς ἀκριβοῦς προσοχῆς, διότι μόνον ἐκ τῆς ἐλλείψεως αὐτῆς δύνανται νὰ προέλθωσιν.

Εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ Ἡμερολογίου δύνανται νὰ συμβῶσι τὰ ἑξῆς σφάλματα.

Νὰ σημειώσωμεν μίαν ποσότητα ἀντὶ ἄλλης.

Νὰ χρεώσωμεν, ἢ νὰ πιστώσωμεν ἓνα λογαριασμὸν ἀντὶ ἄλλου.

Νὰ παραλείψωμεν τὴν ἐγγράφην ἑνὸς ἄρθρου.

Νὰ ἐγγράψωμεν δις ἓν ἄρθρον.

Νὰ τὸ μεταφέρωμεν δις.

Νὰ τὸ μεταφέρωμεν εἰς τὸ χρεωλογικὸν μέρος ἀντὶ τοῦ πιστολογικοῦ.

Νὰ τὸ μεταφέρωμεν εἰς τὸ πιστολογικὸν ἀντὶ τοῦ χρεωλογικοῦ.

Νὰ μεταφέρωμεν ἓν ποσὸν ἀντὶ ἄλλου.

Νὰ μεταφέρωμεν εἰς ἓνα λογαριασμὸν ἓν ποσὸν, ἀνῆκον εἰς ἄλλον.

Ὅλα τὰ ἀνωτέρω σφάλματα δύνανται νὰ συμβῶσι, διότι καὶ ὁ προσεκτικώτερος ὑπόκειται εἰς σφάλματα, πλὴν ὅστις ὑποπίπτει συχνὰ εἰς παρόμοια δὲν εἶναι βεβαίως καλὸς καταστιχογράφος, διότι ἡ τοῦ λείπει ἡ προσοχή, ἡ ἡ ἕξις, ἡ τὸ χεῖριστον ἡ νοημοσύνη. Ἐν τούτοις ἰδοὺ ὁ τρόπος τῆς διορθώσεως τῶν σφαλμάτων τούτων.

Ἐὰν ἐνεγράψαμεν μίαν ποσότητα ἀντὶ ἄλλης συντάττοντες τὸ ἄρθρον τοῦ Ἡμερολογίου, θέλομεν διορθῶσι τὸ σφάλμα τοῦτο δι' ἑνὸς δευτέρου ἄρθρου, διὰ τοῦ ὁποίου θέλομεν ἀντελλογίσει τὴν διαφορὰν τοῦ ποσοῦ, διὰ νὰ φέρωμεν τὰ πράγματα εἰς τὴν ὀρθὴν των θέσιν. Ἐὰν ἐνεγράψα ποσὸν μικρότερον, ἀφ' ὅσον ἔπρεπε νὰ ἐγγράψω, π. χ. ἐπώλησα εἰς τὸν Πέτρον ἐμπορεύματα διὰ γρ. 1000, καὶ διὰ τοῦ ἄρθρου τοῦ Ἡμερολογίου τὸν ἐχρέωσα μὲ μόνον γρ. 800, ἅμα ἀνακάλυψα τὸ σφάλμα μου, θέλω συντάξει ἄλλο ἄρθρον, καὶ θέλω τὸν χρεώσαι μὲ ἕτερα γρ. 200, λέγων πάλιν, ὡς καὶ εἰς τὸ πρῶτον ἄρθρον, Πέτρος εἰς ἐμπορεύματα τὰ μὴ σημειωθέντα διὰ τὴν ἀξίαν τῶν ἐμπορευμάτων κτλ. . . . κτλ. . . . γρ. 200.

Ἀλλ' ἐὰν κατὰ λάθος ἀντὶ γρ. 1000 τὸν ἐχρέωσα μὲ γρόσια 1200,

τότε διὰ νέου ἄρθρου θέλω τὸν πιστώσει μὲ γρ. 200, λέγων, Ἐμπορεύματα εἰς Πέτρον διὰ τὰ περιπλέον σημειωθέντα κτλ. γρ. 200.

Διὰ τῶν νέων τούτων ἄρθρων καὶ τῆς μεταφορᾶς των εἰς τὸ Καθολικὸν θέλομεν φέροι τὰ πράγματα εἰς τὴν ἀληθῆ των θέσιν.

Ἐὰν εἰς τὸ Ἡμερολόγιον ἐχρέωσα ἓνα λογαριασμὸν ἀντὶ ἄλλου, θὰ διορθώσω τὸ σφάλμα μου, πιστόνων τὸν λογαριασμὸν, ὅστις κατὰ λάθος ἐχρεώθη, διὰ τῆς χρεώσεως ἐκείνου ὅστις ἔπρεπε νὰ χρεωθῇ. Ἐὰν δὲ τὸν ἐπίστωσα κατὰ λάθος, θέλω τὸν χρεώσει διὰ τῆς πιστώσεως ἐκείνου, ὅστις ἔπρεπε νὰ πιστωθῇ πάντοτε διὰ τῆς συντάξεως ἐπίτηδες ἄρθρων, εἰς τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ γίνεται μνεῖα τοῦ γενομένου λάθους.

Ἐὰν συντάττων τὸ Ἡμερολόγιον παρέλειψα νὰ ἐγγράψω ἄρθρόν τι, θέλω διορθώσαι τὴν παράλειψίν μου ἅμα τὸ ἐννοήσω ἐγγράφων τὸ παραλειφθὲν ἄρθρον· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ἄρθρον τοῦτο δὲν θέλει κατέχει εἰς τὸ Ἡμερολόγιον τὴν χρονολογικὴν του σειρὰν, θέλω κάμει μνεῖαν εἰς τὴν ἐκθεσιν τοῦ ἄρθρου περὶ τοῦ περιστατικοῦ τούτου, σημειόνων τὴν ἀληθῆ του ἡμερομηνίαν.

Ἐὰν ἀπ' ἐναντίας ἐγγράψω εἰς τὸ Ἡμερολόγιον ἓν ἄρθρον δις, καταστρέφω τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἐνὸς ἐξ αὐτῶν ἐγγράφων ἓν τρίτον ἄρθρον μὲ τὸ αὐτὸ ποσὸν κατ' ἀντίστροφον θέσιν τῶν λογαριασμῶν τοῦ διπλοῦ ἄρθρου, π. χ. ἐὰν ἐχρέωσα δις τὸν Πέτρον μὲ γρ. 1000 πιστώσας τὰ ἐμπορεύματα, διὰ νὰ ἐπαναφέρω τὰ πράγματα εἰς τὴν ὀρθὴν των θέσιν, συντάττω ἓν τρίτον ἄρθρον, διὰ τοῦ ὁποίου χρεώνω τὰ ἐμπορεύματα, καὶ πιστώνω τὸν Πέτρον μὲ γρ. 1000, καὶ οὕτω διὰ τῆς ἀντελλογίσεως ταύτης μηδενίζω τὸ διπλοῦν ἄρθρον.

Ὅλα τὰ ἄρθρα ταῦτα θέλουν μεταφερθῇ εἰς τὸ Καθολικόν, ὡς καὶ τὰ λοιπὰ ἄρθρα τοῦ Ἡμερολογίου· πρέπει δὲ νὰ καταβάλλεται ἡ ἀναγκαία προσοχή, ὥστε διὰ τῶν ἀντελλογίσεων καὶ διορθώσεων τούτων νὰ πιστόνωνται καὶ χρεώνωνται καταλλήλως οἱ αὐτοὶ λογαριασμοί, οἵτινες ἀποτελοῦν τὰ ἐσφαλμένα ἄρθρα, διὰ νὰ μὴν ὑποπίπτωμεν διὰ τῆς διορθώσεως εἰς νέα σφάλματα.

Ἐὰν παρελείψαμεν νὰ μεταφέρωμεν ἓν ἄρθρον τοῦ Ἡμερολογίου εἰς τὸ Καθολικόν, θέλομεν τὸ μεταφέρει ἅμα παρατηρήσωμεν τὴν παράλειψιν ταύτην σημειόνοντες, ἐὰν δὲν δύναται πλέον νὰ ἐγγραφῇ εἰς τὴν χρονολογικὴν του σειρὰν, ποία εἶναι ἡ πραγματικὴ του ἡμερομηνία.

Ἐὰν μεταφέραμεν δις τὸ ἴδιον ἄρθρον εἰς ἓνα λογαριασμὸν, διορ-

Θύνομεν τὰς συνεπειὰς αὐτοῦ τοῦ λάθους, κάμνοντες εἰς τὸν λογαριασμὸν τοῦτον ἀπλῶς, χωρὶς νὰ ἐγγράψωμεν εἰς τὸ Ἡμερολόγιον ἄρθρον, τὴν ἀντελλόγισιν τοῦ ἑνὸς ἐκ τῶν διπλῶν ποσῶν, δηλ. ἐὰν ἡ διπλῇ ἐγγραφὴ ἦναι μία χρέωσις, ἐγγράφομεν εἰς τὸ πιστολογικὸν μέρος τοῦ λογαριασμοῦ τούτου ποσὸν ἴσον μὲ τὴν μίαν ἐκ τῶν διπλῶν τούτων χρεώσεων, εἰς τρόπον ὥστε διὰ τῆς ἀντελλογίσεως ταύτης ἐξισοῦται τὸ διπλοῦν ποσὸν, καὶ οὕτω μηδενίζεται· ἐὰν δὲ ἡ διπλῇ ἐγγραφὴ ἐγένετο εἰς τὸ πιστολογικὸν μέρος, θέλομεν πράξει ἀντιστρόφως, δηλ. θέλομεν γράφει ἀπέναντι μίαν χρέωσιν εἰς τὸ χρεωλογικὸν μέρος, διὰ νὰ ἰσολογισθῇ ἡ μία ἐκ τῶν δύο πιστώσεων.

Ἐὰν μετεφέραμεν μίαν χρέωσιν εἰς τὸ πιστολογικὸν μέρος, καὶ μίαν πίστωσιν εἰς τὸ χρεωλογικὸν μέρος, διορθόνομεν τὸ σφάλμα τοῦτο εἰς τὸ Καθολικόν, χωρὶς νὰ ἐγγράψωμεν ἄρθρον εἰς τὸ Ἡμερολόγιον.

Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν θέλομεν ἐγγράφει εἰς τὸ χρεωλογικὸν μέρος τοῦ κατὰ λάθος πιστωθέντος λογαριασμοῦ μίαν χρέωσιν ἑνὸς ποσοῦ διπλοῦ τῆς ἀρχικῆς χρεώσεως, τῆς κατὰ λάθος σημειωθείσης εἰς τὸ πιστολογικὸν μέρος τοῦ λογαριασμοῦ. Εἰς δὲ τὴν δευτέραν περίπτωσιν θέλομεν ἐγγράφει εἰς τὸ πιστολογικὸν μέρος μίαν πίστωσιν διπλοῦ ὡσαύτως ποσοῦ τῆς ἀρχικῆς πιστώσεως, τῆς κατὰ λάθος σημειωθείσης εἰς τὸ χρεωλογικὸν μέρος. Ἡ ἀνάγκη τῆς διπλασιάσεως τοῦ ποσοῦ προέρχεται, διότι ἡ ἐξίσωσις τοῦ λογαριασμοῦ παρεμorfώθη ἐκ μιᾶς πιστώσεως, λαβούσης τὴν θέσιν μιᾶς χρεώσεως, ἢ ἐκ μιᾶς χρεώσεως, λαβούσης τὴν θέσιν μιᾶς πιστώσεως· ὥστε ἡ ἀντελλόγισις πρέπει νὰ περιέχῃ ἀριθμὸν διπλάσιον τοῦ διορθωτέου, διότι πρέπει νὰ περιέχῃ τὸ ποσὸν, τὸ κατὰ λάθος σημειωθὲν, καὶ συγκρόνως τὴν πραγματικὴν χρέωσιν ἢ πίστωσιν.

Ἐὰν μετεφέραμεν μίαν ποσότητα ἀντὶ ἄλλης, δηλ. ἂν ἐγράψαμεν εἰς τὸ Καθολικὸν ἄλλο ποσὸν παρὰ τὸ εἰς τὸ Ἡμερολόγιον σημειούμενον, θέλομεν διορθῶσαι τὸ σφάλμα κάμνοντες νέαν ἐγγραφήν εἰς τὸ Καθολικόν, χωρὶς νὰ συντάξωμεν ἄρθρον εἰς τὸ Ἡμερολόγιον· δύναται δὲ νὰ συμβῇ τὸ λάθος τοῦτο κατὰ δύο τρόπους, ἢ τὸ ποσὸν, τὸ σημειωθὲν εἰς τὸ Καθολικόν, εἶναι μικρότερον τοῦ εἰς τὸ Ἡμερολόγιον, ἢ ἀπ' ἐναντίας εἶναι μεγαλύτερον· εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν θέλομεν κάμει εἰς τὸ Καθολικὸν ἐγγραφήν ὁμοίαν μὲ ἐκείνην, εἰς τὴν

ὅποιαν συνέβη τὸ λάθος, περιέχουσιν τὸ ποσὸν τὸ παραλειφθέν· εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν ἢ διόρθωσις θέλει γίνεαι ἀντιστρόφως, δηλ. ἐὰν ὁ πλεονασμὸς ᾖ εἰς χρέωσιν, θέλομεν σημειώσαι τὸ περιπλέον ποσὸν διὰ μιᾶς ἐγγραφῆς εἰς τὸ πιστολογικὸν μέρος, καὶ τὸ ἀνάπαλιν ἐὰν ὁ πλεονασμὸς ᾖ εἰς τὸ πιστολογικὸν μέρος· οὕτω θέλει ἰσολογισθῇ τὸ λάθος, καὶ μηδενισθῇ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ πλεονάζοντος ποσοῦ.

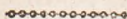
Ἐὰν μετεφέρμεν εἰς τινὰ λογαριασμὸν ἓν ποσὸν, ἀνῆκον εἰς ἄλλον λογαριασμὸν, πρὸς διόρθωσιν θέλομεν πρῶτον ἀντελλογίσει τὸ ἄρθρον εἰς τὸν λογαριασμὸν, ὅπου κατὰ λάθος ἐσημειώθη, διὰ τῆς ἀπέναντι ἐγγραφῆς τοῦ ἰδίου ποσοῦ, καὶ μετὰ ταῦτα θέλομεν ἐγγράφει αὐτὸ εἰς τὸν ἀρμόδιον λογαριασμὸν, δηλ. ἐὰν ἡ ἐσφαλμένη ἐγγραφή ᾖ εἰς μία χρέωσις, θὰ πιστώσωμεν μὲ τὸ αὐτὸ ποσὸν τὸν λογαριασμὸν, ὅπου κατὰ λάθος ἐνεγράφη, χρεόνοντες ἐκεῖνον, ὅπου πραγματικῶς ἔπρεπε νὰ ἐγγραφῇ· ἐὰν δὲ ᾖ μία πίστωσις, θὰ χρεώσωμεν τὸν λογαριασμὸν, τὸν κατὰ λάθος πιστωθέντα διὰ τῆς πιστώσεως ἐκεῖνου, ὅστις ἔπρεπε νὰ πιστωθῇ. Ὅλα ταῦτα ἐνεργοῦνται χωρὶς νὰ συντάξωμεν ἄρθρον εἰς τὸ Ἡμερολόγιον.

Ἐκ τῶν προεκτεθέντων ἐξάγεται ὅτι αἱ διορθώσεις τῶν σφαλμάτων τοῦ Καθολικοῦ ἐνεργοῦνται χωρὶς νὰ γενῇ μνεῖα αὐτῶν εἰς τὸ Ἡμερολόγιον· τοῦτο δὲ διότι τὸ Καθολικὸν δὲν εἶναι εἰμὴ τὸ ἐξαγόμενον τοῦ Ἡμερολογίου, ὥστε τὰ σφάλματα, τὰ ὅποια εἰς αὐτὸ παρεισδύουν, δὲν ἐπηρεάζουν ποσῶς τὸ βιβλίον τοῦ Ἡμερολογίου· διὰ τὸν αὐτὸν δὲ λόγον πᾶν σφάλμα τοῦ Ἡμερολογίου διορθόνεται διὰ μεταγενεστέρου ἁρθρου, τὸ ὁποῖον μεταφέρεται μετὰ ταῦτα εἰς τὸ Καθολικόν.

Τὰ γραφικὰ σφάλματα δύνανται νὰ συμβῶσι καὶ εἰς ἄλλας περιστάσεις παρ' ὅσας ἀνεφέραμεν, πλὴν ἡ εὕρεσις τοῦ τρόπου τῆς διορθώσεώς των θέλει εἶσθαι εὐκόλος ἐξ ὧων ἤδη εἵπομεν.

Ὁ καταστιχογράφος θέλει ἐνθυμεῖσθαι πάντοτε, ὅτι ὁ Νόμος ἀπαγορεύει τὰ ξέσματα καὶ τὰς προσθήκας εἰς τὰ ἐμπορικὰ Βιβλία, καὶ ἐπομένως τὰ σφάλματά του θέλει τὰ διορθῶναι πάντοτε διὰ τῶν τακτικῶν ἀντελλογίσεων, τὸ ὁποῖον θέλει πράττει εὐκόλως, ἀφοῦ συλλάβῃ ἀκριβῆ ἰδέαν τῆς θέσεως, τὴν ὁποίαν ἡ παρουσία των δίδει εἰς τοὺς λογαριασμοὺς, καὶ ἐννοήσῃ ὅποια ἤθελεν εἶσθαι ἡ θέσις των, ἀν

δὲν συνέβαινε τὸ σφάλμα. Ἐκ τῆς συμπαραβολῆς τῶν δύο τούτων ἰδεῶν θέλει σύρει εὐκόλως τὰ ἀναγκαῖα συμπεράσματα, ἐκ τῶν ὁποίων θέλει ὀδηγηθῇ εἰς τὴν κατάλληλον διόρθωσιν τοῦ ἐσφαλμένου (1).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ ἐμπορικῶν λογαριασμῶν.

§. 442. *Εἰσαγωγή.* — Ἡ σύνταξις τῶν ἐμπορικῶν λογαριασμῶν προϋποθέτει τὴν γνώσιν τῆς ἐμπορικῆς λογιστικότητος, ἥτις κυρίως εἶναι ἡ ἐπιστήμη τῶν ἀριθμῶν, ἐπιστήμη μεγάλης σημασίας κατὰ τὸν σημερινὸν μάλιστα αἰῶνα, ὅτε ὅλαι αἱ προσπάθειαι περιστρέφονται ἐπὶ ὕλικῶν συμφερόντων, καὶ πᾶσα πρᾶξις συγκεφαλαιοῦται ἐπὶ τέλους εἰς ἀριθμούς. Ἡ ζῶη τοῦ ἐμπορίου εἶναι οἱ ἀριθμοὶ καὶ ἡ συναρμολογὴ αὐτῶν εἰς λογαριασμούς, δι' ὧν μορφοῦται ἡ ἀπειρος ἐμπορικὴ λογιστικότης. Ὅθεν ὁ ἔμπορος ἐκτὸς τῶν γενικῶν οἰκονομολογικῶν γνώσεων, τὰς ὁποίας ὡς διαχειριστὴς κεφαλαίων χρεωστεῖ νὰ ἔχη, πρέπει νὰ ἦναι καὶ καλὸς λογιστής, διότι διὰ τῶν λογιστικῶν ἐργασιῶν θέλει ἐξελέγχει τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐργασιῶν του.

Εἰς τὰ διάφορα τμήματα τοῦ παρόντος Κεφαλαίου θέλομεν ἀναφέρει τοὺς κυριωτέρους ἐμπορικοὺς λογαριασμοὺς καὶ τὰς σχετικὰς μὲ αὐτοὺς ἀριθμητικὰς μεθόδους.

Α'. ΠΕΡΙ ΤΙΜΟΛΟΓΙΩΝ (fattura).

§. 443. *Τιμολόγιον* εἶναι ἡ περὶ πωλήσεως ἢ ἀγορᾶς ἔκθεσις, τὴν ὁποίαν ἀποστέλλει ὁ ἔμπορος, ὁ πωλὼν ἢ ἀγοράζων ἐμπορεύματα πρὸς ἐκείνον, διὰ λογαριασμὸν τοῦ ὁποίου τὰ ἐπώλησεν ἢ τὰ ἡγόρασεν. Ἡ ἔκθεσις αὕτη πρέπει νὰ περιέχῃ ὅλας τὰς λεπτομερείας, τὰς σχετικὰς μὲ τὰς συμφωνίας τῆς πωλήσεως ἢ τῆς ἀγορᾶς, τὸ βάρος τῶν ἐμπορευμάτων, τὸ τῶν περικαλυμμάτων, τὰ γενόμενα διὰ τὴν πώλησιν ἢ ἀγορὰν ἔξοδα κ.λ.

(1) Ἡ ἔκτασις τοῦ παρόντος Ἐγχειριδίου δὲν μᾶς ἐπιτρέπει νὰ καταχωρήσωμεν ὑποδείγματα ἐγγραφῶν ὁλοκλήρου ὑποθετικῆς λογιστικότητος· ὁ νομίζων ὅτι δύναται νὰ ὠφεληθῇ ἐκ τοιούτων ὑποδειγμάτων, ἅς προμηθευθῇ τὸ παρὰ τοῦ Κ. Κόνδη δημοσιευθὲν Ἐγχειρίδιον Καταστιχογραφίας.

Τὸ Τιμολόγιον εἶναι ἐν ἐκ τῶν σπουδαίων ἐγγράφων τῆς ἐμπορικῆς λογιστικότητος· ἐξ αὐτοῦ ὁ ἔμπορος θέλει ἰδεῖ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐπιχειρήσεώς του, τὰ γενόμενα ἔξοδα, καὶ ἐν γένει ἐξ αὐτοῦ θέλει ὀδηγηθῆ ὡς πρὸς τὰς πράξεις του, καὶ ὡς πρὸς τὰς τιμὰς, τὰς ὁποίας πρέπει νὰ ζητήσῃ διὰ τὰ ἐμπορεύματά του. Εἶναι δὲ περιττὸν νὰ εἴπωμεν κατὰ πόσον ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ εὐλικρίνεια πρέπει νὰ ἐπικρατῇ καὶ κατὰ τὴν σύνταξιν τῶν τιμολογίων, καθὼς καὶ κατὰ πᾶσαν ἄλλην πρᾶξιν τοῦ ἐμπορίου.

Τὸ Τιμολόγιον γινόμενον ἀποδεκτὸν παρ' ἐκείνου, πρὸς τὸν ὁποῖον ἀποστέλλεται, ἀποτελεῖ ἀπόδειξιν τῆς ἀγοραπωλησίας μεταξὺ τῶν μερῶν (ἀριθ. 109 τοῦ Ἐμπορ. Νόμου).

Ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως αἱπραγματεῖαι δύνανται νὰ διεκδικηθοῦν ἐὰν πρὸ τῆς ἀφίξεώς των ἐπωλήθησαν ἄνευ δόλου ἐπὶ τοῦ Τιμολογίου καὶ τῶν φορτωτικῶν (ἀριθ. 578 τοῦ Ἐμπορ. Νόμου).

Ἐπὶ ἀσφαλείων ὡσαύτως ἐὰν ἡ ἀξία τῶν ἀσφαλισθέντων πραγμάτων δὲν ἐπροσδιορίσθῃ, δύναται νὰ προσδιορισθῇ κατὰ τὸ Τιμολόγιον. Αὗται εἶναι αἱ κυριώτεραι νομικαὶ σχέσεις τοῦ Τιμολογίου.

Τὰ Τιμολόγια εἶναι κυρίως δύο εἰδῶν, *Τιμολόγιον ἀγορᾶς καὶ Τιμολόγιον πωλήσεως*.

§. 444. *Τὸ Τιμολόγιον τῆς ἀγορᾶς ἢ προβλέψεως ἀποστέλλεται εἰς ἐκεῖνον, διὰ λογαριασμὸν τοῦ ὁποίου ἐγένετο ἡ πρόβλεψις τοῦ ἐμπορεύματος. Σύγκειται δὲ ἐκ δύο μερῶν· τὸ πρῶτον περιέχει τὴν ἔκθεσιν τῆς καταστάσεως καὶ ποιότητος τῶν ἐμπορευμάτων ὁμοῦ μὲ τὴν σημείωσιν τῆς τιμῆς των καὶ τοῦ ποσοῦ τῆς ἀξίας των· εἰς τὸ δεύτερον δὲ μέρος σημειοῦνται τὰ ἔξοδα, τὰ γενόμενα διὰ τὴν πρόβλεψιν καὶ τὴν ἀποστολὴν αὐτῶν, ἢ πληρωθεῖσα μεσιτεία, οἱ τελωνιακοὶ δασμοί, καὶ ἡ προμήθεια τοῦ ἐνεργήσαντος τὴν πρόβλεψιν ἐμπορίου.*

Τὸ τιμολόγιον γράφεται εἰς φύλλον χωριστὸν, καὶ ἐσωκλείεται εἰς τὴν ἐπιστολὴν, τὴν εἰδοποιούσαν τὴν ἀποστολὴν τῶν ἐμπορευμάτων. Πρέπει δὲ νὰ περιέχῃ 1) τὴν ἡμερομηνίαν τῆς ἀποστολῆς, 2) τὸ ὄνομα τοῦ ἐμπορίου, πρὸς τὸν ὁποῖον ἀποστέλλονται τὰ ἐμπορεύματα, 3) τὰς συμφωνίας τῆς ἀγορᾶς, δηλαδή τὴν τιμὴν τοῦ ἐμπορεύματος, τὰς προθεσμίας τῆς πληρωμῆς, τὸν συμφωνηθέντα τυχὸν ἀποτοκισμὸν διὰ τὴν πληρωμὴν, ἢ τὸ ποσὸν τῆς ὑφέσεως ἐκ τῆς ἀξίας κτλ., 4) τὰ ση-

μαῖα καὶ τοὺς ἀριθμοὺς τῶν δεμάτων, 5) τὸ ποσὸν τῶν δεμάτων καὶ τὸ εἶδος τοῦ ἐμπορεύματος, 6) τὸ εἶδος καὶ τὴν ποιότητα τοῦ ἐμπορεύματος καὶ τὸ βάρος αὐτοῦ, 7) τὸ σύνολον τοῦ βάρους καὶ τὴν σημείωσιν τῆς ἀποσταθμίσεως (*iara*) ἢ ὑφέσεως πρὸς ἀνέυρεσιν τοῦ καθαροῦ βάρους, 8) λεπτομερῶς ὅλα τὰ ἐξόδα, μεσιτείας, τελωνιακοὺς δασμοὺς, γραμματοκόμιστρα, προμηθείας κτλ., 9) τὴν ὀριστικὴν ἀξίαν τοῦ ἐμπορεύματος, προστιθεμένων ὅλων τῶν ἐξόδων, καὶ τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν αὕτη πρέπει νὰ πληρωθῇ, 10) τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ἐμποροῦ, ἥτις συνήθως ἔπεται τῶν στοιχείων Ε. Δ. Α. δηλ. ἐπιφυλαττομένης τῆς διορθώσεως παντὸς λάθους.

§. 445. *Τὸ Τιμολόγιον τῶν πωλήσεων*, ἥτοι ὁ λογαρισμὸς τῶν πωληθέντων ἐμπορευμάτων, εἶναι ἡ ἔκθεσις, τὴν ὁποίαν ὁ ἔμπορος, ὅστις ἐπεφορτίσθη παρὰ τινος τὴν πώλησιν ἐμπορευμάτων, συντάττει περὶ τῆς πωλήσεως ταύτης, καὶ διευθύνει πρὸς ἐκείνον, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνήκον τὰ πωληθέντα ἐμπορεύματα.

Εἰς τὸ τιμολόγιον τοῦτο σημειοῦνται 1) τὸ εἶδος καὶ τὸ ποσὸν τῶν πωληθέντων, 2) ἡ τιμὴ τῆς πωλήσεως καὶ τὸ ὅλικόν ποσὸν τῆς πωλήσεως, 3) τὰ γενόμενα διὰ τὴν παραλαβὴν τῶν ἐμπορευμάτων καὶ διὰ τὴν πώλησιν ἐξόδα, τὸ ὅλικόν ποσὸν τῶν ὁποίων ἀφαιρεῖται ἀπὸ τὸ ὅλικόν ποσὸν τῆς πωλήσεως, καὶ προκύπει τὸ μένον ἐκ τῆς πωλήσεως τοῦ ἐμπορεύματος καθαρὸν ποσόν. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἐφαρμόζονται ὅσα καὶ περὶ τοῦ τιμολογίου τῶν ἀγορῶν ἐσημειώσαμεν εἰς τὸν προηγούμενον παράγραφον.

Ἡ σύνταξις τῶν τιμολογίων συχνάκις δὲν παρουσιάζει τὴν παραμικράν σπουδαιότητα, διότι ἀρκεῖ νὰ γνωρίζωμεν τὴν τιμὴν τῆς μετρικῆς μονάδος τοῦ ἀγορασθέντος ἢ πωληθέντος ἐμπορεύματος διὰ νὰ εὗρωμεν διὰ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τὴν ὀλικὴν ἀξίαν αὐτοῦ. Ἀλλὰ τὰ τιμολόγια δὲν περιορίζονται πάντοτε εἰς τὴν ἀπλουστάτην ταύτην ἐργασίαν, διότι ὡς ἐκ τῶν ποικίλων συμφωνιῶν, διὰ τῶν ὁποίων πωλοῦνται ἢ ἀγοράζονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰ ἐμπορεύματα, παρουσιάζονται εἰς τὴν σύνταξιν τῶν λογαριασμῶν τῶν τιμολογίων τὰ ζητήματα τῆς ἀποσταθμίσεως, τῆς ὑφέσεως ἢ ἀποζημιώσεως (*bonification*) τοῦ ἀποτοκισμοῦ, τοῦ μέσου ὄρου τῆς πτώσεως, καὶ ἄλλα.

§. 446. *Ἀποστάθμισις* (*tara*).—Εἰς τὸ ἐμπόριον ἀποστάθμισις λέγεται τὸ ποσόν, τὸ ὁποῖον ἐκπίπτομεν ἐκ τοῦ βάρους τοῦ ἐμπορεύ-

ματος διὰ τὰ περικαλύμματα αὐτοῦ, ὅταν κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀγοραπωλησίας δὲν δυνάμεθα νὰ σταθμίσωμεν τὸ ἐμπόρευμα γυμνὸν ἀπὸ τὰ περικαλύμμά του, δηλ. τὸ ποσὸν, τὸ ἐκπιπτόμενον ἀπὸ τὰ μικτοβαρῶς σταθμιζόμενα ἐμπορεύματα· τοιαῦτα δὲ εἶναι ὅλα τὰ περιεχόμενα εἰς σάκκους, κιβώτια, βαρέλια, δέματα καὶ τὰ συνδεδεμένα διὰ σχοινίων ἢ πανίων· κατὰ τὸ βάρος λοιπὸν τῶν δοχείων τούτων κανονίζεται ἡ ἀποστάθμισις, ἡ ἐκπιπτομένη ἐκ τῆς μικτοβαροῦς σταθμίσεως τοῦ ἐμπορεύματος.

Τὸ ποσὸν τῆς ἀποσταθμίσεως μεταβάλλεται ἐπομένως ὡς ἐκ τῆς φύσεως τοῦ ἐμπορεύματος, καὶ κανονίζεται ἢ κατὰ τὰς διαφόρους συνηθείας τῶν ἐμπορικῶν πόλεων, ἢ κατὰ τὰς ἰδιαιτέρας συμφωνίας τῆς ἀγοραπωλησίας.

Ὀνομάζεται *πραγματικὴ ἢ καθαρὰ ἀποστάθμισις* ὅταν μετὰ ἢ πρὸ τῆς μικτοβαροῦς σταθμίσεως τοῦ ἐμπορεύματος δι' ἰδιαιτέρας σταθμίσεως εὐρίσκωμεν τὸ πραγματικὸν βάρος τῶν περικαλυμμάτων, τὸ ὅποῖον ἐπομένως ἀφαιροῦμεν ἀπὸ τὸ ὀλικὸν ποσὸν τῆς μικτοβαροῦς σταθμίσεως.

Ἐπὶ διαφορῶν ὅμως ἐμπορευμάτων ἡ δυσκολία τῆς ἐξελέγξεως τῆς πραγματικῆς ἀποσταθμίσεως ἤθελεν εἶσθαι μέγα πρόσκομμα εἰς τὸ ἐμπόριον εἴτε ὡς ἐκ τῆς διὰ τὴν ἐργασίαν ταύτην χρονοτριβῆς, εἴτε ὡς ἐκ τῆς βλάβης ἢ τῆς φύρας, ἡ ὁποία ἤθελε προκύψει εἰς τὸ ἐμπόρευμα· πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ἀτόπων τούτων αἱ ἐμπορικαὶ συνήθειαι τῶν διαφορῶν πόλεων προσδιώρισαν ἐπὶ πολλῶν ἐμπορευμάτων ὀρισμένον ποσὸν ἀποσταθμίσεως· τοῦτο δὲ λέγεται *συνήθης ἀποστάθμισις*.

Ἡ κατὰ *συνήθειαν ἀποστάθμισις* κανονίζεται ἐπὶ τῶν ἐμπορευμάτων, τῶν ὁποίων ὁ ὄγκος καὶ τὰ περικαλύμματα ἔχουσι κανονικότητά τινα, καὶ εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πάντοτε τὰ αὐτὰ προσδιόριζεται δὲ ἢ κατὰ ποσοστὸν ἐπὶ ἐκάστου τμήματος, ἢ κατὰ τόσον τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τοῦ μικτοβαροῦς βάρους, ὅταν τὸ βάρος τῶν δοχείων αὐξάνῃ αὐξανομένης τῆς ποσότητος τοῦ περιεχομένου ἐμπορεύματος. Ἐπὶ τῶν παρατηρήσεων τούτων καθιερώθησαν αἱ διάφοροι καὶ ποικίλοι περὶ ἀποσταθμίσεων ἐμπορικαὶ συνήθειαι (1).

(1) Ἴδε τὰ περὶ ἐκάστης ἐμπορικῆς πόλεως εἰς τὸ Γ'. Μέρος.

Κατὰ σύμβασιν ἀποστάθμισις λέγεται ἡ κανονιζομένη μεταξὺ τοῦ ἀγοραστοῦ καὶ πωλητοῦ ἀνεξαρτήτως τῶν ἐμπορικῶν συνηθειῶν.

Κατὰ μέσον ὅρον ἀποστάθμισις δὲ εἶναι ἐκείνη, ἣτις προσδιορίζεται ἐκ τῆς ἐξελέγξεως τῆς πραγματικῆς ἀποσταθμίσεως μερῶν μόνων τινῶν τοῦ ἐμπορεύματος, ἐκ τῶν ὁποίων λαμβάνεται ὁ μέσος ὅρος, καὶ κατ' αὐτὸν κανονίζεται ἡ ἀποστάθμισις ὅλων τῶν λοιπῶν μερῶν τοῦ αὐτοῦ ἐμπορεύματος.

Οἱ περὶ ἀποσταθμίσεως κανονισμοί, καθὼς καὶ αἱ περὶ ὑφέσεως τοῦ βάρους, τοῦ μέτρου, ἢ τιμῆς τοῦ ἐμπορεύματος διάφοροι συνήθειαι εἶναι τοσοῦτον ποικίλαι καὶ περιπεπλεγμέναι εἰς τὰς περισσοτέρας ἐμπορικὰς ἀγοράς, ὥστε ἀποβαίνει αὐτῇ ἡ τόσον ἀναγκαία διὰ τὸν ἔμπορον γνῶσις μία ἀπὸ τὰς δυσκολωτέρας σπουδὰς του· μόνον δὲ διὰ τῆς μακρᾶς καὶ εἰδικῆς πρακτικῆς δύναται νὰ φθάσῃ εἰς βαθμὸν ἀρκετῆς ἐμπειρίας ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων τούτων.

Ὅταν τὸ ἐμπόρευμα ὑπόκειται εἰς ἀποστάθμισιν, πρέπει τοῦτο ν' ἀναφέρεται εἰς τὸ Τιμολόγιον, καὶ νὰ σημειοῦται χωριστὰ τὸ μικτοβαρὲς ποσὸν τῆς σταθμίσεως, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐκπιπτομένης τῆς ἀποσταθμίσεως, προκύπτει τὸ καθαρὸν βάρος τοῦ ἐμπορεύματος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὑπολογίζεται ἡ ἀξία.

Ὅταν τὸ ἐμπόρευμα ἐπωλήθῃ κανονισθείσης τῆς ἀποσταθμίσεως κατὰ τόσα τοῖς ἑκατὸν πρέπει δι' ἀριθμητικῆς ἐργασίας νὰ εὐρωμεν τὸ ποσὸν τῆς ἀποσταθμίσεως ἐκ τοῦ μικτοβαροῦς βάρους, καὶ ἀφαιροῦντες τὴν ἀποστάθμισιν ἐξ αὐτοῦ εὐρίσκομεν τὸ καθαρὸν βάρος. Ἡ ἀριθμητικὴ ἐργασία, διὰ τῆς ὁποίας εὐρίσκομεν τὸ ποσὸν τῆς τοιαύτης ἀποσταθμίσεως, εἶναι ἡ μέθοδος τῆς εὐρέσεως τοῦ τόσα τοῖς ἑκατὸν, τῆς ὁποίας ἡ χρῆσις εἶναι πολλὰ συχνὴ εἰς τοὺς ἐμπορικοὺς λογαριασμούς.

§. 447. Μέθοδος τοῦ τόσα τοῖς ἑκατὸν.—Ὁ σκοπὸς τοῦ ὑπολογισμού τούτου εἶναι νὰ εὐρωμεν ὁποῖον τὸ προῖον ἐνὸς δοθέντος ποσοῦ, γνωρίζοντες ὅτι ἑκατὸν μονάδες τοῦ ποσοῦ τούτου παράγουν τόσον. Εἶναι φανερόν ὅτι τὸ προῖον τοῦ ποσοῦ θέλει εἶσθαι τοσάκις τὸ τόσον τοῖς ἑκατὸν, ὅσας ἑκατοντάδας μονάδων, περιέχει τὸ δοθὲν ποσόν, π. χ. τὸ 5 τοῖς 0/0 τῶν 100 εἶναι βεβαίως 5, τῶν 200 εἶναι 10, τῶν 300 εἶναι 15 καὶ καθεξῆς.

Ὅθεν διὰ νὰ εὐρωμεν τὰ τόσα τοῖς ἑκατὸν ἐνὸς ἀριθμοῦ πολλα-

πλασιάζομεν αὐτὸν μὲ τὸ τόσα τοῖς ἑκατὸν, καὶ διαιροῦντες τὸ γινόμενον διὰ τοῦ 100 ἔχομεν τὸ ζητούμενον. Γνωρίζοντες δὲ ὅτι ἕκαστος ἀριθμὸς διαιρεῖται διὰ τοῦ 10 κόπτοντες τὸν τελευταῖον αὐτοῦ ἀριθμὸν, καὶ διὰ τοῦ 100 κόπτοντες δύο ἀριθμοὺς, διὰ τοῦ 1000 τρεῖς καὶ οὕτω καθεξῆς, ἀπ' ἐναντίας δὲ ὅτι εἰς ἀριθμὸς πολλαπλασιάζεται διὰ τοῦ 10, 100, 1000, προστιθεμένων εἰς τὸ τέλος αὐτοῦ ἑνός, δύο, τριῶν μηδενικῶν καὶ καθεξῆς, συντομεύομεν τὴν ἐργασίαν μας διὰ τῆς προσθήκης καὶ ἀφαιρέσεως τῶν μηδενικῶν, ὡς αὐτοὶ οἱ πολλαπλασιασταὶ καὶ οἱ διαιρέται μας ἔχουν τοιαῦτα.

Εἰάν πρόκηται νὰ εὗρωμεν τὰ τόσα τοῖς $0/0$ ἑνὸς ἀριθμοῦ περιέχοντος καὶ ἑκατοστὰ, λύομεν τὸ ζήτημα διὰ τῆς αὐτῆς μεθόδου, δηλ. πολλαπλασιάζομεν τὸ δοθὲν ποσὸν ὁλόκληρον, ἤτοι μονάδας καὶ ἑκατοστὰ διὰ τοῦ ποσοστοῦ τοῦ τόσα τοῖς $0/0$, τὸ δὲ γινόμενον τὸ διαιροῦμεν ὅχι μόνον ἀπ᾽ αὐτὸ διὰ τοῦ 100, ἀλλὰ δις διὰ τοῦ 100. π. χ. ζητοῦμεν τὸ 6 τοῖς $0/0$ τοῦ 7815, 95, διὰ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τοῦ ὅλου τούτου ποσοῦ μὲ τὸ 6 ἔχομεν γινόμενον 4689570, διαιροῦντες δὲ αὐτὸ διὰ τοῦ 100, ἔχομεν 46895,70, τὸ ὁποῖον διαιροῦντες καὶ πάλιν διὰ τοῦ 100 ἔχομεν 468,95, ὅστις εἶναι ὁ ζητούμενος ἀριθμὸς, ἤτοι τὰ 6 τοῖς 100 τοῦ 7815,95.

Σημειωτέον ὅτι ἐπὶ τῶν κλασματικῶν ἀριθμῶν δὲν ὑπολογίζουσιν συνήθως εἰμὴ τὰ δέκατα καὶ ἑκατοστὰ παραλείποντες τὰ χιλιοστὰ κτλ. διὰ τοῦτο παρελείψαμεν καὶ ἡμεῖς τὰ 70, σημειώσαντες μόνον τὰ 95 ἑκατοστὰ.

Διὰ τῆς ἑξέως ἢ ἀριθμητικῆ αὐτῆς ἐργασία ἀποβαίνει ταχυτάτη εἶναι μάλιστα περιστάσεις, καθ' ὅς ἐνεργεῖται ἄνευ διαιρέσεως καὶ πολλαπλασιάσεως· π. χ. εἰάν ζητῶμεν τὰ 10 τοῖς $0/0$ τοῦ 8720, χωρὶς νὰ πολλαπλασιάσωμεν καὶ νὰ διαιρῶμεν ἀποκόπτομεν τὸ τελευταῖον μηδὲν τοῦ 8720 καὶ ἔχομεν 872 ἤτοι τὸ ζητούμενον δέκα τοῖς $0/0$ τοῦ 8720· εἰάν δὲ ζητῶμεν τὰ 5 τοῖς $0/0$ λαμβάνομεν τὸ ἡμισυ τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἐργασίας ταύτης ἤτοι τοῦ 872 καὶ καθεξῆς· εἰάν δὲ ζητῶμεν τὸ 1 τοῖς $0/0$ τοῦ 8720, κόπτομεν τοὺς δύο τελευταίους ἀριθμοὺς καὶ ἔχομεν 87.

Εἰάν ζητῶμεν τὸ $1/2$, $1/3$, $1/4$, $1/8$ κτλ. τοῖς $0/0$ ἀριθμοῦ τινὸς, λαμβάνομεν πρῶτον τὸ 1 τοῖς $0/0$ αὐτοῦ, καὶ ἐπομένως λαμβάνομεν τὸ $1/2$ τὸ $1/3$ τὸ $1/4$ τὸ $1/8$ κτλ. τοῦ προκύψαντος ἑνὸς τοῖς $0/0$.

Ἐάν δὲ τὸ ζητούμενον τόσα τοῖς ἑκατὸν σύγκηται ἀπὸ ὀλοσχερῇ καὶ κλασματικὸν ἀριθμὸν π. χ. $3 \frac{1}{2}$ τοῖς $0/0$, $2 \frac{1}{4}$ τοῖς $0/0$ κτλ. κάμνομεν δύο πράξεις, εὐρίσκομεν δηλ. πρῶτον τὸ ποσὸν τοῦ ὀλοσχεροῦς ἀριθμοῦ, καὶ μετὰ ταῦτα τοῦ κλασματικοῦ, καὶ ἀκολουθῶς ἐνόνομεν τοὺς δύο εὐρεθησομένους ἀριθμούς.

Ἐννοεῖται δὲ ὅτι ὅλαι αὗται αἱ ἐργασίαι δύνανται νὰ γίνωσι καὶ διὰ τῆς γενικῆς μεθόδου τῶν τριῶν.

π. χ.	100	:	10	::	8720	:	χ
	100	:	5	::	8720	:	χ
	100	:	1	::	8720	:	χ
	100	:	$\frac{1}{2}$	::	8720	:	χ
	100	:	$3 \frac{1}{2}$	::	8720	:	χ

§. 448. *Ἀποτοκισμός.* — Πολλάκις ἡ πώλησις γίνεται μὲν ἐπὶ προθεσμίᾳ, ἀλλὰ μὲ τὴν συμφωνίαν τοῦ νὰ πληρωθῇ ἀμέσως τὸ ποσὸν τῆς ἀξίας ἐκπιπτομένου τοῦ τόκου αὐτῆς, ὅστις συμφωνεῖται πρὸς τόσα τοῖς $0/0$.

Ὁ λογαριασμός τοῦ ἀποτοκισμοῦ εἰς τὴν περίστασιν ταύτην γίνεται διὰ τῆς μεθόδου, τὴν ὁποίαν ἐξεθέσαμεν εἰς τὸν προηγούμενον παρὰ γράφον περὶ τῆς εὐρέσεως τοῦ τόσου τοῖς $0/0$ ἐνὸς δοθέντος ἀριθμοῦ.

Ἐάν τὸ ἐμπόρευμα ἐπωλήθη ἐπὶ τῇ συμφωνίᾳ τοῦ ἀποτοκισμοῦ, τὸ ποσὸν τοῦ ἀποτοκισμοῦ πρέπει εἰς τὸ Τιμολόγιον ν' ἀφαιρῇται ἀπὸ τὸ ποσὸν τῆς ἀξίας τοῦ ἐμπορεύματος.

§. 449. Ἡ *προμήθεια*, ἡ *μεσιτεία*, καὶ ὅλα τὰ λοιπὰ ἔξοδα, τὰ κανονιζόμενα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν, λογαριάζονται διὰ τῆς εἰς τὸν §. 447 ἐκτεθείσης μεθόδου.

§. 450. *Μέθοδος πρὸς εὑρεσιν τοῦ μέσου ὅρου τῆς πτώσεως.* — Εἰς τὸ τέλος τοῦ Τιμολογίου συνήθως σημειοῦται ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν ἐγγράφεται τὸ τελικὸν ποσὸν αὐτοῦ εἰς χρέος ἢ εἰς πίστιν τοῦ ἀνταποκριτοῦ. Ἡ σημείωσις αὕτη γίνεται διὰ τῆς φράσεως «ἀξία ἀπὸ . . Φεβρ. 1864»· ὅταν ἐπομένως τὸ ἐμπόρευμα ἐπωλήθη ἢ ἡγοράσθη ἐπὶ προθεσμίᾳ, αἱ δὲ προθεσμῖαι αὗται εἶναι διάφοροι, πρέπει νὰ εὐρωμεν τὸν μέσον ὅρον αὐτῶν διὰ νὰ προσδιορίσωμεν τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν πρέπει νὰ πιστώσωμεν ἢ νὰ χρεώσωμεν τὸν ἀνταποκριτὴν

μας, διὰ λογαριασµὸν τοῦ ὁποίου ἡγοράσαμεν ἢ ἐπωλήσαμεν μὲ διαφόρους προθεσμίας τὰ ἐμπορεύματα. Ὁ κανὼν, διὰ τοῦ ὁποίου εὐρίσκομεν τὸν μέσον ὅρον τῆς πτώσεως εἶναι ὁ ἐξῆς.

Πολλαπλασιάζομεν ἕκαστον ποσὸν τῶν διαφόρων πληρωµῶν ἐπὶ τὸ ποσὸν τῆς προθεσμίας του, προσθέτομεν τὰ γινόμενα, καὶ διαιροῦμεν τὸ ἄθροισμα αὐτῶν διὰ τοῦ ἀθροίσματος τῶν πληρωτέων ποσῶν· π. χ. ἔχομεν νὰ λάβωμεν Γρ. 200 μετὰ 3 μῆνας, γρ. 210 μετὰ 5 μῆνας, γρ. 100 μετὰ 6 μῆνας, καὶ γρ. 60 μετὰ 9 μῆνας· πολλαπλασιάζοντες τὰ ποσὰ ταῦτα τῶν πληρωµῶν μὲ τὰς προθεσμίας τῶν εὐρίσκομεν

$$\begin{array}{r} 200 \times 3 = 600 \\ 200 \times 5 = 1000 \\ 100 \times 6 = 600 \\ 60 \times 9 = 540 \\ \hline 560 \qquad \qquad 2740 \end{array}$$

Διαιροῦντες δὲ τὰ δύο ταῦτα ἄθροισματα εὐρίσκομεν μῆνας 4 καὶ ἡμέρας 26, ἧτις εἶναι ἡ προθεσμία τοῦ μέσου ὅρου τῆς πτώσεως αὐτῶν.

Ἄλλ' ὅταν αἱ προθεσμίαι μας δὲν ᾖναι μῆνες ὁλόκληροι, ἀλλ' ἄρχονται ἀπὸ μίαν ἡμέραν τοῦ μηνὸς καὶ λήγουν εἰς ἄλλην π. χ. ἡ μὲν ἀπὸ τὴν 10 Μαΐου μέχρι τῆς 31 Ἰουλίου, ἡ δὲ ἀπὸ τὴν 10 Μαΐου μέχρι τῆς 3 Αὐγούστου κτλ. εὐρίσκομεν τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν τῶν προθεσμιῶν τούτων, καὶ πολλαπλασιάζομεν τὰ ποσὰ, τῶν κεφαλαίων ἐπὶ τὰς ἡμέρας, καὶ κατόπιν διαιροῦμεν ὡς ἀνωτέρω, καὶ εὐρίσκομεν τὸν μέσον ὅρον τῶν ἡμερῶν τῆς πτώσεως.

Β'. ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ (Cambio).

§. 451. *Συναλλακτικαὶ ἐργασίαι* ὀνομάζονται αἱ ἀγοραὶ καὶ αἱ πωλήσεις χρηματικῶν ποσοτήτων ἐπὶ συμφωνίᾳ τοῦ νὰ ληφθῶσιν αὗται εἰς ἄλλον τόπον διὰ τῶν συναλλαγματικῶν· κατὰ δὲ τὴν φρασεολογίαν τῶν Τραπεζίτων, συναλλακτικαὶ ἐργασίαι εἶναι ὁ ἀποτοκισμὸς, ἢ ἡ διαπραγµάτευσις ἀξιῶν εἰσπραχθησομένων ἀλλαχοῦ.

Αἱ συναλλακτικαὶ ἐργασίαι εἶναι δύο εἰδῶν· αἱ γινόμεναι ἐπὶ συναλλαγματικῶν πληρωτέων εἰς ἄλλην πόλιν τῆς αὐτῆς ἐπικρατείας, καὶ αἱ γινόμεναι ἐπὶ συναλλαγματικῶν πληρωθησομένων εἰς ξένας πόλεις.

Αἱ πρῶται ἐνεργοῦνται διὰ τῶν ἐσωτερικῶν συναλλαγματικῶν, αἱ δὲ δεύτεραι διὰ τῶν ἐξωτερικῶν· αἱ ἀφορῶσαι τὰ ἐσωτερικὰ περιορίζονται εἰς τὸν ἀπλοῦν κανόνα τῶν ἀναλογιῶν, διότι ἡ τίμησις τῶν συναλλαγῶν τούτων προσδιορίζεται διὰ τῆς ὑπερτιμήσεως τοῦ νομίσματος κατὰ 1, 2 ἢ $1\frac{1}{2}$ τοῖς 0/0 κτλ.

§. 452. *Ἐξωτερικὰ συναλλάγματα.* — Αἱ τραπεζιτικαὶ ἐργασίαι, αἱ ἀφορῶσαι τὰ ἐξωτερικὰ συναλλάγματα, περιστρέφονται εἰς μετακλήσεις χρημάτων (τραβήματα *tratte*) ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἢ εἰς ἀποστολὰς χρημάτων (ἐμβάσματα, *rimesse*) γενομένας εἰς ἀνταποκριτὴν, διαμένοντα εἰς ἄλλην πόλιν κατὰ τὴν συμφερωτέραν τιμὴν τοῦ συναλλάγματος.

Ὅταν ἐκδίδω συναλλαγματικὴν πληρωτέαν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν εἰς διαταγὴν προσώπου, τὸ ὁποῖον μοι πληρῶνει τὴν ἀξίαν αὐτῆς εἰς νομίσματα ἐγχώρια, δὲν κάμνω ἄλλο εἰμὴ πωλῶ εἰς αὐτὸ τὸ πρόσωπον τὰ ξένα νομίσματα, τὰ ἀντιπροσωπευόμενα εἰς τὴν συναλλαγματικὴν, τὴν ὁποίαν τῷ ἐγχειρίζω. Ἐπομένως ὁ λογαριασμὸς τοῦ προϊόντος τῆς διαπραγματεύσεως συναλλαγματικῆς ἐξωτερικῆς εἶναι ἡ εὑρεσις τῆς εἰς ἐγχώρια νομίσματα ἀξίας τῶν ξένων νομισμάτων.

Ὅταν δὲ ἀποστέλλω συναλλαγματικὴν ἀγορασθεῖσαν εἰς τινὰ τῶν ἀνταποκριτῶν μου εἰς ξένην πόλιν, διὰ νὰ εἰσπράξῃ τὸ ποσὸν τῶν εἰς αὐτὴν περιεχομένων νομισμάτων, διὰ τῆς πράξεως ταύτης ἀγοράζω τὰ ξένα νομίσματα, τὰ ἀντιπροσωπευόμενα διὰ τῆς συναλλαγματικῆς, τοῦτο δὲ ἐμπορικῶς λέγεται *ἐμβασμα* ἢτοι ἀποστολὴ χρημάτων.

Ὅθεν ὁ ἀφορῶν τὴν ἀποστολὴν λογαριασμὸς εἶναι ἡ εὑρεσις τῆς εἰς ἐγχώρια νομίσματα ἀξίας τῶν ὁποίων ἀγοράζω ξένων νομισμάτων.

Ἐπομένως εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις πρόκειται νὰ λογαριάσωμεν κατὰ τὴν τίμησιν τῆς συναλλαγῆς τὴν ἀξίαν τῶν ξένων ἀγορασθέντων ἢ πωληθέντων νομισμάτων εἰς ἐγχώρια νομίσματα.

§. 453. *Ἀναγωγή συναλλάγματος* ὀνομάζεται ἡ ἀριθμητικὴ ἐργασία, διὰ τῆς ὁποίας μεταφέρομεν τὰ ξένα νομίσματα εἰς ἐγχώρια, γνωρίζοντες τὴν τίμησιν τῆς συναλλαγῆς.

Ὅταν γνωρίζωμεν τὴν τιμὴν τοῦ συναλλάγματος δύο ἔθνων, καὶ τὴν ἀξίαν τῶν νομισμάτων αὐτῶν, ἡ ἀναγκαία διὰ νὰ μεταφέρωμεν τὰ νομίσματα τοῦ ἑνὸς ἔθνους εἰς νομίσματα τοῦ ἄλλου πρᾶξις εἶναι

ἐντελῶς ὁμοία μὲ ἐκείνην, τὴν ὁποίαν ἠθέλαμεν κάμει διὰ νὰ εὐρώμεν τὴν ἀξίαν ἐμπορεύματος τινὸς, τὸ ὁποῖον ἠγοράσαμεν ἢ ἐπωλήσαμεν εἰς προσδιωρισμένην τιμὴν.

Ὅταν βεβαίως ἡ τίμησις τῆς συναλλαγῆς ἐκφράζη εἰς ἐγγώρια νομίσματα τὴν ἀξίαν τῆς νομισματικῆς μονάδος τοῦ ἄλλου ἔθνους, ὁ κανὼν ὁ σχετικὸς πρὸς τὰ ἀμοιβαία συναλλάγματα τῶν ἀποδίνει ἀπλοῦς πολλαπλασιασμὸς ἢ διαιρέσεις.

Οὔσης π. χ. τῆς τιμῆσεως τῆς συναλλαγῆς γρ. 110 διὰ μίαν λίραν στερλίαν, 1000 λίραι στερλίαναι ἀξίζουσιν βεβαίως τὸ γινόμενον τὸ ὁποῖον ἤθελε προκύψει ἐκ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ αὐτῶν μὲ τὸ 110 ἥτοι γρ. 110,000· καὶ τὸ ἀνάπαλιν, ἐὰν ἐπρόκητο νὰ εὐρώμεν πόσας λίρας στερλίνας φέρουν γρ. 110,000 πρὸς συνάλλαγμα 110 γροσίων τὴν λίραν, ἠθέλαμεν διὰ τῆς διαιρέσεως εὐρεῖ ἀμέσως τὸ ποσὸν τῶν 1000 λιρῶν

Ὅταν δὲ ἡ τίμησις τῆς συναλλαγῆς δὲν προσδιορίζεται ἐπὶ τῆς νομισματικῆς μονάδος, ἀλλὰ ἐπὶ τῆς σχέσεως τῶν 100 νομισμάτων, π. χ. εἰς τὴν Ὀδησσὸν 410 φράγκα διὰ 100 ἀργυρᾶ ρούβλια, τότε ἡ εὗρεσις τοῦ συναλλάγματος θέλει γενῇ διὰ τῆς μεθόδου τῆς ἀναλογίας τῶν τριῶν, οὕτω·

$$100 \text{ ρούβλια} : 410 \text{ φρ.} :: 1000 : x = 4100 \text{ φρ.}$$

Ἀλλ' ἡ τίμησις τῶν συναλλαγῶν δὲν προσδιορίζεται πάντοτε ἐπὶ τῶν νομισματικῶν μονάδων τῶν διαφόρων Ἐπικρατειῶν, οὔτε ἐπὶ τῆς σχέσεως προσδιωρισμένου ποσοῦ νομίσματος αὐτῶν. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἡ τίμησις τῶν συναλλαγῶν προσδιορίζεται διὰ κλασματικῶν καὶ ὑποδιαιρέσεων τῆς νομισματικῆς μονάδος τοῦ τόπου, τοῦ δίδοντος τὸ ἀόριστον σχετικῶς μὲ τὴν ἀξίαν τοῦ ὠρισμένου, συνισταμένου ἐκ προσδιωρισμένου ποσοῦ νομισμάτων τῆς ἄλλης Ἐπικρατείας· τότε διὰ πολλῶν μεθόδων τῶν τριῶν καὶ διὰ διαφόρων διαδοχικῶν ἀναγωγῶν ἀναλόγως τῶν περισσοτέρων ἢ ὀλιγωτέρων ὑποδιαιρέσεων τῶν ξένων νομισμάτων θέλομεν εὐρεῖ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς τραπεζιτικῆς ἐργασίας.

Ἀλλ' ἐπειδὴ εἰς τὴν ἀριθμητικὴν ὅλαι αἱ ἀναλογίαι, τῶν ὁποίων σκοπὸς εἶναι ἡ εὗρεσις ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ἀποτελέσματος, δύνανται νὰ ἐνωθῶσιν εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν, ὀνομαζομένην σύνθετον ἢ ἀλυστον, δυνάμεθα ν' ἀποφύγωμεν τὰς κατ' ἐπανάληψιν ἀριθ-

μητικὰς ἐργασίας μεταχειριζόμενοι τὴν μέθοδον ταύτην τῆς ἀλύσου.

Ὁ λογαριασμὸς τοῦ ἐξωτερικοῦ συναλλάγματος προαπαιτεῖ λοιπὸν τὴν γνῶσιν τῆς σχετικῆς ἀξίας τῶν δύο διαφορῶν νομισμάτων καὶ τῆς μεταξὺ τῶν δύο πόλεων τιμῆσεως τῶν συναλλαγῶν (1).

Ὅθεν προκειμένου νὰ ἐκδῶσωμεν συναλλαγματικὴν ἐπὶ ξένης πόλεως δι' ἓν ποσὸν νομίσματος ἐκείνης τῆς πόλεως ἀντιστοιχοῦν μὲ τὴν δοθεῖσαν ποσότητα νομισμάτων τῆς πόλεώς μας, πρέπει νὰ εὕρωμεν τὸ ποσὸν τοῦ ξένου νομίσματος, τὸ ἀντιστοιχοῦν εἰς τὸ δοθὲν ποσὸν τοῦ ἰδικοῦ μας νομίσματος, ἥτοι νὰ μεταφέρωμεν εἰς ξένα νομίσματα μίαν ῥητὴν ποσότητα ἐγχωρίου νομίσματος.

Ὅταν δὲ ἔχωμεν συναλλαγματικὴν εἰς νόμισμα ξένον ἐπὶ ξένης τινὸς πόλεως, καὶ ζητῶμεν νὰ εὕρωμεν πόσον ποσὸν ἐγχωρίου νομίσματος θέλομεν λάβει παραχωροῦντες αὐτὴν εἰς τὴν τιμὴν, τὴν ὁποίαν ὁ ἀγοραστὴς προσφέρει, ἡ ἐργασία εἶναι ἡ αὐτὴ μὲ τὴν προεκτεθεῖσαν κατ' ἀντίστροφον θέσιν, δηλ. πρέπει νὰ εὕρωμεν εἰς ἐγχώρια νομίσματα ἓν τοιοῦτον νομισματικὸν ποσὸν, τὸ ὁποῖον ὁ ἀντιπροσωπεύῃ τὸ ξένον νομισματικὸν ποσὸν, ἥτοι νὰ μεταφέρωμεν τὸ ξένον νόμισμα εἰς ἐγχώριον.

Οὕτω κατὰ γενικὸν κανόνα διὰ νὰ μεταφέρωμεν τὸ ἰδικόν μας νόμισμα εἰς ξένον νόμισμα, πρέπει νὰ διαίρῶσωμεν τὸ δοθὲν ποσὸν τοῦ ἐγχωρίου νομίσματος διὰ τῆς γνωστῆς ἀξίας τῆς νομισματικῆς μονάδας τοῦ ξένου νομίσματος· ἐὰν δὲ μείνῃ μετὰ τὴν διαίρεσιν ταύτην κατάλοιπον, διαιροῦμεν καὶ τοῦτο μὲ τὴν ἀξίαν τῆς πρώτης ὑποδιαίρεσεως τοῦ ξένου νομίσματος, καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν διαίρεσεων θέλει ἐκφράζει τὸ ποσὸν τοῦ ξένου νομίσματος, τὸ ἀντιστοιχοῦν εἰς τὸ δοθὲν ποσὸν τοῦ ἐγχωρίου.

Ἡ δευτέρα πρᾶξις, διὰ τῆς ὁποίας θέλομεν νὰ εὕρωμεν πόσον ποσὸν ἐγχωρίου νομίσματος περιέχει μία συναλλαγματικὴ ῥητοῦ ποσοῦ ξένου νομίσματος, εἶναι ἡ ἀντίστροφος ἐργασία τῆς προεκτεθείσης, διότι εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην πολλαπλασιάζομεν διὰ τοῦ ποσοῦ

(1) Εἰς τὸ Γ'. Μέρος ἐσημειώσαμεν τὰς τιμῆσεις τῶν συναλλαγῶν τῶν ἐμπορικῶν πόλεων τῆς Εὐρώπης· εἶναι δὲ γνωστὸν ὅτι αἱ συνήθως κοινοποιούμεναι τιμῆσεις τῶν συναλλαγῶν δὲν περιέχουν εἰμὴ τὴν τίμησιν τοῦ ἀορίστο ὑποτιθεμένου γνωστοῦ τοῦ ὠρισμένου.

τῆς τιμῆσεως τοῦ ξένου νομίσματος τὸ νομισματικὸν ποσὸν τῆς συναλλαγματικῆς, καὶ εὐρίσκομεν τὸ ἀντιστοιχοῦν ποσὸν τοῦ ἐγχωρίου νομίσματος.

Οἱ κανόνες οὗτοι ἐφαρμόζονται ἐπὶ ὅλων τῶν ἀπλῶν συναλλαγματικῶν ἐργασιῶν· ὅταν δὲ αὗται ποικίλλωνται, ὥς θέλομεν ἰδεῖ κατόπιν, αἱ περὶ αὐτὸν ἀριθμητικαὶ ἐργασίαι ὡσαύτως ἀποβαίνουσιν δυσκολώτεροι.

§. 454. *Ἑμμεσος συναλλαγή.*—Ὅταν ἔχοντες νὰ λάβωμεν ἢ ν' ἀποστείλωμεν χρηματικὸν ποσὸν εἰς τινα ξένην πόλιν πωλῶμεν ἢ ἀγοράζωμεν συναλλαγματικὴν ἐκδιδομένην ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τῆς πόλεως ταύτης, ἢ πρᾶξις αὕτη τῆς συναλλαγῆς ὀνομάζεται ἄμεσος· ἀλλ' ἔνεκα διαφορῶν περιστατικῶν δὲν δυνάμεθα πάντοτε νὰ κανονίζωμεν τὰς μετὰ τῶν ξένων πόλεων χρηματικὰς σχέσεις μας διὰ τῶν ἀμέσων συναλλαγματικῶν, διότι εἴτε δὲν ὑπάρχει ἄμεσον συνάλλαγμα, ἢ τὸ ὑπάρχον εἶναι ἐπιζήμιον. Εἰς τοιαύτην περίπτωσιν ἐπομένως διὰ νὰ κάμωμεν ἀποστολὰς (ἐμβάσματα) ἢ μετακλήσεις χρημάτων (τραβήματα) εἰς τὴν πόλιν, εἰς τὴν ὁποίαν χρεωστοῦμεν, ἢ ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἔχομεν νὰ λάβωμεν, ἀναγκαζόμεθα νὰ προστρέχωμεν εἰς τὴν μεσολάβησιν τρίτης τινὸς πόλεως, μετὰ τῆς ὁποίας ἀμφότεραι αἱ πόλεις, δηλ. ἡ πόλις μας καὶ ἐκείνη, μετὰ τῆς ὁποίας θέλομεν νὰ συναλλαχθῶμεν, εὐρίσκονται εἰς σχέσιν συνάλλαγῆς· ἢ πρᾶξις αὕτη ὀνομάζεται ἑμμεσος συναλλαγή· δι' αὐτῆς τρόπον τινὰ ἀνταλλάττομεν τὰ νομίσματα ἑνὸς ἔθνους εἰς νομίσματα τοῦ ἄλλου διὰ τῆς μεσολαβήσεως τῶν νομισμάτων τρίτης τινὸς πόλεως, μετὰ τῆς ὁποίας ἀμφότερα τὰ ἔθνη εὐρίσκονται εἰς σχέσιν συναλλαγῆς.

Εἰς παρομοίᾳς φύσεως συναλλαγματικὰς ἐργασίας πρέπει πρῶτον νὰ μεταφέρωμεν τὰ νομίσματα τῆς πόλεός μας εἰς νομίσματα τῆς μεσολαβούσης πόλεως, καὶ ἐπομένως τὸ εὑρεθὲν ποσὸν τῶν νομισμάτων τῆς δευτέρας ταύτης πόλεως νὰ μεταφέρωμεν εἰς νομίσματα τῆς τρίτης πόλεως κατὰ τὴν μεταξὺ τῶν διαφορῶν τούτων πόλεων ὑπάρχουσαν τίμησιν τῆς συναλλαγῆς, ἢ νὰ προσφύγωμεν εἰς τὴν σύνθετον ἀναλογίαν ἢ μέθοδον τῆς ἀλύσου.

§. 455. *Προμήθεια καὶ ἔξοδα τῶν ἐμμέσων συναλλαγματικῶν.*—Ἡ τραπεζικὴ προμήθεια, τὴν ὁποίαν συνήθως λαμβάνει ὁ ἀνταποκριτής, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐκδίδομεν πεπραγμένον αὐτὸν ν' ἀντεκδόσῃ

ἐπὶ ἄλλης ἀγορᾶς. πρέπει νὰ ὑπολογίζεται εἰς τοὺς λογαριασμοὺς τῶν τοιούτων συναλλαγματικῶν, ἐὰν θέλωμεν νὰ γνωρίζωμεν ἀκριβῶς τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐπιχειρήσεών μας. Συνήθως ὁ μεσολαβῶν τραπεζίτης προσθέτει εἰς τὰς ἐκτίσεις του τὸ ποσὸν τῆς προμηθείας του, π. χ. διὰ μίαν μετακλητικὴν (tratta) 1000 γρ. προσθέτει τὴν προμήθειάν του, ὑποτιθεμένην $1/2$ τοῖς $0/0$, καὶ ἐκδίδει ἄλλην ἐκ γρ. 1005.

Ἐπομένως ἐὰν ὑποθέσωμεν ὅτι ἡ προμήθεια εἶναι πρὸς $1/2$ τοῖς $0/0$, θέλωμεν δόσει 100 $1/2$ νομίσματα διὰ τὰ πληρωθέντα 100 νομίσματα εἰς τὴν μεσολαβοῦσαν πόλιν πρὸς πληρωμὴν τοῦ ἐκτίσαντος αὐτὰ ἀνταποκριτοῦ μας· καὶ τὸ ἀνάπαλιν 100 $1/2$ νομίσματα, πληρωθέντα εἰς τὴν τελευταίαν πόλιν, δὲν παράγουν διὰ τὸν ἐκδότην, ὑποτιθεμένης τῆς προμηθείας $1/2$ τοῖς $0/0$, εἰμὴ τὸ ποσὸν 100 μόνον νομισμάτων.

Οὕτως ὅταν θέλωμεν νὰ μάθωμεν πόσα νομίσματα ἐγγώρια θέλει φέρεи μία συναλλαγματικὴ ἔμμεσος, διαλαμβάνουσα ποσὸν ὠρισμένον ξένων νομισμάτων, πρέπει νὰ προσθέσωμεν εἰς τὴν σύνθετον ἀναλογίαν καὶ τὴν ἐξῆς τῆς προμηθείας σχέσιν $100 \frac{1}{2} : 100$.

Διότι 100 $1/2$ ξένα νομίσματα πληρωθέντα δὲν θέλουν παράξει διὰ τὸν ἐκδότην τῆς συναλλαγματικῆς εἰμὴ τὸ ποσὸν τῶν 100 νομισμάτων.

Ἐὰν δὲ θέλωμεν νὰ μάθωμεν πόσα ξένα νομίσματα θέλει φέρεи μία ἔμμεσος συναλλαγματικὴ, διαλαμβάνουσα ὠρισμένον ποσὸν ἐγγωρίων νομισμάτων, πρέπει νὰ προσθέσωμεν καὶ τὴν ἀναγκαίαν σχέσιν ὡς πρὸς τὴν προμήθειαν, ἥτις θέλει εἶσθαι ἡ ἐξῆς·

$$100 : 100 \frac{1}{2}.$$

Διότι τὰ 100 νομίσματα, τὰ ὁποῖα ὁ ἐκδότης λαμβάνει εἰς ἐγγώρια νομίσματα, θέλουν πληρώσει τὴν ἀξίαν 100 $1/2$ ξένων νομισμάτων εἰς τὴν τελευταίαν ἀγορὰν ἕνεκα τῆς προμηθείας, τὴν ὁποίαν ὁ μεσολαβῶν τραπεζίτης θέλει προσθέσει.

Ἡ αὕτη θεωρία ἐφαρμόζεται ἐντελῶς ὡς πρὸς τὰ ἔξοδα τοῦ χαρτοσήμου, τὰ γραμματοκόμιστρα, καὶ λοιπὰ ἔξοδα, τὰ γινόμενα ἐπὶ ἐμμέσων συναλλαγματικῶν, διότι τὸ ποσὸν αὐτῶν ὑπολογίζεται ὡσαύτως ἐπὶ τῶν 100 νομισμάτων, ὥστε γίνεται ἡ αὕτη ἀναλογία.

Ὁ μεσολαβῶν ἀνταποκριτής, εἰς τὸν ὁποῖον ἐμβάζομεν συναλλαγματικὰς διὰ νὰ εἰσπράξῃ τὸ ποσὸν αὐτῶν καὶ ν' ἀγοράσῃ συναλλάγ-

ματα ἐπὶ ἄλλης ἀγορᾶς, κρατεῖ ὡσαύτως ἀπὸ τὸ ποσὸν τῶν εἰσπραχθέντων χρημάτων τὴν προμήθειάν του· οὕτως ἐάν ὑποθέσωμεν τὴν προμήθειάν του $1\frac{1}{2}$ τοῖς 0/0, δὲν θέλει ἀγοράσει συναλλαγματικὴν δι' 100 νομίσματα, τὰ ὁποῖα τῷ ἐμβάσαμεν, ἀλλὰ μόνον διὰ $99\frac{1}{2}$.

Ὅθεν ἐπὶ τῶν ἐμμέσων ἀποστολῶν (ἐμβασμάτων) ἐφαρμόζονται ὅσα προσεθέσαμεν περὶ τῶν ἐμμέσων μετακλήσεων (τραθημάτων). Ὡς πρὸς τὰ συνεχῆ λεγόμενα συναλλάγματα, διὰ τῶν ὁποίων διὰ διαφόρων πόλεων ἐπκνέρεται εἰς τὸν ἀρχικὸν ἐκδότην ἢ κομιστὴν ἢ πληρωμὴ ἢ ἡ εἰσπραξις τοῦ ἀρχικοῦ ποσοῦ τῆς συναλλαγματικῆς, δὲν ἔχομεν νὰ προσθέσωμεν τι, διότι καὶ εἰς τὰς ἐργασίας ταύτας δὲν πρόκειται εἰμὴ νὰ μεταφέρωμεν τὰ νομίσματα μιᾶς πόλεως εἰς νομίσματα τῆς δευτέρας, καὶ κατόπιν εἰς νομίσματα τῆς τρίτης καὶ τετάρτης πόλεως καὶ καθεξῆς, ἐπὶ τέλους δὲ εἰς νομίσματα τῆς πόλεώς μας κατὰ τὰς διαφόρους τιμῆσεις τῶν συναλλαγμάτων, καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν προσγενομένων ἐξόδων, καὶ διὰ τῶν ἀριθμητικῶν τούτων πράξεων νὰ ἴδωμεν τὸ ἀποτέλεσμα τῆς συνεχοῦς ταύτης συναλλαγματικῆς ἐργασίας μας.

§. 456. Ἐκλογαὶ συναλλαγῶν (arbitrages). — Ἡ ἐκλογὴ τῆς συναλλαγῆς ἔχει σκοπὸν νὰ εὕρωμεν ποῖον εἶναι τὸ συμφερότερον μέσον, διὰ τοῦ ὁποίου δυνάμεθα νὰ κάμωμεν ἀποστολὰς ἢ μετακλήσεις χρημάτων.

Αἱ συναλλακτικαὶ αὗται ἐκλογαὶ διακρίνονται εἰς διάφορα εἶδη, λαμβάνουν δὲ χώραν κυρίως,

α) Ὅταν πρόκηται νὰ μετακαλέσωμεν (σύρωμεν) ἢ ν' ἀποστείλωμεν (ἐμβάσωμεν) ὀρισμένον ποσὸν διὰ τοῦ συμφερωτέρου μέσου.

β) Ὅταν χωρὶς νὰ ἔχωμεν ποσὸν προσδιορισμένον ζητῶμεν νὰ εὕρωμεν πόση θέλει ἀποθῇ ἡ τιμὴ τῆς ἐμμέσου συναλλαγῆς μεταξὺ δύο πόλεων σχετικῶς ὡς πρὸς τὴν τιμὴν τῆς συναλλαγῆς τῶν πόλεων τούτων μὲ ἄλλην τινὰ πόλιν μεσολαβοῦσαν, δηλ. ὅταν ζητῶμεν τὴν σχετικὴν τιμὴν τῆς ἐμμέσου συναλλαγῆς διὰ μιᾶς ἢ περισσοτέρων μεσολαβουσῶν πόλεων.

γ) Ὅταν πρόκηται νὰ ἐκτελέσωμεν τραπεζιτικὰς παραγγελίας διὰ τῶν μέσων τῶν συμφερωτέρων, δὲν ἐπιτυγχάνωμεν δὲ τὰς τιμὰς τῶν συναλλαγμάτων, τὰς ὁποίας ὁ παραγγελεὺς μᾶς ἐπροσδιόρισεν.

§. 457. Ἐκλογὴ συναλλαγματικῶν προσδιορισμένης ἀξίας.—

Διὰ νὰ εὕρωμεν τὴν ἐκλογὴν ὡς πρὸς τὴν μετάκλησιν ἢ ἀποστολὴν προσδιορισμένου ποσοῦ, πρέπει 1^{ον} Νὰ λογαριάσωμεν τὴν ἀξίαν τῆς συναλλαγματικῆς κατὰ τὴν τίμησιν τῆς ἀμέσου συναλλαγῆς τῶν δύο πόλεων, 2^{ον} Νὰ λογαριάσωμεν τὴν αὐτὴν ἀξίαν σχετικῶς μὲ τὰς τιμῆσεις τῆς συναλλαγῆς ἐκάστης τῶν πόλεων τούτων μὲ μίαν τρίτην πόλιν, τὴν ὁποίαν σκοπεύομεν νὰ λάβωμεν ὡς μεστολαβοῦσαν.

Διὰ τῶν δύο τούτων ἀριθμητικῶν πράξεων θέλομεν ἰδεῖ ἂν τὸ ἄμεσον ἢ τὸ ἔμμεσον συνάλλαγμα ἦναι συμφερώτερον, καὶ ἐπομένως θέλομεν κάμει τὴν ἐκλογὴν, ἥτις εἶναι ὁ σκοπὸς τῆς ἐργασίας μας.

Ὡς πρὸς τὴν ἐκλογὴν ταύτην πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπόψιν τὰς ἐξῆς ἀρχὰς «ὅτι ὁ τραπεζΐτης, ὁ ἐκδίδων συναλλαγματικὴν ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ, πωλεῖ τὰ εἰς αὐτὴν σημειωμένα ξένα νομίσματα ἀπέναντι ἐγγυήτων νομισμάτων,» διότι βεβαίως ὁ ἐκδότης μιᾶς συναλλαγματικῆς δὲν δύναται νὰ μεταβῇ ὁ ἴδιος νὰ λάβῃ τὰ εἰς τὴν συναλλαγματικὴν σημειούμενα ξένα νομίσματα, ὅθεν ἡ ἐκδοσις τῆς συναλλαγματικῆς συνεπιφέρει τὴν ἀνάγκην τῆς διαπραγματεύσεως αὐτῆς, ὥστε ἐκδίδω συναλλαγματικὴν σημαίνει πωλῶ· εἶναι ἐπομένως φανερόν ὅτι εἶναι συμφερώτερον διὰ τὸν ἐκδότην νὰ λάβῃ διὰ τὴν συναλλαγματικὴν του τὴν ὅσον τὸ δυνατόν μεγαλητέραν ἀξίαν αὐτῆς εἰς ἐγγύρια νομίσματα. Πρέπει προσέτι νὰ ἐνθυμώμεθα, ὅτι ὅταν χορηγῶμεν διὰ συναλλαγματικῆς εἰς τινα τῶν ἀνταποκριτῶν μας εἰς ξένην πόλιν χρήματα, πρέπει ἐξ ἀνάγκης ν' ἀγοράσωμεν τὴν συναλλαγματικὴν, διὰ τῆς ὁποίας θέλομεν τῷ ἀποστείλει τὰ χρήματα ταῦτα, καὶ ἐπομένως ἀποστέλλω ἢ ἐμβάζω εἶναι ταὐτὸν τοῦ ἀγοράζω. Εἶναι ἐπομένως φανερόν ὅτι διὰ τὸν ἀποστέλλοντα (ἐμβάζοντα) συμφερώτερον εἶναι νὰ πληρώσῃ διὰ τὴν ἀγορὰν τῆς συναλλαγματικῆς ὅσον τὸ δυνατόν ὀλιγώτερα ἐγγύρια νομίσματα.

Ἐν περιλήψει, τὸ συμφερώτερον μέσον πρὸς ἐκδοσιν συναλλαγματικῆς ποσοῦ προσδιορισμένου ξένου νομίσματος εἶναι ἐκείνο, τὸ ὁποῖον παράγει περισσότερον, διότι πωλῶ. Τὸ δὲ συμφερώτερον μέσον διὰ ν' ἀποστέλλω συναλλαγματικὴν προσδιορισμένου ποσοῦ ξένου νομίσματος εἶναι ἐκείνο, τὸ ὁποῖον παράγει τὸ ὀλιγώτερον, διότι ἀγοράζω.

§. 458. Ἐκλογαὶ πρὸς εὕρεσιν τῆς συμφερωτέρας τιμῆσεως διὰ τὴν ἐνέργειαν ἐξωτερικῆς συναλλαγῆς.—Ὅταν ὁ τραπεζΐτης, χωρὶς (ΕΜΠΟΡ. ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ).

νὰ εὐρίσκεται εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἐκδώσῃ ἢ νὰ ἐμβάσῃ συναλλαγμα-
τικὴν προσδιωρισμένου ποσοῦ, θέλῃ νὰ εὔρῃ τὸ συμφερότερον μέσον
διὰ νὰ κάμῃ ἀποστολὰς ἢ μετακλήσεις ἐπὶ τινος ξένης ἀγορᾶς, πρέπει
νὰ εὔρῃ τὴν σχετικὴν ἰσοτιμίαν τῶν συναλλαγῶν τῶν διαφόρων πό-
λεων, διὰ τῶν ὁποίων πρόκειται νὰ ἐνεργήσῃ τὴν συναλλαγὴν, καὶ
μετὰ ταῦτα νὰ ἐκλέξῃ ἐξ ὅλων τούτων τῶν σχετικῶν τιμῶσεων τὴν
συμφερωτέραν. Ὡς πρὸς τὴν ἐκλογὴν δὲ ταύτην ἰδοὺ ὁποίας ἀρχὰς
πρέπει νὰ ἔχῃ ὑπόψιν.

Πρέπει νὰ συλλάβῃ καλῶς τὰς τέσσαρας ἐπομένους ἀρχὰς, αἵτινες
εἶναι ἐν γένει αἱ θεμελιώδεις βάσεις πάσης συναλλαγῆς, καὶ τῶν
ὁποίων ἡ γνώσις θέλει τὸν ὁδηγήσῃ εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ συμφερω-
τέρου μέσου διὰ νὰ ἐνεργήσῃ τὴν ἀποστολὴν ἢ μετακλήσιν, καὶ μάλιστα
ὅταν πρόκηται περὶ κερδοσκοπικῶν τραπεζιτικῶν ἐργασιῶν.

α.) « *Διὰ νὰ ἐκδόσωμεν συναλλαγματικὴν ἐπὶ ξένης ἀγορᾶς, ἥτις δίδει τὸ ὠρισμένον (1) ἡ ὑψηλοτέρα τίμησις τῆς συναλλαγῆς εἶναι ἡ συμφερωτέρα* » διότι πωλοῦμεν τὸ ὠρισμένον, τὸ ἐκφραζόμενον εἰς ξένα νομίσματα, καὶ ἐπομένως εἶναι συμφερότερον νὰ λάβωμεν εἰς ἀνταλλαγὴν τὴν ὑψηλοτέραν τιμὴν.

β.) « *Διὰ νὰ ἐκδόσωμεν συναλλαγματικὴν ἐπὶ ξένης ἀγορᾶς, ἥτις δίδει τὸ ΑΟΡΙΣΤΟΝ, ἡ ΜΙΚΡΟΤΕΡΑ τίμησις εἶναι ἡ συμφερωτέρα* », διότι τότε πωλοῦμεν τὸ ἐκφραζόμενον εἰς ξένα νομίσματα ἀόριστον, καὶ πληρόνεται διὰ τοῦ ὠρισμένου, δηλ. διὰ τῆς ἀμεταβλήτου ποσότητος, διὰ τὴν ὁποίαν εἶναι συμφερότερον νὰ πληρώσωμεν τὴν μικροτέραν δι' αὐτὸ τιμὴν.

γ.) « *Διὰ νὰ κάμωμεν ἐμβάσματα εἰς ξένην πόλιν ἥτις δίδει τὸ ΩΡΙΣΜΕΝΟΝ, ἡ εἰμησις τῆς συναλλαγῆς ἡ ΧΑΜΗΛΟΤΕ-*

(1) Περὶ τοῦ ὠρισμένου καὶ ἀόριστου ἴδε §. 81. Λέγομεν δὲ ἐπὶ συναλλαγῶν ὅτι ἡ δεῖνα πόλις συναλλαττομένη μὲ τὴν δεῖνα δίδει τὸ ὠρισμένον, ὅταν εἰς τὴν τίμησιν τῆς συναλλαγῆς τῆς πόλεως ταύτης προσδιορίζεται ἡ τιμὴ τῆς συναλλαγῆς εἰς τὸ νόμισμα τῆς ἄλλης πόλεως, π. χ. εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἡ τιμὴ τῆς συναλλαγῆς μετὰ τῆς Ῥωσσίας προσδιορίζεται πρὸς τόσα καπίκια τὸ γρόσιον, τὸ ὁποῖον εἶναι ὁ ἀμετάβλητος ὅρος τῆς συναλλαγῆς, δηλ. τὸ ὠρισμένον. Ὅθεν λέγομεν ὅτι ἡ Κωνσταντινούπολις δίδει εἰς τὸ μετὰ τῆς Ῥωσσίας συνάλλαγμα τὸ ὠρισμένον, ἡ δὲ Ῥωσσία τὸ ἀόριστον. λέγομεν δὲ ἀπειναντίας, ὅτι ἡ Κωνσταντινούπολις εἰς τὸ μετὰ τῆς Γαλλίας συνάλλαγμα δίδει τὸ ἀόριστον, καὶ ἡ Γαλλία τὸ ὠρισμένον, διότι ἡ τίμησις τοῦ Γαλλικοῦ συναλλάγματος εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν προσδιορίζεται πρὸς τόσους παράδας τὸ φράγκον, τὸ ὁποῖον ἐνταῦθα εἶναι ὁ ἀμετάβλητος ὅρος τῆς συναλλαγῆς.

ΡΑ εἶναι ἡ συμφερωτέρα», διότι τότε ἀγοράζομεν τὸ ἐκφραζόμενον εἰς ξένα νομίσματα ὠρισμένον, καὶ εἶναι συμφερώτερον νὰ πληρώσωμεν τὴν μικροτέραν δι' αὐτὸ τιμὴν.

δ.) «*Διὰ τὰ κάμωμεν ἐμβάσματα εἰς ξένην πόλιν, ἥτις δίδει τὸ ΑΟΡΙΣΤΟΝ, ἢ ΥΨΗΛΟΤΕΡΑ* τιμὴ εἶναι ἡ συμφερωτέρα», διότι ἀγοράζομεν τὰ ξένα νομίσματα, τὰ ἐκφράζοντα τὸ ἀόριστον, πληρόνοντες αὐτὰ μὲ ἐν ποσὸν ἀμετάβλητον, ἥτοι μὲ τὸ ὠρισμένον, διὰ τὸ ὁποῖον εἶναι συμφερώτερον νὰ λάβωμεν ὅσον τὸ δυνατὸν ὀλιγώτερον.

Ὅθεν κατὰ γενικὸν κανόνα ἡ ΥΨΗΛΟΤΕΡΑ τίμησις τῆς συναλλαγῆς εἶναι ἡ συμφερωτέρα διὰ νὰ ἐκδόσωμεν μετακλητικὰς (*tratte*) ἐπὶ τινος ἀγορᾶς, ὅταν αὕτη δίδῃ τὸ ΟΡΙΣΜΕΝΟΝ, καὶ ἡ ΧΑΜΗΛΟΤΕΡΑ ὅταν δίδῃ τὸ ΑΟΡΙΣΤΟΝ. Ἡ ΧΑΜΗΛΟΤΕΡΑ δὲ τίμησις εἶναι ἡ συμφερωτέρα διὰ νὰ κάμωμεν ἀποστολὰς (ἐμβάσματα) εἰς τινὰ ἀγοράν, ὅταν αὕτη δίδῃ τὸ ΟΡΙΣΜΕΝΟΝ, καὶ ἡ ΥΨΗΛΟΤΕΡΑ ἀπ' ἐναντίας εἶναι ἡ συμφερωτέρα, ὅταν ἡ ἀγορὰ ἐκείνη δίδῃ τὸ ΑΟΡΙΣΤΟΝ.

§. 459. Ἐκλογαὶ ἐπὶ Τραπεζιτικῶν παραγγελιῶν. — Ὀνομάζονται Τραπεζικαὶ παραγγελίαι αἱ διαταγαί, τὰς ὁποίας λαμβάνει Τραπεζίτης τις παρὰ τινος τῶν ἀνταποκριτῶν τοῦ ν' ἀγοράσῃ ἢ νὰ πωλήσῃ διὰ λογαριασμόν τοῦ συνάλλαγμα. Οἱ τραπεζίται παραγγέλλοντες τοὺς ἀνταποκριτάς των νὰ ἐκδόσουν συναλλαγματικὰς ἐπὶ τινος δοθείσης πόλεως, καὶ διὰ τοῦ προϊόντος αὐτῶν νὰ κάμουν ἀποστολὰς εἰς ἄλλην προσδιορίζουν τοὺς ὅρους τῆς τιμῆσεως τῆς συναλλαγῆς. Ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς παραλαβῆς τοιούτων παραγγελιῶν αἱ τιμήσεις δυνατὸν νὰ μετεβλήθησαν εἴτε κατ' αὐξήσιν, εἴτε κατ' ἐλάττωσιν. Ὅθεν οἱ λαμβάνοντες τοιαύτας παραγγελίας πρέπει νὰ ἐξετάζουν ἂν δύνανται νὰ τὰς ἐκτελέσουν ἄνευ ζημίας τοῦ παραγγελέως των, μόνον ὅτι αἱ προσδιορισθεῖσαι τιμαὶ τῶν συναλλαγματῶν δὲν εἶναι αἱ αὐταὶ μὲ τὰς τρεχούσας· διότι εἶναι ἐνδεχόμενον ἡ μεταβολὴ νὰ ἐγένετο εἰς τρόπον, ὥστε ἡ ὑψώσις τῆς τιμῆσεως τοῦ συναλλάγματος τῆς μιᾶς πόλεως νὰ συμψηφίζεται μὲ τὴν ἐκπτώσιν, τὴν ἐπελθοῦσαν εἰς τὸ συνάλλαγμα τῆς ἄλλης.

Εἰς τὰς τοιαύτης φύσεως ἐκλογὰς πρόκειται λοιπὸν νὰ εὕρωμεν ὁποία πρέπει νὰ ᾔῃαι ἡ ἐκπτώσις ἢ ὑψώσις τῆς τιμῆς τοῦ συναλλάγ-

ματος τῆς μιᾶς τῶν δύο πόλεων ἀναλόγως τῆς ἐπισυμβάσης ὑψώσεως ἢ ἐκπτώσεως τῆς ἄλλης, ὥστε νὰ ἐπιτύχωμεν ἂν ἦναι δυνατόν ἐν εἶδος συμφηφισμοῦ.

Διὰ νὰ εὕρωμεν ὁποία πρέπει νὰ ἦναι ἡ ἔκπτωσις τῆς τιμῆς τῆς συναλλαγῆς ἀγορᾶς τινὸς ἀναλόγως τῆς ἐκπτώσεως ἢ ὑψώσεως τῆς τιμῆς τῆς συναλλαγῆς ἄλλης ἀγορᾶς, πρέπει νὰ μεταχειρισθῶμεν τὴν μέθοδον τῶν τριῶν, καὶ νὰ καταστρώσωμεν αὐτὴν εἰς τρόπον ὥστε ὁ πρῶτος ὅρος νὰ ἦναι ἡ ὑψηλότερα τιμὴ τῆς συναλλαγῆς τῆς ἀγορᾶς, τῆς ὁποίας ἡ τίμησις μετεβλήθη, ὁ δεύτερος ὅρος τῆς ἀναλογίας νὰ ἦναι ἡ χαμηλότερα τιμὴ τῆς συναλλαγῆς τῆς αὐτῆς ἀγορᾶς, καὶ ὁ τρίτος ἡ τιμὴ τῆς συναλλαγῆς, ἣτις πρέπει νὰ ὑποφέρῃ τὴν ἀνάλογον ἔκπτωσιν.

Διὰ νὰ εὕρωμεν ἀπεναντίας ὁποία πρέπει νὰ ἦναι ἡ ὑψωσις τῆς τιμῆς τῆς συναλλαγῆς ἀγορᾶς τινὸς ἀναλόγως τῆς ὑψώσεως ἢ τῆς ἐκπτώσεως μιᾶς ἄλλης, πρέπει νὰ κάμωμεν ὡσαύτως μίαν ἀναλογίαν τῶν τριῶν, τῆς ὁποίας ὁ πρῶτος ὅρος νὰ ἦναι ἡ χαμηλότερα τίμησις τῆς ἀγορᾶς, τῆς ὁποίας ἡ συναλλαγή μετεβλήθη, ὁ δεύτερος ὅρος ἡ ὑψηλότερα τιμὴ τῆς συναλλαγῆς τῆς αὐτῆς ἀγορᾶς, καὶ τρίτος ὅρος ἡ τιμὴ τῆς συναλλαγῆς, εἰς τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ ἐπέλθῃ ἡ ἀνάλογος αὐξήσις.

Ἰδοὺ δύο παραδείγματα πρὸς εὐκρινεστέραν κατὰληψιν.

Παράδειγμα Α'. Ἐμπορος τῆς Κωνσταντινουπόλεως λαμβάνει διαταγὴν νὰ σύρῃ ἐπὶ Βιέννης συνάλλαγμα πρὸς 440 παράδας δι' ἐν φιορίνιον, καὶ νὰ ἐμβάσῃ τὸ ποσὸν αὐτοῦ εἰς Μασσαλίαν πρὸς 172 παράδας τὸ φράγκον. Κατὰ τὴν παραλαβὴν τῆς παραγγελίας ταύτης ὁ ἔμπορος τῆς Κωνσταντινουπόλεως δὲν δύναται νὰ σύρῃ ἐπὶ Βιέννης εἰμὴ πρὸς 435, καὶ ἐπομένως θέλει νὰ ἐξεύρῃ εἰς ποίαν τιμὴν πρέπει νὰ ἐπιτύχῃ τὸ συνάλλαγμα τῆς Μασσαλίας διὰ νὰ συμφηφίσῃ τὴν ζημίαν τοῦ τραθήματος. Πρόκειται λοιπὸν νὰ εὕρῃ τὴν ἀνάλογον κατωτέρα τιμήσιν τῆς συναλλαγῆς τῆς Μασσαλίας, καὶ ἐπομένως κάμνῃ τὴν ἐξῆς ἀναλογίαν.

440 παράδ. : 435 : : 172 : χ ἀπόκρισις = 168, 45. Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ ἐκτελέσῃ τὴν παραγγελίαν, τὴν ὁποίαν ἔλαβεν, εἰμὴ ὅταν ἐπιτύχῃ τὸ συνάλλαγμα τῆς Μασσαλίας εἰς τοὺς παράδας 168, 45.

Παράδειγμα Β'. Ἐμπορος τῆς Κωνσταντινουπόλεως λαμβάνει δια-

ταγὴν νὰ ἐμβάσῃ εἰς Λονδίνον πρὸς 110 Γρόσια τὴν λίραν, καὶ νὰ τραβήσῃ εἰς Βιέννην πρὸς 440 παράδας τὸ φιορίνιον· καθ' ἣν δὲ στιγμήν λαμβάνει τὴν παραγγελίαν τὸ συνάλλαγμα τοῦ Λονδίνου εἶναι πρὸς Γρ. 111, ζητεῖ λοιπὸν νὰ μάθῃ εἰς ποίαν τιμὴν πρέπει νὰ τραβήσῃ εἰς Βιέννην διὰ νὰ συμψηφίσῃ τὴν ζημίαν τῆς ἀποστολῆς· τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος θέλει τὴν εὑρεῖ διὰ τῆς ἐξῆς ἀναλογίας, 111 Γρ. : 110 : : 440 : χ ἀπόκρισις = 436, 4. Ὅθεν δὲν δύναται νὰ ἐκτελέσῃ τὴν παραγγελίαν εἰμὴ ὅταν ἐπιτύχῃ τὸ συνάλλαγμα τῆς Βιέννης εἰς παράδας 436, 4.

Πολλάκις ὅμως αἱ τραπεζιτικά αὗται παραγγελίαι εἶναι γενικώτεραι, συμπεριλαμβάνουσιν μεγαλύτερον ἀριθμὸν ἀγορῶν. Τοιαῦται παραγγελίαι λέγονται σύνθετοι, καὶ δι' αὐτῶν παραγγέλλεται ὁ ἀνταποκριτὴς νὰ σύρῃ ἢ νὰ ἐμβάσῃ εἰς διαφόρους ἀγοράς κατὰ προσδιωρισμένας τιμὰς, μὲ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ νὰ ἐκλέξῃ τὴν ἀγορὰν ἐκείνην, τὴν παρουσιάζουσαν ὀλιγωτέραν ζημίαν, ἢ τὴν προσφέρουσαν περισσότερον κέρδος ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν κατὰ τὴν παραλαβὴν τῆς παραγγελίας αἱ τιμήσεις τῶν συναλλαγῶν δὲν εἶναι αἱ αὗται μὲ τὰς εἰς τὴν παραγγελίαν σημειούμενας. Εἰς τὸ εἶδος τοῦτο τῶν ἐκλογῶν λαμβάνομεν τὸν ἀριθμὸν 100 ὡς κοινὸν μέτρον τοῦ κέρδους ἢ τῆς ζημίας τῶν μεταβληθεῖσιν τιμήσεων ὅλων τῶν προταθεῖσιν ἀγορῶν, ἢ κατ' ἄλλους λόγους εὐρίσκουμεν πόσον κερδίζομεν ἢ ζημιούμεθα ἐπὶ 100 νομίσματα ἀναλόγως τῆς ὑψώσεως ἢ ἐκπτώσεως τῆς τιμῆς τῆς συναλλαγῆς ἐκάστης ἀγορᾶς.

Διὰ νὰ εὐρωμεν τί ζημιούμεθα δι' 100 ἀναλόγως τῆς ἐκπτώσεως ἢ ὑψώσεως τῆς συναλλαγῆς μιᾶς ἀγορᾶς, πρέπει νὰ κάμωμεν τὴν ἀναλογίαν τῶν τριῶν, τῆς ὁποίας ὁ πρῶτος ὅρος πρέπει νὰ ᾖναι ἡ τιμὴ τῆς συναλλαγῆς ἡ ὑψηλοτέρα τῆς αὐτῆς ἀγορᾶς, ὁ δεῦτερος ὅρος ἡ τιμὴ τῆς συναλλαγῆς ἡ χαμηλοτέρα, καὶ τρίτος ὅρος τὰ 100.

Δι' ἐκάστην ἀγορὰν κάμνομεν παρομοίαν ἀναλογίαν, καὶ πολλαπλασιάζοντες τοὺς μέσους ὅρους καὶ διαιροῦντες διὰ τοῦ τρίτου θέλομεν ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὸ ποσὸν τῆς ζημίας, τὸ ὁποῖον ἐκάστη ἀγορὰ κατὰ τὴν ὑπάρχουσαν τιμῇσιν τῆς συναλλαγῆς παρουσιάζει.

Διὰ τῆς συμπαραβολῆς τῶν διαφορῶν τούτων ἀποτελεσμάτων θέλομεν εὑρεῖ ποῖον εἶναι τὸ συνάλλαγμα τὸ ὀλιγώτερον ἐπιζήμιον.

Διὰ νὰ εὐρωμεν δὲ τί θέλομεν κερδίσαι ἐπὶ τοῖς 100 ἀναλόγως τῆς

υψώσεως ἢ τῆς ἐκπτώσεως τῆς συναλλαγῆς πόλεως τινός, πρέπει νὰ κάμωμεν μίαν ἀναλογίαν τῶν τριῶν, τῆς ὁποίας ὁ πρῶτος ὅρος πρέπει νὰ ᾖναι ἡ τιμὴ τῆς συναλλαγῆς ἡ χαμηλοτέρα τῆς ἀγορᾶς ταύτης, ὁ δεύτερος ὅρος ἡ τιμὴ ἡ ὑψηλοτέρα, καὶ τρίτος ὅρος τὰ 100.

Τὸ ἀποτέλεσμα ἐκάστης πράξεως θέλει μᾶς παρουσιάσει τὸ κέρδος τοῦ συναλλάγματος ἐκάστης ἀγορᾶς, καὶ διὰ τῆς συμπαραβολῆς αὐτῶν θέλομεν εὐρεῖ ποία ἀγορὰ εἶναι συμφερωτέρα.

Παράδειγμα Α. Εἰς ἔμπορος τῆς Κωνσταντινουπόλεως λαμβάνει παραγγελίαν παρὰ τινος ἀνταποκριτοῦ του νὰ σύρῃ ἐπὶ τῶν ἐξῆς πόλεων, καὶ εἰς περίστασιν, καθ' ἣν τὰ συναλλάγματα δὲν διαμένουν εἰς τὰς τιμὰς, τὰς ὁποίας τῷ σημειοῖ, νὰ σύρῃ ἐπὶ τῆς πόλεως, ἥτις παρουσιάζει τὴν ὀλιγώτεραν ζημίαν· κατὰ τὴν παραγγελίαν δὲ πρέπει νὰ σύρῃ ἐπὶ Λονδίνου πρὸς γρ. 111, ἐπὶ Βιέννης πρὸς παράδας 440, ἐπὶ Μασσαλίας πρὸς παράδας 173· ἀλλὰ κατὰ τὴν παραλαβὴν τῆς παραγγελίας ταύτης τὸ συνάλλαγμα τοῦ Λονδίνου εἶναι γρ. 110, τὸ τῆς Βιέννης 435, καὶ τὸ τῆς Μασσαλίας 171· θέλει λοιπὸν νὰ μάθῃ ποῖον ἐξ αὐτῶν εἶναι ὀλιγώτερον ἐπιζήμιον διὰ νὰ ἐκτελέσῃ τὸ δεῦτερον μέρος τῆς παραγγελίας· ὅθεν κάμνει τὰς ἐξῆς ἀναλογίας.

$$\text{Λονδίνου,} \quad 111 : 110 :: 100 : \chi = 99,09$$

$$\text{Βιέννης,} \quad 440 : 435 :: 100 : \chi = 98,86$$

$$\text{Μασσαλίας,} \quad 173 : 171 :: 100 : \chi = 98,84$$

Διὰ τῆς πράξεως δὲ ταύτης εὐρίσκει ὅτι τὸ ὀλιγώτερον ἐπιζήμιον συνάλλαγμα εἶναι τὸ τοῦ Λονδίνου.

Παράδειγμα Β'. Εἰς ἔμπορος τῆς Κωνσταντινουπόλεως λαμβάνει παραγγελίαν νὰ ἐμβάσῃ συνάλλαγμα εἰς μίαν τῶν ἐξῆς ἀγορῶν, καὶ εἰς περίπτωσιν τῆς μεταβολῆς τῆς τιμῆσεως τῶν συναλλαγῶν νὰ ἐμβάσῃ εἰς τὴν πόλιν, τῆς ὁποίας τὸ συνάλλαγμα παρουσιάζει περισσότερον ὄφελος, κατὰ τὴν παραγγελίαν πρέπει νὰ ἐμβάσῃ εἰς Λονδίνον πρὸς γρ. 111, εἰς Βιέννην πρὸς 440 παράδας, καὶ εἰς Μασσαλίαν πρὸς 173· κατὰ τὴν παραλαβὴν τῆς παραγγελίας ταύτης τὸ συνάλλαγμα τοῦ Λονδίνου εἶναι πρὸς γρόσια 110, τὸ τῆς Βιέννης πρὸς παράδας 435, καὶ τὸ τῆς Μασσαλίας πρὸς παράδας 171.

Ἡ μεταβολὴ αὕτη εἶναι ἐπωφελὴς καὶ διὰ τὰς τρεῖς πόλεις, πλὴν θέλει νὰ ἐξεύρῃ ποίας τὸ συνάλλαγμα εἶναι ἐπωφελέστερον· ὅθεν κάμνει τὰς ἐξῆς ἀναλογίας.

Λονδίνου, $110 : 111 :: 100 : \chi = 100,90$

Βιέννης, $435 : 440 :: 100 : \chi = 101,14$

Μασσαλίας, $171 : 173 :: 100 : \chi = 101,17$

Ἐπομένως τὸ συνάλλαγμα τῆς Μασσαλίας εἶναι τὸ συμφερότερον πρὸς ἀγορὰν συναλλάγματος.

§. 460. *Γενικοὶ κανόνες*.—Ὅταν ζητῶμεν κατὰ πόσον ἡ τιμὴ τῆς συναλλαγῆς μιᾶς ἀγορᾶς πρέπει νὰ ἐλαττωθῇ ἀναλόγως τῆς ἐκπτώσεως ἢ ὑψώσεως τῆς συναλλαγῆς μιᾶς ἄλλης, πρέπει νὰ συγκρίνωμεν τὴν ὑψηλοτέραν τιμὴν τῆς συναλλαγῆς τῆς τελευταίας ταύτης ἀγορᾶς πρὸς τὴν χαμηλοτέραν τιμὴν.

Ἀπεναντίας πρέπει νὰ συγκρίνωμεν τὴν τιμὴν τὴν χαμηλοτέραν πρὸς τὴν τιμὴν τὴν ὑψηλοτέραν τῆς αὐτῆς ἀγορᾶς, ὅταν ζητῶμεν νὰ εὕρωμεν κατὰ πόσον ἡ τιμὴ τῆς συναλλαγῆς μιᾶς ἄλλης ἀγορᾶς πρέπει νὰ ὑψωθῇ.

Ὅταν ζητῶμεν τὴν ζημίαν τῶν 100 ἀναλόγως τῆς ἐκπτώσεως ἢ ὑψώσεως τῆς τιμῆς τῆς συναλλαγῆς μιᾶς ἀγορᾶς, πρέπει νὰ συγκρίνωμεν τὴν ὑψηλοτέραν τιμὴν τῆς συναλλαγῆς πρὸς τὴν χαμηλοτέραν τιμὴν τῆς αὐτῆς ἀγορᾶς.

Ἀπεναντίας δὲ πρέπει νὰ συγκρίνωμεν τὴν τιμὴν τὴν χαμηλοτέραν πρὸς τὴν τιμὴν τὴν ὑψηλοτέραν τῆς αὐτῆς ἀγορᾶς, ὅταν ζητῶμεν τὸ κέρδος τῶν 100.

Ὅλη ἡ δυσκολία τῶν πράξεων τούτων συνίσταται. εἰς τὸ νὰ διακρίνωμεν ἐὰν ἐκ τοῦ ἀποτελέσματός των θέλῃ προκύβει αὐξήσις ἢ μείωσις ἀναλόγως τῆς ὑψώσεως ἢ τῆς ἐκπτώσεως τῆς συναλλαγῆς.

Ὅθεν πρέπει νὰ γνωρίζωμεν ποῖαι πόλεις εἰς τὰς τιμήσεις τῶν συναλλαγῶν των δίδουν τὸ ὠρισμένον καὶ ποῖαι τὸ ἀόριστον, καὶ πότε ἐπομένως ὡς ἐκ τούτου ἡ ὑψώσις ἢ ἡ ἐκπτώσις εἶναι ἐπωφελὴς ὡς πρὸς τινὰ ἀγορὰν διὰ τὰς ἐπ' αὐτῆς ἀποστολὰς ἢ μετακλήσεις (ἐμβάσματα ἢ τραθήματα).

Γ'. ΤΟΚΟΣ ΚΑΙ ΤΟΚΟΦΟΡΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ.

§. 461. *Περὶ τόκου ἐν γένει*.—Τόκος εἶναι τὸ χρηματικὸν ποσὸν, τὸ ὁποῖον ὁ δανειζόμενος πληρώνει εἰς τὸν δανειστὴν ἐπὶ λόγῳ τῆς χρήσεως τοῦ δανεισθέντος κεφαλαίου. Ἐὰν ὑποθέσωμεν ὅτι ὑπάρχει πλήρης βεβαιότης ὅτι ὁ δανειστής ἐκ καιροῦ θέλει ἐπαναλᾶβει τὴν δανεισθεῖσαν ποσότητα, τὸ ποσὸν τοῦ τόκου εἰς τὴν περίστασιν ταύ-

την πρέπει καταφανῶς νὰ ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ὠφελείας, ἥτις δύναται νὰ προσγίνη εἰς τὸν δανεισθέντα ἐκ τῆς χρήσεως τῶν χρηματικῶν κεφαλαίων, δηλ. ἡ τίμησις τοῦ τόκου πρέπει νὰ ᾖ εἰς ἀνάλογον σχέσιν μὲ τὸ ποσὸν τῶν κερδῶν· ὅταν τὰ κέρδη ἐπομένως εἶναι μεγάλα, καὶ ὁ τόκος τῶν χρημάτων πρέπει νὰ ᾖ μέγας, ὅταν δὲ τὰ κέρδη ᾖ μικρά, καὶ ὁ τόκος ἀναγκαιῶς πρέπει νὰ ᾖ κατ' ἀναλογίαν μικρὸς, διότι πραγματικῶς ἡ τίμησις τοῦ τόκου δὲν πρέπει ν' ἀντιπροσωπεύῃ εἰμὴ τὸ καθαρὸν κέρδος τοῦ κεφαλαίου· ὅ,τι περισσεύει εἰς τὸν δανειζόμενον μετὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ συμφωνηθέντος τόκου εἶναι ἡ ἀμοιβὴ τῶν φροντίδων του, τῶν κινδύνων του, καὶ δι' αὐτοῦ πληρώνεται ἡ ἐπιδεξιότης του, καὶ τὰ πλεονεκτήματα τῆς κοινωνικῆς θέσεώς του, καὶ τῶν σχέσεών του.

Ἄλλ' ἀνεξαρτήτως τῶν κυματισμῶν, τοὺς ὁποίους ἡ τίμησις τοῦ τόκου λαμβάνει ἐπιρροαζομένη ἀπὸ τὰ ἀποτελέσματα τῶν βιομηχανικῶν καὶ ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων, ἡ τίμησις αὕτη ἀναγκαιῶς μεταβάλλεται ἐφ' ἐκάστου δανείου ἀναλόγως τῆς ἀξιοχρεώτητος, τὴν ὁποίαν προσφέρει ὁ δανειζόμενος, δηλ. ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ τῶν κινδύνων, εἰς τοὺς ὁποίους ἐκτίθεται ὁ δανειστὴς τόσον ὡς πρὸς τὴν πιθανότητα τῆς εἰσπράξεως τοῦ δανείου του, καθὼς καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν μέλλει νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν εἰσπράξιν. Κανεὶς βεβαίως δὲν θέλει ἀποφασίσαι νὰ δανείσῃ μὲ τὸν αὐτὸν τόκον εἰς δύο διαφόρους, μὴ προσφέροντας τὰ αὐτὰ ἐχέγγυα τῆς ἀξιοχρεώτητος· ὅθεν ὅπου ὑπάρχει κίνδυνος, ὁ κίνδυνος οὗτος πρέπει νὰ συμψηφίζεται δι' ἐνὸς τόκου μεγαλύτερου.

Ἐν τούτοις ἂν καὶ προδήλως ἀναφαίνεται ὀρθὴ ἡ ἀρχὴ τοῦ τόκου καὶ τῆς ἐλευθέρως τιμῆσεως αὐτοῦ, μόνον τοῦτο ὅλαι αἱ Κυβερνήσεις κατὰ τὰς διαφόρους ἐποχὰς ἔλαβον ὑπ' ὄψιν τὴν τίμησιν τῶν τόκων ἐπὶ τῶν χρηματικῶν δανείων, καὶ ἄλλαι ἀπηγόρευσαν ἐντελῶς πᾶσαν τοκοληψίαν, καὶ ἄλλαι ἐπροσδιόρισαν τὴν νόμιμον τίμησιν τοῦ τόκου, τῆς ὁποίας ἡ ὑπέρβασις θεωρεῖται παρανερμία. Αἱ κατὰ τοῦ τόκου προλήψεις τῶν ἀρχαίων θεσμοθεσιῶν ἴσως ἐκπηγάζουν ἀπὸ ἐσφαλμένην ἐρμηνεῖαν διατάξεως τινὸς τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου, καὶ ἀπὸ ἐν ἀξίωμα τοῦ Ἀριστοτέλους ὅτι ὁ δανειστὴς δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ ζητῇ τόκον διὰ τὰ δανεισθέντα χρήματα, διότι τὸ ἀργύριον δὲν παράγει ἀργύριον· ἀλλ' ὁποία δὴποτε καὶ ἂν ᾖ ἡ πηγὴ τῶν προλήψεων τούτων διε-

δόθησαν καθ' ὅλην τὴν χριστιανοσύνην, ὁ δὲ Μωαμεθανικὸς νόμος τὰς διατηρεῖ εἰσέτι (1).

Αἱ νεώτεραι ἰδέαι μορφωθεῖσαι κυρίως ἀπὸ τοὺς μεταρρύθμιστάς τῆς Γερμανίας, οἵτινες πρῶτοι ἐπαρτήρησαν καὶ ἀπέδειξαν τὴν ἀτοπίαν τῶν τοιούτων συστημάτων καὶ τὰς καταχρήσεις, τὰς γενομένας ὡς ἐκ τῆς ἀπαγορεύσεως τῶν ἐντόκων δανείων, ἐσχημάτισαν κοινὴν ἤδη τὴν πεποιθήσιν περὶ τοῦ ἀντικειμένου τῶν τοιούτων ἀπαγορεύσεων, ὥστε δὲν ἐβράδυνε νὰ ἐπέλθῃ ἡ μεταρρύθμισις τῶν ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο διαφόρων Νομοθεσιῶν.

Εἶναι περιττὸν ν' ἀναπτύξωμεν τοὺς λόγους, δι' ὧν ἀποδεικνύονται τὰ ἀνωφελεῖ καὶ τὰ ἐπιβλαβῆ μάλιστα ἀποτελέσματα τῶν Κυβερνητικῶν ἐπεμβάσεων ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον τῆς τιμῆσεως τοῦ τόκου, διότι οἱ λόγοι οὗτοι κατεστάθησαν ἤδη κοινότατοι ἐπαναληφθέντες μέχρι κόρου, καὶ εἶναι ἤδη ὁμολογούμενον ὅτι δὲν ὑπάρχει οὐδεμία εὐλογος αἰτία ὑπαγορεύουσα τὸν προσδιορισμὸν τῆς τιμῆσεως τοῦ τόκου, καθὼς εἶναι περιττὸν νὰ προσδιορίσωμεν διὰ νομοθετικῆς διατάξεως τὴν τίμησιν τῶν ἀσφαλειῶν ἢ τῶνπραγματειῶν· ἡ ἱστορία μάλιστα μᾶς διδάσκει ὅτι ἀποτέλεσμα τῶν τοιούτων Κυβερνητικῶν διατάξεων ἐστάθη πάντοτε ἡ αὐξήσις τοῦ τόκου, καὶ ὅχι ἡ μείωσις αὐτοῦ. Ἀλλὰ βεβαίως δὲν ἐννοοῦμεν ὅτι διὰ Κυβερνητικῶν μέτρων δὲν πρέπει νὰ καταστρέφονται αἱ τοκογλυφικαὶ αἰσχροκερδεῖς διαθέσεις.

Ὁ τόκος συμφωνεῖται καὶ προσδιορίζεται ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τῶν 100 νομισμάτων, καὶ τοῦτο λέγεται τίμησις ἐπὶ τοῖς ἑκατόν· ἐπομένως ὅταν λέγωμεν ὅτι ἐδανείσαμεν πρὸς δώδεκα τοῖς ἑκατόν, τὸ ὁποῖον γράφομεν 12 τοῖς 0/0, σημαίνει ὅτι διὰ πᾶσαν ποσότητα ἑκατὸν νομισμάτων θέλομεν λάβει δώδεκα νομίσματα τόκον ἐτήσιον.

Εἶναι δύσκολον νὰ προσδιορίσωμεν ὁποῖα εἶναι ἡ τίμησις τῶν τόκων εἰς τὰς διαφόρους Ἐπικρατείας, διότι ἄπειρα περιστατικὰ μεταβάλ-

(1) Ὁ Μωσαϊκὸς Νόμος ἀπαγορεύει τὰ μεταξὺ τῶν Ἑβραίων τοκογλυφικὰ δάνεια. ἐπιτρέπει δὲ τὴν παρὰ τῶν ξένων τοκοληψίαν. Ὁ Δημοσθένης, ὁ Ξενοφῶν, ὁ Ἀριστοφάνης, ὁ Θεόφραστος καὶ ὁ Ἀριστοτέλης κατακρίνουσι μετ' αὐστηρότητος τὴν τοκογλυφίαν καὶ τοὺς τοκογλύφους. Ὁ Ἀριστοτέλης μάλιστα μᾶς μαρτυρεῖ ὅτι εἰς τὰς Ἀθήνας ἦτον ἐν εἶδος τοκιστῶν, οἵτινες ἐδάνειζον μίαν δραχμὴν λαμβάνοντες τόκον ἕνα ὄβολον τὴν ἡμέραν, δηλ. τὸ 1/6 τοῦ κεφαλαίου. Ὁ Θεόφραστος ἀναφέρει ὅτι ἦσαν τοκισταί, οἵτινες πρὸ τῆς δύσεως ἐλάμβανον τὰ δάνεια τῆς ἡμέρας μὲ ἐν τέταρτον ἐπ' αὐτῶν.

λουν καθ' ἐκάστην αὐτήν. συνήθως εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἡ Τράπεζα ἀποτοκίζει πρὸς $4-4\frac{1}{2}$ τοῖς 0/0, κατὰ τὴν χρηματικὴν θέσιν τοῦ τόπου, ἀλλ' ἐσχάτως ἴδμεν ἡ ἀναβῆ ἡ τίμησις τοῦ ἀποτοκισμοῦ μέχρι τῶν 9 τοῖς 0/0. Εἰς τὸ Ἀρστελόδαμον πρὸ τινων ἔτων ὁ τόκος ἦτο 3 τοῖς 0/0, καὶ διαδοχικῶς κῦξῃσε μέχρι 5 τοῖς 0/0. Εἰς τὸ Ἀμβούργον καὶ Βερολίνον ὁ συνήθης τόκος εἶναι 5 τοῖς 0/0. Ὁ Γαλλικὸς Νόμος προσδιορίζει ὡς νόμιμον τόκον εἰς πολιτικὰ δάνεια 5 τοῖς 0/0, ἐπὶ δὲ ἐμπορικῶν ὑποθέσεων 6 τοῖς 0/0, ὅ,τι λαμβάνεται περιπλέον τούτων θεωρεῖται *τοκογλυφία*· ἐξαιροῦνται τοῦ κανόνος τούτου αἱ ἀσφάλειαι, αἱ ἐσθῆιοι πρόσοδοι, τὰ θαλασσοδάνεια καὶ οἱ ἀποτοκισμοὶ, τὰ ὁποῖα θεωροῦνται κατὰ τὸν νόμον ὡς τυχερὰ (*alleatoirs*) συναλλάγματα ἕνεκα τῶν κινδύνων, τοὺς ὁποίους ἀναδέχεται ὁ ἀποτοκίζων, ὁ θαλασσοδανείζων κτλ.. Ἡ Γαλλικὴ Τράπεζα ἀποτοκίζει συνήθως πρὸς 4 τοῖς 0/0, ἀλλὰ τὰ εἰς τὰς ἐπαρχίας τραπεζιτικά καταστήματα ἀποτοκίζουν ἀκριβώτερα. Εἰς τὴν Βιέννην καὶ Τριέστιον ὁ ἀποτοκισμὸς εἶναι συνήθως $4-4\frac{1}{2}$ κατ' ἔτος. Εἰς τὴν Ῥωσσίαν ὁ ἐμπορικὸς τόκος εἶναι $9-12$ τοῖς 0/0. Εἰς τὴν Τουρκίαν ὁ τόκος εἶναι $10-12$, τοῖς 0/0. Εἰς τὴν Ἑλλάδα ὁ συνήθης τόκος εἶναι 10 τοῖς 0/0, ὁ ἐμπορικὸς 12 τοῖς 0/0, ἡ δὲ Τράπεζα ἀποτοκίζει πρὸς 7 τοῖς 0/0.

Ἡ τίμησις τοῦ ἰδιωτικοῦ τόκου εἶναι δύσκολον νὰ προσδιορισθῇ, διότι οὗτος κανονίζεται, ὡς προείπομεν, ἐκ τῶν ἐχεγγύων, τὰ ὁποῖα προσφέρει ὁ δανειζόμενος. Εἰς ἔμπορος ἐνεργῶν ἐμπόριον βέβαιον καὶ ἀσφαλὲς εἶναι ἄξιος μεγαλητέρας πίστεως, καὶ δύναται νὰ λάβῃ εὐθηνότερα καὶ εὐκολώτερα χρήματα παρὰ τὸν ἔμπορον, τὸν κερδοσκοποῦντα διὰ τολμηρῶν ἐπιχειρήσεων. Ἐκτὸς δὲ τούτου αἱ κοινωνικαὶ ἀσφάλειαι, τὰς ὁποίας ὁ τόπος, εἰς ὃν ἐνεργεῖται τὸ δάνειον παρέχει, ἐπιβρῶνάζουν πολὺ τὴν τιμὴν τοῦ τόκου (1).

Ἡ τίμησις τοῦ τόκου ἔχει μεγίστην ἐπιβρῶν ἑπὶ τῆς εὐημερίας τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας ἐν γένει τόπου τινός. Ἡ ὑψωσις τοῦ τόκου ἀποδεικνύει τὴν ἔλλειψιν ἢ τὴν ἐξασθένησιν τῆς πίστεως, διὰ τῆς

(1) Οὗτος ἴσως εἶναι ὁ κυριώτερος λόγος, διὰ τὸν ὁποῖον ἡ τίμησις τοῦ τόκου εἰς τὴν Ἑλλάδα εἶναι ὑψηλὴ, ἐνῶ εἰς ὅλην σχεδὸν τὴν Εὐρώπην εἶναι χαμηλοτέρα πέραν τοῦ ἡμίσεος· ἡ δὲ ἔλλειψις τῶν χρημάτων, εἰς τὴν ὁποίαν κοινῶς ἀποδίδεται ὁ ὑψηλὸς τόκος εἶναι μᾶλλον ἀποτέλεσμα παρὰ ἀφορμῇ.

ὁποίας μόνον, ὡς εἶναι γνωστὸν, δύνανται αἱ ἐμπορικαὶ συναλλαγαὶ νὰ λάβουν μεγάλην ἔκτασιν καὶ ἐνεργητικότητά· δὲν εἶναι ἀμφιβολία ὅτι ἡ ἐπικράτεια, ὅπου ὁ τόκος εἶναι μέτριος, προσφέρει ἄπειρα πλεονεκτήματα εἰς τὸ ἐμπόριον, ἐλλείποντα εἰς τὴν ἐπικράτειαν, ὅπου ὁ τόκος εἶναι ὑψηλός. Ἡ σύστασις τῶν Τραπεζῶν, διὰ τῶν ὁποίων τίθενται εἰς κυκλοφορίαν μεγάλα κεφάλαια, ἐθεωρήθη ὡς τὸ καταλληλότερον μέσον πρὸς μετρίασιν τῆς τιμῆσεως τοῦ τόκου. Τὸ τοιοῦτον εὐάρεστον ἀποτέλεσμα ἐπέφερε καὶ ἐν Ἑλλάδι ἡ σύστασις τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, ἥτις κατέστρεψε τὴν τοκογλυφίαν.

Ὁ τόκος τῆς δανεισθείσης ποσότητος συμφωνεῖται συνήθως νὰ δοθῇ ἢ εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ δανείου, ἢ καθ' ἑξαμηνίαν, ἢ εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους κτλ. τὸ μὲ τοιαύτην συμφωνίαν δοθὲν δάνειον ὀνομάζεται ἐπὶ ἀπλῶ τόκῳ. Κατὰ τὸ συνάλλαγμα τοῦτο κανὲν μέρος τοῦ τόκου δὲν δύναται νὰ προστεθῇ εἰς τὸ κεφάλαιον διὰ νὰ σχηματίσῃ νέον κεφάλαιον· καὶ εἰς περίστασιν ἀκόμῃ, καθ' ἣν ἡ πληρωμὴ τοῦ τόκου δὲν γενῇ ἐν καιρῷ, ὁ δανειστής δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τόκον ἐπὶ τοῦ μὴ πληρωθέντος τόκου.

Εἰάν ὅμως δανείσωμεν συμφωνοῦντες νὰ μὴ λαμβάνωμεν τὸν τόκον κατὰ τὰς προσδιωρισμένας ἐποχάς, ἀλλὰ νὰ προστίθεται περιοδικῶς εἰς τὸ κεφάλαιον, εἰς τρόπον ὥστε κατὰ πᾶσαν προθεσμίαν νὰ σχηματίζεται νέον κεφάλαιον, συγκεείμενον ἀπὸ τὸ ἀρχικὸν καὶ ἀπὸ τὴν διαδοχικὴν ἐπισώρευσιν τοῦ τόκου, τὸ τοιοῦτον λέγεται ἐπὶ πολλαπλῷ τόκῳ ἢ ἐπὶ ἀνατοκισμῷ.

Τὸ ἐπὶ ἀνατοκισμῷ δάνειον, ἐξεταζόμενον κατὰ τὰς περὶ τόκου ἀρχάς, δὲν παρουσιάζει κανὲν ἄτοπον, διότι μὴ πληρώσας ὁ χρεώστης κατὰ τὴν προσδιορισθεῖσαν ἐποχὴν τὸν τόκον δικαίως δύναται νὰ ὑποκύψῃ εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ τόκου ἐπὶ τοῦ ὀφειλομένου τόκου· μόνον τοῦτο διάφοροι θεσμοθεσίαι, ὡς ἡ Ἀγγλικὴ, ἀπαγορεύουν τὰ τοιαῦτα δάνεια· ἀλλ' ἡ ὑπεκφυγὴ τῶν νομικῶν τούτων διατάξεων γίνεται εὐκόλως διὰ τῆς ἀνανεώσεως τῶν χρεωστικῶν ὁμολογιῶν. Ὁ Γαλλικὸς Νόμος δὲν ἀπαγορεύει ῥητῶς τὴν τοιαύτην τοκοληψίαν, πλὴν ἀπαιτεῖται ῥητὴ περὶ τούτου συμφωνία. Τὰ εὐεργετικὰ Ταμιευτήρια (Caisses d'épargne) ἐσυστήθησαν κατὰ τὴν ἀρχὴν ταύτην τοῦ πολλαπλοῦ τόκου.

§. 462. Ἀπλοῦς τόκος.—Ὁ ἀπλοῦς τόκος λογίζεται, ὡς εἵπομεν,

πρὸς τόσα τοῖς ἑκατὸν λέγοντες τόκον 4 τοῖς ἑκατὸν, 5 τοῖς ἑκατὸν καὶ καθεξῆς, ἐννοοῦμεν ὅτι διὰ μίαν ποσότητα 100 νομισμάτων λαμβάνομεν τόκον 5 ἢ 6 νομίσματα καὶ καθεξῆς δι' ἓν ἔτος 365 ἡμερῶν, δηλ. ὅτι ὁ χρεώστης, ὅστις ἐκράτησε δι' ἓν ἔτος τὰ 100 νομίσματα, χρεωστεῖ νὰ δώσῃ τὰ 5 ἢ 6 νομίσματα διὰ τὸν συμφωνηθέντα τόκον· ἡ παρατήρησις αὕτη εἶναι ἀναγκαία, διότι χρησιμεύει ὡς βάσις τῶν περὶ τόκων προβλημάτων.

Κατὰ τὸν τόκον.—Ἐν γένει εἰς ὅλα τὰ ζητήματα τοῦ τόκου τέσσαρα ἀντικείμενα πρέπει νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν, τὸ κεφάλαιον, ὁ τόκος, ἡ τίμησις αὐτοῦ, καὶ ὁ χρόνος τῆς διαρκείας τοῦ δανείου. Ὅθεν τὰ περὶ τόκου ζητήματα δίδουν ἀφορμὴν εἰς τεσσάρων εἰδῶν ἀναλογίας, τῶν ὁποίων ἡ λύσις δύναται νὰ γενῇ διὰ τῆς μεθόδου τῶν τριῶν, διότι ὄντων γνωστῶν τριῶν ἐκ τῶν ὄρων δυνάμεθα νὰ εὑρωμεν εὐκόλως τὸν τρίτον.

Ἐὰν πρόκηται νὰ εὑρωμεν τὸν τόκον ὁποίου δήποτε ποσοῦ διὰ τὸ διάστημα ἑνὸς ἔτους, ἡ πρῆξις μας εἶναι εὐκόλος, διότι μεταχειρίζομεθα τὴν μέθοδον, διὰ τῆς ὁποίας εὐρίσκομεν τὰ τόσα τοῖς 0/0. Ἀλλ' ὡς ἐκ τῆς ποικιλίας τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων πολλὰ συχνὰ ἀναγκάζομεθα νὰ ζητῶμεν τὸν τόκον μηνῶν ἢ ἡμερῶν ποσότητός τινος· ὅθεν τὸ ζήτημα τῆς εὐρέσεως τοῦ τόκου συμπεριλαμβάνει τὴν ἐξῆς πρῆξιν. «Νὰ εὑρωμεν τὸ ποσὸν τοῦ τόκου δοθείσης τινὸς ποσότητος εἰς δοθὲν χρονικὸν διάστημα γνῶρίζοντες ὅτι τὸ ποσὸν τοῦ τόκου εἶναι τόσον τοῖς ἑκατὸν διὰ τὸ διάστημα ἑνὸς ἔτους.»

Πρὸς λύσιν τοῦ ζητήματος τούτου ἐμποροῦμεν πρῶτον νὰ εὑρωμεν τὸν τόκον τῆς ποσότητος δι' ὅλον τὸ ἔτος, καὶ ἐπομένως νὰ λάβωμεν τόσον μέρος ἐκ τοῦ τόκου τούτου ὅσον ἀναλογεῖ εἰς τὸ χρονικὸν διάστημα, κατὰ τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ λάβωμεν τόκον. Ἡ πρακτικὴ αὕτη μέθοδος, ἂν καὶ φαίνεται πολλὰ ἀπλῆ, μᾶς ἀναγκάζει πολλάκις νὰ κάμνωμεν πλῆθος ἀριθμητικῶν ἐργασιῶν, καὶ τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς σπανίως εἶναι ἀκριβῆ κατὰ μαθηματικὴν ἀκρίβειαν· ὅθεν εἶναι ἀναγκαῖον νὰ γνωρίζῃ ὁ ἔμπορος τὴν γενικὴν περὶ τόκων μέθοδον.

Χωρὶς νὰ ἐνδιατρίψωμεν εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν ἀτόπων τῆς ἀτελοῦς περὶ τόκου μεθόδου, τὴν ὁποίαν προανεφέραμεν, καὶ κατὰ τὴν ὁποίαν ὑποτίθεται πάντοτε ὅτι τὸ ἔτος σύγκειται ἀπὸ 360 ἡμέρας, καὶ ἕκαστος μὴν ἀπὸ 30, ἐναντίον τῆς πραγματικότητος, ἐκλέτομεν ἐν συνόψει τὴν ἀκριβῆ πρὸς εὔρεσιν τῶν τόκων μέθοδον.

§. 463. *Μέθοδος πρὸς εὕρεσιν τοῦ τόκου.*—Εἶπομεν ὅτι τὸ περ τόκου πρόβλημα συνίσταται εἰς τὸ νὰ εὕρωμεν τὸ ποσὸν τοῦ τόκου δοθείσης ποσότητος ἐπὶ γνωστὸν χρονικὸν διάστημα, γνωρίζοντες τὴν τήρησιν τοῦ τόκου, δηλαδὴ τὸ ἐπιτόκιον· ἃς λάβωμεν ἐν παράδειγμα. Πρόκειται νὰ εὕρωμεν τὸν τόκον γρ. 9,682 εἰς τὸ διάστημα 152 ἡμερῶν πρὸς τόκον 6 τοῖς 100. Δίδοντες ἄλλην μορφήν εἰς τὸ πρόβλημα, δυνάμεθα νὰ τὸ ἐκφράσωμεν οὕτω, καὶ νὰ εἰπώμεν ὅτι ὁ ζητούμενος τόκος εἶναι κατὰ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν πρὸς τὰ 6, ὡς τὰ γρ. 9,682 εἰς τὸ διάστημα 152 ἡμερῶν εἶναι πρὸς τὰ 100 εἰς τὸ διάστημα 365 ἡμερῶν.

Κατ' ἀριθμητικὴν ἀλήθειαν, ἥτις δὲν ἔχει ἀνάγκην ἀποδείξεως, γνωρίζομεν ὅτι γρ. 100 δανειζόμενα δι' ἡμέρας 30 θέλουν φέρει τόκον ἴσον μὲ τὸν τόκον, τὸν ὁποῖον θέλουν παράξει γρ. 3,000, δανεισθέντα διὰ μίαν ἡμέραν. Ἐὰν ἐδανείζαμεν γρ. 100 διὰ μίαν μόνον ἡμέραν καὶ ἤθελαν παράξει τόκον τινὰ, ὁ ἡμερούσιος οὗτος τόκος θέλει αὐξηθῇ κατὰ τοσοῦτον, καθ' ὅσον ὁ ἀριθμὸς τῶν ἡμερῶν, καθ' ἃς διαρκεῖ τὸ δάνειον ἤθελεν εἶσθαι μεγαλύτερος· ὥστε διὰ 2 ἡμέρας ὁ τόκος ἤθελεν εἶσθαι διπλοῦς τοῦ ἡμερουσίου, διὰ 3 ἡμέρας τριπλοῦς, διὰ 4 τετραπλοῦς, καὶ διὰ 30 ἐπομένως ἡμέρας τριακοντάκις μεγαλύτερος τοῦ ἡμερουσίου. Εἶναι δὲ φανερόν ὅτι γρ. 3,000 εἰς τὸ διάστημα μιᾶς ἡμέρας πρέπει νὰ παράξουν τὸν αὐτὸν τόκον, τὸν ὁποῖον γρ. 100 ἤθελον παράξει εἰς τὸ διάστημα 30 ἡμερῶν, διότι τὰ γρ. 100 πρέπει νὰ παράξουν τόκον τριακοντάκις μεγαλύτερον ἀπὸ ἐκείνον τὸν ὁποῖον ἤθελον παράξει εἰς μίαν ἡμέραν, καθόσον ὁ ἀριθμὸς τῶν ἡμερῶν εἶναι 30^{κις} μεγαλύτερος ἀπὸ τὴν 1 ἡμέραν, τὰ δὲ γρ. 3,000 εἶναι 30^{κις} μεγαλύτερα ἀπὸ τὰ γρ. 100 καὶ ἡ 1 ἡμέρα εἶναι 30^{κις} μικρότερα ἀπὸ τὰς 30 ἡμέρας· τούτων τεθέντων ἐμποροῦμεν νὰ εἰπώμεν ὅτι τὸ κεφάλαιον γρ. 100 εἶναι τριακοντάκις μικρότερον ἀπὸ τὸ κεφάλαιον γρ. 3,000, ἀλλ' ὁ χρόνος τοῦ δανείου τοῦ πρώτου κεφαλαίου εἶναι 30 ἡμέραι, ἥτοι 30^{κις} μεγαλύτερος ἀπὸ τὸν χρόνον τοῦ δανείου τοῦ δευτέρου κεφαλαίου, διότι αὐτοῦ ὁ χρόνος δὲν εἶναι εἰμὴ μία ἡμέρα. Ὅθεν ὁ τόκος ἑνὸς κεφαλαίου γρ. 100 ὢν 30^{κις} μεγαλύτερος ἀπὸ τὸν ἡμερούσιον τόκον τοῦ αὐτοῦ κεφαλαίου εἶναι ἴσος μὲ τὸν τόκον, τὸν ὁποῖον ἤθελε παράξει τὸ κεφάλαιον τοῦτο αὐξανόμενον 30^{κις} εἰς τὸ διάστημα μιᾶς ἡμέρας, δηλαδὴ μὲ τὸν ἡμερούσιον τόκον γρ. 3,000.

Ἐπομένως καὶ εἰς τὰ δύο προβλήματα τὸ ποσὸν τοῦ τόκου πρέπει νὰ ᾔηται ἀκριβῶς τὸ αὐτό. Ἐξ ὧλων τούτων δυνάμεθα νὰ θέσωμεν τὴν ἐξῆς γενικὴν ἀρχήν. « Ὁ τόκος ἐνὸς ὁποίου δήποτε κεφαλαίου εἰς τὸ » διάστημα ἐνὸς δοθέντος ἀριθμοῦ ἡμερῶν εἶναι ἴσος μὲ τὸν τό- » κον, τὸν ὅποιον ἤθελε παράξει τὸ αὐτὸ κεφάλαιον, αὐξανόμενον » τοσάκις καθ' ὅσας μονάδας περιέχει ὁ ἀριθμὸς τῶν ἡμερῶν. »

Εἴπομεν ὅτι καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν προσδιορισμὸν τοῦ τόκου, λαμβά- νεται ὡς βάσις τὸ ποσὸν τῶν 100 νομισμάτων εἰς τὸ διάστημα ἐνὸς ἔτους, δηλ. 365 ἡμερῶν, καὶ λέγομεν τόκον πρὸς 4, 5, 6 τοῖς 0/0. Κατὰ τὴν γενικὴν ἀρχήν, τὴν ὁποίαν ἐθέσαμεν, δυνάμεθα νὰ μετα- τρέψωμεν τὴν πρότασιν ταύτην εἰς τὴν ἐξῆς· « Ὁ τόκος εἶναι 4, 5, » 6 τοῖς 0/0 καθ' ὅσον εἶναι συμπεφωνημένον ὅτι γρ. 36,500 εἰς τὸ » διάστημα μιᾶς ἡμέρας θέλουν φέρει τόκον 4, 5, 6 κτλ. διότι γρ. » 36,500 εἰς τὸ διάστημα μιᾶς ἡμέρας εἶναι τὸ αὐτὸ μὲ γρ. 100 εἰς » τὸ διάστημα 365 ἡμερῶν ὡς πρὸς τὸν τόκον των. »

Ἦδη ἂς ἐπανεέλθωμεν εἰς τὸ πρόβλημα, τὸ ὁποῖον ἐθέσαμεν, δηλ. νὰ εὕρωμεν τὸ ποσὸν τοῦ τόκου μιᾶς ποσότητος· π. χ. γρ. 9,682 εἰς τὸ διάστημα 152 ἡμερῶν πρὸς 6 τοῖς 0/0 τὸν χρόνον. Πολλαπλα- σιάζοντες τὰ δύο ποσὰ 9,682 καὶ 152 τὸ ἐν ἐπὶ τὸ ἄλλο (δηλ. τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν μὲ τὸ κεφάλαιον) ἔχομεν γινόμενον 1,471,664, ὅθεν τὸ ποσὸν τοῦ τόκου τῶν γρ. 9,682 εἰς τὸ διάστημα 152 ἡμε- ρῶν εἶναι ἴσον μὲ τὸν τόκον γρ. 1,471,664 εἰς τὸ διάστημα μιᾶς ἡ- μέρας. Τούτου τεθέντος καὶ γνωρίζοντες ὅτι γρ. 36,500 εἰς τὸ διά- στημα μιᾶς ἡμέρας παράγουν τόκον γρ. 6, ἐξάγομεν ἀναγκάτως ὅτι ὁ τόκος τῶν γρ. 1,471,664 εἶναι τοσάκις γρ. 6, ὡσάκις ὁ ἀριθμὸς 1,471,664 περιέχει τὸν 36,500· διαιροῦντες λοιπὸν τὸν 1,471,664 διὰ τοῦ 36,500 ἔχομεν πηλίκον γρ. 40, 32 ἑκατοστά· πολλαπλα- σιάζοντες δὲ τὰ 40, 32 μὲ τὸ 6 εὐρίσκομεν γρ. 241, 92 πρὸς λύσιν τοῦ προβλήματος.

Ἄλλ' ἐὰν θελήσωμεν ν' ἀπλοποιήσωμεν τὴν ἐργασίαν ταύτην, δυνά- μεθα ν' ἀποφύγωμεν τὸν πολλαπλασιασμὸν τοῦ πηλίκου τῆς διαιρέ- σεως μὲ τὸ ἐπιτόκιον· διότι ἀρκεῖ ἀντὶ νὰ διαιρέσωμεν τὸ γινόμενον τοῦ πολλαπλασιασμοῦ μὲ τὸν ἀριθμὸν 36,500 νὰ τὸ διαιρέσωμεν μὲ $1/6$ ἢ μὲ $1/8$ ἢ μὲ $1/12$ τοῦ ἀριθμοῦ τούτου καθ' ὅσον ὁ τόκος εἶναι 6, 8, 12 κτλ τοῖς 0/0· διὰ τῆς διαιρέσεως δὲ ταύτης θέλομεν ἔχει ὡς

πηλίκον ἀμέσως ὁλόκληρον τὸ ζητούμενον ποσὸν τοῦ τόκου· ἔθεν ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω προβλήματος, προκειμένου περὶ τόκου 6 τοῖς 0/0 εὐρίσκωμεν τὸ $1/6$ τῶν 36,500, τὸ ὁποῖον εἶναι 6083, καὶ διαιροῦμεν δι' αὐτοῦ τοῦ ἀριθμοῦ τὸν ἀριθμὸν 1,471,664, καὶ διὰ τῆς διαιρέσεως ταύτης ἔχομεν πηλίκον γρ. 241, 93. Ἐνταῦθα παρατηροῦμεν, ὅτι ὑπάρχει μικρὰ διαφορὰ 1 ἑκατοστοῦ μεταξὺ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς πρώτης ἐργασίας καὶ τῆς δευτέρας· τοῦτο προέρχεται διότι εἰς τὰς ἀριθμητικὰς πράξεις πλησιάζομεν κατὰ τοσοῦτον περισσότερον εἰς τὴν ἀλήθειαν, καθόσον μετεχειρίσθημεν ὀλιγωτέρας ἀριθμητικὰς ἐργασίας πρὸς εὐρεσιν τῆς λύσεως τοῦ προβλήματος.

Ἔς συμπέρασμα τῶν προεκτεθέντων θέτομεν τὸν ἐξῆς γενικὸν κανόνα περὶ τῶν τόκων· « Πρὸς εὐρεσιν τοῦ τόκου ὁποίας δήποτε » ποσότητος εἰς τὸ διάστημα γνωστοῦ ἀριθμοῦ ἡμερῶν με̄ δοθὲν » ἐπιτόκιον, πρέπει νὰ πολλαπλασιάσωμεν τὴν ποσότητα ἐπὶ τὸν » ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν, καὶ νὰ διαιρέσωμεν τὸ γινόμενον τοῦ πολ- » λαπλασιασμοῦ τούτου διὰ τοῦ πηλίκου τῆς διαρέσεως τοῦ 36,500 » διὰ τοῦ δοθέντος ἐπιτοκίου. Τὸ πηλίκον τῆς διαιρέσεως ταύτης » θέλει εἶσθαι ἡ ἀπόκρισις τῆς ἐρωτήσεώς μας, καὶ ἐπομένως ἡ λύ- » σις τοῦ ζητήματος. »

Οὗτος εἶναι ὁ γενικὸς κανὼν πρὸς λύσιν τῶν προβλημάτων τοῦ λογαριασμοῦ τῶν τόκων, ἐξεταζομένου θεωρητικῶς· διὰ νὰ ἀποκατασταθῇ δὲ ἡ ἐργασία αὕτη ἀπλουστάτη, ἀνάγκη νὰ προσθέσωμεν καὶ τὰ ἐξῆς·

Μέχρι τοῦδε ἐθεωρήσαμεν ὡς γνωστὸν τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν, τῶν ὁποίων ζητεῖται ὁ τόκος· ἀλλ' εἰς τὴν πράξιν τὸ ζήτημα δὲν μᾶς παρουσιάζεται πάντοτε οὕτω, διότι συχνὰ ζητοῦμεν νὰ εὕρωμεν τὸν τόκον ἀπὸ μίαν δοθεῖσαν ἡμερομηνίαν μέχρι ἄλλης τινὸς ἡμέρας τοῦ ἔτους.

Διὰ νὰ εὕρωμεν τὸ ποσὸν τῶν ἡμερῶν τοῦ χρονικοῦ τούτου διαστήματος ἀρκεῖ νὰ ἀριθμῆσωμεν εἰς ἓν ἡμερολόγιον τὰς μεταξὺ τῶν δύο δοθεισῶν ἡμερομηνιῶν ἡμέρας. Ἀλλὰ πρὸς εὐκολωτέραν εὐρεσιν τῶν ἡμερῶν τούτων διεγράφη ὁ πίναξ, τὸν ὁποῖον διαλαμβάνουν αἱ δύο ἐπόμεναι σελίδες, καὶ τοῦ ὁποίου τὴν χρῆσιν θέλομεν ἐξηγήσει κατωτέρω (I).

(I) Ὁ ἀκόλουθος πίναξ, ἂν καὶ χωρισμένος εἰς δύο σελίδας, δὲν ἀποτελεῖ ὅμως παρὰ ἓνα καὶ μόνον πίνακα, ὥστε ὁ ἀναγνώστης τὰς δύο ἀκολουθοῦσας σελίδας πρέπει νὰ θεωρῇ ὡς ἑνωμένας εἰς μίαν καὶ μόνην.

ΠΙΝΑΞ ΠΡΟΣ ΕΥΡΕΣΙΝ ΤΟΥ

Ἰανουάρ.	Φεβρουάρ.	Μάρτιος.	Ἀπρίλιος.	Μάιος.	Ἰούνιος.
1	32	60	94	124	152
2	33	61	95	125	153
3	34	62	96	126	154
4	35	63	97	127	155
5	36	64	98	128	156
6	37	65	99	129	157
7	38	66	100	130	158
8	39	67	101	131	159
9	40	68	102	132	160
10	41	69	103	133	161
11	42	70	104	134	162
12	43	71	105	135	163
13	44	72	106	136	164
14	45	73	107	137	165
15	46	74	108	138	166
16	47	75	109	139	167
17	48	76	110	140	168
18	49	77	111	141	169
19	50	78	112	142	170
20	51	79	113	143	171
21	52	80	114	144	172
22	53	81	115	145	173
23	54	82	116	146	174
24	55	83	117	147	175
25	56	84	118	148	176
26	57	85	119	149	177
27	58	86	120	150	178
28	59	87		151	179
29		88			180
30		89			181
31		90			

ΑΡΙΘΜΟΥ ΤΩΝ ΗΜΕΡΩΝ.

Ἰούλιος.	Αὐγούστος.	Σεπτέμβρ.	Ὀκτώβρ.	Νοέμβρ.	Δεκέμβρ.
182	213	244	274	305	335
183	214	245	275	306	336
184	215	246	276	307	337
185	216	247	277	308	338
186	217	248	278	309	339
187	218	249	279	310	340
188	219	250	280	311	341
189	220	251	281	312	342
190	221	252	282	313	343
191	222	253	283	314	344
192	223	254	284	315	345
193	224	255	285	316	346
194	225	256	286	317	347
195	226	257	287	318	348
196	227	258	288	319	349
197	228	259	289	320	350
198	229	260	290	321	351
199	230	261	291	322	352
200	231	262	292	323	353
201	232	263	293	324	354
202	233	264	294	325	355
203	234	265	295	326	356
204	235	266	296	327	357
205	236	267	297	328	358
206	237	268	298	329	359
207	238	269	299	330	360
208	239	270	300	331	361
209	240	271	301	332	362
210	241	272	302	333	363
211	242	273	303	334	364
212	243		304		365

Ἡ χρῆσις τοῦ πίνακος τούτου εἶναι εὐκολωτάτη. Εὐρίσκομεν εἰς τὴν πρώτην στήλην τὸν ἀριθμὸν τῆς ἡμέρας τῆς δοθείσης ἡμερομηνίας, καὶ ὀρίζοντίως εἰς τὴν στήλην τοῦ μηνὸς τῆς δοθείσης ἡμερομηνίας εὐρίσκομεν τὸν ἀντιστοιχοῦντα ἀριθμὸν. Τὸ αὐτὸ πράττομεν καὶ ὡς πρὸς τὴν ἡμερομηνίαν τῆς πτώσεως· ἀφοῦ δὲ εὕρωμεν τοὺς δύο τούτους ἀριθμοὺς, ἀφαιροῦμεν τὸν μικρότερον ἀπὸ τὸν μεγαλύτερον, καὶ τὸ κατὰλοιπον τῆς ἀφαιρέσεως εἶναι αἱ ζητούμεναι ἡμέραι τοῦ χρονικοῦ διαστήματος.

Ἐὰν πρόκηται νὰ εὕρωμεν τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν δύο ἡμερομηνίων, ἀνηκουσῶν ἢ μία εἰς τὸ ἓν ἔτος καὶ ἡ ἄλλη εἰς τὸ ἐπόμενον, πράττομεν οὕτως· εὐρίσκομεν πρῶτον τὸν ἀριθμὸν τῆς πρώτης ἡμερομηνίας, τὸν ὁποῖον ἀφαιροῦμεν ἀπὸ τὸν ἀριθμὸν 365, καὶ ἐπομένως εὐρίσκομεν τὸν ἀριθμὸν τῆς δευτέρας ἡμερομηνίας, τὸν δεύτερον δὲ τοῦτον ἀριθμὸν προσθέτομεν εἰς τὸν πρῶτον ἀριθμὸν τὸν προκύψαντα ἐκ τῆς ἀφαιρέσεως, καὶ ἔχομεν τὸν ζητούμενον ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν.

Ἐὰν ὁ Φεβρουάριος μὴν ἔχῃ ἡμέρας 29 (ἐπὶ δισέκτου δηλ. ἔτους) πρέπει νὰ προσθέτωμεν μίαν ἡμέραν εἰς τὸν εὐρισκόμενον ἀριθμὸν, ὁσάκις ὁ Φεβρουάριος συμπεριλαμβάνεται εἰς τὸ τοκοφόρον χρονικὸν διάστημα.

Ὁ μηχανισμὸς τοῦ πίνακος τούτου καὶ ἡ χρῆσις του εἶναι ἀπλουστάτη, κατεστρώθη δὲ ὑπὸ τὴν βάσιν τοῦ πολιτικοῦ ἔτους τῶν 365 ἡμερῶν· ἐὰν δὲ ὁ ἔμπορος θέλῃ νὰ κανονίξῃ τὰ περὶ τόκων κατὰ τὸ ἐμπορικὸν λεγόμενον ἔτος τῶν 360 ἡμερῶν, δύναται νὰ συντάξῃ ἕτερον πίνακα κατὰ τὸ προεκτεθὲν ὑπόδειγμα ὑπολογίζων ὅλους τοὺς μῆνας πρὸς 30 ἡμέρας.

Εἴπομεν προηγουμένως πῶς εὐρίσκομεν τὸν κατάλληλον διαιρέτην τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἡμερῶν πρὸς εὑρεσιν τοῦ ζητουμένου τόκου· ἀλλὰ διὰ νὰ μὴ ἐπαναλαμβάνεται συχνὰ ἡ ἐργασία αὕτη καταχωροῦμεν τὸν ἐξῆς πίνακα, εἰς τὸν ὁποῖον σημειόνομεν τοὺς διαιρέτας, διὰ τῶν ὁποίων διαιροῦντες τὸν ἀριθμὸν, τὸν προκύψαντα ἐκ τῆς πολλαπλασιασέως τοῦ ποσοῦ τοῦ κεφαλαίου μὲ τὸν ἀριθμὸν τῶν τοκοφόρων ἡμερῶν εὐρίσκομεν τὸν ζητούμενον τόκον. Εἰς τὸν πίνακα τοῦτον σημειόνομεν τοὺς διαιρέτας ἐκάστου ἐπιτοκίου κατὰ τὸ πολιτικὸν ἔτος, καὶ τοὺς διαιρέτας κατὰ τὸ ἐμπορικὸν ἔτος ἐκ 360 ἡμερῶν.

Πίναξ τῶν διαιρετῶν.

Προκειμένου περὶ
ἐτησίου ἐπιτοκίου

διαιρέται πολιτικοῦ
ἔτους [365 ἡμ.]

διαιρέται ἐμπορικοῦ
ἔτους [360 ἡμ.]

1	τοῖς 0/0	36500	36000
1	1/4 »	29200	28800
1	1/2 »	24333	24000
1	3/4 »	20857	20571
2	»	18250	18000
2	1/4 »	16222	16000
2	1/2 »	14600	14400
2	3/4 »	13272	13091
3	»	12166	12000
3	1/4 »	11231	11077
3	1/2 »	10428	10286
3	3/4 »	9733	9600
4	»	9125	9000
4	1/4 »	8588	8471
4	1/2 »	8111	8000
4	3/4 »	7684	7579
5	»	7300	7200
5	1/4 »	6952	6857
5	1/2 »	6636	6545
5	3/4 »	6348	6262
6	»	6083	6000
6	1/4 »	5840	5760
6	1/2 »	5615	5538
6	3/4 »	5407	5333
7	»	5214	5143
7	1/4 »	5034	4966
7	1/2 »	4866	4800
7	3/4 »	4709	4645
8	»	4562	4500
8	1/4 »	4424	4363
8	1/2 »	4294	4235

Προκειμένου περί ἐτησίου ἐπιτοκίου	διαιρέται πολιτικῷ ἔτους [365 ἡμ.]	διαιρέται ἐμπορικῷ ἔτους [360 ἡμ.]
8 $\frac{3}{4}$ »	4171	4114
9 »	4055	4000
9 $\frac{1}{4}$ »	3946	3891
9 $\frac{1}{2}$ »	3842	3789
9 $\frac{3}{4}$ »	3743	3692
10 »	3650	3600

Διὰ τῆς συνδρομῆς τῶν ἄνω ἐκτεθέντων πινάκων ὁ λογαριασμὸς τῶν τόκων ἀποβαίνει ἐντελῶς πρᾶξις μηχανικὴ, καὶ δυνάμεθα νὰ ὀρίσωμεν τὴν ἐργασίαν ταύτην διὰ τῶν ἐξῆς συντόμων ὄρων.

« Διὰ νὰ εὕρωμεν τὸν τόκον δοθέντος χρηματικῷ ποσοῦ εἰς γνω-
στὸν διάστημα χρόνου, πρέπει νὰ εὕρωμεν πρῶτον τὸν ἀριθμὸν τῶν
μεταξὺ τῶν δύο ἡμερομηνιῶν τοῦ χρονικοῦ διαστήματος ἡμερῶν,
ἐπομένως νὰ πολλαπλασιάσωμεν τὸν ἀριθμὸν αὐτὸν μὲ τὸ κεφά-
λαιον, τὸ δὲ παραγόμενον τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τούτου νὰ τὸ διαι-
ρέσωμεν μὲ τὸν κατάλληλον διαιρέτην, τὸν ἀντιστοιχοῦντα εἰς τὸ
ἐπιτόκιον κατὰ τοὺς ἐκτεθέντας πίνακας· τὸ δὲ πηλίκον τῆς διαιρέ-
σεως ταύτης εἶναι ὁ ζητούμενος τόκος. »

Ἐὰν τὸ ποσὸν τοῦ κεφαλαίου, τοῦ ὁποῦ ζητοῦμεν τὸν τόκον,
ἔχῃ καὶ ἑκατοστὰ, πολλαπλασιάζομεν αὐτὸ ὁλόκληρον, δηλ. Γρόσια
καὶ ἑκατοστὰ, μὲ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν, καὶ τοῦ γινομένου ἀπο-
βάλλομεν τοὺς δύο τελευταίους ἀριθμούς· οὕτω τὰ Γρ. 1709,85 εἰς
τὸ διάστημα 28 ἡμερῶν δὲν εἶναι 4787580, ἀλλὰ μόνον 47875.

Πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ὧσον ἐξεθέσαμεν πρέπει νὰ προσθέσωμεν
παρατήρησιν τινα τοσοῦτον σπουδαιότεραν καθ' ὅσον διαφεύγει τὴν
προσοχὴν τῶν περισσοτέρων λογιστῶν. Ἐννοοῦμεν τὴν ἐσφαλμένην
μέθοδον τοῦ λογαριασμοῦ τῶν τόκων, τὴν ὁποίαν μεταχειρίζονται
τινές, συνισταμένην εἰς τὸ νὰ λαμβάνουν τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν
τοῦ τοκοφόρου χρονικοῦ διαστήματος κατὰ τὸ πολιτικὸν ἔτος, καὶ
νὰ διαιροῦν τὸν ἀριθμὸν τοῦτον διὰ τοῦ διαιρέτου, τοῦ προσδιωρι-
σμένου διὰ τὸ ἐμπορικὸν ἔτος.

Ἐὰν ὁ λογιστὴς θέλῃ ἐξάπαντος νὰ μεταχειρίζεται τοὺς διαιρέτας
τοῦ ἐμπορικοῦ ἔτους, διότι ὄντων τούτων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀριθ-

μὴν μὲ μηδενικὰ ἢ διαίρεσις ἀποβαίνει εὐκολωτέρα, πρέπει τότε νὰ λογαριάζῃ καὶ τὰς ἡμέρας τοῦ χρονικοῦ διαστήματος κατὰ τὸ ἐμπορικὸν ἔτος τῶν 360 ἡμερῶν.

§. 464. Πολλαπλοὺς τόκος ἢ ἀνατοκισμός. — Ὅταν οἱ τόκοι ἐνὸς κεφαλαίου ἀντὶ νὰ πληρωθῶσιν εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους, προστίθενται εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο διὰ νὰ παράξουν τόκον ὁμοῦ μὲ τὸ κεφάλαιον διὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος, λέγομεν ὅτι τὸ κεφάλαιον τοῦτο ἐδανείσθη ἐπὶ ἀνατοκισμῷ ἢ ἐπὶ πολλαπλῷ τόκῳ.

Ἡ μέθοδος πρὸς εὕρεσιν τῶν πολλαπλῶν τόκων παραλείπεται εἰς τὰς περισσοτέρας Ἀριθμητικὰς, αἵτινες παραπέμπουν περὶ αὐτῆς εἰς τὴν Ἀλγέβραν· ἀλλὰ καὶ ἄνευ τῆς συνδρομῆς τῆς Ἀλγέβρας δυνάμεθα νὰ εὕρωμεν τὸ ποσὸν τοῦ ἀνατοκισμοῦ διὰ τῆς συνθέτου μεθόδου τῶν τριῶν, ἥτοι τῆς μεθόδου τῆς ἀλύσου, ἐκτὸς τινῶν περιπτώσεων.

Ζητοῦμεν π. χ. νὰ εὕρωμεν ποῖος θέλει εἶσθαι εἰς τὸ τέλος τεσσάρων ἐτῶν ὁ ἀνάτοκος ἐνὸς κεφαλαίου γρ. 1000 πρὸς 5 τοῖς 0/10; Πρὸς λύσιν τοῦ προβλήματος τούτου δυνάμεθα νὰ κάμωμεν τόσας ἀναλογίας ὅσα ἔτη ὑπάρχουν

$$\text{διὰ τὸ Α'. ἔτος } 100 : 105 :: 1000 : \chi = 1050$$

$$\text{διὰ τὸ Β'. ἔτος } 100 : 105 :: 1050 : \chi = 1102,50$$

$$\text{διὰ τὸ Γ'. ἔτος } 100 : 105 :: 1102,50 : \chi = 1157,63$$

$$\text{διὰ τὸ Δ'. ἔτος } 100 : 105 :: 1157,63 : \chi = 1215,48$$

καὶ οὕτω διὰ τῶν ἀναλογιῶν τούτων εὐρίσκομεν τὸ ζητούμενον ποσόν.

Δυνάμεθα δὲ νὰ λογαριάσωμεν τὸν ἀνατοκισμὸν καὶ διὰ τῆς μεθόδου τῶν σταθερῶν πολλαπλασιαστικῶν. Ἡ μέθοδος αὕτη συνίσταται εἰς τὸ νὰ εὕρωμεν τί παράγει 1 νόμισμα τοῦ κεφαλαίου εἰς κεφάλαιον καὶ τόκον κατὰ τὴν δοθεῖσαν τίμησιν τοῦ τόκου εἰς τὸ τέλος τῶν προθεσμιῶν. Ἀφοῦ εὕρωμεν τοῦτο, ὁ λογαριασμὸς περιορίζεται εἰς τὸν πολλαπλασιασμὸν τοῦ δοθέντος κεφαλαίου μὲ τὸν εὑρεθέντα ἀριθμὸν, δηλ. μὲ τὸν ἀνάτοκον τοῦ ἐνὸς νομίσματος, ὅστις ὡς ἐκ τούτου ὀνομάζεται σταθερὸς πολλαπλασιαστικῆς.

Οὕτως ὁ ἀπλοὺς τόκος τοῦ κεφαλαίου 1 γροσίου πρὸς 5 τοῖς 0/10 δι' ἐν ἔτος εἶναι 0,05 ἑκατοστὰ, τὸ δὲ κεφάλαιον μετὰ τοῦ τόκου εἰς τὸ τέλος τοῦ πρώτου ἔτους θέλει εἶσθαι γρ. 1,05 ἑκατοστὰ.

Καὶ ἐὰν 1 γρ. παρήγαγε διὰ τὸ πρῶτον ἔτος 1,05, εἰς τὸ τέλος

τοῦ δευτέρου ἔτους τὸ νέον τοῦτο κεφάλαιον 1,05 πρέπει ἀναλόγως νὰ παράξῃ κατὰ τὴν σχέσιν τοῦ 1 : 1,05 καὶ θέλομεν ἔχει τὴν ἐξῆς ἀναλογίαν $1 : 1,05 :: 1,05 : \chi = 1,05 \times 1,05 = 1,05^2 = 1,1025$.

Καὶ ἐὰν 1 γρ. παρήγαγεν $1,05^2$ (1) εἰς τὸ τέλος τοῦ δευτέρου ἔτους, τὸ νέον τοῦτο κεφάλαιον $1,05^2$ θέλει παράξῃ εἰς τὸ τέλος τοῦ τρίτου ἔτους ποσὸν ἀναλόγως μὲ τὴν σχέσιν τοῦ 1 : 1,05 καὶ θέλομεν ἔχει $1 : 1,05 :: 1,05^2 : \chi = 1,05^2 \times 1,05 = 1,05^3 = 1,157625$.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ τετάρτου ἔτους θέλει παράξῃ ἀναλόγως καὶ θέλομεν ἔχει $1 : 1,05 :: 1,05^3 : \chi = 1,05^3 \times 1,05 = 1,05^4 = 1,2150625$, καὶ οὕτω καθεξῆς ἐξακολουθοῦντες τὰς αὐτὰς ἀναλογίας εὐρίσκομεν ὅτι

Εἰς 1 ἔτος τὸ 1 νόμισμα παράγει . . .	1,05
Εἰς 2 ἔτη	1,1025
Εἰς 3 ἔτη	1,157625
Εἰς 4 ἔτη	1,2150625
Εἰς 5 ἔτη	1,27628156
Εἰς 6 ἔτη	1,34009564
Εἰς 7 ἔτη	1,40710042
Εἰς 8 ἔτη	1,47745544
Εἰς 9 ἔτη	1,551132822
Εἰς 10 ἔτη	1,62889463

Ἀφοῦ εὐρωμεν οὕτω τὰ ἀποτελέσματα ταῦτα δηλ. τοὺς σταθεροὺς πολλαπλασιαστές, πολλαπλασιάζομεν τὸ ἀρχικὸν κεφάλαιον μὲ τὸν εὐρεθέντα σταθερὸν πολλαπλασιαστήν, καὶ θέλομεν εὐρεῖ τὸ ποσὸν τοῦ ἀνατοκιζομένου κεφαλαίου μας· ἐννοεῖται δὲ ὅτι ἐὰν ὁ τόκος ᾖ 3, 4, ἢ 6 κτλ. τοῖς 0/0, πρέπει πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ σταθεροῦ πολλαπλασιαστοῦ νὰ πολλαπλασιάσωμεν μὲ τὸν ἑαυτὸν τοῦ τοσάκις ὅσα

(1) Εἶναι γνωστὸν ἐκ τῆς ἀριθμητικῆς ὅτι εἰς ἀριθμὸς ἔχων ἄνωθεν εἰς τὰ δεξιὰ του τὸ 2, οὕτω 5^2 , σημαίνει ὅτι πρόκειται νὰ πολλαπλασιασθῇ δις μὲ τὸν ἑαυτὸν του, καὶ ἐπομένως ὅτι ἡ ἐκφρασις αὕτη 5^2 ἰσοδυναμεῖ μὲ τὴν 5×5 ἥτοι 25, καὶ ὅτι ἂν ἄνωθεν τοῦ ἀριθμοῦ εἰς τὰ δεξιὰ σημειοῦται τὸ 3, οὕτω 5^3 , σημαίνει ὅτι πρέπει νὰ πολλαπλασιασθῇ τρίς μὲ τὸν ἑαυτὸν του ὥστε 5^3 σημαίνει $5 \times 5 \times 5$ ἥτοι 125, καὶ οὕτω καθεξῆς 5^4 σημαίνει $5 \times 5 \times 5 \times 5$, 5^5 σημαίνει $5 \times 5 \times 5 \times 5 \times 5$ κτλ.

εἶναι τὰ ἔτη ἔχει πλέον τὸ 1,05, ἀλλὰ τὸ 1,03 ἐὰν ὁ τόκος ᾖναι 3 τοῖς 0/0, τὸ 1,04 ἐὰν ὁ τόκος ᾖναι 4 τοῖς 0/0, τὸ 1,06 ἐὰν ὁ τόκος ᾖναι 6 τοῖς 0/0, καὶ οὕτω καθεξῆς.

Πρὸς εὐκολίαν τῶν λογαριασμῶν τοῦ ἀνατοκισμοῦ καταχωροῦμεν εἰς τὴν ἐπομένην σελίδα πίνακα πολλαπλασιαστῶν ἐπὶ τῇ βάσει τόκου 4, 5, 6 καὶ 9 τοῖς 0/0 ὁ πίναξ οὗτος δύναται νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὰς περισσεύουσας περὶ ἀνατοκισμοῦ ἐργασίας ὅταν πρόκηται περὶ ἐτησίων προθεμιῶν, χωρὶς νὰ ἀναγκάζεται ὁ λογιστὴς νὰ εὕρῃ ἑκάστοτε τὸν σταθερὸν πολλαπλασιαστὴν τοῦ ἀνατοκίζομένου κεφαλαίου, διότι εἰς τὸν πίνακα τοῦτον δεικνύεται ὁποῖον ἀποβαίνει τὸ κεφάλαιον ἐνὸς νομίσματος δι' ἀνατοκισμοῦ κατὰ τέσσαρας διαφόρους τιμῆς τῶν ἐτῶν εἰς τὸ διάστημα 1 ἕως 25 ἐτῶν.

*Πίναξ ἐτησίων προσαυξήσεων τοῦ κεφαλαίου ἐξ 1 νομίσματος
δι' ἀνατοκισμοῦ, ἥτοι Πίναξ σταθερῶν πολλαπλασιαστικῶν
πρὸς εὐρεσιν τῶν πολλαπλῶν τόκων ἐπὶ 25 ἔτη.*

ἔτη	τόκος πρὸς 4 τοῖς 0/0 1,04	τόκος πρὸς 5 τοῖς 0/0 1,05	τόκος πρὸς 6 τοῖς 0/0 1,06	τόκος πρὸς 9 τοῖς 0/0 1,09
1	1,04000000	1,05000000	1,06000000	1,09000000
2	1,08160000	1,10150000	1,12360000	1,18810000
3	1,02486400	1,15762500	1,19101600	1,29502900
4	1,16985856	1,21550625	1,26247696	1,41158161
5	1,21665290	1,27628166	1,33822558	1,53862395
6	1,26531902	1,34009564	1,41851911	1,67710011
7	1,31593178	1,40710042	1,50363026	1,82803912
8	1,38656905	1,47745544	1,59384807	1,99256264
9	1,42331181	1,55132822	1,68947896	2,17189328
10	1,48024428	1,62889463	1,79084770	2,36736367
11	1,53945406	1,71033936	1,89829856	2,58042641
12	1,60103222	1,79585633	2,01219647	2,81266478
13	1,66507351	1,88564914	2,13292826	3,06580461
14	1,73167645	1,97993160	2,26090396	3,34172703
15	1,80094351	2,07892818	2,39655819	3,64248246
16	1,87298125	2,28287459	2,54035168	3,97030588
17	1,94790050	2,29201832	2,69277279	4,32763341
18	2,02581652	2,40661923	2,85433915	4,71412042
19	2,10684918	2,52695020	3,02559950	5,14166124
20	2,19112314	2,65329771	3,20713547	5,60441077
21	2,27876807	2,78596259	3,39956360	6,10880774
22	2,36991879	2,92526072	3,60353742	6,65860043
23	2,46471555	3,07152376	3,81974966	7,25787447
24	2,56330417	3,22509994	4,04893464	7,91108317
25	2,66583633	3,38635494	4,29187072	8,62308066

Ὅθεν ἔχοντες ὑπόψιν τὸν πίνακα τοῦτον, καὶ ἐρωτῶμενοι ποῖον θέ-
λει εἶσθαι τὸ κεφάλαιον Γρ. 1000 μετὰ τοῦ ἀνατοκισμοῦ πρὸς 5 τοῖς
0/0 εἰς τὸ διάστημα 4 ἐτῶν, πολλαπλασιάζομεν ἀμέσως τὸ δοθὲν
κεφάλαιον μετὰ τὸν σταθερὸν πολλαπλασιαστικὴν τὸν σημειωμένον εἰς τὸν
πίνακα εἰς τὸ 4 ἔτος εἰς τὴν στήλην τοῦ πρὸς 5 τοῖς 0/0 τόκου, δηλ.

μέ τον ἀριθμὸν 1,21550625, καὶ εὐρίσκομεν ὅτι τὸ κεφάλαιόν μας ἀνατοκίζόμενον θέλει εἶσθαι 1215,50 μετὰ 4 ἔτη.

Σημειωτέον ὅτι εἰς τὰς ἀριθμητικὰς ταύτας ἐργασίας δυνάμεθα νὰ παραιτῶμεν πολλοὺς τῶν δεκαδικῶν ἀριθμῶν, καὶ νὰ κρατῶμεν μόνον τοὺς 5 ἢ 6 πρώτους ἐξ αὐτῶν.

§. 465. *Αποτοκισμὸς ἢ προεξόφλησις (sconto).*—Προεξόφλησις εἶναι ἡ τραπεζιτικὴ ἐργασία, δι' ἧς προπληρόνομεν ἐν γραμματίῳ, τοῦ ὁποίου ἡ προθεσμία τῆς πληρωμῆς δὲν ἔφθασεν ἀκόμη, συμφωνοῦντες νὰ κρατήσωμεν διὰ τὴν πληρωμὴν ταύτην ἐν ποσοστὸν ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ὡς ἀποζημιώσιν μας διὰ τὴν πληρωμὴν τὸ ποσοστὸν τοῦτο προσδιορίζεται κατὰ συμφωνίαν τῶν μερῶν ἀναλόγως τῆς τιμῆσεως τοῦ τόκου τῶν χρημάτων.

Ὅταν ἡ τίμησις τοῦ τόκου προσδιορισθῇ, ἡ ἀριθμητικὴ ἐργασία τοῦ ἀποτοκισμοῦ, ὡς συνήθως γίγνεται, δὲν παρουσιάζει καμμίαν δυσκολίαν, διότι ἀφοῦ εὖρωμεν κατὰ τὴν περὶ τόκων μέθοδον τὸν τόκον τοῦ κεφαλαίου τοῦ προεξοφλουμένου Γραμματίου ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς προεξοφλήσεως μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς πτώσεως αὐτοῦ, ἀφαιροῦμεν τὸ ποσὸν τοῦτο τῶν τόκων ἀπὸ τὸ ποσὸν τοῦ κεφαλαίου τοῦ Γραμματίου, καὶ τὸ μένον εἶναι τὸ ποσὸν τῶν νομισμάτων, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ πληρώσωμεν εἰς τὸν ζητοῦντα τὴν προεξόφλησιν. Εἰς τὸν ὑπολογισμὸν τῶν τοκοφόρων ἡμερῶν κατὰ παραδεδεγμένην συνήθειαν λογαριάζεται καὶ ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν γίνεται ἡ προεξόφλησις, ἀλλὰ δὲν λογαριάζεται ἡ ἡμέρα τῆς πτώσεως τοῦ Γραμματίου· οὕτω π. χ. διὰ νὰ προεξοφλήσωμεν τὴν 13 Ἰουνίου πρὸς 4 1/2 τοῖς 0/0 τὸν χρόνον ἐν Γραμματίῳ ἐκ φρ. 2,600 ληξιπρόθεσμον κατὰ τὴν 19 Σεπτεμβρίου, θὰ ὑπολογίσωμεν 18 ἡμέρας ἀπὸ τὸν Ἰούνιον, 31 ἀπὸ τὸν Ἰούλιον, 31 ἀπὸ τὸν Αὐγούστον καὶ 18 ἀπὸ τὸν Σεπτέμβριον, τὸ ὅλον 98 ἡμέρας· ἐπειδὴ δὲ ὁ τόκος φρ. 2,600 πρὸς 4 1/2 ἐπὶ 98 ἡμέρας εἶναι φρ. 31,90, ἀφαιροῦμεν ταῦτα ἀπὸ τὰ φρ. 2,600, ὥστε μένουσιν νὰ πληρώσωμεν μόνον φρ. 2,567, 10.

Τὸ εἶδος αὐτὸ τοῦ ἀποτοκισμοῦ ὀνομάζεται ἐξωτερικὸς ἀποτοκισμὸς, καὶ κατ' αὐτὴν τὴν μέθοδον προεξοφλοῦν αἱ περισσότεραι Εὐρωπαϊκαὶ Τράπεζαι, ὡς ἡ τοῦ Λονδίνου, ἡ τῶν Παρισίων, καὶ ὅλαι ἐν γένει οἱ ἔμποροι καὶ οἱ Τραπεζίται· μόλον τοῦτο ἡ μέθοδος αὕτη εἰς τὴν οὐσίαν τῆς εἶναι ἐλαττωματικὴ καὶ ἥδικος, διότι κατὰ τὸν ὁρ-

θὸν λόγον προεξοφλοῦντες ἐν Γραμματίῳ δὲν πρέπει νὰ ὑπολογίζω-
μεν τὸν τόκον εἰμὴ ἐπὶ τοῦ ποσοῦ, τὸ ὁποῖον πραγματικῶς πληρόνο-
μεν εἰς τὸν κάτοχον τοῦ Γραμματίου· ἀλλ' ἡ ἐμπορικὴ συνήθεια δὲν
παρεδέχθη εἰσέτι τὴν αὐστηρὰν ταύτην δικαιοσύνην, μόνον δὲ αἱ
Τράπεζαι τῆς Ὀλλάνδης καὶ τῶν Ἀνσεατικῶν πόλεων προεξοφλοῦν
κατ' αὐτὴν τὴν μέθοδον, ἥτις ὀνομάζεται ἐσωτερικὸς ἀποτοκισμὸς.

Θέλοντες νὰ εὗρωμεν τὸν ἐσωτερικὸν ἀποτοκισμὸν ἐνὸς Γραμμα-
τίου εὐρίσκομεν τὸν τόκον τῶν 100 νομισμάτων κατὰ τὸ προσδιω-
ρισμένον ἐπιτόκιον διὰ τὰς ἡμέρας τῆς προεξοφλήσεως, καὶ προσθέ-
τομεν τὸ ποσὸν τοῦτο εἰς τὰ 100 νομίσματα καὶ δι' αὐτοῦ τοῦ πο-
σοῦ ἀποτελοῦμεν τὸν πρῶτον ὅρον τῆς ἀναλογίας. Οὕτω π. χ. διὰ νὰ
εὗρωμεν τὸν ἐσωτερικὸν ἀποτοκισμὸν ἐνὸς Γραμματίου φρ. 5,000 πρὸς
4 1/2 τοῖς 0/0 ὄντος ληξιπρόθεσμου μετὰ 1 ἔτος καὶ 4 μῆνας, παρα-
τηροῦμεν ὅτι τὸ ἀναλογοῦν ἐπιτόκιον εἰς τὰ φρ. 100 διὰ τὸ χρονικὸν
τοῦτο διάστημα εἶναι φρ. 6, ὅθεν λέγομεν ἐὰν φρ. 106 διὰ τῆς ἀπο-
τοκίσεως μένουν φρ. 100, πόσα πρέπει νὰ μείνουν τὰ φρ. 5,000 ἥτοι
106 : 100 :: 5,000 : χ.

Κάμνοντες τὴν πράξιν τῆς ἀναλογίας ταύτης εὐρίσκομεν τὸ $\chi =$
φρ. 4,116, 98· ὅθεν ὁ ἀποτοκισμὸς τῶν φρ. 5,000 πρὸς 4 1/2 τοῖς
0/0 εἶναι φρ. 283, 02 δι' ἓν ἔτος καὶ 4 μῆνας.

Ἐὰν ἐκάμναμεν τὸν λογαριασμὸν τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀποτοκισμοῦ, ἡθέ-
λαμεν κρατήσαι δι' ἀποτοκισμὸν τοῦ Γραμματίου φρ. 300, ποσὸν με-
γαλῆτερον κατὰ 17 ἀπὸ τὸν ὀρθὸν ἀποτοκισμὸν· ταῦτα δὲ τὰ 17 φρ.
εἶναι πραγματικῶς ὁ τόκος τῶν φρ. 283 δι' ἓν ἔτος καὶ 4 μῆνας, τὸν
ὁποῖον ἀδίκως λαμβάνομεν προεξοφλοῦντες τὸ Γραμματίον ἐξωτερι-
κῶς· ἀλλ' ἐπειδὴ αἱ προεξοφλήσεις γίνονται συνήθως διὰ μικρὰς προ-
θεσμίαις, ἡ διαφορὰ καταντᾷ ἀσήμαντος, καὶ διὰ τοῦτο πρὸς εὐκολίαν
προτιμᾶται ἡ πρώτη μέθοδος τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀποτοκισμοῦ.

§. 466. *Τοκοχρεωλύσιον* (annuités). — Ὀνομάζεται τοκοχρεω-
λύσιον τὸ πληρονόμενον κατὰ τὰς ὀρισμένας προθεσμίας ποσὸν, συγ-
κείμενον ἀπὸ δύο μέρη, ἥτοι ἀπὸ τὸν τόκον τοῦ καθ' ἐκάστην προ-
θεσμίαν ὀφειλομένου κεφαλαίου, καὶ ἀπὸ ποσοστὸν τι ἐκ τοῦ ἀρχι-
κῶς ὀφειλομένου κεφαλαίου. Ἐπειδὴ δὲ τὸ δευτέρον τοῦτο μέρος ἐλατ-
τῶναι καθ' ἐκάστην προθεσμίαν τὸ δανεισθὲν ποσὸν, καὶ ἐπομένως τὸν
τόκον, τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ παράξῃ διὰ τὴν ἐπομένην προθεσμίαν,

ἔπεται ὅτι τὰ δύο ταῦτα μέρη πρέπει κατὰ πᾶσαν προθεσμίαν τὸ μὲν νὰ ἐλαττωῖται, τὸ δὲ ν' αὐξάνῃ. Τὰ δύο ταῦτα μέρη ἐνούμενα εἰς ἓν ἀποτελοῦν τὸ ὅλον τοῦ λεγομένου ἐκφορίου, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ πληρόνεται κατὰ πᾶσαν προθεσμίαν, καὶ νὰ λογαριάζεται εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἦναι καθ' ὅλας τὰς προθεσμίας τὸ αὐτὸ, διὰ δὲ τῆς πληρωμῆς τῆς τελευταίας δόσεως νὰ ἐξοφλῇται τὸ τοκοφόρον χρέος κατὰ τὴν προσδιορισθεῖσαν ἐποχὴν.

Τὸ εἶδος τοῦτο τῶν δανείων εἶναι πολλὰ σύνθηες εἰς τὴν Εὐρώπῃ, καὶ ἐπιφέρει πολλὰς εὐκολίας εἰς τὰς βιομηχανικὰς καὶ γεωργικὰς ἐπιχειρήσεις. Ἡ Ἑλληνικὴ Τράπεζα δανεῖζει ὡσαύτως διὰ χρεωλυσίων.

Ὁ λογαριασμὸς τοῦ τοκοχρεωλυσίου ἔχει ἀναλογίαν τινὰ μὲ τὸν λογαριασμὸν τοῦ ἀνατοκισμοῦ. Ἰδοὺ δὲ ἓν συνόψει ἡ καταλληλοτέρα μέθοδος πρὸς προσδιορισμὸν τοῦ ποσοῦ τοῦ ἐκφορίου, τοῦ πληρωθησομένου πρὸς τοκοχρεωλυσίαν ἐνὸς κεφαλαίου.

Πρέπει πρῶτον νὰ διαιρέσωμεν τὸν ἀριθμὸν 100 διὰ τοῦ ποσοῦ τοῦ τόκου, μὲ τὸν ὁποῖον ἐσυμφωνήθη τὸ δάνειον· τὸ πηλίκον τῆς διαιρέσεως θέλει εἶσθαι τὸ ποσὸν, τὸ ὁποῖον δίδει τόκον 1 μόνον νόμισμα, τὸ ποσὸν τοῦτο ὀνομάζομεν τόκιον (denier), καὶ λέγομεν ὅτι τὰ χρήματα ἐδανείσθησαν μὲ τόκιον 20, ὅταν 20 νομίσματα δίδουν 1 ὡς τόκον, ἥτοι ὅταν ὁ τόκος ἦναι 5 τοῖς 0/0, λέγομεν δὲ ὅτι τὸ τόκιον εἶναι 25 ὅταν ὁ τόκος ἦναι 4 τοῖς 0/0, ὅτι τὸ τόκιον εἶναι $28 \frac{4}{7}$ ὅταν ὁ τόκος ἦναι $3 \frac{1}{2}$ τοῖς 0/0 κτλ. Ἀφοῦ δὲ ὡς ἀνωτέρω διὰ τῆς διαιρέσεως εὗρωμεν τὸ τόκιον, διαιροῦμεν αὐτὸ διὰ τοῦ ἰδίου τοκίου προστιθεμένης εἰς αὐτὸ μιᾶς μονάδος, καὶ οὕτω θέλομεν ἔχει ἓν κλάσμα δεκαδικόν, τὸ ὁποῖον πολλαπλασιάζομεν μὲ τὸν ἑαυτὸν τοῦ τοσάκις, ὅσαι εἶναι αἱ προθεσμίαι τῶν πληρωμῶν εἰς τὸ συμφωνηθὲν δάνειον, τὸ δὲ τελευταῖον γινόμενον ἐκ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τούτου πολλαπλασιάζομεν μὲ τὸ εὑρεθὲν κατ' ἀρχὰς τόκιον, καὶ τὸ γινόμενον ἀφαιροῦμεν ἀπὸ τὸ τόκιον, καὶ διὰ τοῦ ὑπολοίπου διαιροῦμεν τὸ δανεισθὲν κεφάλαιον, καὶ τὸ πηλίκον θέλει ἐκφράζει τὸ πληρωτέον καθ' ἐκάστην προθεσμίαν ἐκφόριον. Ἰδοὺ ἓν παράδειγμα. Ἐάν π. χ. δανείσωμεν δρ. 10,000 πρὸς 5 τοῖς 0/0 κατ' ἔτος, ἥτοι μὲ τόκιον 20, διὰ νὰ μᾶς ἐπιστραφῇ ἐντὸς πέντε ἐτῶν τὸ κεφάλαιον καὶ ὁ τόκος αὐτοῦ συγχρόνως διὰ πέντε ἐτησίων πληρωμῶν, ποῖον θέλει εἶσθαι τὸ χρεώλυσιον;

Διαιροῦμεν τὸ τόκιον διὰ τοῦ τοκίου πλέον 1 καὶ ἔχομεν τὸ κλάσμα $\frac{20}{21}$, τὸ ὁποῖον μεταβαλλόμενον εἰς δεκαδικὸν ἀποτελεῖ 0,95238. Τοῦτο δὲ πολλαπλασιαζόμενον δις μὲ τὸν ἑαυτὸν

του ἀποτελεῖ	=	0,90703,
πολλαπλασιαζόμενον τρίς	=	0,86384,
πολλαπλασιαζόμενον τετράκις	=	0,82270,
πολλαπλασιαζόμενον πεντάκις	=	0,78353.

Πολλαπλασιάζοντες δὲ τὸν τελευταῖον τοῦτον ἀριθμὸν διὰ τοῦ τοκίου 20 εὐρίσκομεν 15,6706, ἀφαιροῦντες δὲ τὸ ποσὸν τοῦτο ἀπὸ τοῦ τόκιου 20 μένουσι 4,3294. Τὸν ἀριθμὸν τοῦτον πρέπει νὰ τὸν λάβωμεν ὡς διαιρέτην τῶν 10,000 δραχμῶν, τὸ δὲ πηλίκον τῆς διαιρέσεως ταύτης θέλει εἶσθαι δραχμαὶ 2309,79 ἑκατοστά· καὶ οὕτως ὁ χρεώστης θέλει πληρῶναι δρ. 2309,79 κατ' ἔτος, καὶ διὰ πέντε τοιούτων πληρωμῶν θέλει ἐξοφλήσῃ τὸ τοκοφόρον χρέος του ἐντὸς πέντε ἐτῶν.

Πραγματικῶς εἰς τὸ τέλος τοῦ πρώτου ἔτους ἐπληρώσαμεν διὰ λογαριασμὸν τοῦ κεφαλαίου δρ. 1809,79, αἵτινες μετὰ τοῦ ἐτήσιου τόκου τῶν 500 δρ. ἐπὶ τοῦ ἀρχικοῦ κεφαλαίου ἀπετέλεσαν τὸ πληρωθὲν ποσὸν 2309,79, ἐπομένως τὸ κεφάλαιον ἔμεινε δρ. 8190,21. Ὁ τόκος αὐτῆς τῆς ποσότητος πρὸς 5 τοῖς 0/0 εἶναι δρ. 409,51, ὥστε πληρόνοντες ἐκ νέου τὴν δευτέραν πληρωμὴν δρ. 2309,79, πληρόνομεν ἐκ τοῦ κεφαλαίου δρ. 1900,28, τὸ δὲ χρεωστούμενον κεφάλαιον μένει 6289,93, τοῦ ὁποῖου ὁ ἐτήσιος τόκος εἶναι 314,50, ὅθεν ἡ τρίτη πληρωμὴ τοῦ τοκοχρεωλυσίου θὰ μειώσῃ τὸ κεφάλαιον κατὰ 1995,29, καὶ θὰ μείνῃ τὸ χρέος μόνον δρ. 4,294, 64, ὁ δὲ τόκος αὐτῶν θέλει εἶσθαι δρ. 214,73· ἡ τετάρτη πληρωμὴ θὰ ἐλαττώσῃ τὸ κεφάλαιον κατὰ 2,095,06 καὶ ἐπομένως θὰ μείνῃ κεφάλαιον δρ. 2,199,58, τοῦ ὁποῖου τόκος εἶναι 110, οὕτως ὁ χρεώστης πληρόνων τὴν πέμπτην καὶ τελευταίαν δόσιν τῶν δραχμῶν 2,309,79 θέλει πληρώσῃ ἀκριβῶς τὰ δύο προμνησθέντα ποσὰ ἥτοι τὸ μείναν κεφάλαιον δρ. 2,199,58 καὶ τὸν τόκον αὐτῶν 110, καὶ θέλει ἐξοφλήσῃ τὸ ὅλον τοῦ χρέους του.

§. 467. *Ἰσθβίον ἐκφόριον* (rentes viagères).—Τὸ ἐκφόριον τὸ ἀποσβυνόμενον ὁμοῦ μὲ τὴν ζωὴν τοῦ δανειστοῦ, ἐνομάζεται *ισθβίον*. Θεωρητικῶς ἐξεταζομένη ἡ ἐργασία αὕτη εἶναι ἡ αὐτὴ μὲ τὴν τοκο-

χρεωλυσίαν, διότι πραγματικῶς τὸ ἰσόβιον ἐκφόριον δὲν εἶναι ἄλλο εἰμὴ τοκοχρεωλύσιον συμφωνούμενον ὅχι ἐπὶ ῥητῷ χρόνῳ ἀλλὰ ἐπὶ τῇ πιθανῇ διαρκείᾳ τῆς ζωῆς τοῦ δανειστοῦ· ἡ δὲ διάρκεια αὕτη δὲν εἶναι ἐκ τῶν προτέρων γνωστὴ, ἀλλ' ὑπολογίζεται κατὰ τοὺς στατιστικούς πίνακας τῆς θνησιμότητος ἐκάστης ἡλικίας· μόλον ὅτι δὲ ὁ ὑπολογισμὸς οὗτος τοῦ ὅρου τῆς διαρκείας τῆς ζωῆς ἐνὸς ἀνθρώπου δύναται ν' ἀποβῇ ἐσφαλμένος ὡς πρὸς τινα συγκεκριμένην περίπτωσιν, μόλον τοῦτο ἀποβαίνει ἀρκετὰ ἀκριβὲς ὅταν συμπεριλαμβάνῃ μέγαν ἀριθμὸν ατόμων, διότι ὅσην ζωὴν κερδίζουν οἱ μὲν τὴν χάνουν οἱ ἄλλοι.

Πᾶσα τάξις τῆς κοινωνίας ἀναλόγως τῶν βιωτικῶν περιποιήσεών της ἔχει καὶ διάφορον ὅρον θνησιμότητος, ὥστε εἰς τοιαύτης φύσεως συναλλαγμάτα πρέπει νὰ λαμβάνωνται ὑπόψιν ὅλα τὰ περιστατικά, τὰ δυνάμενα νὰ ἐπιβροιάσουν τὴν διάρκειαν τῆς ζωῆς τοῦ συναλλαττομένου.

Οἱ πίνακες, οἱ συνταχθέντες παρὰ τοῦ Κερσεβοῦμ (Kerseboom) θεωροῦνται ὡς οἱ ἀκριβεστέροι αὐτοῦ τοῦ εἶδους. Ἰδοὺ δὲ τὸ ἐξαγόμενον αὐτῶν, τὸ ὁποῖον ἀρκεῖ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς θεωρίας μας καθ' ὅλας τὰς περιστάσεις.

Εἰς ἡλικίαν

πιθανὴ διάρκεια ζωῆς·

ἔτους	1	—	39	ἔτη
ἐτῶν	5	—	45 1/2	»
»	10	—	43	»
»	15	—	39	»
»	20	—	35 1/2	»
»	25	—	32 1/2	»
»	30	—	29 1/2	»
»	35	—	26	»
»	40	—	23	»
»	45	—	20	»
»	50	—	17	»
»	55	—	14	»
»	60	—	11	»
»	65	—	8 1/2	»
»	70	—	6 1/2	»
»	75	—	5	»
»	80	—	3 1/2	»

Οὕτως ἐνὸς ἀνθρώπου 40 ἐτῶν, ἔχοντος κατὰ τὸν ἀνωτέρω πίνακα πιθανὴν διάρκειαν ζωῆς 23 ἔτη, τὸ χρεωλύσιον τοῦ ἰσοβίου δανείου του πρέπει νὰ ὑπολογισθῇ διὰ χρονικὸν διάστημα 23 ἐτῶν.

ὑπὸ τὴν βάσιν ταύτην ἐσυστήθησαν κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους εἰς τὴν Εὐρώπην διάφοροι κερδοσκοπικαὶ ἑταιρίαι ὑπὸ τὸ ὄνομα *Βιωτικαὶ Ασφάλειαι* (*assurances de la vie*), τῶν ὁποίων ὁ σκοπὸς εἶναι τοσοῦτο μᾶλλον ἀξiéπαινος, καθ' ὅσον κυρίως προέβητο τὴν ἐξασφάλισιν τῶν μέσων τῆς ὑπάρξεως τῆς οἰκογενείας τοῦ ασφαλιζομένου.

Αἱ βιωτικαὶ αὗται ἀσφάλειαι εἶναι κυρίως δύο εἰδῶν.

Εἶναι ἄνθρωποι, οἵτινες στερούμενοι στενῶν συγγενῶν καὶ ἔχοντες μικρὰν περιουσίαν, θέλουν κάποτε ἢ εἶναι ἀναγκασμένοι ὡς ἐκ τῆς θέσεώς των νὰ ἐξοδεύωσιν ὅχι μόνον τοὺς τόκους τῶν κεφαλαίων των, ἀλλὰ καὶ μέρος αὐτῶν· ἐὰν ἡ ζωὴ αὐτῶν παραταθῇ πέραν τοῦ πιθανοῦ ὅρου τῆς ὑπάρξεως, θέλουν εὐρεθῇ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς των εἰς πλήρη ἔνδειαν· οἱ τοιοῦτοι διὰ ν' ἀποφύγουν τὰς δυστυχεῖς συνεπειὰς τοιούτων ἐνδεχομένων καταθέτουν ὁλόκληρον ἢ μέρος τοῦ κεφαλαίου των εἰς τοιαύτην ἀσφαλιστικὴν ἑταιρίαν μὲ τὴν συμφωνίαν τοῦ νὰ λαμβάνωσι καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ζωῆς των ἐν ἐκφόρῳ, προσδιοριζόμενον ἀναλόγως τῆς κατατεθείσης ποσότητος, καὶ τῆς ἡλικίας τοῦ ασφαλιζομένου κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς καταθέσεως καὶ τῆς συμφωνίας, ὡς ἴδωμεν ἀνωτέρω.

Αἱ συνηθέστεραι ὁμῶς βιωτικαὶ ἀσφάλειαι εἶναι ἐκεῖναι, τῶν ὁποίων, σκοπὸς εἶναι ἡ αὐξήσις καὶ ἐπισώρευσις τοῦ κεφαλαίου διὰ τῆς ἀνατοκίσεως. Ὅλοι οἱ ζῶντες δι' ἐπαγγέλματος ἢ μισθοδοσίας, καὶ τῶν ὁποίων τὸ εἰσόδημα θέλει τελειώσῃ ὁμοῦ μὲ τὴν ζωὴν των, ἐπιθυμοῦν βεβαίως ν' ἀσφαλίσουν ὅσον τοῖς εἶναι δυνατόν μίαν ὑπαρξίν ευχάριστον εἰς τὰς οἰκογενείας των μετὰ τὴν ἀποθίωσίν των· οἱ τοιοῦτοι ὑποχρεοῦνται νὰ καταθέτουν ἐτησίως χρηματικὴν τινὰ ποσότητα εἰς μίαν τοιαύτην ἀσφαλιστικὴν ἑταιρίαν καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ζωῆς των, ἡ δὲ ἀσφάλεια ὑποχρεοῦται νὰ πληρώσῃ εἰς τὴν οἰκογενεάν των ἢ εἰς τοὺς κληρονόμους των μετὰ τὸν θάνατόν των ποσὴν ἀνάλογον μὲ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον αἱ ἐτήσιοι καταθέσεις τοῦ ασφαλιζομένου, ὑποτιθεμένου ὅτι θέλει φθάσῃ τὸ κοινὸν τέρμα τῆς ζωῆς, ἤθελον παρᾶξαι διὰ τοῦ ἀνατοκισμού.

Τοιούτου εἶδους ἀσφάλειαι ἐσυστήθησαν κατὰ πρῶτον εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ἥδη δὲ ὑπάρχουν εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς Εὐρωπαϊκὰς πρωτευούσας.

Δ'. ΑΛΛΗΛΟΧΡΕΟΙ ΤΟΚΟΦΟΡΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ.

§. 468. *Ἀλληλόχρεοι τοκοφόροι λογαριασμοί.* — Δύο ἔμποροι εὐρισκόμενοι εἰς ἀμοιβαίας σχέσεις, καὶ θέλοντες νὰ γινώρίζωσι τὴν θέσιν αὐτῶν ἐξ ἀνάγκης πρέπει νὰ κρατῶσιν ἕκαστος ἰδιαίτερον λογαριασμὸν, εἰς τὸν ὁποῖον νὰ ἐγγράφονται καθ' ἑκάστην τὰ ποσά, τὰ ὁποῖα ὀφείλει ἢ τῷ ὀφείλονται παρὰ τοῦ ἀνταποκριτοῦ του. Ὁ λογαριασμὸς οὗτος ὀνομάζεται κοινῶς *τρεχούμενος* (*corrente*) *λογαριασμός*. ὅταν δὲ μεταξὺ τῶν δύο ἐμπόρων ἦναι συμπεφωνημένον νὰ πληρόνεται τόκος διὰ τὰ καθυστερούμενα ποσά, ὁ λογαριασμὸς οὗτος λαμβάνει τὸν χαρακτῆρα τοῦ τοκοφόρου *λογαριασμοῦ*.

Ἡ σύνταξις τῶν τοιούτων λογαριασμῶν εἶναι ἐκ τῶν σπουδαιότερων ἔργων τοῦ ἐμπορικοῦ λογιστοῦ, διότι ἐκ τῶν λογαριασμῶν τούτων κανονίζονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον αἱ ἀμοιβαῖαι σχέσεις τῶν ἐμπόρων. Ὁ *τρεχούμενος* ἢ *ἀλληλόχρεως* οὗτος λογαριασμὸς δὲν εἶναι μὲν ἀφ' ἑαυτοῦ τίτλος ὑπὲρ τοῦ συντάξαντος αὐτὸν, ἀλλ' ἅμα ἀναγνωρισθῇ ὡς ὀρθὸς παρ' ἐκείνου, πρὸς τὸν ὁποῖον ἀποστέλλεται, ἀποτελεῖ πλέον ἀπόδειξιν περὶ ὧν τῶν εἰς αὐτὸν ἐμπεριεχομένων, καὶ μεταβαίνει εἰς τὴν τάξιν τῶν ἐγγράφων, τῶν ἀποδεικνυόντων τὰς ἐνοχάς. Ὁ δανειστὴς ἔχει δυνάμει αὐτοῦ πλήρη ἀπόδειξιν, ἀποκαθίστανται δὲ ἀναμφισβήτητα ὅλα τὰ εἰς αὐτὸν σημειούμενα ποσά, λαμβάνοντα τὸν χαρακτῆρα τῶν ἐμπορικῶν χρεῶν, ἃν καὶ ἐξ ὑπαρχῆς τινὰ ἐξ αὐτῶν ἦσαν ἀπλᾶς πολιτικαὶ ἐνοχαί. Ὅθεν ὁ *ἀλληλόχρεως λογαριασμὸς* πρέπει νὰ ἐξετάζεται ὡς ἐμπορικὴ πράξις, ὑποκειμένη εἰς ὅλας τὰς ἐμπορικὰς παραγραφάς.

Ὡσαύτως αἱ ἐνοχαί, αἵτινες κατὰ τὸν Ἐμπορικὸν Νόμον παραγράφονται εἰς συντομωτέρας παρὰ τὰς συνήθεις προθεσμίας, μεταβάλλουν φύσιν καταχωρούμεναι εἰς τὸν ἀλληλόχρεων λογαριασμὸν οὕτω τὸ ποσὸν χρεωστούμενης τινὸς συναλλαγματικῆς, ἐγγραφὲν εἰς τὸν λογαριασμὸν αὐτὸν, δὲν θέλει παραγραφῇ μετὰ τὰ 5 ἔτη, ἀλλὰ μετὰ τὴν τριακονταετίαν.

Συνέπεια τοῦ λογαριασμοῦ τούτου εἶναι προσέτι τὸ νὰ παράγωσιν αὐτοδικαίως τὰ εἰς αὐτὸν σημειούμενα ποσά τόκους.

Ἐξ ὧν τούτων προκύπτει ὅτι οἱ λογαριασμοὶ οὗτοι ἀποτελοῦν ἴδιον συνάλλαγμα μεταξὺ τῶν ἐμπόρων, καὶ τροποποιοῦν οὐσιωδῶς τὰς ἐνοχὰς τῶν μερῶν. Ὅθεν χρεωστεῖ ὁ ἔμπορος νὰ ἐξελέγχῃ ἀκριβῶς τὸ περιεχόμενον αὐτοῦ, πρὶν τὸν ἀποδεχθῇ ὡς ὀρθῶς ἔχοντα.

Αἱ κυριώτεραι συμφωνίαι, αἵτινες πρέπει νὰ προηγηθοῦν μεταξὺ τῶν εὐρισκομένων εἰς ἀλληλόχρεων λογαριασμὸν ἐμπόρων, εἶναι τὸ ποσοστὸν τοῦ πληρωθησομένου τόκου διὰ τὰ καθυστεροῦντα, καὶ ἡ ἐποχὴ τῆς κλείσεως τοῦ λογαριασμοῦ. Περί τῶν συμφωνιῶν τούτων εἶναι ἀναγκαῖον νὰ προϋπάρξωσιν αἱ ἀναγκαῖαι ἐξηγήσεις πρὸς ἀποφυγὴν ἀμφισβητήσεων.

Ὅταν δὲν συμφωνηθῇ ἐποχὴ τῆς κλείσεως τοῦ λογαριασμοῦ, ἕκαστος κατὰ τὴν θέλησίν του δύναται νὰ κλείσῃ αὐτὸν, καὶ νὰ τὸν ἀποστείλῃ εἰς τὸν ἀνταποκριτὴν του. Κατὰ γενικὴν συνήθειαν οἱ λογαριασμοὶ κλείονται εἰς τὸ τέλος ἐκάστου ἔτους, καὶ ἡ ἐξίσωσις μεταφέρεται εἰς νέον. Ἀλλ' ἡ συνήθεια αὕτη δὲν εἶναι ὑποχρεωτική, καὶ ὁ δανειστὴς ὁ προβλέπων ἢ φοβούμενος καταστροφὴν τινὰ δύναται, ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ἐναντία συμφωνία, νὰ παύσῃ πᾶσαν σχέσιν μετὰ τοῦ ἀνταποκριτοῦ του, καὶ νὰ τῷ ἀποστείλῃ τὸν λογαριασμὸν του κλεισμένον. Ἡ ἐποχὴ τῆς κλείσεως τοῦ λογαριασμοῦ ἔχει ἀρκετὴν σπουδαιότητα, διότι κατ' αὐτὴν ἀνατοκίζονται τὰ καθυστεροῦντα.

§. 469. *Σύνταξις τῶν τοκοφόρων λογαριασμῶν.*—Ἐξ ὧν εἵπομεν περὶ τῶν μεθόδων τῆς εὐρέσεως τῶν τόκων ἀποκαθίσταται ἤδη πολλὰ εὐκόλος ὁ μηχανισμὸς τῶν τοκοφόρων λογαριασμῶν.

Οἱ λογαριασμοὶ οὗτοι συνήθως διατίθενται ὡς ἑξῆς· συντάσσονται ἐπὶ δύο σελίδων, ἐπὶ κεφαλῆς σημειοῦται τὸ ὄνομα ἐκείνου, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνήκει ὁ λογαριασμὸς, ἡ ἐποχὴ τῆς κλείσεώς του καὶ τὸ ποσοστὸν τοῦ τόκου· ἐπομένως διαίρεται ἐκάστη σελὶς εἰς ὀκτὼ στήλας, ἡ πρὸς ἀριστερὰν σελὶς φέρει τὰς χρεωλογικὰς ἐγγγραφάς, ἡ δὲ πρὸς δεξιὰν τὰς πιστολογικὰς, ἐκ τῶν 8 δὲ στηλῶν ἡ 1 καὶ 2 περιέχουν τὴν ἡμερομηνίαν, ἡ 3 καὶ 4 τὸ χρηματικὸν ποσόν, ἡ 5 τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐγγραφῆς, ἡ 6 τὴν ἐποχὴν ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἄρχεται ὁ τόκος, εἰς τὴν 7 σημειοῦται τὸ ποσὸν τῶν ἡμερῶν τοῦ τοκοφόρου χρονικοῦ διαστήματος, καὶ τέλος εἰς τὴν 8 στήλην σημειοῦνται οἱ ἀριθμοὶ ἢ τοκάριθμοι, οἱ προκύπτοντες ἐκ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τοῦ κεφαλαίου μετὰ τῶν ἡμερῶν τοῦ χρονικοῦ διαστήματος, καὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων θέλουν

ὑπολογισθῇ οἱ τόκοι. Εἰς τὴν πιστολογικὴν σελίδα ὑπάρχουσιν αἱ αὐταὶ στήλαι κατὰ τὴν αὐτὴν τάξιν (ἴδε τὸ ὑπόδειγμα Α. εἰς τὸ τέλος τοῦ παρόντος κεφαλαίου).

Ὡς ἐκ τῆς ἀμοιβαιότητος τῶν ἐνοχῶν ἀποκαθίσταται φανερόν, ὅτι ὁ συντάττων τὸν τοκοφόρον λογαριασμὸν ἔχει μὲν δικαίωμα νὰ λάβῃ τόκον δι' ὅσα ποσὰ ἔδωκε διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἀνταποκριτοῦ του μέχρι τῆς ἐποχῆς τῆς κλείσεως τοῦ λογαριασμοῦ, ἀλλὰ χρεωστεῖ ὡσαύτως νὰ πληρώσῃ καὶ τόκον δι' ὅσα ποσὰ ἔλαβε διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἀνταποκριτοῦ του μέχρι τῆς αὐτῆς ἐποχῆς· ὥστε ὅλαι αἱ εἰς τὸν λογαριασμὸν σημειωμέναι πιστολογικαὶ ἢ χρεωλογικαὶ ἐγγραφαὶ πρέπει νὰ ᾔναι τοκοφόροι, καὶ διὰ τῆς ἐξισώσεως, ὡς θέλομεν ἰδεῖ ἀκολούθως, θέλει προκύβει τὸ ποσὸν τοῦ ὀφειλομένου τόκου.

Ἡ ἰδιαιτέρα σημείωσις τῆς τοκοφόρου ἐποχῆς εἶναι ἀναγκαία, διότι συχνότατα ἡ ἐποχὴ αὕτη δὲν εἶναι ἡ αὐτὴ μὲ τὴν ἡμερομηνίαν τῆς ἐγγραφῆς τοῦ ἄρθρου, καθόσον πιστόνομεν ἢ χρεόνομεν τὸν ἀνταποκριτὴν μας ἅμα εἰδοποιηθῶμεν ὅτι μέλλει νὰ πληρώσῃ ἢ νὰ εἰσπράξῃ διὰ λογαριασμὸν μας, καὶ πρὶν ἀκόμη τῆς πραγματικῆς ἡμέρας τῆς πληρωμῆς ἢ εἰσπράξεως· ὅθεν πρέπει νὰ γνωρίζωμεν ἀκριβῶς τὴν ἡμέραν ταύτην διὰ νὰ εὕρωμεν τὸν τόκον. Σημειόνοντες λοιπὸν τὴν τοκοφόρον ἐποχὴν εἰς τὴν ἀρμοδίαν στήλην, καὶ γνωρίζοντες τὴν ἐποχὴν τῆς κλείσεως τοῦ λογαριασμοῦ, εὐρίσκομεν τὰς τοκοφόρους ἡμέρας, τὰς ὁποίας σημειόνονμεν ὡσαύτως εἰς τὴν ἀρμοδίαν στήλην· ἐπομένως πολλαπλασιάζομεν τὸν ἀριθμὸν τοῦτον τῶν ἡμερῶν ἐπὶ τὸ ἀντιστοιχοῦν κεφάλαιον, καὶ εὐρίσκομεν τὸν τοκαριθμὸν, τὸν ὁποῖον ἐπίσης σημειοῦμεν εἰς τὴν στήλην του.

Ἡ ἰδιότης τοῦ ἀριθμοῦ τούτου εἶναι, ὡς γνωρίζομεν ἤδη, νὰ παρουσιάξῃ ἐν νέον κεφάλαιον, τοῦ ὁποίου ὁ τόκος εἰς τὸ διάστημα μιᾶς ἡμέρας εἶναι ἴσος μὲ τὸν τόκον τοῦ κεφαλαίου μας εἰς τὸ διάστημα τῶν τοκοφόρων ἡμερῶν. Ὅθεν ἔπεται ὅτι τὸ ὅλον τοῦ ἀθροίσματος τῶν τοκαριθμῶν παρουσιάζει ἐν κεφάλαιον, τοῦ ὁποίου ὁ τόκος εἰς τὸ διάστημα μιᾶς ἡμέρας εἶναι ἴσος μὲ τὸν τόκον ὅλων τῶν ποσοτήτων τοῦ λογαριασμοῦ εἰς τὸ διάστημα ὅλων τῶν τοκοφόρων ἡμερῶν των.

Ἀφοῦ ἐγγράψωμεν λοιπὸν ὅλα τὰ κονδύλια εἰς τὸν λογαριασμὸν, καὶ σημειώσωμεν εἰς τὰς ἀρμοδίας στήλας τοὺς τοκαριθμοὺς ἐκάστου, θέλομεν ἔχει δύο στήλας χρεωλογικὰς διὰ νὰ ἰσολογίσωμεν· ὅθεν πρέ-

πει νὰ κάμωμεν δύο ἐξισώσεις, δηλ. νὰ ἰσολογίσωμεν τὰς δύο συνήθεις στήλας τῶν κεφαλαίων, καὶ τὰς δύο στήλας τῶν τοκαρίθμων, καὶ ἔχομεν δύο ποσὰ ἐξισώσεων, ἐν τῶν κεφαλαίων, καὶ ἐν τῶν τοκαρίθμων. Αἱ δύο αὗται ἐξισώσεις δύνανται νὰ μὴ ἦναι ἀμφοτέραι χρεωλογικαὶ, ἢ πιστολογικαὶ, ἀλλὰ δύνανται ἢ μία νὰ ἦναι χρεωλογικὴ καὶ ἡ ἄλλη πιστολογικὴ, ὥστε δὲν πρέπει νὰ συμπεραίνωμεν ἐκ τοῦ ὅτι ἡ ἐξίσωσις τοῦ κεφαλαίου εἶναι πρὸς ὄφελός μας ὅτι ἐπομένως μᾶς ὀφείλονται καὶ τόκοι, διότι δύνανται νὰ συμβῇ τὸ ἐναντίον, ἐὰν π. χ. τὰ ποσὰ τῶν πιστώσεών μας ἦναι ἐποχῆς μεταγενεστέρας ἀπὸ τὴν τῶν ποσῶν τῶν χρεώσεών μας· δύνανται δὲ ὡσαύτως νὰ συμβῇ καὶ τὸ ἀνάπλιν, ἥτοι ἡ ἐξίσωσις τῶν τόκων νὰ ἦναι πρὸς ὄφελός μας, ἡ δὲ ἐξίσωσις τοῦ κεφαλαίου νὰ ἦναι πρὸς ὄφελος τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας. Κατὰ τὴν στιγμὴν λοιπὸν τῆς κλείσεως τοῦ λογαριασμοῦ ὁ τοκοφόρος λογαριασμὸς παρουσιάζει διπλοῦν χρεωλογικὸν μέρος, δηλ. κεφαλαίων καὶ τοκαρίθμων, καὶ διπλοῦν ὡσαύτως πιστολογικὸν μέρος ἥτοι κεφαλαίων καὶ τοκαρίθμων, τῷ χρεωστεῖται λοιπὸν τόκος ἐπὶ τῶν τοκαρίθμων τοῦ χρεωλογικοῦ μέρους, χρεωστεῖ δὲ οὗτος (ὁ συντάττων τὸν λογαριασμὸν) τόκον ἐπὶ τῶν τοκαρίθμων τοῦ πιστολογικοῦ μέρους· ὅθεν πραγματικῶς ὀφείλεται τόκος ἐπὶ τῆς διαφορᾶς τῶν δύο ἄθροισμάτων τῶν τοκαρίθμων, δηλ. ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τῆς ἐξισώσεως αὐτῶν· ἐπομένως ἐὰν ἡ ἐξίσωσις αὕτη εἶναι χρεωλογικὴ, ἡμεῖς χρεωστοῦμεν νὰ πληρώσωμεν τόκον, ἂν δὲ ἡ ἐξίσωσις ἦναι πιστολογικὴ, εἰς ἡμᾶς ὀφείλεται τόκος παρὰ τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας.

Τὸ ποσὸν τοῦ τόκου τὸ εὐρίσκομεν κατὰ τὴν μέθοδον, τὴν ὁποίαν ἀνεφέραμεν εἰς τὸν §. 453.

Ὡς παρατηροῦμεν οἱ τοκοφόροι οὗτοι λογαριασμοὶ δὲν παρουσιάζουν καμμίαν δυσκολίαν, διότι δὲν εἶναι εἰμὴ συνήθεις λογαριασμοὶ μετὰ τὴν διαφορὰν μόνον ὅτι τὰ ποσὰ, ἐκ τῶν ὁποίων σύγκεινται, πρέπει νὰ παράγουν τόκον δι' ὅλον τὸ διάστημα, καθ' ὃ ἔμεινον εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ χρεώστου.

§. 470. *Ἐρυθροὶ τοκαρίθμοι*. — Εἰς τὸν λογαριασμὸν, τὸν ὁποῖον ἐξεθέσαμεν (ὑπόδ. Α.), παρατηροῦμεν ὅτι καμμία τοκοφόρος ἐποχὴ δὲν εἶναι μεταγενεστέρα ἀπὸ τὴν ἡμερομηνίαν τῆς κλείσεως τοῦ λογαριασμοῦ· ἀλλὰ τοῦτο δὲν συμβαίνει πάντοτε, διότι συχνὰ δύνανται ἢ τοκοφόρος ἡμερομηνία νὰ ἦναι μεταγενεστέρα τῆς ἡμερομηνίας τοῦ λογαριασμοῦ.

Ὅταν ἡ τοκοφόρος ἡμερομηνία ᾖ προγενεστέρα τῆς ἐποχῆς τοῦ λογαριασμοῦ, φανερόν εἶναι ὅτι χρεωστεῖται τόκος ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ κονδυλίου ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας ταύτης μέχρι τῆς ἡμερομηνίας τῆς κλείσεως τοῦ λογαριασμοῦ. Ἀλλ' ὅταν ἡ τοκοφόρος ἡμερομηνία ᾖ μεταγενεστέρα ἀπὸ τὴν ἡμερομηνίαν τοῦ λογαριασμοῦ, ἀντὶ τὸ ποσὸν νὰ ὀφείλῃ τόκους ἀπεναντίας τῷ ὀφείλονται τόκοι ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τῆς κλείσεως τοῦ λογαριασμοῦ μέχρι τῆς τοκοφόρου ἡμερομηνίας. Ἄς ἐξηγηθῶμεν δι' ἐνὸς παραδείγματος (ἴδε τὸ ὑπόδειγμα Β'. εἰς τὸ τέλος τοῦ παρόντος κεφαλαίου).

Ὁ λογαριασμὸς οὗτος εἶναι κλεισμένος τὴν 31 Αὐγούστου. Τὰ πρῶτα ἐξ ἄρθρα αὐτοῦ εἶναι εἰς τὴν συνήθη των κατάστασιν, ἀλλὰ τὸ ἔξοδον εὐρίσκεται εἰς τὴν εἰδικὴν περίπτωσιν, περὶ ἧς πρόκειται, διότι ἡ τοκοφόρος ἡμερομηνία αὐτοῦ εἶναι ἡ 10 τοῦ Σεπτεμβρίου, δηλ. δέκα ἡμέρας μεταγενεστέρα ἀπὸ τὴν ἡμερομηνίαν τοῦ λογαριασμοῦ.

Ποῖος δὲ εἶναι ὁ σκοπὸς τοῦ τοκοφόρου λογαριασμοῦ; Εἶναι, ὡς γνωρίζομεν, ὅχι μόνον ἡ ἐκθεσις τῶν ποσῶν τοῦ κεφαλαίου, ἀλλὰ καὶ ἡ σημείωσις τῶν χρεωστούμενων τόκων κατὰ τὸ διάστημα τῆς διαρκείας τοῦ λογαριασμοῦ, εἰς τρόπον ὥστε ἡ ἐξίσωσις τοῦ λογαριασμοῦ νὰ παρουσιάξῃ ἀκριβῶς τὴν διαφορὰν μεταξὺ τῆς χρεώσεως καὶ τῆς πιστώσεως συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ τόκου· μόνον δὲ τὸ ποσὸν τῆς ἐξισώσεως μεταφερόμενον εἰς νέον λογαριασμὸν νὰ ἔχῃ δικαίωμα νὰ λαμβάνῃ τόκον εἰς τὸ μέλλον. Ὅθεν ἔπεται ὅτι ἐὰν παραλείψωμεν νὰ υπολογίσωμεν ὅπως δήποτε τοὺς τόκους τῶν ποσῶν τούτων διὰ τὰς ἡμέρας, τὰς ἀπὸ τῆς τοκοφόρου ἡμερομηνίας των μέχρι τῆς κλείσεως τοῦ λογαριασμοῦ, θέλομεν ζημιωθῇ τὸν τόκον αὐτῶν τῶν ἡμερῶν, διότι μεταβιβαζόμενα τὰ ποσὰ ταῦτα διὰ τῆς ἐξισώσεως εἰς τὸν νέον λογαριασμὸν θέλουν εἶσθαι τοκοφόρα μόνον ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας αὐτοῦ τοῦ λογαριασμοῦ. Διὰ τὸ ἀποφύγωμεν τὸ ἄτοπον τοῦτο ἀκολουθοῦμεν τὴν ἐξῆς μέθοδον. Εὐρίσκομεν τὸν ἀριθμὸν τῶν τοκοφόρων ἡμερῶν τῶν ποσῶν τούτων ἀπὸ τὴν ἡμερομηνίαν τοῦ λογαριασμοῦ μέχρι τῆς τοκοφόρου ἡμερομηνίας των, καὶ σημειώνομεν τὸ ποσὸν τῶν ἡμερῶν αὐτῶν εἰς τὴν συνήθη θέσιν τῶν τοκαρίθμων· ἀλλὰ διὰ νὰ διακρίνωμεν τοὺς τοκαρίθμους τούτους ἀπὸ τοὺς τῆς ἄλλης κατηγορίας τοὺς γράφομεν μετ' ἐρυθρὸν χρῶμα· τὸ

αὐτὸ πράττομεν ὡς πρὸς τὰ ποσὰ τῆς αὐτῆς κατηγορίας, τὰ ἐγγεγραμμένα εἰς τε τὸ πιστολογικὸν καὶ χρεωλογικὸν μέρος τοῦ λογαριασμοῦ.

Ἐξ ὧσων ἤδη εἵπομεν ἐννοοῦμεν ὅτι ἡ ιδιότης τῶν ἐρυθρῶν τοκαρίθμων εἶναι ἐντελῶς ἀντίθετος εἰς τὴν τῶν μελανῶν καὶ πραγματικῶς οἱ τελευταῖοι οὗτοι ἐκφράζουσιν ὅτι ὁ τόκος πρέπει νὰ προστεθῇ εἰς τὸ ποσὸν τοῦ λογαριασμοῦ, ἐνῶ οἱ ἐρυθροὶ τοκαρίθμοι ἀπ' ἐναντίας λέγουσιν ὅτι ὁ τόκος πρέπει ν' ἀφαιρεθῇ. Πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ ἰδοὺ πῶς πράττομεν κατὰ τὴν ὥραν τῆς κλείσεως τοῦ λογαριασμοῦ. Ὡς πρὸς τὴν ἐξίσωσιν τῶν κεφαλαίων καὶ τῶν μελανῶν τοκαρίθμων δὲν ἔχομεν νὰ εἰπώμεν τι, διότι περὶ αὐτῆς πράττομεν ὡς καὶ προηγουμένως, ὡς πρὸς τοὺς ἐρυθροὺς δὲ τοκαρίθμους ἐνεργοῦμεν οὕτως· εὐρίσκομεν τὴν ἐξίσωσιν τῶν χρεωλογικῶν καὶ πιστολογικῶν ἐρυθρῶν ἀριθμῶν, σημειόνομεν τὸ ποσὸν τῆς ἐξισώσεως εἰς τὴν οἰκείαν θέσιν, εὐρίσκοντες δὲ κατὰ τὴν γνωστὴν μέθοδον τὸ ποσὸν τοῦ τόκου τῆς ἐξισώσεως ταύτης, τὸ ἐγγράφομεν εἰς τὴν στήλην τῶν κεφαλαίων.

Ἐὰν ἡ ἐξίσωσις τῶν ἐρυθρῶν τοκαρίθμων ᾖναι χρεωλογικὴ, ἐγγράφομεν τὸ ποσὸν τοῦ τόκου αὐτῆς εἰς τὴν πιστολογικὴν στήλην τῶν κεφαλαίων, ἐὰν δὲ ἡ ἐξίσωσις ᾖναι πιστολογικὴ, χρεόνομεν τὸν λογαριασμὸν εἰς τὴν στήλην τῶν κεφαλαίων μετὰ τὸ ποσὸν τοῦ τόκου.

Δυνάμεθα δὲ πρὸς περισσοτέραν συντομίαν ἀντὶ νὰ εὐρώμεν τὸν τόκον τῆς ἐξισώσεως τῶν ἐρυθρῶν ἀριθμῶν, νὰ ἐγγράψωμεν τὴν ἐξίσωσιν ταύτην εἰς τὴν ἀπέναντι στήλην τῶν τοκαρίθμων, καὶ νὰ τὴν προσθέσωμεν εἰς τοὺς λοιποὺς μελανοὺς τοκαρίθμους, μετὰ δὲ τὴν πρόσθεσιν ταύτην νὰ εὐρώμεν τὴν ἐξίσωσιν τῶν μελανῶν τοκαρίθμων, καὶ κατόπιν τὸν τόκον αὐτῶν διὰ τῆς μεθόδου ταύτης θέλομεν φθάσει εἰς τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα, διότι ἀντὶ νὰ ἐγγράψωμεν τὸ ποσὸν τοῦ τόκου τῶν ἐρυθρῶν τοκαρίθμων εἰς τὴν ἀντίστροφον θέσιν τοῦ λογαριασμοῦ, ἐγγράφομεν τὴν ἐξίσωσιν αὐτῶν, καὶ οὕτω μηδενίζομεν ἢ συμψηφίζομεν τοὺς ὑπολογισθέντας τόκους τῶν ἐρυθρῶν ἀριθμῶν διὰ τὰς ἡμέρας μόνον, τὰς πέραν τῆς ἡμερομηνίας τοῦ λογαριασμοῦ.

Ἡ προεκτεθεῖσα μέθοδος τοῦ ὑπολογισμοῦ τῶν τόκων τοῦ τοκοφόρου λογαριασμοῦ ὀνομάζεται μέθοδος εὐθεία, διότι, ὡς ἴδομεν, κατ' αὐτὴν λογαριάζομεν ἀπ' εὐθείας τοὺς τόκους ἐκάστης ποσότη-

τος, εἰς τρόπον ὥστε καταλογίζομεν εἰς βάρος τοῦ χρεώστου ἐκάστου ποσοῦ τοκοφόρου πρὸ τῆς κλείσεως τοῦ λογαριασμοῦ τοὺς τόκους αὐτοῦ ἀπὸ τὴν τοκοφόρον ἡμερομηνίαν του μέχρι τῆς ἐποχῆς τοῦ λογαριασμοῦ· ὑπολογίζομεν δὲ ὡσαύτως εἰς τὸν χρεώστην ἐκάστου ποσοῦ, τοῦ ὁποίου ἡ τοκοφόρος ἡμερομηνία εἶναι μεταγενεστέρα τῆς ἐποχῆς τοῦ λογαριασμοῦ, τὸν τόκον αὐτοῦ τοῦ ποσοῦ ἀπὸ τὴν ἡμέραν τῆς ἐποχῆς ταύτης μέχρι τῆς τοκοφόρου ἡμερομηνίας.

§. 471. Μέθοδος νέα ἢ ἀντίστροφος τοῦ ὑπολογισμοῦ τῶν τόκων. — Διὰ τῆς μεθόδου ταύτης δυνάμεθα νὰ ὑπολογίσωμεν ἐκ προκαταβολῆς τοὺς τόκους ἐνὸς λογαριασμοῦ, χωρὶς νὰ γνωρίζωμεν ἀκόμη τὴν ἐποχὴν τῆς κλείσεως αὐτοῦ. Τὸ πλεονέκτημα τοῦτο εἶναι πολλὰ οὐσιῶδες εἰς ἓν πολυάσχολον ἐμπορικὸν γραφεῖον, διότι ὁ λογιστής, χωρὶς νὰ περιμένῃ τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῦ ἔτους διὰ νὰ συντάξῃ τοὺς τοκοφόρους λογαριασμούς του, δύναται διὰ τῆς μεθόδου ταύτης νὰ τοὺς προετοιμάξῃ ἅμα ἐγγράφῃ ἕκαστον ποσὸν εἰς αὐτοὺς, καὶ οὕτως εὐκόλως κατὰ πᾶσαν ἐποχὴν νὰ κλείῃ αὐτούς.

Κατὰ τὴν προεκτεθεῖσαν μέθοδον ἐξ ἀνάγκης πρέπει νὰ προσδιορίσωμεν τὴν ἐποχὴν τῆς κλείσεως τοῦ λογαριασμοῦ πρὶν ἐνασχοληθῶμεν εἰς τὸν λογαριασμὸν τῶν τόκων, ἐὰν δὲ ἐκ τινος ἀπροβλέπτου περιστάσεως ἀναγκασθῇ ὁ λογιστής νὰ μεταβάλῃ τὴν ἐποχὴν τοῦ λογαριασμοῦ, ὅλοι οἱ προκαταρκτικοὶ ὑπολογισμοὶ του ἀποβαίνουν ἀνωφελεῖς. Ἡ νέα μέθοδος ἀπεναντίας παρέχει τὸ πλεονέκτημα τοῦ νὰ δύναται νὰ προετοιμάζεται ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἢ ἐπίπονος αὕτη ἐργασία, ὥστε νὰ εὐρίσκωνται οἱ λογαριασμοὶ πάντοτε ἔτοιμοι, καὶ νὰ δύνανται ν' ἀποσταλῶσι κατὰ πᾶσαν στιγμὴν.

Τὰ πλεονεκτήματα ταῦτα προέρχονται, διότι κατὰ τὴν μέθοδον ταύτην δὲν μᾶς εἶναι ἀναγκαῖον εἰς τὸν λογαριασμὸν τῶν τόκων νὰ γνωρίζωμεν τὴν ἐποχὴν τῆς κλείσεως τοῦ λογαριασμοῦ.

Ἀντὶ δὲ νὰ λάβωμεν ὡς βάσιν τοῦ ὑπολογισμοῦ τῶν τόκων τὸ τέλος, ἥτοι τὸ κλείσιμον τοῦ λογαριασμοῦ, τὸ ἐποῖον μᾶς εἶναι ἄγνωστον, λαμβάνομεν ὡς βάσιν τὴν ἀρχήν, δηλ. τὴν πρώτην ἐν αὐτῷ τοκοφόρον ἡμερομηνίαν· οὕτως ἀντὶ νὰ εὕρωμεν, ὡς εἰς τὴν προλαβοῦσαν μέθοδον, τὰς μεταξὺ τῆς τοκοφόρου ἡμερομηνίας καὶ τῆς ἡμερομηνίας τοῦ λογαριασμοῦ ἡμέρας, πρέπει

α.) Νὰ εὕρωμεν τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης τοκο-

φόρου ἡμερομηνίας τοῦ λογαριασμοῦ μέχρι τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἕκαστον ποσὸν εἶναι τοκοφόρον, νὰ θέσωμεν δὲ τὸ ποσὸν τῶν ἡμερῶν εἰς τὴν ἀρμοδίαν στήλην, νὰ πολλαπλασιάσωμεν ἕκαστον ποσὸν τοῦ κεφαλαίου μετὰ τὰς ἀντιστοιχοῦσας ἡμέρας του, καὶ νὰ θέσωμεν τοὺς τοκαριθμούς εἰς τὴν ἀρμοδίαν στήλην τῶν· νὰ κάμωμεν δὲ τὴν αὐτὴν ἐργασίαν εἰς τε τὸ πιστολογικὸν καὶ χρεωλογικὸν μέρος.

6.) Ἀφοῦ δὲ προσδιορίσωμεν τὴν ἐποχὴν τῆς κλείσεως τοῦ λογαριασμοῦ πράττομεν οὕτως. Ἀθροίζομεν τὰ ποσὰ τοῦ χρεωλογικοῦ μέρους, καὶ τὰ ποσὰ τοῦ πιστολογικοῦ μέρους, ἐγγράφομεν δὲ εἰς τὴν ἀρμοδίαν θέσιν τὸ ποσὸν τῆς ἐξισώσεως. Τὸ ποσὸν τοῦτο τὸ πολλαπλασιάζομεν μετὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν τῆς διαρκείας τοῦ λογαριασμοῦ, δηλ. μετὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν, τῶν διελθουσῶν ἀπὸ τὴν πρώτην τοκοφόρον ἡμερομηνίαν τοῦ λογαριασμοῦ μέχρι τῆς ἡμερομηνίας τῆς κλείσεώς του, καὶ θέτομεν τὸ γινόμενον τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τούτου εἰς τὴν στήλην τῶν τοκαριθμῶν. Κάμνομεν μετὰ ταῦτα τὴν ἐξίσωσιν τῶν ἀριθμῶν, ἐγγράφομεν τὸ ποσὸν τῆς ἐξισώσεως εἰς τὴν ἀρμοδίαν στήλην, καὶ ἐκ τοῦ ποσοῦ τῆς ἐξισώσεως ταύτης ἐξάγομεν διὰ τῆς διαιρέσεως ὡς γνωρίζομεν, τὸ ποσὸν τῶν τόκων, καὶ τὸ ἐγγράφομεν εἰς τὴν αὐτὴν σειρὰν εἰς τὴν στήλην τῶν κεφαλαίων, καὶ μετὰ ταῦτα ἰσολογίζομεν τὰ κεφάλαια καὶ κλείομεν ὀριστικῶς τὸν λογαριασμόν.

Ἡ μέθοδος αὕτη, ὡς παρατηροῦμεν, διαφέρει πολὺ τῆς πρώτης, καὶ εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ἐκθέσωμεν τοὺς λόγους, διὰ τοὺς ὁποίους φθάνομεν εἰς τὸ ἴδιον ἀποτέλεσμα διὰ τῆς ἀντιθέτου ταύτης ἐργασίας.

Θεωροῦντες τὴν πρώτην τοκοφόρον ἡμερομηνίαν ἐνὸς λογαριασμοῦ ὡς τὴν ἀρχὴν, καὶ τὴν ἐποχὴν τῆς κλείσεώς του ὡς τὸ τέλος τοῦ λογαριασμοῦ, παρατηροῦμεν ὅτι πᾶσα ἡμερομηνία τοῦ λογαριασμοῦ εὐρίσκεται μεταξὺ τῶν δύο τούτων ἄκρων, καὶ διαιρεῖ εἰς δύο μέρη τὸ μεταξὺ τῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ τέλους τοῦ λογαριασμοῦ διάστημα· τὸ διάστημα τοῦτο θέλομεν ἐνομάσει *διάρκειαν τοῦ λογαριασμοῦ*.

Οὕτως εἰς τὸν λογαριασμόν (ἴδε ὑπόδειγμα Δ'. εἰς τὸ τέλος τοῦ παρόντος κεφαλαίου) ἡ πρώτη τοκοφόρος ἡμερομηνία εἶναι ἡ 30 Ἰουνίου, καὶ ἡ ἐποχὴ τῆς κλείσεώς του ἡ 31 Δεκεμβρίου· πᾶσα ἄλλη ἡμερομηνία, π. χ. ἡ 31 Ὀκτωβρίου διαιρεῖ ἀναγκαίως τὴν *διάρκειαν* τοῦ λογαριασμοῦ εἰς δύο μέρη· τὸ πρῶτον ἀπὸ 30 Ἰουνίου μέχρι τῆς

31 Ὀκτωβρίου, καὶ τὸ δεύτερον ἀπὸ 31 Ὀκτωβρίου μέχρι 31 Δεκεμβρίου εἶναι δὲ φανερόν ὅτι τὰ δύο ταῦτα διαστήματα ἐνούμενα θέλουν ἀποτελέσει τὴν διάρκειαν τοῦ λογαριασμοῦ.

Ὅθεν διὰ τὸ ποσὸν τῶν Γρ. 1000 τῆς ἡμερομηνίας 31 Ὀκτωβρίου δὲν χρεωστοῦνται τόκοι διὰ τὸ πρῶτον μέρος τῆς διαρκείας, χρεωστοῦνται δὲ τόκοι αὐτοῦ διὰ τὸ δεύτερον μέρος τῆς διαρκείας.

Δι' αὐτὸν τὸν λόγον εἰς τὴν συνήθη μέθοδον θέλομεν λογαριάσει τοὺς τόκους τῶν γρ. 1000 ἀπὸ τὴν 31 Ὀκτωβρίου μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου, ὥστε ἔπρεπε νὰ γνωρίζωμεν τὴν ἐποχὴν τῆς κλείσεως τοῦ λογαριασμοῦ. Ἀλλ' εἰς τὴν νέαν μέθοδον οὔσης ἀγνώστου τῆς ἐποχῆς ταύτης μέχρι τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν ἀποφασίζομεν νὰ κλείσωμεν τὸν λογαριασμόν, ἔπεται ὅτι ἡ βάσις μας δὲν ἐμπορεῖ νὰ ᾔναι ἡ ἐποχὴ αὕτη τῆς κλείσεως τοῦ λογαριασμοῦ.

Εἶπομεν ὅτι τὸ πρῶτον διάστημα, καθ' ὃ δὲν χρεωστοῦνται τόκοι ὁμοῦ μὲ τὸ δεύτερον διάστημα, καθ' ὃ χρεωστοῦνται τόκοι, εἶναι ἴσον μὲ τὴν διάρκειαν τοῦ λογαριασμοῦ. Ἐπομένως οἱ τόκοι τοῦ κεφαλαίου κατὰ τὸ πρῶτον διάστημα, τοὺς ὁποίους θέλομεν ὀνομάσει συμπληρωματικούς, προστιθέμενοι εἰς τοὺς τόκους τοῦ δευτέρου διαστήματος, τοὺς ὁποίους θέλομεν ὀνομάσει πραγματικούς, εἶναι ἴσοι μὲ τοὺς τόκους τοῦ κεφαλαίου κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ λογαριασμοῦ, τοὺς ὁποίους θέλομεν ὀνομάσει τόκους ὀλικούς.

Ὅθεν ἔαν ἔχωμεν τοὺς συμπληρωματικούς τόκους καὶ τοὺς ὀλικούς (Ιotaux), ἀφαιροῦντες τοὺς συμπληρωματικούς ἀπὸ τοὺς ὀλικούς τόκους θέλομεν εὑρεῖ τοὺς πραγματικούς· π. χ. οἱ συμπληρωματικοὶ τόκοι τῶν γρ. 1000 ἀπὸ 30 Ἰουνίου ἕως 31 Ὀκτωβρίου εἶναι γρ. 20. Οἱ ὀλικοὶ τόκοι ἀπὸ 30 Ἰουνίου ἕως 31 Δεκεμβρίου εἶναι γρ. 30.

Ἀφαιροῦντες τὰ 20 (τόκους συμπληρωματικούς) ἀπὸ τὰ 30 (τόκους ὀλικούς) εὐρίσκομεν 10, τὰ ὅποια εἶναι οἱ πραγματικοὶ τόκοι τῶν γρ. 1000 ἀπὸ τὴν 31 Ὀκτωβρίου ἕως τὴν 31 Δεκεμβρίου.

Ἐπομένως θέτομεν τὴν ἐξῆς ἀρχὴν « διὰ τῶν τόκων τῶν ὀλικῶν καὶ τῶν τόκων τῶν συμπληρωματικῶν ἐνὸς κεφαλαίου εὐρίσκομεν διὰ τῆς ἀφαιρέσεως τοὺς πραγματικούς τόκους αὐτοῦ τοῦ κεφαλαίου. »

Ἐφαρμόζοντες τὴν ἀρχὴν ταύτην εἰς τοκοφόρον λογαριασμόν λογαριάζομεν τοὺς συμπληρωματικούς τόκους ὅλων τῶν ποσῶν τοῦ πι-

στολογικοῦ καὶ χρεωλογικοῦ μέρους, ἡ δὲ ἐργασία αὕτη δύναται νὰ γενῇ κατὰ πάντα καιρὸν, διότι δὲν ἔχομεν ἀνάγκην νὰ γνωρίζωμεν τὴν ἐποχὴν τῆς κλείσεως τοῦ λογαριασμοῦ. Ἀφοῦ δὲ τελειώσωμεν τὴν προκαταρκτικὴν ταύτην ἐργασίαν, κατὰ τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν μέλλομεν νὰ στείλωμεν τὸν λογαριασμὸν, ὅτε πλέον ἡ ἐποχὴ τῆς κλείσεως θέλει προσδιορισθῇ, πρέπει νὰ λογαριάσωμεν τοὺς ὀλικοὺς τόκους τῶν ἀριθμῶν τοῦ χρεωλογικοῦ μέρους, καὶ τῶν ἀριθμῶν τοῦ πιστολογικοῦ μέρους, διὰ νὰ ἀφαιρέσωμεν ἐξ αὐτῶν τοὺς συμπληρωματικοὺς τόκους, τοὺς ὑπολογισθέντας ἐκ προκαταβολῆς, καὶ διὰ τῆς ἀφαιρέσεως ταύτης θέλομεν ἔχει τοὺς πραγματικοὺς τόκους.

Ἡ ἐργασία αὕτη, ἣτις φαίνεται ἀρκετὰ περιπεπλεγμένη, ἐκτελεῖται διὰ πράξεως συντομωτάτης, συνισταμένης εἰς τὸ νὰ λάβωμεν τὴν διαφοράν, ἥτοι τὸ ποσὸν τῆς ἐξισώσεως τῶν κεφαλαίων, νὰ τὸ πολλαπλασιάσωμεν μὲ τὸ ποσὸν τῶν ἡμερῶν τῆς διαρκείας τοῦ λογαριασμοῦ, καὶ νὰ ἐγγράψωμεν τοὺς τοκαρίθμους αὐτοῦ εἰς τὴν στήλην αὐτῶν.

Ἀλλὰ τὸν λόγον τῆς ἀπλουστάτης ταύτης ἐργασίας πρέπει νὰ ἐξηγήσωμεν. Δὲν ἐλογαριάσαμεν εἰς τὸ χρεωλογικὸν μέρος εἰμὴ τοὺς τόκους τοὺς συμπληρωματικοὺς ἐκάστου ποσοῦ· πρέπει λοιπὸν νὰ λογαριάσωμεν καὶ τοὺς ὀλικοὺς τόκους αὐτῶν τῶν ποσῶν τοῦ χρεωλογικοῦ μέρους, ὅταν ἀποφασισθῇ ἡ ἐποχὴ τῆς κλείσεως τοῦ λογαριασμοῦ.

Διὰ νὰ κάμωμεν αὐτὸν τὸν ὑπολογισμὸν πρέπει νὰ πολλαπλασιάσωμεν ἕκαστον ποσὸν τοῦ κεφαλαίου τῆς χρεώσεως διὰ τῶν ἡμερῶν τῆς διαρκείας τοῦ λογαριασμοῦ, ἢ ἀπλούστερον ἀντὶ νὰ κάμωμεν τὸν πολλαπλασιασμὸν ἐκάστου ποσοῦ, δυνάμεθα νὰ πολλαπλασιάσωμεν τὸ ἄθροισμα τῶν ποσῶν τοῦ κεφαλαίου τοῦ χρεωλογικοῦ μὲ τὰς ἡμέρας, καὶ νὰ εὕρωμεν τὸν τόκον τῶν τοκαρίθμων, δηλ. τὸν ὀλικὸν τόκον τοῦ χρεωλογικοῦ μέρους.

Ὅθεν διὰ ν' ἀφαιρέσωμεν τοὺς τόκους τοὺς συμπληρωματικοὺς ἀπὸ τοὺς ὀλικοὺς τόκους, καὶ νὰ εὕρωμεν τοὺς πραγματικοὺς τόκους, ἐπειδὴ οἱ συμπληρωματικοὶ τόκοι εὐρίσκονται διὰ τῶν τοκαρίθμων ἐγγεγραμμένοι εἰς εἰς τὸ χρεωλογικὸν μέρος τοῦ λογαριασμοῦ, πρέπει νὰ ἐγγράψωμεν τοὺς ὀλικοὺς τόκους, ἥτοι τοὺς τοκαρίθμους αὐτῶν εἰς τὸ ἀντίθετον μέρος, εἰς τὴν πιστολογικὴν δηλ. στήλην, διὰ νὰ ἐξισωθοῦν

ἐπομένως οἱ τοκάριθμοι οὗτοι, δηλ. ν' ἀφαιρεθοῦν οἱ μὲν ἀπὸ τοὺς δέ· ὡς ἐκ τούτου δὲ θέλει μείνει βεβαίως ἐν περίσσειμα ἀπὸ τὸ μέρος τῶν ὀλικῶν τόκων εἰς τὸ πιστολογικὸν μέρος, τὸ ὁποῖον θέλει εἶσθαι οἱ πραγματικοὶ τόκοι τῶν ποσῶν τῆς χρεώσεως.

Πρέπει δὲ νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι διὰ τῆς ἐργασίας ταύτης οἱ τόκοι τῆς χρεώσεως μετατοπίζονται, καὶ εὐρίσκονται εἰς τὸ πιστολογικὸν μέρος.

Ἡ αὐτὴ θεωρία ἐφαρμόζεται καὶ ὡς πρὸς τοὺς τόκους τῶν ποσῶν τοῦ πιστολογικοῦ μέρους.

ἔχομεν σημειωμένους εἰς τὸ πιστολογικὸν μέρος τοὺς συμπληρωματικούς τόκους ἐκάστου κεφαλαίου· πρέπει λοιπὸν κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς κλείσεως τοῦ λογαριασμοῦ νὰ λογαριασῶμεν τοὺς ὀλικοὺς τόκους τῶν ἰδίων τούτων ποσῶν· τοῦτο πράττομεν, πολλαπλασιάζοντες τὸ ἄθροισμα τῶν κεφαλαίων μὲ τὰς ἡμέρας τῆς διαρκείας τοῦ λογαριασμοῦ, καὶ εὐρίσκομεν οὕτω διὰ τῶν τοκαρίθμων τοὺς ὀλικοὺς τόκους τοῦ πιστολογικοῦ μέρους· ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ συμπληρωματικοὶ τόκοι εἶναι ἐγγεγραμμένοι εἰς τὸ πιστολογικὸν μέρος ἐγγράφομεν τοὺς τοκαρίθμους τῶν ὀλικῶν τόκων εἰς τὸ ἀντίθετον μέρος, δηλ. εἰς τὸ χρεωλογικὸν μέρος διὰ νὰ ἀφαιρεθοῦν διὰ τῆς ἐξισώσεως εἰς τὸ τέλος τοῦ λογαριασμοῦ οἱ μὲν ἀπὸ τοὺς δέ, καὶ οὕτω θέλει μείνει εἰς τὸ χρεωλογικὸν μέρος ἀπὸ τὸ μέρος τῶν ὀλικῶν τόκων ἐν περίσσειμα, τὸ ὁποῖον θέλει εἶσθαι οἱ πραγματικοὶ τόκοι τῶν ποσῶν τοῦ πιστολογικοῦ μέρους.

Παρατηροῦμεν καὶ ἐνταῦθα ὅτι οἱ τόκοι τοῦ πιστολογικοῦ μέρους μετετοπίσθησαν, καὶ εὐρίσκονται ἐγγεγραμμένοι εἰς τὸ χρεωλογικὸν μέρος.

Συγκεφαλαιοῦντες τοὺς προεκτεθέντας λογαριασμοὺς παρατηροῦμεν ὅτι αἱ ἐργασίαι συνίστανται·

1) Εἰς τὸν πολλαπλασιασμὸν τοῦ ποσοῦ τῶν κεφαλαίων τῆς χρεώσεως μὲ τὰς ἡμέρας τῆς διαρκείας τοῦ λογαριασμοῦ.

2) Εἰς τὸν πολλαπλασιασμὸν τοῦ ποσοῦ τῶν κεφαλαίων τῆς πιστώσεως μὲ τὰς αὐτὰς ἡμέρας.

3) Εἰς τὴν ἐγγραφὴν τῶν γινομένων τῶν δύο τούτων ἐργασιῶν, τοῦ μὲν ἐνὸς εἰς τὴν χρεώσιν, τοῦ δὲ ἄλλου εἰς τὴν πίστωσιν.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ τοκάριθμοι τοῦ χρεωλογικοῦ μέρους καὶ οἱ τοῦ πι-

στολογικοῦ πρέπει νὰ ἰσολογισθῶσιν εἰς τὸ τέλος τοῦ λογαριασμοῦ, δηλ. νὰ ἀφαιρεθῇ τὸ μικρότερον ποσὸν ἀπὸ τὸ μεγαλύτερον, ἔπεται ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα θέλει εἶσθαι τὸ ἴδιον ἐὰν ἀντὶ νὰ εὐρώμεν τοὺς τοκαρίθμους ὁλοκλήρων τῶν ἀθροισμάτων τοῦ πιστολογικοῦ καὶ χρεωλογικοῦ μέρους, εὐρώμεν τοὺς τοκαρίθμους τῆς διαφορᾶς τῶν κεφαλαίων, ἥτοι τῆς ἐξίσωσews διὰ τῶν ἡμερῶν τῆς διαρκείας τοῦ λογαριασμοῦ, καὶ τοῦτο πραγματικῶς κάμνομεν εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ λογαριασμοῦ, εὐρίσκομεν δηλ. τὴν ἐξίσωσιν τῶν κεφαλαίων, πολλαπλασιάζομεν αὐτὴν μὲ τὰς ἡμέρας τῆς διαρκείας τοῦ λογαριασμοῦ, καὶ ἐγγράφομεν τοὺς τοκαρίθμους εἰς τὴν στήλην αὐτῶν. Ἀφοῦ κάμωμεν τὸν ὑπολογισμόν τοῦτον ἀθροίζομεν τοὺς τοκαρίθμους ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, εὐρίσκομεν τὸ ποσὸν τῆς ἐξίσωσews αὐτῶν, τὸ ἐγγράφομεν εἰς τὴν στήλην, ὅπου ὑπάρχει ἡ ἔλλειψις, καὶ ὑπολογίζοντες κατὰ τὴν γνωστὴν μέθοδον τὸν τόκον αὐτῶν ἐγγράφομεν τὸ ποσὸν τοῦ τόκου εἰς τὴν στήλην τοῦ κεφαλαίου εἰς τὴν αὐτὴν γραμμὴν καὶ εἰς τὸ αὐτὸ μέρος τῆς ἐξίσωσews, ἐνῶ κατὰ τὴν πρώτην μέθοδον τὸ ἐσημειώσαμεν εἰς τὸ ἀντίθετον μέρος.

Μένει λοιπὸν ν' ἀποδείξωμεν διατί ἐπὶ τοῦ προκειμένου πράττομεν ἀντιθέτως.

Ὁ λόγος εἶναι ἀπλοῦς· ἴδομεν ὅτι οἱ τοκαρίθμοι τῆς χρεώσεως ἐνεγράφησαν εἰς τὴν πίστωσιν, καὶ τὸ ἀνάπαλιν οἱ τοκαρίθμοι τῆς πιστώσεως ἐνεγράφησαν εἰς τὴν χρέωσιν, ὅθεν ἔπεται ὅτι ἡ ἐξίσωσις τῶν ἀριθμῶν τούτων εὐρίσκεται εἰς τὴν ἀντίθετον θέσιν ἐκείνης, ὅπου κατὰ τὴν τάξιν ἔπρεπε νὰ ὑπάρχῃ, ἐπομένως ἀντὶ νὰ σημειώσωμεν τοὺς τόκους εἰς τὸ ἀντίθετον μέρος, πρέπει νὰ τοὺς ἐγγράψωμεν εἰς τὴν αὐτὴν σειρὰν, ὅπου εἶναι ἐγγεγραμμένη καὶ ἡ ἐξίσωσις.

Εἰς τὴν μέθοδον ταύτην ἔχομεν καὶ ἓν ἄλλο πλεονέκτημα, νὰ μὴ κάμωμεν δηλ. χρῆσιν τῶν ἐρυθρῶν ἀριθμῶν.

Ἡ μέθοδος αὕτη ἀνεγνωρίσθη προτιμότερα τῆς ἄλλης, καὶ ἤδη τὰ πλείονα ἐμπορικὰ γραφεῖα κατ' αὐτὴν καταστρόνουν τοὺς τοκοφόρους λογαριασμούς των.

π. ὑπόδε

τοκος π

Λαθεῖν.

ουλίου	193	1920000
ου	142	1150200
ου	97	361034
ου	51	367108
μυθρίου	»	
		3798342
μυθρίου		
N. N.		

11000	72	1000	Δεκεμβρ.	20	1000
1927	1000	2000	Νοεμβρ.	6	2000
1927	1000	1000	Οκτωβρ.	10	1000
1927	1000	3000	Αυγούστ.	5	3000
1927	1000	1000	Ιουλ.	5	1000
1927	1000	1000	Ιουν.	5	1000
1927	1000	1000	Μαρτ.	5	1000
1927	1000	1000	Φεβρ.	5	1000
1927	1000	1000	Ιαν.	5	1000

λογ

λογ

»

Α'. υπόδειγμα λογαριασμοῦ κατὰ τὴν παλαιὰν μέθοδον.

Δοῦναι

οἱ Κύριοι Ν. Ν.

Λογαριασμός των ἑντοκῶς πρὸς 4 τοῖς 0/0 κατ' ἔτος κλεισμένος τὴν 20 Σεπτεμβρίου 1847.

Λαβεῖν.

1847	Ιουλίου	25	20000	μετρηθέντα εἰς αὐτοὺς.	Τοκοφόρος ἡμερομηνία	25 Ιουλίου	57	1140000	1847	Μαρτίου	12	10000	μετρηθέντα παρ' αὐτῶν.	Τοκοφόρος ἡμερομηνία	12 Μαρτίου	193	1920000
			133 05	ζημία συναλλαγῆς 1/2 τοῖς 0/0.						»	17	8100	ἔμβασμά των ἐπὶ Α. Α.	»	1 Μαΐου	142	1150200
			16768 30	ἔξισωσις τῶν τοκαρίθμων				2658342		Ἀπριλίου	16	3722	»	»	15 Ιουνίου	97	361034
				ἔξισωσις πιστολογική.						Μαΐου	25	7198 20	»	»	31 Ιουλίου	51	367108
										Ιουλίου	24	7589 85	»	»	20 Σεπτεμβρίου	»	
												291 30	»	»			
			36901 35					3798342				36901 35	τόκος ἐπὶ τῆς ἔξισώσεως τῶν ἀριθμῶν				3798342
												16768 30	ἔξισωσις πιστολογική.	Τοκοφόρος ἡμερομηνία	20 Σεπτεμβρίου		

Ἐν Κωνσταντινουπόλει κτλ. Φ. Α. Α. Ν. Ν.

Β'. υπόδειγμα τοκοφόρου λογαριασμοῦ μετ' ἐρυθρῶν τοκαρίθμων.

Δοῦναι

οἱ Κύριοι Ν. Ν.

Λογαριασμός των με τόκον 4 τοῖς 0/0 κλεισμένος τὴν 31 Αὐγούστου 1847.

Λαβεῖν.

1847	Μαρτίου	31	4000	τράβημά των τῆς	Τοκοφόρος ἡμερομηνία	30 Ἀπριλίου	123	492000	1847	Ἀπριλίου	4	9724 40	ἐκκαθάρ. μαλλίων τῶ ἐπωλήσαμεν.	Τοκοφόρ. ἡμερομ.	5 Ιουλίου	57	554290
	»	»	4000	»	»	30 Μαΐου	93	372000		»	24	9464 40	»	»	25 Αὐγούστου	6	56786
	»	»	4000	»	»	30 Ιουνίου	62	248000		Ιουνίου	12	9739 50	»	»	15 Οκτωβρίου	45	438277(*)
	Μαΐου	10	5000	»	»	31 Ιουλίου	31	155000		»	20	9739 50	»	»	30 Νοεμβρίου	91	886294(*)
	»	26	931 65	ναῦλος πραγματειῶν κτλ.	»	26 Μαΐου	97	90370					ἔξισωσις μελανῶν ἀριθμῶν				746294
	Ιουνίου	5	9000	τράβημά των ἀπὸ	»	σημερινή											
	»	»	9000	ὁμοίον	»	10 Σεπτεμβρίου	10(*)	90000 (*)									
			773 35	προμήθειά μας 2 τοῖς 0/0 ἐπὶ τῶν πωλήσεων.													
			386 65	ὁμοία ἐγγυησ 1 0/0.													
			350	ὁμοία τραπεζιτική 1 0/0.													
				ἔξισωσις τῶν ἐρυθρῶν ἀριθμῶν				1234571 (*)									
			81 80	τόκος ἐπὶ τῆς ἔξισώσεως τῶν μελανῶν ἀριθμῶν.													
			135 30	ὁμοίως τῶν ἐρυθρῶν													
			1009 05	ἔξισωσις πιστολογική εἰς νέον.				1324571 (*)									1324571 (*)
			38667 80					1357370									1357370
										Αὐγούστου	9	1009 5	ἔξισωσις πιστολογική.		1 Σεπτεμβρίου		

(*) Οἱ φέροντες εἰς τὸ υπόδειγμα Β' ἀστερίσκον (*) ἀριθμοὶ γράφοντα: με ἐρυθρὰν μελάνην.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει κτλ. Φ. Α. Α. Ν. Ν.

Δοῦρα :

Γ'. υπόδειγμα τοποφόρου λογαριασμοῦ κατὰ τὴν νέαν ἀντιστροφὴν μέθοδον ἐπὶ τῶν αὐτῶν ποσῶν τοῦ ὀπισθεν Β' υποδείγματος.

Λαβεῖν.

[illegible]

Εν Κωνσταντινουπόλει κτλ. Φ. Δ. Λ. Ν. Ν.

Δοῦραι

Δ'. υπόδειγμα τοπογράφου λογαριασμοῦ κατὰ τὴν νέαν μέθοδον μετὰ τόκον 6 τοῖς 0/0, ἀρχομένου ἀπὸ 30 Ἰουνίου μέχρι 31 Δεκεμβρίου.

Λαβεῖν.

[illegible]

Ἐν Κωνσταντινουπόλει κτλ. Φ. Δ. Α. Ν. Ν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ τῆς ἐμπορικῆς ἐπιστολογραφίας.

§. 472. *Εἰσαγωγή.* — Οἱ ἔμποροι διαχωριζόμενοι συνήθως διὰ μακρῶν ἀποστάσεων δὲν δύνανται νὰ συνεννοηθῶσι περὶ τῶν συμφερόντων τῶν εἰμὴ διὰ τῆς ἀλληλογραφίας. Ὅθεν διὰ τῶν ἐπιστολῶν συνήθως διαπραγματεύονται καὶ συζητοῦσιν ὅλας τὰς ἐμπορικὰς τῶν ὑποθέσεις· διὰ τῶν ἐπιστολῶν ἐνεργοῦνται προβλέψεις, ἀγοραὶ, πωλήσεις καὶ ἐν γένει παντὸς εἶδους συναλλάγματα. Ἡ ἐμπορικὴ ἐπιστολογραφία ἐπομένως εἶναι ἡ ψυχὴ τοῦ ἐμπορίου, ἐνεργουμένη δὲ μετ' ἐπιστασίας καὶ ἐπιδειξιότητος προάγει οὐσιωδῶς τὰ συμφέροντα τοῦ ἐμπόρου· διὰ τῆς συνεχοῦς καὶ ζωνταῆς ἀλληλογραφίας ἐπεκτείνονται καὶ πολλαπλασιάζονται αἱ ἐμπορικαὶ σχέσεις, ἀπεναντίας αἱ ἤδη ὑπάρχουσαι νεκροῦνται καὶ ἀποσβένονται διὰ τῆς παραμελήσεως τῆς ἀλληλογραφίας. Ὡς ἐκ τοῦ τρόπου δὲ τοῦ ἐπιστολογράφειν ἐνὸς ἐμπόρου δύνανται τις νὰ συλλάβῃ ἰδέαν περὶ τῆς τάξεως καὶ ἐπιδειξιότητός του κατὰ τὴν διεύθυνσιν τῶν ἐμπορικῶν ὑποθέσεων του.

Ὅθεν σπουδαῖον εἶναι τὸ ἔργον τῆς ἐμπορικῆς ἐπιστολογραφίας. Ὁ δὲ ἐπιφορτισμένος τὸ ἔργον τοῦτο πρέπει νὰ γνωρίζῃ ἀκριβῶς ὅλας τὰς ὑποθέσεις τοῦ καταστήματος, τὸν χαρακτῆρα καὶ τὴν κοινωνικὴν καὶ ἐμπορικὴν θέσιν τῶν προσώπων, μετὰ τῶν ὁποίων ἀνταποκρίνεται, ἐκτὸς τούτου ὁ ἐπιστολογράφος πρέπει νὰ γνωρίζῃ καλῶς τὴν γλῶσσαν, καὶ ἐν γένει τοὺς παραδεδεμένους ὡς πρὸς τὴν σύνταξιν τῶν ἐπιστολῶν κανόνας καὶ τάξιν. Ταῦτα δὲ ἀποκτῶνται διὰ τῆς μετ' ἐπιστασίας ἀναγνώσεως καὶ μελέτης ἐκλεκτῶν πρωτοτύπων ἐπιστολῶν.

Αἱ ἐμπορικαὶ ἐπιστολαὶ πρέπει νὰ ᾔναι ἀπλούσταται καὶ εὐκρινεῖς· ὁ σκοπὸς τῆς ἐπιστολῆς εἶναι νὰ ἐξηγήσῃ σαφῶς καὶ συντόμως τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸν ἀνταποκριτὴν, ὅθεν οἱ πρόλογοι καὶ αἱ φιλολογικαὶ ἐπιδειξεις εἶναι ὅλως περιτταί· ἀλλὰ τὸ γλαφυρὸν καὶ ἀφελὲς τοῦ ὕφους εἶναι προτερήματα ἀναγκαῖα εἰς τὰς ἐμπορικὰς ἐπιστολάς.

Αἱ πλήρεις βαρβαρισμῶν καὶ κακοζήλων ἐκφράσεων ἄλλοτε συνήθεις ἐμπορικαὶ ἐπιστολαὶ ἐξέλιπον ἤδη, καὶ σήμερον ὅλοι οἱ Ἕλληνες ἔμποροι φιλοτιμοῦνται νὰ γράφωσι σύμφωνα μὲ τὰς φιλολογικὰς προόδους, τὰς ὁποίας ἡ γλῶσσά μας καθ' ἑκάστην κάμνει.

Ἡ ἀνάγκη τοῦ νὰ εἴπητις πολλὰ πράγματα δι' ὀλίγων λέξεων ἀπαλλάττει τὸν ἐπιστολογραφοῦντα ἀπὸ προοίμια καὶ ἀπὸ τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ συνδυάσῃ τὰ διάφορα ἀντικείμενα τῆς ἐπιστολῆς του εἰς ἓν ὅλον· ἀπεναντίας αἱ ἐμπορικαὶ ἐπιστολαὶ, χάριν σαφηνείας μάλιστα, πρέπει νὰ σύγκηνται ἐξ ἰδιαιτέρων παραγράφων, ἕκαστος τῶν ὁποίων δύναται ν' ἀφορᾷ ἴδιον ἀντικείμενον.

Ἡ ἀλληλογραφία, οὕσα ἀληθῆς ἄλυσος διαμειβομένων ἐπιστολῶν, πρέπει νὰ βεβαιοῖ τὴν παραλαβὴν τῶν ἐπιστολῶν τοῦ ἀνταποκριτοῦ καὶ τὴν τελευταίαν τοῦ γράφοντος, ἐὰν δὲν ἔλαβεν ἀπάντησιν αὐτῆς· διὰ τῶν σημειώσεων τούτων, δι' ὧν ἄρχονται συνήθως αἱ ἐπιστολαὶ αὗται, σχηματίζουν σειρὰν τακτικὴν καὶ ἀδιάκοπον, ὥστε ἡ ἀπώλεια τινὸς ἐξ αὐτῶν ἀναφαίνεται ἀμέσως.

§. 473. *Βιβλίον ἀντιγραφῆς ἐπιστολῶν.* — Ὁ ἔμπορος ἀπὸ τὸν νόμον (1) εἶναι ὑποχρεωμένος ν' ἀντιγράψῃ εἰς ἐπίτηδες Βιβλίον τὰς ἐπιστολάς, τὰς ὁποίας διευθύνει εἰς τοὺς ἀνταποκριτάς του, καὶ νὰ διατηρῇ εἰς φακέλλους τὰς ὁποίας λαμβάνει.

Τὸ Βιβλίον τῆς ἀντιγραφῆς τῶν ἐπιστολῶν εἶναι ἐκ τῶν κυριωτέρων βοηθητικῶν βιβλίων τοῦ ἐμπόρου, διότι ἐξ αὐτοῦ ὁδηγεῖται εἰς τὴν τακτοποίησιν τῶν λογιστικῶν τοῦ βιβλίων, εἰς τὴν σύνταξιν τῶν λογαριασμῶν του καὶ ἐν γένει εἰς τὰς σημειώσεις τῶν πιστοχρεώσεών του. Ὡς πρὸς τὰς νομικὰς σχέσεις τοῦ ἐμπόρου τὸ βιβλίον τῆς ἀλληλογραφίας εἶναι ἰσχυρὸν ὄπλον κατὰ τῆς κακῆς πίστεως τοῦ ἀνταποκριτοῦ, διότι κατὰ τὸν Νόμον χρησιμεύει ὡς μέσον ἀποδείξεως μεταξὺ ἐμπόρων. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἡ ἀντιγραφή τῶν ἐπιστολῶν πρέπει νὰ γίνεται κατὰ τὴν χρονολογικὴν σειρὰν καὶ μὲ ἀκρίβειαν, ἄνευ διαγραφῶν, ἀγράφων διαστημάτων, καὶ προσθηκῶν ἢ σθεσμάτων (ἀρ. 10 Ἐμ. Ν.).

Εἰς τὴν ἐμπορικὴν του ἀλληλογραφίαν προσέτι ὁ ἔμπορος εὐρίσκει τὴν ἱστορίαν ὅλων του τῶν ἐπιχειρήσεων, καὶ τὴν θέσιν τῶν σχέσεών του μὲ ἕκαστον τῶν ἀνταποκριτῶν του.

Πρὸς συμπλήρωσιν τῶν προεκτεθεισῶν γενικῶν παρατηρήσεων θελομεν προσθέσει εἰς τὰ ἐπόμενα τμήματα εἰδικὰς τινὰς ὁδηγίας, τὰς

(1) Ἴδὲ ἀρ.θ. 8 καὶ 10 τοῦ Ἐμπορ. Νόμου.

ὁποίας ὁ ἐπιστολογράφος ὀφείλει ν' ἀκολουθῇ εἰς τὴν σύνταξιν τῶν διαφόρων εἰδῶν τῶν ἐμπορικῶν ἐπιστολῶν.

Α'. ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ.

§. 474. Ἐγκύκλιος ὀνομάζεται ἐπιστολή, τὴν ὁποίαν εἰς ὅμοια ἀντίτυπα διευθύνει τις συγχρόνως εἰς πολλὰ πρόσωπα διὰ νὰ τοῖς κοινοποιήσῃ περιστατικόν τι, ὡς τὴν σύστασιν ἐμπορικοῦ καταστήματος, τὴν σύστασιν ἢ διάλυσιν ἐταιρίας, μεταβολὴν τινὰ ἐπελθούσαν εἰς ἐμπορικὸν κατάστημα, τὴν μεταβολὴν τῆς ὑπογραφῆς, τὴν ἀπομάκρυνσιν ἢ τὸν θάνατον συνεταίρου τινὸς κτλ.

Ἡ ἐγκύκλιος συνήθως λιθογραφεῖται καὶ διευθύνεται ἐν γένει πρὸς ὅλους τοὺς εὐρισκομένους εἰς σχέσιν μὲ τὸν ἐκδίδοντα αὐτὴν ἐμπόρους· οἱ λαμβάνοντες τὴν ἐγκύκλιον κατὰ παρὰδεδογμένην συνήθειαν δὲν ἀπαιτεῖται ν' ἀπαντήσωσιν εἰς αὐτήν.

Αἱ οὐσιωδέστεραι ἐγκύκλιοι εἶναι αἱ περιέχουσαι αἰτήσεις παρὰ γελιῶν, καὶ διὰ τῶν ὁποίων εἰδοποιῶν τις τὴν σύστασιν τοῦ ἐμπορικοῦ τοῦ καταστήματος ζητεῖ συγχρόνως νὰ σχηματίσῃ καὶ ἐμπορικὰς σχέσεις. Εἰς τὰς τοιαύτας ἐγκυκλίους πρέπει ἐν πρώτοις νὰ σημειῖται τὸ εἶδος τοῦ ἐμπορίου, τὸ ὁποῖον τὸ συσταίνόμενον κατάστημα μέλλει νὰ μετέλθῃ, ἡ ἐταιρικὴ ἐπωνυμία αὐτοῦ, ἡ ὑπογραφή ἐκάστου τῶν συνεταίρων, καὶ μετὰ ταῦτα διὰ καταλλήλων φράσεων νὰ ἐκτίθενται τὰ πλεονεκτήματα, τὰ ὁποῖα τὸ κατάστημα παρουσιάζει, π. χ. τὰ μεγάλα κεφάλαια, αἱ εἰδικαὶ γνώσεις τῶν διευθυντῶν, ἡ θέσις των ὡς πρὸς τὰ πλεονεκτήματα τῆς ἐξαγωγῆς τῆς ἀγορᾶς των, καὶ πᾶν ἄλλο οὐσιῶδες περιστατικόν. Ἐν ἑλλείψει τοιούτων ἰδιαιτέρων περιστατικῶν περιορίζεται τις νὰ διαβεβαιώσῃ περὶ τοῦ ζήλου του καὶ τῆς δραστηριότητός του, καὶ στηριζόμενος εἰς ταῦτα νὰ προσφέρῃ τὰς ἐκδουλεύσεις του.

Ἡ ἐγκύκλιος πρέπει νὰ τελευτᾷ μὲ τὰς ὑπογραφὰς τῶν συνεταίρων, καὶ μὲ τὴν παρατήρησιν τοῦ νὰ μὴ δίδεται πίστις εἰμὴ εἰς αὐτὰς μόναν.

Αἱ φράσεις, αἵτινες περιέχουν τὴν προσφορὰν τῶν ὑπηρεσιῶν, πρέπει νὰ ἦναι γεγραμμέναι μὲ εὐγένειαν, ἀλλ' ὅχι καὶ μὲ τρόπον προσποιημένον καὶ κολακευτικόν, διότι αἱ κολακευτικαὶ φράσεις εἰς ἐγκύκλιον διευθυνομένην εἰς πολλοὺς θέλουν θεωρηθῇ ὡς ἀνούσιοι περιττο-

λογίαι. Εἰς ἰδιαιτέρας ἐπιστολάς περὶ τοιούτου ἀντικειμένου, γραφομένας ἰδιοχείρως, καὶ διευθυνομένας πρὸς ἓνα μόνον ἔμπορον, δύναται τις νὰ ἐκτανηθῇ περισσότερον, καὶ νὰ μεταχειρισθῇ ἐκφράσεις περιποιητικὰς. Εἰς τὴν σύνταξιν τοιούτων ἐπιστολῶν πρέπει νὰ ἔχη τις ὑπόψιν πρὸ πάντων τὴν θέσιν τοῦ γράφοντος καὶ ἐκείνου πρὸς ὃν ἀποτίνεται. Τινὲς διὰ νὰ δόσουν περισσοτέραν βαρύτητα εἰς τὰς προσφοράς των πρὸς ἐμπόρους, παρὰ τοῖς ὁποίοις δὲν εἶναι γνωστοί, σημειοῦν εἰς τὴν ἐγκυκλίον των τὰ ὀνόματα ἐμπορικῶν καταστημάτων κοινῆς ὑπολήψεως, ἀναφέροντες ὅτι ἐνεργοῦν ὑπὸ τὴν προστασίαν αὐτῶν.

Β'. Αἴτησεις παραγγελίων.

§. 475. *Αἰτήσεις παραγγελιῶν.*—Ἐκτὸς τῆς δι' ἐγκυκλίων προσφορᾶς τῶν ὑπηρεσιῶν του ὁ ἔμπορος δύναται καὶ δι' ἰδιαιτέρων ἐπιστολῶν νὰ ζητήσῃ νὰ ἔμβῃ εἰς ἐμπορικὰς σχέσεις μὲ ἐμπόρους, μετὰ τῶν ὁποίων δὲν εἶναι ἤδη σχετισμένος. Εἰς τὰς ἐπιστολάς ταύτας πρέπει πρὸ πάντων ν' ἀναφέρῃ ὀνόματα γνωστῶν ἐμπόρων, ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν ὁποίων λαμβάνει τὸ θάρρος ν' ἀποταθῇ πρὸς σχηματισμὸν νέων σχέσεων. Αὐτὸς εἶναι ὁ καταλληλότερος τρόπος, δι' οὗ προοιμιάζονται τοιαῦται ἐπιστολαί. Ἐν τούτοις δὲν εἶναι διόλου παράδοξον, καὶ ἡ συνήθεια μάλιστα παρεδέχθη τὸ νὰ ζητῶνται παραγγελίαι ἀπὸ γνωστὰ ἐμπορικὰ καταστήματα καὶ ἄνευ προηγουμένων σχέσεων καὶ συστάσεων. Εἰς τοιαύτην περίστασιν μετὰ τινὰς φιλοφρονητικὰς φράσεις σημειώνει ὁ ἐπιστολογράφος τὰς τιμὰς τῶν ἐμπορευμάτων, τὰς σκέψεις του ὡς πρὸς τὴν μέλλουσαν τύχην αὐτῶν, καὶ προσφέρει ἐπομένως ἑαυτὸν ἑτοιμον νὰ ἐκπληρώσῃ μεθ' ὅλης τῆς προσοχῆς καὶ ἐπιμελείας τὰς ὁποίας ἤθελον τῷ ἀναθέσει παραγγελίας.

Εἶναι δὲ ἀναγκαῖον νὰ παρατηρήσωμεν ἐνταῦθα ὅτι ἐὰν εἰς τοιαύτης φύσεως ἐπιστολάς προσδιορίζῃ τις τὰς τιμὰς, εἰς τὰς ὁποίας παραχωρεῖ ἐμπόρευσμά τι, ὁ προσδιορισμὸς οὗτος τῆς τιμῆς ἀποκαθιστᾷ τὴν ἐπιστολὴν σπουδαίαν προσφορὰν πωλήσεως, ὥστε ἂν ὁ πρὸς ὃν ἐπιστολὴ παραδεχθῇ τὴν προσφορὰν, εἶναι ὑπόχρεως νὰ παραχωρήσῃ τὴν προσφερθεῖσαν πραγματείαν εἰς τὴν ὁποίαν ἐπροσδιόρισε τιμὴν, καὶ δὲν δύναται νὰ προφασισθῇ ὅτι εἰς τὸ μεσολαβῆσαν διάστημα τὴν παρεχώρησεν εἰς ἄλλον, ἢ ὅτι ἡ τιμὴ τῆς μετεβλήθη πρὸς ἀποφυγὴν δὲ τοιούτων περιπλοκῶν εἶναι καλὸν νὰ σημειοῦται εἰς τὴν ἐπιστολὴν

ὅτι ἡ προσφορὰ γίνεται ὑπὸ τὸν ὅρον, ἐὰν ἡ πραγματεία δὲν πωληθῇ μέχρι τῆς ἀπαντήσεως.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν σύνταξιν τῶν ἐπιστολῶν τούτων ἐφαρμόζονται ὅσα καὶ περὶ τῶν ἐγκυκλίων εἶπομεν. Ἀλλ' ἡ σύνταξις τῶν ἀποβαίνει δύσκολος, διότι ὁ γράφων πρέπει νὰ συμβιβάζῃ τὴν ἀξιοπρέπειάν του μὲ τὰς ὁποίας ἀποτείνει παρακλήσεις, θέσεις ἀρκετὰ δύσκολος. Πρὸ πάντων δὲ πρέπει ν' ἀποφεύγῃ φορτικὰς κολακείας, αἵτινες καὶ τὸν γράφοντα ἐξευτελίζουν, καὶ τὸν νοήμονα ἀναγνώστην ἀηδιάζουν.

Ἡ ἐπιτήδευσις καὶ ἡ κομψότης τῶν ἐκφράσεων εἰς τὰς τοιαύτας ἐπιστολάς εἶναι προτέρημα, διότι οὕτω καλύπτεται ἐν μέρει πᾶν ὅ,τι εἰς τὴν οὐσίαν περιέχουν χυδαῖον.

Τῆς αὐτῆς φύσεως εἶναι καὶ αἱ ἐπιστολαὶ, τὰς ὁποίας διευθύνει τις κατὰ πρῶτον εἰς ἐμπορικόν τι κατάστημα διὰ νὰ ζητήσῃ τι, ἢ νὰ δόσῃ παραγγελίαν τινά· εἰς τοιαύτας ἐπιστολάς εἶναι πρέπον νὰ γνωστοποιῇ τὰ ὀνόματα τῶν ἐμπόρων, διὰ τῆς συστάσεως τῶν ὁποίων λαμβάνει ἀφορμὴν νὰ γνωρίσῃ τὸ κατάστημα, πρὸς ὃ ἀπευθύνεται. Ἡ σημείωσις αὕτη εἶναι προσέτι ἀναγκαία διὰ νὰ δυνηθῇ ὁ ἔμπορος, πρὸς ὃν ἀπευθύνεται νὰ λάβῃ πληροφορίας περὶ τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῆς ἀξιοχρεώτητος τοῦ γράφοντος, καὶ ὁδηγηθῇ ἐπομένως εἰς τὰς μετ' αὐτοῦ σχέσεις του· ἔμποροι δὲ χαίροντες ὑπόληψιν ἀξιοχρεώτητος ἀνωτέραν πάσης ὑπονοίας ἀποφεύγουν βεβαίως ὡς περιττὰς τὰς τοιαύτας διατυπώσεις, ἀφίνοντες ἐλευθέρους ἐκείνους, πρὸς οὓς ἀποτείνονται, νὰ λάβωσιν ὅθεν ἐγκρίνωσιν ὁποίας δήποτε πληροφορίας θέλουν.

Γ'. ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑΙ.

§. 476. *Παραγγελίαι.*—Ὅταν δίδῃ τις παραγγελίαν πρὸς ἀγοράν ἐμπορεύματος τινὸς, πρέπει νὰ προσδιορίζῃ μετ' ἀκριβείας τὴν ποιότητα, τὸ εἶδος καὶ τὴν τιμὴν, χωρὶς ν' ἀμελῇ καὶ ὅλας τὰς λοιπὰς λεπτομερεῖς πληροφορίας, αἵτινες δύνανται νὰ ὁδηγήσουν τὸν παραγγελιοδόχον εἰς τὴν ἀκριβῆ ἐκτέλεσιν τῆς παραγγελίας. Εἰς τὴν σύνταξιν τῆς ἐπιστολῆς του πρέπει νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν ὅτι αὕτη θέλει χρησιμεύσει εἰς περίστασιν λάθους ἢ ἀμφισβητήσεως ὡς δικαστικὸν μέσον, δι' οὗ θέλει ἀποφασισθῇ ἂν ἡ παραγγελία ἐξετελέσθῃ ἀκριβῶς ἢ ὄχι, καὶ ἐπομένως εἰς τίνος βάρους εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ λάθους!

ὅταν μάλιστα ἀπευθύνεται τις πρὸς ἔμπορον, τοῦ ὁποίου ἀγνοεῖ τὸν τρόπον τῆς ἐνεργείας, εἶναι ἀναγκαιότατον νὰ ἐμβαίνει εἰς πολλὰς λεπτομερείας διὰ νὰ προλαμβάνωνται αἱ παρεξηγήσεις καὶ δυσαρέσκαι, αἵτινες εἶναι πάντοτε λυπηραί.

Ὡς εἶναι γνωστὸν ἡ πραγματεία, παραδοθεῖσα εἰς τὸν ἐπιφορτισμένον τὴν μετακόμισίν της, ὁδεύει διὰ λογαριασμὸν καὶ κίνδυνον τοῦ ἰδιοκτήτου αὐτῆς, ὅθεν πρέπει ὁ παραγγέλλων νὰ προσδιορίζη ἀκριβῶς τὸ μέσον, δι' οὗ θέλει νὰ μετακομισθῇ ἡ πραγματεία του, καὶ τὰς συμφωνίας, καθ' ἃς θέλει νὰ γενῇ ἡ ἀποστολὴ αὐτῆς.

Οἱ τελωνιακοὶ δασμοὶ, καὶ αἱ ἀσφάλειαι προσέτι δίδουν συχνὰ ἀφορμὰς ὀδηγιῶν ἐκ μέρους τοῦ παραγγελέως. Ἐννοεῖται βεβαίως ὅτι ὅλαι αὗται αἱ λεπτομέρειαι δὲν εἶναι πάντοτε ἀναγκαῖαι, ἀλλ' ἡ φρόνησις ἀπαιτεῖ νὰ μὴ παραμελῇ τις καὶ τὰ μικρότερα περιστατικά, ὥστε καὶ αὐτὸς ὁ τρόπος τῆς συσκευῆς καὶ συνδέσεως τῶν ἐμπορευμάτων δύναται νὰ γενῇ πολλὰ δικαίως ἀντικείμενον ὀδηγιῶν.

Τὰ αὐτὰ ἐφαρμόζονται καὶ ὡς πρὸς τὰς παραγγελίας περὶ πωλήσεως ἐμπορευμάτων.

Δ'. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ.

§. 477. *Αἴτησις πληροφοριῶν.*—Ἐχει ἄπειρον ἐπιρροὴν εἰς τὰς ἐμπορικὰς σχέσεις ἡ γνῶσις τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῆς ἀξιοχρεώτητος ἐκείνου, μετὰ τοῦ ὁποίου πρόκειται νὰ ἐμβωμεν εἰς χρηματικὰς δοσοληληψίας· ὅθεν διὰ νὰ ὀδηγηθῇ εἰς τοῦτο ὁ ἔμπορος ἀναγκάζεται νὰ ζητήσῃ πληροφορίας, διὰ νὰ κανονίσῃ κατ' αὐτὰς τὴν διαγωγὴν του, καὶ νὰ προσδιορίσῃ κυρίως τὸ ποσὸν τῆς πίστεως, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ παραχωρήσῃ, καὶ τὸν βαθμὸν τῆς ἐμπιστοσύνης, τὴν ὁποίαν δύναται νὰ θέσῃ εἰς τὰς μετ' αὐτοῦ σχέσεις του. Συχνάκις ἀντικείμενον πληροφοριῶν γίνεται προσέτι ἡ ἐμπορικὴ θέσις πραγματείας τινὸς, ὥστε ζητοῦνται πληροφορίες περὶ τῆς ἀφθονίας ἢ σπανιότητος αὐτῆς, περὶ τῶν τιμῶν της, περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς εἰσοδίας κτλ. Αἱ περὶ τοιούτων ἀντικειμένων πληροφορίαι εἶναι ἄπειροι, καὶ μόνον αἱ περιστάσεις καὶ αἱ ἀνάγκαι θέλουν ὀδηγήσει ἕκαστον εἰς τὸν τρόπον, καθ' ὃν πρέπει νὰ ζητῇ αὐτάς.

Ἐπανερχόμεθα εἰς τὰς περὶ ἀξιοχρεώτητος πληροφορίας· εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ πίστις τοῦ ἐμπόρου στηρίζεται εἰς διαφόρους βάσεις, πρωτίστη τῶν ὁποίων εἶναι βεβαίως ἡ χρηματικὴ περιουσία αὐτοῦ· ἀλλ'

ἐκτὸς αὐτῆς ἢ ἐπιδεξιότης καὶ ἡ ἱκανότης, ἡ δεδοκιμασμένη φρόνησις, καὶ ἡ αὐστηρὰ τιμιότης εἶναι ὡσαύτως μεγάλα κεφάλαια πίστεως· ἀπεναντίας ἡ ἀπειρία, ἡ ἀπερίσκεπτος τόλμη, ἡ ἢ ὑπερβολικὴ δειλία εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις, τὰ ὑπέρογκα οἰκιακὰ ἔξοδα, καὶ ἡ ἀμφίβολος ἠθικὴ δύνανται ν' ἀμφιταλαντεύσουν τὴν πεποιθήσιν τοῦ ἐμπόρου ὡς πρὸς τὴν πίστιν, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ παραχωρήσῃ, ὅσον μεγάλα κεφάλαια χρηματικὰ καὶ ἂν ὑπάρχωσι, διότι συχνότατα βλέπομεν τὰς μεγαλητέρας χρηματικὰς περιουσίας νὰ χάνωνται ἐκ τῶν τολμηρῶν καὶ ἀπερίσκεπτων ἐπιχειρήσεων, ἢ ἐκ τῆς ἀνεπιτηδεϊότητος καὶ ἀπρονοησίας· ὅθεν ἡ χρηματικὴ περιουσία, ἡ ἐπιδεξιότης, ἡ φρόνησις καὶ ἡ ἠθικὴ εἶναι τὰ κυριώτερα ἀντικείμενα, ἐπὶ τῶν ὁποίων πρέπει νὰ ζητῶνται αἱ πληροφορίες, καὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων πρέπει νὰ περιστρέφονται αἱ ἔρευναι τοῦ μέλλοντος νὰ δόσῃ αὐτάς.

Ὁ ζητῶν τοιούτου εἵδους πληροφορίας ὀφείλει νὰ διαβεβαιωσὶ τὸν ἀνταποκριτὴν του περὶ τῆς ἐντελοῦς ἐχεμυθίας του, διὰ νὰ τῷ δίδῃ τὸ θάρρος νὰ ἐκφρασθῇ μ' ὅλην τὴν εἰλικρίνειαν καὶ ἐλευθερίαν, τὴν τόσον ἀναγκαίαν εἰς παρομοίας περιστάσεις.

Συχνάκις αἱ πληροφορίες αὗται ζητοῦνται δι' ἰδιαιτέρων ἐπιστολῶν, ἀπευθυνομένων προσωπικῶς πρὸς τὸν διευθυντὴν τοῦ καταστήματος ἰδιαιτέρως, διὰ νὰ μὴ γενῇ γνωστὴ ἡ αἴτησις τῶν πληροφοριῶν εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τοῦ καταστήματος. Πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν δύνανται νὰ ζητηθῶσι πληροφορίες διὰ τῆς ἐμπορικῆς ἐπιστολῆς μὴ σημειουμένου ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ ὀνόματος περὶ οὗ πρόκειται, ἀλλὰ ἐσωκλειομένου τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ γεγραμμένου εἰς χωριστὸν τεμάχιον χαρτίου. Αἱ προφυλάξεις αὗται εἶναι ἀναγκαϊόταται, διότι διὰ τῆς ἀπλῆς αἰτήσεως πληροφοριῶν προσβάλλεται τρόπον τινὰ ἡ φιλοτιμία ἐκείνου, περὶ οὗ ζητοῦνται, καὶ ὡς ἐκ τούτου δυνατόν νὰ γεννηθῶσι παράπονα καὶ δυσἀρέσκειαι. Ἐννοεῖται δὲ πόσον σπουδαῖον εἶναι ἡ ἐκλογὴ τοῦ εἰλικρινοῦς καὶ πιστοῦ φίλου, πρὸς τὸν ὁποῖον ἀπευθύνεται τις διὰ νὰ ζητήσῃ τὰς τοιαύτας πληροφορίας· πολλάκις μάλιστα εἶναι φρόνιμον νὰ ζητῇ τις τὰς αὐτάς πληροφορίας παρὰ διαφόρων διὰ νὰ συμπαραβάλλῃ ἐπομένως αὐτάς.

Ἐὰν πρόκηται περὶ μικρῶν χρηματικῶν ποσοτήτων, ἡ περὶ πληροφοριῶν αἴτησις γίνεται μὲ ἀδιαφορίαν εἰς τὸ τέλος τῆς ἐπιστολῆς· ἀλλ' ἔὰν πρόκηται περὶ μεγάλων συμφερόντων ἢ αἴτησις πρέπει νὰ

γίνεται μετὰ σπουδαιότητος καὶ λεπτομερείας, ὥστε ὁ ἀνταποκριτὴς ἐννοῶν τὰς σοβαρὰς συνεπείας τῆς ἀπαντήσεώς του νὰ φιλοτιμηθῇ νὰ ἐξερευνήσῃ μετ' ἐπιστάσιος καὶ νὰ δόσῃ ἀληθεῖς καὶ ἀκριβεῖς πληροφορίας.

Ἡ θέσις ἐκείνου, ὅστις μέλλει νὰ δόσῃ τὰς ζητούμενας πληροφορίας, εἶναι ἀρκετὰ δύσκολος, ὅχι βεβαίως ὡς πρὸς τὴν σύνταξιν τῆς ἀπαντήσεώς του, διότι αὕτη δὲν παρουσιάζει δυσκολίαν τινα, ἀλλ' ὡς ἐκ τῆς σπουδαιότητος τοῦ ἀντικειμένου καὶ τῶν συνεπειῶν τῆς ἀπαντήσεως. Ὁ τίμιος ἔμπορος ἀναμφιβόλως ἄνευ τοῦ παραμικροῦ δισταγμοῦ θέλει ἀπαντήσῃ εἰς τὸν φίλον του μ' ὅλην τὴν εἰλικρίνειαν, καὶ θέλει τὸν πληροφορήσῃ περὶ τῆς πραγματικῆς καταστάσεως τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ἐμπορίου, θέλει ἀναφέρει τὰ προτερήματα ἢ τὰ ἐλαττώματα, τὰ ὅποια τὸν χαρακτηρίζουν, καὶ θέλει σημειώσῃ τὰς περιστάσεις, αἵτινες τυχὸν ἐξασθενοῦν τὴν πρὸς αὐτὸν πίστιν· ὡς τίμιος δὲ ἄνθρωπος θέλει λησμονήσῃ πᾶν τυχὸν αἶσθημα ἀντιζηλίας καὶ πᾶσαν σχέσιν προσωπικῆς φιλίας· ἐν ἐνὶ λόγῳ θέλει ἐκφρασθῇ κατὰ τὴν πλήρη πεποίθησίν του ἀνεξαρτήτως παντὸς ἰδιαίτερου συμφέροντος ἢ προσωπικῆς προλήψεως.

§. 478. Ἡ ἀπάντησις θέλει γενῇ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, κατὰ τὸν ὁποῖον ἐζητήθησαν αἱ πληροφορίες, δηλ. ἐὰν ἐζητήθησαν δι' ἰδιαίτερας ἐπιστολῆς ἢ διὰ χωριστῆς σημειώσεως, διὰ τοῦ αὐτοῦ τρόπου θέλει σταλῇ καὶ ἡ ἀπάντησις· ἀλλ' ὁ καταλληλότερος τρόπος εἰς πᾶσαν περίστασιν εἶναι ν' ἀπαντᾷ τις διὰ χωριστῆς σημειώσεως ἄνευ ὀνόματος καὶ ἄνευ ὑπογραφῆς. Τοιοῦτοτρόπως προλαμβάνονται δυσάρεστοι συνέπειαι ὡς ἐκ τῆς τυχὸν ἀπρονοησίας τοῦ ἀνταποκριτοῦ. Ὡς πρὸς τὴν σύνταξιν τῶν σημειώσεων τούτων ἀρκεῖ νὰ εἰπωμεν ὅτι πρέπει νὰ ἦναι σύντομοι καὶ ἀκριβεῖς, ἀναφέρονσαι κατὰ σειρὰν τὰς παρτηρήσεις τοῦ γράφοντος ἐφ' ὅλων τῶν στοιχείων, ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζεται ἡ ἐμπορικὴ πίστις, δηλ. τὰ ὑποτιθέμενα κεφάλαια τοῦ καταστήματος, τὴν ἱκανότητα τοῦ διευθυντοῦ, τὴν φρόνησίν του, τὴν ἠθικότητά του καὶ ἐν γένει ὅλας τὰς περιστάσεις, αἵτινες δύνανται νὰ ἐπιβροιάσουν τὴν ἐμπορικὴν πίστιν καὶ νὰ φωτίσουν τὸν ζητοῦντα τὰς πληροφορίας. Ἡ λεπτομερὴς αὕτη ἀπάντησις εἶναι ἀναγκαία ὅταν πρόκειται περὶ πληροφοριῶν ζητούμενων μετὰ σπουδαιότητος, διότι εἰς ἄλλας περιστάσεις ἡ ἀπάντησις γίνεται λακωνικῶς. Π. χ. τὸ κατὰ

σημα τοῦτο εἶναι πάσης πίστεως ἄξιον, ἢ ἡ πίστις του ἀσθενῆς, ἢ κακῆς ὑπολήψεως. Τινὲς δὲ ἔμποροι προσδιορίζουν τὸ ποσὸν τῆς πίστεως, τὸ ὁποῖον οἱ ἴδιοι παρὰχωροῦν εἰς τὸ περὶ οὗ πρόκειται κατὰ-στημα. Τινὲς δὲ συνειθίζουσιν ἀφοῦ ἐκθέσουν εἰλικρινῶς τὴν γνώμην των νὰ προσθέτουν τὴν ἐπιφύλαξιν διὰ τῆς φράσεως *ἀνευ οὐδεμιᾶς εὐθύνης μας*· ἀλλ' ἡ ἐπιφύλαξις αὕτη εἶναι ἐντελῶς περιττή, διότι ἕκαστος γνωρίζει ὅτι ὁ δίδων πληροφορίας δὲν ἀναλαμβάνει οὐδεμίαν εὐθύνην οὔτε νομικὴν, οὔτε ἠθικὴν, ἀρκεῖ νὰ ἔπραξε κατὰ τὴν συνείδησιν καὶ πεποίθησίν του.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀπάντησιν εἰς ζητουμένας πληροφορίας περὶ ποιότητος κτλ.πραγματειῶν ἢ ἄλλων ἀντικειμένων, τοῦτο εἶναι ἔργον μᾶλλον τοῦ ἐμπείρου ἐμπόρου παρὰ τοῦ συντάκτου τῆς ἀλληλογραφίας, διότι διὰ νὰ δοθῶσι πληροφορίες περὶ τῶν ἐλαττωμάτων ἢ προτερημάτων ἐμπορεύματος τινὸς ἀπαιτοῦνται εἰδικαὶ γνώσεις.

Συχνὰ αἱ τοιούτου εἵδους ἐπιστολαὶ συνοδεύονται μὲ ὑποθετικούς λογαριασμοὺς προβλέψεως ἢ πωλήσεως τῶν περὶ ὧν πρόκειται πραγματειῶν, ὅπως ὁδηγηθῇ ἐξ αὐτῶν καλῆτερον ὁ ζητῶν τὰς πληροφορίας.

Ε'. ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ.

§. 479. Αἱ εἰδοποιητικαὶ ἐπιστολαὶ εἰς τὸ ἐμπόριον εἶναι συχνόταται, εὐρισκομένου τοῦ ἐμπόρου συνεχῶς εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ εἰδοποιήσῃ τὴν ἀποστολὴν ἢ παραλαβὴν ἐμπορεύματος τινὸς, τὴν ἐκδοσιν συναλλαγματικῆς, τὴν ἄφιξιν ἢ ἀναχώρησιν πλοίου καὶ τὰ παρόμοια.

Ἡ περὶ ἀποστολῆς ἐμπορεύματος γνωστοποιήσις πρέπει ν' ἀναφέρῃ τὸ μέσον, δι' οὗ γίνεται ἡ ἀποστολὴ, νὰ συνοδεύεται δὲ μὲ ἓν ἀντίτυπον τοῦ φορτωτικοῦ καὶ μὲ τὸ τιμολόγιον (*fattura*) τῆς ἀποστελλομένης πραγματείας· ἐντὸς τῆς ἐπιστολῆς σημειοῦται τὸ ποσὸν τοῦ τιμολογίου, δηλ. τὰ δοθέντα χρήματα διὰ τὴν ἀξίαν καὶ διὰ τὰ ἔξοδα τῆς ἀποστελλομένης πραγματείας, προσκαλουμένου τοῦ ἀνταποκριτοῦ νὰ ἐγγράψῃ τὸ ποσὸν τοῦτο εἰς πίστιν τοῦ ἀποστολέως.

Συχνάκις εἰς τὰς ἐπιστολάς ταύτας προστίθενται σκέψεις καὶ παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν ἀποστελλομένων πραγματειῶν ἀφορῶσαι τὴν ποιότητά των, τὴν τιμὴν των καὶ τὰ παρόμοια.

Ὁ ἐκδίδων συναλλαγματικὴν εἰς βάρος τινὸς εἶναι ὑπόχρεως νὰ εἰδοποιήσῃ αὐτὸν περὶ τούτου, περιγράφων τὴν ἐκδοθεῖσαν συναλλαγ-

ματικήν, καὶ σημειόνων τὴν ἐποχὴν τῆς πτώσεώς της· θέλει δὲ ἀναφέρει διὰ ποίου λογαριασμὸν ἐξεδόθη, καὶ ἂν ἦναι διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἐκδότου θέλει ἀναφέρει εἰς τὴν ἐπιστολὴν του ὅτι ἔγραψε τὸ ποσὸν αὐτῆς εἰς τὴν πίστιν του, θέλει δὲ τῷ συστήσει τὴν ἀποδοχὴν καὶ πληρωμὴν αὐτῆς. Αἱ ἄλλαι εἰδοποιητῆριοι ἐπιστολαὶ δὲν παρουσιάζουν δυσκολίαν τινά.

Ὁ παραλαμβάνων πραγματεῖαν τινὰ χρεώσται νὰ εἰδοποιήσῃ περὶ τῆς παραλαβῆς αὐτῆς τὸν ἀποστολέα· εἰς τὴν ἐπιστολὴν δὲ ταύτην ὀφείλει νὰ κάμῃ τὰς παρατηρήσεις του, ἐὰν τυχὸν ἔχῃ ἀφορμὴν, περὶ τῆς καταστάσεως τῶν πραγματειῶν, τῆς ποιότητός των, τῆς τιμῆς των, καὶ περὶ παντὸς ἄλλου σχετικοῦ μὲ αὐτάς· δὲν εἶναι ὡσαύτως περιττὸν ν' ἀναφέρῃ τὴν ἐπιδοκιμασίαν του ἢ τὰ παράπονά του ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς ἐκτελέσεως τῆς παραγγελίας, διότι ἐκ τῶν παρατηρήσεων τούτων θέλει ὀδηγηθῇ ὁ ἀνταποκριτὴς του εἰς τὰς μελλούσας του πράξεις, ἀλλ' εἰς πᾶσαν περίστασιν πρέπει νὰ ἐπαινῇ τις μὲ μετριότητα καὶ νὰ ψέγῃ ἄνευ πικρίας.

Ἐὰν τὰ σταθμὰ, αἱ τιμαὶ καὶ οἱ λογαριασμοὶ τοῦ τιμολογίου εὐρεθοῦν ἀκριβῆ, πρέπει νὰ εἰδοποιῇ τὸν ἀνταποκριτὴν του ὅτι ἐνέγραψεν εἰς τὴν πίστιν του τὸ εἰς τὸ τιμολόγιον σημειούμενον ποσόν· ἐὰν δὲ δὲν ἔλαβε καιρὸν νὰ κάμῃ τὰς ἐπεξεργασίας ταύτας, θέλει εἰπεῖ εἰς τὴν ἐπιστολὴν του ὅτι ἐπιφυλάττεται κατόπιν νὰ πράξῃ τοῦτο μετὰ τὴν ἐπεξεργασίαν τῶν λογαριασμῶν.

Εἰδοποιῶν ὁ ἔμπορος τὴν παραλαβὴν πραγματείας τινὸς χωρὶς νὰ κάμῃ καμμίαν ἐπ' αὐτῶν παρατήρησιν ὑποτίθεται ὅτι τὰς λαμβάνει εἰς καλὴν κατάστασιν, καὶ δὲν δύναται πλέον ἀκολούθως νὰ παραπονεθῇ, ὥστε χάνει πᾶν δικαίωμα πρὸς ἀγωγὴν ἐὰν κατὰ τὴν παραλαβὴν δὲν βεβαιώσῃ ἀμέσως τὴν ἐλαττωματικὴν κατάστασιν τῶν πραγματειῶν.

Ὁ ἔμπορος, ὁ θέλων νὰ εὕρίσκεται ἐν τάξει πρὸς διατήρησιν τῶν δικαιομάτων του κατὰ τοῦ ἀποστολέως διὰ τὰ ἐλαττώματα τῶν πραγματειῶν, πρέπει νὰ ἐνεργήσῃ ὅλας τὰς νομίμους διατυπώσεις εἰς παρομοίας περιστάσεις· πρέπει δηλ. νὰ βεβαιώσῃ ἀμέσως μετὰ τὴν παραλαβὴν τοῦ πράγματος τὴν κατάστασιν αὐτοῦ δι' ἐκθέσεως δοκιμαστῶν, διοριζομένων παρὰ τῆς ἀρμοδίας Ἀρχῆς. Τὰ μαρτυρικὰ καὶ αἱ ἰδιωτικὰ βεβαιώσεις δὲν ἀναπληροῦν τὴν ἑλλειψιν τακτικῆς ἐκθέσεως δοκιμαστῶν.

Ὁ παραλαμβάνων προσέτι πραγματείας δὲν πρέπει νὰ πληρόνη τὸν ναυλον ἢ τὸ ἀγώγιον αὐτῶν πρὶν βεβαιωθῇ περὶ τῆς καλῆς καταστάσεως τῶν πραγμάτων, διότι ἄρα πληρώσῃ ὑποτίθεται ὅτι παρέλαβε τὰς πραγματείας εἰς καλὴν κατάστασιν.

Τοιαῦται εἶναι αἱ προφυλάξεις, τὰς ὁποίας ὁ ἔμπορος χρεωστεῖ νὰ λαμβάνῃ κατὰ τὴν ἄφιξιν τῶν πραγματειῶν, καὶ τὰς ὁποίας δὲν πρέπει νὰ λησμονῇ νὰ κοινοποιῇ εἰς τὸν ἀνταποκριτὴν του ὅταν πρόκηται ν' ἀναγγείλῃ τὴν παραλαβὴν αὐτῶν· προκειμένου μάλιστα περὶ σημαντικῆς ζημίας, ἐξ ἧς δύνανται νὰ ἐκπηγάσουν διενέξεις, πρέπει νὰ φροντίσῃ νὰ ἐνεργήσῃ ὅλα τὰ παρὰ τοῦ Νόμου διάταττόμενα, διότι ἂν τὰ σφάλματα καὶ αἱ ἐλλείψεις μικρᾶς σημασίας συμβιβάζονται συνήθως φιλικῶς, αἱ περὶ σημαντικῶν ὅμως ζημιῶν ἀποζημιώσεις καταντῶσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὰ δικαστήρια.

ΣΤ'. ΛΗΨΟΔΟΣΙΑΙ.

§. 480. *Αἱ περὶ χρηματικῶν ἀντικειμένων ἐπιστολαὶ ἀπαιτοῦσι τὴν μεγαλητέραν προσοχὴν, διότι κυρίως ἐκ τῶν εἰς αὐτάς σημειώσεων ἀποδεικνύονται αἱ μεταξὺ τῶν ἐμπόρων χρηματικαὶ σχέσεις.*

Ὅταν χρεωστῶμεν πρὸς τινὰ ἀνταποκριτὴν μας ἢ τὸ ποσὸν τῆς ἀξίας τιμολογίου τινὸς ἀγορᾶς, ἢ τὴν ἐξίσωσιν τρεχομένου λογαριασμοῦ, ἢ ἐξ ὁποίας δήποτε ἄλλης ἀφορμῆς ποσὸν τι, καὶ πρόκειται νὰ πληρώσωμεν, ἢ στέλλομεν πρὸς τὸν ἀνταποκριτὴν μας συνάλλαγμα πληρωτέον εἰς διαταγὴν του, καὶ τὸν παραγγέλλομεν νὰ συνάξῃ τὸ ποσὸν αὐτοῦ πιστόνων τὸν λογαριασμόν μας, ἢ τὸν παραγγέλλομεν νὰ σύρῃ ἐκεῖνος εἰς βάρους μας τὸ ποσὸν τοῦ χρέους μας, ἢ ἐὰν ἀμφοτέρω τὰ μέσα ταῦτα ἦναι ἐπιζήμια, στέλλομεν πρὸς τὸν δανειστὴν μας τὸ ποσὸν τοῦ χρέους μας εἰς πραγματικὰ νομίσματα.

Αἱ ἐπιστολαί, δι' ὧν διευθύνομεν συναλλαγματικὴν πληρωτέαν εἰς διαταγὴν τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας, πρέπει ἀναγκαίως νὰ περιέχουν τὴν σημείωσιν τοῦ ποσοῦ τῆς συναλλαγματικῆς, τὸ ὄνομα τοῦ πληρωσόντος καὶ τὴν προθεσμίαν τῆς πληρωμῆς. Ὅταν δὲ ἀποστέλλωνται συγχρόνως πολλαὶ συναλλαγματικαί, πρέπει νὰ σημειοῦται ἐκάστη χωριστά, καὶ κατόπιν τὸ ἄθροισμα ὅλων τῶν ποσοτήτων· μετὰ τὴν σημείωσιν τῶν συναλλαγματικῶν εἰδοποιούμεν τὸν ἀνταποκριτὴν ὅτι ἐνεγράψαμεν εἰς χρέος τοῦ λογαριασμοῦ του τὸ ποσὸν αὐτὸ, καὶ τὸν

παρακαλοῦμεν νὰ πιστώσῃ καὶ ἐκεῖνος τὴν μερίδα μᾶς μετὰ τὴν αὐτὴν ποσότητα, εἰδοποιῶν ἡμᾶς περὶ τῆς τακτικῆς ἀποδοχῆς τῶν συναλλαγματικῶν.

Εἰς τὰς τοιαύτας ἐπιστολάς πρέπει ν' ἀποφύγωμεν περιττὰς καὶ τετριμμένας φράσεις, ἀρκεῖ δὲ ἡ ἐξῆς· «εὐαρεσθητέ νὰ μὲ ἀναγγείλετε τὴν παραλαβὴν τῶν, καὶ νὰ πιστώσετε τὸν λογαριασμὸν μου.»

Ὁ παραλαμβάνων ἐπιστολὴν περιέχουσαν συναλλαγματικὴν πληρωτέαν εἰς διαταγὴν του, χρεωστεῖ νὰ εἰδοποιήσῃ ἀμέσως τὸν ἀνταποκριτὴν του περὶ τῆς παραλαβῆς ταύτης, ἀναφέρων ὅτι ἐσημείωσεν εἰς πίστιν τοῦ ἀνταποκριτοῦ τοῦ τὸ ποσὸν τῶν ἐμβασμάτων. Εἶναι ἐντελὼς περιττὴ ἡ προσθήκη, τὴν ὁποίαν τινὲς κάμνουν διὰ τῆς φράσεως· «σὺ πιστόνομεν, ἐπιφυλαττομένης τῆς εἰσπράξεως.» Ἡ ἐπιφύλαξις αὕτη εἶναι ἄνευ σκοποῦ, διότι ὁ Νόμος προσδιορίζει τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ ἐκδότου συναλλαγματικῆς μὴ πληρωθείσης παρὰ τοῦ ἀποδέκτου.

Εἰς τὴν εἰδοποιητήριον περὶ τῆς παραλαβῆς τῶν συναλλαγματικῶν ἐπιστολὴν εἶναι ἀναγκαῖον νὰ κάμωμεν ὅσας παρατηρήσεις ἔχομεν ἐπ' αὐτῶν ὡς πρὸς τὴν προθεσίαν τῆς συναλλαγματικῆς, ὡς πρὸς τὸ ἐπωφελεὲς ἢ ἐπιζήμιον τοῦ συναλλάγματος κτλ.

Εἰς περίπτωσιν μὴ ἀποδοχῆς ἢ μὴ πληρωμῆς τῆς συναλλαγματικῆς πρέπει νὰ ἐξετάζεται ἐὰν ὁ ἐκδότης ἢ ὁ παραχωρητὴς τῆς συναλλαγματικῆς παρητήθη ἀπὸ τὰς συνεπειὰς τῶν διαμαρτυρικῶν τοῦτο δὲ προκύπτει ἐὰν ἐσημείωσεν ἐπὶ τῆς συναλλαγματικῆς ἢ εἰς τὴν διευθύνουσαν αὐτὴν ἐπιστολὴν τὴν περὶ τούτου θέλησίν του, ἥτις συνήθως ἐκφράζεται οὕτως· «ἡ ἐπιστροφή νὰ γενῇ ἐνεξόδως.» Ἐὰν ὑπάρχῃ τοιαύτη σημείωσις, ὁ κάτοχος τῆς συναλλαγματικῆς δὲν εἶναι ὑπόχρεως νὰ ἐνεργήσῃ τὰ περὶ διαμαρτυρικῶν διαταττόμενα, ἀλλὰ χρεωστεῖ ἀπλῶς νὰ εἰδοποιήσῃ ἀμέσως τὸν ἀνταποκριτὴν του περὶ τῆς μὴ ἀποδοχῆς ἢ μὴ πληρωμῆς τῆς συναλλαγματικῆς.

Ὁ κάτοχος συναλλαγματικῆς μὴ ἀποδεδεγμένης χρεωστεῖ πρὸς τὸ κοινὸν συμφέρον νὰ παρουσιάσῃ αὐτὴν πρὸς ἀποδοχὴν, διὰ τῆς ὁποίας μόνον καθίσταται ὑπόχρεως πρὸς πληρωμὴν ἐκεῖνος, πρὸς ὃν ἐξεδόθη ἡ συναλλαγματικὴ. Ἐὰν ἡ συναλλαγματικὴ ᾖ πληρωτέα εἰς ῥητὴν ἡμέραν, δὲν ὑποχρεοῦται νὰ τὴν παρουσιάσῃ πρὸς ἀποδοχὴν, ἐκτὸς ἂν ὁ ἀποστείλας αὐτὴν τὸ παρήγγειλεν ἡ παραγγελία δὲ αὕτη δίδεται

διὰ τῆς φράσεως· « λαμβάνοντες τὴν συναλλαγματικὴν φροτίσατε τὰ δέοντα. » Ἐὰν δὲ ἡ συναλλαγματικὴ ᾖται πληρωτέα εἰς προθεσμίαν ἀρχομένην ἀπὸ τῆς ὕψεως, ὁ κάτοχος ἀνευ οὐδεμιᾶς περὶ τούτου παραγγελίας εἶναι ὑπόχρεως νὰ παρουσιάσῃ αὐτὴν ἀμέσως πρὸς ἀποδοχὴν διὰ ν' ἀρχίσῃ ἡ προθεσμία τῆς πληρωμῆς.

Ζ'. ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΕΙΣ ΠΛΗΡΩΜΗΝ.

§. 481. *Προκλήσεις εἰς πληρωμὴν.*—Ἐνίοτε ὁ ἔμπορος εὗρίσκειται δυστυχῶς εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ὑπενθυμίζῃ εἰς τοὺς καθυστεροῦντας καὶ ἀμελοῦντας ἢ ἀναβάλλοντας τὴν πληρωμὴν τῶν ὀφειλομένων χρεώστας τοῦ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεών των.

Εἶναι καλὸν αἱ ὑπενθυμίσεις αὗται νὰ γίνωνται ὅσον τὸ δυνατόν εὐσχήμως διὰ νὰ μὴ δυσαρεστῶνται ἀνταποκριταί, τοὺς ὁποίους δὲν ἔχομεν ἀφορμὴν νὰ δυσαρεστήσωμεν. Ἡ καταλληλοτέρα περίπτωσις διὰ ν' ἀποτείνωμεν τοιαύτας ὑπενθυμίσεις εἶναι τὸ τέλος τοῦ ἔτους ἢ τῆς ἐξαμηνίας, ὅτε συνήθως τακτοποιοῦνται οἱ λογαριασμοὶ καὶ στέλλεται εἰς ἕκαστον ἀνταποκριτὴν τὸ ἀντίγραφον τοῦ λογαριασμοῦ του. Ἡ τοιαύτη ἀποστολὴ εἶναι σιωπηρὰ αἵτησις πρὸς πληρωμὴν τοῦ χρεωστούμενου ποσοῦ· ἀλλ' ἐκτὸς τούτου δύναται τις διευθύνων τὸν λογαριασμὸν νὰ γράψῃ πρὸς τὸν ἀνταποκριτὴν του ὅτι « θέλει λάβει μετ' εὐχαριστήσεως τὰ ἐμβάσματα, τὰ ὁποῖα πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ λογαριασμοῦ ἤθελε τῷ κάμει. » Ἡ τοιαύτη φράσις δὲν δύναται νὰ προξενήσῃ τὴν παραμικρὰν δυσἀρέσκειαν, διότι εἶναι σύμφωνος μὲ τὴν παραδεδεγμένην συνήθειαν· δύναται δὲ, ἐὰν θέλῃ, νὰ ἐπικαλεσθῇ πρὸς δικαιολόγησιν τοῦ τὰς ἰδίας του ἀνάγκας, τὰς περιστάσεις αἵτινες τὸν ἀναγκάζουν εἰς τοῦτο, καὶ ἐν γένει ὅλας τὰς φράσεις, τὰς ὁποίας ἡ ἐπιθυμία τοῦ νὰ μὴ δυσαρεστήσῃ τὸν φίλον του ἤθελε τῷ ὑπαγορεύσει.

Ἐὰν ὁ εὐγενὴς αὐτὸς τρόπος τῆς προσκλήσεως εἰς πληρωμὴν ἀποβῇ ἀνωφελής, ὁ ἔμπορος θέλει σκεφθῇ περὶ τοῦ καταλληλοτέρου μέσου πρὸς κατανάγκασιν τοῦ ὀφειλέτου του, ἀλλὰ βεβαίως δὲν θέλει καταφύγει εἰς τὰ δυσάρεστα μέτρα πρὶν ἐξαντλήσῃ πᾶν φιλικόν.

Η'. ΕΠΑΝΑΛΗΨΙΣ ΣΧΕΣΕΩΝ.

§. 482. *Ἐπανάληψις σχέσεων.*—Ἐὰν παρατηρήσῃ ὁ ἔμπορος ὅτι αἱ παραγγελίαι τοῦ ἀνταποκριτοῦ του ἀποβαίνουν σπανιότεραι, καὶ ὅτι αἱ μεταξὺ των σχέσεις παραμελοῦνται προσπαθεῖ νὰ τὰς ἀναζωο-

γονήσῃ δι' ἐπιστολῶν, περιεχουσῶν ἐμπορικὰς εἰδήσεις, σημειώσεις τιμῶν καὶ παρατηρήσεις ὡς πρὸς τὸ ἐπικερδὲς ἐπιχειρήσεως τινὸς καὶ ἄλλα τοιαῦτα.

Αἱ ἐπιστολαὶ αὗται, τῶν ὁποίων γίνεται συχνὴ χρῆσις, διότι τὸ ἐμπόριον ἔχει ἀνάγκην ζωηρότητος, πρέπει νὰ γράφονται μὲ τρόπον περιποιητικόν· δύναται δὲ νὰ ἐκφράζωσι τὴν λύπην, τὴν ὁποίαν ὁ γράφων δοκιμάζει βλέπων τὰς σχέσεις του παρημελημένας καὶ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ δόσῃ εἰς αὐτὰς μεγαλητέραν ἀνάπτυξιν καὶ σημασίαν. Δύναται προσέτι νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸν ἀνταποκριτὴν του νὰ τῷ ἐκθέσῃ τοὺς λόγους, ἐκ τῶν ὁποίων προῆλθεν αὕτη ἡ ψυχρότης, ἥτις δι' αὐτὸν εἶναι τόσον λυπηρὰ, ἐπικαλούμενος τὴν φιλικὴν εἰλικρίνειαν τοῦ φίλου του, διαβεβαιῶν αὐτὸν ὅτι θέλει καταβάλλει πᾶσαν προσπάθειαν καὶ φροντίδα περὶ τῆς ἐπανορθώσεως ὁποίας δὴποτε τυχὸν ἐλλείψεώς του, καὶ ἐπὶ τέλους προσθέτων ὅτι εἶναι ἕτοιμος νὰ δεχθῇ τὰς διαταγὰς καὶ παραγγελίας του.

Θ'. ΠΑΡΑΠΟΝΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ.

§. 483. Αἱ παράπονα καὶ δικαιολογήσεις ἀφορῶσαι ἐπιστολαί, καὶ μάλιστα αἱ ἐπιπληκτικαί, πρέπει νὰ γράφονται μετὰ πολλῆς φρονήσεως καὶ προσοχῆς, ν' ἀποφεύγωμεν δὲ εἰς αὐτὰς τὰς παραφορὰς τῆς ἀγανακτήσεως, τὴν ὁποίαν μᾶς προξενοῦν αἱ παραδρομαὶ τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας· πρέπει λοιπὸν νὰ παροπυνώμεθα ἄνευ πικρίας, καὶ μάλιστα χωρὶς νὰ προσβάλλωμεν τὴν φιλοτιμίαν τοῦ ἐμπόρου. Ἐπιπλήξεις καὶ παρατηρήσεις γινόμεναι μετὰ κοσμιότητος καὶ μετριότητος εὐκόλως γίνονται ἀποδεκταί· ἀπεναντίας ἡ πικρία τῶν ἐκφράσεων προσβάλλει καὶ ἐξαγριώνει τὰ πνεύματα, ὥστε δυσκόλως μετὰ ταῦτα συμβιβάζονται φιλικῶς. Ὁ ἐπιπληττὼν καὶ παραπονούμενος πρέπει νὰ ἔχῃ ὑπόψιν ὅτι καθ' ὃν τρόπον γράφει, κατὰ τὸν αὐτὸν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ τῷ ἀπαντήσῃ καὶ ὁ ἀνταποκριτὴς του· ἐπιστολὴ γεγραμμένη μὲ πνεῦμα ἐξημμένον προκαλεῖ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπάντησιν ἄτοπον καὶ ἐπομένως ῥῆξιν· ὅθεν πρέπει νὰ προφυλαττώμεθα ἀπὸ προσβλητικὰς ἐκφράσεις, διότι εἶναι πάντοτε προτιμότερον νὰ παύωμεν εὐσχήμως τὰς σχέσεις μας μετὰ τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας παρὰ μετὰ δυσαρρεσκείων καὶ ἀποτόμως.

Πολλάκις μάλιστα διὰ τῶν εὐγενῶν τρόπων ἐπιτυχάνει τις εὐκολώτερον τοῦ ποθυομένου του παρὰ διὰ τῶν ἀποτόμων ἐπιπληξέων·

καὶ πολλάκις ἐμπορεῖ τις πολλὰ καταλλήλως ἀναφέρων τὰ παράπονά του περὶ τῆς γενομένης πράξεως νὰ παρενείρῃ ἐκ πλαγίου καὶ ἐπαίνους τῶν ἀληθῶν προτερημάτων τοῦ ὑποπεσόντος εἰς τὸ σφάλμα· αἱ μὲν τοιοῦτους ἐπαίνους συνοδεύμεναι ἐπιπληῆεις ἀποβαίνουν πολλὰ μέτρια, ὁ δὲ ἀνταποκριτὴς χάριν τῶν εὐχαρίστων ἐπαίνων ὑποφέρει καὶ τῶν ἐπιπληῆξεων τὴν πικρίαν· εἶναι ὥσαύτως κελὸν νὰ δικαιολογῇ ὁ ἴδιος τὸ σφάλμα τοῦ ἀνταποκριτοῦ του καὶ ἀποδίδων τὸ γεγονὸς εἰς παραδρομὴν νὰ παραπονῆται κατὰ τοῦ γεγονότος καὶ οὐχὶ κατὰ τῆς προθέσεως τοῦ ἀνταποκριτοῦ του· δι' αὐτῶν τῶν μέσων δύναται εὐκολώτερον νὰ ἐπιτύχῃ νὰ γενοῦν δεκταὶ αἱ παρατηρήσεις του περὶ τῆς τυχόν ἀποζημιώσεώς του.

Ὡς πρὸς τὰς ἐπιπληῆξεις, τὰς ὁποίας ἀρχηγὸς καταστήματος ἀπευθύνει πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους του, εἶναι περιττὸν νὰ προσθέσωμέν τι· ἀρκεῖ νὰ εἴπωμεν ὅτι πρέπει νὰ γράφονται μετὰ ψυχρᾶς λογικῆς καὶ σοβαρότητος.

Εἰς τὸν ἀπολογούμενον ἀρκεῖ νὰ ὑπενθυμίσωμεν τὸ ἀξίωμα ὅτι ὁ ὁμολογῶν τὸ σφάλμα του ἀποδεικνύει ὅτι εἶναι ἐπιδεκτικὸς διορθώσεως· εἶναι λοιπὸν ἀναγκαιότατον ὅταν συναισθανώμενα ὅτι ἐσφάλαμεν, νὰ ὁμολογῶμεν ἀμέσως μετ' εὐλικρινείας τὴν παραδρομὴν μας ἀντὶ νὰ προσπαθῶμεν νὰ δικαιολογηθῶμεν διὰ προφάσεων καὶ σοφισμάτων· εἶναι δὲ ἀτοπώτερος ὁ τρόπος ὅσων χωρὶς νὰ ὁμολογήσουν τὴν ἑλλειψίν των συναινοῦν εἰς τὰς περὶ ἀποζημιώσεως αἰτήσεις τοῦ ἀνταποκριτοῦ του *μόνον* πρὸς χάριν του.

Ἡ δικαιολογητικὴ ἐπιστολὴ πρέπει νὰ περιέχῃ ἐξηγήσεις καταλλήλους πρὸς δικαιολόγησιν τοῦ γεγονότος, τὴν ἐκφράσιν τῆς λύπης διὰ τὸ γενόμενον σφάλμα, καὶ τὴν προθυμίαν πρὸς ἐπανόρθωσιν τῆς ἐξ αὐτοῦ ζημίας, νὰ βεβαιῶσιν δὲ τὸν ἀνταποκριτὴν ὅτι εἰς τὸ μέλλον θέλει εἶσθαι ἀκριβέστερος περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν παραγγελιῶν του, καὶ νὰ τελευτᾷ μετὰ τὴν ἐκ νέου διαβεβῶσιν τοῦ ζήλου καὶ τῆς ἀφοσιώσεως τοῦ γράφοντος.

Εἶναι περιττὸν νὰ προσθέσωμεν ὅτι ὁποία δὴποτε καὶ ἂν ᾖναι ἡ πικρία καὶ ἡ αὐστηρότης τῶν ἐκφράσεων τῆς ἐπιπληκτικῆς ἐπιστολῆς δὲν πρέπει νὰ μιμώμεθα τὸν ἀνταποκριτὴν μας· ἀπεναντίας διὰ τῆς φρονίμου ἀπαντήσεώς μας πρέπει νὰ δίδωμεν δείγματα μετριοπαθείας καὶ ἀξιοπρεπείας.

Γ'. ΠΙΣΤΩΤΙΚΑΙ.

§. 484. Διὰ τῆς πιστωτικῆς ἐπιστολῆς παραγγέλλομεν τὸν ἀνταποκριτὴν μας νὰ πληρώσῃ εἰς τὸν ἐπιφέροντα αὐτὴν τὴν ἐντὸς τῆς ἐπιστολῆς σημειουμένην ποσότητα ἢ μέρος αὐτῆς καθ' ὅσον ἤθελε λάβει ἀνάγκην. Αἱ ἐπιστολαὶ αὗται ἐκδίδονται πρὸς εὐκολίαν τῶν ταξειδιωτῶν, οἵτινες δὲν δύνανται νὰ μεταφέρουν μεθ' ἑαυτῶν εἰς πραγματικὰ νομίσματα τὰ ἀναγκαῖα ἐξοδά των.

Εἰς τὴν πιστωτικὴν ἐπιστολὴν τίθεται ἡ ὑπογραφή ἐκείνου, πρὸς ὄφελος τοῦ ὁποίου ἐκδίδεται, ὥστε ὁ ἀνταποκριτὴς πληρόνων καὶ λαμβάνων ἀποδείξεις νὰ δύναται νὰ συμπαραβάλλῃ τὰς ὑπογραφάς.

Αἱ ἐπιστολαὶ αὗται δὲν εἶναι ἐμπορεῦσιμοι· ὁ πληρόνων μέρος ἢ δολόκληρον τὸ ποσὸν τῆς πιστωτικῆς ἐπιστολῆς πρέπει νὰ λαμβάνῃ διπλὴν ἀπόδειξιν τῆς πληρωμῆς, ἐξ ὧν τὴν μίαν θέλει στείλει εἰς τὸν ἀνταποκριτὴν του.

Συχνάκις προσδιορίζεται ἐντὸς τῆς ἐπιστολῆς ὁ χρόνος καθ' ὃν αὕτη ἰσχύει.

Ὁ φέρων πιστωτικὴν ἐπιστολὴν δὲν δύναται νὰ ὑποχρεώσῃ τὸν ἔμπορον, πρὸς τὸν ὁποῖον ἡ ἐπιστολὴ ἀπευθύνεται νὰ πληρώσῃ τὸ ποσὸν αὐτῆς, καὶ εἰς περίστασιν ἀρνήσεως δὲν ὑπόκειται εἰς καμμίαν νομικὴν διατύπωσιν.

Τὰ μεγάλα Τραπεζιτικὰ καταστήματα ἐκδίδουν συχνάκις ἐγκυκλίους πιστωτικὰς ἐπιστολάς, ἀπευθυνομένας συγχρόνως εἰς διάφορα ἐμπορικὰ καταστήματα διαφόρων πόλεων πρὸς εὐκολίαν τῶν ταξειδιωτῶν· ὁ πληρόνων δυνάμει τοιούτων ἐγκυκλίων πρέπει νὰ σημειώσῃ εἰς τὸ περιθώριον αὐτῆς τὴν πληρωθεῖσαν ποσότητα διὰ νὰ γνωρίζουν τὰ ἄλλα ἐμπορικὰ καταστήματα πόσῃ ποσότητι ἔλαβεν ὁ ἐπιφέρων ἐκ τοῦ ποσοῦ τῆς πιστώσεως.

Εἰς τὴν πιστωτικὴν προστίθεται συνήθως παράγραφος συστατικὸς τοῦ ἐπιφέροντος, ἀλλ' ἡ σύστασις πρέπει νὰ γίνεταί διὰ γενικῶν ἐκφράσεων. Ὁ ἐκδίδων πιστωτικὴν πρέπει νὰ εἰδοποιῇ περὶ τούτου τὸν ἀνταποκριτὴν του, ὡς γίνεταί ὅταν ἐκδίδωμεν συναλλαγματικὰς εἰς βάρος τινος· συσταίνει δὲ εἰς τὸν ἀνταποκριτὴν του νὰ κρατῇ ἀπὸ τὰ πληρωθησόμενα ποσὰ ὅλα τὰ ἐξοδά του, προμηθείας κτλ. διὰ νὰ μὴ σημειωθῶν εἰς τὸν ἰδιαιτέρὸν του λογαριασμόν.

Ἡ πιστωτικὴ ἐπιστολὴ πρέπει νὰ περιέχῃ τὰ ἐξῆς· τὸ ὄνομα καὶ

ἐπάγγελμα ἐκείνου. ὑπὲρ τοῦ ὁποίου ἐκδίδεται, καὶ τὴν ὑπογραφὴν αὐτοῦ εἰς τὸ περιθώριον, ἂν τοῦτο ἦναι δυνατόν, τὸ ποσὸν τῆς πιστώσεως, τὴν παρατήρησιν ὅτι πρέπει νὰ κρατῇ ἐκ τῶν πληρωθησομένων χρημάτων τὰ ἐξοδα τῆς προμηθείας κτλ. τὴν παραλαβὴν διπλῶν ἀποδείξεων, καὶ τὴν ὑπὲρ τοῦ ἐπιφέροντος σύστασιν.

Μετὰ τὴν χρῆσιν τῆς πιστωτικῆς ἐπιστολῆς ὁ λαβὼν αὐτὴν πρέπει νὰ τὴν ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν ἐκδότην συνοδεύων αὐτὴν μὲ ἐπιστολὴν εὐχαριστήριον.

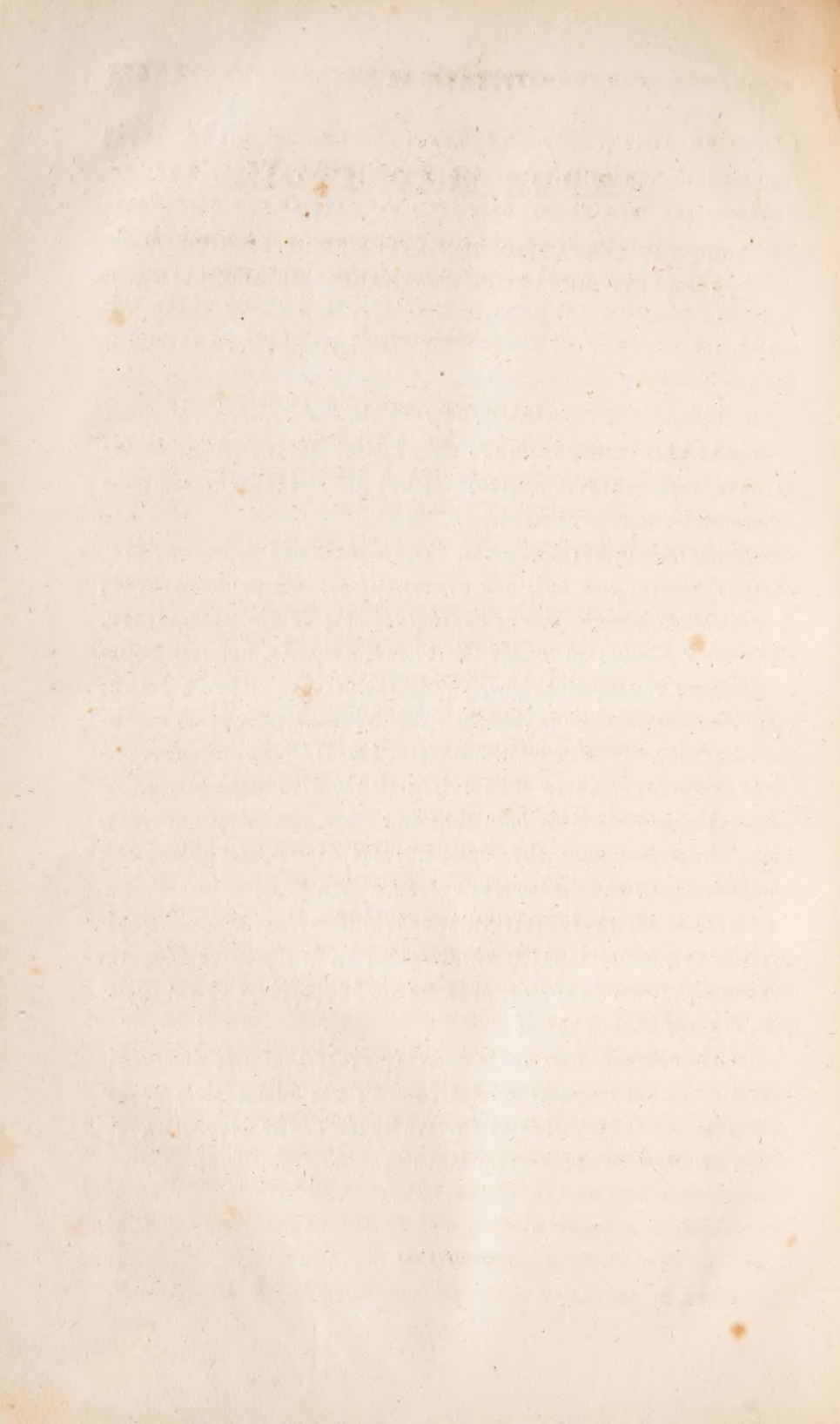
ΙΑ'. ΣΥΣΤΑΤΙΚΑΙ.

§. 485. *Συστατικὴ ἐπιστολὴ εἶναι ἐκείνη, διὰ τῆς ὁποίας ἐπικαλούμεθα παρὰ τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας τὴν καλὴν ὑποδοχὴν καὶ περιποιήσιν τοῦ ἐπιφέροντος αὐτήν.*

Εἰς τὰς συστατικὰς ἐπιστολάς, ἐὰν ἡ περίστασις τὸ ἀπαιτῇ, ἀναφέρομεν ἔπαινον τινὰ ὑπὲρ τοῦ σπσταινομένου, διὰ νὰ δικαιολογηθῇ ἡ ἀφορμὴ καὶ ἡ θερμότης τῆς συστάσεως, πρὸς δὲ τὴν χρησιμότητα, τὴν ὁποίαν δύναται νὰ παρέξῃ εἰς τὸν συσταινόμενον, καὶ τελειόνομεν ἐκφράζοντες τὴν εὐγνωμοσύνην, τὴν ὁποίαν θέλομεν αἰσθανθῇ διὰ τὰς πρὸς τὸν συσταινόμενον περιποιήσεις τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας. Ἡ συστατικὴ ἐπιστολὴ δίδεται συνήθως ἀνοικτῇ, ἐὰν δὲ ὁ δίδων τὴν συστατικὴν ἔχῃ ἀφορμὴν νὰ εἴπῃ τι ἰδιαιτέρως εἰς τὸν ἀνταποκριτὴν του, δύναται νὰ πράξῃ τοῦτο δι' ἰδιαιτέρας ἐπιστολῆς. Τὸ μέτρον τοῦτο ἂν καὶ κάποτε ἀναγκαῖον, εἶναι ὅμως πάντοτε ἄτοπον, καὶ μάλιστα εἰς τὸ ἐμπόριον, εἰς τοῦ ὁποίου τὰς σχέσεις πρώτη βᾶσις πρέπει νὰ ἦναι ἡ εἰλικρίνεια. Εἰς τὴν ἐμπιστευτικὴν ταύτην ἰδιαιτέραν ἐπιστολὴν πρέπει τοῦλάχιστον νὰ ἐκφράζῃ τὴν ἀνάγκην, εἰς ἣν εὗρέθη νὰ δόσῃ τὴν συστατικὴν, καὶ τοὺς λόγους, οἱ ὁποῖοι τὸν ὑπαγορεύουν νὰ τὴν περιορίσῃ διὰ τῆς ἰδιαιτέρας του.

Εἰς τὴν σύνταξιν τῶν συστατικῶν ἐπιστολῶν, αἵτινες ἀπομακρύνονται ἀπὸ τὴν ἐμπορικὴν σφαῖραν, καὶ εἰς τὰς ὁποίας εἶναι συγχωρημένη ἡ κομψότης καὶ τὸ ἐπιτετηδευμένον τῶν ἐκφράσεων, εὐκόλως ἐννοεῖ τις ὅτι ἀπαιτεῖται ἱκανὴ γραφικὴ ἐπιδειξιότης.

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΤΕΡΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ ΜΕΤΑ ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΑΙΩΝ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΩΝ.

♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦

§. 486. Ὅρισμός συμβολαίων καὶ εἴδη αὐτῶν. — Κατὰ τὸν νομικὸν ὅρισμόν συμβόλαιον εἶναι ἡ σύμβασις, διὰ τῆς ὁποίας εἰς ἡ πλειότεροι ὑποχρεοῦνται πρὸς ἓνα ἢ πλειοτέρους νὰ δώσουν, νὰ πράξουν, ἢ νὰ μὴ πράξουν τι· ἰδίως δὲ διὰ τῆς λέξεως συμβόλαιον ἐννοοῦμεν καὶ τὸ ἔγγραφον, διὰ τοῦ ὁποίου βεβαιοῦνται αἱ ὑποχρεώσεις αὐται.

Τὰ συμβόλαια ὡς πρὸς τοὺς τύπους τῆς συντάξεώς των διακρίνονται εἰς τρία εἴδη· εἰς προφορικά, ἰδιόγραφα καὶ δημόσια.

Προφορικά εἶναι τὰ διὰ τοῦ προφορικοῦ μόνον λόγου καὶ οὐχὶ ἐγγράφως συμφωνούμενα, ταῦτα δὲ ἐν περιπτώσει ἀρνήσεως ἢ ἀθετήσεως ἀποδεικνύονται ἢ διὰ μαρτύρων, ἐὰν ὁ Νόμος ἐπιτρέπη τὴν τοιαύτην ἀπόδειξιν, ἢ ἐὰν ὁ δικαστὴς ἐγκρίνῃ τὴν παραδοχὴν τῆς τοιαύτης ἐπικινδύνου ἀποδείξεως, ἢ δι' ὅρκου.

Ἰδιόγραφα συμβόλαια εἶναι ὅσα δὲν συντάσσονται παρὰ τῶν ἀρμοδίων δημοσίων ὑπαλλήλων, ἀλλὰ ἰδιωτικῶς· ταῦτα δὲ διὰ νὰ ἰσχύουν ἀπαιτεῖται νὰ ἦναι ὑπογεγραμμένα ὁλοκλήρως δι' ἀλφαριθμητικῶν στοιχείων παρ' ὧν δι' αὐτῶν ὑποχρεώθησαν, καὶ ἐὰν περιέχωσιν ἀμοιβαίας ὑποχρεώσεις, πρέπει νὰ γίνουν τόσα πρωτότυπα ὅσοι εἶναι οἱ συμβαλλόμενοι, οἱ ἔχοντες ἰδιαιτέρον συμφέρον· ἐπὶ ἑκάστου δὲ πρωτοτύπου πρέπει ν' ἀναφέρεται ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκδοθέντων πρωτοτύπων, ἥτοι « τοῦ παρόντος ἐγένοντα δύο, τρία κτλ. ὅμοια. »

Δημόσια δὲ συμβόλαια εἶναι τὰ συντασσόμενα κατὰ τοὺς νομίμους τύπους παρὰ τῶν ἀρμοδίων δημοσίων ὑπαλλήλων (συμβολαιογράφων, προξενικῶν Ἀρχῶν κτλ.) ἐντὸς τῶν ὁρίων τῶν παρὰ τοῦ Νόμου διαγραφομένων καθηκόντων των, καὶ εἰς τὸν τόπον, ὅπου ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ συντάττωσι τοιαῦτα.

Κατὰ τὴν σύνταξιν τῶν συμβολαίων πρέπει πρὸ παντὸς ἄλλου νὰ

ἐκφράζονται εὐκρινῶς αἱ θελήσεις τῶν μερῶν διὰ νὰ μὴ ὑπόκεινται εἰς ἀμφιβόλους ἐρμηνείας.

Καθόσον ἀφορᾷ τὴν οὐσίαν των, τὰ συμβόλαια διακρίνονται εἰς διαφόρους κατηγορίας ὡς ἐκ τοῦ εἵδους τῶν περιεχομένων συμφωνιῶν.

Ὀνομάζονται *ετεροβαρῆ* συμβόλαια ὅταν εἰς ἡ πλειότεροι ὑποχρεοῦνται πρὸς ἓνα ἢ πλειότερους, χωρὶς οὗτοι οἱ τελευταῖοι νὰ ἀναλαμβάνουν καμμίαν ὑποχρέωσιν ὡς πρὸς τοὺς πρώτους.

Σαραλλακτικὰ δὲ ὀνομάζονται τὰ συμβόλαια ὅταν δι' αὐτῶν ἕκαστον τῶν συμβαλλομένων μερῶν ὑποχρεοῦται νὰ δόσῃ ἢ νὰ πράξῃ τι θεωρούμενον ἴσον μὲ ὅ,τι δίδει ἢ πράττει τὸ ἄλλο μέρος.

Τυχηρὸν δὲ συμβόλαιον (*contrat aléatoire*) εἶναι ὅταν τὸ ἀντιστοιχοῦν εἰς τὴν ὑποχρέωσιν συνίσταται εἰς ἐνδεχόμενον δι' ἕκαστον τῶν μερῶν κέρδος ἢ ζημίαν, ἐξαρτώμενα ἐκ τινος ἀβεβαίου συμβεβηκότος.

Ὁ νόμος ἀναγνωρίζει προσέτι ὑποχρεώσεις μορφουμένας ἄνευ ἰδίας συμβάσεως, τοιαῦται εἶναι αἱ ὑποχρεώσεις, αἵτινες πηγάζουν εἴτε ἀπὸ ἐκούσιον θεμιτὴν τινὰ πράξιν, εἴτε ἀπὸ πράξιν τινὰ ἐπιζήμιον.

Αἱ ἐνοχαὶ αὗται ὀνομάζονται *οἷοι εἰ συμβόλαια*· οὕτω π. χ. ἐὰν διαχειρισθῶμεν τὰς ὑποθέσεις τινὸς ἄνευ τῆς συναινέσεώς του ὑποχρεούμεθα νὰ δώσωμεν λόγον τῆς διαχειρίσεώς μας ταύτης· ἐὰν λάβωμεν ἀλλότριον πρᾶγμα κατὰ λάθος ἢ καὶ ἐν γνώσει, ὑποχρεούμεθα νὰ τὸ ἀποδώσωμεν, καὶ τέλος ἐὰν ἐνεργήσωμεν πρᾶξιν, ἐκ τῆς ὁποίας προήλθε ζημία εἰς τινα, ὑποχρεούμεθα ν' ἀνορθώσωμεν τὴν ζημίαν ταύτην.

Εἰς τὸ παρὸν Μέρος θέλομεν ἐκθέσει τὰ ἀναγκαῖα περὶ τῆς συντάξεως τῶν κυριωτέρων ἐμπορικῶν συμβολαίων, ἀκολουθοῦντες αὐτὰ κατ' ἀλφabetικὴν τάξιν· προσδὲ θέλομεν καταχωρήσει καὶ ὑποδείγματα αὐτῶν πρὸς ἀκριβεστέραν ὁδηγίαν.

Α'. ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΕΜΠΟΡΙΚΑ.

§. 487. *Ἐμπορικὸν γραμματίον* ἐν γένει εἶναι συμβόλαιον, ἀποδεικνύον τὴν ἀναγνώρισιν ἑνὸς χρέους καὶ τὴν ὑποχρέωσιν πρὸς πληρωμήν. Εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην ὑπάγονται αἱ συναλλαγματικαί, τὰ εἰς διαταγὴν ἢ ἀπλᾶ γραμμάτια, αἱ μετοχαὶ ἀνωλύμων ἐταιριῶν, αἱ ἐγχοπαὶ τῶν δημοσίων χρεῶν καὶ ἐν γένει τὰ εἰς τὸ ἐμπόριον εὐ-

κόλως κυκλοφοροῦντα διὰ τῆς διαπραγματεύσεως υποχρεωτικά ἔγγραφα· κυρίως δὲ εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην συμπεριλαμβάνονται τὰ εἰς διαταγὴν γραμμάτια καὶ αἱ συναλλαγματικά.

§. 488. *Γραμμάτια εἰς διαταγὴν* εἶναι ἀπλᾶ υποχρεωτικά πληρωμῆς ἔγγραφα, δυνάμενα νὰ μεταβιβασθῶσι δι' ὀπισθογραφήσεως.

Ὁ τύπος τῶν γραμματίων τούτων εἶναι ἀπλούστατος, διότι σκοπὸς αὐτῶν εἶναι νὰ συντάξωμεν ταχέως ἐν συμβόλαιον σαφὲς καὶ θετικόν, διὰ τοῦ ὁποῦ ο ὑπογραφόμενος υποχρεοῦται νὰ πληρώσῃ εἰς προθεσμίαν τινὰ καὶ εἰς προσδιωρισμένον μέρος ῥητὸν χρηματικὸν ποσὸν εἰς τὸν δυνάμει ὀπισθογραφήσεως κάτοχον τοῦ γραμματίου.

Εἰς τὸ 1^{ον} μέρος τοῦ Ἐγχειριδίου ἀνεφέραμεν τὰ προσόντα τοῦ εἰς διαταγὴν γραμματίου.

Ταῦτα πρέπει νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν ὁ συντάττων γραμμάτιον εἰς διαταγὴν, διότι συχνὰ παραλείπουν π. χ. τὴν σημείωσιν τοῦ ληφθέντος ἀντιτίμου, ἢ δὲν ἀναφέρουν κατὰ ποῖον τρόπον ἐλήφθη τὸ ἀντίτιμον τοῦτο· ἐὰν π. χ. ἐλήφθη εἰς μετρητά, εἰς πραγματείας ἢ εἰς λογαριασμὸν.

§. 489. *Ὅπισθογράφησις*. — Ἡ κυριότης τοῦ εἰς διαταγὴν γραμματίου μεταβιβάζεται διὰ τῆς ὀπισθογραφήσεως, ἥτις γράφεται εἰς τὸ ὀπισθεν μέρος αὐτοῦ, διαλαμβάνουσα τὸ ληφθὲν ἰσότιμον τοῦ γραμματίου καὶ τὸ ὄνομα ἐκείνου, πρὸς τὸν ὁποῖον μεταβιβάζεται· αὐταὶ εἶναι αἱ μόναι διατυπώσεις αἱ ἀπαιτούμεναι διὰ τὴν ὀπισθογράφησιν.

Υπόδειγμα ἀπλοῦ γραμματίου μὴ διαπραγματευομένου.

Κωνσταντινούπολις τὴν . . . Κ. διὰ γρ. 3000.

Μετὰ τρεῖς μῆνας ἀπὸ σήμερον θέλω πληρώσει πρὸς τὸν κύριον Ν. Ν. τὸ ποσὸν τῶν τριῶν χιλιάδων γροσίων, τὸ ἰσότιμον τῶν ὁποίων ἔλαβον εἰς πραγματείας (ἢ εἰς μετρητά κτλ.).

A. A.

Τὸ γραμμάτιον τοῦτο ἀποδεικνύει ἀπλῶς τὸ χρέος, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἐπιδεικτικὸν διαπραγματεύσεως.

Υπόδειγμα γραμματίου ἐμπορευομένου.

Κωνσταντινούπολις τὴν . . . Κ. διὰ γρ. 3000.

Μετὰ τρεῖς μῆνας ἀπὸ σήμερον θέλω πληρώσει εἰς τὴν διαταγὴν

τοῦ κυρίου Ν. Ν. τὸ ποσὸν τῶν γροσίων τριῶν χιλιάδων, τὸ ισότιμον τῶν ὁποίων ἔλαβον εἰς πραγματείας.

A. A.

Κατ' αὐτὸν τὸν τύπον συντάσσονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰ ἐμπορικὰ γραμμάτια. Κάποτε ἡ ἡμερομηνία καὶ τὸ ποσὸν τὸ χρηματικὸν εἰς ἀριθμοὺς τίθεται εἰς τὸ κάτω μέρος πρὸ ἢ μετὰ τὴν ὑπογραφήν.

Συχνάκις πρὸς συντομίαν παραλείπεται ἡ λέξις ἔλαβον ἢ ληφθὲν, πλὴν αἱ μάταιαι αὗται συντομίαι, αἵτινες ἀσχημίζουν καὶ γραμματικῶς τὰ ἐμπορικὰ ἔγγραφα, εἶναι καλὸν νὰ ἐκλείπουν, μάλιστα ὅταν ἐξ αὐτῶν δύνανται νὰ προέλθουν ἀμφιβολίαι.

Ἐπὶ τοῦ γραμματίου ἕκαστος τῶν κατόχων θέτει τὸν ἀριθμὸν τοῦ Βιβλίου, εἰς τὸ ὁποῖον καταχωρεῖ τὰ γραμμάτιά του.

Τὸ στοιχεῖον Κ. σημαίνει καλὸν, τὸ ὁποῖον ἐπεκράτησε νὰ τίθεται κατὰ συνήθειαν.

§. 490. *Γραμμάτια πληρωτέα εἰς τὸν ἐπιφέροντα* εἶναι ἐκεῖνα, εἰς τὰ ὁποῖα δὲν ἀναφέρεται τὸ ὄνομα τοῦ δανειστοῦ, ἀλλ' ὑποχρεοῦται δι' αὐτῶν ὁ ὑπογραφόμενος νὰ πληρώσῃ τὸ ποσὸν κατὰ τὴν προθεσμίαν εἰς τὸν παρουσιάσοντα τὸ γραμμάτιον.

Πρὸς μεταβίβασιν τῶν γραμματίων τούτων δὲν ἀπαιτεῖται καμμία διατύπωσις, διότι ἀρκεῖ ἡ ἀπλὴ ἐγχείρισις αὐτοῦ· ὅθεν ὁ κάτοχος αὐτοῦ δὲν ἔχει ἄλλον ὑπόχρεων πρὸς πληρωμὴν, εἰμὴ μόνον τὸν εἰς τὸ γραμμάτιον ὑπογεγραμμένον.

Εἰς τὸ ἐμπόριον σπανίως γίνεται χρῆσις τοιούτων γραμματίων, διότι ὁ φόβος τῆς ἀπωλείας τῶν ἀποτρέπει ἕκαστον τοῦ νὰ λαμβάνῃ τοιαῦτα γραμμάτια· ἐκτὸς τούτου ἡ πλαστογράφησις τῶν ἀποβαίνει εὐκολωτέρᾳ· συντάσσονται δὲ συνήθως ὡς ἑξῆς·

Καλὸν διὰ γρόσια πεντακόσια, τὰ ὁποῖα θέλω πληρώσει εἰς τὸν ἐπιφέροντα μετὰ . . . , τὸ ισότιμον τῶν ὁποίων ἔλαβον εἰς μετρητά.

Κωνσταντινούπολις τὴν . . .

Κ. διὰ γρ. 500.

N. N.

Β'. ΕΠΙΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ.

§. 491. *Ἐπισυναλλαγή.* Ἐὰν πρόκηται περὶ συναλλαγματικῆς, ἥτις μεταβιβασθεῖσα διὰ διαφορῶν ἐπισθογραφήσεων διήλθε διαφό-

ρους πόλεις, καὶ ἐπὶ τέλους δὲν ἐπληρώθη παρ' ἐκείνου, εἰς βάρος τοῦ ὁποίου ἐξεδόθη, λαμβάνει χώραν ἡ λεγομένη *ἐπισυναλλαγή*, ἥτις, ὡς ἴδομεν εἰς τὸ 1^{ον} μέρος, πρέπει κατὰ τὸν Νόμον νὰ συνοδεύεται ἀπὸ λογαριασμὸν ἐπιστροφῆς. Ἰδοὺ ὑποδείγματα τῆς τε ἐπισυναλλαγμα-
τικῆς καὶ τοῦ λογαριασμοῦ τῆς ἐπιστροφῆς.

Ὑπόδειγμα ἐπισυναλλαγματικῆς.

Κωνσταντινούπολις τὴν Διὰ

Τὴν πέμπτην ἡμέραν ἀπὸ τῆς δράσεως πληρώσατε διὰ ταύτης τῆς μόνης συναλλαγματικῆς εἰς τὸν Κύριον . . . ἢ εἰς τὴν διαταγὴν του τοῦ ποσὸν τῶν, τὸ ἰσότιμον τραβήματός σας ἐπὶ τοῦ Κυρίου μὴ πληρωθέντος, καὶ τοῦ λογαριασμοῦ τῆς ἐπιστροφῆς, ἐπισυνημμένου ἐνταῦθα, καὶ ἐγγράψατέ τα ἄνευ ἄλλης εἰδοποιήσεώς μου.

Πρὸς τὸν Κύριον N. N.

Εἰς A. A.

Ὑπόδειγμα λογαριασμοῦ ἐπιστροφῆς.

Λογαριασμὸς ἐπιστροφῆς καὶ ἐξόδων τῆς ἐκ Γρ. συναλλαγματικῆς, διαμαρτυρηθείσης ἐπὶ μὴ πληρωμῇ, ἐκδοθείσης παρὰ τοῦ ἐπὶ τοῦ καὶ μεταβιβάσθεισης δι' ὀπισθογραφήσεως εἰς

Κεφάλαιον. Γρ.

30 ἡμερῶν τόκος. »

Ζημία ἐπισυναλλαγῆς κατὰ τὴν τίμησιν »

Ἐξοδα διαμαρτυρήσεως. »

τὸ ὅλον Γρ.

(Ἔπεται ἡ βεβαίωσις τοῦ κολλυβιστοῦ, καὶ ἡ ὑπογραφή).

Γ'. ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΣΥΜΒΟΛΑΙΑ.

§. 492. *Ἑταιρικά συμβόλαια.*—Ὁ τύπος τῆς συντάξεως τῶν ἐταιρικῶν συμβολαίων δὲν δύναται νὰ ἦναι στερεότυπος τρόπον τινά, διότι αἱ ἀφορμαὶ τῆς συστάσεως τῆς ἐταιρίας, αἱ διάφοροι περιστάσεις, αἱ σκέψεις, αἱ σχέσεις τῶν συνεταίρων εἶναι τόσαι αἰτίαι τροποποιήσεων τῆς μορφῆς τῶν ἐταιρικῶν συμβολαίων.

Ἡ σύνταξις ἐν γένει τῶν ἐταιρικῶν συμβολαίων προϋποθέτει τὴν
(ΕΜΠΟΡ. ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ).

γνώσιν ὅλων τῶν περὶ ἑταιριῶν νομικῶν διατάξεων, καὶ μόνον ὅταν τὰ συμβαλλόμενα μέρη εἰς τὰς ἑταιρικός των συμφωνίας καὶ εἰς τὴν σύνταξιν τῶν ἐγγράφων των λάβωσι ὑπόψιν τὰς γενικὰς περὶ ἑταιριῶν ἀρχὰς τοῦ Νόμου, τὰς ὁποίας ἐξεθέσαμεν εἰς τὸ πρῶτον μέρος τοῦ παρόντος Ἐγχειριδίου, θέλουν συντάξει ἐν νόμιμον συμβόλαιον.

Ὑπόδειγμα συμβολαίου εταιρίας ὁμορρύθμου.

Οἱ ὑπογεγραμμένοι (τὰ ὀνόματα καὶ ἐπωνυμια) ἐσυμφώνησαν ὡς ἐξ ἧς.

(Δύνανται ἐνταῦθα νὰ ἐκτεθῶσιν ὁ σκοπὸς καὶ αἱ σκέψεις, αἵτινες ἐπροκάλεσαν τὴν σύστασιν τῆς εταιρίας, ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖον).

Ἄρ. 1. Συσταίνεται εταιρία ὁμορρύθμος μεταξὺ τῶν ὑπογεγραμμένων πρὸς ἐνέργειαν ἐμπορίου παντὸς εἶδους πραγματειῶν διὰ λογαριασμὸν τῆς εταιρίας, ἢ κατὰ παραγγελίαν (δύνανται νὰ προσδιορισθῇ ἀκριβέστερον τὸ εἶδος τῶν ἐργασιῶν).

Ἄρ. 2. Τὸ ἑταιρικὸν κεφάλαιον προσδιορίζεται εἰς γρ. . . κατατεθησομένου ἐξ ἴσου παρ' ἑκάτερου τῶν συνεταίρων· αἱ ἑταιρικά καταθέσεις πρέπει νὰ γίνωσιν εἰς μετρητὰ (ἢ . . .).

Ἄρ. 3. Ἡ ἑταιρική ἐπωνυμία θέλει εἶσθαι . . . ἀμφότεροι οἱ συνέταιροι θέλουν ἔχει τὴν ἑταιρικήν ὑπογραφήν, τῆς ὁποίας δὲν θέλουν κάμνει χρῆσιν εἰμὴ διὰ τὰς ὑποθέσεις τῆς εταιρίας.

Ἄρ. 4. Ἑδρα τῆς εταιρίας προσδιορίζεται ἡ πόλις.

Ἄρ. 5. Ἡ διάρκεια τῆς εταιρίας προσδιορίζεται ἐπὶ . . . ἔτη ἀρχόμενα ἀπὸ τὴν

Ἄρ. 6. Κανεὶς τῶν συνεταίρων δὲν δύναται νὰ ἐνεργήσῃ πράξεις δι' ἴδιον λογαριασμὸν, χρεωστῶν νὰ καταβάλλῃ ὅλας του τὰς φροντίδας διὰ τὰ συμφέροντα τῆς εταιρίας.

Ἄρ. 7. Ἡ διανομὴ τῶν κερδῶν θέλει γίνεσθαι ἐξ ἴσου ἢ

Ἄρ. 8. Καθ' ἑκάστον μῆνα ἑκάτερος τῶν συνεταίρων θέλει λαμβάνει ἐκ τῆς εταιρίας γρ. . . . Αἱ προεκτίσεις αὗται θέλουν ὑπολογίζεσθαι εἰς τὰ ἔξοδα τοῦ καταστήματος.

(Ἐνταῦθα δύνανται νὰ γίνωσι ποικίλαι συμφωνίαι περὶ τῶν προεκτίσεων τῶν συνεταίρων, ἢ περὶ τοῦ δικαιώματος τοῦ νὰ καταθέτουν εἰς τὴν εταιρίαν χρήματα ἐπὶ τόκῳ).

Ἄρ. 9. Ἡ ἐκκαθάρισις τῆς εταιρίας ἐν καιρῷ διαλύσεως θέλει ἐνεργηθῇ παρ' ἑνὸς τῶν συνεταίρων.

Άρ. 10. Όλοι αἱ ἐταιρικοί διενέξεις θέλουν υποβάλλεσθαι εἰς δικαιοσύνην.

Ἐγένετο ἐν Κωνσταντίν. τὴν εἰς δύο πρωτότυπα ὄντων δύο τῶν συνεταίρων. Ὑπογραφαί.

Ὑπόδειγμα συμβολαίου εταιρίας ἑτεροῦρόθυμον.

Οἱ ὑπογεγραμμένοι κτλ. ἐσυμφωνήσαμεν ὡς ἑξῆς·

Άρ. 1. Ἐγὼ Κ. . . . ὁμολογῶ ὅτι προσλαμβάνω ὡς ἑτερόῦρόθυμον συνεταῖρον εἰς τὸ ἐμπορίον μου (τὸ ὁποῖον ἐδῶ περιγράφεται) τὸν κύριον Μ. . . . διὰ τὰ συμμερίζεται τῶν κερδῶν, τῶν δυναμένων νὰ προκύψωσιν ἐκ τοῦ ἐμπορίου τούτου κατὰ τὸν κάτωθι προσδιοριζόμενον τρόπον, καὶ νὰ ὑποφέρῃ τὰς ζημίας ἐκ κοινοῦ, ἐὰν τοιαῦται προσγίνωσιν, ἀλλ' εἰς τρόπον ὥστε ὁποῖαι δῆποτε καὶ ἂν ᾦναι αἱ ζημιαί αὗται νὰ μὴ δύνανται ὡς πρὸς τὸν ῥηθέντα Μ. . . . νὰ υπερβῶν τὸ ἐταιρικόν του κεφάλαιον.

Άρ. 2. Ἡ παρούσα ἐταιρία συμφωνήθη διὰ . . . ἔτη ἀρχόμενα ἀπὸ τὴν καὶ λήγοντα τὴν

Άρ. 3. Ὁ Κ. Μ. . . . θέλει συμμετέχει κατὰ τὸ ἥμισυ (ἢ ὅπως ἄλλως συμφωνηθῇ) εἰς τὰ κέρδη ἢ τὰς ζημίας τῆς εταιρίας καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν αὐτῆς.

Άρ. 4. Ἐγὼ ὁ Μ. κτλ. ὑποχρεοῦμαι νὰ καταθέσω εἰς χεῖρας τοῦ Κ. . . . τὸ ποσὸν τῶν Γρ. . . . κατὰ τὰς ἑξῆς προθεσμίας (προσδιορίζονται αἱ ἐποχαί). Τὸ χρηματικὸν τοῦτο ποσὸν θέλει μένει καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς εταιρίας εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Κ., ὅστις θέλει κάμει χρῆσιν αὐτοῦ διὰ τὰς υποθέσεις τοῦ ἐμπορίου τῆς εταιρίας.

Άρ. 5. Ὁ Κύριος Κ. . . . θέλει διευθύνει μόνος τὴν ἐταιρίαν, ἐπομένως θέλει ἐνεργεῖ ἀγοράς, πωλήσεις, διαπραγματεύσεις, θέλει ἐκλέξει τοὺς ἐμπορικοὺς ὑπαλλήλους του, καὶ ἐν γένει θέλει ἐνεργήσῃ ὅλας τὰς πράξεις τῆς διοικήσεως τῆς εταιρίας, χωρὶς νὰ δύναται ὁ Κ. Μ. ν' ἀναμιγνύεται ὅπως δῆποτε εἰς τὰς πράξεις τῆς εταιρίας.

Άρ. 6. Ἡ ἐταιρική ἐπωνυμία θέλει εἶσθαι Κ. καὶ Σ*. Ὁ Κύριος Κ. μόνος θέλει ἔχει τὴν ὑπογραφήν, τῆς ὁποίας δὲν θέλει κάμνει χρῆσιν εἰμὴ μόνον διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς εταιρίας.

Άρ. 7. Ὁ Κύριος Μ. θέλει ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ λαμβάνῃ γνῶσιν ὅλων τῶν βιβλίων, τῶν ἐγγραφῶν, τῶν ἡμερολογίων, καὶ τῆς ἀλληλογραφίας τῆς εταιρίας.

Ἄρ. 8. Εἰς τὴν ἔκπνευσιν τῆς εταιρίας ὁ Κ. Μ. θέλει λάβει τὸ κατατεθὲν ποσὸν καὶ τὰ ἀναλογοῦντα εἰς αὐτὸν κέρδη· ἐν περιπτώσει δὲ ζημίας θέλει λάβει τὸ κεφάλαιόν του ἡλαττωμένον ἀναλόγως τῶν ζημιῶν.

Ἐγένετο κτλ. (ὡς τὸ προηγούμενον ὑπόδειγμα).

Υπόδειγμα συμβολαίου εταιρίας ὁμορρύθμου ὡς πρὸς τινας τῶν συνεταίρων, καὶ ἑτερορρύθμου ὡς πρὸς ἄλλους.

Μεταξὺ τῶν υπογεγραμμένων κτλ.

Ἄρ. 1. Συσταίνεται εταιρία ὁμορρύθμος ὡς πρὸς τοὺς κυρίους . . . καὶ ἀπλῶς ἑτερορρύθμος ὡς πρὸς τοὺς κυρίους . . . σκοπὸς τῆς ὁποίας εἶναι (ἐκτίθεται τὸ ἀντικείμενον τῆς εταιρίας).

Ἄρ. 2. Τὸ εταιρικὸν κεφάλαιον συνίσταται ἐκ γρ. . . , ἐκ τῶν ὁποίων γρ. . . θέλουν καταθέσει οἱ κύριοι . . . ὁμορρύθμοι συνεταῖροι, καὶ γρ. . . οἱ κύριοι . . . ἑτερορρύθμοι συνεταῖροι (ἐνταῦθα ἐκτίθεται τὸ μέρος ἐκάστου, ὁ χρόνος τῆς καταθέσεως, ἂν ἡ κατάθεσις θέλῃ γενῆ εἰς νομίσματα ἢ εἰςπραγματείας κτλ.).

Ἄρ. 3. Οἱ Κύριοι . . . θέλουν εἶσθαι διευθυνταί, καὶ μόνοι αὐτοὶ θέλουν ἔχει τὴν εταιρικὴν ὑπογραφήν· εἶναι δὲ ἀπεριορίστως ὑπόχρεοι ὡς πρὸς τὰ χρέη τῆς εταιρίας. Οἱ δὲ ἑτερορρύθμοι συνεταῖροι δὲν ὑποκινεῖται εἰμὴ μέχρι τοῦ ποσοῦ τῆς καταθέσεώς των.

Ἄρ. 4. Ἡ εταιρικὴ ἐπωνυμία εἶναι . . .

Ἄρ. 5. Ἔδρα τῆς εταιρίας προσδιορίζεται ἡ . . .

Ἄρ. 6. Ἡ διάρκεια τῆς εταιρίας θέλει εἶσθαι ἔτη . . .

Ἄρ. 7. Ὁ θάνατος ἑνὸς τῶν ἑτερορρύθμων συνεταίρων δὲν θέλει ἐπιφέρει τὴν διάλυσιν τῆς εταιρίας. Ὁ θάνατος ἑνὸς τῶν διευθυντῶν . . . (θέλει τὴν διαλύει ἢ ὄχι κατὰ τὰς συμφωνίας τῶν μερῶν, γινομένης μνείας περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐξακολουθήσεως τῆς εταιρίας, καὶ μετὰ τὸν θάνατον ἑνὸς τῶν διευθυντῶν).

Ἄρ. 8. Ἡ διανομὴ τῶν κερδῶν ἢ ζημιῶν θέλει γίνεσθαι ὡς ἐξῆς (ἐνταῦθα προσδιορίζεται τὸ μερίδιον ἐκάστου συναιτέρου).

Ἐγένετο κτλ. (ὡς τὸ προηγούμενον ὑπόδειγμα).

Υπόδειγμα συμβολαίου εταιρίας ἑτερορρύθμου διὰ μετοχῶν.

Οἱ υπογεγραμμένοι κτλ. καὶ ὅσοι εἰς τὸ ἐξῆς λάβουν μετοχὰς τῆς

παρούσης εταιρίας, σκεπτόμενοι ὅτι κτλ. συνωμολόγησαν τὰ ἐξῆς·
 Ἄρ. 1. Συσταίνεται διὰ τοῦ παρόντος εταιρικοῦ συμβολαίου εταιρία ὁμόρρυθμος ὡς πρὸς τοὺς Κυρίους Ν. Ν. Ν. Ν. καὶ ἑτερόρρυθμος ὡς πρὸς ὅλους ἐκείνους, οἵτινες θέλουν γίνεαι μέτοχοι τῆς εταιρίας ταύτης.

Ἄρ. 2. Ἡ εταιρία ἔχει σκοπὸν κτλ.

Ἄρ. 3. Ἡ διάρκεια τῆς εταιρίας προσδιορίζεται εἰς . . .

Ἄρ. 4. Ἡ ἔδρα τῆς εταιρίας. . . . Ἡ εταιρική ἐπωνυμία θέλει εἶσθαι ἡ . . .

Ἄρ. 5. Οἱ Κύριοι . . . εἶναι μόνοι Διευθυνταὶ τῆς εταιρίας, καὶ ἔχουν τὴν εταιρικήν ὑπογραφήν.

Ἄρ. 6. Τὸ εταιρικὸν κεφάλαιον εἶναι ἐκ Γρ. . . . , συγκεείμενον ὡς ἐξῆς . . . διαιρεῖται εἰς . . . μετοχὰς ἐκ Γρ. . . . ἐκάστη. Οἱ διευθυνταὶ ἐπὶ λόγῳ τῆς ἱκανότητος καὶ τῶν ὁποίων θέλουν καταβάλλει φροντίδων ἀναγνωρίζονται ἀπὸ τοῦδε ὡς ἰδιοκτῆται . . . μετοχῶν· ἀλλὰ δι' ἐγγύησιν τῆς διευθύνσεώς των δὲν θέλουν διαθέσει τὰς μετοχὰς ταύτας εἰμὴ δι' ἀδείας τῆς γενικῆς συνελεύσεως τῶν μετόχων. (Ἐνταῦθα δι' ἰδιαιτέρου ἄρθρου θέλει γενῆ λόγος περὶ τοῦ τρόπου τῆς συντάξεως καὶ τῆς παραχωρήσεως τῶν μετοχῶν, ἂν θέλουν εἶσθαι μεταβιβαστέαι δι' ὀπισθογραφήσεως κτλ.).

Ἄρ. 7. Οἱ διευθυνταὶ θέλουν λαμβάνει ἀντιμισθίαν ἐτησίως. . . .

Ἄρ. 8. Αἱ ἑτερόρρυθμοι μετοχαὶ θέλουν λαμβάνει τόκον πρὸς . . κατ' ἔτος καὶ μέρος . . . ἐπὶ τῶν κερδῶν, καὶ ἐπὶ τέλους τόσα . . . ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου μετὰ τὴν ἐκκαθάρισιν.

Ἄρ. 9. Οἱ διευθυνταὶ θέλουν κρατεῖ τακτικὰ βιβλία τῆς εταιρίας κατὰ τὴν ἐμπορικὴν τάξιν· ἕκαστος δὲ τῶν συμμετόχων δύναται νὰ λαμβάνῃ γνῶσιν αὐτῶν, ἄνευ ὅμως μεταποτίσεώς των.

Ἄρ. 10. Καθ' ἑξαμηνίαν οἱ διευθυνταὶ θέλουν συντάττει τὸ ἰσολόγιον τῆς εταιρίας, τὸ ὁποῖον θέλει κοινοποιεῖσθαι εἰς τὴν γενικὴν συνέλευσιν, καὶ μετὰ τὴν ἐπεξεργασίαν αὐτοῦ ἡ συνέλευσις θέλει διατάττει τὴν πληρωμὴν τῶν τόκων καὶ τὴν διανομὴν τῶν κερδῶν, ἂν τοιαῦτα ὑπάρχωσι.

Περὶ τῆς γενικῆς συνελεύσεως τῶν μετόχων ἴδε τὸ ἀκόλουθον ὑπόδειγμα, μολοντί δύναται καὶ ἄλλως πῶς νὰ κανονισθῇ ἡ ἐξέλεγκξις τῶν πράξεων τῶν διευθυντῶν.

Υπόδειγμα συμβολαίου εταιρίας ανωνύμου.

(Σημ. Τὸ συμβόλαιον τοῦτο κατὰ τὸν Νόμον πρέπει νὰ συντάσσεται ἐνώπιον δημοσίου ὑπαλλήλου).

Ἐνώπιον ἐμοῦ κτλ.

Ἐνεφανίσθησαν οἱ Κ. Κ. Ἐνεργοῦντες ὡς θεμελιωταὶ τῆς ἀνωνύμου εταιρίας, περὶ τῆς ὁποίαςπραγματεύεται τὸ παρὸν συμβόλαιον, καὶ ἀναλαμβάνοντες τόσας μετοχὰς τῆς εταιρίας ταύτης (σημείωσις τοῦ ποσοῦ τῶν μετοχῶν ἐκάστου), συνωμολόγησαν τὰς ἐξῆς βάσεις τῆς μεταξὺ των συσταينوμένης εταιρίας.

Σκοπὸς καὶ διάρκεια τῆς εταιρίας.

Ἄρ. 1. Συσταίνεται, ἐπιφυλαττομένης τῆς Κυβερνητικῆς ἐγκρίσεως, εταιρία ἀνώνυμος, φέρουσα τὴν ἐπωνυμίαν , σκοπὸς τῆς ὁποίας εἶναι ἡ ἀσφάλεια τῶν θαλασσίων κινδύνων κτλ. ἔδρα τῆς εταιρίας προσδιορίζεται ἡ πόλις

Ἄρ. 2. Ἡ διάρκεια τῆς εταιρίας εἶναι . . . ἐτῶν, ἐκτὸς τῶν προβλεπομένων κατόπιν περιπτώσεων, καθ' ἃς θέλει γενῇ ἡ ἐκκαθάρισις αὐτῆς.

Ἄρ. 3. Αἱ ἐργασίαι τῆς εταιρίας συνίστανται (περιγραφή αὐτῶν, καὶ τῶν ὄρων ἐπὶ τῶν ὁποίοις θέλουν ἐνεργεῖσθαι αἱ ἀσφάλειαί π. χ. εἰς διακεκριμένα ἄρθρα).

Κεφάλαιον τῆς εταιρίας.

Ἄρ. 4. Τὸ κεφάλαιον τῆς εταιρίας προσδιορίζεται εἰς γρ. . . . , διαιρούμενον εἰς . . . μετοχὰς πρὸς γρ. . . . ἐκάστη.

Ἄρ. 5. Οἱ μέτοχοι θέλουν υπογράψει υποχρεωτικὰ ἔγγραφα ὑποχρεούμενοι νὰ μετρήσωσιν εἰς τὸ Ταμεῖον τῆς εταιρίας γρ. . . . , (περιγράφεται ὁ τρόπος, διὰ τοῦ ὁποίου θέλει γενῇ ἡ κατάθεσις, τὸ πᾶσόν τῆς προκαταβολῆς, καὶ ἂν πρέπη νὰ δόσουν ἐγγύησιν διὰ τὸ μέρος τὸ μὴ προκαταβαλλόμενον κτλ).

Ἄρ. 6. Οἱ μέτοχοι δὲν ἐνέχονται εἰς τὰς ὑποχρεώσεις τῆς εταιρίας εἰμὴ μέχρι τῆς συνδρομῆς τοῦ ποσοῦ τῶν μετοχῶν των.

Ἄρ. 7. Αἱ μετοχαὶ μορφόνονται δι' ὀνομαστικῆς ἐγγραφῆς εἰς τὰ βιβλία τῆς εταιρίας. Εἰς ἕκαστον δὲ μέτοχον δίδεται πιστοποιητικὸν τῆς ἐγγραφῆς του ὑπογεγραμμένον ἀπὸ τὸν διεσθοντὴν καὶ δύο ἐκ τῶν συμβούλων.

Άρ. 8. Ἐκαστος τῶν μετόχων δὲν δύναται νὰ ᾔηται συγχρόνως ἰδιοκτῆτης περισσοτέρων τῶν . . . μετοχῶν.

Άρ. 9. Ἡ μεταβίβασις τῶν μετοχῶν γίνεται διὰ παραχωρήσεως κλ. (Ἔπονται οἱ ὅροι, οἱ ἀφορῶντες τὸ κεφάλαιον τῆς ἐταιρίας).

Διοίκησις τῆς ἐταιρίας.

Άρ. 10. Ἡ ἐταιρία διοικεῖται ἀπὸ ἐν συμβούλιον συγκεῖμενον ἀπὸ . . . συμβούλους. Ἡ ἐργασία τῶν συμβούλων εἶναι ἄμισθος.

Άρ. 11. Ἐκαστος τῶν συμβούλων πρέπει νὰ ᾔηται ἰδιοκτῆτης τοῦλάχιστον . . . μετοχῶν, αἵτινες κατὰ τὸ διάστημα τῆς ὑπηρεσίας τῶν εἶναι ἀναπαλλοτρίωτοι

Άρ. 12. Οἱ σύμβουλοι διορίζονται παρὰ τῆς γενικῆς συνελεύσεως τῶν μετόχων· ἡ διάρκεια τῆς ὑπηρεσίας τῶν εἶναι . . . ἐπὶ τοῦ παρόντος δυνάμει τοῦ συμβολαίου τοῦτου διορίζονται σύμβουλοι οἱ Κ. Κ. . . .

Άρ. 13. Τὸ διοικητικὸν συμβούλιον θέλει ἀνανεοῦσθαι κατὰ τὸ τρίτον καθ' ἕκαστον ἔτος· ἡ πρώτη ἀνανέωσις θέλει λάβει χώραν τὴν . . . Κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη οἱ ἐξερχόμενοι σύμβουλοι θέλουν προσδιορισθῇ διὰ κλήρου.

Άρ. 14. Τὸ διοικητικὸν συμβούλιον ἐκλέγει μετὰξὺ τῶν μελῶν τοῦ ἑνα Πρόεδρον, ἡ ὑπηρεσία τοῦ ὁποίου διαρκεῖ . . . ἐν ἐλλείψει τοῦ προέδρου, ὁ πρεσβύτερος θέλει προεδρεύει τὸ συμβούλιον.

(Ἔπονται αἱ διατάξεις περὶ τῆς ἀναπληρώσεως τῶν κενῶν θέσεων τῶν συμβούλων καὶ περὶ τῶν καθηκόντων αὐτῶν).

Περὶ τῆς διευθύνσεως.

Άρ. 15. Ὁ διευθυντὴς ἐκλέγεται παρὰ τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου· δύναται δὲ ν' ἀνακληθῇ διὰ πράξεως τοῦ ἰδίου συμβουλίου κατὰ πλειονοψηφίαν. . . . μελῶν· πρέπει νὰ ᾔηται ἰδιοκτῆτης τοῦλάχιστον . . . μετοχῶν, αἵτινες εἶναι ἀναπαλλοτρίωτοι κατὰ τὸ διάστημα τῆς διευθύνσεώς του· λαμβάνει δὲ ἀντιμισθίαν γρ. . . . κατ' ἔτος

Άρ. 16. Ὁ διευθυντὴς παρευρίσκεται εἰς τὰς συνελεύσεις τοῦ συμβουλίου, ἔχων γνώμην συμβουλευτικὴν.

Άρ. 17. Ὁ διευθυντὴς ἐπιφορτίζεται τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφάσεων τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου, διευθύνει τὰς ἐργασίας τοῦ γραφείου κτλ.

Περὶ τῆς γενικῆς συνέλευσεως.

Ἄρ. 18. Ἡ γενικὴ συνέλευσις ἀντιπροσωπεύει τὴν ὁλομέλειαν τῶν μετόχων. Αἱ ἀποφάσεις της εἶναι ἰσχυραὶ δι' ὅλους καὶ δι' αὐτοὺς τοὺς ἀπόντας.

Ἄρ. 19. Ἡ γενικὴ συνέλευσις σύγκαιται ἐκ μετόχων ἰδιοκτητῶν τοῦλάχιστον . . . μετοχῶν πρὸ τριῶν μηνῶν.

Ἄρ. 20. Τὰ μέλη τὰ συναπαρτίζοντα τὴν γενικὴν συνέλευσιν δὲν ἔχουν εἰμὴ μίαν ψῆφον, ὅσας μετοχὰς καὶ ἂν ἔχωσι. Τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ λαμβάνῃ ὁ μέτοχος μέρος εἰς τὴν γενικὴν συνέλευσιν εἶναι προσωπικόν. Ἡ γενικὴ συνέλευσις πρέπει νὰ σύγκαιται τοῦλάχιστον ἐκ . . . μετόχων.

Ἄρ. 21. Ἡ γενικὴ συνέλευσις συγκαλεῖται δι' ἀποφάσεως τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου, καὶ προεδρεύεται παρὰ τοῦ Διευθυντοῦ αὐτοῦ. Ὁ νεώτερος τῶν παρόντων μετόχων ἐκτελεῖ χρεὴ γραμματεώς.

Ἄρ. 22. Ἡ γενικὴ συνέλευσις συγκαλεῖται κατ' ἔτος τὴν . . . , καὶ ὁ διευθυντὴς δίδει λόγον τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐταιρίας.

Ἄρ. 23. Ἡ συνέλευσις ἀποφασίζει (ἐκτίθενται τὰ ζητήματα, τὰ ὅποια ὑποβάλλονται εἰς τὴν ἀπόφασιν αὐτῆς).

*Περὶ τῶν ἐτησίων λογαριασμῶν καὶ τῆς διανομῆς
τῶν κερδῶν.*

Ἄρ. 24. Εἰς τὸ τέλος ἐκάστου ἔτους συντάσσεται τὸ ἰσολόγιον τῆς ἐταιρίας. Τὸ διοικητικὸν συμβούλιον ἀποφασίζει ἐὰν ᾖναι περίπτωσις διανομῆς κερδῶν καὶ προσδιορίζει τὸ διανεμητέον ποσόν.

Ἄρ. 25. Ἐν περιπτώσει διανομῆς κερδῶν (προσδιορίζεται τὸ ποσὸν ἐκ τῶν κερδῶν πρὸς αὕξησιν τοῦ κεφαλαίου), τὸ δὲ περιπλέον διανέμεται εἰς τοὺς μετόχους ἀναλόγως τῶν μετοχῶν.

Ἄρ. 26. Ἐν περιπτώσει ζημιῶν, αἵτινες ἀπερρόφησαν τὰ κέρδη καὶ ἀφαιροῦν καὶ ἀπὸ τὰ κεφάλαια τόσα τοῖς 0/0, τὸ διοικητικὸν συμβούλιον ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ παρὰ τῶν μετόχων νὰ καταθέσῃ ἕκαστος ἀναλόγως τοῦ ἐλλείμματος, καὶ ἂν ᾖναι ἀνάγκη, μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν μετοχῶν. Οἱ μέτοχοι εἶναι ὑπόχρεοι νὰ ἐνεργήσουν τὴν κατάθεσιν ἐντὸς δέκα ἡμερῶν, ἀφ' ἧς τοῖς κοινοποιηθῇ ἡ ἀπόφασις τοῦ συμβουλίου.

(Ἔπονται αἱ λοιπαὶ διατάξεις περὶ τῆς συντάξεως τῶν λογαριασμῶν καὶ τῆς διανομῆς τοῦ μερίσματος).

Διάλυσις καὶ ἐκκαθάρισις.

Ἄρ. 27. Ἡ διάλυσις τῆς εταιρίας λαμβάνει χώραν αὐτοδικαίως 1) ἐὰν αἱ ζημίαι ὑπερβοῦν τὸ ἥμισυ τοῦ εταιρικοῦ κεφαλαίου. 2) ἐὰν ζητηθῇ παρ' ἑνὸς ἀριθμοῦ μετόχων ἀντιπροσωπευόντων τοὐλάχιστον τὰ τρία τέταρτα τῶν μετοχῶν.

Ἄρ. 28. Εἰς τὰς δύο ἀνωτέρας περιπτώσεις τὸ συμβούλιον χρεωστεῖ νὰ συγκαλέσῃ ἀμέσως τὴν γενικὴν συνέλευσιν.

Ἄρ. 29. Ἡ γενικὴ συνέλευσις ἐκλέγει τρεῖς ἐκκαθαριστάς.

Ἄρ. 30. Οἱ ἐκκαθαρισταὶ θέλουν ἀντασφαλίσει τοὺς μὴ εἰσέτι ἐκπνεύσαντας κινδύνους, καὶ κανονίσει ὅλας τὰς σχέσεις τῆς εταιρίας.

Ἄρ. 31. Οἱ μέτοχοι εἶναι ὑπόχρεοι ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῶν ἐκκαθαριστῶν νὰ καταθέσουν τὰ ἀναγκαῖα ποσὰ πρὸς πληρωμὴν τῶν χρεῶν τῆς εταιρίας.

(Ἔπονται αἱ λοιπαὶ διατάξεις περὶ τῆς ἐκκαθαρίσεως. τῆς ἐποχῆς αὐτῆς κτλ.).

Δ'. ΣΥΝΤΑΞΙΣ ΘΑΛΑΣΣΟΔΑΝΕΙΟΥ.

§. 493. *Θαλασσοδάνεια*.—Κατὰ τὴν σύνταξιν τῶν θαλασσοδανείων πρέπει νὰ λαμβάνωνται ὑπόψιν τὰ προσόντα τῶν συμβολαίων αὐτῶν καὶ οἱ περὶ τούτων νομικοὶ κανόνες, τοὺς ὁποίους ἐξεθέσαμεν εἰς τὸ 1^{ον} μέρος.

Ἐὰν οἱ πλοίαρχοι μὴ ὄντες ἰδιοκτῆται τῶν πλοίων ἢ τῶν ἐμπορευμάτων ἀναγκάζωνται νὰ λάβωσι ναυτοδάνεια ἐπ' αὐτῶν, ἀνάγκη νὰ λάβωσι πρὸς τοῦτο ἄδειαν ἐγγραφον τῆς Ἀρχῆς, τὸ δὲ συμβόλαιον τοῦ ναυτοδανείου πρέπει νὰ μνημονεύῃ τὴν ἄδειαν ταύτην.

Ὁ θαλάσσιος τόκος δύναται νὰ συμφωνηθῇ εἴτε εἰς προσδιωρισμένον ῥητὸν ποσὸν δι' ὅλον τὸ ταξίδιον, εἴτε κατὰ μῆνα πρὸς τόσα τοῖς ἑκατόν· ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τοῦ τόκου ὁ Νόμος δὲν ἔθεσε κανένα περιορισμόν.

Ἀφοῦ παρέλθῃ ἡ ἐποχὴ τοῦ θαλασσοδανείου παύει ὁ θαλάσσιος τόκος καὶ ἄρχεται ὁ τόκος τῆς ξηρᾶς· περὶ τούτου εἶναι καλὸν νὰ τίθεται ῥητὴ συμφωνία εἰς τὸ συμβόλαιον, διότι εἶναι ἀμφίβολον ἂν οἱ

τόκοι τῆς ξηρᾶς τρέχουν αὐτοδικαίως μετὰ τὴν παῦσιν τῶν θαλασσιῶν κινδύνων.

Ἀφοῦ συνταχθῇ τὸ συμβόλαιον ἐντὸς δέκα ἡμερῶν πρέπει νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὸ Ἐμποροδικεῖον ἢ εἰς τὸ Προξενεῖον διὰ νὰ καταχωρηθῇ. Ἡ παράλειψις τῆς διατυπώσεως ταύτης ἐπιφέρει τὴν ἀπώλειαν τῶν προνομίων.

Ὑπόδειγμα Θαλασσοδαιρίου.

Ὁ ὑπογεγραμμένος Ν. Ν. πλοίαρχος καὶ ἰδιοκτήτης κατὰ τὸ . . . τοῦ Ἑλληνικοῦ πλοίου . . . χωρητικότητος . . . (ἢ ἐπιτροπος τοῦ ἰδιοκτήτου σημειόνων τὸ ἐπιτροπικόν) ὁμολογῶ ὅτι ἐδανείσθην παρὰ τοῦ Κυρίου Α. Α. δίστηλα . . . τὰ ὁποῖα θέλουν μὲ χρησιμεύσει διὰ . . .

Τὸ δάνειον τοῦτο ἐλήφθη ἐπὶ τοῦ σώματος καὶ τῶν ἐπίπλων τοῦ ῥηθέντος πλοίου μου διὰ μῆνας . . . μὲ τόκον . . . τοῖς 0/0 ἐλεύθερον πάσης ἀβαρίας· ὑπόσχομαι δὲ μετὰ τὴν προθεσμίαν ταύτην ν' ἀποδόσω εἰς τὸν δανειστήν μου (ἢ εἰς τὴν διαταγὴν του) τὸ κεφάλαιον μετὰ τῶν τόκων.

Πρὸς βεβαίωσιν ὑπέγραψα τὸ παρόν.

Ἐν . . . τὴν . . .

Ν. Ν.

Ε'. ΣΥΝΤΑΞΙΣ ΝΑΥΛΟΣΥΜΦΩΝΗΤΙΚΟΥ.

§. 494. Τὸ ναυλοσυμφωνητικὸν πρέπει νὰ συντάσσεται ἐγγράφως· ἀλλὰ δὲν πρέπει ἐκ τούτου νὰ υποθέσωμεν ὅτι καὶ ἡ προφορικὴ ναύλωσις εἶναι ἄκυρος· ἡ τοιαύτη ἤθελεν εἶσθαι μόνον ἄτακτος, τὰ δὲ δικαστήρια ἐκ τῶν διαφορῶν γεγονότων θέλουν ἐρμηνεύσει τὴν θέλησιν τῶν μερῶν καὶ κανονίσει τὰς ἀμοιβαίας αὐτῶν ὑποχρεώσεις. Ὁ Νόμος δὲν υποβάλλει τὴν σύνταξιν τοῦ ναυλοσυμφωνητικοῦ εἰς κανένα ὑποχρεωτικὸν τύπον, ὅθεν δύναται νὰ συνταχθῇ ἰδιογράφως, ὡς ὅλα τὰ ἐμπορικὰ συμβόλαια· πρὸς περισσοτέραν δὲ ἀσφάλειαν δύναται νὰ συνταχθῇ ἐνώπιον Συμβολαιογράφου ἢ Προξένου. Κατὰ τὴν σύνταξιν τῶν ναυλοσυμφωνητικῶν πρέπει νὰ λαμβάνωνται ὑπόψιν αἱ περὶ ναυλώσεως διατυπώσεις τοῦ Νόμου, τὰς ὁποίας ἐξεθέσαμεν εἰς τὸ πρῶτον μέρος· κατ' αὐτάς τὰ κυριώτερα περιστατικά, τὰ ὁποῖα πρέπει ν' ἀναφέρονται εἰς τὸ ναυλοσυμφωνητικόν, εἶναι τὰ ἐξῆς·

Τὸ ὄνομα καὶ ἡ χωρητικότης τοῦ πλοίου· ὡς πρὸς τὴν δῆλωσιν

τῆς χωρητικότητος ὁ πλοίαρχος πρέπει νὰ ᾔηται προσεκτικὸς, διότι κατὰ τὸν Νόμον εἶναι ὑπόχρεως εἰς ἀποζημιώσεις ἐὰν ὑπάρχῃ διαφορά, ὑπερβαίνουσα τὸ τεσσαρακοστὸν μέρος τοῦ πλοίου.

Τὰ ὀνόματα τοῦ πλοίαρχου καὶ τοῦ ναυλωτοῦ παρατηρητέον δὲ ὅτι ὁ πλοίαρχος ὅταν δὲν ᾔηται ἰδιοκτῆκης τοῦ πλοίου δὲν δύναται νὰ υποβάλῃ τὸ πλοῖον εἰς ναύλωσιν, εὐρισκόμενος εἰς τὸν τόπον τῆς κατοικίας τοῦ ἰδιοκτῆτου τοῦ πλοίου ἢ τοῦ ἐπιτρόπου του.

Τὸν τόπον καὶ τὸν χρόνον τῆς φορτώσεως καὶ ἐκφορτώσεως. Ὁ χρόνος τῆς φορτώσεως καὶ ἐκφορτώσεως κανονίζεται συνήθως εἰς τὰ ναυλοσυμφωνητικὰ προσδιοριζομένων τῶν ἡμερῶν, κατὰ τὰς ὁποίας τὸ πλοῖον χρεωστεῖ περιμένη διὰ νὰ φορτώσῃ. Αἱ ἡμέραι αὗται ὀνομάζονται ἡμέραι στάσεως (*stalie*)· ὑπερστάσεως δὲ ἡμέραι (*contra stalie*) ὀνομάζονται ἐκεῖναι, κατὰ τὰς ὁποίας ὁ πλοίαρχος μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς προθεσμίας τῆς φορτώσεως ἢ ἐκφορτώσεως εἶναι ὑπόχρεως νὰ περιμένη ἀκόμη, λαμβάνων περὶ πλέον δι' αὐτὰς ποσοστὸν τι ἐπὶ τοῦ ναύλου πρὸς ἀποζημιώσιν του.

Πρέπει δὲ ν' ἀναφέρεται εἰς τὸ ναυλοσυμφωνητικὸν ἀπὸ πότε ἄρχονται αἱ ἡμέραι τῆς στάσεως, ἂν θεωρῶνται μόνον αἱ ἐργάσιμοι ἡμέραι, ἢ ἐὰν συμπεριλαμβάνωνται καὶ αἱ ἑορταὶ καὶ αἱ ἐνεκα κακοῦ καιροῦ διακοπαί.

Ἐὰν εἰς τὸ ναυλοσυμφωνητικὸν δὲν συνεφωνήθησαν τὰ περὶ τούτου, ὁ χρόνος τῆς φορτώσεως καὶ ἐκφορτώσεως κανονίζεται κατὰ τὰς τοπικὰς συνηθείας.

Τὴν τιμὴν τῆς ναυλώσεως ἤτοι τὸν ναῦλον· ὁ προσδιορισμὸς τοῦ ναύλου εἶναι τὸ σπουδαιότερον ἀντικείμενον τοῦ ναυλοσυμφωνητικοῦ (1). Ἐὰν εἰς τὸ συμβόλαιον δὲν ἐσυμφωνήθῃ ὁ ναῦλος, ὑποτίθεται ὅτι τὰ μέρη ἐνόησαν νὰ πληρωθῇ ὁ ἀγοραῖος ναῦλος.

(1) Συχνὰ εἰς τὰ ναυλοσυμφωνητικὰ προσδιορίζονται διάφοροι λιμένες ἐκφορτώσεως· τότε τὰ συμβαλλόμενα μέρη πρέπει νὰ γνωρίζωσι τὴν μεταξὺ τῶν διαφόρων λιμένων σχετικὴν ἀναλογίαν τῶν ναύλων. Συνήθως ἡ σχέση τῶν ναύλων τῶν διαφόρων λιμένων κανονίζεται ὡς ἐξῆς· ἐὰν ἀπὸ τὴν Ἀζοφικὴν διὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁ ναῦλος ᾔηται γρ. 3 τὸ κοιλόν, διὰ τὴν Ἑλλάδα θέλει εἶσθαι λεπτὰ 400—96 τὸ κοιλόν, διὰ τὴν Ἑπτάνησον ὄβολο 18 τὸ κοιλόν, διὰ τὴν Μεσσηνίαν ὄβολο 20 τὸ κοιλόν, διὰ τὴν Λιβόρνον σολδα 52 1/2 ὁ σάκκος, διὰ τὴν Μασσαλίαν φρ. 5 1/4 ἡ κάρικα, διὰ τὴν Τεργέστην καραντάνια 52 1/2 τὸ στά-

Ἐκτὸς τοῦ ναύλου δίδεται εἰς τὸν πλοίαρχον ποσοστὸν τι ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ ναύλου, *δνομαζόμενον ἐπίναυλα* (*Chapeau, Carpa*) τὸ ὅποιον συνήθως εἶναι 5 τοῖς 0/0 διὰ τὰ ταξείδια τῆς Μεσογείου, καὶ 10 τοῖς 0/0 διὰ τὰ ταξείδια τοῦ Ὠκεανοῦ. Τὰ *ἐπίναυλα* ταῦτα ἀνήκουν εἰς τὸν πλοίαρχον, ὅστις κάποτε λαμβάνει καὶ χωριστὸν ὄφρον συμφωνούμενον εἰς τὸ ναυλοσυμφωνητικόν.

Ἐπίδειγμα ναυλοσυμφωνητικοῦ.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει τὴν . . . διὰ τῆς μεσολαβήσεως ἐμοῦ τοῦ μεσίτου . . . ὁ πλοίαρχος . . . διοικητὴς τοῦ πλοίου . . . μεσημαίαν . . . χωρητικότητος . . . εὐρισκομένου ἤδη εἰς τὸν λιμένα . . . ναυλόνει πρὸς τὸν Κ. . . διὰ τὸ ἐξῆς ταξείδιον (ἐκτίθεται ὁ λιμὴν τῆς φορτώσεως καὶ ἐκφορτώσεως, καὶ τὸ ἀντικείμενον τοῦ φορτίου) κατὰ τὰς ἐξῆς συμφωνίας.

Ἄρ. 1. Ὁ πλοίαρχος προσφέρει τὸ πλοῖόν του εἰς καλλίστην κατάστασιν, ναυτολογημένον καὶ προμηθευμένον μ' ὅλα τὰ ἀναγκαῖα διὰ τὸ παρὸν ταξείδιον, ὡς τοῦτο βεβαιοῦται ἀπὸ τὴν ἐπίσημον ἔκθεσιν τῆς ἐπισκέψεως τοῦ πλοίου.

Ἄρ. 2. Πρὸς φόρτωσιν καὶ ἐκφόρτωσιν ὁ πλοίαρχος παραχωρεῖ ἡμέρας συνεχεῖς στάσεως . . . ἀρχομένας κατὰ μὲν τὴν φόρτωσιν ἀπὸ . . . κατὰ δὲ τὴν ἐκφόρτωσιν ἀπὸ . . .

Ἄρ. 3. Παραχωρεῖ προσέτι ὁ πλοίαρχος ἡμέρας ὑπερστάσεως . . . , δι' ἐκάστην τῶν ὁποίων θέλει λάβει πρὸς ἀποζημίωσιν . . . τοῖς 0/0 ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ ναύλου.

Ἄρ. 4. Ἡ φόρτωσις καὶ ἐκφόρτωσις θέλει γενῆ κατὰ τὴν συνήθειαν ἐκάστης ἀγορᾶς· ὅλα τὰ ἔξοδα τὰ ἀφορῶντα τὸ πλοῖον εἶναι εἰς βάρος τοῦ πλοίαρχου, τὰ δὲ τοῦ φορτίου εἰς βάρος τοῦ ναυλωτοῦ.

Ἄρ. 5. Ἀπαγορεύεται εἰς τὸν πλοίαρχον νὰ φορτώσῃ εἰς τὸ πλοῖόν του ἄνευ ἀδείας τοῦ ναυλωτοῦ ἢ τοῦ ἀνταποκριτοῦ του ἐμπορεύματα ἀνήκοντα εἰς ἄλλον ἔμπορον ἐπὶ ποινῇ ἀπωλείας τοῦ ἡμίσεος τοῦ ναύλου του.

γιον, διὰ τὴν Βενετιαν καραντάνια 55 τὸ στάγιον, διὰ τὴν Ἀγγλίαν σελίνια 70 ὁ τόνος. Ἐὰν δὲ ἀπὸ τὴν Ἀζοφικὴν διὰ Κωνσταντινούπολιν εἶναι γρ. 3. ἀπὸ Ὁδησσὸν θέλει εἶσθαι παράδες 70—80 ἀπὸ Δούναβιν 100—90, ἀπὸ τοὺς λιμένας τῆς Ρούμελης παρ. 65—70, καὶ ἀπὸ Κέρτζι παρ. 100—95.

Ἄρ. 6. Ὁ πλοίαρχος ὑποχρεοῦται ν' ἀναχωρήσῃ καιροῦ συγχωροῦντος ἐντὸς 24 ὥρων ἀφοῦ λάβῃ τὰ ἀναχωρητήρια ἔγγραφα του ἀπὸ . . . καὶ νὰ διευθυνθῇ κατ' εὐθεΐαν εἰς τὸν προσδιορισμὸν του χωρὶς νὰ προσορμισθῇ ἄνευ ἀνωτέρας ἀνάγκης εἰς κανένα λιμένα.

Ἄρ. 7. Ἡ παρούσα ναύλωσις ἐσυμφωνήθη κατὰ τὸν ἐξῆς ναῦλον (προσδιορίζεται τὸ ποσὸν τοῦ ναύλου, συντάσσονται δὲ ἰδιαίτερα ἄρθρα ἐὰν πρόκηται περὶ σιτηρῶν, ὡς πρὸς τὸ ἐπίστρωμα).

Ἐγένοντο . . . ὅμοια καὶ ὑπεγράφησαν κτλ.

Ἔπονται αἱ ὑπογραφαί.

ΣΤ'. ΣΥΝΤΑΞΙΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΩΝ.

§. 495. Εἰς τὴν σύνταξιν τῶν συναλλαγματικῶν πρέπει νὰ λαμβάνωνται ὑπόψιν ὅλοι οἱ ὅροι, τοὺς ὁποίους ὁ Νόμος ἀπαιτεῖ διὰ νὰ ἔχῃ κύρος ἡ συναλλαγματική· τοὺς ὅρους αὐτοὺς ἐξέθέσαμεν εἰς τὸ Α. Μέρος.

Ἐξοδειγμα συναλλαγματικῆς.

Κωνσταντινούπολις τὴν . . . διὰ Φρ. 10,000.

Μετὰ τρεῖς μῆνας ἀπὸ σήμερον (ἢ τὴν . . .) πληρώσατε διὰ ταύτης τῆς πρώτης συναλλαγματικῆς εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ Κυρίου Ν. Ν. τὸ ποσὸν τῶν δέκα χιλιάδων φράγκων, τὸ ἀντίτιμον τῶν ὁποίων ἐλήφθη εἰς μετρητὰ (ἢ εἰςπραγματείας, ἢ εἰς λογαριασμὸν, ἢ καθ' ὅποιονδήποτε ἄλλον τρόπον, ὅστις πρέπει νὰ μνημονεύεται) καὶ ἐγγράψατε αὐτὰ κατὰ τὴν εἰδοποιητήριόν μου ἀπὸ . . .

Πρὸς τὸν Κέρμιον Α. Α.

Εἰς Μασσαλίαν.

Β. Β.

Ἡ φράσις ἐγγράψατε αὐτὰ κατὰ τὴν εἰδοποιητήριόν μου ἀπὸ . . . σημαίνει ὅτι ὁ ἐκδότης θέλει εἰδοποιήσει δι' ἐπίτηδες ἐπιστολῆς περὶ τῆς ἐκδόσεως τῆς συναλλαγματικῆς ἐκεῖνον, εἰς βάρος τοῦ ὁποίου τὴν ἐκδίδει· ἐπομένως ὑπαρχούσης τοιαύτης φράσεως εἰς τὴν συναλλαγματικὴν δὲν πρέπει νὰ τὴν ἀποδεχθῇ ἢ νὰ τὴν πληρώσῃ ὁ πρὸς δὲν ἐξεδόθη εἰμὴ ἀφοῦ λάβῃ καὶ τὴν εἰδοποιητήριον ἐπιστολήν, ἥτις μάλιστα συνήθως προσαρτᾶται εἰς τὴν συναλλαγματικὴν.

Ἐὰν ἡ συναλλαγματικὴ ἐκδίδεται εἰς ἓν καὶ μόνον ἀντίτυπον, τὸ ὅποιον ὅμως πρέπει ν' ἀποφεύγωμεν, τότε ἀντὶ διὰ ταύτης τῆς πρώ-

της συναλλαγματικῆς θέλομεν εἰπεῖ διὰ ταύτης καὶ μόνης τῆς συναλλαγματικῆς

Ὅταν ἡ συναλλαγματικὴ ἐκδίδεται εἰς δεύτερον ἀντίτυπον θέτομε τὴν ἐξῆς φράσιν, διὰ ταύτης τῆς δευτέρας συναλλαγματικῆς, ἐν εἰσφέρει τῆς πρώτης· εἰς δὲ τὸ τρίτον ἀντίτυπον διὰ ταύτης τῆς τρίτης συναλλαγματικῆς ἐν εἰσφέρει τῆς πρώτης καὶ τῆς δευτέρας

§. 496. Ὁπισθογράφησις. Τὰ προσόντα τῆς ὀπισθογραφήσεως ἐξετάσαμεν εἰς τὸ 1^{ον} μέρος πρέπει δὲ πρὸ πάντων ν' ἀναφέρεται εἰς αὐτὴν τὸ ληφθὲν ἀντίτιμον τῆς συναλλαγματικῆς, διότι ἄνευ τούτου ὀπισθογράφησις θεωρεῖται ὡς ἀπλὴ ἐντολὴ, ὃ δὲ διὰ τοιαύτης ἀτελοῦς ὀπισθογραφήσεως κομιστὴς τῆς συναλλαγματικῆς δὲν θεωρεῖται ὡς κύριος αὐτῆς, ἀλλὰ ὡς πρόσωπον ἐπιφορτισμένον τὴν εἰσπραξὶν αὐτῆς.

Λέγεται ὀπισθογράφησις εἰς λευκὸν ὅταν ἀπλῶς τίθεται ἡ ὑπογραφή τοῦ παραχωροῦντος, χωρὶς νὰ προηγήται ἡ ὀπισθογράφησις τότε ὁ κομιστὴς δύναται νὰ γράψῃ εἰς τὸ ἄνωθεν τῆς ὑπογραφῆς λευκὸν μέρος τὴν ὀπισθογράφησιν εἰς διαταγὴν αὐτοῦ ἢ οἰοῦντος ἑαυτοῦ ἄλλου προσώπου. Ἡ τοιαύτη ὀπισθογράφησις δὲν μεταβιβάζει τὴν κυριότητα, ἀλλ' ἀποτελεῖ ἐντολὴν πρὸς εἰσπραξὶν κατὰ τὸν Γαλιανόμον.

Κατὰ παραδεδεγμένην συνήθειαν ἡ πρώτη ὀπισθογράφησις γράφεται ἐπὶ τοῦ ὀπισθεν μέρους τῆς συναλλαγματικῆς ἀπὸ τὸ μέρος ὅπου ὑπάρχει ἡ ὑπογραφή τοῦ ἐκδότου.

Ὑπόδειγμα ὀπισθογραφήσεως.

Πληρώσατε εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ κυρίου N. N., ληφθέντος τοῦ ἀντίτιμου εἰς μετρητὰ (λογαριασμὸν κτλ.).

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, τὴν . . . Α. Α.

Ὁ τελευταῖος κομιστὴς λαμβάνων κατὰ τὴν προθεσμίαν τὸ πρῶτον τῆς συναλλαγματικῆς θέτει ἀπλῶς τὴν λέξιν ἐξωφλήθη καὶ τὴν ὑπογραφήν του. Ἡ ἐξόφλησις πρέπει νὰ γράφεται πάντοτε ἐπὶ τοῦ πρωτοτύπου τῆς συναλλαγματικῆς.

Ἐὰν ὅλον τὸ ὀπισθεν μέρος τῆς συναλλαγματικῆς καλυφθῇ δι' ὀπισθογραφῆσεων, πρόκειται δὲ νὰ γίνουν καὶ ἄλλαι ὀπισθογραφῆσεις, ὁ τελευταῖος κάτοχος αὐτῆς προσαρτᾷ ἐπ' αὐτῆς ἐν τεμάχιον χάριτον

τοῦ αὐτοῦ σχήματος καὶ μεγέθους, τὸ ὅποσον ὀνομάζεται πρόσθεμα· ἐπὶ τοῦ ἔμπροσθεν μέρους αὐτοῦ γράφεται ὁ σκοπὸς τῆς προσκολλήσεως τοῦ τεμαχίου τούτου ὡς ἐξῆς·

« Προσηρτήθη διὰ τὴν χρησιμεύσιν ὡς πρόσθεμα εἰς τὴν ἐκ φράγκα »
 » 10,000 τῆς 1 Ἰανουαρίου 1848, 3 μηνῶν ἡμερομηνίας συναλλαγμα-
 » ματικὴν, ἐκδοθεῖσαν παρὰ τοῦ B. B. εἰς βάρος τοῦ A. A. εἰς Μασ-
 » σαλίαν, καὶ μεταβιβασθεῖσαν εἰς τὸν N. N. καὶ Γ. Γ. καὶ ἐπὶ τέ-
 » λους εἰς ἐμέ. » Δ. Δ.

Ἐπὶ τοῦ ὀπισθεν δὲ μέρους τοῦ τεμαχίου γράφονται κατόπιν τῶν ἄλλων αἱ νέαι ὀπισθογραφήσεις.

Τὸ σύστημα τοῦτο τῶν προσθεμάτων εἶναι πολὺ προτιμότερον ἀπὸ τὴν συνήθειαν τοῦ νὰ γράφωνται αἱ νέαι ὀπισθογραφήσεις ἐπὶ τῶν παλῶν ἢ ἐπὶ τοῦ σώματος τῆς συναλλαγματικῆς.

§. 497. Ἀποδοχή — Ἡ ἀποδοχή ἐκφράζεται διὰ τῆς λέξεως ἀποδεκτὴ, προστιθεμένου τοῦ ποσοῦ τῆς συναλλαγματικῆς, τῆς ἡμερομηνίας τῆς ἀποδοχῆς, ὅταν ἡ προθεσμία τῆς πληρωμῆς ἄρχεται ἀπ' αὐτῆς, καὶ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ ἀποδέκτου (1).

Ἡ ἀποδοχή γράφεται ἐπὶ τοῦ σώματος τῆς συναλλαγματικῆς καὶ συνήθως εἰς θέσιν ἀντίστροφον μὲ τοὺς στίχους αὐτῆς διὰ τὴν μὴ συγχύωνται αἱ γραφαί.

Ὅταν ἡ πρώτη συναλλαγματικὴ ἀπεστάλη πρὸς ἀποδοχὴν, διαπραγματεύεται δὲ ἡ δευτέρα δι' ὀπισθογραφήσεως, τίθεται ἐπ' αὐτῆς κάτω τῆς ὑπογραφῆς τοῦ ἐκδότου ἢ ἐξῆς σημείωσις·

« Ἡ πρώτη ἀπεστάλη πρὸς ἀποδοχὴν (ἢ εὐρίσκεται ἀποδεδεγμένη) παρὰ τῷ N. N. »

Ἐάν δὲν ἦναι δυνατόν νὰ λάβωμεν δευτέραν συναλλαγματικὴν, ἢ ἂν τοῦτο μᾶς προξενῇ ἀργοπορίαν δυνάμεθα ν' ἀναπληρώσωμεν τὴν δευτέραν δι' ἐνὸς ἀντιγράφου τῆς συναλλαγματικῆς, εἰς τὸ ὅποσον τιγράφομεν κατὰ γράμμα τὴν συναλλαγματικὴν καὶ ὅλας τὰς ὀπισθογραφήσεις, σημειόνοντες μετὰ τὴν τελευταίαν ὀπισθογραφῆσιν ὅτι

(1) Εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς ἡ ἀποδοχή δύναται νὰ ᾖναι προφορικὴ ἢ νὰ προκύπτῃ ἀπὸ ἰδιαιτέρον ὑποσχετικόν, ἢ ἀπὸ τὰ βιβλία, τὴν ἀλληλογραφίαν κτλ. Εἰς τὴν Αὐγούστην μετὰ τὴν ἀποδοχὴν δὲν ἐπιτρέπεται ἡ περαιτέρω διαπραγματεύσις τῆς συναλλαγματικῆς. Εἰς τὴν Πρωσίαν ῥητῶς ἀπαγορεύεται ἡ προφορικὴ ἀποδοχή.

εἶναι μέχρις ἐκεῖ ἀντίγραφον, κατόπιν δὲ γράφομεν τὴν νέαν ὀπισθογράφειν.

Ὁ κομιστὴς τῆς δευτέρας ἢ τοῦ ἀντιγράφου παρουσιαζόμενος πρὸς ἐκείνον, παρὰ τῷ ὁποίῳ εὐρίσκεται ἡ πρώτη συναλλαγματικὴ ἀποδεδεγμένη, λαμβάνει αὐτὴν παρὰ τοῦ κατόχου, ἀφοῦ οὗτος βεβαιωθῇ ὅτι αἱ ὀπισθογραφῆσεις εἶναι ἐν τάξει, σημειώνει δὲ ἐπὶ τῆς συναλλαγματικῆς τὰς λέξεις « ἐνεχειρίσθη εἰς τὸν Κύριον Ν. Ν. »

Ἐὰν ἡ συναλλαγματικὴ ἢ ἡ ὀπισθογράφησις, ἐγένετο διὰ λογαριασμὸν τρίτου, τότε πρέπει νὰ σημειώσωμεν εἰς τὴν συναλλαγματικὴν μὲ τὰς λέξεις « ἐγγράψατε αὐτὰ » τὰ ἀρχικὰ γράμματα τοῦ ὀνόματος τοῦ προσώπου διὰ λογαριασμὸν τοῦ ὁποίου ἐξεδόθη.

Ὅταν ἡ συναλλαγματικὴ ἐκδίδεται εἰς διαταγὴν τοῦ ἐκδότου, τὸ ὅποιον δύναται νὰ λάβῃ χώραν ὅταν π. χ. ὁ ἐκδότης δὲν εὐρίσκῃ ἀμέσως ἀγοραστὴν διὰ νὰ παραχωρήσῃ τὴν συναλλαγματικὴν, θέλῃ δὲ ἐν τούτοις νὰ βεβαιωθῇ διὰ τῆς ἀποδοχῆς τοῦ χρεώστου του ὅτι θέλει πληρώσει τὸ ποσὸν τῆς συναλλαγματικῆς, τότε θέλει γράψῃ εἰς τὴν συναλλαγματικὴν *πληρώσατε εἰς τὴν διαταγὴν μου· καὶ ἐπειδὴ καὶ νεῖς δὲν τῷ παραχωρεῖ τὸ ἀντίτιμον αὐτῆς θέλει εἰπεῖ τὸ ἰσότιμον τῶν ὁποίων εὐρίσκεται παρ' ἐμοί. Ὁπισθογράφων δὲ μετὰ ταῦτα τὴν συναλλαγματικὴν ταύτην εἰς τρίτον θέλει συμπληρώσει διὰ τῆς τακτικῆς ὀπισθογραφῆσεως τὰ ἀπὸ τὸν Νόμον ἀπαιτούμενα προσόντα πρὸς ἀπαρτισμὸν τῆς συναλλαγματικῆς.*

*Ὑπόδειγμα τριτεγγυήσεως ἐπὶ τῆς αὐτῆς
συναλλαγματικῆς (1).*

« Ἐγγυῶμαι τὴν πληρωμὴν τοῦ ποσοῦ τῶν γρ. . . . τῆς παρούσης συναλλαγματικῆς, κατὰ τὴν προθεσμίαν της.

Ἐν . . . τὴν . . . ὑπογρ. Ν. Ν. »

Ἡ ἀπλὴ αὕτη ἐγγύησις ἐπιφέρει ὅλας τὰς συνεπείας τοῦ Νόμου κατὰ τοῦ ἐγγυητοῦ ἐν περιπτώσει μὴ πληρωμῆς. Ἐὰν ὁ ἐγγυητὴς θέλῃ ν' ἀπαλλαγθῇ τῆς προσωπικῆς κρατήσεως πρέπει ῥητῶς νὰ τὸ ἐκφράσῃ εἰς τὴν ἐγγύησίν του.

(1) Ὁ Ἰσπανικὸς Νόμος ῥητῶς ἐπιτρέπει καὶ τὴν τριτεγγύησιν μέρους μόνον ἐκ τοῦ ποσοῦ τῆς συναλλαγματικῆς.

Ἐπὶ δὲ τὸν ἑξῆς τριτεγγυήσεως γινομένης δι' ἰδιαιτέρου ἐγγράφου.

«Ὁ ὑπογεγραμμένος ἐγγυῶμαι τὴν πληρωμὴν τῆς ἐκ γρ. . . . συναλλαγματικῆς, ἐκδοθείσης τὴν . . . παρὰ τοῦ . . . εἰς βάρος τοῦ . . . εἰς . . . πληρωτέας τὴν . . .

Ἐν , . . τὴν . . . ,

N. N.

Ζ'. ΣΥΝΤΑΞΙΣ ΦΟΡΤΩΤΙΚΟΥ.

§. 498. *Φορτωτικόν* — Κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ φορτωτικοῦ πρέπει νὰ λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν αἱ περὶ τούτου διατάξεις τοῦ Νόμου, τὰς ὁποίας ἐξεθέσαμεν εἰς τὸ πρῶτον μέρος τοῦ παρόντος Ἐγχειριδίου.

Εἰς τὴν ὑπογραφὴν τῶν φορτωτικῶν πρέπει νὰ λαμβάνεται ὑπόψιν ὁ ὅρος, τὸν ὁποῖον συνήθως οἱ πλοίαρχοι προσθέτουν ὑπογράφοντες αὐτά.

Ὅταν ὁ πλοίαρχος ὑπογράψῃ ἁπλῶς χωρὶς καμμίαν προσθήκην, ὑποτίθεται ὅτι παρέλαβε τὰ ἐμπορεύματα κατὰ τὸ ποσὸν καὶ ποιὸν, τὸ σημειούμενον εἰς τὴν φορτωτικὴν.

Ἡ φράσις ὡς λέγει ἢ κοινότερον λέγει νὰ ᾔηται, τὴν ὁποίαν οἱ πλοίαρχοι συχνὰ προσθέτουν ὑπογράφοντες τὰ φορτωτικά, σκοπὸν ἔχει ν' ἀποδείξῃ ὅτι ὁ πλοίαρχος παραλαμβάνων τὰ ἐμπορεύματα δὲν ἐπαλήθευσεν οὔτε ἐξελέγξε τὸ εἶδος καὶ τὸ ποσὸν αὐτῶν ὅθεν θέτων τὴν φράσιν ταύτην δὲν εἶναι ὑπόλογος οὔτε διὰ τὸ εἶδος, οὔτε διὰ τὸ βάρος, οὔτε διὰ τὸ μέτρον τῶν ἐντὸς τῶν περικαλυμμάτων ἢ δοχείων περιεχομένων πραγματειῶν.

Ὁ ὅρος οὗτος εἶναι ἀρκετὰ ἐπικίνδυνος ὡς πρὸς τὰ συμφέροντα τοῦ ἐμπόρου, διότι δὲν δύναται νὰ ἔχῃ καμμίαν ἀπαίτησιν κατὰ τοῦ πλοίαρχου ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν οὗτος δὲν ἤθελε παραδόσει συμφῶνως μὲ τὸ φορτωτικόν, ἐκτὸς ἂν ἀποδείξῃ τὸν δόλον αὐτοῦ οὕτως ἀπεφάσιζαν πάντοτε τὰ δικαστήρια, καὶ ἰδίως τὸ δικαστήριον τῆς Μασσαλίας, τὸ ὁποῖον ἀπέρριψε τὴν κατὰ τινος πλοίαρχου ἀγωγὴν, ὅστις παρέδωκεν ἐν ἀγγεῖον πλήρες θαλασσίου ὕδατος ἀντὶ μύρου, διὰ τὸν λόγον ὅτι τὸ φορτωτικόν ἦτον ὑπογεγραμμένον ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ ὡς λέγει.

Ἐπὶ ὑγρῶν ἐμπορευμάτων προσθέτουσιν οἱ πλοίαρχοι τὸν ὅρον ἀνεύθυνος χύσεως, καὶ ἐπὶ εὐθραύστων, ἀνεύθυνος θραύσεως ἀλλὰ καὶ

(ΕΜΠΟΡ. ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ).

ἄνευ τῶν ὅρων τούτων ὁ πλοίαρχος δὲν εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὴν εἰς τὰ ἐμπορεύματα προσγινομένην βλάβην ἐκ τυχαίων περιστατικῶν.

Ὅταν τὸ ποσὸν τοῦ ἐμπορεύματος ἦναι γνωστὸν εἰς τὸν πλοίαρχον, ἀλλὰ δὲν γνωρίζει ἐπακριβῶς τὴν ποιότητά του, ὡς ἐπὶ σίτων καὶ παρομοίων ἀντικειμένων, τότε δύναται νὰ υπογράψῃ τὴν φορτωτικὴν ὡς πρὸς τὸ ποσὸν ὠρισμένως, ὡς πρὸς τὴν ποιότητα δὲ ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ ὡς λέγει, μὲλον ὅτι τὰ δικαστήρια ἀπεφάσισαν ὅτι ὡς πρὸς τὴν ποιότητα τοῦ ἐμπορεύματος ὁ πλοίαρχος δὲν εἶναι ὑπεύθυνος εἰμὴ ὡς πρὸς τὸν γενικὸν χαρακτῆρα αὐτοῦ, καὶ οὐχὶ ὡς πρὸς τὰς εἰδικότητας ἐκάστης ποιότητος.

Ὅταν ὁ πλοίαρχος εἶναι καὶ φορτωτὴς πρέπει νὰ συντάξῃ φορτωτικὸν ὑπογεγραμμένον παρὰ δύο ἐκ τῶν κυριωτέρων τοῦ πληρώματος· τὸ τοιοῦτον φορτωτικὸν ἀποδεικνύει ὡς πρὸς τοὺς ἀσφαλιστάς τὴν φόρτωσιν.

Τὰ εἰς διαταγὴν φορτωτικὰ διαπραγματεύονται δι' ὀπισθογραφῆσεως, ἥτις πρέπει νὰ ἔχῃ ὅλα τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα.

Ἡ σύνταξις τῶν φορτωτικῶν δύναται νὰ γενῇ κατὰ διαφόρους τρόπους, συνήθως ὁμῶς συντάσσονται κατὰ τὸ ἐξῆς ὑπόδειγμα.

Ὑπόδειγμα φορτωτικοῦ.

Κωνσταντινούπολις τὴν

Ἐφορτώθησαν εἰς τοῦτον τὸν λιμένα τῆς Κωνσταντινουπόλεως παρὰ τοῦ κυρίου . . . διὰ λογαριασμὸν καὶ κίνδυνον τοῦ . . . ἐπὶ τοῦ πλοίου (ὑπὸ τὸ κατὰστρωμα) ὀνομαζομένου . . . με σημαίαν . . . διοικουμένου παρὰ τοῦ πλοίαρχου . . . διὰ νὰ μετακομισθοῦν εἰς . . καὶ παραδοθῶν εἰς τοὺς Κ. Κ. (ἢ εἰς διαταγὴν τοῦ Ν. Ν. ἢ εἰς τὸν ἐπιφέροντα τὸ παρὸν) αἱ ἐξῆς σημειούμεναι πραγματεῖαι, φέρουσαι σημεῖα καὶ ἀριθμοὺς ὡς ἐξῆς.

(Τὰ σημεῖα, οἱ ἀριθμοὶ, ἡ περιγραφὴ τῶν πραγματειῶν, τὸ μέτρον, τὸ βάρος αὐτῶν κτλ.), τὰς ὁποίας παρέλαβε στεγνὰς, καὶ εἰς καλὴν κατὰστασιν, καὶ μετὰ τὴν παράδοσίν των θέλει τῷ πληρωθῇ ναῦλος πρὸς . . .

Ἐγένοντο τέσσαρα ὅμοια κτλ.

Ὑπογραφαί.

ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ, ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Σελ.

Περὶ ἐμπορίας ἐν γένει—Νομισμάτων—Χρηματικῶν Τραπεζῶν—Ἐμπορικῶν πανηγύρεων—Ἐμπό- ρων καὶ Μεσιτῶν	4
Α'. Περὶ ἐμπορίας ἐν γένει.	\$. 4— 15
Β'. » Νομισμάτων.	\$. 16— 29
Γ'. » Χρηματικῶν Τραπεζῶν.	\$. 30— 33
Δ'. » Ἐμπορικῶν πανηγύρεων.	\$. 34— 37
Ε'. » Ἐμπόρων.	\$. 38— 41
ΣΤ'. » Μεσιτῶν.	\$. 42— 45

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ Βιομηχανίας.	36
---------------------------	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ ναυτιλίας ἐν γένει.	46
Α'. » Ναυτιλίας.	\$. 50
Β'. » Πλοίων.	\$. 51— 52
Γ'. » Ἰδιοκτητῶν πλοίων.	\$. 53
Δ'. » Πλοιάρχων.	\$. 54— 56
Ε'. » Ναυτῶν—Ναυταπάτης, πειρατείας.	\$. 57— 59

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Περὶ τῶν ἐμπορικῶν πράξεων ἐν γένει.	68
Α'. » Ἐμπορικῶν ἐταιριῶν.	\$. 61— 70
Β'. » Παραγγελιῶν.	\$. 71— 72

Γ'. Περὶ ἀγοράπωλησίης.	§. 73— 78
Δ'. » Συναλλαγῆς.	§. 79— 82
Ε'. » Συναλλαγματικῆς.	§. 83— 97
ΣΤ'. » Χρηματιστηρίων.	§. 98— 99
Ζ'. » Ναυλώσεως.	§. 100—102
Η'. » Ναυτικοῦ δανείου.	§. 103
Θ'. » Ἀσφαλειῶν.	§. 104—110
Ι'. » Ἀβαριῶν.	§. 111
ΙΑ'. » Χύσεως καὶ συνεισφορᾶς.	§. 112—113
ΙΒ'. » Παραγραφῆς τῶν ναυτικῶν ἀγωγῶν. . . .	§. 114
ΙΓ'. » Πτωχύσεως.	§. 115—121
ΙΔ'. » Χρεωκοπίης.	§. 122—124

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΠΕΡΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΓΛΗΣ.

431

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Περὶ δημητριακῶν καρπῶν καὶ ὀρυζίου . . .

432

Α'. » Σίτου.	§. 127—139
Β'. » Βρώξης.	§. 140
Γ'. » Ἀραβοσίτου.	§. 141
Δ'. » Κριθῆς.	§. 142
Ε'. » Ὄρυζιου.	§. 143

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ χειροτεχνικῶν ὑλῶν.

454

Α'. » Μαλλίων.	§. 144—151
Β'. » Μετάξης.	§. 152—157
Γ'. » Βαμβάκίου.	§. 158

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ ἐλαίων καὶ ἐλαιοσπόρων.

466

Α'. » Ἐλαίων.	§. 160—167
Β'. » Ἐλαιοσπόρων.	§. 168—169

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Περὶ ποτῶν.

474

Α'. » Οἶνοπνευμάτων.	§. 171
Β'. » Ρουμίου.	§. 172
Γ'. » Οἴνων.	§. 173—184

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Περὶ ξηρῶν ὀπωρῶν.

479

Σελ.

Α'. Περὶ Σταφίδων.	§. 186
Β'. » Σύκων.	§. 187—188

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΚΤΟΝ.

Περὶ τῶν ἀποικιακῶν προϊόντων.	181
Α'. » Ζαχάρεως.	§. 190—191
Β'. » Καφέ.	§. 195—196

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

Περὶ φαρμάκων καὶ ἀρωμάτων.	190
Α'. » Τεΐου.	§. 198
Β'. » Κινναμώμου (κάνελας).	§. 199
Γ'. » Πιπερίου.	§. 200
Δ'. » Μοσχοκαρύου.	§. 201
Ε'. » Καρυοφύλλων.	§. 202
ΣΤ'. » Μηκωνίου (ὀπίου).	§. 203
Ζ'. » Καπνοῦ.	§. 204

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ.

Περὶ Βαφῶν.	199
Α'. » Ἰνδικοῦ (λουλάκι).	§. 206
Β'. » Κοκκινιλίας (κρεμέζιον).	§. 207
Γ'. » Κηκίδος.	§. 208
Δ'. » Ἐρυθροδάνου.	§. 209
Ε'. » Κρόκου §. 210. Περὶ ἀσφυρίου.	§. 211
ΣΤ'. » Πρινοκοκκίου.	§. 212
Ζ'. » Ραμνοσπόρου (ἀλατζοχέρι).	§. 213
Η'. » Στυπτηρίας.	§. 214
Θ'. » Ἀνθρακικοῦ μολύβδου (στουβέτζι).	§. 215
Ι'. » Βαλάνου.	§. 216

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ.

Περὶ ξύλων.	§. 217—221	214
---------------------	------------	-----

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ.

Περὶ μετάλλων ἐν γένει.	217
Α'. » Σιδήρου.	§. 223
Β'. » Χαλκοῦ.	§. 224
Γ'. » Μολύβδου.	§. 225
Δ'. » Κασσιτέρου.	§. 226
Ε'. » Ὑδραργύρου.	§. 227

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ.

Περὶ πολυτίμων λίθων.	228
-------------------------------	-----

Α'. Περὶ Ἀδάμαντος.	§. 229	
Β'. » Μαργαρίτων.	§. 230	
Γ'. » Κοραλλίου.	§. 231	
Δ'. » Ἠλέκτρου.	§. 232	

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΩΔΕΚΑΤΟΝ.

Περὶ χειροτεχνημάτων ἐν γένει.		233
Α'. » Μαλλίνων ὕφασμάτων.	§. 234—236	
Β'. » Βαμβακίνων ὕφασμάτων.	§. 237	
Γ'. » Μεταξωτῶν ὕφασμάτων.	§. 238	

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΘΕΣΕΩΣ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ
ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΩΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Περὶ τῆς Μεγάλης Βρετανίας.	§. 240—245	251
Α'. Λονδίνον.	§. 246—251	
Β'. Λιθερπούλ.	§. 252	
Γ'. Μαγκεστρία.	§. 253	
Δ'. Βιρμινγκάμη.	§. 254	
Ε'. Μελίττη.	§. 255—259	

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ τῆς Γαλλίας.	§. 260—265	267
Α'. Παρίσιοι.	§. 266—271	
Β'. Μασσαλία.	§. 272—274	

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ τῆς Γερμανίας ἐν γένει.	§. 275—281	281
--------------------------------------	------------	-----

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Περὶ τῆς Αὐστρίας.	§. 282—283	287
Α'. Βιέννη.	§. 284—289	
Β'. Τεργέστη.	§. 290—292	

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Περὶ τῆς Πρωσσίας.	§. 293	296
Α'. Βερολῖνον.	§. 295—299	

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΚΤΟΝ.

Περὶ τῆς Βαβαρίας.	§. 300—309	299
----------------------------	------------	-----

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

Περὶ τῆς Σαξωνίας.	§. 310—313	302
----------------------------	------------	-----

Σελ.

Α'.	Λειψία.	§. 314—319	
-----	-----------------	------------	--

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ.

Περὶ τοῦ Ἀμβούργου.	§. 320—326	305
-----------------------------	------------	-----

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ.

Περὶ τῆς Ἐλβετίας.	§. 327—331	309
----------------------------	------------	-----

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ.

Περὶ τῆς Ἰταλίας ἐν γένει.	§. 332—335	331
Α'. Νεάπολις.	§. 336	
Β'. Σικελία, Παλέρμον, Μεσσήνη.	§. 337	
Γ'. Περὶ Τοσκάνης.	§. 338	
Δ'. Λιόρνος.	§. 339	
Ε'. Περὶ Λομβαρδίας.	§. 340	
ΣΤ'. Μιλάνον.	§. 341	
Ζ'. Περὶ τῆς Σαρδικῆς.	§. 342	
Η'. Γένοβα.	§. 343	

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ.

Περὶ τῆς Παπικῆς Ἐπικρατείας.	§. 344	330
---------------------------------------	--------	-----

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΩΔΕΚΑΤΟΝ.

Βενετικόν.	§. 345	333
--------------------	--------	-----

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ τῆς Ἰσπανίας	§. 346	337
Α'. Βαρκελόνη.	§. 347	

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Περὶ τῆς Πορτογαλλίας.	§. 348	343
Α'. Λισαβόνα.	§. 349	

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Περὶ Ὀλλάνδης.	§. 350	349
Α'. Ἀμστερδαμ.	§. 351	

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΕΚΤΟΝ.

Περὶ τοῦ Βελγίου.	§. 352	353
Α'. Ἀμβέρσα.	§. 353	

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

Περὶ Δανιμαρκίας.	§. 354	356
Α'. Κοπενάγη.	§. 355	

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΟΓΔΟΟΝ.

Περὶ Σουηδίας.	§. 356	358
Α'. Στοκχόλμη.	§. 357	

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ.

Περὶ Νορβηγίας.	§. 358	361
Α'. Χριστιάνη.	§. 359	

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ.

Περὶ Ρωσσίας.	§. 360	363
Α'. Πετρούπολις.	§. 361	
Β'. Ὀδησσός.	§. 362	
Γ'. Ταϊγανρόκ.	§. 363	

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Περὶ τῆς Τουρκίας.	§. 364	381
Α'. Κωνσταντινούπολις.	§. 365—371	
Β'. Ἀδριανούπολις.	§. 372	
Γ'. Φιλιππούπολις.	§. 373	
Δ'. Θεσσαλονίκη.	§. 374	
Ε'. Ἰωάννινα.	§. 375	
ΣΤ'. Βάρνα.	§. 376	
Ζ'. Τραπεζοῦς.	§. 377	
Η'. Σινώπη.	§. 378	
Θ'. Σμύρνη.	§. 379	
Ι'. Συρία,—Δαμασκός,—Ἀλέπιν.	§. 380	
ΙΑ'. Κρήτη,—Χανιά.	§. 381	
ΙΒ'. Λέσβος.	§. 382	
ΙΓ'. Χίος.	§. 383	

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ Αἰγύπτου.	§. 384	407
------------------------	--------	-----

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ τῶν Παραδουναθίων Ἠγεμονιῶν.	§. 385	411
Α'. Βουκουρέστιον.	§. 386	
Β'. Βραίλα.	§. 387	
Γ'. Γαλάζιον.	§. 388	

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Περὶ τῆς Ἑλλάδος.	§. 389—394	415
Α'. Ἐρμούπολις.	§. 395	
Β'. Πάτραι.	§. 386	
Γ'. Ἴονιοι Νῆσοι.	§. 397	435

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Περὶ τῆς Ἀσίας.	436
Α'. Κίνα.	\$. 398
Β'. Ἰνδία.	\$. 399
Γ'. Περσία.	\$. 400

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΕΚΤΟΝ.

Περὶ τῆς Ἀμερικῆς.	443
Α'. Ἡνωμένα Κράτη.	\$. 401
Β'. Μεξικόν.	\$. 402
Γ'. Βρασιλία.	\$. 403

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΚΑΤΑΣΤΙΧΟΓΡΑΦΙΑΣ, ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΟΓΡΑΦΙΑΣ.

449

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Περὶ Καταστιχογραφίας.	\$. 405
Α'. Βιβλία ἐμπορικά.	\$. 406—413
Β'. Ἀπλογραφικὴ Μέθοδος.	\$. 414—415
Γ'. Διπλογραφία.	\$. 416—423
Δ'. Εἰδικοί λογαριασμοί.	\$. 424
Ε'. Σύνταξις τοῦ Προχείρου.	\$. 432
ΣΤ'. " " Ἡμερολογίου.	\$. 433
Ζ'. " " Καθολικοῦ.	\$. 434—435
Η'. " " Ταμείου.	\$. 436
Θ'. " " Βιβλίου Ἀποθήκης.	\$. 437
Ι'. " " Βιβλίου Γραμματίων.	\$. 438
ΙΑ'. " " Ἰσολογισμοῦ καὶ Ἀπογραφῆς.	\$. 439
ΙΒ'. Περὶ τῆς ἀνανεώσεως τῶν λογαριασμῶν.	\$. 440
ΙΓ'. " Ἀνευρέσεως καὶ διορθώσεως τῶν ἐσφαλμένων.	\$. 441

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ ἐμπορικῶν λογαριασμῶν.	\$. 442	499
Α'. " Τιμολογίων.	\$. 443—450	
Β'. Λογαριασμοὶ συναλλαγῶν.	\$. 451—460	
Γ'. Τόκος καὶ τοκοφόροι λογαριασμοί.	\$. 461—467	
Δ'. Ἀλληλόχρεοι τοκοφόροι λογαριασμοί.	\$. 468—471	

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ τῆς ἐμπορικῆς ἐπιστολογραφίας.	\$. 472	555
Α'. Ἐγκύκλιοι.	\$. 474	

2
H

